DONNA TARTT

STICLETELE

DONNA TARTT

STICLETELE

Original: *The Goldfinch* (2013)

Traducere din limba engleză și note de:
JUSTINA BANDOL

virtual-project.eu

LITERA®

2016

Donna Tartt este o scriitoare americană născută în 1963, în Greenwood, Mississippi. A studiat la University of Mississippi și la Bennington College. În 1992 a publicat romanul *Istoria secretă,* care a înregistrat un succes fără precedent: primul tiraj s-a epuizat imediat, romanul a rămas pe lista bestsellerurilor timp de treisprezece săptămâni și a fost tradus în peste douăzeci și cinci de limbi. În 2002 i-a apărut al doilea roman, *Micul prieten,* care s-a bucurat, la rândul lui, de o primire caldă din partea publicului și a criticilor și a câștigat Premiul literar WH Smith (2003). *Sticletele,* cel de-al treilea roman, a fost publicat în 2013 și a intrat imediat în clasamentul celor mai bine vândute cărți al publicației *New York Times,* unde a rămas în top 10 timp de peste patruzeci de săptămâni. În 2014, romanul a fost recompensat cu Premiul Pulitzer pentru ficțiune, iar autoarea lui a fost inclusă pe lista celor mai influenți oameni ai anului în *Time 100: The 100 Most Influential People in 2014.* De asemenea, drepturile de publicare a romanului au fost vândute în treizeci și două de țări.

PARTEA ÎNTÂI

„Absurdul nu eliberează, ci leagă”.

Albert Camus[1].

CAPITOLUL I

BĂIAT CU CRANIU

1.

Pe vremea când mă aflam încă în Amsterdam, am visat-o pe mama pentru prima oară după mulți ani. Stăteam închis în hotel de mai bine de o săptămână, temându-mă să sun pe cineva sau să ies; inima îmi pornea să se zbată nebunește, împotmolindu-se, până și la cele mai nevinovate zgomote: soneria liftului, zăngănitul căruciorului cu băuturi, chiar și clopotele bisericilor care băteau ora, Westertoren, de Krijtberg[2] – dangătul lor atins de o aripă întunecată, un presentiment fatidic, ca în basme, încrustat în arabescurile metalului. Ziua ședeam la picioarele patului, străduindu-mă să

deslușesc ceva din știrile de la televizor (fără vreo șansă, căci nu știam boabă de olandeză), și, când renunțam, mă așezam lângă fereastră, privind țintă canalul, cu pardesiul din păr de cămilă îmbrăcat peste celelalte haine – căci părăsisem New Yorkul în grabă, și lucrurile pe care le luasem cu mine nu erau suficient de călduroase, nici măcar înăuntru.

Afară, orașul zumzăia vesel. Era Crăciunul, și, noaptea, luminile clipeau pe podurile de pe canal; *dames en heren*[3] cu obraji roșii, cu eșarfele fluturând în vântul înghețat, huruiau pe caldarâm cu brazi legați la spatele bicicletelor. După-amiaza, o trupă de amatori cânta colinde de Crăciun, care pluteau, subțiratice și fragile, în aerul iernii.

Tăvi de mic dejun în neorânduială; țigări prea multe; votcă încropită de la duty free. În zilele acelea neliniștite, zăvorâte, am ajuns să-mi cunosc fiecare colțișor al camerei așa cum un prizonier sfârșește prin a-și ști pe de rost celula. Era prima dată când mă aflam în Amsterdam; nu văzusem mai nimic din oraș, și totuși camera însăși, cu frumusețea ei aspră, străbătută de curenți, decolorată de soare, îmi stârnea intens sentimentul Europei de Nord, era un model în miniatură al Olandei: pereți albi, spoiți cu var, corectitudine protestantă, amestecate în același timp cu splendoarea nuanțelor somptuoase ale vopselelor aduse pe vase negustorești din Orient. Petreceam exagerat de mult timp examinând o pereche minusculă de tablouri în ulei, în rame aurite, atârnate deasupra comodei: țărani care patinau pe un lac înghețat în apropierea unei biserici și o bărcuță cu pânze luptându-se cu valurile agitate ale mării iarna[4]: cópii decorative, fără nimic special, cu toate că eu le studiam ca și cum aș fi putut găsi în ele, încriptat, vreun secret care să învie înaintea mea pânzele vechilor maeștri flamanzi. Afară, lapovița bătea ușor în pervazul ferestrelor și clipocea pe suprafața canalului; și, deși draperiile de brocart cădeau în falduri bogate, iar covorul era

moale, lumina iernii aducea cu ea ceva din atmosfera înfrigurată a lui 1943[5]: privațiuni, austeritate, ceai slab cu zahăr, mers la culcare pe stomacul gol.

În fiecare dimineață devreme, când încă nu se luminase de ziuă, înainte să apară angajații din schimbul de zi și holul de la intrare să înceapă să se umple de oameni, coboram la parter după ziare. Recepționerii se mișcau vorbind în șoaptă, cu pași ușori, trecând cu privirea peste mine aproape ca și cum nu m-ar fi văzut – americanul din camera 27, care nu ieșea niciodată în timpul zilei; iar eu încercam să mă conving că șeful schimbului de noapte (costum închis la culoare, tunsoare periuță, ochelari cu ramă de os) ar fi fost în stare de orice ca să prevină neplăcerile sau să evite un scandal.

Herald Tribune nu conținea nicio știre despre mine, dar povestea împânzea toate ziarele olandeze, în titluri cu majuscule groase, de-o șchioapă, străine mie, ispitindu-mă, chinuitor, de sub ochii mei, dar de dincolo de puterea mea de înțelegere. *Onopgeloste moord. Onbekende.* Urcam înapoi, mă întorceam în pat (complet îmbrăcat, căci camera era prea rece) și întindeam ziarele pe cuvertură: fotografii cu mașini de poliție, panglica galbenă încercuind locul, nici măcar titlurile de sub poze nu le puteam descifra, și, deși nu păreau să conțină numele meu, era imposibil de știut dacă includeau vreo descriere a mea sau dacă ascundeau de fapt informații.

Camera. Caloriferul. *Een Amerikaan met een strafblad.* Apa verde măslinie a canalului.

Pentru că mi-era frig și eram bolnav, și în cea mai mare parte a timpului nu știam ce să fac (uitasem să-mi iau o carte, ca și hainele călduroase), stăteam în pat mai toată ziua. Noaptea părea să coboare la mijlocul după-amiezii. Deseori, printre foșnetele ziarelor împrăștiate, oscilam între somn și trezie, și visele îmi erau, majoritatea, mânjite de aceeași neliniște tulbure

care mi se prelingea pe nesimțite în orele de veghe: procese la tribunal, valize deschizându-se brusc pe pista de aterizare, din care hainele îmi răbufneau în toate părțile, și nesfârșite coridoare de aeroport unde alergam să prind un avion la care știam că oricum nu voi ajunge niciodată.

Din cauza febrei aveam o mulțime de vise ciudate și extrem de vii, momente când, scăldat în sudoare, dădeam bezmetic din mâini și din picioare, neștiind dacă e zi sau noapte, dar în ultima și cea mai rea dintre aceste nopți am visat-o pe mama: un vis scurt și misterios, care mi s-a părut mai degrabă o viziune. Mă aflam în magazinul lui Hobie – sau, mai precis, într-un spațiu oniric, vag sinistru, amenajat ca o versiune sumară a magazinului –, și ea a apărut deodată în spatele meu – i-am văzut reflexia într-o oglindă. Am încremenit de fericire; era ea, până în cel mai mic detaliu, cu toți pistruii la locul lor, îmi zâmbea, mai frumoasă și totuși nu îmbătrânită, cu părul negru și colțul gurii ridicat ușor, într-o umbră de surâs ciudată, nu un vis, ci o prezență care umplea întreaga cameră, o forță în sine, o alteritate vie. Și, oricât de mult îmi doream, știam că nu mă pot întoarce, că, dacă aș fi privit-o direct în față, aș fi violat legile universului ei, dar și pe ale mele; venise la mine în singurul fel în care putea, și ochii ni s-au întâlnit în geamul oglinzii pentru o clipă lungă, neclintită; dar, chiar când părea gata să spună ceva – cu un amestec, s-ar fi zis, de amuzament, afecțiune și exasperare –, între noi s-a rostogolit un rotocol de aburi și m-am trezit.

2.

Lucrurile ar fi mers altfel dacă mama ar fi trăit. Așa, a murit când eu eram copil; și, deși tot ceea

ce mi s-a întâmplat de atunci încoace este exclusiv vina mea, de când am pierdut-o am încetat să mai disting vreun reper, vreo călăuză spre o destinație mai fericită, spre o viață mai puțin singuratică sau mai prietenoasă.

Moartea ei – linia despărțitoare: înainte și după. Și, deși e deprimant să recunosc asta după atâția ani, încă n-am întâlnit pe nimeni care să mă facă să mă simt iubit așa cum o făcea ea. Totul prindea viață în preajma ei: mama radia o lumină fermecată, ca de teatru, încât a vedea lucrurile prin ochii ei însemna a le vedea în culori mai vii decât în mod normal. Îmi amintesc cum, cu câteva săptămâni înainte să moară, am luat o cină târzie cu ea într-un restaurant italian din Village[6] și cum ea m-a apucat de mânecă, emoționată de farmecul neașteptat, aproape dureros, al unui tort aniversar cu lumânări aprinse care era adus din bucătărie de un mic alai, deplasând un cerc slab și tremurător de lumină pe tavanul întunecat; apoi tortul așezat pe masă ca o văpaie în mijlocul familiei, transfigurând chipul unei doamne în vârstă, zâmbete peste tot în jur, chelnerii care se îndepărtau cu mâinile la spate – o aniversare comună, cum poți întâlni în orice restaurant ieftin din centru, și sunt sigur că n-aș fi ținut-o minte dacă mama n-ar fi murit la scurt timp după aceea. Dar așa, după moartea ei, m-am gândit de nenumărate ori la seara de atunci și cred într-adevăr că am să mă gândesc toată viața: cercul familiei luminat de flacăra lumânărilor, tablou vivant al fericirii cotidiene, ordinare, care a dispărut din viața mea odată cu ea.

Era, pe deasupra, frumoasă. Lucrul ăsta aproape că nu contează; dar era. Pe vremea când abia venise la New York din Kansas, a lucrat cu jumătate de normă ca fotomodel, deși se simțea prea stânjenită în fața camerei ca să fie cu adevărat bună pentru meseria asta; calitățile ei nu se regăseau pe peliculă.

Și totuși era pe deplin ea însăși: o raritate. Nu-mi amintesc să fi văzut vreodată pe cineva care să-i semene cu adevărat. Avea păr negru, o piele albă care vara făcea pistrui, ochi albaștri ca peruzeaua plini de lumină, iar linia oblică a pomeților era un amestec atât de excentric de descendență amerindiană și „amurg celtic”[7], încât unii o credeau islandeză. De fapt, era pe jumătate irlandeză, pe jumătate cherokee, provenea dintr-un oraș din Kansas de lângă granița cu Oklahoma; și îi plăcea să mă facă să râd numindu-se *Okie*[8] cu toate că era ostentativă, îndrăzneață și elegantă ca un cal de curse. Din păcate, caracterul acesta exotic îi iese la iveală puțin prea sever și neînduplecat în fotografii – pistrui acoperiți de machiaj, păr strâns în coadă de cal joasă, la ceafă, ca al nobililor din *Povestea lui Genji*[9] –, în timp ce nu i se vede mai deloc căldura, vâna aceea voioasă, imprevizibilă a firii ei, pe care o iubeam cel mai mult. După senzația de imobilitate pe care o dă în fotografii, e limpede cât de puțin se încredea în aparatul foto; pare a sta la pândă, ca o sălbăticiune care se încordează să se apere. Dar în viață nu era așa. Se mișca mereu cu o iuțeală uimitoare, cu gesturi bruște și ușoare, poposind întotdeauna pe marginea scaunului, ca o pasăre lungă și elegantă a bălților, gata să tresară și să-și ia zborul. Îmi plăceau la nebunie parfumul de santal pe care îl folosea, aspru și surprinzător, și foșnetul fustei apretate când se apleca să mă sărute pe frunte. Iar auzindu-i râsul, îți venea să lași baltă orice-ai fi făcut și să te iei după ea pe stradă. Oriunde mergeam, bărbații o priveau cu coada ochiului, cu o expresie care uneori mă deranja.

Moartea ei a fost vina mea. Ceilalți s-au grăbit întotdeauna puțin prea tare să mă asigure că nu e așa; și da, desigur, „era doar un copil”, „cine și-ar fi putut închipui”, „un accident cumplit”, „ghinion”, „i se putea întâmpla oricui” – perfect adevărat, atâta că eu nu cred o iotă din toate astea.

S-a întâmplat la New York, pe 10 aprilie, cu paisprezece ani în urmă. (Până și mâna refuză să înregistreze data aceasta; a trebuit să mă forțez s-o scriu, să mișc pur și simplu pixul pe hârtie. Înainte era și ea o zi ca toate celelalte, dar acum îmi sare în ochi din calendar ca floarea unui cui ruginit.)

Dacă lucrurile ar fi mers după cum plănuiserăm, ziua n-ar fi făcut decât să se stingă în cerul serii, anonimă, înghițită fără urmă împreună cu tot restul clasei mele a opta. Ce mi-aș mai aminti acum din ea? Nimic sau aproape nimic. Dar așa, textura dimineții aceleia mi-e mai vie în minte decât clipa prezentă, cu atmosfera ei umidă, grea de apă. Noaptea plouase, bătuse o furtună grozavă, mai multe magazine fuseseră inundate, și vreo două stații de metrou se încinseseră; noi doi stăteam pe covorul de la intrarea în bloc, care ne plescăia sub picioare, în timp ce Goldie, portarul preferat al mamei, nebun după ea, mergea cu spatele pe Fifty-Seventh, cu brațul în sus, fluierând după un taxi. Mașinile șuierau pe lângă noi, împroșcând o perdea de apă murdară; norii tumefiați de ploaie se rostogoleau deasupra blocurilor-turn, duși de curenți și descoperind din când în când petice de cer senin, în timp ce jos, pe stradă, sub stratul de smog, vântul adia jilav și blând a primăvară.

— Ah, e ocupat, doamna mea! strigă Goldie peste vacarmul străzii, dându-se la o parte din drum pentru ca taxiul să poată da colțul, stropind în jur și stingându-și luminița verde.

Era cel mai mărunt dintre portari: palid, slăbănog, plin de viață, cu pielea deschisă la culoare, portorican și fost boxer la categoria pană. Deși fața i se buhăise de alcool (uneori își făcea apariția în schimbul de noapte mirosind a whisky), era încă vânos, musculos și iute. Făcea întruna glume, ieșea mereu la o pauză de țigară în colțul străzii, când era frig se muta de pe un picior pe altul și sufla în mâinile albe înmănușate, spunând bancuri în spaniolă și lăudându-i pe ceilalți portari.

— Vă grăbiți tare în dimineața asta? o întrebă pe mama.

Pe insigna lui scria BURT D., dar toată lumea îi spunea Goldie din cauza dintelui de aur și pentru că numele lui de familie, de Oro, însemna în spaniolă „aur”[10].

— Nu-i nicio problemă, avem timp destul.

Dar mama arăta istovită, și mâinile îi tremurară când își legă încă o dată eșarfa de la gât, care zvâcnea și flutura în vânt.

Goldie trebuie să fi observat și el, pentru că (sprijinit evaziv de ghiveciul uriaș din fața blocului, uitându-se oriunde, numai nu la ea) îmi aruncă o privire vag dezaprobatoare.

— Nu mergeți cu metroul? mi se adresă.

— Avem mai multe drumuri de făcut, răspunse mama fără prea multă convingere, văzând că nu știam ce să spun.

De regulă nu dădeam prea mare atenție felului cum se îmbrăca, dar ținuta ei din dimineața aceea (balonzaid alb, eșarfă roz translucidă, pantofi alb-negri cu șireturi) mi s-a întipărit atât de adânc în memorie, încât acum mi-e greu s-o mai văd altfel.

Aveam treisprezece ani. Îmi displace profund să-mi amintesc cât de stingheriți ne simțeam unul în prezența celuilalt în dimineața aceea, atât de țepeni, încât până și portarul își dăduse seama; în oricare altă zi, eu și mama am fi stat de vorbă prietenește, dar atunci nu aveam prea multe să ne spunem, pentru că eu tocmai fusesem eliminat din școală. Mama primise un apel la serviciu cu o zi înainte; venise acasă tăcută și furioasă; și cel mai groaznic era că nici măcar nu știam de ce fusesem eliminat, deși bănuiam cam în proporție de șaptezeci și cinci la sută că, pe drumul de la biroul său până la cancelarie, domnul Beeman își aruncase ochii pe fereastra de la etajul unu, de pe palier, exact la momentul nepotrivit, și mă văzuse fumând în incinta școlii. (Sau, mai degrabă, mă văzuse stând pe lângă Tom Cable în timp ce *el*

fuma, ceea ce în școala noastră însemna cam același lucru.) Mama ura fumatul. Părinții ei, despre care îmi plăcea enorm s-o aud povestind și care muriseră în mod cu totul nedrept înainte ca eu să apuc să-i cunosc, fuseseră antrenori de cai, călătoriseră peste tot prin Vest și își câștigaseră existența crescând cai Morgan[11]: oameni afabili, sociabili, care inventau singuri cocteiluri, jucau canastă, mergeau la Kentucky Derby[12] în fiecare an și țineau țigările în cutii de argint peste tot prin casă. Apoi, într-o zi, întorcându-se din grajd, bunica se îndoise de mijloc și începuse să scuipe sânge; și toată adolescența mamei, pe veranda din fața casei stătuseră în permanență tancuri cu oxigen, iar în dormitor jaluzele rămăseseră trase până jos.

Dar, așa cum mă temeam, și nu fără motiv, țigara lui Tom nu era decât vârful aisbergului. Aveam de ceva vreme probleme la școală. Totul începuse – mai exact, bulgărele pornise să se rostogolească la vale – cu câteva luni înainte, atunci când tata fugise de acasă și ne lăsase baltă; mie și mamei nu ne plăcuse niciodată prea mult de el, ne simțeam în general mult mai bine în absența lui, dar alții păruseră șocați și tulburați profund de bruschețea cu care ne abandonase (fără bani, fără pensie alimentară, fără vreo adresă de post restant), iar profesorii de la școala mea din Upper West Side[13] îmi plânseseră atâta de milă, fuseseră atât de nerăbdători să-și manifeste înțelegerea și sprijinul, încât îmi acordaseră – mie, elev cu bursă – tot felul de permisiuni speciale, amânări, ba chiar, în mod repetat, a doua și a treia șansă, ajutându-mă, în decurs de câteva luni, să-mi sap o groapă foarte adâncă, în care căzusem apoi cu brio.

Așa încât noi doi, eu și mama, fuseserăm chemați la o „consfătuire” la școală. Programarea era abia la unsprezece și jumătate, dar, pentru că mama fusese oricum silită să-și ia o dimineață liberă, ieșiserăm din casă, cu gând să ne îndreptăm

către West Side[14], devreme – ca să luăm micul dejun (însoțit, cel mai probabil, de o discuție serioasă) și pentru ca mama să cumpere un cadou de ziua ei unei colege de serviciu. Stătuse trează până la două și jumătate în noaptea dinainte, cu chipul încordat în haloul de lumină al calculatorului, scriind e-mailuri și încercând să rezolve cât mai multe din treburile dimineții în care nu avea să fie la serviciu.

— Nu știu dumneavoastră, îi spunea Goldie destul de vehement, dar eu m-am săturat de primăvara și de umezeala asta. Ploaie întruna…

Se scutură de un fior, își strânse gulerul cu o strâmbătură și aruncă o privire către cer.

— Cred că în după-amiaza asta ar trebui să se însenineze, spuse mama.

— Da, știu, dar eu abia aștept *vara.* Goldie își frecă mâinile. Vara, lumea pleacă din oraș, nu-i place, se plânge de căldură, însă cu… Eu sunt pasăre tropicală. Cu cât mai cald, cu atât mai bine. Ah, de-ar veni odată! Se dădu înapoi pe călcâie, bătând din palme. Și… să vă spun eu ce-mi place cel mai mult, cum se liniștește totul aici în iulie… Blocul se golește, parcă adoarme, toată lumea o șterge, înțelegeți? Goldie pocni din degete, în timp ce un taxi trecea în viteză pe lângă el. *Ăla* e concediul meu.

— Dar nu ți-e prea cald afară?

Tatăl meu, distant din fire, nu putea să suporte chestia asta la mama – faptul că avea tendința să intre în vorbă cu chelnerițe, cu portari, cu recepționerii răgușiți de la curățătoriile de cartier.

— Iarna poți cel puțin să-ți mai pui o haină…

— Știți ce, ați lucrat cumva vreodată pe post de ușier? Vă spun eu că se face un frig al dracului. Nici nu mai contează câte haine și căciuli îți pui. Dacă stai afară în ianuarie, februarie, când bate vântul dinspre râu… Brrr!

Nervos, rozându-mi unghia degetului mare, mă holbam la taxiurile care treceau rapid pe lângă

brațul ridicat al lui Goldie. Știam că, până la întâlnirea de la unsprezece și jumătate, așteptarea avea să fie chinuitoare; nu-mi rămânea decât să stau liniștit și să nu mă apuc să emit întrebări incriminatorii. Habar n-aveam cu ce voiau să ne împroaște pe mine și pe mama odată ce ajungeam în biroul directorului; însuși cuvântul „consfătuire” sugera o convocare a autorităților, acuzații și puneri la zid, poate chiar exmatricularea. Dacă îmi pierdeam bursa ar fi fost o catastrofă; din ziua când plecase tata eram lefteri; abia dacă aveam bani de chirie. Mai presus de toate: mă temeam groaznic ca domnul Beeman să nu fi aflat cumva că eu și Tom Cable spărseserăm câteva case de vacanță nelocuite pe vremea când stătusem cu el în The Hamptons[15]. Spun „spărseserăm” deși nu forțaserăm niciun lacăt și nu făcuserăm nicio stricăciune (mama lui Tom era agent imobiliar, și noi intraserăm cu cheile de rezervă șterpelite de pe rastelul din biroul ei). Ne vârâserăm nasurile mai mult prin dulapuri și scotociserăm nițel prin sertare, dar mai și șterpeliserăm câte ceva: bere din frigider, niște jocuri Xbox și un DVD (Jet Li, *Dresat pentru a ucide*) și bani, nouăzeci și doi de dolari în total: câteva bancnote mototolite de cinci și de zece dintr-un borcan de bucătărie, teancuri de mărunțiș din spălătorii.

De fiecare dată când mă gândeam la asta simțeam că mi se face rău. Trecuseră luni de atunci, dar, deși încercam să mă conving că domnul Beeman n-ar fi avut de unde să știe că intraserăm în casele alea – cum ar fi putut? –, imaginația îmi zbura bezmetică, stârnită de panică. Hotărâsem să nu-l trădez pe Tom (chiar dacă nu eram chiar atât de sigur că el nu mă spusese), dar asta mă punea într-o situație dificilă. Cum de putusem să fiu atât de idiot? A intra pe furiș într-o casă era o infracțiune; oamenii ajungeau la închisoare pentru asta. În noaptea dinainte stătusem treaz ore întregi, pendulând între

extreme, torturat de gânduri și privind cum ploaia plesnește geamurile spasmodic, cu degete noduroase, întrebându-mă ce aveam să spun dacă aș fi avut de înfruntat adevărul. Dar cum puteam să mă apăr când nici măcar nu-mi dădeam seama ce știau ei?

Goldie scoase un oftat greu și veni cu spatele până la mama.

— Incredibil! spuse el, scrutând încă strada cu un ochi obosit. În SoHo[16] e inundație, ați auzit, nu? Iar Carlos zicea că pe lângă sediul ONU au închis mai multe străzi.

M-am uitat posomorât la șuvoiul de muncitori care cobora din autobuzul de navetă, lipsit de bucurie ca un roi de viespi. Poate am fi avut mai mult noroc dacă mergeam o stradă sau două mai încolo, spre vest, însă eu și mama îl cunoșteam suficient de bine pe Goldie ca să știm că s-ar fi simțit ofensat dacă ne-am fi descurcat singuri. Dar tocmai atunci – atât de neașteptat, încât am sărit cu toții ca arși –, un taxi se năpusti lângă bordură, azvârlind în aer un evantai de apă cu iz de canal.

— Aveți grijă! exclamă Goldie, făcând un salt într-o parte, în timp ce taxiul se oprea în nas, dar apoi observă că mama nu avea umbrelă: Stați puțin! spuse, dând să se repeadă în holul de la intrare, către colecția de umbrele pierdute și uitate pe care o păstra într-o cutie de alamă de lângă șemineu și o redistribuia în zilele ploioase.

— Nu! îi strigă mama, scotocind prin geantă după minuscula ei umbrelă pliabilă, dungată ca o acadea. Nu-ți face griji, Goldie, am tot ce-mi trebuie…

Goldie făcu un salt înapoi la bordură și închise ușa taxiului după ea. Apoi se aplecă și ciocăni în geam:

— Vă doresc o zi superbă!

3.

Îmi place să cred că sunt o persoană sensibilă (așa cum bănuiesc că ne place tuturor), astfel că, în timp ce aștern toate astea pe hârtie, mă simt întrucâtva tentat să schițez o umbră furișându-se asupra noastră. Dar, în realitate, eram surd și orb la viitor; singura mea grijă, covârșitoare, era ședința de la școală. Îl sunasem pe Tom să-i spun că fusesem eliminat (în șoaptă, la telefonul fix, pentru că mama îmi luase mobilul), însă el nu păruse tocmai surprins.

— Uite ce-i, mă întrerupsese, nu fi fraier, Theo, nimeni n-are habar, iar tu ține-ți fleanca! Și, înainte să apuc să mai scot o vorbă, adăugase: Trebuie să-nchid, și pusese receptorul în furcă.

Am încercat să cobor puțin geamul taxiului, să intre aer; degeaba. Înăuntru mirosea ca și cum cineva ar fi schimbat niște scutece murdare pe bancheta din spate sau chiar s-ar fi cufurit acolo și ar fi încercat pe urmă să mascheze cu un odorizant cu aromă de cocos care mirosea a loțiune solară. Bancheta era soioasă și lipită cu scoci, arcurile se rablagiseră de tot. De fiecare dată când treceam peste vreun hop îmi clănțăneau dinții, exact cum se întâmpla și cu tinichelele religioase atârnate de oglinda retrovizoare a șoferului: câteva medalioane, un iatagan în miniatură care țopăia de un lănțișor de plastic și un guru bărbos, înfășurat în turban și cu palma ridicată a binecuvântare, care ne țintuia pe mine și pe mama cu ochi sfredelitori.

De-o parte și de alta a lui Park Avenue, șiruri de lalele dădeau onorul. Distingeam în surdină, în timp ce mașina gonea, muzica de Bollywood, dată încet, până la un soi de tânguire aproape subliminală, rotindu-se și scânteind hipnotic. Copacii abia dădeau primele frunze. Băieții de livrări de la DAgostino și Gristedes[17] împingeau

cărucioare încărcate cu produse alimentare; angajate la birouri, cocoțate pe tocuri, cu o expresie hărțuită, se precipitau pe trotuare, trăgând după ele copii de grădiniță fără chef; un lucrător în uniformă mătura mizeria din rigolă într-un făraș cu coadă lungă; avocați și agenți de bursă priveau cerul cu palmele despreunate, încruntând din sprâncene. În timp ce mașina ne sălta mai departe pe bulevard (mama arăta jalnic, apucase strâns rezemătoarea ca să se țină), eu priveam lung pe fereastră la fețele dispeptice și prozaice ale trecătorilor (indivizi în balonzaide, cu expresii îngrijorate, fremătând în mulțimi mohorâte la semafoare, sau oameni care își beau cafeaua din pahare de carton, vorbind la telefon, privind cu coada ochiului dintr-o parte într-alta) și încercam din răsputeri să nu mă gândesc la toate variantele neplăcute care ar fi putut să mă aștepte, unele incluzând tribunalul pentru minori sau închisoarea.

Taxiul coti subit și brutal pe Eighty-Sixth Street. Mama căzu peste mine și mă apucă de braț; am simțit-o jilavă și palidă ca un pește de baltă.

— Ți-e rău? am întrebat-o, uitând pentru o clipă de propriile mele necazuri.

Avea o expresie fixă, plină de suferință, pe care o știam prea bine: buzele i se subțiaseră, fruntea îi lucea, iar ochii priveau enormi și sticloși.

Dădu să spună ceva, dar apoi își duse mâna la gură tocmai când mașina oprea brusc la semafor, smucindu-ne în față și trântindu-ne apoi îndărăt de speteaza banchetei.

— Mai rabdă puțin! i-am spus și apoi m-am aplecat și am ciocănit în paravanul de plexiglas soios.

Șoferul (un sikh[18] cu turban) tresări surprins.

— Auziți? i-am spus prin plasă[19]. E bine, lăsați-ne aici!

Indianul – reflexia lui din oglinda împopoțonată – mă privi lung.

— Vreți să oprim aici.

— Da, vă rog frumos.

— Dar ați dat alt adresă.

— Știu, dar aici e bine, am spus, aruncând o privire spre mama.

Părea cu totul ofilită. Rimelul i se întinsese, și bâjbâia prin geantă după portofel.

— Doamna simte bine? întrebă șoferul cu glas neîncrezător.

— Da, da, e bine. Trebuie doar să coborâm, mulțumim.

Cu mâini tremurătoare, mama scoase un ghemotoc de bancnote umede de un dolar și le întinse prin deschizătura din sârmă. Indianul își strecură și el mâna și le primi în palmă (resemnat, întorcând privirea). Am coborât, ținând ușa pentru mama.

Ea se împletici puțin când păși pe bordură. Am prins-o de braț.

— Ești bine? am întrebat-o timid în timp ce taxiul o lua din loc.

Eram în jumătatea de nord a lui Fifth Avenue, pe lângă vilele care dau spre parc.

Ea trase adânc aer în piept, apoi se șterse pe frunte și mă strânse de braț.

— Pfii! spuse, făcându-și vânt cu palma.

Fruntea îi strălucea, și ochii îi păreau încă ușor buimăciți; avea înfățișarea ușor șifonată a unei păsări marine abătute din drum de curenți.

— Scuză-mă, m-a apucat tremuriciul. Slavă Domnului că am ieșit din taxiul ăla! Mi-e bine, am doar nevoie să respir puțin aer.

Șuvoiul de oameni se scurgea necontenit la colțul acesta vântos de stradă: eleve în uniforme, râzând și ocolindu-ne din fugă; bone care împingeau landouri sofisticate, cu câte doi sau trei copii. Un tată agasat, cu o față avocățească, trecu pe lângă noi în grabă, trăgându-și fiul de încheietură.

— Nu, Braden, l-am auzit spunându-i băiețelului care tropăia ca să țină pasul, să nu crezi

asta, e mai important să ai o meserie care *să-ți placă*…

Ne-am tras într-o parte ca să evităm apa înspumată pe care un om de serviciu o vărsa dintr-o găleată pe trotuar, în fața clădirii.

— Ia spune-mi, zise mama, frecându-și tâmpla cu degetele, mi s-a părut mie sau taximetrul ăla a fost înfiorător de…

— …scârbos? Amestec de loțiune solară și căcuță, nu?

— Serios – își flutură mâna pe post de evantai –, ar fi fost rezonabil dacă nu oprea și nu pornea atât de brusc. N-am avut nimic la început, dar pe urmă m-a pocnit dintr-odată.

— De ce Dumnezeu nu-i rogi niciodată să te așezi în față?

— Vorbești exact ca taică-tău.

Mi-am ferit privirea, încurcat, căci auzisem și eu acea vagă asemănare cu tonul lui atoateștiutor.

— Hai să mergem până pe Madison și să găsim un loc unde poți să stai jos! am spus.

Mi-era îngrozitor de foame și știam acolo un restaurant care-mi plăcea. Dar, străbătută aproape de un fior, un val vizibil de greață, mama clătină din cap.

— Vreau aer. Își șterse urmele de rimel de sub ochi. Mi-e bine la aer.

— Sigur, am spus, puțin prea repede, grăbindu-mă să-i fac pe plac. Cum vrei.

Îmi dădeam toată silința să fiu de părerea ei, dar mama, răvășită de spasmele de greață, îmi simțise tonul vocii. Mă privi îndeaproape, încercând să-și dea seama ce gândeam. (Asta era un alt obicei prost pe care ni-l formaserăm în anii de conviețuire cu tata: încercarea de a ne citi gândurile unul altuia.)

— Ce-i? zise ea. Vrei să mergem undeva anume?

— Ăă, nu, nu neapărat, am spus, făcând un pas înapoi și privind panicat în jur; deși mi-era foame,

simțeam că nu am dreptul să insist asupra a ceea ce-mi doream.

— Îmi revin imediat. Într-un minut.

— Poate… Am clipit alarmat din ochi: ce voia, ce i-ar fi făcut plăcere? Ce-ar fi să mergem să stăm puțin în parc?

Spre ușurarea mea, mama aprobă din cap.

— În regulă, spuse, cu vocea aceea pe care eu o numeam de Mary Poppins, dar numai până îmi vin în fire.

Am pornit către zebra de la intersecția cu Seventy-Ninth Street, pe lângă arbuști ornamentali toaletați, sădiți în ghivece baroce, pe lângă uși masive cu dantelării de fier forjat. Lumina pălise până la un cenușiu industrial, iar vântul era umed și greu, ca aburul dintr-un ceainic. Peste drum de parc, artiștii plastici își instalau standurile, își desfăceau pânzele, își prindeau în piuneze acuarelele cu catedrala Sfântul Patrick și podul Brooklyn[20].

Mergeam alături în tăcere. Gândurile mi se învârteau obsesiv în jurul problemelor de la școală (Oare părinții lui Tom primiseră și ei un telefon? De ce nu mă gândisem să-l întreb?) și a ceea ce aveam să comand la micul dejun când reușeam s-o duc pe mama la restaurant (omletă cu șuncă și ardei, cu garnitură de cartofi prăjiți și bacon; ea avea să-și ia, ca întotdeauna, ouă ochiuri cu pâine de secară prăjită și o cană de cafea neagră), și abia dacă vedeam încotro mergeam, când mi-am dat seama că mama tocmai spusese ceva. Nu se uita la mine, ci undeva departe, pe deasupra parcului; iar expresia ei îmi aminti de un celebru film francez căruia nu-i știam numele, în care niște oameni distrați umblau pe străzi bătute de vânt și vorbeau mult, dar de fapt nu păreau să se adreseze unul altuia.

— Ce-ai spus? am întrebat, după câteva bătăi buimace de inimă, grăbind pasul ca s-o ajung din urmă. S-a format…

Ea păru surprinsă, ca și cum ar fi uitat că mă aflam acolo. Haina albă, fluturând în vânt, îi sublinia silueta de ibis cu picioare lungi, gata parcă să-și desfacă aripile și să se ridice plutind deasupra parcului.

— Ce anume s-a format?

— A! Chipul i se albi, ea dădu din cap și râse scurt, în felul ei ascuțit și copilăresc. Nu, am spus „deformarea timpului”.

Deși cuvintele sunau ciudat, am știut ce voise să spună – sau mi-am închipuit că știu: fiorul acela al discontinuității, cele câteva secunde care dispăreau brusc în timp ce te aflai pe stradă – un lapsus al timpului, secvența tăiată din film.

— Nu, pitic, era vorba de cartier.

Îmi ciufuli părul, făcându-mă să zâmbesc pieziș, pe jumătate stingherit: „pitic” îmi rămăsese de când eram mic și nu-mi plăcea, așa cum nu-mi plăcea nici ciufulitul părului, dar, oricât de stânjenit mă simțeam, m-am bucurat s-o văd mai relaxată.

— Mi se întâmplă de fiecare dată aici. Ori de câte ori ajung în locurile astea, parcă am din nou optsprezece ani și abia am coborât din autobuz.

— Aici? am întrebat neîncrezător, dându-i voie să mă țină de mână, ceea ce n-aș fi făcut în mod normal. E ciudat.

Știam totul despre primii ani ai mamei în Manhattan, la o distanță apreciabilă de Fifth Avenue – pe Avenue B, într-un atelier deasupra unui bar, unde vagabonzii dormeau rezemați de uși, încăierările din bar se revărsau afară în stradă, iar o cucoană bătrână și nebună pe nume Mo ținea ilegal zece sau douăsprezece mâțe închise în casa scărilor, la etajul cel mai de sus.

Mama dădu din umeri.

— Da, pentru că aici totul e exact ca în prima zi. Un tunel în timp. În Lower East Side… știi cum e, mereu apare ceva nou[21], dar, pentru mine… am mereu senzația asta de Rip van Winkle[22], venit de

fiecare dată parcă de și mai departe în timp. În unele zile mă trezeam și mi se părea că rearanjaseră complet vitrinele peste noapte. Restaurantele vechi dăduseră faliment, un bar modern luase locul curățătoriei…

Am păstrat o tăcere respectuoasă. Mama se gândise mult la trecerea timpului în ultima vreme, poate pentru că i se apropia ziua de naștere. „Sunt prea bătrână pentru tot ritualul ăsta”, spusese cu câteva zile în urmă, în timp ce ne învârteam prin apartament, scotocind pe sub pernele canapelei, în buzunarele pardesielor și jachetelor după ceva mărunțiș ca să-l plătim pe băiatul de livrări de la raionul de mezeluri.

Mama își vârî mâinile în buzunarele balonzaidului.

— Aici, în partea de nord, s-au schimbat mai puține, spuse. Deși vocea îi suna limpede, i-am văzut tulbureala din ochi; era clar că nu dormise bine – mulțumită mie. Porțiunea de nord a lui Park Avenue e unul din puținele locuri unde mai poți vedea cum arăta orașul pe la 1890. La fel Gramercy Park[23]… și Village – ici și colo. Când am venit în New York mi s-a părut că zona asta era o amestecătură de Edith Wharton, *Franny și Zooey* și *Mic dejun la Tiffany*[24].

— *Franny și Zooey* se petrecea în West Side.

— Da, dar eu eram prea fraieră ca să-mi dau seama. Tot ce pot să spun e că era foarte diferit de Lower East, unde tot felul de indivizi fără adăpost făceau focul în cutii de conserve. Aici, la sfârșit de săptămână, era o atmosferă magică – hoinăream prin muzee, flanam prin Central Park…

— Flanai?

Folosea atât de multe cuvinte care mie mi-erau străine, și „a flana” îmi sugera o plimbare înfofolită în flanele, pe vreme geroasă, deși cu pas iute, ca să nu te lași pătruns de ger…

— Ei, adică umblam creanga, brambura, cum fac eu. Eram lefteră, cu ciorapii găuriți, mă țineam

cu fiertură de ovăz. Dacă poți să crezi, deseori veneam pe jos până aici la sfârșit de săptămână. Economiseam pentru biletul de tren spre casă. Asta pe vremea când existau încă jetoane, nu cartele. Și, cu toate că trebuie să plătești ca să intri în muzeu… Știi cum scrie, să „donezi o anumită sumă”? Ei bine, cred că aveam mult mai multă îndrăzneală pe atunci sau poate celor de la muzeu le era pur și simplu milă de mine, pentru că… O, nu! exclamă brusc, pe un alt ton, oprindu-se locului ca fulgerată, în timp ce eu făceam mai departe câțiva pași, neștiutor.

— Ce-i? m-am întors. Ce este?

— Am simțit ceva. Întinse palma și se uită la cer. Tu nu?

Și, chiar în clipa aceea, lumina începu să pălească. Cerul se întunecă repede, de la o secundă la alta; vântul răsfoi copacii din parc, și frunzulițele noi de pe crengi se ițiră fragede și gălbui pe fundalul norilor negri.

— Ah, Doamne, ar fi trebuit să ne dăm seama! spuse mama. O să plouă torențial.

Se aplecă deasupra carosabilului, privind spre nord: niciun taxi.

Am prins-o din nou de mână.

— Haide! am spus. Cred că avem mai mult noroc pe partea cealaltă a străzii.

Am așteptat nerăbdători ultimele clipiri ale semnalului roșu. Crâmpeie de hârtie se roteau în aer și se rostogoleau pe stradă.

— Hei, uite un taxi! am spus, privind spre nord pe Fifth Avenue; dar, chiar atunci, un tip cu o servietă veni în fugă la bordură cu brațul ridicat, și lumina taxiului se stinse.

Peste drum, pictorii se repezeau impacientați să-și acopere tablourile cu folii de plastic. Vânzătorul de cafea trăgea obloanele remorcii. Ne-am grăbit să traversăm și, chiar când am pășit pe trotuar, un strop greu de ploaie mi se turti pe obraz. Cercuri

maronii, mari cât monedele, pătară ici-colo asfaltul.

— Ah*, fir-ar*! strigă mama.

Bâjbâia în geantă după umbrelă – care abia dac-ar fi ajuns pentru o persoană, darămite pentru două.

Și se porni – șiroaie reci de apă împinse pieziș de vânt, rafale impetuoase răscolind coroanele copacilor și zgâlțâind tendele de peste drum. Mama se chinuia să deschidă umbrela țâfnoasă, dar fără prea mult succes. Oamenii de pe stradă și din parc își puseseră ziare și serviete deasupra capului și tropăiau pe scări în sus către porticul muzeului[25], singurul loc din apropiere unde te puteai adăposti de ploaie. Și, în felul cum noi înșine ne-am repezit pe trepte sub capricioasa umbrelă dungată, repede, repede, repede, era ceva festiv și fericit, ca și cum am fi scăpat de o primejdie groaznică, cu toate că, de fapt, ne năpusteam direct spre ea.

4.

Trei lucruri importante i se întâmplaseră mamei după ce sosise în New York cu autobuzul din Kansas, lipsită de prieteni și practic fără un ban în buzunar. Mai întâi, un impresar pe nume Davy Jo Pickering o zărise servind la mese într-o cafenea din Village: o adolescentă prost hrănită, în bocanci Doc Martens și haine de la second-hand, cu o cosiță atât de lungă pe spate că se putea așeza pe ea. Când ea îi adusese cafeaua, el îi oferise mai întâi șapte sute și apoi o mie de dolari ca s-o înlocuiască pe o fată care lipsea în ziua aceea de la o ședință foto pentru un catalog – chiar peste drum. Îi arătase duba unde făcea pozele, echipamentul instalat în părculețul Sheridan Square, numărase bancnotele și i le pusese pe bar. „În zece minute”, spusese ea; adusese restul mic

dejunurilor deja comandate, își scosese șorțul și plecase pur și simplu.

— Am pozat numai pentru cataloage trimise prin poștă, avea întotdeauna mare grijă să explice.

Ceea ce însemna că nu lucrase niciodată pentru reviste sau case de modă, ci numai pentru cataloagele publicitare ale unor lanțuri de magazine care vindeau haine relativ ieftine pentru domnișoarele din Missouri și Montana. Uneori era interesant, povestea, dar, de regulă, nu: costume de baie în ianuarie, când dârdâia de febră; pulovere și fulare în arșița verii, când transpira ore în șir printre frunze false de toamnă, în timp ce ventilatorul din studio îndrepta spre ea un șuvoi de aer cald, iar machiorul se repezea între poze să-i pudreze broboanele de transpirație de pe nas.

Dar, în timpul anilor petrecuți prin studiouri, când se prefăcuse de atâtea ori studentă, pozând în butaforii de campus universitar, în grupuri de fete țepene, cu cărțile strânse la piept, reușise să pună suficienți bani la ciorap ca să intre de-adevăratelea la facultate: istoria artei la Universitatea din New York{26}. Nu văzuse niciodată un tablou faimos față în față până la vârsta de optsprezece ani, când se mutase la New York, și abia aștepta să recupereze timpul pierdut – „extaz pur, raiul pe pământ”, spunea –, îngropată în cărți de artă și scormonind cu privirea la nesfârșit aceleași diapozitive (Manet, Vuillard{27}) până când i se împăienjeneau ochii. („E complet aiurea”, spunea, „dar zău că nu mi-ar mai trebui nimic dacă aș putea doar să stau să mă uit la câteva tablouri tot restul vieții. Mi se pare cel mai plăcut mod de a o lua razna”.)

Facultatea a fost al doilea lucru important care i s-a întâmplat la New York – pentru ea, probabil, cel mai important. Și, dacă n-ar fi fost al treilea (întâlnirea și căsătoria cu tatăl meu – nu la fel de reușit ca primele două), și-ar fi încheiat aproape sigur masteratul și ar fi făcut un doctorat. De fiecare dată când avea câteva ore libere, se ducea

glonț la Frick sau la MoMa, sau la Met[28], motiv pentru care, în timp ce stăteam sub porticul șiroind de apă al muzeului, privind la perdeaua de ploaie de pe Fifth Avenue și la stropii care săreau albi pe caldarâm, nu m-am mirat când mama și-a scuturat umbrela și a spus:

— Poate n-ar fi rău să intrăm puțin și să aruncăm o privire până se oprește ploaia.

— Ăăă… Voiam să mănânc. Sigur.

Ea își privi ceasul.

— Cred că n-avem nimic de pierdut. Oricum nu putem lua un taxi acum.

Corect. Și totuși, eram lihnit de foame. „Când mai mâncăm?" m-am gândit morocănos, luând-o în sus pe scări după ea. După toate probabilitățile, avea să fie atât de furioasă după întâlnire, încât nu mă așteptam să mă scoată în oraș la prânz, ci să trebuiască să mergem acasă și să mă mulțumesc cu un castron de cereale sau ceva asemănător.

Și totuși, muzeul era întotdeauna un fel de sărbătoare; iar după ce am ajuns înăuntru, împresurați de vacarmul vesel al turiștilor, m-am simțit în mod ciudat izolat de tot ceea ce m-ar fi putut aștepta în ziua aceea. Sala Mare era gălăgioasă și duhnea a pardesie îmbibate de apă. Un grup de asiatici în vârstă uzi fleașcă trecu în viteză pe lângă noi, pe urmele unei domnișoare ghid supereficiente, cu aer de stewardesă; niște cercetașe cu hainele leoarcă șușoteau, strânse una într-alta, în apropierea vestiarului; lângă ghișeul de informații stătea un șir de cădeți în uniforme cenușii de paradă, cu șepcile în mână și mâinile încleștate la spate.

Pentru mine, copil de oraș, întotdeauna închis între patru pereți, muzeul era interesant în primul rând prin dimensiunile sale uriașe – un palat în care sălile se succedau la nesfârșit și deveneau tot mai pustii pe măsură ce te adânceai în el. În străfundurile secției de decorațiuni europene, unele dintre dormitoarele ignorate de turiști și atelierele

de desen barate cu câte o frânghie păreau cuprinse de o vrajă adâncă, ca și cum nimeni n-ar mai fi pus piciorul în ele de sute de ani. Încă de când începusem să merg neînsoțit cu metroul, îmi plăcuse să mă duc acolo singur și să cutreier până când mă pierdeam, pătrunzând tot mai adânc în labirintul de galerii, până când, uneori, mă trezeam în săli uitate, cu armuri sau porțelanuri pe care nu le mai văzusem niciodată (și pe care, câteodată, nu mai eram în stare să le regăsesc).

Stând la rând la intrare în spatele mamei, mi-am dat capul pe spate și mi-am pironit ochii în tavanul ca de peșteră al domului care încununa cele două niveluri ale clădirii: dacă îl priveam fix mult timp, ajungeam uneori să simt că plutesc acolo, în spațiul de sub el, ca un fulg – scamatorie de pe când eram copil, care pălea tot mai mult odată cu trecerea anilor.

Între timp, mama – cu nasul roșu și abia trăgându-și sufletul după alergătura prin ploaie – scormonea în geantă după portofel.

— Când ieșim, poate mă reped până la magazinul muzeului, spuse. N-am nicio îndoială că ultimul cadou pe care și-l dorește Mathilde e un album de artă, dar o să-i fie greu să se lamenteze prea tare fără să pară caraghioasă.

— Câh! am spus. E un cadou pentru Mathilde?

Mathilde era directorul artistic al firmei de publicitate la care lucra mama și fiica unui magnat francez al pânzeturilor de import. Era mai tânără decât mama și cunoscută pentru irascibilitatea ei, gata oricând să trântească o criză de nervi dacă băieții de la service-ul auto sau de la catering făceau vreo gafă.

— Dap. Fără o vorbă, mama îmi oferi o gumă, pe care am primit-o, apoi azvârli pachetul la loc în geantă. Îți dai seama, ăsta e exact stilul lui Mathilde – un cadou bine ales nu trebuie să coste o avere, poate fi doar un prespapier decorativ luat pe mai nimic de la anticarul din colțul străzii. Chestie

care ar fi super dacă cineva ar mai avea vreodată timp să meargă până în centru să cotrobăie tarabele anticarilor. Știi ce s-a întâmplat anul trecut, când a fost rândul lui Pru? Fata s-a panicat, a dat o fugă la Saks[29] în timpul pauzei de masă și a cheltuit cincizeci de dolari din banii ei, pe lângă ceea ce strânsese, pentru o pereche de ochelari de soare, Tom Ford, pare-mi-se, iar Mathilde tot a trebuit să facă ea o glumă despre americani și cultura lor de consum. Și Pru nici măcar nu e americancă, e din Australia.

— Ai discutat cu Sergio? am întrebat-o.

Sergio – rareori în birou, deși adesea pe paginile mondene ale ziarelor, alături de personaje precum Donatella Versace – era proprietarul multimilionar al firmei la care lucra mama; o „discuție cu Sergio" echivala cu întrebarea: „La ce bun?"

— Ceea ce înțelege Sergio prin album de artă e o colecție de fotografii Helmut Newton sau poate chestia aia bună de pus în sălile de așteptare pe care a scos-o Madonna acum câțiva ani[30].

Am dat să întreb cine era Helmut Newton, dar mi-a venit o idee mai bună.

— De ce nu-i cumperi o cartelă de metrou?

Mama își dădu ochii peste cap.

— Crede-mă, chiar ar trebui.

Avuseseră recent o tevatură la serviciu, când șoferul lui Mathilde rămăsese blocat în trafic, lăsând-o să aștepte în Williamsburg[31], în atelierul unui giuvaiergiu.

— Știi cum? Anonim. Lasă-i-o pe birou – una veche, expirată. Numai ca să vezi ce face.

— Îți spun eu ce-ar face, zise mama, vârându-și cardul de abonament pe sub geamul ghișeului de bilete. Și-ar concedia secretara și probabil jumătate din departamentul de producție.

Firma de publicitate la care lucra mama era specializată în accesorii de damă. Cât era ziua de lungă, sub privirea iritată și ușor malițioasă a lui Mathilde, mama organiza ședințe foto în care

cercei de cristal sclipeau pe falși nămeți festivi de zăpadă, iar genți din piele de crocodil, abandonate pe bancheta din spate a unor limuzine goale, radiau halouri de lumină celestă. Se pricepea; prefera să lucreze în spatele aparatului foto, nu în fața lui; și știam că o încânta să-și vadă opera pe postere în stațiile de metro și pe pancartele publicitare din Times Square. Dar, în ciuda sclipiciului și a poleielii (mic dejun cu șampanie, punguțe cu cadouri de la Bergdorf[32]), programul de lucru era întotdeauna prea lung, și munca ei avea, în esență, ceva futil care – îmi dădeam seama – o întrista. Mama își dorea de fapt să se întoarcă la universitate, deși știam amândoi că șansele erau mici după plecarea tatei.

— În regulă, spuse ea, întorcându-se de la ghișeu și punându-mi în palmă ecusonul, hai să nu ne lungim, bine? E o expoziție mare, arătă spre un afiș – PORTRET ȘI NATURĂ MOARTĂ: CAPODOPERE DIN EPOCA DE AUR A PICTURII NORD-EUROPENE –, n-o s-o putem vedea acum pe toată, dar sunt câteva lucruri…

Vocea i se pierdu într-un susur în timp ce urcam în urma ei Scara cea Mare, prins între nevoia prudentă de a mă ține aproape de ea și tentația de a rămâne pe furiș câțiva pași în spate și a mă preface că sunt singur.

— Nu-mi place deloc să trecem ca gâscă prin apă, i-am deslușit din nou vorbele când am ajuns-o din urmă în capul scărilor, dar, pe de altă parte, e genul de expoziție la care trebuie să vii de două sau de trei ori. Avem *Lecția de anatomie*, pe care n-avem voie s-o ratăm, dar ceea ce-mi doresc cel mai mult să văd e un tablou mic de tot, foarte rar, al unui pictor care a fost profesorul lui Vermeer. Cel mai mare vechi maestru de care n-a auzit nimeni. Și pânzele lui Frans Hal merită. Îl știi pe Hals, nu? *Băutorul voios*? Și *Eforele azilului de bătrâni*?

— A, da, am zis șovăielnic.

Dintre toate tablourile pe care le pomenise, nu știam decât *Lecția de anatomie.* Văzusem un fragment pe afișul expoziției: carnea lividă, o mulțime de nuanțe de negru, niște chirurgi cu fețe de bețivani, cu ochi injectați și nasuri roșii.

— Noțiuni elementare de istoria picturii, spuse mama. Aici, ia-o la stânga!

La etaj era cumplit de frig, mai ales că aveam părul încă ud de ploaie.

— Nu, pe aici, spuse mama, prinzându-mă de mânecă.

Expoziția era greu de găsit și, în timp ce străbăteam galeriile pline de lume (croindu-ne drum prin mulțime, cotind la dreapta, la stânga, luând-o înapoi prin labirintul amețitor de indicatoare și săli), afișe uriașe și mohorâte cu *Lecția de anatomie* apăreau intermitent la intersecții neașteptate, ca niște jaloane rău prevestitoare – același trup neînsuflețit cu brațul jupuit de piele și săgeți roșii dedesubt: „spre sala de operații".

Nu eram deloc încântat de ideea unei colecții de tablouri cu olandezi îmbrăcați în negru care nu făceau mai nimic, și, când am împins ușile de sticlă, intrând de pe coridorul plin de ecouri în sala unde un covor gros absorbea zgomotele, am crezut la început că greșisem locul. Pereții radiau aburul difuz și cald al opulenței, dulceața generică a vechimii; dar apoi totul se desluși în limpezime și culoare, în lumina pură a Nordului – portrete, interioare, naturi moarte, unele mărunte, altele somptuoase. Doamne cu soții lor, doamne cu cățeluși, frumoase singuratice în superbe rochii brodate și negustători impozanți, solitari, înveșmântați în blănuri și în giuvaiere. Mese de banchet răvășite, presărate cu mere curățate de pieliță și coji de nucă; tapiserii atârnate de câte-o galerie și argintării; iluzii optice cu insecte târâtoare și flori în dungi. Și, cu cât pătrundeam mai adânc în sală, cu atât tablourile deveneau mai

ciudate și mai frumoase. Lămâi decojite, lângă care fâșiile de pieliță galbenă se învârtoșau abia simțit sub tăișul cuțitului, în umbra verzuie a unei pete de mucegai. Lumina răsfrântă în buza unui pahar de vin pe jumătate gol.

— Îmi place și ăsta, șopti mama, venind lângă mine în fața unei naturi moarte de dimensiuni modeste, cu un aer mai degrabă sinistru: un fluture alb pe un fundal întunecat, plutind pe deasupra câtorva fructe roșii[33]. Fundalul, un negru dens de ciocolată, dădea o impresie sofisticată de căldură și te ducea cu gândul la magazii încărcate, la istorie, la trecerea timpului.

— Olandezii ăștia se pricepeau extraordinar să redea granița subțire dintre fructul pârguit și putreziciune. Uită-te la el, e perfect, dar nu mai ține, o să înceapă să se strice. Și fii atent mai ales aici! spuse mama, aplecându-se peste umărul meu ca să traseze un contur prin aer cu degetul – la trecerea aceasta, la fluture. Desenul de pe dosul aripii era atât de pufos și de delicat, încât părea că vopseaua s-ar fi întins instantaneu dacă mama abia ar fi atins-o. Uite cât de frumos îi reușește! Nemișcare și abia o umbră de tremur.

— Cât timp i-a luat să-l picteze?

Mama stătuse puțin prea aproape și acum se dădu câțiva pași în spate ca să privească tabloul, neștiind că atrăsese atenția unui paznic care mesteca gumă și ai cărui ochi erau ațintiți asupra spatelui ei.

— Olandezii sunt cei care au inventat microscopul, spuse ea. Erau bijutieri, șlefuitori de lentile. Au insistat să reprezinte totul în cel mai mic detaliu pentru că până și lucrurile cele mai mărunte înseamnă ceva. De fiecare dată când ai să vezi gâze sau insecte într-o natură moartă – o petală ofilită, un punct negru pe vreun măr –, să știi că pictorul îți comunică un mesaj secret. Îți spune că nimic din ce e viu nu durează, totul e trecător. Moartea în timpul vieții. De asta se

numesc naturi moarte. Poate că la început nu-ți dai seama, pentru că totul e atât de frumos, sunt atâtea flori, nu vezi fărâma de putregai. Dar, dacă te uiți mai îndeaproape, ai s-o zărești.

M-am aplecat să citesc notița despre tablou, tipărită cu litere discrete pe perete, care mă informa că pictorul – Adriaen Coorte, data nașterii și data morții, incertă – nu fusese renumit în timpul vieții și se bucura de recunoaștere abia din anii ’50 încoace.

— Mamă, am spus, ai văzut ce scrie aici?

Dar ea trecuse deja mai departe. Galeriile de aici, cu tavanele joase, erau reci și învăluite în șoapte stinse, nici urmă de larma și ecoul palatin din Sala cea Mare. Deși nu lipseau vizitatorii, expoziția avea totuși aerul liniștit și sinuos al unui brat leneș de apă, un anume calm al golului: oftaturi lungi și expirații extravagante, ca un amfiteatru plin de studenți care dau un examen. Mergeam în urma mamei, care trecea șerpuind de la un portret la altul, mult mai repede decât mergea de obicei într-o expoziție, de la flori la mese de joc și la fructe, ignorând mare parte dintre pânze (a patra stacană de bere, încă un fazan mort) și îndreptându-se fără ezitare către altele („Acum Hals. Uneori e de-a dreptul răsuflat cu bețivanii și târfulițele lui, dar, când e *să-i meargă mâna*, chiar îi merge. N-are nimic din precizia și nervozitatea celuilalt, lucrează ud pe ud, hârști, hârști, totul foarte *rapid*. Fețele și mâinile sunt excelent redate, știe ce anume atrage privirea, dar fii atent la haine – sunt atât de sumare, abia schițate! Uită-te cu câtă larghețe și cât de modern lucrează cu pensula!”). Am rămas un timp în fața unui portret de Hals care înfățișa un băiat cu un craniu în mână („Fără supărare, Theo, dar nu ți se pare că seamănă cu cineva anume? Cineva” – trăgându-mă ușor de păr – „căruia nu i-ar prinde rău să se tundă?”) și a doua tablouri cu ofițeri benchetuind, despre care mama îmi spuse că erau foarte, foarte cunoscute și

că exercitaseră o influență uriașă asupra lui Rembrandt. („Și lui van Gogh îi plăcea foarte mult Hals. Scrie pe undeva că «Frans Hals folosește nu mai puțin de douăzeci și nouă de nuanțe de negru!» Sau erau douăzeci și șapte?") Mă țineam după ea cu senzația uluită a timpului pierdut, fascinat de intensitatea ei, de cât era de absorbită, încât ignora complet galopul minutelor. Jumătatea noastră de oră părea să se apropie de sfârșit; și totuși voiam s-o distrag, s-o fac să zăbovească, în speranța infantilă că timpul avea să se scurgă pe nesimțite și noi aveam să depășim cu totul ora întâlnirii.

— Acum, Rembrandt, spuse mama. Lumea afirmă de obicei că tabloul ăsta este despre rațiune și iluminism, despre începuturile cercetării științifice și așa, și pe dincolo, dar, pentru mine, bărbații ăștia formali și politicoși au un aer cam sinistru, uită-te la ei, îngrămădiți în jurul mesei de parcă s-ar fi strâns într-o după-amiază să petreacă la un bufet suedez. Deși… – arătă cu degetul – îi vezi pe tipii ăia doi cu mutre cam nedumerite de acolo din spate? Ei nu se uită la cadavru, se uită la noi. La mine și la tine. Ca și cum ne-ar vedea că stăm în fața lor – doi oameni din viitor. Și sunt uimiți. „Ce căutați voi aici?" Foarte naturalistic. Și totuși – mama trasă cu degetul prin aer conturul cadavrului –, corpul nu e pictat într-un fel tocmai natural, dacă ești atent. Radiază un luciu bizar, vezi? Aproape ca și cum ar fi autopsia unui extraterestru. Vezi cum ilumineză fețele bărbaților care se uită la el? Ai zice că îi vine dintr-o sursă interioară. Pictorul îi atribuie luminescența asta pentru că vrea să-ți atragă privirea către el, să-l facă să-ți sară-n ochi. Și aici, arătă mama spre mâna despicată, uită-te cum atrage atenția asupra ei pictând-o mai mare, disproporționată față de restul corpului. O răsucește chiar, încât policele e pe partea cealaltă, ai observat? Ei bine, să știi că nu e o greșeală. Pielea e jupuită – se vede imediat,

pentru că e o chestie foarte bizară –, dar, inversând poziția degetului mare, pictorul face mâna să pară *și mai* bizară, e un lucru pe care îl înregistrăm subliminal, chiar dacă nu-l putem defini, dar e ceva complet anapoda, aiurea. O stratagemă foarte isteață.

Stăteam în spatele unei mulțimi de turiști asiatici, abia dacă vedeam tabloul de atâtea capete – dar, de fapt, nici nu-mi păsa prea mult, pentru că văzusem o fată.

Și ea mă văzuse. Trăseserăm cu ochiul unul la altul în timp ce străbăteam galeriile. Nici măcar nu-mi dădeam seama ce era atât de interesant la ea, fiindcă era mai mică decât mine și arăta cumva ciudat, nici pe departe ca fetele de care mă amorezam de obicei, tipe serioase și foarte mișto, care străbăteau coridoarele aruncând în jur priviri disprețuitoare și ieșeau cu băieți mai mari. Fata aceasta avea părul roșu aprins, mișcările iuți, fața ascuțită, răutăcioasă și ciudată, și ochii de o culoare stranie, un căprui auriu ca de miere. Și, cu toate că era prea slabă, numai coate și genunchi, și, într-un fel, absolut simplă, avea ceva care părea să mă îmbete. Ducea cu ea, legănând-o și izbind-o în toate părțile, o cutie ponosită de flaut. Să fi fost vreo fată de bani gata? În drum spre lecția de muzică? Poate că nu, m-am gândit, ocolind-o prin spate în timp ce treceam cu mama în sala următoare; era îmbrăcată puțin prea anost și prea degajat; probabil vizita New Yorkul. Dar mișcările ei erau mai sigure decât ale majorității fetelor pe care le știam, iar căutătura șireată și stăpânită cu care mă măsură scurt din cap până-n picioare când trecu razant pe lângă mine mă scoase din minți.

Mă târam în spatele mamei, ascultând numai cu o ureche ceea ce-mi spunea, când ea se opri atât de brusc în fața unui tablou, încât aproape am călcat-o pe picior.

— Ah, scuze! spuse mama, fără să-mi arunce vreo privire, dându-se câțiva pași în spate ca să-și

facă loc.

Părea că cineva îi aprinsese o lumină pe chip.

— *Ăsta* e tabloul despre care îți spuneam, zise ea. Nu ți se pare formidabil?

Mi-am înclinat capul, pretinzând că o ascult atent, în timp ce privirea mi se furișa după fată. Era însoțită de un personaj caraghios cu părul alb, despre care, după ascuțimea feței, am bănuit că trebuia să-i fie rudă, poate bunic; haină cu imprimeu laba gâștei, pantofi cu șireturi, înguști și alungiți, lucioși ca sticla. Ea avea ochii apropiați, iar el, un nas ca un clonț de pasăre; mergea șchiopătând ușor, de fapt, tot corpul i se înclina ușor într-o parte, un umăr se înălța deasupra celuilalt; dacă s-ar mai fi aplecat cât de puțin în față, ai fi zis că era cocoșat. Și totuși, avea în el o anumită eleganță. Cât despre fată, era limpede că o sorbea din ochi, din felul amuzat și cordial cum șontâcăia alături, foarte atent unde calcă, plecând ușor capul înspre ea.

— Cred că e primul tablou pe care l-am iubit cu adevărat, spunea mama. N-o să-ți vină să crezi, dar era reprodus într-o carte pe care o luam de la bibliotecă în copilărie. Mă așezam pe jos lângă pat, în camera mea, și mă holbam la el ore întregi, absolut fascinată – uită-te puțin! De fapt, e incredibil câte poți învăța despre pictură dacă privești pur și simplu multă vreme o reproducere, fie ea și proastă. Am început prin a mă atașa de pasărea asta ca de un animal de casă și am sfârșit prin a mă îndrăgosti de felul cum e pictată. Mama râse. *Lecția de anatomie* era de fapt în aceeași carte, dar mă speria de moarte. Trânteam coperta dacă mi se întâmpla să deschid la pagina ei.

Fata și bătrânul veniseră lângă noi. Stingherit, m-am aplecat înainte și am privit pictura. Era un tablou mic, cel mai mic din toată expoziția, și cel mai simplu: un sticlete galben prins cu un lănțișor de o bară, pe un fundal anodin, spălăcit.

— A fost elevul lui Rembrandt și profesorul lui Vermeer, spunea mama. Și tabloul acesta mic este exact veriga lipsă dintre cei doi – uită-te la lumina limpede și pură a zilei din el și ai să-ți dai seama de unde vine lumina din pânzele lui Vermeer. Firește că pe vremea când eram mică habar n-aveam și nici nu-mi păsa de toate astea, de semnificația lui istorică. Dar ea există.

Am făcut câțiva pași în spate, ca să mă uit mai bine. Tabloul înfățișa o făptură măruntă și simplă, fără complicații, lipsită de orice urmă de sentimentalism; și ceva din felul precis și compact în care se strângea în sine însăși – aerul acela vioi, prezent, expresia alertă și atentă – mi-a amintit de fotografiile pe care mama mi le arătase de când era ea mică: tot o pasăre ca aceasta, cu creștetul închis la culoare și ochi stăruitori.

— A fost o tragedie faimoasă în istoria Olandei, spunea mama. O mare parte din oraș a fost distrusă.

— Poftim?

— Catastrofa din Delft. În care a murit Fabritius. N-ai auzit-o pe profesoara de dincolo cum le povestea copiilor?

Ba da, o auzisem. Trecuserăm pe lângă un grup de trei peisaje înfiorătoare, semnate de un pictor pe nume Egbert van der Poel, vederi din puncte diferite ale aceluiași tărâm pustiit, fumegos: case arse în ruină, o moară de vânt cu aripile zdrențuite, corbi rotindu-se pe cerul pâclos. O doamnă cu înfățișare oficială povestea cu voce răsunătoare unui grup de elevi de gimnaziu că o fabrică de praf de pușcă explodase la scurt timp după 1600 la Delft, că artistul fusese atât de bântuit și de obsedat de distrugerea orașului, încât îl pictase în repetate rânduri.

— Ei bine, Egbert era vecinul lui Fabritius, și-a pierdut mințile după explozie – mie cel puțin așa mi se pare –, dar Fabritius a fost omorât, iar studioul lui, complet distrus. Împreună cu aproape

toate tablourile pictate de el, mai puțin acesta. Păru că mă așteaptă să reacționez în vreun fel, dar, pentru că eu nu spuneam nimic, continuă: Era unul dintre cei mai mari pictori ai vremii sale, într-una dintre cele mai glorioase epoci ale picturii. Extrem de faimos pe atunci. E trist totuși, pentru că numai vreo cinci sau șase tablouri ale lui au supraviețuit[34], din toată opera. Toate celelalte s-au pierdut – tot ce a lucrat vreodată.

Fata și bătrânul rămăseseră tăcuți într-o parte, ascultând-o pe mama. M-am simțit stingherit. Mi-am întors privirea în altă parte și apoi, neputând să mă abțin, am aruncat o ocheadă înapoi. Stăteau foarte aproape, la un braț distanță. Ea se agățase de mâneca lui, trăgându-l de mână ca să-i șoptească ceva la ureche.

— Oricum, după părerea mea, spunea mama, acesta este tabloul cel mai deosebit din toată expoziția. Fabritius dezvăluie aici ceva ce descoperise el însuși, ceva ce niciun alt pictor din lume nu știuse până la el, nici măcar Rembrandt.

Foarte încet, atât de încet, că abia i-am deslușit vorbele, am auzit-o pe fată spunând: „A stat toată viața așa?”

Îmi pusesem și eu aceeași întrebare; piciorușul legat cu za, lanțul acela era odios; bunicul îi murmură ceva drept răspuns, dar mama (care părea să-i ignore complet, deși erau chiar lângă noi) se dădu înapoi și zise:

— E o pictură atât de misterioasă, de simplă. Foarte gingașă – parcă te invită să te apropii de ea, nu ți se pare? După toți fazanii morți din celelalte săli, să ajungi aici și să vezi așa o făptură mică, vie.

Mi-am permis încă o ocheadă furișă în direcția fetei. Stătea într-un picior, cu șoldul ieșit în afară. Apoi, pe neașteptate, s-a răsucit și m-a privit drept în ochi; și, în frântura de secundă cât am simțit că inima mi-a stat în loc, am întors capul.

Cum o chema? De ce nu era la școală? Încercasem să descifrez numele mâzgălit pe cutia de flaut, dar, cu toate că mă aplecasem cât putusem fără a mă face remarcat, tot nu reușisem să citesc trăsăturile apăsate, angulare, de cariocă, mai mult desenate decât scrise, ca un text vopsit cu pulverizatorul pe un vagon de metrou. Ultimul nume era scurt, din numai patru sau cinci litere; prima părea un R – sau poate un P?

— Oamenii mor, bineînțeles, spunea mama. Dar felul cum pierdem *lucruri* e atât de dureros și de inutil! Din neglijență, pur și simplu. Incendii, războaie. Partenonul, de pildă, folosit drept pulberărie[35]. Cred că orice reușește să scape întreg din istorie e un miracol.

Bunicul se depărtase la câteva tablouri de noi; dar ea, fata, zăbovea câțiva pași și arunca din când în când priviri înapoi către mine și mama. Avea o piele minunată, de un alb lăptos, iar brațele păreau marmură sculptată. Afișa fără îndoială o alură sportivă, deși era prea palidă ca să fie jucătoare de tenis; făcea poate balet sau gimnastică, sau chiar sărituri de la trambulină, pe care le exersa seara târziu în piscine acoperite, podite cu gresie mohorâtă, printre ecouri și sclipirile apei. Se avânta cu pieptul curbat și vârfurile întinse către fundul bazinului – un plesnet abia auzit, costumul de baie negru lucios, spuma radiind încet în jurul corpului mic și tensionat.

De ce deveneam atât de obsedat de oameni? Era oare normal să fac o fixație atât de intensă, de febrilă, pentru persoane străine? Nu mi se părea c-ar fi fost. Mi-era imposibil să-mi imaginez pe vreun trecător oarecare de pe stradă căpătând brusc un asemenea interes față de *mine.* Și totuși, acesta fusese principalul motiv pentru care intrasem în casele de vacanță împreună cu Tom; eram fascinat de străini, voiam să știu ce mâncare mâncau și din ce fel de farfurii, la ce filme se uitau și ce muzică ascultau, voiam să inspectez pe sub paturile lor, în

sertarele secrete, în noptiere și în buzunarele hainelor din cuiere. Vedeam deseori pe stradă oameni care arătau interesant, și gândurile mi se învârteau apoi neliniștite în jurul lor zile la rând, îmi imaginam viețile lor, inventam povești despre ei în metrou sau în autobuzul care traversa orașul. Trecuseră ani de zile și eu încă mă gândeam la cei doi copii bruneți, frate și soră, în uniforma unei școli catolice, pe care îi văzusem în Gara Centrală din New York opintindu-se să-l târască, literalmente, de mânecile costumului pe tatăl lor afară dintr-o speluncă. La fel, n-o uitasem pe fata fragilă, cu înfățișare de țigăncușă, dintr-un cărucior cu rotile din fața hotelului Carlyle, care vorbea nespus de emoționată cu cățelușul pufos din poală, în timp ce un personaj cu o figură abilă și ochelari de soare (tatăl? garda de corp?) stătea în spatele ei, încheind, după cât se părea, niște afaceri la telefon. Ani la rând îi rotisem pe străinii aceștia pe toate părțile, întrebându-mă cine erau și ce fel de viață duceau, și știam că aveam să mă întorc acasă și să-mi pun aceleași întrebări despre fata de azi și bunicul ei. Bătrânul avea bani: îți dădeai seama după felul cum era îmbrăcat. De ce erau numai ei doi? De unde veniseră? Poate făceau parte dintr-o veche familie din New York, mare și complicată – muzicală sau academică –, una dintre acele familii numeroase și pretins artistice din West Side pe ai cărei membri îi vedeai în jurul Universității Columbia sau la matineele de la Lincoln Center[36]. Sau poate – așa urât și civilizat cum era – bătrânul nu era deloc bunicul ei. Poate era profesor de muzică, iar ea, copilul-minune pe care îl descoperise într-un orășel de provincie și îl adusese să cânte la flaut la Carnegie Hall[37]…

— Theo! spuse mama deodată. Ai auzit ce-am spus?

Vocea ei mă aduse la realitate. Eram în ultima sală a expoziției. După ea nu mai venea decât micul magazin de artă improvizat – ilustrate, casa

de marcat, teancuri lucioase de albume iar mama, din păcate, nu pierduse noțiunea timpului.

— Ar trebui să vedem dacă mai plouă, spunea. Mai avem puțin timp (își privi ceasul și aruncă o privire în spatele meu spre indicatorul „Ieșire”), dar cred că mai bine cobor la parter dacă vreau să găsesc ceva pentru Mathilde.

Am observat că fata se uita la mama cum vorbește – ochii ei alunecară peste coada zveltă de cal și peste balonzaidul alb de satin legat la mijloc cu cordon – și am fost entuziasmat să-mi pot vedea o clipă mama așa cum o vedea fata, ca pe o străină. Îi zărise oare proeminența abia simțită de pe nas, din vârf, unde și-l rupsese când căzuse din copac în copilărie? Sau aerul vag sălbatic pe care i-l dădeau inelele întunecate din jurul irisului albastru-deschis, ca și cum ar fi fost ochii stăruitori ai unei creaturi de pradă singure pe câmp?

— Știi ce?… Mama privi înapoi peste umăr. Dacă n-ai nimic împotrivă, m-aș repezi puțin în urmă să mai arunc o privire la *Lecția de anatomie* înainte de plecare. N-am reușit s-o văd de aproape și mi-e teamă că n-am să apuc să mă întorc aici înainte să se închidă expoziția.

Porni, țăcănind preocupată cu tocurile pe podea, apoi îmi aruncă o privire care însemna „vii și tu?”.

Am fost atât de uluit, că preț de o fracțiune de secundă n-am știut ce să spun.

— Ăă… am zis, venindu-mi în fire, ne vedem la magazin.

— În regulă. Cumpără-mi, te rog, vreo două ilustrate! Mă întorc într-o secundă.

Și a plecat în grabă, înainte să apuc să spun vreo vorbă. Cu inima bătând să-mi spargă pieptul, am urmărit-o cum se depărta cu pas iute în haina ei de satin alb. Nu-mi venea să cred ce noroc aveam. Acum era momentul, șansa mea să vorbesc cu fata; „dar ce-aș putea să-i spun”, m-am gândit cu furie, „ce să-i spun?” Mi-am vârât mâinile în buzunare, am inspirat adânc de vreo două ori, ca să-mi

recapăt stăpânirea de sine și, cu stomacul înnodat de emoție, m-am întors cu fața spre ea.

Dar am constatat, consternat, că dispăruse. De fapt, nu chiar; i-am văzut claia de păr roșu deplasându-se șovăitor (sau cel puțin așa părea) prin sală. Bunicul își trecuse brațul pe sub al ei și, șoptindu-i ceva plin de entuziasm, o trăgea după el spre un tablou de pe peretele opus.

Îmi venea să-l omor. Am aruncat o privire nervoasă spre ușa goală. Mi-am înfipt mâinile și mai adânc în buzunare și, cu obrajii arzând, am pășit în văzul tuturor de-a lungul sălii. Nu mai era timp de pierdut; mama avea să se întoarcă dintr-o clipă într-alta; și, deși știam că n-aș fi avut curajul să mă apropii și să rostesc într-adevăr ceva, puteam cel puțin s-o examinez mai pe îndelete. Cu puțin timp înainte, stătusem într-o seară târziu cu mama la *Cetățeanul Kane* și fusesem foarte impresionat de ideea că puteai zări în treacăt o necunoscută fascinantă pe care s-o ții minte apoi toată viața. Într-o zi poate aveam să fiu și eu ca bătrânul din film – să mă las pe spătarul fotoliului cu privirea pierdută și să spun: „Ei bine, totul s-a întâmplat acum șaizeci de ani, și de atunci n-am mai văzut-o niciodată pe fata aia cu păr roșu, dar știi ceva? N-a fost lună din viață în care să nu mă fi gândit la ea”.

Trecusem deja de mijlocul sălii când s-a întâmplat ceva ciudat. Un paznic al muzeului a ieșit pe ușa deschisă a magazinului expoziției din spatele meu. Avea ceva în brațe.

Fata l-a văzut și ea. Ochii ei căprui-aurii i-au întâlnit pe ai mei cu o privire surprinsă, întrebătoare.

Brusc, un alt paznic a ieșit în fugă din magazin, cu mâinile în sus, țipând.

În jur, capetele s-au ridicat. Cineva din spatele meu a spus cu o voce ciudat de plată: „Ah!” în clipa următoare, o explozie gigantică, asurzitoare, a zguduit sala.

Cu o expresie albă pe față, bătrânul s-a împleticit într-o parte. Brațul lui întins, cu degetele noduroase răsfirate, e ultimul lucru de care-mi amintesc. În aproape exact aceeași clipă, un fulger negru a învârtejit și a răsucit sfărâmături în jurul meu, și o suflare de vânt fierbinte m-a plesnit, urlând cu furie, și m-a aruncat în partea cealaltă a sălii. Apoi, o vreme, n-am mai știut nimic.

5.

Nu-mi dau seama cât am zăcut inconștient. Când mi-am revenit, mi s-a părut că eram întins pe burtă pe nisipul unui loc de joacă întunecat, într-un spațiu pe care nu-l cunoșteam, într-un cartier pustiu. O ceată de băieți duri, piperniciți, se îngrămădise în jurul meu, lovindu-mă cu picioarele în coaste și în ceafă. Aveam capul sucit într-o parte și simțeam că mi se tăiase răsuflarea, dar nu asta era cel mai rău; aveam nisip în gură, respiram nisip.

Băieții mormăiau cu glasuri înfundate:

— Scoală, javră!

— Ia uitați-vă la el, uitați-vă puțin!

— Bă, e dus cu pluta!

M-am întors pe spate, am ridicat mâinile deasupra capului și atunci, cu o tresărire diafană, de pe altă lume, am văzut că nu era nimeni.

Preț de o clipă am rămas întins, prea uluit ca să mă pot mișca. Undeva, la o distanță înăbușită, zăngănea o alarmă. Oricât părea de straniu, aveam impresia că zăceam în curtea închisă cu ziduri a unui bloc lăsat în paragină.

Cineva mă snopise în bătaie: mă durea tot corpul, îmi simțeam coastele zdrobite parcă, iar capul, ca și cum m-ar fi lovit cineva cu o rangă de plumb. Îmi încercam maxilarul să văd dacă-l pot

mișca și tocmai întinsesem mâna spre buzunar să scotocesc după mărunțiș pentru metrou, când mi-am dat seama, brusc, că habar n-aveam unde sunt. Am rămas înțepenit, cu conștiința tot mai clară a faptului că ceva era foarte în neregulă. Lumina era complet aiurea, și aerul, la fel: usturător și tăios, o ceață chimică – îmi ardea gâtul. Gingiile mi-erau sfărâmicioase, și, când, cu capul zvâcnindu-mi înfiorător, m-am răsucit pe o parte să scuip ce aveam în gură, m-am trezit că disting, clipind des prin straturi de fum, ceva atât de străin, încât vreme de câteva momente n-am putut decât să mă holbez.

Eram într-o peșteră albă scorojită. De tavan atârnau zdrențe și fâșii lungi. Podeaua era răscolită și umflată în grămăjoare dintr-o substanță cenușie ca o rocă lunară și presărată cu sticlă spartă, pietriș și o avalanșă de resturi de toate felurile – cărămizi, zgură și crâmpeie de hârtie pudrate cu un strat subțire de cenușă, ca prima promoroacă. Mult deasupra capului meu, două lustre străluceau prin praf ca niște faruri strâmbe de mașină prin ceață – sașii, una ațintită în sus, cealaltă rostogolită pe o parte și aruncând în jur umbre asimetrice.

Urechile îmi țiuiau, îmi țiuia corpul întreg – o senzație intens neliniștitoare; oasele, creierul, inima îmi zuruiau toate ca un clopot lovit. Slab, de undeva de foarte departe, zbieretul mecanic al alarmelor răzbătea constant și impersonal. Nu-mi dădeam seama dacă sunetul venea dinăuntrul sau din afara mea. Aveam sentimentul acut că sunt singur, într-un peisaj mort de iarnă. Nimic nu avea logică în nicio direcție.

M-am ridicat, cutremurat de durerea de cap, stârnind o cascadă de pietricele și sprijinindu-mă cu mâna pe o suprafață nu tocmai verticală. Înclinarea spațiului în care mă aflam era – în mod inerent, fundamental – profund greșită. Pe o parte, fumul și praful atârnau într-un strat nemișcat, ca o pătură. Pe cealaltă, o masă de obiecte sfâșiate se

povârnea într-un talmeș-balmeș acolo unde ar fi trebuit să fie tavanul sau acoperișul.

Mă durea falca; pe față și pe genunchi aveam tăieturi; gura mi-era de glaspapir. Clipind ca să deslușesc haosul din jur, am văzut un pantof de tenis; dune de materie sfărâmicioasă, pătată de ceva întunecat; un baston strâmb de aluminiu. Mă legănam acolo, aproape sufocându-mă, amețit, neștiind încotro să mă întorc sau ce să fac, când, deodată, mi s-a părut că aud țârâitul unui telefon.

În primul moment n-am fost sigur; am ascultat, cu urechea ciulită, și l-am auzit zbârnâind din nou: slab și letargic, puțintel bizar. Am bâjbâit neîndemânatic prin resturile din jur – poșetuțe de copii și cutii de sandviș răsturnate, pline de praf, trăgându-mi mâinile înapoi la atingerea a câte ceva fierbinte sau a cioburilor de sticlă, tot mai tulburat de felul cum molozul ceda pe alocuri sub picioarele mele și de movilițele moi, inerte, pe care le vedeam cu coada ochiului.

Chiar și după ce m-am convins că nu auzisem niciun telefon, că țiuitul din urechi îmi jucase o festă, am continuat să răscolesc, prizonier gesturilor mecanice ale unei căutări asidue, acerebrale, de robot. Dintre pixuri, genți, portofele, ochelari sparți, carduri de acces în camere de hotel, cutiuțe cu pudră, sticluțe de parfum cu atomizor și medicamente pe rețetă (Roitman, Andrea, alprazolam de 0,25 mg), am scos la iveală o lanternă mică agățată de un breloc și un telefon defunct (pe jumătate încărcat, fără liniuțe), pe care le-am aruncat într-o sacoșă pliabilă de nailon găsită într-o geantă de damă.

Icneam, sufocat de praful de ipsos, iar capul mă durea atât de rău că abia vedeam. Voiam să mă așez undeva, doar că nu aveam unde.

Apoi am zărit o sticlă cu apă. Ochii mi s-au întors, rapid, scanând debandada din jur, până când am văzut-o din nou, cam la cinci metri de mine, pe jumătate îngropată într-un morman de rămășițe: o

vagă sugestie de etichetă, o nuanță familiară de bleu metalic.

Greoi, amorțit, ca și cum aș fi înaintat prin zăpadă, am început să-mi fac loc cu pas apăsat printre sfărâmături, frângând tot felul de resturi sub picioare, cu trosnete ascuțite, glaciale. Dar nu ajunsesem prea departe, când, cu coada ochiului, am deslușit ceva mișcându-se pe jos, detectabil în neclintirea din jur, alb pe alb.

M-am oprit. Mi-am făcut drum cu greu mai aproape. Era un bărbat, întins pe spate și alb de praf din cap până-n picioare. Fusese camuflat atât de bine de dărâmăturile acoperite de cenușă, încât mi-au trebuit câteva clipe până să-i disting conturul: cretă pe cretă, opintindu-se să se ridice în capul oaselor, ca o statuie răsturnată de pe piedestal. Când m-am apropiat, am văzut că era bătrân și foarte șubred, și adus de spate cumva pieziș; părul, cât mai avea, îi țâșnea drept în sus; un obraz îi era presărat cu o spuzeală urâtă de arsuri, iar capul, deasupra unei urechi, era o grozăvie neagră cleioasă.

Izbutisem să ajung până la el, când, neașteptat de repede, mâna pudrată de praf țâșni, înhățându-mă de încheietură. Speriat, m-am tras înapoi, dar el n-a făcut decât să mă înhațe mai strâns, tușind întruna, cu o tuse umedă, bolnavă.

„Unde…?” părea să spună. „Unde…?” Încerca să se uite în sus la mine, dar capul i se bălăbănea greoi pe gât și bărbia i se înfigea în piept, încât era silit să mă privească pe sub sprâncene ca un uliu. Dar ochii, pe fața distrusă, erau inteligenți și disperați.

— O, Doamne! am spus, aplecându-mă să-l ajut. Stați puțin, stați! și apoi m-am oprit, neștiind ce să fac.

Partea de jos a corpului îi zăcea răsucită pe sol ca un maldăr de rufe murdare.

El se sprijini în coate, hotărât, s-ar fi zis, mișcând din buze și chinuindu-se încă să se ridice.

Duhnea a păr pârlit, a lână arsă. Dar jumătatea de jos a corpului părea să n-aibă nicio legătură cu cea de sus, și omul tuși și căzu grămadă pe spate.

Am privit în jur, încercând să-mi dau seama unde sunt, smintit de lovitura în cap, fără vreun simț al timpului, fără să-mi dau seama măcar dacă era zi sau noapte. Grandoarea și dezolarea spațiului mă descumpăneau – arcul vast, înalt, rarefiat, în straturi progresive de fum tot mai dens, părând să se umfle ca un cort sinuos acolo unde ar fi trebuit să fie plafonul (sau cerul). Dar, cu toate că habar n-aveam unde sunt sau de ce mă aflam acolo, aveam sentimentul că-mi amintesc ceva despre degringolada din jur, o senzație de decor cinematografic în lumina intensă a lămpilor de urgență. Văzusem pe internet imagini ale unui hotel care fusese aruncat în aer în deșert, în care fagurele de camere din momentul prăbușirii încremenise pentru o fracțiune de secundă exact într-o asemenea explozie de lumină.

Apoi mi-am amintit de apă. Am făcut un pas în spate, uitându-mă peste tot în jur, până când, cu inima tresărindu-mi în piept, am prins cu coada ochiului o sclipire albastră prăfuită.

— O clipă, am spus, îndepărtându-mă prudent. Vreau doar să…

Bătrânul mă privea plin de speranță și în același timp disperat, ca un câine lihnit, dar prea slab ca să se poată mișca.

— Nu… Așteptați! Mă întorc.

M-am împleticit ca un om beat printre dărâmături, croindu-mi drum, strecurându-mă, ridicând piciorul de la genunchi ca să pășesc peste obiecte, călcând amețit printre cărămizi, bucăți de ciment, încălțări, genți și o puzderie de fragmente carbonizate pe care nu voiam să le văd de aproape.

Sticla era plină pe trei sferturi și fierbinte la atingere. Dar, la prima înghițitură, setea m-a copleșit, și am dat pe gât mai bine de jumătate din conținut – gust de plastic, temperatură ca în

mașina de spălat vase – înainte să-mi dau seama ce fac. Mi-am impus să-i răsucesc capacul și s-o pun în sacoșă ca să i-o duc bătrânului.

Am îngenuncheat lângă el, strivindu-mi genunchii în niște pietre. Tremura, răsufla inegal și gâjâit; privirea lui nu mă vedea, ci se abătuse undeva peste capul meu, ațintită nervos asupra unui lucru inaccesibil mie.

Mă chinuiam să deschid sticla, când el întinse mâna și mă atinse pe față. Atent, cu degete bătrâne, osoase, scheletice, îmi dădu la o parte părul din ochi, îmi culese o fărâmă de sticlă din sprânceană și apoi mă mângâie pe cap.

— Ușor, ușor!

Cu o voce foarte slabă, răgușită, cordială. Un șuier înspăimântător îi ieșea din plămâni. Ne-am uitat unul la altul, preț de o clipă lungă și ciudată, pe care n-am uitat-o niciodată, ca două animale care se întâlnesc în amurg, timp în care o scânteie foarte limpede și prietenoasă păru să-i fulgere în ochi, și am văzut atunci ființa care era de fapt – așa cum, sunt convins, și el m-a văzut pe mine. Preț de câteva secunde, am fost legați ca două motoare zbârnâind, conectate la același circuit.

Apoi el se clătină din nou pe spate, atât de moale, încât am crezut că era mort.

— Poftim! am spus stângaci, sprijinindu-l de sub umăr. O să vă facă bine.

I-am ținut capul în sus cum am putut și l-am ajutat să bea din sticlă. Nu putu să înghită decât foarte puțin, și mare parte din apă îi curse pe bărbie.

Căzu din nou pe spate. Efortul îl doborâse.

— Pippa, spuse cu o voce groasă, năclăită.

M-am uitat la chipul lui ars, înroșit, căci eram zgândărit de ceva cunoscut în ochii lui ruginii și limpezi. Îl mai văzusem. Și o văzusem și pe fată – o străfulgerare de o clipă, un moment de luciditate de culoarea frunzelor autumnale: sprâncene

roșcate, ochi căprui-aurii. Fața ei se reflecta într-a lui. Unde era fata?

El se chinuia să pronunțe ceva. Își mișca buzele crăpate. Voia să știe unde e Pippa.

Se îneca, respira gâjâit.

— Vă rog, am spus, neliniștit, încercați să nu vă mai mișcați!

— Să ia metroul, e mult mai rapid. Doar dacă n-o aduce cineva cu mașina.

— Nu vă îngrijorați! am spus, aplecându-mă mai aproape. Nu-mi făceam probleme. Cineva avea să apară curând să ne scoată de acolo, eram sigur. O să-i aștept până vin.

— Ești foarte amabil. Mâna lui (rece și uscată ca o pulbere) mi se strânse pe braț. Nu te-am mai văzut de când erai copil. Ultima dată când am vorbit crescuseși mult.

— Dar eu sunt Theo, am spus după o pauză, ușor descumpănit.

— Sigur că ești. Privirea lui, ca și strânsoarea mâinii, era constantă și binevoitoare. Și ai făcut cea mai bună alegere, sunt convins. Mozart e mult mai plăcut decât Gluck, nu-i așa?

N-am știut ce să spun.

— O să vă fie mai ușor împreună. La auziții sunt foarte duri cu voi, copiii… Tuși. Buzele îi erau lipicioase de sânge gros și roșu. N-o să mai aveți a doua șansă.

— Uitați…

Mi se părea nedrept să-l las să creadă că eram altcineva.

— Ah, dar interpretați atât de frumos, dragul meu, în doi! Sol major. Îmi vine întruna în minte. Încet, încet, vine și pleacă…

Fredonă câteva note complet informe. O melodie. Era o melodie.

— …și probabil ți-am spus cum mergeam pentru lecții de pian la armeanca aceea bătrână, nu? Avea o șopârlă verde care locuia într-un palmier ca un jeleu, îmi plăcea așa de mult s-o

urmăresc… cum trecea ca fulgerul pe pervazul ferestrei… o puzderie de luminițe în grădină… *du pays saint*[38]… douăzeci de minute de mers pe jos, dar mie mi se păreau kilometri…

Își pierdu suflul timp de un minut; i-am simțit mintea clară alunecând în derivă, dispărând din vedere ca o frunză prinsă în vârtejul unui torent. Năvăli pe urmă înapoi ca un val, și era din nou prezent în fața mea.

— Și tu? Câți ani ai acum?

— Treisprezece.

— La liceul francez?

— Nu, merg la școală în West Side.

— Foarte bine faci, zic eu. Toate orele astea de franceză! Prea multe cuvinte pentru un copil. *Nom et pronom*[39], specii și genuri. Nu e decât o inventariere ca într-un insectar.

— Poftim?

— Întotdeauna vorbeau franceză la Groppi's. Îți amintești de Groppi's? Cu umbrela în dungi și înghețata de fistic?

„Umbrela în dungi". Mi-era greu să gândesc prin hățișul durerii de cap. Privirea mi se abătu către tăietura lungă pe care o avea pe pielea capului, închegată de sânge închis la culoare, ca o rană de topor. Percepeam tot mai limpede prezența unor forme ca de trup omenesc prăvălite printre dărâmături, mormane întunecate neclare, apăsându-ne din toate părțile, întuneric peste tot, și trupurile acelea ca niște păpuși de cârpă, și totuși era un întuneric în care puteai aluneca treptat în neștire, avea în el ceva somnoros, ca un siaj înspumat învolburându-se și apoi dispărând în oceanul negru și rece.

Brusc, ceva foarte rău. Bătrânul era treaz, mă scutura. Flutura din mâini. Voia ceva. Încerca să se ridice, inhalând aerul cu un șuier ascuțit.

— Ce este? am spus, scuturându-mă să mă trezesc.

Icnea, agitat, trăgându-mă de braț. M-am ridicat în capul oaselor, temător, și am privit în jur, așteptându-mă să văd vreun nou pericol apropiindu-se amenințător: cabluri desprinse, un incendiu, tavanul gata să se prăbușească.

El îmi apucă mâna violent și mă strânse cu putere.

— Nu acolo, izbuti să rostească.

— Poftim?

— Nu-l lăsa! Nu. Privea undeva dincolo de mine, încercând să arate spre ceva. Ia-l de acolo!

— Vă rog, întindeți-vă!…

— Nu. Nu trebuie să-l vadă. Se agățase ca o gheară de brațul meu, înnebunit, încercând să se ridice. Au furat covoarele, o să-l ducă la vamă…

Arăta – mi-am dat seama – spre un dreptunghi prăfuit de scândură, aproape invizibil printre grinzile rupte și sfărâmături, mai mic decât laptopul meu de acasă.

— Asta? am spus, uitându-mă mai aproape.

Era picat cu ceară topită și uscată și acoperit de un mozaic de bucăți de cornișă.

— Asta voiați?

— Te rog mult.

Ochii strâns închiși. Era supărat și tușea atât de tare că abia putea vorbi.

M-am întins și am luat bucata de scândură de margini. Părea surprinzător de grea pentru ceva atât de mic. Într-un colț atârna o așchie lungă desprinsă din cadru.

Mi-am trecut mâneca peste suprafața prăfuită. O păsăruică galbenă, neclară sub vălul de praf albicios. *„Lecția de anatomie* era de fapt în aceeași carte, dar mă speria de moarte.”

„Chiar așa”, am răspuns, picotind. M-am întors, cu tabloul în mână, să i-l arăt mamei, și atunci mi-am dat seama că nu era acolo.

Sau – era și nu era. Parte din ea era, dar invizibilă. Partea invizibilă era cea importantă. Nu înțelesesem niciodată până atunci lucrul ăsta. Dar,

când am încercat s-o spun cu voce tare, cuvintele mi-au ieșit bălmăjite și, ca un duș rece, am înțeles că greșeam. Amândouă părțile trebuiau să fie la un loc. Una nu putea să existe fără alta.

Mi-am frecat fruntea cu brațul, am încercat să clipesc ca să-mi îndepărtez praful din ochi și, cu un efort uriaș, ca și cum aș fi ridicat o greutate mult prea mare pentru mine, am încercat să-mi îndrept gândurile spre ceea ce știam că trebuie să mă preocupe. Unde era mama? Preț de o clipă fuseserăm trei, și unul dintre noi – eram încredințat – fusese ea. Dar acum eram doar doi.

În spatele meu, bătrânul începuse să tușească și să dârdâie din nou cu o febrilitate incontrolabilă, încercând să vorbească. Întinzând brațul, am vrut să-i dau tabloul.

— Poftiți! am spus, și apoi, către mama, în locul unde păruse să fie: Mă întorc într-o clipă.

Dar nu tabloul îl voia. Îl împinse enervat înapoi către mine, mormăind ceva. Partea dreaptă a capului îi era atât de îmbibată de sânge cleios, încât abia îi vedeam urechea.

— Ce? am spus, cu gândurile îndreptate încă spre mama – unde era? Poftim?

— Ia-l!

— Uitați ce e, am să mă întorc. Trebuie să…

Nu puteam să formulez, nu exact, dar mama voia să mă duc acasă, imediat, trebuia să ne întâlnim acolo, ăsta era un lucru asupra căruia insistase.

— Ia-l cu tine! Mă împingea. Du-te! Încerca să se ridice din nou în șezut. Avea ochii strălucitori și ieșiți din orbite. Starea lui de agitație mă înspăimântă. Au luat toate becurile, au distrus jumătate din clădirile de pe stradă…

Un picur de sânge i se prelinse pe bărbie.

— Vă rog, am spus, dând din mâini, temându-mă să-l ating. Vă rog, întindeți-vă!…

Clătină din cap și încercă să spună ceva, dar efortul îl făcu să izbucnească într-un acces de tuse

umedă, teribilă. Când se șterse la gură, i-am văzut o dâră proaspătă de sânge pe dosul palmei.

— Vine cineva.

Nu eram sigur, dar nu știam ce altceva să spun.

El mă privi drept în ochi, căutând un semn cât de fugitiv de înțelegere, și, pentru că nu găsi, se încordă din nou să se ridice în capul oaselor.

— Foc, spuse el cu o voce gâlgâită. Vila din Ma'adi[40]. *On a tout perdu*[41].

Fu din nou copleșit de un acces de tuse. În nări îi bolborosea o spumă rozalie. În mijlocul atmosferei ireale, al mormanelor de pietre și blocurilor de stâncă sparte, am avut, ca prin vis, sentimentul că-l trădasem, ca și cum aș fi ratat o misiune vitală, legendară, din stângăcie și ignoranță. Deși nu se vedea niciun fel de foc în îngrămădirea aceea de piatră, m-am târât până la tablou și l-am pus în punga de plastic, numai ca să nu-l mai vadă, pentru că îl supăra atât.

— Nu vă faceți griji! am spus. O să…

Se liniștise. Își puse mâna pe încheietura mea, cu ochii neclintiți și strălucitori, și m-am simțit străbătut de un fior rece, irațional. Făcusem ceea ce trebuia. Totul avea să fie bine.

M-am lăsat pătruns de starea aceasta de relaxare, și el îmi strânse mâna cu încredere, ca și cum mi-aș fi rostit gândul cu voce tare. Aveam să ieșim de aici, spuse.

— Știu.

— Înfășoară-l în hârtie de ziar și pune-l la fundul cufărului, dragul meu! La un loc cu celelalte curiozități.

Ușurat să-l văd potolindu-se, istovit de durerea mea de cap, pierzând aproape de tot amintirea mamei, m-am așezat lângă el și am închis ochii, simțindu-mă ciudat de comod și în siguranță. Absent, plutind. El delira vag, mormăind: nume străine, sume și numere, câteva cuvinte franțuzești, dar majoritatea în engleză. Un bărbat venea să vadă mobila. Abdou dăduse de necaz pentru că

aruncase cu pietre. Dar toate aveau cumva sens, și am văzut grădina cu palmieri, și pianul, și șopârla verde pe trunchiul copacului ca pe niște pagini într-un album fotografic.

O să te poți întoarce singur acasă, dragul meu? mi-l amintesc întrebându-mă la un moment dat.

— Sigur. Zăceam pe jos lângă el, capul mi se odihnea lângă sternul lui șubred, încât îi auzeam toate poticnelile și hârâitul răsuflării. Merg în fiecare zi cu metroul.

— Și unde ziceai că locuiești acum?

Își pusese mâna pe creștetul meu cu un gest blând, așa cum ai mângâia un câine care ți-e drag.

— East Fifty-Seventh Street.

— Aha! Lângă Le Veau d'Or?

— La câteva străzi.

Le Veau d'Or era un restaurant unde mamei îi plăcuse să meargă pe vremea când aveam bani. Acolo mâncasem pentru prima oară melci și sorbisem pentru prima oară un strop de marc de Burgundia[42], din paharul ei.

— Spre parc, vrei să spui?

— Nu, mai aproape de râu[43].

— Aproape, dragul meu. Bezele și icre negre. Cât de mult mi-a plăcut orașul acesta, de prima oară când l-am văzut! Și totuși nu e același lucru, nu? Mi-e cumplit de dor de el. Ție nu? Balconul și…

— Grădina.

M-am întors să-l privesc. Parfumuri și melodii. În negura confuziei mele, ajunsese să mi se pară că era un prieten apropiat sau un membru al familiei de care uitasem, vreo rudă de mult pierdută a mamei…

— Ah, mama ta! Draga de ea! N-am să uit prima dată când a venit să cânte. Era cea mai frumoasă fetiță pe care am văzut-o vreodată.

Cum de știuse că mă gândeam la ea? Am dat să-l întreb, dar adormise. Ochii îi erau închiși, dar

răsufla precipitat și răgușit, ca și cum ar fi fugit de ceva.

Eu însumi îmi pierdeam limpezimea cugetului – urechile îmi țiuiau de un zuruit înnebunitor și aveam în gură un gust metalic ca la dentist –, și poate că aș fi alunecat înapoi în nesimțire și aș fi rămas acolo dacă el nu m-ar fi scuturat la un moment dat, cu îndârjire, încât m-am trezit cu o smucitură de spaimă. Mormăia și se trăgea de degetul arătător. Își scosese un inel gros de aur cu o piatră șlefuită și încerca să mi-l dea mie.

— Nu, nu vreau să-l iau, am spus, ferindu-mă. De ce faceți asta?

Dar el mi-l apăsă în palmă. Respirația îi era o bolboroseală urâtă.

— Hobart și Blackwell, spuse, cu o voce de parcă s-ar fi înecat dinăuntru spre în afară. Sună la soneria verde.

— Soneria verde, am repetat nesigur.

Clătină din cap înainte și-napoi, ca beat, cu buzele fremătând. Ochii își pierduseră ținta. Își trecu privirea peste mine fără să mă vadă, și am simțit că mi se ridică părul pe mine.

— Spune-i lui Hobie să iasă din magazin, rosti cu voce încleiată.

Am privit parcă fără să-mi pot crede ochilor cum un firicel de sânge roșu aprins i se scurgea din colțul gurii, își slăbise cravata trăgând de ea.

— Dați-mi voie! am spus, întinzându-mă să-l ajut, dar el îmi dădu peste mâini.

— Trebuie să închidă casa și să iasă! gâjâi. Tatăl lui o să trimită niște indivizi să-l ia la bătaie…

Dădu ochii peste cap, și pleoapele îi fluturară. În clipa următoare se prăbuși pe dinăuntru, inform, flasc, ca și cum tot aerul s-ar fi scurs din el, treizeci de secunde, patruzeci, ca un teanc de haine vechi, dar apoi – cu atâta violență, încât am tresărit – pieptul i se umflă de un hârșâit ca de foaie, și el tuși o bulă sonoră de sânge care mă stropi din cap până-n picioare. Se săltă cât putu în coate și timp

de vreo treizeci de secunde gâfâi ca un câine, pieptul i se ridică și-i coborî frenetic, fără oprire, cu ochii pironiți asupra a ceva ce eu nu vedeam și strângându-mă în tot acest timp de mână de parcă, dacă s-ar fi ținut suficient de strâns, ar fi fost de ajuns ca să-și revină.

— Vă simțiți rău? am întrebat cu disperare, cu ochii umezi. Mă auziți?

Bâjbâia și dădea haotic din mâini, ca un pește pe uscat, și i-am susținut capul – sau cel puțin am încercat, neștiind cum, temându-mă să nu-i fac rău, și în tot timpul acesta el îmi strânse mâna într-o încleștare atât de cumplită de parcă atârna de marginea unei clădiri, gata să cadă. Fiecare suflare era o sforțare distinctă, gâlgâitoare, un bolovan ridicat cu un efort uriaș și scăpat de fiecare dată la pământ. La un moment dat mă privi drept în față – sângele îi țâșnea în gură – și păru să spună ceva, dar cuvintele i se pierdură într-un bolborosit în bărbie.

Apoi, spre marea mea ușurare, se domoli, deveni mai puțin zgomotos, slăbi strânsoarea în care-mi ținea mâna, se înmuie, și am avut senzația că se scufundă și se rotește aproape ca și cum ar fi plutit pe spate, îndepărtându-se de mine pe apă.

— Vă e mai bine? am întrebat, și apoi…

I-am picurat puțină apă pe buze, pe care le-am văzut mișcându-se, încă vii; și apoi, pe genunchii mei, ca un paj dintr-o nuvelă, i-am șters puțin sânge de pe față cu batista imprimată din buzunar. El lunecă – neîndurător, trecând, pe rând, toate vămile – către nemișcare, iar eu m-am clătinat înapoi pe călcâie și i-am privit țintă chipul zdrobit.

— Hei! am spus.

Pleoapa pergamentoasă, cu vinișoare albăstrii, pe jumătate închisă, zvâcni slab, ca de un tic.

— Dacă mă auziți, strângeți degetele!

Dar mâna lui într-a mea era moale. M-am așezat și m-am uitat la el, neștiind ce să fac. Era timpul să plec, trecuse de mult, de fapt, timpul – mama

insistase –, și totuși nu vedeam nicio cale de a ieși din spațiul în care mă aflam, și, de fapt, într-un fel era greu de imaginat că m-aș fi putut afla oriunde altundeva pe lume, că exista o altă lume în afara acesteia. Era ca și cum n-aș fi avut niciodată o altă viață.

— Mă auziți? l-am întrebat pentru ultima oară, aplecându-mă deasupra lui și apropiindu-mi urechea de gura însângerată. Dar nu mai era nimic.

6.

Nu voiam să-l deranjez, în caz că se odihnea numai, așa că m-am ridicat fără să fac, pe cât îmi stătea în putință, nici un zgomot. Mă durea tot corpul. Timp de câteva secunde, am rămas să-l privesc, ștergându-mi palmele de haina de uniformă – eram plin de sângele lui, mâinile mi se năclăiseră –, și apoi am privit în jur la peisajul selenar al dărâmăturilor, încercând să-mi dau seama unde sunt și să aflu cea mai bună cale de ieșire.

După ce mi-am croit, cu greutate, drum spre centrul spațiului – sau ceea ce părea a fi centrul spațiului –, am văzut că o ușă era mascată de bucăți sfâșiate de tencuială, așa că m-am răsucit și am început să avansez în direcția opusă. Acolo buiandrugul căzuse, făcând să se prăbușească un morman de cărămizi aproape cât mine de înalt și lăsând în vârf un spațiu plin de fum prin care ar fi putut trece o mașină. Am început să mă cațăr, agățându-mă de ce puteam, trecând peste bucățile de ciment sau ocolindu-le, dar nu ajunsesem prea departe, când mi-am dat seama că trebuia să mă duc pe partea cealaltă. Văpăi moleșite lingeau peretele din fund a ceea ce fusese magazinul expoziției, zvâcnind și aruncând scântei în

semiîntuneric, unele dintre ele mult sub nivelul unde ar fi trebuit să se afle podeaua.

Nu-mi plăcea cum arăta cealaltă ușă (plăci de spumă poliuretanică pătate sângeriu; partea din față a căputei unei încălțări ieșind dintr-un morman de pietriș), dar cel puțin cea mai mare parte a materialelor care blocau ușa nu erau foarte solide. Dibuindu-mi drumul înapoi, ferindu-mă de niște fire spânzurate de tavan care scoteau scântei, mi-am săltat sacoșa pe umăr, am tras adânc aer în piept și m-am avântat în moloz cu capul înainte.

A fost cât pe ce să mă înec de praf și de un miros chimic pătrunzător. Tușind, rugându-mă să nu mai dau de vreun fir desprins, încărcat de curent, pipăiam cu mâinile și orbecăiam în întuneric în timp ce tot soiul de sfărâmături răpăiau și mi se scuturau în ochi: pietriș, bucățele de tencuială, fâșii și bucăți de Dumnezeu știe ce.

O parte dintre ele erau ușoare, altele, nu. Cu cât înaintam, cu atât se făcea mai întuneric și mai cald. Din când în când, șovăiam pe unde s-o iau sau calea mi se închidea pe neașteptate în față, iar în urechi îmi urca un fel de muget al mulțimii, fără să-mi pot da seama de unde venea. Trebuia să mă subțiez ca să mă strecor pe lângă anumite obstacole; uneori mergeam în picioare, alteori mă târam, simțind, mai degrabă decât văzând, trupuri în jur, o apăsare moale, tulburătoare, care ceda sub greutatea mea, dar cel mai rău era mirosul: cârpe carbonizate, păr și trup ars și izul specific de sânge proaspăt – cupru, cositor și sare.

Aveam zgârieturi în palme și pe genunchi. Mă lăsam în jos și ocoleam obiecte, pipăindu-mi drumul, înaintând cu șoldul pe lângă ceva care părea a fi un strung sau o grindă lungă, până când m-am trezit înghesuit de o masă solidă care părea a fi un zid. Cu greutate, căci locul era îngust, m-am răsucit în așa fel încât să pot vârî mâna în plasă după lanternă.

Voiam s-o iau de la fund, de sub tablou, dar am pipăit mai întâi cu degetele telefonul. L-am pornit însă și aproape imediat l-am scăpat, pentru că, în lumina lui difuză, zărisem mâna unui om ieșind dintre două blocuri de beton. Chiar așa îngrozit cum eram, îmi amintesc că m-am simțit recunoscător că era numai o mână, deși degetele arătau cărnoase, închise la culoare, umflate. N-am putut să le uit vreodată; chiar și azi, câteodată, mă trag înapoi, înspăimântat, când vreun cerșetor de pe stradă îndreaptă brusc spre mine o asemenea mână – puhavă și cu unghiile negre.

Aveam și lanterna, dar voiam telefonul. Azvârlea o lucire palidă în cavitatea unde mă aflam, dar, chiar în clipa când mi-am venit în fire suficient ca să mă aplec, ecranul se stinse. Un miros acid de ars se împrăștie în jurul meu în întuneric. M-am lăsat în patru labe și m-am târât în obscuritate, bâjbâind cu amândouă mâinile printre pietre și sticlă, hotărât să-l găsesc.

Credeam că știu unde se află, măcar cu aproximație, și am rămas să-l caut probabil mai mult decât ar fi trebuit; și abia atunci când, renunțând la orice nădejde, am încercat să mă scol din nou în picioare, mi-am dat seama că mă târâsem într-un loc jos unde mi-era imposibil să mă ridic, pentru că o suprafață solidă se afla cam la cincisprezece centimetri de capul meu. N-am reușit să mă răsucesc și nici să merg înapoi, așa că am decis să mă târăsc înainte, sperând că spațiul avea să se deschidă, și curând înaintam încet, chinuitor, cu sentimentul disperat că sunt strivit și cu capul sucit inconfortabil într-o parte.

La vârsta de patru ani mă prinsesem într-un pat rabatabil în perete în vechiul nostru apartament de pe Seventh Avenue – chestie care sună amuzant, dar nu prea este; cred că m-aș fi sufocat dacă Alameda, menajera noastră de pe atunci, nu mi-ar fi auzit țipetele înfundate și nu m-ar fi scos de acolo. Încercarea de a mă mișca în spațiul acela

fără aer era oarecum la fel, dar mai chinuitoare, căci în jur erau sticlă, metal fierbinte, duhoarea hainelor arse și pe alocuri câte ceva moale care se lipea de mine și la care nu voiam să mă gândesc. De deasupra cădeau peste mine, grele, dărâmături, gâtul mi se umplea de praf, tușeam din rărunchi și tocmai începusem să mă alarmez cu adevărat, când mi-am dat seama că distingeam, abia ghicit, textura aspră a cărămizilor care mă înconjurau. Din stânga mea, cam de la cincisprezece centimetri deasupra podelei, se strecura plăpând o lumină – cea mai slabă lucire posibilă.

M-am lăsat și mai jos și m-am trezit că vedeam, cu totul tulbure, pardoseala de mozaic a galeriei de dedesubt. Un morman în neorânduială de ceva ce părea a fi echipament de pompieri (funii, topoare, răngi, un tanc de oxigen pe care scria FDNY[44]) zăcea aruncat pe podea.

— Hei! am strigat.

Fără să mai aștept un răspuns, m-am lăsat în jos să mă strecor prin gaură cât am putut de repede.

Spațiul era îngust; dacă aș fi avut câțiva ani în plus sau câteva kilograme mai mult, poate că n-aș fi reușit să trec. Undeva pe la mijloc, plasa mi s-a prins în ceva, și preț de o clipă am crezut că va trebui să-mi dau drumul fără ea, cu sau fără tablou, ca o șopârlă care-și abandonează coada, dar, când am tras-o pentru ultima oară, s-a smuls în sfârșit împreună cu o mică avalanșă de tencuială sfărâmată. Deasupra mea era un fel de bârnă, care părea să susțină o grămadă de material de construcție greu și, în timp ce mă suceam și mă zvârcoleam sub ea, eram năuc de teamă că avea să alunece și să mă taie în două, până când am văzut că cineva o proptise cu un cric.

Când am ieșit, m-am ridicat în picioare, lac de nădușeală și buimac de ușurare.

— Helo! am strigat din nou, întrebându-mă de ce erau atâtea echipamente în jur, dar niciun pompier.

Sala era cufundată în semiîntuneric, dar în cea mai mare parte nevătămată, cu straturi buretoase de fum care se îngroșau în înălțime; îți puteai da însă seama că o suflare de o forță colosală străbătuse sala numai după lumini și după camerele video de securitate, căci erau aruncate pieziș, cu fața spre tavan. Eram atât de fericit să mă aflu din nou într-un spațiu deschis, încât mi-au trebuit câteva clipe să înțeleg cât de ciudat era să fiu singura persoană în picioare într-o sală plină de oameni. Toți ceilalți zăceau la pământ.

Cel puțin zece – douăsprezece persoane erau întinse pe podea, nu toate întregi și nevătămate. Arătau ca și cum ar fi fost aruncate acolo de la mare înălțime. Trei sau patru trupuri erau acoperite parțial cu jachete de pompier, încât li se vedeau doar picioarele. Altele erau rășchirate la vedere, bătător la ochi, printre sfărâmăturile exploziei. Tot ceea ce fusese împroșcat sau țâșnise purta semnele violenței, ca după un strănut puternic cu sânge, o senzație spasmodică de mișcare în mijlocul neclintirii. Îmi amintesc îndeosebi o femeie între două vârste, cu bluza stropită de sânge, imprimată cu ouă Fabergé, de parcă ar fi cumpărat-o de fapt din magazinul muzeului. Ochii conturați cu creion negru îndreptau o privire goală către tavan, iar bronzul îi fusese în mod evident aplicat pe față, pentru că pielea avea o culoare sănătoasă de piersică, deși femeii îi lipsea creștetul capului.

Tablouri în ulei estompate, rame aurite stinse. Cu pași mărunți, am ieșit în mijlocul sălii, clătinându-mă, chinuindu-mă să-mi recapăt echilibrul. Îmi auzeam răsuflarea hârâită, și sunetul ei era ciudat de superficial, avea o ușurință de coșmar. Nu voiam să privesc în jur, și totuși trebuia. Un asiatic mic de statură, lamentabil în geaca sa de culoarea nisipului, zăcea ghemuit într-o baltă groasă de sânge. Un paznic (cu chipul atât de ars încât îl puteai recunoaște doar după

uniformă) cu un braț răsucit la spate și un ciot subțire respingător în loc de picior.

Dar lucrul principal, ceea ce conta: niciunul dintre cei culcați nu era ea. M-am forțat să mă uit la toți, la fiecare în parte, unul câte unul – chiar și când nu mi-am putut impune să le privesc fețele, oricum știam picioarele mamei, hainele, încălțările ei în alb-negru – și, multă vreme după ce am fost sigur, am rămas în picioare în mijlocul lor, înfășurat strâns în mine însumi, ca un porumbel bolnav cu ochii închiși.

În sala următoare erau alți morți. Trei. Un bărbat gras într-un sacou scoțian; o doamnă bătrână cu o ulcerație a buzelor; o fetiță albă la față, cu o zgârietură roșie la o tâmplă, dar altfel, aparent fără niciun semn. Apoi însă nu mai erau. Am trecut prin câteva săli împânzite de echipamente, dar, în ciuda petelor de sânge de pe podele, n-am mai văzut morți. Și, ajuns – cu ochii strâns închiși, cu pumnii încleștați – în sala unde fusese ea, unde se dusese – departe, mi s-a părut –, cea cu *Lecția de anatomie*, nu am văzut decât aceleași tărgi și echipamente, și acolo, în timp ce traversam sala, în tăcerea intens asurzitoare, singurii doi observatori erau aceiași doi domni olandezi nedumeriți care ne ațintiseră cu privirea pe mine și pe mama de pe perete: dar *voi* ce căutați aici?

Apoi decorul s-a schimbat brusc. Nici măcar nu țin minte cum s-a petrecut; eram pur și simplu într-un alt loc și alergam, alergam prin săli goale, somptuoase, pe care fumul ca o pâclă le făcea să pară ireale, imateriale. Mai devreme, încăperile păruseră să urmeze o traiectorie clară, sinuoasă, dar logică, în care toate drumurile duceau la magazinul de cadouri. Dar, întorcându-mă acum prin ele în fugă, în direcția inversă, mi-am dat seama că traseul nu era deloc simplu; de mai multe ori m-am trezit în fața unor pereți fără uși sau am intrat în săli care se înfundau. Ușile și intrările nu erau acolo unde mă așteptam să le găsesc; socluri

goale apăreau amenințătoare din senin. Dând puțin prea brusc un colț am intrat aproape într-un grup de străjeri ai lui Frans Hals: bărbați zdraveni, grosolani, cu obraji roșii, cu ochi încețoșați de bere, ca niște copoi de New York la o petrecere în costume de epocă. S-au uitat la mine cu ochi reci, insistenți și ironici, în timp ce-mi trăgeam răsuflarea, mă dădeam înapoi și o luam din nou la fugă.

Chiar și în zilele bune eram uneori condus înapoi de supraveghetori (căci hoinăream fără țintă până în sălile cu artă polineziană, cu totemuri și canoe scobite dintr-un trunchi de copac), iar alteori trebuia să urc și să rog pe câte unul să-mi arate drumul înapoi. Galeriile de tablouri erau în particular derutante pentru că erau reamenajate atât de des; și, în timp ce fugeam prin sălile goale în lumina crepusculară, fantomatică, eram din ce în ce mai înspăimântat. Credeam că știu drumul spre scara principală, dar, la scurt timp după ce am ieșit din sălile expozițiilor speciale, împrejurimile au început să-mi pară necunoscute și, după un minut sau două de goană bezmetică, dând colțuri de care nu mai eram sigur, mi-am dat seama că mă rătăcisem de tot. Ajunsesem, cine știe cum, trecând direct prin maeștrii italieni (Cristoși crucificați și sfinți perplecși, șerpi adamici și îngeri gata de luptă), în secolul al optsprezecelea englez, o latură a muzeului în care fusesem rareori până atunci și pe care nu o cunoșteam deloc. Înaintea mea se desfășurau culoare lungi de priveliști elegante, săli ca niște labirinturi, care păreau să compună un vechi conac bântuit: lorzi cu peruci lungi cârlionțate, femei frumoase și vag distante de Gainsborough[45], care priveau de sus, trufașe, la suferința mea. Perspectivele lungi, maiestuoase, mă enervau pentru că nu păreau să ducă la vreo scară sau în vreunul dintre coridoarele principale, ci numai în alte galerii la fel de somptuoase; și

aproape că-mi dăduseră lacrimile, când am văzut o ușă modestă pe o latură a sălii.

Trebuia să te uiți bine ca s-o vezi; era vopsită în aceeași culoare ca pereții galeriei, genul de ușă pe care, în condiții normale, te-ai fi așteptat s-o găsești încuiată. Îmi atrăsese atenția numai pentru că nu era complet închisă – partea stângă nu se îmbina perfect cu peretele, fie pentru că nu se proptise complet, fie pentru că încuietoarea nu funcționase din cauza întreruperii curentului. N-a fost totuși ușor de deschis – era grea, metalică, și a trebuit s-o trag cu toată forța. Deodată însă, cu un oftat pneumatic, a cedat atât de capricios, încât m-am împleticit.

Strecurându-mă prin ea, m-am pomenit într-un hol întunecat cu birouri, sub un plafon mult mai jos. Luminile de urgență erau mult mai slabe decât în galeria principală, și mi-a luat câteva momente până când ochii mi s-au deprins cu obscuritatea.

Coridorul părea să se întindă kilometri întregi în fața mea. M-am furișat cu teamă, aruncând câte o privire scrutătoare în birourile unde ușile rămăseseră larg deschise. *Cameron Geisler, Registratură. Miyako Fujita, Registrator adjunct.* Sertare trase, scaune împinse la perete. În ușa unui birou zăcea căzut pe o parte un pantof cu toc înalt.

Atmosfera de abandon era indescriptibil bizară. Mi s-a părut că, undeva la distanță, aud sirene de poliție, poate chiar aparate de emisie-recepție și câini, dar urechile îmi țiuiau atât de rău de la explozie, încât m-am gândit că putea foarte bine să mi se năzare. Începea să mă deprime tot mai tare faptul că nu vedeam niciun pompier, niciun polițai, niciun paznic – de fapt, niciun suflet viu.

În zona de „acces interzis” nu era suficient de întuneric ca să scot lanterna de buzunar, dar nici suficientă lumină ca să văd bine. Mă aflam într-un soi de depozit sau de arhivă. Birourile erau pline cu fișete din podea până-n tavan, rafturi metalice cu recipiente de plastic pentru corespondență și

cutii de carton. Coridorul îngust mă făcea iritabil, claustrofob, iar pașii îmi răsunau atât de violent, încât o dată sau de două ori m-am oprit și m-am întors să văd dacă nu cumva vine cineva după mine.

— Bună ziua! am spus nesigur, aruncând câte o privire în sălile pe lângă care treceam.

Unele birouri erau moderne, mobilate sumar; altele arătau înghesuite și murdare, cu teancuri neglijente de hârtii și cărți.

Florens Klauner, Secția de Instrumente muzicale; Maurice Orabi-Roussel, Artă Isalmică. Vittoria Gabetti, Textile. Am trecut pe lângă o cameră întunecoasă ca o peșteră, cu un banc lung de lucru pe care felurite bucăți de pânză erau așezate ca piesele unui puzzle. În fundul ei era o îngrămădeală de suporturi mobile de umerașe pe care atârnau o mulțime de saci transparenți de plastic, asemenea rastelurilor de lângă lifturile de serviciu din Bendel[46] sau Bergsdorf.

Coridorul dădea într-un altul, perpendicular. M-am uitat în ambele părți, neștiind încotro s-o iau. Domnea miros de ceară de parchet, de terebentină și substanțe chimice, plus un iz pătrunzător de fum. Birourile și atelierele se întindeau la infinit în toate direcțiile: o rețea geometrică închisă, fixă și uniform monotonă.

În stânga mea pâlpâi o lampă de plafon. Bâzâia și se întrerupea, ca un aparat de radio cu purici, și, în sclipirea lui tremurătoare, am văzut undeva în față o țâșnitoare.

Am rupt-o la fugă – atât de repede, încât picioarele aproape că mi-au luat-o înaintea corpului – și am gâlgâit, cu buzele lipite de orificiu, atâta apă rece, atât de repede, încât tâmpla mi-a zvâcnit de un junghi de durere. Sughițând, mi-am spălat sângele de pe mâini și, din căușul palmei, mi-am azvârlit de mai multe ori apă peste ochii dureroși. Așchii minuscule de sticlă, aproape

invizibile, s-au împrăștiat în vasul de oțel al țâșnitorii ca niște ace fine de gheață.

M-am rezemat de perete. Lămpile fluorescente de deasupra capului – vibrând, scuipând lumina intermitent – mă îngrețoșau. M-am ridicat din nou, cu greutate, și am pornit mai departe, clătinându-mă ușor în lumina scăpărătoare. Totul căpătase un aspect mult mai industrial: palete de lemn, un cărucior lat cu fundul neted, impresia că în zona aceasta obiectele erau mutate și depozitate în cutii. Am trecut de o altă intersecție, de unde un pasaj umbrit, cu podea lucioasă, se deschidea în întuneric, și eram pe punctul de a trece de el și de a merge mai departe, când am văzut în fundul lui o sclipire roșiatică pe care scria IEȘIRE.

M-am împiedicat; am căzut cu picioarele sub mine; m-am ridicat iar, sughițând încă, și am luat-o la fugă pe holul nesfârșit. La capătul lui era o ușă cu o bară de metal, ca ieșirile de urgență din școala noastră.

S-a deschis cu un trosnet, și am pornit în goană pe o scară – douăsprezece trepte –, am cotit pe palier, încă douăsprezece trepte până jos, degetele mi-au alunecat abia atingând balustrada de metal, pantofii îmi bocăneau cu un ecou atât de înverșunat, încât părea că încă douăzeci de oameni coboară alături de mine. La capătul scărilor era un coridor cenușiu, clinic, cu o altă ușă cu bară. M-am năpustit în ea cu toată puterea, am împins-o cu ambele mâini și m-am trezit aproape orbit de ploaie și asurzit de vaietul sirenelor.

S-ar putea să fi urlat, fericit că eram în sfârșit afară, deși nimeni n-ar fi avut cum să mă audă în vacarmul acela: la fel de bine aș fi putut să strig pe pista de decolare a aeroportului pe timpul unei furtuni. Părea că toate camioanele de pompieri, toate mașinile de poliție, toate ambulanțele și vehiculele pentru situații de urgență din cele cinci sectoare ale orașului, plus Jersey[47], mugeau și miorlăiau pe Fifth Avenue într-un delir sonor

exuberant: șuieratul artificiilor de Anul Nou, de Crăciun și de 4 iulie la un loc.

Ușa laterală nefolosită mă scuipase în Central Park, între stația de încărcare-descărcare și parcarea muzeului. În depărtarea cenușiu-verzuie se deslușeau poteci singuratice; vârfurile copacilor se aplecau vijelios, înspumate, albicioase, zbătându-se în vânt. În spatele lor, măturată de ploaie, Fifth Avenue era închisă. De unde stăteam, am văzut prin ploaia torențială vânzoleala trepidantă de macarale și mașinării, polițiștii care țineau mulțimea la distanță, lumini roșii, lumini galbene și albastre, văpăile care tresăltau, se încolăceau și țâșneau înalte, haotice, ca niște coloane scânteietoare de mercur.

Mi-am pus mâna pavăză ca să mă apăr de ploaie și am luat-o la goană prin parcul deșert. Ploaia mi se năpustea în ochi și mi se scurgea pe frunte, topind luminile de pe stradă într-o ceață care pulsa în depărtare.

Poliție, pompieri, dube ale primăriei pe care ștergătoarele funcționau energic: Poliția canină, Batalionul de Operațiuni de Salvare, Departamentul de Materiale Periculoase. Mantale negre de fâș fluturau umflate de vânt. O bandă galbenă era întinsă pe toată lățimea ieșirii din parc la Miner's Gate. Am ridicat-o fără să șovăi, m-am strecurat pe sub ea și am fugit în mijlocul mulțimii.

Nimeni nu m-a observat în învălmășeală. Preț de câteva clipe, am fugit aiurea în susul și-n josul străzii, cu chipul spuzit de ploaie. Oriîncotro priveam, eram asaltat de imagini ale propriei mele spaime. Oamenii umblau pe lângă mine orbește. Polițiști, pompieri, bărbați cu jobene, un bătrân ținându-și brațul rupt la piept și o femeie cu nasul însângerat trimiși către Seventy-Ninth Street de către un agent de poliție buimac.

Nu văzusem niciodată atâtea mașini de pompieri într-un singur loc: Squad 18, Fighting 44, New York Ladder 7, Rescue One, 4 Truck: Pride of

Midtown. Croindu-mi drum prin marea de vehicule parcate și printre impermeabile negre oficiale, am observat o ambulanță Hatzolah[48]: litere ebraice pe spate, un salon de spital în miniatură, luminat, vizibil prin ușile deschise. Surorile medicale se aplecau asupra unei femei, încercând s-o facă să stea întinsă, pentru că ea se străduia să se ridice. O mână zbârcită cu unghii roșii se zgârcea în aer.

Am bătut în ușă cu pumnul.

— Trebuie să mergeți înăuntru, am strigat. Mai sunt oameni acolo…

— Mai e o bombă, îmi strigă cineva dinăuntru fără a întoarce capul. A trebuit să părăsim clădirea.

Înainte să apuc să-l înțeleg, o namilă de polițai se năpusti asupra mea ca un tunet: un tip cu un cap gros, ca de buldog, cu mușchii umflați pe brațe că ai unui halterofil. Mă înșfăcă fără menajamente de braț și începu să mă împingă și să mă îmbrâncească spre celălalt trotuar.

— Ce pizda mă-sii cauți aici? urlă, cu o voce care îmi acoperi protestele – căci încercam să mă smulg din strânsoare.

— Domnule… se apropie de el o femeie cu chipul mânjit de sânge, încercând să-i atragă atenția. Domnule, cred că mi-am rupt mâna…

— Depărtați-vă de clădire! răcni el la ea, dându-i peste braț, și apoi la mine: Șterge-o!

— Dar…

Mă împinse atât de tare cu amândouă mâinile încât m-am clătinat aproape să cad.

— PLEACĂ DE LÂNGĂ CLĂDIRE! zbieră, ridicând brațele, și mantaua îi flutură amenințătoare. ACUM!

Nici măcar nu se uita la mine; ochii mici, de urs, erau pironiți asupra a ceva ce se petrecea peste capul meu, în susul străzii, iar expresia de pe fața lui mă umplu de groază.

M-am strecurat grăbit prin viermuiala de paramedici până pe trotuarul opus, chiar deasupra

intersecției cu Seventy-Ninth Street, cu ochii în patru după mama – dar n-am văzut-o. Ambulanțele și vehiculele medicale erau puzderie: Beth Israel Emergency, Lenox Hill, NY Prezbiterian, Cabrini EMS Paramedic. Un bărbat plin de sânge, la costum, zăcea întins pe spate îndărătul unui gard viu de tisă, în curtea înghesuită a unei vile de pe Fifth Avenue. O bandă galbenă fusese întinsă la intrare, și acum plesnea și se zvârcolea în vânt, dar polițiștii, pompierii și diverși indivizi cu joben o ridicau și se strecurau pe sub ea ca și cum nici n-ar fi contat că e acolo.

Toate privirile erau întoarse înspre centru, și abia mai târziu aveam să aflu de ce; pe Eighty-Fourth Street (prea departe ca să fi putut vedea atunci), cei de la substanțe periculoase se chinuiau să dezactiveze o bombă nedetonată împroșcând-o cu un tun cu apă. Hotărât să vorbesc cu cineva, vrând să aflu ce se petrecuse, am încercat să-mi fac drum către o mașină de pompieri, dar polițiștii cutreierau mulțimea dând din mâini, bătând din palme și împingând oamenii înapoi.

M-am agățat de haina unui pompier – un tip tânăr, cu o față prietenoasă, care mesteca gumă.

— Mai sunt oameni înăuntru! am strigat.

— Da, da, știm, zbieră el fără să-mi arunce măcar o privire. Am primit ordin să ieșim. În cinci minute o să intrăm din nou.

Un brânci repezit în spate.

— Mișcați-vă! Mișcați-vă!

Am auzit pe cineva țipând.

O voce aspră, cu accent:

— Ia-ți labele de pe mine!

— ACUM! Toată lumea înapoi!

Am primit un alt ghiont în spate. Pompierii se aplecară pe scările camioanelor, privind către templul din Dendur[49]; polițiștii stăteau încordați, umăr la umăr, impasibili în ploaie. Retrăgându-mă, împleticit, în spatele lor, dus de curentul mulțimii, am văzut ochi sticloși, capete care încuviințau,

bocanci care băteau inconștient numărătoarea inversă.

În momentul când am auzit pocnetul bombei dezamorsate și uralele răgușite, ca de microbiști, înălțându-se de pe Fifth Avenue, fusesem deja târât la mare distanță, pe Madison. Polițiștii – agenți de circulație, de data aceasta – își roteau mâinile ca niște mori de vânt, împingând șuvoiul de oameni uluiți pe trotuar.

— Haideți, dați-i drumul, avansați! înaintau agresiv prin mulțime, bătând din palme. Toată lumea spre est! Toată lumea spre est!

Unul din ei, un tip mătăhălos, cu cioc și cu un cercel, ca un luptător profesionist, întinse o mână și-l îmbrânci pe un curier cu glugă care încerca să pozeze cu telefonul celular și care se împletici peste mine, dărâmându-mă aproape la pământ.

— Fii atent ce faci! strigă curierul cu voce ascuțită, furioasă.

Polițistul îl îmbrânci din nou, de data aceasta atât de tare, încât tipul căzu pe spate în rigolă.

— Ai surzit, frate, sau ce? se răți el. Dă-i drumul de-aici!

— Nu mă atinge!

— Și dacă-ți crăp capul?

Între Fifth și Madison era o nebunie. Vâjâit de elice de elicoptere; cuvinte nedeslușite printr-un gigafon. Deși Seventy-Ninth fusese închisă, peste tot erau mașini de poliție, de pompieri, bariere de beton și puhoaie de oameni alarmați, țipând, uzi până la piele. Unii dintre ei fugeau de pe Fifth Avenue; alții încercau să-și facă drum cu forța înapoi către muzeu; mulți țineau telefoanele mobile deasupra capetelor, încercând să facă fotografii; alții stăteau nemișcați, cu gura căscată, în timp ce mulțimea tălăzuia pe lângă ei, privind în sus la fumul negru de sub cerul înstelat întins peste Fifth Avenue ca și cum ar fi văzut marțieni coborând pe Pământ.

Sirene; fum alb urcând în rotocoale din aerisitoarele tunelurilor de metrou. Un boschetar înfășurat într-o pătură murdară colinda în sus și-n jos, părând nerăbdător și derutat. Am privit în jur, sperând s-o zăresc pe mama în mulțime, așteptându-mă s-o văd din clipă în clipă; pentru scurt timp am încercat să înot împotriva curentului împins de polițiști (săltându-mă pe vârfuri, lungindu-mi gâtul), până când mi-am dat seama că era zadarnic să încerc să-mi croiesc drum îndărăt și să o caut în torentele de ploaie și în puhoaiele de oameni. „O să ne vedem acasă", m-am gândit. Acasă era locul unde urma să ne întâlnim, stabilit pentru situații de criză; mama trebuia să-și fi dat seama cât de inutil era să încerce să dea de mine în forfota aceea. Am simțit totuși un junghi meschin, irațional de dezamăgire – și, în timp ce mă îndreptam spre casă (cu o durere de cap năucitoare, cu vederea încețoșată), am continuat să mă uit după ea, scrutând fețele anonime, preocupate din jurul meu. Ea ieșise – asta conta. Fusese la distanță de câteva săli de explozia principală. Niciunul dintre corpurile neînsuflețite nu era al ei. Dar, indiferent de ceea ce stabiliserăm între noi înainte, indiferent de cât de logice păreau lucrurile, într-un fel, încă nu-mi venea să cred până la capăt că mama plecase din muzeu fără mine.

CAPITOLUL

I
I

LECȚIA DE ANATOMIE

În copilărie, pe la patru sau cinci ani, spaima mea cea mai mare era că mama ar putea să nu se mai întoarcă într-o zi acasă de la serviciu. Adunarea și scăderea erau utile în primul rând pentru că mă ajutau să-i trasez mișcările (câte minute de când a plecat de la slujbă? câte minute face de la birou până la metrou?) și, încă înainte de a învăța să număr, avusesem obsesia de a învăța să citesc ceasul, studiind cu disperare cercul ocult desenat pe o farfurie de carton, care, odată asimilat, mi-ar fi dezvăluit regularitatea venirilor și plecărilor ei. De obicei ajungea acasă atunci când spunea c-o să ajungă, așa că, dacă întârzia zece minute, începeam să mă agit; puțin mai târziu ședeam deja pe podea în fața ușii de la intrare, ca un cățel lăsat singur prea multă vreme, cu urechile ciulite la sunetul liftului ajuns la etajul nostru.

Aproape în fiecare zi în școala primară auzeam la jurnalele de pe Channel 7 știri care mă îngrijorau. Dacă vreun boschetar mizerabil o împingea pe șine în timp ce ea aștepta metroul? Sau o înghesuia în vreun gang întunecat și o înjunghia ca să-i ia portofelul? Dacă își scăpa uscătorul de păr în cadă sau nimerea în fața unei mașini, îmbrâncită de un biciclist, sau i se administra un alt medicament la dentist și murea, așa cum i se întâmplase mamei unui coleg de clasă al meu?

Gândul că mamei i se putea întâmpla ceva era cu deosebire înspăimântător pentru că tata era o persoană pe care nu te puteai baza. Și asta eufemistic vorbind. Chiar și bine dispus fiind, era în stare să-și piardă cecul de salariu sau să adoarmă cu ușa de la intrare deschisă fiindcă băuse. Iar când era prost dispus – în marea parte a

timpului –, avea ochii injectați și arăta ca o meduză, cu costumul atât de șifonat, încât ai fi zis că se rostogolise în el pe podea, și emanând un aer de încremenire nefirească, de parcă ar fi fost un recipient sub presiune gata să explodeze.

Deși nu înțelegeam de ce era atât de nefericit, mi-era limpede că nefericirea aceasta dăinuia din vina noastră. Eu și mama îl călcam pe nervi. Din cauza noastră avea o slujbă pe care o detesta. Tot ce făceam noi era enervant. Nu-i plăcea în mod special să fie în preajma mea – nu că ar fi stat prea mult: dimineața, când eu mă pregăteam să plec la școală, el ședea tăcut, cu ochii umflați, la cafea, cu *Wall Street Journal* în față, cu halatul desfăcut și părul împărțit în vârtejuri, și uneori tremura atât de tare, încât lichidul făcea valuri când ducea ceașca la gură. Îmi arunca o privire prudentă când intram, și nările i se zbăteau dacă făceam prea mare zgomot cu tacâmurile sau cu castronul de cereale.

Nu-l vedeam prea mult în afara momentelor acestora zilnice de stinghereală. Nu lua cina cu noi și nici nu trecea vreodată pe la școală; nu venea să se joace cu mine și nu-mi vorbea niciodată prea mult când era acasă; de fapt, se întorcea de obicei după ce mă culcam, și, în unele zile – zilele de salariu, mai ales, fiecare a doua vineri –, venea zăngănind abia pe la trei sau patru dimineața: bufnind în ușă, trântindu-și servieta, izbindu-se de toate în jur atât de dezordonat, încât uneori tresăream din somn îngrozit, holbându-mă la stelele luminescente proiectate pe tavan de planetariu și întrebându-mă dacă nu cumva pătrunsese un hoț în apartament. Din fericire, atunci când era beat, pașii lui căpătau o cadență mai înceată, trepidantă, inconfundabilă – pași de Frankenstein, cum le spuneam eu, atenți și înfundați, cu pauze absurd de lungi între ei și, de îndată ce îmi dădeam seama că nu era decât el bufnind prin întunericul casei, și nu vreun criminal în serie sau vreun psihopat, alunecam la loc într-o

amorțeală nervoasă. A doua zi, sâmbătă, eu și mama făceam în așa fel ca să ieșim din casă înainte ca el să se trezească din somnul lui îmbâcsit și asudat pe canapeaua din sufragerie. Altfel ne-am fi petrecut toată ziua mergând în vârful picioarelor prin casă, temându-ne să închidem ușa prea tare sau să-l deranjăm într-un fel ori altul în timp ce stătea cu chipul de piatră în fața televizorului, cu o bere chinezească alături și privirea sticloasă, uitându-se la știri sau la sport fără sonor.

Ca urmare, nici eu și nici mama n-am fost tocmai neliniștiți când ne-am trezit într-o sâmbătă și am descoperit că nu venise deloc acasă. Abia duminică am început să ne îngrijorăm, și nici chiar atunci nu ne-am făcut foarte mari probleme; era începutul sezonului de fotbal american din universități; eram siguri că pariase la unele meciuri și am crezut că luase autobuzul și se dusese la Atlantic City[50] fără să ne mai spună. Abia în ziua următoare, când secretara tatei, Loretta, ne-a sunat că el nu-și făcuse apariția la muncă, a început să ne fie limpede că se întâmplase cu adevărat ceva. Mama, temându-se să nu fi fost tâlhărit sau omorât după ce ieșise beat din vreun bar, a sunat la poliție; și am petrecut câteva zile tensionate așteptând un apel telefonic sau țârâitul soneriei la ușă. Apoi, spre sfârșitul săptămânii, a sosit un bilet de la tata (cu ștampila poștei din Newark, New Jersey), care ne informa cu litere încordate că plecase ca să „înceapă o viață nouă” într-un loc ținut secret. Îmi amintesc că reflectasem la expresia „o viață nouă” de parcă mi-ar fi putut oferi un indiciu despre locul unde se afla; căci, după ce o agasasem și o pisălogisem pe mama protestând timp de o săptămână, se învoise într-un final să mă lase să văd scrisoarea eu însumi („of, bine”, spusese resemnată, deschizând sertarul biroului ei și pescuind-o de acolo, „nu știu ce se așteaptă să-ți spun, cel mai bine e să afli de la el”). Era scrisă pe

o foaie cu antetul unui hotel Doubletree Inn de lângă aeroport. Crezusem că ar fi putut să conțină indicii valoroase despre locul unde se afla, dar, de fapt, am fost uimit de scurtimea ei – patru sau cinci rânduri – și de scrisul în viteză, neglijent, de du-te naibii, ca și cum ar fi mâzgălit-o în grabă înainte să se repeadă la supermarket după târguieli.

În multe privințe, dispariția tatălui meu din peisaj a fost o ușurare. În mod cert nu mi-a fost prea dor de el, și nici mama nu părea să-i simtă lipsa, deși a fost trist să trebuiască s-o concediem pe menajera noastră, Cinzia, pentru că nu ne mai permiteam s-o plătim (Cinzia a plâns și s-a oferit să rămână și să lucreze pe gratis; dar mama i-a găsit o slujbă cu jumătate de normă în blocul nostru, la un cuplu cu un copil mic; cam o dată pe săptămână, Cinzia trecea pe la noi să bea cu mama o ceașcă de cafea, în șorțul pe care îl purta peste haine când făcea curățenie). Poza tatei în capul unei piste de schi, de pe vremea când era mai tânăr și bronzat, a fost dată jos de pe perete fără multă ceremonie și înlocuită cu o fotografie a mea și a mamei pe patinoarul din Central Park. Noaptea, mama stătea până târziu cu un calculator de birou, verificând facturile. Deși contractul prevăzuse o chirie nemodificabilă pentru apartament, cum ne descurcam de la o lună la alta era o adevărată aventură, întrucât viața cea nouă, oricare ar fi fost ea, pe care tata și-o construia altundeva nu includea plata vreunei pensii alimentare. În esență, eram mulțumiți să ne putem spăla rufele în subsolul blocului, să vizionăm matinee cu preț redus în locul proiecțiilor de seară, să mâncăm de la brutărie ceea ce rămăsese din ziua dinainte, iar de la restaurantul chinezesc, meniuri ieftine la pachet (tăieței, *foo yung* de ouă[51]), și să strângem mărunțiș pentru biletul de autobuz. Dar, în timp ce îmi târâm picioarele spre casă în ziua aceea, de la muzeu – ud, înfrigurat și cu o durere de cap atroce –, mi-am dat brusc seama că, după plecarea tatei,

nimănui pe lume n-avea să-i mai pese în mod deosebit de mama sau de mine; nimeni nu stătea undeva ca pe ghimpi întrebându-se unde fusesem toată dimineața sau de ce nu dădusem niciun semn. Oriunde s-ar fi aflat tata, în Noua sa Viață (la tropice sau în prerie, în vreo stațiune izolată de schi sau într-o mare metropolă americană), era cu siguranță cu ochii lipiți de televizor; și mi-l imaginam cu ușurință agitându-se poate întrucâtva și pierzându-și cumpătul, așa cum se întâmpla deseori când afla știri spectaculoase care nu aveau nimic de a face cu el, uragane sau poduri care se prăbușiseră în state îndepărtate. Dar ar fi fost oare suficient de îngrijorat ca să ne sune și să afle dacă pățiserăm ceva? Probabil că nu – nu mai mult decât ar fi fost tentat să sune la fostul loc de muncă și să întrebe ce se petrecea, deși cu siguranță avea să se gândească la foștii săi colegi din centrul orașului și să se întrebe ce făceau toți numărătorii de boabe de fasole și împingătorii de hârtii (cum își numea tovarășii de muncă) din clădirea de pe Park Avenue 101. Oare secretarele se speriaseră, își adunaseră pozele de pe birouri, își puseseră pantofii de stradă și plecaseră acasă? Sau la etajul paisprezece se încropise un soi de mică reuniune colegială, cu sandvișuri comandate de la vreun restaurant din apropiere și toată lumea strânsă în jurul televizorului din sala de conferințe?

Deși drumul până acasă mi-a părut nesfârșit, nu-mi amintesc prea mult din el, cu excepția atmosferei reci, cenușii, învelite în ploaie, de pe Madison Avenue – umbrelele legănându-se, fluxul tăcut al mulțimii de pe trotuar către centrul orașului, o senzație de anonimat îmbulzit, ca în vechile fotografii alb-negru ale falimentelor bancare și ale cozilor la pâine din anii ’30 pe care le văzusem cândva. Durerea mea de cap și ploaia restrângeau lumea la un cerc atât de strâmt și de bolnăvicios, încât nu vedeam aproape decât spinările gârbovite ale oamenilor care mergeau în

fața mea pe trotuar. De fapt, capul mă durea atât de tare, că abia dacă vedeam pe unde merg; și de vreo două ori a fost cât pe ce să mă lovească o mașină când am pășit impetuos pe trecerea de pietoni fără să mă uit la semafor. Nimeni nu părea să știe exact ce se întâmplase, deși am auzit „Coreea de Nord" răbufnind din radioul unui taximetru parcat și, în surdină, „Iran" și „al-Qaeda" de pe buzele câtorva trecători. Iar un bărbat negru și costeliv, cu părul împletit în codițe rasta, ud până la piele, măsura cu pasul trotuarul din fața muzeului Whitney, agitându-și pumnii prin aer și strigând fără adresă: „Pune-ți centura, Manhattan! Osama bin Laden ne *scutură* iarăși!"

Deși mă simțeam gata să leșin și aș fi vrut să mă așez undeva, am continuat cumva să șontâcăi, smucindu-mi piciorul, ca o jucărie pe jumătate stricată. Polițiștii făceau semne cu mâinile, fluierau și dădeau din cap. Picăturile de ploaie mi se scurgeau de pe vârful nasului. Clipind întruna ca să-mi înlătur apa din ochi, mă gândeam fără oprire că trebuia să ajung cât mai repede acasă la mama. Mă aștepta probabil înnebunită, își smulgea părul din cap de grijă, se blestema că-mi luase telefonul. Toată lumea avea probleme cu rețelele mobile, și pietonii stăteau câte zece – douăzeci la coadă la cele câteva telefoane cu fise de pe stradă. „Mamă", m-am gândit, „mamă", încercând să-i trimit un mesaj mental că eram în viață. Voiam să știe că eram teafăr, dar în același timp îmi amintesc că-mi spuneam că nu contează că merg, în loc să alerg; nu voiam să-mi pierd cunoștința pe stradă, în drum spre casă. Ce noroc că ea ieșise din sală cu doar câteva momente înainte! Mă trimisese pe mine direct în mijlocul exploziei; în mod cert credea acum că sunt mort.

Iar când mă gândeam la fata care-mi salvase viața simțeam că ochii încep să mă usture. Pippa! Un nume sec, ciudat pentru o domnișoară micuță, intens roșcată și mai degrabă sarcastică: i se

potrivea. De fiecare dată când îmi aminteam de privirea ațintită asupra mea, simțeam că mă ia amețeala la gândul că ea, o străină, mă oprise să ies din expoziție și să intru în gaura neagră a magazinului, sfârșitul a toate, nimicul, *nada*[52]. Aveam oare să ajung să-i spun vreodată că-mi salvase viața? Cât despre bătrân: pompierii și celelalte echipe se năpustiseră în clădire la numai câteva minute după ce ieșisem eu, și încă mai speram că cineva reușise să intre în sală și să-l salveze – ușa era săltată, știau că era acolo. Aveam oare să-l mai văd vreodată pe vreunul din ei?

Când am ajuns în sfârșit acasă, eram înghețat până în măduva oaselor, năucit și abia mă mai târâm. Apa îmi curgea din hainele făcute ciuciulete, lăsând în urma mea o dâră neuniformă pe podeaua din holul blocului.

După mulțimea de pe stradă, aerul pustiu al clădirii era descurajam. Deși televizorul portabil mergea în cămăruța din spate și am auzit aparate de emisie-recepție bolborosind undeva în bloc, nu era nici urmă de Goldie sau Carlos, sau José, sau oricare altul dintre portarii obișnuiți.

Mai în spate, cabina luminată a liftului stătea goală, așteptând, ca o cutie magică de iluzionist. Angrenajele se poticneau și dârdâiau; unul după altul, numerele translucide în stil art deco se aprinseră pe măsură ce urcam scârțâind până la etajul șapte. Când am pășit pe palierul nostru mohorât, am fost copleșit de un sentiment de ușurare – pereții maronii, mirosul înecăcios de detergent de covoare, toate erau la locul lor.

Am răsucit zgomotos cheia în broască.

— Bună! am spus, pășind în semiîntunericul apartamentului.

Jaluzelele erau trase, domnea tăcerea.

Se auzea zumzăitul frigiderului. „Dumnezeule mare”, m-am gândit, „n-a ajuns încă acasă?”

— Mamă? am spus din nou.

Simțind că mi se oprește inima, am traversat cu pas grăbit vestibulul și apoi am rămas, descumpănit, în mijlocul sufrageriei.

Cheile mamei nu atârnau în cârligul de după ușă; geanta nu-i era pe masă. Pleoscăind cu pantofii uzi în întuneric, am traversat până în bucătărie – care nu era cine știe ce, numai, într-o nișă, o plită cu două ochiuri, în fața unei guri de aerisire. Am văzut acolo ceașca ei de cafea, din sticlă verde, cumpărată de la un târg de antichități, cu o urmă de ruj pe buză.

Rămăsesem cu privirea fixată asupra cești nespălate, în care un deget de cafea rece zăcea pe fund, întrebându-mă ce să fac. Urechile îmi țiuiau și îmi vâjâiau, și capul mă durea atât de tare că abia puteam să gândesc: valuri de întuneric undeva la marginea câmpului meu vizual. Fusesem atât de absorbit de ideea că mama era îngrijorată, că trebuie să ajung acasă ca să-i spun că sunt bine, încât nici măcar nu-mi trecuse prin cap că s-ar fi putut ca ea să nu se fi întors.

Strâmbându-mă de durere la fiecare pas, am luat-o pe hol până în dormitorul părinților: era, în esență, neschimbat de când plecase tata, dar mai dezordonat acum și mai feminin de când devenise numai al mamei. Pe masa de lângă patul răvășit, robotul telefonic nu clipea: niciun mesaj.

Stând în ușă, aproape amețit de durere, am încercat să mă concentrez. Corpul îmi fu străbătut de un spasm, o zvâcnire chinuitoare de pe urma întregii zile, ca și cum aș fi mers prea mult timp într-o mașină.

Trebuia s-o iau cu începutul: să-mi găsesc telefonul și să-mi verific mesajele. Doar că nu știam unde era. Mama mi-l confiscase după ce fusesem eliminat din școală; cu o seară în urmă, în timp ce ea era în duș, încercasem să-l găsesc sunându-mă, dar probabil îl închisese.

Îmi amintesc că mi-am vârât mâinile în sertarul de sus al biroului ei și am scotocit printr-o

învălmășeală de eșarfe: mătase, catifea, broderii indiene.

Cu un efort imens (deși nu era foarte grea), am târât băncuța de la picioarele patului ei și m-am cățărat pe ea ca să pot inspecta raftul de sus al șifonierului. Apoi m-am așezat pe covor într-o stare de stupoare aproape deplină, rezemat cu obrazul de băncuță și cu un muget sălbatic în urechi.

Ceva era în neregulă. Îmi amintesc că mi-am ridicat capul fulgerător, brusc convins că plita din bucătărie scăpa gaz, că mă otrăveam cu o scurgere de gaze. Atâta că nu simțeam niciun miros.

S-ar putea să mă fi dus în baia cea mică de lângă dormitorul ei ca să caut în dulapul de perete o aspirină, ceva pentru cap, nu știu. Tot ce știu sigur este că, la un moment dat, eram în camera mea, neștiind cum ajunsesem acolo, sprijinindu-mă cu o mână de perete lângă pat și simțind că mă ia cu greață. După aceea totul devine atât de nelămurit, încât nu mai știu nimic limpede până în momentul când m-am ridicat în capul oaselor pe canapeaua din sufragerie, la sunetul unei uși care părea să se deschidă.

Dar nu era ușa apartamentului nostru, ci numai altcineva pe hol. În cameră se făcuse aproape întuneric și auzeam circulația serii, traficul de la orele de vârf. Am rămas nemișcat în semiobscuritate, încremenit de spaimă, timp de câteva clipe, până când zgomotele s-au deslușit, iar contururile familiare ale lămpii de birou și ale spătarelor în formă de liră ale scaunelor au devenit vizibile pe fondul ferestrei crepusculare.

— Mamă? am spus, și mi-am auzit în voce ecoul răgușit al panicii.

Adormisem în hainele ude și pline de nisip; canapeaua era și ea jilavă, cu o adâncitură umedă și rece, de forma corpului meu, acolo unde mă întinsesem. Un curent înghețat scutura jaluzelele

prin geamul pe care mama îl lăsase întredeschis dimineață.

Ceasul arăta 6.47. Tot mai înspăimântat, m-am plimbat cu trupul înțepenit prin apartament, aprinzând toate luminile, chiar și lustra din sufragerie, pe care în general nu o foloseam, pentru că becurile erau prea puternice, orbitoare.

Din ușa dormitorului mamei am văzut o luminiță roșie clipind în întuneric. M-a inundat un val îmbătător de ușurare: m-am năpustit în jurul patului, am bâjbâit după butonul de pe robot și mi-au trebuit câteva secunde ca să-mi dau seama că vocea nu era a mamei, ci a unei femei de la serviciul ei, care suna inexplicabil de veselă. „Bună, Andrey, sunt Pru, voiam să văd ce mai faci. Ce nebunie astăzi! Fii atentă, a venit șpaltul pentru Pareja și trebuie să vorbim, dar s-a amânat termenul, deci nu-ți face griji, cel puțin deocamdată. Sper că te ții tare, scumpo, dă-mi un țâr când ai puțin timp”.

Am rămas acolo multă vreme, uitându-mă la robot după ce auzisem țiuitul de final. Apoi am ridicat un colț al jaluzelelor și am aruncat o privire pe stradă.

Era ora la care oamenii veneau acasă. Claxoanele gâgâiau slab pe carosabil. Aveam încă o durere de cap fioroasă și sentimentul (nou pentru mine pe atunci, dar, acum, din păcate, întru totul familiar) că mă trezisem mahmur, că uitasem și lăsasem nefăcute lucruri importante.

M-am întors în dormitorul mamei și, cu mâini tremurânde, am format numărul telefonului ei mobil, atât de repede că l-am greșit și a trebuit s-o iau de la capăt. Dar ea nu mi-a răspuns; a intrat robotul. Am lăsat un mesaj („Mamă, eu sunt, îmi fac griji, unde ești?”) și m-am așezat pe marginea patului ei cu capul în mâini.

De la etajele inferioare începuseră să se ridice mirosuri de mâncare. Din apartamentele vecine veneau voci tulburi, bufnete abstracte, cineva care

închidea și deschidea niște sertare. Era târziu: oamenii se întorceau de la muncă, își lăsau gentile jos, își salutau pisicile și câinii, dădeau drumul la telejurnal, se pregăteau să iasă în oraș la cină. Ea unde era? Am încercat să mă gândesc la toate motivele care ar fi putut s-o rețină și n-am reușit să aflu, de fapt, niciunul – deși, cine știe, poate că o stradă pe undeva fusese închisă, și ea nu putuse ajunge acasă. Dar n-ar fi sunat?

Poate își pierduse telefonul? m-am gândit. Poate și-l spărsese? Poate i-l dăduse cuiva care avea mai multă nevoie de el?

Tăcerea apartamentului mă descuraja. Apa cânta în țevi, iar vântul înșelător făcea să clincăne jaluzelele. Nu făceam decât să stau inutil pe marginea patului ei, simțind că trebuia să fac ceva, așa că am sunat-o din nou și i-am mai lăsat un mesaj, de data asta incapabil să-mi rețin tremurul din voce: „Mamă, am uitat să spun, sunt acasă. Te rog, sună-mă imediat ce poți, bine?” Apoi am sunat și am lăsat un mesaj pe robotul telefonului ei de la serviciu, pentru orice eventualitate.

Simțeam o gheară rece care îmi strângea pieptul tot mai tare. M-am întors în sufragerie și, după ce am rămas acolo câteva momente, m-am dus la panoul de pe peretele din bucătărie să văd dacă nu-mi lăsase acolo vreun bilet, deși știam deja foarte bine că nu. Întors în sufragerie, m-am uitat pe fereastră la strada aglomerată de dedesubt. S-ar fi putut oare să dea o fugă până la magazin sau la farmacie, nevrând să mă trezească? într-un fel, îmi venea să ies pe stradă s-o caut, dar era complet absurd să-mi închipui că aș fi putut-o depista în mulțimea de oameni de la orele de vârf și, în plus, dacă plecam din apartament, mi-era teamă că i-aș fi pierdut apelul.

Trecuse deja timpul la care portarii se schimbau. Când am sunat jos în hol, speram să dau de Carlos (cel mai în vârstă și mai demn dintre portari) sau, încă mai bine, de José, un dominican mătăhălos și

vesel, preferatul meu. Dar, pentru un timp care mi se păru nesfârșit, nu-mi răspunse nimeni, până când o voce subțire, șovăitoare, străină parcă, spuse:

— Alo?

— José este?

— Nu, răspunse vocea. Nu. Sună mai târziu!

Era, mi-am dat seama, asiaticul cu o mutră veșnic speriată, cu ochelari de protecție și mănuși de cauciuc, care mânuia aparatul de ceruit podelele, ducea gunoiul și făcea tot felul de alte servicii mărunte în bloc. Portarii (care nu păreau să-i știe numele mai bine ca mine) îi spuneau „tipul cel nou” și bodogăneau că administrația adusese pe cineva care nu vorbea nici engleză, nici spaniolă. Tot ce nu mergea bine în bloc era pus pe seama lui: tipul cel nou nu curăța ca lumea aleile de zăpadă, nu repartiza corespondența la cutii, nu făcea curățenie în curte cum ar fi trebuit.

— Sună mai târziu! spuse tipul cel nou cu speranță în glas.

— Nu, stați puțin! am spus când mi-am dat seama că vrea să închidă. Trebuie să vorbesc cu cineva.

Pauză nedumerită.

— Vă rog, mai sunteți? am spus. E o urgență.

— Bine, spuse vocea prudent, cu o intonație neterminată care îmi dădu speranță.

Îl auzeam răsuflând greu în tăcere.

— Sunt Theo Decker, am spus. Apartamentul 7C. V-am văzut de multe ori jos. Mama mea nu s-a întors acasă, și nu știu ce să fac.

Pauză lungă, perplexă.

— Șapte, repetă el, ca și cum ar fi fost singura parte din propoziție pe care o înțelesese.

— Mama mea, am repetat. Unde e Carlos? Nu mai e nimeni acolo?

— Scuze, mulțumesc, spuse el cu voce alarmată și închise.

Am închis și eu, într-o stare de agitație extremă, și, după câteva minute de încremenire în mijlocul sufrageriei, m-am dus și am pornit televizorul. Orașul era un haos total; podurile către cartierele periferice fuseseră închise, și am înțeles de ce Carlos și José nu reușiseră să ajungă la muncă, dar n-am văzut nimic care să mă facă să pricep ce ar fi putut-o reține pe mama. Am văzut un număr pe care îl puteam apela pentru persoane dispărute. L-am scris pe un colț de hârtie de ziar și am făcut o învoială cu mine însumi ca, dacă mama nu avea să se întoarcă în exact o jumătate de oră, să sun.

Faptul că notasem numărul mă făcu să mă simt mai bine. Cine știe de ce, eram încredințat că scrierea lui pe hârtie avea s-o facă pe mama să intre ca prin minune pe ușă. Dar, după ce trecură întâi patruzeci și cinci de minute, apoi o oră, și ea încă nu apăruse, am cedat până la urmă și am sunat (măsurând nervos camera cu pasul, rămânând cu un ochi la ecran în tot timpul cât telefonul zbârnâi, apoi cât am fost pus să aștept un operator – reclame la saltele, reclame la combine muzicale, livrări gratuite în cel mai scurt timp și fără niciun avans). În sfârșit, îmi răspunse o femeie energică, eficiența întruchipată. Își notă numele mamei, numărul de telefon de pe care sunam, spuse că mama nu era „pe lista ei”, dar că voi primi un apel dacă apărea. Abia după ce am pus receptorul în furcă îmi trecu prin cap s-o întreb despre ce fel de listă vorbise; și, după o perioadă nedefinită de șovăială în care am străbătut toate cele patru camere într-un circuit întortocheat, deschizând sertare, luând cărți din bibliotecă și lăsându-le care pe unde, pornind calculatorul mamei și încercând să văd ce găseam pe Google (nimic), am sunat din nou să întreb.

— Nu este pe lista de morți, îmi spuse a doua femeie cu care am stat de vorbă, pe un ton neobișnuit de relaxat. Și nici pe cea de răniți.

Am simțit că-mi vine inima la loc.

— Deci e teafără?

— Nu avem niciun fel de informații. V-ați lăsat numărul mai devreme, să vă putem suna noi?

Da, am răspuns, mi se spusese că voi primi un apel.

„Livrare și instalare gratuită”, îi dădea înainte televizorul. „Nu uitați să întrebați despre creditul nostru cu o perioadă de grație de șase luni”.

— Vă doresc noroc, spuse femeia și închise.

Nemișcarea din apartament era nefirească; nu reușea s-o izgonească nici măcar vorbăria zgomotoasă de la televizor. Douăzeci și unu de morți și alte „câteva zeci” de răniți. Am încercat în van să-mi fac curaj cu numărul acesta: douăzeci și unu nu era așa de rău, nu? Douăzeci și unu ar fi fost un grup mic într-un cinematograf sau chiar într-un autobuz. Erau trei oameni mai puțin decât la ora mea de engleză. Dar curând, temeri și îndoieli noi începură să mă împresoare, și abia m-am stăpânit să nu mă năpustesc pe ușă afară, urlând, după ea.

Oricât de mult mi-aș fi dorit să ies însă pe străzi și s-o caut, știam că trebuia să stau locului. Înțelegerea era să ne întâlnim acasă; asta fusese învoiala, bătută în cuie încă din școala primară, când primisem la ore un *Manual de pregătire pentru situații de urgență,* în care furnici ca din desenele animate, echipate cu măști de praf, adunau tot felul de resurse în perspectiva unui eventual dezastru nenumit. Dezlegasem cuvintele încrucișate și răspunsesem la chestionarele stupide („Care este îmbrăcămintea cea mai potrivită de împachetat într-o trusă pentru situații de urgență? A. Costum de baie B. Îmbrăcăminte în straturi C. Ghirlande de flori D. Folie de aluminiu) și – împreună cu mama – concepusem un Plan Familial pentru Situații de Urgență. Al nostru era simplu: ne vedeam acasă. Iar dacă unul dintre noi nu putea să ajungă acasă, sunam. Dar, pe măsură ce timpul se târa mai departe, telefonul nu dădea niciun semn

de viață, iar numărul morților la știri ajungea la douăzeci și doi și apoi la douăzeci și cinci, am hotărât să sun din nou la numărul de asistență al municipalității.

— Da, spuse cu o voce enervant de calmă femeia de la capătul firului, văd că ați mai sunat, mama dumneavoastră e trecută pe listă.

— Dar… poate e în spital sau pe undeva?

— S-ar putea. Mi-e teamă însă că nu pot să confirm. Cum spuneați că vă numiți? Vreți să vorbiți cu unul dintre consilierii noștri?

— La ce spital sunt duși răniții?

— Îmi pare rău, chiar nu pot să…

— Beth Israel? Lenox Hill?

— Depinde de răni. Sunt unii care au fost loviți la ochi, alții au arsuri, tot felul. Se fac operații peste tot în oraș…

— Și cei care au fost înregistrați morți cu câteva minute în urmă?

— Uitați ce este, vă înțeleg, aș vrea să vă ajut, dar nu am nicio Audrey Decker pe listă.

Mi-am aruncat nervos privirea prin sufragerie. Cartea mamei *(Jane și Prudence,* Barbara Pym[53]) cu fața în jos pe spătarul canapelei; unul dintre puloverele ei subțiri de cașmir pe brațul unui fotoliu. Avea de toate culorile; acesta era un bleu pal.

— Poate ar fi bine să mergeți până la Armurărie. Au organizat acolo ceva pentru familii – e mâncare, cafea caldă și aveți cu cine vorbi.

— Bine, dar eu vreau să știu dacă există morți care nu au fost încă identificați. Sau răniți.

— Vă înțeleg foarte bine. Chiar aș vrea să vă ajut, dar nu am cu ce. O să primiți un telefon de îndată ce avem informații concrete.

— Trebuie s-o găsesc pe mama! Vă rog! Probabil e într-un spital pe undeva! Nu puteți să-mi dați un sfat unde-aș putea s-o caut?

— Câți ani ai? întrebă femeia bănuitoare.

După câteva clipe bulversate de pauză, am închis. Am rămas să mă holbez năuc la telefon, simțindu-mă ușurat, dar vinovat totodată, ca și cum aș fi răsturnat un obiect și l-aș fi spart. Mi-am privit mâinile și le-am văzut tremurând și atunci mi-am dat seama – însă într-un mod impersonal, ca și cum aș fi observat că mi se descărcase bateria de la iPod – că nu mâncasem de ceva vreme. Niciodată în viață nu stătusem atât de mult fără să mănânc, doar atunci când avusesem un virus intestinal. Am deschis frigiderul, mi-am găsit cutia cu restul de *lo mein*[54] din seara anterioară și l-am înfulecat la bar, singur și vulnerabil în strălucirea violentă a becului de deasupra. Deși aveam și niște *foo yung* de ouă și orez, i le-am lăsat mamei în caz că avea să-i fie foame când se întorcea. Era aproape miezul nopții: curând avea să fie prea târziu ca să mai poată comanda ceva de la magazin. După ce am terminat, am spălat furculița și vasele murdare de cafea de dimineață și am șters barul, pentru ca mama să nu mai aibă nimic de făcut când venea acasă: avea să fie mulțumită, mi-am spus, văzând că făcusem ordine în bucătărie pentru ea. Și avea să fie mulțumită (sau, cel puțin, așa îmi imaginam) că îi salvasem tabloul. Iar dacă s-ar fi înfuriat, puteam să-i explic.

Judecând după știrile de la televizor, se știa deja cine era vinovat de explozie; niște grupări pe care crainicii îi numeau, pe rând, „extremiști de dreapta” și „teroriști interni”. Colaboraseră cu o firmă de mutări și depozitare; cu ajutorul unor complici necunoscuți din interiorul muzeului, ascunseseră explozibilul în platformele din lemn, goale pe dinăuntru, din magazinele expozițiilor, pe care erau expuse cărți poștale și albume de artă scoase la vânzare. Câțiva atacatori erau morți, alții se aflau în arestul poliției, unii scăpaseră. Comentatorii detaliau împrejurările, dar eu nu eram în stare să-i urmăresc.

Mă chinuiam acum să deschid sertarul lipicios din bucătărie care se blocase cu mult înainte de plecarea tatei; nu aveam în el decât rozete pentru prăjituri, niște țepușe pentru fondue și vreo două răzătoare de coajă de lămâie pe care nu le folosiserăm niciodată. Mama încerca de vreun an de zile să cheme pe cineva din bloc să-l repare (plus un mâner de ușă stricat, un robinet care curgea și alte câteva mărunțișuri agasante). Am scos un cuțit de unt și l-am vârât pe la marginile sertarului, atent să nu știrbesc și mai rău vopseaua. Forța exploziei îmi vibra încă adânc în oase, ca un soi de ecou interior al vuietului din urechi; mai rău însă, aveam încă în nări mirosul de sânge, iar în gură gustul de sare și de cositor. (Urma să simt mirosul timp de câteva zile, deși nu știam asta pe atunci.)

În timp ce-mi făceam de lucru cu sertarul, m-am întrebat dacă n-ar trebui să sun pe cineva și, dacă da, pe cine. Mama era singură la părinți. Și, deși, teoretic vorbind, aveam doi bunici – pe tatăl și mama vitregă ai tatei, în Maryland –, n-aș fi știut cum să iau legătura cu ei. Relațiile dintre tata și mama lui vitregă, Dorothy, o nemțoaică din fosta Germanie Democrată care își câștigase traiul ca femeie de serviciu prin birouri înainte de a se mărita cu bunicul, erau în cel mai bun caz reci. (Tata, întotdeauna priceput să-i mimeze abil pe alții, o imita pe Dorothy cu un umor crud: un fel de matroană robotizată, cu buze strânse și mișcări spasmodice, și cu un accent à la Curd Jürgens din *Bătălia Angliei*[55]*)* Dar, deși tata o antipatiza vizibil pe Dorothy, dușmanul său principal era Bunicu' Decker: un bărbat înalt, gras, cu o înfățișare înspăimântătoare, cu obraji rumeni și păr negru (vopsit, înclin să cred), care purta o mulțime de jiletci și de stofe imprimate în culori vii și care credea cu strășnicie în bătaia administrată copiilor cu cureaua. „Nicio scofală" era expresia esențială pe care o asociam cu Bunicu' Decker – ca atunci

când tata spunea: „Viața cu cretinul ăla nu era nicio scofală” sau „Credeți-mă, la noi acasă masa de seară nu era nicio scofală”. Îi văzusem pe Bunicu’ Decker și pe Dorothy numai de două ori în viață, în două după-amiezi tensionate în care mama, aplecată în față pe canapea, cu haina pe ea și geanta în poală, făcuse eforturi vitejești de a întreține o conversație, care se împotmoliseră însă toate ca într-o mlaștină. Principalul lucru pe care îl țineam minte erau zâmbetele forțate, mirosul greu de tutun de pipă cu aromă de cireșe și avertismentul nu tocmai prietenos al Bunicului Decker să-mi țin mâinile murdare departe de diorama lui feroviară (un sat din Alpi care ocupa o cameră întreagă și care, după spusele lui, valora zeci de mii de dolari).

Reușisem să îndoi lama cuțitului pentru unt înfigându-l prea adânc într-o latură a sertarului. Era unul dintre puținele cuțite bune ale mamei, un obiect de argint moștenit de la mama ei. Curajos, am încercat să-l îndrept la loc, mușcându-mi buzele și concentrându-mi toată voința, căci imagini fulgerătoare ale zilei continuau să-mi țâșnească sub pleoape, izbindu-mă parcă în față cu toată puterea. Dar încercarea de a nu mă mai gândi la ele era ca și cum mi-aș fi propus să nu mai visez la cai verzi pe pereți. Caii verzi pe pereți erau singurul lucru la care mă puteam gândi.

Sertarul se deschise pe neașteptate. M-am uitat la harababura dinăuntru: baterii ruginite, o răzătoare de brânză ruptă, formele pentru prăjituri pe care mama nu le mai folosise de când eram în clasa întâi, îngrămădite împreună cu pliante zdrențuite detaliind meniurile la pachet de la Viand, Shun Lee Palace și Delmonico’s. Am lăsat sertarul larg deschis, ca să fie primul lucru pe care mama avea să-l vadă la întoarcere, m-am dus la canapea, m-am învelit într-o pătură și m-am așezat în așa fel încât să am sub ochi ușa de la intrare.

Mintea mi se învârtejea. Lungă vreme, am stat tremurând, cu pupilele roșii în sclipirea televizorului, ale cărui umbre albăstrii pâlpâiau intermitent. Nu mai erau știri noi; vedeam aceleași imagini ale muzeului noaptea (arătând acum perfect normal, cu excepția benzii galbene care înconjura încă trotuarele, a gărzilor înarmate de la intrare și a zdrențelor de fum care se ridicau sporadic din acoperiș către cerul luminat de reflectoare).

Unde era mama? De ce nu venise încă acasă? Cu siguranță, avea să-mi dea o explicație foarte plauzibilă; totul avea să pară deodată derizoriu, iar îngrijorarea mea, cu totul prostească.

Încercând să mi-o scot din minte, mi-am concentrat atenția asupra unui interviu în reluare, care fusese transmis mai devreme în seara aceea. Un curator cu ochelari, într-o haină de tweed cu papion, vizibil afectat, se arăta revoltat că specialiștilor nu li se permitea accesul în muzeu ca să recupereze obiectele de artă.

— Da, spunea el, înțeleg că a fost scena unui atac terorist, dar aceste tablouri sunt foarte sensibile la schimbările din aer și de temperatură. Pot fi vătămate de apă, de substanțe chimice sau de fum. S-ar putea să se deterioreze chiar acum, în timp ce noi stăm de vorbă. Este extrem de important ca specialiștii în conservare și curatorii să poată intra în zonele cele mai afectate ca să evalueze pagubele cât mai curând…

Dintr-odată, sună telefonul – nefiresc de tare, ca un deșteptător care m-ar fi trezit din cel mai urât vis din viața mea. Nu pot descrie valul de ușurare pe care l-am simțit. M-am împiedicat și aproape am căzut în nas năpustindu-mă să înhaț receptorul. Eram sigur că e mama, dar am înghețat văzând pe ecranul aparatului inscripția: NYDoCFS[56].

Departamentul pentru… ce anume? După un moment de zăpăceală, am răspuns:

— Alo?

— Bună ziua! se auzi o voce scăzută, de o blândețe care aproape mi-a dat fiori. Cu cine stau de vorbă?

— Theodore Decker, am spus, luat prin surprindere. Cine sunteți dumneavoastră?

— Bună, Theodore! Mă numesc Marjorie Beth Weinberg și lucrez la Direcția pentru Ocrotirea Copilului și a Familiei.

— Ce doriți? Ați sunat în legătură cu mama?

— Ești fiul lui Audrey Decker, corect?

— E mama mea! Unde e? Cum se simte?

O pauză lungă – înspăimântătoare.

— Ce s-a întâmplat? am strigat. Unde e mama?

— Tatăl tău e acasă? Poți să mi-l dai la telefon?

— Tata nu poate vorbi. Ce s-a întâmplat?

— Îmi pare rău, dar e o urgență. Am neapărată nevoie să vorbesc cu tatăl tău, chiar acum.

— Și mama? am spus, ridicându-mă în picioare. Vă rog! Spuneți-mi unde e! Ce i s-a întâmplat?

— Theodore, nu ești singur, nu? E cineva cu tine?

— Nu, ceilalți au ieșit la o cafea, am spus, aruncând o privire înnebunită în jurul sufrageriei.

Balerini răsturnați sub un scaun. Zambile mov într-un ghiveci învelit în folie.

— Și tatăl tău a ieșit?

— Nu, tata doarme. Unde e mama? E rănită? Ce s-a întâmplat?

— Mă tem că va trebui să insist să-l trezești pe tatăl tău, Theodore.

— Nu se poate!

— E vorba de ceva foarte important.

— Nu poate să vorbească! De ce nu puteți să-mi spuneți ce s-a întâmplat?

— Bun, dacă tatăl tău nu e disponibil, poate e mai bine să-ți las numărul meu de telefon. Deși joasă și empatică, vocea îmi suna în ureche ca Hal, computerul din *Odiseea spațială 2001*. Te rog, transmite-i să ia legătura cu mine cât mai repede. Să mă sune, e foarte important.

După ce am închis, am rămas nemișcat multă vreme. Ceasul de pe cămin, pe care îl vedeam din locul meu de pe canapea, arăta două patruzeci și cinci noaptea. Nu fusesem niciodată singur și treaz la o asemenea oră. Sufrageria, de obicei atât de aerisită și deschisă, vibrând de prezența mamei, se contractase într-un spațiu rece și palid, ca o casă de vacanță iarna: pânzeturi fragile, covor aspru de sisal, abajururi de hârtie cumpărate din Chinatown și scaune prea mici și ușoare. Toată mobila părea fusiformă, aflată într-un echilibru precar, la limita nervozității. Îmi simțeam inima bătând, auzeam tic-tacul, foșnetele și șuierăturile în surdină ale blocului vechi și mătăhălos care picotea greoi în jurul meu. Toată lumea dormea. Chiar și claxoanele distante și zăngănitul întâmplător al câte unui camion pe Fifty-Seventh Street păreau discrete și nesigure, izolate, ca niște sunete venite de pe altă planetă.

Curând, știam, cerul avea să devină bleumarin; prima rază sfioasă și rece a zilei de aprilie avea să se furișeze în cameră. Camioanele de gunoi aveau să pornească a mugi și a durui pe străzi; păsările primăverii, să-și înceapă trilul în parc; deșteptătoarele, să țârâie în dormitoare în tot orașul. Băieți agățați de spatele camioanelor de livrări aveau să zvârle cu un plesnet teancuri groase de *Times* și *Daily News* pe trotuare, lângă chioșcurile de ziare. Mame și tați din toate cartierele aveau să se fâțâie ciufuliți prin case, în lenjerie de corp și halat, punând cafeaua la fiert, băgând prăjitorul în priză, sculându-și copiii pentru școală.

Iar eu – ce aveam să fac? în fundul sufletului eram paralizat, împietrit de disperare, ca șoarecii aceia care își pierd orice speranță în timpul experimentelor de laborator și se întind pe jos în labirint să moară de inaniție.

Am încercat să-mi adun gândurile. O vreme a părut chiar că, dacă stăteam nemișcat suficient de

mult și așteptam, lucrurile ar fi putut cumva să se îndrepte. Obiectele din apartament se împleticeau sub privirea mea istovită: în jurul veiozei de pe birou clipea un halou incert; dungile tapetului păreau să palpite.

Am luat cartea de telefoane, am pus-o la loc. Ideea de a suna la poliție mă îngrozea. Și, oricum, ce-ar fi putut face poliția? Știam foarte bine de la televizor că o persoană trebuia să lipsească mai întâi douăzeci și patru de ore. Tocmai mă convinsesem că trebuia să plec în centru s-o caut pe mama, indiferent că era miez de noapte sau zi, la naiba cu Planul nostru Familial în caz de Urgență, când un bâzâit asurzitor (soneria de la ușă) sfâșie liniștea, și inima îmi sări în piept de bucurie.

Poticnindu-mă, alunecând în toate părțile până la ușă, am dibuit încuietoarea.

— Mamă? am spus, trăgând yala de sus, trântind ușa de perete – și în clipa aceea am simțit că sufletul mi se năruie – șase etaje până la parter.

În prag stăteau doi oameni pe care nu-i mai văzusem în viața mea: o coreeancă durdulie, cu o tunsoare scurtă și țepoasă, și un latino-american în cămașă și cravată, care semăna foarte bine cu Luis din *Sesame Street.* Nu aveau nimic amenințător, din contră; erau, în mod liniștitor, bondoci și de vârstă mijlocie, îmbrăcați ca niște profesori suplinitori, dar, cu toate că amândoi mă priveau cu o expresie binevoitoare, am înțeles din clipa în care am dat cu ochii de ei că viața mea, așa cum fusese până atunci, se încheiase.

CAPIT

OLULIII

PARK AVENUE

1.

Lucrătorii de la primărie m-au așezat pe bancheta din spate a unei mașinuțe compacte și m-au luat cu ei la un restaurant în centru, lângă clădirea unde lucrau, un local fals somptuos, scânteind de oglinzi înclinate și de candelabre ieftine cumpărate din Chinatown. Odată ce ne-am așezat în separeu (ei doi pe o parte, eu pe cealaltă), au scos din genți niște mape cu foi și pixuri și au încercat să mă facă să mănânc micul dejun în timp ce ei își sorbeau cafeaua și îmi puneau întrebări. Afară era încă întuneric; orașul abia se trezea. Nu țin minte să fi plâns, nici să fi mâncat, deși chiar și acum, după atâția ani, simt în nări mirosul ouălor jumări pe care le-au comandat pentru mine; amintirea mormanului aburind din farfurie îmi întoarce încă stomacul pe dos.

Restaurantul era aproape gol. Câțiva picoli somnoroși despachetau cutii cu chifle și brioșe după tejghea. O ceată de băieți și fete veniți din club, cu ochii mânjiți de creion, se înghesuia într-un separau nu departe de noi. Îmi amintesc că i-am privit țintă, agățându-mă de ei cu o atenție disperată – un băiat asudat într-o jachetă fără guler, o fată cu haina udă și murdară și cu șuvițe roz în păr –, la fel cum m-am uitat la o doamnă în vârstă,

complet machiată și îmbrăcată într-o haină de blană mult prea călduroasă pentru vremea de afară, care ședea singură la bar, mâncând o felie de plăcintă cu mere.

Oamenii de la primărie – care doar că nu m-au scuturat și nu mi-au pocnit din degete sub nas ca să-mi atragă atenția – păreau să înțeleagă cât de puțin îmi doream să ascult ceea ce țineau ei să-mi spună. S-au aplecat pe rând deasupra mesei și au repetat ceea ce eu nu voiam să aud. Mama era moartă. Fusese lovită în cap de molozul azvârlit în toate părțile. Murise pe loc. Le părea rău că trebuia să-mi dea această veste, era partea cea mai ingrată a muncii lor, dar chiar era neapărată nevoie ca eu să înțeleg ce se întâmplase. Mama era moartă, și trupul ei neînsuflețit se afla la New York Hospital. Înțelesesem?

— Da, am spus, după o lungă pauză, când mi-am dat seama că se așteptau să le răspund.

Nu puteam împăca uzul insistent și direct al cuvintelor „moarte” și „moartă” cu vocile lor cumpătate, cu hainele lor sobre de poliester, cu muzica pop spaniolă de la radio și cu anunțurile vivace din spatele barului (*Cocteil de fructe proaspete*, *Delicii la dietă, Încercați hamburgerul nostru de curcan*!).

— *Fritas*? întrebă chelnerul, apărând lângă masa noastră cu un platou de cartofi prăjiți.

Amândoi companionii mei părură surprinși; bărbatul (ne spunem numai pe numele mici: Enrique) zise ceva în spaniolă și arătă câteva mese mai încolo, unde grupul de tineri făcea deja semne.

Eu stăteam în stare de șoc, cu ochii injectați, în fața farfuriei cu ouă jumări pe jumătate sleite și abia dacă puteam concepe aspectele practice ale situației mele. În lumina a ceea ce se întâmplase, întrebările celor doi despre tata păreau într-atât de irelevante, încât abia dacă înțelegeam de ce continuau să mă chestioneze așa de insistent despre el.

— Deci, când l-ai văzut ultima oară? spuse doamna, care mă rugase de mai multe ori să-i spun pe numele mic (am tot încercat să mi-l amintesc și nu pot).

Îi văd însă parcă și acum mâinile dolofane una peste alta pe masă și nuanța tulburătoare de ojă de pe unghii: o culoare argintiu-cenușie, ceva între bleu și culoarea levănțicii.

— Aproximativ? mă îndemnă Enrique. Deci, tatăl tău?

— Nu trebuie să fii exact, spuse femeia. Când crezi că l-ai văzut ultima dată?

— Hm, am spus – trebuia să fac un efort să gândesc –, cândva toamna trecută, poate.

Moartea mamei părea încă o greșeală care ar fi putut fi cumva îndreptată dacă mă adunam suficient și cooperam cu oamenii aceștia.

— Octombrie? Septembrie? continuă femeia cu glas blând, pentru că nu-i răspunsesem.

Capul mă durea atât de rău, încât îmi venea să plâng de fiecare dată când îl întorceam, deși suferința aceasta era cea mai mică problemă cu care mă confruntam.

— Nu știu, am spus. După începutul școlii.

— Deci septembrie, în cazul ăsta? întrebă Enrique, ridicând privirea în timp ce își nota ceva pe foi.

Avea înfățișare de dur – un bărbat stânjenit de costum și cravată, ca un antrenor sportiv care luase proporții –, dar tonul lui transmitea mesajul liniștitor al universului de la nouă la cinci: sisteme de îndosariere în fișete, birouri mochetate, afacerile curente din Manhattan.

— Și, de atunci, nu ați mai comunicat în niciun fel?

— Spune-ne un prieten apropiat sau un amic care să știe cum să dea de el, zise doamna, aplecându-se înainte cu un gest matern.

Întrebarea mă făcu să tresar. Nu cunoșteam pe nimeni. Simpla sugestie că tata ar fi avut amici (cu

atât mai puțin „prieteni apropiați”) presupunea o înțelegere atât de profund greșită a personalității lui, încât n-am știut cum să răspund.

Abia după ce farfuriile ne-au fost luate din față, în acalmia stridentă de după terminarea mesei, când nimeni nu se ridica încă să plece, mi s-a năzărit deodată încotro băteau toate întrebările lor aparent irelevante despre tata, despre bunicii Decker (din Maryland – nu-mi puteam aminti orașul, un soi de suburbie semirurală din spatele unui Home Depot[57]) și despre unchii și mătușile inexistente. Eram un copil minor fără tutore. Trebuia să fiu scos imediat din casa mea (din „mediu”, cum îi tot spuneau ei). Până când luau legătura cu bunicii mei, municipalitatea trebuia să intervină.

— Dar ce-o să faceți cu mine? am întrebat pentru a doua oară, împingându-mi scaunul în spate, cu vocea ușor răgușită de panică.

Totul păruse foarte prietenesc acasă, când oprisem televizorul și plecasem cu ei, la o gustare, după spusele lor. Nimeni nu pomenise nimic despre faptul că aveam să fiu luat de acasă.

Enrique își privi foile din mână.

— Ei, Theo… – îmi tot pronunța numele „Teo” (amândoi, de fapt), deși nu era corect – ești minor și ai nevoie imediată de tutelă. Va trebui să fii plasat în custodia cuiva în regim de urgență.

— În custodia cuiva?

Mi-am simțit stomacul strângându-mi-se brusc cât o nucă; nu mai vedeam decât săli de tribunal, cămine cu ușile încuiate, terenuri de baschet înconjurate de garduri din sârmă ghimpată.

— Bun, atunci să zicem în „grija” cuiva. Și asta numai până când bunicul și bunica ta…

— Stați puțin! am spus, copleșit de repeziciunea cu care lucrurile scăpau de sub control, de presupunerea falsă, sugerată de cuvintele „bunica” și „bunicul”, că în relația mea cu ei ar fi putut fi vorba de căldură sau de familiaritate.

— Va trebui doar să te aranjăm undeva până dăm de ei, spuse femeia, aplecându-se spre mine. Răsuflarea îi mirosea a mentă, dar avea un foarte vag iz subliminal de usturoi. Știm cât de greu trebuie să-ți fie, dar n-ai de ce să re sperii. Misiunea noastră este să ne îngrijim de siguranța ta până când luăm legătura cu cei care te iubesc și cărora le pasă de tine.

Era prea groaznic ca să fie adevărat. M-am uitat țintă la fețele celor doi oameni așezați în fața mea pe banchetă, pământii în lumina artificială. Chiar și numai ideea că Bunicu' Decker și Dorothy ar fi fost oameni cărora să le pese de mine era absurdă.

— Dar ce-o să-mi faceți?

— Misiunea noastră principală, spuse Enrique, este să te ajutăm să găsești pe cineva competent care să aibă grijă de tine pentru moment. Cineva care să colaboreze pe deplin cu instituțiile statului, ca să putem implementa împreună planul privitor la soarta ta pe mai departe.

Eforturile lor concertate de a mă liniști – vocile calme și figurile pline de compasiune și de decență – mă alarmau tot mai mult.

— Încetați! am spus, smucindu-mă din fața femeii, care se întinsese peste masă și încerca să mă ia afectuos de mână.

— Teo, fii atent! Dă-mi voie să-ți explic ceva! N-a spus nimeni nimic despre detenție sau despre vreo casă de corecție…

— Atunci?

— Custodie temporară. Asta nu înseamnă decât că vei fi dus într-un loc sigur, în care anumite persoane vor acționa pe post de tutori în numele statului…

— Și dacă nu vreau să merg? am vociferat, atât de tare, încât ceilalți clienți s-au întors, fixându-mă cu privirea.

— Uite ce-i, spuse Enrique, lăsându-se pe spate și făcând semn chelnerului să mai aducă niște cafea. Municipalitatea are spații speciale autorizate

pentru minori aflați în situații de criză. Sunt instituții de foarte bună calitate. Și, pe moment, asta e numai una dintre opțiunile pe care le avem în vedere. Pentru că, în multe cazuri ca al tău…

— Nu vreau să merg într-un centru de plasament!

— Puștiule, sunt sigură că nu vrei, zise tare fata cu șuvițe roz de la masa vecină.

Cu puțin timp în urmă, *New York Post* răsucise pe toate părțile povestea lui Johntay și Keshawn Divens, doi gemeni de unsprezece ani care fuseseră violați de tatăl lor adoptiv și aproape lăsați să moară de foame, undeva prin Morningside Heights[58].

Enrique se prefăcu a nu fi auzit.

— Noi nu vrem decât să te ajutăm, spuse el, punându-și deasupra mâna care fusese dedesubt, pe tăblia mesei. Și vom lua în considerare și alte alternative dacă sunt sigure și dacă avem convingerea că ele îți satisfac nevoile firești.

— Nu mi-ați spus niciodată că nu mă mai pot întoarce acasă!

— E drept că instituțiile municipale sunt supraaglomerate – *sí, gracias,* i se adresă el chelnerului care venise să-i umple din nou cana. Iar uneori se pot face și alte aranjamente dacă primim aprobare temporară, mai ales într-o situație ca a ta.

— Ce vrea să spună e că… Femeia bătu cu unghia în masă ca să-mi atragă atenția. Nu e musai să intri în sistemul instituțiilor de stat dacă există cineva care ar putea veni să stea cu tine o vreme. Sau invers.

— O vreme? am repetat.

Era singura parte a propoziției pe care o recepționasem.

— De pildă, poate există cineva pe care am putea să-l sunăm, la care te-ai simți bine să stai o zi sau două. Poate un profesor? Sau un prieten de familie?

Fără să stau mult pe gânduri, le-am dat numărul de telefon al vechiului meu prieten Andy Barbour, cel dintâi care mi-a venit în minte, poate pentru că fusese primul număr de telefon, în afară de al meu, pe care îl învățasem pe de rost. Deși eu și Andy fuseserăm prieteni buni în școala primară (filme, dormit unul la altul, ore de orientare turistică vara în Central Park), încă nu-mi dau seama exact de ce mi-a venit mai întâi pe buze numele lui, pentru că nu mai eram amici așa de buni. Relațiile se răciseră la începutul gimnaziului; abia dacă-l mai văzusem de luni de zile.

— Barbour cu u, da? întrebă Enrique, notându-și numele. Cine sunt oamenii ăștia? Prieteni?

Da, am răspuns, îi cunoșteam, practic, de o viață. Locuiau pe Park Avenue. Andy fusese prietenul meu cel mai bun din clasa a treia.

— Tatăl lui are o slujbă importantă pe Wall Street, am spus – și am tăcut.

Tocmai îmi trecuse prin minte faptul că tatăl lui Andy petrecuse o perioadă necunoscută de timp într-un spital de boli mintale din Connecticut, pe motiv de „epuizare nervoasă”.

— Iar mama?

— E bună prietenă cu mama mea. (Aproape adevărat, deși nu chiar; cu toate că erau în termeni absolut amicali, mama nu avea nici pe departe averea sau relațiile indispensabile pentru o viață socială atât de activă precum a doamnei Barbour.)

— Nu, vreau să spun, ea cu ce se ocupă?

— Activități caritabile, am spus, după o pauză dezorientată. De pildă, expoziția de antichități de la Armurărie.

— Deci, stă practic acasă?

Am dat din cap, fericit că Enrique îmi furnizase expresia atât de necesară, care, deși, teoretic vorbind, adevărată, n-ar fi fost probabil folosită de nimeni în privința doamnei Barbour.

Enrique se semnă cu o înfloritură.

— O să cercetăm situația. Nu pot să-ți promit nimic, zise, închizându-și pixul cu un clinchet și prinzându-l înapoi în buzunar. Dar în mod cert putem să te lăsăm la familia aceasta timp de câteva ore, dacă acolo vrei să mergi.

Își făcu loc afară din separeu și ieși din restaurant. Prin vitrina din față l-am văzut măsurând cu pași mari trotuarul, vorbind la telefon cu un deget în ureche. Formă apoi un alt număr și vorbi mult mai scurt. Urmă o scurtă oprire acasă – mai puțin de cinci minute, doar cât să-mi înșfac geanta de școală și câteva articole de îmbrăcăminte alese impulsiv și fără prea multă chibzuință – și apoi, din nou în mașina lor („ți-ai pus centura în spate?"), cu obrazul lipit de geamul rece, privind semafoarele care se schimbau în verde pe tot culoarul, pustiu la revărsatul zorilor, al lui Park Avenue.

Andy locuia undeva pe străzile Sixty și ceva, aproape de Seventieth, într-una dintre clădirile vechi de lux de pe Park Avenue, al cărei hol de la intrare părea luat direct dintr-un film cu Dick Powell[59], iar portarii erau încă în mare parte irlandezi[60]. Familia lui locuia acolo dintotdeauna, și s-a întâmplat să mi-l amintesc pe tipul care ne-a întâmpinat la ușă: Kenneth, portarul de la miezul nopții. Era mai tânăr decât toți ceilalți, palid ca ceara și prost bărbierit, deseori puțintel cam greu de cap din cauza serviciului de noapte. Deși era un tip agreabil – ne reparase uneori mingi de fotbal mie și lui Andy și ne dăduse sfaturi prietenești despre ce să facem cu bătăușii de la școală –, în clădire i se dusese vestea că-i cam plăcea să tragă la măsea; și, în timp ce se dădea într-o parte ca să ne facă loc să intrăm pe ușile somptuoase și-mi arunce prima privire din numeroasa serie „Doamne, Dumnezeule, puștiule, îmi pare nespus de rău" pe care aveam s-o primesc în lunile următoare, am mirosit în el acreala berii și a somnului.

— Domnii vă așteaptă, le spuse el celor doi funcționari care veniseră cu mine. Urcați, vă rog!

2.

Domnul Barbour fu cel care deschise ușa: mai întâi doar cât să-și scoată nasul, apoi complet.

— Bună dimineața! spuse el, dându-se înapoi.

Arăta vag ciudat, avea ceva palid și argintiu în înfățișare, ca și cum tratamentul care-i fusese aplicat în „ferma de sonați” (cum o numea el) îl făcuse incandescent; ochii de un cenușiu bizar și instabil și părul complet alb îl făceau să pară mai bătrân decât era de fapt, până când observai că fața îi era tânără și rozalie, chiar băiețească. Obrajii rumeni și nasul lung, de modă veche, în combinație cu părul albit prematur, îi dădeau aspectul agreabil al unui părinte mai mic al națiunii, vreun membru minor al Congresului Continental[61] teleportat în secolul al XXI-lea. Purta ceea ce păreau a fi hainele de serviciu de cu o zi înainte: o cămașă boțită și pantaloni de costum scumpi, care arătau de parcă abia îi culesese de pe podeaua dormitorului.

— Intrați! spuse sprinten, frecându-și ochiul cu pumnul. Bună, dragule! mi se adresă mie – și cuvântul „dragule” mă surprinse cu totul, chiar și în starea de dezorientare în care eram.

Porni lipăind desculț înaintea noastră, prin vestibulul pavat cu marmură. În față, în salonul bogat decorat (numai cinz lustruit și vase chinezești), părea să fie mai degrabă miezul nopții decât dimineață: lămpi cu abajururi de mătase, care ardeau discret, tablouri mari și întunecate reprezentând bătălii navale și draperii trase în calea luminii matinale. Acolo, lângă micul pian și un aranjament floral cât un geamantan, stătea

doamna Barbour într-un halat care mătura podelele, turnând cafea în câteva cești pe o tavă de argint.

În timp ce se întorcea să ne salute, i-am simțit pe însoțitorii mei inspectând pe furiș apartamentul – și pe ea. Doamna Barbour, atât de calmă, de blondă și de monotonă, încât uneori părea golită de sânge, provenea dintr-o familie din înalta societate de veche viță olandeză. Era o capodoperă a stăpânirii de sine; nimic n-o tulbura vreodată, nici n-o enerva, și, deși nu era frumoasă, calmul ei exercita magnetismul irezistibil al frumuseții – o liniște atât de plină de forță, încât moleculele se realiniau în jurul ei atunci când intra într-o încăpere. Ca un desen de modă trezit la viață, întorcea capetele oriunde ar fi mers, alunecând cu pas impasibil, fără să observe, în aparență, turbulența pe care o crea în urmă; avea ochii mult depărtați unul de altul, urechile mici așezate sus, foarte apropiate de cap, iar trupul îi era subțire și cu talia lungă, ca al unei nevăstuici elegante. (Andy avea și el aceste trăsături, dar în proporții dezagreabile, fără grația ei suplă de hermină.)

În trecut, aerul ei rezervat (sau răceala ei, după gustul fiecăruia) mă făcuse câteodată să nu mă simt în largul meu, dar în dimineața aceea i-am fost recunoscător pentru sângele rece de care dădea dovadă.

— Bună! O să stai în cameră cu Andy, îmi spuse, fără s-o mai lungească. Cred că nu s-a sculat încă pentru școală. Dacă vrei să te întinzi un pic, poți să te duci în camera lui Platt. Platt era fratele mai mare al lui Andy, plecat la universitate. Știi unde e, nu?

Am răspuns că da.

— Ți-e foame?

— Nu.

— Bun, atunci. Să ne spui cu ce te putem ajuta.

Mi-am dat seama că toată lumea se uita la mine. Aveam o durere de cap mai vastă decât întreaga

cameră. În oglinda circulară de deasupra capului doamnei Barbour am văzut întreaga scenă reprodusă într-o miniatură năstrușnică: vasele chinezești, tava cu cafele, companionii mei stingheriți etc. etc.

Până la urmă, domnul Barbour a fost cel care a rupt vraja.

— Hai, atunci, vino să arunci ancora! îmi spuse, plesnindu-mă peste umăr și conducându-mă cu o mână fermă afară din cameră. Nu, aici, în spate, pe aici, la pupa, la pupa! Chiar aici.

Singura dată când pusesem piciorul în camera lui, cu câțiva ani înainte, Platt – campion de lacrosse și cam psihopat – ne amenințase pe mine și pe Andy că ne bate până ne sună apa-n cap. Pe vremea când era acasă, stătea acolo tot timpul cu ușa închisă (și, îmi spunea Andy, fuma iarbă). Acum toate posterele lui dispăruseră, iar camera era foarte curată și pustie, pentru că el plecase la Groton[62]. Rămăseseră câteva gantere, vrafuri de *National Geographic* vechi, un acvariu gol. Închizând și deschizând sertare, domnul Barbour bolborosea ceva:

— Hai să vedem ce-i aici, nu? Cearșafuri. Și… tot cearșafuri. Mi-e teamă că nu prea mai intru aici, sper din tot sufletul să mă scuzi… ah! Slipuri! N-o să avem nevoie de astea dimineață, nu?

Dibuind într-un al treilea sertar, scoase în cele din urmă la lumină o pijama nouă de flanel, cu eticheta încă pe ea, oribil de urâtă, cu niște reni pe un fond albastru electric – nicio mirare că nu fusese purtată până atunci.

— Bun, prin urmare, spuse, trecându-și mâna prin păr și îndreptându-și ochii neliniștit spre ieșire. Te las să te odihnești. Urâtă treabă, Dumnezeule mare, cumplită! Cred că te simți groaznic. Un somn zdravăn o să-ți prindă cum nu se poate mai bine. Ești obosit? întrebă, scrutându-mă cu privirea.

Obosit? Eram perfect treaz, și totuși, pe de altă parte, atât de amorțit și parcă despărțit de lume printr-un perete de sticlă, căzut în stare de comă.

— Vrei mai degrabă să-ți ținem companie? Vrei să fac focul în cealaltă cameră? Spune-mi dacă vrei ceva.

La întrebarea aceasta, am simțit un val brusc de deznădejde, căci, oricât de rău mi-ar fi fost, domnul Barbour n-ar fi putut face nimic pentru mine, și, după fața lui, mi-am dat seama că știa și el asta.

— Suntem în camera de alături, dacă ai nevoie de ceva – adică, eu am să plec curând la serviciu, dar va fi cineva… Privirea palidă i se roti scurt prin cameră, apoi se întoarse la mine. Poate nu fac bine, dar, date fiind împrejurările, nu văd nimic rău în a-ți turna ceea ce tatăl meu obișnuia să numească „un dram de alcool”. Dacă se întâmplă să-ți dorești așa ceva. Ceea ce nu e cazul, adăugă el grăbit, observându-mi deruta. Nu, nu, e cu totul nepotrivit. Ignoră-mă, nu contează!

Veni mai aproape, și, preț de o clipă stingherită, am crezut că avea să mă atingă sau să mă îmbrățișeze. Dar, în loc de asta, el bătu din palme și le frecă viguros.

— În orice caz. Ne bucurăm să te avem printre noi și sper că te vei simți aici cât se va putea de bine. Te rog să vorbești deschis dacă ai nevoie de ceva, da?

Abia ieșise, când am auzit niște murmure dincolo de ușă. Apoi un ciocănit.

— A venit cineva să te vadă, spuse doamna Barbour și se retrase.

În cameră intră cu pași greoi Andy: clipind des, abia punându-și ochelarii. Se vedea că fusese trezit și luat aproape pe sus din pat. Se așeză alături, pe patul lui Platt, care scârțâi din arcuri, uitându-se nu la mine, ci la peretele din față.

Își drese vocea și-și împinse cu degetul ochelarii pe nas. Urmă o tăcere lungă. Caloriferul clănțăni

grăbit și sâsâi. Părinții lui se repeziseră să iasă din cameră de parcă ar fi auzit alarma de incendiu.

— Uf! spuse el după câteva momente, cu o voce straniu de plată. Cred că ești dat peste cap.

— Dap, am spus.

Și am rămas unul lângă altul în tăcere, cu privirea pironită asupra pereților verde-închis ai camerei lui Platt și a dreptunghiurilor conturate cu scoci unde fuseseră cândva posterele. Ce altceva am fi putut spune?

3.

Chiar și acum, amintirea momentelor acelora mă umple de o senzație de sufocare, de completă deznădejde. Totul era groaznic. Oamenii îmi ofereau băuturi reci, pulovere în plus, mâncare pe care nu o puteam înghiți: banane, brioșe, sendvișuri, înghețată. Spuneam „da” sau „nu” când mi se vorbea și o mare parte din timp stăteam cu ochii în pământ pentru ca ceilalți să nu-și dea seama că plânsesem.

Deși apartamentul familiei Barbour era uriaș după standardele newyorkeze, se afla la un etaj inferior și era practic lipsit de lumină, chiar și pe partea cu Park Avenue. Deși nu era niciodată noapte propriu-zisă, dar nici tocmai zi, strălucirea luminii de veioză pe fundalul lemnului de stejar lustruit crea o atmosferă de convivialitate și de siguranță ca într-un club select. Unii prieteni ai familiei îl numeau „îngrozitorium”, iar tatăl meu, care venise o dată sau de două ori să mă ia după o noapte dormită la Andy, îi spusese „Frank E. Campbell”, după firma de pompe funebre[63]. Acum însă găseam mângâiere în semiîntunericul somptuos, opulent, antebelic, în care era ușor să te retragi dacă nu aveai chef să vorbești sau să te lași studiat.

Oamenii veneau să mă vadă – funcționarii răspunzători de soarta mea, bineînțeles, un psihiatru gratis care-mi fusese trimis de către municipalitate, dar și foști colegi de serviciu ai mamei (dintre care pe unii, precum Mathilde, mă pricepusem în mod remarcabil să-i imit ca s-o fac pe mama să râdă), plus o mulțime de prieteni de-ai ei de la Universitatea din New York și de pe vremea când fusese fotomodel. Veniră un actor semifaimos pe nume Jed, care uneori petrecea Ziua Recunoștinței împreună cu noi („Mama ta a fost

regina Universului, din punctul meu de vedere”), și o femeie pe nume Kika, cu un vag aer punk într-o haină portocalie, care îmi povesti cum ea și mama, leftere în East Village, organizaseră o petrecere extrem de reușită pentru doisprezece oameni cu mai puțin de douăzeci de dolari (aprovizionată, printre altele, cu pliculețe de zahăr și pachețele de frișcă șterpelite dintr-o cafenea și cu condimente culese pe furiș din jardiniera de la fereastra unui vecin). Annette – văduvă de pompier, trecută de șaptezeci de ani, fostă vecină a mamei în Lower East Side – apăru cu o cutie de biscuiți cu muguri de pin de la brutăria italiană din zona unde ea și mama locuiseră cândva, aceiași pe care ni-i aducea de fiecare dată când ne făcea câte o vizită în Sutton Place. Veni apoi Cinzia, fosta noastră menajeră, care izbucni în plâns când mă văzu și îmi ceru o fotografie a mamei pe care s-o poată păstra în portmoneu.

Doamna Barbour întrerupea aceste vizite dacă durau prea mult pe motiv că oboseam repede, dar și – am impresia – pentru că nu răbda ca oameni precum Cinzia sau Kika să-i monopolizeze sufrageria pe perioade nedeterminate de timp. După aproximativ patruzeci și cinci de minute venea și rămânea în picioare în cadrul ușii. Iar dacă ei nu înțelegeau aluzia, lua inițiativa și le mulțumea că veniseră – perfect politicos, dar într-un fel care îi făcea pe oaspeți să priceapă că li se scursese timpul și să se scoale de pe canapea. (Vocea ei, ca și a lui Andy, era seacă și infinit distantă; chiar și când stătea exact lângă tine suna de parcă ți-ar fi transmis mesaje de pe Alpha Centauri.)

În jurul și peste capul meu, viața casei mergea mai departe. Soneria suna foarte des în fiecare zi: menajere, bone, curieri, meditatori, profesorul de pian, doamne din societatea înaltă și întreprinzători înțoliți la patru ace care veneau în legătură cu organizațiile caritabile ale doamnei Barbour. Frații

mai mici ai lui Andy, Toddy și Kitsey, traversau în grabă camerele crepusculare împreună cu prietenii lor de școală. Deseori, după-amiaza, femei mirosind a parfum, cu sacoșe elegante de cumpărături pe braț, se opreau pentru scurt timp la o cafea și un ceai; seara, cupluri îmbrăcate ca de dineu se întruneau la șpriț în sufragerie, unde în fiecare săptămână erau livrate alte aranjamente florale de la o florărie de fițe de pe Madison Avenue și unde ultimele numere din *Architectural Digest* și *New Yorker* zăceau într-o dezordine studiată pe măsuța de cafea.

Presupunând că domnului și doamnei Barbour nu le surâsese deloc ideea de a se pricopsi cu încă un copil într-un timp atât de scurt, au fost suficient de eleganți să n-o arate. Mama lui Andy, cu bijuteriile ei discrete și zâmbetul ușor absent – genul de femeie care și-ar fi permis să discute personal cu primarul dacă avea nevoie să i se facă un serviciu –, părea să opereze cumva ocolind constrângerile birocrației newyorkeze. Chiar și în starea mea de debusolare și suferință, tot am avut sentimentul că trăgea sfori în culise, ușurându-mi situația, apărându-mă de laturile mai dure ale sistemului de protecție socială și – acum sunt aproape încredințat – de presă. Apelurile insistente de pe telefonul fix erau transferate direct pe telefonul ei mobil. Urmau conversații cu voce scăzută, instrucțiuni date portarilor. După ce dădu într-o zi peste Enrique chestionându-mă neobosit, într-unul dintre interogatoriile lui, cam pe unde credeam că ar fi fost de găsit tatăl meu – interogatorii care deseori mă făceau aproape să izbucnesc în plâns, căci la fel de bine ar fi putut să mă întrebe unde erau amplasate rachetele americane din Pakistan –, doamna Barbour mă trimise afară din cameră și apoi, cu o voce controlată și monotonă, puse punct anchetei („Mi se pare *evident* că băiatul nu știe unde se află tatăl, și nici mama nu știa… Da, știu că vreți să-l găsiți,

dar este limpede că omul *nu vrea* să fie găsit, și-a luat *măsuri* ca să nu fie găsit… Nu plătea pensie alimentară, a lăsat o grămadă de datorii, a dispărut practic din oraș fără o vorbă, așa că, sincer, nu-mi dau seama ce încercați dumneavoastră să obțineți luând legătura cu acest părinte exemplar și stâlp al societății, și… Da, da, categoric, dar, dacă nu l-au putut găsi propriii lui creditori și dacă nici instituția dumneavoastră n-a reușit, nu mi-e clar ce ați avea de câștigat pisând copilul la nesfârșit, nu credeți? Ne putem învoi ca asta să nu se mai întâmple?")

Anumite aspecte ale legii marțiale impuse de la sosirea mea încurcaseră anumite socoteli din casă: menajerele nu mai aveau, de pildă, voie să asculte Ten Ten WINS, postul de radio de știri, în timp ce lucrau („Nu, nu", spuse Etta, bucătăreasa, aruncându-mi o privire de avertizare, într-o zi când una dintre ele încercă să deschidă radioul), iar diminețile, *New York Times* era dus imediat domnului Barbour, fără ca ceilalți membri ai familiei să mai apuce să-l citească. Era vădit că nu acesta fusese obiceiul înainte – *„Iarăși* a luat cineva ziarul", se plângea Kitsey, sora mai mică a lui Andy, până să fie redusă la o tăcere vinovată de o privire a mamei sale –, și curând mi-am dat seama că ziarul începuse să dispară în biroul domnului Barbour pentru că includea informații pe care se considera că e mai bine să nu le aflu.

Din fericire, Andy, care fusese și altă dată tovarășul meu la nevoie, înțelegea că ultimul lucru pe care aș fi vrut să-l fac era să vorbesc. În primele zile fu învoit de la școală ca să poată sta acasă cu mine. În camera lui înăbușitoare, cu tapet ecosez și paturi suprapuse, stăteam aplecați deasupra tablei de șah, și Andy juca pentru amândoi, căci eu, în ceața minții mele, abia dacă-mi aminteam cum să mișc piesele.

— Bun, spunea el, împingându-și ochelarii pe nas. Așa deci. Ești sigur că asta vrei să faci?

— Ce anume?

— A, am înțeles, spunea Andy cu vocea aceea subțiratică, enervantă, care îi făcuse pe atâția colegi mai duri să-l îmbrâncească pe trotuar în fața școlii de-a lungul anilor. Tura ți-este în pericol, foarte adevărat, dar te-aș sfătui să te uiți mai atent la regină – nu, nu, *regina.* D5.

Trebuia să mă cheme pe nume ca să mă aducă la realitate. Retrăiam la nesfârșit momentele când eu și mama alergaserăm în sus pe treptele muzeului. Umbrela ei în dungi. Ploaia care plesnea străzile și ne intra în ochi. Știam că ceea ce se întâmplase fusese irevocabil, dar în același timp părea că trebuie să existe o cale de a mă întoarce pe strada aceea ploioasă și de a face ca totul să se desfășoare altfel.

— Zilele trecute, spuse Andy, cineva, cred că Malcolm nu-știu-cum sau un alt scriitor cică respectat – oricum, a făcut mare vâlvă zilele trecute în *Science Times* cu un articol unde scria că există mai multe posibile jocuri de șah decât fire de nisip în toată lumea. Mi se pare ridicol ca un colaborator al unui ziar atât de important să simtă nevoia să brodeze atât pe marginea unui lucru la mintea cocoșului.

— Da, am spus, ridicându-mă cu greu la suprafața gândurilor.

— Cine nu știe că firele de nisip din lume, oricât de multe, sunt totuși în număr finit? E absurd să te apuci să comentezi o chestiune atât de trivială, și s-o mai și faci știre de ultimă oră! S-o lansezi așa în eter, ca și cum ar fi o treabă cunoscută numai de inițiați!

În școala primară, eu și Andy ne împrieteniserăm în împrejurări relativ traumatizante, după ce primiserăm permisiunea să sărim un an în urma rezultatelor la testele naționale. Acum toată lumea părea să fie de acord că decizia fusese o greșeală în cazul amândurora, deși din motive diferite. În anul acela,

împletindu-ne printre băieți mai mari și mai solizi decât noi, care ne puneau piedică, ne împingeau și ne trânteau ușile dulapurilor peste mâini, care ne rupeau paginile cu tema pentru acasă și scuipau în laptele nostru, care ne numeau „agarici”, și „păcălici”, și „de căcat” (firesc, din păcate, pentru cineva cu numele de familie Decker), în timpul acelui an (al robiei noastre babiloniene, cum o numea Andy cu vocea lui slabă și ursuză), ne căzniserăm umăr la umăr ca două furnici pirpirii sub o lupă: încasând lovituri la țurloaie și brânci din spate, ostracizați, luând prânzul în cel mai izolat colț pe care îl găseam, ca să nu devenim ținta cutiuțelor golite de ketchup și a oaselor de pui. Timp de aproape doi ani, el fusese singurul meu prieten, iar eu, al lui. Amintirea vremurilor acelora mă deprima și mă rușina încă: războaiele noastre cu Autoboți[64], și nave spațiale Lego, identitățile secrete pe care le preluaserăm din *Star Trek* (eu eram Kirk, el era Spock) în încercarea de a transforma patimile noastre într-un joc. „Căpitane, se pare că extratereștrii aceștia ne țin prizonieri într-un simulacru de școli pentru copiii oamenilor, pe Pământ.”

Înainte să fi fost aruncat astfel, cu eticheta „supradotat” lipită pe frunte, în mijlocul unui grup elitist și competitiv de băieți mai mari, eu nu fusesem niciodată insultat și umilit în mod special la școală. În schimb, de bietul Andy întotdeauna se găsise cineva să se ia, încă dinainte să fie mutat cu o clasă mai sus: era costeliv, irascibil, intolerant la lactoză, cu o piele aproape transparentă de atâta paloare și predispus să presare cuvinte precum „inept” și „htonic” în conversațiile cele mai banale. Extrem de inteligent, era în același timp stângaci: glasul lipsit de expresie și obiceiul de a respira pe gură din cauza unui nas bolnăvicios îl făceau să pară mai degrabă fraier decât sclipitor. Printre frații și surorile lui, făpturi zvelte, atletice, cu dinți ascuțiți, care alergau de la întâlnirile cu

prietenii la cluburi sportive și la tot felul de activități extrașcolare, el ieșea în evidență ca un soi de maimuțoi nimerit din greșeală pe terenul de sport.

Dacă eu reușisem să-mi revin cât de cât după catastrofala clasă a cincea, cu Andy lucrurile nu mergeau la fel de bine. Stătea acasă vinerea și sâmbăta seara; nu era niciodată invitat la petreceri sau la întâlniri. Din câte știam, eu eram încă singurul lui prieten. Și, deși, grație mamei lui, avea haine care-i veneau bine și se îmbrăca asemenea tuturor tipilor populari – purtase chiar lentile de contact o vreme –, nu reușea să păcălească pe nimeni: atleții dușmănoși care îl țineau minte din vremurile lui rele continuau să-l îmbrâncească și să-i spună „3PO”[65] pentru greșeala pe care o făcuse cândva de a purta la școală un tricou *Războiul stelelor*[66].

Andy nu fusese niciodată foarte vorbăreț, nici măcar în copilărie, doar în accese ocazionale (mare parte din prietenia noastră constase în trecerea în tăcere de la unul la altul a revistelor de benzi desenate). Anii de hărțuială la școală îl făcuseră și mai închis în el și necomunicativ – mai puțin tentat să utilizeze cuvinte lovecraftiene[67], mai dispus să se îngroape în studiul matematicii și al științelor exacte. Pe mine matematica nu mă interesase niciodată în mod deosebit – aveam ceea ce se numea „abilități verbale” –, dar, în timp ce eu înșelasem orice așteptări, în toate domeniile, și nu mă arătam interesat să iau note bune dacă trebuia să muncesc pentru asta, Andy se înscrisese la cursurile cele mai avansate și era de departe primul din clasă. (Ar fi fost cu siguranță expediat și el la Groton ca Platt – perspectivă care îl îngrozea încă din clasa a treia – dacă părinții lui nu și-ar fi făcut griji, și pe bună dreptate, să trimită departe de casă un fiu atât de persecutat de colegii lui încât o dată aproape se sufocase în pauză cu o pungă de plastic care-i fusese vârâtă peste cap. Și existau și alte

probleme; știam de șederea domnului Barbour în „ferma de sonați” numai pentru că Andy îmi spusese, în felul lui direct și pragmatic, că părinții lui se temeau să nu fi moștenit și el această „vulnerabilitate”, ca să folosesc expresia lui.)

În timpul cât a stat acasă cu mine, Andy și-a cerut scuze că trebuia să învețe, „dar, din păcate, e necesar”, mi-a spus, fornăind și ștergându-și nasul cu mâneca. Avea cursuri extrem de pretențioase („iadul pe roți[68] al avansaților”) și nu-și putea permite să rămână în urmă nici măcar o zi. În timp ce el se muncea cu teme ce păreau nesfârșite (chimie, algebră, istoria Americii, engleză, astronomie, japoneză), eu ședeam pe podea cu spatele rezemat de comoda lui, numărând în tăcere: la ora asta, cu numai trei zile în urmă, mama era în viață, la ora asta acum patru zile, acum o săptămână. Revedeam în minte toate mesele pe care le luaserăm în zilele de dinaintea morții ei: ultima vizită la restaurantul grecesc, apoi la Shun Lee Palace, ultima cină pe care o pregătise pentru mine (spaghetti carbonara) și pe cea de dinaintea ei (un fel numit pui *indienne,* pe care învățase să-l prepare de la mama ei, în Kansas). Uneori, ca să par ocupat, răsfoiam volume vechi din *Fullmetal Alchemist*[69] sau un H.G. Wells ilustrat pe care Andy îl avea în cameră, dar nu eram în stare să procesez nici măcar imagini. De obicei priveam țintă porumbeii care fâlfâiau pe pervazul ferestrei, în timp ce Andy umplea rânduri nesfârșite în caietul lui de exerciții hiragana[70], dând din picior pe sub birou.

Camera lui Andy – inițial, un singur dormitor mare, pe care părinții lui îl împărțiseră în două – dădea spre Park Avenue. La orele de vârf, claxoanele sunau la trecerile de pietoni și lumina ardea aurie în vitrinele de peste drum, stingându-se cam în același interval în care traficul începea să se rărească. Pe măsură ce noaptea se scurgea (fosforescentă sub stâlpii de pe străzi, violetă în

miezul nopții urbane, care nu pălea niciodată până la negru), eu mă răsuceam pe toate părțile, și tavanul jos de deasupra mă apăsa atât de greu, încât uneori mă trezeam convins că sunt întins sub pat, nu pe el.

Cum era posibil să-ți fie dor de cineva așa cum îmi era mie dor de mama? Tânjeam atâta după ea, încât aș fi vrut să mor: o nevoie fizică, materială, ca de aer sub apă. Întins în pat, încercam să-mi evoc amintirile cele mai frumoase cu ea, să mi-o întipăresc în minte ca să n-o mai pot uita, dar, în loc de zile de naștere și vremuri fericite, îmi tot aduceam aminte cum, cu câteva zile înainte să moară, mă oprise în prag ca să-mi culeagă o scamă de pe haina de uniformă. Din cine știe ce motiv, era una dintre cele mai limpezi amintiri pe care o aveam cu ea: sprâncenele împreunate, gestul precis al mâinii întinse, totul. De vreo câteva ori, alunecând stângaci între vis și somn, m-am ridicat în capul oaselor auzindu-i clar vocea în minte – lucruri pe care le-ar fi putut spune la un moment dat, dar pe care, de fapt, nu mi le aminteam: „Aruncă-mi și mie un măr, te rog!” sau „Mă întreb dacă nasturii ăștia vin pe față sau pe spate?”, sau „Canapeaua asta e într-o stare de uzură deplorabilă”.

Lumina de pe stradă dădea buzna pe podea în fâșii negre. Mă gândeam, fără speranță, la dormitorul meu gol, aflat la numai câteva străzi depărtare, la propriul meu pat îngust, cu cuvertura roșie uzată. Stelele luminescente ale planetariului, o ilustrată cu filmul *Frankenstein* al lui James Whale. Păsările se întorseseră în parc, narcisele se înălțau pe tije; în perioada aceasta a anului, când vremea se făcea frumoasă, ne trezeam uneori și mai devreme dimineața și străbăteam parcul împreună, în loc să luăm autobuzul spre West Side. Dacă aș fi putut să mă întorc și să schimb ceea ce se întâmplase, să împiedic desfășurarea evenimentelor! De ce nu insistasem să luăm micul

dejun în loc să mergem la muzeu? De ce nu ne chemase domnul Beeman marți sau joi?

În a doua sau a treia noapte după moartea mamei – oricum, la oarecare timp după ce doamna Barbour mă dusese la doctor pentru durerea de cap –, gazdele mele plănuiseră să dea o mare petrecere în casă, pe care era prea târziu s-o contramandeze. Urmară deci șoapte, un vârtej de activități pe care abia dacă l-am recepționat.

— Am impresia, spuse doamna Barbour, că tu și Theo v-ați simți mai bine dacă ați rămâne în dormitor. În ciuda vocii ei lejere, era în mod cert nu o sugestie, ci un ordin. O să fie mare plictiseală, și chiar nu cred că aveți mari șanse să vă distrați. O s-o rog pe Etta să vă aducă niște gustări de la bucătărie.

Am stat amândoi pe marginea patului de jos, mâncând sandvișuri cu crevete și anghinare de pe farfurii de carton – mai corect spus, Andy a mâncat, în timp ce eu am rămas cu farfuria pe genunchi, neatinsă. Pusese un DVD, un film de acțiune cu roboți care explodau ca niște arteziene de metal și flăcări. Din sufragerie veneau clinchet de pahare, mirosuri de ceară de lumânări și de parfum, din când în când câte o voce care izbucnea într-un râs sclipitor. Varianta energică, ceva mai rapidă a lui *It's all over now, baby blue* pe care o alesese pianistul părea să se insinueze în cameră dintr-un alt univers. Totul era pierdut, căzusem de pe hartă: deruta de a fi într-un alt apartament decât al meu, cu o altă familie decât a mea, mă epuiza, așa că mă simțeam amețit și incapabil să mă țin pe picioare, aproape gata să izbucnesc în lacrimi, ca un prizonier supus interogatoriilor și împiedicat să doarmă nopți la rând. Îmi spuneam la nesfârșit „trebuie să merg acasă" și apoi, pentru a suta milioana oară, „nu pot".

4
.

După patru zile – sau poate că au fost cinci –, Andy și-a îndesat cărțile în ghiozdan și s-a întors la școală. Pe tot parcursul zilei aceleia și a celei următoare, eu am stat în camera lui, cu televizorul dat pe TCM, postul la care se uita mama când se întorcea de la muncă. Dădeau ecranizări ale operelor lui Graham Greene: *Ministerul groazei, Factorul uman, Idolul căzut, Ucigașul plătit.* În a doua seară, în timp ce așteptam să înceapă *Al treilea om,* doamna Barbour (în ținută Valentino și pe picior de plecare la un eveniment la Frick) s-a oprit în camera mea și mi-a spus că de a doua zi aveam să mă întorc la școală.

— *Oricine* s-ar simți întors pe dos să stea singur aici, în fundul casei. Nu-ți face bine.

N-am știut ce să spun. Vizionarea filmelor de pe pat fusese singurul lucru pe care îl făcusem de la moartea mamei și care mi se părea cât de cât normal.

— Trebuie să îți reiei fără întârziere un program regulat. Mâine. Știu că nu așa pare, Theo, continuă ea, pentru că eu rămăsesem tăcut, dar faptul că vei fi ocupat este singurul lucru din lume care te va face să te simți mai bine.

Am continuat să privesc țintă ecranul. Nu mai fusesem la școală din ziua premergătoare celei în care murise mama, și, cât timp stăteam în dormitorul lui Andy, moartea ei rămânea, într-un fel, neoficială. Odată ce m-aș fi întors la cursuri, ea ar fi devenit un fapt public. Mai rău: gândul de a relua orice fel de program regulat mi se părea greșit, o trădare. Fiecare dată când îmi aminteam continua să fie un șoc, un pumn în plex: mama nu mai era. Fiecare eveniment nou – tot ce aveam să fac pe parcursul vieții – n-avea decât să ne separe și mai mult: zile din care ea deja nu mai făcea

parte, o distanță crescândă între noi. Cu fiecare zi, pentru tot restul vieții mele, mama avea să se depărteze din ce în ce mai tare.

— Theo!

Am tresărit și m-am uitat la doamna Barbour.

— Pas cu pas. Nu există alt mijloc de a trece prin așa ceva.

A doua zi, pe TCM era un maraton de filme cu spioni din al Doilea Război Mondial (*Cairo, Dușmanul ascuns, Nume de cod: smarald*) pe care chiar voiam să stau să-l văd. A trebuit însă să mă târăsc afară din pat, de sub pătură, când domnul Barbour a vârât capul pe ușă să ne trezească („Sus și șo pe ei, hopliților!”) și apoi să merg până la stația de autobuz cu Andy. Era o zi ploioasă și suficient de rece pentru ca doamna Barbour să mă fi silit să port o haină veche de lână cu nasturi mari, care-i aparținuse lui Platt. Kitsey, sora mai mică a lui Andy, mergea înaintea noastră în haina ei de fâș roz, țopăind printre bălțoace și prefăcându-se că nu ne cunoaște.

Știam că are să fie oribil – și așa a și fost, din clipa în care am pășit în holul viu luminat și am simțit mirosul vechi și bine cunoscut al școlii: dezinfectant cu aromă de citrice amestecat cu iz de șosete murdare. Afișe scrise de mână pe coridor: anunțuri despre ore de tenis și de gătit, auziții pentru *Un cuplu ciudat*[71], excursie pe insula Ellis[72] și bilete încă disponibile pentru concertul dedicat primăverii – mi se părea incredibil că lumea se sfârșise și că, Dumnezeu știe cum, aceste activități ridicole continuau să se desfășoare.

Cel mai ciudat era că, în ultima zi când intrasem în clădirea școlii, mama era în viață. Am continuat să mă gândesc la asta, și, de fiecare dată, era ca și cum aș fi gândit-o pentru prima oară: ultima dată când deschisesem dulapul, ultima dată când pusesem mâna pe tâmpenia de manual de biologie, ultima dată când o văzusem pe Lindy Maisel întinzându-și strugurelul de buze cu un bețigaș de

plastic. Mi se părea greu de crezut că nu puteam să mă întorc, călăuzit de aceste momente, într-o lume unde mama nu era moartă.

— Îmi pare rău.

O spuneau indivizi pe care îi cunoșteam și alții cu care nu vorbisem în viața mea. Unii – care râdeau și vorbeau pe holuri – tăceau brusc când treceam pe lângă ei, aruncându-mi priviri grave sau curioase. Alții încă mă ignorau complet, așa cum câinii plini de viață ignoră pe unul bolnav sau rănit din mijlocul lor: refuzau să se uite la mine, hârjonindu-se și hlizindu-se în jurul meu pe coridoare ca și cum eu n-aș fi fost acolo.

Tom Cable, în particular, mă evita insistent, ca pe o fată pe care ar fi părăsit-o. La prânz n-am reușit să dau de el. La spaniolă (unde intră în pas de plimbare mult după ce ora începuse, scăpând de scena jenantă în care toți colegii se înghesuiseră cu mutre sobre în jurul meu ca să-mi spună cât de rău le părea) nu se așeză lângă mine, ca de obicei, ci undeva în fața clasei, cocârjat, cu picioarele ieșite pe interval. Ploaia răpăia pe pervazuri în timp ce traduceam o serie de propoziții bizare, care l-ar fi făcut mândru pe Salvator Dalí: despre homari și umbrele de plajă și despre cum Marisol cea cu gene lungi ia un taxi verde-crud până la școală.

După oră, în timp ce mă îndreptam spre ieșire, m-am dus special până la el să-l salut în timp ce-și strângea cărțile.

— Hei, salut, ce mai faci? spuse – distant, lăsându-se ușor pe spate și arcuind sprâncenele cu o expresie de șmecher. Am auzit de tine.

— Da.

Asta era limbajul nostru: prea cool pentru ceilalți, întotdeauna pe aceeași lungime de undă a glumelor.

— Mare ghinion. Doare rău.

— Mersi.

— Ar fi trebuit să te prefaci bolnav. Ți-am spus eu! Și maică-mea și-a luat foc pe chestia aia. A

făcut spume la gură, frate! Adică… hm… spuse, ridicând ușor din umeri în momentul de uluială care urmă, privind în sus, în jos și în jur, cu o expresie de „cine, eu?” de parcă tocmai ar fi aruncat un bulgăre cu o piatră în mijloc. Oricum. Deci, continuă cu o voce de „să trecem peste”. Ce faci cu țoalele astea?

— Poftim?

— Păi, făcu el un mic pas ironic în spate, examinându-mi scurt haina de lână, o să ieși sigur pe primul loc la concursul „Cine seamănă mai tare cu Platt Barbour”.

Și, împotriva voinței mele – a fost un șoc, după zile întregi de oroare și amorțeală, un spasm eruptiv ca de boală – am râs.

— O decizie excelentă pentru arbitrul Cable, am spus, adoptând tonul tărăgănat și urâcios al lui Platt.

Eram mimi buni amândoi, și adesea purtam convorbiri întregi cu vocile altora: crainici stupizi de televiziune, fete plângăcioase, profesori înfumurați sau, din contră, dintre cei care-i lingușeau pe elevi.

— Mâine o să mă îmbrac ca tine.

Dar Tom nu-mi mai răspunse, nu mai preluă ștafeta. Își pierduse interesul.

— Ăăă… nu știu, spuse, ridicând puțin din umeri, cu un vag rânjet pe față. Mai vedem.

— Corect, mai vedem.

Eram enervat: ce naiba avea? Și totuși, insultele aruncate celuilalt făceau parte din spectacolul nostru de comedie neagră, amuzant numai pentru noi; eram sigur că avea să mă caute după ora de engleză sau să mă prindă din urmă pe drumul spre casă, venind în fugă din spate și trântindu-mi manualul de algebră în cap. Dar n-a venit. A doua zi dimineață, înainte de prima pauză, nici măcar nu s-a uitat la mine când l-am salutat, și chipul lui brusc golit de orice expresie în timp ce își făcea loc pe lângă mine m-a înlemnit. În fața dulapurilor,

Lindy Maisel și Mandy Quaife s-au întors să se uite una la alta, chicotind cu voci uluite: „O, Doamne!” Lângă mine, colegul meu de laborator, Sam Weingarten, clătina din cap.

— Ce jigodie! spuse el cu voce tare, atât de tare, încât toată lumea de pe coridor se întoarse. Ești o jigodie penală, Cable, să știi!

Dar mie nu-mi păsa – sau, cel puțin, nu mă simțeam rănit ori deprimat. Eram doar furios. Prietenia mea cu Tom avusese întotdeauna o latură sălbatică, maniacală, fusese cumva dementă, palpitantă, ba chiar puțin periculoasă, iar acum, deși energia rămăsese la același nivel, curentul se inversase, tensiunea bâzâia în direcția opusă, așa încât, în loc să mă înghiontesc cu el în sala de studiu, îmi venea să-i vâr capul în pisoar, să-i smulg brațul din încheietură, să-i dau borșul pe nas pe trotuarul din fața școlii, să-i vâr pe gât tot rahatul și gunoaiele din rigolă. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât mă înfuriam mai tare, uneori atât de rău, că mă plimbam nervos prin baie, mormăind ceva doar pentru mine. Dacă n-ar fi arătat cu degetul spre mine în fața domnului Beeman („Am înțeles acum, Theo, nu erau țigările tale”)… dacă n-aș fi fost eliminat din cauza lui… dacă mama nu și-ar fi luat ziua aia liberă… dacă nu ne-am fi aflat în muzeu exact la momentul nepotrivit… Până și domnul Beeman își ceruse scuze, într-un fel. Pentru că, da, sigur, fuseseră unele probleme cu notele mele (și cu o mulțime de alte chestii de care domnul Beeman n-avea habar), dar incidentul de la care pornise totul, care atrăsese după el „consfătuirea” aceea, toată povestea cu țigările din curte – a cui era vina? A lui Cable. Nu că m-aș fi așteptat să-și ceară scuze. De fapt, nu cred că i-aș fi spus vreodată ceva despre asta. Numai că acum ce eram, un paria? Persona non grata? Nu voia nici măcar să-mi vorbească? Eram mai slăbuț decât Cable, dar nu cu mult, și, de fiecare dată când făcea pe grozavul în clasă, fiindcă, evident, nu se

putea abține, sau când trecea în fugă pe lângă mine cu noii lui prieteni Billy Wagner și Thad Randolph (la fel cum, cândva, goniserăm noi doi, întotdeauna în priză, întotdeauna împinși de impulsul primejdiei și al nebuniei), nu mă puteam gândi decât la cum l-aș fi stâlcit în bătaie și cum fetele ar fi râs de el în timp ce se retrăgea cu lacrimi în ochi: „Aaah, Tom! Ce faci acolo? Plângi?" (Încercând să provoc o încăierare, l-am pocnit peste nas ca din greșeală, intenționat, trântindu-i ușa de la baie în față, și l-am împins în automatul de băuturi încât și-a scăpat pe jos scârboșeniile de cartofi prăjiți cu cașcaval, dar, în loc să sară pe mine, așa cum tânjeam să-l văd, n-a făcut decât să rânjească și să plece fără un cuvânt.)

Nu toată lumea mă evita, bineînțeles. O grămadă de colegi îmi puneau biletele și cadouri în dulap (inclusiv Isabella Cushing și Martina Lichtblau, cele mai populare fete din generația mea), iar vechiul meu prieten Win Temple dintr-a cincea m-a surprins într-o zi când s-a apropiat de mine și m-a strâns în brațe cu toată puterea. Dar majoritatea reacționau cu o politețe precaută, ușor înspăimântată. Nu că aș fi umblat eu cu ochii roșii, ba nici măcar că m-aș fi prefăcut răvășit de suferință, dar lumea se oprea oricum din discuție dacă mă așezam alături la prânz.

Adulții, pe de altă parte, îmi acordau o atenție exagerată, care mă făcea să mă simt prost. Am fost sfătuit să țin un jurnal, să stau de vorbă cu prietenii, să fac un „colaj al memoriei" (sugestie complet aiurea, din punctul meu de vedere; alți elevi se simțeau stânjeniți pe lângă mine oricât de firesc m-aș fi comportat, și ultimul lucru pe care mi-l doream era să atrag atenția asupra mea împărtășindu-mi trăirile sau făcând terapie prin artă la cercul de abilități practice). Păream să petrec un timp excesiv de lung în clase și birouri goale (cu privirea pironită în podea, dând în neștire din cap), cu profesori îngrijorați care mă rugau să

rămân după ore sau mă trăgeau deoparte să-mi vorbească. După ce, cățărat cu fundul pe jumătate de catedră, ne relatase cu însuflețire moartea cumplită a mamei lui, măcelărită de un chirurg incompetent, profesorul de engleză, domnul Neuspeil, mă bătuse pe spate și-mi dăduse un caiet gol pe care să scriu; consilierul psihologic al școlii, doamna Swanson, îmi arătă câteva exerciții de respirație și îmi sugeră că puteam să mă descarc ieșind în curte și aruncând bucăți de gheață în trunchiurile copacilor; și chiar domnul Borowsky (care preda matematica și era considerabil mai puțin însuflețit decât majoritatea celorlalți profesori) mă luă deoparte pe coridor și – vorbind foarte încet și extrem de aproape de fața mea – îmi spuse cât de vinovat se simțise după ce fratele lui murise într-un accident de mașină. (Era foarte des vorba de vinovăție în discuțiile acestea. Credeau oare profesorii mei – ca și mine – că eram culpabil de a fi provocat moartea mamei? Așa s-ar fi zis.) Domnul Borowsky se simțise atât de vinovat că-și lăsase fratele să plece acasă cu mașina, beat, de la petrecerea din noaptea aceea, încât se gândise chiar, pentru scurtă vreme, să se sinucidă. Poate că și eu mă gândisem la asta. Dar suicidul nu era un răspuns.

Acceptam toate aceste sfaturi politicos, cu un zâmbet străveziu și un sentiment strident de irealitate. Mulți dintre cei mari păreau să vadă în lipsa mea de reacție un semn pozitiv: mi-l amintesc în particular pe domnul Beeman (un englez bățos, cu o șapcă stupidă de tweed pe cap, pe care, în ciuda solicitudinii lui, ajunsesem să-l urăsc, irațional, ca pe un agent al morții mamei) felicitându-mă pentru maturitatea mea și anunțându-mă că „par să fac față extrem de bine situației”. Și poate că făceam, într-adevăr – cine știe? Cu siguranță nu urlam prin toalete, nu izbeam cu pumnul în geamuri și nici nu făceam diverse alte chestii pe care îmi imaginam că le-ar fi putut

face cineva care simțea ceea ce simțeam eu. Dar câteodată, pe neașteptate, durerea mă inunda în valuri care îmi tăiau răsuflarea; iar când talazul se retrăgea, mă trezeam privind o dezgustătoare epavă, ce radia o lumină atât de lucidă, atât de dureroasă și de goală, încât abia dacă-mi puteam aminti că lumea fusese cândva și altfel decât moartă.

5.

Sincer vorbind, bunicii Decker erau ultimele persoane la care m-aș fi gândit, lucru cu atât mai firesc cu cât funcționarii de la primărie nu reușiră să dea imediat de ei pe baza informațiilor sărăcăcioase pe care le obținuseră de la mine. Apoi doamna Barbour bătu la un moment dat la ușa camerei lui Andy și spuse:

— Theo, aș vrea să stăm puțin de vorbă.

Ceva din atitudinea ei îmi dădu limpede de înțeles că veștile erau proaste, deși în situația mea era greu de imaginat cum ar fi putut lucrurile să devină încă mai rele. Ne-am așezat în sufragerie, lângă un aranjament floral de un metru înălțime din crengi de salcie cu mâțișori și crengi înflorite de măr, tocmai venit de la florărie, și doamna Barbour își puse picior peste picior și începu:

— Am primit un apel de la primărie. S-a luat legătura cu bunicii tăi. Din păcate, se pare că bunica ta nu o duce prea bine cu sănătatea.

O clipă, am rămas nedumerit.

— Dorothy?

— Dacă așa îi spui, da.

— A, nu e bunica mea adevărată.

— Am înțeles, zise doamna Barbour ca și cum n-ar fi înțeles, de fapt, și nici n-ar fi vrut să înțeleagă. În orice caz. Se pare că nu e bine – are o

afecțiune a spatelui, am impresia –, și bunicul tău o îngrijește. De aceea – cum să-ți spun? Sunt sigură că le pare foarte rău, dar au fost de părere că n-ar fi o idee bună să te duci să stai acolo deocamdată. Cel puțin nu să stai în casa lor, adăugă ea, pentru că eu nu scoteam niciun cuvânt. S-au oferit să-ți plătească o cameră într-un motel Holliday Inn din apropiere, pentru o vreme, dar asta pare o variantă cam nepractică, așa-i?

În urechi îmi răsuna o bâzâială neplăcută. M-am simțit, cine știe de ce, cumplit de rușinat de mine însumi, așa cum stăteam acolo sub privirea ei egală, cenușie ca gheața. Mă îngrozise atât de tare gândul de a merge să locuiesc cu Bunicu' Decker și cu Dorothy, încât mi-i scosesem cu totul din minte, dar a ști că ei erau cei care nu mă voiau pe mine era cu totul altă poveste.

Fața doamnei Barbour se lumină scurt într-o expresie de compasiune.

— Să nu te simți vinovat! spuse ea. Și, în orice caz, n-ai de ce să te îngrijorezi. E lucru stabilit că ai să stai la noi următoarele câteva săptămâni, cel puțin până când termini anul școlar. Toată lumea a convenit că e cea mai bună variantă. Apropo, făcu ea, aplecându-se spre mine, ce inel frumos! E moștenire de familie?

— Ăă, da, am spus.

Din motive pe care mi-ar fi fost greu să le explic, mă obișnuisem să iau peste tot cu mine inelul primit de la bătrân. De obicei îl frecam între degete în buzunarul hainei, dar din când în când mi-l puneam pe degetul mijlociu și-l purtam, deși era prea mare și îmi cam aluneca.

— Interesant. Din familia mamei sau a tatei?

— Dintr-a mamei, am spus ușor ezitant, căci nu-mi plăcea direcția în care o luase conversația.

— Îmi dai voie să-l văd?

Mi l-am scos de pe deget și i l-am pus în palmă. Ea îl ridică în lumina lustrei.

— E foarte frumos, spuse, carneol. Și intalia aceasta… Greco-romană? Sau e un blazon al familiei?

— Ăă, blazon. Cred.

Doamna Barbour examină monstrul mitologic cu gheare.

— Seamănă cu un grifon. Sau poate cu un leu înaripat, îl întoarse pe o parte în lumină și se uită pe interior. Și gravura? Expresia mea nedumerită o făcu să se încrunte.

Să nu-mi spui că n-ai observat niciodată. Stai puțin! Se ridică și se apropie de birou, care avea o mulțime de sertărașe și unghere, și se întoarse cu o lupă. Asta o să fie mai bună decât ochelarii mei de citit, spuse ea, privind cu atenție. Și totuși, placa asta de cupru e greu de deslușit. Apropie, apoi depărtă lupa. Blackwell. Îți spune ceva?

— Ah…

De fapt, îmi spunea, ceva dincolo de cuvinte, dar gândul îmi zburase din minte înainte să se închege de tot.

— Văd și câteva litere grecești. Foarte interesant! Doamna Barbour îmi puse inelul la loc în palmă. E o piesă veche, adăugă. Îți poți da seama după patina de pe piatră și după cât e de uzat – vezi? Americanii cumpărau cândva asemenea intalii în Europa, pe vremea lui Henry James[73], și le montau apoi în inele. Suvenire ale Marii Călătorii.

— Dacă ei nu mă vor, unde-am să mă duc?

O fracțiune de secundă, doamna Barbour păru luată prin surprindere. Își reveni însă aproape imediat și spuse:

— Ei, n-are rost să-ți faci probleme acum. Oricum, probabil e cel mai bine pentru tine să mai rămâi o vreme la noi și să termini anul, nu? Iar cu inelul, dădu ea din cap spre el, ai grijă și vezi să nu-l pierzi! Îți cam iese de pe deget. Poate ar fi de preferat să-l ții într-un loc sigur în loc să-l porți peste tot.

6.

Dar eu l-am purtat. Sau, mai exact, i-am ignorat sfatul de a-l pune într-un loc sigur și am continuat să-l țin în buzunar. Dacă îl luam în palmă, mi se părea greu; dacă îl strângeam în pumn, aurul se încălzea de la mâna mea, dar piatra șlefuită rămânea rece. Greutatea și patina lui, amestecul de sobrietate și strălucire păreau, în mod ciudat, să mă consoleze; dacă îmi concentram suficient de mult atenția asupra lui, avea o putere stranie de a fixa starea mea fluctuantă și de a estompa lumea din jurul meu, dar, în ciuda a toate, refuzam categoric să mă gândesc la proveniența lui.

Refuzam să mă gândesc și la viitorul meu – căci, deși privisem cu spaimă perspectiva unei vieți rurale în Maryland, la mila glacială a bunicilor mei, începeam acum să-mi fac cu adevărat griji despre ce avea să se întâmple cu mine. Toată lumea părea consternată de ideea camerei de hotel, ca și cum Bunicu' Decker și Dorothy ar fi sugerat să mă mut într-un grajd din spatele casei, dar mie nu mi se părea atât de rea. Îmi dorisem întotdeauna să locuiesc într-un hotel, și, chiar dacă Holiday Inn nu era genul pe care mi-l imaginasem, aveam cu siguranță să mă descurc: hamburgeri aduși pe tavă, un televizor la care plăteam orele de vizionare, piscină vara – nu vedeam nimic chiar atât de rău.

Toată lumea (lucrătorii de la Protecția Copilului, Dave psihiatrul, doamna Barbour) continua să-mi spună că nu puteam locui singur într-un Holiday Inn suburban din Maryland, că, indiferent ce se întâmpla, lucrurile n-aveau să ajungă niciodată până acolo, fără să-și dea seama, aparent, că vorbele lor consolatoare nu făceau decât să-mi sporească neliniștea.

— Ceea ce nu trebuie să uiți, spunea Dave, psihiatrul care-mi fusese repartizat de către municipalitate, este că cineva o să aibă grijă de tine indiferent de situație. Era un tip de vreo treizeci și ceva de ani, îmbrăcat în haine închise la culoare și cu ochelari de soare la modă, care arăta întotdeauna ca și cum tocmai ar fi ieșit de la un cerc de poezie din subsolul vreunei biserici. Pentru că există o grămadă de oameni cărora le pasă de tine și care vor pentru tine tot ce e mai bun.

Devenisem bănuitor față de străinii care-mi vorbeau despre ce e mai bun pentru mine, căci exact asta îmi spuseseră și angajații primăriei înainte să aducă vorba de centrul de plasament.

— Dar… nu mi se pare că bunicii mei greșesc chiar atât de tare, am îndrăznit.

— Greșesc… în ce privință?

— În privința hotelului. S-ar putea să fie un loc potrivit pentru mine.

— Vrei să spui că locuința bunicilor tăi n-ar fi un loc potrivit pentru tine? replică Dave, căruia nu-i scăpa nimic.

— Nu!

Uram felul cum îmi răstălmăcea întotdeauna vorbele.

— Bun atunci. Hai să formulăm lucrurile altfel! Își încrucișa mâinile la piept și se gândi. De ce ai prefera să locuiești la hotel, și nu în casa bunicilor tăi?

— N-am spus asta.

El își lăsă capul într-o parte.

— Nu, dar din felul cum tot aduci vorba de Holiday Inn ca despre o opțiune viabilă, eu înțeleg că acolo ai prefera să locuiești.

— Pare mult mai bine decât într-un centru de plasament.

— Da, se aplecă el spre mine, dar fii atent la ce-ți spun acum! Ai abia treisprezece ani. Și ai rămas nu demult fără principalul tău întreținător. A trăi singur nu este la ora actuală o variantă realistă

pentru tine. Vreau să spun că e mare păcat că bunicii tăi se confruntă cu problemele astea de sănătate, dar, crede-mă, sunt convins că vom găsi o soluție mult mai bună după ce bunica ta își revine.

N-am spus nimic. Era evident că nu-i cunoscuse niciodată pe Bunicu' Decker și pe Dorothy. Deși nici eu nu mă aflasem prea multă vreme în preajma lor, primul lucru pe care mi-l aminteam era absența completă a oricăror sentimente de rudenie între noi, felul opac în care mă priviseră, de parcă aș fi fost un copil ieșit din mall și rătăcit din întâmplare în curtea lor. Ideea de a merge să locuiesc cu ei era aproape literalmente inimaginabilă, și îmi frământasem creierii încercând să-mi amintesc cât mai multe detalii despre ultima mea vizită în casa lor – oricum nu erau prea multe, pentru că pe atunci aveam șapte sau opt ani. Pe pereți atârnau citate celebre cusute pe gherghef, Dorothy deshidrata alimentele într-un soi de instalație improvizată pe tejgheaua din bucătărie. La un moment dat, după ce Bunicu' Decker urlase la mine să nu cumva să-mi pun mâinile pe diorama lui feroviară, tata ieșise la o țigară (era iarnă) și nu se mai întorsese în casă.

— Dumnezeule mare! spusese mama când urcaserăm în mașină (fusese ideea ei să mergem să cunoaștem familia tatei), și după asta nu ne mai întorseserăm niciodată.

La câteva zile după oferta camerei la hotel, am primit o ilustrată pe adresa familiei Barbour. (Fac o paranteză: greșesc oare dacă mi se pare că Bob și Dorothy, cum se semnaseră, ar fi trebuit să ia receptorul în mână și să mă sune? Sau să se urce în mașină și să vină până la New York să se îngrijească ei înșiși de mine? N-au făcut însă niciuna, nici alta – nu că m-aș fi așteptat neapărat să lase totul baltă și să se repeadă până la mine ca să-mi plângă de milă, dar totuși, ar fi fost frumos din partea lor să mă surprindă cu un mic gest de afecțiune, chiar dacă nu le stătea în fire.)

De fapt, cartea poștală era de la Dorothy („Bob”, vizibil scris tot de mâna ei, fusese înghesuit lângă numele ei la sfârșit). Interesant, plicul părea să fi fost deschis la aburi și lipit la loc – de către doamna Barbour oare? de către tipii de la primărie? – , deși ilustrata însăși avea pe ea exact caligrafia rigidă, tipic europeană, a lui Dorothy, cu liniuțele ei lungi deasupra și dedesubt, pe care o vedeam exact o dată pe an, pe felicitările de Crăciun, o caligrafie al cărei loc – așa cum observase tata odată – părea să fie tabla de la La Goulue[74] cu meniul de pește din ziua aceea. Pe față erau o lalea care se apleca, veștejită, și dedesubt, o deviză scrisă cu litere mari: NU EXISTĂ SFÂRȘITURI.

Din puținul pe care mi-l aminteam despre ea, Dorothy nu era genul de femeie care să iroseasc vorbele, și ilustrata aceasta nu făcea excepție. După o introducere cordială – că îi pare rău pentru pierderea tragică, că se gândește la mine în aceste vremuri de restriște –, se oferea să-mi trimită un bilet de autobuz până la Woodbriar, Maryland, făcând în același timp aluzie la o vagă suferință care îi împiedica pe ea și pe Bunicu’ Decker să „satisfacă toate cerințele” îngrijirii mele.

— Cerințe? spuse Andy. Zici că i-ai fi cerut zece milioane în bancnote noi-nouțe.

Am tăcut. În mod ciudat, imaginea de pe ilustrată era cea care mă tulburase. Era genul de carte poștală pe care îl găsești la orice magazin din colț, absolut comună, și totuși, o fotografie a unei flori ofilite, oricât de artistică, nu părea obiectul cel mai potrivit de trimis cuiva căruia tocmai îi murise mama.

— Parcă era bolnavă. De ce îți scrie ea?

— Întreabă-mă să te-ntreb!

Îmi pusesem eu însumi aceeași întrebare; părea într-adevăr bizar că bunicul meu adevărat nu catadicsise să scrie nimic, ba nici măcar să se semneze.

— Poate că bunicul tău are Alzheimer, spuse Andy posomorât, și ea îl ține prizonier în propria casă. Ca să-i ia banii. Se întâmplă destul de des cu soțiile mai tinere, să știi.

— Nu cred că are chiar atâția bani.

— Poate că nu, zise Andy, dregându-și vocea ostentativ. Dar setea de putere nu se poate niciodată elimina dintre mobiluri. „Natură, gheare-nsângerate.”[75] Poate că nu vrea să te amesteci în povestea cu moștenirea.

— Amice, spuse tatăl lui Andy, ridicând privirea pe neașteptate de pe pagina lui din *Financial Times*. Nu mi se pare o conversație foarte productivă.

— Ca să fiu sincer, nu văd de ce Theo nu poate să rămână la noi, spuse Andy, dând glas propriilor mele gânduri. Mie îmi face plăcere tovărășia lui, și în camera mea e spațiu destul.

— Bineînțeles că ne-ar plăcea să-l ținem pentru noi, spuse domnul Barbour cu un zel nu chiar atât de spontan și de convingător pe cât mi-ar fi plăcut mie. Dar ce-ar crede familia lui? Din câte știu, sechestrarea de persoane e considerată încă un delict.

— Dar, tati, nu cred că așa stau lucrurile în cazul lui Theo, spuse Andy cu vocea lui enervantă, distantă.

Domnul Barbour se ridică brusc, cu paharul de sifon în mână. Nu avea voie să bea alcool din cauza medicamentelor pe care le lua.

— Theo, am uitat. Tu știi să navighezi?

Mi-a trebuit un moment ca să-mi dau seama la ce se referea.

— Nu.

— Ah, ce păcat! Andy s-a simțit extraordinar anul trecut în tabăra de navigație din Maine, nu-i așa?

Andy nu scoase o vorbă. Îmi spusese de mai multe ori că fuseseră cele mai urâte două săptămâni din viața lui.

— Știi să citești steguleţele marinărești? mă întrebă domnul Barbour.

— Poftim?

— Am în birou o schemă pe care mi-ar face plăcere să ți-o arăt. Nu face fața aia, Andy! Este o informație care îi prinde bine oricărui băiat.

— În mod cert, mai ales dacă are nevoie să facă autostopul de pe mal la remorchere.

— Replicile astea deștepte ale tale sunt extrem de obositoare, spuse domnul Barbour, deși părea mai degrabă distras decât agasat. În plus, se întoarse el spre mine, cred că ai să fii uimit de cât de des apar steguleţele acestea la parade și în filme și, habar n-am, chiar și pe scenă.

Andy se strâmbă.

— Pe scenă, zise el batjocoritor.

Domnul Barbour se răsuci spre el.

— Da, pe scenă. E ceva amuzant aici?

— Mai degrabă pompos.

— Mi-e teamă că eu nu reușesc să văd ce ți se pare ție pompos. E cu siguranță cuvântul pe care l-ar fi folosit străbunica ta. (Bunicul domnului Barbour fusese scos de pe lista oamenilor de vază din orașul său pentru că se căsătorise cu Olga Osgood, o actriță de film de mâna a treia.)

— Exact asta voiam și eu să spun.

— Atunci cum crezi tu că ar trebui să vorbesc?

— De fapt, tati, ceea ce aș prefera să aflu este când ai văzut tu ultima oară steguleţe marinărești într-un spectacol de teatru – de orice fel.

— *South Pacific*[76], spuse domnul Barbour cu iuțeală.

— În afară de *South Pacific.*

— Pledoarie încheiată.

— Cred că tu și mama nici măcar n-ați văzut *South Pacific.*

— Dumnezeule mare, Andy!

— Ei, da, bine, și chiar dacă l-ați văzut. Un singur exemplu nu e un argument suficient.

— Refuz să continui această conversație absurdă. Vino-ncoace, Theo!

7.

Din clipa aceea, am început să-mi dau toată silința să fiu un bun musafir: să-mi fac patul dimineața, să spun întotdeauna „mulțumesc” și „vă rog” și să fac tot ce știam că ar fi vrut mama să fac. Din nefericire, căminul familiei Barbour nu era genul de gospodărie unde îți puteai arăta recunoștința stând cu frații mai mici sau participând la spălatul vaselor. Între femeia care venea să aibă grijă de plante – o meserie deprimantă, pentru că, din cauza luminii puține din apartament, majoritatea mureau – și secretara domnului Barbour, a cărei principală însărcinare părea să fie rearanjarea constantă a dulapurilor și a colecției de porțelanuri, vreo opt oameni veneau să lucreze aici, angajați de stăpânii casei. (Când o întrebasem pe doamna Barbour unde era mașina de spălat, ea mă privise ca și cum aș fi cerut leșie și slănină ca să fierb săpun de rufe.)

Dar, deși nu mi se cerea să fac nimic, efortul de a mă integra în stilul lor de viață rafinat și complicat îmi cerea o încordare imensă. Încercam cu disperare să mă pierd în fundal – să mă strecor invizibil printre vasele chinezești imprimate ca un pește într-un recif de corali –, și totuși păream să atrag, fără să vreau, atenția asupra mea de o sută de ori pe zi: pentru că trebuia să cer fiecare mărunțiș, fie că era vorba de prosop, plasture sau ascuțitoare; pentru că, neavând cheie, trebuia să sun la ușă de fiecare dată când veneam și plecam; chiar și prin strădania mea bine intenționată de a-mi face patul dimineața (era mai bine s-o las pe Irenka sau pe Esperanza, îmi explică doamna

Barbour, pentru că ele erau obișnuite și se descurcau mai bine la colțuri). Am spart un ornament în formă de floare de pe un cuier vechi trântind o ușă de perete; de două ori am reușit să pornesc din greșeală alarma antifurt; ba chiar am intrat din greșeală în dormitorul domnului și doamnei Barbour într-o noapte când căutam baia.

Din fericire, părinții lui Andy erau atât de puțin acasă, încât prezența mea nu părea să-i deranjeze prea mult. În afară de cazul când își întreținea oaspeții, doamna Barbour era plecată de pe la ora 11 dimineața, apărând preț de vreo două ore înainte de masa de seară, ca să bea un gin cu lămâie și să facă ceea ce ea numea „un pic de baie", și apoi din nou până când ne duceam la culcare. Pe domnul Barbour îl vedeam încă mai rar, cu excepția sfârșitului de săptămână și a clipelor când, întors de la muncă, ședea cu paharul de sifon înfășurat în șervet, așteptând-o pe doamna Barbour să se îmbrace pentru ieșirea de seară.

Problema cea mai mare cu care mă confruntam erau frații lui Theo. Deși, din fericire, Platt plecase să terorizeze copiii mai mici de la Groton, Kitsey și băiatul cel mai mic, Toddy, care avea numai șapte ani, nu vedeau deloc cu ochi buni prezența mea acolo, căci ea uzurpa și puțin atenție pe care o primeau de la părinții lor. Au avut loc numeroase accese de furie și bosumflări, ochi dați peste cap și chicoteli răutăcioase din partea lui Kitsey, precum și un tărăboi la un moment dat, derutant (pentru mine) și niciodată complet elucidat, când ea s-a plâns prietenilor, menajerelor și oricui era dispus s-o asculte că eu mă duceam în camera ei și-i umblam în pușculița de pe raftul de deasupra biroului. Cât despre Toddy, el părea tot mai tulburat pe măsură ce treceau săptămânile, iar eu rămâneam în apartamentul lor; la micul dejun căsca gura la mine fără jenă și punea deseori întrebări care o făceau pe mama lui să întindă mâna pe sub masă și să-l piște. Unde locuiam? Cât

aveam să mai stau în casa lor? Aveam un tată? Atunci unde era?

— O întrebare bună, am spus, stârnind râsul înspăimântat al lui Kitsey, care era populară la școală și – la nouă ani – tot atât de frumoasă cu părul ei blond-cânepiu pe cât era Andy de anodin.

8.

La un moment dat, urma să vină o firmă de mutări ca să împacheteze lucrurile mamei și să le pună la păstrare. Înainte de asta, trebuia să mă duc în vechiul meu apartament și să iau de acolo orice lucru pe care-l voiam sau de care aveam nevoie. Mă gândeam la tablou într-un mod insistent, dar vag, deloc potrivit cu importanța lui reală, ca și cum ar fi fost o temă de la școală pe care o lăsasem neterminată. Cândva avea să trebuiască să-l duc înapoi la muzeu, deși încă nu mă hotărâsem cum anume aveam s-o fac fără a provoca un mare scandal.

Pierdusem deja o ocazie de a-l înapoia, atunci când doamna Barbour îi trimisese la plimbare pe câțiva anchetatori care apăruseră în pragul casei, căutându-mă. De fapt, înțelesesem că fuseseră anchetatori sau poate chiar polițiști din ceea ce-mi povestise Kellyn, tânăra galeză care se ocupa de copiii mai mici. Îl aducea pe Toddy acasă de la grădiniță, când doi necunoscuți apăruseră la ușă, întrebând despre mine.

— Erau la costum, înțelegi? spusese ea, ridicând semnificativ o sprânceană. Era o zdrahoancă de fată, care turuia când vorbea, cu obrajii atât de îmbujorați încât părea tot timpul că abia se ridicase de lângă foc. Arătau exact ca niște d-ăia.

Îmi fusese prea teamă să întreb ce voise să spună prin „d-ăia”; și, când mă dusesem, precaut,

s-o întreb pe doamna Barbour ce avea de spus despre cele întâmplate, o găsisem ocupată.

— Scuză-mă, îmi spusese, fără să se uite direct la mine, n-am putea să vorbim mai târziu?

Îi veneau musafiri în jumătate de oră, printre ei un bine-cunoscut arhitect și o faimoasă dansatoare din trupa Baletului din New York; o neliniștea încheietoarea slabă a colierului și era necăjită că aerul condiționat nu funcționa bine.

— E vreun pericol pentru mine?

Cuvintele îmi scăpaseră înainte să-mi dau seama. Doamna Barbour se oprise.

— Theo, nu fi ridicol! spusese. Au fost foarte drăguți și politicoși, doar că nu-i pot invita acum în casă. Apar așa, fără să telefoneze… Oricum, le-am spus că nu e momentul potrivit, lucru pe care bineînțeles că au putut să-l vadă și singuri. Făcuse semn către oamenii de la catering care se vânzoleau prin apartament, către inginerul care, cocoțat pe o scară, examina măruntaiele aparatului de aer condiționat cu o lanternă. Acum fugi de-aici! Unde-i Andy?

— Se întoarce peste o oră. Au mers cu clasa la planetariu la ora de astronomie.

— Bine, vezi că e mâncare în bucătărie. Nu am prea multe minitarte de rezervă, dar poți să mănânci câte minisendvișuri vrei. Și, după ce tăiem tortul, poți să te servești și tu.

Îmi vorbise pe un ton atât de relaxat, încât am uitat despre vizitatorii de la poliție până când au apărut la școală, trei zile mai târziu, la ora mea de geometrie – unul tânăr și unul mai în vârstă, îmbrăcați anonim, bătând politicoși în ușa deschisă.

— La dumneavoastră în clasă este Theodore Decker? i se adresă tipul mai tânăr, cu înfățișare de italian, domnului Borowsky, în timp ce al doilea arunca o privire amabilă prin clasă.

— Vrem doar să stăm puțin de vorbă, se poate? îmi spuse tipul mai în vârstă în timp ce ne

îndreptam către nefasta sală de conferințe unde ar fi trebuit să aibă loc întâlnirea dintre mama și domnul Beeman în ziua când mama murise. N-ai de ce să te sperii. Era un negru cu pielea întunecată și cu o bărbuță cenușie ca de țap – părea un dur, și totuși prietenos în același timp, ca un polițist simpatic dintr-un serial de televiziune. Încercăm doar să punem laolaltă o mulțime de informații fragmentare despre ziua aceea și sperăm că tu poți să ne ajuți.

Fusesem înfricoșat la început, dar, când el îmi spuse „n-ai de ce să te sperii", l-am crezut – până când a deschis ușa sălii de conferințe. I-am văzut acolo pe dușmanul meu numărul unu, domnul Beeman, și șapca lui de tweed, mai infatuat ca niciodată cu jiletca și ceasul lui cu lanț; pe Enrique, tipul de la Protecția Copilului; pe doamna Swanson, psihologul școlii (aceeași care îmi spusese că aveam șanse să mă simt mai bine dacă aruncam cu bucăți de gheață în copaci); pe psihiatrul Dave, în veșnicii lui blugi negri și cu o helancă pe gât, și, în mod cu totul neașteptat, pe doamna Barbour, în pantofi cu toc și un costum de culoarea perlei cenușii care părea să fi costat mai mult decât câștigau toți ceilalți la un loc într-o lună.

Probabil că panica mi s-a citit pe față. Poate că n-aș fi fost atât de alarmat dacă aș fi înțeles mai bine ceea ce pe atunci nu-mi era deloc clar: că eram minor și că la un interogatoriu oficial trebuia să fie prezent părintele sau tutorele meu, motiv pentru care fuseseră chemați toți cei ce puteau fi considerați, în cât de mică măsură, apărătorii intereselor mele. Din păcate, tot ce am înțeles eu când am văzut fețele acelea și un reportofon în mijlocul mesei a fost că oficialitățile implicate în cazul meu se reuniseră să-mi judece soarta și să dispună de mine așa cum aveau să considere de cuviință.

Am stat acolo țeapăn și am răbdat întrebările lor de încălzire (Aveam vreun hobby? Făceam vreun sport?) până când tuturor le-a fost limpede că trăncăneala aceasta preliminară nu mă destindea cine știe ce.

Sună clopoțelul de pauză. Dulapuri trântite, murmur de voci afară pe coridor.

— Ești *mort,* Thalheim! strigă un băiat cu o voce veselă.

Italianul – spunea că se numește Ray – trase un scaun în fața mea și se așeză, atingându-mă cu genunchii. Era tânăr, dar corpolent, cu aerul binevoitor al unui șofer de limuzină, și în ochii plecați îi lucea o privire umedă, lichidă, somnoroasă, ca și cum ar fi fost băut.

— Vrem doar să știm ce-ți amintești, spuse el. Sondează-ți puțin memoria, încearcă să schițezi o imagine generală a dimineții aceleia. Poate că, dacă-ți amintești câteva amănunte, dăm peste ceva care ne-ar putea ajuta.

Ședea atât de aproape de mine, încât îi simțeam mirosul deodorantului.

— De pildă, ce?

— De pildă, ce ai mâncat la micul dejun în dimineața aia. E un început, nu?

— Păi…

M-am uitat fix la brățara de aur de pe încheietura lui, gravată cu codul lui numeric personal. Nu asta mă așteptasem să mă întrebe. Adevărul era că nu mâncaserăm deloc în dimineața cu pricina, pentru că aveam probleme la școală, iar mama era supărată pe mine, dar mi-a fost prea rușine să spun asta.

— Nu-ți amintești?

— Clătite, am explodat, cu disperare.

— A, da? Ray mă privi cu șiretenie. Le făcuse mama ta?

— Da.

— Și ce pusese în ele? Gem, cremă de ciocolată?

Am dat din cap.

— Din amândouă?

Îi simțeam pe toți privindu-mă. Apoi domnul Beeman spuse – cu semeția cu care s-ar fi postat în fața clasei la ora de morală și societate:

— Nu e nevoie să inventezi un răspuns dacă nu-ți amintești.

Negrul, așezat într-un colț, cu câteva foi pe genunchi, îi aruncă domnului Beeman o căutătură pătrunzătoare de avertizare.

— Băiatul pare să sufere de o tulburare a memoriei, intercală doamna Swanson cu voce joasă, învârtind ochelarii care îi atârnau de un lanț la gât.

Era genul de bunică îmbrăcată în fuste albe largi și cu o coadă căruntă împletită pe spate. Copiii trimiși în biroul ei pentru consiliere o numeau „Swami". În ședințele cu mine, pe lângă că-mi dăduse sfatul cu bucățile de gheață, mă învățase o respirație în trei timpi care să mă ajute să-mi descarc emoțiile și mă pusese să desenez o mandală reprezentând inima mea rănită.

— S-a lovit la cap. Nu-i așa, Theo?

— E adevărat? spuse Ray, privindu-mă în ochi cu franchețe.

— Da.

— Ai fost la medic? întrebă doamna Swanson.

— Nu.

Doamna Barbour își încrucișă gleznele.

— L-am dus la camera de gardă din New York-Presbyterian, spuse ea cu un aer degajat. Când a venit la noi, se plângea de dureri de cap. A durat deci cam o zi până să-l vadă medicul. Aparent, nimeni nu se gândise să-l întrebe dacă nu cumva era rănit.

Enrique, angajatul de la Protecția Copilului, dădu să răspundă cu glas ridicat, dar privirea polițaiului negru mai în vârstă (al cărui nume tocmai mi-a revenit în minte: Morris) îl făcu să rămână tăcut.

— Uite, Theo! spuse Ray, bătându-mă ușor cu palma pe genunchi. Știu că vrei să ne ajuți. Vrei să ne ajuți, nu-i așa?

Am dat din cap.

— Minunat. Dar dacă te întrebăm ceva și tu nu știi? Poți să spui liniștit că nu știi.

— Vrem doar să-ți punem o serie de întrebări și să vedem dacă putem extrage ceva din memoria ta, zise Morris. E în regulă?

— Ai nevoie de ceva? întrebă Ray, scrutându-mă îndeaproape. Puțină apă? Un suc?

Am dat din cap – în incinta școlii nu erau permise băuturile carbogazoase – exact în clipa când domnul Beeman spunea:

— Îmi pare rău, în incinta școlii nu sunt permise băuturile carbogazoase.

Ray făcu o față „mai lasă-mă, nene!” pe care n-am știut dacă domnul Beeman o văzuse sau nu.

— Scuze, puștiule, eu am încercat, spuse el, întorcându-se către mine. Dau o fugă și-ți iau un suc de la un restaurant dacă vrei mai încolo, bine? Acum. Își plesni palmele una de alta. De cât timp apreciezi că erai cu mama ta în clădire înainte de prima explozie?

— Cam de o oră.

— Aproximezi sau știi precis?

— Aproximez.

— Crezi că erați de mai mult de o oră? Mai puțin?

— Nu cred că a fost mai mult de o oră, am spus, după o pauză lungă.

— Povestește-ne ce-ți amintești din explozie.

— N-am văzut ce s-a întâmplat, am spus. Totul era cât se poate de normal, și apoi au fost un fel de fulger asurzitor și un bubuit…

— Un fulger asurzitor?

— Nu asta am vrut să spun. De fapt, bubuitul a fost asurzitor.

— Ai spus un bubuit, zise Morris, făcând un pas înainte. Crezi că ai putea să ne descrii mai în

amănunt cum a sunat bubuitul ăla?

— Nu știu. Pur și simplu… foarte tare, am adăugat, pentru că toată lumea continua să se uite la mine ca și cum ar fi așteptat și altceva.

În tăcerea care a urmat, am auzit un țăcănit furiș: doamna Barbour, cu capul plecat, își verifica discret mesajele pe BlackBerry.

Morris își drese glasul.

— Dar vreun miros?

— Poftim?

— Ai perceput vreun miros în momentele dinaintea exploziei?

— Nu cred.

— Nimic, nimic? Sigur?

În timp ce interogatoriul avansa – aceleași întrebări puse ușor diferit, ca să mă deruteze, și doar din când în când câte una nouă –, mi-am adunat puterile și i-am așteptat, deznădăjduit, să înceapă să se rotească în jurul tabloului. Aveam pur și simplu să recunosc și să înfrunt urmările gestului meu, indiferent care erau acestea (probabil destul de dureroase, din moment ce eram pe cale să devin pupil al autorității tutelare. În vreo două ocazii am fost gata să mă dau de gol, terifiat. Și totuși, cu cât mi se puneau mai multe întrebări (unde eram când m-am lovit la cap? pe cine văzusem și cu cine vorbisem în timp ce coboram la parter?), cu atât mai clar îmi era că oamenii aceștia habar nu aveau de ceea ce mi se întâmplase – în ce sală mă aflam când explodase bomba, ba chiar nici pe ce ușă ieșisem din clădire.

Aveau un plan al etajului; sălile erau numerotate, nu aveau nume, galeria 19A și 19B, numere și litere într-un aranjament labirintic, până la 27.

— Erai aici când s-a produs prima explozie? spuse Ray, arătând pe hartă. Sau aici?

— Nu știu.

— Gândește-te!

— Nu știu, am repetat, nervos.

Diagrama sălilor era derutantă, ca și cum ar fi fost făcută pe computer, ca o hartă dintr-un joc video sau ca reconstrucția buncărului lui Hitler pe care o văzusem pe History Channel. Nu avea cu adevărat niciun sens și nici nu părea să reprezinte spațiul așa cum mi-l aminteam eu.

Ray arătă spre un alt loc.

— În pătratul ăsta? spuse. E un soclu cu tablouri pe el. Știu că toate sălile astea arată la fel, dar poate îți amintești unde erai față de el.

M-am holbat pierdut la diagramă și n-am răspuns. (Unul din motivele pentru care mi se părea atât de străină era faptul că mi se pusese în față zona unde fusese găsit trupul mamei, la câteva săli depărtare de locul unde mă aflam eu când explodase bomba, deși nu mi-am dat seama de asta decât mai târziu.)

— N-ai văzut pe nimeni când ai ieșit, spuse Morris încurajator, repetând ceea ce le spusesem deja.

Am clătinat din cap.

— Nu-ți amintești nimic?

— Ba da… adică… niște corpuri acoperite. Tot felul de echipamente în jur.

— Dar nimeni nu intra sau nu ieșea din zona exploziei.

— N-am văzut pe nimeni, am repetat încăpățânat.

Mai fusesem aici.

— Deci n-ai văzut niciun fel de pompier sau de personal de salvare.

— Nu.

— Presupun atunci că putem stabili că ai ieșit în perioada cât ei primiseră ordin să evacueze clădirea. Deci vorbim de un interval între patruzeci de minute și o oră și jumătate de la explozia inițială. Putem presupune asta?

Am dat din umeri, stângaci.

— Asta înseamnă da sau nu?

Privirea în podea.

— Nu știu.

— Ce nu știi?

— Nu știu, am spus din nou, și tăcerea care a urmat a fost atât de lungă și de stânjenitoare, încât am crezut că o să izbucnesc în plâns.

— Îți amintești să fi auzit a doua explozie?

— Iertați-mă că vă întrerup, spuse domnul Beeman, dar chiar e nevoie de toate aceste întrebări?

Ray, anchetatorul, se întoarse.

— Poftim?

— Nu-mi dau seama cu ce scop îl supuneți la acest interogatoriu.

Prudent, încercând să rămână neutru, Morris spuse:

— Investigăm un act criminal. Misiunea noastră e să aflăm ce s-a întâmplat acolo.

— Da, dar cu siguranță trebuie să existe alte mijloace de a afla chestiuni atât de banale. Îmi închipui că erau tot soiul de camere de luat vederi în muzeu.

— Într-adevăr, spuse Ray destul de tăios. Atâta că nicio cameră nu poate filma prin fum și praf. Sau dacă a fost răsucită de explozie către plafon. Acum, spuse el, lăsându-se pe spate în scaun, cu un oftat. Spuneai de fum. Ai mirosit sau ai văzut fum?

Am dat din cap aprobator.

— Ce anume? Ai mirosit sau ai văzut?

— Și una, și alta.

— Din ce direcție crezi că venea?

Mă pregăteam să spun din nou că nu știam, dar domnul Beeman nu-și încheiase pledoaria.

— Iertați-mă, dar nu văd absolut niciun rost al existenței unor camere de luat vederi dacă ele nu funcționează în situații de criză, spuse el, adresându-se întregii camere. Date fiind tehnologiile de azi, și toate operele de artă expuse…

Ray întoarse capul, gata să replice cu furie, dar Morris, cel din colț, ridică mâna și spuse:

— Băiatul este un martor important. Sistemul de supraveghere al clădirii nu este conceput pentru a funcționa în cazul unui asemenea incident. Mă iertați, dar, dacă nu încetați cu observațiile, va trebui să vă rugăm să părăsiți încăperea.

— Sunt aici în calitate de avocat al acestui tânăr. Am dreptul să pun întrebări.

— Doar dacă au legătură directă cu binele copilului.

— În mod cât se poate de ciudat, aveam impresia că exact acesta e cazul.

La aceste cuvinte, Ray, care stătea pe scaun în fața mea, se întoarse.

— Domnule, dacă veți continua să obstrucționați ancheta, va *trebui* să părăsiți această încăpere.

— Nu am nici cea mai mică intenție să obstrucționez ancheta, spuse domnul Beeman în tăcerea încordată care urmă. Nici nu mi-a trecut prin cap, puteți fi siguri de asta. Vă rog, continuați! spuse el, cu un semn agasat al mâinii. Aș fi ultima persoană care să vrea să vă oprească.

Interogatoriul porni mai departe. Din ce direcție venise fumul? Ce culoare avusese explozia de lumină? Cine intrase și ieșise din sală în clipele dinainte? Observasem ceva neobișnuit, orice, înainte sau după aceea? M-am uitat la fotografiile pe care mi le arătau – chipuri inocente de vilegiaturiști, niciunul pe care să-l fi recunoscut. Poze de pașaport ale unor turiști asiatici și oameni în vârstă, mame și adolescenți acneici surâzând pe fundalurile albăstrii ale studiourilor foto – fețe comune, prin nimic memorabile, și totuși radiind vag un halou tragic. Apoi am revenit la schema sălilor. Puteam să încerc din nou, măcar o dată, să stabilesc unde mă aflasem? Aici sau aici? Dar aici?

— Nu-mi amintesc.

O spuneam a cine știe câta oară: în parte pentru că, într-adevăr, nu știam, în parte pentru că eram speriat și nerăbdător să se termine ancheta, dar și pentru că în sală domnea deja o atmosferă de neastâmpăr și nervozitate; ceilalți adulți păreau deja să fi ajuns toți la concluzia că nu știam nimic și că ar trebui să fiu lăsat în pace.

Apoi, cu totul pe neașteptate, totul se sfârși.

— Theo, spuse Ray, ridicându-se și punându-mi o mână grea pe umăr, vreau să-ți mulțumesc, amice, că ți-ai dat toată silința.

— N-aveți de ce, am spus, bulversat de cât de brusc se terminase totul.

— Știu foarte bine cât de greu ți-a fost. Nimeni, dar absolut nimeni, nu vrea să retrăiască asemenea momente. Știi cum e? continuă el închipuind cu mâinile o ramă de tablou. Noi asamblăm un fel de puzzle, încercăm să descoperim ce s-a întâmplat acolo, și tu s-ar putea să ai anumite piese pe care nu le are nimeni altcineva. Ne-ai ajutat foarte mult prin faptul că ai fost de acord să stai de vorbă cu noi.

— Dacă-ți mai aduci aminte vreodată de ceva, spuse Morris, aplecându-se să-mi dea o carte de vizită (pe care doamna Barbour o interceptă imediat și-o vârî în geantă), dă-ne un telefon, bine? Vă rugăm mult să-i amintiți, i se adresă el doamnei Barbour, să ne sune dacă mai are ceva de spus. Numărul de la birou e pe cartea de vizită, dar… aici Morris scoase un pix din buzunar, puteți să mi-o înapoiați pentru o clipă?

Fără un cuvânt, doamna Barbour deschise geanta și îi dădu cartea de vizită înapoi.

— Așa. Morris țăcăni din pix și scrise repede un număr pe spate. Aveți aici numărul meu de mobil. Puteți oricând să lăsați un mesaj pentru mine la birou, dar, dacă nu mă găsiți acolo, dați-mi un țâr pe mobil, bine?

În timp ce toată lumea se îmbulzea spre ieșire, doamna Swanson ieși din grup și mă cuprinse cu

brațul în felul ei intim.

— Bună! spuse ea cu un aer confidențial, ca și cum mi-ar fi fost cel mai bun prieten din lume. Ce mai faci?

Mi-am ferit privirea, cu o expresie de „cred că bine” pe față.

Ea mă bătu ușor pe braț, ca și cum aș fi fost pisica ei favorită.

— Foarte bine. Știu că nu ți-a fost ușor. Vrei să vii la mine în birou câteva minute?

Îngrozit, i-am observat pe Dave, psihiatrul, adăstând în fundal, și în spatele lui pe Enrique, cu mâinile pe coapse și un zâmbet plin de subînțeles.

— Vă rog, am spus, și cred că disperarea mi se simțea în glas, vreau să mă întorc la ore.

Ea mă strânse de braț și-am observat – le aruncă o privire lui Dave și lui Enrique.

— Bineînțeles, spuse. Unde ai oră? Te conduc.

9.

Era deja ora de engleză – ultima pe ziua aceea. Studiam poezia lui Walt Whitman[77]:

> *Jupiter iarăși va răsări, ai răbdare,*
> *vino să-l vezi într-altă seară, Pleiadele vor învia și ele,*
> *Nemuritoare, toate stelele-acestea de-argint și de aur mereu lumina-vor.*

Fețe goale, inexpresive. Clasa era sufocantă și picotea în după-amiaza târzie, ferestrele erau deschise, zgomotul traficului ajungea până la noi ca o boare de pe West End Avenue. Colegii mei se sprijineau în coate și desenau pe marginile caietelor cu spirală.

M-am uitat lung pe fereastră, la bazinul tuciuriu de apă de pe acoperișul de vizavi. Interogatoriul (așa îl numeam) mă tulburase profund, stârnind un val de senzații disparate care, altfel, mă inundau în momentele cele mai neașteptate: arsura înăbușitoare de chimicale și fum, scântei și fire electrice, strălucirea albă, înghețată, a luminilor de urgență, care mă lăsau într-o stare de completă stupoare. Se întâmpla fără nicio regulă, la școală sau pe stradă, și atunci încremeneam în mers, copleșit de fiecare dată de privirea fetei care se intersecta cu a mea în acea secundă stranie, piezișă, dinainte ca lumea să fie făcută fărâme. Uneori îmi veneam în fire, fără să știu ce mi se spusese cu o clipă în urmă, și-mi descopeream colegul de bancă din laboratorul de biologie privindu-mă fix sau pe tipul care nu putea să deschidă frigiderul cu sucuri din magazinul coreean din cauza mea spunându-mi: „Hai, puștiule, dă-te odată, n-am timp să stau aici toată ziua!”

Și apoi, copilă iubită, de ce să-l plângi numai pe Jupiter?
De ce să te gândești numai la moartea stelelor?

Nu-mi arătaseră nicio fotografie a fetei pe care s-o fi recunoscut – sau a bătrânului. Am vârât încet mâna în buzunarul de la haină și am bâjbâit după inel. Pe lista de cuvinte avusesem cu câteva zile înainte cuvântul „consangvin” – „înrudit prin sânge”. Fața bătrânului fusese atât de zdrelită și de devastată, încât n-aș fi putut spune cum arăta de fapt, și totuși îmi aminteam foarte bine senzația caldă și lipicioasă a sângelui întins pe mâinile mele – mai ales pentru că, într-un fel, sângele lui era încă acolo, îi adulmecam încă mirosul și îl simțeam în gură, și ajunsesem să înțeleg de ce oamenii vorbeau despre frați de sânge și despre

felul cum sângele îi leagă pe oameni. Citisem la engleză *Macbeth* în toamnă, dar abia acum începeam să pricep de ce lady Macbeth nu mai putuse niciodată să-și șteargă sângele de pe mâini, de ce el rămăsese acolo chiar și după ce îl spălase.

10.

Se pare că, uneori noaptea, îl trezeam pe Andy țipând și zbătându-mă în somn, așa că doamna Barbour începuse să-mi dea o pastiluță verde pe nume Clavil, care, îmi explicase ea, avea să mă ferească de sperieturi. M-am simțit rușinat, îndeosebi pentru că visele mele nici nu erau coșmaruri în adevăratul sens al cuvântului, ci numai interludii tulburătoare, în care mama lucra până târziu și nu mai avea cu ce să se întoarcă acasă – uneori în nordul statului, în vreo regiune arsă, pustiită, cu mașini date la fier vechi și câini în lanț care lătrau prin curți. O căutam, încărcat de presimțiri, în lifturi de serviciu și clădiri abandonate, o așteptam în întuneric în stații ciudate de autobuz, zăream femei care semănau cu ea în geamurile trenurilor de metrou și răspundeam la telefonul din casa familiei Barbour exact în secunda în care ea închidea – dezamăgiri și scăpări de pe urma cărora mă zvârcoleam și mă trezeam cu răsuflarea șuierată, zăcând îngrețoșat și nădușit în lumina dimineții. Partea cea mai rea nu era încercarea de a o găsi, ci faptul că mă trezeam și-mi aminteam că murise.

Odată cu pilulele verzi, chiar și aceste vise s-au scufundat într-o mocirlă sufocantă. (îmi dau seama acum cu uimire – pe atunci, nici vorbă de așa ceva! – că doamna Barbour întrecea cu mult orice limită dându-mi medicamente neprescrise de niciun medic, pe lângă capsulele galbene și biluțele portocalii pe care mi le recomandase Dave

psihiatrul.) Când mă prindea în mrejele lui, somnul era o rostogolire în abis, și de multe ori mă trezeam greu dimineața.

— Ceai negru, asta-ți trebuie, îmi spuse într-o dimineață domnul Barbour, văzându-mă că moțăi la masă, și-mi turnă o ceașcă din ceainicul lui. Assam Supreme. Mai tare de-atât n-ai să găsești. Să vezi tu ce-ți elimină orice urmă de medicament din organism! Știi ce făcea Judy Garland înainte de spectacole? Bunica îmi spunea că Sid Luft[78] suna întotdeauna la restaurantul chinezesc să-i aducă o oală mare de ceai ca să scape de toate barbituricele – la Londra, am impresia, la Palladium –, și un ceai tare era singurul care rezolva problema, uneori Judy se trezea greu din somn, abia reușeau s-o scoale din pat și s-o îmbrace…

— N-are cum să bea așa ceva, e ca acidul de baterie, spuse doamna Barbour, lăsând să cadă în ceașcă două cubulețe de zahăr și turnându-mi o porție zdravănă de frișcă înainte să mi-o înmâneze. Theo, iartă-mă că stărui la nesfârșit, dar trebuie să mănânci ceva!

— În regulă, am spus somnoros, însă fără vreun semn că aș fi avut de gând să mușc din brioșa cu coacăze.

Mi se părea că mâncarea are gust de carton; nu-mi mai era foame de săptămâni de zile.

— Preferi puțină pâine prăjită cu aromă de scorțișoară? Sau niște cereale?

— Faptul că nu ne lași să bem cafea e absolut ridicol, spuse Andy, care avea obiceiul să-și cumpere câte un pahar uriaș de la Starbucks pe drumul spre școală și apoi spre casă în fiecare după-amiază, fără știrea părinților. În privința asta ești complet anacronică.

— Tot ce se poate, spuse doamna Barbour rece.

— Chiar și o jumătate de ceașcă ar fi de ajuns. E absurd să te aștepți să intru la Chimie pentru avansați la ora 8.45 dimineața fără un strop de cafeină.

— Ah, ce copil oropsit! spuse domnul Barbour fără să ridice privirea din ziar.

— Ai o atitudine antiproductivă. Toți colegii mei au voie să bea cafea.

— Întâmplător, știu că nu-i adevărat, spuse doamna Barbour. Betsy Ingersoll mi-a spus…

— Poate că doamna Ingersoll nu o lasă pe Sabine să bea cafea, dar lui Sabine cu siguranță nici măcar o tonă de cafea nu i-ar fi de ajuns ca să prindă un curs pentru avansați.

— Nu era nevoie să spui asta, Andy, și e foarte urât din partea ta.

— Nu e decât adevărul, spuse Andy degajat. Sabine dă în gropi. Bănuiesc că face foarte bine să-și protejeze sănătatea dacă n-are alte atuuri.

— Inteligența nu e totul, dragul meu. Ai vrea să-ți fiarbă Etta un ou? spuse doamna Barbour, întorcându-se spre mine. Sau să-ți prăjească? Sau omletă? Sau oricum altfel?

— Mie îmi plac ouăle jumări! sări Toddy. Pot să mănânc patru odată!

— Nu, drăguță, nu poți.

— Ba da! Pot! Pot să mănânc și șase! Pot să mănânc tot cartonul de ouă!

— Mamă, nu ți-am cerut amfetamină, spuse Andy. Deși aș putea să fac rost de ea la școală dacă aș vrea.

— Theo, spuse doamna Barbour. Etta, bucătăreasa, stătea în pragul sufrageriei. Ce zici de un ou?

— Pe noi nu ne întreabă niciodată nimeni ce vrem la masă, spuse Kitsey; și, deși vorbise foarte tare, nimeni nu dădu vreun semn c-o auzise.

11.

Într-o duminică dimineață, am ieșit la suprafață dintr-un vis complicat și apăsător, din care nu-mi rămăsese decât un țiuit în urechi și sentimentul dureros că scăpasem ceva, un obiect căzut într-o crăpătură adâncă de unde n-avea să mai apară vreodată. Și totuși, în mijlocul acestei prăbușiri, a firelor care se rupeau, a frânturilor pierdute fără urmă, se ivise o propoziție, străbătând întunericul ca o burtieră pe un ecran de televizor: „Hobart și Blackwell. Sună la soneria verde”.

Am rămas întins, cu ochii țintă în tavan, nevrând să mă mișc. Cuvintele erau clare și distincte, ca și cum cineva mi le-ar fi dat bătute la mașină pe o bucățică de hârtie. În mod cu totul miraculos, un vast spațiu al memoriei se deschisese brusc și se ridicase la suprafață odată cu ele, ca acele mingiuțe de hârtie chinezești care se desfac într-o floare dacă le pui într-un pahar cu apă.

În timp ce, emoționat, mă lăsam purtat la întâmplare de curentul acestei revelații, în suflet mi s-a strecurat pe neașteptate îndoiala: era o amintire reală? Îmi spusese într-adevăr bătrânul cuvintele acelea sau visasem? Cu puțin timp înainte de moartea mamei, mă trezisem convins că o profesoară (inexistentă) de la școală, doamna Malt, îmi pusese sticlă sfărâmată în mâncare pentru că eram indisciplinat – o succesiune perfect logică a evenimentelor, în lumea visului –, și zăcusem atunci două sau trei minute covârșit de spaimă până când îmi venisem în fire.

— Andy! am spus; m-am aplecat peste marginea patului și m-am uitat în jos, dar așternutul de sub mine era gol.

Am rămas câteva momente cu ochii pironiți asupra plafonului, apoi am coborât, am scos inelul din buzunarul hainei de uniformă și l-am ridicat în lumină, încercând să-i citesc inscripția. După care, în grabă, l-am pus la loc și m-am îmbrăcat. Andy se trezise deja, era cu tot restul familiei la micul dejun de duminică – un ritual pentru ei; îi auzeam

pe toți în sufragerie, domnul Barbour vorbea în neștire, nedeslușit, cum i se mai întâmpla câteodată, fără să se oprească. Pe coridor m-am oprit, am pornit-o în sens invers, către camera de zi, și am scos cartea de telefoane cu învelitoarea ei de macrame din dulăpiorul de sub telefon.

Hobart și Blackwell. Iată denumirea exactă – era evident o firmă, deși nu-mi puteam da seama de ce fel. Am simțit că mă ia cu amețeală. Vederea numelui negru pe alb îmi dădu o satisfacție ciudată, ca și cum niște cărți de joc nevăzute ar fi căzut la locul destinat lor.

Adresa era în Village, pe West Tenth Street. După oarecare ezitare, tulburat, am format numărul.

În timp ce telefonul suna, învârteam un ceasornic cu mâner, lăsat pe masă, mușcându-mi buza de jos și uitându-mă la fotografiile în ramă ce înfățișau păsări de apă de deasupra măsuței de telefon: chirighița, cormoranul mare, vulturul pescar, cristeiul de baltă. Nu știam prea bine cum aveam să explic cine sunt sau să întreb ceea ce voiam să aflu.

— Theo!

Am tresărit în loc, vinovat. Doamna Barbour – într-un pulover de cașmir gri vaporos – intrase în cameră cu o ceașcă de cafea în mână.

— Ce faci?

Telefonul suna încă la celălalt capăt.

— Nimic, am spus.

— Ei, atunci grăbește-te! Ți se răcește micul dejun. Etta a făcut frigănele.

— Mulțumesc, am spus, vin imediat – exact în clipa când vocea de robot a companiei de telefoane îmi spunea să încerc să sun mai târziu.

M-am dus, îngrijorat, în sufragerie – sperasem că avea să intre măcar căsuța de mesaje – și am fost surprins să-l văd pe nimeni altcineva decât Platt Barbour (mult mai solid și mai roșu la față

decât ultima oară) pe locul unde stăteam eu de obicei.

— Ah, spuse domnul Barbour, întrerupându-se în mijlocul unei propoziții, tamponându-și buzele cu șervețelul și sărind în sus, așa deci, așa deci! Bună dimineața! Îl ții minte pe Platt, nu-i așa? Platt, el este Theodore Decker – prietenul lui Andy, îți amintești?

În timp ce vorbea, se depărtase și acum se întorcea cu încă un scaun, pe care îl înghesui stângaci pentru mine pe colțul mesei.

M-am așezat la periferia grupului – cu aproape zece centimetri mai jos decât toți ceilalți, pe un scaun desperecheat, destul de șubred, din bambus –, și Platt s-a uitat scurt la mine, drept în ochi, fără prea mare interes, apoi și-a ferit privirea. Venise acasă de la școală pentru o petrecere și părea mahmur.

Domnul Barbour se așeză din nou și reluă discuția despre subiectul său favorit: mersul pe mare cu iahtul.

— Cum spuneam. Totul se reduce până la urmă la lipsa de încredere în sine. Ești nesigur de tine pe iaht, Andy, spuse el, și zău dacă văd vreun motiv, în afară de faptul că n-ai experiență să manevrezi vasul cu o singură mână.

— Nu, spuse Andy, cu vocea lui venită de departe. În esență, problema este că nu mă interesează absolut deloc bărcile.

— Aiurea! spuse domnul Barbour, făcându-mi complice cu ochiul, deși n-ar fi avut motiv. Nu cred într-o asemenea blazare! Uită-te la fotografia de pe perete, făcută la Sanibel[79], acum doi ani, în primăvară! Băiatul ăla nu arată sub nicio formă plictisit de mare, de cer și de stele!

Andy stătea, contemplând scena înzăpezită de pe sticla cu sirop de arțar, în timp ce tatăl lui psalmodia în continuare, în maniera lui însuflețită, amețitoare, greu de urmărit, despre cum navigația pe iaht dezvolta la tineri disciplina și atenția, plus

tăria de caracter, ca la matrozii de altă dată. În anii trecuți, îmi spusese Andy, nu-l deranjase atât de mult să meargă pe vas pentru că putuse să rămână în cabină, unde citea și juca de obicei cărți cu frații mai mici. Dar acum crescuse deja îndeajuns ca să dea o mână de ajutor echipajului, ceea ce ar fi însemnat zile nesfârșite, obositoare, de trudă pe punte, în lumina orbitoare a soarelui, alături de Platt, veșnic gata să-l repeadă; însemna să se strecoare pe sub ghiu, complet dezorientat, încercând din toate puterile să nu se încâlcească în sfori sau să nu fie aruncat peste bord, în timp ce tatăl lor dădea comenzi cu glas înalt sau savura stropii sărați aruncați pe punte.

— Doamne, îți amintești lumina din excursia aia de la Sanibel? Domnul Barbour își împinse scaunul în spate și-și roti ochii în orbite spre tavan. N-a fost *splendid*? Apusurile alea roșii-oranj? Foc și chihlimbar! Aproape atomice! Flăcări pure *sfâșiind* cerul și *scurgându-se* apoi din el? Și îți amintești luna aia zdravănă, vânjoasă, înconjurată de o ceață albăstruie, de lângă Hatteras[{80}]… Samantha, la Maxfield Parrish[{81}] mă gândesc?

— Poftim?

— Maxfield Parrish? Pictorul ăla care îmi place mie? Cerul ăla somptuos, nu știi? – își desfăcu mâinile în laturi –, norii semeți? Scuză-mă, Theo, n-am vrut să-ți dau peste nas.

— Constable[{82}] pictează nori.

— Nu, nu, nu la el mă referem, ăsta e un pictor mult mai interesant. Oricum – pe cuvânt, cerul din noaptea aia pe apă a fost *de nedescris*! Magic. *Arcadic.*

— Despre ce noapte vorbești?

— Nu-mi spune c-ai uitat! A fost momentul de vârf al călătoriei.

Platt, tolănit pe scaun, spuse răutăcios:

— Pentru Andy, momentul de vârf al călătoriei a fost când ne-am oprit să luăm prânzul la barul ăla.

Andy spuse cu voce subțire:

— Nici mamei nu-i place pe iaht.

— Nu pot să spun că mă dau în vânt, confirmă doamna Barbour, întinzându-se după încă o căpșună. Theo, aș vrea foarte mult să te văd că iei măcar o înghițitură. Nu poți să te înfometezi așa la nesfârșit. Să știi că ai început să arăți foarte tras la față.

În ciuda lecțiilor improvizate ale domnului Barbour pe tema hărții cu steguleț din biroul lui, nici eu nu găseam subiectul navigației prea atrăgător.

— Care credeți că a fost darul cel mai frumos pe care mi l-a făcut tatăl meu? îi dădea înainte domnul Barbour, cu maximă onestitate. Marea! Dragostea pentru mare – *simțul* mării. Tata *mi-a dat oceanul.* Și este o pierdere tragică pentru tine, Andy – Andy, uită-te, te rog, la mine, cu tine vorbesc! – , este o mare pierdere pentru tine dacă te-ai hotărât să întorci spatele singurului lucru care mie mi-a dat *libertate,* care…

— M-am străduit să-mi placă, tată. Am o ură înnăscută față de bărci.

— *Ura*? – uluială; consternare. Ură față de ce? Față de stele și de briză? Față de soare și de cerul senin? Față de libertate?

— În măsura în care aceste lucruri au de-a face cu iahturile, da.

— Ei… – domnul Barbour își roti privirea în jurul mesei, incluzându-mă și pe mine în publicul său – acum ești pur și simplu încăpățânat! Marea – spre Andy, de data asta – n-ai decât să spui ce vrei, dar este un *privilegiu* care ți-a fost acordat din naștere, îți curge prin vene, de la fenicieni, de la *grecii* antici…

În timp ce domnul Barbour o ținea întruna despre Magellan, despre navigația celestă și despre *Billy Budd*[83] („Îmi aduc aminte de obrajii roz/ Ai lui Taff – velșmanul, când s-a scufundat”)[84], gândurile mi-au alunecat înapoi către Hobart și Blackwell: m-am întrebat cine erau cei doi și cu ce

anume se ocupau. Sonoritatea numelor îmi sugera o pereche de avocați bătrâni și stătuți sau chiar de magicieni, parteneri de afaceri care-și târau picioarele în întuneric, la lumina lumânării.

Faptul că numărul de telefon era încă funcțional părea un semn bun. Telefonul meu fix de acasă fusese deconectat. De îndată ce am putut să mă strecor afară din sufragerie, de lângă micul dejun neatins, m-am întors la telefonul din salon. Irenka se vânzolea în jur, dând cu aspiratorul și ștergând de praf bibelourile, iar Kitsey ședea în celălalt capăt al camerei, la calculator, hotărâtă să nu-mi arunce nici măcar o privire.

— Pe cine suni? mă întrebă Andy, care, ca toți ai lui, pășise din spate atât de încet încât nu-l auzisem.

Poate că altfel nu i-aș fi spus nimic, dar știam că pot avea încredere să-și țină gura. Andy nu vorbea niciodată cu nimeni, în mod cert nu cu părinții lui.

— Uite, tipii ăștia, am spus, dându-mă puțin în spate ca să nu pot fi văzut din hol, prin cadrul ușii. Știu că sună ciudat. Dar ții minte inelul ăla al meu?

I-am povestit despre bătrân și încercam acum să-i povestesc și despre fată, despre legătura pe care o simțisem cu ea și despre cât de mult aș fi vrut s-o văd din nou. Dar Andy – în mod previzibil – făcuse deja un salt înainte, de la aspectele personale ale problemei la logistica situației. Aruncă o privire în cartea de telefoane, deschisă pe măsuță lângă aparat.

— Sunt din New York?

— Pe West Tenth.

Andy strănută și-și suflă nasul; suferea de alergiile de primăvară.

— Dacă nu reușești să-i prinzi la telefon, spuse el, împăturindu-și batista și punând-o în buzunar, de ce nu te duci chiar acolo?

— Serios? am spus. Mi se părea dubios să nu sun mai întâi, ci să-mi fac apariția, pur și simplu. Crezi că așa ar trebui?

— Eu asta aș face.

— Nu știu, am spus. Poate nu mă țin minte.

— Dacă te văd în carne și oase, o să aibă mai multe șanse să te recunoască, spuse el pe un ton înțelept. Altfel, teoretic poți să fii cine știe ce nebun căruia-i trăsnește să sune și să se prefacă. Nu-ți face griji! spuse el, privind peste umăr. Nu spun nimănui dacă nu vrei.

— Un nebun? am spus. Care se preface că ce?

— Eh, sunt o mulțime de ciudați care te sună aici, spuse Andy cu o voce inexpresivă.

Am rămas tăcut, neștiind cum să-i interpretez vorbele.

— În plus, nu vezi că nu ridică receptorul, ce altceva să faci? Aici n-ai să poți să mai vii până în weekendul următor. În plus, chiar crezi că ar fi bine să discuți cu ei la…?

Își aruncă ochii pe hol, unde Toddy țopăia în niște pantofi cu arcuri pe talpă, iar doamna Barbour îl chestiona pe Platt în legătură cu petrecerea de la Molly Walterbeek.

Avea dreptate.

— Corect, am spus.

Andy își împinse ochelarii mai sus pe nas.

— Merg cu tine dacă vrei.

— Nu, mă descurc.

Știam că Andy făcea un seminar suplimentar de japoneză în după-amiaza aceea, cu un grup de studiu la cafeneaua Toraya, apoi se ducea să vadă noul film al lui Miyazaki{85} la Lincoln Center; nu că ar fi avut nevoie de ore suplimentare, dar ieșirile de genul ăsta erau singurele lui experiențe de socializare.

— Dacă-i așa… spuse el, băgând mâna în buzunar și scoțând de acolo telefonul mobil. Ia-l cu tine! Pentru orice eventualitate. Uite, spuse el, apăsând pe niște butoane, i-am scos parola. Poți să-l folosești.

— N-am nevoie, am spus, uitându-mă la micul telefon lustruit cu o imagine anime a Fetei Virtuale

Aki[86] (goală, în cizme de curviștină până la coapse) pe ecran.

— Ia-l mai bine! Nu se știe niciodată. Haide! spuse el, văzându-mă că șovăi. Ia-l!

12.

Așa s-a făcut că, pe la unsprezece și jumătate, mă aflam în autobuzul de Village, pe Fifth Avenue, cu adresa lui Hobart și Blackwell în buzunar, scrijelită pe o pagină din blocnotesul cu monogramă pe care doamna Barbour îl ținea pe măsuța de telefon.

După ce m-am dat jos din autobuz în Washington Square, am rătăcit vreo trei sferturi de oră căutând adresa. Village, cu structura lui capricioasă (secțiuni triunghiulare, străzi care se înfundă, cele mai diverse unghiuri) e un loc unde foarte ușor te poți pierde, așa că de trei ori a trebuit să mă opresc și să cer instrucțiuni: într-un magazin de presă plin de bonguri[87] și de reviste porno pentru homosexuali, într-o brutărie aglomerată în care urla o arie de operă și unei fete în maiou și salopetă albă care spăla pe din afară vitrinele unei librării cu un ștergător de geamuri și o găleată.

Am găsit în sfârșit West Tenth, pustie la ora aceea, și am început să urmăresc numerele. Eram într-o porțiune ceva mai părăginită a străzii, mai mult cu case. Trei porumbei pășeau aliniați înaintea mea pe trotuarul ud, ca niște mici pietoni băgăcioși. Multe numere nu erau puse la vedere, și, tocmai când mă întrebam dacă nu cumva trecusem și trebuia să mă întorc, m-am trezit că dau cu ochii de inscripția „Hobart și Blackwell”, pictată într-un arc distinct, de modă veche, peste vitrina unui magazin. Prin geamurile prăfuite am

văzut câini de Staffordshire[88], și pisici de majolică, argintărie înnegrită, scaune stil și canapele tapițate cu brocart vechi gălbejit, o colivie sofisticată de faianță, obeliscuri miniaturale de marmură pe o masă rotundă cu picior și blat de marmură și o pereche de cacadu de alabastru. Era exact genul de prăvălie care i-ar fi plăcut mamei – ticsită, ușor ponosită, cu teancuri de cărți vechi pe podea. Dar porțile erau încuiate, iar închis.

Majoritatea magazinelor nu se deschideau decât la amiază sau la unu. Ca să-mi omor timpul, am luat-o până pe Greenwich Street, spre Elephant and Castle, un restaurant unde mâneam uneori cu mama când ajungeam în zonă. Dar, în clipa în care am pășit înăuntru, mi-am dat seama că făcusem o greșeală. Elefanții desperecheați de porțelan, chiar și ospătărița cu coadă de cal și tricou negru care a venit lângă mine zâmbind – era copleșitor, am zărit imediat colțul de masă unde mâncasem împreună cu mama ultima dată când fusesem aici. A trebuit să mormăi o scuză și să ies.

Am rămas pe trotuar, cu inima bătându-mi să-mi spargă pieptul. Pe cerul negricios ca funinginea, porumbeii zburau la mică înălțime. Greenwich Avenue era aproape goală: un cuplu masculin vlăguit care părea că se certase toată noaptea; o femeie nepieptănată, într-un pulover prea mare cu guler înalt, care ducea un șoricar către Sixth Avenue. Mă simțeam puțin ciudat să fiu în Village de unul singur, pentru că nu era un loc unde să fi văzut mulți copii pe stradă într-o dimineață de sfârșit de săptămână; avea un aer adult, sofisticat, ușor alcoolic. Toată lumea părea mahmură sau ca și cum abia s-ar fi dat jos din pat.

Pentru că mai nimic nu era deschis, pentru că mă simțeam oarecum pierdut și nu știam ce să fac altceva, am luat-o înapoi, înspre magazinul lui Hobart și Blackwell. Pentru mine, venit din nordul Manhattanului, totul în jur părea mic și vechi, cu iederă și viță cățărându-se pe clădiri, cu verdeață și

roșii crescute în jardiniere uriașe pe stradă. Chiar și barurile aveau firme pictate de mână, ca tavernele de la țară: cai și motani, cocoși, gâște și porci. Dar aerul lor intim și vag înghesuit îmi dădea de asemenea senzația că nu eram bine venit acolo; și m-am trezit trecând în grabă pe lângă ușile micuțe ademenitoare, cu capul plecat, simțind în jur, cu intensitate, cursul tihnit de duminică dimineață al vieților private.

Porțile de la Hobart și Blackwell erau încă încuiate. Aveam sentimentul că magazinul nu mai fusese deschis de ceva vreme; era prea rece, prea întunecos; îi lipsea senzația de vitalitate, de viață interioară pe care o aveau celelalte case de pe stradă.

Mă uitam pe fereastră și încercam să stabilesc ce să fac mai departe, când, brusc, am văzut mișcare – o siluetă masivă lunecând în fundul magazinului. M-am oprit, țintuit locului. Silueta s-a mișcat ușor, așa cum se spune că umblă fantomele, fără să se uite pe de lături, și a intrat, trecând prin fața unui cadru de ușă, în umbra de nepătruns.

Apoi a dispărut. Cu mâna pavăză la ochi, am scrutat străfundurile cețoase, înțesate de lucruri, ale magazinului, și apoi am ciocănit în geam.

„Hobart și Blackwell. Sună la soneria verde”.

Sonerie? Nu exista nicio sonerie; intrarea în magazin era protejată de două porți de fier. M-am dus până la ușa vecină – numărul 12, o clădire modestă de apartamente – și apoi la numărul 8, o casă din piatră cafenie. Câteva trepte urcau până la ușa de la intrare, dar de data aceasta am văzut ceva ce nu văzusem până atunci: o ușă joasă, la care se ajungea coborând câteva trepte, vârâtă între numărul 8 și numărul 10, pe jumătate ascunsă de un rastel metalic pentru tomberoane model vechi. Patru sau cinci trepte duceau la o ușă anonimă, cam la un metru sub nivelul trotuarului. Nu se vedeau nicio etichetă, niciun semn, dar mi-a atras privirea o sclipire verde luminoasă: o fâșie de

bandă adezivă verde electric, lipită sub un buton de pe perete.

Am coborât scara, am apăsat pe sonerie și am sunat, tresărind la țârâitul ei isteric (instantaneu, am avut impulsul s-o iau la fugă) și respirând adânc ca să-mi fac curaj. Apoi – atât de brusc, încât am făcut câțiva pași involuntari în spate – ușa s-a deschis, și m-am trezit în fața unui bărbat solid, neașteptat.

Avea cel puțin un metru nouăzeci și cinci: supt la față, cu o linie nobilă a maxilarului, trupeș; ceva din înfățișarea lui mi-a amintit de fotografiile patinate cu poeți și pugiliști irlandezi care atârnau în cârciuma unde îi plăcea tatei să bea. Avea părul în cea mai mare parte cărunt, netuns, și pielea de un alb nesănătos, cu cercuri atât de adânci, vinețiii sub ochi, încât ai fi zis că avea nasul spart. Halatul cu imprimeu de linii curbe și cu revere de satin, îmbrăcat peste haine, îi cădea în falduri bogate aproape până la glezne și flutura greu în jurul lui, ca mantia unui erou de film din anii ’30: uzată, dar încă impunătoare.

Am fost atât de surprins, încât am rămas fără grai. Atitudinea lui nu avea nimic nerăbdător, din contră. Se uită la mine cu o privire inexpresivă, de sub pleoape întunecate, așteptând să-i vorbesc.

— Iertați-mă!… Am înghițit în sec; mi se uscase gâtul, îmi cer scuze că vă deranjez…

El a clipit cu amabilitate în tăcerea care a urmat, ca și cum înțelegea foarte bine și nici nu i-ar fi trecut vreodată prin minte că avusesem de gând să-l deranjez.

Am bâjbâit în buzunar și i-am întins inelul, în palmă. Chipul lui palid și lat s-a muiat deodată. S-a uitat la inel, apoi la mine.

— De unde ai obiectul ăsta? a întrebat.

— El mi l-a dat, am zis. Mi-a spus să-l aduc aici.

Bărbatul m-a țintuit cu privirea, lung. Avea să-mi răspundă că nu știe despre ce vorbesc, am

crezut preț de o clipă. Apoi, fără o vorbă, s-a dat un pas în spate și a deschis ușa.

— Eu sunt Hobie, mi-a spus, văzându-mă că șovăi. Intră!

CAPITOLUL IV

ACADEA CU MORFINĂ

1.

O mare aurită, sclipind în raza piezișă de lumină care intra prin ferestrele tapetate cu praf: cupidoni auriți, scrinuri și lampadare aurite, și, insinuându-se în izul de lemn vechi, mirosul pătrunzător de terebentină, de vopsea de ulei și de vernis. L-am urmat prin atelier pe o cărare măturată prin rumeguș, pe lângă un panou cu știfturi și unelte, pe lângă scaune dezmembrate și mese ale căror picioare ridicau gheare în aer. Deși masiv, bărbatul dinaintea mea avea grație, era ceea ce mama ar fi numit un om „care plutește”, se deplasa lunecând parcă, fără efort. Cu ochii la călcâiele lui, l-am urmat pe o scară îngustă în sus și apoi într-o

cameră slab luminată, cu un covor luxuriant, unde pe piedestaluri stăteau cocoțate urne negre, iar draperiile cu canafuri împiedicau soarele să pătrundă.

Ascultând tăcerea, inima mi se opri în loc. Flori moarte putrezeau în vazele masive chinezești și camera părea apăsată de o greutate înăbușitoare, etanșă: aerul era aproape prea viciat ca să poată fi tras în plămâni, exact ca în apartamentul nostru, sufocant, când domnul Barbour mă dusese înapoi în Sutton Place ca să-mi iau câteva lucruri de trebuință. Era o nemișcare pe care o cunoșteam; așa se închidea în sine însăși o casă atunci când cineva murise.

Dintr-odată, mi-am dorit să nu fi venit. Dar bărbatul – Hobie – păru să-mi simtă temerile, pentru că se întoarse brusc spre mine. Deși nu mai era tânăr, avea pe chip ceva de băiețandru; ochii, de un albastru copilăresc, erau limpezi și uimiți.

— Ce s-a întâmplat? spuse, și apoi: Ești bine?

Grija lui mă făcu să mă rușinez. Am rămas pe loc, stingherit, în semiobscuritatea mobilei vechi, neștiind ce să spun.

Nici el nu păru să știe ce-ar fi trebuit să spună; deschise gura, apoi o închise și scutură din cap de parcă ar fi vrut să și-l limpezească. Era un om la vreo cincizeci-șaizeci de ani, prost bărbierit, cu o față largă, plăcută, timidă, nici frumoasă, nici urâtă – un bărbat care ar fi fost întotdeauna mai masiv decât majoritatea celorlalți într-o încăpere, deși părea de asemenea bolnav într-un fel umoral, greu de definit, cu cearcăne negre sub ochi și o paloare amintind de picturile murale bisericești ale martirilor iezuiți pe care le văzusem în timpul excursiei cu școala la Montréal: europeni masivi, energici, palizi ca ceara, legați la stâlp pentru a fi arși pe rug în taberele huronilor.

— Scuze, e cam harababură aici…

Privea în jur cu o nerăbdare vagă, împrăștiată, așa cum făcea mama când nu mai știa unde pusese

ceva. Avea voce aspră, dar educată, la fel ca domnul O'Shea, profesorul meu de istorie, care provenea dintr-un cartier rău famat din Boston, dar sfârșise prin a merge la Harvard.

— Pot să vin altă dată. Dacă credeți că e mai bine.

La aceste cuvinte, el îmi aruncă o privire, parcă alarmat.

— Nu, nu, zise – butonii de la cămașă îi atârnau, desprinși, și manșeta îi căzu largă și murdară la încheietură – lasă-mă puțin să mă adun, scuze… Aici, spuse distrat, dându-și la o parte o șuviță rătăcită de păr cărunt de pe față, încoace!

Mă conducea către o canapea îngustă, care părea tare, cu brațe răsucite și spătar sculptat. Era însă plină de perne și de pături, și amândoi am părut să observăm în același moment că rulourile de așternuturi nu ne-ar fi dat voie să stăm comod.

— Ah, scuze, murmură el, dându-se înapoi atât de repede, încât aproape ne-am ciocnit, mi-am instalat tabăra aici, după cum vezi, nu e cel mai bun aranjament din lume, dar a trebuit să mă așez cumva, pentru că nu mai aud cum trebuie cu toată vânzoleala…

Răsucindu-se (încât n-am mai apucat să aud restul propoziției), păși pe lângă o carte deschisă cu fața în jos pe covor și o ceașcă tivită pe buză cu inele maronii și mă invită să mă așez pe un fotoliu cu tapițeria striată și plisată, cu franjuri și cu șezutul plin de butoni într-un model complicat – un fotoliu turcesc, cum aveam să aflu mai târziu; era unul dintre puținii oameni din New York care știa încă să le tapițeze.

Bronzuri înaripate, obiecte mici de argint. Pene sure, prăfuite, de struț într-o vază de argint. M-am așezat nesigur pe marginea fotoliului și am privit în jur. Aș fi preferat să rămân în picioare, ca să pot pleca mai ușor.

El se aplecă înainte, prinzându-și palmele între genunchi. Dar, în loc să-mi spună ceva, se uită

doar la mine și aștepta.

— Mă numesc Theo, am spus în grabă, după o tăcere care s-a prelungit nemăsurat. Fața mi se aprinsese atât de tare, încât simțeam că iau foc. Theodore Decker. Toată lumea îmi spune Theo. Locuiesc mai la nord, am adăugat șovăitor.

— Aha, eu sunt James Hobart, dar toată lumea îmi spune Hobie. Privirea îi era sumbră și dezarmantă. Locuiesc în centru.

Mi-am ferit ochii, dezorientat, nesigur dacă râdea de mine sau nu.

— Scuze. Închise ochii pentru o clipă, apoi îi deschise. Nu te uita la mine! Welty – aruncă o privire spre inelul din palma lui – a fost partenerul meu de afaceri.

A fost? Ceasul lunar – zbârnâind, plin de rotițe, lanțuri și greutăți, o invenție demnă de căpitanul Nemo – hârâi tare în liniștea încăperii înainte să bată sfertul de oră.

— Ah! am spus. Era… Am crezut…

— Nu. Scuze, nu știai? adăugă el, privindu-mă îndeaproape.

Am întors capul. Nu-mi dădusem seama cât de mult speram să-l văd din nou pe bătrân. În ciuda a ceea ce văzusem – a ceea ce știam – reușisem cumva să păstrez o speranță infantilă că avea totuși să supraviețuiască, miraculos, ca un personaj TV ucis, care, după pauza de publicitate, se dovedește de fapt rămas în viață, recuperându-se discret într-un spital.

— Și cum de a ajuns inelul acesta la tine?

— Poftim? am spus, surprins.

Ceasornicul, am observat, mergea complet anapoda: zece dimineața, zece seara, nici măcar pe aproape de ora corectă.

— Spui că ți l-a dat el?

M-am fâțâit stingherit pe scaun.

— Da. Am…

Șocul morții m-a copleșit din nou, ca și cum l-aș fi trădat pe bătrân a doua oară și totul se întâmpla

iarăși, dintr-o cu totul altă perspectivă.

— Era conștient? Ți-a vorbit?

— Da, am început, și apoi am tăcut.

Mă simțeam jalnic. Faptul că mă aflam în lumea bătrânului, printre lucrurile sale, îmi trezise din nou senzația prezenței lui: atmosfera onirică, subacvatică din cameră, catifelele roșcate, luxurianța și liniștea ei.

— Mă bucur că n-a fost singur, spuse Hobie. Nu i-ar fi plăcut deloc.

Degetele i se strângeau în jurul inelului. Își puse pumnul la gură și se uită la mine.

— Of, Doamne! Ești doar un puștan, așa-i? spuse.

Am surâs stingherit, neștiind prea bine cum ar fi trebuit să răspund.

— Scuze, spuse el pe un ton mai pragmatic care, mi-am dat seama, era menit să mă încurajeze. Doar că… știu că a fost tare urât. Am văzut. Corpul lui… – păru să-și caute cuvintele – înainte să te cheme, îi curăță cât pot de bine și îți spun că n-are să fie plăcut, ceea ce, bineînțeles, tu știi, dar… Eh! nu poți fi niciodată pregătit pentru așa ceva. Am avut în magazin un set de fotografii de Matthew Brady[89] acum câțiva ani, chestii din Războiul Civil – erau atât de înfiorătoare că abia am reușit să le vindem.

Am rămas tăcut. Nu aveam obiceiul să contribui la conversațiile adulților altfel decât cu câte un „da” sau „nu” atunci când mi se cerea în mod expres, dar eram oricum încremenit. Cel care se dusese s-o identifice pe mama fusese Mark, un prieten al ei, și nimeni nu-mi spusese prea multe despre asta.

— Îmi amintesc de o povestire pe care am citit-o odată, un soldat… Oare la Shiloh? Vorbea cu mine, dar fără să-mi acorde toată atenția. Gettysburg? Un soldat atât de înnebunit de război, încât începuse să îngroape păsări și veverițe pe câmpul de bătaie. În focul încrucișat mureau de

obicei și o sumedenie de animale mici. A săpat nu știu câte morminte minuscule.

— La Shiloh au murit 24 000 de oameni în două zile, am spus.

Mă luase gura pe dinainte.

Privirea lui se întoarse spre mine, alarmată.

— La Gettysburg au fost 50 000[90]. Din cauza noilor arme. Gloanțe Minié și puști cu repetiție. De asta numărul victimelor a fost atât de mare. Noi am avut în America război de tranșee înaintea Primului Război Mondial. Majoritatea nu știu asta.

Îmi dădeam seama că habar n-avea despre toate astea.

— Ești interesat de Războiul Civil? spuse, după o pauză precaută.

— Ăăă… da, am spus precipitat. Oarecum.

Știam multe despre artileria de câmp unionistă, pentru că scrisesem despre ea un referat atât de tehnic și de strict faptic, încât profesorul mă pusese să-l mai scriu o dată, și știam de asemenea despre fotografiile trupurilor neînsuflețite făcute de Brady la Antietam[91]: văzusem imaginile pe internet, băieți tineri cu ochi ca niște gămălii de ace și cu sânge la nas și la gură.

— La școală am stat șase săptămâni la Lincoln.

— Brady a avut un studio foto nu departe de aici. L-ai văzut vreodată?

— Nu.

Un gând prizonier în adâncuri fusese cât pe ce să-mi iasă la suprafața minții, trezit de imaginea soldaților acelora tineri, cu fețele goale de orice expresie, ceva esențial și de neexprimat. Dispăruse însă, și numai fotografia îmi rămăsese în minte: bărbați morți cu membrele sucite, cu privirea ațintită asupra bolții cerești.

În tăcerea care urmă, niciunul dintre noi nu știu cum să meargă mai departe, și senzația fu chinuitoare. În cele din urmă, Hobie își puse din nou picior peste picior.

— Voiam să spun… să-mi cer scuze. Că insist, spuse nesigur.

M-am fâțâit în loc. Pe drum mă încărcasem de atâta curiozitate, încât nu-mi trecuse prin cap că poate avea să mi se ceară mie însumi să răspund la întrebări.

— Știu că e probabil dificil să vorbești despre asta. Doar că… nu m-am gândit niciodată…

Pantofii mei. Interesant că nu mă uitasem niciodată la propriii mei pantofi. Vârfuri roase. Șireturi zdrențuite. „Sâmbătă o să mergem la Bloomingdale să-ți cumperi o pereche nouă”. Dar nu se mai întâmplase nimic.

— Nu vreau să te presez. Dar… era conștient?

— Da. Întrucâtva. Adică…

Chipul lui atent și nerăbdător zgândărea undeva în mine tot felul de lucruri care dădeau să răbufnească, pe care el nu avea nevoie să le știe și pe care n-ar fi fost drept să i le spun – măruntaie exhibate, frânturi repetate, neplăcute, care mi se amestecau în gânduri chiar și în timp ce eram treaz.

Portrete întunecoase, spanieli de porțelan pe polița de deasupra căminului, un pendul aurit legănându-se, tac-toc, tac-toc.

— L-am auzit strigându-mă, am spus, frecându-mă la ochi. Când m-am trezit… – Era ca și cum aș fi încercat să povestesc un vis. Imposibil. – … m-am apropiat de el, am stat cu el și… n-a fost atât de rău. Sau… nu așa cum s-ar crede, am adăugat, pentru că vorbele îmi sunaseră exact a minciună, ceea ce și erau.

— Ți-a vorbit?

Am dat din cap, înghițindu-mi nodul din gât. Mahon întunecat; palmieri în ghivece.

— Era conștient?

Am aprobat din nou din cap. Un gust urâcios în gură. Nimic pe care să-l poți rezuma, lucruri lipsite de sens și de însușiri narative, praful, alarmele, felul cum mă ținuse de mână, o viață întreagă

petrecută în doi, propoziții încâlcite și numele de orașe și de oameni de care nu mai auzisem niciodată. Fire electrice rupte scăpărând.

Ochii lui mă urmăreau. Gâtul mi se uscase și am simțit că mi-era puțin greață. Clipele se rostogoleau anevoie, greoaie, și l-am așteptat să-mi mai pună întrebări – orice fel de întrebări –, dar el tăcea.

În cele din urmă, a scuturat din cap de parcă ar fi vrut să și-l limpezească.

— Totul e…

Părea la fel de debusolat ca mine; halatul, părul cărunt lățos îi dădeau înfățișarea unui rege detronat dintr-o piesă de teatru pentru copii.

— Îmi pare rău, spuse el, clătinând iarăși din cap. Totul e… atât de neașteptat.

— Poftim?

— Ah, cum să-ți spun, e… Se aplecă înainte și clipi din ochi, repede și nervos. Complet diferit de ceea ce mi s-a spus mie. Mi s-a spus că a murit instantaneu. Au insistat chiar.

— Dar… m-am holbat la el, uluit.

Oare credea că inventez?

— Nu, nu, făcu el precipitat, ridicând o mână să mă liniștească. Doar că… Sunt sigur că asta li se spune tuturor. „A murit instantaneu”, nu? rosti apoi sumbru, văzând că îl priveam țintă. „N-a simțit nicio durere”. „Nici n-a apucat să-și dea seama ce s-a întâmplat”.

Apoi – dintr-odată – mi-a venit în minte un gând care m-a înghețat, și am înțeles. Mama murise și ea „instantaneu”. Nici ea „nu simțise nicio durere”. Asistenții sociali insistaseră atât, încât nici nu-mi trecuse prin cap să mă întreb cum de erau atât de siguri.

— Deși, trebuie să spun, mi-a fost greu să mi-l imaginez murind așa, spuse Hobie în tăcerea care se lăsase. Fulgerul exploziei și el, prăbușit la pământ într-o secundă. Am avut senzația, știi? cum

avem câteodată, că lucrurile nu se petrecuseră așa cum spuneau ei.

— Poftim? am spus, ridicând privirea, bulversat de posibilitatea cea nouă, cumplită, care îmi fulgerase pe dinaintea ochilor.

— Un rămas-bun la poartă, spuse Hobie. Părea să vorbească pe jumătate cu sine însuși. Asta și-ar fi dorit. Privirea de despărțire, haiku-ul final – nu i-ar fi plăcut să moară fără să schimbe o vorbă cu cineva. „Pavilion de ceai între flori de cireș, în calea mea spre moarte”.

Gândurile îmi zburaseră. În camera plină de umbre, o singură suliță a soarelui străbătea printre draperii și traversa camera, împiedicându-se și scânteind într-o tavă cu carafe din sticlă șlefuită, născând prisme care licăreau și oscilau într-o parte și într-alta, și tremurau sus pe pereți ca paramecii sub un microscop. Deși se simțea un miros intens de fum de lemn, vatra din cămin era stinsă și neagră, iar grătarul, sufocat de cenușă, ca și cum focul n-ar mai fi fost aprins de ceva vreme.

— Fata, am spus timid.

Privirea lui Hobie se întoarse asupra mea.

— A fost și o fată.

Preț de o clipă, el păru să nu înțeleagă. Apoi se lăsă pe spate în fotoliu și clipi rapid, ca stropit cu apă pe față.

— Ce-i? am spus, surprins. Unde e fata? E bine?

— Nu… – frecându-și nasul – nu.

— Dar e în viață?

Nu-mi venea să cred.

El ridică din sprâncene într-un mod care mi se păru că însemna „da”.

— A avut noroc.

Dar vocea și mâna lui păreau să afirme exact contrariul.

— E aici?

— Ăăă…

— Unde este? Pot s-o văd?

El oftă, cu o notă de exasperare în glas.

— Trebuie să stea în liniște și nu are voie să primească vizitatori, spuse el, scotocind prin buzunare. Nu e în apele ei – nu se știe cum va reacționa.

— Are să se facă bine?

— Să sperăm. Dar încă n-a ieșit la liman. Ca să folosim expresia extrem de neclară pe care insistă s-o folosească medicii.

Scosese un pachet de țigări din buzunarul halatului. Cu mâini nesigure, aprinse una, apoi, cu un gest arcuit al mâinii, azvârli pachetul pe masa japoneză pictată dintre noi.

— Ce-i? spuse, îndepărtând fumul cu mâna, când văzu că mă uit fix la pachetul mototolit, franțuzesc, luat parcă dintr-un film vechi. Să nu-mi spui că vrei și tu una.

— Nu, mulțumesc, am spus, după o tăcere inconfortabilă.

Eram aproape sigur că glumește, deși nu chiar sută la sută.

El, în schimb, clipea des înspre mine prin pâcla tutunului, cu un fel de căutătură îngrijorată, ca și cum tocmai și-ar fi dat seama de ceva fundamental despre mine.

— Tu ești, nu? spuse el pe neașteptate.

— Poftim?

— Tu ești băiatul, nu? A cărui mamă a murit acolo.

Pentru o clipă, am fost prea uluit ca să pot vorbi.

— Ce…? am spus, vrând de fapt să întreb „de unde știți?”, dar fără să pot articula cuvintele.

El se frecă la ochi stingherit și se așeză mai bine în scaun, îmbujorat ca și cum ar fi vărsat un pahar pe masă.

— Scuze. Nu vreau… N-am vrut… Nu mi-a ieșit cum trebuie. Dumnezeule mare! Sunt… făcu un gest vag care voia să spună „sunt extenuat, nu gândesc ca lumea”.

Mi-am întors privirea, nu foarte politicos – luat prin surprindere de un val neașteptat, dezagreabil,

de emoție. Nu știu dacă plânsesem vreodată de la moartea mamei, cu siguranță nu în fața cuiva – nici măcar la slujba ei de înmormântare, unde oameni care abia dacă o cunoșteau (și unul sau doi care-i făcuseră viața un iad, precum Mathilde) suspinau și-și suflau nasul peste tot în jurul meu.

El văzu că eram supărat; dădu să spună ceva; se răzgândi.

— Ai mâncat? mă întrebă pe neașteptate.

Am fost prea surprins ca să răspund. Mâncarea era ultimul lucru la care m-aș fi gândit.

— Da, mă gândeam eu, spuse, ridicându-se reumatic în picioare. Hai să mergem să ciugulim ceva!

— Nu mi-e foame, am spus, cu atâta grosolănie, încât mi-a părut rău.

De la moartea mamei, toată lumea nu părea să se gândească decât la cum să-mi vâre hrană pe gât.

— Nu, nu, bineînțeles că nu, spuse el, fluturând din mână pentru a îndepărta un nor de fum. Dar vino cu mine, te rog! Fă-mi plăcerea! Nu ești vegetarian, nu?

— Nu! am spus ofensat. De ce credeți asta?

El râse – scurt și ascuțit.

— Foarte simplu! Mulți dintre prietenii ei sunt vegetarieni, și ea la fel.

— Aha, am spus cu voce slabă, și el s-a uitat la mine cu un soi de amuzament vioi și fără grabă.

— Ei, dacă vrei să știi, nici eu nu sunt vegetarian, spuse el. Mănânc orice fel tradițional și ridicol. Deci bănuiesc c-o să ne descurcăm.

Împinse o ușă, și l-am urmat pe un coridor aglomerat, mărginit cu oglinzi pătate și tablouri vechi. Cu toate că el mergea repede în față, eu aș fi vrut să mai zăbovesc și să cercetez în jur: portrete de familie, coloane albe, verande și palmieri. Un teren de tenis, un covor persan întins pe o pajiște. Servitori în alb, aliniați solemn. Ochiul mi se opri asupra domnului Blackwell – agreabil, cu nasul mare, dichisit în alb, gârbovit încă din tinerețe.

Stătea într-o poziție relaxată lângă un zid scund pe malul mării într-un loc presărat cu palmieri; lângă el – pe zid, cu mâna pe umărul lui și cu un cap mai înaltă – zâmbea Pippa, la vârsta grădiniței. Așa micuță cum era, asemănarea era frapantă: culoarea din obraji, ochii, capul înclinat în același unghi și părul la fel de roșu ca ale lui.

— Ea e, nu? am spus și în aceeași clipă mi-am dat seama că nu putea fi ea.

Fotografia aceasta, cu culorile ei șterse și hainele demodate, fusese făcută cu mult înainte de nașterea mea.

Hobie se răsuci și veni înapoi să se uite.

— Nu, spuse el încet, cu mâinile la spate. E Juliet. Mama ei.

— Și unde-i acum?

— Juliet…? A murit. De cancer. S-au făcut șase ani în mai anul trecut. Apoi, dându-și seama că vorbise prea concis: Welty a fost fratele mai mare al lui Juliet. De fapt, frate vitreg. Același tată, soții diferite, treizeci de ani diferență între ei. Dar a crescut-o mai mult ca pe copilul lui.

M-am apropiat să mă uit mai bine. Ea se sprijinea de el, cu obrăjorul așezat dulce pe mâneca lui.

Hobie își drese glasul.

— Tatăl lor avea peste șaizeci de ani când s-a născut Juliet, spuse el încet. Prea bătrân ca să mai fie interesat de un copil mic, mai ales că nu avusese nicio predilecție pentru copii de la bun început.

O ușă de pe partea cealaltă a coridorului era întredeschisă; el o deschise și rămase în prag, privind în întuneric. Ridicându-mă pe vârful picioarelor, mi-am lungit gâtul să văd ceva înăuntru, dar el s-a dat înapoi aproape imediat și a închis ușa complet.

— Era ea?

Deși înăuntru era prea întuneric ca să văd cine știe ce, surprinsesem strălucirea neprietenoasă a

unor ochi de animal, un luciu verde vag înfricoșător din partea cealaltă a camerei.

— Nu acum.

Vocea îi era atât de scăzută, încât abia dacă l-am auzit.

— Ce e înăuntru cu ea? am șoptit, întârziind lângă ușă, căci nu voiam să merg mai departe. O pisică?

— Un câine. Sora nu e de acord, dar ea vrea să stea cu el în pat și, sincer, nu pot să-l țin deoparte – zgârie la ușă și scheaună… Pe aici!

Pășind încet, cu încheieturile parcă amorțite, aplecat în față ca un om bătrân, deschise o ușă care dădea într-o bucătărie înghesuită, cu un luminator în tavan și un vechi aragaz curbiliniu, roșu ca o tomată, cu linii zvelte ca o navă spațială din anii ’50. Cărți în teancuri pe podea – cărți de bucătărie, dicționare, romane vechi, enciclopedii; rafturi ticsite de porțelanuri vechi în mai multe modele. Lângă fereastră, în apropierea scării de incendiu, un sfânt de lemn spălăcit ridica palma a binecuvântare; pe bufet, alături de un set de ceai din argint, animale pictate, răzlețite două câte două într-o arcă a lui Noe. Dar chiuveta era plină de vase, iar pe tejghele și pervazuri stăteau sticluțe cu medicamente, cești murdare, mormane neliniștitoare de corespondență nedesfăcută și plante de la florărie, uscate și îngălbenite în ghivece.

Îmi făcu semn să mă așez la o masă, împingând deoparte facturi de curent și numere vechi ale revistei *Antique.*

— Ceai, spuse, ca și cum și-ar fi amintit un articol de pe lista de cumpărături.

În timp ce el își făcea de lucru la aragaz, m-am uitat țintă la urmele circulare de cafea de pe fața de masă.

Simțeam că nu am astâmpăr: m-am foit pe scaun și am privit în jur.

— Hm… am spus.

— Da?

— Pot s-o văd mai târziu?

— Nu știu, poate, zise el, cu spatele la mine. Bătaia telului într-un vas albastru de porțelan: tap-tap-tap. Dacă e trează. Are dureri mari, și medicamentele îi dau somnolență.

— Ce i s-a întâmplat?

— Păi… Pe un ton în același timp energic și potolit pe care l-am recunoscut imediat, căci era tonul pe care eu însumi îl foloseam când oamenii mă întrebau de mama. A avut o crăpătură urâtă la cap, o fractură carniană, să-ți spun drept, a fost în comă o vreme, iar piciorul stâng îi era rupt în atâtea bucăți încât a fost aproape să-l piardă. „N-are gambă, are bile de marmură în șosetă”, spuse el cu un râs melancolic. Asta a zis doctorul când i-a văzut radiografia. Rupt în douăsprezece locuri. Cinci operații. Săptămâna trecută, continuă el, întorcându-se pe jumătate, i-au scos șuruburile, și s-a rugat atâta de ei s-o lase acasă, încât până la urmă i-au spus că poate să plece. Câtă vreme are aici o soră medicală timp de jumătate de zi.

— Merge?

— Dumnezeule mare, nu! spuse el, ridicând țigara ca să tragă din ea; nu știu cum reușea să gătească numai cu o mână și cu cealaltă să fumeze, ca un căpitan de remorcher sau un bucătar la joagăr dintr-un film vechi. Abia dacă poate să stea în șezut jumătate de oră.

— Dar se va face bine.

— Mda, asta sperăm și noi, spuse el, pe un ton care nu părea foarte încrezător. Să știi, spuse, aruncându-mi o privire peste umăr, dacă și tu ai fost acolo, e absolut remarcabil că ai scăpat așa ușor.

— Da.

Niciodată nu știam cum să răspund când oamenii comentau faptul că eram „teafăr”, ceea ce se întâmpla destul de des.

Hobie tuși, apoi își stinse țigara.

— În fine. Își dăduse seama că mă deranjase, am văzut din expresia lui, și îi părea rău. Bănuiesc că au venit și la tine de la poliție, nu?

M-am uitat la fața de masă.

— Da.

Cu cât vorbeam mai puțin despre asta, cu atât mai bine.

— Ei bine, nu știu tu, dar mie mi s-au părut niște oameni foarte decenți – foarte bine informați. Era un irlandez care văzuse o mulțime de chestii din astea, mi-a povestit despre bombe ascunse în valize în Anglia și pe aeroportul din Paris, o chestie la o cafenea pe o stradă din Tangier, știi cum e, zeci de morți și cel care a stat exact lângă bombă nu pățește nimic. Spunea că văzuseră niște efecte foarte ciudate, știi, mai ales în clădirile vechi. Spații închise, suprafețe accidentate, materiale reflectorizante – cu totul imprevizibil. Exact ca în acustică, spunea. Undele exploziei sunt ca undele sonore – ricoșează și se răsfrâng. Uneori se sparg vitrine la kilometri întregi depărtare. Sau – își dădu la o parte șuvița din ochi cu încheietura mâinii – uneori, mai aproape, se produce ceea ce se numește „efectul de ecranare”. Obiectele aflate la doi pași de locul detonației rămân intacte – o ceașcă de ceai fără o crăpătură dintr-un sediu IRA făcut fărâmițe sau mai știu eu ce. Să știi că majoritatea oamenilor sunt omorâți de sfărâmăturile și sticla proiectate de suflul exploziei, de multe ori la depărtare destul de mare. La viteza aia, o pietricică sau un ciob e echivalent cu un glonț.

Urmăream cu degetul modelul floral al feței de masă.

— Eu…

— Scuză-mă! Poate nu e subiectul cel mai potrivit de discuție.

— Nu, nu, am spus fără grabă; era de fapt o mare ușurare să aud pe cineva vorbind direct, informat, despre ceea ce majoritatea oamenilor se

dădeau peste cap ca să evite. Nu e vorba de asta. Numai că…

— Ce anume?

— Mă întrebam: ea cum a ieșit de acolo?

— A, a fost un noroc. Era prinsă sub un morman de dărâmături – și pompierii n-ar fi găsit-o dacă nu i-ar fi alertat un câine. Au dezgropat-o parțial, au săltat grinda aia… de fapt, lucrul cel mai uimitor e că ea era trează, a vorbit cu ei în tot timpul ăsta, deși acuma nu-și amintește nimic. Minunea a fost că au scos-o înainte să vină ordinul de evacuare – tu cât ai stat fără cunoștință, ziceai?

— Nu-mi amintesc.

— Ei, ai avut noroc. Dacă tipii ar fi trebuit să plece și s-o lase acolo, prinsă încă sub dărâmături, lucru care înțeleg că li s-a *întâmplat* anumitor persoane… A, uite, gata! spuse el, căci ceainicul începuse să fluiere.

Farfuria cu mâncare pusă înaintea mea nu arăta cine știe ce îmbietor – o chestie galbenă și pufoasă pe pâine prăjită. Dar mirosea bine. Am gustat, prudent. Era cașcaval topit cu bucăți de roșii și piper cayenne și alte câteva ingrediente pe care nu le-am putut identifica și era delicios.

— Scuze, ce e asta? am spus, luând încă o înghițitură precaută.

El păru puțin rușinat.

— Păi, nu are un nume propriu-zis.

— E bun, am spus, uimit de cât eram de flămând, în realitate.

Mama făcea un cașcaval foarte asemănător pe pâine prăjită, pe care-l mâncam uneori duminica seara pe vreme de iarnă.

— Îți place cașcavalul? Ar fi trebuit să te întreb mai întâi.

Am dat din cap, cu gura prea plină ca să mai pot răspunde. Cu toate că doamna Barbour îmi oferea stăruitor înghețată și dulciuri, mi se părea, cine știe de ce, că nu mâncasem aproape nicio masă normală de la moartea mamei – cel puțin, nu genul

de mese care fuseseră normale pentru noi: legume sotate sau ouă jumări, sau macaroane cu brânză la pachet, consumate în timp ce eu ședeam pe o treaptă a scării rabatabile și îi povesteam ce mai făcusem în ziua aceea.

În timp ce eu mâneam, el se așeză vizavi de mine la masă, cu bărbia în mâinile mari albe.

— La ce ești bun? mă întrebă brusc. La sport?

— Poftim?

— Ce te interesează? Jocuri pe calculator?

— Păi… jocuri video. De pildă, *Age of Conquest.* Sau *Yakuza Freakout.*

El păru pus în încurcătură.

— Și la școală? Ce-ți place?

— Istoria, cred. Și engleza, am spus, văzându-l că rămâne tăcut. Dar engleza o să fie foarte plictisitoare în următoarele șase săptămâni – nu mai facem literatură, ne-am întors la gramatică și acum facem scheme de propoziții.

— Literatură? Engleză sau americană?

— Americană. Acum. Sau până acum. Și istoria Americii, anul ăsta. Deși în ultima vreme a fost o mare plictiseală. Tocmai ieșim din Marea Criză, dar o să fie mai interesant după ce ajungem la al Doilea Război Mondial.

Era cea mai plăcută conversație pe care o avusesem de ceva timp încoace. Hobie îmi puse tot felul de întrebări interesante, de pildă ce citisem din literatură și cum se deosebea gimnaziul de școala primară; care era materia care mi se părea cea mai grea (spaniola) și care era perioada mea istorică preferată (nu știam precis, dar oricum nu Eugene Debs[92] și istoria mișcării muncitorești, la care pierduserăm prea mult timp) și ce voiam să devin când aveam să fiu mare (habar n-aveam) – chestii obișnuite, dar era totuși reconfortant să discuți cu un adult care părea interesat de mine dincolo de nenorocirea care mă lovise, care nu încerca să scoată vreo informație de la mine sau să

bifeze o listă cu chestii care trebuie spuse unui copil cu probleme.

Ajunseserăm la subiectul scriitorilor – de la T.H. White și Tolkien[93] la Edgar Allan Poe, un alt preferat de-al meu.

— Tata spune că Poe e un scriitor de mâna a doua, am spus. Că e Vincent Price[94] al literaturii americane. Dar nu cred că are dreptate.

— Nu, nu are, spuse Hobie pe un ton serios, turnându-și o ceașcă de ceai. Chiar dacă nu-ți place Poe, el e cel care a inventat povestirea polițistă. Și literatura științifico-fantastică. În esență, a inventat o foarte mare parte din secolul douăzeci. Vreau să spun… Serios acum, nu-mi mai place așa de mult ca atunci când eram copil, dar, chiar dacă nu-ți place de el, nu-l poți expedia doar ca pe un excentric.

— Tata așa făcea. Umbla prin casă recitând *Annabel Lee*[95] cu o voce prostească, special ca să mă enerveze. Pentru că știa că-mi place.

— Deci tatăl tău e scriitor.

— Nu. Nu mi-am dat seama cum ajunsese la concluzia asta. E actor. Sau a fost. Înainte să mă nasc eu, a jucat roluri episodice în câteva seriale de televiziune, niciodată ca protagonist, era doar prietenul răsfățat al protagonistului sau partenerul corupt de afaceri care e ucis până la urmă.

— Ar fi trebuit să aud de el?

— Nu. Acum lucrează într-un birou. Sau a lucrat.

— Și atunci cu ce se ocupă? întrebă Hobie.

Își pusese inelul pe degetul mic și, din când în când, îl răsucea între policele și arătătorul de la cealaltă mână, ca și cum ar fi vrut să se asigure că mai era acolo.

— Cine știe? Ne-a părăsit.

Spre surprinderea mea, Hobie râse.

— Călătorie sprâncenată, nu?

— Hm, am ridicat din umeri, nu știu. Uneori era un tip OK. Ne uitam la sport, la filme cu polițiști,

și el îmi povestea cum făcuseră efectele speciale cu sânge și toate celelalte. Dar e… nu știu. Uneori, de exemplu, era beat când venea să mă ia de la școală. Nu vorbisem despre asta cu Dave psihiatrul și nici cu doamna Swanson – de fapt, cu nimeni. Mie mi-era teamă să-i spun mamei, dar pe urmă i-a spus una dintre celelalte mame. Și pe urmă… – era o poveste lungă, mă simțeam stânjenit, voiam s-o scurtez – … pe urmă și-a rupt mâna într-un bar, s-a bătut cu cineva, era un local unde îi plăcea să se ducă în fiecare zi, numai că noi nu știam că era acolo, pentru că el spunea că lucrează până târziu, și avea o grămadă de prieteni de care noi nu știam și care îi trimiteau ilustrate acasă la noi când mergeau în concediu de pildă în Insulele Virgine, și așa am aflat și noi, și atunci mama a încercat să-l pună să se ducă la Alcoolicii Anonimi, dar el n-a vrut. Uneori veneau portarii, stăteau pe coridor lângă ușa noastră și făceau gălăgie mare, ca să-i audă el, să știe că sunt acolo, înțelegi? Ca să nu-și iasă prea tare din fire.

— Să-și iasă din fire?

— Păi se lăsa cu țipete și chestii de-astea. De cele mai multe ori, el era vinovat. Dar – conștient și stingherit de faptul că spusesem mai mult decât avusesem de gând – de obicei tot el făcea tapaj. De pildă… ei, nu știu, de exemplu când trebuia să stea cu mine, pentru că mama avea mult de lucru. Întotdeauna era într-o dispoziție foarte proastă atunci. N-aveam voie să vorbesc cu el când se uita la știri sau la sport, asta era regula. Adică… M-am oprit, nemulțumit, simțind că intrasem într-o fundătură. Oricum. Astea s-au întâmplat cu mult timp în urmă.

El se lăsă pe spate în scaun și se uită la mine: un bărbat solid, rezervat, prudent, deși ochii lui luceau de albastrul neliniștit al tinereții.

— Și acum? spuse el. Îți plac oamenii la care stai?

— Hm… M-am oprit cu gura plină, neștiind cum să-i povestesc despre familia Barbour. Sunt de treabă.

— Mă bucur. Nu pot să spun c-o știu pe Samantha Barbour, deși am lucrat la un moment dat pentru familia ei în trecut. Are ochi bun.

Auzindu-l, m-am oprit din mâncat.

— Îi cunoști pe soții Barbour?

— Nu pe el. Pe ea. Deși mama lui era o adevărată colecționară – înțeleg că totul i-a revenit fratelui, totuși, din cauza unor certuri în familie. Welty ar fi putut să-ți spună mai multe. Nu că ar fi fost vreun bârfitor, se grăbi el să adauge, Welty era foarte discret, n-ar fi scos o vorbă, dar oamenii îi făceau mărturisiri, așa era el, înțelegi? Tot felul de necunoscuți își deschideau sufletul în fața lui – clienți, persoane pe care abia dacă le cunoștea, era genul căruia oamenii simțeau nevoia să-i încredințeze tristețile lor. Dar da. Își încrucișă mâinile la piept. Orice anticar și proprietar de galerie din New York o cunoaște pe Samantha Barbour. A fost o Van der Pleyn înainte să se mărite. Nu-i o mare cumpărătoare, deși Welty o vedea uneori la licitații, și cu siguranță are câteva lucruri foarte drăguțe.

— Cine v-a spus că stau la familia Barbour?

El clipi de mai multe ori.

— A scris în ziar, spuse. N-ai văzut?

— În ziar?

— *The Times*. Nu l-ai citit? Nu?

— A scris la ziar despre mine?

— Nu, nu, spuse el repede. Nu despre tine. Despre copiii care și-au pierdut diferiți membri ai familiei în explozia de la muzeu. Majoritatea erau turiști. A fost o fetiță… chiar mică… copilul unui diplomat din America de Sud…

— Ce s-a scris despre mine?

El se strâmbă.

— Ei, despre soarta ta de orfan… că s-a implicat o doamnă din înalta societate, cu preocupări

caritabile… chestii de-astea. Îți poți imagina.

M-am uitat țintă în farfurie, simțindu-mă rușinat. Orfan? Caritate?

— A fost un articol foarte reușit. Înțeleg că l-ai apărat pe unul dintre băieții ei de niște bătăuși, spuse el, lăsându-și capul în jos ca să-mi surprindă privirea. La școală. Celălalt puști superdotat care a luat-o înainte cu un an.

Am clătinat din cap.

— Poftim?

— Fiul Samanthei. Pe care l-ai apărat tu de un grup de băieți mai mari. Că ai încasat-o pentru el sau cam așa ceva.

Am clătinat iarăși din cap, complet aiurit.

El râse.

— Ce modestie! N-ar trebui să-ți fie rușine.

— Dar… nu așa au stat lucrurile, am spus, deconcertat. Amândoi eram luați la ochi și mâneam bătaie. În fiecare zi.

— Așa spunea articolul. Ceea ce face cu atât mai demn de laudă gestul tău de a-i lua apărarea. Hai… cu o sticlă spartă! spuse el, pentru că eu nu răspundeam. Cineva a încercat să-l rănească pe băiatul Samanthei Barbour, și tu…

— A, aia, am spus, stingherit. Aia a fost o nimica toată.

— Ai fost rănit tu. Când ai încercat să-l ajuți.

— Nu așa s-a întâmplat! Cavanaugh a sărit peste noi amândoi! Era un ciob pe trotuar.

El râse din nou, cu un râs de om zdravăn – plin, aspru și cu totul diferit de vocea cultivată cu atenție.

— Ei bine, oricum o fi fost, spuse el, cu siguranță ai nimerit într-o familie interesantă.

Ridicându-se, se duse la bufet, de unde scoase o sticlă de whisky și turnă de vreo două degete într-un pahar nu tocmai curat.

— Samantha Barbour nu pare persoana cea mai caldă și mai primitoare din lume – cel puțin nu lasă impresia asta, spuse el. Și totuși pare să facă foarte

mult bine pe lumea asta cu fundațiile și colectele ei, nu-i așa?

Am rămas tăcut, iar el a pus sticla la loc în dulap. Deasupra, prin luminator, cerul era cenușiu și opalescent; o ploaie fină răpăia ușor pe geam.

— Aveți de gând să redeschideți magazinul? am întrebat.

— Eh! oftă el. Welty era cel care se ocupa de partea asta cu clienții și vânzările. Eu sunt ebenist, nu om de afaceri. *Borcanteur, bricoleur*[96]. Abia dacă puneam piciorul aici – întotdeauna stau sub scară, sablez, șlefuiesc. Acum, el nu mai este… Of, situația e încă foarte proaspătă. Oamenii sună după lucrurile pe care le vindea el, ne sunt aduse încă lucruri despre care habar n-aveam că le cumpărase, nu știu unde sunt documentele, pentru cine… Sunt o mie de chestii despre care aș vrea să-l întreb, aș da orice să pot vorbi cu el măcar cinci minute. În special… ei, da, în special în ce-o privește pe Pippa. Îngrijirea ei medicală și… of!

— Îmi dau seama, am spus, conștient că vocea mea suna cu totul neconvingător.

Ne apropiam de teritoriul spinos al înmormântării mamei, tăceri incomode, nesfârșite, zâmbete strâmbe, locul unde cuvintele nu aveau putere.

— Era un om minunat. Nu sunt mulți ca el. Gentil, plin de farmec. Celorlalți le era întotdeauna milă de el din cauza spatelui încovoiat, deși eu n-am cunoscut pe nimeni altcineva atât de dăruit de la natură cu harul bunei dispoziții, și, bineînțeles, clienții îl iubeau… Un tip extravertit, foarte sociabil, întotdeauna era… „N-o să vină lumea la mine”, spunea, „așa că trebuie să mă duc eu la ea”…

Pe neașteptate, telefonul lui Andy scoase un sunet de zurgălăi: intrase un mesaj.

Hobie – cu paharul aproape de bărbie – tresări violent.

— Ce-a fost asta?

— Stați puțin! am spus, vârând mâna în buzunar.

Mesajul era de la Phil Lefkow, unul dintre colegii lui Andy de la cursul de japoneză: *Bună, Theo, sunt Andy, ești bine*? Am închis telefonul în grabă și l-am vârât înapoi în buzunar.

— Poftim? am reluat. Ce spuneați?

— Am uitat. Rămase cu privirea în gol câteva momente, apoi clătină din cap. Nu credeam că am să-l mai văd vreodată, spuse, privind inelul. Un gest atât de caracteristic pentru el să te roage să-l aduci aici – să mi-l pui în mână. Eu… Bine, n-am spus nimic, dar eram convins că cineva i-l șterpelise din buzunar la morgă…

Telefonul scoase din nou trilul său enervant, ascuțit.

— Doamne, scuze! am spus, bâjbâind după el.

Încă un mesaj de la Andy: *Voiam doar să știu că nu te omoară nimeni*!

— Scuze, am spus, apăsând pe buton mai lung, ca să fiu sigur, de data asta chiar l-am închis.

Dar el nu făcu decât să zâmbească și să se uite lung în pahar. Ploaia bătea și luneca pe geamul luminatorului, aruncând umbre apoase care se scurgeau pe perete. Prea sfios ca să spun ceva, l-am așteptat să reia firul vorbelor – și, cum nu se întâmpla nimic, am stat acolo în tihnă, sorbindu-mi ceaiul care se răcea (Lapsang Souchong, fumuriu și deosebit) și simțind stranietatea vieții mele și a locului unde mă aflam.

Am împins farfuria într-o parte.

— Mulțumesc, am spus conștiincios, cu ochii rătăcind prin cameră, a fost foarte bun – vorbind (așa cum eram obișnuit) de dragul mamei, în caz că mă asculta.

— Ah, ce politicos! spuse el, râzând de mine, dar nu cu răutate, ci cu un fel de prietenie. Îți place?

— Ce anume?

— Arca lui Noe făcută de mine. Făcu semn cu capul spre etajeră. Am crezut că te uitai la ea.

Animalele roase de lemn (elefanți, tigri, boi, zebre, până și o minusculă pereche de șoareci) stăteau răbdătoare la rând, așteptând să se îmbarce.

— E a ei? am întrebat, după o pauză fascinată; pentru că animalele erau așezate cu atâta grijă (felinele mari se ignorau una pe alta; păunul mascul întors cu spatele la găinușa sa ca să-și admire reflexia în aparatul de prăjit pâine), încât mi-o imaginam petrecând ore întregi ca să le aranjeze și încercând să le găsească poziția perfectă.

— Nu, zise el punându-și mâinile pe masă, a fost unul dintre primele obiecte de anticariat pe care le-am cumpărat, acum treizeci de ani. La o vânzare publică a Muzeului de Artă Populară. Nu sunt un mare admirator al artei populare, n-am fost niciodată, iar piesa asta, care nici nu e de cea mai bună calitate, nu se potrivește cu nimic altceva din ceea ce dețin, și totuși, nu obiectul cel mai puțin potrivit, cel care nu prea merge, ne e cel mai drag, în mod cu totul inexplicabil?

M-am împins în scaun, incapabil să-mi mai țin picioarele în loc.

— Pot s-o văd acum? am întrebat.

— Dacă e trează, strânse el din buze, mda… Nu cred că facem niciun rău. Dar fii atent, numai un minut! Când se ridică, înălțimea lui masivă, cu umerii lăsați, mă luă din nou prin surprindere. Te avertizez însă, e puțin zăpăcită. Ah, se întoarse din ușă, și mai bine nu-i vorbi de Welty, dacă se poate.

— Nu știe?

— A, ba da, spuse el cu o voce sprintenă, știe, dar uneori când aude se supără iarăși. Întreabă ce s-a întâmplat și de ce nu i-a spus nimeni până acum.

2
.

Când deschise ușa, jaluzelele erau trase până jos, și îmi luă un moment până când ochii mi se obișnuiră cu întunericul, care mirosea a bețișoare aromatice și a parfum, cu un iz subiacent de boală și medicamente. Deasupra patului spânzura un poster înrămat al filmului *Vrăjitorul din Oz*. O lumânare aromată șiroia de ceară într-un pahar roșu, printre tot felul de mărunțișuri și rozarii, partituri, flori din hârtie și inimioare vechi de Sfântul Valentin – plus ceea ce păreau a fi sute de ilustrate cu urări de sănătate înșirate pe panglici, și un ciorchine de baloane argintii care pluteau rău prevestitoare sub tavan, cu ațele de culoare metalică atârnând în jos ca niște brațe de meduză.

— A venit cineva să te vadă, Pip, spuse Hobie cu voce tare și veselă.

Am văzut ceva mișcându-se sub pătură. Un cot ieși în afară.

— Ce? se auzi o voce adormită.

— E atât de întuneric, draga mea! Nu vrei să-ți trag draperiile?

— Nu, te rog, nu, lumina îmi face rău la ochi.

Era mai mică decât îmi aminteam, iar fața – cețoasă în obscuritatea camerei – îi era foarte albă. Capul ras complet, în afară de o mică buclă în față. Când m-am apropiat, puțin înfricoșat, i-am zărit o lucire metalică la tâmplă – o bentiță sau o agrafă de păr, m-am gândit, până când am deslușit tije chirurgicale de oțel răsucite amenințător în jurul unei urechi.

— Te-am auzit pe hol, spuse ea cu voce slabă, răgușită, uitându-se de la mine la Hobie.

— Ce-ai auzit, porumbițo? spuse Hobie.

— Te-am auzit vorbind. Cosmo te-a auzit și el.

Nu văzusem câinele, dar apoi l-am zărit – un terier cenușiu încolăcit lângă ea, printre perne și

jucării de pluș. Când ridică botul, mi-am dat seama după fața lui încărunțită și după ochii încețoșați de cataractă că era foarte bătrân.

— Am crezut că dormi, porumbițo, zise Hobie, aplecându-se să-l scarpine pe Cosmo pe gât.

— Întotdeauna spui așa, dar eu sunt întotdeauna trează. Bună! spuse ea, ridicând ochii spre mine.

— Bună!

— Tu cine ești?

— Mă numesc Theo.

— Care e melodia ta preferată?

— Nu știu, am spus, și apoi, ca să nu par stupid: Beethoven.

— Excelent. Arăți a cineva căruia îi place Beethoven.

— Serios? am spus, simțindu-mă copleșit de emoție.

— Adică într-un sens bun. Eu nu pot să ascult muzică. Din cauza capului. E absolut oribil. Nu, i se adresă ea lui Hobie, care îndepărta cărți, fețe și pachete de șervețele de pe scaunul de lângă pat ca să mă pot așeza acolo, lasă-l să stea lângă mine! Poți să te așezi aici, îmi spuse ea, mutându-se puțin în pat ca să-mi facă loc.

I-am aruncat o privire lui Hobie ca să fiu sigur că era în regulă și m-am așezat ca pe spini, cu un singur șold, atent să nu deranjez câinele, care ridică ochii cu o căutătură cruntă.

— Nu te teme, nu mușcă! Da, bine, uneori mușcă. Pippa mă privi cu ochi somnoroși. Te cunosc.

— Îți amintești de mine?

— Suntem prieteni?

— Da, am spus fără să mă gândesc, și apoi am privit înapoi spre Hobie, rușinat că mințisem.

— Ți-am uitat numele, iartă-mă! îmi amintesc de chipul tău totuși. Apoi, mângâind creștetul câinelui, continuă: Nu-mi aminteam camera mea când am venit acasă, îmi aminteam patul și lucrurile, dar camera era altfel.

Acum, după ce ochii mi se deprinseseră cu obscuritatea, am văzut căruciorul cu rotile din colț, sticluțele cu medicamente de pe masa de lângă pat.

— Ce piesă de Beethoven îți place?

— Ăăă…

Mă uitam fix la brațul ei, așezat peste pătură, la pielea fragedă de pe interior, cu un plasture la îndoitura cotului.

Ea încercă să se ridice în pat – privind peste capul meu, la Hobie, al cărui contur se vedea în cadrul luminos al ușii.

— Nu trebuie să vorbesc prea mult, nu? spuse.

— Nu, porumbițo.

— Nu mi se pare că sunt prea obosită. Dar nu-mi dau seama. Tu obosești în timpul zilei? mă întrebă.

— Uneori.

După moartea mamei, căpătasem tendința de a adormi în timpul orelor și de a mă trânti după școală pe pat, în camera lui Andy.

— Și eu la fel. Acum mi-e somn întruna. Mă întreb de ce. Mi se pare atât de plictisitor!

Hobie – am observat, aruncând o ocheadă înapoi, către ușă – se depărtase pentru o clipă. Deși nu-mi stătea deloc în fire, din cine știe ce motiv ciudat simțeam o dorință nebună să mă aplec și să-i iau mâna, și acum, pentru că rămăseserăm singuri, asta am și făcut.

— Nu te deranjează, nu? am întrebat-o.

Totul părea să se desfășoare cu încetinitorul, de parcă m-aș fi mișcat printr-o apă adâncă. Era foarte ciudat să ții mâna cuiva – mâna unei fete – și, în același timp, ciudat de firesc. Nu făcusem niciodată ceva asemănător până atunci.

— Nu, deloc. Îmi place. Apoi, după o scurtă pauză, în care l-am auzit pe micul terier sforăind, spuse: Nu te deranjează dacă închid ochii câteva secunde, nu?

— Nu, am spus, trecând cu degetul peste încheieturile degetelor ei, urmărindu-i linia

oaselor.

— Știu că e nepoliticos, dar pur și simplu trebuie neapărat să-i închid.

M-am uitat la pleoapele ei umbrite, la buzele uscate, care se cojeau, la paloarea și vânătăile ei, la însemnul metalic hidos de deasupra urechii. Am simțit cum combinația stranie dintre ceea ce mă fermeca la ea și ceea ce n-ar fi trebuit să mă farmece mă deruta, amețitoare.

Am privit înapoi, vinovat, și l-am observat pe Hobie stând în ușă. Am ieșit în vârful picioarelor pe coridor și am închis ușa încet în urmă, recunoscător că holul era atât de întunecat.

Ne-am întors împreună în salon.

— Cum ți se pare? spuse el, cu o voce atât de înceată, că abia puteam să-l aud.

Ce-ar fi trebuit să-i răspund?

— Destul de bine.

— Nu e ea însăși. Făcu o pauză, cu mâinile vârâte adânc în buzunarele halatului. Adică, este și nu este. Nu recunoaște o mulțime de oameni care îi erau apropiați, vorbește cu ei foarte oficial, și totuși uneori e foarte deschisă cu străinii, îi tratează ca pe niște vechi prieteni. Un fenomen obișnuit, mi s-a spus.

— De ce nu are voie să asculte muzică?

El ridică o sprânceană.

— A, ascultă, uneori. Dar alte dăți, mai ales spre seară, tinde s-o deranjeze – i se pare că are de exersat, de pregătit o piesă pentru școală, devine neatentă. E foarte dificil. Cât despre instrument, dar numai la nivel amatoristic, e foarte posibil cândva, sau cel puțin așa mi se spune…

Brusc, soneria sună, și amândoi am tresărit.

— Ah, spuse Hobie cu o expresie tulburată pe chip, aruncând o privire la ceea ce am observat a fi un foarte frumos și vechi ceas de mână, trebuie să fie sora.

Ne-am uitat unul la altul. Nu terminaserăm de vorbit; mai erau o mulțime de spus.

Soneria sună din nou. Undeva, pe coridor, câinele lătra.

— A venit mai devreme, zise Hobie, grăbindu-se spre intrare cu un aer vag disperat.

— Pot să mai vin? S-o văd?

El se opri. Părea înspăimântat de faptul că putusem să pun o asemenea întrebare.

— *Bineînțeles* că poți să vii, spuse. *Te rog* chiar…

Soneria din nou.

— Oricând dorești, spuse Hobie. Te rog. Suntem întotdeauna bucuroși să te vedem.

3.

— Deci, cum a fost? spuse Andy în timp ce ne îmbrăcam pentru cină. S-a întâmplat ceva ciudat?

Platt plecase ca să prindă trenul spre școală; doamna Barbour lua cina cu consiliul de conducere al unei organizații caritabile, iar domnul Barbour ne scotea pe noi ceilalți la masă la clubul de iahting (unde mergeam numai în serile când doamna Barbour avea altceva de făcut).

— Tipul o cunoștea pe mama ta.

Andy, care își înnoda cravata, se strâmbă: toată lumea o cunoștea pe mama lui.

— Mi s-a părut puțin ciudat, am spus. Dar a fost bine că m-am dus. Poftim, am spus, vârând mâna în buzunarul hainei, mulțumesc pentru telefon.

Andy verifică dacă primise vreun mesaj, apoi îl închise și-i dădu drumul în buzunar. Rămase o clipă așa, fără să fi apucat să-și scoată mâna de tot, și se uită în sus, nu direct la mine:

— Știu că ți-e greu, spuse pe neașteptate. Îmi pare rău că ești într-o situație atât de nasoală.

Vocea lui – plată ca vocea unui robot telefonic – mă împiedică o clipă să pricep cu adevărat ce

spusese.

— Era foarte drăguță, spuse el, cu privirea încă peste mine. Adică…

— Da, bine, am mormăit, nevrând să continuăm conversația.

— Chiar și mie mi-e dor de ea, spuse Andy, uitându-se acum în ochii mei cu o privire pe jumătate îngrozită. N-am cunoscut niciodată până acum pe cineva care să fi murit. A, da, bunicul Van der Pleyn. Pe nimeni care să-mi fi plăcut.

N-am spus nimic. Mama avusese întotdeauna o slăbiciune pentru Andy, smulgându-i tot timpul cu răbdare mărturisiri despre stația lui meteorologică de acasă, tachinându-l în legătură cu scorurile lui la Galactic Battlegrounds până când el se făcea stacojiu de plăcere. Tânără, jucăușă, afectuoasă și iubitoare de glume, fusese tot ceea ce nu era mama lui: o mamă care arunca farfurii zburătoare cu noi în parc și discuta filme cu zombi, ne lăsa să ne tăvălim în patul ei sâmbătă dimineața, să mâncăm prăjiturele chinezești și să ne uităm la desene; și uneori mă simțeam vag agasat de cât de caraghios și de entuziasmat era Andy în prezența ei, tropăind după ea în timp ce flecărea despre nivelul 4 al ultimului său joc, incapabil să-și dezlipească ochii de pe fundul ei când mama se apleca să ia ceva din frigider.

— Era cea mai tare, spuse Andy cu vocea lui îndepărtată. Îți amintești când ne-a luat cu autobuzul la convenția aia a iubitorilor de filme de groază din New Jersey? Și când tipul ăla scabros Rip s-a ținut după noi peste tot încercând s-o convingă să joace în filmul lui cu vampiri?

Nu era rău intenționat, știam. Dar nu puteam îndura să port vreo discuție despre mama sau despre „perioada de dinainte”, așa că am întors capul.

— Nici măcar nu cred că era mare amator de filme de groază, spuse Andy cu vocea lui slabă, enervantă. Cred că era un soi de fetișist. Toată

chestia aia din temniță cu fetele legate de mesele de laborator părea mai degrabă luată dintr-un film porno-sado-maso. Îți amintești cum o ruga să încerce dinții ăia de vampir?

— Da. După care mama s-a dus să discute cu paznicul.

— Pantaloni de piele. Toate piercingurile alea. Adică, Dumnezeu știe, poate că făcea într-adevăr un film cu vampiri, dar în mod cert era un mare pervers, ai observat? Cu zâmbetul ăla fățarnic. Și cum tot încerca să i se uite sub bluză?

I-am arătat degetul mijlociu.

— Hai să mergem! am spus. Mi-e foame.

— A, da?

Slăbisem aproape cinci kilograme de la moartea mamei – suficient pentru ca doamna Swanson să înceapă (stânjenită) să mă cântărească în biroul ei, pe cântarul pe care îl folosea pentru fetele cu tulburări de nutriție.

— Ce, ție nu?

— Ba da, dar credeam că tu ești la dietă. Ca să încapi în rochia de la balul de absolvire.

— Pe dracu'! am spus binevoitor în timp ce deschideam ușa și aproape că m-am ciocnit de domnul Barbour, care stătuse exact de cealaltă parte – nu știu dacă voia să tragă cu urechea sau să bată.

Îngrozit, am început să mă bâlbâi – înjurăturile reprezentau o încălcare gravă a regulilor din casa Barbour –, dar domnul Barbour nu păru prea tulburat.

— Ei, Theo, spuse el sec, privind peste capul meu, mă bucur foarte mult să aud că ești mai bine. Acum hai să mergem, ca să mai prindem o masă liberă.

4.

În săptămâna care a urmat, toată lumea observă că îmi revenise, în parte, pofta de mâncare – chiar și Toddy.

— Ai ieșit din greva foamei? mă întrebă el curios într-o dimineață.

— Toddy, vezi-ți de mâncarea ta!

— Dar așa credeam că se numește. Când oamenii nu mănâncă.

— Nu, greva foamei fac cei din închisori, spuse Kitsey pe un ton degajat.

— Pisicuță! spuse domnul Barbour pe un ton de avertizare.

— Bine, dar a mâncat trei gofre ieri, spuse Toddy, mutându-și privirea de la un părinte la altul, în încercarea de a-i face interesați de subiect. Și în dimineața asta a mâncat un castron de cereale și șase felii de șuncă, iar voi spuneți că, pentru mine, cinci felii e prea mult. De ce nu pot să mănânc și eu cinci?

5.

— Hei, bună, salutare! spuse Dave psihiatrul închizând ușa și așezându-se vizavi de mine în biroul lui: chilimuri pe pereți, rafturi pline cu manuale vechi (*Drogurile și societatea; Psihologia copilului: o abordare diferită*) și draperii bej care se desfăceau cu un bâzâit când apăsai pe un buton.

Am zâmbit stingherit, înconjurând camera cu privirea – palmier în ghiveci, statuie de bronz a lui Buddha, peste tot în afară de el.

— Deci.

Murmurul slab al circulației care ne ajungea la urechi de pe First Avenue făcea ca liniștea dintre noi să pară imensă, intergalactică.

— Cum îți merge azi?

— Păi…

Mi-era groază de ședințele cu Dave, un calvar bisăptămânal comparabil întrucâtva cu o operație la dinți; mă simțeam vinovat că nu-l plăceam mai tare, pentru că el făcea atâtea eforturi, mă întreba întotdeauna ce filme îmi plac, ce cărți, îmi copia CD-uri, îmi tăia articole din revista *Game Pro* despre care credea că m-ar putea interesa – uneori mă scotea chiar la EJ's Luncheonette la un hamburger – și totuși, de fiecare dată când începea întrebările, simțeam că mă crispez, că înțepenesc, ca și cum aș fi fost împins pe scenă într-o piesă în care nu-mi știam replicile.

— Pari puțin dezorientat astăzi.

— Ăăă…

Nu-mi scăpase faptul că o parte dintre cărțile de pe rafturile lui Dave aveau în titlu cuvântul „sex": *Sexualitatea adolescentină, Sex și cogniție, Modele de comportament sexual deviant* și – preferata mea – *Ieșirea din umbră: cum să înțelegem dependența de sex.*

— Binișor, cred.

— Crezi?

— Nu, sunt bine. Îmi merge bine.

— Chiar așa? Dave se lăsă pe spătarul scaunului, clătinând din bascheții Converse. Asta-i foarte bine. Apoi: Ce-ar fi să mă pui nițel la curent cu ce s-a mai întâmplat?

— Păi… – mi-am scărpinat o sprânceană și am privit într-o parte – spaniola încă mi se pare grea – mai am un test de recuperare, probabil o să-l dau luni. Dar am primit un A[97] pe referatul despre Stalingrad. Așa că se pare că o să am media B la istorie, nu B minus.

El tăcu atât de multă vreme, privindu-mă, încât am început să mă simt încolțit și am încercat să caut alt subiect de conversație. Apoi:

— Altceva?

— Păi…

Mi-am privit degetele mari de la ambele mâini.

— Cum mai stai cu starea de anxietate?

— Nu așa de rău, am spus, gândindu-mă cât de inconfortabil mă făcea să mă simt faptul că eu nu știam nimic despre Dave.

Genul care purta pe deget o verighetă care nu prea semăna de fapt a verighetă – sau poate că nici nu era verighetă, poate că era el doar foarte mândru de moștenirea lui celtică. Dacă ar fi trebuit să ghicesc, aș fi zis că era proaspăt căsătorit și că avea un copil mic – emana un soi de vibrație estompată de tată tânăr și vlăguit, ca și cum ar fi trebuit să se scoale și să schimbe pamperși noaptea – dar cine știe?

— Și medicamentele? Mai au efecte secundare?

— Ăăă… – m-am scărpinat pe nas – cred că e mai bine.

Nici măcar nu-mi mai luasem tabletele, care mă oboseau atât de tare și-mi dădeau asemenea dureri de cap, încât începusem să le scuip în gaura chiuvetei din baie.

Dave rămase o clipă tăcut.

— Deci… ar fi exagerat să spunem că te simți mai bine în general?

— Cred că nu, am spus, după o pauză, privind fix peretele care atârna în spatele lui.

Arăta ca un abac înclinat, făcut din biluțe de plastilină și sfoară înnodată, și mi se părea că petrecusem deja o bucată zdravănă din perioada recentă a vieții mele cu privirea pironită asupra lui.

Dave surâse.

— O spui ca și cum ar fi ceva de care trebuie să-ți fie rușine. Dar faptul că te simți mai bine nu înseamnă că ai uitat-o pe mama ta. Sau că o iubești mai puțin.

Respingând cu totul această presupunere, care nu-mi trecuse niciodată prin cap, mi-am întors privirea de la el spre fereastră, la peisajul deprimant al clădirii de cărămidă albă de peste drum.

— Ai idee de ce te simți mai bine?

— Nu, deloc, am spus abrupt.

„Mai bine” nu era nici pe departe cuvântul potrivit pentru a descrie cum mă simțeam. Nu exista un cuvânt potrivit. Era pur și simplu faptul că lucruri prea mărunte ca să fie menționate – râsete pe coridorul școlii, o șopârlă gecko vie care gonea într-o cușcă din laboratorul de biologie – mă făceau pentru câteva momente să fiu fericit și în clipa următoare să izbucnesc în plâns. Uneori, serile, un vânt jilav și zgrunțuros bătea în ferestre dinspre Park Avenue, chiar când traficul orei de vârf începea să cedeze și orașul se golea pentru noapte; vremea era ploioasă, copacii înfrunzeau, primăvara creștea, devenind vară; iar strigătul părăsit al claxoanelor pe stradă, izul reavăn și rece al trotuarelor ude păreau încărcate de electricitate, de sentimentul mulțimii și al energiei statice, al secretarelor singuratice și al grăsanilor cu pachetul de mâncare la ei, și pretutindeni tristețea dizgrațioasă a ființelor care se împingeau, luptând pentru supraviețuire. Săptămâni la rând fusesem înghețat, impermeabil; acum, în duș, dădeam drumul la apă cât de tare puteam și urlam fără voce. Totul era o rană vie, dureroasă, amețitoare, totul era invers, și totuși era ca și cum aș fi fost tras dintr-o apă rece ca gheața, printr-o copcă, la soare, la ger.

— Pe unde ai hoinărit cu gândul acum? întrebă Dave, încercând să-mi surprindă privirea.

— Poftim?

— La ce te gândeai?

— La nimic.

— Serios? E destul de greu să nu te gândești la absolut nimic.

Am dat din umeri. În afară de Andy, nu spusesem nimănui că luasem autobuzul până la casa unde zăcea Pippa, iar secretul acesta colora totul, ca haloul care persistă după un vis: maci făcuți din șervețele, lumina slabă a unei lumânări care picura ceară, căldura lipicioasă a mâinii ei într-a mea. Dar, deși era lucrul cel mai percutant și

care părea cel mai real din tot ce mi se întâmplase de multă vreme, nu voiam să-l stric discutând despre el, mai ales cu Dave.

Am rămas așa câteva minute lungi. Apoi Dave se aplecă spre mine cu o expresie preocupată și spuse:

— Știi ce, când te întreb pe unde hoinărești în timpul acestor momente de tăcere, nu încerc să fiu răutăcios sau să te pun într-o situație delicată.

— Bineînțeles! Știu, am spus stânjenit, culegând firele de praf de pe tapițeria de tweed a brațului canapelei.

— Sunt aici ca să vorbim despre ceea ce vrei tu să vorbim. Sau – lemnul scaunului scârțâi sub el, căci se mișcase – nici măcar nu e nevoie să vorbim! Mă întreb doar dacă te gândești la ceva anume.

— Păi… am spus, după o altă pauză fără sfârșit, rezistând tentației de a arunca o privire furișă într-o parte, către ceasul meu de mână. Adică, vreau să spun…

Câte minute mai aveam? *Patruzeci*?

— Pentru că am auzit, de la alți adulți din preajma ta, că în ultima vreme ți-ai revenit în mod vizibil. Ai participat mai mult la ore, spuse el, pentru că eu nu scoteam o vorbă. Te-ai angrenat mai mult în grup. Ai început să mănânci din nou normal.

În nemișcarea din birou, o sirenă de ambulanță ajunse, slab, până la noi de pe stradă.

— Așa că mă gândeam că m-ai putea ajuta să înțeleg ce se întâmplă.

Am dat din umeri și m-am scărpinat pe obraz. Cum aș fi putut să explic așa ceva? Până și să încerc mi s-ar fi părut o stupizenie. Chiar și amintirile începeau să pară tulburi și ciuruite de scânteile irealității, ca un vis în care detaliile se estompează cu atât mai mult cu cât încerci mai tare să le reconstitui. Ceea ce conta în primul rând era senzația, un fel de curent subteran, bogat și dulce,

atât de copleșitor, încât la ore, în autobuzul școlii, în timp ce zăceam pe pat încercând să mă gândesc la ceva inofensiv sau plăcut, la o situație sau un spațiu unde pieptul să nu mi se strângă de neliniște, nu trebuia decât să mă cufund în fluxul acesta cald ca sângele și să mă las purtat până în locul secret unde totul era perfect. Pereți de culoarea scorțișoarei, ploaia răpăind pe pervazurile ferestrelor, o tăcere vastă și o senzație de adâncime și de distanță, ca vernisul de pe fundalul unui tablou din secolul al nouăsprezecelea. Covoare uzate până la bătătură, evantaie japoneze pictate și felicitări sofisticate de Sfântul Valentin scăpărând în lumina lumânării, marionete Pierrot, columbe și inimi înfășurate în ghirlande de flori. Chipul palid al Pippei în întuneric.

6.

— Fii atent, i-am spus lui Andy câteva zile mai târziu, în timp ce ieșeam din Starbucks după școală, poți să mă acoperi în după-amiaza asta?

— Sigur, spuse el, luând o înghițitură lacomă din pahar. Pentru cât timp?

— Nu știu.

În funcție de cât dura să schimb metroul la Fourteenth Street, putea să-mi ia până la patruzeci și cinci de minute să ajung în centru; în cursul săptămânii, autobuzul făcea chiar mai mult.

— Vreo trei ore.

El se strâmbă; dacă mama lui era acasă, avea să-l ia la întrebări.

— Și ce să-i spun?

— Spune-i că a trebuit să rămân după cursuri la școală.

— O să creadă că ai necazuri.

— Și ce dacă?

— Da, dar nu cred că ți-ar plăcea să sune la școală să vadă ce mai faci.

— Spune-i că sunt la film.

— O să mă întrebe de ce nu m-am dus și eu. Ce-ar fi să-i spun că ești la bibliotecă?

— E prea stupid.

— Bun, atunci. Hai să-i spunem că ai o întâlnire de urgență cu sticletele care răspunde de tine de când ai ieșit de la zdup. Sau că te-ai oprit să dai de dușcă vreo două halbe la barul celor Patru Anotimpuri.

Își imita tatăl și o făcea atât de precis, încât m-a bufnit râsul.

— *Fabelhaft*[98], am răspuns, cu vocea domnului Barbour. Foarte amuzant.

El dădu din umeri.

— Sediul central e deschis azi până la șapte, adăugă, cu vocea lui anostă și subțiratică. Dar nu trebuie să știu la care filială ești, dacă uiți să-mi spui.

7.

Ușa se deschise mai repede decât m-am așteptat, în timp ce eu rămăsesem cu privirea în gol pe stradă, gândindu-mă la altceva. De data aceasta, Hobie era proaspăt ras, mirosea a săpun, cu părul lung și înspicat pieptănat îngrijit pe spate și dat după urechi; ținuta sa era la fel de impresionantă ca a domnului Blackwell, atunci când îl întâlnisem.

Sprâncenele i se înălțară; era în mod vizibil surprins să mă vadă.

— Salut!

— Am venit într-un moment nepotrivit? am spus, ochind manșeta imaculată a cămășii, brodată cu un cifru minuscul cu litere roșii chinezești, atât

de mici și de stilizate, încât păreau aproape invizibile.

— Nici vorbă! De fapt, chiar speram că ai să treci pe la noi. Purta o cravată roșie cu o siluetă gălbuie pe ea, pantofi eleganți cu șiret și un minunat costum bleumarin de comandă. Intră, te rog!

— Plecați undeva? am spus, privindu-l timid.

Costumul îl făcea să pară o altă persoană, mai puțin melancolică și distrată, mai capabilă – spre deosebire de Hobie din prima mea vizită, cu înfățișarea lui îngălată de urs polar elegant, dar prost întreținut.

— Ăăă… Da. Dar nu acum. Sincer să-ți spun, la noi e cam debandadă. Dar nu contează.

Ce însemna asta? L-am urmat înăuntru – prin desișul atelierului, printre picioare de mese și scaune fără arcuri – și apoi în sus prin salonul crepuscular în bucătărie, unde Cosmo, terierul, măsura camera agitat, scâncind și țăcănind cu ghearele pe gresie. Când am intrat, se dădu câțiva pași înapoi și ne aruncă o privire crâncenă.

— De ce e aici? am întrebat, îngenunchind să-l mângâi pe cap și apoi retrăgându-mi mâna când el se feri.

— Hm? Ce? spuse Hobie.

Părea preocupat de ceva.

— Cosmo. Nu vrea să fie cu Pippa?

— A! E mătușa ei. Nu vrea să-l vadă acolo.

Umplea ceainicul la chiuvetă; și-am observat – ceainicul îi tremura în mâini.

— Mătușa?

— Da, spuse el, punând ceainicul la fiert, apoi aplecându-se ca să scarpine câinele sub bot. Eh, broscoiașule, nu mai știi ce să crezi, nu? Margaret are păreri foarte stricte pe tema câinilor în camera unui bolnav. Are fără îndoială dreptate. Și tocmai acum te nimerești să vii tu, spuse el, aruncându-mi o privire ciudat de luminoasă peste umăr. Îți faci

din nou apariția la orizont. Pippa tot vorbește despre tine de când ai fost aici.

— Serios? am spus, încântat.

— „Unde e băiatul ăla? A fost un băiat aici". Mi-a spus ieri că te vei întoarce, și, *presto,* spuse el, cu un râs cald și tineresc, iată că ai apărut! Se ridică în picioare, trosnind din genunchi, și își șterse dosul încheieturii de sprânceana albă și cioturoasă. Dacă mai aștepți puțin, ai să poți să te duci s-o vezi.

— Cum se mai simte?

— *Mult* mai bine, spuse el clar, fără să se uite la mine. Avem planuri mari. Mătușa o ia în Texas.

— Texas? am spus, după o pauză de uluială.

— Mă tem că da.

— Când?

— Poimâine.

— Nu!

El făcu o grimasă – un junghi care se evaporă chiar în clipa când l-am văzut.

— Da, îi fac bagajele, spuse el, pe o voce veselă care nu se potrivea cu scânteia de nefericire pe care o lăsase o clipă la iveală. Au tot venit oameni pe aici. Prieteni de la școală – de fapt, ăsta e primul moment liber pe care îl avem de ceva timp încoace. A fost o săptămână destul de aglomerată.

— Când se întoarce?

— Păi… nu prea repede, mă tem. Margaret o ia acolo să locuiască la ea.

— Pentru totdeauna?

— A, nu! Nu pentru *totdeauna*, spuse, cu o voce care mă făcu să înțeleg că voia să spună exact opusul. Nu pleacă pe altă planetă, adăugă el, văzând expresia de pe chipul meu. Bineînțeles că am să mă duc să-i fac vizite. Și cu siguranță are să vină și ea pe aici.

— Dar… Simțeam că-mi căzuse tavanul în cap. Credeam că locuiește aici. Cu dumneavoastră.

— De fapt, a locuit. Până acum. Deși sunt sigur că acolo îi va fi mult mai bine, adăugă el, fără

convingere. E o schimbare majoră pentru noi toți, dar, până la urmă, nu mă îndoiesc că e spre binele ei.

Îmi dădeam seama că nu credea o boabă din ceea ce spunea.

— Dar de ce nu poate rămâne aici?

Hobie oftă.

— Margaret e sora vitregă a lui Welty, spuse el. Cealaltă soră vitregă. E ruda cea mai apropiată a Pippei. Ceea ce eu, în orice caz, nu sunt. E de părere că Pippei îi va fi mai bine în Texas, acum că se simte îndeajuns de bine ca să se miște.

— Nu cred că mi-aș dori să locuiesc în Texas, am spus, luat prin surprindere. E prea cald acolo.

— Am impresia că nici doctorii nu sunt atât de buni, spuse Hobie, scuturându-și praful de pe brațe. Deși Margaret nu e de aceeași părere. Se așează și se uită la mine. Ochelarii tăi, spuse. Îmi plac.

— Mulțumesc.

Nu voiam să vorbesc despre noii mei ochelari, o achiziție neplăcută, deși mă ajutau de fapt să văd mai bine. Doamna Barbour alesese ramele pentru mine la E.B. Meyrowitz după ce mă încurcasem la un test oftalmologie de rutină de la școală. Erau rame rotunde de baga, puțin prea adulte și luxoase, și oamenii mari se străduiau un pic prea mult să-mi spună cât de bine îmi stătea cu ele.

— Ce se mai aude pe la voi? întrebă Hobie. Nici nu-ți poți închipui ce agitație a stârnit vizita ta! Ca să-ți spun drept, mă gândeam să vin eu încolo să te văd. Singurul motiv pentru care nu m-am hotărât a fost că n-am vrut sub nicio formă s-o las pe Pippa, dacă tot pleacă atât de curând. Totul s-a petrecut foarte repede, povestea cu Margaret. Ea seamănă cu tatăl lor, bătrânul domn Blackwell – dacă își pune ceva în cap, se apucă de treabă și e gata cât ai bate din palme!

— Merge și el în Texas? Cosmo?

— A, nu! Lui o să-i fie bine aici. Locuiește în casa asta de când avea douăsprezece săptămâni.

— Și n-o să fie nefericit?

— Sper că nu. Ei, bine, ca să fim sinceri, o să-i ducă dorul. Eu și Cosmo ne înțelegem binișor, deși el e într-o depresie cumplită de când a murit Welty. Era de fapt câinele lui, s-a împrietenit cu Pippa nu demult. Terierii ăștia mici de care Welty a avut întotdeauna nu sunt tocmai înnebuniți după copii, să știi – Chessie, mama lui Cosmo, era o adevărată teroare.

— Dar de ce trebuie să se mute Pippa?

— Păi, cum să-ți spun, e singurul lucru pe care-l poate face, spuse el, frecându-se la ochi. Margaret e, tehnic vorbind, ruda cea mai apropiată. Deși ea și Welty nu știu dacă și-au vorbit vreodată când el era în viață – cel puțin, nu în anii din urmă.

— De ce?

— Păi… îmi dădeam seama că nu vrea să-mi povestească. E o poveste foarte complicată. Margaret a fost foarte pornită pe mama Pippei.

Chiar în clipa aceea intră în cameră o femeie înaltă, energică, după toate aparențele, cu nas ascuțit, de vârsta unei bunici mai tinerele, cu o față subțire, de patriciană-harpie, și cu păr ruginiu care începuse să încărunțească. Costumul și pantofii ei îmi amintiră de doamna Barbour, numai că aveau o culoare pe care doamna Barbour n-ar fi purtat-o niciodată: un verde auriu intens.

Se uită la mine; apoi la Hobie.

— Ce înseamnă asta? spuse rece.

Hobie expiră șuierător; părea exasperat.

— Nu te îngrijora, Margaret! Acesta e băiatul care a fost cu Welty când a murit.

Ea mă scrută pe deasupra ochelarilor cu lentile semicirculare și apoi râse ascuțit, stingherită.

— Ah, bună ziua! spuse, numai zâmbet dintr-odată, întinzându-mi mâinile roșii și subțiri, învelite în diamante. Sunt Margaret Blackwell Pierce. Sora lui Welty. Sora *vitregă*, se corectă,

aruncându-i o ocheadă peste umărul meu lui Hobie, când mă văzu încruntându-mă. Eu și Welty am avut același tată. Mama mea s-a numit Susie Delafield.

Rostise numele ca și cum ar fi trebuit să însemne ceva. M-am uitat la Hobie să văd ce părere avea el. Ea mă văzu și-i aruncă o căutătură tăioasă înainte să-și îndrepte din nou atenția către mine, scânteind toată.

— Ce băiat simpatic ești tu! îmi spuse. Avea un nas lung și puțin roz în vârf. Mă bucur nespus să te cunosc. James și Pippa mi-au tot povestit despre vizita ta – un eveniment cu totul extraordinar. Am fost absolut entuziasmați. Și, de altfel, îmi strânse ea mâna, trebuie să-ți mulțumesc din suflet că mi-ai înapoiat inelul bunicului, înseamnă enorm pentru mine.

Inelul *ei*? Derutat din nou, m-am uitat spre Hobie.

— Ar fi însemnat foarte mult și pentru tatăl meu. Atitudinea ei prietenească avea ceva deliberat, exersat („amabilitatea întruchipată”, ar fi spus doamna Barbour); și totuși asemănarea strident arămie cu domnul Blackwell și cu Pippa mă atrăgea la ea împotriva propriei mele voințe. Știi cum s-a pierdut înainte, nu?

Ceainicul fluieră.

— Vrei puțin ceai, Margaret? întrebă Hobie.

— Da, te rog, răspunse ea vioaie. Cu lămâie și miere. Și un strop de scotch. Iar mie, pe o voce mai agreabilă, îmi spuse: Îmi pare nespus de rău, dar mă tem că avem niște socoteli de oameni mari de pus la punct. Trebuie să ne întâlnim în curând cu un avocat. De îndată ce sosește sora la Pippa.

Hobie își drese vocea.

— Nu văd cum ar putea să dăuneze…

— Pot să mă duc s-o văd? am spus, prea nerăbdător ca să-l las să-și încheie propoziția.

— Desigur, spuse Hobie repede, înainte ca mătușa Margaret să apuce să intervină, ferindu-și

cu abilitate privirea ca să nu dea cu ochii de expresia ei iritată. Ții minte drumul, nu? Pe aici.

8.

Primul lucru pe care Pippa mi-l spuse:

— Poți, te rog, să stingi lumina?

Stătea sprijinită de perne, cu căștile iPodului în urechi, părând orbită și dezorientată în lumina becului din tavan.

L-am stins. Camera era mai goală, lângă un perete fusese ridicat un vraf de cutii de carton. O ploaie subțire de primăvară duruia pe pervaz; afară, în curtea întunecată, inflorescențele albe spumoase ale unui păr se ițeau pale lângă cărămida udă.

— Bună! spuse ea, încrucișându-și mâinile și mai strâns pe pătură.

— Salut! am spus, necăjit că păream atât de stângaci.

— Știam că tu ești! Te-am auzit vorbind în bucătărie.

— Serios? De unde știai că sunt eu?

— Sunt muzician. Am auzul foarte ager.

După ce ochii mi se obișnuiră cu semiîntunericul, am văzut că părea mai puțin firavă ca data trecută. Părul îi crescuse puțin, iar copcile îi fuseseră scoase, deși dunga încrețită a rănii era încă vizibilă.

— Cum te simți? am spus.

Ea zâmbi.

— Somnoroasă. Îi auzeam somnolența în voce, puțin aspră și dulce pe margini. Te superi dacă-ți arăt ceva?

— Ce să-mi arăți?

Ea întoarse capul într-o parte, își scoase una dintre căști și mi-o întinse.

— Ascultă!

M-am așezat pe pat lângă ea și mi-am vârât casca în ureche: armonii eterice, impersonale, pătrunzătoare, ca un semnal radio din paradis.

Ne-am uitat unul la altul.

— Ce este? am spus.

— Hm… se uită la iPod, Palestrina.

— Aha.

Dar nu-mi păsa, de fapt. Singurul motiv pentru care îl auzeam era lumina cernută a ploii, copacul alb de la fereastră, tunetul, Pippa.

Tăcerea dintre noi era fericită și stranie, unită prin firul iPodului și prin vocile cristaline care reverberau subțire.

— Nu trebuie să vorbești, îmi spuse, dacă nu-ți vine. Pleoapele îi erau grele, iar vocea, moleșită și ca un secret. Oamenii vor tot timpul să vorbească, dar mie îmi place să tac.

— Ai plâns? am spus, uitându-mă la ea mai îndeaproape.

— Nu. Ei, adică… puțin.

Am stat așa, fără să spunem nimic, și nu ne-am simțit stânjeniți sau neîndemânatici.

— Trebuie să plec, spuse ea apoi. Știai?

— Știu. Hobie mi-a spus.

— E groaznic. Nu vreau să plec.

Mirosea a sare, a medicamente și a încă ceva, cam ca ceaiul de mușețel pe care îl cumpăra mama de la Grace's, dulce și cu aromă de iarbă.

— Pare drăguță, am spus, prudent. Mătușa ta. Așa am impresia.

— Am impresia, repetă ea posomorâtă, trăgând o linie cu degetul pe marginea păturii. A spus ceva despre o piscină. Și despre cai.

— Asta sună bine.

Ea clipi, nedumerită.

— Poate.

— Știi să călărești?

— Nu.

— Nici eu. Dar mama știa. Îi plăceau mult caii. Se oprea întotdeauna să stea de vorbă cu caii de la

trăsurile de pe Central Park South. Ca și cum… Nu știam cum să formulez, era aproape ca și cum *ei* ar fi vorbit cu ea. Cum să-ți spun? încercau să întoarcă boturile, chiar și cu obrazele la ochi, spre locul de unde se apropia ea.

— Și mama ta a murit? întrebă ea sfioasă.

— Da.

— Mama a murit de… – se opri și se gândi – nu-mi amintesc. A murit după vacanța mea de primăvară într-un an, așa că am stat acasă în vacanță și apoi încă o săptămână. Și fusese o excursie în care trebuia să merg cu școala, la Grădina Botanică, și n-am mai mers. Mi-e dor de ea.

— De ce a murit?

— S-a îmbolnăvit. Și mama ta la fel?

— Nu. A fost un accident. Și apoi, nevrând să mă hazardez prea mult pe tema aceasta: Oricum, îi plăceau foarte mult caii, mamei mele. Când era copil avea un cal despre care povestea că uneori se simțea singur și îi plăcea să vină chiar lângă zidul casei și să-și pună capul înăuntru pe fereastră ca să vadă ce se întâmpla în cameră.

— Cum îl chema?

— Acuarelă.

Eram fascinat când mama îmi povestea despre grajdurile din copilăria ei în Kansas: prin căpriori erau bufnițe și lilieci, caii nechezau ușor și pufneau. Știam pe de rost numele tuturor cailor și câinilor de pe vremea când era ea mică.

— Acuarelă? De ce, era în mai multe culori?

— Era pătat cumva. Am văzut fotografii cu el. Uneori, vara, venea și se uita la ea în timp ce ea își făcea somnul de după-amiază. Îl auzea răsuflând, știi? cu botul în perdele.

— Ce frumos! îmi plac caii. Doar că…

— Ce anume?

— Aș prefera să stau aici! Părea, dintr-odată, gata să izbucnească în plâns. Nu știu de ce trebuie să plec.

— Ar trebui să le spui că vrei să rămâi.

Când începuseră mâinile să ni se atingă? De ce mâna îi era atât de fierbinte?

— Le-am spus! Doar că toată lumea crede că acolo e mai bine.

— De ce?

— Nu știu, replică ea pe un ton arțăgos. E mai liniște, au spus. Dar mie nu-mi place liniștea, îmi place când am ce să aud.

— Și pe mine o să mă oblige să plec.

Ea se ridică într-un cot.

— Ei, nu! exclamă alarmată. Când?

— Nu știu. În curând, bănuiesc. Trebuie să mă duc să locuiesc cu bunicii.

— Ah! spuse ea cu alean în glas, lăsându-se să cadă înapoi pe pernă. Eu nu am bunici.

Mi-am împletit degetele cu ale ei.

— Ai mei nu sunt cine știe ce simpatici.

— Îmi pare rău.

— Nu-i nimic, am spus, pe o voce cât am putut de normală, deși inima îmi bătea atât de tare încât îmi simțeam pulsul zvârcolindu-se în buricele degetelor. Mâna ei într-a mea era catifelată și fierbinte ca de febră și doar foarte vag lipicioasă.

— Nu ai pe altcineva?

Ochii ei erau atât de întunecați în lumina pală din fereastră încât păreau negri.

— Nu. De fapt… Oare tata se punea? Nu, nu am.

Urmă o tăcere lungă. Eram încă legați prin căști: una în urechea ei, una într-a mea. Vuiet de scoici marine. Coruri de îngeri și perle. Brusc, totul devenise mult prea lent, de parcă aș fi uitat să respir cum trebuie; mă trezeam întruna ținându-mi răsuflarea, apoi expirând prea tare, gâfâit.

— Ce muzică spuneai că e? am întrebat, doar ca să spun ceva.

Ea zâmbi somnoros și se întinse după o acadea ascuțită, nu prea apetisantă, care zăcea pe un celofan pe noptieră.

— Palestrina[99], spuse, ocolind cu limba bățul pe care-l sugea. *Mesa.* Sau altceva. Sună foarte asemănător.

— Îți place de ea? am întrebat. De mătușa ta?

Ea se uită la mine câteva clipe lungi, tăcute. Apoi puse cu grijă acadeaua înapoi pe celofan și spuse:

— Pare drăguță. Cred. Numai că n-o cunosc, de fapt. E ciudat.

— De ce trebuie? Să pleci?

— E vorba de bani. Hobie n-are ce face – nu e unchiul meu adevărat. Ea îi spune „falsul unchi".

— Aș fi vrut să fie unchiul tău adevărat, am spus. Aș vrea să rămâi.

Ea se ridică deodată în capul oaselor, mă cuprinse cu brațele și mă sărută; și tot sângele mi se scurse din cap, într-un torent, ca și când aș fi căzut de pe o stâncă.

— Am…

Copleșit de spaimă. Uluit, din reflex, am ridicat mâna să mă șterg la gură – doar că sărutul nu era umed sau gras, și am simțit o urmă a lui lucindu-mi pe dosul palmei.

— Nu vreau să pleci.

— Nici eu nu vreau.

— Îți amintești că m-ai văzut?

— Când?

— Chiar înainte.

— Nu.

— Eu îmi amintesc, am spus. Mâna mea reușise cumva să-și facă drum către obrazul ei, și mi-am tras-o înapoi, stângaci, și am silit-o să rămână pe lângă corp, strângând pumnul, așezându-mă practic pe el. Eram acolo.

Atunci mi-am dat seama că Hobie stătea în ușă.

— Bună, iubito! Și, deși căldura din vocea lui îi era menită în primul rând ei, am simțit că o mică parte radia și spre mine. Ți-am spus eu că se întoarce.

— Da, mi-ai spus! zise ea, ridicându-se în capul oaselor. A venit.

— Deci, data viitoare ai să mă asculți?

— Te-am *ascultat.* Doar că nu te-am *crezut.*

Tivul unei perdele străvezii atingea ușor pervazul. Am auzit, slab, murmurul traficului de pe stradă. Stând acolo, pe marginea patului ei, m-am simțit ca în momentul de trezire dintre vis și lumina zilei, când totul se contopește și se amestecă exact în clipa când trebuia să se schimbe, totul în aceeași alunecare fluidă și euforică: lumina ploii, Pippa șezând în capul oaselor cu Hobie în prag, și sărutul ei (cu aroma particulară a ceea ce acum cred că fusese o acadea cu morfină) încă lipicios pe buzele mele. Și totuși nu știu dacă doar morfina ar fi putut să explice cât de amețit mă simțeam în momentele acelea, cât de învăluit, cu zâmbetul pe buze, în fericire și frumusețe. Mai mult buimaci, ne-am luat rămas-bun (fără promisiuni că ne vom scrie; ea părea să fie prea bolnavă pentru asta), și apoi m-am trezit pe hol, cu asistenta medicală, cu mătușa Margaret vorbind tare și amețitor și mâna liniștitoare a lui Hobie pe umărul meu, o presiune puternică, încurajatoare, ca o greutate menită să mă ancoreze și să-mi arate că totul e în regulă. Nu mai simțisem o astfel de atingere de la moartea mamei – prietenească, gata să mă sprijine în mijlocul evenimentelor buimăcitoare – și, ca un câine vagabond însetat de afecțiune, am simțit o schimbare profundă în sentimentele mele de loialitate pătrunzându-mi în sânge, o convingere subită, umilitoare, lacrimogenă, că „locul acesta e bun, omul acesta îmi oferă siguranță, pot să am încredere în el, nimeni n-o să-mi facă rău aici”.

— Ah, strigă mătușa Margaret, plângi? Îl vedeți? îi spuse surorii celei tinere (care dădea din cap, zâmbitoare, gata să-i facă pe plac, aflată în mod limpede sub vraja ei). Ce dulce e! O să-ți fie dor de ea, nu-i așa? Surâs larg, sigur de sine, de

propria dreptate. Va trebui să vii să ne vizitezi, va trebui *neapărat.* Întotdeauna îmi face plăcere să primesc oaspeți. Părinții mei… aveau una dintre cele mai mari case în stil Tudor din Texas…

Sporovăi înainte, gureșă ca un papagal. Dar sufletul meu era în altă parte. Iar savoarea sărutului pe care mi-l dăduse Pippa – dulce-amară și ciudată – îmi rămase pe buze pe tot drumul înapoi, în timp ce, somnoros, mă lăsam legănat de autobuz, într-un ghemotoc de tristețe și încântare, o suferință luminată de focuri de artificii, care mă ridica deasupra orașului măturat de vânt ca un zmeu: cu capul în nori, cu sufletul în înaltul cerului.

9.

Uram să mă gândesc că pleacă. Nu puteam suporta gândul. În ziua aceea m-am trezit cu o durere de inimă. Uitându-mă la cerul întins peste Park Avenue, negru-albăstriu și amenințător, un cer tulburat, desprins parcă dintr-o reprezentare a Calvarului, mi-am imaginat-o pe Pippa uitându-se la același cer întunecat pe fereastra avionului; și, în timp ce mergeam cu Andy până la stația de autobuz, ochii plecați și atmosfera sobră a străzii păreau să reflecte și să amplifice tristețea provocată de gândul plecării ei.

— Texasul e groaznic de plictisitor, spuse Andy, între două strănuturi.

Ochii îi erau roșii și-i curgeau de la polen, încât semăna mai tare cu un șoarece de laborator decât de obicei.

— Ai fost?

— Da, în Dallas. Unchiul Harry și mătușa Tess au locuit acolo o vreme. N-ai nimic de făcut decât să te duci la film și nu poți să mergi nicăieri pe jos,

trebuie să te ducă cineva cu mașina. Plus că au șerpi cu clopoței și pedeapsa cu moartea, care mie mi se pare barbară și imorală în nouăzeci și opt la sută din cazuri. Dar probabil că pentru ea o să fie mai bine acolo.

— De ce?

— Clima, în primul rând, spuse Andy, ștergându-și nasul cu una dintre batistele călcate, de bumbac, pe care le lua în fiecare dimineață din sertarul dulapului său. Convalescenților le face bine vremea caldă. De asta bunicul Van der Pleyn s-a mutat în Palm Beach.

Am rămas tăcut. Andy, știam, îmi era loial; aveam încredere în el, îi prețuiam părerile, și totuși felul cum vorbea mă făcea uneori să mă simt ca și cum aș fi discutat cu unul dintre programele acelea pe calculator care mimează conversațiile dintre oameni.

— Dacă ajunge la Dallas, ar trebui neapărat să meargă la Muzeul de Științe Naturale. Deși cred că o să i se pară mic și întrucâtva demodat. IMAX-ul pe care l-am văzut acolo nici măcar nu era tridimensional. Și trebuie să plătești în plus pentru planetariu, ceea ce e ridicol dacă stai să te gândești cât de slab e pe lângă Hayden[{100}].

— Aha.

Uneori mă întrebam exact ce anume ar fi putut să-l dea jos pe Andy din turela lui matematică: un tsunami? o invazie de decepticoni[{101}]? Godzilla tropăind pe Fifth Avenue? Era o planetă fără atmosferă.

10.

S-a mai simțit vreodată cineva atât de singur? Întors în casa Barbour, în zarva și plenitudinea

unei familii care nu era a mea, m-am simțit acum mai singur decât de obicei – mai ales pentru că, pe măsură ce se apropia sfârșitul școlii, nu-mi era clar (și nici lui Andy, de altfel) dacă aveam să merg cu ei în vacanța de vară la casa de vacanță din Maine. Doamna Barbour, cu delicatețea ei caracteristică, reușea să ocolească subiectul chiar și în mijlocul cutiilor de carton și al valizelor deschise care începuseră să apară peste tot prin casă; domnul Barbour și frații mai mici păreau toți entuziasmați, dar pe Andy perspectiva plecării îl umplea de oroare.

— Soare și mare, spunea el plin de dispreț, împingându-și ochelarii (că ai mei, doar cu lentile mult mai groase) în sus pe nas. Cel puțin cu bunicii tăi ai să simți pământul sub picioare. O să ai apă caldă. Conexiune la internet.

— Nu-mi pare rău pentru tine.

— Ei bine, dacă o să trebuiască într-adevăr să vii cu noi, ai să vezi tu cum e! E ca în *Răpit de piraţi*[102]. Atunci când eroul e vândut ca sclav pe corabie.

— Bun, ce părere ai de partea când trebuie să se ducă la ruda aia înfiorătoare dintr-un fund de țară, pe care nici măcar n-o cunoaște?

— Da, m-am gândit și la asta, spuse Andy cu seriozitate, răsucindu-și scaunul de la birou ca să se uite la mine. Deși cel puțin oamenii ăștia nu uneltesc să te ucidă – nu e nicio moștenire la mijloc.

— Nu, cu siguranță nu.

— Știi ce sfat ți-aș da eu?

— Nu.

— Sfatul meu, spuse Andy, scărpinându-și nasul cu guma creionului, e să tragi cât poți când intri în școala cea nouă din Maryland. Ai un avantaj – ești cu un an în avans. Asta înseamnă că o să termini la șaptesprezece ani. Dacă te pui cu burta pe carte, poți să scapi în patru ani, poate chiar în trei, și să obții pe urmă o bursă la ce universitate vrei.

— N-am cine știe ce note.

— Adevărat, spuse Andy, dar asta numai pentru că nu muncești. În plus, cred că putem să cădem de acord că noua ta școală, oriunde ar fi, n-o să fie așa de pretențioasă.

— Sper din tot sufletul să nu fie.

— Adică, e școală publică totuși, zise Andy. Maryland. Am tot respectul pentru Maryland. Au Laboratorul de Fizică Aplicată și Institutul Științific pentru Studierea Spațiului de la John Hopkins[103], ca să nu mai vorbim de centrul spațial Goddard din Greenbelt. E un stat conectat puternic la NASA. În primii câți te-ai încadrat într-a șaptea?

— Nu-mi amintesc.

— OK, nu-i nicio problemă dacă nu vrei să-mi spui. Ideea e că poți să termini cu note bune la șaptesprezece ani – poate chiar la șaișpe, dacă te ții de treabă – și pe urmă poți intra unde vrei.

— Trei ani e timp lung.

— Pentru noi, da. Dar, în ordinea lucrurilor, nu e deloc. Uită-te, de pildă, spuse Andy chibzuit, la o sărmană oiță ca Sabine Ingersoll sau la idiotul ăla de James Villiers. Sau javra de Forrest Longstreet.

— Aia nu sunt sărmani. L-am văzut pe tatăl lui Villiers pe copertă la *The Economist.*

— Nu, dar sunt tâmpi ca o pernă. Sabine, de exemplu, abia dacă e în stare să-și miște picioarele. Dacă familia ei n-ar avea bani și ea ar trebui să se descurce pe cont propriu, ar trebui să se facă – nu știu – prostituată. Longstreet probabil s-ar târî într-un colț și ar face foamea. Ca un hamster căruia nu i s-a mai dat de mâncare.

— Mă bagi în depresie.

— Vreau să spun un singur lucru: ești băiat deștept. Și adulților le place de tine.

— Ce? am spus neîncrezător.

— Bineînțeles, spuse Andy, cu vocea lui lividă, exasperantă. Îți amintești nume, te pricepi să te uiți în ochii cuiva, știi să dai mâna când e nevoie. La școală toată lumea îți caută în coarne.

— Da, dar…

N-am vrut să spun că era din cauză că mama murise.

— Nu fi fraier! Ai putea să scapi și dac-ai fi criminal. Ești suficient de deștept ca să te descurci de unul singur.

— Tu de ce nu te-ai descurcat atunci în povestea asta cu bărcile?

— A, ba m-am descurcat, fii fără grijă! spuse Andy înverșunat, întorcându-se la caietul lui de exerciții hiragana. Am calculat că mai am patru veri de coșmar, în cel mai rău caz. Trei, dacă tata mă lasă să merg la facultate la șaișpe ani. Două dacă strâng din dinți într-a unșpea și mă înscriu la programul ăla de vară de la Școala Montană ca să învăț agricultură organică. Și dup-aia nu mai pun în viața mea piciorul într-o barcă.

11.

— Din păcate, e greu de vorbit cu ea la telefon, spuse Hobie. Nu mă așteptam la asta. Nu face bine deloc.

— Nu face bine? am spus.

Abia dacă trecuse o săptămână, și, deși nu avusesem nicio intenție să trec să-l văd pe Hobie, m-am trezit că eram din nou acolo: ședeam la masa din bucătărie și îmi mâneam felul doi din ceea ce părea să fie, la prima vedere, o masă informă de pământ de flori înmuiat și negru, dar care era de fapt un amestec delicios de ghimbir și smochine, cu frișcă și cu fâșii minuscule, amare, de coajă de portocală pe deasupra.

Hobie se frecă la ochi. Când sosisem, repara un scaun în subsol.

— E foarte frustrant, spuse.

Avea părul legat la spate, lipit de tâmple și de creștet; ochelarii îi atârnau pe un lanț la gât. Sub salopeta neagră de lucru, pe care și-o scosese și o agățase într-un cuier, purta niște reiați vechi pătați cu alcool mineral și ceară de albine și o cămașă de bumbac cu mânecile suflecate deasupra cotului.

— Margaret spune că a plâns trei ore după ce a vorbit cu mine la telefon duminică seară.

— De ce nu poate să se întoarcă?

— Sincer îți spun, mi-aș dori să știu cum să rezolv situația, spuse Hobie. Așa cum arăta, inteligent și posac, cu mâna albă noduroasă întinsă pe masă, avea ceva în aplecarea umerilor care sugera un cal de povară răbdător sau poate un muncitor venit la cârciumă la sfârșitul unei zile lungi de muncă. Mă gândeam să iau avionul și să mă duc să am grijă de ea, dar Margaret nu e de acord. Zice că n-o să se acomodeze dacă stau eu pe lângă ea.

— Cred că ar trebui oricum să vă duceți.

Hobie ridică din sprâncene.

— Margaret a angajat un psiholog, o somitate, se pare, care folosește caii ca să lucreze cu copiii traumatizați. Și da, Pippei îi plac animalele, dar, chiar dacă ar fi fost perfect sănătoasă, nu și-ar fi dorit să stea afară și să călărească toată ziua. Și-a petrecut cea mai mare parte a vieții luând lecții de muzică și exersând. Margaret e entuziasmată de programul de muzică de la biserica lor, dar un cor amator de copii n-are cum să-i stârnească Pippei cine știe ce interes.

Am pus deoparte farfuria de sticlă pe care o golisem complet.

— De ce n-o cunoștea Pippa dinainte? am întrebat timid, și apoi, pentru că el nu răspundea, am continuat: E o chestiune de bani?

— Nu într-atât de mult. Deși… da. Ai dreptate. Banii sunt întotdeauna la mijloc. Vezi tu, spuse el, aplecându-se spre mine, cu mâinile sale mari și expresive pe masă, tatăl lui Welty a avut trei copii.

Welty, Margaret și mama Pippei, Juliet. Fiecare de la altă mamă.

— Aha.

— Welty a fost cel mai mare. Și te gândești – băiatul cel mai mare, nu? Dar pe la șase ani a contractat o tuberculoză a șirei spinării, pe vremea când părinții lui erau în Aswan – bona nu și-a dat seama de gravitatea bolii și a ajuns prea târziu cu el la spital – era un băiat foarte isteț, așa am înțeles, foarte agreabil, dar bătrânul domn Blackwell nu era un om care să tolereze slăbiciunea sau infirmitatea. L-a trimis în America, să locuiască la niște rude, și abia dacă și-a mai amintit de el.

— E groaznic, am spus, stupefiat de nedreptatea gestului.

— Da. De fapt – Margaret o să-ți povestească altceva, firește, dar era un tip dur, tatăl lui Welty. În orice caz, după ce familia Blackwell a fost expulzată din Cairo – poate „expulzată” nu e cuvântul potrivit. Când a venit Nasser[{104}] la putere, toți străinii au fost siliți să părăsească țara – tatăl lui Welty lucra în industria petrolului, din fericire avea bani și proprietăți în altă parte. Străinii nu au avut voie să scoată din țară bani sau orice altceva de valoare. În orice caz. Hobie luă încă o țigară. M-am depărtat puțin de la subiect. Ideea e că Welty o cunoștea foarte puțin pe Margaret, care era cu vreo doisprezece ani mai mică. Mama lui Margaret era din Texas, dintr-o familie cu tradiție, avea o grămadă de bani. Ăla a fost ultimul și cel mai lung mariaj al domnului Blackwell – marea poveste de dragoste, dacă e să te iei după Margaret. Au fost un cuplu foarte vizibil în Houston – petreceri cu șampanie, chartere numai pentru ei, safariuri în Africa – tatăl lui Welty era îndrăgostit de Africa, chiar și după ce a trebuit să plece din Cairo n-a putut să stea departe prea mult timp.

— În orice caz – chibritul se aprinse, și Hobie tuși, exhalând un nor de fum. Margaret era prințesa lui tati, lumina ochilor lui etc. Și totuși, pe toată durata căsniciei, el a avut legături cu garderobiere, cu chelnerițe, cu fetele unor prieteni, și, la un moment dat, după șaizeci de ani, a făcut un copil cu o fată care-l tundea. Și copilul ăla a fost mama Pippei.

Ascultam în tăcere. Țineam minte din clasa a doua un mare scandal (prezentat amănunțit în fiecare zi pe paginile mondene din *New York Post*) atunci când tatăl unuia dintre colegii mei avusese un copil cu o altă femeie decât mama lui Eli, ceea ce însemnase că o mulțime de mame se dăduseră de partea unuia sau a altuia dintre cei implicați și încetaseră să-și mai vorbească în fața școlii în timp ce așteptau să-și ia acasă plozii după-amiaza.

— Margaret era la facultate, la Vassar, spuse Hobie sacadat. Deși îmi vorbea ca unui adult (ceea ce-mi făcea plăcere), subiectul părea să-l stinghereacă. Cred că n-a mai vorbit cu tatăl ei vreo doi ani. Bătrânul domn Blackwell a încercat să-i închidă gura frizeriței cu niște bani, dar l-a apucat zgârcenia – cel puțin față de rude. Așa că Margaret – de fapt, Margaret și Julie, mama Pippei, nici măcar nu s-au întâlnit vreodată, doar la tribunal, pe vremea când Juliet era practic doar un bebeluș. Tatăl lui Welty ajunsese să o urască într-atât pe frizeriță, încât stipulase clar în testament că nici ea, nici Juliet n-aveau să primească vreun cent peste pensia aia alimentară meschină prevăzută de lege. Dar Welty… Hobie își strivi mucul de țigară în farfurie. Bătrânul domn Blackwell se răzgândise în privința lui Welty și i-a făcut parte dreaptă în testament. Și, pe parcursul tuturor divergențelor legale, care au durat ani de zile, Welty a ajuns să fie profund tulburat de felul cum copilul cel mai mic era dat la o parte și ignorat. Mama lui Juliet n-o voia; niciuna dintre rudele mamei n-o voia; bătrânul domn Blackwell n-o voise cu siguranță

niciodată, iar Margaret și mama ei, la drept vorbind, ar fi fost fericite s-o vadă aruncată în stradă. Frizeriță o lăsa singură în casă în timp ce ea era la muncă… pe scurt, o situație foarte urâtă.

— Welty n-avea nicio obligație să intervină, dar era un om iubitor, fără familie, și îi plăceau copiii. A invitat-o pe Juliet aici într-o vacanță pe când fata – Julian, cum i se zicea – avea șase ani și…

— Aici, în casa asta?

— Da, aici. Și, când vara s-a încheiat și a venit vremea s-o trimită înapoi, și ea plângea că trebuie să plece și maică-sa nu-i răspundea la telefon, el a anulat biletele de avion și a început să dea telefoane s-o înscrie aici în clasa întâi. N-a fost niciodată un aranjament oficial – lui i-a fost teamă să facă valuri, cum se spune –, dar mai toată lumea a luat-o de copilul lui, fără să intre în amănunte. Welty avea la vremea aia vreo treizeci și cinci de ani, era suficient de mare ca să-i fie tată. Ceea ce i-a și fost, în esență.

— Dar nu contează, spuse el, ridicând privirea, cu o altă voce. Voiai să dai o raită prin atelier. Vrei să coborâm?

— Mulțumesc, am spus. Mi-ar face plăcere.

Când îl găsisem acolo lucrând la scaunul cu picioarele în sus, el se ridicase, se întinsese și spusese că e gata să ia o pauză, dar eu nu voisem deloc să urc la parter, atât de ticsit și de magic era locul: o peșteră a comorilor, mai mare pe dinăuntru decât părea de afară, cu lumina cernându-se din ferestrele înalte, traforaje și filigran, unelte misterioase cărora nu le știam denumirea, și mirosul ascuțit, tulburător, de vernis și ceară. Chiar și scaunul la care lucra și care avea în față picioare de țap, cu copite despicate, păruse nu atât un articol de mobilă, cât o făptură în puterea unei vrăji, ca și cum ar fi putut să se răsucească singură, să sară jos de pe bancul de lucru și să țopăie afară în stradă.

Hobie își luă șorțul și și-l puse din nou. În ciuda firii sale blajine și a felului tăcut de a fi, avea constituția unui om care își câștiga traiul mutând mobilă sau făcând pe hamalul.

— Deci, spuse el, conducându-mă în jos pe scări. Magazinul din spatele magazinului.

— Poftim?

El râse.

— *Arrière-boutique*. Ceea ce văd clienții este doar o fațadă, chipul înfățișat publicului, dar treaba într-adevăr importantă se face aici jos.

— Corect, am spus, privind labirintul de la baza scării, lemn blond ca mierea, lemn închis la culoare ca melasa lichidă, sclipiri de alamă, aur și argint în lumina spălăcită. Ca în arca lui Noe, fiecare specie de mobilă era aliniată alături de neamul său: scaunele cu scaune, canapelele cu canapele; ornicele cu ornice, mesele de scris, cabinetele și scrinurile în rânduri țepene unul vizavi de altul. Mesele de sufragerie, în mijloc, formau cărări înguste, labirintice, pe care, urmându-le, le puteai ocoli. În spatele încăperii, un val de oglinzi vechi pătate atârnau ramă lângă ramă, lucind slab de lumina argintie a vechilor săli de bal și a saloanelor înțesate de lumânări.

Hobie întoarse capul spre mine. Își dădea seama cât de fericit eram.

— Îți plac lucrurile vechi?

Am dat din cap – era adevărat, îmi plăceau lucrurile vechi, deși era ceva ce eu însumi nu înțelesesem până atunci.

— Atunci trebuie să fie interesant pentru tine în casa Barbour. Mă aștept ca unele dintre articolele lor în stil Queen Anne și Chippendale[105] să fie pe măsura unor exponate de muzeu.

— Da, am spus ezitant. Dar aici e altfel. E mai frumos, am adăugat, în caz că el n-ar fi înțeles.

— Cum așa?

— Nu știu… Am strâns ochii, încercând să-mi adun gândurile. Aici e foarte frumos, atâtea scaune

lângă alte scaune… ca și cum ar avea personalități diferite, înțelegeți? Adică, ăsta e… – nu găseam cuvântul – aproape caraghios, dar într-un fel bun, într-un fel confortabil. Iar ăla e cumva mai nervos, cu picioarele lui subțiri de păianjen…

— Ai ochi bun la mobilă.

— Păi… Complimentele mă derutau, niciodată nu știam cum să răspund altfel decât să mă port ca și când nu le-aș fi auzit. Când le vezi aliniate așa, îți dai seama cum sunt făcute. La Barbouri – nu știam prea bine cum să explic –, nu știu, e mai mult ca în scenele alea cu animale împăiate de la Muzeul de Științele Naturii.

Când râdea, își pierdea aerul de posomoreală și anxietate; îi simțeai firea plină de bunăvoință, radia pur și simplu din el.

— Nu, așa e, am spus, hotărât să nu mă dau bătut și să-mi susțin punctul de vedere. Felul cum le-au așezat, o masă singură, cu o veioză pe ea, și toate aranjate să nu cumva să le atingi… E exact ca în dioramele alea construite în jurul lacului sau mai știu eu cui, care-i reproduc habitatul. E frumos, dar, cum să spun, am arătat spre scaunele aliniate lângă peretele îndepărtat al camerei. Uite, ăla e ca o harpă, celălalt, ca o lingură, al treilea…

Am imitat cu mâna curbura adâncă.

— Spătarul în formă de scut. Deși, îți spun eu, detaliul cel mai frumos la ăla sunt șipcile în formă de canaf. Poate nu-ți dai seama, spuse el, înainte să apuc să-l întreb ce însemna „canaf”, dar numai faptul că îi vezi mobila în fiecare zi e o formă de educație în sine – faptul că o vezi în tonuri diferite ale luminii, că poți să o atingi oricând vrei. Își suflă peste lentilele ochelarilor – le șterse cu un colț al șorțului. Trebuie să pleci deja?

— Nu chiar, am spus, deși se făcea târziu.

— Atunci vino-ncoace! spuse el. Hai să te pun puțin la muncă! Mi-ar prinde bine o mână de ajutor cu scăunașul ăsta aici.

— Cel cu picioare de capră?

— Da, cel cu picioare de țap. Vezi că mai e un șorț în cui – știu, e prea mare, dar tocmai am uns chestia asta cu ulei de in și nu vreau să-ți strici hainele.

12.

Dave psihiatrul îmi spusese de mai multe ori că și-ar fi dorit să-mi găsesc un hobby – un sfat pe care eu îl respinsesem, pentru că îndeletnicirile pe care mi le sugerase el (badminton, tenis de masă, popice) mi se păreau toate absolut stupide. Dacă își închipuia că un meci sau două de tenis de masă aveau să mă ajute să depășesc durerea provocată de dispariția mamei, țintea complet pe lângă. Dar – așa cum dovedeau jurnalul imaculat pe care mi-l dăduse domnul Neuspeil, profesorul meu de engleză, sugestia doamnei Swanson să încep să merg la cercul artistic după orele de școală, oferta lui Enrique de a mă lua la meciurile de baschet de pe terenul de pe Sixth Avenue și chiar și încercările sporadice ale domnului Barbour de a-mi stârni interesul față de indicatoarele de adâncime și steguleţe navale – o mulțime de adulți aveau aceeași idee.

— Dar ce-ți place să *faci* în timpul liber? mă întrebase doamna Swanson în biroul ei gri-deschis, vag sinistru, care mirosea a ceai de ierburi și pelin, cu vrafuri de reviste *Seventeen* și *Teen People* pe masa de citit și unde plutea întotdeauna un soi de muzică asiatică, cristalină, ca de clopoței.

— Nu știu. Îmi place să citesc. Să mă uit la filme. Să joc Age of Conquest II și Age of Conquest: Platinum Edition. Nu știu, repetasem, pentru că ea se uita la mine în continuare.

— Toate astea sunt foarte bune, Theo, spusese ea, cu o față îngrijorată. Dar ar fi foarte bine dacă ți-am putea găsi să faci ceva în grup. Ceva care să te implice într-o echipă, pe care să-l faci împreună

cu alți adolescenți. Te-ai gândit vreodată să te apuci de vreun sport?

— Nu.

— Eu practic o artă marțială care se numește aikido. Nu știu dacă ai auzit de ea. Este un mod de a folosi propriile mișcări ale adversarului pentru a te apăra.

Mi-am întors privirea spre tabloul parcă decolorat de vreme cu Fecioara Noastră din Guadalupe, care atârna în spatele ei, la ceafă.

— Sau poate fotografia. Doamna Swanson își puse una peste alta pe birou mâinile încărcate de inele cu turcoaz. Pentru că înțeleg că nu te interesează cercul artistic. Deși trebuie să spun că doamna Sheinkopf mi-a arătat o parte dintre desenele pe care le-ai făcut anul trecut – vederea aceea peste acoperișuri, îți amintești, turnurile de apă, de la fereastra unei mansarde? Foarte bun simț de observație – cunosc priveliștea și ai surprins câteva linii foarte bine, cu multă energie, cred că ea a folosit cuvântul „cinetic”, avea o repeziciune foarte interesantă, toate planurile acelea care se intersectau și unghiurile scărilor de incendiu. De fapt, vreau să spun că nu contează atât de mult ceea ce faci – mi-aș dori să găsim o modalitate prin care să fii mai conectat.

— Mai conectat la ce? am întrebat, pe un ton care mi-a ieșit mult prea răuvoitor.

Ea păru buimăcită pentru o clipă.

— Mai legat de oameni! Și, făcu un gest spre fereastră, de lumea din jurul tău! Uite ce este, spuse ea cu vocea ei cea mai blândă, cea mai hipnotic-mângâietoare, știu că tu și mama ta ați avut o legătură *extrem* de strânsă. Am vorbit cu ea. V-am văzut împreună. Și știu exact cât de tare îți-e dor de ea.

„Nu, nu știi”, m-am gândit, privind-o cu insolență drept în ochi.

Ea se uită la mine într-un mod ciudat.

— Ai fi surprins să afli, spuse ea, lăsându-se pe spate în scaunul drapat cu șalul ei, ce lucruri mărunte ne pot ajuta să ieșim din starea de deznădejde. Dar nimeni nu poate face asta în locul tău. Tu ești cel care trebuie să prindă ocazia.

Deși știam că avusese toate bunele intenții, am ieșit din biroul ei cu capul plecat, cu lacrimi arzându-mi ochii. Ce dracu' știa babeta asta pisăloagă? Doamna Swanson avea o familie colosală – vreo zece copii și treizeci de nepoți, dacă era să te iei după pozele de pe pereți; un apartament enorm pe Central Park West și o casă în Connecticut, dar nici cea mai mică idee despre ce însemna să-ți fugă definitiv pământul de sub picioare într-un minut. Îi venea ușor să se tolănească în fotoliul ei hippy și să bată câmpii despre activități extrașcolare și ieșiri în aer liber.

Și totuși, pe neașteptate, o ocazie mi se oferise, și încă în locul cel mai puțin probabil: atelierul lui Hobie. „Mâna de ajutor" dată la repararea scaunului, care, în esență, însemnase că eu stătusem și mă uitasem cum Hobie sfâșiase șezutul scaunului ca să-mi arate stricăciunile făcute de viermi, cârpăcelile anterioare și alte orori ascunse sub tapițerie) se transformase rapid în două sau trei după-amiezi bizare, dar captivante, pe săptămână, după orele de școală: etichetam borcane, amestecam clei de iepure, sortam cutii cu accesorii pentru sertare („chițibușuri") sau uneori mă uitam pur și simplu la Hobie cum dădea picioarele de scaune la strung. Deși magazinul de la parter rămânea închis, cu porțile metalice încă încuiate, în magazinul din spate orologiile băteau, lemnul de mahon lucea, lumina filtrată se aduna în băltoace aurii pe mesele de sufragerie, viața menajeriei de la subsol mergea mai departe.

Hobie era sunat de casele de licitații din tot orașul, dar și de clienți privați; restaura mobilă pentru Sotheby's, pentru Christie's, pentru Tepper, pentru Doyle. După școală, în mijlocul ticăitului

somnoros al ceasornicelor, mă învăța textura și lustrul fiecărui tip de lemn, culorile lui, suprafața vălurită și lucioasă a arțarului tigrat și fibra spumoasă a nucului noduros, greutatea lor în mână și chiar și mirosurile diferite – „uneori, când nu ești sigur ce specie e, cel mai simplu e pur și simplu s-o adulmeci un pic") – mahonul iute, stejarul cu iz de fum, cireșul negru cu mirosul lui pătrunzător caracteristic și aroma floral, de ambră și rășină, a palisandrului. Ferăstraie și freze, rașpele și pile curbate, cuțite îndoite și cuțite tip lopățică, scoabe și piese în T. Am învățat despre furniruri și poleieli, ce erau îmbinările cu cep și crestătură, diferența dintre lemnul vopsit negru ca abanosul și abanosul autentic, dintre spătarele Newport, Connecticut și Philadelphia, cum forma butucănoasă și suprafața netedă și uniformă a unui birou Chippendale îl făceau inferior altuia, cu picioare curbate ca niște paranteze, cu sferturi de coloane striate și ceea ce lui Hobie îi plăcea să numească raportul „exaltat" dintre dimensiunile sertarelor succesive.

Subsolul – lumină palidă, rumeguș împrăștiat pe podea – avea ceva din aerul unui grajd, în care animale masive adăstau răbdătoare în semiîntuneric. Hobie mă făcea să percep în fiecare piesă de mobilă bună un suflet viu, vorbind despre ele de parcă ar fi fost însuflețite, dezvăluindu-mi musculozitatea, natura aproape animală care deosebea piesele de cea mai bună calitate de semenele lor mai țepene, mai mătăhăloase, mai manieriste, și mângâind cu tandrețe crupele întunecate, lucitoare ale bufetelor și scrinurilor ca și cum ar fi dezmierdat un animal drag. Era un profesor bun și, foarte curând, călăuzindu-mă de-a lungul procesului de examinare și comparare, mă învățase cum să identific o copie: după uzura prea uniformă (mobila veche era întotdeauna uzată asimetric); după marginile care erau tăiate la mașină în loc să fie netezite de mână (degetele

antrenate puteau simți cantul făcut la mașină, chiar și la lumină slabă); dar mai degrabă printr-o aparență moartă, plată a lemnului, lipsit de un anume luciu, de farmecul acela misterios pe care i-l dădeau secolele în care fusese atins, folosit și trecut dintr-o mână într-alta. Când contemplam viețile acestor vechi scrinuri și secretere pline de demnitate – vieți mai îndelungate și mai blânde decât ale oamenilor –, simțeam că mă cufund într-o stare de liniște, ca o piatră căzând pe fundul unei ape adânci, încât, atunci când se făcea vremea să plec, ieșeam din atelier buimac, clipind dezorientat din ochi în lumina scânteietoare de pe Sixth Avenue, aproape fără să-mi dau seama unde mă aflu.

Mai mult încă decât munca în atelier (în „spital", cum îi spunea Hobie), îmi plăcea de Hobie însuși: zâmbetul lui obosit, postura elegant aplecată de bărbat masiv, mânecile suflecate și felul lui de a fi agreabil și glumeț, obiceiul de muncitor de a-și șterge fruntea cu dosul încheieturii, buna dispoziție răbdătoare și bunul lui simț neclintit. Dar, deși vorbeam relaxat și sporadic, discuțiile noastre nu erau niciodată simple. Chiar și un nevinovat „ce mai faci?" era o întrebare nuanțată, deși nu părea a fi; iar în răspunsul meu invariabil („bine"), el știa să citească imediat adevărul, fără ca eu să trebuiască să-i explic ceva. Și, deși arareori mă privea întrebător sau mă chestiona, simțeam că *mă percepe* mai bine decât numeroșii adulți a căror misiune era „să înțeleagă ce se petrecea în capul meu", așa cum îi plăcea lui Enrique să spună.

Dar – mai mult decât orice – îmi plăcea de el pentru că mă trata ca pe un tovarăș și un partener de conversație egal. Nu conta că uneori voia să vorbească despre vecinul lui care avusese o operație la genunchi sau despre un concert de muzică preclasică la care fusese în oraș. Dacă îi povesteam ceva haios care se întâmplase la școală,

Hobie era un ascultător atent și sensibil: spre deosebire de doamna Swanson (care încremenea și părea surprinsă când făceam vreo glumă) sau de Dave (care chicotea, dar stângaci, și întotdeauna cu o secundă întârziere), lui îi plăcea să râdă, iar eu eram fericit când îmi spunea povești din viața lui: unchi care, după o viață dezordonată, se însurau târziu, călugărițele băgărețe ale copilăriei lui, școala cu internat de mâna a treia, de undeva de pe lângă granița canadiană, la care toți profesorii beau de stingeau, casa cea mare din nordul statului, în care tatăl lui ținea atât de frig, încât geamurile înghețau la margini pe dinăuntru, după-amiezile cenușii de decembrie când îl citea pe Tacit sau *Naşterea republicii olandeze* de Motley[106]. („Mi-a plăcut enorm de mult istoria, întotdeauna. Drumul nebătut! Ambiția mea cea mai mare în copilărie a fost să fiu profesor de istorie la Notre Dame[107]. Deși presupun că ceea ce fac acum e doar un alt mod de a lucra cu istoria.”) Îmi povestea despre canarul lui orb de un ochi, salvat dintr-un supermarket, care îl trezise cu trilul lui toată copilăria; despre accesul de febră reumatică din cauza căruia rămăsese țintuit în pat timp de șase luni; despre bizara clădire veche a bibliotecii de cartier, cu tavane pictate („dărâmată între timp, din păcate”), unde se ducea ca să scape de acasă. Despre doamna De Peyster, bătrâna urmașă a unei familii de tradiție, rămasă singură, la care mergea după școală, o fostă frumusețe din Albany și specialistă în istoria regiunii care îl cocoloșea pe Hobie și îi dădea să mănânce prăjitură Dundee[108] comandată din Anglia în cutii de tinichea, care era gata să stea ore întregi în picioare pentru a-i povesti lui Hobie despre fiecare obiect din vitrina ei cu porțelanuri și despre cine fusese, printre multe altele, proprietarul canapelei de mahon – despre care umbla zvonul că ar fi aparținut cândva generalului Herkimer[109] –, cea care îi stârnise

pentru prima dată interesul față de mobilă („Deși nu prea mi-l pot închipui pe generalul Herkimer tolănit pe chestia asta desprinsă parcă din Grecia antică”), despre mama lui, care murise la scurt timp după surioara nou-născută, în vârstă de trei zile, lăsându-l pe Hobie singur cu tatăl; și despre tânărul părinte iezuit, antrenor de fotbal, care – sunat de o menajeră irlandeză panicată atunci când tatăl lui Hobie îl „snopea practic în bătaie” cu o curea – dăduse buzna în casă, își suflecase mânecile și, cu un pumn, îl trântise pe tatăl lui Hobie la pământ. („Părintele Keegan! El a fost cel care a venit la noi atunci când aveam febră reumatică să-mi dea împărtășania. Eram acolitul[110] lui – știa povestea mea de acasă, îmi văzuse dungile de pe spinare. În ultima vreme sunt mulți preoți care s-au purtat urât cu băieții, dar el a fost atât de bun cu mine!… Mă întreb tot timpul ce s-o fi ales de el; am încercat să-l găsesc și n-am reușit. Tata l-a sunat pe arhiepiscop și, cât ai clipi din ochi, părintele a dispărut fără urmă, a fost trimis în Uruguay.”) Era cu totul altfel decât în casa Barbour, unde, în ciuda atmosferei generale binevoitoare, mă simțeam fie pierdut în îmbulzeală, fie destinatarul stingherit al unor întrebări formulate politicos. Mi-era mai bine să știu că nu mă despărțea de Hobie decât un drum cu autobuzul, drept pe Fifth Avenue; iar noaptea, când mă trezeam tremurând de spaimă, străbătut din nou de oroarea exploziei, mă puteam uneori alina și adormi cu gândul la casa lui, unde, pe nesimțite, erai purtat înapoi pe la 1850, într-o lume a orologiilor care ticăiau și a podelelor scârțâitoare, a oalelor de cupru și a coșurilor de napi și de ceapă din bucătărie, a flăcării de lumânare înclinate spre stânga în curentul stârnit între o ușă deschisă și ferestrele înalte de salon, umflându-se în faldurile draperiilor ca niște rochii de bal, a camerelor răcoroase și tăcute unde dormitau obiecte vechi.

Devenise însă tot mai greu să-mi explic absențele (deseori, absențe de la cină), iar inventivitatea lui Andy în materie de pretexte ajunsese aproape la limită.

— Vrei să vin o dată la voi și să vorbesc cu doamna Barbour? îmi spuse Hobie într-o după-amiază, în timp ce eram în bucătărie și mâncam o tartă cu cireșe cumpărată de la piață. Sunt gata să vin și să facem cunoștință. Sau poate preferi s-o inviți pe ea aici.

— Poate, am spus, gândindu-mă puțin.

— S-ar putea să fie interesată să vadă comoda aceea suprapusă Chippendale – o știi, cea din Philadelphia, cu cartuș. Nu s-o cumpere – doar să se uite la ea. Sau, dacă vrei, putem s-o invităm să ia prânzul cu noi la La Grenouille, râse el, ori la vreo cârciumioară din împrejurimi – s-ar putea s-o amuze.

— O să mă gândesc, am spus și în ziua aceea am plecat devreme, cufundat în gânduri.

Lăsând la o parte duplicitatea mea cronică față de doamna Barbour – seri petrecute întruna la bibliotecă, o lucrare inventată la istorie –, mi-ar fi fost rușine să recunosc față de Hobie afirmația mea că inelul domnului Blackwell ar fi fost o moștenire de familie. Și totuși, dacă ar fi fost ca doamna Barbour și Hobie să se întâlnească, minciuna avea categoric să iasă la iveală, într-un fel sau altul. Părea să nu existe soluție.

— Unde ai fost? spuse doamna Barbour tăios, îmbrăcată pentru cină, dar fără pantofi în picioare, apărând din fundul apartamentului cu ginul cu lămâie în mână.

Ceva din aerul ei mă făcu să simt o capcană.

— Am fost în centru, am spus, la un prieten al mamei.

Andy se întoarse și mă privi inexpresiv.

— A, da? spuse doamna Barbour bănuitoare, aruncându-i o ocheadă lui Andy. Andy tocmai îmi spunea că lucrezi iarăși la bibliotecă.

— Nu în seara asta, am spus, cu o ușurință care m-a surprins și pe mine.

— Ei bine, trebuie să spun că mă bucur să aud asta, zise doamna Barbour cu un aer degajat. Pentru că sediul central e închis lunea.

— N-am spus că se dusese la sediul central, mamă.

— Cred că s-ar putea să-l cunoașteți, am spus, nerăbdător să distrag atenția doamnei Barbour de la Andy. Sau să fi auzit de el, cel puțin.

— De cine? spuse doamna Barbour, întorcându-și privirea spre mine.

— De prietenul la care am fost în vizită. Se numește James Hobart. Are un magazin de mobilă stil în centru – de fapt, nu e al lui. El doar o restaurează.

Doamna Barbour își descreți fruntea.

— Hobart?

— Lucrează pentru multă lume. Uneori pentru Sotheby's.

— Deci nu te deranjează dacă-l sun, nu?

— Nu, am spus pe un ton defensiv. Zicea că ar trebui să luăm odată prânzul împreună. Sau poate v-ar plăcea să veniți să-i vizitați magazinul la un moment dat.

— A! spuse doamna Barbour după un moment sau două de surpriză. Acum ea era cea prinsă pe picior greșit. Chiar și dacă ajunsese vreodată mai la sud de Fourteenth Street, indiferent din ce motiv, eu, cel puțin, nu aflasem niciodată. Bine. O să vedem.

— Nu ca să cumpărați ceva. Doar ca să vă uitați. Are câteva lucruri frumoase.

Ea clipi din ochi.

— Sigur, spuse. Părea ciudat de dezorientată – privirea îi era fixă și absentă. Bun, foarte frumos! Sunt sigură că mi-ar face plăcere să-l cunosc. L-am întâlnit vreodată?

— Nu, nu cred.

— În orice caz, Andy, îmi cer iertare. Îți datorez niște scuze. Și ție, Theo.

Mie? Habar n-aveam ce să spun. Andy, sugându-și pe furiș o latură a degetului mare, ridică dintr-un umăr, în timp ce mama lui se răsuci pe călcâie și ieși din cameră.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat încet.

— E supărată. N-are nicio legătură cu tine. A venit Platt acasă, adăugă.

Atunci mi-am dat seama că auzeam sunetul înăbușit al unei muzici venind din fundul casei, un duduit profund, subliminal.

— De ce? am întrebat. Care-i problema?

— S-a întâmplat ceva la școală.

— Ceva rău?

— Dumnezeu știe! spuse el inexpresiv.

— Are necazuri?

— Presupun. Nimeni nu scoate o vorbă.

— De ce s-a întâmplat?

Andy făcu o strâmbătură: „cine știe?”

— Era aici când ne-am întors de la școală – i-am auzit muzica. Kitsey s-a entuziasmat și s-a repezit să-l salute, dar el a țipat și i-a trântit ușa în nas.

M-am înfiorat. Kitsey îl iubea la nebunie pe Platt.

— Apoi a venit mama acasă. S-a dus în camera lui. Pe urmă a vorbit o vreme la telefon. *Înclin* să cred că tata e în drum spre casă. Trebuiau să ia cina cu familia Ticknor în seara asta, dar cred că au anulat.

— Dar masa acasă? am spus, după o scurtă pauză.

În mod normal, în serile din timpul săptămânii mâncam în fața televizorului, în timp ce ne făceam temele – dar, dacă Platt venise acasă, dacă domnul Barbour era și el pe drum, iar planul de a cina în oraș fusese abandonat, lucrurile începeau să evolueze mai degrabă către o masă în familie.

Andy își îndreptă ochelarii, în felul lui aferat și bătrânesc. Deși eu eram brunet, iar el, blond, îmi

dădeam seama foarte bine că ochelarii identici pe care doamna Barbour îi alesese pentru noi mă făceau să semăn cu un geamăn intelectual al lui Andy – mai ales de când auzisem o fată de la școală chemându-ne „frații Goofus[111]” (sau poate fusese „Doofus” – oricum, nu era un compliment).

— Hai să mergem până la cafenea să luăm un hamburger, spuse el. N-aș vrea să fiu acasă când vine tata.

— Luați-mă și pe mine! spuse Kitsey pe neașteptate, dând buzna în cameră și oprindu-se lângă noi, îmbujorată toată și gâfâind.

Eu și Andy am schimbat o privire. Lui Kitsey nu-i plăcea nici măcar să fie văzută stând la rând lângă noi în stația de autobuz.

— Vă rog, se boci ea, uitându-se de la unul la altul. Toddy are antrenamentul de fotbal, am banii mei, nu vreau să rămân singură cu ei, *vă rog*!

— Haide, las-o! i-am spus lui Andy, și ea îmi aruncă o privire recunoscătoare.

Andy își vârî mâinile în buzunare.

— În regulă, îi spuse fără nicio expresie pe chip.

Am avut impresia că erau ca o pereche de șoareci albi – numai că ea era o prințesă șoricică din vată de zahăr, în timp ce Andy era mai degrabă tipul șoarecelui ghinionist, anemic, de la magazinul de animale, pe care poți să-l dai de mâncare unui boa constrictor.

— Du-te și îmbracă-te! Acum! spuse, pentru că ea rămăsese acolo, holbându-se. Să știi că nu te aștept. Și nu uita să-ți iei banii, pentru că eu nu plătesc pentru tine!

13.

Nu m-am mai dus la Hobie în următoarele zile, din loialitate față de Andy, deși am fost foarte tentat, în atmosfera de tensiune care se înstăpânise

în casă. Andy avusese dreptate: era imposibil să-ți dai seama ce făcuse Platt, pentru că domnul și doamna Barbour se purtau ca și cum nu se petrecuse absolut nimic (deși îți puteai da seama că nu era așa), iar Platt însuși nu spunea nimic, ședea numai posomorât la masă, cu părul atârnându-i pe față.

— Crede-mă, spunea Andy, e mai bine când ești acasă. Vorbesc unul cu altul și fac mai multe eforturi să se comporte normal.

— Ce crezi că a făcut?

— Sincer, nu știu. Nu *vreau* să știu.

— Ba sigur că vrei.

— Ei, da! spuse Andy, lăsând-o mai moale. Dar zău că n-am nici cea mai vagă idee.

— Crezi că a copiat? A furat ceva? A mestecat gumă în capelă?

El dădu din umeri.

— Ultima dată când a dat de belea lovise pe careva în față cu o crosă. Dar atunci n-a fost ca acum. Și apoi, din senin: Mama îl iubește pe Platt cel mai tare.

— Crezi? am spus evaziv, deși știam foarte bine că așa era.

— Tata o iubește pe Kitsey. Iar mama pe Platt.

— ÎI iubește mult și pe Toddy, am spus, înainte să apuc să-mi dau seama cum sunase.

Andy făcu o grimasă.

— Aș fi tentat să cred că am fost schimbat la naștere, spuse el. Dacă n-aș semăna atât cu mama.

14.

Din cine știe ce motiv, în timpul acestui ciudat interludiu (poate pentru că misterioasele necazuri ale lui Platt îmi aminteau de ale mele), mi-a trecut

prin cap că poate ar fi trebuit să-i spun lui Hobie despre tablou sau — cel puțin — să abordez subiectul fie și cumva pieziș, ca să văd cum ar fi reacționat. Problema era cum să aduc vorba despre asta. Tabloul era încă în fostul meu apartament, exact acolo unde-l lăsasem, în plasa pe care o adusesem de la muzeu. Când îl văzusem rezemat de canapeaua din sufragerie, în după-amiaza cumplită când mă întorsesem să iau câteva lucruri care-mi trebuiau pentru școală, trecusem pe lângă el fără să mă opresc, ocolindu-l cu tenacitatea cu care aș fi evitat un cerșetor cu mâna întinsă de pe trotuar și simțind tot timpul ochii reci și palizi ai doamnei Barbour în spate, în tot apartamentul, pe lucrurile mamei, căci stătea în ușă cu brațele încrucișate.

Era complicat. De fiecare dată când mă gândeam la asta, stomacul mi se revolta, așa încât primul meu impuls era să împing toată povestea cât mai adânc, cât mai departe de suprafața minții, și să mă gândesc la altceva. Din nefericire, așteptasem atât de mult să spun ceva cuiva încât începeam să am impresia că era prea târziu să mai spun ceva în general. Și, cu cât petreceam mai mult timp cu Hobie, cu obiectele lui vechi informe, de care avea atâta grijă, mobilier Hepplewhite și Chippendale, cu atât mai tare simțeam că făceam o greșeală că nu spuneam nimic. Dacă găsea cineva tabloul? Ce mi s-ar fi întâmplat? Din câte știam, proprietarul ar fi putut să intre în apartament – avea cheie –, dar, chiar dacă intra, nu credeam că avea neapărat să dea de el. Și totuși îmi dădeam seama că riscam lăsându-l acolo în timp ce eu tot amânam să hotărăsc ce era de făcut.

Nu că m-ar fi deranjat să-l dau înapoi; dacă l-aș fi putut returna în mod miraculos, numai prin voință, aș fi făcut-o imediat. Pur și simplu nu-mi puteam închipui cum să-l înapoiez în așa fel, încât să nu mă pun nici pe mine și să nu pun nici tabloul în pericol. De la explozia din muzeu, peste tot prin

oraș fuseseră lipite afișe care anunțau că orice pachet lăsat fără supraveghere, din orice motiv, avea să fie distrus, ceea ce anulase majoritatea ideilor mele strălucite despre cum aș fi putut să-l returnez în mod anonim. Orice bagaj sau pachet avea să fie aruncat în aer, fără niciun avertisment.

Dintre toți adulții pe care îi cunoșteam, numai la doi consideram că mă pot destăinui: Hobie și doamna Barbour. Dintre ei, Hobie părea de departe cel mai empatic și mai puțin înspăimântător. Mi-ar fi fost mult mai ușor să-i explic cum ajunsesem, în primul rând, să scot tabloul din muzeu. Că fusese un fel de greșeală, urmasem instrucțiunile lui Welty. Că eram lovit la cap și nu fusesem întru totul conștient de ceea ce făceam. Că nu avusesem de gând să-l țin acolo atâta timp. Și totuși, în situația mea de copil fără un cămin, a ieși în față și a recunoaște că făcusem ceva pe care știam că foarte mulți aveau să-l considere un delict foarte serios mi se părea un act nebunesc. Apoi, printr-o coincidență, exact în zilele când îmi dădeam seama că nu mai puteam aștepta prea mult ca să întreprind ceva, s-a întâmplat să văd o mică fotografie a tabloului pe paginile de afaceri din *The Times*.

Poate din cauza stării de frământare de care era cuprinsă casa ca urmare a rușinii abătute de Platt asupra ei, ziarul ieșea acum din când în când la iveală din biroul domnului Barbour, unde era dezasamblat și de unde se mai rătăceau câte o pagină sau două odată. Paginile acestea, împăturite neîndemânatic, erau împrăștiate lângă un pahar de sifon învelit într-un șervet (cartea de vizită a domnului Barbour) de pe măsuța de cafea din camera de zi. Era un articol lung, plictisitor, publicat spre sfârșitul secțiunii de afaceri, despre industria asigurărilor – despre dificultățile financiare ale organizării unor mari expoziții de artă într-o economie problematică și mai ales despre dificultatea asigurării operelor de artă pe

perioada cât călătoreau dintr-un loc într-altul. Dar ceea ce mi-a atras privirea a fost explicația de sub fotografie: „*Sticletele*, capodopera din 1654 a lui Cărei Fabritius, distrusă”.

Absent, m-am așezat în fotoliul domnului Barbour și am început să cercetez cu privirea textul înghesuit, căutând să văd unde mai era pomenit tabloul meu (începusem deja să-l socotesc „al meu”; gândul acesta mi se furișase în minte ca și cum ar fi fost acolo dintotdeauna)

> *Dreptul internațional devine relevant în cazul unor acte de terorism cultural ca acesta din urmă, care a reverberat negativ atât în comunitatea financiară, cât și în lumea artei. „Pierderea fie și numai a uneia dintre aceste piese este imposibil de cuantificat”, spune Murray Twitchell, un analist de risc londonez. „Pe lângă cele douăsprezece piese pierdute sau presupus distruse, alte douăzeci și șapte au fost grav avariate, deși unele pot fi restaurate.” Într-un gest care multora li s-ar părea futil, Art Loss Database…*

Articolul continua pe pagina următoare; dar chiar atunci doamna Barbour intră în încăpere, așa că trebui să pun ziarul jos.

— Theo, spuse ea. Am o propunere pentru tine.

— Da, am răspuns, prudent.

— Vrei să mergi cu noi în Maine anul ăsta?

Preț de o clipă, am fost atât de copleșit de bucurie, încât am rămas înmărmurit.

— Da! am spus. Ura! Ar fi grozav!

Nici măcar ea nu se putu abține să zâmbească puțin.

— Dacă-i așa, zise ea, Chance va fi cu siguranță fericit să te pună la treabă pe iaht. S-ar părea că plecăm mai repede anul ăsta – adică, de fapt,

Chance și copiii vor pleca mai repede. Eu rămân aici să rezolv niște treburi, dar am să vin într-o săptămână sau două.

Eram atât de fericit, încât n-am fost capabil să spun nimic.

— O să vedem ce părere îți face navigația. Poate îți va plăcea mai mult decât lui Andy. Să sperăm, cel puțin!

— Ți se pare ție c-o să fie interesant, spuse Andy mohorât când am fugit înapoi în dormitor (am fugit, nu m-am dus) să-i dau vestea cea bună. Dar te înșeli. O să fii dezgustat.

Și totuși, îmi dădeam seama cât de mulțumit era. Și în noaptea aceea – înainte de culcare – s-a așezat cu mine pe marginea patului de jos ca să vorbim despre ce cărți vom aduce, ce jocuri și care erau simptomele răului de mare, ca să pot să mă eschivez de la munca pe punte în caz că simțeam nevoia.

15.

Această dublă veste – bună pe ambele fronturi – m-a lăsat năuc și moleșit de ușurare. Dacă tabloul meu era distrus, dacă asta era povestea oficială, aveam timp suficient să hotărăsc ce era de făcut. Prin aceeași minune, invitația doamnei Barbour părea să se întindă dincolo de vară, departe la orizont, ca și cum întregul Ocean Atlantic se interpunea între mine și Bunicu' Decker; mă simțeam amețit de acest salt brusc și nu puteam decât să exult la gândul păsuirii care mi se acorda. Știam că ar fi trebuit să-i dau tabloul fie lui Hobie, fie doamnei Barbour, să le cer ajutorul, să le spun totul, să-i implor să mă ajute – într-un ungher sumbru și lucid al minții știam că avea să-mi pară

rău dacă n-o făceam, dar eram prea copleșit de ideea călătoriei în Maine și a excursiei pe iaht ca să mă mai pot gândi la ceva; și începeam să cred că poate ar fi fost chiar un lucru înțelept să mai țin tabloul o vreme, ca un fel de asigurare, pentru următorii trei ani, împotriva eventualității că ar fi trebuit să merg să locuiesc cu Bunicu' Decker și Dorothy. E o dovadă a naivității mele uluitoare faptul că m-am gândit că aș putea chiar să-l vând, dacă ar fi fost nevoie. Așa că am tăcut, am examinat hărți și indicatori de drum cu domnul Barbour și am lăsat-o pe doamna Barbour să mă ia la Brooks Brothers{112} ca să-mi cumpere niște pantofi și câteva pulovere subțiri de bumbac pe care să le port pe apă seara, când se făcea răcoare. Și n-am scos o vorbă.

16.

— Prea multă educație, asta era problema mea, spuse Hobie. Sau cel puțin așa credea tata.

Eram cu el în atelier și îl ajutam să sorteze nenumărate bucăți de lemn de cireș, unele mai roșcate, altele mai maronii, toate salvate de la piese vechi de mobilier, pentru a găsi nuanța exactă de care avea nevoie ca să peticească ornamentul ceasului cu piedestal la care lucra atunci.

— Tata avea o firmă de camioane (asta știam deja; numele era atât de faimos, încât îmi era cunoscut chiar și mie), și vara și în vacanța de Crăciun mă punea să încarc camioane – trebuia să îmi câștig dreptul de a conduce unul din ele, spunea. Bărbații de pe rampele de încărcare tăceau toți brusc mâlc când îmi făceam eu apariția. Îți dai seama, băiatul șefului! Nu era vina lor că tata era

un ticălos. Oricum, m-a pus să fac asta de la paisprezece ani, după școală și la sfârșit de săptămână – să încarc cutii pe ploaie. Uneori lucram și în birou – un loc groaznic, mizerabil. Înghețat iarna și sufocant vara. Țipa la mine peste sunetul ventilatoarelor de aerisire. La început a fost doar vara și în vacanța de Crăciun. Dar pe urmă, după al doilea an la facultate, m-a anunțat că nu-mi mai plătește taxele.

Găsisem o bucată de lemn care părea potrivită pentru ornamentul rupt și i-am dat-o lui.

— Aveai note proaste?

— Nu, mă descurcam bine, spuse el, apucând lemnul și ținându-l în lumină, apoi punându-l în grămada cu bucățile din care avea să aleagă. Ideea era că nici el nu făcuse nicio facultate și se descurcase foarte bine, nu? Ce, mi se părea că sunt mai bun ca el? Dar, mai mult, era tipul de om care trebuia să terorizeze pe toată lumea din jurul lui, știi genul, și cred că trebuie să-i fi trecut prin cap – ce mod mai bun de a mă ține sub control și a mă face să-i lucrez pe gratis? La început – Hobie chibzui câteva clipe cu o bucată de furnir în mână, apoi o puse în grămada posibilă –, la început mi-a spus că trebuia să-mi iau un an pauză – sau patru-cinci, oricât mi-ar fi trebuit – și să-mi câștig restul banilor de taxe muncind din greu. N-am văzut nicio para din tot ce am câștigat. Locuiam acasă, și el cică depunea totul într-un cont special, vezi tu, pentru binele meu. Dur, dar corect, mi-am zis. Pe urmă însă, după ce lucrasem pentru el timp de trei ani cu normă întreagă, a schimbat regulile. Brusc – Hobie râse – cum așa, nu asta ne fusese înțelegerea? Îi plăteam primii doi ani de facultate. Nu pusese nimic deoparte.

— Bine, dar e odios! am spus, după câteva momente de șoc.

Nu înțelegeam cum poate să râdă de ceva atât de nedrept.

— Mda… își rostogoli el ochii în orbite, eram încă niţeluș cu caș la gură, dar mi-am dat eu seama că, în ritmul ăla, aveam să mor de bătrâneţe înainte să termin vreodată ce aveam să-i plătesc. Dar, fără bani, fără un acoperiș deasupra capului, ce puteam să fac? încercam din răsputeri să găsesc o soluţie, când, ce să vezi? S-a întâmplat ca Welty să intre în birou într-o zi când tata se stropșea la mine. Îi plăcea foarte tare să mă beștelească în faţa oamenilor lui – se fudulea strașnic, ca un șef de clan mafiot, spunând că îi datoram bani pentru aia și ailaltă și că mi-i reţinea din așa-zisul meu „salariu”. Îmi reţinea presupusul fluturaș de salariu pentru nu știu ce delict imaginar. Cam așa ceva.

— Welty – nu era prima oară când îl vedeam. Venise la noi ca să aranjeze transportul unor obiecte vândute la lichidarea unei proprietăţi. Întotdeauna pretindea că, din cauza ghebului, trebuia să se străduiască mai mult decât alţii să facă impresie bună, pentru ca oamenii să vadă dincolo de diformitatea asta și așa mai departe, dar mie îmi plăcuse de el de la bun început. Celor mai mulţi le plăcea de el – chiar și tatei, care, nu mai e nevoie să spun, nu prea era înclinat să aprecieze oamenii. În orice caz, Welty, după ce a fost martor la ieșirea tatei, l-a sunat a doua zi și i-a spus că ar fi avut nevoie de ajutorul meu la împachetatul mobilierului pe care îl cumpărase dintr-o casă întreagă. Eram un flăcău mare, puternic, munceam din greu, exact ce-i trebuia. Ei, și – aici Hobie se ridică și își întinse braţele deasupra capului – Welty era un client important. Așa că tata, dintr-un motiv sau altul, a fost de acord.

— Casa din care l-am ajutat să împacheteze era vechiul conac De Peyster. Și s-a întâmplat ca eu s-o cunosc pe bătrâna doamnă De Peyster foarte bine. De pe vremea când eram copil îmi plăcuse să dau câte o raită pe la ea – era o femeie drăguţă, cu o perucă blondă lucioasă, un izvor nesfârșit de informaţii, hârtii peste tot, știa absolut orice despre

istoria locală, o povestitoare incredibilă – în orice caz, casa era deosebită, gemea de vase Tiffany și piese de mobilier foarte bune de la 1800, și am putut să le povestesc despre proveniența multora dintre ele mai bine decât fata doamnei De Peyster, pe care n-o interesa nici cât negru sub unghie scaunul pe care stătuse președintele McKinley[113] sau mai știu eu ce similar.

— În ziua când am terminat împachetatul – era cam șase după-amiaza, iar eu eram plin de praf din cap până-n picioare Welty a deschis o sticlă cu vin și ne-am așezat pe cutiile din jur și am băut-o – închipuie-ți podelele alea goale și ecoul de casă pustie. Eram istovit – el mă plătise în mână, cu bani gheață, scoțându-l pe tata complet din ecuație, și, când i-am mulțumit și l-am întrebat dacă mai știa de vreo muncă pe care o puteam face, el mi-a spus: „Uite ce-i, eu tocmai am deschis un magazin în New York, și, dacă îți cauți o slujbă, să știi că ai găsit-o”. Așa că am ciocnit în cinstea înțelegerii, și eu m-am dus acasă, mi-am strâns o valiză mai mult cu cărți, mi-am luat la revedere de la femeia noastră în casă și a doua zi am făcut autostopul cu un camion până la New York. O dată nu m-am uitat înapoi.

Urmă o perioadă de liniște. Căutam încă printre bucățile de lemn, atingând ușor fragmente care sunau, subțiri ca foaia de hârtie, ca niște piese dintr-un joc străvechi, din China poate, și sunetul lor părea diafan și straniu, încât te simțeai pierdut într-o tăcere mult mai mare.

— Hei! am spus, zărind o bucată și înhățând-o iute, întinzându-i-o triumfător: era exact aceeași culoare, mai aproape decât oricare dintre fragmentele selectate deja.

El o luă și se uită la ea sub bec:

— E bună.

— Dar ce are?

— Uite, vezi – ridică el bucata de furnir în dreptul ornamentului rupt –, în situațiile astea,

ceea ce trebuie să se potrivească e în primul rând textura lemnului. Aici e tot șpilul. Variațiile de nuanță sunt mai ușor de estompat. Uite acum, asta – ridică o altă bucată, vizibil de altă nuanță –, cu puțină ceară și un strop de vopsea la culoare, s-ar putea să meargă. Bicromat de potasă, o țâră de brun Van Dyke – uneori, la o textură greu de potrivit, anumite soiuri de lemn de nuc, mai ales, am folosit amoniac ca să înnegresc puțin lemnul proaspăt. Dar numai într-un caz disperat. Întotdeauna e mai bine să folosești lemn de aceeași vechime ca piesa pe care o repari, dacă ai așa ceva.

— De unde ai învățat să faci toate astea? am întrebat, după o pauză timidă.

El râse.

— Am învățat așa cum o faci și tu acum! Stând pe lângă alții și privind. Dând o mână de ajutor.

— Welty te-a învățat?

— A, nu. El înțelegea – știa cum se face. În meseria asta trebuie să știi. Avea un ochi foarte bun și deseori mă repezeam și-l aduceam pe el când mai voiam o părere. Dar, înainte să intru eu în afacere, el de obicei dădea altora piesele care aveau nevoie de restaurare. E o muncă foarte migăloasă, cere o anumită structură mentală – el nu avea nici temperamentul, nici rezistența fizică pentru ea. Prefera de departe partea de achiziții – mersul la licitații, înțelegi tu – sau să fie în magazin și să facă clienților conversație. În fiecare după-amiază, pe la cinci, urcam și eu să beau o cană de cafea. „Vii biciuit din temnița ta”[114]. Era într-adevăr un aer destul de viciat aici pe vremuri, din cauza mucegaiului și a umezelii. Când am venit să lucrez pentru Welty – râse – avea un bătrân aici pe nume Abner Mossbank. Avea picioarele slabe, artrită la degete, abia mai vedea. Uneori îi luă și câte un an să repare o piesă. Dar eu am stat în spatele lui și m-am uitat cum lucra. Era ca un chirurg. Nu puteam să-i pun întrebări. Liniște completă! Dar știa absolut totul – lucruri pe

care alții nu mai știau să le facă sau pe care nu le mai păsa să le învețe. Meseria asta atârnă de un fir de păr, de la o generație la alta.

— Tatăl tău nu ți-a dat niciodată banii pe care i-ai câștigat?

El râse cu căldură.

— Niciun gologan! Și nici nu mi-a mai vorbit vreodată. Era o pacoste de om, bătrân și acrit – s-a prăbușit de un atac de inimă chiar în timp ce-și concedia unul dintre cei mai vechi angajați. Una dintre cele mai singuratice înmormântări la care am fost vreodată. Trei umbrele negre pe lapoviță. E greu să nu te duci cu gândul la Ebenezer Scrooge[115].

— Și nu te-ai mai întors niciodată la facultate?

— Nu. N-am mai vrut. Găsisem ce-mi plăcea să fac. Așa că… – își puse mâinile amândouă la șale și se întinse; haina lui roasă la coate, largă și cam murdară îl făcea să arate ca un grăjdar binevoitor în drum spre grajduri – … morala e: cine știe unde au să te ducă toate astea?

— Care toate astea?

El râse.

— Vacanța ta pe iaht, spuse, apropiindu-se de raftul unde borcanele cu pigment erau aranjate ca niște poțiuni într-o apotecă: pământuri ocru, nuanțe veninoase de verde, pulberi de cărbune și oase arse. S-ar putea să fie momentul decisiv. Pentru unii asta e calea, marea.

— Andy are rău de mare. Trebuie să ia cu el o pungă, să verse în ea.

— Eh, spuse el, întinzându-se după un borcan cu funingine – trebuie să recunosc, pentru mine nu asta a fost calea. Când eram copil – *Balada bătrânului marinar,* ilustrațiile alea de Doré[116]… Nu, oceanul mă umple de fiori, dar, pe de altă parte, n-am fost niciodată într-o aventură ca tine. Nu se știe niciodată. Pentru că – încreținд fruntea, Hobie scutură un pic de praf negru moale pe paletă – nu-mi închipuisem niciodată că mobila aceea

veche a doamnei De Peyster avea să fie lucrul care să-mi hotărască viitorul. Poate ai să te trezești fascinat de crabii-pustnic și ai să studiezi biologia marină. Sau ai să decizi că vrei să construiești vase, sau să fii pictor de peisaje marine, sau să scrii cartea de referință despre *Lusitania*[117].

— Poate, am spus, cu mâinile la spate.

Dar n-am îndrăznit să articulez ce speram cu adevărat. Chiar și numai să mă gândesc mă umplea de fiori. Pentru că lucrurile stăteau în felul următor: Kitsey și Toddy începuseră să se poarte mult, mult mai frumos cu mine, ca și cum cineva i-ar fi tras deoparte; și văzusem schimburi de priviri, indicii subtile, între domnul și doamna Barbour care mă îndemnau să sper – chiar mai mult decât atât. De fapt, Andy fusese cel care îmi băgase ideea în cap.

— Li se pare că-mi face bine prezența ta, îmi spusese el în drum spre școală cu o zi înainte. Că mă scoți din carapace și mă faci mai prietenos. Am impresia că s-ar putea să facă un anunț când ajungem în Maine.

— Ce anunț?

— Nu fi stupid! S-au atașat de tine… mai ales mama. Dar și tata. Cred că s-ar putea să vrea să te țină.

17.

Am luat autobuzul spre casă, ușor somnoros, legănat confortabil înainte și înapoi și privind cum străzile umede ale după-amiezii de sâmbătă treceau rapid pe lângă geam. Când am intrat în apartament – înfrigurat de mersul prin ploaie –, Kitsey s-a repezit în vestibul să se holbeze la mine, cu ochi mari și fascinați, ca și cum aș fi fost un

struț care pătrunsese din întâmplare acolo. Apoi după câteva secunde de încremenire, s-a năpustit în camera de zi, cu sandalele clănțănind pe parchet, strigând:

— Mami! S-a întors!

Doamna Barbour își făcu apariția.

— Bună, Theo! spuse. Era perfect calmă, dar atitudinea ei avea ceva rigid, pe care nu-l puteam defini. Vino încoace! Am o surpriză pentru tine.

Am pornit după ea până în biroul domnului Barbour, sumbru în după-amiaza înnorată, unde hărțile navale în ramă și ploaia care se scurgea șiroaie pe geamurile cenușii păreau să imite o cabină de corabie pe marea zgâlțâită de furtună. Din partea cealaltă a camerei, o siluetă se ridică dintr-un fotoliu de piele.

— Bună, amice! spuse. Nu ne-am văzut de mult.

Am rămas înlemnit în prag. Vocea era inimitabilă: tata.

El făcu un pas înainte, în lumina slabă care intra prin fereastră. Era el, fără îndoială, deși se schimbase de când nu-l văzusem: luase în greutate, se bronzase, avea fața buhăită și purta un costum nou și o frizură care îl făcea să arate ca un barman dintr-un restaurant ceva mai deșucheat. Disperat, am aruncat o privire înapoi doamnei Barbour, și ea îmi zâmbi larg, dar neajutorată, ca și cum ar fi spus: „Știu, dar ce pot să fac?”

În timp ce stăteam încă fără grai, o altă siluetă se ridică și făcu doi-trei pași în fața tatei:

— Bună, sunt Xandra! spuse, cu o voce gâjâită.

M-am trezit înaintea unei femei ciudate, bronzate și foarte suple: ochi cenușii inexpresivi, piele ridată, de culoarea aramei, și dinți îndreptați înăuntru, cu strungăreață. Deși era mai în vârstă decât mama, sau cel puțin arăta astfel, era îmbrăcată tinerește: sandale roșii cu talpă groasă; blugi cu talie joasă; o centură lată și o mulțime de bijuterii de aur. Părul ei, de culoare galben-caramel, era foarte drept și tocit la capete; mesteca

gumă, și dinspre ea venea un miros puternic de Juicy Fruit.

— Xandra cu X, spuse, pe un ton cu rezonanțe sepulcrale. Avea ochii limpezi și incolori, înconjurați de țepi de rimel negru, și privirea puternică, sigură de sine, neclintită. Nu „Sandra”. Și, sub *nicio* formă „Sandy”. Mulți îmi spun așa, și, când îi aud, m-apucă toate pandaliile.

Uimirea îmi creștea cu fiecare cuvânt al ei. Simțeam că n-o pot asimila până la capăt: vocea spartă, brațele musculoase, hieroglifa chinezească tatuată pe degetul mare de la picior, unghiile lungi, pătrate, cu vârfuri date cu ojă albă, cerceii în formă de stea-de-mare.

— Tocmai am sosit de la aeroport, acum vreo două ore, spuse tata, dregându-și vocea, ca și cum asta ar fi explicat totul.

Aceasta era femeia pentru care ne părăsise tata? Stupefiat, m-am uitat din nou înapoi către doamna Barbour – dar ea dispăruse.

— Theo, eu locuiesc în Las Vegas acum, spuse tata, cu privirea ațintită asupra peretelui, undeva deasupra mea. Avea încă o voce controlată, sigură pe sine, de actor profesionist, dar, deși suna cât se poate de autoritar, mi-am dat seama că era la fel de stânjenit ca și mine. Bănuiesc că ar fi trebuit să sun, dar m-am gândit că va fi mai sigur dacă venim direct să te luăm.

— Să mă luați? am spus, după o lungă pauză.

— Spune-i, Larry! zise Xandra, și apoi, către mine: Ar trebui să fii mândru de taică-tu. E la dietă. Câte zile ai de când nu mai bei? Cincizeci și una? Și a făcut totul singur – nici măcar nu s-a înscris la spital – a făcut detoxifierea pe canapea, cu o pungă de drajeuri și o sticluță de Valium.

Pentru că eram prea stingherit ca să mă uit la ea sau la tata, am privit din nou înapoi spre ușă și am văzut-o pe Kitsey Barbour stând pe hol și ascultând totul cu ochi mari și rotunzi.

— Pentru că, nu știu cum să-ți spun. *Eu* n-am putut să mă împac cu ideea, spuse Xandra, pe un ton care sugera că mama trecuse cu vederea, ba chiar încurajase, alcoolismul tatei. Adică, știi cum? – maică-mea era genul de pilangioacă care voma în paharul cu whisky și pe urmă era în stare să-l bea. Și într-o seară i-am spus: „Larry, n-am să-ți spun «nu mai bea niciodată», și, sincer, cred că Alcoolicii Anonimi sunt prea mult pentru tine…”

Tata își drese vocea și întoarse către mine un chip prietenos, pe care îl rezerva de obicei străinilor. Poate că într-adevăr încetase să bea, dar avea încă o față buhăită, lucioasă, cu o expresie ușor uluită, ca și cum în ultimele luni trăise numai cu rom și cu bufet rece.

— Băiete, spuse el, tocmai am coborât din avion și am venit încoace pentru că… voiam să te vedem imediat, bineînțeles…

Am așteptat.

— … ne trebuie cheia de la apartament.

Lucrurile se derulau puțin cam repede.

— Cheia? am spus.

— Nu putem intra, spuse Xandra brusc. Am încercat deja.

— Theo, spuse tata pe un ton clar și cordial, trecându-și o mână prin păr cu un gest pragmatic, am nevoie să intru în casă și să sortez lucrurile. Sunt sigur că totul e o harababură, și cineva trebuie să intre și să se apuce de aranjat.

„Dacă n-ai lăsa așa o harababură nenorocită peste tot…” Cuvinte pe care îl auzisem pe tata strigându-i-le mamei atunci când – cam cu două săptămâni înainte să plece – avuseseră cea mai urâtă ceartă pe care o auzisem vreodată între ei, după ce cerceii cu diamante și smaralde ai mamei, moștenire de la bunica, dispăruseră de pe tăvița de pe noptiera ei. Tata (roșu la față, îngânând-o într-un falset sarcastic) spusese că era vina ei, probabil îi luase Cinzia sau Dumnezeu știe cine, nu era o idee prea deșteaptă să-ți lași bijuteriile să zacă

peste tot prin casă, și poate după asta avea să se învețe minte să-și păzească lucrurile mai bine. Dar mama – albă de furie ca ceara – observase cu o voce calmă și înghețată că își scosese cerceii din urechi vineri seară, iar Cinzia nu venise de atunci la muncă.

— Și ce dracu' vrei să spui cu asta? uriașe tata.

Tăcere.

— Deci mă faci și hoț acuma, nu? Îți acuzi propriul soț că-ți fură bijuteriile? Ce mama mă-sii de gândire fără nicio logică mai e și asta? Știi ce? Cred că trebuie să te duci să te cauți. Chiar se impune…

Atâta că nu doar cerceii dispăruseră. După ce el își luase tălpășița, se dovedise că alte câteva lucruri, între care bani gheață și câteva monede vechi care aparținuseră bunicului din partea mamei, dispăruseră și ele; mama schimbase încuietorile și îi avertizase pe Cinzia și pe portari să nu-l lase să intre dacă își făcea cumva apariția în timp ce ea era la serviciu. Acum, evident, lucrurile se schimbaseră, nimic nu l-ar fi putut opri să intre în apartament, să scotocească prin lucrurile mamei și să facă ce dorea cu ele; dar, stând și uitându-mă la el și încercând să-mi dau seama ce naiba să spun, o mulțime de lucruri mi-au trecut prin minte, și în primul rând tabloul. De săptămâni de zile îmi spusesem în fiecare zi să mă duc și să mă ocup de el, să rezolv cumva situația, dar o tot amânasem, și acum uite că lucrurile se precipitau.

Tata încă mă privea, cu un zâmbet înțepenit pe buze.

— De acord, amice? Crezi că poți să ne ajuți?

Poate că nu mai bea, dar tendința de a „lua numai un păhărel" spre seară era încă acolo, vizibilă imediat sub pojghița subțire de la suprafață.

— Nu am cheia, am spus.

— Nu-i nicio problemă, replică tata rapid. Putem să chemăm un lăcătuș. Xandra, dă-mi

telefonul!

Trebuia să gândesc repede. Nu voiam să intre în apartament fără mine.

— S-ar putea ca José sau Goldie să ne dea drumul, am spus. Dacă merg și eu cu voi.

— În regulă, spuse tata, atunci s-o luăm din loc!

Din tonul cu care vorbise, am bănuit că știa că mințeam în legătură cu cheia (ascunsă în siguranță în camera lui Andy). Știam și că nu-i plăcea ideea de a-i implica pe portari, căci majoritatea celor care lucrau în clădire nu aveau o părere nemaipomenită despre el – îl văzuseră prea des beat în ultimul hal. Dar l-am privit în ochi cât am putut de inexpresiv, până când a dat din umeri și s-a întors cu spatele.

18.

— *Hola, José*!

— *Bomba*![118] strigă José, dându-se fericit un pas înapoi când mă văzu pe trotuar; era cel mai tânăr și mai plin de viață dintre portari, și încerca tot timpul să plece puțin mai repede din schimb ca să se ducă să joace fotbal în parc. Theo! *Qué lo que, manito*?[119]

Zâmbetul lui sincer mă trimise brusc în trecut. Totul rămăsese neschimbat: tenda verde, umbra palidă pe care o arunca, aceeași băltoacă maronie pufoasă care se aduna în adâncitura din trotuar. Stând în fața ușilor art-deco – lucioase ca nichelul, vărgate cu explozii solare abstracte, și exact ca acelea pe care tipi cu pălărie de fetru, grăbiți să aducă vești, le împingeau în filmele din 1930 –, mi-am amintit toate ocaziile când pășisem înăuntru și o găsisem pe mama cercetând corespondența, așteptând liftul. Abia venită de la muncă, pe tocuri

și cu servieta în mână, cu florile pe care i le trimisesem de ziua ei. „Ehei, ce știi tu! Admiratorul meu secret a dat din nou lovitura”.

Privind în spatele meu, José îi zărise pe tata și pe Xandra, care rămăsese puțin mai înapoi.

— Bună ziua, domnule Decker! spuse el, pe un ton mai formal, întinzând mâna pe lângă mine ca s-o strângă pe-a tatei: politicos, dar fără vreo urmă de căldură. Mă bucur să vă văd.

Tata, arborând zâmbetul lui agreabil, dădu să răspundă, dar eu, prea nervos, l-am întrerupt:

— José – îmi frământasem mințile să încropesc ceva în spaniolă pe drum, repetând propoziția în minte –, *mi papá quiere entrar en el apartamento, le necesitamos abrir la puerta*[120]. Apoi, repede, i-am strecurat întrebarea pe care o concepusem mai devreme, pe drum: *Usted puede subir con nosotros?*[121]

José îi măsură scurt cu privirea pe tata și pe Xandra. Era un tip solid, chipeș, din Republica Dominicană, amintind întrucâtva de Muhammad Ali în tinerețe – foarte simpatic și dulce, întotdeauna plin de glume, pe care dar n-ar fi fost indicat să-l calci pe bătături. Odată, într-un acces de spovedanie, își scosese pe cap haina de la uniformă și-mi arătase pe burtă o cicatrice de cuțit, pe care spunea că o căpătase într-o luptă de stradă din Miami.

— Nicio problemă, răspunse el în engleză, cu o voce sprințară. Se uita la ei, dar vorbea cu mine. Vă conduc până sus. Totul în regulă?

— Dap, suntem bine, spuse tata scurt.

El era cel care insistase să studiez spaniola ca limbă străină în locul germanei („pentru ca măcar cineva din familie să poată vorbi cu blestemații ăștia de portari”).

Xandra, despre care începusem să cred că era o adevărată neroadă, râse nervos și vorbi în felul ei repede și împiedicat:

— Da, suntem bine, dar zborul ăsta ne-a sleit de puteri. E drum lung din Vegas și suntem încă puțin… și aici dădu ochii peste cap și flutură din degete ca să sugereze amețeală.

— A, da? zise José. Astăzi? Ați venit azi? Ca toți portarii, era expert în domeniul pălăvrăgelii, mai ales despre circulație sau despre vreme, despre ruta cea mai bună către aeroport la ore de vârf. Am auzit că au fost întârzieri mari azi, probleme cu hamalii, sindicatul, ceva, nu?

Cât am urcat cu liftul, Xandra a emis un flux constant, dar agitat, de sporovăială: despre cât de murdar era New Yorkul în comparație cu Las Vegasul („Da, recunosc, totul e mai curat în Vest, bănuiesc că m-am învățat rău"), despre sandvișul prost cu curcan din avion și despre stewardul care „uitase" (Xandra înseră ghilimelele manual, cu vârfurile degetelor) să-i aducă restul de cinci dolari de la vinul comandat.

— Ei, doamnă! spuse José, ieșind pe palier și dând din cap în stilul lui pe jumătate glumeț, pe jumătate serios. Mâncarea din avion e cea mai rea. În zilele noastre e bine și dacă primiți mâncare. Să vă spun totuși un lucru bun în New York. O să găsiți aicea și mâncare bună. Vietnameză, cubaneză, indiană…

— Nu-mi plac chestiile condimentate.

— Atunci o să găsiți orice vă place. Avem de toate. *Segundito*[122], spuse el, ridicând un deget în timp ce căuta pe inelul de chei.

Yala se răsuci cu un boncănit solid, instinctiv, perfect îndreptățit. Deși înăuntru aerul era închis pentru că nu se mai deschiseseră de mult ferestrele, m-am simțit totuși recompensat de mirosul intens de acasă: cărți, covoare vechi, detergent de podea cu aromă de lămâie, lumânările întunecate cu miros de mirt pe care mama le cumpăra la Barney's[123].

Plasa de la muzeu era sprijinită pe podea de canapea, exact acolo unde o lăsasem – acum câte

săptămâni? Cu capul vâjâind, m-am repezit pe lângă José s-o iau de acolo, în timp ce el, punându-se ca din întâmplare în drumul tatei, enervat de situație, rămase chiar lângă prag, ascultând-o pe Xandra, cu mâinile încrucișate la piept. Expresia calmă, dar ușor absentă de pe fața lui îmi aminti de cum arătase atunci când trebuise practic să-l care pe tata până sus într-o noapte extrem de rece, când fusese atât de beat încât își pierduse haina. „Se întâmplă și la case mai mari", spusese el cu un zâmbet abstract, refuzând bancnota de douăzeci de dolari pe care tata – incoerent, plin de vomă pe haina de la costum, zgâriat și murdar de parcă s-ar fi rostogolit pe trotuar – se chinuia să i-o vâre în față.

— De fapt, eu sunt de pe Coasta de Est, spunea Xandra. Din Florida. Și din nou râsul acela nervos, bolborosit parcă, împroșcând salivă. Din West Palm, ca să fiu mai precisă.

— Din Florida, ziceți? l-am auzit pe José în răspuns. E foarte frumos acolo.

— Da, e superb. Cel puțin în Vegas avem soare – nu știu cum aș putea suporta iernile de aici, cred că m-aș transforma într-o înghețată pe băț…

În clipa în care am ridicat sacoșa, mi-am dat seama că era prea ușoară – aproape goală. Unde Dumnezeu era tabloul? Deși aproape orbit de panică, nu m-am oprit, ci am mers mai departe pe hol, pe pilot automat, spre dormitorul meu din spate, în timp ce gândurile mi se învârtejeau, huruind nebunește…

Brusc, dintre amintirile învălmășite ale nopții aceleia, una s-a luminat. Plasa fusese udă. Nu voisem să las pictura într-o sacoșă udă, să mucegăiască, să se topească sau mai știu eu ce. Așa că o pusesem – cum putusem să uit așa ceva? – pe biroul mamei, ca să fie primul lucru pe care îl vedea când s-ar fi întors acasă. Repede, fără să mă opresc, am lăsat plasa pe hol lângă ușa închisă a dormitorului meu, și m-am întors către camera

mamei, buimac de frică, sperând că tata nu venea în urma mea, dar prea speriat ca să mă uit în spate.

Am auzit-o pe Xandra spunând din camera de zi:

— Pun pariu că vedeți o mulțime de celebrități pe-aici pe stradă, nu?

— A, da! LeBron, Dan Aykroyd, Tara Reid[124], Jay-Z, Madonna…

Dormitorul mamei era întunecat și răcoros, și mirosul slab, abia discernabil, al parfumului el fu aproape prea mult pentru mine. Iată și tabloul, așezat între fotografii în rame de argint – părinții ei, ea însăși, eu la vârste diferite, o mulțime de cai și de câini: iapa tatălui ei, Negruța, Bruno, marele danez, șoricarul ei Poppy care murise când eu eram la grădiniță. Încercând să-mi stăpânesc emoția la vederea ochelarilor ei de citit de pe birou, a dresurilor negre scorțoase, rămase acolo unde le întinsese să se usuce, a scrisului ei pe calendarul de birou și a unei infinități de alte mărunțișuri care-mi sângerau inima, am luat tabloul și l-am vârât sub braț și am pornit-o cu pas iute spre camera mea în partea cealaltă a holului.

Dormitorul meu – ca și bucătăria – dădea spre puțul de aerisire și era întunecat dacă nu aprindeam lumina. Un prosop umed de baie zăcea mototolit acolo unde-l aruncasem după ce făcusem duș în acea ultimă dimineață, peste un morman de rufe murdare. L-am luat în mână – strâmbându-mă de miros –, cu gândul să-l întind peste tablou până când găseam un loc mai bun unde să-l ascund, poate în…

— Ce faci?

Tata stătea în prag – o siluetă negricioasă, în spatele căreia strălucea lumina.

— Nimic.

Se aplecă și ridică sacoșa pe care o lăsasem pe hol.

— Ce e aici?

— Sacoșa mea pentru cărți, am spus, după o pauză – deși era în mod vizibil o sacoșă pliabilă de cumpărături, nici pe departe ceea ce eu, sau oricare alt copil, ar fi luat vreodată la școală.

El o aruncă pe ușa deschisă, strâmbând din nări de miros.

— Pfui, spuse, fluturându-și mâna pe la nas, miroase a șosete împuțite!

În timp ce întindea mâna spre perete să apese pe întrerupător, am reușit, cu o mișcare complicată și spasmodică, să arunc prosopul peste tablou, așa încât (speram!) să nu-l vadă.

— Ce ai acolo?

— Un poster.

— Uite ce-i, sper că nu ai de gând să iei cu tine tot felul de prostii în Vegas. Să nu-ți împachetezi hainele groase – n-o să ai nevoie de ele, poate doar ceva echipament de schi. N-o să-ți vină să crezi cum e în Tahoe[125] – nici nu se compară cu delușoarele astea pline de gheață din nord.

Am simțit că era indicat să-i răspund, mai ales pentru că era lucrul cel mai lung și, aparent, cel mai prietenos pe care mi-l spusese de când venise, dar n-am reușit să-mi adun gândurile.

Tata spuse pe neașteptate:

— Nici cu mama ta nu era ușor de trăit, să știi. Luă ceva care semăna cu un vechi test de mate de pe biroul meu, îl examină, apoi îl aruncă la loc. Era prea secretoasă. Știi cum făcea. Tăcea mâlc. Simțeam că mă îngheață. Întotdeauna trebuia să urmeze ea calea cea dreaptă. Era o chestie de putere, să știi – trebuia să dețină controlul. Îți spun sincer, și nu-mi face deloc plăcere s-o spun, ajunsesem pur și simplu să-mi fie greu să mai stau cu ea în aceeași cameră. Adică… nu vreau să zic că era om rău. Doar că ba totul e bine, ba – bang! ce naiba am mai făcut? de iar nu răspunde la nimic…

Am tăcut din gură, stând acolo stingherit, cu prosopul vag mucegăit aruncat peste tablou și cu

lumina bătându-mi în ochi, dorindu-mi să fi fost oriunde altundeva (în Tibet, la lacul Tahoe, pe Lună) și nevrând să răspund de teamă să nu spun ceva nepotrivit. Ceea ce auzisem despre mama era perfect adevărat: deseori era necomunicativă, și, când se supăra, era greu de spus ce avea în cap, dar nu mă interesa o discuție despre defectele ei și, în orice caz, ele păreau neajunsuri realmente minore pe lângă ale tatei.

— …pentru că nu am nimic de dovedit, înțelegi? spunea tata. Orice joc are doi jucători. Nu e vorba de cine are dreptate și cine nu. Și, bineînțeles, recunosc că a fost și vina mea în parte, deși vreau să-ți spun ceva, și cred că știi și tu, mama ta avea obiceiul de a rescrie istoria în favoarea ei.

Era ciudat să mă aflu în aceeași cameră cu el, mai ales pentru că el era complet schimbat: emana aproape un alt miros și părea cumva mai greu, mai greoi, mai neted, ca și cum ar fi fost căptușit pe toate părțile cu un strat de un centimetru de grăsime.

— Bănuiesc că o mulțime de căsnicii ajung la stadiul ăsta – devenise pur și simplu prea acră, înțelegi? Prea secretoasă. Sincer, simțeam că nu mai pot trăi cu ea, deși Dumnezeu știe că nu a meritat *așa ceva…*

„Cu siguranță nu a meritat”, mi-am spus.

— Pentru că știi de ce s-a întâmplat totul, nu? spuse tata, sprijinindu-se de ușor cu cotul și privindu-mă cu viclenie. De ce am plecat. A trebuit să scot niște bani din contul nostru de la bancă ca să plătesc impozitele, și ea a sărit ca mușcată de șarpe, de parcă i-aș fi furat. Mă privi foarte atent, așteptându-mi reacția. Contul nostru *comun.* Adică, în esență, dacă e s-o iei la bani mărunți, n-a avut încredere în mine. În propriul ei soț.

N-am știut ce să spun. Era prima oară când auzeam de impozite, deși nu era, firește, niciun

secret faptul că mama n-avea încredere în tata în privința banilor.

— Doamne, și cât era în stare să țină pică! spuse el, cu o grimasă pe jumătate veselă, trecându-și mâna peste față. Voia să fie chit întotdeauna. Plătea cu aceeași monedă. Fiindcă, serios, nu uita niciodată nimic. Și dacă trebuia să aștepte douăzeci de ani, și tot ți-o întorcea până la urmă. Și, bineînțeles, eu sunt cel care ieșeam mereu pe post de băiat rău, și poate chiar sunt băiat rău…

Deși mic, tabloul devenea greu sub braț, și simțeam că fața mi se rigidizează de efortul de a-mi ascunde poziția incomodă. Ca să nu-i mai aud vocea, am început să număr în gând în spaniolă: *uno, dos, tres, cuatro, cinco, seis…*

Când am ajuns la douăzeci și nouă, Xandra apăru în ușă.

— Larry, spuse ea, tu și nevastă-ta ați avut un apartament foarte drăguț.

Felul cum o spusese îmi stârni un sentiment de milă față de ea, fără să mi-o facă mai simpatică.

Tata o luă cu brațul pe după talie și o trase spre el cu gesturi care-i frământau parcă trupul și care mă îngrețoșară.

— De fapt, spuse el cu modestie, e mai mult al ei decât al meu.

„Asta poți s-o mai spui o dată”, m-am gândit.

— Vino încoace! zise el, luând-o de mână și conducând-o către dormitorul mamei, uitând cu totul de mine. Vreau să-ți arăt ceva.

M-am întors și m-am uitat în urma lor, dezgustat de ideea că Xandra și tatăl meu aveau să-și vâre labele printre lucrurile mamei, dar atât de fericit că-i vedeam plecând, încât nu mai conta.

Privind întruna cu coada ochiului către ușă, am ocolit până în partea cealaltă a patului și am așezat tabloul așa încât să nu poată fi văzut. Pe podea zăcea un exemplar vechi din *New York Post* – același pe care mama îl aruncase spre mine în ultima noastră sâmbătă. „Uite-aici, puiu”, spusese,

vârându-și capul pe ușă, „alege un film!” Deși erau mai multe care ne-ar fi plăcut amândurora, optasem pentru un matineu la Festivalul Boris Karloff: *Hoții de trupuri.* Ea îmi acceptase alegerea fără să se plângă: merseserăm la Film Forum, văzuserăm filmul și apoi intraserăm la Moondance Diner să luăm un hamburger – o după-amiază de sâmbătă foarte plăcută, dacă lăsam la o parte faptul că fusese ultima ei sâmbătă în viață, iar acum mă simțeam cumplit de câte ori mă gândeam la ea, căci (mulțumită mie) ultimul film pe care-l văzuse fusese un film de groază cam prăfuit despre cadavre și jefuitori de morminte. (Dacă aș fi ales filmul pe care știam că voia să-l vadă ea – unul apreciat de critici, despre niște copii din Parisul Primului Război Mondial –, oare ar fi rămas cumva în viață? Gândurile îmi fugeau deseori pe asemenea traiectorii întunecate, superstițioase.)

Deși ziarul mi se părea acum sacrosanct, un adevărat document istoric, l-am deschis la mijloc și i-am separat filele. Posomorât, am ambalat tabloul în mai multe rânduri de foi și le-am lipit cu același scoci cu care, câteva luni înainte, împachetasem cadoul de Crăciun al mamei. „Perfect!” spusese ea din mijlocul unei explozii de hârtie colorată, aplecându-se în halatul de baie să mă sărute: un set de acuarele pe care n-avea să-l ia niciodată în parc, în diminețile de sâmbătă ale unei veri pe care n-avea s-o vadă niciodată.

Patul meu – un pat pliant de alamă cumpărat la mâna a doua, soldățesc și liniștitor – mi se păruse întotdeauna cel mai sigur loc pe lume pentru a ascunde ceva. Dar acum, privind în jur (biroul ponosit, un poster japonez cu Godzilla, cana cu pinguin de la grădina zoologică pe care o foloseam ca suport de creioane), am simțit cât de izbitoare era impermanența tuturor acestor lucruri; și capul mi se învârtea la gândul că toate lucrurile noastre ar fi putut să dispară din apartament – mobila,

tacâmurile, hainele mamei: rochii luate de la reduceri cu etichetele încă pe ele, toți balerinii aceia colorați și cămășile făcute la comandă cu inițialele ei pe manșetă. Scaune și lămpi chinezești, discuri vechi de vinil cu muzică de jazz pe care le cumpărase din Village, borcane de marmeladă, măsline și muștar nemțesc iute din frigider. În baie, o abundență de uleiuri parfumate și loțiuni, spume de baie colorate, sticle pe jumătate goale de șampon la suprapreț înghesuite pe o latură a căzii (Kiehl's, Klorane, Kérastase, mama avea întotdeauna cinci sau șase soiuri odată). Cum ar fi putut apartamentul să pară atât de permanent și de solid când nu era decât o scenografie, care aștepta să fie dezasamblată și luată de acolo de recuzitieri în uniformă?

Când am intrat în camera de zi, am fost izbit de vederea unui pulover al mamei întins pe fotoliul pe care îl lăsase, o fantomă a ei, albastră ca cerul. Scoici pe care le culeseserăm de pe plajă la Wellfleet[126]. Zambile, pe care le cumpărase din bazarul coreean cu câteva zile înainte să moară, cu tulpinile căzute în falduri negre, putrede, peste marginea ghiveciului. În coșul de gunoi: cataloage de la editura Dover, de la magazinul de încălțăminte Belgian Shoes; un ambalaj de la un pachet de drajeuri Necco, care fuseseră bomboanele ei preferate. L-am luat și l-am mirosit. Puloverul – știam – avea să aibă tot mirosul ei dacă îl luam și-l duceam la nas, dar chiar și vederea lui îmi era de neîndurat.

M-am întors în dormitor, m-am urcat în picioare pe scaunul de la birou, mi-am coborât geanta – moale și nu prea mare – și am umplut-o cu lenjerie curată, haine de școală și cămăși împăturite aduse de la spălătorie. Apoi am pus peste ele tabloul și deasupra încă un strat de haine.

Am încheiat fermoarul – geanta nu avea lăcățel, era numai de pânză – și am rămas tăcut și nemișcat. Apoi am ieșit pe hol. Auzeam sertare

deschizându-se și închizându-se în dormitorul mamei. Chicote.

— Tată, am spus tare, mă duc până jos să vorbesc cu José.

Vocile tăcură brusc.

— Sigur, spuse tata, prin ușa închisă, pe un ton nefiresc de prietenos.

M-am întors, am luat geanta și am ieșit cu ea din apartament, lăsând ușa de la intrare puțin deschisă, ca să pot intra la întoarcere. Apoi am luat liftul până jos, privind în oglinda din fața mea, încercând din toate puterile să nu mă gândesc la Xandra în dormitorul mamei, la cum îi răscolea probabil lucrurile cu mâini grosolane. Oare tata se vedea deja cu ea înainte să plece de acasă? Nu se simțea ciudat s-o lase să cotrobăie prin lucrurile mamei?

Mă apropiam de ușa de la intrarea în bloc, unde stătea José, când o voce îmi strigă:

— Stai puțin!

Întorcându-mă, l-am văzut pe Goldie, venind grăbit dinspre camera de depozitare.

— Theo, Dumnezeule mare, îmi pare rău! spuse el.

Am rămas uitându-ne unul la altul preț de un moment nesigur, și apoi, cu un gest impulsiv, sfidător, atât de stângaci că era aproape caraghios, el întinse mâinile și mă strânse în brațe.

— Îmi pare atât de rău! repetă, clătinând din cap. Doamne, ce istorie!

De când divorțase, Goldie lucra de multe ori noaptea și în zilele de sărbători, stând la ușă cu mănușile scoase și cu o țigară încă neaprinsă în mână, uitându-se pe stradă. Mama mă trimitea uneori jos la el cu gogoși și o cafea când era singur la recepție, fără niciun tovarăș afară de bradul luminat și de menora electrică, sortând ziarele de unul singur la 5 dimineața în ziua de Crăciun; și acum expresia de pe chipul lui îmi aminti de una dintre acele dimineți imobile de sărbătoare, de

privirea goală, de fața cenușie și nesigură din clipa exact dinainte să mă vadă și să afișeze surâsul lui cel mai bun – „Salut, puștiule!”

— M-am gândit atâta la tine și la mama ta! spuse el, ștergându-și fruntea. *Ay bendito*[127]! Nu pot – nici nu-mi pot închipui prin ce treci.

— Da, am spus, ferindu-mi privirea, nu e ușor – căci aceasta era, din cine știe ce motiv, expresia la care făceam constant apel când oamenii îmi spuneau cât de rău le pare.

Fusesem silit s-o utilizez atât de des, încât începea să sune superficial și puțin fals.

— Mă bucur că ai trecut pe aici, spuse Goldie. În dimineața aia – eram de serviciu, îți amintești? Chiar aicea în față.

— Sigur că-mi amintesc, am spus, mirându-mă de insistența lui, de parcă și-ar fi imaginat că puteam să *nu*-mi amintesc.

— *Aaah,* Doamne! își trecu mâna peste frunte, puțin dezorientat, de parcă el însuși abia reușise să scape din explozie. Mă gândesc în fiecare dimineață la ea. Parcă-i văd încă fața, să știi, când s-a urcat în taxiul ăla. Mi-a făcut cu mâna, era fericită. Se aplecă spre mine, confidențial: Când am auzit că a murit, spuse el ca și cum mi-ar fi împărtășit un mare secret, am sunat-o pe fosta mea nevastă, așa eram de supărat. Se trase înapoi și mă privi cu sprâncenele ridicate, ca și cum nu se aștepta să-l cred. Certurile lui Goldie cu fosta soție erau de pomină. Abia dacă ne vorbim, înțelegi, continuă, dar cui era să-i spun? Trebuia să-i spun cuiva, înțelegi? Așa că am sunat-o și i-am zis: „Roșa, n-o să-ți vină să crezi. Am pierdut o doamnă așa de frumoasă de-aici din bloc!”

Văzându-mă, José venise de la ușă ca să ia parte la conversație, cu pasul lui ciudat, de parcă mergea pe arcuri.

— Doamna Decker, spuse el, dând din cap cu afecțiune, de parcă n-ar fi existat niciodată femeie

ca ea. Întotdeauna spunea bună ziua, întotdeauna avea zâmbet pe buze. Foarte politicoasă.

— Nu ca unii locatari din blocul ăsta, spuse Goldie, privind înapoi peste umăr. Știi tu, se aplecă el mai aproape și rosti cuvântul din vârful buzelor: „snobi”. Tipi care stau cu mâinile goale, fără niciun pachet, nimic, și așteaptă să le deschizi tu ușa, asta vreau să spun.

— Ea nu era așa, comentă José, clătinând încă din cap cu mișcări largi, ca un copil ursuz care ar fi spus „nu”. Doamna Decker era clasa întâi.

— M-aștepți aici o secundă? zise Goldie, ridicând mâna. Mă întorc imediat. Nu pleca! Nu-l lăsa să plece! i se adresă el lui José.

— Vrei să-ți chem un taxi, *manito*? întrebă José, examinându-mi geanta.

— Nu, am răspuns, privind îndărăt spre lift. José, uite ce-i, pot să te rog să ții asta pentru mine până mă întorc s-o iau?

— Sigur, zise el, luând-o în mână și ridicând-o. Nicio problemă.

— O să mă întorc eu însumi s-o iau, bine? Să n-o dai nimănui altcuiva!

— Sigur, am înțeles, spuse José cu o voce plăcută.

Am mers după el în camera de depozitare, unde îi puse genții o etichetă și o cățără pe un raft de sus.

— Vezi? zise. E pusă bine. Nu ținem nimic acolo sus afară de pachetele pentru care oamenii trebuie să semneze și chestii de-ale noastre personale. Nimeni n-o să dea geanta aia fără semnătura ta, înțelegi? Nici lu’ unchi-tău, nici lu’ văru-tău, nici la nimeni. Și o să le spun lui Carlos și lui Goldie și celorlalți tipi nu dați valiza aia la nimeni decât ție. E bine?

Dădeam din cap, pregătindu-mă să-i mulțumesc, când José își drese vocea.

— Fii atent, spuse el cu voce scăzută. Nu vreau să te îngrijorez sau alte alea, dar au fost pe-aici

niște indivizi în ultima vreme care întrebau de tatăl tău.

— Indivizi? am spus, după câteva clipe de tăcere stângace. În gura lui José, „indivizi” nu putea să însemne decât un singur lucru: oameni cărora tata le datora bani.

— Nu-ți face probleme! Nu le-am spus nimic. Adică, tatăl tău e plecat – de când? De aproape un an. Carlos le-a spus că niciunul din voi nu mai locuiește aici, și nu s-au mai întors. Dar – aruncă el o privire spre lift – poate tatăl tău n-ar trebui să rămână prea mult timp aici chiar acum, înțelegi ce vreau să spun?

I-am mulțumit, în timp ce Goldie se întorcea cu ceea ce mie mi s-a părut a fi un teanc uriaș de bancnote.

— Ăștia sunt pentru tine, spuse el puțin melodramatic.

Preț de câteva clipe, am crezut că n-auzisem bine. José tuși și își feri privirea. La televizorul minuscul din camera de depozitare (cu ecranul cam cât un suport de CD), o femeie frumoasă cu cercei lungi zornăitori își flutura pumnii și, strigând, îl ocăra în toate felurile pe un preot care se făcuse mic de frică.

— Cum adică? l-am întrebat pe Goldie, care ținea încă banii întinși.

— Mama ta nu ți-a spus?

Eram perplex.

— Ce să-mi spună?

Se părea că, într-o zi, la scurt timp înainte de Crăciun, Goldie comandase un calculator și ceruse să-i fie livrat la slujbă. Era pentru fiul lui, care avea nevoie de el la școală, dar Goldie (care lăsă aici lucrurile neclare) nu plătise încă pentru el, sau plătise numai o parte, sau fosta soție ar fi trebuit să plătească în locul lui. În orice caz, tipii de la livrări tocmai scoteau calculatorul înapoi pe ușă și îl încărcau la loc în dubă, când mama se întâmplase să coboare și văzuse ce se petrecea.

— Și a plătit ea, frumoasa noastră doamnă, spuse Goldie. A văzut ce se întâmpla, a deschis geanta și a scos carnetul de cecuri. Și mi-a spus: „Goldie, știu că băiatul tău are nevoie de calculator pentru temele de la școală. Te rog să-mi dai voie să fac asta pentru tine, prietene, și ai să-mi plătești când ai să poți”.

— Vezi? spuse José, neașteptat de aprig, întorcând privirea de la televizor, unde femeia stătea acum într-un cimitir, certându-se cu un tip cu ochelari de soare care arăta a mare mahăr. Mama ta a făcut asta. Făcu semn cu capul către bani, aproape cu furie. *Sí, es verdad*[128], era o femeie clasa întâi. Îi păsa de oameni, înțelegi? În timp ce majoritatea femeilor își aruncă banii pe cercei de aur, sau parfumuri, sau chestii doar pentru ele.

M-am simțit ciudat să iau banii, dintr-o mulțime de motive. Chiar și în starea de surpriză în care eram, povestea mi s-a părut cumva dubioasă (ce fel de magazin ar fi livrat un calculator încă neplătit?). Mai târziu, m-am întrebat: arătam oare atât de jalnic încât portarii făcuseră vreo colectă pentru mine? Nu știu nici în ziua de azi de unde erau banii; și mi-aș dori să fi pus mai multe întrebări, dar eram atât de consternat de tot ce se întâmplase în ziua aceea (și mai mult decât orice de apariția neașteptată a tatei și de Xandra), încât, dacă Goldie m-ar fi oprit și ar fi încercat să-mi dea o bucată de gumă de mestecat folosită pe care o râcâise de pe jos, aș fi întins mâna și aș fi luat-o la fel de supus.

— Nu e treaba mea, la o adică, spuse José, privind peste capul meu, dar, dacă aș fi în locul tău, n-aș spune nimănui despre banii ăștia. Înțelegi ce vreau să spun?

— Da, da, pune-i bine în buzunar! zise și Goldie. Nu umbla cu ei așa în mână! O grămadă de oameni de pe stradă ar fi în stare să te omoare pentru cașcavalul ăsta.

— Ba o grămadă de oameni din bloc! sări José, cuprins de un acces subit de râs.

— Să știi! îi ținu isonul Goldie, izbucnind și el în râs, și apoi spuse ceva în spaniolă pe care nu l-am înțeles.

— *Cuidado!*[129] zise José, clătinând din cap în felul lui jumate-jumate, dar neputând să-și rețină un surâs. De-aia nu ne lasă pe Goldie și pe mine să lucrăm la același etaj, se întoarse el spre mine. Trebuie să ne țină separați. Ne distrăm prea bine împreună.

19.

După ce tata și Xandra coborâră, treaba merse repede. La cină în seara aceea (la un restaurant turistic ostentativ, pe care am fost surprins să văd că tata îl alesese), el primi, în timpul mesei, un apel de la cineva care lucra la compania de asigurări a mamei, apel pe care, chiar și atâția ani mai târziu, îmi doresc să-l fi putut auzi mai bine. Dar restaurantul era zgomotos, și Xandra (între dușțile zdravene de vin alb – *el* renunțase poate la alcool, dar ea sigur nu) când se plângea că nu poate fuma, când îmi povestea cam dezlânat cum, pe vremea când era la liceu undeva în Fort Lauderdale, învățase să practice vrăjitoria dintr-o carte de la bibliotecă. („De fapt, se numește Wicca. Este o religie a pământului.”) Pe oricine altcineva l-aș fi întrebat ce anume însemna să fii vrăjitoare (farmece și sacrificii? un pact cu diavolul?), dar, înainte să apuc s-o fac, ea trecu mai departe, la cum avusese ocazia să intre la facultate și îi părea rău că nu se dusese („Îți spun eu ce mă interesa. Istoria Angliei și chestii de-astea. Henric al VIII-lea, Mary, regina scoților.”) Dar sfârșise prin a

abandona ideea facultății pentru că fusese prea îndrăgostită de un tip. *„Obsedată”,* șuierase, privindu-mă țintă cu ochii ei ageri, incolori.

N-am aflat niciodată de ce faptul că fusese amorezată de tipul respectiv o împiedicase să intre la facultate, pentru că tata se desprinse de telefon. Comandă (lucru care mi se păru caraghios) o sticlă de șampanie.

— Nu pot să beau toată chestia asta, zise Xandra, care era deja la al doilea pahar de vin. O să m-apuce durerea de cap.

— Bun, dacă eu nu pot să beau șampanie, poți foarte bine să bei tu din ea, spuse tata, lăsându-se pe spătarul scaunului.

Xandra dădu din cap spre mine.

— Dă-i *lui*! zise. Chelner, mai adu un pahar!

— Scuze, spuse chelnerul, un italian sever care părea obișnuit să aibă de-a face cu turiști scăpați de sub control. Nu-i putem servi alcool dacă nu a împlinit optsprezece ani.

Xandra începu să scotocească în poșetă. Purta o rochie fără umeri, maro, și își trăsese o linie atât de intensă de fard de obraz, sau fard bronzant, sau o pudră maronie, încât îmi venea să i-o întind cu degetul.

— Hai afară să tragem un fum! i se adresă ea tatei.

Urmă un lung schimb de priviri atât de satisfăcute, încât am simțit că mă crispez. Apoi Xandra își împinse scaunul în spate și, lăsându-și șervetul pe el, se uită în jur, căutându-l cu privirea pe ospătar.

— A, bun, a și plecat, spuse ea, întinzând mâna după paharul meu de apă (aproape) gol și turnând șampanie în el.

Se întoarseră când mâncarea sosise deja, iar eu îmi turnasem, pe furiș, un pahar mare de șampanie.

— Miam! spuse Xandra, acoperită cu o peliculă fină, vag lucioasă de transpirație, trăgându-și fusta scurtă în jos și strecurându-se pe scaunul ei fără a

se sinchisi să-l mai tragă cu totul de sub masă. Își scuturăă șervetul în poală și trase spre sine farfuria cu un morman roșu aprins de manicotti[130]. Arată super!

— Și a mea la fel! spuse tata, care era mofturos la mâncare italiană și pe care-l auzisem deseori plângându-se de paste cu prea multe roșii, prea îmbibate de sos marinara, exact ca în farfuria pe care o avea acum în față.

În timp ce se înfigeau în mâncare (care se răcise probabil destul, judecând după cât lipsiseră), își reluară conversația de unde o lăsaseră.

— Oricum, n-a mers, spuse tata, lăsându-se pe spătarul scaunului și învârtind cu gesturi senzuale o țigară pe care nu reușea s-o aprindă. Asta-i viața!

— Pun pariu că erai supertare.

El dădu din umeri.

— Chiar și când ești tânăr, spuse el, competiția e acerbă. Nu e vorba doar de talent. Ține mult de cum arăți și de ce noroc ai.

— Dar totuși, spuse ea, tamponându-și colțul gurii cu un deget învelit în șervet. Actor. Te văd perfect în meseria asta.

Cariera ratată de actor a tatei era unul dintre subiectele lui favorite și – deși Xandra părea suficient de interesată ceva îmi spunea că nici ea nu-l auzea pentru prima dată.

— Ei bine, întrebarea este: mi-aș dori să fi continuat? Tata își contemplă berea fără alcool (sau poate avea doar trei procente alcool? Nu vedeam de pe locul meu.) Trebuie să mărturisesc că da. E unul dintre regretele acelea pe care le ai toată viața. Mi-ar fi plăcut foarte mult să fac ceva cu harul acesta, dar nu mi-am permis. Viața are un fel amuzant de a-ți pune bețe-n roate.

Erau adânciți în propriul lor univers; în ciuda atenției pe care mi-o acordau, aș fi putut foarte bine să fiu în Idaho; dar asta nu mă deranja, pentru că știam povestea. Tata, care fusese vedetă de teatru studențesc în facultate, își câștigase pentru

scurt timp existența ca actor: citise texte pentru reclame, avusese câteva roluri minore (un playboy care murea până la urmă, fiul răsfățat al unui boss mafiot) în filme artistice și de televiziune. Apoi, după ce se căsătorise cu mama, totul se fâsâise. Ținea o listă lungă de motive pentru care nu reușise. Deși, după cum îl auzisem deseori spunând, dacă mama ar fi avut puțintel mai mult succes ca fotomodel sau ar fi muncit nițel mai din greu, ei doi ar fi avut suficienți bani pentru ca el să se concentreze asupra actoriei fără să trebuiască să aibă grija slujbei zilnice.

Își împinse farfuria deoparte. Am observat că nu mâncase prea mult – adesea, la el, semn că bea sau că se pregătea să înceapă.

— La un moment dat, a trebuit pur și simplu s-o trec la pierderi și să-i pun cruce, spuse el, mototolindu-și șervetul în mână și aruncându-l pe masă.

M-am întrebat dacă îi povestise Xandrei despre Mickey Rourke, pe care îl considera, pe lângă mine și mama, drept principalul vinovat de derapajul carierei sale.

Xandra luă o înghițitură zdravănă de vin.

— Te gândești vreodată să te întorci?

— *Mă gândesc*, bineînțeles. Dar – scutură din cap ca și cum ar fi refuzat o cerere revoltătoare – nu. În esență, răspunsul e nu.

Șampania îmi gâdila cerul gurii – un vin distant, prăfuit, îmbuteliat într-un an mai fericit, când mama era încă în viață.

— Cum să-ți spun? În secunda în care m-a văzut, am știut că nu-i place de mine, îi spunea tata încet Xandrei.

Deci îi povestise despre Mickey Rourke.

Ea își lăsă capul pe spate și dădu de dușcă restul de vin din pahar.

— Tipii de genul ăsta nu suportă competiția.

— La început era Mickey-n sus, Mickey-n jos, Mickey vrea să te cunoască, dar, în clipa când am

intrat la el, am știut că totul se sfârșise.

— Se vede de la o poștă că tipul e maniac.

— Nu, pe atunci nu era. Pentru că, drept să-ți spun, chiar exista o asemănare pe vremea aia – nu numai fizică; aveam și stiluri de joc asemănătoare. Sau, să zicem, eu fusesem format în manieră clasică, aveam o anumită paletă, dar puteam să fac același gen de nemișcare ca Mickey, știi tu, chestia aia în șoaptă, încet…

— Aaa, mă trec fiorii! „În șoaptă”. Cum ai spus-o!

— Da, numai că Mickey era vedeta. Nu era suficient loc pentru amândoi.

În timp ce-i priveam cum împart o felie de plăcintă ca doi îndrăgostiți dintr-o reclamă, am simțit că mă cufund într-un flux mental rapid, neobișnuit – luminile din sală erau prea intense, fața mi se aprinsese de la șampanie, și mă gândeam în dezordine, dar cu febrilitate, la mama, cum, după ce părinții ei muriseră, ea trebuise să se ducă să locuiască la mătușa Bess, într-o casă lângă calea ferată, cu tapet maroniu și mobila acoperită cu folie de plastic. Mătușa Bess, care prăjea totul în grăsime vegetală și care ciopârțise una dintre rochiile mamei cu foarfecă pentru că imprimeul psihedelic o deranja, era o fată bătrână irlandezo-americană, bondoacă și acrită, care renunțase la catolicism pentru a intra într-o sectă minusculă, scrântită, unde învăța că lucruri precum a bea ceai sau a lua aspirină erau un păcat. În singura fotografie pe care o văzusem, ochii ei aveau același albastru argintiu frapant că ai mamei, doar că erau injectați și nebuni, pe o față ca un cartof. Mama considera cele optsprezece luni petrecute la mătușa Bess cele mai triste din viața ei – caii vânduți, câinii împărțiți altora, cu despărțiri pline de lacrimi la marginea drumului, cu sărutări nesfârșite pe grumazul lui Trifoi, al Negruței, al lui Acuarelă și al lui Bruno. În casă, mătușa Bess îi spunea că e răsfățată și că oamenii care nu aveau

frică de Dumnezeu primeau întotdeauna pedeapsa meritată.

— Iar producătorul, îți dai seama… adică, toți știau cum era Mickey, toată lumea, începea deja să capete reputația de tip dificil…

— Mama n-a meritat, am spus cu voce tare, întrerupându-le conversația.

Tata și Xandra tăcură și se uitară la mine ca și cum m-aș fi transformat într-un monstru Gila.

— De ce s-ar apuca cineva să spună așa ceva? Nu era în regulă că vorbeam tare, și totuși vorbele mi se rostogoleau nepoftite de pe buze, ca și cum cineva ar fi apăsat pe un buton. Era minunată, de ce toată lumea se purta atât de urât cu ea? N-a meritat nicio clipă ceea ce i s-a întâmplat.

Tata și Xandra schimbară o privire. Apoi el făcu semn chelnerului să aducă nota.

20.

Când am plecat din restaurant, fața îmi ardea, iar urechile îmi vuiau violent, iar când am ajuns la apartamentul familiei Barbour nici măcar nu era foarte târziu, însă m-am împiedicat, nu știu cum, de rastelul pentru umbrele și am făcut gălăgie mare la intrare, iar când domnul și doamna Barbour m-au văzut, mi-am dat seama (de pe fețele lor, mai degrabă decât din felul cum mă simțeam) că eram beat.

Domnul Barbour stinse televizorul din telecomandă.

— Unde ai fost? mă întrebă cu o voce fermă, dar binevoitoare.

M-am apucat de spătarul canapelei.

— În oraș, cu tata și…

Dar numele ei îmi zburase din minte – complet, afară de litera X.

Doamna Barbour ridică din sprâncene către soțul ei, ca și cum i-ar fi zis: „Ce ți-am spus?”

— Ei, hai, dă-i drumul la culcare, amice! spuse domnul Barbour vesel, cu o voce care reuși, în ciuda a toate, să mă facă să privesc lucrurile ceva mai optimist. Dar încearcă să nu-l trezești pe Andy!

— Nu te simți rău, nu? întrebă doamna Barbour.

— Nu, am spus, deși mă simțeam.

Și o bună parte a nopții am zăcut treaz pe patul de sus, nefericit și zvârcolindu-mă, în timp ce camera se învârtea cu mine, și tresărind de vreo două ori, cu inima bătându-mi nebunește, pentru că mi se părea că Xandra intrase în cameră și îmi vorbea: nu-i deslușeam cuvintele, dar cadența aspră, împiedicată, a vocii ei era inconfundabilă.

21.

— Deci, spuse domnul Barbour la micul dejun a doua zi de dimineață, punându-mi o mână pe umăr în timp ce-mi trăgea scaunul de alături de sub masă, ai luat o cină festivă cu bătrânul, da?

— Da, domnule.

Aveam o durere de cap teribilă, iar mirosul de frigănele îmi întorcea stomacul pe dos. Etta îmi adusese pe nesimțite o ceașcă de cafea de la bucătărie, cu două aspirine pe farfurioară.

— Pleci la Las Vegas, zici?

— Da.

— Și el cum aduce bani acasă?

— Poftim?

— Cu ce se ocupă pe lumea asta?

— Chance! zise doamna Barbour cu o voce neutră.

— Adică, voiam să spun… Într-adevăr, spuse domnul Barbour, dându-și seama că întrebarea fusese probabil formulată cam grosolan, în ce domeniu lucrează?

— Hm, am spus și m-am oprit.

Cu ce se ocupa tata? Habar n-aveam.

Doamna Barbour, care părea îngrijorată de întorsătura pe care o luase conversația, păru că vrea să spună ceva; Platt, așezat lângă mine, vorbi în schimb cu furie:

— Deci, pe cine trebuie să mituiesc în casa asta ca să primesc și eu o ceașcă de cafea? i se adresă el mamei sale, împingându-și scaunul în spate, cu o mână pe masă.

Urmă o tăcere înspăimântătoare.

— *El* bea, spuse Platt, dând din cap către mine. *El* vine acasă mangă și primește cafea?

După încă o tăcere la fel de înspăimântătoare, domnul Barbour spuse – cu o voce atât de glacială, încât își depășea cu mult soția:

— Ajunge, amice!

Doamna Barbour își strânse sprâncenele palide laolaltă.

— Chance…

— Nu, de data asta, te rog să nu-i iei partea! Du-te în camera ta! îi spuse el lui Platt. Acum!

Am rămas toți cu capetele plecate în farfurie, ascultând tropăitul furios al pașilor lui Platt, ușa trântită asurzitor și apoi, câteva secunde mai târziu, muzica tare pornită din nou. Toată lumea își mâncă restul mesei în tăcere aproape deplină.

22.

Tata - căruia îi plăcea să facă totul în grabă, nerăbdător întotdeauna „să pună treaba pe roate”, cum obișnuia să spună, anunță că avea de gând să-și încheie toate socotelile din New York și să plecăm la Vegas într-o săptămână. Și se ținu de cuvânt. La ora opt într-o dimineață de luni, un camion de mutări își făcu apariția în fața blocului de pe Sutton Place și începu să dezasambleze lucrurile și să încarce cutiile. Un anticar veni să se uite la albumele de artă ale mamei, altcineva, să-i examineze mobila, și nici n-apucasem să mă dezmeticesc bine, că apartamentul începuse să dispară sub ochii mei cu o viteză înfricoșătoare. În timp ce priveam cum sunt scoase draperiile, cum tablourile sunt luate de pe pereți, iar covoarele rulate și duse la camion, mi-am amintit de un film de animație pe care îl văzusem odată, unde un personaj cu o gumă în mână își ștergea masa de scris, lampa, scaunul, fereastra care dădea spre un peisaj superb și întregul birou mobilat confortabil până când, în fine, guma rămânea suspendată într-un spațiu neliniștitor de alb.

Chinuit de vederea a ceea ce se petrecea, dar incapabil să opresc evoluția lucrurilor, m-am învârtit pe lângă hamali urmărind cum apartamentul dispărea bucată cu bucată, ca o albină care și-ar vedea stupul distrus. Pe peretele de deasupra biroului mamei (printre numeroasele instantanee de concediu și vechi fotografii de școală) atârna o poză alb-negru de-a ei de pe vremea când lucra ca fotomodel, făcută în Central Park. Era o fotografie foarte clară, în care cele mai mici detalii ieșeau în evidență cu o limpezime aproape dureroasă: pistruii mamei, textura aspră a pardesiului ei, cicatricea de vărsat de vânt de deasupra sprâncenei stângi. Privea veselă la dezordinea și zăpăceala din camera de zi, la tata care-i arunca hârtiile și vopselele și-i punea cărțile în cutii ca să le ducă la anticariat – o scenă pe care

probabil nu și-o închipuise niciodată sau cel puțin sper că nu.

23.

Ultimele mele zile în casa Barbour trecură atât de repede, încât abia dacă-mi amintesc ceva afară de nebunia spălatului și a hainelor duse la curățat în ultimul moment și de cele câteva dăți când am mers, grăbiți, la magazinul de vinuri de pe Lexington Avenue ca să luăm cutii de carton. Am scris pe ele cu cariocă neagră adresa mai degrabă exotică a noului meu cămin:

Theodore Decker, la Xandra Terrell
Desert End Road[131] nr. 6219
Las Vegas, Nevada

Eu și Andy am stat și am contemplat posomorâți cutiile etichetate din dormitorul lui.

— Parcă te-ai muta pe altă planetă, spuse el.

— Mda, mai mult sau mai puțin.

— Nu, vorbesc serios. Uită-te la adresa asta! Parcă-i dintr-o colonie minieră de pe Jupiter. Mă întreb cum o să fie școala.

— Dumnezeu știe!

— S-ar putea să fie una din școlile alea despre care auzi la știri. Bande. Detectoare de metale. Andy fusese atât de rău tratat la școala noastră (presupus) luminată și progresistă, încât școlile publice, în opinia lui, erau de-o seamă cu sistemul penitenciar. Ce-ai să faci atunci?

— O să mă rad în cap, bănuiesc. Și o să-mi fac un tatuaj.

Îmi plăcea că nu încerca să fie optimist sau vesel în legătură cu plecarea mea, spre deosebire

de doamna Swanson sau de Dave (care era în mod vizibil ușurat că n-avea să trebuiască să mai negocieze cu bunicii mei). Nimeni altcineva din casa Barbour nu vorbi prea mult despre plecarea mea, deși mi-am dat seama din expresia crispată pe care o căpăta chipul doamnei Barbour atunci când venea vorba despre tata și despre „prietena" lui că nu doar mie anumite lucruri mi se păreau bizare. În plus, viitorul alături de tata și de Xandra părea nu atât rău sau înfricoșător, cât de neînțeles, abia o pată de cerneală neagră la orizont.

24.

— Hm, poate că o schimbare de peisaj n-are să-ți facă rău, spuse Hobie când m-am dus să-i fac o vizită înainte de plecare. Chiar dacă peisajul nu e tocmai la alegerea ta.

Luam cina de data aceasta în sufragerie, așezați amândoi la un capăt al mesei lungi, la care încăpeau douăsprezece persoane și pe care ulcioare decorative și ornamente de argint se pierdeau în întunericul opulent. Și totuși părea cumva să semene cu ultima noastră noapte din apartamentul de pe Seventh Avenue – eu, mama și tata, așezați pe cutii de carton, mâncându-ne cina la pachet de la restaurantul chinezesc.

Eram tăcut. Mă simțeam nenorocit, iar hotărârea mea de a suferi în secret mă făcea necomunicativ. În timpul neliniștii de o săptămână, pe măsură ce apartamentul fusese golit, iar lucrurile mamei, împăturite, puse în cutii și luate cu căruciorul ca să fie vândute, tânjisem după obscuritatea și tihna casei lui Hobie, după camerele ei ticsite și mirosul de lemn vechi, după frunzele de ceai și fumul de

tutun, după holurile cu portocale de pe bufet și lumânările festonate cu stropi scurși de ceară.

— Vreau să spun, mama ta… Hobie se opri cu delicatețe. Va fi un nou început.

Mi-am studiat farfuria. Făcuse miel în curry, cu un sos de culoarea lămâii care părea mai degrabă francez, decât indian.

— Nu ți-e teamă, nu?

Am ridicat privirea.

— Teamă de ce?

— Teamă să trăiești cu el.

M-am gândit, cu privirea fixată în umbra din spatele lui.

— Nu, am spus, nu chiar.

Din cine știe ce motiv, de la întoarcerea sa, tata păruse mai degajat, mai destins. Nu puteam atribui asta faptului că încetase să bea, pentru că, de obicei, când era abstinent, devenea tăcut și vizibil îngâmfat de propria nenorocire, atât de predispus să se răstească, încât aveam grijă să mă țin la distanță de el.

— I-ai mai spus cuiva ce mi-ai spus mie?

— Despre…?

Stânjenit, am lăsat capul în jos și am luat o înghițitură de curry. Era de fapt destul de bun odată ce te obișnuiai cu ideea că nu e curry.

— Nu cred că mai bea, am spus, în tăcerea care a urmat. Dacă la asta te referi. Pare să fie mai bine. Așa că… Am lăsat propoziția în suspensie, stingherit. Da.

— Cum ți se pare prietena lui?

A trebuit să mă gândesc și la asta.

— Nu știu, am recunoscut.

Hobie păstră o tăcere amiabilă, întinzându-se după paharul cu vin fără să-și ia ochii de la mine.

— N-o cunosc prea bine, de fapt. E în regulă, cred. Nu-mi dau seama ce-i place tatei la ea.

— De ce nu?

— Păi…

Nu știam de unde să încep. Tata știa să fie fermecător cu „doamnele”, cum le numea el, deschizându-le ușa, atingându-le ușor pe încheietură ca să fie mai convingător; văzusem femei făcând crize de nervi pentru el, spectacol pe care-l privisem cu răceală, întrebându-mă cum de se putea cineva lăsat păcălit de un teatru jucat atât de prost. Era ca și cum aș fi privit copii înșelați de un spectacol ieftin de magie.

— Nu știu. Bănuiesc că mă așteptam să arate mai bine sau așa ceva.

— Frumusețea nu contează dacă e o persoană drăguță, spuse Hobie.

— Da, dar ea nu e chiar atât de drăguță.

— A! Apoi: Par fericiți împreună?

— Nu știu. Adică… da, am recunoscut. Tata nu mai pare așa de furios tot timpul. Apoi, simțind apăsarea întrebării nerostite de Hobie: În plus, a venit să mă ia. Vreau să spun că nu era nevoie s-o facă. Ar fi putut să rămână unde erau dacă nu mă voiau.

N-am continuat pe tema asta, și am încheiat cina discutând despre altele. Dar, când mă pregăteam să plec, în timp ce mergeam pe coridorul mărginit de fotografii, pe lângă camera Pippei, în care ardea o luminiță de veghe și unde Cosmo dormea la picioarele patului ei, el spuse, în timp ce-mi deschidea ușa de la intrare:

— Theo.

— Da.

— Ai adresa și telefonul meu.

— Sigur.

— Foarte bine. Părea aproape la fel de stingherit ca și mine. Călătorie plăcută! Ai grijă de tine!

— Și tu, am spus.

Ne-am privit.

— Deci.

— Deci. Noapte bună!

El deschise ușa, și am ieșit din casă – pentru ultima oară, după cum credeam. Dar, deși nici nu-

mi trecea prin cap că aș putea să-l mai văd vreodată, mă înșelam.

PARTEA A DOUA

„Dacă suntem foarte puternici – cine se dă
îndărăt?
Foarte veseli – cine se rostogolește-n batjocură?
Dacă suntem foarte răi – ce putem păți?”

Arthur Rimbaud[132]

CAPITOLUL V

BADR AL-DINE

1.

Deși hotărâsem să las valiza în camera de depozitare a fostului meu bloc, unde eram sigur că José și Goldie aveau să aibă grijă de ea, deveneam tot mai nervos pe măsură ce data plecării se apropia, până când, în ultimul moment, am decis să mă întorc dintr-un motiv care acum mi se pare stupid: în graba de a scoate tabloul din apartament, aruncasem în geantă împreună cu el o mulțime de lucruri la întâmplare, inclusiv majoritatea hainelor

mele de vară. Așadar, cu o zi înainte ca tata să vină să mă ia de la familia Barbour, m-am repezit înapoi pe Fifty-Seventh Street cu gândul să desfac valiza și să scot câteva dintre cămășile mai bune de deasupra.

José nu era acolo, dar un tip nou, lat în spete (Marco V, după ecuson), făcu un pas înaintea mea și-mi tăie drumul mătăhălos, îndărătnic, cu expresia mai puțin a unui ușier și mai degrabă a unui gardian.

— Iertați-mă, ce doriți?

I-am povestit despre valiză. Dar, după ce luă și căută în registru – coborându-și degetul gros pe coloana datelor –, omul nu păru înclinat să intre și să mi-o aducă de pe raft.

— Și ați lăsat-o aici de ce? spuse el neîncrezător, scărpinându-și nasul.

— José mi-a spus că se poate.

— Ați primit o chitanță?

— Nu, am spus după o pauză nedumerită.

— îmi pare rău, dar nu am cum să vă ajut. Nu sunteți înregistrat. În plus, nu ținem pachete decât pentru locatari.

Locuisem suficient de mult în bloc ca să știu că lucrul acesta nu era adevărat, dar n-aveam de gând să-l contrazic.

— Uitați, am spus, am locuit aici. Îi cunosc pe Goldie, pe Carlos, pe toată lumea. Haideți! am continuat, după o pauză de gheață, nesigură, în timpul căreia am simțit că gândul îi zbura în altă parte. Dacă îmi dați voie să intru acolo, vă arăt despre care e vorba.

— Scuze! Doar personalul și locatarii au voie în camera de depozitare.

— E o geantă de pânză cu mânerele învelite în panglică. Are numele meu pe ea, vedeți? Decker.

Îi arătam eticheta rămasă pe vechea noastră cutie poștală, când Goldie se întoarse cu pas agale de la plimbare.

— Hei! Ia te uită cine s-a întors! E băiatul meu, îi spuse el lui Marco V. Îl știu de când era atâtica. Ce faci, Theo, prietene?

— Nimic. Adică, de fapt… plec din New York.

— A, da? O ștergi la Vegas deja? spuse Goldie.

La auzul vocii și la atingerea mâinii lui pe umărul meu, totul devenise deodată ușor și comod.

— Ciudat loc să trăiești, nu crezi?

— Așa se pare, am spus fără prea mare convingere.

Lumea îmi tot spunea cât de nebunească avea să fie viața pentru mine în Vegas, deși eu nu înțelegeam de ce, pentru că n-aveam de gând să-mi petrec vremea în cazinouri sau cluburi.

— Zău? Goldie își rostogoli ochii în orbite și clătină din cap, scălâmbăindu-se într-un fel pe care mama, în momentele ei de maliţiozitate, se pricepuse să-l imite. Ah, Doamne, îți spun eu!… Orașul ăla… Au niște sindicate!… Muncești la restaurant, la hotel… Se fac bani grei, oriunde. Iar vremea… Ce să mai vorbim? Soare în fiecare zi. O să-ți placă la nebunie, amice! Când ziceai că pleci?

— Hm, azi. De fapt, mâine. De asta voiam să…

— A, ai venit după geantă? Ei, sigur!

Îi spuse lui Marco V ceva tăios în spaniolă, și acesta dădu din umeri inexpresiv și o porni spre camera de depozitare.

— E băiat bun Marco, îmi spuse Goldie cu voce scăzută. Dar nu știe nimic despre geantă pentru că eu și José n-am trecut-o în registru, înțelegi?

Înțelegeam. Toate pachetele trebuiau trecute în registru la intrarea în bloc și la ieșire. Nepunându-i etichetă și netrecând-o în catalog, portarii eliminaseră posibilitatea ca altcineva să vină și s-o ceară.

— Hei, am spus, mulțumesc mult că ați avut grijă de ea…

— Nicio *problemo*, spuse Goldie. Mulțumesc, frate! îi spuse el cu voce tare lui Marco, ridicând geanta. Cum ziceam, continuă el cu voce joasă;

trebuia să merg în pas cu el ca să aud ce spunea. Marco e băiat bun, dar am avut o mulțime de locatari care s-au plâns că în bloc n-a fost suficient personal în timpul… știi tu. Îmi aruncă o ocheadă semnificativă. Carlos n-a putut să ajungă la slujbă în ziua aia, bănuiesc că n-a fost vina lui, dar a fost concediat.

— Carlos?

Carlos era cel mai bătrân și mai rezervat dintre portari, asemănător unui bătrân star mexican de matineu, cu mustața lui dreaptă și subțire și tâmplele grizonante, cu pantofii negri lustruiți oglindă și cu mănușile mai albe ca ale tuturor celorlalți la un loc.

— Carlos a fost concediat?

— Știu, e de necrezut. Treizeci și patru de ani și… Goldie făcu un gest smucit cu degetul mare peste umăr – pff! Afară! Și acum administrația e foarte preocupată de securitate, personal nou, reguli noi, cică să-i treci pe toți în registru când intră și când ies, chestii de-astea…

— Oricum, spuse, dându-se cu spatele spre ușa de la intrare, împingând-o. Hai să-ți chem un taxi, amice! Mergi direct la aeroport?

— Nu, am spus, întinzând mâna ca să-l opresc.

Fusesem atât de preocupat, că nu observasem ce făcea, dar el mă dădu la o parte cu o mișcare categorică.

— Nu, nu, spuse el, târând valiza până la bordură, e în regulă, amice, o duc eu! – și mi-am dat seama, consternat, că pusese încercarea mea de a-l opri pe seama faptului că n-aș fi avut bani de bacșiș.

— Hei, stai puțin! am spus, dar, în aceeași clipă, Goldie fluieră și se repezi pe stradă cu mâna în sus. Aici! Taxi! strigă el.

M-am oprit în ușă, îngrozit, în timp ce taxiul oprea precipitat la bordură.

— Bingo! spuse Goldie, deschizând ușa din spate. Ce părere ai, rapid, nu?

Și, înainte să-mi dau seama cum aș fi putut să-l opresc fără să par un mare nerecunoscător, am fost invitat să urc pe bancheta din spate, geanta îmi fu pusă în portbagaj și Goldie trânti o palmă prietenească pe capota mașinii.

— Călătorie plăcută, *amigo*! spuse el, uitându-se la mine, apoi sus către cer. Bucură-te de soare și pentru mine! Știi în ce relații sunt eu cu soarele – pasăre tropicală! Abia aștept să mă duc acasă în Puerto Rico și să stau de vorbă cu albinele. Hmm… fredonă el, închizând ochii și lăsând capul într-o parte. Soră-mea are un stup cu albine și le cânt de somn ușor. În Vegas or fi albine?

— Nu știu, am spus, căutându-mă discret prin buzunare să văd ce bani aveam.

— Ei, dacă vezi vreo albină, transmite-i salutări de la Goldie! Zi-i că vin!

— *Hey*! *Espera*![133]. Era José, cu mâna în sus, îmbrăcat încă în costumul de fotbal, venind la muncă direct de la meciul din parc, cotind către mine cu mersul lui atletic, săltăreț. Hei, *manito,* pleci? spuse el, aplecându-se și vârându-și capul pe geamul taxiului. Trebuie să ne trimiți o fotografie s-o punem la subsol!

Jos, la subsol, acolo unde portarii se schimbau în uniformele lor, unul dintre pereți era plin de ilustrate și polaroiduri din Miami și Cancun, din Puerto Rico și Portugalia, pe care locatarii și portarii le trimiseseră acasă de-a lungul anilor.

— Corect! spuse Goldie. Trimite-ne o fotografie! Nu uita!

— O să… Aveau să-mi lipsească, dar mi se părea că ar fi fost un gest dubios să dau cărțile pe față. Așa că n-am spus decât: Bine. Noroc!

— Și tu, spuse José, dându-se înapoi cu mâna ridicată. Și nu te apropia de mesele alea de joc!

— Puștiule, spuse șoferul, vrei să te duc undeva sau…?

— Hei, stai așa, nu te repezi, e-n regulă! îi spuse Goldie, apoi se întoarse spre mine: O să fie bine,

Theo. Plesni ultima oară capota. Noroc, frate! Ne mai vedem. Mergi cu Dumnezeu!

2.

— Nu-mi spune, zise tata când își făcu a doua zi de dimineață apariția în casa Barbour să mă ia cu taxiul, că vrei să iei *toate alea* în avion.

Căci mai aveam o geantă pe lângă cea cu tabloul, pe care avusesem de gând s-o iau de la început.

— Cred că ai să-ți depășești limita de bagaje, spuse Xandra pe un ton ușor isteric. În căldura toxică a străzii, îi simțeam mirosul de fixativ de la câțiva pași depărtare. N-ai voie să iei decât o anumită greutate.

Doamna Barbour, care venise cu mine până la mașină, spuse cu glas onctuos:

— A, n-o să fie nicio problemă! Eu întotdeauna îmi depășesc limita.

— Da, dar costă.

— Cred că suma e absolut rezonabilă, spuse doamna Barbour. Deși era devreme și nu apucase să-și pună bijuterii sau ruj, cumva, chiar și în sandale și în rochia ei simplă de bumbac, reușea să dea impresia că se îmbrăcase impecabil. S-ar putea să trebuiască să plătiți douăzeci de dolari în plus, dar asta n-ar trebui să fie o problemă, nu?

Ea și tata se uitară fix unul la altul ca două pisici. Apoi tata își feri privirea. Mi-era puțin rușine de sacoul lui neasortat, care-mi amintea de suspecții de criminalitate organizată prezentați în jurnalele de știri.

— Ar fi trebuit să-mi spui că ai două genți, îmi zise el bosumflat în tăcerea (bine-venită pentru mine) care urmă cuvintelor binevoitoare ale doamnei Barbour. Nu știu dacă o să aibă amândouă loc în portbagaj.

Rămas la bordură, lângă portbagajul deschis al taxiului, aproape că m-am gândit să las geanta la doamna Barbour și s-o sun mai târziu ca să-i spun ce conține. Dar, înainte să mă hotărăsc, șoferul de taxi, un rus spătos, scoase geamantanul Xandrei din portbagaj și-mi luă a doua geantă, pe care, după oarecare fojgăială și smucituri, o adăposti printre celelalte.

— Vedeți, n-a fost așa de grea! spuse el, trântind capota portbagajului și ștergându-și fruntea. E de pânză.

— Bine, dar valiza mea de mână? spuse Xandra cu o expresie de panică.

— Nu-i nicio problemă, doamnă. Are loc în față, lângă mine. Sau în spate, cu dumneavoastră, dacă vreți.

— Bun, deci s-a rezolvat, spuse doamna Barbour – aplecându-se să-mi dea un mic sărut, primul de când intrasem în casa ei, un sărut cu vârful degetelor, mirosind a mentă și gardenii. *Au revoir* tuturor! spuse. Vă urez o călătorie superbă!

Eu și Andy ne luaserăm adio cu o zi în urmă; deși știam că plecarea mea îl întristase, mă simțeam totuși lezat că nu rămăsese să mă conducă la plecare, ci o ștersese deja cu restul familiei la presupus detestata casă de vacanță din Maine. Cât despre doamna Barbour, nu părea cine știe ce supărată să mă vadă pentru ultima oară, deși, în realitate, eu simțeam că mi se face rău să plec.

Ochii ei, privindu-mă, erau reci și limpezi.

— Vă mulțumesc foarte mult, doamnă Barbour, am spus. Pentru toate. Transmiteți-i salutări lui Andy!

— Am să-i transmit cu siguranță, spuse ea. Ai fost un oaspete excelent, Theo.

În aerul greu de căldură al dimineții de pe Park Avenue, i-am reținut mâna câteva secunde în plus, sperând vag că avea să mă roage să iau legătura cu ei dacă aveam nevoie de ceva, dar ea nu spuse

decât: „Noroc mult, atunci!”, îmi dădu încă un scurt sărut răcoros și se întoarse în bloc.

3.

Nu-mi puteam închipui cu adevărat că plec din New York. Niciodată în viață nu lipsisem din oraș mai mult de opt zile. Pe drumul spre aeroport, privind țintă pe geam la panourile cu reclame pentru cluburi de striptease și cabinete de avocatură pe care nu aveam să le mai văd o vreme, îmi trecu prin minte un gând care mă îngheță. Cum rămânea cu controalele de securitate? Nu mersesem des cu avionul (numai de două ori pe vremea când eram la grădiniță) și nu eram sigur nici măcar ce presupunea un control de securitate: raze X? îți scotoceau prin geamantan?

— Ne deschid toate bagajele în aeroport? am spus cu voce timidă – și apoi am repetat întrebarea, pentru că nimeni nu păruse să mă audă.

Ședeam pe locul din față, ca să nu tulbur intimitatea romantică dintre tata și Xandra.

— A, sigur! zise taximetristul. Era un rusnac musculos, lat în spete, cu trăsături grosiere și obraji roșii ca mărul. Semăna cu un halterofil pus la îngrășat. Iar dacă nu deschid, trec pe sub raze.

— Chiar dacă le arăt eu ce am?

— A, da, zise el pe un ton liniștitor. Caută tot, din cauza explozive. Foarte sigur.

— Dar…

Am încercat să formulez întrebarea fără să mă dau de gol, însă n-am reușit.

— Nu face probleme! spuse șoferul. E poliție multă la aeroport. Acum trei-patru zile, ce crezi? A oprit circulația.

— Eh, nu pot să spun decât că abia aștept să fug naibii de-aici! spuse Xandra, cu vocea ei răgușită.

Siderat pentru o clipă, am crezut că vorbea cu mine, dar, când am privit înapoi, ea era întoarsă spre tata.

El își puse mâna pe genunchiul ei și spuse ceva cu voce prea joasă ca să-l pot auzi. Purta ochelari cu lentile întunecate, stătea cu capul rezemat de spătarul banchetei, legănându-se, și în vocea lui plată era ceva degajat și tineresc, un curent secret care trecea între ei în timp ce-i strângea genunchiul Xandrei. Am întors capul și m-am uitat la peisajul anost și anonim care alerga prin fața geamului: clădiri lungi și joase, magazine de cartier pentru latino-americani, service-uri auto, parcări încinse de torpoarea dimineții.

— Vezi, nu mă deranjează șapte în numărul cursei, șoptea Xandra. Optul mă scoate din minți.

— Da, dar în China e un număr norocos. Să te uiți la panoul cu zboruri internaționale când ajungem în McCarran[134]. Toate cursele care vin de la Beijing au numai opturi.

— Tu și înțelepciunea ta chinezească!

— Tipare numerice. E vorba de energie. Întâlnirea dintre pământ și ceruri.

— „Pământ și ceruri”! Sună ca o magie.

— Chiar e magie.

— Serios?

Vorbeau în șoaptă. În oglinda retrovizoare, le vedeam fețele stupide și prea apropiate una de alta; când mi-am dat seama că erau gata să se sărute (lucru care încă mă șoca, oricât de des îl văzusem), mi-am ațintit privirea drept în față. Mi-a trecut atunci prin cap că, dacă n-aș fi știut deja cum murise mama, nimic din lume nu m-ar fi putut convinge că n-o omorâseră ei.

4

Cât timp am așteptat să ne luăm permisele de îmbarcare, am rămas înțepenit de frică. Mă așteptam ca, din clipă în clipă, agenții de securitate să-mi deschidă geamantanul și să descopere tabloul exact acolo, la coadă. Dar polițista morocănoasă, tunsă în scări, pe care o văd și acum în fața ochilor (mă rugasem în gând să nu trebuiască să mergem la ea când ne venea rândul) îmi săltă geanta pe banda rulantă aproape fără s-o vadă.

Am urmărit-o cum se îndrepta, clătinându-se, către străinii aceia cu procedurile lor enigmatice, și m-am simțit, cu groază, prins în strânsoarea multicoloră a necunoscuților din jur. Mi se părea în același timp că bat la ochi, ca și cum toată lumea s-ar fi holbat la mine. Nu mai fusesem niciodată într-o mulțime atât de densă și nici nu mai văzusem atât de mulți polițiști într-un singur loc din ziua în care murise mama. Soldați din Gărzile Naționale stăteau, cu puști în mâini, lângă detectoarele de metal, aproape nemișcați în uniformele lor militare, scrutând mulțimea cu ochi reci.

Rucsacuri, valijoare, sacoșe, cărucioare, capete bălăngănindu-se cât vedeai cu ochii în lungul terminalului. În timp ce înaintam cu pas de melc pe lângă banda rulantă, am auzit un strigăt – cineva, mi s-a părut, mă striga pe nume. Am înghețat.

— Haide, hai *mai repede*! spuse tata, țopăind în spatele meu într-un picior, încercând să-și scoată pantoful și vârându-mi un cot în spate. Ce-ai înțepenit aici, vezi că ții tot rândul pe loc, ce naiba!

Am trecut prin detectorul de metale cu ochii în pământ, crispat, așteptându-mă din clipă în clipă să simt o mână grea pe umăr. Plânset de bebeluși. Bătrâni neputincioși care înaintau agale în cărucioare cu motor. Ce-aveau să-mi facă? Aș fi putut oare să le explic că lucrurile nu stăteau chiar așa cum părea? Mi-am imaginat o cameră cu pereți de beton, ca în filme, uși trântite, polițiști furioși

cu mânecile suflecate, „las-o baltă, nu pleci nicăieri, băiete!”

După ce am trecut de control, pe coridorul răsunând de ecouri, am auzit în urmă pași distincți, hotărâți; m-am oprit din nou.

— Să nu-mi spui că ai uitat ceva! zise tata și se întoarse exasperat, rostogolindu-și ochii în orbite.

— Nu, am spus, privind în jur. Sunt…

Nu era nimeni în spatele meu. Pasagerii curgeau pe lângă noi pe-o parte și pe alta.

— Dumnezeule, e alb ca varul! spuse Xandra și se întoarse apoi spre tata: Se simte bine?

— N-are nimic, zise el și o porni mai departe pe coridor. O să-și vină în fire când ajunge în avion. A fost o săptămână grea pentru toată lumea.

— Drace, dac-aș fi în locul lui, cred că și pe mine m-ar apuca tremuriciul să mă urc într-un avion! zise Xandra fără menajamente. După tot ce-a văzut.

Trăgându-și după el valiza pe roți – primită de la mama de ziua lui, cu câțiva ani în urmă –, tata se opri din nou.

— Bietul copil! făcu el, cu o surprinzătoare expresie de simpatie. Nu ți-e frică, nu?

— Nu, am spus, prea repede.

Ultimul lucru de care aveam nevoie era să atrag atenția cuiva sau să dau de înțeles cât eram de înnebunit.

Tata încruntă din sprâncene către mine, apoi se întoarse.

— Xandra? spuse, ridicând capul. Ce-ar fi să-i dai și lui o chestie din alea?

— Se face, zise Xandra iute, oprindu-se să scotocească în geantă, de unde scoase două pilule mari albe de forma unui glonț.

Pe una i-o puse tatei în palma întinsă, pe cealaltă mi-o dădu mie.

— Mulțumesc, zise el, strecurând-o în buzunarul sacoului. Hai să mergem să dăm pe gât chestiile astea cu ceva, ce ziceți? Pune-o bine! îmi

atrase atenția, căci pe a mea o pipăiam între degetul mare și arătător, minunându-mă de cât era de groasă.

— Nu-i trebuie una întreagă, spuse Xandra, apucându-l de braț și aplecându-se într-o parte să-și aranjeze cureaua de la sanda.

— Corect, se învoi tata.

Îmi luă pilula, o rupse cu un gest expert în două și puse cealaltă jumătate în buzunarul gecii. Apoi porniră amândoi mai departe cu pas lung, trăgându-și bagajele după ei.

5.

Pilula nu se dovedi suficient de tare ca să mă amorțească de tot, dar mă ținu într-o stare de moțăială euforică, plutind între visuri alimentate cu aer condiționat. Pasagerii șușoteau în jurul meu, în timp ce o voce de stewardesă fără corp anunța în difuzoare rezultatele tombolei promoționale: o cină cu băutura inclusă pentru două persoane la restaurantul hotelului Treasure Island[135]. Promisiunea aceasta, auzită ca prin vată, mă depuse în brațele unui vis în care înotam într-o apă adâncă, verde-negricioasă, într-o întrecere la lumina lanternei cu niște puști japonezi care se scufundau ca să recupereze o față de pernă plină cu perle roz. În tot acest timp, avionul huruia alb, strălucind de lumini și egal ca marea, deși, la un moment dat – cum stăteam acolo înfășurat adânc în pătura albastră, visând undeva mult deasupra deșertului –, motoarele părură în mod ciudat să se oprească și să tacă, și m-am trezit plutind cu pieptul înainte într-un spațiu fără gravitație, prins încă sub centura scaunului, care, nu se știe cum, se desprinsese din rând și plutea acum liber prin cabina pasagerilor.

Am căzut violent înapoi în propriul meu corp când trenul de aterizare atinse pista. Avionul se

hurducă de câteva ori și, scrâșnind furios, se opri.

— Și… bine ați venit în Lost Wages[136], Nevada! spuse pilotul în difuzoare. Ora locală în Sin City[137] este 11.47 dimineața.

Orbit de lumina soarelui, de sticlă și de suprafețele reflectorizante, m-am târât după tata și Xandra prin terminal, năucit de larmă, de pâlpâitul automatelor cu jocuri și de muzica dată la maximum, care mi se părea complet deplasată la ora aceea din zi. Aeroportul arăta ca o versiune exacerbată a lui Times Square: palmieri enormi și ecrane de pe care țâșneau artificii, gondole, dansatoare de bar, cântăreți și acrobați.

A doua geantă mi-a venit pe banda rulantă după mult timp. Rozându-mi unghiile, priveam țintă o fotografie imensă a unui dragon Komodo, reclamă la găselnița unui cazinou: „Peste 2 000 de reptile vă așteaptă”. Mulțimea din jurul benzii semăna cu un grup multicolor de turiști hoinari așteptând în fața unui club de noapte de mâna a treia: tipi bronzați, în cămăși imprimate țipător, asiatice mărunțele cu ochelari de soare enormi, de firmă. Banda se învârtea deja aproape goală, și tata (căruia vedeam bine că îi ardea buza după o țigară) începuse deja să se întindă, să pășească nervos încolo și-ncoace și să-și frece obrazul cu degetele așa cum făcea când avea chef de băut. În fine, își făcu apariția și geanta din pânză kaki, cu etichetă roșie și cu panglica multicoloră pe care mama i-o legase de mâner.

Dintr-un salt, tata se repezi și o înhăță înainte să apuc să ajung la ea.

— Era și timpul! spuse el vesel, aruncând-o pe căruciorul de bagaje. Vino, să plecăm naibii odată!

Am ieșit pe ușile automate într-un val de căldură care îmi tăie respirația. Kilometri de mașini parcate se întindeau în jur în toate direcțiile, cu capota trasă, încremenite. Am privit drept înainte, țeapăn – scăpărări ca de tăișuri cromate, orizontul licărind ca un geam ondulat –, ca și cum, dacă m-

aș fi uitat înapoi sau aș fi ezitat, riscam ca vreun individ în uniformă să apară pe neașteptate în fața noastră. Dar nimeni nu mă luă de guler, nimeni nu țipă la noi să ne oprim. Nimeni nu ne aruncă măcar o privire.

Eram atât de derutat de lumina puternică, încât, atunci când tata se opri în fața unui Lexus nou argintiu și spuse: „Gata, aici suntem”, m-am împiedicat și aproape am căzut peste bordură.

— Asta e a ta? am întrebat, privind undeva între ei.

— De ce? spuse Xandra cu cochetărie, ocolind mașina în țăcănit de tocuri în timp ce tata o deschidea cu un bip din telecomandă. Nu-ți place?

Un Lexus? Eram uimit în fiecare zi de tot soiul de lucruri, mai mari sau mai mici, pe care simțeam nevoia imperioasă să i le spun mamei, și, uitându-mă acum amorțit la tata cum pune gențile în portbagaj, primul meu gând a fost: „Hopa, stai să vezi când o auzi mama!”. Nu era de mirare că nu trimisese niciun ban acasă.

Tata azvârli țigara Viceroy cu un gest impetuos.

— Bun, zise el, suie!

Aerul deșertului îl magnetizase. În New York arătase întotdeauna ușor obosit și jerpelit, dar aici, în căldura unduitoare a deșertului, geaca albă și ochelarii exotici păreau să capete sens.

Mașina, pornită dintr-un buton, era atât de silențioasă, încât la început nici nu mi-am dat seama că ne mișcăm. Am lunecat într-un spațiu gol, lipsit de adâncime. Eram obișnuit să mă zdruncin pe banchete de taxi, așa încât călătoria aceasta lină și răcoroasă mi se părea fantastică, desprinsă de lume, o transă tăcută: nisipul maroniu, sclipirile maliționase ale luminii, gunoaiele smucite de vânt izbindu-se de gardul de sârmă. Mă simțeam încă amorțit și parcă fără greutate din cauza pilulei, iar fațadele și construcțiile uriețești, demente, de pe Strip, licăririle violente acolo unde dunele întâlneau

cerul arătau de parcă am fi aterizat pe o altă planetă.

Xandra și tata vorbeau încet pe locurile din față. Apoi ea se întoarse spre mine, umflând baloane de gumă, robustă și senină, aureolată de sclipirea bijuteriilor în lumina soarelui:

— Ei, ce zici? spuse, expirând o aromă intensă de Juicy Fruit.

— E o nebunie, am spus, cu ochii la o piramidă care lunecă agale pe lângă noi, apoi la Turnul Eiffel, prea copleșit ca să pot înțelege ce se petrecea.

— Acuma ți se pare o nebunie? spuse tata, bătând cu unghia în volan cu un gest care îmi amintea de crize de nervi și de certuri noaptea târziu, după ce se întorcea de la serviciu. Stai să vezi cum o să fie seara, când e luminat.

— Uite, fii atent! spuse Xandra, întinzându-se să arate cu degetul prin geamul din dreptul tatei. Uite vulcanul! Chiar explodează, să știi!

— De fapt, am impresia că-l renovează. Dar, teoretic, da. Are lavă fierbinte. La oră fixă.

— Faceți la stânga peste trei sute de metri, spuse o voce computerizată de femeie.

Culori de carnaval, capete gigantice de clovni și inscripții XXX: ciudățenia a ceea ce vedeam mă entuziasma, dar mă și înspăimânta oarecum. În New York, totul îmi amintea de mama – fiecare taximetru, fiecare colț de stradă, fiecare nor care acoperea soarele –, dar aici, în această goliciune minerală fierbinte, era ca și cum mama n-ar fi existat niciodată; nu-mi puteam imagina nici măcar spiritul ei plecându-se asupra mea. Orice urmă din ea părea să se disipeze, arsă, în aerul deșertului.

Treptat, linia șovăitoare a cerului se transformă într-un hățiș de parcări și malluri cu magazine outlet, ansambluri comerciale unul după altul, Circuit City, Toys „R” Us[138], supermarketuri și drogherii, Open Twenty-Four Hours, toate la fel de

anonime, fără început și sfârșit. Cerul era larg și fără nicio urmă, asemenea celui întins peste mare. Încercam să mă țin treaz clipind des în lumină, reflectam uimit la interiorul din piele scumpă, frumos mirositoare, și mă gândeam la o poveste pe care o auzisem deseori de la mama: cum, pe vremea când ea și tata ieșeau împreună, el apăruse la un moment dat într-un Porsche pe care îl împrumutase de la un prieten ca s-o impresioneze. Abia după ce se căsătoriseră aflase că mașina nu era a lui. Ea părea să găsească episodul acesta amuzant – deși, date fiind alte lucruri, mai puțin amuzante, care ieșiseră la iveală după căsătorie (precum faptul că, minor fiind, fusese arestat, fără să se specifice de ce), mă miram că era în stare să râdă de ceva în povestea asta.

— Hm, de când ai mașina? am întrebat, întrerupându-le conversația.

— A, păi… de un an și un pic, nu-i așa, Xan?

Un an? Rumegam încă informația – un an însemna că tata avea mașina (și pe Xandra) dinainte să plece de acasă –, când am ridicat privirea și am văzut că șirurile de magazine lăsaseră loc unei rețele aparent nesfârșite de străzi rezidențiale. În ciuda aerului de identitate de turmă, albită de soare – rând după rând, ca pietrele dintr-un cimitir –, unele case erau pictate în culori pastel festive (verde crud, roz-bombon, bleu albicios de deșert), iar în umbrele ascuțite, în plantele țepoase adulmecam ceva exotic, ademenitor. Crescut în metropolă, unde nu era niciodată suficient loc, mă simțeam, s-ar putea spune, plăcut surprins. Avea să fie un lucru nou să locuiesc într-o casă la curte, chiar dacă în curte n-aș fi găsit decât pietre maronii și cactuși.

— Ăsta e tot Las Vegas?

Încercam, într-un fel de joc, să disting ce diferența casele între ele: un cadru de ușă boltit, o piscină sau un palmier.

— Asta e o cu totul altă parte a orașului, spuse tata, expirând puternic și stingând în scrumieră cea de a treia țigară. Partea pe care turiștii n-o văd niciodată.

Deși mergeam de ceva vreme, nu vedeam niciun indicator, și era imposibil să-ți dai seama unde ne aflam sau în ce direcție ne îndreptam. Orizontul era monoton și neschimbător, și mă temeam că vom trece cu totul de casele vopsite pastel și vom intra în pustietatea alcalină din spatele lor, în vreo parcare scorojită de soare pentru rulote, ca în filme. Dar, spre marea mea surpriză, casele au început treptat să devină mai mari: cu etaj, cu grădini de cactuși, cu garduri, piscine și garaje pentru mai multe mașini.

— Gata, am ajuns, spuse tata, cotind pe un drum la începutul căruia trona un indicator uriaș de granit cu litere de cupru: „Comunitatea rezidențială Canionul Umbrelor”.

— Aici locuiești tu? am spus, impresionat. E vreun canion?

— Nu, așa se numește, spuse Xandra.

— Sunt mai multe ansambluri de vile pe aici, spuse tata, ciupindu-se de nas.

Îmi dădeam seama după tonul vocii lui – vechea lui voce scârțâitoare, însetată – că era obosit și într-o dispoziție cam proastă.

— Le zice comunități rezidențiale, spuse Xandra.

— Așa-i. În fine, nu contează. Ah, taci dracu’ din gură! se stropși el, întinzându-se să dea mai încet GPS-ul, din care vocea feminină începuse din nou să împartă instrucțiuni.

— Toate au câte o temă a lor, spuse Xandra, care își întindea strugurel pe buze cu buricul degetului mic. E Micul Pueblo, e Râpa Fantomei, sunt Vilele Căprioarei. Steguleț Alb e aia cu terenul de golf? Iar Encantada{139} e cea mai elegantă, are o mulțime de case de închiriat… Hei, aici, iubițel! spuse ea, apucându-l pe tata de mână.

Tata o ținu drept și nu răspunse.

— Dă-o naibii! Xandra se întoarse să se uite la drumul lateral care se pierdea în spatele nostru. De ce trebuie s-o iei totdeauna pe unde-i mai lung?

— Nu începe, te rog, cu scurtăturile! Ești la fel de pisăloagă ca tanti aia de la reprezentanța Lexus.

— Da, dar ajungem mai repede. Cu un sfert de oră. Acuma trebuie să ocolim pe după Căprioare.

Tata răsuflă exasperat.

— Femeia lui Dumnezeu…

— Ce-i așa de greu să mergi până la Gitana și să faci de două ori la stânga și o dată la dreapta? Pentru că nu-i mai mult de atât. Dacă ieși în Desatoya…

— Uite ce-i, femeie, vrei să conduci tu? Sau mă lași naibii pe mine?

Știam că nu e cazul ca tata să fie contrazis când adopta tonul ăsta, și se pare că Xandra știa și ea. Se smuci pe locul ei, porni – cu un gest deliberat, care părea făcut să-l enerveze – radioul foarte tare și începu să apese pe butoane, sărind de la o reclamă la alta și ocolind frecvențele pe care se auzeau doar purici.

Boxele erau atât de puternice, încât le simțeam duduind prin spătarul banchetei din piele albă. *Vacation, all I ever wanted…*[140] Lumina se cățăra prin spatele norilor spectaculoși și exploda printre ei pe cerul nemărginit, intens albastru, aidoma unui joc pe calculator sau halucinației unui pilot de testare.

— Vegas 99, cu muzica anilor ’80 și 90, spuse vocea rapidă și însuflețită de la radio. Și iat-o pe Pat Benatar pentru dumneavoastră, în programul nostru de prânz al „cântărețelor de neuitat”.

În ansamblul de vile Desatoya Ranch, pe Desert End Road la numărul 6219, unde, în unele curți, se vedeau grămezi de cherestea, iar vântul sufla nisip pe străzi, am cotit pe aleea din fața unei case mari, în stil spaniol – sau poate era maur –, văruită bej, cu obloane, cu frontoane arcuite și un acoperiș de

țiglă care cobora în tot felul de unghiuri neașteptate. Am fost impresionat de lăbărțarea ei fără țintă, de cornișe și coloane, de ușa sofisticată din fier forjat desprinsă parcă dintr-un decor de teatru, din telenovelele de pe Telemundo, canalul care mergea nonstop în camera din spate a portarilor.

Am coborât toți din mașină și tocmai o ocoleam ca să ieșim din garaj, cu bagajele în mână, când am auzit un sunet bizar, neliniștitor: un urlet sau un plânset, venind dinăuntrul casei.

— Dumnezeule mare, ce-i asta? am spus, punând speriat genții jos.

Xandra se aplecase într-o parte, poticnindu-se pe tocurile înalte și scotocind după cheia de la intrare.

— Ah, taci dracu' din gură! Taci odată! bolborosea.

Înainte să apuce să deschidă ușa cu totul, dinăuntru țâșni isteric un cățel slab și lățos, care, schelălăind, începu să țopăie și să zburde în jurul nostru.

— Dă-te de pe mine! țipa Xandra.

Prin ușa întredeschisă răbufnea un concert atât de zgomotos de muzică safari (trompete de elefanți, pălăvrăgeală de maimuțe), încât îl auzeam până în garaj.

— Uau! am spus, aruncând o privire înăuntru.

Aerul din casă avea un iz fierbinte și stătut: fum vechi de țigară, covor nou și – neîndoielnic – rahat de câine.

— Pentru îngrijitorii grădinii zoologice, felinele mari pun o serie de probleme specifice, bubui vocea de la televizor. Haideți să-i însoțim pe Andrea și pe oamenii ei în rondul de dimineață!

— Ia uite, am spus, oprindu-mă în ușă cu genții în mâini, ai lăsat televizorul mergând.

— Da, spuse Xandra, făcându-și loc pe lângă mine, l-am lăsat pe Animal Planet pentru el. Pentru Popper. Am spus să te dai jos de pe mine! se răsti ea la câine, care îi zgârmăna genunchii cu

ghearele, și, șontâcăind pe sandalele cu talpă groasă, se grăbi să închidă televizorul.

— A rămas singur aici? am întrebat, încercând să depășesc în intensitate scheunatul câinelui.

Era unul din cățeii aceia „de fete”, cu fire lungi de blană care, dacă ar fi fost curate, ar fi arătat albe și pufoase.

— A, i-am cumpărat o țâșnitoare de la Petco, spuse Xandra, ștergându-și fruntea cu podul palmei și pășind pe deasupra cățelului. Și o măsuță din aia mare pentru mâncare.

— Ce rasă e?

— Bichon maltez. Pur sânge. L-am câștigat la o tombolă. Știu că îi trebuie o baie, e un coșmar să-i îngrijești. Bravo, uite ce mi-ai făcut la pantaloni! se adresă ea câinelui. Blugii mei albi!

Eram într-o cameră mare, deschisă, cu tavane înalte și o scară pe o latură care urca la un fel de mezanin cu balustradă. O cameră aproape cât tot apartamentul în care îmi petrecusem copilăria. Dar, când ochii orbiți de lumina soarelui mi se obișnuiră cu interiorul, am fost surprins să-mi dau seama cât era de gol. Pereți albi simpli. Un cămin de piatră, imitație ieftină a vetrelor cu bușteni. O canapea luată parcă dintr-o cameră de așteptare de spital. Peretele opus ușilor mari de sticlă care dădeau către grădină avea rafturi de sus până jos, dar majoritatea erau goale.

Tata intră și el, scârțâind din pantofi, și lăsă valizele să cadă pe covor.

— Doamne, Xan, miroase ca dracu’!

Aplecându-se să-și pună propria geantă jos, Xandra se strâmbă, căci Popper începuse din nou să sară, să se cațăre și s-o zgârie peste tot.

— Janet ar fi trebuit să vină să-l scoată afară, spuse ea tare, ca să acopere chelălăiturile câinelui. I-am lăsat cheia, i-am dat toate detaliile… Dumnezeule mare, Popper, adăugă ea, strâmbând din nas și întorcând capul, duhnești în ultimul hal!

Pustietatea locului mă uimea. Până atunci nu pusesem niciodată la îndoială necesitatea de a vinde cărțile, covoarele și antichitățile mamei sau de a trimite orice altceva din apartamentul nostru la magazinele de mâna a doua ori la gunoi. Crescusem într-un apartament de patru camere unde dulapurile erau burdușite, unde sub fiecare pat se înghesuiau cutii pline și unde oale și tigăi spânzurau de tavan pentru că nu mai aveau loc în bufete. Dar cât de ușor ar fi fost să aducem câteva dintre lucrurile ei, de pildă cutia de argint care fusese a bunicii, sau tabloul cu o iapă maronie care aducea cu Stubbs[141], sau chiar exemplarul ei din copilărie din *Black Beauty*[142]! Tata ar fi avut unde să pună câteva tablouri bune sau o parte din mobila pe care mama o moștenise de la părinți. Se descotorosise de lucrurile ei pentru că o ura.

— Pe toți dracii! spuse el, ridicând furios vocea deasupra scâncetelor cățelului. Câinele ăsta a distrus apartamentul. Serios!

— Nu știu… adică… știu că e mizerie, dar Janet a spus…

— Ți-am *spus* că ar fi trebuit să-l duci la un adăpost, sau, nu știu, la un țarc măcar. Nu-mi place să stea în casă. Locul lui e afară. Nu te-am avertizat că are să fie o mare belea? Și în Janet asta nu poți să pui nicio bază!

— Ei, dă-o-ncolo, numai fiindcă a făcut de câteva ori pe covor? Și ce dacă? Iar tu… la ce dracu' te uiți? Spuse Xandra făcând un pas peste câinele care scheuna, și, oarecum surprins, mi-am dat seama că se uita furioasă la mine.

6

Îmi simțeam noua cameră atât de goală și de singuratică încât, după ce mi-am desfăcut bagajele,

am lăsat ușa glisantă a șifonierului deschisă, ca să pot vedea hainele agățate înăuntru. Îl auzeam încă pe tata, la parter, țipând despre covor. Din nefericire, Xandra țipa și ea, întărâtându-l, lucru care (i-aș fi putut spune dacă m-ar fi întrebat) era exact ce n-ar fi trebuit să facă în cazul lui. Acasă, mama știuse cum să înăbușe furia tatei devenind tăcută – radiind o flacără mocnită, dar constantă, de dispreț care sugea tot oxigenul din cameră și dădea oricărui cuvânt sau gest de-al lui o tentă de ridicol. Până la urmă, el se precipita afară, trântind asurzitor ușa de la intrare, și, când revenea, câteva ore mai târziu, cu un pocnet slab al cheii în broască, se plimba prin apartament ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat: se ducea la frigider să-și ia o bere sau întreba cu o voce absolut normală unde-i era corespondența.

Dintre cele trei dormitoare goale de la etaj îl alesesem pe cel mai mare, care, asemenea unei camere de hotel, avea propria baie minusculă pe o latură. Pe podea, din perete-n perete, mochetă groasă, albastru-oțel. O saltea goală, cu un așternut în ambalaj de plastic la picioare. Percal de lux, douăzeci la sută reducere. Din pereți radia un vag bâzâit mecanic, asemănător cu zumzetul unui filtru de acvariu. Părea genul de cameră unde, în serialele TV, ar fi fost omorâtă o prostituată sau o stewardesă.

Cu urechea pe jumătate ciulită la tata și la Xandra, m-am așezat pe saltea, cu tabloul în brațe. Chiar și cu ușa încuiată șovăiam să-l scot din fețele lui de ziar, de teamă să nu urce vreunul din ei, și totuși dorința de a-l privi era irezistibilă. Foarte, foarte încet, am râcâit scociul cu unghia și l-am desfăcut pe margini.

Tabloul ieși la iveală mai ușor decât aș fi crezut, și m-am trezit că-mi înăbuș un geamăt de plăcere. Era prima dată când îl vedeam în lumina zilei. În camera aridă – pereți albi de gips-carton culorile lipsite de vioiciune prindeau viață; și, deși

suprafața picturii părea vag spectrală sub un strat abia vizibil de praf, atmosfera pe care o emana era aidoma prospețimii spălate de lumină a unui perete din dreptul unei ferestre deschise. Oare ăsta era motivul pentru care oameni precum doamna Swanson perorau despre lumina deșertului? Îi plăcuse să ciripească la nesfârșit despre ceea ce ea numea „sejurul" de familie din New Mexico – orizonturile vaste, cerul fără pată, seninătatea spirituală. Ca printr-un truc al luminii, tabloul părea transfigurat, așa cum acoperișurile întunecate care se vedeau de la fereastra dormitorului mamei căpăta uneori, preț de câteva momente stranii, un contur auriu electric în lumina de furtună a vreunei după-amiezi târzii, chiar înaintea unei descărcări văratice de nori.

— Theo? Tata îmi bătu energic în ușă. Ți-e foame?

M-am ridicat, sperând să nu încerce clanța și să găsească ușa încuiată. Noua mea cameră era golașă ca o celulă de închisoare; dar dulapul avea rafturi înalte, mult deasupra creștetului tatei, și foarte adânci.

— Mă duc să cumpăr niște mâncare chinezească. Vrei să-ți iau ceva?

Oare ar fi știut ce tablou era, dacă l-ar fi văzut? Nu prea crezusem – dar acum, privindu-l în lumină, văzând strălucirea pe care o emana, mi-am dat seama că orice prost ar fi priceput.

— Ăăă… vin imediat, am spus cu o voce sonoră, dar falsă și răgușită, vârând tabloul într-o față de pernă și ascunzându-l sub pat, ca să ies cât mai repede.

7

În săptămânile petrecute în Las Vegas înainte de începerea școlii, în timp ce rătăceam la parterul casei cu căștile iPod-ului pe urechi, dar cu sunetul dat la minimum, am aflat o sumă de lucruri interesante. Pentru început: fosta slujbă a tatei nu presupusese nici pe departe atâtea călătorii la Chicago și Phoenix pe cât ne făcuse el să credem. Fără ca mama să știe, bătuse de fapt de mai multe ori drumul până la Vegas, timp de câteva luni, și aici, la un bar asiatic din hotelul Bellagio, o cunoscuse pe Xandra. Se întâlneau deja de ceva vreme când tata dispăruse de acasă – ceva mai mult de un an, din câte am înțeles; se părea că-și sărbătoriseră „aniversarea" cu puțin timp înainte de moartea mamei, printr-o cină la restaurantul Delmonico's și un concert Jon Bon Jovi la MGM Grand{143}. (Bon Jovi! Din seria nesfârșită de lucruri pe care mi-ar fi plăcut să i le spun mamei – erau mii, dacă nu milioane –, mi se părea teribil că n-avea să știe niciodată detaliul acesta hilar.)

Un alt lucru de care m-am prins, după câteva zile petrecute în casa de pe Desert End Road: ceea ce Xandra și tata voiau să spună când afirmau că tata „nu mai bea" era că trecuse de la scotch (băutura lui preferată) la Corona Lights sau Vicodin{144}. Mă nedumerea semnul păcii sau al victoriei{145} pe care și-l făceau tot timpul unul altuia, în tot felul de contexte nepotrivite, și care ar fi putut să rămână încă multă vreme o taină dacă tata n-ar fi ieșit o dată să-i ceară Xandrei un Vicodin într-un moment când credea el că nu-l aud.

Nu știam nimic despre Vicodin, în afară de faptul că avea legătură cu o actriță care-mi plăcea și care apărea mereu în tabloide: imaginea ei ieșind împleticită din Mercedes, cu farurile mașinii de poliție în fundal. Câteva zile mai târziu, am dat din întâmplare peste o pungă de plastic cu vreo trei sute de pastile în ea – pe barul din bucătărie, lângă

o sticlă cu Propecia[146], și un teanc de facturi neplătite pe care Xandra a înșfăcat-o imediat și a vârât-o în poșetă.

— Ce sunt alea? am întrebat.

— Hm… vitamine.

— Și de ce stau în punga aia?

— Mi le aduce un tip de la slujbă care face body building.

Ciudat era – și faza asta iarăși aș fi vrut s-o discut cu mama – că tatăl meu cel nou, îndopat cu medicamente, era un tovarăș mult mai plăcut și mai previzibil decât cel dinainte. Când bea, tatăl pe care îl știam eu era un pachet de nervi – făcea glume nepotrivite și avea accese violente de energie practic până în momentul când adormea –, și totuși, când înceta să bea, era și mai rău. Gonea pe trotuar la zece pași înaintea mea și a mamei, vorbind cu sine însuși și pipăindu-și buzunarele de parcă și-ar fi căutat pistolul. Aducea acasă chestii de care nu aveam nevoie și pe care nu ni le puteam permite, de pildă pantofi din piele de crocodil pentru mama (care ura tocurile), nici măcar de măsura potrivită. Târa teancuri de hârtii de la serviciu și stătea până după miezul nopții, bând cafea cu gheață și tastând numere la calculator, și sudoarea îi curgea pe frunte de parcă ar fi alergat patruzeci de minute pe banda rulantă. Sau făcea mare caz de invitația la vreo petrecere cine știe pe unde în Brooklyn („Cum adică «poate ar fi mai bine să nu mă duc»? Ți se pare că ar trebui să trăiesc ca un nenorocit de pustnic, așa-i?”), pentru ca apoi – după ce o târa pe mama după el – să iasă din locuința gazdelor ca o vijelie, în zece minute, după ce jignise pe cineva sau îl maimuțărise în față.

Acum, de la pastile, emana o altfel de energie, mai afabilă, o combinație de letargie și exuberanță, un aer năucit, stupid, aerian. Mersul îi era mai leneș. Ațipea mai des, dădea din cap aprobator, își pierdea firul argumentelor, umbla prin casă

desculț, cu halatul de baie pe jumătate desfăcut. După înjurăturile cordiale, după obrazul nebărbierit, după felul relaxat cum strecura cuvintele pe lângă țigara din colțul buzelor, aproape ai fi zis că juca un personaj: un tip dur din vreun film noir al anilor ’50 sau poate din *Ocean’s Eleven*[147] un gangster indolent, sațiat, care nu avea prea multe de pierdut. Și totuși, chiar și în toiul acestei atitudini degajate, avea încă expresia nebunească și vag eroică a insolenței lui adolescentine, cu atât mai neliniștitoare cu cât aluneca treptat în declin, pe jumătate spulberată și total neglijentă.

În casa de pe Desert End Road, care avea pachetul infernal de scump de programe TV pe care mama nu ne lăsase niciodată să-l cumpărăm, tata trăgea jaluzelele ca să nu mai intre lumina și se așeza fumând în fața televizorului, sticlos ca un consumator de opiu, uitându-se la ESPN[148] fără sonor, nu la vreun sport în particular, ci la orice se transmitea: cricket, pelotă, badminton, crochet. Aerul era prea rece și avea un iz stătut, de frigider; și, așa cum stătea nemișcat ore în șir, în timp ce firicelul de fum urca lent din Viceroy ca o șuviță de bețigaș aromat, ar fi putut la fel de bine să contemple pe Buddha, dharma și sangha[149] sau tabla de scor a campionatului național de golf.

Ceea ce nu părea deloc limpede era dacă tata avea vreo slujbă – sau, dacă avea, ce fel de slujbă. Telefonul suna la orice oră din zi și din noapte. Tata mergea pe hol cu receptorul în mână, cu spatele la mine, întinzând brațul să se sprijine de perete și uitându-se fix în covor în timp ce vorbea. Postura lui îmi amintea întrucâtva de atitudinea unui antrenor la capătul unui meci dur. De obicei abia îl auzeam, dar, chiar și când vorbea mai tare, mi-era greu să înțeleg ce spune: taxă, cote, favorit, sistem Patent sau spread. Era plecat mai tot timpul, după treburi niciodată explicate, și o grămadă de nopți el și Xandra nu veneau acasă deloc.

— Primim o mulțime de bilete gratis la MGM Grand, îmi spunea el, frecându-se la ochi și trântindu-se pe pernele canapelei cu un oftat istovit – și din nou aveam sentimentul că juca un personaj, un playboy capricios, o relicvă a anilor ’80, veșnic plictisit. Sper că nu te deranjează. E doar atunci când Xandra lucrează în schimbul de noapte, ne e mai simplu să ne aciuăm prin vreun hotel de pe Strip.

8.

— La ce folosesc hârtiile astea? am întrebat-o într-o zi pe Xandra în bucătărie, în timp ce ea își prepara băutura albă fără calorii.

Mă nedumereau cardurile tipărite pe care le găseam peste tot prin casă: niște tabele în care erau scrise cu creionul șiruri monotone de cifre. Vag științifice, îmi aminteau de secvențele lugubre de ADN sau de niște transmisiuni de spionaj în cod binar.

Ea opri blenderul și-și dădu la o parte o șuviță din ochi.

— Ce-ai spus?

— Fișele astea de pontaj sau ce-or fi.

— Baca-*ra*! spuse Xandra, rostogolind „r”-ul și dând un fel de bobârnac în aer.

— A! am spus după o clipă de tăcere, deși nu auzisem niciodată cuvântul până atunci.

Ea își vârî degetul în băutură și-l linse.

— Mergem deseori la salonul de bacara de la MGM Grand, spuse. Tatălui tău îi place să țină socoteala jocurilor jucate.

— Pot să vin și eu?

— Nu. Adică… mda, bănuiesc că ai putea, spuse ea, ca și cum aș fi întrebat despre perspectivele unei vacanțe într-un stat islamic dubios. Atâta că nu prea sunt primiți copiii în

cazinouri. De fapt, nu cred că e voie să vii să vezi cum jucăm.

„Și ce dacă?” m-am gândit. Oricum nu-mi surâdea ideea de a sta pe lângă tata și Xandra să-i urmăresc cum joacă. Cu voce tare, am spus:

— Păi credeam că au tigri, vase de pirați, și chestii din astea{150}.

— Mda, poate. Cred că au. Se întinse după un pahar de pe raft, dezvăluind un pătrat de ideograme chinezești tatuate cu albastru între tricou și blugii cu talie joasă. Au încercat acum câțiva ani să vândă niște pachete all inclusive pentru familii, dar n-a prins.

9.

În alte împrejurări, Xandra ar fi putut să-mi placă – ceea ce, bănuiesc, e ca și cum aș spune că ar fi putut să-mi placă un tip care mă bătuse dacă nu m-ar fi bătut. Ea mi-a sugerat pentru prima dată că femeile de peste patruzeci de ani – femei care poate nu arătau nemaipomenit încă de la bun început – puteau să fie totuși sexy. Deși nu era prea drăguță la față (avea ochii rotunzi și injectați, un nas mic și bont, dinți mărunți), era încă în formă, mergea la sală, iar membrele îi erau atât de lucioase și de arămii, încât păreau date cu spray de bronzat, ca și cum s-ar fi uns cu o mulțime de creme și de uleiuri. Mergând scălâmbăiat pe tocuri, umbla repede, trăgându-și tot timpul fusta prea scurtă, cu corpul ușor aplecat înainte, ispititor într-un mod bizar. Pe undeva mă dezgusta – vocea ei vag gângăvită, luciul gros, sticlos, de buze dintr-un tub pe care scria Lip Glass; găurile din urechi, mai multe pe fiecare parte, și strungăreață pe care îi plăcea să și-o tot pipăie cu limba –, dar, pe de altă parte, avea în ea ceva aprig, excitant și dur: un soi de forță animalică, un aer de felină torcând, la

pândă, atunci când cobora de pe tocuri și umbla desculță prin casă.

Coca-cola cu gust de vanilie, strugurel de buze cu aromă de vanilie, băutură fără zahăr și Stolichnaya tot cu gust de vanilie. Întoarsă de la muncă, se costuma ca un soi de mămică tenismenă cu accente rap: fustă scurtă albă și un kilogram de bijuterii de aur. Chiar și tenișii îi erau noi și incredibil de albi. Când făcea plajă la piscină, purta niște bikini croșetați; avea spatele lat, dar slab, cu o mulțime de coaste, ca un bărbat fără cămașă. „Hopa, accident vestimentar", spunea când se ridica de pe șezlong uitând să-și încheie sutienul, și eu vedeam că avea sânii la fel de bronzați ca restul corpului.

Îi plăceau reality show-urile: *Survivor, American Idol.* Îi plăcea să se îmbrace la Intermix și Juicy Couture[151]. Îi plăcea s-o sune pe Courtney, prietena ei, și „să se descarce", și în bună măsură descărcatul acesta era despre mine.

— Poți să-ți închipui? am auzit-o spunând la telefon într-o zi când tata nu era acasă. Nu fusese vorba despre asta la început. Un puștan! Ce naiba?! Da, e beleaua naibii, ce crezi? continuă, inhalând leneș din țigareta Marlboro Light. Se oprise lângă ușile de sticlă care dădeau spre piscină, cu ochii ațintiți asupra unghiilor de la picioare pe care tocmai și le vopsise cu ojă verde-deschis. Nu, spuse după o scurtă pauză. Nu știu pentru cât timp. Nu știu, adică, ce-și imaginează? Că sunt gata să devin gospodină și mămică?

Plângerile ei păreau rutinate, nu foarte pătimașe sau personale. Și totuși îmi era greu să-mi dau seama cum aș fi putut s-o fac să mă placă. Înainte funcționasem pe premisa că femeilor de vârstă maternă le plăcea să stai pe lângă ele și să încerci să le vorbești, dar cu Xandra am descoperit curând că era mai bine să nu fac glume sau s-o chestionez cum îi mersese în ziua aceea dacă se întorcea de la serviciu prost dispusă. Uneori, când eram numai

noi doi, muta canalul de pe sport pe Lifetime[152] și ne uitam liniștiți la filme, mâncând salată de fructe. Dar, când era sătulă de mine, avea un mod rece de a răspunde „așa se pare” la aproape tot ce spuneam, care mă făcea să mă simt stupid.

— Ăă… nu găsesc deschizătorul de conserve.

— Așa se pare.

— În noaptea asta e eclipsă de lună.

— Așa se pare.

— Uite, sar scântei din priză!

— Așa se pare.

Xandra lucra noaptea. De obicei pleca în grabă pe la trei jumate după-amiaza, îmbrăcată în uniformă mulată: sacou negru, pantaloni negri din material elastic, strâns pe corp, bluză descheiată adânc pe pieptul pistruiat. Pe ecusonul prins de blazer scria XANDRA cu litere mari și, dedesubt, *Florida.* În New York, când luaserăm cina împreună în seara aceea, îmi spusese că încerca să pătrundă pe piața imobiliară, dar ceea ce făcea de fapt, am aflat curând, era să administreze un bar numit Nickels într-un cazinou de pe Strip. Uneori venea acasă cu platouri de plastic, înfășurate în celofan, pe care adunase gustări de la bar, de genul chifteluțe și bucățele de pui teriyaki, pe care ea și tata și le luau în fața televizorului și le mâncau cu sonorul dat la minimum.

A trăi cu ei era ca și cum aș fi locuit cu niște colegi de apartament cu care nu mă prea înțelegeam. Când stăteau acasă, rămâneam în camera mea cu ușa închisă. Când erau plecați – ceea ce se întâmpla mai tot timpul –, hălăduiam până în încăperile cele mai îndepărtate ale casei, încercând să mă obișnuiesc cu lejeritatea ei aerisită. Multe camere nu aveau mobilă deloc sau aproape deloc, iar spațiile deschise, strălucirea soarelui neoprită de nicio draperie – totul numai covoare descoperite și planuri paralele – îmi dădeau o senzație distinctă de lipsă de stabilitate.

Și totuși era o ușurare să nu mă mai simt tot timpul expus sau pe scenă, așa cum se întâmplase în casa familiei Barbour. Cerul era de un albastru intens, nepăsător, interminabil, asemenea promisiunii unei glorii ridicole, care nu exista de fapt. Nimănui nu-i păsa că nu mă schimbam sau că nu mergeam la psiholog. Eram liber să ard gazul, să zac în pat toată dimineața, să mă uit la cinci filme cu Robert Mitchum unul după altul, dacă aveam chef.

Tata și Xandra își țineau dormitorul sub cheie – mare păcat, pentru că acolo avea Xandra laptopul, care mie îmi era inaccesibil, în afară de cazul când mi-l aducea ea să-l folosesc în sufragerie. Scotocind prin casă când ei lipseau, am găsit broșuri de la agenții imobiliare, pahare noi de vin încă în cutii, un teanc de ghiduri TV vechi și o cutie de carton cu ediții broșate făcute ferfeniță: *Semnele lunare, Dieta South Beach, Trucuri de pocher, Amanți și jucători* de Jackie Collins[{153}].

Casele din jurul nostru erau goale – niciun vecin. La cinci sau șase case depărtare, pe partea cealaltă a străzii, era parcat la intrare un Pontiac vechi. Îi aparținea unei femei cu o față obosită, cu țâțe mari și păr neîngrijit, pe care o vedeam câteodată stând desculță în fața casei ei, după-amiaza târziu, strângând în mână un pachet de țigări și vorbind la celular. Eu îi ziceam „Playa”, pentru că, prima dată când o văzusem, purta un tricou cu inscripția DON’T HATE THE PLAYA, HATE THE GAME[{154}]. În afară de ea, de Playa, singura ființă vie pe care o văzusem pe strada noastră tocmai la capăt, unde se înfunda, era un bărbat burtos într-un tricou negru, împingând o pubelă de gunoi la bordură (deși aș fi putut să-i spun: pe strada noastră nu se colecta gunoiul. Când trebuia aruncat, Xandra mă punea să mă furișez cu sacul și să-l arunc în tomberonul construcției abandonate aflate la câteva numere depărtare). Noaptea – lăsând la o parte casa noastră și a Playei

–, pe stradă domnea un întuneric complet. Era o izolare ca într-o carte pe care o citiserăm în clasa a treia despre copiii pionierilor din preria Nebraskăi, doar că aici n-aveam nici frați, nici animale domestice prietene, nici mamă sau tată.

De departe lucrul cel mai greu era că ne aflam rupți de orice civilizație – nici vorbă de cinematografe sau biblioteci, nici măcar un magazin la colțul străzii.

— Nu-i niciun autobuz pe aici? am întrebat-o într-o seară pe Xandra în bucătărie, în timp ce desfăcea platoul nocturn cu aripioare picante și sos de brânză cu mucegai.

— Autobuz? zise ea, lingându-și un strop de sos de pe deget.

— Nu există transport public până aici?

— Nu.

— Și ce fac oamenii?

Xandra își lăsă capul într-o parte.

— Au mașină, nu? ca și cum aș fi fost un idiot care n-auzise în viața lui de automobile.

Exista un singur lucru: o piscină. În prima zi mă făcusem ca racul într-o oră și mă perpelisem o noapte fără somn în așternuturile noi, care mă zgâriau pe toate părțile. După aceea, n-am mai ieșit decât când soarele începea să coboare. Apusurile aici erau flamboaiante și melodramatice – fâșii late de portocaliu, roșu sângeriu și cinabru profund, apoi noaptea căzând neagră și dură ca o ușă trântită. Popper, câinele Xandrei – care locuia în cea mai mare parte a timpului într-un iglu de plastic maroniu pe partea mai umbroasă a gardului –, fugea încoace și încolo pe marginea piscinei, chefnind, în vreme ce eu pluteam pe spate, încercând să discern constelațiile în puzderia albicioasă, derutantă, de stele: Lira, regina Casiopeea, Scorpionul ca un bici plesnit, cu cele două ace în coadă, toate contururile familiare ale copilăriei care mă adormiseră clipind în întuneric, reflectate pe tavan de pe planetariul dormitorului

meu din New York. Acum, transfigurate, reci și glorioase ca niște zeități cu măștile smulse, păreau să zboare prin tavan pe bolta cerului, ca să-și reia adevăratul loc în înalt.

10.

Școala a început în a doua săptămână a lui august. De la depărtare, complexul împrejmuit de clădiri lungi și joase de culoarea nisipului, legate prin pasaje acoperite, mă făcuse să mă gândesc la o închisoare de minimă securitate. Dar, când am păşit pe uşă şi am văzut afişele viu colorate, iar paşii mi-au răsunat pe coridor, am simțit că mă întorc într-un vis vechi și familiar despre școală: înghesuială pe scări, lumini care bâzâiau, laboratorul de biologie cu o iguană într-un vas cât un pian; holuri mărginite de dulăpioare care mi-erau cunoscute aidoma decorului unei emisiuni TV urmărite ani de zile – și, deși asemănarea cu vechea mea școală era de fapt superficială, undeva, la un anumit nivel, părea ciudat de liniștitoare și de reală.

Cealaltă grupă de engleză avansați citea *Marile speranțe.* A mea citea *Walden*[155]; și m-am ascuns în răcoarea și tăcerea cărții ca într-un refugiu din fața strălucirii orbitoare a deșertului. În timpul pauzei de dimineață (când eram strânși și scoși afară, într-o curte îngrădită, lângă tonomatele cu sucuri și snackuri), stăteam în colțul cel mai umbrit pe care îl putusem găsi, cu cartea în mână, și, cu un creion roșu, subliniam o mulțime de propoziții însuflețitoare: „Majoritatea oamenilor duc vieți de tăcută disperare”. „O disperare stereotipă, dar inconștientă se ascunde chiar în ceea ce cunoaștem sub numele de jocuri sau amuzamente ale oamenilor”.[156] Ce-ar fi crezut

Thoreau despre Las Vegas, despre luminile și larma lui, despre gunoaie și vise cu ochii deschiși, despre imagini proiectate și fațade găunoase?

La liceu, senzația de tranzientă era tulburătoare. Erau o mulțime de copii de militari, o mulțime de străini – mare parte dintre ei fii și fiice de corporatiști care veniseră în Las Vegas pentru poziții de directori sau șefi de șantier. Unii trecuseră prin nouă sau zece state în tot atâția ani, și mulți locuiseră în străinătate: Sydney, Caracas, Beijing, Dubai, Taipei. Erau și destui copii timizi, pe jumătate invizibili, ai căror părinți plecaseră, goniți de sărăcie, din zonele rurale ca să se angajeze în Vegas ca liftieri și cameriste. În ecosistemul acesta nou pentru mine, nici banii, nici chiar frumusețea nu păreau să determine cât erai de popular; ceea ce conta cel mai mult, după cum mi-am dat seama cu timpul, era de cât timp locuiai în Vegas, și din acest motiv mexicancele voluptuoase sau odraslele inginerilor-constructori itineranți mâncau singuri la prânz, în timp ce copiii mediocri și fără haz ai agenților imobiliari și ai vânzătorilor de mașini locali erau șefi de clasă și majorete, elita indiscutabilă a școlii.

Zilele se scurgeau senine și minunat de frumoase; și, în timp ce septembrie revenea treptat, văpaia dureroasă a soarelui lăsă locul unei anumite luminozități, unei atmosfere prăfoase, aurii. Uneori luam prânzul la restaurantul spaniol, ca să-mi exersez spaniola; alteori mâncam la cel nemțesc, deși nu vorbeam germană, pentru că o parte dintre colegii mei de la cursul de germană intermediar – fii de directori de la Deutsche Bank și Lufthansa – crescuseră în New York. Dintre cursurile mele, engleza era singura pe care o așteptam cu nerăbdare, și totuși eram tulburat să văd cât de mulți dintre colegii mei nu-l plăceau pe Thoreau, îl bruftuluiau chiar, ca și cum el (care prelinsese că nu învățase niciodată nimic de valoare de la vreo persoană în vârstă) le-ar fi fost dușman, și nu

prieten. Disprețul lui față de comerț – înviorător pentru mine – îi enerva pe mulți dintre elevii cei mai îndrăzneți de la ora de engleză.

— Da, sigur, țipa un băiat antipatic cu părul gelat și pieptănat țeapăn pe spate, ca un personaj din Dragon Ball Z[157], vă dați seama ce-ar fi dacă ne-am lua toți lumea-n cap și ne-am apuca să umblăm brambura prin păduri?

— Eu, eu, vreau și eu! scânci o voce din spate.

— E antisocial, interveni nerăbdătoare o fată cu gura mare, întrerupând chicotele care urmară, foindu-se pe scaun și întorcându-se cu spatele la profesoară (doamna Spear, o femeie șleampătă, care purta întotdeauna sandale maro și haine de culoare pământie și arăta ca și cum ar fi suferit de o depresie majoră). Thoreau nu face decât să ardă gazul și să ne țină nouă lecții despre cât de bine se simte…

— *...pentru că*, spuse băiatul din Dragon Ball Z, ridicând vocea încântat, dacă toți ne-am lua lumea-n cap, cum ne îndeamnă el să facem… Ce comunitate credeți c-ar mai exista dacă n-am avea decât oameni ca el? N-ar mai fi spitale și o mulțime de chestii. N-ar mai fi drumuri.

— Cretin, murmură o voce bine-venită, suficient de tare cât să audă toată lumea din jur.

M-am întors să văd cine vorbise: un băiat cu figură obosită de pe celălalt rând, tolănit pe scaun, care bătea darabana cu degetele în bancă. Când mă văzu uitându-mă la el, ridică o sprânceană surprinzător de energică, ca și cum ar fi zis: „Îți vine să-i crezi pe tâmpiții ăștia?”

— A vrut cineva să spună ceva acolo, în spate? întrebă doamna Spear.

— De parcă lui Thoreau îi păsa de drumuri, spuse tipul cu fața trasă.

Avea un accent care mă luă prin surprindere: străin, nu-l puteam identifica.

— Thoreau a fost primul ecologist, spuse doamna Spear.

— A fost și primul vegetarian, spuse o fată din spate.

— Mi se pare normal, zise altcineva. Domnul pășunist.

— N-ați înțeles niciunul ce-am vrut să spun, se repezi entuziasmat băiatul din Dragon Ball Z. Cineva trebuie să construiască drumuri, nu doar să stea pe iarbă să se uite la furnici și țânțari toată ziua. E o chestie care se numește civilizație.

Vecinul meu scoase un hohot ca un lătrat, ascuțit și disprețuitor. Era slab și spălăcit, nu foarte curat, cu păr lins care-i cădea în ochi și cu paloarea aceea nesănătoasă a unui fugar, cu mâinile pline de bătături și cu unghii negre pe margine, roase până la carne – nu ca skaterii maniacali, cu păr lucios și bronzați de la schi, din școala mea din Upper West Side, niște bătăuși ai căror tați erau directori generali și chirurgi pe Park Avenue, ci un copil pe care-l puteam vedea șezând undeva pe bordura unui trotuar, cu un maidanez în lesă.

— Ei bine, ca să lămurim o parte din aceste chestiuni, vă rog, toată lumea să deschidă cartea la pagina cincisprezece, spuse doamna Spear. Acolo unde Thoreau vorbește despre experimentul său ca mod de locuire.

— Ce experiment? spuse Dragon Ball Z. Prin ce se deosebește traiul lui în pădure de omul peșterilor?

Băiatul cu păr închis la culoare încruntă sprâncenele și se lăsă și mai jos pe scaun. Îmi amintea de puștii cu mutră de vagabonzi care stăteau în St. Mary's Place trecând țigări de la unul la altul și cerșind mărunțiș – aceleași haine uzate și brațe albe uscățive; aceleași brățări de piele neagră atârnate la încheietura mâinii. Complexitatea stratificată a comportamentului lor era un semn pe care nu puteam să-l citesc, deși sensul general mi-era destul de clar: „Îți dau clasă, nici nu-ți pune problema, sunt mult prea tare pentru tine, nu te chinui nici măcar să-mi vorbești". Aceasta a fost

prima mea impresie – greșită – despre singurul prieten pe care mi l-am făcut cât am stat în Vegas și, după cum s-a dovedit, unul dintre cei mai buni pe care i-am avut vreodată.

Se numea Boris. Ne-am trezit, cine știe cum, stând alături în mulțimea care aștepta autobuzul după școală în ziua aceea.

— Ha! Harry Potter, făcu el, măsurându-mă din cap până-n picioare.

— Du-te naibii! am spus apatic.

Nu era prima oară, în Vegas, când auzeam că mi se spunea așa. Hainele mele de New York – pantaloni de tercot, cămăși albe elegante –, ochelarii cu ramă de baga, de care, din nefericire, aveam nevoie ca să văd, mă făceau un ciudat la liceu, unde majoritatea elevilor se îmbrăcau în maiouri și papuci.

— Unde e mătura?

— Am lăsat-o la Hogwarts, am spus. Și tu? Unde ți-e placa?

— A? spuse el, aplecându-se spre mine și punând mâna la ureche cu gestul unui bătrân surd.

Era cu un cap mai înalt ca mine; pe lângă bocancii cu carâmb de pânză și un soi bizar de pantaloni militari cu genunchii la vedere, purta un tricou negru tăiat, pe care era inscripționat cu litere gotice albe *Never Summer*, logo-ul unei firme de snowboarding.

— Tricoul, am spus, cu un gest scurt al capului. Nu prea ai unde să te dai în deșert.

— Neaaa, spuse Boris, dându-și la o parte o șuviță întunecată din ochi. Habar n-am despre snowboarding. Pur și simplu urăsc soarele.

Am sfârșit prin a ne așeza alături în autobuz, pe locurile cele mai aproape de ușă – probabil nepopulare, judecând după cât se grăbeau alții să-și facă loc cu coatele spre spatele mașinii –, dar eu nu crescusem mergând cu autobuzul la școală și se părea că nici el, pentru că și lui i se păru firesc să se arunce pe primul loc liber ieșit în cale. O vreme

nu ne-am spus mai nimic, dar aveam mult de mers și până la urmă am început să vorbim. Se dovedi că locuia tot în Canionul Umbrelor, dar mai departe, la capătul unde părea să se reînstăpânească deșertul, unde o mulțime de case rămăseseră neterminate, iar străzile erau acoperite cu nisip.

— De când ești aici? l-am întrebat.

Era întrebarea pe care toți copiii și-o puneau în noul meu liceu, ca și cum toți am fi ispășit vreo condamnare.

— Nu știu. Cred că de vreo două luni.

Deși vorbea engleză destul de fluent, cu un accent australian puternic, simțeam în vorbele lui și un fel de curent întunecat, nămolos: un iz de Dracula, poate, sau de agent KGB.

— Tu de unde ești?

— New York, am spus – și am rămas satisfăcut de cum a rămas interzis, coborând sprâncenele, ca și cum ar fi zis „foarte tare”. Tu?

El se strâmbă.

— Păi, să vedem! spuse, lăsându-se să alunece pe spate în scaun și numărând țările pe degete. Am locuit în Rusia, Scoția, care zic că a fost super, dar nu-mi amintesc, Australia, Polonia, Noua Zeelandă, Texas două luni, Alaska, Noua Guinee, Canada, Arabia Saudită, Suedia, Ucraina…

— Frate!

El dădu din umeri.

— În mare însă, Australia, Rusia și Ucraina. Astea trei.

— Vorbești rusește?

El făcu un gest care mi se păru că însemna „mai mult sau mai puțin”.

— Și ucraineană, și polonă. Deși am uitat multe chestii. Acum vreo două zile am încercat să-mi amintesc cum se zice „libelulă” și n-am putut.

— Zi ceva!

El pronunță câteva cuvinte, împroșcând sunetele, gutural.

— Ce înseamnă?

Râs înfundat.

— Înseamnă „futu-te-aș în cur”.

— Serios? În rusă?

Râse din nou, etalând niște dinți cenușii, foarte neamericani.

— Ucraineană.

— Credeam că în Ucraina se vorbește rusește.

— Mda. Depinde în ce parte a Ucrainei. Nu sunt chiar așa diferite, rusa și ucraineana. Bine… – plescăit din limbă, ochi dați peste cap – nu foarte diferite. Numele meu se scrie altfel în ucraineană, dar în America e mai simplu să folosesc scrierea rusească și să fiu Boris, nu B-o-r-î-s. Toată lumea în Vest știe pe Boris Ielțin… – își înclină capul într-o parte – Boris Becker…

— Boris Badenov…

— A? spuse el răstit, întorcându-se ca și cum l-aș fi insultat.

— Bullwinkle? Boris și Natașa[158]?

— A, da. Prințul Boris! *Război și pace.* Mă cheamă ca pe el. Deși numele de familie al prințului Boris este Trubețkoi, nu ce-ai zis tu.

— Deci care e prima ta limbă? Ucraineana?

El dădu din umeri.

— Polona, poate, spuse, lăsându-se pe spate în scaun și dându-și părul într-o parte cu o smucitură din cap.

Avea ochii aspri și ironici, foarte negri.

— Mama era poloneză, din Rzeszów, lângă granița cu Ucraina. Rusă, ucraineană… Ucraina, cum știi, era satelit al Rusiei, așa că le vorbesc pe amândouă. Poate nu așa mult rusă – e mai bună pentru înjurături și blesteme. Cu limbile slave – rusă, ucraineană, polonă, chiar și cehă –, dacă știi una, te cam descurci la toate. Dar acum mi-e cel mai ușor în engleză. Înainte nu era așa.

— Cum ți se pare America?

— Toată lumea zâmbește până la urechi! Adică – majoritatea oamenilor. Poate tu nu. Mi se pare

prostesc.

Era, ca și mine, singur la părinți. Tatăl lui (născut în Siberia, ucrainean din Novoagansk[159]) lucra în minerit și explorări.

— Are serviciu important – călătorește în toată lumea.

Mama lui Boris – a doua soție a tatălui său – murise.

El dădu din umeri.

— E moartă de un car de ani, spuse el. Era alcoolică, într-o noapte s-a îmbătat, a căzut prin fereastră și a murit.

— Uf! am spus, uimit de ușurința cu care vorbise.

— Dap, oribil, zise el nepăsător, privind pe fereastră.

— Deci, ce naționalitate ai? am spus, după o scurtă pauză.

— A?

— Dacă maică-ta era poloneză și tatăl tău e ucrainean, iar tu te-ai născut în Australia, asta înseamnă că ești…

— … indonezian, spuse el cu un zâmbet sinistru.

Avea sprâncene întunecate, malițioase, foarte expresive, care i se mișcau întruna când vorbea.

— De ce?

— Am pașaport ucrainean. Și sunt și cetățean polonez. Dar în Indonezia vreau să mă întorc, spuse Boris, dându-și la o parte părul din ochi. Mă rog, PNG.

— Ce?

— Papua, Noua Guineea. E țara mea preferată unde am locuit.[160]

— Noua Guinee? Credeam că acolo sunt vânători de capete.

— Nu mai sunt. Sau nu așa mulți. Am brățara asta de acolo, spuse, arătându-mi una dintre multele fâșii de piele neagră de pe încheietură. Mi-a făcut prietenul meu Bami. Era bucătarul nostru.

— Și cum e?

— Nu-i așa rău, spuse, privindu-mă pieziș în felul lui gânditor, amuzat de ceva interior. Aveam un papagal. Și o gâscă. Am învățat să fac surf. Dar pe urmă, acum șase luni, tata m-a luat cu el într-un oraș amărât din Alaska. Peninsula Seward, chiar sub Cercul Polar. Și pe urmă, la mijloc lui mai, am plecat la Fairbanks cu un avion cu elice, și pe urmă am venit aici.

— Uau! am spus.

— Plictiseală *de moarte* în Alaska, urmă Boris. Grămezi de pești morți și legătura foarte proastă la internet. Ar fi trebuit să fug – îmi pare rău că n-am fugit, zise el cu amărăciune.

— Și ce să faci?

— Să rămân în Noua Guineea. Să locuiesc pe plajă. Oricum, slavă Domnului că nu am stat acolo toată iarna! Acum câțiva ani am fost în Canada, în Alberta, într-un orășel cu o singură stradă principală, lângă râul Pouce Coupe. Era tot timpul întuneric, de la octombrie la martie, și ce dracu' era să fac? Citeam și ascultam radio CBC. Trebuia să mergem optzeci de kilometri să ne spălăm. Oricum – râse – infinit mai bine ca în Ucraina. Cum ar fi Miami Beach.

— Și taică-tu ce face aici?

— Mai mult bea, spuse Boris cu o mutră acră.

— Ar trebui să se ia de mână cu tata.

Din nou râsul acela brusc, exploziv – aproape ca și cum m-ar fi scuipat.

— Da. Bravo! Și târfe?

— Nu m-aș mira, am spus, după o clipă de mirare.

Deși mai nimic din ceea ce făcea tata nu mă surprindea, nu mi-l închipuisem de fapt niciodată petrecându-și timpul prin barurile cu dansatoare sexy pe lângă care treceam uneori pe șosea.

Autobuzul se golea; eram la depărtare de numai câteva străzi de casa mea.

— Eu aici cobor, am spus.

— Vrei să vii la mine să uităm la televizor? spuse Boris.

— Păi…

— Hai! Nu-i nimeni acasă. Am *SOS Iceberg*[161] pe DVD.

11.

Autobuzul școlii nu mergea de fapt până la capătul Canionului Umbrelor, unde locuia Boris. De la ultima stradă a trebuit să mergem douăzeci de minute pe jos, într-o căldură infernală, pe străzi acoperite cu un strat subțire de nisip. Deși am văzut o mulțime de indicatoare cu case de vânzare sau scoase la licitație pe străzile din jur (noaptea, sunetul unei mașini se auzea la kilometri depărtare), nu-mi dădusem totuși seama până atunci cât de ireal devenea Canionul Umbrelor la periferiile sale cele mai îndepărtate: un oraș de jucărie, pierzându-se la marginea deșertului, sub cerul amenințător. Majoritatea caselor arătau de parcă n-ar fi fost locuite niciodată. Altele – neterminate – aveau ferestre cu cadrul nefinisat, fără geamuri; erau acoperite de schele și cenușii din cauza nisipului spulberat peste ele, cu mormane de ciment și material de construcție îngălbenit în curtea din față. Ferestrele înțepenite cu scânduri le dădeau o înfățișare oarbă, tocită, nesigură, ca și cum ar fi fost fețe bătute și bandajate. Pe măsură ce mergeam, aerul acesta de abandon devenea tot mai alarmant, ca și cum am fi hălăduit pe o planetă depopulată de radiații și de epidemii.

— Au construit toate mult prea departe, spuse Boris. Acum deșertul își ia revanșa. Și băncile. Râse. Ia mai dă-l dracu’ pe Thoreau, nu?

— Tot orașul ăsta țipă „ia mai dă-l dracu' pe Thoreau!"

— Îți spun eu cine s-a dat dracu' aici. Aia care sunt proprietarii caselor. Multe nu au nici măcar apă. Le iau băncile înapoi pentru că oamenii nu pot să plătească – de-aia tata închiriază casa așa de ieftin.

— Aha! am spus surprins, după o mică pauză.

Nu-mi trecuse prin cap să mă gândesc cum de își putea permite tata o casă atât de mare ca a noastră.

— Taică-miu sapă mine, spuse Boris pe neașteptate.

— Poftim?

Își dădu părul transpirat de pe frunte cu degetele.

— Lumea ne urăște oriunde ne ducem. Pentru că ăștia promit că minele n-o să afectează mediul, și pe urmă bineînțeles că afectează. Dar aici – dădu din umeri într-un fel fatalist, rusesc –, în groapa asta de nisip nenorocită, cui crezi că-i pasă?

— Îhî, am spus, uimit de felul cum vocile noastre răsunau în lungul străzii pustii, chiar nu-i nimeni pe-aicea, nu?

— Nu. E cimitir. O singură familie mai locuiește aici – tipii ăia, uite acolo! Au o dubă mare în față, vezi? Cred că sunt imigranți ilegali.

— Tu și taică-tău sunteți legali, nu?

Asta era o problemă la școală: unii elevi nu erau – văzusem afișe pe coridoare.

El scoase un sunet care voia să însemne „pff! ridicol!"

— Evident. Se ocupă mina de toate. Sau cineva, nu știu. Dar oamenii ăia de acolo cred că sunt douăzeci sau treizeci, și locuiesc toți într-o singură casă. O fi traficanți de droguri.

— Crezi?

— Cu siguranță se petrece ceva acolo, spuse Boris întunecându-se la față. Mai mult nu știu.

Casa lui, flancată de două loturi de pământ pline de gunoaie, semăna foarte bine cu a tatei: mochetă de la un capăt la altul, lustre și robinete nou-nouțe, aceeași structură a camerelor, mobilă foarte puțină. Dar afară era mult prea cald ca să fie plăcut; piscina nu avea apă, ci un strat de câțiva centimetri de nisip pe fund, și nu exista nici măcar o imitație jalnică de grădină, nici măcar cactuși. Toate suprafețele – chiuveta, barul, podeaua bucătăriei – erau învelite într-un strat fin de nisip.

— Vrei ceva de băut? întrebă Boris, deschizând frigiderul, în care sclipea un șir de sticle cu bere nemțească.

— Ce tare, mulțumesc!

— În Noua Guineea, spuse Boris, ștergându-și fruntea cu dosul palmei, când locuiam acolo, am avut o inundație urâtă. Șerpi… foarte periculoși și groaznici… obuze inexplodate din al Doilea Război Mondial care pluteau prin curte… Au murit multe gâște. În fine, urmă el, desfăcând cu un pocnet capacul unei sticle, s-a stricat toată apa. Tifos. Nu mai aveam decât bere – Pepsi se terminase, Lucozade la fel, tablete cu iod la fel… Trei săptămâni întregi, eu și tata, chiar și musulmanii, n-am băut decât bere! Dimineața, la prânz, numai bere.

— Păi nu sună prea rău.

El se strâmbă.

— Mă durea capul tot timpul. Berea de acolo, din Noua Guineea, e foarte proastă. Asta e bere adevărată! E și votcă în congelator.

Am dat să spun că beau, ca să-l impresionez, dar pe urmă m-am gândit la căldura de afară și la cât mai aveam de mers până acasă și am zis doar:

— Nu, mulțumesc.

El își ciocni sticla de a mea.

— De acord. E prea cald ca să bei în timpul zilei. Tata bea atât de multă vodca, încât nu mai simte cu nervii la picioare.

— Serios?

— Se numește… – se schimonosi încercând să pronunțe cuvintele – neuropatie periferică (pronunțase neuro*pa*tie). În Canada, la spital, a trebuit să-l învețe iar să meargă. S-a ridicat din pat, a căzut și și-a spart nasul – mori de râs!

— Sună amuzant, am spus, gândindu-mă la seara în care îl văzusem și eu pe tata târându-se pe coate și pe genunchi ca să ia gheață din frigider.

— Foarte. Ai tăi ce beau? Taică-tu?

— Scotch. Când bea. Acuma cică s-a lăsat.

— Ce? făcu Boris, ca și cum mai auzise el așa ceva. Tata ar trebui să se schimbe. Scotch-ul bun e foarte ieftin aici. Vrei să mergi să vezi camera mea?

Mă așteptam la ceva de genul propriei mele camere, și am fost surprins când a deschis ușa într-un fel de spațiu ca un cort de vagabonzi, puțind a Marlboro, cu teancuri de cărți peste tot, sticle vechi de bere, scrumiere, mormane de prosoape și haine murdare revărsate pe podea. Pe pereți, briza venită de afară sufla dreptunghiuri de pânză imprimată – galbene, verzi, mov, indigo –, iar un steag roșu cu secera și ciocanul atârna peste salteaua acoperită cu o bucată de pânză indoneziana{162}. Era ca și cum un cosmonaut rus se prăbușise în junglă și își încropise singur un adăpost din drapelul țării sale și din sarongurile și textilele pe care le putuse găsi prin zonă.

— Tu ți-ai aranjat așa? l-am întrebat.

— L-am strâns și l-am pus în geamantan, spuse Boris, trântindu-se pe salteaua intens colorată. Ia zece minute să fac la loc. Vrei să ne uităm la *SOS Iceberg*?

— Sigur.

— E un film colosal! Am văzut de șase ori. E scenă când tipa se urcă în avion să se ducă să-i salveze pe ceilalți pe gheață…

Dar, într-un fel sau altul, nu am ajuns să vedem *SOS Iceberg* în după-amiaza aceea, poate pentru că nu ne-am putut opri din vorbit suficient cât să

mergem jos să pornim televizorul. Boris avusese o viață mult mai interesantă decât orice alt tânăr de vârsta mea pe care-l întâlnisem vreodată. Părea că mersese la școală numai intermitent, și la unele de cea mai slabă calitate; în locurile pustii și dezolante unde lucra tatăl lui de multe ori nu existau școli pe care să le poată frecventa.

— Sunt niște casete, spuse, sorbind o dușcă zdravănă, cu un ochi la mine. Și teste pe care trebuie să dai. Doar că trebuie să fii într-un loc cu internet, și uneori, de exemplu, în Canada sau Ucraina, nu aveam.

— Și ce făceai?

El dădu din umeri.

— Cred că citeam tot timpul.

Un profesor din Texas, spuse, îi găsise pe internet o programă școlară.

— Trebuie să fi fost o școală în Alice Springs[{163}].

Boris râse.

— Bineînțeles că a fost, spuse, suflându-și o șuviță transpirată de pe frunte. Dar, după ce a murit mama, am locuit o vreme în Teritoriile de Nord – Arnhem Land –, într-un orășel numit Karmeywallag. Vorba vine, orășel. Zeci kilometri în pustiu: rulote pentru mineri și o benzinărie cu un bar la spate – bere, whisky și sandvișuri. Oricum, nevasta lui Mick care ținea barul, Judy o chema, toată ziua – luă o dușcă de bere care-i curse pe bărbie –, toată ziua, în fiecare zi, mă uitam la telenovele cu Judy și stăteam cu ea la tejghea seara când tata și minerii se făceau praf. Nici măcar nu puteai să te uiți la televizor în muson. Judy ținea casetele în frigider ca să nu se strice.

— Cum să se strice?

— Să nu mucegăiască de umezeală. Era mucegai pe pantofi, pe cărți. Boris dădu din umeri. Pe vremea aia nu vorbeam mult ca acum, fincă nu știam engleza prea bine. Eram foarte timid, stăteam singur, țineam tot înăuntrul meu. Dar Judy

vorbea cu mine oricum, și era foarte bună, chiar dacă eu nu am înțeles boabă ce spunea. În fiecare dimineață fugeam la ea, ea făcea tot timpul aceeași prăjeală. Ploaie, ploaie, la nesfârșit. Măturam, spălam vase, o ajutam să curețe barul. Mergeam după ea ca un pui de găină. Ăsta e un pahar, ăsta e mătură, ăsta taburet, ăsta creion. Așa a fost școala mea. Televizor, casete cu Duran și Boy George – totul în engleză. Emisiunea ei preferată era *Fiicele lui McLeod.* Întotdeauna ne uitam împreună și, când nu am știut ceva, ea îmi explica. Și vorbeam despre surori, plângeam când Claire a murit în accidentul de mașină, și a spus că, dacă avea un restaurant ca lui Drover, mă lua să trăim acolo și să fim fericiți împreună, și angajam toate femeile să lucreze pentru noi ca McLeod. Era foarte tânără și drăguță. Avea păr blond și buclat și dădea cu o chestie albastră pe ochi. Soțul ei îi zicea „târfă” și „pițipoancă”, dar mie mi se părea ca Jodi din emisiune. Toată ziua vorbea cu mine și cânta – m-a învățat cuvintele de la toate cântecele din tonomat. *Dark in the city, the night is alive*[164]... Și în curând am ajuns să vorbesc destul de bine. Vorbește englezește, Boris! Făcusem puțină engleză în Polonia, la școală, „salut”, „ce mai faci”, „scuze”, „te rog”, „mulțumesc”, dar două luni cu ea am vorbit întruna. Și de atunci vorbesc! Era foarte drăguță și foarte bună cu mine. Chiar dacă se ducea în bucătărie și plângea în fiecare zi pentru că ura Karmeywallag.

Se făcea târziu, deși afară era încă foarte cald și lumină.

— Știi ce? Mi-e foame, zise Boris, ridicându-se și întinzându-se, lăsând la vedere o fâșie de stomac între pantalonii militari și tricoul jerpelit: concavă, albă ca brânza, ca a unui sfânt înfometat.

— Ce e de mâncare?

— Pâine cu zahăr.

— Faci mișto de mine?

Boris căscă și-și frecă ochii roșii.

— N-ai mâncat niciodată pâine cu zahăr pe ea?

— Și atât?

El ridică epuizat din umeri.

— Am un cupon de pizza. Dar nu ne ajută la nimic. Nu vine nimeni până aici.

— Credeam că ați avut un bucătar în alte părți.

— Da, am avut. În Indonezia. Și în Arabia Saudită.

Fuma o țigară. Eu o refuzasem pe cea pe care mi-o întinsese; părea puțin amețit, își târșâia picioarele și se legăna prin cameră de parcă ar fi dansat pe muzică, deși nu era nicio muzică.

— Un tip foarte tare, Abdul Fataah. Înseamnă „Servitorul Deschizătorului de Porțile întreținerii”.

— Știi ce? Hai să mergem atunci la mine!

El se trânti pe pat, cu mâinile între genunchi.

— Nu spune că țopârlanca de Xandra gătește!

— Nu, dar lucrează la un bar cu bufet. Uneori aduce acasă mâncare și diverse chestii.

— Excelent, spuse Boris, clătinându-se când se ridică.

Băuse trei beri și o dădea pe gât pe a patra. La ușă, luă o umbrelă și îmi dădu și mie una.

— Asta pentru ce-i?

El o deschise și ieși.

— E mai bine să umbli sub ea, spuse, cu fața albăstrie în umbră. Și nu te arzi.

12.

Înainte de Boris, îmi purtasem solitudinea cu stoicism, fără să-mi dau seama cât de singur eram, de fapt. Și presupun că, dacă vreunul din noi ar fi trăit într-o familie măcar pe jumătate normală, cu interdicții, sarcini și supraveghere adultă, n-am fi devenit atât de inseparabili, atât de repede, căci din

ziua aceea am fost tot timpul împreună, scotocind după mâncare și împărțind banii pe care îi aveam.

La New York, crescusem în preajma multor copii sofisticați – copii care locuiseră în străinătate și vorbeau trei sau patru limbi, care erau înscriși în programe de vară la Heidelberg și își petreceau vacanțele în locuri precum Rio, Innsbruck sau Cap d'Antibes. Dar Boris – ca un bătrân lup de mare – îi întrecea pe toți. Călărise pe o cămilă, mâncase viermi australieni, jucase crichet, se molipsise de malarie, locuise pe o stradă în Ucraina („dar numai două săptămâni"), detonase el singur un baton de dinamită, înotase în râuri australiene înțesate de crocodili. Îl citise pe Cehov în rusă și citise autori de care nu auzisem niciodată în ucraineană și polonă. Îndurase toiul iernii în Rusia, când temperatura cobora la minus patruzeci de grade, cu nesfârșite viscole, zăpadă și gheață neagră, unde singura pată de culoare era palmierul de plastic cu luminițe verzi de neon care ardea nonstop în fața barului unde bea tatăl lui. Deși era doar cu un an mai mare ca mine – avea cincisprezece –, făcuse sex adevărat cu o fată, în Alaska, de la care cerșise o țigară în parcarea unui magazin de cartier. Ea îl întrebase dacă voia să intre puțin în mașina ei, și asta fusese.

(— Dar știi ce? spuse el, suflând fum din colțul gurii. Cred că nu i-a plăcut prea tare.

— Dar ție?

— Ei, sigur. Deși, îți spun, știu că n-am făcut ce trebuia. Cred că eram prea înghesuiți în mașină.)

Ne întorceam în fiecare zi acasă împreună cu autobuzul. La centrul cultural doar pe jumătate construit de primărie de la marginea Complexului Desatoya, unde ușile erau încuiate cu lacăt, iar palmierii stăteau morți și uscați în ghivece, era un teren de joacă abandonat unde cumpăram sucuri și batoane topite de ciocolată din automatele cu dulciuri și ne așezam afară pe leagăne, fumând și vorbind. Stările lui nervoase sau negre, care erau

frecvente, alternau cu explozii nesănătoase de ilaritate: era nebunatic și mohorât, uneori mă făcea să râd până mă durea burta, și întotdeauna aveam atâtea să ne spunem, că de multe ori pierdeam noțiunea timpului și rămâneam afară de vorbă până mult după căderea întunericului. În Ucraina, văzuse un politician ales care fusese împușcat în stomac și care mersese așa până la mașină – se întâmplase, pur și simplu, să fie martor –, dar nu și pe țintaș, numai pe bărbatul cu umeri lați, într-o manta prea mică, până la genunchi, în întuneric și zăpadă. Îmi povestea despre școala minusculă cu acoperiș de tablă din Alberta, de lângă rezervația indienilor chippewa, îmi cânta cântece pentru copii în polonă („în Polonia, de multe ori la temă trebuie să știi o poezie sau un cântec pe de rost, sau poate o rugăciune, cam așa ceva") și mă învăța să înjur în rusește („Ăsta e argoul adevărat – din gulag"). Îmi povesti cum, în Indonezia, fusese convertit la islam de către prietenul lui, Bami bucătarul: renunțase la carnea de porc, postise în timpul Ramadanului, se rugase cu fața către Meca de cinci ori pe zi.

— Dar nu mai sunt musulman, îmi explică el, trăgând cu degetul de la picior o dâră în nisip.

Zăceam întinși pe spate pe carusel, amețiți de atâta învârtit.

— Am renunțat acum o vreme.

— De ce?

— Pentru că beau.

(Ăsta era cel mai mare eufemism pe care-l auzisem vreodată: Boris înghițea bere așa cum alți copii beau Pepsi, începând practic din clipa când ne întorceam de la liceu.)

— Și ce contează? am spus. De ce trebuie să știe cineva?

El scoase un sunet de nerăbdare.

— Pentru că e greșit să pretinzi că ai o credință dacă nu respecți cum trebuie. E disrespectuos față de Islam.

— Și totuși. „Boris din Arabia”. Nu sună rău.

— Dă-te naibii!

— Nu, serios, am spus râzând, ridicându-mă în coate. Credeai cu adevărat în toate chestiile alea?

— Care toate?

— Știi tu. Allah și Mohamed. Nu există alt Dumnezeu decât Dumnezeul…

— Nu, spuse el înfuriat, islamul meu era o chestie politică.

— Ce? Ca tipul ăla cu bombe în pantofi[165]?

El pufni în râs.

— Ei, pe dracu’! În plus, islamul nu prezice violența.

— Atunci?

El se ridică de pe carusel, cu privirea trează:

— Cum adică atunci? Ce vrei să spui?

— Dă-te mai încolo! Îți pusesem o întrebare.

— Care?

— Dacă te-ai convertit cu adevărat, atunci în ce credeai?

El se prăbuși înapoi și chicoti, de parcă l-aș fi eliberat dintr-o strânsoare.

— Să cred? Ha! Eu nu cred în nimic!

— Ce? Vrei să zici acum?

— Vreau să zic niciodată. Mda, bine… poate în Fecioara Maria puțin. Dar în Allah sau Dumnezeu nu prea.

— Atunci de ce naiba ai vrut să te faci musulman?

— Pentru că… – își întinse mâinile, așa cum făcea câteodată când nu mai știa ce să spună – erau oameni foarte grozavi, toți s-au purtat foarte frumos cu mine!

— Bun pentru început.

— Zău că așa a fost! Mi-au dat nume arab – Badr al-Dine. *Badr* înseamnă „lună”. Înseamnă ceva de genul „lună de credință”, dar ei spuneau: „Boris, ești *badr* pentru că luminezi peste tot, acum, dacă ești musulman, luminezi lumea cu religia ta, strălucești oriunde te duci”. Era

supertare să fiu Badr. Plus că moscheea era excelentă. Palat în ruină, se vedeau stelele noaptea, cu păsări în acoperiș. Un javanez bătrân ne învăța Coranul. Și îmi dădeau să mănânc, și erau foarte, foarte amabili, aveau grijă să fiu curat și purtau și ei haine curate. Uneori adormeam pe covorașul de rugăciune. Și la *salah*[166], aproape de răsărit, când se trezeau păsările, auzeam mereu bătaie din aripi!

Deși accentul lui australo-ucrainean suna cu siguranță foarte ciudat, Boris vorbea aproape la fel de fluent engleza ca mine; și, dacă ne gândim ce timp scurt petrecuse în America, cunoștea în mod rezonabil modul *amerikanski* de a fi. Era mereu cu ochii în dicționarul lui jerpelit de buzunar (cu numele lui scris cu litere chirilice largi pe copertă și varianta engleză caligrafiată atent dedesubt: BORYS VOLODYMYROVICH PAVLIKOVSKY), și întotdeauna găseam șervețele vechi de la 7-Eleven[167] și bucățele de hârtie mâzgălite cu liste de cuvinte și termeni:

a înfrâna și a îmblânzi
iuțeală
tip tare – крутой пацан
similitudine
abandonarea misiunii

Când dicționarul nu-l ajuta, mă consulta pe mine.

— Ce înseamnă „a promova clasa”? mă întrebă, trecând cu ochii peste panoul de perete cu anunțuri de pe coridorul școlii. „Educ. antrepr.”? „Cons. și orient.”?

Nu auzise niciodată de cea mai mare parte a felurilor de mâncare de la cantină: fajita, falafel, tetrazzini de curcan[168]. Deși știa foarte multe despre filme și muzică, era cu câteva decenii în urmă; habar n-avea de sporturi, de jocuri sau emisiuni de televiziune și, afară de câteva mărci mari precum Mercedes și BMW, nu era în stare să

deosebească o mașină de alta. Banii americani îl zăpăceau, și uneori și geografia americană. În ce provincie era California? Puteam să-i spun capitala statului Noua Anglie[169]?

Dar era obișnuit să stea singur. Se scula vesel dimineața, pleca singur la autobuz, își semna el însuși carnetul de note, își șterpelea din magazine mâncarea și rechizitele. Cam o dată pe săptămână mergeam pe jos la câțiva kilometri depărtare, în căldura sufocantă, apărați de umbrele ca niște băștinași indonezieni, ca să luăm autobuzul local CAT, care abia se mișca și în care, din câte îmi dădeam seama, nu mai mergea nimeni în aceeași direcție cu noi decât bețivani, oameni prea săraci ca să-și permită o mașină și diverși puștani. Venea rar, și, dacă îl pierdeam, trebuia să stăm o vreme să-l așteptăm pe următorul, dar oprea, între altele, la un complex comercial cu un supermarket lucios, cu aerul condiționat dat la maximum și personal insuficient, unde Boris fura fripturi, unt, cutii de ceai, castraveți (o delicatesă pentru el), pachete de șuncă, chiar și sirop de tuse o dată, când am avut o răceală, strecurându-le în căptușeala balonzaidului cenușiu și urât (un trenci de adult, mult prea mare pentru el, cu umeri căzuți și o înfățișare posomorâtă de articol est-european, care sugera mâncare pe cartelă și fabrici sovietice, complexuri industriale în Lvov sau Odesa). În timp ce el hoinărea prin magazin, eu stăteam de șase la capătul rândului, tremurând atât de tare de nervi încât uneori mă temeam să nu leșin –, dar curând îmi umpleam la rândul meu buzunarele cu mere și ciocolată (preferate tot de-ale lui Boris), după care ne duceam cu tupeu la tejghea să cumpărăm pâine, lapte și alte lucruri prea mari ca să poată fi furate.

În New York, pe vremea când aveam cam unsprezece ani, mama mă înscrisese la un curs de gătit în tabăra de zi unde mergeam peste vară, la care învățasem să gătesc câteva feluri simple: hamburgeri, cașcaval pane (din care îi făceam

câteodată mamei în serile când lucra până târziu) și ceea ce Boris numea „ouă cu pâine prăjită”. Boris, care ședea pe blatul din bucătărie lovind bufetul cu călcâiele și vorbindu-mi în timp ce eu găteam, spăla vasele. În Ucraina, îmi spunea, escrocase uneori oameni pentru mărunțiș ca să aibă ce mânca.

— M-au fugărit, de vreo două ori, spuse. Dar nu m-au prins.

— Poate ar trebui să mergem o dată pe Strip, am spus.

Stăteam la barul din bucătăria mea, cu cuțite și furculițe în mână, mâncând friptura direct din tigaie.

— Dacă vrei să faci vreodată pe hoțul de buzunare, ăla e locul potrivit. N-am văzut în viața mea atâția oameni beți, și toți sunt veniți din altă parte.

El se opri din mestecat; părea contrariat.

— Și de ce? Când e-așa de ușor să furăm de-aici, din magazine!

— Ziceam și eu.

Banii mei de la portari – pe care eu și Boris îi cheltuiam cu zgârcenie, câțiva dolari o dată, la automatele cu snackuri și la 7-Eleven-ul de lângă liceu pe care Boris îl numea „magazia” – aveau să mai țină o vreme, dar nu pentru totdeauna.

— Ha! Și ce faci dacă ești arestat, Potter? zise el, lăsând să cadă o bucată grasă de friptură cățelului, pe care îl învățase să danseze pe labele din spate. Cine mai gătește? Și cine se mai ocupă de Snaps ăsta?

Luase obiceiul să-l numească pe câinele Xandrei Amil, Nitrat, Popcik sau Snaps – oricum, dar nu pe numele lui adevărat. Începusem să-l aduc în casă, deși n-aveam voie, pentru că mă săturasem să-l văd tot timpul trăgând de lanț, disperat să se uite înăuntru prin ușa de sticlă, și scheunând până nu mai putea. Dar în casă rămânea neașteptat de tăcut; așteptând să fie băgat în seamă, se ținea scai de noi

oriunde mergeam, lipăind neliniștit la picioarele noastre, în sus și-n jos pe scări, încolăcindu-se să doarmă pe covor în timp ce eu și Boris citeam, ne certam sau ascultam muzică în camera mea.

— Serios, Boris, am spus, dându-mi la o parte părul din ochi (aveam mare nevoie să mă tund, dar nu voiam să-mi cheltuiesc banii). Nu văd mare diferență între a fura un portofel și a fura o friptură.

— E o *mare* diferență, Potter. Își depărtă brațele ca să-mi arate cât de mare. Să furi de la om muncitor? Și să furi de la marile companii care jefuiesc clienți?

— Costco nu-și jefuiește clienții. E un supermarket cu prețuri mici.

— Foarte bine. Să furi cetățenilor privați obiecte de necesitate întâi. Așa vezi tu lucrurile, nu? Taci! se întoarse spre câine, care lătrase o dată ascuțit că mai voia friptură.

— N-aș fura de la un muncitor sărac, am spus, aruncându-i lui Popper o bucată de carne. Sunt o mulțime de cetățeni veroși care umblă prin Las Vegas cu buzunarele burdușite.

— Veroși?

— Dubioși. Necinstiți.

— Aha! Sprânceana neagră, ascuțită, se înălță. Am priceput. Dar, dacă furi bani de la un om veros, un gangster, să zicem, riști să ți se întâmple ceva rău, *net*?

— În Ucraina nu ți-era teamă c-o să pățești ceva?

El dădu din umeri.

— Poate c-o să iau o bătaie. Nu să fiu împușcat.

— Împușcat?

— Da, *împușcat.* Nu face mutra aia surprinsă! Asta e țară de cowboy, nu? Toată lumea are arme.

— N-am spus să furi de la polițiști. Am spus de la turiști beți. Sâmbăta seara mișună peste tot.

— Ha! Boris puse tigaia pe podea, pentru câine. Ai toate șanse să sfârșești la închisoare, Potter.

Caracter imoral, sclavul banilor. Ești cetățean foarte rău.

13.

Ajunseserăm deja – era octombrie sau cam așa ceva – să cinăm împreună aproape în fiecare seară. Boris, care dădea deja pe gât trei sau patru beri până la masă, trecea apoi la ceai fierbinte. Pe urmă, după o dușcă de votcă la sfârșitul cinei, obicei pe care curând l-am preluat și eu („Ajută digestiei”, îmi explicase Boris), ne pierdeam timpul citind, făcând teme și uneori certându-ne, și deseori beam până adormeam în fața televizorului.

— Nu pleca! îmi spuse Boris într-o noapte când m-am ridicat către finalul *Celor șapte magnifici* – înfruntarea finală, Yul Brynner care-și strânge oamenii. O să pierzi partea cea mai bună.

— Da, dar e aproape unsprezece.

Boris, întins pe podea, se ridică într-un cot. Cu părul lung, cu pieptul îngust, costeliv și subțire, era exact opusul lui Yul Brynner în toate privințele, și totuși era între ei o asemănare de familie: aveau același aer șiret, vigilent, amuzat și puțin crud, și ceva mongol sau tătar în tăietura piezișă a ochilor[170].

— Sun-o pe Xandra să vină să te ia! spuse el cu un căscat. La ce oră iese de la muncă?

— Xandra? Hai să fim serioși!

Boris căscă din nou, cu ochii împăienjeniți de vodcă.

— Atunci dormi aici! spuse el, rostogolindu-se și frecându-se cu mâna pe față. Ai tăi o să se supere?

O să vină măcar acasă? În unele nopți nu veneau.

— Mă îndoiesc, am spus.

— Șșșșt! spuse Boris, întinzându-se după țigară și ridicându-se în capul oaselor. Fii atent acum! Vin bandiții.

— Ai mai văzut filmul?

— Dublat în rusă, dacă-ți poți închipui. Dar o rusă foarte slabă. Fătălăi. Oare ăsta e cuvântul? Adică vreau să spun mai mult niște profesori de școală decât niște pistolari.

14.

Deși fusesem devastat de suferință în casa familiei Barbour, acum evocam cu nostalgie apartamentul de pe Park Avenue, ca pe un rai pierdut. Și, deși aveam acces la email pe calculatorul de la liceu, Andy nu era cine știe ce scriitor, iar mesajele pe care le primeam drept răspuns erau frustram de impersonale. (*Bună, Theo*! *Sper că ai petrecut bine peste vară. Tata a cumpărat un vas nou* [Absalom] *Mama n-a vrut să pună piciorul pe el, dar, din nefericire, eu am fost nevoit. Japoneza intermediar îmi cam dă bătăi de cap, dar în rest totul e bine)* Doamna Barbour îmi răspundea conștiincioasă la scrisorile pe hârtie pe care i le trimiteam – un rând sau două pe cărți poștale imprimate cu monograma ei –, dar fără să-mi spună vreodată nimic personal. Întreba întotdeauna „ce mai faci?” și încheia cu „îți transmitem gândurile noastre cele mai bune”, dar niciodată „ne e dor de tine” sau „sperăm să te revedem”.

I-am scris Pippei, în Texas, deși era prea bolnavă ca să-mi poată răspunde – ceea ce a fost bine, de altfel, pentru că oricum nu i-am trimis majoritatea scrisorilor.

Dragă Pippa,

Ce mai faci? Cum îți place Texasul? M-am gândit mult la tine. Ai călărit calul acela care îți plăcea? Mie îmi merge foarte bine. Mă întrebam dacă la voi e cald, pentru că aici e arșiță.

Prea plictisitor; am aruncat foaia și am luat-o de la capăt.

Dragă Pippa,

Ce mai faci? M-am tot gândit la tine și sper că ești bine. Sper că îți merge ~~bine~~ excelent în Texas. Trebuie să spun că sunt cam sătul de Las Vegas, dar mi-am făcut câțiva prieteni și încep ușor-ușor să mă obișnuiesc.

Ție nu ți-e dor de New York? Mie îmi este. Aș vrea foarte mult să mă întorc. Mi-aș fi dorit să locuim undeva mai aproape unul de altul. Ce-ți mai face capul? Mai bine, sper. Îmi pare rău că

— E gagicuța ta? spuse Boris, mestecând zgomotos un măr și citind peste umărul meu.

— Valea!

— Ce-a pățit? întrebă el și, văzând că nu răspundeam, adăugă: Ai bătut-o?

— Ce? am spus, ascultându-l numai cu o ureche.

— Capul. De-aia îți ceri scuze? Ai lovit-o sau ce?

— Daaa, bineînțeles, am spus, și apoi, din expresia lui sinceră și atentă, mi-am dat seama că vorbea serios. Ți se pare că sunt genul care bat fetele?

El dădu din umeri.

— Poate c-a meritat.

— Hm, în America nu batem femeile.

El se încruntă și scuipă un sâmbure de măr.

— Nu. Americanii nu fac decât să persecute țări mai mici care cred altceva decât ei.

— Boris, tacă-ți gura și lasă-mă în pace!

Dar mă zgândărise cu comentariul lui, și, în loc să încep o nouă scrisoare către Pippa, am început să-i scriu lui Hobie.

Dragă domnule Hobart.

Bună ziua! Ce mai faceți? Sper că bine. Nu v-am scris niciodată să vă mulțumesc pentru bunătatea dumneavoastră în timpul ultimelor săptămâni pe care le-am petrecut la New York. Sper că dumneavoastră și Cosmo sunteți bine, deși știu că amândurora vă este dor de Pippa. Ea ce mai face? Sper că a putut să se apuce din nou de muzică. Sper că

Dar nici pe aceasta nu am trimis-o. Așa că am fost încântat când am primit o scrisoare – o scrisoare lungă, pe hârtie adevărată – de la nimeni altul decât Hobie.

— Ce-ai aici? spuse tata bănuitor, fiindcă văzuse ștampila poștei din New York, și mi-o smulse din mână.

— Ce faci?

Dar el sfâșiase deja plicul. O parcurse repede cu ochii și apoi își pierdu interesul.

— Ia! spuse, înapoindu-mi-o. Scuze, puștiule, am greșit!

Scrisoarea însăși era minunat de frumoasă, ca o mică operă artizanală: hârtie groasă, scris îngrijit, o adiere venită din camere tăcute, dintr-o lume a bogăției.

Dragă Theo.

Aș fi vrut să aflu cum o duci, și totuși mă bucur că nu am aflat, pentru că asta înseamnă, sper, că ești fericit și ocupat. Aici, copacii și-au schimbat culoarea, Washington Square e umedă și galbenă de frunze și se face frig. Sâmbătă dimineața, eu și Cosmo vagabondăm prin Village; în magazinul de

brânzeturi trebuie să-l iau și să-l țin în brațe – nu sunt sigur că e perfect legal ce fac, dar fetele de la tejghea îi păstrează bucățele de caşcaval. Îi e dor de Pippa tot atât de mult cât îmi e și mie, dar, ca și mine, își savurează totuși mesele. Uneori cinăm lângă foc, acum, că se apropie gerul.

Sper că te deprinzi încetul cu încetul și că ți-ai făcut prieteni. Când vorbesc cu ea la telefon, Pippa nu pare prea fericită, deși cu sănătatea o duce sigur mai bine. O să mă duc să-i fac o vizită de Ziua Recunoștinței. Nu știu cât de fericită va fi Margaret să mă primească, dar Pippa vrea să mă duc, așa că mă duc. Dacă am voie să-l iau și pe Cosmo în avion, s-ar putea să vină și el cu mine.

Îți trimit o fotografie care m-am gândit că s-ar putea să-ți placă – un birou Chippendale care tocmai a sosit, în stare foarte proastă, mi s-a spus că a fost ținut într-un hangar neîncălzit pe lângă Watervliet, New York. Plin de zgârieturi, crestat, iar partea de sus e în două bucăți – dar uită-te puțin la ghearele alea îndoite, pe care se sprijină toată greutatea și care se încârligă în jurul mingii! Picioarele mesei nu se văd bine în fotografie, dar se vede clar apăsarea ghearelor înfipte în minge. E pur și simplu o capodoperă, și nu-mi doresc decât să fi fost mai bine îngrijit. Nu știu dacă îți dai seama de textura remarcabilă a tăbliei – este extraordinară.

Cât despre magazin, deschid de câteva ori pe săptămână cu programare, dar de regulă îmi găsesc de lucru la subsol, cu obiectele pe care mi le trimit clienții privați. Doamna Skolnik și câțiva oameni din vecinătate au întrebat de tine; lucrurile nu s-au prea schimbat pe aici, atâta că doamna Cho de la magazinul coreean a avut un mic atac cerebral (foarte mic, acum a revenit la lucru). Plus, cafeneaua aia de pe Hudson care îmi plăcea mie foarte mult s-a desființat – mare păcat! *Am trecut pe acolo azi-dimineață și se pare că o*

transformă într-un… în fine, nici nu știu cum să-i zic. Un fel de magazin de mărunțișuri japoneze.

Văd că m-am lungit ca totdeauna și nu mai am loc pe pagină, dar sper din tot sufletul că ești bine sănătos și fericit și că ești mai puțin singur decât te temeai că ai să fii. Dacă e ceva pe care pot să-l fac de aici sau dacă pot să te ajut în vreun fel, te rog să știi că n-am să ezit.

15.

În noaptea aceea, în camera lui Boris, zăcând întins pe jumătatea mea de saltea acoperită cu cearșaful indonezian, am încercat să-mi amintesc cum arăta Pippa. Dar luna era atât de mare și de clară prin fereastra fără perdea, încât mă făcu să mă gândesc în schimb la o poveste pe care mi-o spusese mama, despre cum mergea la cursele de cai cu părinții ei, pe bancheta din spate a vechiului lor Buick, când era mică.

— Era mult de mers, uneori câte zece ore printr-un peisaj stâncos. Scrâncioburi, arene de rodeo presărate cu rumeguș, totul mirosea a floricele și a balegă de cal. Într-o noapte eram în San Antonio, și eu făcusem o mică criză de nervi – voiam camera mea, știi tu, cățelul, patul meu și tata m-a ridicat în brațe afară, pe locul unde era bâlciul, și mi-a spus să mă uit la lună.

— Când ți-e dor de casă, a spus, uită-te în sus! Pentru că luna e aceeași oriunde te-ai duce.

Așa că, după ce el a murit, și a trebuit să mă duc la mătușa Bess… Vreau să-ți spun că, până și acum, în oraș, când văd luna plină, e ca și cum l-aș auzi spunându-mi să nu mă uit înapoi sau să nu mă întristez, pentru că oriunde mă aflu *cu mine însămi* e acasă.

Și mama m-a sărutat pe nas.

— Sau oriunde te afli *tu,* pisic. Centrul pământului meu ești tu.

Un foșnet, lângă mine.

— Potter? spuse Boris. Ești treaz?

— Pot să te întreb ceva? am spus. Cum arată luna în Indonezia?

— Ce vrei, de fapt?

— Sau, nu știu, în Rusia? E la fel ca aici?

El îmi bătu ușor cu încheieturile degetelor pe tâmplă – un gest pe care ajunsesem să-l cunosc, însemnând „ești dus”.

— E la fel peste tot, spuse, căscând și ridicându-se, sprijinit în încheietura uscățivă, înconjurată de brățări. De ce?

— Nu știu, am zis și apoi, după o clipă de încordare: Auzi?

Se trântise o ușă.

— Ce-a fost asta? am spus, răsucindu-mă cu fața spre el.

Ne-am uitat unul la altul, ascultând. Voci dedesubt – râsete, oameni care se trânteau pe canapea, un pocnet, ca și cum ceva fusese răsturnat.

— E taică-tu? am spus, ridicându-mă în capul oaselor, și apoi am auzit o voce de femeie, beată și ascuțită.

Boris s-a ridicat și el, ciolănos și palid ca un cadavru în lumina care intra pe fereastră. Părea că, la parter, nou-veniții aruncau lucruri și împingeau mobila.

— Ce spun? am șoptit.

Boris ascultă. Îi vedeam toate vinele și scobiturile gâtului.

Am stat amândoi acolo, ascultând – Boris cu urechea mai ciulită.

— Cu cine a venit? am spus.

— Vreo curvă. Ascultă un moment, cu sprâncenele încruntate, conturat distinct din profil de lumina lunii, și apoi se întinse la loc. Sunt două.

M-am răsucit și mi-am verificat iPodul. Era 3.17 noaptea.

— La dracu', mormăi Boris, scărpinându-se pe burtă. De ce naibii nu tac din gură?

— Mi-e sete, am spus timid, după un moment.

El pufni.

— Ha! Nu te sfătuiesc să te duci jos acuma, crede-mă!

— Ce Dumnezeu fac? am întrebat.

Una dintre femei tocmai țipase – dar nu-mi puteam da seama dacă de bucurie sau de frică.

Am stat acolo întinși, țepeni ca niște scânduri, cu privirea ațintită în tavan, ascultând bufnetele și plesnetele rău prevestitoare.

— Ucrainence? am spus, după un timp.

Deși nu înțelegeam boabă din ce spuneau, petrecusem suficient timp cu Boris ca să încep să diferențiez intonația ucrainenei de a rusei.

— Notă maximă, Potter! Apoi: Aprinde-mi o țigară!

Am trecut-o de la unul la altul în întuneric, până când o altă ușă se trânti undeva și vocile se stinseră. În sfârșit, Boris expiră, cu un ultim suspin fumegos, și se răsuci s-o stingă în scrumiera arhiplină de lângă pat.

— Noapte bună! șopti.

— Noapte bună!

Adormi aproape imediat – mi-am dat seama după cum respira –, dar eu am rămas acolo întins mult mai mult timp, cu gâtul uscat, simțindu-mă amețit și îngrețoșat de la țigară. Cum de nimerisem în viața aceasta în care necunoscuți beți răcneau noaptea în jurul meu, în care toate hainele îmi erau murdare, în care nimeni nu mă iubea? Boris, neștiutor, sforăia lângă mine. În cele din urmă, când se crăpa de ziuă, am adormit într-un sfârșit și am visat-o pe mama: ședea vizavi de mine în metroul numărul 6, legănându-se ușor, cu chipul calm în lumina artificială pâlpâitoare.

„Ce faci aici?” îmi spuse. „Du-te acasă! Acum! Ne vedem în apartament”. Doar că vocea nu era parcă cea bună; și, când m-am uitat mai atent, am văzut că nu era ea deloc, ci doar cineva care se prefăcea a fi ea. Și, cu un icnet și o smucitură, m-am trezit.

16.

Tatăl lui Boris era o figură misterioasă. După cum îmi explica Boris, era deseori pe teren în vreun loc uitat de lume, la mâna lui, unde stătea împreună cu echipa săptămâni la rând.

— Nu se spală, spuse Boris cu o voce severă. Stă beat și murdar.

Aparatul ponosit de radio pe unde scurte din bucătărie îi aparținea („din epoca Brejnev”, spunea Boris; „nu vrea să-l arunce”), și la fel ziarele în rusă și *USA Today* pe care le găseam uneori prin casă. Într-o zi am intrat într-una dintre băile lor (care erau destul de jalnice – fără perdea de baie, fără scaun de toaletă, nici jos, nici la etaj, iar pe emailul căzilor creștea ceva negricios) și m-am speriat rău de un costum bărbătesc, ud fleașcă și urât mirositor, atârnat ca un leș de capătul dușului: scămoșat, diform, din lână zgrunțuroasă, maronie, de culoarea rădăcinilor dezgropate, picura oribil pe podea ca un golem hrănit cu umezeală al vechiului tărâm sau poate ca o haină recuperată de poliție dintr-un lac.

— Ce-i? spuse Boris când am ieșit.

— Tatăl tău își spală singur costumele? am întrebat. În chiuveta de la baie?

Sprijinit de cadrul ușii, rozându-și o margine a unghiei, Boris ridică evaziv din umeri.

— Nu pot să cred, am spus, și apoi, pentru că el se uita în continuare la mine fără un cuvânt: Cum?

Vrei să spui că în Rusia n-aveți curățătorii chimice?

— Are o mulțime de bijuterii și de chestii de lux, mârâi Boris pe după deget. Ceas Rolex, pantofi Ferragamo. Poate să-și spele costumele cum vrea.

— Exact, am spus și am schimbat subiectul.

Au trecut câteva săptămâni fără să mă mai gândesc vreo clipă la tatăl lui Boris. Dar apoi a venit o zi când Boris a intrat târziu la ora de engleză avansați, cu o vânătaie de culoarea vinului sub ochi.

— A, am primit o minge în față, spuse el vesel când doamna Spear („Spirseţkaia", cum îi spunea el) îl întrebă, suspicioasă, ce se întâmplase.

Știam că e o minciună. Aruncând o privire către el, peste intervalul dintre bănci, m-am întrebat, în timp ce clasa discuta apatic despre Ralph Waldo Emerson, cum de reușise să se pricopsească atât de repede cu un ochi negru după ce plecasem de la el cu o noapte în urmă ca să mă duc să-l plimb pe Popper – căci Xandra îl lăsa atât de multă vreme legat, încât începeam să mă simt răspunzător de el.

— Ce-ai făcut? l-am întrebat când ne-am întâlnit după oră.

— A?

— De unde ai asta?

El clipi.

— Haide, zi! am spus, împingându-l cu umărul. Ce-i? Te-ai îmbătat?

— A venit tata acasă, spuse el, și, pentru că nu răspundeam, adăugă: Ce altceva ar fi putut să fie, Potter? Ce ți-a trecut prin cap?

— Dumnezeule, dar de ce?

El dădu din umeri.

— Bine că plecaseși! zise, frecându-și ochiul intact. Nu mi-a venit să cred când am dat cu ochii de el. Dormea pe canapeaua de jos. La început am crezut că erai tu.

— Și ce s-a întâmplat?

— Ah! spuse Boris, oftând ostentativ; fumase pe drumul spre liceu, îl simțeam după răsuflare. A văzut sticlele de bere de pe podea.

— Și te-a bătut fiindcă ai băut?

— Fiindcă era mangă, de-aia! Era beat ca mort – nu cred că și-a dat seama că pe mine m-a lovit. Azi-dimineață, când m-a văzut, a început să plângă și i-a părut rău. Oricum, o să lipsească o vreme.

— De ce?

— Are multe de rezolvat acolo, așa a zis. Nu mai vine trei săptămâni. Mina e aproape de un loc unde sunt bordeluri de stat, știi, nu?

— Nu sunt de stat, am spus – și apoi m-am întrebat dacă într-adevăr nu erau.

— Ei, știi ce vreau să spun. Însă un lucru bun – mi-a lăsat bani.

— Cât?

— Patru mii.

— Ești nebun?

— Nu, nu – se plesni peste frunte – mă gândeam la ruble, scuze! Cam două sute de dolari, dar totuși. Ar fi trebuit să-i cer mai mult, dar n-am avut curaj.

Ajunseserăm la intersecția de coridoare unde eu trebuia să o iau spre ora de algebră, iar Boris, spre cea de știința guvernării, năpasta vieții lui. Era un curs obligatoriu – foarte ușor, chiar și după standardele cu totul aleatorii ale școlii noastre dar încercarea de a-l face pe Boris să înțeleagă Declarația Drepturilor{171}. și puterile prevăzute expres în Constituție versus puterile deduse ale Congresului îmi amintea de vremurile când încercasem să-i explic doamnei Barbour ce era un server de internet.

— Bine, ne vedem după oră, spuse Boris. Mai zi-mi o dată, înainte să plec, diferența dintre Banca Federală și Rezerva Federală{172}.

— Ai spus cuiva?

— Ce să spun?

— Știi tu.

— De ce, vrei să mă spui?

— Nu *pe tine.* Pe el.

— Și de ce? De ce e o idee bună? Spune! Ca să fiu deportat?

— Exact, am spus, după o clipă de stânjeneală.

— În concluzie, diseară trebuie să ieșim în oraș să mâncăm! La restaurant! Poate la mexicani.

După suspiciunile și plângerile de la început, lui Boris ajunsese să-i placă mâncarea mexicană – necunoscută în Rusia, spusese, nu era rea „când te obișnuiai către ea", deși, dacă era prea condimentată, nu se atingea de farfurie.

— Putem să luăm autobuzul.

— Ala chinezesc e mai aproape. Și mâncarea e mai bună.

— Da, dar… ții minte?

— A, da, corect, am spus. Ultima dată când mâncaserăm acolo o șterseserăm fără să plătim. Deci ăsta pică.

17.

Lui Boris îi plăcea de Xandra mult mai mult decât îmi plăcea mie: sărea să-i deschidă ușa, îi spunea că-i place noua ei tunsoare, se oferea să-i care lucrurile. Îl tachinam de când îl prinsesem trăgând cu ochiul în decolteul ei odată când ea se aplecase să-și ia telefonul de pe barul din bucătărie.

— Mamă, ce sexy e! spuse Boris când am ajuns în camera mea. Crezi că l-ar deranja pe taică-tu?

— Probabil că n-ar observa.

— Nu, serios, ce crezi că mi-ar face?

— Dacă ce?

— Dacă eu… și cu Xandra.

— Nu știu, probabil ar chema poliția.

El pufni disprețuitor.

— Pentru ce?

— Nu pentru tine. Pentru ea. Sex cu minori.

— Aș face-o.

— Dă-i drumul și fute-o, dacă vrei! am spus. Nu-mi pasă dacă merge la pârnaie.

Boris se răsuci pe burtă și se uită la mine cu o privire șireată.

— Ia cocaină, știai?

— Poftim?

— Cocaină.

Trase pe nas.

— Glumești, am spus, și pe urmă, când el zâmbi compătimitor, am adăugat: Cum îți dai seama?

— Îmi dau, pur și simplu. Din felul cum vorbește. Și scrâșnește din dinți. Să te uiți la ea!

Nu știam la ce să mă uit. Dar apoi, într-o după-amiază, am venit acasă cu Boris când tata nu era și am văzut-o ridicându-și spinarea de deasupra măsuței de cafea, smârcâindu-se, ținându-și părul la ceafa cu mâna. Când își smuci capul spre spate și dădu cu ochii de noi, am rămas toți tăcuți preț de o clipă, apoi ea se întoarse ca și cum nici n-am fi fost acolo.

Am urcat în dormitorul meu. Deși nu văzusem pe nimeni inhalând droguri până atunci, până și mie îmi era limpede ce făcea Xandra.

— Mamă, ce sexy! spuse Boris după ce am închis ușa. Mă întreb unde o ține.

— Habar n-am, am spus, trântindu-mă pe pat.

Xandra tocmai pleca; am auzit motorul mașinii pe aleea din fața casei.

— Crezi că ne-ar da și nouă?

— S-ar putea să-ți dea *ție.*

Boris se lăsă să cadă pe podea, lângă pat, cu un genunchi ridicat și cu spatele lipit de zid.

— Crezi că vinde?

— Ei, aiurea! am spus după o scurtă pauză; mi se părea greu de imaginat. Crezi?

— Ha! Norocul tău, dacă vinde.

— Cum adică?

— Păi înseamnă că sunt bani în casă!

— Da, nu mai pot de-atâta noroc!

El își ațintì asupra mea privirea ageră, scrutătoare.

— Cine plătește facturile aici, Potter?

— Hm. Era prima oară când îmi trecea prin cap această întrebare, căreia i-am recunoscut imediat marea însemnătate practică. Nu știu. Tata, cred. Deși Xandra contribuie și ea.

— Și de unde are el bani?

— Habar n-am, am spus. Vorbește cu tot felul de oameni la telefon și pe urmă pleacă de acasă.

— Ai văzut vreun carnet de cecuri pe-aici? Ceva bani?

— Nu. Niciodată. Numai fise.

— La fel de bune ca banii, spuse iute Boris, scuipând o fâșiuță de unghie pe podea.

— Exact. Doar că nu poți să te duci să le schimbi la cazinou dacă n-ai optișpe ani.

Boris chicoti.

— Fii serios! Născocim noi ceva, dacă trebuie. Pui pe tine sacoul ăla șmecher cu emblema liceului și te duci la ghișeu: „Iertați-mă, domnișoară…”

M-am răsucit și i-am trântit un pumn în braț.

— Du-te naibii! am spus, iritat că mă imitase cu o voce atât de miorlăită și de snoabă.

— Nu poți să vorbești așa, Potter, spuse Boris cu o privire suferindă, frecându-și brațul. N-o să-ți dea niciun cent. Vreau să spun că… Uite, eu știu unde e carnetul de cecuri al tatei, și, dacă e urgență, ceva – întinse palma în sus – corect?

— Corect.

— Dacă trebuie să scriu cec fals, scriu cec fals, filosofă el. Bine să știu. Nu vreau să spun să intri cu forța în camera lor și să te uiți în lucruri, dar nu-i rău să fii cu ochii-n patru, da?

18

.

Boris și tatăl lui nu sărbătoreau Ziua Recunoștinței, iar tata și Xandra își rezervaseră o cină romantică la un restaurant franțuzesc din MGM Grand.

-Vrei să vii și tu? mă întrebă tata văzându-mă că răsfoiam broșura de pe blatul din bucătărie: inimi și focuri de artificii, o pânză tricoloră peste un platou cu friptura de curcan. Sau ai ceva de făcut pe cont propriu?

-Nu vreau, mulțumesc.

Tata era amabil, dar gândul de a petrece cu ei o cină romantică mă făcea să mă simt prost.

— Mi-am făcut planuri.

— Ce faci atunci?

— O să stau cu altcineva.

— Cu cine? întrebă tata, într-un acces neobișnuit de bunăvoință părintească. Un prieten?

— Lasă-mă să ghicesc, spuse Xandra, desculță, în tricoul cu Miami Dolphins în care dormise, inspectând frigiderul. Aceeași persoană care mănâncă tot timpul merele și portocalele pe care le aduc eu acasă.

— Ei, haide! spuse tata somnoros, venind din spate și cuprinzând-o cu brațele, îți place micul *russki*… cum îl cheamă?… Boris.

— Sigur că-mi place. Ceea ce e foarte bine, bănuiesc, pentru că e pe-aici mai tot timpul. Ce mă-sa? spuse ea, răsucindu-se din îmbrățișarea lui și plesnindu-se peste pulpa goală. Cine a lăsat țânțarul ăsta înăuntru? Theo, nu știu ce-i așa de greu să îți ușa aia de la bazin închisă! Ți-am spus de o mie de ori.

— De fapt, cred că aș putea să vin cu voi de Ziua Recunoștinței, dacă preferați, am spus pe un ton egal, rezemându-mă cu spatele de blatul din bucătărie. Până la urmă, n-ar fi rău.

Voisem s-o enervez pe Xandra și am observat cu plăcere că reușisem.

— Dar rezervarea e pentru două persoane, spuse ea, zvârlindu-și părul pe spate și uitându-se la tata.

— Ei, sunt sigur că se poate aranja ceva.

— O să trebuiască să sunăm din timp.

— Foarte bine, sună, atunci! zise el, dându-i o palmă ușoară, ametită, pe spate și îndreptându-se agale spre sufragerie ca să-și verifice scorurile la fotbal.

Eu și Xandra am rămas o clipă uitându-ne unul la altul, apoi ea își feri privirea, ca și cum ar fi scrutat o viziune sumbră și imposibilă a viitorului.

— Trebuie să beau niște cafea, spuse placid.

— Nu eu am lăsat ușa aia deschisă.

— Nu știu cine o tot lasă. Știu doar că ciudații ăia de dincolo, unii care vindeau produse Amway, nu și-au drenat ca lumea fântâna înainte să se mute, și acum sunt țânțari ca la balamuc oriunde te uiți – uite încă unul, la naiba!

— Ei, nu te enerva! Nu trebuie să vin cu voi.

Ea puse jos cutia cu filtre de cafea.

— Deci, ce spui până la urmă? zise ea. Să schimb rezervarea sau nu?

— Despre ce tot discutați voi? răsună slabă vocea tatei din camera vecină.

Stătea în locul lui preferat, înconjurat de suporturi pentru pahare pictate cu nenumărate urme rotunde, de pachete vechi de țigări și de foi de bacara completate cu creionul.

— Nimic, îi răspunse Xandra. Apoi, câteva minute mai târziu, în timp ce aparatul de cafea începea să sâsâie și să pocnească, se frecă la un ochi și spuse cu o voce îngroșată de somn: N-am spus niciodată că nu vreau să vii.

— Știu. Nici eu n-am spus că ai zis așa ceva. Și din nou: Dacă vrei să știi, nu eu las ușa deschisă, ci tata, când iese să vorbească la telefon.

Xandra, întinzându-se să-și ia din bufet cana de cafea de la Planet Hollywood, se uită la mine peste

umăr.

— Nu te duci să iei cina la el, nu? spuse ea. La micul *russki*.

— Naaa. O să stăm aici să ne uităm la televizor.

— Vrei să vă aduc ceva?

— Lui Boris îi plac cârnăciorii ăia de bere cu care vii tu de obicei. Iar mie îmi plac aripioarele iuți.

— Altceva? Minitaquito? Parcă îți plăceau și alea, nu?

— Ar fi super.

— În regulă, se aranjează. Doar să nu-mi umblați în țigări, asta e tot ce vă rog. Nu-mi pasă dacă fumați, spuse ea, ridicând o mână ca să-mi facă semn să tac, n-am de gând să vă iau la bătaie, dar cineva îmi tot șterpelește pachete din cartușul ăsta, și mă costă cam douăzeci și cinci de dolari pe săptămână.

19.

De când Boris își făcuse apariția cu ochiul lui vânăt, mi-l imaginasem pe tatăl lui ca pe un rusnac cu ceafa groasă, cu ochi porcești și părul tuns periuță. De fapt, așa cum am fost surprins să aflu, când am făcut cu adevărat cunoștință cu el într-un final, era slab și palid ca un poet înfometat. Clorotic, cu pieptul scobit, fuma țigară de la țigară, purta cămăși ieftine care deveniseră cenușii de atâta spălat și bea fără pauză căni întregi de ceai îndulcit. Dar, când îl priveai în ochi, îți dădeai seama că fragilitatea aceasta era înșelătoare. Era vânos, puternic, un acces de nervi părea să mocnească întotdeauna în el, avea oase mici și trăsături ascuțite, ca Boris, dar o privire rea, injectată și dinți mici, înnegriți, ca de ferăstrău. Îmi amintea de o vulpe turbată.

Deși îl zărisem în trecere și îl auzisem (sau, cel puțin, auzisem pe cineva despre care presupusesem că era el) bubuind prin casa lui Boris noaptea, nu l-am întâlnit de fapt față în față decât puțin înainte de Ziua Recunoștinței. Apoi am sosit acasă la Boris într-o zi după școală, râzând și vorbind, și l-am găsit aplecat deasupra mesei din bucătărie, cu o sticlă și un pahar. În ciuda hainelor jerpelite, purta încălțări scumpe și o grămadă de bijuterii de aur; și, când și-a ridicat privirea spre noi cu ochii înroșiți, am încetat orice conversație. Deși era un om mic de stat și firav, ceva din expresia lui îți sugera să te ții, pe cât poți, departe de el.

— Salut! am spus nesigur.

— Bună ziua, spuse el, cu o față împietrită și un accent mult mai pronunțat decât al lui Boris.

Apoi se întoarse și-i spuse lui Boris ceva în ucraineană. Urmă o scurtă conversație, pe care am urmărit-o atent. Era interesant să vezi schimbarea care se producea în Boris când vorbea o altă limbă – un soi de însuflețire, de stare de alertă, senzația unei persoane diferite, mai eficiente, care se instala în corpul lui.

Apoi, pe neașteptate, domnul Pavlikovsky îmi întinse amândouă mâinile.

— Mulțumesc, spuse el cu glasul îngroșat.

Deși mă temeam să vin lângă el – aveam impresia că mă apropii de o jivină sălbatică –, am făcut totuși un pas înainte și am întins și eu mâinile, cu un gest stângaci. El mi le luă pe amândouă; avea pielea aspră și rece.

— Ești un om bun, spuse.

O privire injectată și mult prea intensă. Îmi venea să întorc capul și mi-era rușine de mine.

— Domnul fie cu tine și să te binecuvânteze toată viața! continuă el. Ești ca un fiu pentru mine. Pentru că l-ai lăsat pe fiul meu să vină în familia ta.

Familia mea? Nedumerit, i-am aruncat o privire lui Boris.

Ochii domnului Pavlikovsky se mutară asupra lui.

— I-ai spus ce ți-am zis?

— A zis că faci parte din familia noastră aici, spuse Boris cu o voce plictisită, și că, dacă poate să facă vreodată ceva pentru tine…

Spre marea mea surpriză, domnul Pavlikovsky mă trase aproape de el și mă strânse zdravăn în brațe, în timp ce eu închideam ochii și mă străduiam din toate puterile să nu-i iau în seamă mirosul: gel de păr, năduşeala pielii, alcool și un soi de apă de colonie pătrunzătoare, astringentă într-un mod neplăcut.

— De ce a făcut asta? am spus încet când am ajuns în camera lui Boris cu ușa închisă.

Boris își dădu ochii peste cap.

— Crede-mă, n-ai nevoie să știi.

— Așa de pilit e tot timpul? Cum naibii mai rezistă la slujbă?

Boris râse înfundat.

— Șef mare la firmă, spuse el. Sau așa ceva.

Am rămas în camera întunecoasă, învelită în pânzeturi indoneziene, până când l-am auzit pe tatăl lui pornind motorul dubei pe alee.

— O să lipsească o vreme, spuse Boris, în timp ce eu lăsam draperia să cadă peste fereastră. Se simte vinovat că mă lasă atâta vreme singur. Știe că se apropie o sărbătoare și m-a întrebat dacă pot să stau la tine.

— Păi, oricum stai mai tot timpul.

— Știe, spuse Boris, îndepărtându-și părul din ochi cu degetele. De asta ți-a mulțumit. Dar – sper că nu te superi – i-am dat o adresă greșită.

— De ce?

— Pentru că – își dădu picioarele la o parte să-mi facă loc pe pat fără să mai trebuiască să-l rog – nu cred că vrei să te trezești cu el la miezul nopții în fața casei, beat turtă. Să trezească pe tatăl tău și

pe Xandra. Și, dacă te întreabă vreodată, să știi că i-am zis că numele tău de familie e Potter.

— De ce?

— E mai bine așa, spuse Boris calm. Crede-mă!

20.

Stăteam întins pe podea lângă Boris, acasă la mine, mâncând chipsuri și bând votcă, și ne uitam la televizor la parada de Ziua Recunoștinței organizată de Macy[173]. În New York ningea. O serie de baloane trecuseră deja – Snoopy, Ronald McDonald, SpongeBob, Mr. Peanut[174] –, și o trupă de dansatori hawaiieni înveșmântați doar cu niște petice de pânză peste pântece și cu fuste de iarbă executa un număr în Herald Square.

— Ce bine că nu suntem acolo! spuse Boris. Pun pariu că le-a înghețat curul până la os.

— Dap, am zis, deși nu mă interesau nici baloanele, nici dansatorii, nici nimic altceva.

De când văzusem Herald Square la televizor, mă simțeam naufragiat undeva la milioane de ani-lumină de Pământ, receptând semnale de la începuturile radioului, voci de crainici și aplauzele publicului dintr-o civilizație dispărută fără urmă.

— Niște cretini! Nu pot să cred că s-au îmbrăcat așa. Fetele alea o să ajunge la spital.

Oricât de tare se plângea de căldura din Las Vegas, Boris credea de asemenea cu neclintire că orice era „rece” te îmbolnăvea: piscinele neîncălzite, aerul condiționat de acasă de la mine, chiar și gheața din băuturi.

Se răsuci pe spate și îmi trecu sticla.

— Tu și mama ta ați fost la parada asta?

— Naaa.

— De ce? spuse Boris, dându-i lui Popper un chips.

— *Nekulturnî*[175], am spus – un cuvânt pe care-l împrumutasem de la el. Și prea mulți turiști.

El aprinse o țigară și îmi oferi și mie una.

— Ești trist?

— Puțin, am spus, aplecându-mă s-o aprind de la chibritul lui.

Nu mă puteam gândi decât la ultima Zi a Recunoștinței; îmi revenea la nesfârșit în minte, ca o secvență de film reluată întruna de un proiector defect: mama se fâțâia prin casă în blugi vechi, roși la genunchi, deschidea o sticlă de vin, îmi turna puțină bere de ghimbir într-un pahar de șampanie, aranja decorativ măslinele pe platou, pornea combina muzicală, își punea șorțul special de sărbători și scotea din cuptor pieptul de curcan cumpărat din Chinatown, dar imediat strâmba din nas și, simțind mirosul, duhoarea de amoniac care te făcea să lăcrimezi, se dădea scârbită în spate – „O, Doamne, Theo, chestia asta s-a împuțit, deschide-mi ușa!” – îl ținea drept înainte, cu brațele întinse, ca pe o grenadă nedetonată, coborând cu el în fugă pe scările de incendiu și îndreptându-se direct către tomberonul de gunoi de pe stradă, în timp ce eu, aplecat peste pervazul ferestrei, scoteam gemete vesele, ca și când mi-ar fi venit să vărs. Mâncaserăm o masă austeră compusă din fasole verde la conservă, merișor tot la conservă[176] și orez brun cu migdale prăjite. „Recunoștința noastră vegetariană și socialista”, o numise mama. Nu ne făcuserăm planurile cum ar fi trebuit, pentru că ea avusese un proiect de terminat la slujbă; anul următor, îmi promisese (amândoi obosiserăm de atâta râs; curcanul stricat ne stârnise, cine știe de ce, o stare de spirit exuberantă), aveam să închiriem o mașină și să mergem la prietena ei Jed din Vermont sau să facem rezervări undeva într-un local super precum Gramercy Tavern[177]. Numai că viitorul acela nu se

întâmplase; iar eu sărbătoream o Zi alcoolică a Recunoștinței cu chipsuri de cartofi și cu Boris, în fața televizorului.

— Ce mâncăm, Potter? spuse Boris, scărpinându-și stomacul.

— De ce? Ți-e foame?

El dădu din mână: *comme ci, comme ça*[{178}].

— Ție?

— Nu chiar.

Îmi zgâriasem aproape până la sânge cerul gurii cu chipsuri, iar țigările începuseră să mă îngrețoșeze.

Brusc, Boris izbucni într-un hohot sălbatic și se ridică în șezut.

— Hei! spuse el, lovindu-mă cu piciorul și arătând spre televizor. Ai auzit?

— Ce?

— Crainicul. Tocmai le-a urat la mulți ani copiilor lui. Bastard[{179}] și Casey.

— Ei, haide!

Boris înțelegea tot timpul greșit cuvinte, le confunda – câteodată era amuzant, dar de cele mai multe ori mă călca pur și simplu pe nervi.

— „Bastard și Casey!” Tare, nu? Casey e ok, dar să numești propriul copil Bastard la televiziunea publică?

— Nu asta a spus.

— Bine, atunci, le știi tu toate, ce a spus?

— De unde crezi că aș putea să știu ce mă-sa a spus?

— Atunci de ce te cerți cu mine? De ce ți se pare că întotdeauna știi mai bine? Ce naiba are țara asta? Cum dracu’ o națiune atât de stupidă a ajuns să fie așa arogantă și bogată? Americanii… Vedete de film… de televiziune… Pun copiilor nume Apple sau Blanket, sau Blue[{180}], sau Bastard și tot felul de tâmpenii.

— Și ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun… că democrația este scuză pentru orice aiureală. Violență… lăcomie…

cretinism… orice e bun dacă fac americanii. Corect? Am dreptate?

— Nu poți să taci din gură, nu?

— Știu ce am auzit, ha! Bastard! Și știi ce? Dacă aș crede că am copil jigodie, cu siguranță aș pune alt nume, nu ăsta!

În frigider erau aripioare, taquito[{181}] și cârnați de bere pe care Xandra le adusese de la bar, plus gălușți de la un restaurant care îi plăcea tatei dintr-un complex comercial, dar, la vremea când ne-am apucat noi să mâncăm, sticla de votcă (contribuția lui Boris la Ziua Recunoștinței) era de fapt pe jumătate goală și nouă începuse deja să ni se facă rău. Boris – care uneori, când era beat, scotea la iveală o latură serioasă, de rus tipic, înclinat spre probleme filosofice și întrebări fără răspuns – ședea pe blatul de marmură, fluturând o furculiță înfiptă într-un cârnat de bere și perora dramatic despre sărăcie, capitalism și schimbările climatice și despre cât de bramburită era lumea.

La un moment dat, bulversat, i-am spus:

— Boris, taci! Nu vreau să te mai aud!

Urcase în camera mea să-mi ia exemplarul din Walden împrumutat de la biblioteca liceului și citea cu voce tare un pasaj lung care îi confirma ideile.

Cartea – din fericire, broșată – îmi trecu pe lângă ureche, julindu-mi obrazul.

— *Iscezni*![{182}] Ieși!

— E casa mea, maimuțoi ignorant!

Cârnatul de bere – încă înfipt în furculiță – îmi zbură razant pe lângă cap. Dar râdeam. La mijlocul după-amiezii eram complet varză: ne rostogoleam pe covor, călcam unul peste altul, râdeam, înjuram, ne târâm în patru labe. La televizor se dădea un meci de fotbal american, și, deși ne enerva pe amândoi, era prea complicat să găsim telecomanda și să schimbăm programul. Boris se matolise atât de rău, că bălmăjea întruna în rusă.

— Vorbește engleză sau taci din gură! am spus, încercând să mă prind de balustrada scării și ferindu-mă de pumnul lui cu atâta stângăcie, încât am căzut peste măsuța de cafea.

— *Tî menea dostal! Poșol tî*![183].

— Clonc, clonc, clonc, am răspuns cu voce miorlăită de fată și cu ochii în pământ. Podeaua se clătina și se smucea sub mine ca puntea unui vas. Antante balalaica!

— *Telik*[184] nenorocit! spuse Boris, prăbușindu-se pe covor lângă mine și dând ridicol din picioare spre televizor. Nu vreau să mă uit la porcăria asta.

— La dracu' – rostogol, ținându-mă cu mâinile de burtă –, nici eu nu vreau!

Nu mai vedeam limpede, în jurul tuturor lucrurilor licăreau halouri, estompând contururile.

— Hai să vedem vremea! spuse Boris, luând-o clătinat, pe genunchi, de-a curmezișul sufrageriei. Vreau să văd vremea din Noua Guineea.

— Trebuie s-o cauți, nu știu pe ce canal e.

— Dubai! exclamă Boris, prăbușindu-se în patru labe.

Urmă un flux indistinct de cuvinte rusești, din care am prins o înjurătură sau două.

— *Angliiski*! Vorbește engleză!

— Ninge? Mă scutură de umăr. Omul ăla zice că ninge, e nebun, *tî vidiș*[185]?! Ninge în Dubai! E miracol, Potter! Fii atent!

— Ăla e Dublin, papițoiule! Nu Dubai!

— *Vali otsiuda*! Șterge-o!

Probabil că pe urmă am leșinat (final foarte tipic când Boris aducea câte o sticlă la mine), pentru că tot ce știu după e că lumina devenise complet alta, iar eu eram îngenuncheat lângă ușile glisante, cu fruntea lipită de geam și o baltă de vomă alături pe covor. Boris dormea dus pe canapea, sforăind fericit, cu fața în jos și un braț atârnat spre podea. Popcik dormea și el, odihnindu-și satisfăcut botul pe ceafa lui Boris. Mă simțeam ultimul om. Un fluture mort plutind pe suprafața piscinei. Un

bâzâit audibil de mașină. Greieri și gângănii înecate rotindu-se în coșurile filtrelor de plastic. Deasupra, apusul învăpăia vulgar și inuman cerul, straturi sângerii de nori prevesteau imagini ale catastrofei și ruinei de la sfârșitul timpurilor: explozia atolilor din Pacific, fiarele fugind din fața valului de vâlvătaie.

Aș fi plâns poate, dacă Boris nu era acolo. Așa, m-am dus în baie și am vomat din nou, apoi am băut apă de la robinet, m-am întors cu șervete de hârtie și am curățat mizeria pe care o făcusem, deși capul mă durea atât de tare că abia vedeam. Voma avea o culoare portocalie scârboasă din cauza aripioarelor de pui cu aromă de barbecue și era greu de îndepărtat, lăsase o pată, și, în timp ce o frecam cu detergent de vase, încercam să mă agăț de amintiri liniștitoare din New York – apartamentul familiei Barbour cu chinezăriile lui și portarii simpatici, fundătura atemporală care era casa lui Hobie, cărțile lui vechi și orologiile care ticăiau tare, mobila stil, draperiile de catifea, peste tot sedimentele trecutului, camere liniștite, unde totul era calm și plin de înțeles. Deseori, noaptea, copleșit de stranietatea locului unde mă aflam, încercam să adorm gândindu-mă la atelierul lui, la mirosurile grele de ceară și de așchii de palisandru, la scările înguste care duceau sus în salon, unde raze prăfuite de soare luminau covoare orientale.

„Am să-l sun”, m-am gândit. De ce nu? Eram încă îndeajuns de beat ca să mi se pară o idee bună. Dar telefonul sună lung, fără folos. În cele din urmă, după două sau trei încercări și apoi vreo jumătate de oră posomorâtă în fața televizorului, îngrețoșat și asudând, cu stomacul complet întors pe dos, cu privirea lipită de canalul meteo, atenție pe drumurile acoperite cu polei! un front de aer rece traversează Montana, m-am hotărât să-l sun pe Andy – din bucătărie, ca să nu-l scol pe Boris. Mi-a răspuns Kitsey.

— Nu pot să vorbesc, spuse ea în grabă când își dădu seama cine era. Suntem în întârziere. Ieșim să luăm masa în oraș.

— Unde? am spus, clipind des.

Capul mă durea încă atât de rău că abia mă puteam ține pe picioare.

— Cu soții Van Ness undeva pe Fifth. Niște prieteni de-ai lui mami.

Am auzit în fundal plânsetele neclare ale lui Toddy și pe Platt răcnind: „Dă-te jos de pe mine!”

— Pot să-i spun două vorbe lui Andy? am întrebat, privind fix podeaua bucătăriei.

— Nu, serios, suntem… Vin, mami! am auzit-o strigând. Apoi, către mine: La mulți ani de Ziua Recunoștinței!

— Și ție, am spus, salută-i pe toți din partea mea!

Dar închisese deja.

21.

Temerile mele în legătură cu domnul Pavlikovsky („domnul!” chicotea Boris) se potoliseră întru câtva de când îmi luase mâinile și-mi mulțumise că aveam grijă de fiul lui. Deși mă cam băgase în sperieți, ajunsesem să cred că nu era chiar atât de înfricoșător cum părea. În săptămâna de după Ziua Recunoștinței, am venit de două ori de la liceu și l-am găsit în bucătărie, la masă, dând de dușcă sticla de votcă și tamponându-și fruntea umedă cu un șervețel de hârtie, cu părul blonziu întunecat de un fel de gel de păr uleios, ascultând știri zgomotoase în rusă la aparatul lui ponosit de radio, și ne-a mormăit niște politeți, nimic mai mult. Dar apoi, într-o seară, eram amândoi jos cu Popper (pe care îl adusesem de acasă) și ne uitam

la un film vechi cu Peter Lorre[186], *Bestia cu cinci degete*, când ușa de la intrare se trânti cu putere.

Boris se plesni alarmat peste frunte.

— Drace!

Înainte să apuc să mă dezmeticesc, mi-l vârî pe Popper în brațe, mă apucă de guler, am simțit că mă saltă în picioare și mă împinge din spate.

— Ce…?

El întinse doar mâna: „Du-te!”

— Câinele! șuieră. Îl omoară tata! Repede!

Am fugit prin bucătărie și, cât am putut de încet, m-am strecurat pe ușa din spate. Afară era foarte întuneric. Măcar o dată în viața lui, Popper nu scoase un sunet. L-am pus jos, știind că avea să se țină pe urmele mele, și am înconjurat casa până la ferestrele sufrageriei, care nu aveau perdele.

Domnul Pavlikovsky umbla cu un baston, lucru pe care nu-l văzusem până atunci. Sprijinindu-se greoi în el, șontâcăia în camera intens luminată ca un personaj de teatru. Boris stătea în picioare, cu brațele încrucișate peste pieptul costeliv.

El și tatăl lui se certau – sau, mai degrabă, domnul Pavlikovsky îi vorbea supărat. Boris își fixase privirea în pământ. Părul îi atârna peste față, încât nu-i vedeam decât vârful nasului.

Brusc, dându-și capul pe spate, spuse ceva răstit și se întoarse să plece. Atunci – cu atâta răutate, încât aproape nici n-am apucat să înregistrez ce se întâmplă – tatăl lui țâșni ca un șarpe și-l trosni cu bastonul peste umeri, doborându-l. Înainte ca Boris să se poată ridica – era în patru labe –, domnul Pavlikovsky îl trimise la pământ cu o lovitură de picior, apoi îl înșfăcă de spatele tricoului și-l ridică, împleticit, în picioare. Răcnind și spumegând, îl plesni pe amândoi obrajii cu mâna roșie, plină de inele, apoi îl azvârli clătinându-se în mijlocul camerei, înhăță capătul îndoit al bastonului și i-l năpusti direct peste față.

Stupefiat, m-am depărtat câțiva pași de fereastră, atât de buimac, că m-am împiedicat și

am căzut peste un sac de gunoi. Popper, tulburat de gălăgie, alerga încoace și încolo scâncind ascuțit. Chiar în clipa când mă chinuiam să revin pe picioare, copleșit de panică, în vacarmul cutiilor și sticlelor de bere, ușa se trânti de perete, și un pătrat de lumină galbenă se împrăștie pe ciment. M-am ridicat cât am putut de repede, l-am înșfăcat pe Popper și am luat-o la goană.

Dar nu era decât Boris. Mă prinse din urmă, îmi înșfăcă brațul și mă trase pe stradă.

— Băga-mi-aș picioarele! am spus, încetinind pasul și încercând să mă uit înapoi. Ce-a fost asta?

În spatele nostru, ușa de la intrarea în casa lui Boris se dădu de perete. Silueta neagră a domnului Pavlikovsky se contura pe fundalul luminii din sufragerie și, ținându-se cu o mână de ușor, scutura pumnul și țipa ceva rusește.

Boris mă trase după el.

— *Haide*!

Am fugit pe strada întunecată, tropăind cu pantofii pe asfalt, până când, în cele din urmă, vocea domnului Pavlikovsky se stinse în depărtare.

— Dumnezeule mare! am spus, încetinind pasul după ce am dat colțul.

Inima îmi bubuia, și în cap mi se clătina o masă lichidă. Popper scheuna și încerca să-mi sară din brațe; l-am pus pe asfalt, și el se repezi să ne dea ocoluri, înnebunit.

— Ce s-a întâmplat?

— A, nimic, spuse Boris pe un ton inexplicabil de vesel, suflându-și nasul cu un șuier umed și fonfăit. „Furtună într-un pahar cu apă” spunem în polonă. Era doar nervos.

M-am îndoit de spate, cu mâinile pe genunchi, trăgându-mi sufletul.

— Nervos, adică furios – sau doar beat?

— Amândouă. Bine măcar că nu l-a văzut pe Popcik, altfel… nu știu ce s-ar fi întâmplat! zice că animalele sunt pentru afară. Uite, spuse el,

ridicând sticla de votcă, fii atent ce-am luat! Am șparlit când ieșeam.

I-am mirosit sângele de pe față încă înainte să-l văd. Era lună nouă, nu prea luminoasă, dar îndeajuns ca să-i disting trăsăturile, și, când m-am oprit și m-am uitat la el drept în față, mi-am dat seama că sângele îi curgea din nas și îi înnegrise bluza.

— Doamne, am spus, respirând încă anevoie, ești bine?

— Hai să mergem pe terenul de joacă, să ne tragem sufletul! propuse Boris.

Mi-am dat seama că fața îi era zdrobită: avea un ochi umflat și o tăietură adâncă, în formă de cârlig, pe frunte, care sângera și ea.

— Boris! Ar trebui să mergem acasă.

El ridică o sprânceană.

— Acasă?

— Acasă *la mine.* Oriunde, nu contează. Arăți rău.

El rânji, dezvelindu-și dinții însângerați.

— *Neeet,* trebuie să iau o dușcă înainte s-o văd pe Xandra. Hai, Potter! Nu poți să iei o înghițitură să te liniștești? După toate?

22.

Lângă centrul cultural abandonat al primăriei, toboganele de pe terenul de joacă străluceau argintii în lumina lunii. Ne-am așezat pe marginea fântânii arteziene goale, bălăbănind din picioare în bazinul uscat, și ne-am trecut sticla unul altuia până când am pierdut noțiunea timpului.

— A fost cea mai bizară scenă pe care-am văzut-o vreodată, am spus, ștergându-mă la gură cu dosul palmei.

Stele mi se roteau ușor în fața ochilor.

Boris, sprijinit în coate, cu fața spre cer, fredona ceva pentru sine în polonă:

Wszystkie dzieci, nawet źle,
pogrążone są we śnie,
a ty jedna tylko nie.
A-a-a, a-a-a…

— Zău că te bagă în toate răcorile! am spus. Taică-tu.

— Dap, zise Boris jovial, ștergându-și buzele de umărul tricoului pătat de sânge. A omorât pe cineva. Odată l-a bătut pe unul în mină până l-a omorât.

— E, aiurea!

— Nu, e adevărat. S-a întâmplat în Noua Guineea. A încercat să facă el ca și cum căzuseră niște pietre și l-au omorât, dar tot a trebuit să plecăm imediat după aia.

Am reflectat la vorbele lui.

— Taică-tu nu e… hm… prea solid, am spus. Adică, nu văd cum…

— Neee, nu cu pumnii. Cu… ah, cum îi zice? – mimă că lovește o suprafață – cu o cheie franceză pentru țevi.

Am tăcut. Gestul lui Boris izbind cu unealta aceea imaginară avea în el ceva verosimil.

El se chinuise să-și aprindă o țigară și acum scoase un oftat plin de fum.

— Vrei și tu?

Mi-o dădu mie, și el își aprinse alta, apoi își pipăi obrazul cu încheieturile degetelor.

— Au! spuse, frecându-se.

— Te doare?

Râse somnoros și mă înghionti în umăr.

— Tu ce crezi, fraiere?

În scurt timp, ne bălăbăneam de râs, bâjbâind în jur pe pietriș în patru labe. Beat, îmi simțeam mintea rece, elevată și ciudat de limpede. Apoi, la un moment dat, prăfuiți de atâta tăvăleală și

încăierări pe jos, ne-am împleticit spre casă într-un întuneric aproape total, printre șiruri de case abandonate, împresurați de noaptea colosală a deșertului, cu stele pârâind luminoase înalt deasupra noastră, urmăriți de Popcik care se ținea cu pași mici după noi, trasând, umăr la umăr, o cărare șerpuită și râzând atât de tare că ne sufocam, ni se apleca și aproape vărsăm pe marginea drumului.

Boris cânta din toți rărunchii aceeași melodie de mai înainte:

A-a-a, a-a-a,
byly sobie kotki dwa.
A-a-a, kotki dwa,
Szarobure…

I-am dat un picior.

— Engleză!

— Hai să te învăț! A-a-a, a-a-a…

— Zi-mi ce înseamnă!

— Ok, îți spun. „Erau odată două pisicuțe”, cântă el.

Amândouă erau gri-
maronii.
A-a-a…

— Două pisicuțe?

Boris dădu să-mi tragă un picior și aproape căzu.

— Du-te naibii! N-am ajuns la partea cea mai tare.

Ștergându-se la gură cu mâna, își lăsă capul pe spate și cântă:

Ah, dormi, iubito!
Și-am să-ți dau o stea de pe
cer.
Toți copiii, chiar și cei răi,
Sunt cufundați în somn,

Tu singură nu dormi.
A-a-a, a-a-a…
Erau odată două pisicuțe…

Când am ajuns acasă la mine, mult prea gălăgioși și șușuindu-ne unul pe altul, garajul stătea gol: nu era nimeni acasă.

— Slavă Domnului! spuse Boris cu patimă, prăbușindu-se pe ciment ca să se prosterneze în fața Domnului.

L-am prins de guler.

— Ridică-te!

Înăuntru, la lumină, era în ultimul hal: plin de sânge peste tot, iar ochiul umflat i se transformase într-o tăietură lucioasă.

— Stai puțin! i-am spus, lăsându-l să cadă din picioare în mijlocul sufrageriei, și m-am târât până la baie să-i caut ceva pentru tăietura de pe frunte.

N-am găsit decât șampon și o sticlă cu un parfum verde pe care Xandra o câștigase la o promoție. Amintindu-mi ca prin ceață de ceva ce-mi spusese mama, că parfumurile sunt antiseptice în caz de rană, m-am întors în sufragerie, unde Boris zăcea rășchirat pe covor, iar Popper îi adulmeca neliniștit bluza pătată de sânge.

— Uite! am spus, împingând câinele la o parte și tamponându-i locul însângerat de pe frunte cu o cârpă umedă. Stai locului!

Boris se scutură și mârâi.

— Ce naiba faci?

— Taci! am spus, îndepărtându-i părul din ochi.

A mormăit ceva în rusă. Încercam să fiu atent, dar eram la fel de beat ca el, și, când i-am pulverizat parfum pe tăietură, a urlat și mi-a trântit un pumn în gură.

— Ce paștele…? am spus, pipăindu-mi buza și văzând că degetele mi se înroșesc de sânge. Uite ce mi-ai făcut!

— *Blead*[187], spuse el, tușind și bătând aerul cu mâinile, pute! Ce naiba mi-ai pus, idiotule?

Am început să râd; nu mă puteam abține.

— Jigodie! răcni el și-mi dădu un brânci atât de tare, că am căzut pe spate.

Dar râdea și el și îmi întinse o mână să mă ridic. I-am dat cu piciorul peste ea.

— Du-te naibii! Râdeam atât de tare că abia puteam pronunța cuvintele. Duhnești a Xandra!

— Frate, mi-e rău! Trebuie să spăl chestia asta de pe mine.

Ne-am împleticit până afară, lepădându-ne hainele, țopăind într-un picior pe măsură ce ne scoteam pantalonii, și am sărit în piscină: o idee foarte proastă, mi-am dat seama, dar prea târziu, când eram cu capul în jos, exact înainte să ating apa – căci eram beți morți și abia ne puteam ține pe picioare.

Apa rece mă izbi atât de tare, încât aproape îmi tăie răsuflarea.

M-am ridicat la suprafață agățându-mă de pereți: ochii mă usturau, clorul îmi ardea nasul. M-am simțit împroșcat cu apă peste față, și am plesnit la rândul meu în jur. Boris era o formă neclară în întuneric, cu obrajii găunoși și părul negru lipit de o parte și de alta a capului. Râzând, ne-am înhățat, încercând să ne dăm la fund unul pe altul, deși dinții îmi clănțăneau și mă simțeam mult prea beat și prea slăbit ca să mă zbengui în doi metri și jumătate de bazin.

Boris dispăru sub apă. În clipa următoare, o mână îmi apucă glezna și mă trase dedesubt, și m-am trezit privind un val întunecat de bule de aer.

M-am smucit; m-am luptat să mă eliberez. Eram din nou în muzeu, prizonier în spațiul acela obscur, fără nicio ieșire în nicio direcție. M-am zbătut și m-am răsucit, în vreme ce bulbuci de respirație precipitată îmi pluteau în fața ochilor: clopote sub apă, întuneric. În fine, exact când eram pe punctul să iau o înghițitură zdravănă de apă, m-am smuls brusc și am revenit la suprafață.

Cu răsuflarea tăiată, m-am agățat de marginea piscinei și am icnit. Când vederea mi s-a limpezit, mi-am dat seama că Boris, tușind și înjurând, plonjase către scări. Sufocat de furie, înotând, țopăind, m-am aruncat după el și mi-am încârligat un picior pe după glezna lui, încât a căzut pe burtă cu un plesnet.

— Scârbă ce ești! am scuipat, când el s-a zbătut să iasă la suprafață.

Încerca să spună ceva, dar i-am plesnit o perdea de apă în față, și apoi încă una, mi-am răsucit degetele în părul lui și l-am împins dedesubt.

— Bulangiu nenorocit! am țipat când a ieșit din nou, respirând greu, cu apa șiroind pe față. Să nu mai faci chestia asta în viața ta!

Eram cu amândouă mâinile pe umerii lui, gata să mă las cu toată greutatea peste el – să-l împing acolo, să-l țin cât mai mult sub apă –, când el întinse mâna și mă apucă de braț, și l-am văzut că era alb și tremura.

— Stai! spuse, abia trăgându-și răsuflarea – și atunci mi-am dat seama cât de ciudați și de pierduți avea ochii.

— Hei, am spus, ești bine?

Dar el tușea prea tare ca să-mi poată răspunde. Nasul îi sângera din nou – un lichid negru între degete. L-am ajutat să se ridice și ne-am prăbușit amândoi pe treptele piscinei, abia pe jumătate ieșiți din apă, prea istoviți ca să mai putem măcar urca.

23.

M-a trezit un soare strălucitor. Eram amândoi în patul meu, cu părul ud, îmbrăcați sumar și tremurând în aerul condiționat, iar Popper sforăia între noi. Cearșafurile erau umede și duhneau a

clor; aveam o durere de cap înfiorătoare și în gură un gust metalic scârbos, de parcă aș fi supt un kilogram de monede de fier.

Am rămas complet nemișcat, simțind că eram gata să vărs dacă îmi mișcăm capul fie și numai o jumătate de centimetru. Apoi, foarte atent, m-am ridicat în șezut.

— Boris! am spus, frecându-mi obrazul cu palma. Fața de pernă era mânjită de dâre maronii de sânge. Dormi?

— O, Doamne! gemu Boris, palid ca moartea și lipicios de sudoare, răsucindu-se pe burtă ca să se apuce de saltea. N-avea pe el decât brățările de Sid Vicious[188] și ceea ce părea a fi o pereche de chiloți de-ai mei. Cred că o să dau la rațe.

— Nu aici. I-am dat un picior. Sus!

Mormăind, se împletici spre baie. L-am auzit vomând, și sunetul îmi întoarse stomacul pe dos, dar mă umflă râsul. M-am răsucit și am hohotit în pernă. Când el se întoarse, abia ținându-se pe picioare, cu capul între palme, am rămas interzis la vederea ochiului negru, a sângelui care i se uscase la baza nărilor și a tăieturii de pe frunte, care între timp se acoperise cu o crustă subțire.

— Doamne! am spus. Rana aia arată tare urât! Îți trebuie niște copci.

— Știi ce? spuse Boris, aruncându-se pe burtă pe saltea.

— Ce?

— Am întârziat la școală!

Ne-am răsucit pe spate și ne-am clătinat de râs. Oricât de slăbit și de îngrețoșat mă simțeam, mi se părea că n-am să mai pot să mă opresc vreodată.

Boris se răsuci, bâjbâind cu mâna după ceva pe podea. Într-o clipă, capul îi săltă din nou la suprafață.

— Aha! Ce-avem noi aici?

M-am ridicat în capul oaselor și m-am întins nerăbdător după paharul cu apă – sau așa credeam,

dar, când el mi-l vârî sub nas, tot stomacul mi se ridică în gât.

Boris hohoti. Iute ca o nevăstuică, se cățără peste mine: oase ascuțite, carne jilavă, duhnind a transpirație, a vomă și a încă ceva, brut și murdar, ca apa stătută de iaz. Mă ciupi de obraz, aplecându-mi paharul de votcă peste față.

— Trebuie să-ți iei medicamentul! Hai, hai! îmi spuse, dar i-am zburat paharul dintr-o lovitură și l-am plesnit peste gură – pieziș, fără să-l ating foarte rău.

Popper lătra de încântare. Boris mă strânse de gât, apucă tricoul meu murdar de cu o zi înainte și încercă să mi-l vâre pe gât, dar am fost mai rapid și l-am azvârlit de pe pat, trântindu-l cu capul de perete.

— Ah, băga-mi-aș! spuse, frecându-și somnoros fața cu palma deschisă și chicotind.

M-am ridicat, nesigur pe picioare, acoperit cu o sudoare rece înțepătoare, și m-am dus la baie, unde, cu un spasm violent – cu mâna sprijinită de perete –, mi-am golit stomacul în vasul de toaletă. L-am auzit pe Boris râzând din camera alăturată.

— Bagă două degete pe gât! strigă, și apoi încă ceva, pe care nu l-am mai auzit, căci mă scutura un nou val de greață.

La sfârșit am scuipat o dată sau de două ori, apoi m-am șters la gură cu dosul palmei. Baia era un dezastru: dușul picura, ușa atârna deschisă, prosoape fleșcăite și cârpe pătate de sânge zăceau în mormane pe podea. Dârdâind încă de greață, am băut din căușul palmelor la chiuvetă și m-am spălat cu apă pe față. Imaginea mea cu pieptul gol din oglindă era cocârjată și palidă, și buza mi se umflase acolo unde Boris mă pocnise în timpul nopții.

El zăcea încă pe jos, amorf, cu capul proptit de perete. Când am intrat în cameră, întredeschise ochiul bun și, văzându-mă, chicoti.

— Gata, ți-ai revenit?

— Du-te dracului! Nu te apropia de mine!

— Așa-ți trebuie! Nu ți-am spus să nu te joci cu paharul ăla?

— Mie?

— Nu ții minte, a?

Își atinse buza de sus cu limba, să vadă dacă-i mai sângera. Fără tricou, i se vedeau toate spațiile dintre coaste, dâre de la foste bătăi și pieptul înroșit de câte-un val de emoție.

— Paharul ăla pe podea – idee *foarte* proastă. Ghinion! Ți-am spus să nu lași acolo. Blestem asupra noastră!

— Nu trebuia să mi-l torni în cap, am spus, dibuind după ochelari și apucând prima pereche de pantaloni din grămada comună de rufe murdare de pe podea.

Boris se ciupi de nas și râse.

— N-am vrut decât să te ajut. Cu un pic de udătură o să te simți mai bine.

— Daaa, mulțumesc.

— Așa e, să știi! Dacă poți să nu dai afară. Îți ia durerea de cap cu mâna. Taică-miu slăbuț la sfaturi, dar ăsta e sfat excelent pe care mi l-a dat. Cea mai bună e berea rece.

— Fii atent, vino-ncoa! am spus.

Stăteam lângă geam, uitându-mă în jos la piscină.

— A?

— Vino să vezi! Vreau să vezi ceva.

— Spune-mi! murmură Boris de pe jos. Nu vreau să mă ridic.

— Mai bine te-ai ridica.

Jos părea să fie scena unei crime. O dâră de picături de sânge șerpuia pe pietrele de pavaj până la piscină, încălțări, blugi, tricoul îmbibat de sânge fuseseră scoase în neorânduială și aruncate peste tot. Una dintre ghetele scâlciate ale lui Boris zăcea pe fund, în capătul cel mai adânc. Mai rău: o pată grăsimoasă de vomă plutea în apa puțin adâncă de lângă scări.

24.

O oră mai târziu, după ce dădusem de câteva ori într-o doară cu aspiratorul de piscină, ședeam amândoi cățărați pe blatul din bucătărie, fumând Viceroy de la tata și vorbind. Era aproape prânzul – prea târziu ca să ne mai punem problema să mergem la liceu. Boris, cu o față descompusă și ferfeniță, cu tricoul atârnând pe un umăr, trântise ușile bufetelor și se căinase amar că nu găsea ceai, apoi făcuse niște cafea oribilă în stil rusesc, fierbând drojdia de cafea dintr-un ibric de pe aragaz.

— Nu, nu, spuse când mă văzu că îmi torn o cană întreagă. Foarte tare, trebuie foarte puțin.

Am luat o înghițitură și m-am strâmbat.

El își vârî un deget în ea și și-l linse.

— Cred că ar fi mai bună cu biscuit.

— Unde te crezi?

— Pâine cu unt? spuse el cu speranță în glas.

Am coborât de pe blat cât am putut de ușor, pentru că mă durea capul, și am căutat în bucătărie până când am găsit un sertar cu pliculețe de zahăr și niște pungi cu chipsuri de mălai pe care le adusese Xandra de la bar.

— E nebun, am spus, uitându-mă la el.

— Cine?

— Taică-tu.

— Asta nu-i nimic, bombăni Boris, întorcând capul într-o parte ca să-și poată băga tot chipsul în gură. O dată mi-a rupt o coastă.

După un lung moment de tăcere, pentru că nu-mi trecea nimic altceva prin cap, am spus:

— O coastă ruptă nu e cine știe ce.

— Nu, dar m-a durut. Asta, spuse el, ridicându-și bluza și arătându-mi-o.

— Am crezut că te omoară.

El mă lovi cu umărul.

— A, l-am provocat intenționat, și el a reacționat. Ca să poți scoate tu pe Popcik de acolo. Stai liniștit, nu-i nimic! spuse el condescendent, pentru că îl priveam în continuare țintă. Ieri seară a făcut spume la gură, dar, când o să mă vede, o să-i pară rău.

— Poate ar trebui să stai aici o vreme.

Boris se rezemă în coate și îmi adresă un zâmbet vag disprețuitor.

— N-ai de ce să-ți faci griji. Uneori e deprimat, atâta tot.

— Ha!

În vechile lui zile de Johnnie Walker Black – vomă pe cămășile de serviciu, colegi furioși care ne sunau acasă –, și tata (uneori cu lacrimi în ochi) dăduse vina pentru furiile lui pe „deprimare”.

Boris râse; părea sincer amuzat.

— Și ce? Tu nu te întristezi uneori?

— Ar trebui să facă pușcărie pentru chestia asta.

— Ei, fii serios! Boris se plictisise de cafeaua lui proastă și se aventurase la frigider după o bere. Tata are fire nervoasă, e drept, dar mă iubește. Ar fi putut să mă lase la vecini când a plecat din Ucraina. Asta au pățit Maks și Serioja, prietenii mei – Maks a sfârșit pe străzi. Plus că ar trebui și eu să fiu în pușcărie, dacă stai să te gândești.

— Poftim?

— O dată am încercat să-l omor. Serios! spuse, văzând cum mă uitam la el. Chiar am încercat.

— Nu te cred.

— Nu, e adevărat, spuse el resemnat. Mă simt vinovat. În ultima noastră iarnă în Ucraina, l-am păcălit să iasă afară din casă, și el era atât de beat, că a ieșit. Și pe urmă am încuiat ușa. M-am gândit că sigur o să moare în zăpadă. Bine că n-a murit, zău! spuse el, cu un hohot de râs. Atunci să vezi! dacă aș fi rămas în Ucraina. Aș fi mâncat din tomberoane de gunoi. Aș fi dormit în gară.

— Și ce s-a întâmplat?

— Nu știu. Nu era prea târziu seara. L-a văzut cineva și l-a luat cu mașina – o femeie, cred, cine știe? Oricum, el a ținut cu beția și a ajuns acasă după câteva zile – norocul meu că nu mai amintea ce se întâmplase! Mi-a adus minge de fotbal și a zis că de atunci bea numai bere. Cred că vreo lună l-a ținut.

Mi-am frecat ochiul pe sub ochelari.

— Ce-ai să spui la școală?

El deschise cutia cu bere.

— A?

— Păi, dă-ți seama – vânătaia de pe față era de culoarea cărnii proaspete. O să te întrebe lumea.

El rânji și îmi dădu un cot.

— Le spun că mi-ai tras *tu* una, zise.

— Nu, serios.

— Păi sunt serios!

— Boris, nu e deloc amuzant.

— Eh! Fotbal, placă, chestii de-astea. Părul negru îi căzu ca o umbră pe față, și el și-l azvârli înapoi. Doar nu vrei să mă scoate din liceu, nu?

— Ai dreptate, am spus, după o pauză stânjenitoare.

— La Polonia – îmi pasă și mie berea –, cred că acolo m-ar trimite. Deportare. Deși, la naiba, Polonia – râse el, cu un lătrat neașteptat – tot e mai bine ca Ucraina!

— Nu pot să te trimită înapoi, nu?

El se încruntă, privindu-și mâinile murdare, cu unghiile tivite cu sânge uscat.

— Nu, spuse cu înverșunare. Pentru că mai bine mă omor!

— Aoleu, ce m-ai speriat!

Boris tot timpul amenința că se omoară dintr-un motiv sau altul.

— Vorbesc serios! mai bine mor!

— Nu, nu-i adevărat.

— Ba da, este. Iarna – tu nu știi cum e acolo. Chiar și aerul e rău. Numai ciment cenușiu și vânt…

— Ei, trebuie să fie și vară.

— Habar n-ai! Se întinse după țigara mea, trase adânc și suflă o dâră de fum spre tavan. Țânțari, noroi puturos. Totul miroase a mucegai. Mi-era atât de foame și eram așa de singur… serios, uneori am fost atât de flămând, că m-am dus pe malul râului și m-am gândit să mă înec.

Mă durea capul. Hainele lui Boris (ale mele, de fapt) se învârteau în uscător. Afară, soarele strălucea aprins și răutăcios.

— Nu știu tu, am spus, luând țigara înapoi, dar eu n-aș zice ba la niște mâncare adevărată.

— Și atunci ce să facem?

— Ar fi trebuit să mergem la școală.

— Hm.

Boris îmi dădea clar de-nțeles că mergea la liceu numai pentru că mergeam eu și pentru că nu avea nimic mai bun de făcut.

— Nu, serios. Ar fi trebuit să ne ducem. Azi era pizza.

El tresări, cu un fior de părere de rău.

— Ah, futu-i! Asta era celălalt motiv pentru care merita să meargă la școală: cel puțin ne dădeau să mâncăm. Acum, prea târziu.

25.

Uneori, noaptea, mă trezeam hohotind. Cel mai rău era felul cum purtam explozia în corp – dogoarea, oasele care vibrau și se ciocneau între ele. În visele mele existau întotdeauna o ieșire luminoasă și o ieșire întunecată. Eu trebuia să apuc ieșirea întunecată, pentru că în cea luminoasă scăpăra focul și era fierbinte. Dar în cea întunecoasă erau trupurile.

Din fericire, Boris nu a părut niciodată enervat și nici măcar foarte surprins când îl trezeam, ca și cum venea dintr-o lume în care un vaier de

suferință în puterea nopții nu era nimic realmente ieșit din comun. Uneori îl lua pe Popcik, care sforăia la picioarele patului nostru, și îl instala, somnoros și moale, pe pieptul meu. Și, îngreunat astfel, înconjurat de căldura amândurora, număram în gând în spaniolă sau încercam să-mi amintesc toate cuvintele pe care le știam în rusă (înjurături, în cea mai mare parte), până când adormeam din nou.

Când venisem în Vegas, încercasem să mă simt mai bine imaginându-mi că mama era încă în viață și își vedea de treburile ei în New York – schimbând o vorbă cu portarii, luându-și cafeaua cu o brioșă la restaurant, așteptând metroul pe peron, lângă chioșcul de ziare. Dar nu reușisem prea mult timp. Acum, când îmi îngropam capul într-o pernă ciudată care nu avea nimic din mirosul ei sau al casei noastre, mă gândeam la apartamentul familiei Barbour de pe Park Avenue sau, uneori, la casa lui Hobie din Village.

Îmi pare rău că tatăl tău a vândut lucrurile mamei tale. Dacă mi-ai fi spus, aș fi putut să cumpăr câteva și să le țin pentru tine. Când suntem triști – cel puțin mie așa mi se întâmplă –, obiectele familiare, care nu se schimbă, pot să aibă asupra noastră un efect liniștitor.

Felul cum descrii deșertul – strălucirea lui nesfârșită, ca întinderea oceanului – e cumplit și totuși foarte frumos. Poate că e ceva aici, în natura aceasta primară și golașă. Lumina din vechime se deosebește de lumina de azi, și totuși aici, în casă, ceva îmi amintește trecutul la fiecare pas. Dar, când mă gândesc la tine, e ca și cum ai fi plecat pe mare cu o corabie – pe tărâmul unei străluciri îndepărtate și străine, unde nu există cărări, ci numai stele și boltă cerească.

Scrisoarea aceasta sosise într-o ediție veche, cartonată, din *Pământ al oamenilor*[189] de Saint-

Exupéry, pe care am citit-o și răscitit-o. Păstram scrisoarea în carte, unde se zdrențuise și se murdărise de atâtea lecturi.

Boris era singura persoană din Las Vegas căruia îi povestisem cum murise mama – informație pe care, spre meritul lui, o primise fără să se îndoiască de veridicitatea ei; viața lui însuși fusese atât de haotică și de violentă, încât nu păruse cu totul șocat de povestea mea. Văzuse explozii masive, în minele tatălui său de la Batu Hijau{190} și în alte locuri de care eu nu auzisem niciodată, și, fără să știe detaliile, fusese capabil să avanseze o ipoteză destul de corectă despre tipul de explozibile folosit. Oricât era de vorbăreț, avea în același timp o latură secretoasă, și mă bizuiam că n-o să spună nimănui nimic, fără să mai trebuiască să-l rog. Poate pentru că el însuși rămăsese fără mamă și stabilise relații strânse cu oameni ca Bami, Evgheni, „locotenentul” tatălui său, și Judy, soția barmanului din Karmeywallag, nu găsea nimic ciudat în afecțiunea mea față de Hobie.

— Oamenii promit să scrie, dar nu scriu, spuse el o dată când eram în bucătărie, citind ultima scrisoare a lui Hobie. Dar tipul ăsta scrie tot timpul.

— Da, e de treabă.

Renunțasem să încerc să-i mai explic cine era Hobie: casă, atelierul, modul lui atent de a asculta, atât de diferit de al tatei, dar, mai mult ca orice, atmosfera plăcută minții mele: cețoasă, autumnală, un microclimat blând și primitor care mă făcea să mă simt în siguranță și confortabil în tovărășia lui.

Boris vârî degetul în borcanul cu cremă de alune de pe masa dintre noi și-l linse. Ajunsese să se îndrăgostească de crema de alune, care (ca și *marshmallows*{191}, o altă preferată de-a lui) nu se găseau în Rusia.

— E vreun poponar bătrân? întrebă el.

Am rămas mască.

— Nu, am spus repede. Și apoi: Nu știu.

— Nu contează, spuse Boris, întinzându-mi borcanul. Am cunoscut câțiva foarte simpatici.

— Nu cred că e, am spus, nesigur.

Boris dădu din umeri.

— Ce importanță are? Dacă se poartă frumos cu tine? Oamenii primesc întotdeauna mai puțină bunătate decât ar vrea, nu-i așa?

26.

Boris ajunsese să-l placă pe tata – și invers. Înțelegea mai bine decât mine cum își câștiga tatăl meu existența; și, deși știa, fără să-i fi spus nimeni, să se țină deoparte când îl vedea că pierduse, îl simțea de asemenea că are nevoie de ceva pe care eu nu eram dispus să i-l ofer: anume, un public pentru entuziasmul lui de câștigător, atunci când măsura bucătăria cu pasul, surescitat și impetuos, dorindu-și pe cineva care să-i asculte poveștile și să-l laude ce bine se descurcase. Când îl auzeam amândoi jos, brusc crescut în propriii lui ochi, călărind pe caii mari ai câștigului, plimbându-se agitat, zgomotos, jubilant, Boris lăsa cartea deoparte și se repezea la parter, unde stătea și-l asculta răbdător cum povestește mână cu mână seara de joc de la masa de bacara și cum, deseori, continuă cu relatări insuportabile (pentru mine) ale altor triumfuri, mergând îndărăt până la perioada facultății și a carierei lui eșuate de actor.

— Nu mi-ai spus că taică-tu a fost în filme! îmi zise el o dată, întorcându-se sus cu o cană de ceai deja rece.

— Nu în multe. Vreo două, cred.

— Ei, totuși. Ăla a fost film cu adevărat tare – ăla cu polițiști, știi tu, cu polițiștii care luau mită. Cum se numea?

— Tata n-a jucat cine știe ce rol. Apărea câteva secunde, cred. Era un avocat pe care-l împușcau până la urmă în stradă.

Boris dădu din umeri.

— Ce contează? Oricum e interesant. Dacă s-ar duce vreodată în Ucraina, oamenii l-ar considera vedetă.

— N-are decât să se ducă atunci, și s-o ia și pe Xandra cu el!

Pe lângă asta, entuziasmul lui Boris față de ceea ce numea el „conversații intelectuale” își găsise un companion plin de admirație în tata. Dat fiind că eu eram prea puțin interesat de politică și încă mai puțin de părerile politice ale tatei, n-aveam niciun chef să intru în genul de discuții futile în contradictoriu pe care știam că le savura el. Dar Boris – fie treaz, fie beat – era bucuros să-i facă pe plac. Deseori, în dialogurile acestea, tata dădea din mâini și-i mima accentul pe durata întregii conversații într-un fel care pe mine mă scotea din minți. Dar Boris nu părea să observe sau să se simtă atins. Uneori, când cobora să pună ceainicul la fiert și nu se mai întorcea, îi găseam certându-se fericiți în bucătărie despre dizolvarea Uniunii Sovietice sau mai știu eu ce, ca un cuplu într-un spectacol de teatru.

— Ah, Porter! îmi spunea el, venind sus. Taică-tu, tip așa de simpatic!

Îmi scoteam căștile iPodului din urechi.

— Dacă zici tu…

— Zău! făcea Boris, trântindu-se pe podea. Atât de vorbăreț și de inteligent! Și să știi că te iubește.

— Pe-asta nu știu de unde-ai mai scos-o.

— Fii serios! Vrea să vă înțelegeți, dar nu știe cum să facă. Ar vrea să fii tu acolo, să discuți cu el, nu eu.

— Ți-a spus el asta?

— Nu. Dar așa e! Îmi dau seama.

— Ei bine, pe mine până acuma m-a păcălit.

Boris mă privi cu viclenie.

— De ce îl urăști atât?

— Nu-l *urăsc.*

— A făcut mamei tale mult rău, spuse Boris cu glas hotărât. Când a părăsit-o. Dar trebuie să-l ierți. Asta e în trecut.

Am privit fix în gol. Oare asta era ceea ce le spunea tata oamenilor cu care avea de-a face?

— Vorbești tâmpenii! am spus, ridicându-mă în capul oaselor și aruncând alături cartea de benzi desenate. Mama – cum aș fi putut să-i explic? – … Tu nu înțelegi, s-a purtat cu noi ca un ticălos, am fost *fericiți* când a plecat. Știu că ție ți se pare un tip formidabil și așa mai departe…

— Și de ce e atât de rău? Fiindcă se ducea cu alte femei? replică Boris, întinzând mâinile cu palmele în sus. Se întâmplă. Are viața lui. Ce legătură are cu tine?

— Frate, am spus, te-a îmbrobodit de tot!

Nu mă puteam obișnui cu felul în care tata era în stare să-i farmece pe ceilalți și să-i atragă de partea lui. Oamenii îi împrumutau bani, îi scriau scrisori de recomandare, îl prezentau unor personaje importante, îl invitau să stea în casele lor de vacanță, cădeau totalmente sub vraja lui – și apoi totul se făcea praf la un moment dat, și el zbura mai departe, la altcineva.

Boris își cuprinse genunchii cu brațele și își sprijini capul de perete.

— Bine, bine, Potter, spuse el împăciuitor. Dușmanul tău – dușmanul meu. Dacă tu urăști, și eu urăsc. Dar – își lăsă capul într-o parte – acuma sunt aici. În casa lui. Ce trebuie să fac? Să vorbesc, să fiu prietenos și de treabă? Sau să-l nerespectez?

— Nu *asta* am spus. Am spus doar să nu crezi tot ce-ți povestește.

Boris chicoti.

— Nu cred în *nimeni* tot ce-mi povestește, zise el, lovindu-mă prietenește peste picior. Nici măcar în tine.

27.

Oricât era tata de încântat de Boris, eu încercam în mod constant să-i distrag atenția de la faptul că Boris se mutase practic în casa noastră – lucru nu tocmai dificil, pentru că, între jocurile de noroc și droguri, tata era atât de absent, încât cred că n-ar fi observat nici dacă aduceam un râs în dormitoarele de la etaj. Cu Xandra era un pic mai greu de negociat, ea tindea să se plângă de cheltuieli – în ciuda snackurilor furate în cantități apreciabile cu care Boris contribuia la întreținere. Când ea era acasă, el rămânea sus și se ferea să-i stea în cale, citind, încruntat, *Idiotul* în rusă sau ascultând muzică la boxele mele portabile. Îi aduceam bere și mâncare de jos și învățasem să-i fac ceaiul așa cum îi plăcea lui: fierbinte, aproape clocotit, cu trei pliculețe de zahăr.

Venea deja Crăciunul, deși nu s-ar fi zis după vreme: noaptea era rece, dar ziua rămânea caldă și intens luminoasă, ca întotdeauna. Când bătea vântul, umbrela de lângă piscină se umfla cu un pocnet ca de pistol. Noaptea vedeam fulgere, dar nu și ploaie; și câteodată nisipul se ridica în vârtejuri mărunte care se roteau în toate părțile pe stradă.

Eram deprimat la gândul sărbătorilor, deși Boris lua lucrurile ușor.

— Alea sunt chestii pentru copii, spunea el disprețuitor, rezemându-se în coate pe pat. Pomul, jucării. O să avem *praznik*-ul{192} nostru în ajunul de Crăciun. Ce părere ai?

— *Praznik*?

— Ei, știi tu, un fel de petrecere de sărbători. Nu chiar Cina de taină, dar cină plăcută, oricum. Să gătim ceva special – poate îi invităm pe tatăl tău și

pe Xandra. Crezi că ar vrea să mănânce ceva cu noi?

Spre marea mea surpriză, tata – și chiar și Xandra – părură încântați de idee (tata, cred, în primul rând pentru că îi plăcuse cuvântul *praznik* și-i plăcea să-l pună pe Boris să-l pronunțe cu voce tare). Pe douăzeci și trei, eu și Boris ne-am dus la cumpărături, cu bani adevărați pe care ni-i dăduse tata (și care picaseră foarte bine, pentru că supermarketul nostru obișnuit era prea aglomerat înainte de sărbători ca să mai putem șterpeli ceva fără griji), și ne-am întors acasă cu cartofi, un pui și câteva ingrediente nu tocmai apetisante (salată de varză acră, ciuperci, mazăre, smântână) pentru un fel de mâncare polonez pe care Boris pretindea că știe să-l facă; apoi chifle din pâine de secară (Boris insistase asupra pâinii negre; cea albă nu se potrivea sub nicio formă, spusese), un sfert de kilogram de unt, castraveți acri și niște bomboane de Crăciun.

Masa, după spusele lui Boris, ar fi trebuit să înceapă în clipa când pe cer apărea prima stea – steaua Betleemului. Dar, pentru că nu eram obișnuiți să gătim pentru nimeni altcineva, noi doi ne-am lungit. În seara de Ajun, pe la opt, mâncarea cu varză acră era gata, iar puiul (pe care aflaserăm cum să-l gătim din instrucțiunile de pe ambalaj) mai avea zece minute de stat la cuptor, când tata – fluierând *Deck the Halls*[193] – veni și bătu vesel cu degetele în bufetul din bucătărie ca să ne atragă atenția.

— Haideți, băieți! spuse.

Era îmbujorat și vorbise cu o voce foarte rapidă, sacadată, trădând o încordare pe care i-o cunoșteam prea bine. Își pusese unul dintre vechile lui costume elegante de New York, un Dolce & Gabbana, dar fără cravată, cu cămașa desfăcută la gât.

— Duceți-vă să vă pieptănați și aranjați-vă un pic! Ieșim toți în oraș! Ai ceva mai bun de pus pe

tine, Theo? Trebuie să ai.

— Dar…

L-am privit țintă, frustrat. Era exact comportamentul lui tipic – să vină foarte nonșalant și să ne schimbe toate planurile în ultimul moment.

— Ei, haide! Puiul poate să mai aștepte, nu? Ba da, în mod sigur. Vorbea cu o mie de metri pe secundă. Puneți-le și pe celelalte la frigider! O să le mâncăm mâine la prânzul de Crăciun – și ăla e tot *praznik*? Sau *praznik* e numai în Ajun? Greșesc? Ei, foarte bine, noi o să-l avem în ziua de Crăciun. Inventăm o tradiție nouă. Oricum, mâncarea e mai bună a doua zi. Fiți atenți, va fi *fabulos*! Boris – îl conducea deja pe Boris afară din bucătărie –, tu ce măsură ai la cămașă, tovarășe? Nu știi? Uite niște cămăși vechi de-ale mele Brooks Brothers – zău că ar trebui să-ți dau ție tot setul, sunt marfă super, să nu mă înțelegi greșit, ție cred că o să-ți vină pân' la genunchi, dar mie îmi sunt cam strâmte la guler și, dacă îți sufleci un pic mânecile, o să arăți la fix…

28.

Deși locuiam în Las Vegas de aproape jumătate de an, era abia a patra sau a cincea oară când ajungeam pe Strip, iar Boris (care se mulțumea cu micul nostru traseu liceu – complexul comercial unde ne făceam cumpărăturile – casă) abia dacă fusese vreodată cu adevărat în oraș. Ne-am holbat îndelung la avalanșa de neoane, la electricitatea care scăpăra, pulsa și se rostogolea în cascade în jurul nostru; chipul lui Boris, cu bărbia ridicată, lucea roșu și apoi auriu, scăldat în torentul de lumini.

În Venețian[194], gondolierii își împingeau bărcile cu vâsle pe un canal adevărat, cu apă adevărată, mirosind a chimicale, în timp ce cântăreți de operă în costume de epocă interpretau *Noapte de vis* și *Ave Maria* sub un cer artificial. Eu și Boris mergeam stingheriți, simțindu-ne vag zdrențăroși, târând picioarele, prea uluiți ca să putem înregistra totul. Tata făcuse rezervări la un restaurant italian elegant, cu lambriuri de stejar – fratele mai mic al unui local faimos din New York.

— Comandați ce vreți, toată lumea! spuse el, trăgând scaunul de sub masă pentru Xandra. Fac eu cinste. Destrăbălați-vă!

L-am luat în serios. Am mâncat budincă de asparagus cu hașmă în sos vinegretă; somon afumat; carpaccio de cod afumat; perciatelli cu cardon[195] și trufe negre; biban crocant cu șofran și fasole fava; frigărui din spată de vită; coastă de vită cu sos; și, pentru desert, panna cotta, plăcintă cu dovleac și înghețată de smochine. A fost de departe cea mai bună masă pe care o luam de luni de zile, poate dintotdeauna; și Boris, care mâncase el singur două porții de cod, era în extaz.

— Ah, e excepțional! spuse el pentru a cincisprezecea oară, aproape torcând, atunci când chelnerița tânără și drăguță ne aduse la cafea un platou de bomboane și biscotti din partea casei. Mulțumesc, domnule Potter, Xandra! spuse din nou. Delicios!

Tata, care nu mâncase prea mult în comparație cu noi (ca și Xandra, de altfel), își împinse farfuria deoparte. Părul de la tâmple i se umezise, și fața îi strălucea atât de rumenă, încât pur și simplu radia.

— Mulțumește-i chinezului cu șapcă de baseball care a pariat întruna la salon azi după-amiază! spuse el. Dumnezeule mare! Cred că pur și simplu *n-aveam cum* să pierdem. (Ne arătase deja pleașca în mașină: teancul gros de sute prins cu un elastic.) Ne-au venit cărțile pe bandă. Mercur retrograd și luna în creștere! A fost efectiv… magic. Cum să

spun? Uneori parcă e o lumină în jurul mesei, un halo vizibil, și… tu ești *exact* pe față, nu știu. Ești *tu însuți* lumina aia. Au aici un agent absolut fantastic, Diego, un tip extra-or-di-nar – e incredibil, arată exact ca Diego Rivera[196] pictorul, numai că are un smoching elegant dat dracului! Ți-am povestit deja de Diego? E aici de patruzeci de ani, încă de pe vremea când s-a deschis Flamingo[197]. Un tip mare, solid, impozant. Mexican. Are mâini rapide, alunecoase, și niște inele groase – tata flutură din degete – ba-ca-RRRA! Doamne, îmi plac la nebunie mexicanii ăștia de modă veche din saloanele de bacara, sunt atât de stilați! Toți sunt mai în vârstă, prăfuiți, eleganți, dar se țin încă bine, înțelegeți? Oricum, eram la masa lui Diego, eu și un chinez pitic, o figură și ăsta, avea ochelari cu ramă de os și nu vorbea boabă de engleză, știți, numai „San bin! San bin!", cu ceaiul ăla blestemat de ginseng din care beau toți – are gust de praf, dar mirosul îmi place teribil, miroase a noroc, a șansă, și a fost incredibil, am avut *așa* o serie, Dumnezeule mare! Toate chinezoaicele alea stăteau înșirate în spatele nostru, și nouă ne veneau mâinile una după alta… Ce crezi, i se adresă el Xandrei, ar fi în regulă să-i duc și pe ei în salon să-l cunoască pe Diego? Sunt sigur că tipul le-ar face o impresie formidabilă. Mă întreb dacă mai e în schimb. Ce crezi?

— N-are cum să mai fie. Xandra arăta bine, cu ochii strălucitori, dați cu sclipici, într-o fustă scurtă de catifea, în sandale cu strasuri și cu un ruj mai roșu decât de obicei. Nu acum.

— Uneori, de sărbători, lucrează schimb dublu.

— A, nu cred că le-ar plăcea să-i duci acolo. E ceva de mers. Vă ia jumătate de oră prin cazinou și înapoi.

— Da, dar știi că Diego vrea să-i cunoască pe copii.

— Probabil, spuse Xandra împăciuitoare, trecându-și un deget pe marginea paharului de vin.

Porumbelul minuscul de aur de pe lănțișor îi sclipea la baza gâtului. E un tip de treabă. Dar, Larry, pe bune, știu că tu nu mă iei în serios, numai că, dacă începi să te tragi de șireturi cu crupierii, într-o zi ai să te trezești că intri pe ușă, și paznicii stau cu ochii pe tine ca pe butelie.

Tata râse.

— Fir-ar ea de viață! spuse el jubilând, pocnind atât de tare în masă încât m-am înfiorat. Dacă n-aș ști cum stau lucrurile, aș zice că Diego chiar ne-a ajutat azi la masă. Cine știe, poate chiar ne-o fi ajutat. Bacara telepatică! Ia dați-le voi la cercetătorii ăia sovietici să analizeze chestia asta! îi spuse el lui Boris. O să vă pună economia pe picioare cât ai zice pește.

Boris își drese ușurel glasul și ridică paharul cu apă.

— Iertați-mă, pot să spun ceva?

— Ce, e vremea cuvântărilor? Trebuia să pregătim câte un toast?

— Vă mulțumesc tuturor pentru companie! Și să avem toți sănătate și fericire și să trăim până la Crăciun viitor!

În liniștea uimită care urmă, un dop de șampanie pocni în bucătărie, urmat de un hohot de râs. Tocmai trecuse miezul nopții: intraserăm de două minute în ziua de Crăciun. Apoi tata se lăsă pe spate în scaun și râse.

— Crăciun fericit! răcni el, scoțând din buzunar o cutie de bijuterii pe care i-o dădu Xandrei și două teancuri de bancnote de douăzeci (cinci sute de dolari! fiecare!), pe care ni le aruncă peste masă mie și lui Boris. Și, deși în noaptea atemporală și climatizată a cazinoului, cuvinte precum „zi” și „Crăciun” erau lipsite de sens, până la urmă, printre paharele ciocnite peste tot în jur, fericirea nu mai părea o idee chiar atât de absurdă sau de tragică.

CAPITOLUL VI

VÂNT, NISIP, STELE

1.

Pe tot parcursul anului următor, am fost atât de preocupat să uit cât mai mult din New York și din vechea mea viață, încât abia observam trecerea timpului. Zilele fugeau una după alta neoprit în lumina veșnic aprigă a soarelui: dimineți de mahmureală în autobuzul școlii, spinările noastre rozalii zdrențuite după ce adormeam lângă piscină, duhoarea de benzină a votcăi și mirosul constant de câine ud și de clor pe care-l emana Popper, Boris învățându-mă să număr, să întreb despre o adresă și să ofer ceva de băut în rusă, la fel de răbdător cum mă învățase să înjur. „Da, vă rog, mi-ar face plăcere". „Mulțumesc, sunteți foarte amabil". *Govorite li Vî po-angliiski*? „Vorbiți englezește?" *Ia nemnogo govoriu po-russki.* „Vorbesc puțin rusește".

Vară sau iarnă, zilele erau orbitoare; aerul deșertului ne ardea nările și ne usca gâtul. Totul era amuzant; totul ne făcea să râdem. Uneori, chiar înainte de apus, chiar în clipa când albastrul

cerului începea să se închidă spre violet, vedeam nori bulbucați, electrizați pe margini, desprinși parcă din Maxfield Parish, rostogolindu-se albi și aurii înspre deșert, ca o Revelație Divină călăuzindu-i pe mormoni către vest[198]. *Govorite medlenno,* spuneam, „vorbiți rar", și *povtorite, pojaluista,* „repetați, vă rog". Dar eram atât de fin acordați unul la altul încât nu era nevoie să vorbim dacă n-aveam chef; ne pricepeam să-l stârnim pe celălalt cu o ridicare din sprânceană sau o strâmbătură a gurii. Noaptea, mâncam cu picioarele încrucișate pe podea, lăsând urme unsuroase de degete pe cărțile de școală. Din cauza regimului alimentar forțat deveniserăm subnutriți, aveam vânătăi maronii pe brațe și pe picioare – lipsă de vitamine, spusese asistenta de la liceu, care ne făcuse amândurora câte o injecție în fund și ne dăduse câte un borcan multicolor cu drajeuri pentru copii. („Mă doare curu'", spunea Boris, frecându-și bucile și înjurând scaunele metalice din autobuzul școlii.) Eu eram plin de pistrui din cap până-n picioare de atâta înot; în păr (pe care nu l-am mai avut niciodată atât de lung după aceea) îmi apăruseră șuvițe mai deschise la culoare de la chimicalele din piscină, și în general mă simțeam bine, deși aveam încă în piept o greutate care nu a dispărut niciodată, iar măselele mi se cariau de atâtea bomboane. În rest, n-o duceam rău, așa încât timpul trecea fericit. Dar apoi, la scurt timp după ce am împlinit cincisprezece ani, Boris a cunoscut o fată pe nume Kotku; și totul s-a schimbat.

Kotku (în variantă ucraineană Kotyku) are o sonoritate care o face să pară mai interesantă decât era de fapt; dar nu era numele ei adevărat, ci doar un nume de alint („pisicuță", în polonă) pe care i-l dăduse Boris.

O chema, de fapt, Hutchins, iar după botez, ceva de genul Kylie, sau Keiley, sau Kaylee, și locuise toată viața în comitatul Clark, statul Nevada. Deși frecventa același liceu și era cu numai o clasă

înaintea noastră, ca vârstă era mai mare – avea trei ani mai mult ca mine. Se pare că Boris pusese ochii pe ea de ceva vreme, dar eu habar n-am avut de ea până într-o după-amiază când el se trânti la picioarele patului meu și-mi spuse:

— M-am îndrăgostit.

— Serios? De cine?

— O tipă de la educație civică de la care am cumpărat iarbă. Plus că are optsprezece ani, îți dai seama? Mamă, s-o vezi cât d*e frumoasă*!

— Ai iarbă?

El se repezi în joacă și mă prinse de umăr; îmi știa punctul slab, locul de sub omoplat unde putea să-și înfigă degetele și să mă facă să chițăi. Dar n-aveam niciun chef și i-am tras una zdravănă.

— Au! Fir-aș! spuse Boris, rostogolindu-se de lângă mine și frecându-și maxilarul cu degetele. De ce lovești așa?

— Sper că te-a durut, am spus. Unde-i iarba aia?

N-am mai vorbit despre tipa de care se îndrăgostise Boris, cel puțin nu în ziua aceea, dar apoi, la câteva zile după aceea, în timp ce ieșeam de la ora de mate, l-am văzut aplecat peste o fată lângă dulapuri. Boris nu era cine știe ce înalt pentru vârsta lui, dar ea era mărunțică, deși părea mult mai în vârstă ca noi: fără piept, îngustă în șolduri, cu pomeți înalți, o frunte lucioasă și o față ascuțită, lucioasă, triunghiulară. Nas cu ineluș. Maiou negru. Ojă neagră ciobită; păr vopsit în șuvițe negre și portocalii; ochi plați, strălucitori, turcoaz, conturați gros cu creion negru. Era cu siguranță drăguță – chiar sexy; dar privirea pe care mi-o aruncă scurt, măsurându-mă din cap până-n picioare, mă neliniști brusc: avea ceva de vânzătoare afurisită de fast food sau poate de bonă răutăcioasă.

— Deci, ce părere ai? mă întrebă Boris nerăbdător când ne-am întâlnit după școală.

Am dat din umeri.

— E drăguță, mi se pare.

— Ți se pare?

— Serios, Boris, arată de douășcinci de ani.

— Știu! E super! spuse el cu o privire parcă beată. Optsprezece ani! Majoră! Poa' să-și cumpere singură alcool! Și a trăit aici toată viața, așa că știe unde nu cere buletinul.

2.

Hadley, fata cea volubilă care se așeza lângă mine la ora de istorie în bluza ei de trening cu inițialele echipei de sport, strâmbă din nas când am întrebat-o despre tipa lui Boris.

— *Aia*? spuse. O târfă *penală.*

Jan, sora mai mare a lui Hadley, era în aceeași clasă cu Kyla, sau Kayleigh, sau cum o fi chemat-o.

— Iar maică-sa am auzit că e o curvă în toată regula. Prietenul tău să aibă grijă să nu se molipsească de ceva.

— Aha, am spus, surprins de vehemența ei, deși poate n-ar fi trebuit să fiu.

Hadley, fată de militari, făcea parte din echipa de înot a liceului și cânta la cor; avea o familie normală cu trei frați, o femelă de weimaraner[199] pe nume Gretchen pe care o aduseseră din Germania și un tată care începea să țipe la ei dacă depășeau ora stingerii.

— Nu glumesc, spuse Hadley. Și-o trage cu prietenii altor fete, și-o trage cu alte fete, cu *oricine.* Plus, cred că fumează marijuana.

— Aha, am spus.

Nimic din toate astea, după părerea mea, nu era neapărat un motiv să nu-ți placă de Kylie sau cum o chema, mai ales pentru că eu și Boris începuserăm să fumăm serios marijuana în ultimele luni. Dar ceea ce mă deranja – foarte tare

– era felul cum Kotku (o să-i spun în continuare pe numele pe care i-l dădea Boris, pentru că nu-mi amintesc numele ei adevărat) apăruse complet din senin și practic îl luase pe Boris în stăpânire.

Mai întâi a început să fie ocupat vineri seara. Apoi a fost tot weekendul – și ziua, nu numai noaptea. În curând a dat-o cu Kotku în sus, Kotku în jos, și nici n-am apucat să mă dezmeticesc bine, că m-am trezit că eu și Popper luam cina și ne uitam la filme singuri.

— Nu e grozavă? mă întrebă din nou Boris după ce o adusese prima oară la mine – o seară complet ratată, în care toți trei ne făcurerăm atât de praf încât abia ne mai puteam mișca, apoi ei doi se aciuaseră pe canapeaua de la parter, iar eu șezusem cu spatele la ei, pe covor, și încercasem să mă concentrez asupra unui episod în reluare din *La limita imposibilului*[200]. Cum ți se pare?

— Păi, nu știu… Ce-ar fi vrut să-i spun? Îi place de tine, asta sigur.

El se foi în loc, fără stare. Stăteam afară lângă piscină, deși era prea vânt și prea rece ca să înotăm.

— Nu, serios! Tu ce crezi despre ea? Spune-mi adevărul, Potter! adăugă, văzându-mă că șovăi.

— Nu știu, am spus îndoit, și apoi, pentru că el se uita în continuare la mine: Sincer? Nu știu, Boris. Mi se pare puțin disperată.

— Zău? Așa de rău?

Tonul lui era cu adevărat curios – nici enervat și nici sarcastic.

— Habar n-am, am spus, surprins. Poate că nu.

Boris, cu obrajii rozalii de votcă, își puse mâna pe inimă.

— O iubesc, Potter. Vorbesc serios. E cel mai adevărat lucru care mi s-a întâmplat în viața mea.

M-am simțit atât de stingherit, că a trebuit să-mi feresc privirea.

— E ca o mică vrăjitoare! oftă el fericit. Când o țin în brațe, o simt așa de slăbuță și de ușoară!

Parcă-i făcută din aer. În mod misterios, Boris părea s-o placă pe Kotku în mare parte din aceleași motive care pe mine mă nelinișteau: pentru corpul ei alunecos de pisică vagabondă, pentru aerul adult, costeliv și lacom parcă de afecțiune. Și atât de curajoasă și de deșteaptă, are inimă atât de mare! Nu vreau decât să am grijă de ea și s-o păzesc de tipul ăla Mike, mă crezi?

Mi-am turnat încet încă un pahar de votcă, deși nu mai aveam chef să beau. Povestea cu Kotku era de două ori derutantă pentru că – așa cum mă informase Boris, cu o notă inconfundabilă de mândrie în voce – ea avea deja un prieten: un tip de douăzeci și șase de ani pe nume Mike Natt, care umbla pe motocicletă și lucra la o firmă de curățat piscine.

— Foarte tare! spusesem când Boris îmi adusese vestea. Ar trebui să-l aducem aici să ne ajute să aspirăm.

Mi se acrise să curăț piscina (misiune care îmi revenea în primul rând mie), mai ales că Xandra nu aducea niciodată suficientă soluție de curățat – și, de altfel, oricum nu era bună.

Boris își șterse ochii cu dosul palmelor.

— Nu mai râde, Potter! Cred că i-e frică de el. Vrea s-o rupă, dar se teme. Încearcă să-l convingă să se ducă la centrul de recrutare în armată.

— Ai grijă mai bine ca tipul să nu pună ochii pe tine.

— Eu! pufni Boris. De ea îmi fac griji. E atât de mărunțică! Are doar treiș'șase de kile.

— Da, da.

Kotku pretindea că e „aproape anorexică" și știa să-l întărâte întotdeauna pe Boris spunându-i că nu mâncase nimic toată ziua.

Boris îmi puse mâinile la ureche.

— Stai prea mult singur aici, spuse el, așezându-se lângă mine și vârându-și picioarele în piscină. Vino diseară la Kotku! Adu și tu pe cineva!

— De pildă…?

Boris dădu din umeri.

— Blonda aia micuță tunsă ca băiat de la istorie. Înotătoarea.

— Hadley? Am scuturat din cap. Nicio șansă.

— Ba da! Ad-o! E foarte tare! Și sunt sigur că vine!

— Crede-mă, nu-i o idee bună.

— O invit eu. Hai! Se poartă frumos cu tine, e vorbăreață. Vrei s-o chemăm?

— Nu! Nu despre asta e vorba – stai! am spus, apucându-l de mânecă, pentru că dădea să se ridice.

— N-ai curaj!

— Boris!

Se îndrepta deja spre telefon.

— Nu. Vorbesc serios. N-o să vină.

— Și de ce?

Tonul vag sfidător al vocii lui mă enervă.

— Chiar vrei să știi? Pentru că… Am vrut să spun „Pentru că Kotku e o pană…", care era adevărul evident, dar, în loc de asta, am spus: Uite ce-i, Hadley e o tipă care merge la cursuri avansate. N-o să vrea să vină la Kotku.

— Ce? spuse Boris, întorcându-se, revoltat. Japița aia! Ce-a spus?

— Nimic. Doar că…

— Ba da! Venea din nou, îndârjit, către piscină. Spune-mi!

— Hei, încetează! Nu-i nimic. Stai calm, Boris! am spus, văzându-l atât de furios. Kotku e mult mai mare. Nici măcar nu sunt în aceeași clasă.

— Maimuța aia snoabă! Ce naiba i-a făcut Kotku?

— Potolește-te!

Privirea îmi căzu asupra sticlei de votcă, iluminată de o rază albă și curată de soare ca o sabie de lumină. Băuse prea mult, și ultimul lucru pe care mi-l doream era o ceartă cu el. Dar eram eu însumi prea beat ca să găsesc un mod amuzant sau abil de a-i distrage atenția.

3.

O mulțime de alte fete de mai bună calitate și de vârsta noastră îl plăceau pe Boris – în primul rând Saffi Caspersen, care era daneză, vorbea engleza cu un accent britanic pițigăiat, juca un rol minor într-un spectacol Cirque du Soleil și era de departe cea mai frumoasă fată din clasa noastră. Saffi făcea engleză avansați, ca și noi (și la ore spusese câteva lucruri interesante despre *Inima e un vânător singuratic*[201]) și, deși avea reputația de a fi cam cu nasul pe sus, de Boris îi plăcea. Se vedea de la o poștă. Râdea la glumele lui, se purta ridicol în grupul lui de studiu și o văzusem vorbindu-i plină de entuziasm pe hol – și pe Boris răspunzându-i la fel de entuziast, gesticulând intens, în stilul lui rusesc. Și totuși – în mod misterios –, nu părea deloc atras de ea.

— Dar de ce nu? Arată cel mai bine de la noi din clasă.

Întotdeauna mă gândisem că danezele ar trebui să fie blonde și masive, dar Saffi era mică și brunetă și avea un aer de zână, accentuat de machiajul de scenă plin de sclipici pe care i-l văzusem într-o fotografie profesionistă.

— Arată bine, nimic de zis. Dar nu prea sexy.

— Boris, e *super* sexy! Ai înnebunit?

— Neeea, muncește prea mult, spuse Boris, lăsându-se lângă mine cu o bere în mână și întinzând-o pe cealaltă după țigara mea. Prea virtuoasă. Toată ziua învață, repetă, chestii de-astea. Kotku, suflă el un nor de fum și-mi înapoie țigara, e ca noi.

Am tăcut. Cum de ajunsesem, din elevul care sărise o clasă, la același nivel cu o epavă precum Kotku?

Boris îmi dădu un ghiont.

— Cred că ție îți place de ea. De Saffi.

— Nu, nu chiar.

— Ba îți place. De ce n-o scoți undeva?

— Da, poate – deși știam că n-aș fi avut curaj.

La vechea mea școală, unde străinii și studenții veniți în schimb de experiență tindeau să stea politicos pe margini, o fată ca Saffi ar fi fost poate mai accesibilă, dar în Vegas ea era mult prea populară, prea înconjurată de oameni – și mai era și problema destul de serioasă că nu știam unde aș fi putut s-o invit. În New York ar fi fost simplu; aș fi scos-o la patinoar, la un film sau la planetariu. Dar mi-era greu să mi-o imaginez pe Saffi Caspersen trăgând pe nas, bând bere din pahare de hârtie pe terenul de joacă sau făcând oricare dintre lucrurile pe care eu și Boris le făceam împreună.

4
.

Îl vedeam încă - dar nu atât de mult. Își petrecea tot mai multe nopți cu Kotku și mama ei la Apartamentele Double R — mai mult un hotel de tranzit, un motel prăpădit din anii ’50, pe șoseaua dintre aeroport și Strip, unde diverși indivizi care arătau ca niște imigranți ilegali tândăleau în curte în jurul piscinei goale și se certau pe piese de motocicletă. („Double R?“ spusese Hadley. „Știi de la ce vine, nu? «Rablă ramolită»”.) Din fericire, Kotku nu venea prea des cu Boris la mine, dar, chiar și când ea nu era, el o pomenea întruna. Kotku avea gust în muzică și îi compilase un CD cu niște melodii hip-hop foarte tari pe care trebuia neapărat să le ascult și eu. Lui Kotku îi plăcea pizza numai cu ardei gras și măsline. Kotku își dorea *enorm* o orgă electronică – plus o pisicuță siameză sau poate o nevăstuică, dar n-avea voie să țină animale la Double R.

— Serios, trebuie să stai și tu mai mult cu ea, Potter, îmi spuse el într-o zi, împingându-mă cu umărul. O să-ți placă.

— Hai, lasă-mă! am spus, gândindu-mă la zâmbetul condescendent cu care Kotku mă trata de obicei – râzând aiurea, nesuferită, și poruncindu-mi tot timpul să mă duc la frigider să-i aduc bere.

— Nu! Îi place de tine! Serios! Te consideră mai mult ca frate mai mic. Așa a spus.

— Mie nu mi-a spus niciodată nimic.

— Pentru că tu nu vorbești niciodată.

— Ți-o tragi cu ea?

Boris scoase un sunet nerăbdător, pe care îl făcea atunci când lucrurile nu mergeau așa cum ar fi vrut.

— Minte bolnavă! spuse el, azvârlindu-și părul din ochi, și apoi spuse: Ce? Tu ce crezi? Vrei să-ți pictez o hartă?

— Să-ți *desenez* o hartă.

— A?

— Așa se spune. „Vrei să-ți desenez o hartă?”

Boris își dădu ochii peste cap. Fluturând din mâini, o luă de la capăt cu cât de inteligentă era Kotku, cât de „incredibil de deșteaptă”, cât era de chibzuită și prin câte trecuse în viață, și cât de nedrept eram s-o judec și s-o privesc de sus fără să încerc măcar s-o cunosc; și totuși, în timp ce stăteam ascultându-l doar cu o ureche și uitându-mă cu un ochi la un film noir vechi de la televizor (*Îngerul căzut,* Dana Andrews), gândul îmi fugea numai la cum o cunoscuse Boris pe Kotku, la un curs care era un fel de educație civică recapitulativă, pentru elevii pe care nu-i ducea capul suficient (chiar și în liceul nostru extrem de puțin pretențios) ca să ia notă de trecere fără ajutor. Boris – bun în mod natural la mate și cel mai tare la limbi străine dintre toți oamenii pe care i-am întâlnit în viața mea – fusese silit să participe la curs pentru că era străin, lucru de care se simțea dezgustat. („Din ce cauză? Am eu mutră c-o să votez vreodată pentru Congres?”) Dar Kotku – optsprezece ani! născută și crescută în comitatul Clark! cetățean american, direct din *Cops*[2021]! – nu avea o asemenea scuză.

Mă surprindeam tot mai des cu astfel de gânduri răuvoitoare, de care mă străduiam să scap. Ce-mi păsa mie? Da, Kotku era o parașută; da, era prea mărginită ca să ia o notă onorabilă la educație civică, purta cercei mari rotunzi de la supermarket care i se încurcau tot timpul în haine și da, cu toate că avea numai treizeci și șase de kilograme sau naiba s-o ia, reușea, Dumnezeu știe cum, să mă sperie de moarte, ca și când m-ar fi putut strivi sub vârful botinei ei ascuțite dacă se enerva suficient. („E dată dracului!” spusese Boris însuși la un

moment dat, lăudăros, țopăind, făcând cu degetele semne de gangsteri[203] – sau ceea ce lui i se păreau a fi semne de gangsteri – și regalându-mă cu povestea despre cum îi smulsese Kotku unei alte fete un smoc de păr însângerat – asta era o altă chestie despre Kotku, întotdeauna se lua la bătaie cu alte fete, în general cu pițipoance albe ca ea, dar uneori cu tipe adevărate, care făceau parte din bande și care erau latino-americance sau negrese.) Dar ce conta că lui Boris îi plăcea o fată de doi bani? Nu eram noi prieteni? Cei mai buni prieteni? Practic, frați?

Și totuși: nu exista un cuvânt care să ni se potrivească perfect mie și lui Boris. Până când apăruse Kotku, nu mă gândisem niciodată prea mult la asta. Erau doar după-amiezile pe care le petreceam în bătaia aerului condiționat, trândavi și beți, cu jaluzelele trase să blocheze lumina orbitoare de afară, cu pliculețe goale de zahăr și coji uscate de portocală împrăștiate pe covor, *Dear Prudence* de pe *White Album*[204] (de care Boris era îndrăgostit) sau același Radiohead mohorât, la nesfârșit:

For a minute
I lost myself, I lost myself…
[205]

Aurolacul pe care îl inhalam se declanșa progresiv cu un urlet mecanic întunecat, ca iureșul învolburat al unei elice: porniți motoarele! Cădeam pe pat, în întuneric, ca niște parașutiști prăbușindu-se cu spatele din avion, deși – în depărtarea aceea a minții – trebuia să fii atent cu punga pe față, altfel te trezeai cu picături uscate de substanță în păr sau pe vârful nasului când îți veneai în fire. Somn epuizat, spate în spate, pe cearșafuri murdare care miroseau a scrum de țigară și a câine, Popcik sforăind cu burta-n sus, șoapte aproape imperceptibile în aer venite în rafale din

aerisitoarele din pereți, dacă ascultai suficient de atent. Treceau luni întregi fără ca vântul să se oprească, nisipul împrăștiat răpăia în ferestre, suprafața apei din piscină se încrețea sinistru. Ceai tare dimineața, ciocolată furată. Boris îmi smulgea smocuri de păr și mă izbea cu picioarele în coaste. Trezește-te, Potter! Ridică-te și mergi!

Îmi spuneam că nu-mi era dor de el, dar mi-era. Trăgeam din pungă singur, mă uitam la posturile Adult Access și Playboy, citeam *Fructele mâniei* și *Casa cu șapte frontoane*[{206}], care păreau să concureze cu șanse egale la titlul de cea mai plicticoasă carte scrisă vreodată, și un număr nesfârșit de ore, după cum mi se părea mie – timp suficient ca să învăț daneza sau chitara, dacă aș fi vrut –, mă prosteam pe străzi cu o placă rablagită pe care eu și Boris o găsiserăm într-o casă fostă ipotecată și scoasă acum la vânzare, undeva mai departe pe stradă. Mă duceam cu Hadley la petreceri în piscină – petreceri fără alcool, la care părinții rămâneau acasă – și, la sfârșit de săptămână, mergeam la petreceri fără părinți date de tipi pe care abia dacă îi cunoșteam, cu pastile de xanax și sticle de Jägermeister[{207}], de la care mă întorceam acasă – la două noaptea, cu autobuzul public care pufăia din toate încheieturile – atât de vărzuit, încât trebuia să mă țin de spătarul locului din față ca să nu cad în intervalul dintre scaune. După școală, dacă mă plictiseam, puteam relativ ușor să ard gazul cu unul dintre grupurile numeroase de junkeri placizi care bântuiau între Del Taco[{208}] și sălile de jocuri pentru minori de pe Strip.

Dar eram singur. Îmi lipsea Boris, combinația lui explozivă de îmbufnare, nesăbuință, irascibilitate și nepăsare extremă. Boris, palid și alb ca varul, cu merele lui șterpelite din magazine și romanele lui citite în rusă, cu unghiile roase până la carne și șireturile târâte prin nisip. Boris, alcoolic în devenire, capabil să înjure fluent în

patru limbi, care îmi șterpelea pe furiș mâncare din farfurie când avea chef și ațipea beat pe podea, stacojiu la față de parcă l-ar fi pălmuit cineva. Chiar și când lua ceva fără să întrebe, ceea ce făcea destul de des – îmi dispăreau constant tot felul de mărunțișuri: DVD-uri și rechizite din dulapul meu de la liceu, și nu o dată îl prinsesem căutându-mi prin buzunare după bani –, propriile lui lucruri însemnau atât de puțin pentru el, încât, cumva, gestul nici nu putea fi numit furt; de câte ori punea el însuși mâna pe bani, îi împărțea cu mine pe din două, și îmi dădea bucuros orice îi aparținea dacă îi ceream (și uneori chiar și când nu-i ceream, ca atunci când mă pomenisem, în buzunarul exterior al rucsacului, cu bricheta de aur a domnului Pavlikovsky, pe care o admirasem în treacăt).

În mod ciudat, dacă era să mă tem de ceva, mă temeam mai degrabă că el era, dintre noi, cel puțin prea afectuos, presupunând că „afectuos” e cuvântul potrivit. Prima oară când se răsucise în pat și își pusese brațul peste talia mea, rămăsesem o clipă nemișcat, pe jumătate adormit cum eram, neștiind ce să fac, cu privirea pironită asupra șosetelor vechi de pe jos, a sticlelor goale de bere, a exemplarului meu broșat din *Semnul roșu al curajului*[209]. În cele din urmă, stânjenit, mimasem un căscat și încercasem să mă dau mai încolo, dar el nu făcuse decât să geamă ușor și să mă tragă mai aproape, cu o mișcare somnoroasă de îmbrățișare.

— Ssst, Porter, îmi șoptise în ceafă, sunt eu, nu mai știi?

Era ciudat. Era? Era – și nu era. Adormisem repede după aceea, legănat de mirosul lui amar – de bere și trup nespălat – și de răsuflarea lui ușoară în urechea mea. Îmi dădeam seama că nu puteam să vorbesc despre asta fără să fac lucrurile să pară mai mult decât erau. În nopțile când mă trezeam sugrumat de teamă, el era acolo, prinzându-mă

când săream înspăimântat din pat, trăgându-mă înapoi în așternut lângă el, murmurând ceva absurd în polonă, cu vocea răgușită și schimbată de somn. Moțăiam unul în brațele celuilalt, ascultând muzică pe iPodul meu (Thelonious Monk, Velvet Underground{210}, ceea ce-i plăcea mamei), și uneori ne sculam agățați unul de altul ca niște dezmoșteniți ai sorții sau ca niște copii mici.

Și totuși (asta era partea mai tulbure, care mă neliniștea) existau și alte nopți, mult mai deconcertante și mai haotice, când ne înșfăcam unul pe altul doar pe jumătate îmbrăcați, în lumina slabă care se strecura pe sub ușă de la baie, când, rămas fără ochelari, totul mi se părea instabil și înconjurat de o aură: mâinile noastre bâjbâind pe trupul celuilalt, aspre și iuți, berile răsturnate care spumegau pe covor – lucruri caraghioase, nimic deosebit atunci când se întâmplau, mai ales în comparație cu momentul în care, după un geamăt ascuțit, ochii mi se rostogoleau în cap și uitam de tot și de toate; dar, când ne trezeam a doua zi dimineață, întorși pe burtă, mormăind, fiecare pe o altă latură a patului, scena se estompa într-o succesiune incoerentă de mișcări fulgurante, de scăpărări, brusc schimbătoare și prost luminate ca niște secvențe dintr-un film experimental, iar crisparea neobișnuită de pe chipul lui Boris îmi pierea deja din memorie, fără să mai aibă – nu mai mult decât un vis – vreo legătură cu viața noastră de toate zilele. Nu vorbeam niciodată de asta; nu era întru totul real; pregătindu-ne de școală, aruncam unul în altul cu încălțări, ne împroșcam cu apă, mestecam aspirină ca să ne treacă mahmureala, râdeam și făceam glume tot drumul până la stația de autobuz. Știam că oamenii s-ar fi gândit la altceva dacă ar fi aflat, nu voiam să afle nimeni și știam că nici Boris n-ar fi vrut, dar el părea oricum atât de puțin afectat de toate astea, încât eram încredințat că nu fuseseră decât o glumă, nimic care ar fi meritat să-ți bați capul sau

să-l iei în serios. Și totuși, nu o dată, mă întrebasem dacă n-ar fi trebuit să-mi iau inima-n dinți și să spun ceva: să trag un fel de linie, să lămuresc lucrurile, numai ca să fiu absolut sigur că nu-i venea vreo idee greșită. Dar clipa potrivită nu venise niciodată. Iar acum nu mai avea niciun rost să vorbesc și să dau naștere unui moment de stinghereală, deși asta nu mă făcea să mă simt mai bine.

Uram cât de tare mi-era dor de el. În casă la noi se bea foarte mult, cel puțin Xandra bea de stingea, se trânteau întruna uși („Ei bine, dacă n-am fost eu, atunci *trebuie* să fi fost tu”, am auzit-o țipând o dată); și, fără Boris (amândoi se mai stăpâneau când era el în casă), era mai greu. În parte pentru că orele de lucru ale Xandrei la bar se mutaseră – se modificaseră schimburile; ea era foarte stresată, oamenii cu care lucrase până atunci plecaseră sau trecuseră în alte schimburi; miercurea și lunea, când mă trezeam să plec la liceu, o găseam abia venită de la muncă, singură în fața televizorului, la matinalul ei preferat, prea surescitată ca să poată dormi și sorbind lacom sirop de slăbit direct din sticlă.

— Ditamai femeia bătrână și obosită! spuse ea, schițând un zâmbet chinuit, când mă văzu pe scări.

— Ar trebui să mergi să înoți puțin. O să-ți facă somn.

— Nu, mulțumesc, cred că o să mai stau aici cu siropul meu. Super medicament! E o chestie absolut colosală, are gust de gumă de mestecat.

Cât despre tata, el își petrecea mult mai mult timp acasă, stând cu mine, ceea ce îmi făcea plăcere, deși schimbările lui de dispoziție mă extenuau. Era sezonul de fotbal american, și tata călca parcă mai vesel. După ce-și consulta BlackBerry-ul, bătea palma cu mine și țopăia prin sufragerie: „Sunt un geniu sau nu? Așa-i că sunt?” Consulta liste cu cotele de pariuri, rapoarte de meciuri și – din când în când – o carte broșată cu

titlul *Scorpionul: Prognoza anului dumneavoastră sportiv.*

— Caut întotdeauna un punct slab, îmi spuse el o dată, când l-am găsit urmărind tabelele și făcând socoteli pe calculatorul de buzunar de parcă și-ar fi calculat impozitul. Nu trebuie să nimerești mai mult de cinzeș'trei-cinzeș'patru la sută din cazuri ca să-ți asiguri traiul din treaba asta. Bacara e un joc strict de amuzament, n-ai ce șmecherii să înveți, eu îmi stabilesc doar niște limite pe care nu le încalc niciodată, dar la pariurile sportive poți să faci bani grei dacă respecți o anumită disciplină. Trebuie să abordezi lucrurile ca un investitor. Nu ca un suporter de echipă, și nici măcar ca un parior înrăit, pentru că secretul e că echipa mai bună câștigă de obicei meciul și tipul care face cotele se ia după echipele mai bune. Dar are și el limitele lui, care țin de opinia publică. Pentru că ceea ce prezice el nu e cine are să câștige, ci cine cred oamenii că are să câștige. Așa încât marja asta, între favoritul sentimental și ceea ce se întâmplă de fapt… *Futu-i,* îl vezi pe ăla, uite-l, care joacă aripă, cum a ajuns în zona de țintă? Fii atent, Pittsburgh-ul a marcat iar, avem nevoie să înscrie ei tot atât cât îmi trebuie mie un glonț în cap – în fine, cum spuneam, dacă mă așez frumos la birou și-mi fac temele ca lumea, spre deosebire de Joe prostănacu' care își alege echipele uitându-se cinci minute pe pagina de sport a ziarului – ei bine, cine crezi că e în avantaj? Îți dai seama? Eu nu sunt un găgăuță din ăla căruia automat i se aprind beculețele când aude de Giants[211], orice-ar fi… Dă-o dracu', maică-ta ar fi putut să-ți spună chestia asta! Scorpionul vrea să țină totul sub control – ei, și să știi că eu sunt exact așa. Sunt un tip competitiv. Vreau să câștig cu orice preț. De aici a venit și actoria mea – pe vremea când jucam. Soarele în Scorpion, ascendent în Leu. Se vede totul în astrogramă. Acuma, tu ești Rac, crab-pustnic, plin de secrete și vârât în cochilia ta, ai un

modus operandi complet diferit. Nu e nici rău, nici bine, asta e. Oricum, nu contează, eu mă ghidez întotdeauna după liniile de defensivă/ofensivă, dar totuși nu strică niciodată să fii puțin atent ce planete sunt în tranzit în ziua meciului și ce progresii pe baza arcelor solare…

— Xandra te-a învățat toate astea?

— Xandra? Tu știi că jumate din pariorii din Vegas au un astrolog la dispoziția lor zi și noapte? În fine, cum spuneam, după ce-ai făcut toate calculele, mai au planetele vreo importanță? Ei bine, da. Categoric, da. De genul că un jucător poate să aibă o zi bună sau o zi proastă, sau, mai știu eu, poa' să fie întors pe dos. Sincer, e bine să ai genul ăsta de informație când ești un pic, cum să spun? ha, ha, ha, strâmtorat, deși – și aici tata îmi arătă un teanc gros de ceva ce părea să fie bancnote de o sută, strânse cu un elastic – anul ăsta mi-a mers pur și simplu incredibil. Cinzeș'trei la sută, o mie de jocuri pe an. Asta e zona ideală.

Duminicile erau ceea ce el numea „zile de top". Când mă trezeam, îl găseam jos, foșnind din ziarele împrăștiate peste tot, fluierând fericit și neputând să-și găsească astâmpărul, ca în dimineața de Crăciun, deschizând și închizând dulapuri, vorbind cu programul care-i afișa scorurile pe BlackBerry și crănțănind chipsuri de mălai direct din pungă. Dacă veneam jos și mă uitam cât de puțin cu el la televizor când era vreun meci important, îmi dădea uneori câte o „bucățică", după vorba lui – douăzeci de dolari, cincizeci, atunci când câștiga. „Ca să te deprinzi", spunea, aplecându-se înainte pe canapea și frecându-și mâinile neliniștit.

— Fii atent, pe Colts ne-ar trebui acum să-i facă pur și simplu muci în prima repriză. Să nu mai rămână nimic din ei. Iar la Cowboys și Niners avem nevoie ca scorul să treacă de treizeci în repriza a doua… Da! țipă el, sărind în sus entuziasmat, cu pumnul în aer. A scăpat-o!

Redskins preiau mingea. Ne-a venit și nouă apa la moară!

Eram însă derutat, pentru că cei care scăpaseră mingea erau Cowboys. Crezusem că ei trebuiau să câștige la o diferență de cel puțin cincisprezece puncte. Schimbările lui de dispoziție față de o echipă sau alta în mijlocul jocului erau prea abrupte ca să le pot urmări, și deseori mă trezeam rușinat că începusem să aplaud pentru cine nu trebuia; și totuși, în timp ce oscilam la întâmplare între jocuri și tabele de scoruri, mă simțeam bine să-i urmăresc delirul și să rontăi toată ziua fast-food alături de el, și acceptam bancnotele de douăzeci și de cincizeci pe care mi le azvârlea ca pe un dar picat din cer. Alteori – urcând și apoi coborând pe vreun val de entuziasm răgușit –, o vagă frământare punea stăpânire pe el, care, din câte îmi dădeam seama, nu avea prea mult de a face cu felul cum decurgeau meciurile, și atunci începea să măsoare camera cu pași mari, fără vreun motiv aparent, cu mâinile încrucișate în creștet, uitându-se țintă la televizor cu aerul unui om debusolat de eșecul întreprinderii sale: vorbind cu antrenorii, cu jucătorii, întrebându-i ce naiba aveau, ce se întâmpla. Uneori venea după mine în bucătărie, cu o mină ciudat de rugătoare.

— Simt că mă omoară toate astea, spunea cu umor, rezemându-se de bar, într-o poziție comică, și ceva din postura lui cocoșată îmi sugera un jefuitor de bancă îndoit de mijloc din cauza unei răni de pistol.

Linii verticale. Linii orizontale. Metri parcurși în ofensivă, depășirea spread-ului. În zilele de meciuri, până pe la cinci după-amiaza, lumina albă a deșertului ținea în frâu mohoreala tipică de duminică – toamna care se afunda treptat în iarnă, singurătatea amurgului de octombrie, școala de a doua zi –, dar, către sfârșitul acestor după-amiezi cu fotbal, venea întotdeauna un moment când starea de spirit a publicului se schimba, când totul

devenea deprimant și nesigur, pe ecran și în afara lui, când sclipirea orbitoare, ca de foaie metalică, a sticlei care înconjura terasa se stingea într-un auriu blând și apoi într-o culoare cenușiu-plumburie, când umbre lungi și apoi noaptea cădeau peste liniștea deșertului, o tristețe pe care n-o puteam clătina, senzația unor oameni tăcuți îndreptându-se în șir către ieșirile de pe stadion și a ploii reci căzând în orașele universitare de pe Coasta de Est.

Mi-ar fi fost greu să explic sentimentul copleșitor de panică pe care-l încercam atunci. Zilele acelea de joc se destrămau cu o iuțeală, cu o senzație de scurgere a sângelui din trup aproape, care îmi amintea de ceea ce simțisem privind cum apartamentul nostru din New York era pus în cutii și transportat afară pe cărucioare: absența oricărui pământ sub picioare, flux, nimic de care să te poți agăța. La etaj, cu ușa camerei închisă, aprindeam toate luminile, fumam iarbă, dacă aveam, ascultam muzică în boxele mele portabile – chestii pe care nu le mai ascultasem până atunci, Șostakovici sau Erik Satie[212], pe care le pusesem pe iPod pentru mama și pe urmă nu mai ajunsesem să le șterg – și răsfoiam cărți luate de la bibliotecă: cărți de artă, în primul rând, pentru că îmi aminteau de ea.

Capodoperele picturii olandeze. Delft: Epoca de Aur. Desene de Rembrandt, elevii și discipolii lui anonimi. Căutând pe calculatorul de la liceu, văzusem că exista o carte despre Carel Fabritius (o carte mică, de numai o sută de pagini), dar pe care nu o aveau la bibliotecă, iar timpul cât puteam folosi computerul la liceu era atât de strict monitorizat, încât fusesem prea înspăimântat ca să caut ceva online – mai ales după ce un link pe care apăsasem fără să mă gândesc (*Het Puttertje, The Goldfinch,* 1654) mă trimisese pe un site cu o înfățișare oficială de-a dreptul fioroasă, numit Missing Art Database[213], care îmi ceruse să mă loghez cu numele și adresa. Fusesem atât de înfricoșat la vederea neașteptată a cuvintelor

Interpol și *missing,* încât mă panicasem și încinsesem calculatorul de tot, ceea ce era împotriva regulilor.

— Ce-ai făcut? mă întrebase ritos domnul Ostrow, bibliotecarul, înainte să reușesc să-l repornesc.

Se întinsese peste umărul meu și începuse să introducă parola.

— Am vrut…

Domnul Ostrow începuse să studieze paginile pe unde trecusem, iar eu mă simțisem ușurat că nu intrasem pe niciun site porno. Voisem să-mi cumpăr un laptop ieftin cu cei cinci sute de dolari pe care mi-i dăduse tata de Crăciun, dar, nu știu cum, banii aceia îmi alunecaseră parcă printre degete. Opere de artă dispărute, îmi spuneam; n-aveam de ce să mă panichez la vederea cuvântului „dispărute", operele distruse erau tot „dispărute", nu? Deși nu înscrisesem niciun nume pe ecran, eram îngrijorat că încercasem să intru în baza de date de pe adresa de IP a școlii. Din câte înțelesesem, anchetatorii care veniseră să stea de vorbă cu mine mă aveau în vedere și știau că sunt în Vegas; conexiunea, chiar dacă slabă, era reală.

Tabloul îl ascunsesem, destul de inteligent, în opinia mea, într-o față de pernă curată de bumbac, lipită cu scoci pe dosul tăbliei de la capul patului. Învățasem de la Hobie cu câtă grijă trebuiau mânuite obiectele vechi (el folosea uneori mănuși albe de bumbac pentru cele mai delicate) și nu-l atingeam niciodată cu mâinile goale, ci numai ținându-l de margini. Nu-l scoteam niciodată decât atunci când tata și Xandra lipseau și când eram sigur că aveau să lipsească o vreme – deși, chiar și atunci când nu-l puteam vedea, îmi plăcea să-l știu acolo datorită soliditații pe care o dădea lucrurilor, sprijinului acordat infrastructurii, o justețe invizibilă, fundamentală, care mă liniștea exact la fel cum mă liniștea să știu că undeva departe balenele înotau netulburate în apele Balticii, iar

călugări din fusuri orare exotice se rugau fără încetare pentru salvarea lumii.

A-l scoate, a-l mânui, a mă uita la el – nimic din toate acestea nu era ușor de făcut. Chiar și în timp ce mă întindeam după el aveam senzația unei expansiuni, a unei plutiri și a unei înălțări; și, la un straniu moment dat, după ce îl priveam suficient, cu ochii uscați de aerul condiționat, spațiul părea să se resoarbă între mine și el, astfel încât, atunci când ridicam privirea, tabloul, și nu eu, era cel real.

1622 – 1654. Fiul unui profesor de școală. Mai puțin de zece lucrări atribuite lui cu siguranță. Potrivit lui van Bleyswijck, istoricul orașului Delft, Fabritius se afla în atelierul lui pictându-l pe îngrijitorul bisericii Oude Kerk din Delft, când, la ora zece și jumătate dimineața, s-a produs explozia pulberăriei. Trupul pictorului Fabritius a fost scos dintre ruinele atelierului său de către orășenii vecini, „cu mare supărare", spun cărțile, „și nu puțină strădanie". Ce mă ținea cu sufletul la gură în aceste scurte relatări din cărțile luate de la bibliotecă era coincidența: dezastre aleatorii, al meu și al pictorului, convergeau în același punct nevăzut, big bang-ul, cum îl numea tata, nu cu vreun fel de sarcasm sau de fatalism, ci mai degrabă cu o recunoaștere respectuoasă a puterilor sorții care îi guvernau viața. Puteai studia legăturile dintre lucruri ani de zile, fără să le dai vreodată de capăt – unele se împreunau, altele se destrămau, *deformarea timpului,* mama stând în fața muzeului în clipele când timpul pâlpâia, iar lumina devenea ciudată, incertitudini plutind undeva la marginea unei uriașe întinderi strălucitoare. Întâmplarea, evenimentul rătăcit care putea – sau nu – să schimbe totul.

La etaj, apa de la robinetul chiuvetei din baie era prea plină de clor ca să fie potabilă. Nopțile, un vânt uscat sufla gunoaie și cutii de bere pe stradă. Umiditatea și jilăveala, îmi spusese Hobie, erau

cele mai rele pentru antichități; îmi arătase pe orologiul înalt de perete pe care îl repara la vremea când plecasem cum lemnul putregăise pe dinăuntru de umezeală („cineva spăla podelele de piatră aruncând peste ele găleți de apă, vezi cât de moale e lemnul, cât de ros?”)

Deformarea timpului: un fel de a vedea lucrurile de două ori – sau de mai mult de două ori. Exact la fel cum ritualurile tatei, sistemul lui de pariuri, toate oracolele și magiile lui erau postulate cu conștiința vastă a unor modele nevăzute, explozia din Delft făcea și ea parte dintr-un complex de evenimente care rezonau până în prezent. Multiplicitatea rezultatelor era amețitoare. „Nu banii contează”, spunea tata. „Banii nu reprezintă altceva decât energia lucrurilor, înțelegi? Contează cum o scoți la iveală. Fluxul de energie”. Sticletele mă privea statornic, cu ochi lucioși neschimbători. Suportul de lemn era mic, „abia puțin mai mare decât o foaie de hârtie A4”, așa cum observa una dintre cărțile mele de artă, deși toate datele și dimensiunile acelea, informația moartă din manuale, erau la fel de irelevante în felul lor ca statisticile de pe pagina de sport a ziarului în clipa când Packers marcau două puncte în al patrulea sfert și o ninsoare subțire înghețată începea să cadă pe teren. Tabloul – magia și viața din el – era ca acel moment ciudat, inefabil, când zăpada pornea să se aștearnă, când fulgii se învârteau în fața camerelor în lumina verzuie, când nu-ți mai păsa de meci, de cine pierdea și câștiga, ci voiai doar să sorbi în tine momentul acela fără grai, dansul fulgilor suflați de vânt. Atunci când mă uitam la tablou, simțeam aceeași convergență asupra unui singur punct: o clipă pâlpâitoare, ca reflexia instantanee a unei raze de soare, existând acum și pentru totdeauna. Numai arareori observam lanțul de la glezna păsării sau mă gândeam ce viață crudă trebuie să fi avut mica făptură – fluturând pentru

scurt timp din aripi, silită să aterizeze întotdeauna în același loc fără speranță.

5.

Partea bună: eram încântat de cât de frumos se purta tata: mă scotea la cină în oraș, la restaurante bune, cu fețe albe de masă, numai noi doi, cel puțin o dată pe săptămână. Uneori îl chema și pe Boris, care se grăbea întotdeauna să primească – atracția unei mese bune era suficient de puternică pentru a depăși chiar și forța gravitațională a lui Kotku –, dar, în mod ciudat, mi-am dat seama că mă simțeam mai bine când eram numai eu cu tata.

— Știi, spuse el la una dintre aceste ieșiri, în timp ce zăboveam la desert vorbind despre școală, despre tot felul de lucruri (tatăl meu cel nou, implicat! de unde apăruse oare?), știi, mă bucur mult că încep în sfârșit să te cunosc de când ești aici, Theo.

— Ăă… Da… adică, și eu, am spus, rușinat, dar și sincer.

— Vreau să spun… – tata își trecu o mână prin păr – îți mulțumesc că mi-ai mai acordat o șansă, puștiule. Pentru că am făcut o greșeală uriașă. N-ar fi trebuit niciodată să las ca relația mea cu mama ta să afecteze relația mea cu tine. Nu, nu, spuse el, ridicând mâna, n-o învinuiesc de nimic pe maică-ta, am depășit de mult momentul. Doar că ea te-a iubit atât de mult, încât întotdeauna m-am simțit ca un intrus între voi doi. Eram un soi de străin în propria mea casă. Voi doi erați așa de apropiați – râse el cu tristețe –, încât nu prea era loc și pentru al treilea.

— Păi… Eu și mama pășind în vârful picioarelor prin apartament, șoptind, încercând să-l evităm. Secrete, râsete. Adică, noi…

— Nu, nu, nu vreau să spun că ar trebui să-ți ceri scuze. Eu sunt tatăl, eu sunt cel care ar fi trebuit să știe mai bine. E vorba doar de faptul că ajunsese să fie un cerc vicios, dacă înțelegi ce vreau să spun. Mă simțeam alienat, deprimat, beam la greu. Și n-ar fi trebuit să las să se întâmple așa ceva. Mi-au scăpat câțiva ani cu adevărat importanți din viața ta. Eu sunt cel care trebuie să învețe să trăiască de acum cu asta.

— Hm…

Îmi părea atât de rău, că nu știam ce să spun.

— Nu încerc să te fac să te simți vinovat, amice. Vreau doar să spun că mă bucur că acum suntem prieteni.

— Cred că da, am spus, cu ochii pironiți asupra farfuriei de pe care culesesem și ultimul strop de crème brûlée. Și eu.

— Și, serios – aș vrea să mă recompensez cumva față de tine. Îmi merge atât de bine la pariurile sportive anul acesta – tata luă o înghițitură din ceașca lui de cafea –, încât vreau să-ți deschid un cont de economii. Doar să pun ceva deoparte. Pentru că… Cum să-ți spun, chiar simt c-am rămas în urmă față de tine în comparație cu mama ta, plus toate lunile în care am fost plecat.

— Tată, am spus, deconcertat. Nu trebuie să faci asta.

— A, nu, chiar asta îmi doresc! Ai un cod numeric personal, nu?

— Sigur.

— Bun, am deja zece mii puși deoparte. E un început bun. Gândește-te când ajungem acasă și dă-mi codul, și data viitoare când trec pe la bancă, o să deschid un cont pe numele tău, bine?

6.

În afară de școală, abia dacă-l mai vedeam pe Boris – cu excepția unei sâmbete după-amiază, când tata ne luase la un Carnegie Deli la Mirage[214] să mâncăm cod negru și bialy[215]. Dar apoi, cu câteva săptămâni înainte de Ziua Recunoștinței, l-am auzit pe neașteptate urcând cu pas apăsat scările. A intrat și mi-a spus:

— Taică-tu are mână proastă de la un timp, știai?

Am pus jos *Silas Marner*[216], pe care o citeam pentru școală.

— Poftim?

— Joacă în ultima vreme la mese de două sute de dolari – două sute odată, precizează el. Poți să pierzi o mie în cinci minute, foarte ușor.

— O mie de dolari e o nimica toată pentru el, am spus; și apoi, pentru că Boris nu răspundea; Cât a zis c-a pierdut?

— N-a zis, răspunse Boris. Dar a pierdut mult.

— Ești sigur că nu te-a tras în piept?

Boris râse.

— Posibil, făcu el, așezându-se pe pat și lăsându-se să se sprijine în coate. Tu n-ai aflat nimic?

— Păi… Din câte știam eu, tata dăduse un tun când Bills câștigaseră cu o săptămână în urmă. Nu-mi dau seama cum ar fi putut s-o ducă atât de prost. M-a tot luat la Bouchon[217] și în locuri de-astea.

— Da, dar poate are motiv bun pentru asta, spuse Boris cu un aer înțelept.

— Motiv? Ce motiv?

Boris păru gata să spună ceva, apoi se răzgândi.

— Ei, cine știe? rosti el, aprinzându-și o țigară și trăgând din ea scurt și cu putere. Taică-tu e și un pic rus.

— Corect, am spus, întinzându-mă și eu după țigară.

Îi auzisem deseori pe Boris și pe tata, în discuțiile lor „intelectuale”, gesticulând energic în timp ce vorbeau despre numeroșii jucători celebri din istoria rusă: Pușkin, Dostoievski, alte nume pe care nu le cunoșteam.

— Ei bine, să știi că rușii se plâng tot timpul cât de rău le merge. Chiar dacă îți merge bine – nu bate toba! Nu e bine să-ți riști norocul. Purta o cămașă elegantă veche de-a tatei, spălată până când ajunsese aproape transparentă, și atât de mare, încât flutura pe el ca un costum arab sau hindus. Numai că la taică-tu uneori e greu de separat gluma și serios. Apoi, privindu-mă cu atenție, spuse: La ce te gândești?

— La nimic.

— Știe că stăm de vorbă. De asta mi-a spus. Nu mi-ar fi spus dacă nu voia să afli *tu.*

— O, da!

Eram sigur că nu așa stăteau lucrurile.

Tata era genul de om care, în dispoziția necesară, n-ar fi ezitat să-și discute viața personală cu soția șefului sau cu mai știu eu ce altă persoană nepotrivită.

— Ți-ar spune singur, zise Boris, dacă ar fi convins că vrei să știi.

— Uite ce-i! După cum spuneai tu singur…

Tata avea o urmă de masochism în el, o aplecare spre gestica pompoasă; în duminicile noastre împreună, îi plăcea să-și exagereze nenorocirile, oftând și clătinându-se, plângându-se cu glas tare că fusese „ras” ori „distrus” după vreun meci pierdut, chiar dacă, pe de altă parte, câștigase zece și își calcula profitul pe calculator.

— … uneori tata face exces de zel.

— Ei, da, adevărat, spuse Boris chibzuit. Luă țigara înapoi și apoi, binevoitor, mi-o dădu la loc. Poți s-o termini tu.

— Nu, mulțumesc.

Urmă o scurtă tăcere, în timpul căreia am auzit urletul mulțimii la meciul pe care tata îl urmărea la

televizor. Apoi Boris se lăsă din nou pe spate în coate și spuse:

— Ce e de mâncare pe jos?

— Nimic.

— Credeam că mai rămăsese niște mâncare chinezească.

— Nu mai e. A mâncat-o cineva.

— Futu-i! Poate mă duc la Kotku, mama ei are pizze congelate. Vrei să vii și tu?

— Nu, mulțumesc.

Boris râse și făcu niște semne de gangsteri care arătau cam suspect.

— Cum dorești, băi, spuse el, cu vocea lui *de gangsta* (care se deosebea de cea obișnuită numai prin gestul mâinii și prin „băi"), în timp ce se ridică și ieșea cu pas legănat. Nenea tre' să mănânce.

7.

Lucrul ciudat în privința lui Boris și Kotku era cât de repede căpătase relația lor un caracter vehement și iritabil. Se împăcau în continuare tot timpul și încă nu-și puteau lua mâinile unul de pe altul, dar, din clipa în care deschideau gura, era ca și cum ai fi ascultat un cuplu căsătorit de cincisprezece ani. Se ciorovăiau pentru sume mici de bani, de pildă despre cine plătise ultimul prânzul la restaurantele din campusul școlii; și, când le auzeam, conversațiile lor se desfășurau în felul următor:

Boris: — Ce? încercam doar să fiu amabil!

Kotku: — Ei bine, să știi că n-ai fost!

Boris, alergând s-o prindă din urmă: — Serios, Kotku! Sincer! Încercam doar să fiu amabil!

Kotku: (bosumflându-se)

Boris, încercând fără succes s-o sărute: — Ce-am făcut? Ce s-a întâmplat? De ce crezi că nu mai sunt amabil?

Kotku: (tăcere)

Problema lui Mike curățătorul de piscine – rivalul romantic al lui Boris – se rezolvase prin decizia extrem de convenabilă a acestuia de a se înscrie în paza de coastă. Kotku petrecea încă, s-ar fi zis, ore întregi cu el la telefon în fiecare săptămână, lucru care, dintr-un motiv sau altul, nu-l deranja pe Boris („Încearcă doar să-l susțină moral, înțelegi?"). Dar era neliniștitor să-l vezi cât de gelos era pe ea la școală. Îi știa orarul pe de rost și, în clipa când ni se încheiau orele, se năpustea s-o caute, ca și cum o bănuia că l-ar fi încornorat în timpul orei de spaniolă sau Dumnezeu știe ce. Într-o zi după școală, când eu și Popper eram singuri acasă, mă sună să mă întrebe:

— Cunoști un tip Tyler Olowska?

— Nu.

— E în clasa ta la istorie americană.

— Scuze, e o clasă mare.

— Uite ce-i! Poți să afli câte ceva despre el? Eventual unde locuiește?

— Unde *locuiește*? Asta are cumva legătură cu Kotku?

În clipa aceea – spre marea mea surpriză –, la ușă se auzi soneria: patru zbârnâieli demne. De când stăteam în Las Vegas, nimeni nu sunase vreodată la soneria casei, nici măcar o singură dată. Boris o auzi și el.

— Ce-a fost asta? întrebă el.

Câinele alerga în cercuri și lătra din toți bojocii.

— E cineva la ușă.

— La ușă? Pe strada noastră goală – fără vecini, fără gunoieri, ba chiar și fără stâlpi de iluminat –, evenimentul era extraordinar. Cine crezi?

— Nu știu. Hai că te sun pe urmă!

L-am înșfăcat pe Popcik – care dăduse în isterie – și, în timp ce el mi se zvârcolea în brațe și

scheuna, chinuindu-se să se elibereze, am reușit să deschid ușa cu o singură mână.

— Ia te uită! spuse o voce plăcută, cu accent de New Jersey. Ce animăluț simpatic!

Clipind în lumina orbitoare a după-amiezii, m-am trezit în fața unui bărbat înalt, foarte, foarte bronzat și foarte slab, de o vârstă nelămurită. Arăta jumătate a călăreț de rodeo și jumătate a animator răsuflat de salon. Ochelarii de soare cu ramă aurie căpătaseră o tentă mov în partea de sus; purta un sacou alb relativ elegant peste o cămașă roșie de cowboy cu butoni-perluțe și blugi negri, dar primul lucru pe care l-am observat la el a fost părul: parte perucă, parte transplantat sau gelat țeapăn, cu o textură ca vata de sticlă și culoarea castanie întunecată a cremei de ghete la cutie.

— Haide, pune-l jos! spuse el, făcând semn cu capul către Popper, care se lupta încă să-mi sară din brațe. Avea o voce profundă și o înfățișare calmă și prietenoasă; dacă n-ar fi fost accentul, aș fi zis că mă aflu în fața texanului perfect, cu tot cu ghete. Lasă-l să zburde, nu mă deranjează! îmi plac cățeii.

Când i-am dat drumul lui Popcik, el se aplecă să-l mângâie pe cap, într-o poziție care îmi aminti de un cowboy deșirat lângă foc. Oricât arăta de straniu cu părul acela, n-am putut decât să-l admir pentru cât de confortabil și de relaxat părea în pielea lui.

— Da, da, spuse el. Un animăluț foarte simpatic. Așa ești, așa! Obrajii bronzați erau zbârciți ca niște mere uscate, încrețiți în cute mărunțele. Am și eu trei acasă. *Mini penny.*

— Poftim?

El se ridică și-mi zâmbi, dezvăluind o dantură dreaptă și orbitor de albă.

— Pinscheri miniaturali, spuse el. Niște pramatii mici și nevrotice, care îmi fac casa praf când sunt plecat. Dar îi iubesc oricum. Tu cum te numești, băiete?

— Theodore Decker, am spus, întrebându-mă cine era.

El zâmbi din nou; ochii din spatele ochelarilor de soare doar vag întunecați erau mici și scăpărători.

— Hei! Tot din New York! Îmi dau seama după voce. Greșesc?

— Nu greșiți.

— Un tânăr din Manhattan, aș zice. Corect?

— Într-adevăr, am spus, întrebându-mă ce anume auzise în vocea mea.

Nimeni nu ghicise vreodată că eram din Manhattan doar ascultându-mă cum vorbesc.

— Ei bine, să știi că eu sunt din Canarsie[218]. Născut și crescut. Mă bucur întotdeauna să întâlnesc pe cineva de pe Coasta de Est. Mă numesc Naaman Silver.

Îmi întinse mâna.

— Îmi pare bine să vă cunosc, domnule Silver.

— „Domnule”! râse el afectuos. Îmi plac copiii bine crescuți. Nu se mai nasc mulți ca tine astăzi. Ești evreu, Theodore?

— Nu, domnule, am spus, și apoi mi-a părut rău că nu spusesem „da”.

— Ei, am să-ți spun eu ceva. Oricine se trage din New York în caietul meu e evreu onorific. Așa văd eu lucrurile. Ai fost vreodată în Canarsie?

— Nu, domnule.

— Eh, pe vremuri era o comunitate fabuloasă, deși acum… Ridică din umeri. Familia mea stă acolo de patru generații. Bunicul meu Saul a avut unul dintre primele restaurante cușer din America. Un local mare, faimos. S-a închis însă când eu eram copil. Și apoi, după ce tata a murit, ne-am mutat cu mama în Jersey, ca să fim mai aproape de unchiul Harry și de familia lui. Își puse o mână în șoldul subțire și se uită la mine. Tatăl tău e acasă, Theo?

— Nu.

— Nu? Se uită în spatele meu, în casă. Ce păcat! Și nu știi când se întoarce?

— Nu, domnule, am spus.

— „Domnule”. Îmi place cum sună. Ești un băiat bun. Am să-ți spun ceva: îmi amintești de cum eram eu la vârsta ta. Tocmai terminasem ieșiva[219] – ridică mâinile, cu brățări de aur pe încheieturile arămii, acoperite de păr –, și mâinile astea știi cum erau? Albe ca laptele. Ca ale tale.

— Păi… – stăteam încă stingher în ușa de la intrare – nu vreți să intrați? Nu știam dacă să invit un străin în casă, dar eram singur și plictisit. Puteți să-l așteptați pe tata dacă vreți. Dar nu știu când se întoarce.

El zâmbi din nou.

— Nu, mulțumesc. Mai am câteva drumuri de făcut. Dar dă-mi voie să-ți spun ceva, o să fiu sincer cu tine, pentru că ești un copil bun. Am cinci puncte contra tatălui tău. Știi ce înseamnă asta?

— Nu, domnule.

— Ah, bravo ție! Nu e nevoie să știi și sper să nici nu afli vreodată. Dar dă-mi voie doar să-ți spun că nu e o treabă prea bună în afaceri. Îmi puse o mână prietenească pe umăr. Chiar dacă poate nu crezi, Theodore, mă pricep la oameni. Nu-mi place să vin acasă la cineva și să tratez cu copilul lui, așa cum fac cu tine acuma. Nu e corect. În mod normal, m-aș duce la locul de muncă al tatălui tău și am avea acolo o mică întrevedere. Atâta că tatăl tău e un om cam greu de prins, după cum poate știi deja.

Auzeam în casă telefonul sunând: Boris, eram sigur.

— Poate ar trebui să te duci să răspunzi, spuse domnul Silver cu glas plăcut.

— Nu, nu-i nicio problemă.

— Du-te! Cred că ar trebui să răspunzi. Te aștept aici.

Simțindu-mă tot mai tulburat, m-am întors în casă și am răspuns la telefon. După cum prevăzusem, era Boris.

— Cine era? întrebă el. Nu Kotku, nu?

— Nu. Uite…

— Cred că s-a dus acasă cu tipul ăla, Tyler Olowska. Am senzație ciudată. În fine, poate nu s-a dus chiar la el. Dar au ieșit din liceu împreună – stăteau de vorbă în parcare. Are ultima oră cu el, tâmplărie sau nuș' ce naiba…

— Boris, iartă-mă, chiar *nu pot* să vorbesc acum, te sun eu, bine?

— Te cred pe cuvânt că nu era tatăl tău la telefon, spuse domnul Silver când m-am întors la ușă.

M-am uitat în spatele lui, la Cadillac-ul alb parcat lângă bordură. În mașină erau două persoane – șoferul și un alt bărbat pe locul din față.

— Nu era tatăl tău, nu?

— Nu, domnule.

— Mi-ai fi spus dacă ar fi fost, nu?

— Da, domnule.

— De ce nu te cred oare?

Am tăcut, neștiind ce să spun.

— Nu contează, Theodore. Se aplecă din nou să-l scarpine pe Popper după urechi. Am să dau de el mai devreme ori mai târziu. Nu uiți să-i transmiți ce ți-am spus, da? Și că am trecut pe-aici.

— Nu, domnule.

Îndreptă un deget lung spre mine.

— Cum mă numesc, încă o dată?

— Domnul Silver.

— Domnul Silver. Corect. Verificam doar.

— Ce vreți să-i transmit?

— Transmite-i că jocurile de noroc sunt pentru turiști, zise el. Nu pentru localnici. Apoi ușor, foarte ușor, mă mângâie cu mâna lui slabă și castanie pe creștet. Ai grijă de tine!

8
.

Când Boris se înfățișă la ușă vreo jumătate de oră mai târziu, am încercat să-i povestesc despre vizita domnului Silver, dar, deși mă ascultă – puțin –, era în primul rând furios pe Kotku pentru că flirtase cu altcineva, acest Tyler Olowska sau cum îl chema, un băiat bogat, fumător de iarbă, cu un an mai mare ca noi, jucător în echipa de golf.

— S-o ia naiba! spuse el cu glas răgușit în timp ce ședeam pe covor la parter, trăgând câte un joint de la Kotku. Nu răspunde la telefon. Sunt sigur că acum e cu el. *Sunt sigur.*

— Potolește-te! Oricât eram de îngrijorat de domnul Silver, eram încă mai sătul să vorbesc despre Kotku. Probabil cumpără iarbă, atâta tot.

— Da, dar nu atâta tot, *știu eu.* Nu mai vrea să rămân la ea noaptea, ai observat? Acuma are tot timpul „treaba”. Nici măcar nu mai poartă colierul pe care l-am cumpărat.

Ochelarii mi se aplecaseră într-o parte, așa că mi i-am împins la loc pe nas. Boris nici măcar nu cumpărase afurisitul ăla de colier, ci îl furase de la mall, șterpelindu-l și fugind cu el în timp ce eu (cetățean onest, în uniformă de liceu) distrăgeam atenția vânzătoarei cu întrebări stupide, dar politicoase despre ce am fi putut să-i cumpărăm mamei de ziua ei eu și tata.

— Ah! am făcut, încercând să par compătimitor.

Boris se încruntă. Sprâncenele îi semănau cu niște nori de furtună.

— E o curvă. Ce zici zilele trecute? Se prefăcea că plânge în clasă – încerca să-l facă pe șacalul ăla de Olowska să-i fie *milă* de ea. Ce rapandulă!

Am dat din umeri – n-aveam nimic de obiectat pe tema asta – și i-am pasat jointul.

— Îi place de el numai pentru că are bani. Ai lui au două Mercedesuri. Clasa E.

— Aia e o mașină veche pentru femei.

— Aiurea! În Rusia, conduc toți mahării. Și – Boris trase adânc în piept, ținând fumul, dând din mâini, cu ochii umezi, „stai puțin să vezi, asta e partea cea mai tare, fii atent, bine?” – știi cum îi zice el?

— Kotku.

Boris insistase atâta s-o numească astfel, încât colegii de la liceu – chiar și unii profesori – începuseră să-i spună și ei la fel.

— Exact! exclamă Boris revoltat, și fumul îi explodă din gură. Numele *meu*! *Klicika*[220]. pe care i-am dat-o *eu*! Și acum vreo două zile pe coridor, ce crezi? L-am văzut că o ciufulea în creștet.

Pe măsuța de cafea erau vreo două drajeuri cu mentă pe jumătate topite, scoase de prin buzunarele tatei, plus câteva bonuri și niște mărunțiș. Am desfăcut unul din ambalaj și l-am băgat în gură. Eram „high” ca un parașutist, și dulceața mi se răspândi în corp ca focul, înțepătoare.

— O ciufulea? am spus, ciocnind bomboana zgomotos de dinți. Ce-ai zis?

— Uite-așa, spuse el, răvășind ceva în aer cu o mână, în timp ce cu cealaltă trăgea o ultimă dată din țigară și-apoi o strivea. Nu știu cuvântul.

— Eu nu mi-aș face griji în locul tău, am spus, clătinându-mi capul pe marginea canapelei. Uite-ncoa’, trebuie să încerci o chestie de-asta cu mentă! Au un gust excelent.

Boris se frecă pe obraz cu o mână, apoi clătină din cap ca un câine care s-ar fi scuturat de apă.

— Uau! spuse el, trecându-și amândouă mâinile prin părul încâlcit.

— Da. Și eu la fel, am spus, după un moment de tulburare.

Gândurile mi se lăbărțaseră, vâscoase, se ridicau cu greu la suprafață.

— Ce-i?

— Am băgat-o pe mânecă.

— Serios? râse el. Cât de mult?

— Până la capăt, amice.

Simțeam pastila mentolată intensă și enormă pe limbă, de mărimea unui bolovan, ca și cum abia aș fi putut vorbi cu ea în gură.

Urmă o liniște tihnită. Era cam cinci și jumătate după-amiază, dar lumina strălucea încă pură și aprigă. Niște cămăși albe ale mele atârnau afară lângă piscină, îmi luau ochii, se umflau și se zbăteau ca niște pânze de corabie. Am strâns pleoapele, străpunse de roșul arzător al luminii, m-am afundat în canapeaua (deodată) foarte confortabilă, ca o lotcă, și m-am gândit la Hart Crane[221], pe care-l citeam la engleză. Podul Brooklyn. Cum de nu citisem niciodată poezia aceea în New York? Și cum de nu dădusem niciodată atenție podului, când îl vedeam practic în fiecare zi? Pescărușii, în picaje amețitoare. „La cinema, un panoramic truc”[222] …

— Îmi vine s-o strâng de gât, spuse Boris deodată.

— Ce? am spus tresărind, căci auzisem numai cuvintele „strâng de gât” și tonul sumbru inconfundabil al lui Boris.

— Știoaflă slăbănoagă! Mă enervează în ultimul hal. Boris mă împinse cu umărul. Hai, Potter! Nu vrei să mergi s-o aranjăm puțin?

— Păi… am răspuns uluit, după câteva clipe de pauză; era în mod evident o întrebare-capcană. Ce-i aia „știoaflă”?

— Tot una cu „știoarfă”.

— Aha.

— Cine dracu’ se crede?

— Exact.

Urmă o liniște lungă și îndeajuns de ciudată ca să-mi treacă prin cap să mă ridic și să pun puțină muzică, deși nu mă puteam hotărî ce anume. O piesă optimistă ar fi părut nepotrivită, dar în niciun caz nu voiam să fie ceva întunecat sau zbuciumat, care l-ar fi ațâțat pe Boris și mai tare.

— Hm, am spus după o pauză care speram să fi fost suficient de lungă. Într-un sfert de oră începe *Războiul lumilor*[223].

— Îi dau eu Războiul lumilor! spuse Boris întunecat și se ridică.

— Unde te duci? l-am întrebat. La Double R?

Boris se încruntă rău prevestitor.

— Dă-i drumul, râzi! spuse el cu acreală, smucindu-se să-și îmbrace balonzaidul cenușiu sovietic. Pentru taică-tu o să fie trei R dacă nu plătește la tipul ăla.

— Trei de R?

— Revolverul, râpa sau răcoarea, spuse Boris, cu un chicotit amenințător de Rasputin.

9.

Erau oare din vreun film? m-am întrebat. Cei trei R? De unde-i scosese Boris? Deși reușisem destul de bine să-mi scot evenimentele după-amiezii din minte, Boris mă băgase total la idei cu comentariul lui final, și am rămas la parter timp de o oră sau mai bine uitându-mă la *Războiul lumilor*, însă fără sunet, ascultând pocnetul aparatului de făcut gheață și vântul care zgâlțâia umbrela de pe terasă. Popper, care îmi simțise starea de spirit, era la fel de surescitat ca mine și lătra țâfnos ori sărea jos de pe canapea ca să inspecteze orice sunet – așa încât, atunci când, la scurt timp după căderea nopții, o mașină apăru într-adevăr pe aleea din fața casei, el se năpusti la ușă și făcu un tărăboi care mă sperie de moarte.

Dar nu era decât tata. Arăta șifonat și lucios și nu părea să fie într-o dispoziție prea bună.

— Tată!

Eram încă suficient de amețit pentru ca vocea să-mi sune prea ciudată și spartă.

El se opri la piciorul scărilor și se uită la mine.

— A fost un tip pe-aici. Un domn Silver.

— A, da? spuse tata nonșalant.

Dar rămăsese complet imobil cu mâna pe balustradă.

— A zis că vrea să ia legătura cu tine.

— Cam când a fost asta?

— Cam pe la patru după-amiază, cred.

— Xandra era aici?

— Eu n-am văzut-o.

El îmi puse o mână pe umăr și păru să se gândească o clipă.

— În cazul ăsta, zise, ți-aș fi recunoscător dacă nu i-ai spune nimic.

Mi-am dat seama că mucul țigării de iarbă pe care o adusese Boris era încă în scrumieră. El mă văzu uitându-mă într-acolo, luă restul de joint și-l mirosi.

— Mi s-a părut mie că simt un iz, spuse el, dându-i drumul în buzunarul sacoului. Miroși un pic, Theo. De unde ați luat chestia asta?

— E totul în regulă?

Tata avea ochii puțin roșii și privirea vag rătăcită.

— Sigur, spuse. Mă duc până sus să dau niște telefoane.

Emana un miros tare de fum stătut de tutun și de ceai de ginseng, din care ajunsese să bea constant – obicei preluat de la oamenii de afaceri chinezi din salonul de bacara; sudoarea lui căpătase de aceea un iz străin, pătrunzător. L-am urmărit cu privirea cum urcă scările până la etaj și l-am văzut cum scoate capătul jointului din buzunar și cum și-l trece pe la nas, cufundat în gânduri.

10.

Am urcat în camera mea, și, cu ușa încuiată, în timp ce Popper, încă nervos, se plimba țeapăn în jurul meu, gândurile mi s-au îndreptat către tablou. Fusesem mândru de ideea de a-l ascunde în fața de pernă în spatele tăbliei de la pat, dar acum îmi dădeam seama cât de stupidă fusese ideea de a-l ține în casă – nu că aș fi avut de ales, în afară de cazul când eram dispus să-l ascund în tomberonul de gunoi de la câteva case depărtare (care nu fusese niciodată golit de când stăteam eu în Vegas) sau într-una dintre vilele abandonate de peste drum. Locuința lui Boris nu era mai sigură decât a mea și nu cunoșteam suficient de bine pe nimeni altcineva în care să pot avea încredere. Singurul loc unde aș fi putut să-l mai țin era la liceu – tot o idee proastă. Cu toate că știam că trebuie să mai existe o variantă, nu-mi venea nimic în minte. Din când în când, dulapurile noastre de la școală erau inspectate la întâmplare, iar acum – dat fiind că, prin intermediul lui Boris, eram asociat cu Kotku – s-ar fi putut să reprezint genul de golan pe care conducerea ar fi ales să-l cerceteze. Și totuși, chiar dacă cineva îl găsea în dulapul meu – fie directorul, fie domnul Detmars, temutul antrenor de baschet, fie chiar și agentul de la firma de securitate pe care îl aduceau din când în când în liceu ca să sperie elevii –, tot ar fi fost mai bine decât să dea de el tata sau domnul Silver.

În interiorul feței de pernă, tabloul era înfășurat în câteva straturi de hârtie albă de bună calitate, șterpelită din cabinetul de pictură al școlii, sub care pusesem un strat dublu de șervete de bucătărie din bumbac alb, curate, pentru a proteja suprafața picturii de acidul din hârtie (nu că ar fi conținut, de fapt, așa ceva). Dar îl scosesem de atâtea ori să mă uit la el – deschizând numai capătul de sus, ca să-l trag afară –, încât hârtia se rupsese, iar scociul nici măcar nu mai stătea bine lipit. M-am întins în pat timp de câteva minute, cu ochii țintă în tavan, apoi m-am ridicat, am luat cealaltă rolă mare de scoci

care ne rămăsese de la mutare și am dezlipit fața de pernă de pe spatele tăbliei.

Era prea mult – tentația era prea mare: să-l am în mâini și să nu mă uit la el. L-am scos repede și m-am simțit aproape imediat învelit în strălucirea lui discretă, aproape muzicală, un soi de farmec interior dulce pe care nu-l puteam explica altfel decât prin armonia profundă, răscolitoare, a ceea ce era drept – așa cum inima îți bate încet și sigur alături de o persoană lângă care te simți în siguranță și iubit. Radiau din el o forță, o lucire, o prospețime ca lumina dimineții în vechea mea cameră din New York – senină și totuși tulburătoare, o lumină care învelea toate obiectele în contururi distincte și totodată mai calde și mai plăcute decât aveau în mod obișnuit, ba chiar de două ori mai plăcute pentru că le făcea parte din trecut – dintr-un trecut irecuperabil: tapetul care lucea vag, vechiul glob Rand McNally{224}. în penumbră.

O pasăre mică, galbenă. Scuturându-mă din visare, am vârât tabloul la loc în cârpele învelite în hârtie și l-am înfășurat din nou în două-trei (patru? cinci?) foi vechi din ziarele sportive ale tatei, apoi – cu un gest impulsiv, absorbit cu totul în starea de euforie în care eram – am lipit fâșii nesfârșite de bandă adezivă în jurul lui, până când nu s-a mai văzut niciun fragment de ziar, iar rola de scoci s-a terminat. Nimeni n-ar mai fi avut cum să desfacă pachetul dintr-o mișcare. Chiar și cu un cuțit, unul bun, nu doar cu foarfecă, și tot ar fi durat ceva până să-l deschidă. În fine, când am încheiat – arăta ca un bizar cocon științifico-fantastic –, am pus pictura astfel mumificată, cu tot cu fața de pernă, în ghiozdan, pe care l-am așezat sub pătură, la picioarele mele. Iritat, Popper se mută cu un mormăit ca să-mi facă loc. Cât era de mic și de ridicol la înfățișare, lătra totuși cu îndârjire și își apăra înverșunat locul de lângă mine; și știam că, dacă cineva ar fi deschis ușa dormitorului în timp

ce dormeam – chiar și Xandra sau tata, căci pe niciunul nu-l plăcea în mod deosebit –, ar fi sărit imediat să dea alarma.

Ceea ce începuse ca o idee menită să mă liniștească se transformă apoi din nou în închipuiri despre străini care năvăleau în cameră. Aerul condiționat era atât de rece, încât tremuram; și, când am închis ochii, m-am simțit înălțându-mă parcă din trup – plutind rapid, ca un balon scăpat din sfoară – numai ca să tresar violent când i-am deschis din nou. Așa că i-am ținut închiși, încercând să-mi amintesc tot ce puteam din poemul lui Hart Crane – nu mult, deși chiar și cuvinte izolate precum „pescăruș", „trafic", „tumult" și „zori" purtau ceva din depărtările lui înaripate, din plutirea largă, maiestuoasă de sus în jos; și, chiar când ațipeam, am căzut într-un fel de copleșitoare senzație-memorie a parcării înguste, străbătute de curenți și de emisii, de lângă vechiul nostru apartament de lângă East River, a traficului care vuia neobosit și abstract deasupra, în timp ce râul clocotea de fluxuri rapide, contradictorii, părând uneori să curgă în două direcții diferite.

11.

N-am dormit mult în noaptea aceea și, când am ajuns la liceu și am vârât tabloul în dulapul meu de pe coridor, eram atât de epuizat, încât nici n-am observat că Kotku – agățată de Boris ca și cum nu se întâmplase nimic – avea o buză umflată. Abia când l-am auzit pe Eddie Riso, un dur dintr-a douăsprezecea, spunând: „A dat camionul peste tine?", mi-am dat seama că primise un pumn zdravăn peste față. Umbla râzând puțin nervos, povestind că fusese lovită de o ușă de mașină, dar

într-un fel oarecum rușinat care (mie, cel puțin) îmi suna fals.

— Tu ai făcut asta? l-am întrebat pe Boris, când l-am întâlnit din nou singur (sau relativ singur) la ora de engleză.

Boris dădu din umeri.

— N-am vrut.

— Cum adică „n-ai vrut”?

Boris rămase interzis.

— Ea m-a făcut!

— Ea te-a făcut, am repetat.

— Uite ce-i, numai pentru că tu ești gelos…

— Du-te dracu’! am spus. Nu dau doi bani pe tine și pe Kotku – am destule pentru care să-mi fac griji. Din partea mea, n-ai decât s-o stâlcești în bătaie.

— Ah, Potter, fir-ar! spuse el, trezit dintr-odată. S-a mai întors? Tipul ăla?

— Nu, am spus după o scurtă pauză. Nu încă. Naiba să-l ia! am spus, pentru că Boris se holba încă la mine. E problema lui, nu a mea. Să se descurce!

— Cât are de plătit?

— Habar n-am.

— Tu nu poți să faci rost de bani pentru el?

— *Eu*?

Boris își feri privirea. L-am împuns în braț.

— Nu, serios, ce vrei să spui, Boris? Cum adică nu pot *eu* să fac rost de bani? La ce te referi? am insistat, pentru că nu-mi răspundea.

— N-are a face, răspunse el iute, așezându-se la loc pe scaun, și n-am apucat să continui conversația, pentru că în clipa aceea Spirseț kaia a intrat în sală, gata să-l analizeze pe plictisitorul Silas Marner, și asta a fost tot.

12.

În seara aceea, tata veni acasă devreme, încărcat cu plase cu mâncare de la restaurantul lui chinezesc preferat, inclusiv două porții din găluștele condimentate care îmi plăceau mie – și era într-o dispoziție atât de bună, încât părea că domnul Silver și ceea ce se întâmplase cu o seară în urmă fuseseră doar un vis.

— Deci… am spus – și m-am oprit.

Xandra, care-și terminase pachețelele de primăvară, clătea vasele la chiuvetă, dar nu m-am simțit în stare să mai spun ceva în prezența ei.

Tata îmi zâmbi cu zâmbetul lui larg și părintesc, cel care le făcea uneori pe stewardese să-i ofere pe șest un loc la clasa întâi.

— Deci ce? spuse el, dând la o parte pachetul cu creveți și întinzându-se după o prăjiturică norocoasă[{225}].

— Ăăă… – Xandra dăduse apa mai tare – ai rezolvat lucrurile?

— Ce, spuse el degajat, vrei să spui cu Bobo Silver?

— Bobo?

— Ei, ascultă, sper că nu ți-ai făcut griji din cauza asta. Nu ți-ai făcut, nu?

— Păi…

— Bobo, râse el – să știi că i se spune Mensch[{226}]. De fapt, e un tip de treabă. Adică, ai vorbit chiar tu cu el. Am avut doar câteva mici neclarități, atâta tot.

— Ce înseamnă cinci puncte?

— A fost o neînțelegere. Cum să-ți spun, continuă el, oamenii ăștia sunt niște figuri. Au propriul limbaj, propriul mod de a face lucrurile. Dar, stai puțin – râse –, stai să vezi! Când ne-am întâlnit la Caesars[{227}] – acolo zice el că-și are „sediul”, îți dai seama? în piscina de la Caesars – în fine, când ne-am întâlnit, știi ce mi-a spus? „Ai un băiat foarte bun acasă, Larry. Un mic gentleman în devenire”. Sincer, nu-mi dau seama cum i-ai vorbit tu, dar să știi că îți rămân dator.

— Aha, am spus pe un ton neutru, mai punându-mi puțin orez în farfurie.

Dar pe dinăuntru eram aproape beat de bucurie văzându-i schimbarea de atitudine – simțeam același val de entuziasm ca în copilărie, în zilele când tăcerea se rupea, când pașii îi sunau din nou ușori și îl auzeam din nou râzând de cine știe ce, fredonând în fața oglinzii în timp ce se bărbierea.

Își sfărâmă prăjiturică norocoasă și râse.

— Ia uite aici ce zice! spuse el, făcând bilețelul ghemotoc în mână și aruncându-l spre mine. Mă gândesc uneori: cine o fi stând în Chinatown și o fi inventând toate astea?

Am citit cu voce tare:

— „Aveți o dotare neobișnuită pentru acțiuni fatale, folosiți-o cu grijă!”

— „Dotare neobișnuită”? spuse Xandra, apropiindu-se și cuprinzându-l cu brațele pe după gât. Sună cam vulgar.

— Ah! spuse tata, întorcându-se s-o sărute. O minte vulgară e fântâna tinereții.

— Așa se pare.

13.

— Ți-am spart și ție buza atunci, spuse Boris, care evident se simțea vinovat pentru povestea cu Kotku dacă, hodoronc-tronc, adusese el vorba despre asta în tăcerea agreabilă a dimineții din autobuzul spre școală.

— Da, și eu te-am dat cu capul de perete!

— Dar n-am vrut!

— Ce n-ai vrut?

— Să te lovesc peste gură!

— Vrei să spui, la fel și în cazul ei?

— Într-un fel, da, spuse el evaziv.

— Într-un fel.

Boris scoase un sunet exasperat.

— I-am spus că-mi pare rău. Totul în regulă între noi, nu-ți face probleme! Și, în plus, ce te privește pe tine?

— *Tu* ai adus vorba despre asta, nu eu.

Preț de o clipă, el se uită la mine cu o privire ciudată, descentrată, apoi râse.

— Pot să-ți spun ceva?

— Ce?

Își dădu capul mai aproape.

— Ieri seară, eu și Kotku ne-am tripat, spuse el încet. Am luat zahăr. A fost supertare.

— Serios? De unde ați făcut rost?

Ecstasy era destul de ușor de găsit în liceu – eu și Boris luasem pastile de vreo zece ori cel puțin – nopți magice, fără cuvinte, în care intram în deșert pe jumătate aiurând la stele –, dar niciunul din noi nu încercase vreodată LSD.

Boris își frecă nasul.

— Păi… maică-sa știe un tip mai în vârstă, Jimmy, unu rău, care lucrează la magazin de arme. El ne-a livrat cinci bucăți – nuș' ce naiba am cumpărat cinci, când ar fi trebuit să cumpăr șase. Oricum, mai am ceva. Frate, a fost delir!

— Serios? Acum, uitându-mă la el mai îndeaproape, mi-am dat seama că avea pupilele dilatate și arătau ciudat. Mai ești tripat?

— Puțintel. Am dormit cred că vreo două ore. Oricum, ne-am împăcat de tot. A fost… cum să-ți spun? Până și florile de pe cearșaful maică-sii ne făceau ochi dulci. Și ne-am dat seama că și noi eram făcuți din același material ca florile, ne-am dat seama cât de mult ne iubim, că avem nevoie unul de celălalt orice-ar fi și că tot ce s-a întâmplat urât între noi a fost numai din dragoste.

— Uau! am spus, cu o voce care probabil a sunat mai trist decât intenționasem, pentru că Boris se încruntă și se uită drept la mine.

— Ce-i? am spus, pentru că mă privea fix în continuare. Ce este?

El clipi și clătină din cap.

— Nu, o *văd* foarte bine. Ai o chestie, ca o ceață de tristețe în jurul capului, parc-ai fi un soldat sau ceva, un personaj din *istorie*, poate pe un câmp de bătălie cu tot felul de sentimente adânci…

— Boris, ești încă rupt în gură.

— Nu chiar, spuse el visător. Îmi vine și-mi trece. Dar văd încă un fel de scântei colorate care țâșnesc din lucruri dacă mă uit cumva cu coada ochiului.

14.

Trecu o săptămână și ceva fără niciun incident, nici cu tata, nici pe relația Boris-Kotku – suficient cât să mă simt sigur să aduc pachetul cu fața de pernă acasă. Observasem, când îl scosesem din dulap, cât de neobișnuit de voluminos (și de greu) părea, și când l-am adus în cameră și l-am scos din fața de pernă, am înțeles de ce. Cu siguranță îmi ieșisem din minți când îl înfofolisem și-l lipisem atât; straturile de ziar, prinse cu o rolă întreagă de scoci rezistent, ermetic, mi se păruseră un gest necesar de prudență într-un moment de haială și de sperietură, dar acum, întors în camera mea, în lumina sobră a după-amiezii, pachetul părea legat și împachetat de un ins scrântit și/sau vagabond – mumificat, practic: avea atât de mult scoci încât nu mai era nici măcar pătrat; chiar și colțurile i se rotunjiseră. Am luat cel mai ascuțit cuțit de bucătărie pe care l-am găsit și am tăiat pachetul – la început cu precauție, îngrijorat că lama putea să alunece și să deterioreze pictura –, apoi mai energic. Dar abia reușisem să fac o incizie de vreo cinci-șase centimetri, iar mâinile începuseră deja să-mi obosească, când am auzit-o pe Xandra întorcându-se acasă, așa că l-am pus în fața de

pernă și l-am lipit din nou de tăblia patului până când aveam să fiu sigur că rămâneam din nou singur o vreme.

Boris îmi promisese să intrăm în cele două doze de LSD de îndată ce mintea îi revenea la normal, după cum se exprimase; se simțea încă ușor aerian, îmi mărturisi, vedea modele mișcătoare în imitația de lemn a placajului cu care erau acoperite băncile la liceu, și primele dăți când mai luase iarbă după aceea delirase pur și simplu din nou.

— Sună cam prea tare, am zis.

— Nu, e super. Pot să mă opresc când vreau. Cred că ar trebui să-l luăm la locul de joacă, adăugă. Poate în vacanța de Ziua Recunoștinței.

La locul de joacă abandonat ne duseserăm de fiecare dată să ne luăm boaba, cu excepția primei dăți, când Xandra venise să-mi bată la ușa dormitorului, rugându-ne s-o ajutăm să repare mașina de spălat, ceea ce bineînțeles nu fuseserăm în stare să facem, dar patruzeci și cinci de minute de învârtit cu ea prin spălătorie exact în toiul pastilei ne stricase mare parte din experiență.

— E mult mai dur ca boaba?

— Nu… ăăă… da, dar e fantastic, crede-mă! Am vrut mereu să ies cu Kotku afară, la aer, doar că era prea aproape de șosea – lumini, mașini… Poate în weekendul ăsta?

Așteptam deci cu nerăbdare. Dar, exact când începusem să mă simt bine și chiar să sper că lucrurile aveau să-și revină – canalul de sport ESPN nu mai fusese pornit de o săptămână, ceea ce era în mod sigur un record –, m-am trezit că tata mă aștepta într-o zi când m-am întors de la școală.

— Trebuie să vorbim puțin, Theo, îmi spuse în clipa în care intram în casă. Ai un minut?

O clipă, am încremenit.

— Da, sigur, nicio problemă.

Sufrageria arăta de parcă ar fi fost jefuită – hârtii împrăștiate peste tot, chiar și pernele canapelei fuseseră mișcate din loc.

El se opri din mers – până atunci măsurase camera cu pas ușor rigid, ca și cum l-ar fi durut genunchiul.

— Vino-ncoace! îmi spuse cu o voce prietenoasă. Stai jos!

M-am așezat. Tata suflă adânc; se puse alături de mine și-și trecu o mână prin păr.

— Avocatul, spuse el, aplecându-se înainte cu mâinile împreunate între genunchi și privindu-mă drept în ochi.

Am așteptat.

— Avocatul mamei tale. Cum să spun… știu că te iau foarte din scurt, dar chiar am nevoie să iei legătura telefonic cu el pentru mine.

Era vânt afară; nisipul spulberat răpăia în ușile de geam, iar tenda de deasupra terasei fâlfâia ca un drapel, plesnind aerul.

— Poftim? am reacționat prudent, după un moment de tăcere.

Mama spusese ceva despre un avocat la care fusese după plecarea tatei – pentru divorț, bănuiam –, dar nu știam cum se sfârșise demersul.

— Ei bine… Tata trase adânc aer în piept, apoi se uită în tavan. Uite cum stau lucrurile. Bănuiesc că ai observat că n-am mai pariat pe meciuri, nu? De fapt, spuse el, vreau să mă las. Cât sunt încă în avantaj, ca să zic așa. Nu e… – se opri și păru că se gândește – adică, sincer, am ajuns să fiu destul de bun la treaba asta, pentru că studiez și respect o anumită disciplină… învârtesc bine numerele. Nu pariez impulsiv. Și, ți-am spus, am câștigat destul de bine. Am strâns destul de mulți bani în lunile din urmă. Doar că…

— Bun, am spus nesigur în tăcerea care urmă, întrebându-mă unde voia să ajungă.

— Adică, de ce să-mi forțez norocul? Pentru că – mâna pe inimă – *sunt* un alcoolic. Aș fi primul care să recunosc. Nu pot să nu beau *deloc.* Dacă apuc să pun gura… Faptul că am renunțat la tărie a fost cel mai bun lucru pe care l-am făcut vreodată.

În schimb, cu jocurile de noroc, chiar și cu toată tendința mea de a deveni dependent, a fost întotdeauna altceva. Sigur, am fost uneori în niște situații mai nasoale, dar n-am ajuns niciodată ca tipii ăia care, nu știu, se lipesc atât de rău că se-apucă să fure banii altora și să falimenteze afacerea familiei sau mai știu eu ce. Numai că, râse el, urciorul nu merge de multe ori la apă, nu?

— Deci? am spus prudent, așteptându-l să continue.

— Deci… fiuu! Tata își prefiră degetele mâinilor prin păr; arăta ca un pușțan uluit, de parcă nu-i venea să creadă. Uite cum stă treaba! Vreau să m-apuc să fac niște schimbări majore. Pentru că am ocazia să o iau de la zero cu o afacere excelentă. Un amic de-al meu are un restaurant. Și, de fapt, cred că o să fie o chestie *cu adevărat* excelentă pentru noi toți – o ocazie cum ai o singură dată în viață, înțelegi? Xandrei îi merge așa de nasol la serviciu în ultima vreme, pentru că șeful ei e un nenorocit, și… nu știu, cred că treaba asta ar fi mult mai potrivită.

Tata? Un restaurant?

— Ar fi super, am spus. Foarte tare!

— Da. Tata dădu din cap. E chiar *foarte* tare. Ideea e însă, ca să poți deschide un local ca ăsta…

— Ce fel de local?

Tata căscă și se frecă la ochii roșii.

— A, știi cum? Numai feluri simple, mâncare americană. Fripturi, hamburgeri, chestii de-astea. Foarte simple, dar făcute ca lumea. Ideea e însă… ca amicul meu să poată să deschidă restaurantul și să plătească taxele de local…

— Taxe de local?

— Doamne, da, nici nu-ți poți închipui ce taxe au aici! Trebuie să plătești taxe de local, permis pentru vânzarea băuturilor alcoolice, asigurare – e o cheltuială imensă, în bani gheață, ca să poți pune pe picioare un local ca ăsta.

— Aha. Începeam să înțeleg unde bate. Dacă ai nevoie de banii din contul meu de economii…

El păru surprins.

— Ce?

— Știi, contul ăla pe care l-ai deschis pentru mine. Dacă ai nevoie de banii ăia, nu-i nicio problemă.

— A, da. Tata tăcu o clipă. Mulțumesc. Îți mulțumesc mult, amice. Dar, de fapt – se ridică și începu să se plimbe în jur –, ideea e că putem face chestia asta într-un mod mai inteligent. E numai o soluție pe termen scurt, până punem afacerea pe picioare, înțelegi? O să ne recuperăm banii în câteva săptămâni – adică, să ai un restaurant ca ăsta, cu locația pe care o are și așa mai departe, e ca și cum ai căpăta permis să tipărești bani. Sunt numai cheltuielile inițiale. Orașul ăsta are niște taxe, niște impozite și mai știu eu ce absolut imposibile. Vreau să spun – râse el pe un ton spăsit –, știi că nu te-aș ruga dacă n-ar fi o urgență…

— Poftim? am spus, nedumerit.

— Așa că, după cum spuneam, chiar am nevoie să dai un telefon pentru mine. Îmi scrisese numărul pe o foaie de hârtie – codul era 212[228], am observat. Trebuie să-l suni pe tipul ăsta și să vorbești cu el tu însuți. Îl cheamă Bracegirdle.

M-am uitat la hârtie și apoi la tata.

— Nu înțeleg.

— Nu trebuie să înțelegi. Nu trebuie decât să-i spui ceea ce te rog eu.

— Și ce legătură are cu mine?

— Fă doar ce-ți spun! Spune-i cine ești, că vrei să stați un pic de vorbă, afaceri, chestii de-astea…

— Dar…? Cine e omul acesta? Și ce vrei să-i spun?

Tata inspiră adânc; făcea eforturi să-și controleze expresia feței, lucru la care se pricepea destul de bine.

— Tipul e avocat, spuse el, răsuflând. Avocatul mamei tale. Trebuie să aranjeze virarea *acestei*

sume – am făcut ochii mari văzând cifra pe care mi-o arăta, *65.000* de dolari – în *acest* cont (sublinie cu degetul un șir de numere dedesubt). Spune-i că am hotărât să te trimit la o școală particulară. O să trebuiască să-i dai numele complet și codul numeric personal. Și asta-i tot.

— O școală privată? am spus, dezorientat.

— Da, e vorba de taxe.

— Dar nu vreau să merg la o școală privată.

— Stai puțin, așteaptă, fii atent la mine! Atâta vreme cât banii ăștia sunt cheltuiți în folosul tău, în sens oficial, nu-i nicio problemă. Iar restaurantul este în folosul nostru al tuturor. Poate că, la urma urmei, al tău în primul rând. Și ideea e că aș putea să sun eu însumi, dar, dacă aranjăm lucrurile așa cum trebuie, putem să economisim vreo treizeci de mii de dolari, care altfel s-ar duce în conturile statului. Naiba s-o ia, să știi c-am să te dau la o școală particulară dac-ai să vrei! O școală cu internat. Aș putea să te trimit la Andover[229] cu toți banii ăștia. Doar că nu vreau ca jumătate din ei să ajungă la fisc, înțelegi tu? Și, în plus, așa cum sunt lucrurile aranjate acuma, până când ajungi tu să mergi la facultate, o să ajungă să te coste *pe tine* bani, pentru că, dacă ai banii ăștia puși deoparte, înseamnă că n-ai să poți să primești bursă. Tipii ăia de la financiar de la universitate au să se uite exact în contul ăsta și au să te pună într-o altă categorie de venit și o să ia șapteș'cinci la sută din ei în primul an – bam! Cel puțin așa te folosești de ei întregi, înțelegi? Chiar acum. Când ne pot ajuta la ceva.

— Dar…

— „Dar" – voce în falset, cu limba rostogolită în gură și o privire tâmpă. Hai, Theo! continuă el, cu voce normală de data asta, pentru că-l priveam în continuare fix. Zău că n-am timp de astea! Am nevoie să suni cât mai repede, înainte să se închidă birourile în Est. Dacă trebuie să semnezi ceva,

spune-i să-ți trimită documentele prin curier. Sau prin fax. Trebuie doar să rezolvăm cât mai repede.

— Dar de ce trebuie să sun *eu*?

Tata oftă și-și dădu ochii peste cap.

— Theo, uite ce-i, nu-mi face figuri! spuse el. Sunt sigur că știi situația, pentru că te-am văzut verificând poșta… Ba da, spuse el, expediindu-mi obiecțiile, ba da, asta faci, în fiecare zi, te duci direct la cutia aia de corespondență ca din pușcă!

Eram atât de buimăcit, încât nici măcar n-am știut cum să răspund.

— Dar…

M-am uitat din nou la bucata de hârtie și numărul mă izbi din nou: 65.000 de dolari.

Fără niciun avertisment, tata se repezi și-mi plesni o palmă peste față, atât de tare și de repede, încât pentru o secundă n-am știut ce se întâmplase. Apoi, aproape înainte să apuc să clipesc, mă lovi din nou cu pumnul – bum! ca în benzile desenate, un pocnet fulgerător ca un bliț. În timp ce mă clătinam – genunchii mi se muiaseră, nu vedeam decât alb –, el mă prinse de gât, ridicându-mă în sus cu o mișcare rapidă și silindu-mă să stau în vârful picioarelor, încât nu mai puteam respira.

— Fii atent aici! îmi țipa în față, cu nasul la câțiva centimetri – dar Popper sărea și lătra nebunește, iar vâjâitul din urechi îmi crescuse atât de puternic, încât îi auzeam răcnetele ca prin hârâitul unui radio. O să-l suni pe cretinul ăsta – îmi flutură hârtia prin față – și-o să-i spui exact ce-ți spun eu! Nu mă face să iau calea mai grea, pentru că *te fac* să-l suni, Theo, fără minciună, îți rup mâna, te bat până-ți sună și *mama* apei în cap dacă nu pui mâna pe telefon chiar în clipa asta. Ai înțeles? Ai înțeles? îmi repetă în liniștea ametită, în care urechile îmi țiuiau fără încetare. Răsuflarea lui cu miros de țigară îmi duhnea acră în nas. Îmi dădu drumul și se trase înapoi. Mă auzi? Răspunde!

Mi-am trecut un braț peste față. Lacrimi mi se scurgeau pe obraji, dar automate, ca apa de la robinet, lipsite de emoție.

Tata strânse ochii, apoi îi deschise din nou și clătină din cap.

— Uite! spuse el cu o voce casantă, răsuflând încă greu. Îmi pare rău. Observam însă, cumva, cu o parte limpede și dură a minții, că nu *arăta* ca și cum i-ar fi părut rău, ci mai degrabă ca și cum ar fi fost gata mă calce din nou în picioare. Dar îți jur, Theo! Crede-mă ce-ți spun! Trebuie să faci asta pentru mine.

Vedeam totul neclar, și mi-am îndreptat ochelarii pe nas cu amândouă mâinile. Răsuflăm atât de greu, încât gâfâielile mi se auzeau în toată camera.

Cu mâinile în șolduri, tata își întoarse privirea către tavan.

— Ei, haide! spuse. Încetează!

Nu scoteam niciun cuvânt. Am rămas așa amândoi, o clipă lungă. Popper nu mai lătra și se uita de la unul la altul temător, ca și cum încerca să-și dea seama ce se întâmplă între noi.

— Totul e… cum să-ți spun? Era din nou perfect rezonabil. Îmi pare rău, Theo, jur că-mi pare rău, dar sunt într-o situație imposibilă, avem nevoie de banii ăștia acum, în clipa asta, chiar avem nevoie.

Încerca să mă privească în ochi cu o expresie deschisă, rațională.

— Cine e tipul ăsta? am spus, uitându-mă nu la el, ci la peretele din spatele lui, cu o voce care, cine știe de ce, răsună scrâșnită și ciudată.

— Avocatul mamei tale. De câte ori să-ți spun? își masa încheieturile degetelor de parcă se lovise la mână pocnindu-mă. Vezi tu, Theo – încă un oftat – iartă-mă, dar, îți jur că n-aș fi atât de supărat dacă n-ar fi atât de urgent. Pentru că sunt chiar într-o situație critică. E numai o chestie temporară, înțelegi? – până când urnim afacerea asta din loc. Pentru că totul se poate prăbuși într-o secundă –

pocni din degete – dacă nu reușesc să plătesc măcar o parte din creditori. Iar restul chiar am să-l folosesc ca să te trimit la o școală mai bună. Poate o școală privată. Ți-ar plăcea, nu-i așa?

Luat de valul monologului, forma deja numărul, îmi dădu telefonul și, înainte să răspundă cineva, se repezi și ridică cel de al doilea receptor din capătul opus al sufrageriei.

— Bună ziua! i-am spus femeii care mă salutase pe fir. Hm, scuzați-mă, am spus cu o voce scârțâită și ezitantă; încă nu-mi venea să cred ce se întâmpla – aș putea să vorbesc cu domnul… ăăă…

Tata împunse aerul cu degetul spre bucata de hârtie: „Bracegirdle”.

— Domnul… ăăă… Bracegirdle, am spus tare.

— Cine îl caută, vă rog?

Vocile ni se auzeau prea tare pentru că tata asculta în celălalt receptor.

— Theodore Decker.

— A, desigur, spuse vocea bărbatului care venise la celălalt capăt al firului. Bună ziua, Theodore! Ce mai faci?

— Bine.

— Vorbești puțin fonfăit. Ai răcit cumva?

— Ăăă… da, am spus șovăitor.

Din cealaltă parte a camerei, tata îmi șoptea din vârful buzelor „laringită”.

— Ce păcat! se auzi vocea celuilalt, cu ecou – atât de tare încât trebui să depărtez puțin receptorul de ureche. Cred că nu mi-am închipuit niciodată că oamenii care trăiesc la soare, ca tine, pot să răcească. În orice caz, mă bucur că m-ai sunat – n-aveam un mod direct de a lua legătura cu tine. Știu că probabil încă nu ți-e ușor. Dar sper că lucrurile stau puțin mai bine decât ultima dată când ne-am văzut.

Am rămas tăcut. Îl cunoscusem pe bărbatul acesta?

— Era o perioadă dificilă, spuse domnul Bracegirdle, interpretându-mi corect tăcerea.

Vocea catifelată, fluidă, îmi aduse brusc aminte de ceva.

— Ok, da, am spus.

— Viscolul, îți amintești?

— Corect.

Apăruse poate la o săptămână după moartea mamei: un bărbat mai în vârstă, cu o coamă de păr alb, pus la patru ace, cu o cămașă în dungi și papion. El și doamna Barbour păreau să se cunoască – sau, cel puțin, el păruse s-o știe pe ea. Se așezase vizavi de mine în fotoliul de lângă canapea și vorbise mult, chestii derutante, deși tot ceea ce-mi rămăsese în minte de atunci era povestea felului cum o cunoscuse pe mama: un viscol teribil, niciun taxi la orizont, când – ridicând un evantai de zăpadă udă – un taxi ocupat își croise drum către colțul lui Eighty-Four și Park, cu fereastra lăsată. Mama („întruchiparea drăgălășeniei!”) mergea spre East Fifty-Seventh, avea și el cumva drum într-acolo?

— Întotdeauna vorbea despre viscolul acela, am spus. Tata, cu receptorul la ureche, mă privi pătrunzător. Când orașul a fost paralizat.

Bracegirdle râse.

— Ce femeie minunată! Venisem de la o întâlnire târzie cu o doamnă tutore mai în vârstă, care locuia la intersecția dintre Park și Ninety-Second, o moștenitoare a unui magnat al transporturilor maritime, acum, din păcate, moartă. În orice caz, coborâsem din apartamentul de la ultimul etaj direct pe stradă, cărându-mi, bineînțeles, servieta cu acte, și omătul se așternuse deja de vreo treizeci de centimetri. Era o liniște incredibilă. Copiii trăgeau sănii pe Park Avenue. În fine… Metroul nu mai mergea decât până la Seventy-Second, și eu abia mă târam prin zăpada până la genunchi, când – hopa! – apare taxiul cel galben cu mama ta în el! Oprește scrâșnind pe zăpadă, ca și cum ar fi fost trimiși de vreo patrulă. „Urcați, vă duc eu unde vreți să mergeți”. Orașul

era absolut deșert… Fulgii se roteau lin în jos, și toate luminile erau aprinse pe străzi. Și prin peisajul acesta am mers noi, cu cinci kilometri la oră, cred – am fi putut la fel de bine să mergem cu sania –, trecând direct pe roșu, pentru că n-avea niciun rost să oprim. Îmi amintesc că am vorbit despre Fairfield Porter – tocmai fusese o expoziție în New York – și pe urmă despre Frank O'Hara și despre Lana Turner și în ce an se închisese în sfârșit vechiul automat Horn și Harclart[230]. Și apoi am descoperit că lucram peste drum unul de celălalt! A fost începutul unei prietenii foarte frumoase, cum se spune.

I-am aruncat o privire tatei. Avea pe față o expresie ciudată, cu buzele strânse, de parcă se pregătea să vomeze pe covor.

— Noi doi am vorbit puțin despre averea mamei tale, dacă îți amintești, spuse vocea de la celălalt capăt al firului. Nu prea mult. Nu era momentul. Dar am sperat că ai să vii să mă vezi când te simțeai în stare să porți o discuție. Dacă aș fi știut că plecai din New York, ți-aș fi dat un telefon înainte.

M-am uitat la tata, apoi la hârtia din mână.

— Aș vrea să merg la o școală privată, am trântit.

— Serios? spuse domnul Bracegirdle. Cred că s-ar putea dovedi o idee excelentă. Unde te gândești să te duci? Să te întorci în Est? Sau vrei pe acolo pe undeva?

Asta nu lămurirerăm. M-am uitat la tata.

— Păi… am spus, ăăă… în timp ce tata se strâmba și dădea febril din mână.

— S-ar putea să fie internate bune în Vest, deși eu nu le știu, spunea domnul Bracegirdle. Eu însumi am mers la Milton[231], care pentru mine a fost o experiență minunată. Iar băiatul meu cel mare a făcut tot acolo un an, cel puțin, deși s-a dovedit că nu era deloc locul potrivit pentru el…

În timp ce vorbea mai departe – trecând de la Milton la Kent[232] și apoi la diferite alte internate frecventate de copii de prieteni și de cunoștințe tata mâzgăli un bilet: *Trimite-mi banii*, spunea. *Numerar.*

— Hm, am spus, neștiind cum altfel să aduc vorba, mama mi-a lăsat ceva bani?

— Nu tocmai, spuse domnul Bracegirdle, părând să se răcească întrucâtva la auzul întrebării mele – sau poate fusese doar stângăcia cu care-l întrerupsesem. A avut ceva probleme financiare spre sfârșit, după cum sunt convins că știi. Dar ai un 529. Și a înființat un UTMA pentru tine chiar înainte de a muri.

— Ce înseamnă?

Tata – cu ochii pe mine – asculta cu urechile ciulite.

— Uniform Transfer to Minors[233]. Urmează să fie folosit pentru educația ta. Dar nu poate fi folosit pentru nimic altceva – cel puțin nu atâta timp cât ești minor.

— De ce nu poate? am spus, după o scurtă pauză, pentru că el păruse să sublinieze ultima idee.

— Pentru că așa stipulează legea, răspunse el scurt. Dar cu siguranță putem aranja ceva dacă vrei să mergi la o școală cu internat. Am o clientă care a folosit o parte din 529-le fiului ei mai mare ca să plătească o grădiniță de top pentru cel mai mic. Nu că douăzeci de mii de dolari pe an mi s-ar părea o cheltuială înțeleaptă – cele mai scumpe creioane cerate din Manhattan, mă rog! Dar ca să înțelegi cum funcționează lucrurile.

M-am uitat la tata.

— Deci nu aveți cum să-mi trimiteți, să zicem, șaizeci și cinci de mii de dolari, am spus. Dacă aș avea nevoie de ei în clipa asta.

— Nu. Categoric nu! Scoate-ți asta din cap! Atitudinea i se schimbase – în mod evident își revizuise opinia despre mine; nu mai eram deja

fiul mamei mele și băiat bun, ci un mic nemernic hrăpăreț. Apropo, pot să te întreb cum ai ajuns la această sumă?

— Ăăă…

Am aruncat o privire spre tata, care își pusese o mână peste ochi. „Futu-i!” mi-am spus, și apoi mi-am dat seama că rostisem cuvintele cu glas tare.

— Bun, nu contează, zise domnul Bracegirdle cu o voce suavă. Pur și simplu nu se poate.

— În niciun fel?

— În niciun fel, sub nicio formă.

— Ok, în regulă… încercam să-mi pun mintea să raționeze, dar gândurile îmi fugeau în mai multe direcții diferite în același timp. Puteți atunci să-mi trimiteți o parte din ei? De pildă, jumătate?

— Nu. Totul trebuie aranjat cu școala sau facultatea pe care o alegi. Cu alte cuvinte, va trebui să văd niște facturi și să plătesc niște facturi. Plus hârțogăraie multă. Iar în cazul improbabil când hotărăști să *nu* mergi la facultate…

În timp ce Bracegirdle sporovăia mai departe, amețitor, despre detaliile complicate ale conturilor pe care mama le înființase pentru mine (și care, toate, restricționau destul de mult posibilitățile mele sau ale tatei de a pune vreodată mâna pe bani adevărați, lichizi), pe fața tatălui meu, cu receptorul depărtat de ureche, se așternea treptat o expresie asemănătoare cu groaza.

— Păi… ăă… e bine de știut, vă mulțumesc, domnule, am spus, străduindu-mă să închei conversația.

— Există, bineînțeles, avantaje fiscale pentru astfel de fonduri. Dar mama ta a ținut în mod special ca tatăl tău să nu pună vreodată mâna pe acești bani.

— A, da? am spus nesigur, în tăcerea prelungită care urmă.

Ceva din tonul lui îmi sugerase bănuiala că știa a cui era răsuflarea malefică pe care (eu, cel puțin, nu știu el) o auzeam în al doilea telefon.

— Sunt și alte considerații. De fapt… – o tăcere politicoasă – nu știu dacă ar trebui să-ți spun asta, dar o persoană neautorizată a încercat de două ori să retragă o sumă mare din contul tău.

— Poftim? am spus scârbit.

— Vezi tu, zise domnul Bracegirdle cu o voce distantă, izvorâtă parcă din adâncul mărilor, eu sunt administratorul acestui cont. Și, cam la două luni după moartea mamei tale, cineva a intrat în banca din Manhattan în timpul orelor de program și a încercat să falsifice semnătura mea pe niște documente. Ei bine, pe mine mă cunoaște lumea la sediul băncii, și am fost chemat imediat, dar, cât timp au vorbit cu mine la telefon, individul s-a strecurat pe ușă afară înainte ca paznicul să apuce să-l ia la întrebări. Asta a fost – ia să vedem – acum aproape doi ani. Dar apoi, chiar săptămâna trecută… Ai primit scrisoarea în care îți povesteam ce s-a întâmplat?

— Nu, am spus când mi-am dat seama într-un final că trebuia să spun ceva.

— Deci, fără să intrăm prea mult în amănunte, am primit un apel telefonic destul de ciudat. De la cineva care pretindea a fi împuternicitul tău de acolo și care cerea un transfer de fonduri. Și apoi, făcând verificări, am aflat că cineva care a avut acces la codul tău numeric personal a cerut și a primit aprobare pentru o linie de credit substanțială în numele tău. Știi ceva de asta? Bun, nu-ți face probleme! continuă Bracegirdle văzând că nu spun nimic. Am aici o copie a certificatului tău de naștere, pe care am trimis-o prin fax băncii unde fusese deschisă linia de credit, și am cerut să fie închisă imediat. În plus, am alertat agențiile de credit. Deși ești minor și, legal vorbind, nu ai dreptul să fii parte la un asemenea contract, poți să devii responsabil de orice astfel de datorii făcute în numele tău atunci când devii major. În orice caz, te sfătuiesc să ai mare grijă de codul tău numeric personal pe viitor. Teoretic e posibil să capeți unul

nou, deși procedurile birocratice sunt atât de complicate, încât nu ți-aș recomanda…

Când am închis telefonul, eram scăldat într-o sudoare rece – și complet nepregătit pentru urletul pe care tata l-a scos în clipa aceea. Am crezut că era furios – furios pe mine – dar, când l-am văzut stând acolo, cu telefonul în mână, m-am uitat mai atent la el și mi-am dat seama că plângea.

Era oribil. Habar n-aveam ce să fac. Scotea niște sunete de parcă cineva ar fi turnat apă clocotită peste el, de parcă s-ar fi transformat în vârcolac sau ar fi fost torturat. L-am lăsat acolo și, cu Popcik alergând pe scări înainte – în mod clar nici el nu voia să audă nimic din urletele acelea –, am urcat în camera mea, am încuiat ușa și m-am așezat pe o margine a patului cu capul în mâini. Aș fi vrut să iau o aspirină, dar nu voiam să mă duc jos la baie s-o iau, îmi doream ca Xandra să se grăbească și să vină mai repede acasă. De la parter veneau niște zbierete păgâne, ca și cum tata ar fi fost ars cu o torță aprinsă. Mi-am luat iPod-ul, am încercat să găsesc o muzică mai zgomotoasă care să nu mă supere *(Simfonia nr. 4* a lui Șostakovici – deși muzică clasică, *era,* de fapt, puțin cam supărătoare) – și m-am întins pe pat cu căștile în urechi, privind fix tavanul, în timp ce Popper stătea în picioare, cu urechile ciulite și ochii ațintiți asupra ușii, cu părul de pe grumaz zbârlit și aspru ca o perie.

15.

— Mi-a spus că ai o avere, îmi povesti Boris mai târziu în seara aceea la locul de joacă, în timp ce stăteam și așteptam să-și facă efectul drogurile.

Aș fi preferat să alegem o altă noapte, dar Boris insistase că aveau să mă facă să mă simt mai bine.

— Și tu ai crezut că aveam o avere și că nu ți-aș fi spus?

Stăteam pe leagăne parcă de o veșnicie, așteptând ceva de care nu aveam habar.

Boris dădu din umeri.

— Nu știu. Sunt o mulțime de lucruri pe care nu mi le spui. *Eu* ți-aș fi spus. Dar nu-i nimic.

— Nu știu ce să fac. Deși abia perceptibil, începusem deja să observ un soi de modele cenușii caleidoscopice rotindu-se agale în pietricelele pe care călcam – gheață murdară, diamante, sclipiri de sticlă spartă. A început să mi se facă frică.

Boris mă înghionti ușor.

— Și eu am să-ți spun ceva, Potter.

— Ce?

— Tata trebuie să plece. Cu serviciul. Peste câteva luni se întoarce în Australia. Iar apoi, cred, în Rusia.

Urmă o tăcere care dură, să zicem, cinci secunde, dar care mie mi se păru lungă de o oră. Boris? Să plece? Totul încremenise, ca și cum planeta se oprise pe loc.

— Dar *nu* mă mai duc cu el, spuse Boris senin. În lumina lunii, fața lui căpătase o sclipire electrică înfricoșătoare, ca dintr-un film alb-negru mut. Mi-e silă. Fug de-acasă.

— Unde?

— Nu știu. Vrei să vii?

— Da, am spus, fără să mă gândesc. Apoi: Kotku vine și ea?

El făcu o grimasă.

— Nu știu.

Atmosfera de film învelea totul într-o lumină atât de artificială și de vie, încât orice asemănare cu realitatea dispăruse; fuseserăm neutralizați, ficționalizați, turtiți; câmpul meu vizual era mărginit de un dreptunghi negru; vedeam subtitlurile apărând în partea de jos a ceea ce spunea Boris. Apoi, aproape exact în același timp, am simțit cum în stomac mi se face o gaură fără

fund. „O, Doamne!”, m-am gândit, trecându-mi amândouă mâinile prin păr, prea copleșit ca să pot exprima vreo senzație.

Boris vorbea încă, și mi-am dat seama că, dacă voiam să nu mă pierd pentru totdeauna în lumea aceasta rugoasă à la Nosferatu, de umbre acromatice perfect conturate, era important să-l ascult, și nu să devin obsedat de textura artificială a lucrurilor.

— … cred c-o înțeleg, spunea el cu un aer trist, în timp ce spațiul din jurul lui se umplea de pete și stropi de putreziciune. La ea nici măcar nu se pune problema să fugă de acasă, pentru că e majoră, înțelegi? Dar a trăit la un moment dat pe străzi și nu i-a plăcut.

— Kotku a trăit pe străzi?

Am simțit un acces neașteptat de compasiune – parcă înscenată însă, înălțându-se ca un val de muzică de film, deși sentimentul meu de tristețe era perfect real.

— Bine, și eu am trăit, în Ucraina. Dar acolo eram cu prietenii mei, cu Maks și Serioja – și doar câteva zile odată. Uneori ne distram. Dormeam în subsol de clădiri părăsite – beam, luam butorfanol, făceam și focuri de tabără. Dar întotdeauna mă întorceam acasă când tata se trezea după beție. La Kotku a fost altceva. A avut maică-sa un prieten care se luase de ea. Și a plecat de acasă. A dormit pe la uși, a cerșit – le-a supt-o la unii pentru bani. O vreme n-a mai mers la școală – a avut curaj să se întoarcă, să încerce să termine totuși, după câte s-au întâmplat. Pentru că, ai văzut și tu, lumea vorbește. Știi cum e.

Am rămas tăcuți, contemplând grozăvia a ceea ce spusese Boris – și m-am simțit ca și cum aș fi încercat, din aceste câteva cuvinte, toată povara și întinderea vieții lui Kotku și a vieții lui Boris.

— Îmi pare rău că nu-mi place de ea, am spus cu sinceritate.

— Mda, și mie, spuse Boris cumpătat. Vocea lui părea să-mi ajungă direct în creier fără să mai treacă prin urechi. Dar nici ei nu-i place de tine. I se pare că ești răsfățat. N-ai trecut nici măcar prin jumate din ce am trecut eu și ea.

Mi se părea o critică pertinentă.

— Pare just, am spus.

Păru să treacă un timp greu, scăpărător: umbre tremurătoare, purici pe ecran, sâsâitul unui proiector nevăzut. Când am întins mâna în față și m-am uitat la ea, era spuzită cu praf și luminoasă ca o bucată de peliculă în descompunere.

— Hopa, văd și eu acum, spuse Boris, întorcându-se spre mine – cu un soi de mișcare încetinită, învârtită la manivelă, paisprezece cadre pe secundă.

Avea chipul palid ca ceara și pupilele negre uriașe.

— Ce vezi…? am spus cu grijă.

— Știi tu. Își flutură mâna alb-negru, inundată de lumină, în aer. Totul plat, ca în film.

— Dar…?

Deci nu eram doar eu? Vedea și el același lucru?

— Bineînțeles, spuse Boris, semănând de la o clipă la alta tot mai puțin a om și tot mai mult cu o bucată de peliculă degradată de celuloid din anii ’20 – lumina strălucea în spatele lui dintr-o sursă ascunsă. Dar parcă voiam puțină culoare. Ca în *Mary Poppins.*

Auzindu-l, am început să râd incontrolabil, atât de tare, încât aproape am căzut de pe leagăn – pentru că am știut atunci în mod sigur că vedea ceea ce vedeam și eu. Mai mult: amândoi *cream* ceea ce vedeam, construiam împreună lumea pe care drogul ne făcea s-o vedem. Și, odată ce am înțeles asta, simulatorul realității virtuale a sărit în modul color. S-a întâmplat pentru amândoi în același timp – pop! Ne-am uitat unul la altul și am râs doar; totul era incredibil de ilar, până și toboganul de la locul de joacă ne zâmbea, și, la un

moment dat, în toiul nopții, pe când ne legănam de bare, și din gură ne țâșneau șuvoaie de scântei, am avut străfulgerarea că râsul era lumină, iar lumina era râs, și că acesta era secretul universului. Ore întregi am privit norii asamblându-se la nesfârșit în modele inteligente; ne-am rostogolit pe pământ, crezând că era iarbă de mare (!); am stat întinși pe spate și am cântat *Dear Prudence* înspre stelele binevoitoare și ospitaliere. A fost o noapte fantastică – una dintre marile nopți ale vieții mele, de fapt, în ciuda a ceea ce s-a întâmplat mai târziu.

16.

Boris a rămas la mine, pentru că locuiam mai aproape de locul de joacă și pentru că el era (cu expresia lui preferată pentru „praf") *v govne,* care însemna „murdar de căcat" sau „în căcat", sau ceva de genul ăsta – în orice caz, prea distrus ca să mai ajungă acasă la el pe întuneric. Și ăsta a fost un noroc pentru mine, fiindcă a însemnat că n-am fost singur acasă a doua zi la ora trei și jumătate, când domnul Silver a trecut pe la noi.

Deși abia dacă dormiserăm și ne cam tremurau genunchii, totul părea încă magic pe la colțuri și plin de lumină. Beam suc de portocale și ne uitam la desene (o idee bună, pentru că păreau să prelungească amuzantul mod Tehnicolor al serii) și – idee proastă, de data asta – tocmai împărțiserăm al doilea joint al după-amiezii, când sună soneria. Popcik – care fusese extrem de nervos; simțise că era ceva dubios cu noi și ne lătrase ca pe niște posedați – o zbughi imediat, ca și când s-ar fi așteptat la așa ceva.

Într-o secundă, totul îmi aterizează în memorie cu un bufnet.

— Dumnezeule mare! am spus.

— Mă duc *eu,* zise Boris imediat, luându-l pe Popcik la subraț.

Sări de pe scaun, desculț și fără tricou, cu un aer perfect nonșalant. Dar într-o secundă – așa mi se păru – era înapoi, cu o față pământie.

Nu spuse nimic; nici nu fu nevoie. M-am ridicat, mi-am pus adidașii, le-am legat bine șireturile (așa cum luasem obiceiul să fac înainte de expedițiile noastre la furat, pentru cazul că ar fi trebuit vreodată s-o rupem la fugă) și m-am dus la ușă. Și iată-l din nou pe domnul Silver – cu sacoul lui alb, părul lucios precum crema de ghete și toate celelalte –, numai că, de data asta, lângă el stătea un tip solid cu niște tatuaje bleu spălăcit șerpuindu-i pe tot antebrațul, cu o bâtă de baseball din aluminiu în mână.

— Bună, Theodore! spuse domnul Silver. Părea în mod sincer încântat să mă vadă. Ce mai faci?

— Bine, am spus, uluit de cât de treaz mă simțeam dintr-odată. Dumneavoastră?

— Nu pot să mă plâng. Văd că ai o vânătaie de toată frumusețea, amice.

Din reflex, am ridicat mâna și mi-am pipăit obrazul. – Ăăă…

— Ai grijă de ea! Prietenul îmi spune că tatăl tău nu e acasă.

— Hm, da, într-adevăr.

— Voi doi sunteți bine? Ați avut vreo problemă în după-amiaza asta?

— Ăăă… nu, nimic, am spus.

Tipul nu flutura bâta și nu mă amenința în niciun fel, dar tot nu mă puteam împiedica să fiu foarte conștient de prezența ei.

— Pentru că, dacă aveți vreodată probleme… de orice fel… spuse domnul Silver, pot să mă ocup de ele în doi timpi și trei mișcări.

Despre ce vorbea? M-am uitat dincolo de el, pe stradă, spre mașină. Cu toate că geamurile erau

fumurii, i-am văzut pe alți câțiva așteptând înăuntru.

Domnul Silver oftă.

— Mă bucur să aud că nu aveți probleme, Theodore. Mi-aș dori doar să pot spune și eu același lucru.

— Poftim?

— Pentru că iată cum stau lucrurile, continuă el, ca și cum eu nici n-aș fi vorbit. *Eu* am ceva probleme. De fapt, niște probleme foarte mari. Cu tatăl tău.

Neștiind ce să spun, m-am uitat țintă la ghetele lui de cowboy. Erau din piele de crocodil neagră, cu toc pătrățos, foarte ascuțite la vârf și într-atât de lustruite, încât îmi aminteau de ghetele de damă pe care le purta întotdeauna Lucie Lobo, o coafeză extraordinară de la serviciul mamei.

— Uite cum stau lucrurile, spuse domnul Silver. Am o chitanță prin care tatăl tău se obligă să-mi plătească cincizeci de miare. Și asta îmi cauzează foarte tare.

— Cred că strânge banii, am spus, stingherit. Poate, nu știu, dacă ați putea să-i mai dați un pic de timp…

Domnul Silver se uită la mine și-și potrivi ochelarii.

— Ascultă-mă bine! spuse el cu calm. Taică-tu vrea să-și riște pielea pentru niște cretini care rostogolesc o minge pe teren – scuză-mi, te rog, limbajul. Dar mie mi-e greu să simpatizez un tip ca el. Nu-și onorează obligațiile, întârzie trei săptămâni cu comisionul, nu-mi răspunde la telefon – număra pe degete –, stabilim să ne vedem la ora prânzului azi, și el nu vine. Știi cât am stat să-l aștept pe ratatul ăsta? *O oră și jumătate.* De parcă n-aș avea nimic mai bun de făcut între timp. Își înclină capul într-o parte. Tipii ăștia ca taică-tu ne dau de lucru mie și lui Iurko aici de față. Crezi că-mi place să vin la tine aici? Să bat mașina pân-aici?

Crezusem că era o întrebare retorică – în mod evident, nimănui în toate mințile nu i-ar fi plăcut să bată mașina până unde locuiam noi –, dar, pentru că trecu un interval de timp exagerat de lung și el încă se holba la mine ca și cum aștepta un răspuns, am clipit până la urmă stânjenit și am spus:

— Nu.

— *Nu.* Corect, Theodore. Cu siguranță, nu-mi place. Avem lucruri mai bune de făcut, crede-mă, eu și Iurko, decât să ne petrecem după-amiaza alergând după un ratat ca taică-tu. Așa că fă-mi o favoare, te rog, și spune-i lui tac-tu că putem să aranjăm lucrurile ca niște oameni de onoare în clipa în care se așază cu mine la masă și rezolvăm împreună.

— Rezolvați?

— Trebuie să-mi aducă ceea ce-mi datorează. Zâmbea, dar tenta cenușie de la marginea de sus a ochelarilor de soare dădea ochilor lui o expresie neliniștitor de sumbră. Te rog să-i spui să facă asta pentru mine, Theodore! Pentru că, data viitoare când va mai trebui să vin aici, crede-mă, n-am să mai fiu atât de drăguț.

17.

Când m-am întors în sufragerie, Boris ședea tăcut și se uita la desene fără sonor, mângâindu-l pe Popper – care, în ciuda supărării de mai devreme, dormea acum dus în poala lui.

— Ridicol, spuse el scurt.

Pronunțase cuvântul în așa fel încât îmi trebuiră câteva secunde ca să-l înțeleg.

— Corect, am spus. Ți-am zis că era un ciudat.

Boris clătină din cap și se lăsă pe spate pe canapea.

— Nu mă refer la Leonard Cohen ăla cu perucă.

— Crezi că e perucă?

Boris făcu o față care exprima un dezinteres complet.

— Și el. Dar rusul ăla mare cu chestia de metal… cum spuneți?

— Bâtă de baseball.

— Aia era doar de formă, spuse el disprețuitor. Încerca să te sperie. Imbecil!

— De unde știi că era rus?

El dădu din umeri.

— Pentru că știu. Nimeni n-are asemenea tatuaje în SUA. Cetățean rus, nicio îndoială. Și el și-a dat seama că sunt rus cum am deschis gura.

Trecu ceva timp până când mi-am dat seama că rămăsesem în picioare, cu ochii pironiți în gol. Boris îl ridică pe Popcik și îl puse pe sofa, atât de blând, încât nu-l trezi.

— Vrei să ieșim puțin?

— Doamne! am spus, clătinând brusc din cap – abia acum simțeam impactul vizitei, ca pe o reacție întârziată. La dracu', *aș fi vrut* să fie tata acasă! Știi de ce? Să-l ia tipul ăla nițel la bătaie. Zău c-aș fi vrut! Chiar merită.

Boris mă lovi peste gleznă. Avea picioarele murdare de pământ și ojă neagră pe unghii, prin amabilitatea lui Kotku.

— Știi ce am mâncat ieri? întrebă el prietenos. Două batoane Nestle și un Pepsi. Toate batoanele de cereale erau, pentru Boris, „batoane Nestle", așa cum orice băutură răcoritoare carbogazoasă era „Pepsi". Și știi ce am mâncat azi? făcu din degetul mare și arătător conturul unui 0. *Nol.*

— Nici eu. Chestia asta te face să nu-ți fie foame.

— Da, dar am nevoie să mănânc ceva. Stomacul meu…

Se strâmbă.

— Vrei să mergi să iei niște clătite?

— Da, orice, nu contează. Ai bani?

— Mă duc să caut.

— Bun. Cred că eu am vreo cinci dolari.

În timp ce Boris își căuta pantofii și un tricou, mi-am dat niște apă pe față, mi-am verificat pupilele și vânătaia de pe pomete, mi-am aranjat cămașa, căci o încheiasem strâmb, și l-am scos pe Popcik puțin afară, aruncându-i mingea de tenis de câteva ori, pentru că nu ieșise la plimbare și știam că se simte prizonier. Când ne-am întors, Boris, îmbrăcat deja, era la parter. Căutaserăm rapid prin camera de zi și acum râdeam și glumeam, punând la loc monedele de zece și de douăzeci și cinci de cenți și încercând să ne dăm seama unde voiam să mergem și care era modul cel mai rapid de a ajunge, când deodată am observat că Xandra venise la ușa din față și stătea acolo cu o expresie ciudată pe față.

Amândoi am tăcut imediat și am urmat cu număratul mărunțișului în tăcere. Nu era vremea la care Xandra venea de obicei acasă, dar orarul ei era uneori haotic și ne mai surprinsese și înainte. Dar apoi, cu voce nesigură, ea mă strigă pe nume.

Ne-am oprit din numărat. De regulă, Xandra mă numea „puștiu'" sau „hei" sau orice altceva decât „Theo". Purta încă, am observat, uniforma de la lucru.

— Tatăl tău a avut un accident de mașină, spuse.

Era ca și cum i-ar fi spus lui Boris, nu mie.

— Unde? am întrebat.

— Cam acum vreo două ore. M-au sunat la serviciu de la spital.

Eu și Boris am schimbat o privire.

— Ah, am zis, ce s-a întâmplat? A făcut mașina praf?

— Avea alcoolemie 3,9.

Cifra nu-mi spunea nimic, deși faptul că băuse era semnificativ.

— Uau! am făcut, punând mărunțișul în buzunar. Și: Deci când se întoarce acasă?

Ea mă privi inexpresiv.

— Acasă?

— De la spital.

Xandra clătină repede din cap; se uită după un scaun pe care să stea și apoi se așeză.

— Nu pricepi. Avea fața goală și ciudată. A murit. E mort.

18.

Următoarele șase sau șapte ore sunt o ceață. Își făcură apariția câțiva amici al Xandrei: prietena ei cea mai bună, Courtney, Janet de la muncă și un cuplu, Stewart și Lisa, care păreau mai simpatici și mai normali decât oamenii pe care Xandra îi aducea de obicei acasă. Boris, generos, scoase ce-i mai rămăsese din iarba de la Kotku, gest apreciat de toți cei prezenți; și cineva, din fericire (poate Courtney), dădu o comandă de pizza – cum reuși să-i pună pe cei de la Domino să livreze până la noi, nu știu, pentru că, de mai bine de un an, eu și Boris lingușiserăm, imploraserăm și încercaserăm în zadar toate complimentele și pretextele care ne trecuseră prin cap.

În timp ce Janet o cuprinsese pe Xandra cu brațul, iar Lisa o mângâia pe cap, Stewart făcea cafea în bucătărie, iar Courtney își rula un joint pe măsuța de cafea cu degete aproape la fel de îndemânatice ca ale lui Kotku, eu și Boris stăteam în camera din spate, consternați. Părea greu de crezut că tata era mort când țigările lui zăceau încă pe barul din bucătărie, iar tenișii albi rămaseseră lângă ușa din spate. Informațiile veniseră în ordine aleatorie, trebuia să le aranjez în minte, dar se

părea că bușise Lexusul pe autostradă, puțin înainte de ora două după-amiază, smucind mașina pe contrasens și intrând direct în botul unui tir cu remorcă, ceea ce-l omorâse instantaneu (nu și pe conducătorul tirului, din fericire, și nici pe pasagerii din mașina aflată imediat în spate, deși șoferul acesteia avea un picior rupt). Știrea despre alcoolemie era surprinzătoare și nu prea – bănuisem că tata începuse să bea din nou, deși nu-l văzusem încă –, dar ceea ce părea s-o debusoleze cel mai tare pe Xandra nu era cât de beat fusese (practic, inconștient la volan), cât locul accidentului – departe de Vegas, spre vest, în deșert.

— Mi-ar fi spus, mi-ar fi spus, răspundea ea nefericită la vreo întrebare sau alta a lui Courtney – dar de ce, m-am gândit sumbru în timp ce stăteam pe podea cu mâinile peste ochi, de ce credea ea că tata avea obiceiul să spună adevărul?

Boris își pusese brațul pe umărul meu.

— Nu știe, nu?

Mi-am dat seama că vorbea despre domnul Silver.

— Oare s-o…?

— Unde se ducea? le întreba Xandra pe Courtney și pe Janet, aproape agresiv, ca și cum le suspecta că i-ar fi ascuns anumite informații. Ce făcea atât de departe?

Era ciudat s-o văd încă în uniforma de serviciu, pentru că de obicei se schimba în clipa în care intra în casă.

— Nu s-a dus la tipul ăla cu care trebuia să se întâlnească, șopti Boris.

— Știu.

Poate că *avusese* de gând să se ducă. Dar, așa cum eu și mama îl văzuserăm de atâtea ori, ca o fatalitate, se oprise probabil undeva într-un bar să dea o dușcă sau două ca să-și calmeze nervii, cum zicea el. Cine știe ce se putuse petrece în capul lui în momentele acelea? Date fiind împrejurările, n-

aveam ce să-i spunem Xandrei care s-o facă să se simtă mai bine, dar nu era prima oară când tata fugea ca să scape de obligații.

N-am plâns. Deși aveam periodic momente în care nu-mi venea să cred și eram inundat de valuri reci de panică, totul părea profund ireal, și continuam să arunc priviri după el, izbit constant de absența vocii lui printre ale celorlalți, a vocii aceleia lejere, echilibrate, ieșite parcă din reclamele la aspirine („patru din cinci medici…”) care se făcea cunoscută deasupra tuturor celorlalte într-o cameră. Xandra redevenea periodic pragmatică – ștergându-și ochii, aducând farfurii pentru pizza, turnând tuturor pahare cu vin roșu apărut din senin –, după care se prăbușea din nou în lacrimi. Numai Popcik era fericit; arareori văzuse el atâta lume în casă și alerga de la unul la altul, fără să se lase descurajat de gesturile repetate de respingere. La un moment dat, cândva, confuz, seara târziu, în timp ce Xandra bâzâia pentru a douăzecea oară în brațele lui Courtney „Doamne, nu mai este, nu pot să cred!”, Boris mă trase deoparte și-mi spuse:

— Potter, trebuie să plec.

— Te rog, nu!

— Kotku o să-și iese din minți. Trebuia să fiu la mama ei de mult. Nu m-a văzut de două zile.

— Zi-i să vină încoace dacă vrea! Spune-i ce s-a întâmplat! Dacă pleci acum, o să fie complet aiurea.

Xandra era suficient de absorbită de musafiri și de suferință pentru ca Boris să poată merge sus să sune din dormitorul ei – o cameră care stătea de obicei încuiată și pe care eu și Boris nu o văzuserăm niciodată până atunci. Se întoarse peste vreo zece minute, cu pas ușor și rapid pe scări.

— Kotku a zis să stau, îmi explică el, aplecându-se să se așeze lângă mine. Mi-a spus să-ți transmit că-i pare foarte rău.

— Uau! am exclamat, cu ochii umezi, frecându-mi fața cu palmele ca să nu vadă că mă simțeam cu adevărat surprins și mișcat.

— De fapt, ea știe cum e. Tatăl ei a murit.

— A, da?

— Da, acum câțiva ani. Tot într-un accident de mașină. Nu erau prea apropiați…

— Cine a murit? întrebă Janet, aplecându-se peste noi – o ființă foarte cârlionțată, într-o bluză de mătase, mirosind aromitor a iarbă și a produse cosmetice. A mai murit cineva?

— Nu, am spus scurt.

Nu-mi plăcea Janet – ea era zănateca aia care se oferise să aibă grijă de Popper și de fapt îl lăsase încuiat în casă numai cu mâncarea.

— Nu pe tine te întrebam, pe el, spuse ea, făcând un pas în spate și concentrându-și atenția tulbure asupra lui Boris. A murit cineva? Care-ți era apropiat?

— Da, mai mulți oameni.

Ea clipi des.

— De unde ești?

— De ce?

— Ai o voce ciudată. Din Anglia sau… nu. Un amestec de Anglia și Transilvania.

Boris scoase un sunet de cucuvea.

— Transilvania? spuse el, arătându-și incisivii. Vrei să te mușc?

— Ah, ce amuzant! spuse ea pierdut, apoi îl pocni ușor în creștet cu fundul paharului de vin și se duse să-și ia rămas-bun de la Stewart și Lisa, care plecau.

Xandra părea să fi luat o pastilă. („Cred că nu doar una”, îmi șopti Boris la ureche.) Ai fi zis că era gata să se prăbușească. Boris – a fost jalnic din partea mea, știu, dar pur și simplu n-aveam niciun chef să mă ocup de ea – îi luă țigara din mână, o stinse în scrumieră și apoi o ajută pe Courtney s-o ducă sus pe scări până în camera ei, unde Xandra se trânti cu fața în jos pe pat, cu ușa deschisă.

Am rămas în prag până când Boris și Courtney o descălțară – curios să văd, până la urmă, camera pe care ea și tata o țînuseră întotdeauna încuiată. Pahare și scrumiere murdare, vrafuri de reviste *Glamour,* așternuturi verzi pufoase, laptopul pe care nu ajungeam niciodată să-l folosesc, bicicletă medicinală – habar n-avusesem că țineau o bicicletă acolo.

Îi scoaseră pantofii, dar hotărâră s-o lase îmbrăcată.

— Vrei să rămân cu ea peste noapte? întreba Courtney în șoaptă.

Fără nicio rușine, Boris se întinse și căscă. Tricoul i se ridicase, și blugii îi atârnau atât de jos, încât se vedea că nu poartă chiloți.

— Frumos din partea ta! spuse. Dar cred că doarme dusă.

— Nu mă deranjează.

Poate eram eu luat – chiar eram –, dar ea se aplecase atât de mult lângă urechea lui, încât părea că încearcă să se dea la el, ceea ce era de-a dreptul caraghios.

Cred că am scos un sunet ca un icnet sau un chicot, căci Courtney se întoarse exact la timp ca să vadă gestul ironic pe care i-l adresam lui Boris, un deget mare îndreptat spre ușă – „scoate-o naibii de-aici!”

— Ești bine? spuse ea rece, măsurându-mă din cap până-n picioare.

Boris râdea și el, dar se îndreptă de spate în clipa în care ea se întoarse către el și luă o expresie îngrijorată și suferindă care mă făcu să râd și mai tare.

19.

Xandra dormea bușteан când plecă toată lumea – atât de profund, încât Boris îi scoase o oglindă din poșetă (în care dăduserăm iama, căutând pastile și bani) și i-o puse sub nas ca să vadă dacă respiră. În portofelul ei erau două sute douăzeci și nouă de dolari, pe care nu mi-a părut chiar atât de rău să-i iau din moment ce avea cărțile de credit și un cec de două mii două sute cincizeci de încasat.

— Știam eu că n-o cheamă Xandra, am spus, aruncându-i lui Boris permisul ei de conducere: o față vag portocalie, părul umflat altfel, numele Sandra Jaye Terrel, fără probleme medicale. De la ce-or fi cheile astea?

Boris – ca un doctor din filmele de altă dată, cu degetele pe pulsul ei, așezat lângă ea pe pat – ridică oglinda în lumină.

— Da, da, mormăi el și apoi încă ceva pe care nu l-am înțeles.

— A?

— E dusă.

O împunse în umăr cu un deget, apoi se aplecă și scotoci cu privirea în sertarul noptierei, unde eu sortam rapid harababura de nimicuri: mărunțiș, fise, luciu de buze, suporturi pentru pahare, gene false, acetonă, o carte jerpelită *(Zonele tale eronate),* mostre de parfum, casete vechi, carduri de asigurări expirate de acum zece ani și niște pachețele cu chibrituri primite cadou de la un cabinet de avocatură din Reno[234], pe care scria VA STĂM LA DISPOZIȚIE PENTRU CONDUCERE SUB INFLUENȚA ALCOOLULUI SAU A DROGURILOR.

— Hei, dă-mi mie astea! spuse Boris, întinzându-se și vârând în buzunar un pachet de prezervative. Asta ce-i? Ridică o chestie care părea la prima vedere să semene cu o cutie de Coca-cola, dar care, scuturată, zdrăngăni. Boris o duse la ureche. Ha! spuse el, aruncându-mi-o.

— Bună treabă!

I-am scos capacul – era evident fals – și am răsturnat conținutul pe tăblia noptierei.

— Hopa! am spus după câteva secunde. În mod cert aici își ținea Xandra banii din bacșișuri – parte numerar, parte fise. Erau și multe altele – atât de multe, încât n-am reușit să le cuprind pe toate dintr-odată –, dar privirea îmi fu atrasă imediat de cerceii cu diamante și smaralde pe care mama nu-i mai găsise exact înainte ca tata să plece de acasă.

— Hopa! am spus din nou, ridicând unul dintre ei între degetul mare și arătător.

Mama purtase cerceii aceștia aproape la toate petrecerile sau ocaziile – transparența verde-albastră a pietrelor, sclipirea lor malițioasă la trei noaptea, făceau tot atât de mult parte din ea precum aroma întunecată de condimente a părului ei.

Boris chicotea. Ochise imediat printre monede și înhățase o cutiuță de film foto, pe care o deschise cu mâini tremurătoare. Își vârî buricul degetului mic înăuntru și-l atinse cu limba.

— Bingo! spuse el, trecându-și degetul peste gingii. Lui Kotku o să-i pară rău că n-a venit.

I-am arătat cerceii din palma întinsă.

— Da, drăguți, spuse el, abia aruncându-le o privire. Scutură o grămăjoară de pulbere pe noptieră. Poți să iei câteva miare pe ei.

— Au fost ai mamei.

Tata vânduse cea mai mare parte a bijuteriilor ei în New York, inclusiv verigheta. Dar – acum mi-am dat seama – Xandra păstrase câte ceva pentru ea, și, văzând ce alesese, am simțit că mă cuprinde o tristețe ciudată, căci nu erau perlele sau broșa cu rubine, ci lucruri ieftine de pe vremea tinereții mamei, inclusiv brățara ei-amuletă din liceu, de care atârnau potcoave minuscule, balerini și trifoi cu patru foi.

Boris se îndreptă de spate, își strânse nările și îmi dădu bancnota răsucită.

— Vrei?

— Nu.

— Haide! O să te simți mai bine.

— Nu, mulțumesc.

— Cred că sunt patru sau cinci punguțe aici. Poate mai mult! Putem să păstrăm una și să le vindem pe celelalte.

— Ai mai făcut chestie de-asta înainte? am spus neîncrezător, privind cu coada ochiului la trupul întins al Xandrei.

Cu toate că era clar leșinată, nu-mi plăcea să port conversațiile astea pe la spatele ei.

— Da. Lui Kotku îi place. Dar scumpă. Păru să rămână înțepenit o clipă, apoi clipi rapid din ochi. Iu-hu! Vino-ncoa'! spuse el râzând. Ia aicea! Nu știi ce pierzi.

— Sunt prea varză oricum, am spus, răscolind banii.

— Da, dar chestia asta o să te trezească.

— Boris, nu pot să mă prostesc, am spus, punând în buzunar cerceii și brățara mamei. Dacă vrem să mergem, trebuie să plecăm acum. Înainte să înceapă lumea să vină.

— Ce lume? întrebă Boris sceptic, trecându-și degetul pe sub nas.

— Crede-mă, lucrurile se mișcă repede! O să vină Protecția Copilului și alții asemenea.

Numărasem banii lichizi – o mie trei sute douăzeci și unu de dolari, plus ceva mărunțiș; erau mult mai mulți în fise, probabil undeva spre cinci mii, dar pe astea puteam să i le las.

— Jumate-jumate, am spus, începând să împart banii în două teancuri egale. Aveam de ajuns pentru două bilete. Probabil e prea târziu să prindem ultima cursă, dar ar trebui să luăm oricum un taxi până la aeroport.

— Acum? În noaptea asta?

Am oprit numărătoarea și m-am uitat la el.

— N-am pe nimeni aici. Niciun suflet. *Nada.* O să mă trimită la casa de copii cât ai zice pește.

Boris făcu semn din cap către Xandra, care oferea o priveliște întru totul neliniștitoare, căci, așa cum zăcea cu fața în jos pe saltea, semăna prea tare a mort.

— Și ea?

— Ce dracu'? am spus după o scurtă pauză. Ce-ar trebui, adică, să facem? Să așteptăm până se trezește și-și dă seama că am tâlhărit-o?

— Nu știu, spuse Boris, privind-o cu îndoială. Îmi pare rău pentru ea.

— Să nu-ți mai pară! *Ea* nu mă vrea. O să-i cheme imediat ce-și dă seama că a rămas cu mine pe cap.

— Pe cine să cheme? Nu înțeleg despre *cine* vorbești.

— Boris, sunt minor. Simțeam valul de panică năpădindu-mă, așa cum se întâmplase de atâtea ori înainte – poate că situația nu era literalmente de viață sau de moarte, dar cu siguranță cu așa o percepeam: casa se umplea de fum, intrările se închideau. Nu știu cum funcționează lucrurile în țara ta, dar eu nu am *nicio* familie, niciun prieten aici…

— Ba da, mă ai pe mine!

— Și ce poți tu să faci? Să mă înfiezi? M-am ridicat în picioare. Uite ce e, dacă vrei să vii, trebuie să ne grăbim. Ai pașaportul la tine? O să-ți trebuiască la aeroport.

Boris ridică mâinile în gestul lui rusesc care însemna „ajunge".

— Stai puțin! Totul se întâmplă mult prea repede.

M-am oprit în prag.

— Ce naiba ai, Boris?

— Ce am *eu*?

— *Tu* ai vrut să fugi de acasă! Tu m-ai întrebat dacă vreau să vin cu tine. Noaptea trecută.

— Și unde vrei să mergi? La New York?

— Unde altundeva?

— Eu vreau undeva la cald, spuse el instantaneu. California.

— Ești nebun! Pe cine cunoaștem noi…?

— California! croncăni el.

— Păi… Deși nu știam mai nimic despre California, puteam să presupun fără mari riscuri că (în afară de refrenul din *California Über Alles*[235] pe care-l fredona) Boris știa încă mai puține. Unde în California? În ce oraș?

— Ce importanță are?

— E un stat mare.

— Minunat! O să ne distrăm. O să ne prăfuim tot timpul, o să citim cărți și o să facem foc de tabără. Și dormim pe plajă.

L-am privit preț de un moment lung, insuportabil. Avea chipul roșu ca focul și buzele pătate cu negru de la vinul roșu.

— Bine, am spus, știind foarte bine că pășeam de pe buza prăpastiei în cea mai mare greșeală a vieții mele – furtișaguri mărunte, paharul cu bănuți al cerșetoriei, oameni agățați pe trotuare și vagabondaj – groapa din care n-aveam să mă mai ridic niciodată.

El era fericit.

— Plaja, deci, da?

Așa se luau deciziile proaste. Cât ai clipi.

— Unde vrei, am spus, dându-mi la o parte părul din ochi. Eram obosit mort. Dar trebuie să mergem. Te rog!

— Cum, în clipa asta?

— Da. Vrei să mergi acasă să-ți iei ceva?

— *În seara asta*?

— Boris, nu glumesc. Cearta cu el începea să mă umple din nou de un sentiment de alarmă. Nu pot pur și simplu să stau și să aștept… Tabloul era o problemă. Nu știam cum aveam să fac, dar, după ce îl scoteam pe Boris din casă, trebuia să inventez eu ceva. Te rog, haide!

— Oare căminele alea de copii sunt așa de rele în America? Dacă m-aș lua după tine, ar fi mai rele

ca poliția.

— Vii cu mine? Da sau ba?

— Am nevoie de puțin timp. Zău, zise el, venind după mine, nu putem să plecăm *acum*! Serios – jur! Așteaptă puțin! Dă-mi o zi! Numai o zi!

— De ce?

El păru să rămână fără grai.

— Aăă… păi… pentru că…

— Pentru că?

— Pentru că… trebuie s-o văd pe Kotku! Și… o mulțime de alte lucruri! Serios, nu poți să pleci în seara asta, repetă el, pentru că eu nu spuneam nimic. Crede-mă! O să-ți pară rău, vorbesc serios. Vino acasă la mine! Hai să așteptăm până mâine dimineață!

— Nu pot să aștept, am spus scurt, luându-mi jumătatea din bani și pornind-o spre camera mea.

— Potter… veni el după mine.

— Da?

— Trebuie să-ți spun ceva important.

— Boris! am spus, întorcându-mă spre el. Ce mama mă-sii este? Ce mai e? am repetat, în timp ce stăteam și ne uitam fix unul la altul. Dacă ai ceva de spus, dă-i drumu'!

— Mi-e teamă că o să te apucă pandaliile.

— Ce e? Ce-ai făcut?

Boris rămase tăcut, rozându-și degetul mare.

— Ei, ce-i?

El întoarse capul.

— Trebuie să rămâi, spuse el evaziv. Faci greșeală.

— Las-o baltă! m-am răstit, întorcându-mă din nou cu spatele la el. Dacă nu vrei să vii cu mine, nu veni, bine? Dar eu nu pot să-mi pierd noaptea aici.

M-am gândit că ar fi putut să mă întrebe ce era în fața de pernă. Mai ales pentru că arăta așa de umflată și de stranie ca formă după ce-o înfășurasem cu atâta entuziasm. Dar, când am desfăcut-o de pe tăblia patului și am pus-o în

geantă (împreună cu iPod-ul, blocnotesul, încărcătorul, *Pământul oamenilor*, câteva fotografii ale mamei, peria de dinți și un schimb de haine), el nu făcu decât să se încrunte și nu spuse nimic. Când mi-am scos, din fundul dulapului, sacoul de uniformă (prea mic pentru mine, deși îmi fusese prea mare când mi-l cumpărase mama), el dădu din cap și spuse:

— O idee bună.

— Ce?

— Arăți mai puțin boschetar în el.

— E noiembrie, am spus. Nu-mi adusesem decât un singur pulover gros din New York. L-am pus în geantă și am închis fermoarul. O să fie frig.

Boris se sprijini insolent de perete.

— Și ce-ai să faci atunci? Ai să trăiești pe stradă, în gară, unde?

— O să-mi sun prietenul la care am stat înainte.

— Dacă oamenii ăia te-ar fi vrut, te-ar fi adoptat deja.

— Nu puteau! Cum ar fi putut?

Boris își încrucișă brațele.

— Nu te-au vrut, familia aia. Mi-ai spus tu însuți – de nu știu câte ori. Și n-ai primit niciodată vești de la ei.

— Nu-i adevărat, am spus, după un scurt moment de derută.

Cu numai câteva luni în urmă, Andy îmi trimisese un email ceva mai lung (pentru el), povestindu-mi despre chestii care se întâmplau la școală, un scandal cu antrenorul de tenis care pipăia fetele de la noi din clasă, deși viața aceea mi se părea acum atât de îndepărtată, încât era ca și cum aș fi citit despre oameni pe care nu-i cunoșteam.

— Prea mulți copii poate? spuse Boris, oarecum satisfăcut, după cum mi se păru. Insuficient spațiu? Amintești? Ai spus că părinții s-au bucurat să te vadă plecând.

— Du-te naibii!

Simțeam că mă doare deja capul. Ce aveam să fac dacă apăreau cei de la Protecția Copilului și mă urcau din nou în mașina lor? Pe cine puteam să sun în Nevada? Pe doamna Spear? Pe Playa? Pe vânzătorul cel gras de la magazinul de bricolaj care ne vindea prenadez de traforaj fără plăcile de traforat?

Boris mă urmă la parter, unde ne-am oprit în mijlocul sufrageriei pentru că l-am văzut pe Popper disperat. Veni direct spre noi, se așeză și ne privi de parcă ar fi știut exact ce se petrece.

— Ah, futu-i! am spus, punând geanta jos.

Urmă o tăcere.

— Boris, am spus, n-ai putea…?

— Nu.

— Kotku n-ar putea…?

— Nu.

— Bine, dă-o naibii! am spus, ridicându-l pe Popper și luându-l la subraț. Nu-l las aici ca să-l închidă iar Xandra să moară de foame.

— Și unde te duci? spuse Boris, văzându-mă că mă îndrept spre ușă.

— A?

— Pe jos? La aeroport?

— Stai puțin! am spus, punându-l pe Popcik jos. Am simțit deodată că mi se face rău și că eram în stare să fac covorul numai vin roșu. În avion e voie cu câini?

— Nu, spuse Boris nemilos, scuipând o bucățică de unghie.

Se purta ca un ticălos; îmi venea să-l pocnesc în față.

— Foarte bine, am spus. Poate o să-l vrea cineva la aeroport. Sau, la naiba, o să iau trenul.

El fu cât pe ce să spună ceva sarcastic, cu buzele acelea strânse pe care i le cunoșteam atât de bine, dar apoi, dintr-odată, expresia îi ezită; m-am întors și am văzut-o pe Xandra, cu ochii mari, mânjiți de rimel, clătinându-se în capul scărilor.

Ne-am uitat amândoi la ea, înghețați. După un timp care ni se păru cât un secol, ea deschise gura, o închise din nou, se apucă de balustradă ca să se țină pe picioare și apoi spuse cu o voce gâjâită:

— Larry și-a lăsat cheile în seiful de la bancă?

Am privit-o oripilați câteva momente, până să ne dăm seama că aștepta un răspuns. Părul îi era ca o claie de fân; arăta complet dezorientată și atât de instabilă, încât părea gata să se rostogolească pe scări.

— Ăăă… da, spuse Boris cu voce tare. Adică nu. Și apoi, cum ea stătea acolo: Nu-i nimic. Du-te înapoi în pat!

Ea mormăi ceva și – nesigură pe picioare – se împletici înapoi. Noi doi am rămas nemișcați câteva minute. Apoi, încet, cu părul zbârlit pe ceafă, mi-am luat geanta și m-am strecurat pe ușă afară (ultima dată când mai vedeam casa asta și pe Xandra, deși nici măcar nu m-am uitat înapoi), iar Boris și Popcik veniră după mine. Toți trei ne-am îndepărtat iute, luând-o spre capătul străzii. Popcik țăcănea cu ghearele pe asfalt.

— Mda, bun, spuse Boris, pe tonul amuzat pe care îl folosea după ce scăpaserăm la mustață să fim descoperiți în supermarket. Bun. Poate nu *chiar așa* de dusă cum credeam.

Eram năclăit de o transpirație rece, iar aerul nopții, deși răcoros, îmi făcea bine. Departe spre vest, explozii tăcute de fulgere ca în *Frankenstein* se zvârcoleau în întuneric.

— Bine măcar că nu-i moartă! chicoti Boris. Îmi făcusem griji pentru ea. Fir-ar!

— Dă-mi telefonul tău! am spus, punându-mi geaca. Trebuie să chem un taxi.

El se scotoci în buzunar și mi-l dădu. Era un telefon fără abonament, pe care îl cumpărase ca s-o poată supraveghea pe Kotku.

— Nu, ține-l! spuse el, ridicând mâinile, când mă văzu că vreau să i-l dau înapoi după ce sunasem la Lucky Cab, 777 – 7777, numărul lipit

pe toate băncile șubrede din stațiile publice de autobuz din Vegas.

Apoi scoase teancul de bani – jumătatea lui din prada de la Xandra – și încercă să mi-l vâre în mână.

— încetează! am spus, privind neliniștit înapoi spre casă. Mi-era teamă că Xandra ar fi putut să se trezească din nou și să iasă în stradă să ne caute. Sunt ai tăi.

— Nu. S-ar putea să ai nevoie de ei.

— Nu-i vreau, am spus, vârându-mi mâinile în buzunare ca să-l împiedic să mi-i dea. Oricum, s-ar putea să ai și tu nevoie.

— Haide, Potter! N-aș fi vrut să pleci în clipa *asta.* Făcu un gest în lungul străzii, spre șirul de case goale. Dacă nu vrei să vii acasă la mine, poți să dormi acolo o zi-două! Casa aia de cărămidă are și mobilă în ea. Îți aduc eu mâncare dacă vrei.

— Sau, chiar așa, pot să sun la Domino's, am spus, vârând telefonul în buzunarul sacoului. Dacă tot livrează acum și în zonă.

El se crispă.

— Nu te enerva!

— Nu mă enervez.

Și, de fapt, nu mă enervasem – eram doar atât de dezorientat, încât simțeam că aș fi putut să mă trezesc și să aflu că de fapt adormisem cu o carte pe față.

Mi-am dat seama că Boris se uita la cer și fredona pentru sine un vers dintr-unul dintre cântecele celor de la Velvet Underground care îi plăceau mamei:

But if you close the door… the night could last forever…

— Și tu? am spus, frecându-mă la ochi.

— A? făcu el, uitându-se la mine cu un zâmbet.

— Ce-o să mai fie? O să ne mai vedem vreodată?

— Poate, spuse el, pe tonul acela vesel pe care mi-l închipuiam că vorbea cu Bami și cu Judy,

soția barmanului din Karmeywallag, și cu toți ceilalți din viața lui de care trebuise să se despartă. Cine știe?

— Vii să ne întâlnim într-o zi-două?

— Ăăă…

— Vino mai târziu! Ia avionul – ai bani. O să te sun să-ți spun unde sunt. Nu spune „nu”.

— Bine, spuse Boris cu aceeași voce veselă. N-am să spun „nu”.

Dar în mod limpede, din vocea lui, spunea „nu”.

Am închis ochii.

— Ah, Doamne!

Eram atât de obosit încât simțeam că amețesc. Trebuia să mă lupt cu impulsul de a mă trânti pe jos, ca tras de un șuvoi care m-ar fi depus lângă bordură. Când am deschis ochii, l-am văzut pe Boris privindu-mă cu îngrijorare.

— Uită-te la tine! zise el. Cazi din picioare.

Băgă mâna în buzunar.

— Nu, nu, nu, am spus, făcând un pas înapoi, când am văzut ce are în palmă. Nici gând! Las-o moartă!

— O să te simți mai bine!

— Asta ai spus și despre cealaltă chestie. Nu mai eram dispus să am de-a face cu iarbă de mare sau stele cântătoare. Serios, nu vreau nimic.

— Dar asta altceva. Cu totul altceva. *O să te trezească.* Îți limpezește capul – promit.

— Da, exact.

Un drog care să te trezească și să-ți limpezească mințile nu părea deloc genul lui Boris, deși el părea puțin mai treaz și mai limpede ca mine.

— Uită-te la mine! spuse el calm. Da. Știa că mă prinsese. Mă vezi că aiurez? Că fac spume la gură? Nu – încerc doar să te ajut. Ia, spuse, turnând puțin praf pe dosul palmei, vino-ncoa’! Lasă să-ți dau eu!

Mă așteptam întrucâtva să fie o stratagemă, să cad fără cunoștință pe loc și să mă trezesc

Dumnezeu știe unde, poate într-una dintre casele goale de peste drum.

Dar eram prea obosit ca să mă mai intereseze, și poate că nici asta n-ar fi fost chiar așa de rău, la urma urmei. M-am aplecat și i-am dat voie să-mi apese pe o nară cu degetul.

— Așa, spuse el. Hai acuma! Trage!

M-am simțit *într-adevăr* mai bine aproape instantaneu. Era o minune.

— Tare! am spus, ciupindu-mi nasul în care simțeam o înțepătură ascuțită, plăcută însă.

— Nu ți-am spus eu? Scutura deja încă puțină. Hai, și cealaltă nară! Nu expira! Hai, *acum!*

Totul părea mai limpede și mai distinct, inclusiv Boris.

— Ce ți-am spus? Acum trăgea și el. Nu-ți pare rău că nu mă asculți?

— Vrei să vinzi chestia asta, *ce naibii*? am spus, uitându-mă la cer. De ce?

— Face o grămadă de bani. Câteva mii de dolari.

— Grămăjoara aia?

— Nu-i chiar grămăjoară. Sunt o mulțime de grame – douăzeci, poate mai mult. Pot să fac avere dacă o împart în doze mici și le vând tipelor ca K.T. Bearman.

— O știi pe K.T. Bearman?

Katie Bearman, care era cu o clasă mai mare ca noi, avea propria mașină – o decapotabilă neagră – și era atât de sus pe scara socială în comparație cu noi că ar fi putut la fel de bine să fie stea de cinema.

— Bineînțeles. Skye, K.T., Jessica, toate tipele. Oricum – îmi întinse el din nou capsula –, pot să-i cumpăr lui Kotku orga aia electronică pe care își dorește. Nu mai avem grija banilor.

Ne-am plimbat în sus și-n jos pe stradă de câteva ori până când am început să mă simt mult mai optimist în privința viitorului și a situației în general. Și, în timp ce stăteam frecându-ne nasul și

trăncănind, în timp ce Popper se uita la noi în sus, curios, minunăția New York-ului îmi apăru deodată drept pe vârful limbii, ca o stare evanescentă care putea fi comunicată.

— E superb, am spus. Cuvintele se desprindeau din mine, rostogolindu-se în spirale. Serios, *trebuie* să vii! Putem să mergem la Brighton Beach – acolo se duc toți rușii. Adică, eu n-am fost niciodată, dar se ajunge cu metroul – e ultima stație pe magistrala aia. E o comunitate mare de ruși, restaurante cu pește afumat și icre de sturion. Eu și mama mereu vorbeam să mergem acolo să mâncăm într-o zi, bijutierul ăsta cu care lucra îi spusese toate locurile bune unde merita să ne ducem, dar n-am ajuns niciodată. Se pare că e super locul. Și, în plus, am bani pentru școală, poți să mergi și tu la școala *mea.* Nu, serios poți. Eu am bursă. Adică, aveam. Dar avocatul a spus că, atâta vreme cât banii din contul meu sunt folosiți pentru educație, poate să fie educația *oricui.* Nu doar a mea. E mai mult decât suficient pentru amândoi. Deși, de fapt, școlile de stat sunt bune în New York, știu cum e, n-am nimic împotriva școlilor de stat.

Pălăvrăgeam mai departe, când Boris spuse:

— Potter!

Înainte să apuc să-i răspund, își puse amândouă mâinile pe fața mea și mă sărută pe gură. Și, în timp ce eu rămăsesem înțepenit, clipind – abia dacă reușisem să-mi dau seama ce se întâmpla –, el îl apucă pe Popper de picioarele din față și îl sărută și pe el. În aer, chiar pe bot.

Apoi mi-l dădu în brațe.

— Ți-a venit mașina, spuse, ciufulindu-l ultima dată în creștet.

Și, într-adevăr, când m-am întors, o limuzină înainta încet pe partea cealaltă a străzii, cercetând numerele caselor.

Am rămas uitându-ne unul la celălalt. Eu gâfâiam, uluit.

— Noroc! spuse Boris. N-am să te uit. Apoi îl bătu ușor pe Popper pe cap. Pa, Popcik! Ai grijă de el! îmi spuse.

Mai târziu, în taxi, și după aceea, aveam să revăd acest moment în minte și să mă minunez că îi făcusem cu mâna și mă depărtasem de el cu atâta nonșalanță. De ce nu-l luasem de mână și nu-l implorasem încă o dată să urce în mașină, haide, dă-o naibii, Boris! e ca și cum ai chiuli de la liceu, o să ne luăm micul dejun deasupra lanurilor de porumb când răsare soarele! Îl cunoșteam suficient de bine ca să știu că, dacă l-aș fi rugat în modul potrivit, la momentul potrivit, ar fi făcut aproape orice, și, chiar și atunci când m-aș fi întors să plec, știam că ar fi fugit după mine și ar fi sărit în mașină râzând dacă l-aș fi rugat pentru ultima oară.

Dar n-o făcusem. Și, de fapt, a fost poate mai bine că n-o făcusem – spun asta acum, deși atunci am regretat amarnic o vreme. Mai mult decât orice eram ușurat că, în starea aceea neobișnuită de flecăreală fără oprire, reușisem să nu las să-mi scape ceea ce-mi stătea pe limbă, lucrul pe care nu-l spusesem niciodată, deși amândoi îl știam foarte bine fără să fie nevoie să i-l spun cu voce tare în mijlocul străzii, și care era, firește, „te iubesc”.

20.

Eram atât de obosit, încât drogul nu-și făcu prea mult timp efectul, cel puțin nu partea care mă făcea să mă simt bine. Taximetristul, un newyorkez transplantat, după cum vorbea, mirosi imediat că era ceva în neregulă și încercă să-mi dea o carte de vizită cu dispeceratul pentru copii

dispăruți, pe care am refuzat s-o iau. Când l-am rugat să mă ducă la gară (neștiind nici măcar dacă exista tren până la Vegas), el clătină din cap și spuse:

— Ochelaristule, știi că în Amtrak[236] n-ai voie cu câini, nu-i așa?

— Nu?

Am simțit că îmi piere curajul.

— Poate pe avion, nu știu. Era un tip tinerel, care vorbea repede, cu o față de copil și greutatea peste medie, cu un tricou pe care scria PENN ȘI TELLER: LIVE LA RIO[237]. Va trebui să ai o cușcă din aia cu găuri sau ceva. Poate cel mai bine cu autobuzul. Dar copiii sub o anumită vârstă n-au voie să călătorească fără acordul părinților.

— Ți-am spus. Tata a murit! Iar prietena lui mă trimite înapoi la familia tatei, pe Coasta de Est.

— Ei, bun, atunci înseamnă că n-ai de ce să-ți faci griji, bine?

Am tăcut din gură tot restul drumului. Nu procesasem încă moartea tatei, și, din când în când, luminile care fulgerau pe lângă noi pe autostradă mi-o aminteau, stârnindu-mi un val de greață. Un accident. Cel puțin, la New York eu și mama nu trebuiserăm să ne facem griji că ar fi condus sub influența alcoolului – teama cea mai mare era că putea să cadă în fața vreunei mașini sau să fie înjunghiat pentru portofel în timp ce ieșea din cine știe ce speluncă la trei noaptea. Ce avea să se întâmple cu trupul lui? Împrăștiasem cenușa mamei în Central Park, deși părea să nu fi fost tocmai legal; într-o seară când se făcea întuneric, mersesem cu Andy într-o zonă pustie de pe partea de vest a lacului și, în timp ce Andy ținea de șase, eu răsturnasem urna. Ceea ce mă tulburase de fapt mai mult decât împrăștierea propriu-zisă a rămășițelor fusese faptul că urna fusese împachetată în fâșii de ziar cu anunțuri porno: ASIATICE ASCULTĂTOARE și UN ORGASM FENOMENAL erau două expresii la întâmplare pe

care îmi căzuseră ochii în timp ce praful cenușiu, de culoarea rocilor de pe Lună, se risipea învârtejindu-se în amurgul de mai.

Apoi luminile se înmulțiră, și șoferul opri mașina.

— Gata, ochelaristule, spuse el, întorcându-se, cu brațul pe spătarul scaunului. Eram în parcarea autogării. Cum ai zis că te cheamă?

— Theo, am spus, fără să stau pe gânduri, și apoi mi-a părut rău imediat.

— În regulă, Theo. J.P. Întinse mâna peste spătar să mi-o strângă pe a mea. Îmi permiți să-ți dau un sfat?

— Sigur, am spus, liniștindu-mă întrucâtva.

În ciuda a tot ce se întâmpla – destul de multe –, mă simțeam îngrozitor de prost că tipul ăsta îl văzuse probabil pe Boris sărutându-mă pe gură.

— Nu-i treaba mea, dar o să ai nevoie să-l pui pe Pufică ăsta în ceva.

— Poftim?

El făcu semn către geanta mea.

— Încape în aia?

— Hm…

— Probabil că oricum va trebui s-o dai la portbagaj. S-ar putea să fie prea mare ca s-o poți ține în autobuz – o s-o pună dedesubt. Nu e ca la avion.

— Păi… Nu mă mai puteam gândi și la asta. N-am nimic în care să-l duc.

— Așteaptă puțin! Stai să văd ce am în „biroul” din spate!

Se ridică, se duse la portbagaj, în spate, și se întoarse cu o sacoșă mare de pânză de la un magazin alimentar, pe care scria „Înverzim America”.

— Dac-aș fi în locul tău, spuse el, m-aș duce și aș cumpăra biletul fără Pufică. Lasă-l aici la mine, pentru orice eventualitate, bine?

Proaspătul meu amic avusese dreptate în privința copiilor care aveau dreptul de a merge cu

autobuzul numai cu acordul părinților – și mai erau și alte restricții pentru minori. Funcționara de la ghișeu – o mexicancă slabă și palidă, cu părul prins la spate într-o coadă – începu să-mi înșire cu voce monotonă deprimanta listă de interdicții. N-aveam voie să schimb autobuzul. N-aveam voie să călătoresc mai mult de cinci ore. Dacă persoana specificată pe formularul de acord parental cu călătoria minorului neînsoțit nu se prezenta la destinație, trebuia să fiu predat serviciului de Protecția Copilului sau unui reprezentant al forțelor de ordine din localitatea de destinație.

— Dar…

— Toți copiii sub cincisprezece ani. Fără excepție.

— Dar nu sunt *sub* cincisprezece, am spus, chinuindu-mă să-mi scot buletinul emis de poliția din New York. I-am împlinit deja. Uitați!

Enrique – prevăzând poate că aveam să intru la un moment dat în ceea ce el numea „sistemul”, mă dusese la fotograf pentru buletin la scurt timp după moartea mamei; și, deși la vremea respectivă mă dezgustase ideea Fratelui mai Mare al cărui ochi neadormit te urmărește oriunde („Mamăăă, ai propriul tău cod de bare!”, spusese Andy, privindu-l curios), acum îi eram recunoscător că avusese precauția să meargă cu mine până în centru și să mă înregistreze ca pe o mașină de mâna a doua. Amorțit, ca un refugiat, am așteptat sub luminile fluorescente murdare în timp ce femeia îmi inspecta buletinul din diferite unghiuri și în diferite lumini, găsindu-l în sfârșit autentic.

— Cincisprezece, spuse ea bănuitoare, înapoindu-mi-l.

— Exact.

Știam că nu arăt de cincisprezece ani. N-avea, mi-am dat seama, niciun sens să mă apuc să vorbesc despre Popper, dat fiind că pe un afiș mare de pe birou scria cu litre roșii: „INTERZIS CU

CÂINI, PISICI, PĂSĂRI, ROZĂTOARE, REPTILE SAU ALTE ANIMALE”.

Cât despre autobuz, am avut noroc: era unul care pleca la 1.45 noaptea, adică în vreun sfert de oră, cu legătură apoi spre New York. Când mașina îmi scuipă biletul cu un plescăit mecanic, am rămas bulversat, neștiind ce aveam să fac cu Popper. Am ieșit din clădire, sperând aproape că șoferul meu de taxi plecase cu el, ducându-l poate într-un cămin mai iubitor și mai sigur, dar l-am găsit bând o doză de Red Bull și vorbind la telefonul mobil. Câinele nu se vedea nicăieri. Când mă zări, J.P. Își încheie convorbirea.

— Ce crezi?

— Unde e? Abia ținându-mă pe picioare, m-am uitat pe bancheta din spate. Ce-ai făcut cu el?

El râse.

— Uite-l nu-i… uite-l e!

Cu un gest spectaculos, scoase din geanta mea de pânză, care zăcea pe scaunul din dreapta, un exemplar mototolit din *USA Today,* și, așezat confortabil într-o cutie de carton la fundul genții, l-am văzut pe Popper, ronțăind niște chipsuri.

— Pistă falsă, spuse J.P. Cutia umple geanta în așa fel încât nu-ți dai seama că e un câine în ea și îi lasă și un pic de spațiu să se miște. Iar ziarul îl maschează perfect. Zici că geanta e plină, dar nici nu adaugă greutate.

— Crezi c-o să meargă?

— Păi, zău, e atât de micuț… cât are? Două-trei kile? Face scandal?

M-am uitat neîncrezător la Popper, încovrigat pe fundul cutiei.

— Nu întotdeauna.

J.P. Își șterse buzele cu dosul mâinii și îmi dădu pachetul de chipsuri.

— Dă-i câteva jucărele de-astea dacă îl apucă viermuiala. O să faceți opriri cam la câteva ore. Așază-te cât mai la spatele autobuzului și ai grijă

să te duci mai departe de stație înainte să-i dai drumul să-și facă nevoile.

Mi-am pus geanta pe umăr și am susținut-o cu brațul.

— Îți dai seama? am spus.

— Nu. Dacă nu știu, nu. Dar pot să-ți spun un truc? Un secret de magician?

— Sigur.

— *Nu* te uita atâta la geantă! Uită-te în cu totul altă parte! La peisaj, la șireturile de la pantofi – în regulă, așa – exact! Trebuie să arăți sigur pe tine și firesc, ăsta-i tot șpilul. Deși merge și să te prefaci stângaci și să-ți cauți lentila căzută, dacă ți se pare că se uită careva mai strâmb. Împrăștie-ți cartofii, împiedică-te, fă-te că ți se bălăngăne paharul în mână – orice.

„Super!” m-am gândit. Nu degeaba firma se numea Lucky Cab.

El râse din nou, ca și cum aș fi gândit cu voce tare.

— Hei, e o regulă stupidă să nu primească câini în autobuz, spuse el, luând o înghițitură zdravănă din Red Bull. Adică, ce-ar trebui să faci? Să-l arunci lângă drum?

— Ești iluzionist cumva?

El râse.

— Cum ai ghicit? Fac un număr cu cărți de joc într-un bar la Orleans[238] – dacă ai fi fost de vârsta potrivită, te-aș fi invitat să vii să mă vezi într-o zi. Oricum, secretul e să *distrugi* întotdeauna atenția de la locul unde se petrece șmecheria. Asta e prima lege a magiei, ochelaristule. Pista falsă. Să nu uiți!

21.

Utah. În lumina răsăritului, San Rafael Swell[239] îmi desfășura sub ochi priveliști neomenești, ca de pe Marte: gresie și șisturi, chei și platouri înalte, țâșnind izolate din pământ, cu crestetele ruginii retezate. Mi-era greu să dorm, în parte din pricina drogurilor, în parte de teamă că Popper ar fi putut să se foiască sau să scheaune, dar el rămase tăcut în timp ce mergeam pe serpentinele muntoase, așezat în liniște pe locul de lângă mine, lângă fereastră. Din fericire, geanta mea fusese într-adevăr îndeajuns de puțin voluminoasă ca s-o pot lua cu mine în autobuz, lucru bun din mai multe motive: puloverul, *Pământul oamenilor*, dar în primul rând tabloul, care mi se părea că ar trebui protejat chiar și înfofolit cum era și invizibil, ca o icoană sfântă cărată de un cruciat în bătălie. În spate nu mai erau alți pasageri, doar un cuplu latino-american cu o înfățișare timidă, cu câteva vase de plastic în poală, și un bețivan bătrân care vorbea singur, și am mers întins pe drumurile șerpuitoare, traversând Utah și apoi până la Grand Junction[240], Colorado, unde ne-am oprit pentru cincizeci de minute. Mi-am lăsat geanta într-un dulap cu fise, l-am scos pe Popper în spatele stației de autobuz, departe de ochii șoferului, am cumpărat niște hamburgeri de la Burger King și i-am dat apă să bea din capacul unei cutii de plastic pentru mâncare pe care am găsit-o într-un tomberon. De la Grand Junction am dormit o oră și șaisprezece minute, până la oprirea din Denver, chiar când soarele cobora, unde eu și Popper am alergat nebunește, pur și simplu ușurați că ne dăduserăm jos din autobuz, am alergat atât de departe pe niște străzi necunoscute, cuprinse de umbre, încât aproape că mă temeam că ne pierduserăm, deși am fost bucuros să dau peste o cafenea hippy unde angajatele erau tinere și prietenoase („Adu-l și pe el!” îmi spuse fata cu păr mov de la tejghea când îl văzu pe Popper legat afară în față, „ne plac câinii!”) și unde am

cumpărat nu numai două sandvișuri cu curcan (unul pentru mine, unul pentru el), ci și o negresă de post și o pungă uleioasă de hârtie cu biscuiți vegetarieni de casă pentru câini.

Am citit până târziu – paginile crem deveneau galbene sub cercurile de lumină slabă de deasupra –, în timp ce întunericul necunoscut trecea în goană pe lângă noi, peste Marea Cumpănă a Apelor[241], coborând din Munții Stâncoși. Popper era mulțumit după zbenguiala din Denver și sforăia fericit în cutie.

La un moment dat am dormit, apoi m-am trezit și am citit din nou. La două noaptea, exact în timp ce Saint-Exupéry povestea cum se prăbușise cu avionul în deșert, am ajuns în Salina[242], Kansas („Intersecția din mijlocul Americii") – douăzeci de minute oprire, sub o lampă cu sodiu asaltată de fluturi de noapte, unde eu și Popper am alergat în întuneric prin parcarea unei benzinării abandonate. Eram cu capul plin de paginile cărții și în același timp exultam la gândul că, în mod straniu, mă aflam pentru prima oară în viață în situația mamei – oare, în călătoriile cu tatăl ei, trecuse vreodată cu mașina prin orașul acesta, cu mașinile care goneau pe lângă noi pe breteaua de ieșire de pe autostradă spre Ninth Street, cu silozurile luminate de cereale ca niște nave spațiale profilate în deșertăciunea din jur, vizibile la mare depărtare? întorși în autobuz – somnoroși, murdari, sleiți de puteri și înfrigurați –, eu și Popcik am dormit de la Salina la Topeka[243] și de la Topeka la Kansas City[244], Missouri, unde am oprit chiar la răsăritul soarelui.

Mama îmi povestise deseori cât de plat era ținutul unde copilărise – atât de neted că vedeai cicloanele rotindu-se peste câmpuri la zeci de kilometri depărtare –, dar tot nu mi-a venit să cred cât era de vast, cât de nesfârșit de monoton se arăta cerul uriaș, încât te simțeai strivit și oprimat de infinitul lui. În St. Louis, pe la prânz, am avut o

întrerupere de o oră și jumătate (timp mai mult decât suficient ca să-l plimb pe Popper și pentru un sandviș oribil cu friptură de vită drept dejun, deși cartierul era prea periculos ca să ne aventurăm mai departe) și, întorși în autogară, ne-am transferat într-un alt autobuz. Apoi, după numai o oră sau două, m-am trezit, în autobuzul oprit, și l-am văzut pe Popper șezând tăcut, cu vârful nasului ieșit din geantă, și pe o negresă de vârstă mijlocie, dată cu ruj roz strălucitor, în picioare lângă mine, tunând:

— Nu puteți călători cu câinele în autobuz!

M-am holbat la ea, dezorientat. Apoi, spre groaza mea, mi-am dat seama că nu era un pasager oarecare, ci însăși șoferița, cu șapcă și uniformă.

— Ați auzit ce-am spus? repetă ea, clătinând agresiv din cap. Era masivă ca un boxer; ecusonul prins pe sânu-i impresionant purta inscripția „Denese”. Nu *aveți voie* cu câinele în *acest* autobuz!

Apoi, nerăbdătoare, făcu un gest fluturând din mână ca și cum mi-ar fi spus: „Vârâ-l naibii înapoi în geantă!”

I-am acoperit lui Popper capul, lucru care nu păru să-l deranjeze, și am rămas pe scaun cu stomacul strâns într-un nod. Ne opriserăm într-un orășel numit Effingham, în Illinois: case luate din Edward Hopper, curți ca niște butaforii, un panou cu litere de mână pe care scria: „Răscrucea tuturor oportunităților!”

Șoferița se întoarse, parcurgând cu degetul un arc de cerc prin aer:

— E cineva aici în spate care are ceva împotriva acestui animal?

Ceilalți pasageri din fundul autobuzului – un tip neîngrijit, cu o mustață cu vârfurile lăsate; o femeie în toată firea cu aparat dentar; o negresă neliniștită cu fetița ei; un moș cu o față de W.C. Fields[245], cu tuburi în nas și un vas cu oxigen – părură cu toții prea luați prin surprindere ca să

scoată o vorbă, deși fetița, cu ochii ei rotunzi, dădu din cap aproape imperceptibil: „Nu”.

Șoferița așteptă. Privi în jur. Apoi se întoarse către mine.

— Bun. Aveți noroc tu și potaia ta, scumpule! Dar dacă *vreunul* – îmi făcu ea cu degetul – *unul singur* dintre pasagerii de aici din spate se plânge de voi, *indiferent* la ce oră, o să trebuiască să vă dau jos imediat. Ai înțeles?

Nu mă lăsa pe marginea drumului, deci? Am clipit doar, prea speriat ca să mă mișc sau să scot vreun cuvânt.

— *Ai înțeles*? repetă ea, mai amenințătoare.

— Mulțumesc…

Ea dădu din cap cu un gest bătăios.

— *A, nu*! Nu-mi mulțumi, scumpete! Pentru că te dau jos fără discuții dacă primesc fie și o singură reclamație despre tine. Una singură.

Am rămas tremurând, în timp ce ea străbătu cu pași mari intervalul și porni motorul. Când am cotit afară din parcare, mi-a fost teamă până și să mă uit către ceilalți pasageri, deși i-am simțit pe toți că mă priveau.

Lângă genunchiul meu, Popper scoase un oftat ușor și se așeză mai comod. Oricât mi-era de drag și oricât de rău îmi părea pentru el, nu avusesem niciodată impresia că, în calitatea lui de câine, era cine știe ce interesant sau inteligent. Din contră, îmi dorisem de multe ori să fi fost un câine mai deosebit, un border collie sau un labrador, sau vreun câine salvat de la eutanasiere, o corcitură de pit bull de la vreun adăpost, un maidanez certăreț care să alerge după toate mingile și să muște, o jucărie exuberantă, un câine cu care să-mi fie rușine să merg pe stradă. Nu că Popper n-ar fi fost simpatic; de fapt, era exact genul de cățel blănos și pus pe zbenguială care le place multora; eu poate nu, dar cu siguranță vreo fetiță precum cea care stătea vizavi de mine l-ar fi găsit pe marginea

drumului și l-ar fi luat acasă să-i prindă fundițe în păr.

Am rămas pe scaun, înțepenit, retrăind momentele de teroare de mai devreme: chipul șoferiței, spaima mea. Ceea ce mă înfricoșa cel mai tare era faptul că îmi dădeam seama foarte bine că, dacă femeia mă punea să-l dau jos pe Popper din autobuz, avea să trebuiască să cobor și eu cu el (și să fac ce?), în mijlocul cine știe cărui câmp din Illinois. Să stau pe marginea drumului, în ploaie, printre lanuri de porumb. Cum de mă atașasem de un animal atât de ridicol? Un cățel pufos ales de Xandra?

Am rămas treaz și atent tot timpul cât am trecut prin Illinois și Indiana, oscilând de la o stare de spirit la alta, prea speriat ca să mai adorm. Copacii erau goi, pe verande se vedeau dovleci putreziți, rămași de la Halloween. Vizavi de mine, pe partea cealaltă a autobuzului, mama își cuprinsese fetița cu un braț și îi cânta încet *You are my sunshine*[246]. Nu mai aveam de mâncare decât niște sfărâmături de la chipsurile pe care mi le dăduse taximetristul; și, cu un gust sărat și neplăcut în gură, privind pe fereastră defilarea câmpurilor industriale și a orășelelor uitate de lume, m-am simțit înfrigurat și părăsit, cu ochii la terenurile pustii de fermă și cu gândul la cântecele pe care mi le cânta mama pe vremuri. *Toot toot tootsie goodbye, toot toot tootsie don't cry*[247]. În fine, în Ohio, după căderea întunericului, când luminile se aprindeau în căsuțele triste, risipite, m-am simțit suficient de în siguranță ca să moțăi puțin, dând din cap în somn, până la Cleveland, oraș rece, cu lumini albe, unde am schimbat autobuzul la două noaptea. Mi-a fost teamă să-l scot pe Popper la plimbarea prelungită de care știam că are nevoie, ca nu cumva să ne vadă cineva (căci ce ne-am fi făcut dacă eram descoperiți? Am fi rămas în Cleveland pentru totdeauna?). Dar și el părea speriat; și am rămas tremurând la un colț de stradă vreme de zece

minute, apoi i-am dat puțin apă, l-am pus în geantă și m-am întors la autogară în autobuz.

Era toiul nopții, și toată lumea părea pe jumătate adormită, lucru care a făcut transferul mai ușor; am schimbat din nou mașina a doua zi la prânz, în Buffalo, unde autobuzul a plecat strivind sub roți măzărichea depusă în autogară. Vântul era mușcător, umed, insistent; după doi ani în deșert, uitasem cum era iarna adevărată – brută și înverșunată. Boris nu-mi răspunsese la niciun mesaj, ceea ce era poate de înțeles din moment ce le trimiteam pe telefonul lui Kotku, dar am mai trimis unul oricum: SUNT LA BFALO, AJUNG NY CTY ÎN 2 NOPȚI. EȘTI OK? VEȘTI DE LA X?

De la Buffalo mai e o bucată zdravănă până la New York; dar, în afară de o oprire febrilă, ca prin vis, în Syracuse, unde l-am scos pe Popper să se dezmorțească, i-am dat apă și am cumpărat pentru fiecare câte un ștrudel cu brânză pentru că nu exista nimic altceva, am reușit să dorm aproape tot drumul, prin Batavia, Rochester, Syracuse și Binghamton, cu obrazul lipit de geamul care lăsa să treacă un fir de aer rece, în timp ce huruitul motorului mă trimitea înapoi la *Pământ al oamenilor* și la carlinga singuratică zburând la mare înălțime deasupra deșertului.

Probabil că începusem să mă îmbolnăvesc pe nesimțite încă de la oprirea din Cleveland, dar, când am coborât în sfârșit din autobuz, la stația terminus, pe teritoriul Autorității Portuare, era deja seară, iar eu ardeam de febră. Mi-era frig, mă clătinam pe picioare, iar orașul după care îmi fusese atât de dor mi se păru străin, zgomotos și rece, plin de noxe, de gunoaie și de necunoscuți care se grăbeau în toate părțile.

Terminalul forfotea de polițiști. Oriîncotro mă uitam erau indicatoare de adăposturi pentru copii și tineri fugari, numere de telefon pentru situații de criză; o femeie în uniformă de polițist s-a uitat

pieziș la mine în timp ce mă grăbeam să ies – după mai bine de șaizeci de ore în autobuz eram murdar și obosit și știam că n-aș fi trecut de un control –, dar nimeni nu m-a oprit, iar eu nu m-am uitat în spate până când n-am ieșit pe ușă și nu m-am depărtat suficient. Câțiva bărbați de vârste și naționalități diferite mi s-au adresat pe stradă, voci scăzute, venind din mai multe direcții („Hei, frățioare! încotro mergi? Vrei să te duc undeva?”), dar, deși un tip roșcat în special părea drăguț și normal, și nu mult mai în vârstă ca mine, încât ai fi zis că îmi putea fi prieten, cunoșteam suficient de bine orașul ca să-i ignor salutul plin de vioiciune și să continui să merg ca și cum aș fi știut foarte bine încotro mă îndreptam.

Credeam că Popper avea să fie fericit să iasă din cutie și să meargă în sfârșit pe propriile picioare, dar, când l-am pus jos pe trotuarul de pe Eighth Avenue, a fost copleșit și prea speriat ca să meargă mai mult de câteva sute de metri; nu fusese niciodată pe o stradă de metropolă, totul îl înspăimânta (mașinile, claxoanele, picioarele oamenilor, pungile de plastic suflate de vânt pe trotuar) și sărea întruna înainte, se repezea la trecerile de pietoni, țopăia în toate părțile bezmetic, sărind în spatele meu, îngrozit și răsucindu-mi lesa în jurul picioarelor, încât la un moment dat m-am împiedicat și aproape am căzut în fața unei dube care se grăbea să mai prindă lumina verde.

După ce l-am luat în brațe, în timp ce el pedala nebunește din picioare, și l-am vârât înapoi în geantă (unde s-a apucat să zgârie și să pufăie exasperat și abia după aceea s-a liniștit), m-am oprit în mijlocul aglomerației – era ora de vârf – încercând să mă orientez. Totul părea mult mai murdar și mai puțin prietenos decât îmi aminteam, și mai rece, străzile erau cenușii ca niște ziare vechi. *Que faire*?[248] cum îi plăcea mamei să spună.

Aproape că o auzeam rostind cuvintele cu vocea ei cristalină, nepăsătoare.

Mă întrebasem de multe ori, când îl vedeam pe tata scotocind prin casă, trântind ușile bufetelor de bucătărie și plângându-se că voia ceva de băut, cum era să simți că „vrei să bei ceva” – cum era să simți că vrei alcool, și nimic altceva, nu apă, nu Pepsi, nimic. „Acum”, m-am gândit deprimat, „știu cum e”. Muream după o bere, dar știam că nu pot să intru într-un magazin și să încerc să cumpăr una fără buletin. M-am gândit cu nostalgie la votca domnului Pavlikovsky, sursa zilnică de căldură pe care ajunsesem să o consider parte din viață.

Mai mult: muream de foame. Eram la câțiva pași de o patiserie elegantă și mă simțeam atât de flămând încât am intrat direct acolo și am cumpărat prima brioșă care mi-a sărit în ochi (cu aromă de ceai verde, după cum s-a dovedit, și un soi de cremă de vanilie, ciudată, dar oricum delicioasă). Aproape imediat, zahărul m-a făcut să mă simt mai bine; și, în timp ce mâncam, lingându-mi crema de pe degete, am rămas uimit, cu ochii țintă la mulțimea care părea să se îndrepte atât de hotărâtă undeva. În clipa când plecasem din Las Vegas fusesem mult mai sigur de cum aveau să se desfășoare lucrurile. Oare doamna Barbour avea să sune la Protecția Copilului să le spună că apărusem din nou? Pe atunci mă gândisem că nu; dar acum mă întrebam dacă chiar așa ar fi fost. Era de asemenea problema nu chiar atât de puțin însemnată a lui Popper, întrucât (pe lângă lactate, nuci, scoci, muștar și alte vreo douăzeci și cinci de obiecte obișnuite de uz casnic), Andy avea o alergie violentă la câini – nu doar la câini, ci și la pisici, cai și animale de circ și la porcușorul de Guineea („Pig Newton”[249]) pe care clasa noastră îl avusese într-a doua, motiv pentru care familia Barbour nu ținea niciun animal de casă. În Las Vegas asta nu mi se păruse o problemă insurmontabilă, dar acum, stând pe trotuarul de pe

Eighth Avenue în frig și semiobscuritate, mi se părea.

Neștiind ce altceva să fac, am luat-o spre est, către Park Avenue. Vântul mă izbea scormonitor în față, iar mirosul de ploaie din aer mă făcea nervos. Cerul din New York părea mult mai jos și mai greu decât cel din Vest – nori murdari, parcă șterși cu radiera, ca mâna de creion pe o hârtie grosieră. Era ca și cum desertul, deschiderea lui, îmi ajustase vederea la distanță. Aici totul părea rece, umed și închistat.

Mersul pe jos m-a ajutat să-mi dezmorțesc picioarele. Am pornit-o spre est către bibliotecă (leii[250]! Am rămas nemișcat o clipă, ca un soldat întors din război care vede primele semne ale căminului) și apoi am cotit-o pe Fifth Avenue – felinarele se aprinseseră și strada era încă destul de circulată, deși începea să se golească de seară) – până pe Central Park South. Oricât eram de obosit și de înghețat, inima mi s-a oprit în loc când am văzut parcul și am traversat în fugă Fifty-Seventh (strada bucuriei[251]!) ca să intru în desișul de copaci. Mirosurile, umbrele, chiar și trunchiurile palide pătate ale platanilor m-au însuflețit, și totuși era ca și cum vedeam un alt parc dedesubtul celui vizibil, o hartă a trecutului, un parc-fantomă întunecat de amintiri – ieșiri cu școala și vizite la grădina zoologică făcute cu mult timp în urmă. Mergeam pe trotuar pe latura cu Fifth Avenue, scotocind cu privirea interiorul parcului, și aleile erau adumbrite de copaci, scăldate în halourile felinarelor, misterioase și ispititoare ca pădurea din *Șifonierul, leul și vrăjitoarea*[252]. Dacă aș fi cotit și aș fi luat-o pe vreuna dintre aleile acelea luminate, aș fi pășit oare într-un alt an, poate chiar într-un alt viitor, în care mama – abia ieșită de la serviciu – m-ar aștepta ușor zgribulită pe bancă (banca noastră) de lângă iaz, punând telefonul la loc în geantă, ridicându-se să mă sărute, „Bună, dulceață, cum a fost la școală, ce vrei să mănânci de seară?”

Apoi, dintr-odată, m-am oprit. O siluetă familiară într-un costum sobru trecuse pe lângă mine, ștergându-mă cu umărul, și mergea cu pași mari înaintea mea pe trotuar. Coama uimitoare de păr alb se distingea în întuneric, un păr alb care arăta de parcă ar fi trebuit purtat lung și legat la spate cu o fundă; omul era preocupat, mai șifonat decât de obicei, dar oricum l-am recunoscut imediat, după unghiul în care își ținea capul și care îmi amintea vag de Andy: domnul Barbour, cu servietă cu tot, întorcându-se acasă de la muncă.

Am alergat să-l ajung din urmă.

— Domnule Barbour! am strigat.

Vorbea singur, deși nu-mi dădeam seama ce spunea.

— Domnule Barbour, sunt Theo! am spus cu voce tare, prinzându-l de mânecă.

Cu o violență extremă, el se întoarse și-mi smulse mâna de pe a lui. Era fără îndoială domnul Barbour: l-aș fi recunoscut dintr-o mie. Dar ochii îndreptați asupra mea erau ai unui străin – strălucitori, înverșunați și plini de dispreț.

— Nu mai am foi de împărțit! strigă el cu voce înaltă. Piei de-aici!

Ar fi trebuit să recunosc mania. Era o versiune accentuată a privirii pe care o avea tata uneori în zilele de meciuri – sau, la fel, atunci când își luase avânt și mă lovise. Nu mă aflasem niciodată în preajma domnului Barbour în momentele când nu-și luase medicamentele (Andy, cum era de așteptat, fusese reținut în descrierea „crizelor de entuziasm” ale tatălui său, nu știam pe atunci de episoadele în care încercase să-l sune pe secretarul de stat sau să plece la muncă în pijama; iar furia aceasta era atât de străină buimacului și neatentului domn Barbour pe care îl cunoșteam eu, că n-am putut decât să mă dau înapoi rușinat. El mă privi scăpărând din ochi o clipă lungă, apoi își scutură mâneca (de parcă aș fi fost murdar, de parcă l-aș fi contaminat atingându-l) și se îndepărtă cu pași lungi.

— I-ai cerut bani? mă întrebă un alt bărbat care apăruse pe nesimțite lângă mine în timp ce rămăsesem sideral pe trotuar. I-ai cerut? spuse el mai insistent, căci mă răsucisem cu spatele.

Era scund și durduliu, avea un costum banal de corporatist și înfățișare de tată de familie, iar la vederea ținutei lui îngrozitor de stângace mă trecu un fior. Când am încercat să-l ocolesc, el mi se puse în cale și-mi așeză o mână grea pe umăr. Speriat, l-am evitat și am fugit în parc.

Am luat-o către iaz, pe alei îngălbenite, acoperite cu un strat gros de frunze, și m-am dus din reflex direct către „locul de întâlnire” (cum numeam eu și mama banca noastră) și m-am așezat acolo tremurând. Păruse un noroc incredibil, fabulos, să dau de domnul Barbour pe stradă; timp de poate cinci secunde crezusem că, după uluiala și stingherealа de început, avea să mă salute bucuros și să înceapă cu întrebările, „ah, nu contează, nu contează, o să avem timp mai târziu”, și să meargă cu mine până la apartament. „Sfinte Sisoe, ce aventură! Stai să vezi ce fericit va fi Andy!”

Dumnezeule, m-am gândit, trecându-mi mâna prin păr, încă zguduit. Într-o lume ideală, domnul Barbour ar fi fost cel pe care mi-aș fi dorit *cel mai mult* să-l întâlnesc întâmplător pe stradă din familia sa – mai mult decât pe Andy, cu siguranță mai mult decât pe frații și pe sora lui Andy, mai mult chiar decât pe doamna Barbour, cu pauzele ei glaciale, politețurile ei și codurile ei de comportament necunoscute mie, cu privirea ei insondabilă și cutremurătoare.

Mi-am verificat, din obicei, telefonul pentru a zecea mia oară, cum mi se părea, sperând să găsesc vreun mesaj, și am fost extrem de încântat să citesc în sfârșit unul, venit de pe un număr necunoscut mie, dar care trebuia să fi fost trimis de Boris. BUNĂ! SPER CĂ EȘTI OK, ȚI-A TRKT FURIA. SUN-O PE X, MĂ BATE LA KAP.

Am încercat să-l sun – îi scrisesem cred de vreo cincizeci de ori de pe drum –, dar nimeni nu răspundea la numărul acela, iar telefonul lui Kotku mă trimitea direct la robot. Xandra n-avea decât să mai aștepte. Întorcându-mă spre Central Park South cu Popper, am cumpărat trei hot dogi de la o gheretă care tocmai se închidea (unul pentru Popper și două pentru mine) și, în timp ce mâncam, pe o bancă mai retrasă de la intrarea Scholars Gate[253], mi-am evaluat alternativele. În fanteziile mele din deșert, îmi trecuseră uneori prin minte imagini perverse cu mine și Boris trăind pe străzi, în jurul piețelor St. Mark's Place sau Tompkins Square, poate chiar stând și zăngănindu-ne paharele cu mărunțiș exact la un loc cu skaterii care cândva rânjeau la mine și la Andy în uniformele noastre de școală. Dar perspectiva reală de a dormi pe stradă părea acum mult mai puțin atrăgătoare când stăteam singur și dârdâind de febră în frigul de noiembrie.

Culmea ironiei era că mă aflam la vreo cinci străzi de casa lui Andy. M-am gândit să-l sun – poate să-l rog să ne întâlnim – și apoi am hotărât să nu. Cu siguranță puteam să-l sun dacă ajungeam la disperare; ar fi ieșit cu siguranță din casă sub cine știe ce pretext, mi-ar fi adus un schimb de haine și bani luați pe furiș din poșeta mamei lui și – cine știe – poate câteva sandvișuri cu carne de crab rămase de la vreo recepție sau o mână din amestecul acela de alune și nuci pe care îl găseai oricând în casa Barbour. Dar simțeam încă înțepătura dureroasă a „foilor de împărțit". Oricât de mult îl plăceam pe Andy, trecuseră aproape doi ani. Și nu puteam uita cum mă privise domnul Barbrour. Era limpede că se întâmplase ceva, ceva rău, doar că nu știam ce anume – deși, în combinația generalizată de rușine, nimicnicie și senzația că sunt o povară care nu mă părăsise niciodată cu totul, aveam conștiința faptului că eram cumva eu însumi responsabil.

Fără să vreau – mă uitam undeva în gol – mi-am intersectat privirea cu a unui bărbat de pe o bancă de vizavi. Mi-am ferit imediat ochii, dar era prea târziu; tipul se ridică și veni spre mine.

— Ce corcitură simpatică! spuse el, aplecându-se să-l mângâie pe Popper, și apoi, văzând că nu răspund; Cum te cheamă? Te deranjează dacă stau lângă tine?

Era un tip vânos, mic de statură, dar probabil zdravăn, și mirosea. M-am ridicat, ocolindu-i privirea, dar, în timp ce mă întorceam să plec, el întinse brusc mâna și mă prinse de încheietură.

— Care-i problema, spuse el cu o voce rău prevestitoare, nu-ți place de mine?

M-am răsucit, mi-am smuls mâna și am luat-o la fugă. Popper fugea în urma mea, spre stradă, prea repede, nu era obișnuit cu traficul urban, veneau mașini – l-am înhățat de jos chiar la timp și am traversat în goană Fifth Avenue până la Pierre[254]. Urmăritorul meu – rămas prizonier pe trotuarul celălalt, căci lumina semaforului se schimbase – fusese luat la ochi de câțiva trecători, dar, când am privit din nou înapoi, din cercul sigur de lumină răspândit de becurile puternice de la intrarea în hotel – cupluri elegante, portari care chemau taxiuri –, am văzut că dispăruse înapoi în parc.

Străzile erau mult mai zgomotoase decât mi le aminteam – iar mirosurile, mai tari. La colțul cu A la Vieille Russie[255] am fost copleșit de putoarea obișnuită de Midtown: trăsuri cu cai, gazele de eșapament ale autobuzelor, parfum și urină. Considerasem în tot acest timp Las Vegasul numai ca pe o oprire temporară – adevărata mea viață era la New York – dar era într-adevăr? „Nu mai era”, m-am gândit cu groază, scrutând șuvoiul tot mai subțire de trecători care se vânzoleau pe lângă Bergdorf.

Deși mi-era frig și tot corpul mă durea de febră, am mers pe jos vreo zece intersecții, încercând încă să alung vâjâiala și senzația de înțepeneală pe

care le simțeam în picioare, vibrația atotputernică a autobuzului. Dar, până la urmă, frigul m-a dat gata și am făcut semn unui taxi; ar fi fost un drum ușor cu autobuzul, poate jumătate de oră, drept pe Fifth până în Village, doar că, după trei zile continue în autocar, nu mai suportam gândul de a mă lăsa hurducat într-un autobuz nici măcar un minut.

Nu mă încânta ideea de a apărea la ușa lui Hobie zgribulit cum eram – chiar deloc, căci nu mai ținusem legătura de la o vreme, din vina mea, nu a lui; la un moment dat, încetasem pur și simplu să-i mai scriu. Pe de o parte, era în ordinea firească a lucrurilor; pe de alta, speculațiile lui Boris („poponar bătrân?”) mă îndepărtaseră subtil de el, și ultimele lui două sau trei scrisori rămăseseră fără răspuns.

Mă simțeam prost; groaznic. Deși merseserăm puțin, probabil că ațipisem pe bancheta din spate, pentru că, atunci când taximetristul a oprit și m-a întrebat: „Aici e bine?”, am sărit brusc în sus, și o clipă am rămas năuc, luptându-mă să-mi amintesc unde eram.

Magazinul – am observat, în timp ce taxiul se îndepărta – era închis și întunecat, ca și cum nici n-ar fi fost deschis vreodată în tot timpul cât lipsisem din New York. Geamurile erau soioase și, uitându-mă înăuntru, am văzut că o parte din mobilă fusese învelită în cearșafuri. Nimic altceva nu se schimbase, doar că toate cărțile vechi și antichitățile mărunte – papagalii de marmură, obeliscurile – puseseră pe ele încă un strat de praf.

Am simțit că-mi pierd tot curajul. Am rămas pe stradă un minut sau două și abia apoi mi-am luat inima-n dinți și am sunat la sonerie. Mi se păru că ecoul răsunase ore întregi undeva în străfundurile casei, deși probabil că nu dură decât foarte puțin; aproape că mă convinsesem singur că nu era nimeni acasă (și ce aș fi făcut atunci? M-aș fi întors pe jos în Time Square, aș fi încercat să găsesc un hotel ieftin sau m-aș fi dat singur pe

mâna polițiștilor?), când ușa se deschise foarte brusc și m-am trezit că în fața mea se afla nu Hobie, ci o fată de vârsta mea.

Era ea – Pippa. Încă micuță (eu crescusem mult mai înalt) și slabă, deși cu o înfățișare mult mai sănătoasă decât ultima oară când o văzusem, mai plină la față; cu o mulțime de pistrui; și cu părul altfel – păruse să-i fi crescut la loc cu o culoare și o textură diferite, nu blond-roșcat, ci de o culoare mai închisă, ruginie, și puțin ciufulit, ca al mătușii Margaret. Era îmbrăcată ca un băiat, în șosete și reiați, cu un pulover prea mare pentru ea, dar cu o eșarfă țipătoare în dungi roz și portocalii pe care ar fi purtat-o numai o bunicuță sărită de pe fix. Cu sprâncenele încruntate, politicoasă, dar reticentă, mă privi cu chipul inexpresiv, cu ochi galbeni-căprui: o străină.

— Ce doriți? spuse.

„M-a uitat”, m-am gândit, deznădăjduit. Cum putusem să mă aștept să-și amintească de mine? Trecuse atâta timp; în plus, știam că mă schimbasem. Era ca și cum ar fi văzut pe cineva despre care credea că e mort.

Și apoi, duduind pe scări, în spatele ei, într-o pereche de pantaloni pătați de chinos și un pulover tocit la coate, apăru Hobie. „S-a tuns”, fu primul meu gând; părul îi era mult mai scurt și mai alb decât îmi aminteam. Avea pe chip o expresie ușor iritată; pentru o clipă, m-am gândit, brusc deprimat, că nici el nu mă recunoscuse; și apoi:

— Dumnezeule mare! zise, dându-se brusc un pas înapoi.

— Eu sunt, am spus repede. Mi-era teamă că avea să-mi trântească ușa în față. Theodore Decker. Îți amintești?

Pippa îl privi iute – îmi recunoscuse în mod evident numele, chiar dacă nu mă mai știa *pe mine* – și surpriza prietenească de pe fețele lor mă copleși, încât am izbucnit în plâns.

— Theo!

Hobie mă strânse tare la piept, ca un tată, atât de îndârjit încât am început să plâng și mai tare. Apoi își puse mâna pe umărul meu, mâna aceea grea și apăsată care era întruchiparea stabilității și autorității înseși; mă conduse în casă, în atelier, printre mirosurile de poleială ștearsă și de lemn masiv la care visasem, pe scări în sus, în salonul de odinioară, cu catifelele, urnele și bronzurile sale.

— Ce mult mă bucur să te văd! spuse; și: Ți-e foame? Și: Arăți sleit; și Doamne-Dumnezeule, cât ai crescut! Și: Ia uite ce coamă! Ca Mowgli, băiatul din junglă! și (de data asta îngrijorat): Ți se pare cam închis aerul aici? Vrei să deschid o fereastră? și, când Popper scoase capul din geantă: Fii atent! Cine-i ăsta?

Pippa – râzând – îl ridică și-l giugiuli în brațe. Mă simțeam amețit de febră – radiind roșiatic, ca spirele unui radiator, și atât de desprins de realitate încât nici măcar nu mi-era rușine că plângeam. Nu eram conștient decât de ușurarea de a fi aici, de durerea din toate încheieturile și de preaplinul inimii.

În bucătărie am găsit supă de ciuperci, de care nu mi-era foame, dar care era caldă, iar eu înghețasem până în măduva oaselor – și, în timp ce mâncam (Pippa stătea cu picioarele încrucișate pe podea, jucându-se cu Popcik, mișcându-i ciucurele de la fularul ei de bunicuță în față, Popper/Pippa, cum de nu mă gândisem niciodată la asemănarea de nume?), i-am povestit lui Hobie, puțin, trunchiat, despre moartea tatei și despre ce se întâmplase. El, ascultând cu mâinile încrucișate la piept, avea o expresie extrem de îngrijorată pe chip, și sprâncenele încăpățânate i se încruntau tot mai tare pe măsură ce vorbeam.

— Trebuie s-o suni, spuse el. Pe soția tatălui tău.

— Dar nu e soția lui! E doar prietenă! Nici nu-i pasă de mine.

El clătină ferm din cap.

— Nu contează. Trebuie s-o suni și să-i spui că ești bine. Ba da, ba da, trebuie! spuse el, întrerupându-mă, căci mă pregăteam să obiectez. Niciun „dar”! Chiar acum! În clipa asta! Pips – pe peretele din bucătărie era un telefon vechi – hai cu mine, să ieșim de aici câteva minute!

Deși Xandra era probabil ultimul om de pe lume cu care mi-aș fi dorit să vorbesc – mai ales după ce dădusem iama în dormitorul ei și îi furasem banii din bacșișuri –, eram atât de ușurat să mă aflu aici, că aș fi făcut orice mi-ar fi cerut Hobie. Formând numărul, am încercat să-mi spun că probabil n-avea să răspundă (ne sunau atâția comis-voiajori și debitori tot timpul, încât Xandra rareori răspundea la apeluri de pe numere necunoscute). Așa că am fost surprinsă când i-am auzit vocea după primul târât al telefonului.

— Ai lăsat ușa deschisă, spuse aproape imediat, pe un ton acuzator.

— Poftim?

— Ai lăsat câinele să iasă. A fugit – nu-l găsesc nicăieri. Probabil l-a lovit o mașină sau mai știu eu ce.

— Nu. Priveam țintă bezna din curtea pavată cu cărămidă. Ploua, și picăturile cădeau cu furie pe pervazurile geamurilor, prima ploaie adevărată pe care o vedeam de aproape doi ani. L-am luat cu mine.

— Ah! Xandra păru ușurată. Apoi, răstindu-se: Unde ești? Cu Boris?

— Nu.

— Am vorbit cu el – părea scrântit. N-a vrut să-mi spună unde ești. Știu că știe. Deși acolo era încă devreme, vocea ei părea scrâșnită, ca și cum ar fi băut sau ar fi plâns. Ar trebui să pun poliția pe urmele tale, Theo. Știu că voi doi ați furat banii și toate celelalte.

— Da, exact așa cum tu ai furat cerceii mamei.

— Ce…?

— Cerceii cu smaralde. Au fost ai bunicii mele.

— *Nu* i-am furat. Se înfuriase. Cum îndrăznești? Larry mi i-a *dăruit,* după ce…

— Da. După ce i-a furat de la mama.

— Hm, scuză-mă, dar mama ta e moartă.

— Da, dar nu era atunci când i-a furat el. Cred că era cam cu un an înainte să moară. A luat legătura cu compania de asigurări, am spus, ridicând vocea ca să-i acopăr orice posibilitate de ripostă. Și a făcut plângere la poliție.

Nu știam dacă partea cu poliția era adevărată, dar ar fi putut foarte bine să fie.

— Hm, cred că n-ai auzit niciodată despre o chestie care se numește proprietate în comun a soților.

— Exact. Și cred că tu n-ai auzit de ceva care se numește moștenire de familie. Tu și tata nici măcar nu erați căsătoriți. N-avea niciun drept să ți-i dea.

Tăcere. Am auzit pocnetul brichetei la capătul firului și apoi pe ea trăgând din țigară, fără vlagă.

— Uite ce-i, puștiule! Pot să-ți spun ceva? Nu e vorba de bani, sincer. Și nici de fulgii ăia. Deși pot să-ți spun cu siguranță că eu nu făceam nimic de genul ăsta la vârsta ta. Ți se pare că ești deștept nevoie mare, și probabil ești, dar ai pornit-o pe un drum greșit, tu și cum-îl-cheamă ăla al tău. Da, da, spuse ea, ridicând vocea ca să mă oprească, și mie îmi place de el, dar băiatul ăla poartă ghinion.

— Tu cred că știi mai bine.

Ea râse palid.

— Ei da, am trăit câte ceva la viața asta – chiar *știu.* O s-o sfârșească la pârnaie înainte de optsprezece ani flăcăul ăla, și bag mâna-n foc că tu ai să-i fii tovarăș. De fapt, nu pot să te învinuiesc, spuse ea, ridicând din nou vocea, l-am iubit pe taică-tu, dar în mod cert nu era cine știe ce de capul lui, și, din ce mi-a spus el, nici maică-ta nu era.

— Bun. Asta-i tot. Du-te dracului! Eram atât de furios că tremuram. Închid.

— Nu, stai! Stai! Scuză-mă! N-ar fi trebuit să vorbesc așa despre mama ta. Nu asta voiam să-ți spun. Te rog! Mă asculți un minut?

— Sunt pe fir.

— Întâi și-ntâi – presupunând că te interesează – vreau să-l incinerez pe taică-tu. Ești de acord?

— Fă ce vrei.

— Nu-ți prea plăcea de el, așa-i?

— Asta e tot?

— Încă un lucru. Nu-mi pasă unde ești, sincer. Dar vreau o adresă unde să pot lua legătura cu tine.

— De ce?

— Nu face pe deșteptul! La un moment dat o să mă sune cineva de la școală sau așa ceva…

— Nu fi chiar atât de sigură!

— … și o să trebuiască, nu știu, să le spun ceva, unde ești. Doar dacă nu vrei să te trezești cu poza dată de poliție la ziar.

— Mi se pare puțin probabil.

— Puțin probabil, repetă ea imitându-mă, lungind vocalele cu răutate. Mda, poate. Dar tu dă-mi-o, pentru orice eventualitate, și cu asta încheiem. Fii atent, spuse ea, văzând că nu răspund, îți spun pe șleau, nu-mi pasă unde ești. Doar că nu vreau să cadă măgăreața pe mine în caz că e vreo problemă și trebuie să iau legătura cu tine.

— În New York este un avocat pe nume Bracegirdle. George Bracegirdle.

— Ai un număr de telefon?

— Caută-l! am spus.

Pippa venise în cameră să-i umple câinelui un castron cu apă, și m-am întors stingherit cu fața spre perete ca să nu trebuiască să mă uit la ea.

— *Brace Girdle*? spunea Xandra, așa-i zice? Ce panaramă de nume mai e și ăsta?

— Sunt sigur că ai să dai de el.

Urmă o tăcere. Apoi Xandra spuse:

— Știi ce?

— Ce?

— Ala care a murit era taică-tu. Tatăl tău. Și tu te porți de parcă ar fi fost… nu știu, aș zice un câine, dar *nici măcar* un câine. Fiindcă știu că ți-ar fi păsat dacă îl lovea vreo mașină pe Popper, cel puțin, așa cred.

— Să spunem că mi-a păsat de el exact atât cât i-a păsat lui de mine.

— Ei bine, dă-mi voie să-ți spun ceva! Tu și taică-tău semănați mai mult decât ți-ai putea imagina. Ești fiu-su bucățică ruptă.

— Iar tu ești o labagioaică nenorocită, am spus după o pauză scurtă și plină de dispreț – ripostă care mi s-a părut că rezuma cât se poate de bine situația.

Dar, multă vreme după ce închisese, în timp ce stăteam strănutând și dârdâind într-o baie fierbinte, dar și în ceața strălucitoare de după aceea (înghițind aspirinele pe care mi le dădea Hobie, urmându-l pe coridor până în camera liberă, igrasioasă, „arăți frânt, mai sunt paturi în ladă, nu, nu mai stăm la discuții, te las să te odihnești”), finalul conversației ei mi-a răsunat întruna în cap până când m-am întors cu fața în perna grea, cu miros străin. Nu era adevărat – nu mai adevărat decât ceea ce spusese despre mama. Chiar și vocea ei gâjâită de la capătul firului, amintirea ei, mă făcea să mă simt mânjit. „Dă-o naibii!” m-am gândit pe jumătate adormit. Trebuia să uit. Xandra era la ani-lumină depărtare. Dar, deși eram obosit mort – mai mult decât mort –, iar patul șubred de alamă era cel mai moale în care dormisem vreodată, vorbele ei mi-au traversat ca un fir negru toate visele din noaptea aceea.

PARTEA A TREIA

„Suntem atât de obișnuiți să ne prefacem
în fața altora, încât în cele din urmă
ne prefacem și față de noi înșine”.

François de la Rochefoucauld[256].

CAPITOLUL VIII

MAGAZINUL DIN SPATE

1.

Când m-am trezit de zdrăngănitul camioanelor de gunoi a fost ca și cum aș fi fost parașutat într-un alt univers. Mă durea gâtul. Întins nemișcat sub pătură, trăgeam în piept aerul întunecat, cu iz de flori și rădăcini uscate din castronaș, de lemn ars din cămin și – foarte slab – cu mirosul pătrunzător, ca de conifere, al terebentinei, rășinii și vernisului.

Am stat o vreme așa. Popper – care la început se încovrigase la picioarele mele – nu se vedea nicăieri. Dormisem în hainele de drum, soioase. În fine, împins de un acces de strănut, m-am ridicat în capul oaselor, mi-am tras puloverul peste cămașă și am bâjbâit pe sub pat ca să mă asigur că perna era încă acolo, apoi am luat-o cu pas greoi pe podeaua rece spre baie. Părul mi se uscase în smocuri prea încâlcite ca să le pot pieptăna, și, chiar și după ce l-am udat și am luat-o de la capăt, o șuviță era atât de încurcată, încât în cele din urmă am renunțat și am tăiat-o, chinuindu-mă, cu o forfecuță ruginită de unghii din sertar.

Dumnezeule, m-am gândit, întorcându-mă cu spatele la oglindă ca să strănut. Nu mă mai văzusem de ceva vreme în oglindă și abia dacă m-am recunoscut: maxilarul vânăt, o spuzeală de acnee pe bărbie, fața pătată și umflată de răceală – ochii umflați și ei, cu pleoapele îngreunate și somnoroși, dându-mi un aer nătâng, evaziv, de copil școlit acasă. Arătam ca un puștan crescut de vreo sectă și proaspăt eliberat de poliție, scos la iveală, bezmetic, din cine știe ce subsol ticsit de arme și de lapte praf.

Era târziu: ora nouă. Ieșind din cameră, am auzit emisiunea matinală de muzică clasică de pe WNYC, vocea familiară ca dintr-un vis a crainicului, numere din catalogul Köchel, calmul tihnit, același bâzâit cald de radio public în care mă trezisem în atâtea dimineți în apartamentul de pe Sutton Place. În bucătărie, l-am găsit pe Hobie la masă cu o carte.

Dar nu citea; privea fix în fața lui. Când mă văzu, tresări.

— Ei, deci te-ai sculat, spuse și se ridică să dea la o parte neglijent un teanc de plicuri și facturi ca să mă pot așeza. Era îmbrăcat de atelier, cu reiați roși la genunchi și cu un pulover vechi, maro-închis, zdrențuit și găurit de molii, iar începutul de chelie și părul tuns scurt îi dădeau înfățișarea

mătăhăloasă a senatorului de marmură de pe coperta manualului de latină al lui Hadley. Cum te simți?

— Bine, mulțumesc.

Vocea spartă, răgușită.

Sprâncenele se încruntară din nou, și Hobie îmi aruncă o privire aspră.

— Sfinte Dumnezeule! spuse el. Vorbești ca un corb.

Ce însemna asta? Cu obrajii împurpurați de rușine, m-am așezat încet pe scaunul pe care el îl trase pentru mine de sub masă, hârjâind podeaua, și, prea rușinat ca să-l privesc în ochi, mi-am fixat privirea asupra cărții lui: coperte de piele crăpată, *Viața și scrisorile* nu știu cărui lord, un volum vechi provenit probabil din vânzarea vreunei biblioteci de familie, bătrânul domn sau bătrâna doamnă cutărică din Poughkeepsie[257], o fractură de șold, fără copii, foarte trist.

Îmi turnă ceai și îmi împinse o farfurie. În încercarea de a-mi ascunde stingherealа, mi-am lăsat capul jos și m-am apucat sârguincios de pâinea prăjită – și aproape m-am înecat, căci mi-era prea greu să înghit din cauza durerii în gât. Am întins mâna prea repede să înșfac ceaiul, așa că l-am vărsat pe fața de masă și a trebuit să mă ridic grăbit să curăț.

— Nu, nu, nu contează, uite-aici…

Șervetul meu era ud fleașcă; nu știam ce să fac cu el; zăpăcit, l-am lăsat să cadă peste pâinea prăjită și mi-am vârât mâna sub lentilă să-mi frec ochii.

— Scuze, am spus stângaci.

— Scuze? Hobie se uita la mine de parcă l-aș fi întrebat cum se ajunge într-un loc pe care nu-l cunoștea. Ei, haide!

— Te rog, nu mă pune să plec!

— Cum ai spus? Să pleci? Unde să pleci? Își trase jos pe nas ochelarii în formă de semilună și se uită la mine peste marginea lor. Nu fi ridicol!

spuse, cu o voce jucăușă, vag enervată. Îți spun eu unde ar trebui să te pun să pleci – direct înapoi în pat. După cum vorbești, ai zice că te-a luat ciuma.

Dar vorbele lui nu m-au liniștit. Paralizat de rușine, hotărât să nu izbucnesc în plâns, m-am trezit că mă holbam insistent la locul părăsit de lângă aragaz unde fusese cândva coșul lui Cosmo.

— Aha, spuse Hobie, văzând încotro mă uitam. Da. Bineînțeles. Surd ca o babă, cu trei sau patru accese pe săptămână, și tot am fi vrut să trăiască la nesfârșit. M-am smiorcăit ca un bebeluș. Dacă mi-ai fi spus că Welty avea să se ducă înainte de Cosmo – cred că și-a petrecut jumătate din viață ducându-se cu cățelul ăla la veterinar… Uite ce-i! spuse el cu voce schimbată, aplecându-se și încercând să-mi surprindă privirea pentru că stăteam în continuare tăcut și nefericit. Fii serios! Știu că ai trecut prin multe, dar chiar nu ai de ce să-ți mai faci griji acuma. Arăți tare zguduit – ba da, ba da, arăți, spuse el răspicat. Arăți, și… sănătate! – spuse, strâmbându-se ușor – ai luat ceva care nu ți-a făcut bine, în mod sigur. Nu te speria – totul e în regulă. Du-te înapoi în pat, te rog, și discutăm pe îndelete mai târziu.

— Știu, dar… Am întors capul ca să-mi înăbuș un strănut umed, mucilaginos. Nu am unde să mă duc.

El se lăsă pe spate în scaun: afabil, politicos, atent, vag anacronic.

— Theo, zise atingându-și buza de jos cu degetul, câți ani ai?

— Cincisprezece. Cincisprezece jumătate.

— Și… părea să reflecteze la cum să pună întrebarea… cum rămâne cu bunicul tău?

— Ăăă… am făcut neajutorat, după o pauză.

— Ai vorbit cu el? Știe că n-ai unde să te duci?

— Păi, futu-i! – îmi scăpase, dar Hobie ridică o mână, ca să mă liniștească. Cum să-ți spun? Adică… nu știu dacă are Alzheimer sau mai știu eu ce, dar, când l-au sunat tipii de la Protecția

Copilului, nici măcar n-a cerut să stea de vorbă cu mine.

— Deci… – Hobie își lăsă bărbia grea în palmă și mă măsură cu o privire sceptică, de profesor de liceu – n-ai vorbit cu el.

— Nu… Nu e nimic personal… era o doamnă acolo, care ne-a ajutat.

Lisa, prietena Xandrei (îngrijorată, ținându-se după mine, arătându-se – cu blândețe, dar tot mai insistent – preocupată de nevoia de a anunța „familia") se retrăsese la un moment dat într-un colț să sune la numărul pe care i-l dădusem și închisese telefonul cu o asemenea expresie pe față, încât îi smulsese Xandrei singurul hohot de râs al serii.

— Deci, era o doamnă… spuse Hobie în tăcerea care se lăsase, cu o voce pe care ai folosi-o poate ca să vorbești cu un alienat mintal.

— Da. Adică… mi-am frecat fața cu o mână; culorile din bucătărie erau prea intense; mă simțeam amețit, scăpat de sub control – bănuiesc că Dorothy a răspuns la telefon, și Lisa a spus că a zis ceva de genul „bine, stați puțin!", nici măcar „o, nu!" sau „ce s-a întâmplat?" sau „ce groaznic!" numai „așteptați puțin, îl chem imediat", și apoi a venit bunicul la telefon, și Lisa i-a spus despre accident, și el a ascultat și pe urmă a spus că da, îi pare rău să audă așa ceva, dar pe un *ton*… ne povestea Lisa. Niciun „pot să vă ajut cu ceva?", niciun „când e înmormântarea?", nimic altceva. Numai ceva de genul mulțumim că ne-ați sunat, vă suntem recunoscători, la revedere. De fapt… aș fi putut să-i spun, am adăugat nervos, căci Hobie continua să nu răspundă. Pentru că, de fapt, nu-l plăceau deloc pe tata – chiar *nu-l* plăceau –, Dorothy e mama lui vitregă și s-au urât din prima zi, dar tata nu s-a înțeles niciodată nici cu Bunicu' Decker…

— Bine, în regulă, liniștește-te…

— … și, tata a avut niște probleme când a fost tânăr, o fi avut legătură cu bunicul – a fost arestat, dar nu știu pentru ce – serios, habar n-am, dar ei n-au vrut să aibă niciodată de-a face cu el de când țin eu minte și n-au vrut să aibă de-a face nici cu mine…

— Potolește-te! Nu voiam să…

— … pentru că, jur, abia dacă i-am cunoscut, nu știu ce fel de oameni sunt, dar n-aveau niciun motiv să mă urască – nu că bunicul ar fi vreun tip grozav, de fapt, s-a purtat destul de urât cu tata…

— Șșșt! Ajunge! N-am vrut să te presez în niciun fel, am nevoie doar să știu… nu acum, ascultă, spuse el, pentru că voiam să-l întrerup, dând din mâini ca să-mi respingă cuvintele ca și cum ar fi îndepărtat o muscă de pe masă.

— Avocatul mamei e aici. În oraș. Vrei să vii cu mine să-i facem o vizită? Nu, am spus fâstâcit, căci își încruntase din nou sprâncenele, nu un avocat avocat, un tip care se ocupă de bani. Am vorbit cu el la telefon, înainte să plec.

— Bun, zise Pippa – râzând, cu obrajii rozalii de frig – ce-i cu cățelul ăsta? N-a văzut în viața lui mașini?

Păr roșu aprins; căciula de lână verde; surpriza de a o vedea în lumina zilei a fost ca o găleată de apă rece. Mergea ușor șchiopătat, probabil de pe urma exploziei, dar cu o ușurință săltăreață, ca și cum s-ar fi pregătit – bizar, dar cu grație – să danseze; și era înfășurată în atâtea straturi împotriva frigului, încât arăta ca un cocon multicolor cu picioare.

— A miorlăit ca o pisică, spuse ea, desfășurându-și unul dintre cele câteva fulare cu model de la gât, în timp ce Popcik țopăia la picioarele ei cu capătul lesei în gură. Întotdeauna scoate sunetele astea ciudate? Știi cum? Dacă trece un taxi… zboară, pur și simplu! L-am dus ca pe un zmeu prin aer. Să vezi ce râdeau oamenii… Da, se aplecă ea și vorbească lui Popper, frecându-l ușor

pe cap cu încheieturile degetelor – tu, ai nevoie de o baie, nu? E maltez? spuse ea, ridicând capul.

Am dat furios din cap, cu mâna la gură, încercând să-mi înăbuș un strănut.

— Îmi plac așa de mult câinii! Abia dacă auzeam ce spune, atât eram de bulversat de privirea ei ațintită asupra mea. Am un album și am învățat toate rasele pe de rost. Dacă aș ține un câine mare, cred că aș vrea un Newfoundland, ca Nana din *Peter Pan,* iar dacă aș ține unul mic – nu știu, mă răzgândesc tot timpul. Îmi plac toți terierii mici – mai ales Jack Russel, sunt întotdeauna așa de amuzanți și de prietenoși pe stradă. Dar știu și un basenji[258] care e un câine minunat. Și acum câteva zile am făcut cunoștință cu un pechinez foarte drăguț. Mic, mic de tot și extrem de inteligent. În China, numai familia regală putea să-i dețină. Sunt o rasă foarte veche.

— Și maltezii sunt, am croncănit, bucuros că puteam să spun și eu ceva interesant. Existau și pe vremea grecilor antici.

— De asta l-ai ales? Pentru că e o rasă veche?

— Ăă…

Mi-am înăbușit un acces de tuse.

Ea spunea altceva acum – vorbea cu câinele, nu cu mine –, dar pe mine mă apucase un nou acces de strănutat. Hobie apucă la repezeală cel mai apropiat obiect care-i era la îndemnă – un șervet de masă – și mi-l întinse.

— Gata, ajunge! zise el. Treci înapoi în pat! Nu, nu, insistă, căci încercam să-i dau șervetul, ține-l! Acum spune-mi – cu un ochi la farfuria mea făcută praf, la ceaiul vărsat și la pâinea prăjită muiată – ce să-ți aduc la micul dejun?

Între două strănuturi, am ridicat apăsat din umeri, în felul acela rusesc pe care-l împrumutasem de la Boris: „orice”.

— Bun, în cazul ăsta, dacă nu ai nimic împotrivă, o să-ți fac niște cașă de ovăz. E mai bună la gât. Nu ai șosete?

— A…

Pippa era ocupată cu cățelul – pulover galben-muștar și părul de culoarea frunzelor toamna, iar culorile ei se amestecau și se împleteau cu nuanțele aprinse din bucătărie: mere cu dungi de culoare, lucioase, într-un castron galben, fâșia orbitoare de argintiu care scânteia pe cutia de cafea în care Hobie își ținea pensulele.

— Pijama? spunea Hobie. N-ai? Să văd ce găsesc de pe la Welty. Și, după ce te dezbraci, lasă-mi hainele alea să le bag în mașină! Acum, dă-i drumul! spuse el, plesnindu-mă pe umăr atât de brusc, încât am tresărit nervos.

— Sunt…

— Poți să rămâi. Oricât vrei. Și nu-ți face griji, am să merg cu tine la juristul acela, o să fie bine.

2.

Năuc, tremurând, am străbătut coridorul întunecat și m-am strecurat sub pătura grea și înghețată. Camera mirosea a umezeală, și, deși erau multe lucruri interesante la care aș fi putut să mă uit – o pereche de grifoni de teracotă, tablouri victoriene de mărgele, chiar și un glob de cristal –, pereții maroniu-închis, textura lor bogată, uscată, ca a pulberii de cacao, mă umpleau de senzația vocii lui Hobie și a lui Welty, un maroniu prietenos care părea să mi se impregneze în toate cutele minții și îmi vorbea în tonuri calde, desuete, încât, dus de curentul bolnăvicios al febrei, m-am simțit învelit și alinat de prezența lor; iar Pippa lăsase în urma ei un nimb schimbător, colorat, așa că mă gândeam, buimăcit, la frunze sângerii, la scânteile unui foc de tabără țâșnind în întuneric și la tabloul meu, cum ar fi arătat pe un fundal atât de greu de culoare, de întunecat, care absorbea lumina. Pene

galbene. O străfulgerare stacojie. Ochi negri strălucitori.

M-am trezit cu o smucitură – îngrozit, dând din mâini și din picioare, înapoi în autobuz, în timp ce cineva îmi scotea tabloul din geantă – și am văzut-o pe Pippa, cu părul ei mai aprins la culoare ca orice altceva din cameră, ridicând în brațe cățelul adormit.

— Scuze, dar trebuie să-l scot afară, spuse. Să nu strănuți spre mine!

M-am chinuit să mă ridic în coate.

— Scuze, salut! am spus prostește, trecându-mi un braț peste față; și apoi: Mă simt mai bine.

Ochii ei căprui-aurii cuprinseră camera cu o privire neliniștitoare.

— Te plictisești? Vrei să-ți aduc niște creioane colorate?

— Creioane colorate? Eram nedumerit. De ce?

— Păi, să colorezi, nu…?

— Ăăă…

— Nu-i nicio problemă. Nu trebuia decât să spui nu.

Ieși iute din cameră, cu Popcik lipăind după ea, lăsând în urmă o aromă de gumă cu scorțișoară, iar eu mi-am vârât capul în pernă, strivit de senzația a cât putusem să fiu de stupid. Deși aș fi preferat să mor decât să spun cuiva, mă temeam că folosirea nestăpânită a drogurilor îmi afectase creierul și sistemul nervos, și poate chiar sufletul într-un fel ireparabil și care poate nu se vedea imediat.

În timp ce zăceam făcându-mi o mie de griji, am văzut telefonul mobil piuind: GHICI UNDE SUNT? PISCINĂ @ MGM GRAND!!!

Am clipit de câteva ori. BORIS? am scris, la rândul meu.

DA.

Ce făcea acolo? EȘTI BINE? am întrebat.

DA, DAR FF SOMNOROS. AM LUAT ALEA 8 ☺.

Apoi, din nou:

SUPER TARE. DISTRACȚIE MAX. TU? PE SUB PODURI?

NYC, am scris. LA PAT. DC EȘTI LA MGM GR?

CU KT ȘI AMBER ȘI NIȘTE TIPI ☺.

apoi, o secundă mai târziu: AI AUZIT DE O BĂUT. WHITE RUSSIAN? F. BUNĂ LA GUST, DAR NU LA NUME.

O bătaie în ușă.

— Ești bine? spuse Hobie, vârând capul pe ușă. Vrei să-ți aduc ceva?

Am pus telefonul deoparte.

— Nu, mulțumesc.

— Spune-mi când ți-e foame, bine? E mâncare ca la balamuc, frigiderul e atât de încărcat că abia pot să închid ușa, am avut musafiri de Ziua Recunoștinței… Ce e zgomotul ăsta? spuse el, privind în jur.

— Telefonul meu, am spus.

Boris îmi scrisese: ULTIMELE DĂȚI A FOST INKREDBL!

— Bine, te las în pace. Dă-mi de știre dacă ai nevoie de ceva.

După ce a plecat, m-am întors cu fața la perete și i-am răspuns:

MGM GR? CU KT BEARMAN?

Răspunsul a sosit aproape instantaneu:

DA! PLUS AMBER, MIMI, JESSICA ȘI SORA LUI KT JORDAN, CARE E LA FAKULTATE. ☺

CUM NAIBA?

AI PLECAT CÂND NU TREBUIA!!! ☺

apoi, din nou, înainte să pot răspunde: TB SĂ PLEC, AMBER VREA TEL, E AL EI.

SUNĂ-MĂ MAI TÂRZIU, am răspuns. Dar n-a mai venit niciun răspuns – și avea să treacă mult, mult timp până să mai aud vreodată ceva de la Boris.

3
.

Ziua aceea și următoarele două, târșâindu-mă amețit prin casă într-o pijama veche și uimitor de moale a lui Welty, au fost atât de zăpăcite și de distorsionate de febră, încât mă trezeam în mod repetat în autogara din New York, fugind de oameni, ascunzându-mă în mulțime și strecurându-mă în canale cu apă uleioasă care picura pe mine, sau din nou în Las Vegas, în autobuzul orășenesc, trecând pe lângă clădiri de birouri bătute de vânt, cu geamuri în care se izbea nisipul, și fără un ban în buzunar să-mi plătesc biletul. Timpul îmi aluneca de sub picioare ca acele de gheață de pe șosea, străpuns de fulgere bruște când roțile îmi derapau și eram azvârlit în timpul obișnuit: Hobie care-mi aducea aspirine și bere de ghimbir cu gheață, Popcik – proaspăt spălat, pufos și alb ca zăpada – urcând dintr-un salt la picioarele patului și făcând curse peste picioarele mele.

— Uite! spuse Pippa, apropiindu-se de pat și înghiontindu-mă într-o rână ca să se poată așeza. Dă-te mai încolo!

M-am ridicat în fund, bâjbâind după ochelari. Visasem despre tablou – îl scosesem să mă uit la el sau nu? – și m-am pomenit aruncând priviri neliniștite în jur, ca să fiu sigur că îl vârâsem la loc înainte să merg la culcare.

— Ce s-a întâmplat?

M-am silit să-mi întorc ochii spre ea.

— Nimic.

Mă târâsem de mai multe ori sub pat numai ca să pun mâna pe fața de pernă și acum mă tot întrebam dacă nu cumva fusesem neglijent și o lăsasem să se vadă de sub pat. „Nu te uita în jos!” mi-am spus. „Uită-te la ea!”

— Uite, spuse Pippa. Ți-am făcut ceva. Întinde mâna!

— Uau! am spus, privind obiectul țepos, verde-crud, de origami din palma mea. Mulțumesc.

— Știi ce este?

— Ăăă…

O căprioară? O cioară? O antilopă? Alarmat, am ridicat ochii spre ea.

— Te dai bătut? O broască! Nu-ți dai seama? Uite, pune-o pe noptieră! Ar trebui să sară când o apeși aici, vezi?

În timp ce o învârteam pe toate părțile, stingherit, eram conștient de ochii ațintiți asupra mea – ochi care aveau în ei o lumină și o intensitate, o forță nepăsătoare ca a unei pisici.

— Pot să mă uit? îmi luase iPod-ul și răsfoia precipitată prin el. Hm! spuse. Drăguț! Magnetic Fields, Mazzy Star, Nico, Nirvana, Oscar Peterson[259]. Fără clasică?

— E câte ceva, am spus rușinat.

Tot ce înșirase ea, cu excepția Nirvanei, fusese de fapt muzica mamei, și chiar și Nirvana era în parte tot a ei.

— Ți-aș fi făcut niște CD-uri. Doar că mi-am lăsat calculatorul la școală. Bănuiesc că aș putea să-ți trimit pe e-mail – în ultima vreme am ascultat foarte mult Arvo Pärt[260], nu mă întreba de ce, trebuie să ascult la căști, altfel colegele mele de cameră se enervează.

Îngrozit că avea să mă surprindă uitându-mă fix la ea, incapabil să-mi desprind ochii, am urmărit-o cum îmi studia iPod-ul cu capul aplecat pe o parte: urechile rozalii, linia ușor înălțată a cicatricei ușor încrețită sub părul stacojiu. În profil, ochii plecați erau lungi, cu gene grele, cu un aer moale care îmi amintea de îngerii și de pajii din cartea despre *Maeștrii picturii nord-europene* pe care o împrumutasem de mai multe ori de la bibliotecă.

— Hei…

Cuvintele mi se uscau în gât.

— Da?

— Ăăă…

De ce nu mai era cum fusese? De ce nu-mi venea nimic în cap?

— Ooo… se uitase la mine și apoi începuse să râdă din nou, prea tare ca să poată vorbi.

— Ce este?

— De ce te uiți așa la mine?

— Așa cum? am spus, alarmat.

— Ca… Nu știam cum să interpretez fața cu ochii mari deschiși pe care o făcuse. O persoană care se sufoca? Un chip mongoloid? Un pește?

— Nu te supăra! Ești foarte serios. Doar că… se uită din nou spre iPod și izbucni iar în râs. Oho, spuse, Șostakovici, ce *intens*!

Ce își amintea oare? m-am întrebat, roșu ca racul de rușine, dar incapabil să-mi iau ochii de la ea. Nu era genul de întrebare care ar fi trebuit pusă, și totuși voiam să știu. Avea și ea coșmaruri? Teamă de mulțime? Momente de panică scăldată în sudoare? Avea vreodată sentimentul că se observă pe sine de la distanță, așa cum mi se întâmpla atât de des, ca și cum explozia mi-ar fi despărțit trupul și sufletul în două entități separate care rămâneau cam la doi metri depărtare una de cealaltă? Hohotele ei de râs aveau o nesăbuință care se hrănea din ea însăși și pe care o cunoșteam prea bine din nopțile mele aventuroase cu Boris, o tentă de frivolitate și de isterie pe care le asociam (în mine, cel puțin) cu faptul că fusesem atât de aproape de moarte. În unele nopți, în deșert, râsesem până la greață, ținându-mă de burta care mă durea, zguduită de hohote, încât m-aș fi aruncat bucuros în fața unei mașini ca să mă pot opri.

4.

Luni dimineață, deși nu eram nici pe departe refăcut, m-am smuls din amețeala durerilor în toate

încheieturile și a moțăielii, am șontâcăit conștiincios până la bucătărie și am sunat la biroul domnului Bracegirdle. Dar, când l-am cerut la telefon, secretara (după ce mă puse să aștept și apoi reveni un pic prea repede) mă informă că domnul Bracegirdle nu era în birou și nu, nu avea niciun număr unde putea fi găsit, și nu, din păcate, n-ar fi știut să-mi spună când se va întoarce. Voiam să-i transmit ceva?

— În cazul ăsta…

I-am lăsat numărul lui Hobie și tocmai îmi părea rău că nu mă prinsesem la timp să o rog să-mi facă o programare, când sună telefonul.

— 212, da? am auzit vocea inteligentă și nuanțată a lui Bracegirdle.

— Am plecat, am spus nătâng; răceala mă făcea să vorbesc pe nas și parcă fără logică. Sunt în New York.

— Da, mi-am dat seama. Vorbea pe un ton prietenesc, dar rece. Cu ce te pot ajuta?

I-am spus despre tata și l-am auzit cum trage adânc aer în piept.

— Așa deci, spuse el cu grijă, îmi pare rău să aflu asemenea vești. Când s-a întâmplat?

— Săptămâna trecută.

Mă ascultă fără să mă întrerupă; în cele câteva minute cât îmi trebui ca să-l pun la curent cu ultimele evenimente, l-am auzit refuzând să discute cu cel puțin alte două persoane la telefon.

— Pe cinstea mea! spuse, când am terminat de vorbit. Chiar că e o istorie de pomină, Theodore.

„Pe cinstea mea” – într-o altă dispoziție, poate că aș fi zâmbit. Era cu siguranță o persoană pe care mama o cunoscuse și o plăcuse.

— Trebuie să fi fost cumplit acolo pentru tine, spunea el. Bineînțeles, îmi pare nespus de rău de pierderea pe care ai suferit-o. E *teribil* de trist. Deși, foarte sincer – și mă simt mai bine să-ți spun asta acum –, atunci când tatăl tău și-a făcut apariția aici, nimeni n-a prea știut ce să facă. Mama ta ne

mărturisise, desigur, anumite lucruri – chiar și Samantha își exprimase îngrijorarea… în fine, după cum știi, a fost o situație dificilă. Dar nu cred că s-a așteptat cineva la asta. Niște brute cu bâte de baseball.

— Păi… „Brute cu bâte de baseball" – nu voiseм de fapt să se agațe de detaliul acesta. Nu știu, stătea doar acolo cu ea în mână. Nu m-a lovit.

— Într-adevăr, râse el, cu un râset lejer care spulberă orice tensiune – șaizeci și cinci de mii de dolari era o sumă *foarte* precisă. Trebuie să-ți spun de asemenea că mi-am depășit puțin atribuțiile de sfătuitor când am vorbit la telefon, dar, date fiind împrejurările, sper că ai să mă ierți. Doar că mirosisem ceva în neregulă.

— Cum adică? am spus siderat, după o scurtă pauză.

— La telefon. Banii. *Poți* să-i retragi, cel puțin din 529. O să plătești o penalizare mare la stat, dar se poate.

Se putea? Aș fi putut să-i scot? Prin minte îmi fulgeră un viitor alternativ: domnul Silver plătit, tata în halatul lui de baie verificând scorurile sportive pe Blackberry-ul lui, eu în clasa Spireţkăi, Boris tolănit în bancă vizavi de mine.

— Deși trebuie să-ți spun că banii sunt ceva mai puțini decât suma aceea, spunea domnul Bracegirdle. Sunt însă puși la păstrare și cresc întruna. Nu că n-am putea aranja să folosești o parte din ei acum, date fiind circumstanțele, dar mama ta era hotărâtă să nu se atingă de ei nici măcar când a avut probleme cu finanțele. Ultimul lucru pe care și l-ar fi dorit ar fi fost ca tatăl tău să pună mâna pe ei. Și, da, fie vorba între noi, cred că ai făcut foarte bine să te întorci aici din propriile economii. Scuze – în șoaptă, cu mâna la gură – am o întâlnire la unsprezece, trebuie să fug. Înțeleg că stai acum la Samantha, da?

Întrebarea mă lăsă cu gura căscată.

— Nu, am spus, la niște prieteni din Village.

— Aha, excelent. Dacă te simți bine acolo… În orice caz, acum mă tem că trebuie să o șterg. Ce părere ai dacă am continua discuția asta în biroul meu? Ți-o dau pe Patsy înapoi ca să faceți o programare.

— Perfect, am spus, mulțumesc, dar, când am închis telefonul, am simțit că mi se face rău, ca și cum cineva și-ar fi vârât mâna în pieptul meu, în dreptul inimii, și ar fi scos de acolo niște chestii umede și dizgrațioase.

— Totul în regulă? întrebă Hobie, traversând bucătăria și oprindu-se brusc să se uite la mine.

— Sigur.

Dar drumul până la camera mea a fost lung – și, odată ce am închis ușa și m-am băgat în pat, am început să plâng, înfundat, cu niște gâjâieli uscate, neplăcute, din gât, cu fața vârâtă în pernă, în timp ce Popcik mă lovea ușor peste bluză și îmi amușina neliniștit părul de la ceafă.

5.

Înainte de asta mă simțisem mai bine, dar cumva s-a făcut că vestea aceasta mi-a întors boala. Pe măsură ce ziua se scurgea și febra îmi creștea din nou într-o stare ametitoare de balans nesfârșit, nu m-am mai putut gândi decât la tata: „Trebuie să-l sun”, mă gândeam, tresărind de nenumărate ori din pat exact în clipa în care ațipeam; era ca și cum moartea lui nu fusese adevărată, ci doar o repetiție, o probă; moartea reală (cea permanentă) urma abia să se întâmple și aș mai fi avut timp s-o opresc dacă-l găseam, dacă ar fi răspuns la telefonul mobil, dacă Xandra ar fi reușit să-l prindă sunându-l de la muncă, „trebuie să vorbesc cu el, să-i spun”. Apoi, mai târziu – ziua se încheiase, era întuneric –, căzusem într-o

stare pe jumătate onirică, tulburată, în care tata îmi trăgea un perdaf pentru că nu fusesem în stare să fac niște rezervări de avion, când am observat luminile aprinse pe coridor și o umbră măruntă, luminată din spate – Pippa. Intră brusc în cameră cu pas împiedicat, aproape ca și cum ar fi împins-o cineva, uitându-se bănuitoare în spatele ei, spunând:

— Să-l trezesc?

— Așteaptă! am spus – în parte ei, în parte tatei, care se destrăma grăbit în întuneric, o gloată violentă de stadion de partea cealaltă a unei porți înalte, arcuite.

Când mi-am pus ochelarii, am văzut că îmbrăcase haina ca și cum avea de gând să iasă.

— Poftim? am spus, cu brațul peste ochi, amețit de strălucirea lămpii.

— Nu, scuză-mă! Doar că… am vrut… – își dădu o șuviță de păr de pe față – plec și voiam să-mi iau la revedere.

— La revedere?

— Ah! Sprâncenele palide i se uniră; se uită către pragul ușii, spre Hobie (care dispăruse) și apoi înapoi spre mine. Da. În fine. Părea puțin panicată. Trebuie să mă întorc. În seara asta. Oricum, mă bucur că te-am văzut. Sper ca totul să se aranjeze.

— În seara asta?

— Da, mă duc la aeroport. Sunt înscrisă la internat, spuse, pentru că mă holbam în continuare la ea. Am venit doar pentru Ziua Recunoștinței. Să mă vadă medicul. Îți amintești?

— A, da.

Mă uitam insistent la ea, sperând că eram încă adormit. Școala cu internat parcă îmi amintea de ceva, dar credeam că fusese ceva despre care visasem.

— Da… și ea părea să se simtă stingherită – păcat că n-ai venit aici mai devreme, a fost foarte plăcut. Hobie a gătit, am avut o grămadă de

musafiri. Oricum, am avut noroc că mi-au dat drumul – a trebuit să-i cer voie doctorului Camezind. La școala mea nu avem liber de Ziua Recunoștinței.

— Și ce faceți?

— Nu se sărbătorește. Adică… nu știu, s-ar putea să facă friptură de curcan sau așa ceva pentru cei care sărbătoresc.

— Ce școală e asta?

Când mi-a spus numele – cu o strâmbătură ușor ironică – am rămas șocat. Institutul Mont-Haefeli era o școală din Elveția – acreditată la limită, după spusele lui Andy – unde se duceau numai fetele cele mai stupide sau cu probleme.

— Mont-Haefeli? Serios? Credeam că e foarte… cuvântul „psihiatric* nu se potrivea. Uau!

— Mda. Mătușa Margaret spune că o să mă obișnuiesc. Luase broscuța origami de pe noptieră și o învârtea în mâini, încercând s-o facă să sară, numai că era acum îndoită și aplecată pe o rână. Iar peisajul e ca muntele de pe cutia cu carioci. Zăpadă pe vârfuri, pajiști cu flori și tot tacâmul. Altfel, e ca un film din ăla de groază european unde nu se întâmplă nimic.

— Dar…

Am simțit că îmi lipsea ceva sau poate eram încă adormit. Singura persoană pe care o cunoscusem vreodată care fusese la Mont-Haefeli era sora lui James Villiers, Dorit Villiers, și se spunea că fusese trimisă acolo pentru că îi înfipsese prietenului ei un cuțit în palmă.

— Da, e ciudată, spuse Pippa, rotindu-și prin cameră ochii plictisiți. E o școală pentru țicniți. Dar nu sunt multe care m-ar fi primit din cauza rănii de la cap. Au o clinică a lor, spuse ea, dând din umeri. Au medici permanent. E mai serios decât îți închipui. Adică, să știi că am probleme de când am fost lovită la cap, dar nu e vorba c-aș fi devenit o descreierată sau c-aș fi început să fur din magazine.

— Da, dar… încercam încă să-mi scot „filmul de groaza” din cap. Elveția? Sună bine.

— Dacă zici tu…

— Am cunoscut o fată, Lallie Foulkes, care fusese la Le Rosey[261]. Spunea că aveau o pauză de ciocolată în fiecare dimineață.

— Mda, nu știu. Noi nu primim nici măcar dulceață la pâinea prăjită. Avea mâna pistruiată și palidă pe fundalul hainei. Numai fetele care suferă de tulburări alimentare. Cine vrea zahăr în ceai trebuie să fure pachețele din camera surorilor medicale.

— Uh… Din rău în mai rău. Cunoști o fată Dorit Villiers?

— Nu. A fost acolo, dar pe urmă a fost trimisă în altă parte. Cred că a încercat să zgârie pe cineva pe față. Au pus-o sub cheie o vreme.

— Poftim?

— Ei, nu așa *se numește* acolo, spuse ea, frecându-și nasul. E o clădire ca o fermă căreia i se spune La Grange – știi, totul rustic, cu țărăncuțe false. E mai drăguț decât în cămine. Dar ușile au alarme, și clădirea e păzită tot timpul.

— Păi…

M-am gândit la Dorit Villiers – păr blond cârlionțat, ochi albaștri goi, ca un îngeraș imbecil din copacul de Crăciun – și n-am știut ce să spun.

— Acolo nu le pun decât pe fetele cu adevărate sărite de pe fix. În La Grange. Eu stau în Bessonat. Cu câteva fete care vorbesc franceza. Ar trebui să fie în așa fel ca să învăț franceza mai bine, dar rezultatul e că nimeni nu vorbește cu mine.

— Ar trebui să-i spui că nu-ți place. Mătușii tale!

Ea se strâmbă.

— Îi spun. Dar pe urmă ea începe să-mi spună cât costă sau că o rănesc. În orice caz, adăugă ea stânjenită, cu o voce care-mi sugera că „trebuie să plec”, privind peste umăr.

— Uf! am făcut, după un moment de derută.

Zi și noapte, delirul meu fusese colorat de conștiința prezenței ei în casă, de izbucniri repetate și energice de fericire la sunetul vocii ei pe coridor, al pașilor ei: o să facem un cort din pături, ea avea să mă aștepte la patinoar – un bâzâit intens de entuziasm la gândul a tot ce am fi putut face când aveam să mă fac bine – de fapt, părea că *făcuserăm* deja multe împreună, înșirasem, de pildă, mărgele din bomboane în culorile curcubeului în timp ce îi ascultam pe Belle și pe Sebastian[262], cântând la radio și apoi, mai târziu, hoinăriserăm printr-o sală de jocuri inexistentă din Washington Square.

L-am zărit pe Hobie așteptând discret în coridor.

— Scuze, spuse, privindu-și ceasul. Îmi pare tare rău să te grăbesc…

— Sigur, spuse Pippa. Și către mine: La revedere atunci! Sper să te simți mai bine.

— Stai!

— Ce este? spuse ea, întoarsă pe jumătate.

— O să te întorci de Crăciun, nu?

— Nu, o să fiu la mătușa Margaret.

— Deci când te întorci?

— Păi… – ridicând dintr-un umăr. Nu știu. Poate în vacanța de primăvară.

— Pips…! spuse Hobie, deși vorbea de fapt cu mine, nu cu ea.

— Gata, spuse ea, dându-și la o parte părul din ochi.

Am așteptat până când am auzit ușa închizându-se. Apoi m-am dat jos din pat și am tras draperia. Prin geamul prăfuit, i-am urmărit coborând treptele de la intrare, Pippa cu fularul și căciuliță roz mergând cu pas puțin mai grăbit lângă silueta masivă, bine îmbrăcată a lui Hobie.

Am rămas la fereastră încă o vreme după ce au dat colțul, privind strada goală. Apoi, simțindu-mă amețit și dat uitării, am luat-o cu pași grei spre dormitorul ei și, neputând să rezist tentației, am crăpat ușa.

Era la fel ca atunci, cu doi ani în urmă, doar că mai goală. Postere cu *Vrăjitorul din Oz* și „Salvați Tibetul” pe pereți. Niciun cărucior. Pervazul ferestrei, plin de măzăriche albă. Dar camera mirosea a Pippa, păstra încă prezența ei vie și caldă, și, stând acolo, inspirând aerul încărcat de ființa ei, am simțit că zâmbesc larg, fericit, numai pentru că mă aflam acolo printre cărțile ei de povești, sticluțele ei de parfum, tăvița cu toarte scânteietoare și colecția ei de cadouri de Sfântul Valentin: dantele de hârtie, cupidoni și colombine, pretendenți din epoca edwardiană cu buchete de trandafiri strânse la piept. Încet, în vârful picioarelor, cu toate că eram desculț, m-am apropiat de fotografiile în ramă de argint de pe comodă – Welty și Cosmo, Welty și Pippa, Pippa și mama ei (același păr, aceiași ochi), cu un Hobie mai tânăr și mai slab…

Un hârâit ușor undeva în cameră. M-am întors cu un aer vinovat – venea cineva? Nu: era doar Popcik, alb ca vata după baie, cuibărit printre pernele patului ei desfăcut, sforăind extatic, umed, aproape ca torsul unei pisici. Și, deși era ceva lamentabil în a găsi mângâiere în lucrurile rămase de pe urma ei, ca un cățeluș înfășurat într-o haină veche – m-am strecurat și eu în așternut și m-am culcușit lângă el, și am zâmbit prostește simțind mirosul pilotei cu care se învelise ea și atingerea ei catifelată pe obraz.

6.

— Ehei! spuse domnul Bracegirdle scuturând mâna lui Hobie și apoi pe a mea. Theodore, trebuie să spun că, pe măsură ce crești, semeni din ce în ce mai tare cu mama ta. Dacă te-ar fi putut vedea acum!

Am încercat să-l privesc în ochi fără să mă simt rușinat. Adevărul era că, deși aveam părul drept al mamei și ceva din pigmentația ei luminos-întunecată, semănăm mult mai tare cu tata, lucru pe care niciun interlocutor întâmplător, nicio chelneriță de cafenea nu-l lăsase să treacă neobservat – nu că asta m-ar fi făcut vreodată fericit, faptul că semănăm cu părintele pe care nu-l puteam suferi, dar a vedea în oglindă o versiune mai tânără a feței lui posomorâte de băutor înrăit era cu atât mai enervant acum, când tata murise.

Hobie și domnul Bracegirdle discutau cu voce scăzută; domnul Bracegirdle îi povestea lui Hobie cum o cunoscuse pe mama, și Hobie păru străfulgerat brusc:

— Da, îmi amintesc! – se mergea cu un metru pe oră! Doamne, ieșisem de la licitație și nimic nu mișca, eram mai în nord, la vechea galerie Parke-Benet…

— Pe Madison, vizavi de Carlyle?

— Da… aveam o bucată de mers până acasă.

— Faceți comerț cu antichități? În Village, îmi spune Theo, nu?

M-am așezat politicos și i-am ascultat conversând: aveau prieteni în comun, proprietari de galerii și colecționari de artă, familiile Raker și Rehnberg, Fawcett și Vogel, Mildeberger și Depew; au trecut apoi la vechi localuri newyorkeze de tradiție, dispărute azi, cum se închiseseră Lutèce, La Caravelle, Café des Artistes[{263}], ce-ar fi zis mama ta, Theodore, îi plăcea enorm Café des Artistes. (De unde știa el asta? m-am întrebat.) Deși nu credeam nici cât negru sub unghie ceea ce tata, în momentele lui de răutate, insinuase despre mama, părea într-adevăr că domnul Bracegirdle o cunoscuse mult mai bine decât mi-aș fi închipuit. Chiar și cărțile fără nicio legătură cu dreptul din biblioteca lui păreau să sugereze o anumită legătură, o rezonanță de interese între ei. Cărți de artă: Agnes Martin,

Edwin Dickinson[{264}]. Poezie, ediții princeps: Ted Berrigan[{265}]. Frank O'Hara, *Meditații în caz de urgență.* Mi-am amintit ziua în care mama se întorsese îmbujorată și fericită cu exact aceeași ediție din Frank O'Hara, pe care presupusesem că o găsise la anticariatul Strand, dat fiind că nu aveam bani pentru așa ceva. Dar, gândindu-mă mai bine, mi-am dat seama că nu-mi spusese de unde o luase.

— Ei bine, Theodore, spuse domnul Bracegirdle, readucându-mă în realitate. Deși era mai în vârstă, avea înfățișarea calmă și bronzată a cuiva care își petrecea mare parte din timpul liber pe terenul de tenis; cearcănele întunecate de sub ochi îi dădeau aspectul unui urs panda prietenos. Ai vârsta necesară pentru ca un judecător să ia în considerare în primul rând dorința ta în această problemă, spuse el. Mai ales dacă tutela dumneavoastră va fi necontestată, bineînțeles, se întoarse el spre Hobie, putem încerca o tutelă temporară pentru perioada care vine, dar nu cred că va fi nevoie de așa ceva. În mod evident, aranjamentul acesta este în interesul minorului, atâta vreme cât dumneavoastră sunteți de acord.

— Fără nicio îndoială, spuse Hobie, oricând. Mă bucur dacă el e bine.

— Sunteți gata să acționați în mod neoficial drept tutore al lui Theodore, pentru moment?

— Oficial, neoficial, oricum e nevoie.

— Va trebui să ne ocupăm și de educația ta. Am vorbit despre o școală cu internat, dacă nu mă înșel. Dar cred că ai prea multe la care trebuie să te gândești deocamdată, nu? spuse el, observând expresia complet debusolată de pe fața mea. Să pleci din nou, când abia ai venit, și chiar în ajunul sărbătorilor. Nu e nevoie să iei nicio decizie în clipa asta, nu cred, spuse el, aruncându-i o privire scurtă lui Hobie. Cred că nu va fi nicio problemă să stai acasă restul trimestrului ăstuia, și putem să rezolvăm lucrurile după aceea. Și știi, bineînțeles,

că poți să mă suni *oricând*, fie noapte, fie zi. Scrise un număr de telefon pe o carte de vizită. Asta e numărul meu de acasă, și ăsta e celularul – ah, cerule, dar știu că tușești, nu glumă! spuse el, ridicând privirea –, o tuse urâtă, sper că ai grijă de ea, da? Iar acesta e numărul meu din Bridgehampton. Sper că n-ai să șovăi să mă suni indiferent de motiv, dacă ai nevoie de ceva.

Încercam din toate puterile să-mi înăbuș un alt acces de tuse.

— Mulțumesc…

— Ești sigur că asta vrei? Mă privea atent, cu o expresie care mă făcu să mă simt ca un martor la tribunal. Să rămâi la domnul Hobart în următoarele săptămâni?

Nu mi-a plăcut cum suna „următoarele săptămâni”.

— Da, am spus, cu gura în pumn, dar…

— Pentru că… e vorba de școala cu internat. Își încrucișa mâinile la piept, se lăsă pe spate în scaun și mă privi. E aproape sigur lucrul cel mai bun pentru tine pe termen lung, dar, îți spun drept, dată fiind situația, cred că aș putea să-l sun pe bunul meu prieten Sam Ungerer de la Buckfield și te-am putea înscrie chiar de pe acum. Putem aranja ceva. Este o școală excelentă. Și cred că am putea aranja să stai în casa directorului sau a vreunui profesor în loc de cămin, ca să poți avea o atmosferă mai de familie, dacă crezi că ți-ar plăcea așa ceva.

El și Hobie mă priveau amândoi țintă, încurajator, după cum mi se părea. Am rămas cu ochii pironiți asupra încălțărilor mele, nevrând să par nerecunoscător, dar dorindu-mi ca această sugestie să treacă fără urmări.

— Bun. Domnul Bracegirdle și Hobie schimbară o privire – și oare greșeam să văd pe chipul lui Hobie o nuanță de resemnare și/sau de dezamăgire? Atâta timp cât tu îți dorești așa ceva, iar domnul Hobart este dispus să te păstreze, nu văd nicio problemă să rămâi la el pentru moment.

Dar te sfătuiesc să te gândești unde ai vrea să mergi, Theodore, ca să putem începe demersurile pentru trimestrul următor și chiar pentru vacanța de vară, dacă vei dori.

7

„Tutelă temporară”. În săptămânile care au urmat, m-am străduit să mă concentrez asupra prezentului și să nu mă gândesc prea mult la ce ar fi putut să însemne „temporar”. Trimisesem o cerere de înscriere la niște cursuri preuniversitare din New York, chibzuind că aveau să mă împiedice să fiu trimis în cine știe ce fund de țară dacă, dintr-un motiv sau altul, lucrurile n-ar fi mers bine la Hobie. Îmi petreceam toată ziua în camera mea, la lumina slabă a lămpii, în timp ce Popcik îmi sforăia la picioare pe covor, cocârjat deasupra cărților de pregătire pentru teste, memorând date, demonstrații, teoreme, cuvinte din vocabularul de origine latină, atât de multe verbe neregulate din spaniolă încât până și în vise studiam liniile unor tabele lungi și eram disperat că nu le puteam ține șirul.

Era ca și cum aș fi încercat să mă pedepsesc, poate chiar să-mi iau revanșa față de mama, stabilindu-mi obiective cât mai înalte. Pierdusem obiceiul de a face teme; nu s-ar fi putut spune că mă ținusem de școală în Las Vegas, iar cantitatea uriașă de materie pe care trebuia s-o memorez îmi dădea senzația unei torturi – aș fi fost orbit de reflectoare dacă nu știam răspunsul corect, era o catastrofă dacă nu luam examenele. Frecându-mi ochii, încercând să mă țin treaz cu dușuri reci și cafea cu gheață, mă îmboldeam singur amintindu-mi că făceam un lucru bun, deși îmbuibarea aceasta forțată înainte de examene mi se părea mai distructivă decât tot ce fumasem până atunci în viață; și, la un moment dat, încețoșat, munca însăși

devenise un soi de drog care mă lăsa atât de stors încât abia dacă mai realizam unde sunt.

Și totuși eram recunoscător pentru munca aceasta, care mă ținea, mental, prea în priză ca să mai fiu capabil să gândesc. Rușinea care mă chinuia era cu atât mai mușcătoare cu cât nu avea o origine limpede: nu știam de ce mă simt atât de mânjit, de irelevant, de greșit – știam numai că așa era și, de fiecare dată când ridicam privirea dintre cărți, mă trezeam înecat într-o mlaștină care mă năpădea din toate părțile.

În parte, sentimentul acesta avea de a face cu tabloul. Știam că a-l ține nu avea să ducă la nimic bun, și totuși știam că îl ținusem deja prea mult ca să pot să mai mărturisesc acum. A mă spovedi domnului Bracegirdle ar fi fost pripit. Poziția mea era prea precară încă; dădea deja semne de nerăbdare să mă trimită la o școală afară din oraș. Iar atunci când mă gândeam, așa cum se întâmpla adesea, să-i spun lui Hobie, mă trezeam inventând tot felul de scenarii, niciunul mai bun ca altul.

I-aș fi dat tabloul lui Hobie, și el ar fi spus: „A, nicio problemă” și, într-un fel sau altul (aici mi-era greu să-mi închipui cum anume), s-ar fi ocupat el de problemă sau ar fi dat câteva telefoane, sau i-ar fi venit o idee excelentă ce ar fi trebuit să facem, sau altceva, și nu i-ar fi păsat – sau poate s-ar fi supărat –, și totul s-ar fi terminat cu bine.

Sau: i-aș fi dat tabloul lui Hobie, și el ar fi sunat la poliție.

Sau: i-aș fi dat tabloul lui Hobie, și el l-ar fi păstrat pentru sine și apoi ar fi spus: „Ce, ești nebun? Tablou? Nu știu despre ce vorbești”.

Sau: i-aș fi dat tabloul lui Hobie, și el ar fi dat din cap, m-ar fi privit cu compasiune și mi-ar fi spus că am procedat corect, dar apoi, de îndată ce eu ieșeam din cameră, și-ar fi sunat propriul avocat și eu aș fi fost trimis la o școală cu internat sau la una de reeducare (unde, cu sau fără tablou, se terminau oricum majoritatea scenariilor mele).

Dar cea mai mare parte a neliniștii mele era de fapt legată de tata. Știam că moartea lui nu fusese vina mea, și totuși, undeva în fundul sufletului, irațional, imposibil de zdruncinat, aveam convingerea că fusese. Dată fiind răceala cu care mă îndepărtasem de el în faza disperării lui finale, faptul că minți se nu mai avea relevanță. Poate știuse că era în puterea mea să-i plătesc datoria – fapt care mă chinuia de când domnul Bracegirdle îl menționase cu atâta nonșalanță, în treacăt. În umbra de dincolo de haloul lămpii, grifonii de teracotă ai lui Hobie mă priveau țintă cu ochii lor de mărgele. Crezuse oare că îl refuzasem intenționat? Că voisem să moară? Noaptea îl visam bătut și fugărit prin parcările cazinourilor, și de mai multe ori am sărit din somn ca să-l găsesc pe scaunul de lângă pat, uitându-se tăcut la mine, cu vârful țigării aprinse arzând în întuneric. Dar mi-au spus că ai murit, spuneam cu voce tare, înainte să-mi dau seama că nu era de fapt nimeni acolo.

Fără Pippa, casa era cufundată într-o tăcere mormântală. Camerele pompoase decomandate miroseau vag a umezeală, precum frunzele moarte. Rătăceam prin casă, uitându-mă la lucrurile Pippei, întrebându-mă unde era și ce făcea și încercând din toate puterile să păstrez legătura cu ea prin însemne mai degrabă forțate, precum un fir roșcat de păr din cadă sau vreo șosetă făcută ghemotoc sub canapea. Dar, oricât mi-ar fi lipsit prezența ei neastâmpărată în preajmă, mă alina senzația de siguranță și de îngrădire pe care mi-o dădea casă, cu portretele ei vechi și holurile slab luminate, cu orologiile ei ticăind sonor. Era ca și cum m-aș fi angajat mus pe *Marie Céleste*[266]. Mă preumblam prin tăcerea nemișcată ca o apă stătătoare, prin bălțile adânci de soare și de umbră din casă, și podelele vechi îmi scârțâiau sub tălpi ca puntea unui vapor, iar fluxul de mașini de pe Sixth Avenue îmi plescăia abia auzit în urechi. Sus, în

timp ce îmi frământam amețit mințile cu ecuațiile diferențiale, legea de răcire a lui Newton, variabilele independente, „am folosit faptul că tau este constant pentru a-i elimina derivata”, prezența lui Hobie la demisol mi se părea o ancoră, o greutate agreabilă: mă liniștea să-l aud bătând cu ciocanul de lemn din adâncul casei și să știu că era acolo, făcându-și de lucru în tăcere cu uneltele lui, cu cleiurile și cu bucățile lui de lemn în nuanțe diferite.

La familia Barbour, lipsa banilor de buzunar fusese pentru mine o grijă permanentă; faptul că trebuia tot timpul s-o abordez pe doamna Barbour pentru bani de prânz, taxe de laborator la școală și alte cheltuieli mărunte îmi provocase o teamă și o anxietate în mod cert disproporționate în comparație cu sumele pe care ea mi le furniza fără nicio grijă. Dar suma pe care mi-o stabilise domnul Bracegirdle pentru cheltuielile de zi cu zi mă făcea să mă simt mult mai puțin stânjenit că mă instalasem atât de complet în căminul lui Hobie, neanunțat. Puteam să plătesc consultațiile lui Popcik la medicul veterinar – o mică avere – pentru că avea carii și un caz ușor de dirofilarioză{267}, și, din câte știam, Xandra nu-i dăduse niciodată niciun medicament și nici nu-l dusese să-i facă vreo injecție în tot timpul cât stătusem în Vegas. Am putut de asemenea să-mi plătesc consultațiile stomatologice, care au fost destul de scumpe (șase carii, zece ore de coșmar pe scaunul dentistului) și să-mi cumpăr un laptop și un iPhone, precum și hainele și încălțămintea de iarnă de care aveam nevoie. Și, deși Hobie nu voia să accepte bani de cumpărături, ieșeam totuși și făceam târguieli pentru care plăteam singur: lapte, zahăr, detergent de rufe de la Grand Union{268}, dar mai adesea fructe și legume proaspete din piața din Union Square, ciuperci de pădure și mere roșii, chec cu stafide, mici delicatese care păreau să-i facă plăcere, spre deosebire de cutiile mari de Tide

la care se uita cu tristețe și pe care le ducea în cămară fără o vorbă.

Era cu totul altceva decât atmosfera aglomerată, complicată și excesiv de formală din casa Barbour, unde totul era repetat și ordonat ca un spectacol de pe Broadway, de o perfecțiune sufocantă, de care Andy încerca în permanență să se țină departe, retrăgându-se în camera lui ca un calamar înspăimântat. Hobie trăia în schimb legănându-se ca un mare mamifer marin în propriul său mediu blajin, cu petele lui maroniu-întunecate de cafea și de ceai, unde fiecare ceas din casă spunea altceva, iar timpul nu corespundea de fapt măsurii standard, ci șerpuia în voie în propriul său ritm domol, după tic-tacul propriu, în ungherele ticsite de antichități, departe de varianta industrială, epoxidică a lumii. Deși îi plăcea să meargă la film, Hobie nu avea televizor; citea romane vechi cu forzaț din hârtie marmorată; nu avea telefon mobil; calculatorul său, un IBM preistoric, era cât o valiză și complet inutil. Într-o liniște neîncepută, se îngropa în munca sa, îndoind furnirul la abur sau înfiletând la loc picioare de masă cu un sfredel, iar abnegația aceasta voluntară radia din atelier și se împrăștia prin casă asemenea căldurii de iarnă a unei sobe cu lemne. Era distrat și binevoitor; era neglijent, aiurit, autoironic și blând; deseori nu te auzea prima oară când îi vorbeai, ba nici măcar a doua; își pierdea ochelarii, nu mai știa unde-și lăsase portofelul, cheile, bonul de la curățătorie, și tot timpul mă chema de jos să mă pun în patru labe ca să îl ajut să caute cine știe ce piesă sau garnitură minusculă pe care o scăpase pe jos. Câteodată deschidea magazinul cu programare, pentru o oră sau două, dar – din câte îmi dădeam seama – asta nu era, practic, decât mai degrabă o scuză ca să scoată sticla de xeres și să se vadă cu prieteni și cunoscuți; iar dacă arăta cuiva vreun articol de mobilă, deschizând și închizând sertare în exclamațiile de uimire ale clientului, părea s-o facă

mai degrabă în spiritul în care eu și Andy ne scoseserăm odată jucăriile de pe sub paturi ca să le înfățișăm altora.

Dacă vindea cu adevărat mobilă, eu cel puțin nu l-am văzut vreodată. Domeniul său de competență, după cum spunea, era atelierul său, mai degrabă, „spitalul”, unde scaunele șchioape și mesele oloage stăteau grămadă, așteptând să fie lecuite. Ca un grădinar ocupat cu specimene de seră, care îndepărtează afidele de pe frunzele fiecărei plante în parte, se lăsa absorbit de textura și de granulația fiecărei piese, de sertarele ascunse, de cicatricile și micile lor surprize. Deși deținea câteva unelte moderne de tâmplărie – o rindea electrică, o bormașină fără fir și un ferăstrău circular – le folosea rareori. („Dacă trebuie să-ți pui vată în urechi, nu mă atrage.”) Cobora în atelier devreme și uneori, dacă avea un obiect anume la care trebuia să lucreze, rămânea până după căderea nopții, dar, în general, când începea să se înnsereze, venea sus și, înainte să se spele pentru cină, își turna întotdeauna aceleași două degete de whisky, măsurate, într-un păhărel: obosit, cordial, negru ca funinginea pe mâini, cu o notă de asprime și de militărie în mina ostenită. Te-a scos la cină? mă întreba Pippa.

Da, de vreo 3 sau 4 ori.

Îi plac numai rest. goale, unde nu merge nimeni.

Da, săpt. trec. m-a dus într-un fel de cameră mortuară.

Da, merge acolo fiindcă i-e milă de proprietari! Pt. că se teme că o să dea faliment și atunci o să se simtă vinovat.

Îmi place mai mult când gătește el.

Roagă-l să-ți facă turtă dulce – ah, ce poftă mi-ai făcut!

Cina era momentul zilei pe care îl așteptam cu cea mai mare nerăbdare. În Vegas – mai ales după ce Boris se împrietenise cu Kotku, nu reușisem niciodată să mă obișnuiesc cu tristețea de a trebui

să scotocesc prin casă ca să găsesc ceva de mâncare seara, așezat pe marginea patului cu o pungă de chipsuri sau poate cu o cutie de orez uscat rămas de la cina tatei. Din fericire, întreaga zi a lui Hobie se învârtea în jurul cinei. Unde mâncăm? Cine vine în vizită la noi? Ce să gătesc? îți place *pot-au-feu*[269]? Nu? N-ai mâncat niciodată? Orez cu lămâie sau șofran? Dulceață de smochine sau de caise? Vrei să mergi până la piață cu mine? Uneori, duminica, aveam musafiri, care, printre profesori de la universitățile New School[270] și Columbia, printre instrumentiste din orchestra operei și doamne din comitetele de susținere a moștenirii arhitecturale a orașului, printre vecini de ani de zile din susul și din josul străzii, includeau de asemenea o mulțime de proprietari de galerii și colectori de toate soiurile, de la bătrâne țăcănite cu mănuși fără degete care vindeau bijuterii în stil georgian la târgurile de antichități până la oameni bogați care n-ar fi făcut de rușine nici familia Barbour (Welty, aflasem, îi ajutase pe mulți dintre ei să-și completeze colecțiile, sfătuindu-i ce să cumpere). Cea mai mare parte a conversațiilor mă lăsau complet pierdut (Saint-Simon? Festivalul de operă de la München? Coomaraswamy? Vila de la Pau?[271]). Dar, chiar și atunci când camerele erau aranjate formal și compania era „intelectuală”, mesele date de Hobie erau genul la care oamenii nu se sfiau să se servească singuri sau să mănânce din farfuriile puse în poală, spre deosebire de petrecerile rigid oficiate, cu mâncare comandată, care se desfășurau în sunetul glacial al tacâmurilor și veselei la locuința Barbour.

De fapt, la aceste mese, oricât de plăcuți și de interesanți erau oaspeții lui Hobie, mă temeam întruna să nu cumva să apară cineva care mă cunoștea de la familia Barbour. Mă simțeam vinovat că nu-l sunasem pe Andy; și totuși, după întâmplarea cu tatăl lui de pe stradă, mă simțeam

încă mai rușinat ca el să știe că sfârșisem înapoi în oraș fără să am unde să locuiesc.

Și – deși era o chestiune minoră – mă deranja încă gândul la felul cum apărusem la ușa casei lui Hobie. Deși el nu spusese niciodată povestea în fața mea, cum îmi făcusem apariția în pragul casei, în primul rând pentru că își dădea seama cât de tare m-ar fi stingherit, le spusese totuși mai multor persoane – nu că l-aș fi învinuit de asta; era o poveste prea spectaculoasă ca să n-o spună.

— Se potrivește atât de bine dacă l-ai fi cunoscut pe Welty, spusese buna prietenă a lui Hobie doamna DeFrees, care comercializa acuarele de secol al XIX-lea și care, în ciuda vestimentației rigide și a parfumurilor intense cu care se dădea, era foarte afectuoasă și avea obiceiul acela al doamnelor bătrâne de a-ți ține mâna sau a te bate pe dosul palmei în timp ce vorbea. Pentru că, dragă, Welty era un agora*maniac.* Îi plăceau oamenii, înțelegi? Îi plăcea la piață. Agitația, fluxul. Târguiala, tot felul de lucruri, conversațiile, schimbul. Era perioada aia scurtă petrecută în Cairo când a fost copil, întotdeauna am spus că ar fi fost absolut fericit să își târșâie papucii și să-și laude covoarele scoase la vânzare în sud. Avea harul anticarului, înțelegi ce vreau să spun? – știa ce cui se potrivește. Cineva îi intra în magazin fără cea mai mică intenție de a cumpăra ceva, poate doar ferindu-se de ploaie, și el îi oferea o ceașcă de ceai și sfârșea prin a le livra a doua zi o masă de sufragerie în Des Moines. Sau intra câte un student să admire obiectele, și el scotea la iveală câte o tipăritură mai ieftină, pe potriva lui. Toată lumea era mulțumită până la urmă. Știa că nu toată lumea își putea permite să intre și să cumpere o piesă mare – esențial era să găsească fiecăruia obiectul potrivit și fiecărui obiect căminul lui.

— Da, și oamenii aveau încredere în el, spuse Hobie, venind cu un degetar de xeres pentru

doamna DeFrees și cu un pahar de whisky pentru sine. Întotdeauna spunea că handicapul îl făcea de fapt un bun vânzător, și cred că avea întrucâtva dreptate. „Ghebosul cel simpatic”. Nu încerca niciodată să tragă spuza pe turta sa. Întotdeauna venea din afară și rămânea observator.

— Ba nu, Welty nu rămânea niciodată observator, spuse doamna DeFrees, luându-și paharul de sherry și bătându-l afectuos pe Hobie pe manșetă cu mâna ei uscată ca pergamentul, pe care sclipeau o mulțime de diamante în tăietură trandafir. Întotdeauna era în miezul lucrurilor, Dumnezeu să-l binecuvânteze, întotdeauna cu zâmbetul pe buze, o dată nu l-am auzit să se plângă. Oricum, dragul meu, se întoarse ea din nou spre mine, să nu-ți faci o idee greșită! Welty a știut *foarte bine* ce făcea când ți-a dat inelul acela. Pentru că, dându-ți-l, te-a adus direct la Hobie, înțelegi?

— Corect, am spus – și a trebuit să mă ridic și să mă duc la bucătărie, atât eram de tulburat de gândul la amănuntul acesta.

Pentru că, firește, nu-mi dăduse numai inelul.

8
.

Noaptea, în fosta cameră a lui Welty, care era acum camera mea, cu vechii lui ochelari de citit și stilourile din sertarele biroului, rămâneam treaz, ascultând zgomotele străzii și negăsindu-mi liniștea. În Vegas îmi trecuse prin cap că, dacă tata sau Xandra ar fi găsit tabloul, ar fi putut să nu-și dea seama ce era, cel puțin la început. Dar Hobie ar ști. Mă pomeneam închipuindu-mi la nesfârșit scenarii în care veneam acasă și-l descopeream așteptându-mă cu tabloul în mâini – „ce e asta?” –, situații pentru care nu exista niciun șiretlic, nicio

scuză, nicio replică anticipată cu care aș fi putut întâmpina catastrofa; și, când mă puneam în genunchi și mă vâram sub pat să ating cu mâinile fața de pernă (așa cum bâjbâiam, orbește și la intervale întâmplătoare, ca să mă asigur că era încă acolo), nu făceam decât s-o ating și să-i dau drumul imediat, ca și cum aș fi scos din cuptorul cu microunde o farfurie prea fierbinte.

Un incendiu în casă. Băieții cu dezinsecția. Inscripția cu litere mari, roșii, INTERPOL, în Baza de date a operelor de arte dispărute. Dacă ar fi fost cineva care să se străduiască să facă legătura, inelul lui Welty era o dovadă peremptorie că mă aflasem în galeria cu tabloul. Ușa camerei mele era atât de veche și de nesigură în balamale, încât nici măcar nu se închidea bine; trebuia s-o proptesc cu un opritor de fier. Și dacă, îndemnat de un impuls imprevizibil, Hobie își punea în cap să urce și să facă puțină curățenie? E drept că asta părea complet atipic pentru distratul și nu tocmai pedantul Hobie – Nu, nu-i pasă dacă ești dezordonat, nu intra în camera mea decât ca să schimbe patul și să șteargă praful îmi scrisese Pippa, ceea ce mă făcuse să-mi scot imediat așternuturile și să petrec patruzeci și cinci de minute febrile ștergând praful de pe toate suprafețele posibile din camera mea – grifonii, globul de cristal, tăblia de la capul patului – cu un tricou curat. Ștersul prafului deveni curând o adevărată obsesie – într-atât, încât am început să ies și să-mi cumpăr singur cârpe de praf, deși Hobie avea o sumedenie în casă; nu voiam să mă vadă ștergând praful, singura mea speranță era ca nici măcar cuvântul „praf” să nu-i treacă prin cap dacă s-ar fi întâmplat să vâre vreodată capul în camera mea.

Din acest motiv, pentru că mă simțeam cu adevărat liniștit să ies din casă numai în tovărășia lui, îmi petreceam cea mai mare parte a zilelor în camera mea, la birou, abia luând câte o pauză de

masă. Și, când el ieșea, îl însoțeam în galerii de artă, la vânzări de colecții de familie, în săli de expoziție, la licitații, unde stăteam lângă el undeva în spate („nu, nu”, spunea el, când îi arătam scaunele goale din față, „e mai bine să stăm acolo de unde se vede cine licitează”) – era interesant la început, exact ca un film, dar, după vreo două ore, devenea la fel de searbăd ca ecuațiile mele din manualul de *Analiză matematică.*

Dar, deși încercam (cu oarecare succes) să iau o atitudine blazată, ținându-mă indiferent după el prin Manhattan ca și cum nu-mi păsa încotro ne duceam, în realitate, mă agățam de el în același mod anxios în care Popcik – în singurătatea lui disperată – ne urmase peste tot pe mine și pe Boris în Vegas. Mergeam cu el să luăm prânzul în restaurante cu pretenții. Mergeam cu el la evaluări. Mergeam cu el la croitor. Îl însoțeam la prelegeri despre ebeniști din Philadelphia anilor 1770, la care publicul era format din numai câteva persoane. Mergeam cu el la concertele Orchestrei de Operă, deși programul era de obicei atât de plictisitor și se lungea atât, încât mă temeam că aveam să ațipesc pe scaun și să cad pe interval. Mă duceam cu el la cină cu familia Amstiss (pe Park Avenue, suficient de aproape de casa Barbour ca să nu fiu în apele mele toată seara), cu familia Vogel, cu familia Krasnow și cu Mildebergerii, la care conversațiile erau fie a. atât de exasperant de anoste, fie b. atât de mult peste nivelul meu, încât nu eram în stare să scot mai mult de un „hm”. („Bietul băiat, cred că suntem insuportabil de insipizi pentru tine”, spunea energic doamna Mildeberger, aparent, fără să-și dea seama cât de aproape era de adevăr.) Alți prieteni, precum domnul Abernathy – de vârsta tatei, cu un trecut pătat de un scandal sau o rușine greu de rostit – erau atât de elocvenți și de dibaci, mă desconsiderau de la bun început atât de complet („*Unde* ziceai că te-ai procopsit cu băiatul ăsta,

James?”), încât ședeam consternat printre antichitățile chinezești și vasele grecești, dorindu-mi să spun ceva inteligent și în același timp îngrozit la gândul că aș fi putut atrage atenția într-un fel sau altul, simțindu-mi limba legată și pe mine însumi complet pierdut. Cel puțin o dată sau de două ori pe săptămână ne duceam la doamna DeFrees în casa ei din oraș înțesată de antichități (un echivalent mai luxos al casei lui Hobie) pe East Sixty-Third Street, unde eu mă așezam pe marginea unui scaun fusiform și încercam să-i ignor înfricoșătoarele mâțe de Bengal care-și înfigeau ghearele în genunchii mei. („E o făptură tare vioaie, nu-i așa?” Am auzit remarca ei nu chiar *sotto voce* din partea cealaltă a camerei în timp ce examinau niște acuarele Edward Lear[272].) Uneori venea cu noi la expozițiile de la Christie’s și de la Sotheby’s, unde Hobie se apleca atent asupra fiecărei piese, deschizând și închizând sertare, arătându-mi diferite dovezi de măiestrie a artizanului, făcând însemnări în catalog cu creionul – și apoi, după o oprire sau două la o galerie pe drum, ea se întorcea pe Sixty-Third Street, iar noi ne duceam la Sant Ambrœus, unde Hobie, în costumul lui elegant, stătea la bar și bea un espresso, în timp ce eu mâneam un croissant cu ciocolată, mă uitam la copiii cu ghiozdane care intrau și speram să nu văd pe nimeni din fosta mea școală.

— Oare tatăl tău mai vrea un espresso? mă întrebă barmanul când Hobie se scuză ca să se ducă la toaletă.

— Nu, mulțumesc, cred că vrem doar nota.

Mă simțeam entuziasmat, în mod deplorabil, când oamenii îl luau pe Hobie drept părintele meu. Deși era suficient de bătrân ca să-mi fie bunic, dădea impresia unei vigori ce amintea mai degrabă de tații europeni mai în vârstă pe care îi vedeam în East Side – cu pantofii bine lustruiți, falnici, stăpâni pe sine, bărbați aflați la a doua căsătorie,

care avuseseră copii la cincizeci sau șaizeci de ani. În hainele lui de licitație, sorbindu-și espresso-ul și privind tihnit afară pe geam, Hobie ar fi putut fi un magnat industrial elvețian sau un restaurator cu una sau două stele Michelin: om cu greutate, căsătorit târziu, prosper. De ce, mă gândeam cu tristețe, în timp ce se întorcea cu mantaua pe braț, de ce nu se căsătorise mama cu cineva ca el? sau ca domnul Bracegirdle? Cineva cu care să aibă realmente ceva în comun – mai în vârstă, dar poate plăcut, cineva căruia să-i fi plăcut să meargă la expoziții de artă, la concerte de cameră, să inspecteze anticariatele, cineva atent, cultivat, blând, care ar fi apreciat-o, i-ar fi cumpărat haine frumoase și ar fi dus-o la Paris de ziua ei, care i-ar fi oferit viața pe care o merita? Nu i-ar fi fost greu să găsească pe cineva de felul ăsta, dacă ar fi încercat să caute. Fusese iubită de bărbați: de la ușieri la profesorii mei și până la tații prietenilor mei, până la șeful ei cel mare de la muncă, Sergio (care, din motive necunoscute mie, o numea Dollybird[273]), și chiar și domnul Barbour fusese întotdeauna gata să sară de pe scaun și s-o salute când venea să mă ia în diminețile după ce dormisem la Andy, grăbindu-se să-i zâmbească și grăbindu-se s-o atingă pe cot în timp ce o conducea către canapea, cu o voce joasă și afabilă, nu vreți să luați puțin loc? vreți să beți ceva, o ceașcă de ceai? Nu credeam că fusese doar în imaginația mea – nu chiar – felul atent în care domnul Bracegirdle se uitase le mine: aproape ca și cum s-ar fi uitat la ea sau ar fi căutat în mine o urmă a spiritului ei. Și totuși, chiar și în moarte, tata era de neșters, oricât de tare îmi doream să-l pot scoate cu totul din tablou – căci iată-l întotdeauna acolo, în mâinile mele, în vocea mea, în mersul meu, în căutătura piezișă pe care o aruncam în laturi în timp ce plecam cu Hobie de la restaurant, în însuși felul cum îmi țineam capul și

care-mi amintea de vechiul lui obicei de filfizon de a-și privi reflexia în orice suprafață lucioasă.

9.

În ianuarie am dat testele: pe cel mai ușor și pe cel mai greu. Cel ușor s-a desfășurat într-o sală de liceu din Bronx: mame însărcinate, un asortiment de taximetriști și gâgâitul aspru al fetelor școlite acasă de pe Grand Concourse[274], cu jachete scurte de blană și unghii date cu ojă cu sclipici. Dar testul nu a fost de fapt atât de ușor cum crezusem că va fi, cu mult mai multe întrebări despre chestiuni esoterice legate de guvernarea statului New York decât anticipasem (câte luni pe an era activă o legislatură? de unde naiba ar fi trebuit să știu?), așa că m-am întors acasă cu metroul preocupat și cam deprimat. Iar testul cel greu (clasă încuiată, părinți măsurând cu pași încordați coridoarele, atmosfera apăsătoare a unui turnir de șah) a părut să fi fost conceput cu gândul la vreun șoarece de bibliotecă hrănit cu manuale și plin de ticuri, în care multe dintre răspunsurile-grilă erau atât de asemănătoare, încât am ieșit din sală efectiv fără să am habar ce făcusem.

Și ce dacă, mi-am spus, mergând pe Canal Street să iau metroul, cu mâinile înfipte în buzunare și cu subsuorile râncede de tensiunea din sală. Era posibil să nu intru în programul preuniversitar – și ce se întâmpla dacă nu intram? Trebuia să fi făcut bine, foarte bine, să mă situez în primii treizeci la sută, ca să am vreo șansă.

„Hybris”: un cuvânt care apăruse constant în testele pregătitoare, deși nu și în testul propriu-zis. Mă întreceam cu cinci mii de candidați pe aproximativ trei sute de locuri – dacă o dădeam în bară, nu știam ce avea să se întâmple: nu-mi închipuiam că aș fi putut suporta să mă duc în Massachusetts și să stau cu familia aceea Ungerer

de care îmi tot povestea domnul Bracegirdle, directorul acela cumsecade și „echipajul” lui, cum îi numea domnul Bracegirdle, mama și cei trei băieți, pe care mi-i închipuiam ca niște scânduri, așezați în scara măgarului, într-un șir de golani de liceu cu dinți imaculați sub zâmbetele standard, identici celor care, în vremurile noastre rele, ne băteau pe mine și pe Andy cu o punctualitate triumfătoare și ne făceau să mâncăm ghemotoace de praf de pe jos. Dar, dacă picam testul (sau, mai exact, dacă nu făcusem suficient de bine ca să intru în programul preuniversitar), cum aș fi putut face să mai rămân în New York? În mod cert ar fi trebuit să-mi propun un țel ceva mai jos, vreun liceu decent din oraș, unde aș fi avut cel puțin o șansă să intru. Și totuși, domnul Bracegirdle fusese atât de categoric în privința școlii cu internat, a aerului proaspăt, a culorilor de toamnă, a cerului spuzit de stele și a tuturor bucuriilor vieții la țară (*„Stuyvesant*[275]. De ce să stai aici și să te duci la Stuyvesant când poți să ieși din New York? Să faci puțină mișcare, să respiri mai în voie? Să fii într-un cămin de familie?”) încât mă ținusem departe de licee în general, chiar și de cele mai bune.

— Știu ce și-ar fi dorit pentru tine mama ta, Theodore, îmi spusese în mod repetat. Și-ar fi dorit un început nou. Undeva afară din oraș.

Avea dreptate. Dar cum aș fi putut să-i explic că, în talmeș-balmeșul și lipsa completă de chibzuială care urmaseră morții ei, niciuna dintre aceste vechi dorințe nu mai avea vreo importanță?

Pierdut încă în gânduri în timp ce dădeam colțul către stația de metrou, căutându-mi abonamentul în buzunar, am trecut pe lângă un chioșc de ziare unde am văzut un titlu cu litere de-o șchioapă:

> CAPODOPERE DE MUZEU RECUPERATE ÎN BRONX: MILIOANE DE DOLARI ÎN TABLOURI FURATE

M-am oprit pe trotuar, lăsând navetiștii să se scurgă pe lângă mine pe ambele laturi. Apoi – cu pas țeapăn, simțindu-mă observat, cu inima bătând să-mi spargă pieptul – m-am întors și mi-am cumpărat un exemplar (în mod cert, a cumpăra un ziar era pentru un copil de vârsta mea mai puțin suspicios decât ar fi părut, nu?) și am traversat strada în fugă către băncile de pe Sixth Avenue ca să-l citesc.

Urmând un indiciu furnizat de cineva, polițiștii descoperiseră trei tablouri – un George van der Mijn, un Wybrand Hendricks{276}. și un Rembrandt, care lipseau toate din muzeu de la explozie – într-o casă din Bronx. Picturile fuseseră găsite într-o zonă de depozitare dintr-un pod, înfășurate în staniol și așezate între niște filtre de rezervă pentru unitatea centrală de aer condiționat a clădirii. Hoțul, fratele lui și soacra hoțului, proprietara clădirii de apartamente, erau în arestul poliției, așteptând plata cauțiunii; dacă aveau să fie condamnați pentru toate capetele de acuzare, riscau pedepse combinate de până la douăzeci de ani.

Era un articol de o pagină, care includea chiar și un tabel cu ordinea cronologică a evenimentelor și o diagramă. Hoțul – un lucrător paramedical – zăbovise în muzeu după ordinul de evacuare, luase tablourile de pe perete, le înfășurase într-o draperie, le ascunsese sub o targă portabilă care se putea strânge și plecase cu ele de la muzeu neobservat. „Au fost alese fără nicio noțiune a valorii lor”, spunea anchetatorul FBI intervievat pentru articol. „Omul a înhățat ce-a putut. Habar n-avea de artă. Odată ce le-a dus acasă n-a știut ce să facă cu ele, așa că s-a sfătuit cu fratele lui și împreună au ascuns tablourile la soacra fratelui, fără știința ei, după cum susține ea”. După câteva căutări pe internet, cei doi frați își dăduseră seama, se pare, că Rembrandt era prea faimos ca să poată fi vândut, și strădania lor de a vinde una dintre

operele de artă mai puțin cunoscute fusese cea care îi pusese pe anchetatori pe urmele lor.

Dar paragraful final al articolului mi-a sărit în ochi ca și cum ar fi fost tipărit cu roșu:

Cât despre alte opere de artă încă dispărute, speranțele anchetatorilor au renăscut, iar autoritățile examinează acum câteva fire locale. „Cu cât scuturi mai tare copacul, cu atât cade mai mult din el", ne-a spus Richard Nunnally, omul de legătură al poliției municipale cu secția de infracțiuni cu opere de artă a FBI. „În general, în furtul de opere de artă, operele sunt scoase rapid din țară, dar această descoperire din Bronx nu face decât să ne confirme faptul că aveam probabil câțiva amatori care au acționat aici, persoane lipsite de experiență, care au furat dintr-un impuls și nu se pricep să vândă sau să ascundă aceste obiecte. „*Potrivit lui Nunnally, o serie de oameni care s-au aflat la fața locului sunt interogați, contactați și cercetați din nou: „Evident, acum ideea este că multe dintre aceste tablouri dispărute s-ar putea să fie chiar aici, în oraș, chiar sub nasul nostru".*

Am simțit că mi se face rău. M-am ridicat și am aruncat ziarul în cel mai apropiat coș de gunoi și – în loc să iau metroul – m-am întors, bezmetic, pe Canal Street și am rătăcit prin Chinatown timp de o oră în ger, printre electronicele ieftine și covoarele roșii ca sângele din restaurantele chinezești, uitându-mă prin geamurile aburite la șirurile brun-roșietice de rațe rotisate de Pekin și gândindu-mă „futu-i, futu-i!" Vânzători stradali cu obrajii roșii, înfofoliți ca niște mongoli, strigând deasupra mangalurilor fumegânde. Procurorul de district. FBI. Informații noi. *Suntem hotărâți să cerem pedepsirea cu cea mai mare asprime a făptuitorilor. Suntem încredințați că și alte opere dispărute vor apărea în curând. Interpolul,*

UNESCO și alte agenții federale și internaționale cooperează în această privință cu autoritățile noastre locale.

Știrea era peste tot, în toate ziarele. Chiar și cele în mandarină – portretul de Rembrandt recuperat printre șiruri de ideograme chinezești, ițindu-se din tomberoane cu legume neidentificate și pachete cu țipari la gheață.

— Cu *adevărat* îngrijorător, spuse Hobie tulburat în seara aceea, la cina cu familia Amstiss, cu sprâncenele împreunate. Nu fusese în stare să discute decât despre tablourile recuperate. Vă închipuiți? Oameni răniți peste tot, oameni pe moarte, și tipul ăsta se apucă să scoată tablourile de pe pereți. Le cară cu el afară *în ploaie.*

— Ei bine, nu pot să spun că mă mir prea tare, spuse domnul Amstiss, care era la al patrulea scotch cu gheață. După al doilea atac de inimă al mamei nici nu-ți poți închipui ce dezastru au lăsat imbecilii ăștia de la Beth Israel. Urme negre pe tot covorul. Am găsit pe jos capace de plastic de la ace săptămâni întregi după aceea, câinele aproape că a înghițit unul. Și au și spart ceva, Martha, ceva din vitrina cu porțelanuri, nu-i așa?

— Nu, eu nu m-aș plânge de paramedici, spuse Hobie. Am fost cu adevărat impresionat de cei care au fost la noi când Juliet era bolnavă. Mă bucur doar că au găsit tablourile înainte să fie avariate, ar fi putut să fie o adevărată… Theo! mi se adresă el, destul de brusc, făcându-mă să ridic repede privirea din farfurie. Ești bine?

— Scuze. Sunt doar obosit.

— Nici nu-i de mirare, spuse doamna Amstiss cu glas blajin. Predase istorie americană la Columbia; dintre cei doi, pe ea o plăcea Hobie și cu ea era prieten, în timp ce domnul Amstiss era jumătatea nereușită a pachetului. Ai avut o zi grea. Îți faci griji pentru test?

— Nu, nu prea, am spus fără să mă gândesc, și apoi mi-a părut rău.

— A, sunt *sigur* că o să intre, spuse domnul Amstiss. O să intri, îmi spuse pe un ton care sugera că orice cretin ar fi trebuit s-o facă, și apoi, întorcându-se spre Hobie: majoritatea programelor ăstora de pregătire preuniversitară nu-și merită numele, nu-i așa, Martha? Mult lăudatul liceu. Tragi tare ca să intri, dar pe urmă, odată ce-ai intrat, e floare la ureche. Așa e azi cu copiii ăștia – participă, fac pe grozavii și vor neapărat un premiu. Toată lumea câștigă. Știi ce i-a spus un student Marthei mai deunăzi? Spune-le, Martha! Puștiul vine la ea după curs, vrea să stea de vorbă. N-ar trebui să spun „puști", ci „doctorand". Și știți ce zice?

— Harold, spuse doamna Amstiss.

— Zice că-și face griji despre cum să dea testul, vrea să se sfătuiască. Pentru că *îi e greu să țină minte date.*

Spuneți și voi! Doctorand în istorie americană! *I-e greu să țină minte date?*

— Ei, Dumnezeu știe, și mie mi-e greu să țin minte anumite lucruri, spuse Hobie afabil, și, ridicându-se cu vasele, îndreptă conversația pe alte piste.

Dar târziu în seara aceea, pe la două, după ce familia Amstiss plecase, iar Hobie adormise deja, m-am ridicat în capul oaselor în pat, cu ochii pironiți afară pe stradă, ascultând huruitul distant al camioanelor de pe Sixth Avenue și încercând din toate puterile să mă liniștesc discutând cu mine însumi.

Și totuși ce puteam face? Petrecusem ore întregi pe laptop, răsfoind ceea ce păreau a fi sute de articole – *Le Monde, Daily Telegraph, Times of India, La Repubblica*, limbi pe care nu le puteam citi, fiecare ziar din lume vorbea despre asta. Amenzile, pe lângă pedepsele cu închisoarea, erau distrugătoare: două sute de mii, jumătate de milion de dolari. Mai rău: femeia care deținea casa avea să fie și ea învinuită, pentru că tablourile fuseseră

găsite pe proprietatea ei. Iar ceea ce însemna asta, foarte probabil, era că Hobie avea să dea și el de belea – o belea mult mai mare ca a mea. Femeia, o cosmeticiană pensionată, afirma că habar n-avusese că tablourile se aflau în casa ei. Dar Hobie? Proprietarul unui magazin de antichități? Ce mai conta că mă luase să locuiesc la el cu nevinovăție, din bunătatea inimii lui? Cine avea să creadă că nu știuse nimic de tablou?

Gândurile mi se învârteau dezlănțuite, ca niște călușei de bâlci ieșiți din minți. *Deși hoții aceștia au acționat impulsiv și nu au niciun fel de cazier judiciar în spate, lipsa lor de experiență nu ne va opri să cerem pedepsele prevăzute de lege.* Un comentator din Londra menționase tabloul meu în aceeași categorie cu portretul lui Rembrandt: … *a atras atenția asupra unor lucrări şi mai valoroase care încă lipsesc, în primul rând* Sticletele *din 1654 al lui Carel Fabritius, unic în analele artei și, ca atare, neprețuit…*

Am repornit computerul a treia sau a patra oară și l-am închis, iar apoi, oarecum țeapăn, m-am suit în pat și am stins lumina. Aveam încă punga cu tablete pe care o furasem de la Xandra – erau sute, de toate culorile și mărimile, toate analgezice, după părerea lui Boris, dar, deși uneori îl făceau pe tata să doarmă lat, alteori îl auzisem plângându-se că îl țineau treaz toată noaptea, așa că, după ce zăcusem paralizat de teamă și de nesiguranță timp de o oră sau mai mult, îngrețoșat și fâțâindu-mă de pe o parte pe alta, uitându-mă țintă la țepușele albicioase pe care farurile mașinilor le plimbau pe tavan – am aprins din nou lumina cu un pocnet, am scotocit prin sertarul de la noptieră după pungă și am ales două pilule de culori diferite, una albastră și una galbenă, în ideea că, dacă una n-ar fi reușit să mă adoarmă, cu cealaltă poate aveam să am mai mult noroc.

„Neprețuit”. M-am rostogolit cu fața la perete. Rembrandtul recuperat era evaluat la patruzeci de

milioane. Dar patruzeci de milioane era totuși un preț.

Afară pe stradă, o mașină de pompieri țipă cu glas înalt și aspru care se pierdu în depărtare. Mașini, camioane, cupluri care râdeau zgomotos ieșind din baruri. În timp ce zăceam întins, încercând să mă gândesc la lucruri liniștitoare precum zăpada sau stelele din deșert, sperând că nu înghițisem vreo combinație aiurea și că nu mă omoram singur din greșeală, am încercat din toate puterile să mă agăț de singurul fapt liniștitor sau util pe care îl putusem desprinde din lectura articolelor online. Tablourile furate erau aproape imposibil de descoperit dacă oamenii nu încercau să le vândă sau să le transporte, motiv pentru care numai douăzeci la sută dintre hoții de opere de artă erau prinși în general în lume.

CAPITOLUL VIII

MAGAZINUL DIN SPATE, CONTINUARE

1.

Groaza și neliniștea pe care mi le trezea gândul la tablou erau atât de puternice încât au pus în umbră întrucâtva sosirea scrisorii: fusesem acceptat în trimestrul de primăvară în programul de pregătire pentru facultate. Știrea a fost atât de surprinzătoare, încât am pus plicul într-un sertar al biroului, unde a rămas împreună cu un teanc de hârtie de scrisori cu monograma lui Welty timp de două zile, până când am prins curaj să urc în capul scărilor (un hârjâit rapid de ferăstrău răzbătea de jos din magazin) și să spun:

— Hobie!

Ferăstrăul se opri.

— Am intrat.

Fața lată și palidă a lui Hobie apăru la piciorul scării.

— Poftim? spuse el, încă în transă, absorbit, nu tocmai prezent, ștergându-și mâinile și lăsând palme albe pe șorțul negru – și apoi expresia i se schimbă când văzu plicul.

— E ceea ce cred eu că este?

I l-am întins fără o vorbă. El se uită la plic, apoi la mine și apoi râse cu ceea ce mi s-a părut a fi râsul lui irlandez, disonant și surprins de sine.

— Bravo ție! spuse, dezlegându-și șorțul și atârnându-l peste balustrada scărilor. Mă bucur mult, îți spun drept. Nu-mi plăcea deloc ideea să te trimit împachetat cine știe unde. Și când aveai de gând să-mi spui? În prima zi de școală?

M-am simțit cumplit văzându-l cât era de fericit. La cina sărbătorească – eu, Hobie și doamna DeFrees într-un mic restaurant italian mediocru din vecinătate –, m-am uitat la cuplul care bea vin la singura masă ocupată în afară de a noastră și, în loc să fiu fericit, așa cum speram, m-am simțit doar iritat și amorțit.

— Noroc! spuse Hobie. Partea cea mai grea a trecut. Acum poți să respiri mai liniștit.

— Cred că ești atât de bucuros, spuse doamna DeFrees, care toată seara îmi luase brațul,

ciupindu-mă și ciripind întruna de încântare. („Arătați *bien élégante*” îi spusese Hobie când o sărutase pe obraz: părul cărunt ridicat în vârful capului și fâșii de catifea trecute prin zalele brățării ei cu diamante.

— Un model de conștiinciozitate! îi spuse Hobie.

Asta mă făcea să mă simt încă mai prost – să-l aud cum le povestește prietenilor cât de mult munceam și ce elev de nota zece eram.

— Ah, e minunat. *Tu* nu te bucuri? Și așa din scurt! Hai, încearcă să arăți un pic mai bucuros, dragă! Când începe? i se adresă ea lui Hobie.

2.

Surpriza plăcută a fost că, după trauma intrării la liceu, programul de pregătire pentru facultate nu era nici pe departe atât de riguros cum mă temusem că va fi. În anumite privințe a fost școala cea mai puțin pretențioasă la care am fost vreodată: nu existau clase de nivel avansat, niciun fel de presiune despre SAT și admiterea în Ivy League[277], nici vorbă de pretenții de matematică sau de engleză doborâtoare – de fapt, niciun fel de cerințe. Cu o uimire tot mai mare, priveam în jur la paradisul academic inept în care nimerisem și înțelegeam de ce atât de mulți tineri talentați și dotați de vârsta liceului din cinci sectoare ale orașului se dăduseră de ceasul morții ca să intre aici. Nu existau lucrări de control, examene sau note. Erau ore la care construiai panouri solare și aveai seminare cu economiști câștigători ai Premiului Nobel și ore în care nu făceai decât să asculți înregistrări cu Tupac și să te uiți la episoade vechi din *Twin Peaks*[278]. Elevii aveau libertatea să-și conceapă singuri prezentări despre robotică sau despre istoria jocurilor dacă voiau. Eram liber să-mi aleg dintr-o sumă de teme interesante și aveam

numai de răspuns – acasă – la câteva întrebări mai complexe la mijlocul trimestrului și de făcut un proiect la sfârșit. Dar, deși știam cât fusesem de norocos, simțeam că mi-era încă imposibil să fiu fericit sau măcar recunoscător pentru reușita mea. Era ca și cum suferisem o modificare chimică a spiritului: ca și cum balanța acizilor din psihicul meu se înclinase și lăsase să se scurgă viața din mine în anumite privințe imposibil de reparat sau, invers, ca și cum o frunză de coral viu se transformase în os.

Aș fi putut să fac ceea ce trebuia. Mai făcusem asta și altă dată: mă obturasem, silindu-mă să merg înainte. Patru dimineți pe săptămână mă sculam la opt, făceam duș în cada pe picioare cu gheare din baia de lângă camera Pippei (perdea de baie cu păpădii, aroma șamponului ei de căpșune învelindu-mă într-un voal de vapori în care îi simțeam prezența zâmbitoare peste tot în jur). Apoi – aterizarea brutală pe pământ – ieșeam din norul de abur și mă îmbrăcam tăcut în camera mea și, după ce-l trăgeam pe Popcik pe străzile din jur, unde se năpustea în toate părțile și schelălăia de groază, vâram capul pe ușa atelierului, îi spuneam la revedere lui Hobie, îmi săltăm ghiozdanul pe umăr și luam metroul două stații către centru.

Majoritatea copiilor luau cinci sau șase cursuri, dar eu mă oprisem la minimum, patru: arte plastice, franceză, introducere în arta cinematografică europeană și literatura rusă în traducere. Voisem să învăț rusă, dar cursul introductiv nu era disponibil decât din toamnă. Mergeam la oră, vorbeam când mi se cerea, îmi făceam temele și plecam acasă cu o indiferență automată. Uneori după ore mâncam în restaurante ieftine mexicane sau italiene din jurul Universității din New York, înconjurat de automate pentru jocuri de noroc și plante artificiale, de sporturi pe ecran lat și bere de un dolar în timpul orelor cu reduceri (deși eu nu beam: era ciudat să mă

readaptez la viața de minor, ca și cum m-aș fi întors la creioane colorate și grădiniță). După aceea, îmbuibat cu zahăr din dozele gratis de Sprite, mă întorceam acasă la Hobie prin Washington Square Park cu capul în pământ și iPodul dat tare în urechi. Din cauza anxietății (Rembrandtul recuperat ținea încă prima pagină a ziarelor), aveam probleme serioase cu somnul și, de fiecare dată când soneria suna la ușa lui Hobie pe neașteptate, săream ca la o alarmă de incendiu.

— Ai numai de pierdut, Theo, îmi spuse Susanna, consilierul meu (ne spuneam numai pe numele mic, ca niște vechi amici), ceea ce îi ancorează pe elevii noștri într-un campus urban sunt activitățile extrașcolare. Mai ales pe cei mai tineri. Altfel e ușor să te pierzi.

— Mda…

Avea dreptate. Mă simțeam singur. Elevii de optsprezece și nouăsprezece ani nu socializau cu cei mai tineri, și, deși erau o mulțime de adolescenți de vârsta mea sau mai tineri (chiar și un băiat filiform de doisprezece ani despre care se zvonea că ar avea un IQ de 260), viețile lor erau atât de limitate, iar interesele lor atât de stupide și de străine mie, încât era ca și cum ar fi vorbit o limbă pierdută de gimnaziu pe care eu o uitasem. Locuiau acasă cu părinții lor; își făceau griji despre note și despre cursurile de italiană peste hotare, și despre stagiile de practică de la ONU peste vară; îi apuca tremuriciul dacă aprindeai o țigară în fața lor; erau cinstiți, bine intenționați, neatinși, imbecili. Dacă era să mă iau după ceea ce aveam în comun cu oricare dintre ei, puteam foarte bine să mă duc și să mă lipesc de puștii de opt ani de la școala primară.

— Văd că iei franceză. Clubul de franceză se reunește o dată pe săptămână, într-un restaurant francez din University Place. Iar marțea se duc la Alliance Française[279] și se uită la filme franțuzești. S-ar putea ca asta să-ți placă.

— Poate.

Șeful catedrei de franceză, un algerian în vârstă, mă abordase deja (șocant – simțindu-i mâna mare și fermă pe umăr, sărisem ca mușcat de șarpe) și îmi spusese fără niciun preambul că preda un seminar de care s-ar putea să fiu interesat, despre rădăcinile terorismului modern, începând cu FLN și *Guerre d'Algérie*[280]. Îmi displăcea profund să văd cum toți profesorii păreau să știe cine sunt și mi se adresau ca niște buni cunoscători ai „tragediei", așa cum o etichetase profesoara de film, doamna Lebowitz („spune-mi Ruthie"). Și ea – doamna Lebowitz – venise după mine să mă înscriu în clubul de film după ce citise un eseu pe care îl scrisesem despre *Hoții de biciclete*; îmi sugerase de asemenea că poate avea să mă intereseze clubul de filosofie, care organiza în fiecare săptămână discuții pe ceea ce ea numea „marile teme".

— Hm, poate, am spus politicos.

— Ei da, din eseul tău se pare că ești atras de ceea ce am să numesc, în lipsa unei expresii mai bune, domeniul metafizic. De pildă, de ce suferă oamenii buni, spuse ea, pentru că o priveam în continuare cu o privire albă. Sau dacă soarta e aleatorie. Ceea ce tratează eseul tău sunt, în primul rând, nu atât aspectele cinematografice ale lui De Sica, cât haosul și nesiguranța fundamentale ale lumii în care trăim.

— Nu știu, am spus, în liniștea stânjenitoare care se lăsase.

Oare fusese într-adevăr eseul meu despre așa ceva? Nici măcar nu-mi plăcuse *Hoții de biciclete* (și nici *Kes, Pescărușul, Lacombe Lucien*[281] sau vreunul dintre celelalte filme străine extrem de deprimante pe care le văzusem la orele doamnei Lebowitz).

Doamna Lebowitz mă privi atât de lung, încât m-am simțit prost. Apoi își potrivi ochelarii cu ramă roșu aprins și spuse:

— Mda, cam tot ce facem noi la orele de film european e destul de apăsător. Și de asta mă gândesc că poate ți-ar plăcea să te înscrii la unul dintre seminarele mele pentru cei care vor să se specializeze în film. Comediile excentrice din anii ’30 sau poate chiar cinematograful mut. Facem *Cabinetul doctorului Caligari,* dar și o mulțime de filme cu Buster Keaton, cu Charlie Chaplin – haos, înțelegi, dar într-o formă care nu prezintă niciun fel de amenințare. Care, din contră, afirmă viața.

— Poate, am spus.

Dar nu aveam de gând să mă împovărez nici măcar cu un gram de muncă suplimentară, indiferent cât de tare afirma viața. Căci, aproape din momentul în care intrasem pe ușă, explozia înșelătoare de energie care mă ajutase să-mi câștig cu atâtea eforturi locul în programul de pregătire pentru facultate se disipase. Oferta generoasă mă lăsa rece; nu aveam nicio dorință să mă pun la treabă nici măcar cu un strop mai mult decât era strict necesar. Nu voiam decât să mă târăsc până la capăt.

Ca atare, primirea entuziastă pe care mi-o făcuseră profesorii începu curând să se transforme în resemnare și un soi de regret vag, impersonal. Nu căutam provocări, nu-mi dezvoltam abilitățile, nu-mi lărgeam orizonturile, folosind numeroasele resurse care mi se puneau la dispoziție. Nu mă adaptam la program, așa cum spusese Susanna cu delicatețe. De fapt, tot mai mult, pe măsură ce trimestrul trecea, pe măsură ce profesorii se distanțau ușor de mine și începeau să manifeste o urmă de resentiment („oportunitățile academice oferite nu par să-l îndemne pe Theodore să facă vreun efort deosebit în nicio privință”), am început să bănuiesc tot mai tare că singurul motiv pentru care fusesem admis în program era „tragedia”. Cineva pusese un semn cererii mele de intrare în biroul de admiteri, o trecuse unui administrator, o, Doamne, bietul copil, victimă a terorismului, bla

bla bla, școala are o responsabilitate, câte locuri mai avem, credeți că putem să-i găsim și lui un locșor? Aproape sigur distrusesem viața vreunui tocilar din Bronx care merita să intre – vreun guștер care cânta la clarinet într-o familie săracă din locuințele sociale, care lua încă papară pentru tema la algebră și care avea să sfârșească pe post de taxator în loc să predea mecanica fluidelor la Cal-Tech{282} pentru că îi luasem locul bine meritat.

În mod sigur se făcuse o greșeală. „Theodore participă foarte puțin la oră și pare să nu aibă nicio dorință de a acorda studiului mai multă atenție decât este strict necesar", îmi scria profesorul de franceză în usturătorul raport de la mijlocul trimestrului, pe care, în absența unui adult dispus să mă supravegheze, nu l-a văzut nimeni în afară de mine. „Nu ne rămâne decât să sperăm că eșecurile de până acum îl vor impulsiona să-și dovedească valoarea, ca să poată profita de situația lui în a doua jumătate a trimestrului".

Dar eu nu aveam nicio intenție să profit de situația în care mă găseam și cu atât mai puțin să-mi dovedesc valoarea. Cutreieram străzile ca un amnezic și (în loc să-mi fac temele sau să particip la atelierul de limbă franceză sau la vreunul dintre cluburile la care fusesem invitat) luam metroul până în cartierele dubioase de la capătul liniei, unde hoinăream singur printre dughene și saloane de coafură. Curând însă mi-am pierdut interesul chiar și față de noua mea mobilitate – sute de kilometri de șine, străbătute numai de dragul de a merge – și, ca o piatră care se scufundă fără sunet în apa adâncă, m-am pierdut în schimb în treburi mărunte în subsolul lui Hobie, o somnolență bine-venită, izolată de tumultul orașului și de hățișul aerian al turnurilor de birouri și al zgârie-norilor, lâncezind sub nivelul trotuarului, unde eram fericit să rindeluiesc tăblii de mese și să ascult muzică clasică pe WNYC ore la rând.

La urma urmei: ce-mi păsa mie de *passé composé* sau de operele lui Turgheniev? Era oare greșit să-mi doresc să dorm până târziu cu pătura peste cap sau să rătăcesc printr-o casă tihnită, cu scoici vechi în sertare și coșuri de răchită cu teancuri de stofă de tapițat depozitate sub secreterul din salon, cu apusul căzând în dungi violente de culoarea coralului prin oberlihtul în evantai de deasupra ușii de la intrare? În curând, între școală și atelier, alunecasem într-un soi de moțăială, de uitucenie, o versiune schematică, onirică a vieții mele dinainte, în care umblam pe străzi cunoscute, dar locuiam într-un mediu necunoscut, printre alte fețe; și, deși deseori, mergând la școală, mă gândeam la vechea mea viață, pierdută, cu mama – stația Canal Street, ghivecele luminate de la piața coreeană, orice îmi putea trezi amintiri –, o cortină neagră părea să fi fost trasă peste viața mea din Vegas.

Numai uneori, în momente de neatenție, țâșnea la suprafață în explozii atât de turbulente, încât mă opream pur și simplu din mers pe trotuar, uluit. Dumnezeu știe cum, prezentul se contractase, devenind un loc mult mai mic și mai puțin interesant. Poate era doar faptul că mă trezisem întrucâtva, nu mai existau irosirea constantă și splendoarea celor doi adolescenți sfruntați, micul nostru trib războinic care se dezlănțuia în deșert; poate că așa stăteau lucrurile când crești, deși eră imposibil să mi-l imaginez pe Boris (în Varșovia, Karmeywallag, Noua Guinee, oriunde) trăind o viață netulburată, preludiu al vârstei adulte, ca aceea în care mă cufundasem eu. Eu și Andy – chiar și eu și Tom Cable – discutaserăm întotdeauna obsesiv despre ce aveam să facem când vom fi adulți, dar lui Boris nu păruse să-i treacă vreodată prin cap viitorul, nu mai mult, în orice caz, decât ce avea să mănânce la masa următoare. Nu mi-l puteam imagina pregătindu-se în vreun fel să-și câștige existența sau să fie un

membru productiv al societății. Și totuși, a fi cu el însemna a ști că viața era plină de posibilități uriașe, ridicole – mult mai mari decât orice ni se preda la școală. Renunțasem de mult să-i mai scriu sau să-l sun; mesajele către numărul de telefon al lui Kotku îmi rămăseseră fără răspuns, iar numărul lui de acasă din Vegas fusese deconectat. Nu-mi puteam imagina – dată fiind aria enormă a deplasărilor lui – că aveam să-l mai văd vreodată. Și totuși mă gândeam la el în fiecare zi. Romanele rusești pe care le aveam de citit la școală îmi aminteau de el; romanele rusești, și cei șapte stâlpi ai înțelepciunii, și la fel Lower East Side – saloanele de tatuaje și plăcintăriile rusești *cu piroghi*[283], cu oala în care fierbeau scoasă afară, poloneze bătrâne legănându-se sub povara sacoșelor cu cumpărături și adolescenți fumând în pragul barurilor de pe Second Avenue.

Și – uneori, pe neașteptate, cu o ascuțime aproape dureroasă – mi-l aminteam pe tata. Chinatown mă făcea să mă gândesc la el, cu mizeria și luciul ei, cu atmosfera ei alunecoasă, greu de descifrat: oglinzi și acvarii cu pești, vitrine cu flori de plastic și ghivece cu bambus aducător de noroc. Uneori, când mergeam până la Canal Street pentru Hobie, ca să-i cumpăr tripoli[284] și terebentină de zadă de la Pearl Paint, sfârșeam ocolind spre Mulberry Street până la un restaurant care-i plăcea tatei, nu departe de linia de metrou E, opt trepte în jos într-un subsol cu mese cu blaturi laminate, pline de pete, unde cumpăram clătite crocante cu arpagic, friptură de porc condimentată, feluri pe care trebuia să le arăt cu degetul, pentru că meniul era în chineză. Prima dată când apărusem la Hobie cu plasele de hârtie îngrăsimate, privirea lui inexpresivă mă înghețase, și rămăsesem în mijlocul camerei ca un somnambul trezit exact în mijlocul visului, întrebându-mă ce naiba fusese în capul meu – nu referitor la Hobie, desigur; el nu era genul de

persoană care să viseze la mâncare chinezească zi și noapte.

— A, îmi place, spuse Hobie, doar că nu-mi trece niciodată prin cap.

Și am mâncat jos în magazin direct din cutii, Hobie așezat pe un taburet în șorțul lui negru de lucru, cu mânecile suflecate până la cot, mișcând din bețișoarele de lemn care păreau ciudat de mici între degetele lui late.

3.

Mă îngrijora de asemenea statutul neoficial al ședерii mele la Hobie. Deși pe Hobie însuși, în mărinimia lui nebuloasă, nu părea să-l deranjeze prezența mea, domnul Bracegirdle o considera un aranjament temporar și atât el, cât și consilierul meu de la școală îmi explicaseră cu lux de amănunte că, deși căminele colegiului meu erau rezervate pentru elevii mai mari, se putea probabil face ceva în cazul meu. Dar, de fiecare dată când venea vorba despre unde puteam să locuiesc, eu deveneam tăcut și-mi coboram privirea în pământ. Căminele erau supraaglomerate, pline de muște, iar cușca liftului, mâzgălită cu graffitti, zăngănea ca un ascensor de închisoare; pereți plini de afișe cu concerte, podele lipicioase de la berea vărsată, o gloată zombie de namile înfășurate în pături care moțăiau pe canapele în camera de televizor și tipi nerași cu o expresie torpilată – după părerea mea, oameni în toată firea, bărbați zdraveni, înfricoșători, de peste douăzeci de ani – care aruncau conserve goale unul spre altul pe coridor.

— Mda, poate că ești încă puțin prea mic, spuse domnul Bracegirdle când mi-am expus temerile, deși adevăratul motiv al rezervei mele nu-l puteam discuta: cum – date fiind împrejurările – aș fi putut

locui cu un coleg de cameră? Cum rămânea cu securitatea? Alarma de incendiu? Furtul?

„Școala nu este responsabilă de bunurile proprietate personală ale elevilor”, spunea broșura pe care o primisem. „Recomandăm elevilor să încheie o poliță de asigurare pentru orice obiect de valoare pe care îl vor avea cu ei”.

Anxios, disperat, am încercat cu febrilitate să mă fac indispensabil lui Hobie făcând tot felul de comisioane, spălând pensulele, ajutându-l să inventarieze obiectele restaurate și să sorteze garnituri și bucăți vechi de lemn pentru cabinete de scris. În timp ce el cioplea stinghii și răsucea picioare vechi de scaun ca să le asorteze cu unele noi, eu topeam ceara și rășina pe plită pentru lustru: șaisprezece părți ceară, patru părți rășină, o parte terebentină de zadă, o glazură intens aromată de culoare roșcat-aurie, groasă ca un zahăr caramel și foarte plăcut de amestecat în cratiță. Curând, Hobie m-a învățat cum să întind roșul peste grundul alb pentru poleire: întotdeauna un pic de auriu frecat în locul unde mâna ar fi atins în mod firesc, de-a lungul timpului, mobila, apoi puțin negru de fum întins în interstiții și pe spate. („Crearea patinei e întotdeauna una dintre cele mai mari probleme la o piesă de mobilier. La lemnul nou, dacă vrei să-i dai impresia de vârstă venerabilă, o patină aurită e întotdeauna cel mai ușor de simulat”.) Și dacă, după negrul de fum, poleiala era încă prea lucioasă și grosieră, Hobie m-a învățat s-o scrijelesc cu un vârf de ac – zgârieturi slabe, neregulate, de adâncime diferită – și s-o lovesc ușor cu un inel de chei vechi, apoi să schimb sensul la aspirator și să suflu asupra ei ca s-o lipsesc de strălucire.

— Pieselor restaurate în mare măsură – la care nu există colțuri tocite sau zgârieturi venerabile – trebuie să le dai tu câteva trăsături antice și venerabile. Toată chichița, îmi explică el,

ștergându-și fruntea cu dosul palmei, e să nu le faci niciodată prea frumoase.

Prin „frumoase” Hobie voia să spună „regulate”. Tot ce era uzat în mod prea egal era un indiciu clar de neautenticitate; vârsta adevărată, așa cum am ajuns să-mi dau seama din piesele veritabile care mi-au trecut prin mână, era variabilă, deformată, capricioasă, aici sonoră, dincolo surdă, dungi calde, asimetrice, pe lemnul unui cabinet de palisandru, acolo unde fusese atins constant de o dâră de soare, în timp ce latura cealaltă era întunecată ca în ziua în care fusese tăiat copacul.

— Ce îmbătrânește lemnul? Orice. Căldura și frigul, funinginea de la cămin, prea multe pisici sau asta, spuse el, dându-se un pas înapoi în timp ce îmi treceam degetul peste tăblia rugoasă, înnegrită, a unui birou de mahon. Ce crezi că a distrus suprafața aia?

— Păi, să zicem…

M-am lăsat pe călcâie ca să privesc îndeaproape locul unde finisajul – negru și lipicios, precum crusta arsă a unei prăjituri ieftine pe care nu-ți vine s-o mănânci – se subția într-un luciu limpede și gros.

Hobie râse.

— Fixativ de păr. Decenii. Îți vine să crezi? spuse el, zgâriind o margine cu unghia ca să jupoaie o șuviță îngustă și încolăcită. Bătrâna grație o folosea pe post de măsuță de toaletă. În decursul anilor, spray-ul se depune ca un email. Nu știu ce Dumnezeu bagă în el, dar este un coșmar să-l îndepărtezi, mai ales dacă e din anii ’50—60. Ar fi o piesă chiar interesantă dacă nu i-ar fi distrus suprafața. Acum tot ce putem face e să o curățăm deasupra, ca să se vadă din nou lemnul, poate să-i aplicăm un strat subțire de ceară. Dar e un obiect vechi și foarte frumos, nu ți se pare? spuse el cu căldură, mângâind cu degetul una din laturi. Uită-te la arcuirea piciorului și la granulația

asta, uită-te la model – vezi cele două pete ca niște inflorescențe, cât de atent sunt potrivite?

— O să-l desfaci?

Deși Hobie prefera să evite pasul acesta, mie îmi plăcea nespus operația dramatică a dezmembrării unei piese și a reasamblării ei de la zero – lucrând rapid, înainte ca lipiciul să se întărească, asemenea unui medic care opera o apendicită la bordul unui vapor.

— Nu, o ciocăni el, punând urechea lângă suprafața lemnului, pare solid, dar șinele pe care culisează sunt stricate, spuse, trăgând un sertar care scârțâi și se înțepeni. Asta se întâmplă când ții prea multe prostioare într-un sertar. O să le reparăm – trase sertarul afară, tresărind la scrâșnetul lemnului pe lemn, o să șmirgheluim locurile unde se înțepenește. Vezi cum e rotunjit? Cel mai bun mod de a-l repara este să dăm făgașului o formă pătrată – așa o să devină mai lat, dar nu cred că va trebui să scoatem glisierele vechi din coada-de-rândunică – îți amintești ce am făcut la biroul de stejar, da? Dar – trecându-și degetul pe margine – mahonul e întrucâtva diferit. La fel și nucul. E de mirare cât de des se rindeluiesc locuri care nu sunt de fapt de vină. Mai ales la mahon, care are o textură atât de densă, în special mahonul așa de vechi, încât nu merită sub nicio formă să-l șlefuiești decât acolo unde chiar nu se poate altfel. O să punem puțină parafină pe șine și va fi ca nou.

4.

Și timpul trecea. Zilele semănau așa de mult una cu alta, încât abia observam scurgerea lunilor. Primăvara deveni vară, umiditate și mirosuri de gunoi, străzile pline de oameni și cenușarii care-și rotunjeau coroanele bogate, întunecoase; apoi vara

se făcu toamnă, pustie și rece. Nopțile mi le petreceam citind *Evgheni Oneghin* sau studiind vreuna dintre numeroasele cărți despre mobilier ale lui Welty (preferata mea: o lucrare veche în două volume numită *Mobila Chippendale: piese autentice și falsuri)* sau *Istoria artei*, groasă și plăcută, a lui Janson[285]. Deși uneori lucram în subsol cu Hobie câte șase sau șapte ore la rând, abia scoțând câte un cuvânt, nu mă simțeam niciodată singur în raza luminoasă a atenției lui: faptul că un adult, în afară de mama, putea fi atât de empatic și de receptiv, atât de prezent, era uluitor. Diferența mare de vârstă ne făcea pe amândoi sfioși unul cu celălalt; exista între noi un formalism, o rezervă între generații; și totuși ajunseserăm în același timp să avem un soi de telepatie în atelier, încât îi înmânam rindeaua sau dalta potrivită încă înainte să mi-o fi cerut. „Epoxidic" era adjectivul lui pentru munca de mântuială sau pentru lucrurile ieftine în general; îmi arătase un număr de piese de mobilier la care încheieturile rezistaseră netulburate timp de două sute de ani și mai bine, în timp ce problema multora dintre obiectele contemporane era faptul că erau încleiate prea strâns, lemnul fusese lipit prea fest și nu mai putea să respire.

— Ține minte întotdeauna, persoana pentru care lucrăm noi este cel care va restaura piesa asta peste o sută de ani. Pe el vrem să-l impresionăm.

De câte ori lipea o mobilă, eu eram cel care trebuia să pun menghinele, pe fiecare cu deschiderea exactă, în timp ce el așeza piesele în ordinea precisă pentru îmbinările cu cep și crestătură – pregătiri extrem de minuțioase pentru operațiunea propriu-zisă de lipire și fixare, când trebuia să lucrăm cu mare repeziciune în cele câteva minute pe care le aveam la dispoziție până când cleiul se întărea – mâinile lui Hobie erau sigure ca ale unui chirurg, înhățând exact piesa necesară atunci când eu ezitam, în timp ce sarcina

mea era în primul rând să țin piesele la un loc când el punea menghinele (nu doar pe cele obișnuite de tip F și G, ci și un sortiment excentric de unelte pe care le ținea la îndemână în acest scop, precum arcuri de saltea, cârlige de rufe, ciururi vechi pentru brodat, camere de bicicletă și, pe post de greutăți, săculeți multicolori cu nisip cusuți din petice de stambă și tot felul de obiecte care puteau fi apucate în grabă, precum opritoare de plumb pentru uși sau pușculițe în formă de purcel din fontă). Când nu avea nevoie de ajutor, măturam talașul și puneam uneltele la loc în cui și, când nu aveam nimic altceva de făcut, mă mulțumeam să stau și să mă uit la el cum ascuțea daltele sau îndoia lemnul la abur cu un castron cu apă pe plită. *Miroase groaznic acolo jos*! îmi scria Pippa. *Vaporii ăia sunt oribili*, *cum îi suporți*? Dar mie îmi plăceau nespus mirosul – înviorător de toxic – și atingerea lemnului sub palmele mele.

5.

În tot acest timp, urmărisem cu atenție știrile despre semenii mei, hoții de tablouri din Bronx. Toți se recunoscusem vinovați — inclusiv soacra — și primiseră sentințele cele mai aspre permise de lege: amenzi de sute de mii de dolari și pedepse cu închisoarea de la cinci la cincisprezece ani, fără posibilitate de amnistiere. Ideea generală părea să fie că ar fi trăit cu toții fericiți în Morris Heights[286] și ar fi mâncat în continuare feluri italienești copioase acasă la mama dacă nu ar fi făcut gestul prostesc de a încerca să vândă pictura de Wybrand Hendricks unui negustor de artă care sunase la poliție.

Dar asta nu-mi liniștea temerile. Venise și ziua când mă întorsesem de la școală și găsisem etajul

plin de fum gros și pompierii tropăind pe hol pe lângă ușa dormitorului meu – „șoareci”, spusese Hobie, palid și cu ochii aprinși, vagabondând prin casă în salopeta lui de lucru și cu ochelarii de protecție pe cap, ca un om de știință nebun, „nu pot să rabd cursele cu lipici, sunt crude, și am tot amânat să chem o firmă de dezinsecție, dar, Doamne Dumnezeule, e absolut revoltător, nu pot să-i las să-mi *ronțăie* cablurile și firele, dacă n-ar fi fost alarma, casa ar fi putut să sară în aer, uitați”, (către pompier) „e bine dacă-l aduc aici?” ocolind niște echipamente, „să vezi…” dându-se în spate ca să-mi arate o încâlceală de schelete de șoareci carbonizate care fumegau încă în plintă. „Uită-te puțin! Un cuib întreg!” Deși casa lui Hobie era literalmente împânzită de alarme – nu doar de incendiu, ci și antifurt –, iar focul nu-i produsese daune în afară de faptul că arsese o bucată de podea de pe hol, întâmplarea mă zguduise totuși (dacă Hobie n-ar fi fost acasă? dacă focul ar fi început în camera mea?), și, dându-mi seama că atât de mulți șoareci într-o secțiune de numai jumătate de metru de plintă nu însemna decât încă mai mulți (și mai multe fire roase) altundeva, m-am întrebat dacă nu cumva, în ciuda aversiunii lui Hobie față de capcanele pentru șoareci, n-ar fi trebuit să instalez câteva eu însumi. Sugestia mea de a cumpăra o pisică – deși primită cu entuziasm de Hobie și de doamna DeFrees, mare iubitoare de mâțe – a fost discutată cu toată bunăvoința, dar nu și pusă în practică și curând a fost dată uitării. Apoi, la numai câteva săptămâni după aceea, exact când mă întrebam dacă n-ar trebui să abordez din nou subiectul pisicii, aproape că am leșinat când, intrând în camera mea la un moment dat, l-am găsit pe Hobie îngenuncheat pe covorașul de lângă pat – întinzându-se *sub* pat, cum mi s-a părut pe moment, dar de fapt întinzându-se după șpaclul căzut pe podea; înlocuia un panel de geam crăpat de la baza ferestrei din dormitor.

— A, salut! spuse Hobie, ridicându-se să-și scuture cracul pantalonului. Scuze! N-am vrut să te sperii așa de rău! Aveam de gând să înlocuiesc ochiul ăsta de geam de când ai venit. Aș vrea să folosesc, bineînțeles, sticlă ondulată în ferestrele astea vechi Bendheim, dar dacă pui câteva bucăți transparente, chiar nu contează… Ai grijă! spuse, ești bine?, căci îmi trântisem ghiozdanul pe jos și mă prăbușisem într-un fotoliu ca un locotenent în sindrom de șoc care se întoarce împleticindu-se din război.

Era o adevărată țăcăneală, cum ar fi spus mama. Nu știam ce să fac. Deși eram conștient de cât de ciudat se uita uneori Hobie la mine, de cât de complet smintit îi păream probabil, trăiam într-un murmur jos de zăngăneli interioare: tresăream de câte ori venea cineva la ușă; săream ca ars când suna telefonul; eram brusc scurtcircuitat – în mijlocul orelor – de câte o „premoniție” care mă făcea să țâșnesc din bancă și să mă reped direct acasă ca să mă asigur că tabloul era încă în fața de pernă, că nimeni nu-i desfăcuse ambalajul și nu încercase să-i dezlipească scociul. Pe calculator, scormoneam internetul după legile care tratau furtul de opere de artă, dar fragmentele peste care dădeam erau risipite și nu-mi furnizau o vedere de ansamblu relevantă asupra temei. Apoi, după opt luni altfel lipsite de evenimente în casa lui Hobie, a apărut o soluție.

Eram în termeni buni cu toți tipii care se ocupau de mutatul și depozitarea mobilei pentru Hobie. Majoritatea erau irlandezi din New York, băieți de treabă, muncitori la exploatări forestiere, care nu reușiseră să intre în poliție sau la pompieri – Mike, Sean, Patrick, Micu’ Frank (care nu era deloc mic, ci o matahală cât casa) –, dar erau și doi israelieni pe nume Raviv și Avi și – preferatul meu – un evreu rus pe nume Grișa. („«Evreu rus» contradicție în termeni”, îmi spusese el, suflând o dâră languroasă de fum mentolat. „Cel puțin

pentru ruși. Pentru că «evreu» în minte antisemită nu este același lucru ca «rus adevărat» – Rusia este notorie de asta") Grișa se născuse la Sevastopol, pe care pretindea că și-l amintește („apă neagră, sare"), deși părinții lui emigraseră când el avea doi ani. Blond, cu fața cărămizie și ochi uimitori de peruzea, era burduhănos de băutură și atât de neglijent cu hainele, încât uneori cămașa i se căsca pe pântece, cu nasturii descheiați, și totuși, din felul relaxat și arogant cum se ținea, era limpede că se credea arătos (așa cum, cine știe, poate și fusese cândva). Spre deosebire de domnul Pavlikovsky, pe fața căruia nu se putea citi nimic, el era vorbăreț, plin de glume sau „anekdotî", cum le numea el, pe care le spunea cu o voce haioasă, monotonă, de mitralieră. „Crezi că știi să înjuri, maior?" spunea amabil, de la tabla de șah pe care el și Hobie o instalau uneori într-un colț al atelierului, după-amiaza. „Dă-i drumul! Fă-mă să roșesc!" Iar eu dădeam drumul la un asemenea torent impresionant de obscenități, încât până și Hobie – care nu înțelegea o vorbă – se lăsa pe spate râzând, cu mâinile puse la urechi.

Într-o după-amiază mohorâtă, la puțin timp după ce începuse primul meu trimestru de toamnă la școala cea nouă, s-a întâmplat să fiu singur acasă când Grișa trecu pe la noi să lase niște mobilă.

— Uite, maior! – scoțând mucul de țigară ținut între degetul mare cu cicatrice și arătător. Maior – una dintre poreclele în zeflemea pe care mi le dăduse – însemna „maior" în rusă. Hai, fă-te util! Vino să ajuți cu nimicurile astea din camion!

Toată mobila era pentru Grișa „nimicuri".

M-am uitat în spatele lui, la camion.

— Ce ai? E greu?

— Dacă era greu, *poprîguncik*[287], crezi că te chemam?

Am adus mobila înăuntru – o oglindă cu ramă aurită, înfășurată în folie cu bule; un sfeșnic; un set de scaune de sufragerie – și, de îndată ce au fost

despachetate, Grișa se rezemă de un bufet la care lucra Hobie (după ce-l atinsese întâi cu vârful degetului, să vadă dacă nu era lipicios) și își aprinse o țigară Kool.

— Vrei?

— Nu, mulțumesc.

De fapt, aș fi vrut, dar mi-era teamă că Hobie avea să-mi simtă mirosul.

Grișa împrăștie fumul de țigară cu o mână cu unghii negre.

— Deci, ce faci? spuse. Îmi dai o mână de ajutor în după-amiaza asta?

— Cum să-ți dau?

— Lasă într-o parte cartea aia cu femei dezbrăcate *(Istoria artei* de Janson) și hai cu mine în Brooklyn!

— De ce?

— Trebuie să duc niște fleacuri de-astea la depozit, ar mai prinde bine cineva. Era vorba să mă ajute Mike, dar azi e bolnav. Ha! Au jucat aseară Giants, au pierdut, și el pariase cașcaval mult. Parcă văd că e acasă în Inwood, în pat, mahmur și cu ochi negru.

6.

Pe drumul spre Brooklyn cu o dubă plină de mobilă, Grișa îmi ține un monolog despre, pe de o parte, calitățile lui Hobie, și, pe de alta, despre cum ducea de râpă afacerea lui Welty.

— Om cinstit într-o lume necinstită? Trăiește în izolare? Mă doare inima, uite aici, în piept, să văd în fiecare zi cum aruncă banii pe fereastră. Nu, nu, spuse el, ridicând palma murdară când am încercat să protestez, ce face el trebuie timp, restaurare, lucrează cu mâna ca vechii meșteri, înțeleg. Artist, nu om de afaceri. Dar explică-mi, te rog, de ce

plătește depozit la Brooklyn Navy Yard în loc să vinde ce are și să plătește facturile? Adică, vezi și tu ce prostii ține în subsol! Lucruri pe care Welty le-a cumpărat la licitație – vin altele și altele în fiecare săptămână. Sus, magazinul e arhiplin! Stă pe o comoară – i-ar veni o sută ani să le vândă toate! Oamenii se uită pe geam, cu banii în buzunar, vor să cumpără, dar: „Scuze, doamnă! Valea de aici! Magazinul e închis!” Și el stă dedesubt cu unelte și în zece ore face bucată *atâtica* (degetul mare și arătătorul) de lemn pentru nu știu ce balansoar de babetă.

— Da, dar mai primește și clienți. Săptămâna trecută a vândut o grămadă de lucruri.

— Ce? spuse Grișa mânios, rotind instantaneu capul spre mine, cu ochii scăpărând. A vândut? La cine?

— Familiei Vogel. A deschis magazinul pentru ei – au cumpărat o bibliotecă, o măsuță de jocuri…

Grișa se încruntă.

— A, *ăia*! *Prietenii* lui, cică. Știi de ce cumpără de la el? Pentru că știu că pot să iau preț mic – „deschis numai cu programare”, ha! Mai bine dacă ar ține închis magazinul de șacalii ăia. Cum să-ți spun – pumnul pe piept –, știi cum sunt eu. Hobie mi-e ca frate. Dar – își frecă trei degete la un loc, un gest vechi de-al lui Boris însemnând „bani, bani!” – nu e băiat deștept în afaceri. Dă ultima fărâmă de pâine sau ultimul chibrit la orice mincinos și șmecher. Uite și ai să vezi – în curând, în patru-cinci ani, o să fie lefter și o să ajunge în stradă dacă nu găsește pe cineva să se ocupe de magazinul ăla.

— Pe cineva, adică pe cine?

— Nu știu, dădu Grișa din umeri, poate cineva ca vară-mea Lidia. Fata asta e în stare să vândă castraveți la grădinar.

— Ar trebui să-i spui. Știu că vrea să ia pe cineva.

Grișa râse cinic.

— Lidia? Să lucreze în maghernița *aia*? Ehei, Lidia vinde aur, Rolex, diamante din Sierra Leone! O ia limuzina de acasă. Poartă pantaloni albi de piele… blană de samur până la podea… niște unghii atâta! Vezi să nu stea una ca ea toată ziua în șandrama cu vechituri prăfuite!

Opri camionul și motorul. Ne aflam în fața unei clădiri pătrățoase, de culoarea scrumului, într-o zonă pustie lângă râu[288] – parcări goale și service-uri auto, genul de cartier unde gangsterii din filme îi aduc întotdeauna pe tipii pe care vor să-i omoare.

— Lidia… Lidia femeie sexy, spuse el contemplativ. Picioare lungi, balcoane – arată bine. Are chef de viață. Dar în treaba asta nu vă trebuie cineva care să iasă așa în evidență.

— Atunci?

— Cineva ca Welty. Avea ceva inocent, cum să-ți spun? Ca un savant. Sau preot. Era bunic la toată lumea. Dar foarte bun om de afaceri. E foarte bine să fii drăguț, simpatic, prieten bun cu toți, dar, când clientul a ajuns să are încredere în tine și crede că îi dai prețul cel mai mic, trebuie să iei și tu un profit! Așa sunt vânzările, maior! Asta e lumea, fir-ar ea să fie!

După ce ușa ni s-a deschis cu un bâzâit, am găsit înăuntru un birou cu un italian care citea un ziar. În timp ce Grișa era înregistrat, am examinat broșura de pe o etajeră lângă o mică expoziție de folie cu bule și scoci de împachetat:

DEPOZITUL ARISTON PENTRU OPERE DE ARTĂ

SPAȚII DOTATE LA CELE MAI ÎNALTE STANDARDE

MATERIALE IGNIFUGE, CONTROLUL TEMPERATURII, PAZĂ 24 DE ORE

INTEGRITATE-CALITATE-SIGURANȚĂ

SATISFACEM TOATE NEVOILE DUMNEAVOASTRĂ

PREOCUPAȚI DE SIGURANȚĂ DIN 1968

În afară de personajul de la birou, clădirea era părăsită. Am încărcat liftul de serviciu și, cu ajutorul unui card de acces și al unui cod introdus apăsând pe niște butoane, am luat ascensorul până la etajul șase. Am pornit pe coridor după coridor, toate lungi și identice, cu camere cățărate în tavan și uși anonime numerotate, Aripa D, Aripa E, pereți fără ferestre, ca în Steaua Morții[289], care păreau să se întindă la nesfârșit, un sentiment de arhive militare subterane sau poate de pereți de columbar într-un cimitir futuristic.

Hobie avea unul dintre spațiile mai mari – uși duble, suficient de late să treci un tractor prin ele.

— Am ajuns, spuse Grișa, zornăind din chei în timp ce deschidea lacătul și dând ușa de perete cu un pocnet metalic. Uite numai câte are aici!

Încăperea era atât de ticsită de mobilă și de alte lucruri lămpi, cărți, porțelanuri, mici obiecte de bronz; plase vechi de la B. Altman[290] pline de hârtii și încălțăminte mucegăită), încât la prima aruncătură de ochi, bulversat, am fost tentat să mă dau înapoi și să închid ușa, ca și cum am fi nimerit din greșeală în apartamentul vreunui bătrân maniac cu colecționatul care tocmai murise.

— Plătește două mii pe lună, spuse el mohorât în timp ce scoteam folia de pe scaune și le așezam, într-o poziție precară, pe un birou din lemn de cireș. Douăș' patru de mii pe an! mai bine și-ar aprinde țigările cu banii ăștia decât să-i dea pe un loc așa mizerabil!

— Și spațiile mai mici?

Unele uși erau foarte scunde și înguste – de mărimea unui geamantan.

— Oamenii sunt nebuni, spuse Grișa resemnat. Pentru un spațiu cât portbagaj de mașină? Să plătești sute de dolari pe lună?

— Păi… nu știam cum să întreb – ce-i împiedică să țină aici și lucruri ilegale?

— Ilegale? Grișa își tamponă fruntea transpirată cu o batistă murdară și apoi își răsuci mâna pe la

spate și se șterse și pe ceafă, pe sub guler. Adică ce, arme?

— Arme. Sau, știu eu? Lucruri furate.

— Ce-i împiedică? Îți spun eu. Nimic nu-i împiedică. Dacă îngropi ceva aici, nu găsește nimeni, decât dacă o mierlești sau dacă ajungi la covrigi și nu mai plătești taxa. Nouăj' la sută din ce-i aici poze de bebeluși, rahaturi din pod de la *bubbe*[291]. Dar, dacă pereții ar vorbi, cine știe? Probabil milioane de dolari dacă știi un' să cauți. Tot felul de secrete. Arme, bijuterii, oameni omorâți – tot felul de nebunii. Fii atent – trântise ușa cu un bufnet sonor și acum se chinuia să închidă zăvorul vertical –, ajută-mă cu porcăria asta! Urăsc clădirea asta, Dumnezeul meu! Ca un loc mort, înțelegi? Făcu un semn către coridorul steril, parcă fără sfârșit. Totul închis, izolat de viață! De câte ori vin aici, am impresia că nu pot respir, naiba să-l ia! E mai rău ca la bibliotecă.

7.

În seara aceea, am luat *Paginile Aurii* din bucătăria lui Hobie până în camera mea și m-am uitat la secțiunea: „Depozitare obiecte de artă". Erau zeci de firme în Manhattan și în cartierele mai mărginașe, multe cu reclame tipărite somptuos unde se descriau serviciile oferite: *mănuși albe*, *preluare de la ușa dumneavoastră*! Un majordom desenat întindea o carte de vizită pe o tavă: BLINGEN AND TARKWELL, DIN 1928. *Furnizăm soluții de depozitare la cele mai înalte standarde pentru o gamă largă de firme și de clienți privați. Discreție și confidențialitate. ArtTech. Moșteniri de familie. Soluții arhivistice. Clădire monitorizată cu echipament de înregistrare higrotermografă. Păstrăm în*

permanență condiții corespunzătoare cerințelor AAM (Asociația Americană a Muzeelor) de 21 de grade temperatură și 50 la sută umiditate relativă.

Dar toate acestea erau mult prea elaborate. Nu voiam sub nicio formă să atrag atenția asupra faptului că dețineam un obiect de artă. Aveam nevoie de un loc sigur și care să nu bată la ochi. Una dintre firmele de depozitare cele mai mari și mai cunoscute avea douăzeci de clădiri în Manhattan – inclusiv una pe East Sixty și ceva Street lângă fluviu, în vechiul meu cartier, la numai câteva străzi de blocul unde locuiserăm eu și mama. Spațiile noastre de depozitare sunt supravegheate non-stop de operatorii centrului de comandă și sunt echipate cu tehnologie de ultimă generație, detectoare de fum și de foc.

Hobie mă întreba ceva din hol.

— Poftim? am spus cu o voce spartă – tare și falsă –, închizându-mi cartea de telefoane peste deget.

— A venit Moira. Vii cu noi până la colț, la un hamburger?

„La colț” era numele pe care îl dădea el restaurantului White Horse.

— Super, cobor într-un minut.

M-am întors la anunțul publicitar din Paginile Aurii. *Faceți loc în apartamentul dumneavoastră! Avem soluții simple de depozitare pentru echipamentele sportive și profesionale.* Ce ușor părea să fie totul: nu era nevoie de nicio carte de credit, plăteai un avans în numerar și plecai fluierând.

A doua zi, în loc să mă duc la școală, am scos fața de pernă de sub pat, am lipit-o complet cu bandă adezivă izolantă, am pus-o într-o sacoșă maronie de la Bloomingdale și am luat un taxi până la magazinul de articole sportive din Union Square, unde, după oarecari șovăieli, am cumpărat un cort mic de două persoane și apoi am luat un taxi înapoi către Sixtieth Street.

Am fost singurul client în biroul de navă spațială, cu pereți numai din geamuri, al clădirii depozitului: și, deși pregătisem o poveste de acoperire (mare iubitor de călătorii cu cortul; mamă speriată de bombe), bărbații de la recepție au părut complet dezinteresați de sacoșa mea voluminoasă, cu logoul uriaș al magazinului de sport, din care eticheta cortului atârna artistic afară. N-a părut de asemenea deloc ieșit din comun nimănui faptul că voiam să plătesc pentru seif pe un an înainte, cu bani gheață – sau poate doi? Era în regulă?

— E un bancomat chiar afară, cum ieșiți, îmi spuse portoricanul de la casierie, arătându-mi cu degetul fără să ridice privirea de la sandvișul lui cu șuncă și salată de ou.

Atât de ușor? m-am gândit în timp ce coboram cu liftul.

— Notați-vă undeva numărul seifului, îmi spuse tipul de la recepție, și cifrul și puneți-le la loc sigur!

Dar eu le memorasem deja pe amândouă – văzusem suficiente filme cu James Bond ca să cunosc manevra –, iar în clipa când am ieșit am aruncat bilețelul la gunoi.

Afară din clădire, din liniștea ei de criptă și din boarea stătută care emana constant din aparatele bâzâitoare de aer condiționat, m-am simțit amețit, dezlimitat, iar cerul senin și lumina triumfătoare a soarelui, pâcla familiară de gaze de eșapament a dimineții și chemarea și strigătele claxoanelor păreau toate să se desfășoare în lungul bulevardului într-o configurație mai largă, mai bună, a lucrurilor: un spațiu însorit al mulțimilor și al norocului. Era prima oară când ajungeam aproape de Sutton Place de când mă întorsesem la New York și era ca și cum aș fi visat din nou un vis vechi și prietenos, o tranziție treptată de la prezent la trecut și înapoi, trotuarele împestrițate de gropi și chiar și aceleași crăpături peste care săream

întotdeauna când veneam în fugă acasă, aplecându-mă, imaginându-mă avion cu aripile înclinate, „mă pregătesc de aterizare”, ultima sută de metri, mitraliind totul în cale până acasă – o mulțime dintre locurile cunoscute existau încă, restaurantul ceva mai scump, localul grecesc, crama, toate fețele uitate de cartier care mi se suprapuneau în minte, Sal florarul și doamna Battaglina de la restaurantul italian, Vinnie de la curățătorie, cu centimetrul atârnat după gât, așezat în genunchi, prinzând în bolduri fusta mamei.

Eram la numai câteva străzi de fosta noastră locuință: și, privind înspre Fifty-Seventh Street, aleea aceea familiară plină de soare, pe care razele cădeau exact atât cât trebuia, răsfrângându-se aurii în ferestre, m-am gândit: Goldie! José!

La gândul acesta, am iuțit pasul. Era dimineață; măcar unul dintre ei, dacă nu amândoi, ar fi trebuit să fie de serviciu. Nu le trimisesem niciodată cartea poștală din Vegas pe care o promisesem: aveau să fie încântați să mă vadă, să se adune în jurul meu, să mă îmbrățișeze și să mă plesnească peste umăr, curioși să afle tot ce se întâmplase, inclusiv de moartea tatei. Aveau să mă invite în camera lor din spate, poate să-l cheme pe Henderson, administratorul clădirii, să-mi povestească imediat toate bârfele din bloc. Dar, când am dat colțul, printre mașinile blocate în trafic și claxoane, am văzut de la jumătatea străzii clădirea urâțită de schele și ferestrele obturate cu anunțuri oficiale.

M-am oprit, îngrozit. Apoi – nu-mi venea să cred – m-am apropiat și am rămas în loc, ca lovit de trăsnet. Ușile art deco dispăruseră, și, în locul vestibulului răcoros și slab luminat, cu podelele lui lustruite și lambriurile cu sori încrustați pe ele, se căsca o cavernă de pietriș și plăci de beton, iar muncitori cu căști ieșeau dinăuntru cu roabe pline cu moloz.

— Ce s-a întâmplat aici? am întrebat un tip murdar din cap până-n picioare, cu cască, care stătea un pic mai la o parte, cocârjat și sorbind cu un aer vinovat dintr-o cafea.

— Cum adică ce s-a întâmplat?

— Am… Dându-mă în spate și privind în sus, am văzut că era doar vestibulul; evisceraseră întreaga clădire, încât se vedea prin ea până în curtea din spate; mozaicul smălțuit de pe fațadă era încă intact, dar ferestrele arătau prăfuite și oarbe; în spatele lor nu mai era nimic. Am locuit aici mai de mult. Ce se petrece?

— Au vândut proprietarii. Urla ca să acopere duruitul ciocanelor pneumatice din vestibul. Ultimii chiriași au plecat acum câteva luni.

— Dar… M-am uitat în sus la cochilia goală a clădirii, apoi am aruncat o privire asupra grămezii de moloz dinăuntru – oameni care țipau, fire legănându-se. Ce fac?

— Un complex de apartamente de lux. Peste cinci milioane – cu piscină pe acoperiș – îți vine să crezi?

— Ah, Dumnezeule!

— Da, ai crede că ar fi trebuit să scape de așa ceva, nu? O clădire frumoasă și veche – ieri a trebuit să sparg scările alea de marmură din vestibul – le ții minte? Mare păcat! Aș fi vrut să le putem scoate întregi. Azi nu mai găsești prea des marmură de așa calitate cum era pe vremuri. Oricum… dădu el din umeri. Asta e orașul generației voastre.

Striga la cineva de sus – un bărbat care cobora o găleată de nisip cu o frânghie – și eu m-am apropiat, simțind că mi se face rău, chiar sub fereastra vechii noastre sufragerii, mai degrabă sub carcasa ei numai, rămasă ca după un bombardament, prea tulburat ca să pot ridica privirea. „Am pus-o bine, puiule”, îmi spusese José săltându-mi geanta pe raftul de sus în camera din spate. Unii chiriași, precum domnul Leopold,

locuiseră în clădire de peste șaptezeci de ani. Ce se întâmplase cu el? Sau cu Goldie, cu José? Sau, dacă tot venise vorba, cu Cinzia? Cinzia, care în orice moment avea cel puțin zece locuri unde se ducea să facă menaj, lucra în clădire numai câteva ore pe săptămână – nu că m-aș fi gândit vreodată la Cinzia până atunci, dar totul păruse atât de solid, atât de imutabil, întreaga rețea socială a blocului, un nod de legături unde mă puteam oricând opri să văd oamenii, să-i salut, să aflu ce se mai petrecea. Oameni care o cunoscuseră pe mama. Care îl știuseră pe tata.

Și, cu cât mă depărtam mai tare, cu atât eram mai supărat de pierderea unuia dintre limanurile stabile și neschimbătoare din lume pe care îl considerasem întotdeauna de la sine înțeles: chipuri familiare, saluturi pline de bucurie: hei, *manito*! Căci crezusem că această ultimă piatră de hotar a trecutului, cel puțin, avea să rămână acolo unde o lăsasem. Era ciudat să mă gândesc că n-aveam să mai pot să le mulțumesc niciodată lui José și lui Goldie pentru banii pe care mi-i dăduseră – sau, încă mai straniu, că n-aveam să le pot spune niciodată că tata murise: căci pe cine altcineva cunoșteam care să-l fi știut? Sau căruia să-i fi păsat? Chiar și trotuarul părea gata să-mi crape sub picioare, și eu să mă prăbușesc prin Fifty-Seventh Street într-o prăpastie fără fund, în care nu m-aș mai fi oprit niciodată din cădere.

PARTEA A PATRA

„Nu sângele, nu trupul nostru,
ci inima face din noi părinți și fii”.

Schiller, *Hoții*[292]

CAPITOLUL IX

POSIBILITATE, TOTUL

1.

Într-o după-amiază, opt ani mai târziu, după ce abandonasem școala și hotărâsem să lucrez pentru Hobie, tocmai ieșeam din Bank of New York și o pornisem pe Madison Avenue supărat și preocupat, când m-am auzit strigat.

M-am întors. Vocea îmi era familiară, dar n-am recunoscut persoana: un bărbat la vreo treizeci de ani, mai solid decât mine, cu ochi cenușii posaci și păr blond spălăcit până la umeri. Hainele lui – pantaloni de stofa aspră; pulover țepos pe gât – s-

ar fi potrivit mai degrabă cu o uliță de țară decât cu o stradă de oraș; și toată înfățișarea lui sugera un soi de privilegiu irosit, asemenea cuiva care dormise pe canapelele prietenilor, făcuse ceva droguri, risipise bună parte din banii părinților.

— Sunt Platt, spuse el. Platt Barbour.

— Platt! am spus, după un moment de surprindere. Nu te-am văzut de un car de ani! Dumnezeule mare!

Era greu să-l recunoști pe fostul bătăuș de lacrosse în bărbatul acesta cu o expresie atentă pe chip, ca a unui om trezit din beție. Duse erau insolența și vechea sclipire agresivă; arăta acum uzat și avea în ochi o căutătură anxioasă, fatalistă. Ar fi putut fi un soț nefericit din suburbii, neliniștit la gândul soției infidele, sau poate un profesor căzut în dizgrație de la o școală de mâna a doua.

— Ah! Deci. Platt. Ce mai faci? am spus, după o tăcere stingherită, dându-mă un pas înapoi. Ești tot în New York?

— Da, spuse el, apucându-și ceafa cu o mână, aparent foarte stânjenit. De fapt, tocmai am început o nouă slujbă. Nu se maturizase frumos; pe vremuri fusese cel mai blond și mai arătos dintre frați, dar acum făcuse fălci și puțină burtă, iar trăsăturile feței i se îngroșaseră și nu mai aveau nimic în comun cu frumusețea perversă, de *Jungvolk*[293], de demult. Lucrez pentru o editură academică, Blake-Barrows. E din Cambridge, dar are o filială și aici.

— Super, am spus, ca și cum aș fi auzit de editură, deși habar n-aveam – dând din cap aprobator, pipăindu-mi mărunțișul din buzunar, plănuind deja cum să scap. Mă bucur mult că te-am văzut. Ce mai face Andy?

Fața lui păru să capete deodată trăsături imobile.

— Nu știi?

— Păi… m-am bâlbâit… am auzit că era la MIT. Acum un an sau doi m-am întâlnit întâmplător pe stradă cu Win Temple – spunea că

Andy avea o bursă… parcă în astrofizică? Ideea e, am spus nervos, incomodat de privirea fixă a lui Platt, nu prea țin legătura cu foștii colegi de școală…

Platt își coborî mâna pe ceafă.

— Scuză-mă! N-am știut prea bine cum să luăm legătura cu tine. Lucrurile sunt foarte neclare încă. Dar eram sigur că ai aflat deja.

— Ce să aflu?

— A murit.

— Andy? Și apoi, pentru că Platt nu reacționa: Nu, n-am știut.

O vagă grimasă, care dispăru de îndată ce am zărit-o.

— Da. A fost destul de rău, din păcate. Și Andy, și tata.

— Poftim?

— Acum cinci luni. El și tata s-au înecat.

— Nu pot să cred.

Am lăsat privirea în jos.

— Iahtul s-a răsturnat. În larg de Northeast Harbor[294]. Nu eram de fapt prea departe, poate că n-ar fi trebuit să ieșim deloc pe mare, dar tata – știi cum era…

— Doamne Dumnezeule!

Stând acolo, în după-amiaza nesigură de primăvară, în timp ce copiii ieșiți de la școală alergau în jurul meu, m-am simțit stupefiat și nedumerit, ca și cum aș fi auzit o glumă proastă. Deși mă gândisem destul de des la Andy de-a lungul anilor și fusese cât pe ce să-l văd o dată sau de două ori, nu luaserăm niciodată legătura după ce mă întorsesem la New York. Fusesem sigur că aveam să dau la un moment dat peste el din întâmplare – așa cum mi se întâmplase cu Win, cu James Villiers, cu Martina Lichtblau și cu câțiva alți foști colegi. Dar, deși mă gândisem deseori să iau telefonul în mână doar să văd ce mai face, din cine știe ce motiv nu ajunsesem niciodată.

— Ești bine? spuse Platt, masându-și ceafa, cu o expresie tot atât de stânjenită pe cât mă simțeam eu.

— Hm…

M-am întors către vitrina magazinului din apropiere ca să-mi revin, și duhul meu transparent s-a răsucit și el să mă privească în față, pe fundalul șuvoiului de oameni care curgea neoprit pe trotuar.

— Doamne! am spus. Nu pot să cred. Nici nu știu ce să spun.

— Îmi pare rău că ți-am dat vestea așa pe stradă, spuse Platt, frecându-și maxilarul. Te-ai cam înverzit la față.

„Te-ai cam înverzit” – o expresie de-a domnului Barbour. Cu un spasm de durere, mi l-am amintit deodată pe domnul Barbour căutând prin sertarele din camera lui Platt, oferindu-se să-mi facă un foc. „Sfinte Dumnezeule, ce cumplit!”

— Și tatăl tău? am spus, ca și cum cineva tocmai mă trezise cu greu dintr-un somn adânc. Asta spuneai? Și el?

Platt privi în jur, ridicând bărbia cu un gest care îmi aminti, pentru o clipă, de vechiul adolescent arogant pe care îl cunoșteam, apoi se uită la ceas.

— Hai cu mine, ai câteva minute? spuse.

— Păi…

— Hai să bem ceva! spuse, trântindu-mi o mână atât de grea pe umăr, încât m-am crispat. Știu un local liniștit pe Third Avenue. Ce zici?

2.

Am stat în barul aproape gol – o bombă cândva faimoasă, cu pereții lambrisați în lemn de stejar, mirosind a ulei încins, cu steaguri ale echipelor sportive universitare din Ivy League pe pereți – și Platt mi-a spus povestea, oarecum incoerent și cu o voce monotonă, jenată și atât de înceată, încât a trebuit să ciulesc urechea ca să-l pot urmări:

— Tata, spuse el, cu ochii plecați asupra ginului cu lămâie – băutura doamnei Barbour. Toți ne feream să vorbim despre chestia asta, dar… Bunica zicea că e un dezechilibru chimic în organism. Tulburare bipolară. A avut primul episod sau criză, sau cum i-o spune, în anul întâi de facultate la Drept, la Harvard – n-a mai ajuns niciodată în anul doi. Toate planurile lui fantastice, entuziaste… era bătăios la ore, vorbea înainte să-i vină rândul, se apucase să scrie un poem uriaș despre baleniera *Essex*[295], care era o aiureală, și pe urmă colegul lui de cameră, care se pare că a avut asupra lui o influență mai liniștitoare decât își închipuia cineva, a plecat un semestru în Germania și… în fine. Bunicul a trebuit să ia trenul până la Boston să-l aducă acasă. Fusese arestat pentru că încercase să aprindă un foc în fața statuii lui Samuel Eliot Morison de pe Commonwealth Avenue și se împotrivise când polițiștii voiseră să-l ducă la secție.

— Știam că avusese probleme. Dar n-am știut niciodată că fusese atât de grav.

— Mda. Platt rămase cu privirea pironită în pahar, apoi bău cu sete. Asta se întâmpla cu mult timp înainte să apar eu în ecuație. Lucrurile s-au schimbat după ce s-a căsătorit cu mama și a urmat o vreme tratamentul, deși bunica n-a mai avut niciodată încredere în el după toată povestea aia.

— Ce poveste?

— A, sigur că *noi* ne înțelegeam bine cu ea, nepoții, spuse el precipitat. Dar nu-ți poți imagina ce probleme făcea tata când era tânăr… risipea sume uriașe, avea furii cumplite, certuri cu mama, niște probleme grețoase cu fete minore… pe urmă plângea și-și cerea iertare, și după un timp o lua de la capăt… Buna l-a învinuit întotdeauna de atacul de cord al bunicului, pentru că tocmai se certau în biroul lui când – bang! Dar când lua medicamentele, era ca un mielușel. Un tată minunat – ei, cred că știi. Cu noi era minunat.

— Era un om extraordinar. Când l-am cunoscut eu.

— Da. Platt dădu din umeri. Putea să fie. După ce s-a însurat cu mama, a rămas o vreme pe linia de plutire. Pe urmă… nu știu ce s-a întâmplat. A făcut niște investiții extrem de nefericite – ăsta a fost primul semn. Telefoane date noaptea cunoscuților, chestii de genul ăsta. A făcut o obsesie pentru o studentă care făcea practică în biroul lui – o fată dintr-o familie pe care mami o cunoștea. A fost cumplit.

Nu știu de ce, dar am fost foarte mișcat să-l aud numind-o pe doamna Barbour „mami”.

— N-am știut nimic din toate astea, am spus.

Platt se încruntă: o expresie deznădăjduită, resemnată, care dezvălui deodată cât de mult semăna cu Andy.

— Abia dacă știam și noi, copiii, spuse el cu amărăciune, trăgând cu degetul mare o dungă pe fața de masă. „Tati e bolnav” – atâta ni se spunea. Eu eram deja plecat la liceu când a fost trimis la spital, nu mă lăsau niciodată să vorbesc cu el la telefon, spuneau că era prea bolnav, și săptămâni la rând am crezut că murise și că nu voiau să-mi spună.

— De asta îmi amintesc. A fost oribil.

— De ce anume?

— Ăăă… problemele acelea cu nervii.

— Da, bun… – am fost uimit de scăpărarea de mânie din ochii lui – și de unde dracu’ era să știu *eu* dacă era doar o „criză de nervi” sau cancer în formă terminală, sau mai știu eu ce? „Andy e atât de sensibil!… Mai bine să rămână în oraș… Puțin probabil să suporte o școală cu internat…” Ei da, tot ce pot să spun e că *pe mine*, nici nu apucasem bine să mă dumiresc cum să-mi leg șireturile, și mami și tati m-au făcut pachet și m-au trimis la o cretinătate de școală ecvestră Prince George’s de mâna a șaptea, dar, vezi Doamne, așa aveam să capăt forță de caracter, mă pregăteam foarte bine

pentru Groton, pentru că primeau copii mici, de la șapte la treisprezece ani. Să vezi ce broșură de prezentare aveau, terenurile de vânătoare din Virginia, totul idilic, numai că, în realitate, nu erau nici pe departe numai dealuri înverzite și ore de călărie, ca în poze. Am fost călcat în picioare într-un grajd și mi-am fracturat umărul, și stăteam la infirmerie uitându-mă pe geam la aleea de la intrare, și nu venea nicio mașină. *Nici măcar unul* n-a venit să mă viziteze, nici măcar Buna. Plus că doctorul era un bețivan și mi-a pus umărul la loc strâmb, am încă probleme cu el. Până în ziua de azi am oroare de cai.

— *Oricum* – cu o schimbare stânjenită de ton –, până când lucrurile s-au complicat rău de tot cu tata și el a fost trimis de acasă, m-au luat de acolo și m-au pus la Groton. Se pare că a fost un incident la metrou… aici poveștile se cam bat cap în cap, tata zicea una, iar sticleții, alta, *dar*… – ridică el din sprâncene, cu o expresie ciudată de umor negru, exagerat – tati a ajuns la „ferma de sonați”! Opt săptămâni. Fără curea, fără șireturi, fără obiecte ascuțite. Dar acolo i-au făcut un tratament cu șocuri electrice și se pare că într-adevăr au avut efect, pentru că, atunci când s-a întors, parcă era alt om. Adică… îți amintești. Practic, tatăl ideal.

— Deci – mi-am amintit de întâlnirea mea nefericită cu domnul Barbour pe stradă și am hotărât imediat să nu vorbesc despre ea – ce s-a întâmplat?

— Dumnezeu știe! Acum câțiva ani a început din nou să aibă probleme și a trebuit să fie internat din nou.

— Ce fel de probleme?

— Eh – Platt răsuflă zgomotos –, cam la fel, suna pe la cunoscuți, avea accese în public etcetera. A, n-avea practic nimic, bineînțeles, *el* era perfect în regulă, totul a început când au făcut niște lucrări de renovare a blocului, pentru că el era împotrivă, bubuiau toată ziua ciocane și ferăstraie,

și toate firmele astea mari care distrug orașul, de altfel, lucruri perfect adevărate, și pe urmă pur și simplu de aici a luat-o iar la vale, până a ajuns să i se pară că era urmărit, fotografiat și spionat tot timpul. S-a apucat să scrie niște scrisori complet aiurea unor oameni, inclusiv unor clienți ai firmei lui… a enervat pe toată lumea la clubul de iahting… s-au plâns mai mulți membri, chiar și niște vechi prieteni de-ai lui – și nu puteai să nu le dai dreptate…

— Oricum, când s-a întors de la spital a doua oară n-a mai fost niciodată cel care fusese. Avea schimbări de dispoziție mai puțin radicale, dar nu se putea concentra și era tot timpul irascibil. Cam acum șase luni și-a găsit alt medic, și-a luat concediu de la muncă și s-a dus în Maine – unchiul Harry are o cabană acolo pe o insulă, unde nu era nimeni în afară de menajeră, și tata zicea că aerul de pe insulă îi făcea bine. Toți ne-am dus pe rând să-i ținem companie… Andy era pe atunci în Boston, la MIT, și ăsta era ultimul lucru pe care și l-ar fi dorit, să mai aibă grijă și de tati, dar, din nefericire, pentru că era mai aproape de el ca noi, a cam trebuit să se ducă mai des.

— Nu s-a mai întors acolo… adică… nu voiam să spun la „ferma de sonați”… unde fusese înainte?

— Cum să-ți spun, cum puteai să-l trimiți dacă el nu voia? Nu e ușor să internezi pe cineva acolo împotriva voinței lui, mai ales când nu vrea să accepte că are probleme, pentru că asta făcea el, și, în plus, ni s-a dat cumva de înțeles că era o chestie numai de tratament, că avea să-și revină perfect odată ce își făceau efectul noile medicamente. Menajera ținea legătura cu noi, avea grijă ca tata să mănânce bine, să-și ia tabletele, tata vorbea cu psihiatrul lui la telefon în fiecare zi – deci, vreau să-ți spun că *medicul* zicea că e bine, spuse Platt pe un ton defensiv. Zicea că are voie să conducă, să înoate, să se ducă pe mare cu barca, dacă avea

chef. Probabil că n-a fost o idee nemaipomenită să iasă în larg *atât* de târziu după-amiaza, dar vremea nu era chiar rea când au plecat, și apoi, îl știi pe tata. Marinarul fără frică, bla-bla-bla. Eroul mării, gata de isprăvi fără seamăn.

— Da, corect.

Auzisem o mulțime de povești despre cum domnul Barbour plutise pe „ape zbuciumate" care se dovediseră apoi a fi fost adevărate furtuni, cu stare de urgență declarată în trei state și curentul oprit pe coasta Atlanticului, în timp ce Andy, vărsându-și mațele pe punte, scotea apa din iaht cu ispolul. Nopți petrecute pe puntea înclinată, căci iahtul se împotmolise în vreun banc de nisip, în întuneric, sub vreo ploaie torențială. Domnul Barbour însuși – râzând în hohote după ce-și spunea rugăciunea și în timp ce-și mânca ouăle jumări cu șuncă duminica dimineața – ne povestise nu o dată cum el și copiii fuseseră aruncați în largul mării din estuarul Long Island în timpul unui uragan, cum orice comunicare radio fusese întreruptă, cum doamna Barbour îl sunase pe un preot de la biserica Sfântul Ignațiu de Loyola de la intersecția Park cu Eighty-Fourth și stătuse toată noaptea trează și se rugase (doamna Barbour!) până când primise apelul Gărzii de Coastă despre vasul adus la țărm. („La primul vânt mai tare, ea o șterge la Roma, nu-i așa, iubito?")

— Tata… Platt dădu trist din cap. Mami spunea înainte că, dacă Manhattan n-ar fi fost o insulă, el n-ar fi putut locui aici nicio clipă. Pe continent se simțea total nefericit, întotdeauna tânjea după apă, trebuia s-o *vadă,* s-o *miroasă* – îmi amintesc că odată am mers cu el din Connecticut, în copilărie, și, în loc s-o luăm drept pe Autostrada 84 spre Boston, a trebuit să ocolim kilometri întregi ca să o luăm pe coastă. Întotdeauna era cu fața spre Atlantic – avea o sensibilitate extraordinară, se uita cum se schimbau norii pe măsură ce ne apropiam de ocean. Platt închise o clipă ochii cenușii ca

cimentul, apoi îi deschise din nou. Știi că sora mai mică a tatei s-a înecat, nu? spuse el, cu o voce atât de plată, încât o clipă am crezut că nu-l auzisem bine.

Am clipit, neștiind ce să spun.

— Nu. N-am știut.

— Da, așa a fost, spuse Plat cu un glas complet inexpresiv. Kitsey îi poartă numele. A sărit dintr-o barcă în East River la o petrecere – ar fi trebuit să fie doar o glumă, asta spuneau toți, „un accident", dar toată lumea știe că așa ceva e o nebunie, erau niște curenți teribili și au tras-o imediat la fund. Un tip a sărit s-o salveze și a murit și el. Și pe urmă unchiul tatei, nenea Wendell, prin anii șaizeci, nițel abțiguit, a încercat el într-o noapte să ajungă înot la țărm ca să arate cât e de bun – ce să-ți spun, tata trăncănea întruna despre cum apa era pentru el sursa vieții înseși, fântâna tinereții veșnice și așa mai departe – și, bineînțeles, era. Dar n-a fost numai viață pentru el. A fost și moarte.

N-am răspuns. Poveștile de marinar ale domnului Barbour, niciodată perfect convingătoare, coerente sau realmente informative, radiaseră întotdeauna o pasiune înflăcărată, regală, palpitând de presimțirea captivantă a dezastrului.

— Și bineînțeles, spuse Platt cu buzele strânse, bineînțeles că asta a fost, Dumnezeule, lui i se părea că era nemuritor pe apă. Odrasla lui Poseidon! N-avea cum să se înece. Din partea lui, cu cât marea era mai agitată, cu atât mai bine. Îl apuca o bună dispoziție incredibilă pe furtună, înțelegi? Cum scădea presiunea în barometru, ziceai că-i dă cineva cu gaz ilariant. Deși, în ziua aia… marea era tulburată, dar era cald, o zi din acelea însorite, luminoase de toamnă, când nu-ți vine decât să ieși pe mare. Andy era enervat, nu voia să meargă, tocmai îl luase o răceală și lucra la un știu ce complicat pe calculator, dar nici unuia dintre noi nu i-a trecut prin cap că ar putea exista cu adevărat vreun *pericol*. Planul era să-l scoată

puțin pe mare, să se potolească, și pe urmă să coboare la restaurantul de pe dig și să încerce să-i dea ceva de mâncare. Vezi tu – stătea picior peste picior și își schimbă genunchii, neliniștit –, eram doar noi doi acolo cu el, eu și Andy, și, ca să fiu cinstit, tata o luase nițel razna. Era surescitat de două zile deja, vorbea nestăpânit, clocotea pe dinăuntru – Andy a sunat-o pe mama pentru că avea de lucru și nu se simțea în stare să facă față, și mama m-a sunat pe mine. Până când am ajuns eu acolo și am luat feribotul până la ei, tata era deja dus *complet* cu pluta. Nu vorbea decât despre stropii de pe punte și despre fumul dus de vânt și așa mai departe – marele ocean de smarald – aiura pur și simplu. Andy n-a putut niciodată să-l rabde în starea asta și era sus în camera lui cu ușa încuiată. Bănuiesc că se săturase până în gât de el când am venit eu.

Privind în urmă, îmi dau seama că ne-am gândit prost, *aș fi putut* să mă duc eu singur cu el. Tata făcea deja ca toți dracii în casă, și ce-aș fi putut să fac, să-l țin înăuntru cu forța? Și pe urmă, îl știi pe Andy, nu se gândea niciodată la mâncare, n-avea nimic în bucătărie, frigiderul era gol, doar niște pizze la congelator… facem o ieșire scurtă și pe urmă ne oprim să mâncăm pe dig, părea un plan bun, înțelegi ce vreau să spun? „Dați-i de mâncare!” zicea întotdeauna mama când tata începea să bată câmpii prea tare. „Puneți-l să rontăie ceva!” Asta a fost mereu primul ajutor. Pune-l la masă și dă-i o friptură zdravănă. Deseori era suficient ca să-l readucă pe linia de plutire. Și, oricum, mă bătea gândul că, dacă n-o lăsa mai moale după ce ne întorceam pe uscat, puteam să lăsăm baltă restaurantul și să îl ducem la camera de gardă, în caz de nevoie. L-am pus pe Andy să vină și el numai ca să fiu absolut sigur. M-am gândit că nu mi-ar strica o mână de ajutor – îți spun drept, ieșisem în oraș cu o seară în urmă și nu eram tocmai „cu toate pânzele sus”, cum obișnuia

tata să zică. Se opri și-și frecă palmele de coapse, pe pantalonii de tweed. În fine. Andy nu s-a dat niciodată în vânt după apă. Cum știi.

— Țin minte.

Platt păru că se chircește.

— Am văzut pisici care înotau mai bine ca el. Adică, sincer acuma, Andy era, cred, cel mai stângaci tip pe care l-am cunoscut la viața mea care să nu fi fost epileptic sau retardat… Doamne, ar fi trebuit să-l vezi pe terenul de tenis, noi glumeam că merita să se ducă la Jocurile Olimpice Speciale, ar fi câștigat la mare distanță la toate probele. Și totuși fusese de multe ori la bord, Dumnezeu mi-e martor – mi s-a părut mai înțelept să mai am pe cineva cu mine, mai ales că tata nu era în cea mai bună formă, înțelegi? Am fi putut să manevrăm barca fără probleme – adică, lucrurile mergeau bine, ar fi mers perfect, doar că n-am urmărit cerul cum ar fi trebuit, vântul s-a întețit, noi tocmai încercam să strângem vela mare, și tata dădea din mâini ca un apucat și nu știu ce răcnea despre spațiile dintre stele, numai aiureli, și, la un moment dat, pe un val, și-a pierdut echilibrul și a căzut peste bord. Noi ne-am apucat să-l tragem înapoi, eu și Andy – și pe urmă ne-a lovit un val în flanc, exact într-un unghi prost, un talaz din ăla abrupt, cu creastă, care apare brusc și te plesnește din senin, și pleosc! Ne-am răsturnat. Nici măcar nu pot să spun că apa era prea rece, dar, la unșpe-douășpe grade, e de ajuns ca să intri în hipotermie dacă stai mult în ea, ceea ce s-a întâmplat, din păcate, și vreau să-ți spun că tata era în *culmea* fericirii, pur și simplu în extaz…

Chelnerița noastră, o studentă simpatică, se apropia de masă pe la spatele lui Platt, pregătită să ne întrebe dacă mai voiam un rând, dar i-am căutat ochii, am dat abia simțit din cap, făcându-i semn să ne lase în pace.

— Pe tati l-a dărâmat hipotermia. Slăbise atât de tare, nu mai avea nici urmă de grăsime pe corp, și

o oră jumate de zbătut în apă la temperatura aia l-a dat gata. Pierzi căldură mai repede dacă nu stai perfect nemișcat. Andy… Platt, părând să simtă că ospătărița era prin apropiere, se întoarse și ridică două degete, „încă un rând”. Vesta de salvare a lui Andy a fost găsită agățată de frânghie, în urma iahtului.

— O, Doamne!

— Probabil că i-a venit peste cap când ne-am răsturnat. Era o curea care-i venea peste șliț – e puțin incomodă, nimănui nu-i place să și-o prindă – în orice caz, au găsit vesta, agățată cu catarama de frânghia cu care îl trăsesem pe tata, dar se pare că el nu și-o strânsese cum trebuia, păcătosul! Adică, nu știu cum să-ți spun, zise el, ridicând vocea, chestie absolut tipică Andy, știi? Nu se sinchisea el să-și încheie ca lumea vesta de salvare. A fost întotdeauna așa un papă-lapte…

Am aruncat un ochi nervos către chelneriță. Platt vorbise foarte tare.

— Fir-ar! Platt se dădu brusc în spate de la masă. M-am purtat întotdeauna atât de urât cu Andy! Am fost cel mai mare ticălos cu el.

— Platt.

Îmi venea să spun „nu, n-ai fost”, doar că n-ar fi fost adevărat.

El ridică ochii spre mine și clătină din cap.

— Doamne Dumnezeule, știi cum? Avea ochii ieșiți din orbite și goi, ca piloții de elicoptere dintr-un joc pe calculator (*Air Cav II: Invazia Cambodgiei*) pe care îl jucam cândva cu Andy. Când mă gândesc la unele lucruri pe care i le-am făcut. N-am să mi-o iert niciodată.

— Uh! am spus după o clipă de tăcere stingherită, uitându-mă la mâinile cu încheieturi groase ale degetelor pe care Platt le ținea pe masă cu palmele în jos – mâini care, chiar și după atâția ani, arătau brutale, grosolane, păstrând o rămășiță din vechea cruzime. Deși eu și Andy încasasem destule la școală, persecuția la care Platt îl

supusese pe Andy – inventivă, malițioasă, sadică – friza aproape tortura: îi scuipa în mâncare, da, îi strica jucăriile, îi lăsa de asemenea pe pernă peștișori morți scoși din acvariu și poze cu autopsii tipărite de pe internet, îl dezvelea în timpul somnului și se ușura pe el (și apoi striga: „Androidul a făcut pe el!”); îi băga capul sub apă în baie aproape să-l asfixieze; îl împingea cu capul în nisip la locul de joacă în timp ce Andy plângea, abia mai respirând. Îi ținea inhalatorul sus deasupra capului în timp ce Andy gâjâia și-l ruga: „Îl vrei? Îl vrei?” Auzisem de asemenea o poveste odioasă despre Platt și o curea, o cameră la mansardă într-o casă de la țară, mâinile legate, un laț improvizat: oribil. „M-ar fi omorât”, mi l-am amintit pe Andy spunând cu vocea lui depărtată, lipsită de emoție, „dacă persoana care rămăsese să stea cu noi nu m-ar fi auzit zbătându-mă pe podea”.

O ploaie ușoară de primăvară bătea în geamurile barului. Platt se uită în paharul gol, apoi în sus.

— Vino să-i faci o vizită mamei! spuse el. Știu că vrea foarte mult să te vadă.

— Acum? am spus, dându-mi seama că voia să spună chiar atunci.

— Te rog mult, vino! Dacă nu acum, în altă zi. Nu spune doar așa, într-o doară, cum facem toți. I-ai face un mare bine.

— Păi…

Era rândul meu să mă uit la ceas. Aveam mai multe drumuri de făcut, de fapt, o sumedenie de gânduri îmi umblau prin cap și câteva griji presante, dar se făcea târziu, votca îmi încleiase mintea și după-amiaza era practic pierdută.

— Te rog! spuse el și făcu semn chelneriței să aducă nota. N-o să mă ierte niciodată când o să afle că am dat nas în nas și te-am lăsat să pleci. Nu vrei să vii măcar un minut?

3
.

Intrând în vestibulul casei, m-am simțit ca și cum aș fi pășit printr-un portal către copilărie: porțelanuri chinezești, peisaje luminate, veioze cu abajururi de mătase împrăștiind o lumină slabă, exact ca atunci când domnul Barbour îmi deschisese ușa în noaptea când murise mama.

— Nu, nu! spuse Platt când m-am îndreptat din reflex către oglinda convexă și apoi către camera de zi. Pe aici! O luase către partea din spate a apartamentului. Suntem mult mai relaxați acum, mama primește oaspeții aici în spate – atunci când primește, adică foarte rar…

Pe vremuri, nici măcar nu visasem să mă apropii de sanctuarul intim al doamnei Barbour, dar acum, mergând într-acolo, mirosul inconfundabil al parfumului ei – flori de cireș cu o notă bizară pudrată în mijloc – era ca o perdea suflată de vânt peste o fereastră deschisă.

— Nu mai iese ca înainte, spuse Platt cu voce scăzută. Nici vorbă de dineuri și petreceri generoase – poate o dată pe săptămână vine cineva la ea să bea un ceai sau iese la cină cu vreo prietenă, dar atât.

Platt bătu la ușă și ascultă.

— Mami? spuse apoi și, la auzul răspunsului slab, neclar, întredeschise ușa. Am un musafir pentru tine. Nici n-o să-ți vină să crezi peste cine am dat pe stradă…

Era o cameră enormă, văruită ca pentru o bătrână doamnă din anii ’80, în roz-piersică. Imediat lângă intrare era un spațiu unde se putea sta de vorbă – cu o canapea și niște fotolii fără brațe – o mulțime de mici obiecte decorative, pernuțe de ace, nouă sau zece desene de vechi maeștri: fuga în Egipt, Iacov și îngerul, atelierul lui Rembrandt în cea mai mare parte, deși un desen în

peniță și tuș maro cu Hristos spălând picioarele Sfântului Petru era atât de iscusit (gestul vlăguit, văzut din spate, cu care Hristos se încovoia, tristețea complexă, desăvârșită, de pe fața Sfântului Petru), încât ar fi putut foarte bine ieși de sub mâna lui Rembrandt însuși.

M-am aplecat ușor să văd mai de aproape; în partea cealaltă a camerei se aprinse o veioză cu un abajur în formă de pagodă.

— Theo! am auzit-o spunând, și am văzut-o acolo, sprijinită pe mormane de perne, într-un pat enorm.

— Tu ești? Nu pot să cred! spuse, întinzând mâinile spre mine. Ce-ai crescut! Unde Dumnezeu ai fost până acum? Locuiești în New York?

— Da. M-am întors de ceva vreme. Arătați minunat, i-am spus conștiincios, deși nu era adevărat.

— Și tu! își puse brațele peste brațele mele. Ce chipeș te-ai făcut! Sunt pur și simplu copleșită.

Arăta în același timp mai bătrână și mai tânără decât mi-o aminteam: foarte palidă, fără ruj, ridată în colțul ochilor, dar cu pielea încă albă și netedă. Părul blond-argintiu (fusese întotdeauna oare atât de argintiu sau acum încărunțise?) îi cădea liber, nepieptănat pe umeri; purta ochelari cu lentile în formă de semicerc și o bluziță delicată până în talie, peste cămașa de noapte, prinsă cu o broșă cu un diamant imens în formă de fulg de zăpadă.

— Și uite cum mă găsești: în pat, cu lucrul de mână, ca pe o bătrână văduvă de marinar, spuse ea, făcând semn către dantela pe care o ținea peste genunchi.

O pereche de căței mărunți – terieri Yorkshire – dormeau pe un pled de cașmir pal de la picioarele ei, și cel mai mic dintre ei, văzându-mă, sări în sus și începu să latre furios.

Am zâmbit stingherit în timp ce ea încerca să-l potolească – celălalt se pornise și el pe lătrat – și am privit în jur. Patul era modern, lat de vreo doi

metri, cu tăblia învelită în pânză, dar mai în fundul camerei erau o mulțime de obiecte vechi, cărora n-aș fi știut să le dau atenție copil fiind. Era în mod limpede Marea Sargaselor din casa aceasta, unde sfârșeau obiectele interzise în spațiile atent decorate accesibile tuturor: noptiere desperecheate; antichități asiatice; o colecție uluitoare de clopoței de masă din argint. O măsuță de jocuri din lemn de mahon, care, de unde stăteam eu, arăta a operă Duncan Phyfe[296], și, pe ea, printre scrumiere cloisonné ieftine și nenumărate suporturi de pahare, o pasăre cardinal împăiată: mâncată de molii, fragilă, cu penele decolorate spre ruginiu, cu capul înclinat vizibil pe o parte și ochiul negru prăfuit, ca o mărgea oglindind teroarea.

— Ting-a-Ling, șșșt, te rog, mai încet, nu suport gălăgia! El este Ting-a-Ling, spuse doamna Barbour, luând în brațe câinele, care se zbătu să se elibereze, el e cel mai nesuferit, așa-i, dragule? Nu-mi dă o clipă de liniște, iar celălalt, cu fundă roz, e Clementine. Platt, spuse ea, încercând să acopere lătratul, du-l, te rog, în bucătărie! E într-adevăr deranjant când am musafiri, mi se adresă mie, ar trebui să iau un dresor…

În timp ce doamna Barbour își strângea dantelăria și o punea într-un coș oval cu o sculptură de scoici pe capac, m-am așezat în fotoliul de lângă patul ei. Tapițeria era roasă, iar dungile în culori mate îmi erau cunoscute – un fost fotoliu de salon exilat în dormitor, același pe care, cu mulți ani în urmă, o găsisem pe mama așezată când venise să mă ia după ce dormisem o noapte la familia Barbour. Mi-am trecut un deget peste stofă. Am văzut-o imediat pe mama ridicându-se să mă salute, în pardesiul sobru, verde aprins, pe care îl purta în ziua aceea, atât de șic, încât oamenii o opreau întotdeauna pe stradă s-o întrebe de unde îl luase, dar cu totul impropriu în casa Barbour.

— Theo, spuse doamna Barbour. Vrei să bei ceva? O ceașcă de ceai? Sau poate ceva mai tare?

— Nu, mulțumesc.

Bătu ușor cu palma cuvertura de brocart de pe pat.

— Vino și șezi lângă mine! Te rog! Vreau să te văd de aproape.

— Sunt…

Auzindu-i vocea, intimă și oficială în același timp, am fost copleșit de o teribilă tristețe și, când ne-am uitat unul la altul, mi s-a părut că tot trecutul era redimensionat și scos la lumină de momentul acesta, limpede ca sticla, o nemișcare complexă a unei după-amiezi ploioase de primăvară, un fotoliu întunecat în hol, atingerea ușoară ca văzduhul a mâinii ei pe ceafa mea.

— Mă bucur mult că ai venit!

— Doamnă Barbour, am spus, apropiindu-mă de pat și așezându-mă grijuliu pe o singură coapsă, sfinte Dumnezeule! Nu pot să cred. Abia acum am aflat. Îmi pare cumplit de rău.

Ea își strânse buzele ca un copil care se străduiește să nu plângă.

— Da, spuse, în fine, și între noi se iscă o tăcere chinuitoare și care părea indestructibilă.

— Îmi pare atât de rău, am repetat, mai febril, conștient numai de cât de stângaci sunau cuvintele, ca și cum, dacă aș fi vorbit mai tare, aș fi putut transmite mai bine intensitatea durerii.

Ea clipi din ochi, nefericită; și, neștiind ce să fac, m-am întins și mi-am pus mâna peste a ei, și am stat așa un timp stânjenitor de lung.

Până la urmă, ea a fost cea care a vorbit prima.

— În orice caz. Își șterse cu un gest hotărât o lacrimă din ochi, în timp ce eu mă zbăteam să găsesc ceva de spus. Vorbise despre tine cu mai puțin de trei zile înainte să moară. Era logodit, trebuia să se însoare. Cu o japoneză.

— Serios? Să se însoare? Oricât eram de trist, nu m-am putut abține să zâmbesc puțin: Andy își alesese japoneza ca a doua limbă străină exact pentru că îi plăceau atât de mult eroinele *miko*[297] și

fetele cu alură de curviștine în uniforme de marinar din benzile desenate manga. Japoneză din Japonia?

— Într-adevăr. O făptură mărunțică, da, cu o voce pițigăiată și o gentuță în formă de animal împăiat. O, sigur, am cunoscut-o, spuse ea ridicând o sprânceană. Am fost la restaurantul din Pierre, la un ceai cu sandvișuri, și Andy a tradus. A fost la înmormântare, firește – fata –, o chema Miyako – în fine. Cultură diferită, categoric, dar e adevărat ce se spune că japonezii nu-și manifestă emoțiile.

Cățelușa, Clementine, se târâse și se încolăcise pe umărul doamnei Barbour ca un guler de blană.

— Trebuie să recunosc că mă gândesc să-mi mai iau unul, spuse doamna Barbour, întinzând mâna s-o mângâie. Tu ce crezi?

— Nu știu, am spus, deconcertat.

Era extrem de atipic pentru doamna Barbour să solicite opinia cuiva pe vreo temă, cu siguranță pe a mea.

— Trebuie să spun că mi-au fost o imensă consolare ei doi. Vechea mea prietenă Maria Mercedes de la Pereyra a apărut într-o zi cu ei, la o săptămână după înmormântare, cu totul pe neașteptate – doi pui cu fundiță într-un coș, și trebuie să spun că la început n-am fost sigură, dar de fapt cred că niciodată în viață n-am primit un cadou mai înțelept. Înainte n-am putut niciodată să avem câini din pricina lui Andy. Era atât de alergic, un coșmar! Îți amintești.

— Da.

Platt – tot în sacoul lui de tweed, ca un paznic de vânătoare, cu buzunare mari, lăbărțate, pentru păsări moarte și alice de pușcă, intrase din nou în cameră. Își trase și el un scaun.

— Deci, mami, spuse el, mușcându-și buza de jos.

— Deci, Platypus[{298}]. O tăcere incomodă. Cum a fost la muncă?

— Super. Platt dădu din cap, ca și cum ar fi încercat să se convingă pe sine însuși. Da. Am fost foarte, foarte ocupat.

— Mă bucur mult.

— Cărți noi. Una despre congresul de la Viena[299].

— Încă una? Ea se întoarse spre mine. Și tu, Theo?

— Poftiți?

Mă uitam la sculptura din scoici (o balenieră) încrustată în capacul coșului ei de cusut și mă gândeam la bietul Andy: apa neagră, sarea pișcându-i gâtlejul, senzația de greață și mișcările zvârcolite. Oroarea și cruzimea de a muri în elementul pe care îl ura cel mai mult. „Problema este că, în esență, disprețuiesc orice ambarcațiune”.

— Spune-mi! Tu cu ce te ocupi în momentul de față?

— Sunt negustor de antichități. În general, mobilă americană.

— Ei, nu-mi spune! Era extaziată. Dar *este perfect*!

— Da, în Village. Conduc magazinul și mă ocup de vânzări. Partenerul meu – era încă o realitate atât de nouă, că nu mă obișnuisem să pronunț cuvintele –, partenerul meu în afaceri, James Hobart, el este artizanul, se ocupă de restaurări. Ar trebui să veniți într-o zi să ne faceți o vizită.

— Ah, splendid! Antichități! Doamna Barbour suspină. Of, Theo, știi cât îmi plac lucrurile vechi. Mi-aș fi dorit ca și copiii mei să manifeste vreo aplecare. Întotdeauna am sperat că măcar unul va fi interesat.

— Mamă, mai e și Kitsey, spuse Platt.

— E curios, continuă ea, ca și cum n-ar fi auzit nimic. Niciunul dintre copiii mei nu are vreo vână artistică. Nu ți se pare incredibil? Niște mici filistini, toți patru.

— Ah, vă rog, am spus, pe un ton cât am putut de jucăuș. Îmi amintesc de Toddy și de Kitsey, cu lecțiile lor de pian. Și Andy cu vioara lui Suzuki.

Ea făcu un gest vag disprețuitor.

— Ei, știi ce vreau să spun. Niciunul din copiii mei nu are vreun simț *vizual.* O incapacitate totală de a aprecia picturi, interioare sau lucruri de felul ăsta. Ei, îmi luă ea mâna din nou, *tu,* când erai copil, te surprindeam în hol la mine studiindu-mi tablourile. Întotdeauna te duceai direct la cele mai bune. Peisajul de Frederic Church, Fitz Henry Lane și Raphaelle Peale sau John Singleton Copley{300} – știi, portretul oval, acela micuț, cu fata cu bonetă?

— Era un Copley?

— Într-adevăr. Și te-am văzut și acum cu micul Rembrandt.

— Deci *este* Rembrandt, până la urmă, da?

— Da. Numai unul, cel cu spălarea picioarelor. Celelalte sunt din școala lui. Copiii mei au trăit printre desenele acestea toată viața și niciodată nu au manifestat nici cel mai mic strop de interes, nu-i așa, Platt?

— Prefer să cred că unii dintre noi au fost foarte buni la altele.

Mi-am dres glasul.

— Știți, am venit doar ca să văd ce mai faceți, am spus. Mă bucur enorm să vă văd, pe amândoi – m-am întors să-l includ și pe Platt. Mi-aș dori să se fi întâmplat în circumstanțe mai fericite.

— Vrei să stai să iei cina cu noi?

— Îmi pare rău, am spus, simțindu-mă încolțit. Nu pot, nu în seara asta. Dar mă bucur că am urcat câteva minute să vă văd.

— Atunci ai să vii din nou la cină? Sau la prânz? Sau doar să bei ceva cu noi? Doamna Barbour râse. Sau orice altceva dorești.

— Sigur, la cină.

Ea ridică obrazul să se lase sărutată, așa cum nu făcuse niciodată cât o știusem eu, nici măcar cu

propriii copii.

— Cât e de plăcut să te văd din nou aici! spuse ea, prinzându-mi mâna și apăsându-și-o pe față. Ca în vremurile vechi.

4

Când am ieșit pe ușă, Platt îmi strânse mâna într-un fel foarte ciudat – bandă de cartier, frăție universitară și limbajul internațional al semnelor la un loc –, încât n-am știut cum să-i răspund. Nedumerit, mi-am tras mâna înapoi și, neștiind ce să fac altceva, i-am întins pumnul strâns, simțindu-mă stupid.

— Hei, mă bucur că ne-am întâlnit! am spus, în tăcerea stânjenită. Dă-mi un țâr cândva!

— Pentru cină? A, sigur. Probabil o să mâncăm acasă, dacă nu te deranjează, mamei chiar nu-i mai place să iasă prea mult. Își înfipse mâinile în buzunarele hainei. Apoi, șocant: L-am văzut destul de des pe vechiul tău prieten Cable în ultima vreme. Un pic mai des decât aș fi vrut, de fapt. O să fie curios să afle că te-am întâlnit.

— *Tom* Cable? am râs, neîncrezător, deși mai degrabă mânzește; amintirea veche și neplăcută despre cum fuseserăm eliminați amândoi din școală și cum Tom se descotorosise de mine după ce murise mama mă făcea încă să mă crispez. Ții legătura cu el? am spus, pentru că Platt nu-mi răspundea. Nu m-am mai gândit la el de nu știu câți ani.

Platt zâmbi afectat.

— Trebuie să recunosc că, pe vremuri, mi s-a părut ciudat că un prieten al tipului ăluia se putuse lipi de un plicticos ca Andy, spuse el încet, rezemându-se moale de cadrul ușii. Nu că m-ar fi deranjat. Dumnezeu știe câtă nevoie avea Andy de

cineva care să-l scoată pe-afară și să-l pună nițel pe iarbă sau cam așa ceva.

Andrip. Android. Boașe moi. Aragaz cu patru ochi. Fraier cu sonerie.

— Nu? spuse Platt nonșalant, interpretându-mi greșit privirea inexpresivă. Credeam că tu erai vârât în chestiile astea. Cable cu siguranță fuma maryjane pe vremea aia.

— Probabil după ce am plecat eu.

— Mda, se poate. Platt se uită la mine într-un fel care nu-mi făcu neapărat plăcere. Mama cu siguranță te credea ușă de biserică, dar eu știam că erai amic cu Cable. Iar Cable era un hoț. Râse ascuțit – într-un fel care îmi aminti de vechiul Platt, cel nesuferit. Le-am spus lui Kitsey și lui Toddy să-și țină camerele încuiate cât ai fost aici, ca să nu le furi ceva.

— Deci despre asta era vorba?

Nu mă mai gândisem de ani de zile la incidentul cu pușculița.

— Ei, de fapt, Cable… Ridică ochii în tavan. Știi cum? A fost o vreme când ieșeam cu Joey, sora lui. Sfinte Sisoe, și ea era o poamă!

— Dap.

Mi-o aminteam bine pe Joey Cable – șaisprezece ani, balcoanele scoase la înaintare, trecea pe lângă mine, atingându-mă (eu aveam doisprezece) pe coridorul din casa lor din Hamptons într-un tricou minuscul și chiloței negri cu ață.

— Mare panaramă! Și ce buci avea! Mai ții minte cum obișnuia să defileze pe lângă baia aia a lor de afară în pielea goală? Oricum, Cable. În clubul tatei din Hamptons a fost prins într-o zi furând din dulapurile din vestiarul bărbaților, nu cred că avea mai mult de doișpe sau treișpe ani. Asta a fost după ce-ai plecat tu, nu?

— Cel mai probabil.

— Chestia asta se întâmplase la mai *multe* cluburi din zonă. În timpul unor turniruri și chestii

din astea – se strecura în vestiar și fura orice-i cădea în mână. Pe urmă, poate era deja la colegiu – ah, la naiba, unde era asta? nu la Maitistone, ci… în orice caz, Cable a avut o slujbă de vară la sediul clubului, ajuta la bar, îi ducea acasă pe moșii care se matoleau prea rău ca să mai conducă. Tip de gașcă, avea papagal – știi foarte bine. Îi punea pe moși să-i povestească istorii din război și mai știu eu ce. Le aprindea țigările, râdea la glumele lor. Atâta că uneori îi ducea până la ușă, și a doua zi tipii se trezeau fără portofel.

— N-am mai dat ochii cu el de ani de zile, am spus scurt. Nu-mi plăcea tonul pe care îl adoptase Platt. Acuma ce face?

— Hm, cum îl știi. Tot cu vechile lui șmecherii. De fapt, se vede cu soră-mea din când în când, deși cu siguranță mi-aș dori să nu-i mai văd împreună. În orice caz, spuse el, schimbând ușor nota, uite că te țin. Abia aștept să le spun lui Kitsey și Toddy că te-am văzut – mai ales lui Todd. Ai făcut o impresie remarcabilă asupra lui – vorbește tot timpul despre tine. O să fie acasă weekendul următor și sunt sigur că o să vrea să te vadă.

5.

În loc să iau un taxi, am mers pe jos, ca să-mi limpezesc mintea. Era o zi senină și umedă de primăvară, țepușe luminoase străpungeau norii de furtună, și lucrătorii de la birouri se îngrămădeau la semafoare, dar primăvara în New York era întotdeauna pentru mine un anotimp otrăvit, căci, odată cu narcisele, cu mugurii copacilor și cu petele de sânge, un ecou vremelnic al morții mamei se făcea simțit, un damf de halucinație și oroare („Mișto! Tare!” cum ar fi spus Xandra). După ce am aflat vestea despre Andy, a fost ca și

cum cineva răsucise un întrerupător de Röntgen și totul fusese inversat, transformat într-un negativ fotografic, încât, în ciuda narciselor, a trecătorilor ieșiți cu câinii la plimbare și a polițiștilor de la circulație care fluierau la intersecții, nu vedeam în jurul meu decât moarte: trotuare împânzite de morți, cadavre revărsându-se din autobuze și grăbindu-se acasă de la muncă, nimic rămas pe vreunul din ele într-o sută de ani decât plombele, stimulatoarele cardiace și poate câteva rămășițe de haine și de oase.

Era de neconceput. De un milion de ori mă gândisem să-l sun pe Andy, și numai jena mă oprise s-o fac; era adevărat că nu ținusem legătura cu niciunul dintre foștii colegi, dar mă mai întâlneam din când în când pe stradă cu câte cineva din școală, iar fosta noastră colegă Martina Lichtblau (cu care, cu un an înainte, avusesem o relație scurtă și frustrantă, un total de trei futaiuri pe furiș pe o canapea desfăcută) – Martina Lichtblau deci îmi vorbise despre el, Andy e acum în Massachusetts, mai ții legătura cu el, a, da, e ciudat rău de tot, ca-n totdeauna, doar că acum exagerează atâta chestia asta, că e aproape cumva retro și chiar mișto. Bea Coca-cola din pahare de sticlă, poartă reiați portocalii și are o tunsoare în genul coifului lui Darth Vader.

„Hopa, Andy!” mă gândisem, dând afectuos din cap, întinzându-mă peste umărul gol al Martinei după una dintre țigările ei. Mă gândisem atunci cât de bine ar fi fost să-l văd – păcat că nu era în New York! – , poate aveam să-l sun la un moment dat în vacanță, când avea să fie acasă.

Doar că nu-l sunasem. Nu aveam cont pe Facebook din motive de paranoia și arareori mă uitam la știri, dar încă nu-mi puteam imagina cum de nu auzisem – numai că, în săptămânile din urmă, avusesem atâtea griji cu magazinul, încât abia dacă mă mai gândisem la altceva. Nu că am fi avut probleme financiare – ne intrau bani aproape

constant, atât de mulți, încât Hobie, care îmi atribuia mie salvarea lui (fusese în pragul falimentului) insistase să mă facă partener, lucru de care nu fusesem prea încântat, date fiind împrejurările. Dar încercările mele de a mă sustrage nu făcuseră decât să-l convingă și mai mult că trebuia să am partea mea de profit; cu cât încercam mai tare să-i resping oferta, cu atât devenea mai insistent; cu generozitatea lui tipică, atribuia reticențele mele „modestiei", deși eu mă temeam în realitate că parteneriatul acesta avea să arunce o lumină oficială asupra lucrurilor neoficiale care se petreceau în magazin – lucruri care l-ar fi șocat pe bietul Hobie până în măduva oaselor, dacă ar fi știut. Căci nu știa. Pentru că vândusem în mod intenționat un fals unui client, iar clientul își dăduse seama și făcea scandal.

Nu mă deranja să-i dau banii înapoi – de fapt, singurul lucru care îmi rămânea de făcut era să cumpăr piesa înapoi la un preț mai mic. În trecut făcusem asemenea lucruri fără probleme. Vindeam piese modificate masiv sau de-a dreptul reasamblate drept originale; dacă, din lumina slabă a magazinului Hobart și Blackwell, colecționarul ajungea acasă și observa ceva ciudat („să ai întotdeauna la tine o lanternă de buzunar", mă sfătuise Hobie, la începuturile noastre; „nu degeaba atâtea magazine de antichități sunt întunecoase"), atunci eu, îndurerat de încurcătură, deși neclintit în convingerea mea că piesa era autentică, mă ofeream cu îndrăzneală s-o cumpăr înapoi cu o creștere de zece la sută a prețului, în condițiile și termenii unei vânzări obișnuite. Asta mă făcea să par băiat bun, sigur de calitatea produselor mele și dispus să merg până-n pânzele albe de dragul fericirii clientului, și, de cele mai multe ori, acesta se îmbuna și se hotăra să păstreze piesa. Dar, în cele trei sau patru ocazii când colecționari neîncrezători îmi reproșaseră că le oferisem intenționat falsuri, ceea ce nu știau ei era

că falsul, trecând din posesia lor într-a mea la un preț care îi dovedea aparenta valoare, căpăta peste noapte o anumită proveniență. Odată ce se întorcea în mâinile mele, aveam deja un teanc de documente care dovedeau că făcuse parte din celebra colecție a lui Cutare. În ciuda procentului în plus pe care îl plătisem ca să cumpăr înapoi falsul de la domnul Cutare (ideal, un actor sau un designer de modă care cumpăra ca hobby, fără să fie cu adevărat un colecționar), puteam apoi să mă reorientez și să îl vând pe o sumă uneori și de două ori mai mare vreunui scamator de pe Wall Street care nu știa să deosebească Chippendale de Ethan Allen[301], dar care era mai mult decât încântat de „documentele oficiale" care dovedeau că secreterul de Duncan Phyfe sau orice ar fi fost provenea din colecția domnului Cutare, vestit filantrop/designer de interioare/vedetă la Hollywood/etc., etc.

Și până acum îmi mersese. Numai că, de data asta, domnul Cutare – în cazul acesta, un fagutist cu ștaif din Upper East Side pe nume Lucius Reeve – nu mușca momeala. Ceea ce mă îngrijora era faptul că tipul părea să creadă că A: fusese păcălit intenționat, lucru care era adevărat, și B: că Hobie era implicat și el în povestea asta, că era de fapt creierul întregii potlogării, lucru care era cum nu se poate mai departe de adevăr. Când încercasem să salvez situația insistând că greșeala fusese exclusiv a mea – tuse în pumn, sincer, domnule, a fost o neînțelegere între mine și Hobie, sunt nou în meseria asta și sper că n-o să mi-o luați în nume de rău, munca lui este de o asemenea calitate, încât vă puteți da seama că se întâmplă uneori asemenea încurcături, nu? – domnul Reeve („spune-mi Lucius!"), un personaj bine îmbrăcat, de vârstă și ocupație nesigure, fusese implacabil.

— Nu negi deci că piesa este opera lui James Hobart? spusese în timpul prânzului pe care îl luam împreună la Harvard Club, lăsându-se șiret

pe spate în scaun și înconjurând cu degetul marginea paharului cu sifon.

— Uitați…

Fusese o greșeală tactică, mi-am dat seama, să-l întâlnesc pe propriul lui teritoriu, acolo unde-i cunoștea pe chelneri, unde dădea comanda scriindu-le chiar el în carnete și unde eu nu puteam să mă arăt mărinimos și să-i sugerez să încerce una sau alta.

— Sau că a luat în mod deliberat această sculptură ornamentală a unui phoenix de pe o piesă Thomas Affleck{302}. – da, da, cred că este într-adevăr un Affleck, în orice caz, din Philadelphia – și a lipit-o deasupra acestei comode suprapuse autentice, dar altfel destul de anodine, din aceeași perioadă? Vorbim sau nu despre aceeași piesă?

— Vă rog, dacă mi-ați permite numai…

Ne așezaserăm la o masă lângă fereastră, soarele îmi bătea în ochi, eram asudat și stânjenit…

— Cum puteți atunci să susțineți că nu a fost o înșelătorie intenționată? Din partea amândurora?

— Uitați… – chelnerul se învârtea în apropiere, aș fi vrut să plece –, greșeala îmi aparține, așa cum v-am spus. Și m-am oferit să cumpăr piesa înapoi cu o bonificație, deci nu știu ce altceva vă așteptați să mai fac.

Dar, în ciuda tonului meu dezinvolt, clocoteam de neliniște, o neliniște care nu fusese ușurată de faptul că, douăsprezece zile mai târziu, Lucius Reeve încă nu depusese banii pe care-i dădusem – verificasem la bancă fix înainte să dau nas în nas cu Platt.

Nu știam ce voia Lucius Reeve. Hobie făcuse asemenea piese hibridizate, substanțial modificate („bastarzi” îi numea el) practic de când începuse să lucreze în breaslă; spațiul de depozitare de la Brooklyn Navy Yard gemea de piese cu etichete vechi uneori și de câte treizeci sau mai bine de ani. Prima oară când mă dusesem acolo singur și cercetasem cu atenție inventarul, fusesem uluit să

descopăr obiecte care păreau autentice Hepplewhite, Sheraton{303}, o grotă a lui Ali Baba înțesată cu comori – „O, Doamne, nu!” spusese Hobie, cu voce sacadată, la telefon – clădirea era ca un buncăr, fără semnal, trebuise să ies afară ca să-l sun și acum stăteam pe rampa de încărcare, în vânt, cu un deget în ureche – „crede-mă, dacă ar fi fost adevărate, aș fi fost de multă vreme în negocieri cu secția de mobilă americană de la Christie’s…”

Admirasem ani de zile „bastarzii” lui Hobie și îl ajutasem chiar să facă vreo câțiva, dar faptul că fusesem păcălit cu atâta ușurință de piesele acestea neașteptate îmi dăduse (ca să folosesc o expresie preferată de-a lui Hobie) o idee nebunesc-îndrăzneață. Din când în când ateriza în magazinul nostru câte o piesă de o calitate excelentă, dar prea deteriorată sau ruptă ca să mai poată fi salvată; Hobie, care suferea pentru aceste rămășițe antice ca și cum ar fi fost copii subalimentați sau pisici abia scăpate din colții câinilor, considera o datorie de onoare să salveze ce mai putea (ici câteva ornamente, colo un set de picioare de scaun curbate elegant) și apoi, cu meșteșugul său de tâmplar și de artizan, să le recombine într-un soi de struțocămile ieșite din comun, care în unele cazuri erau pur și simplu extravagante, dar în altele semănau atât de bine cu tipurile de mobilă ale perioadei, încât erau practic imposibil de deosebit de piesele veritabile.

Acizi, vopsea, mixtion și negru de fum, ceară, praf și murdărie. Cuie vechi ruginite cu apă sărată. Lemn nou de nuc tratat cu apă tare. Culisiere de sertare șmirgheluite, lemn nou ținut câteva săptămâni sub lampa cu ultraviolete pentru a-l îmbătrâni cu o sută de ani. Din cinci scaune de salon Hepplewhite distruse, Hobie era în stare să mestereasc un set solid de opt, cu un aspect absolut autentic, demontând originalele, copiind piesele (cu lemn păstrat de la alte articole de

mobilier avariate din perioada respectivă) și reasamblându-le dintr-un amestec relativ egal de bucăți veritabile și bucăți noi. („Un picior de scaun” – trecând cu degetul peste el – „uite, de regulă sunt tocite și strâmbate în capătul de jos – chiar și dacă folosești lemn vechi, trebuie să lovești puțin cu un lanț partea inferioară a picioarelor noi ca să le asortezi cu celelalte… foarte, foarte ușor, nu spun să le zdrelești de tot… și tipul de uzură e foarte particular, picioarele din față sunt de obicei puțin mai roase decât cele din spate, vezi?”). Îl văzusem refolosind lemn original dintr-un bufet de secol al XVIII-lea făcut harcea-parcea pentru a crea o masă care ar fi putut fi ieșită din mâna lui Duncan Phyfe însuși. („Ce zici, merge?” spusese el, dându-se un pas înapoi, anxios, părând să nu-și dea seama ce minunăție făurise.) Sau, ca în cazul comodei „Chippendale” din două corpuri suprapuse pe care i-o vândusem lui Lucius Reeve, o piesă fără pretenții putea să devină în mâinile lui, prin adăugarea unui ornament recuperat de la vreo somptuoasă mobilă în ruină din aceeași perioadă, aproape o capodoperă.

Un om mai pragmatic sau mai puțin scrupulos și-ar fi folosit această iscusință în scopuri venale și ar fi făcut o avere (sau, cu expresia convingătoare a lui Grișa, „s-ar fi futut pe bani mai mulți”). Dar, din câte știam eu, ideea de a vinde „bastarzii” drept originale sau, în general, de a-i vinde pur și simplu nu-i trecuse niciodată prin minte lui Hobie; iar lipsa lui completă de interes față de ceea ce se petrecea în magazin mi-a oferit libertatea aproape deplină de a mă ocupa de făcut bani și de plătit facturi. Cu o singură canapea „Sheraton” și un set de scaune cu spătar dantelat pe care le vândusem la prețuri de Israel Sack{304} tinerei soții încrezătoare, originară din California, a unui bancher de investiții, reușisem să plătesc impozite restante de sute de mii de dolari pe casă. Cu un alt

set de sufragerie și o bancă elegantă „Sheraton”, vândute unui client din provincie care ar fi trebuit să se priceapă, dar căruia reputația impecabilă a lui Hobie și Welty îi luase ochii, reușisem să plătesc toate datoriile magazinului.

— E foarte convenabil, spusese Lucius Reeve pe un ton plăcut, că lasă pe mâna dumneavoastră toată partea comercială a afacerii. Că are un atelier unde produce asemenea falsuri, dar apoi se spală pe mâini de felul cum le plasați dumneavoastră.

— V-am comunicat oferta mea. N-am de gând să stau aici și să ascult asemenea afirmații.

— Atunci de ce stați?

Nu mă îndoiam nicio clipă că Hobie ar fi fost stupefiat să afle că îi vindeam „bastarzii” drept piese veritabile. În primul rând, într-o mulțime dintre lucrările sale mai originale el își permitea tot felul de mici erori, făcând aproape cu ochiul adevăraților cunoscători, și nu era întotdeauna așa de cusurgiu în privința materialelor cum ar fi fost cineva care făcea falsuri deliberate. Dar am descoperit că era foarte ușor să păcălești chiar și cumpărători experimentați dacă vindeai la un preț cam cu douăzeci la sută mai mic decât al pieselor originale. În patru din cinci cazuri, oamenii treceau cu vederea ceea ce nu voiau să vadă. Știam cum să atrag atenția clienților către trăsăturile extraordinare ale unei piese – furnirul prelucrat de mână, finețea patinei, zgârieturile venerabile, conturând cu degetul câte o minunată curbă ogivală (pe care Hogarth{305}. însuși a numit-o „linia frumuseții”) pentru a le distrage atenția de la reparația de pe spate, unde, la lumină puternică, și-ar fi putut da seama că textura lemnului nu era peste tot identică. Refuzam să le sugerez clienților să examineze dosul piesei, așa cum – întotdeauna bucuros să-și educe clienții, cu prețul subminării propriilor interese – Hobie se grăbea să facă. Dar, pentru cazul că cineva voia totuși să examineze piesa cu atenție, mă asiguram că podeaua din jurul

ei era extrem de murdară și că lanterna pe care o aveam în buzunar era foarte slabă. Erau o groază de oameni avuți în New York și de specialiști în design interior presați de timp, care, dacă le arătai o fotografie a unui obiect similar dintr-un catalog de licitație, erau fericiți să adopte fără rezerve ceea ce ei considerau a fi o reducere de preț, mai ales dacă aveau de cheltuit banii altcuiva. Un alt șiretlic, menit să atragă o categorie diferită de clienți, mai sofisticați, era să ascunzi o piesă în fundul magazinului, să schimbi sensul la aspirator și să-l pui să sufle aer peste ea (patină instantanee!) și să-l lași pe clientul iscoditor să-l dezgroape singur – fii atent, sub grămada asta de mizilicuri, o bancă Sheraton pentru doi! Cu genul ăsta de escroci – pe care îmi făcea o deosebită plăcere să-i trag pe sfoară –, șpilul era să fac pe prostul, să arăt plictisit, să stau cu ochii lipiți de carte, să acționez ca și cum habar n-aveam ce se ascunde în magazin și să-i las să creadă că ei erau cei care mă fraiereau *pe mine*: chiar și când mâinile le tremurau de entuziasm, chiar și când încercau să se arate șovăitori în timp ce dădeau fuga la bancă să retragă mormanul de bani. Dacă aveam un client important sau prea bun cunoscut al lui Hobie, puteam întotdeauna să spun că piesa nu era de vânzare. Un „nu e de vânzare” spus scurt era deseori poziția corectă de început chiar și cu un străin, pentru că nu doar că îl făcea pe genul de client de care eram interesat mai nerăbdător să încheie o tranzacție rapidă, cu banii jos, dar îmi permitea de asemenea să îmi retrag oferta în mijlocul negocierii dacă lucrurile nu mergeau așa cum îmi doream. O vizită neașteptată a doamnei DeFrees la momentul nepotrivit era un alt lucru care putea să-mi strice socotelile – și mi le stricase: trebuise să mă întrerup din discuție exact când mă pregăteam să închei tranzacția, spre marea iritare a soției de regizor care obosise să tot aștepte și plecase fără să se mai întoarcă vreodată.

În absența lămpilor cu ultraviolete sau a analizelor de laborator, mare parte din mistificările lui Hobie nu erau vizibile cu ochiul liber; și, deși vizitau magazinul o mulțime de colecționari serioși, o grămadă de clienți n-aveau să știe niciodată, de pildă, că nu fuseseră fabricate vreodată oglinzi rabatabile Queen Anne. Dar, chiar și dacă cineva era suficient de isteț ca să detecteze o greșeală – să zicem, un stil de sculptură sau un tip de lemn anacronic pentru meșterul sau pentru perioada respectivă –, fusesem, o dată sau de două ori, suficient de îndrăzneț ca să negociez chiar și peste asta, pretinzând că piesa fusese făcută la comandă pentru un client special și, ca atare, mai valoroasă decât suratele ei.

În starea de zguduire și de neliniște în care eram, am cotit aproape fără să-mi dau seama ce fac spre parc și am luat-o pe aleea către lac, unde eu și Andy stătuserăm de multe ori în după-amiezile de iarnă, pe când eram în școala generală, înfofoliți în geci, așteptând-o pe mama să ne ia de la grădina zoologică sau să ne ducă la film – locul de întâlnire, ora șaptesprezece zero zero! Dar acum, din păcate, ajunsesem să mă așez aici de cele mai multe ori ca să-l aștept pe Jerome, curierul pe bicicletă de la care îmi cumpăram drogurile. Pilulele pe care le furasem de la Xandra cu ani înainte mă duseseră pe o cale greșită: oxicodonă, oxycontin, morfină și hidromorfon{306}, când puteam face rost de el, le cumpăram de ani de zile de pe străzi; în ultimele luni, încercasem să respect cât mai mult un program o zi da, o zi nu (deși „o zi nu” însemna că luam o doză suficient de slabă ca să nu mi se facă rău), dar, deși eram, oficial, într-o zi „nu”, mă simțeam tot mai abătut, iar paharele de votcă pe care le dădusem pe gât cu Platt își pierdeau efectul și, cu toate că știam foarte bine că nu aveam nimic la mine, continuam să mă pipăi, mâinile mi se furișau constant de-a lungul pardesiului și în buzunarele sacoului.

La colegiu nu făcusem nimic demn de laudă sau de remarcat. Anii petrecuți în Vegas mă făcuseră incapabil de vreun fel de muncă susținută; și, când am absolvit în sfârșit, la douăzeci și unu de ani (îmi luase șase ani să termin în loc de cei patru obișnuiți), n-am căpătat nicio distincție. „Foarte sincer, nu văd prea multe lucruri în dosarul tău care să convingă vreun program de master să te accepte”, îmi spusese consilierul. „Mai ales când o să ai nevoie de susținere financiară din partea lor”.

Dar asta nu mă deranja. Știam ce vreau să fac. Cariera mea de anticar începuse pe la șaptesprezece ani, când se întâmplase să fiu la etaj într-una dintre rarele după-amiezi când Hobie decisese să deschidă magazinul. La vremea aceea, începusem să fiu conștient de problemele financiare ale lui Hobie; Grișa avusese mare dreptate când vorbise despre urmările teribile ale deprinderii lui de a acumula inventar fără să-l vândă. („Chiar și în ziua în care o să vină să-i pună somația de evacuare a casei pe ușă el o să fie în subsol vopsind și răzuind”.) Dar, în ciuda plicurilor venite de la fisc care începuseră să se adune printre cataloagele Christie’s și vechile programe de concert de pe masa din hol (înștiințare debite restante, notificare debite restante, somație de plată), Hobie nu se sinchisea să țină magazinul deschis mai mult de o jumătate de oră odată decât dacă îl vizitau prieteni; și, când prietenii lui trebuiau să plece, îi ușuia deseori pe clienți și încuia prăvălia. Aproape invariabil, veneam acasă de la școală și găseam plăcuța „închis” pe ușă și oameni care priveau înăuntru pe fereastră. Ce era cel mai rău, când reușea să țină deschis timp de mai multe ore, avea obiceiul să plece încrezător ca să-și facă o ceașcă de ceai, lăsând ușa deschisă și casa de bani nesupravegheată; deși Mike, agentul lui de mutări, avusese prevederea să încuie casetele cu argint și bijuterii, o serie de obiecte de majolică și de cristal

dispăruseră, și eu însumi urcasem în ziua respectivă în magazin și dădusem acolo peste o mămică îmbrăcată sport, cu alură de clientă fidelă a sălii de fitness sau a cursurilor de Pilates, care tocmai strecura un prespapier în geantă.

— Acela face opt sute cincizeci de dolari, am spus, și, auzindu-mi vocea, ea îngheță și ridică privirea îngrozită.

Era de fapt numai două sute cincizeci, dar femeia îmi întinse cartea de credit fără o vorbă și mă lăsă să efectuez operațiunea – probabil prima tranzacție profitabilă care se făcuse în magazin de la moartea lui Welty; căci prietenii lui Hobie (principalii lui clienți) știau foarte bine că puteau să-l convingă să le facă reduceri absolut scandaloase la prețurile deja prea mici pe care le practica. Mike, care îl mai ajuta ocazional în magazin, ridica toate prețurile fără deosebire, refuza să negocieze și ca atare vindea foarte puțin.

— Bravo! spusese Hobie, clipind încântat în lumina orbitoare a lămpii lui de lucru, când am coborât la subsol să-l informez despre marea vânzare pe care o făcusem (un ceainic de argint, în versiunea mea; nu voiam să pară că o jefuisem la propriu pe femeia respectivă, și, în plus, știam că nu-l interesau „mărunțișurile", care – ajunsesem să-mi dau seama răsfoind insistent cărțile despre antichități – formau mare parte din inventarul magazinului). Ești un client cu ochi de vultur. Welty s-ar fi îndrăgostit de tine ca de un bebeluș lăsat pe trepte, ha! Te interesează argintăria lui!

De atunci îmi luasem obiceiul de a sta sus cu cărțile de școală după-amiezile, în timp ce Hobie își făcea de lucru la subsol. La început fusese mai mult pentru că mi se părea interesant – o trăsătură care lipsea cu desăvârșire vieții mele jalnice de elev, cu cafele în sala de recreere și lecturile din Walter Benjamin[{307}]. În anii de după moartea lui Welty, Hobart și Blackwell căpătase în mod evident reputația unui paradis pentru hoți; și

satisfacția de a-i lua prin surprindere pe acești găinari și borfași bine îmbrăcați și de a stoarce apoi de la ei sume considerabile era aproape egală cu cea a furtului din magazin.

Dar mai învățasem o lecție: o lecție pe care o primisem filtrată, treptat, dar care era de fapt lucrul cel mai adevărat pe care se bizuia afacerea. Era secretul pe care nu ți-l spunea nimeni, pe care trebuia să-l înveți singur: și anume că, în negustoria de antichități, nu exista cu adevărat un preț „corect". Valoarea obiectivă, de catalog, nu avea niciun sens. Dacă un client venea habarnamist cu banii în mână (așa cum făceau majoritatea), nu mai conta ce spuneau cărțile, experții, la ce preț se vânduseră recent la Christie's piese similare. Un obiect – *orice* obiect – valora exact atât cât îți puteai face clientul să plătească pentru el.

În consecință, începusem să colind prin magazin și să scot unele etichete (pentru ca vizitatorul să vină la mine să mă întrebe de preț) și schimbând altele – nu pe toate, doar pe unele. Șmecheria, după cum am descoperit încet-încet, prin încercare și eroare, era să păstrezi cel puțin un sfert dintre prețuri mici și să le mărești substanțial pe celelalte, uneori cu patru sau chiar cinci sute la sută. Anii de prețuri nefiresc de joase îi aduseseră lui Hobie o bază de clienți devotați; păstrând un sfert dintre prețuri la nivel minim ne asigurasem fidelitatea lor în continuare, iar cei care se uitau după chilipiruri aveau încă șanse să le găsească, dacă priveau cu atenție. Însemna de asemenea că, printr-un soi de alchimie perversă, prețurile crescute păreau legitime prin comparație: din cine știe ce motiv, unii oameni erau mai dispuși să scoată din buzunar o mie cinci sute de dolari pentru un ceainic Meissen dacă era așezat lângă o piesă mai simplă, dar comparabilă calitativ, etichetată (corect, dar ieftin) cu numai câteva sute.

Așa începuse totul; așa se făcuse că Hobart și Blackwell, după ce lâncezise ani de zile, începuse, sub privirea mea atentă, să aibă profit. Dar nu era vorba numai de bani. Îmi plăcea provocarea. Spre deosebire de Hobie, care presupunea, incorect, că oricine intra în magazinul lui era la fel de fascinat de mobilă ca el și care puncta foarte precis defectele și virtuțile unei piese, descoperisem că posedam capacitatea opusă: a prolixității și misterului, abilitatea de a vorbi oamenilor despre lucruri de calitate inferioară în așa fel încât să-i fac să și le dorească. Când vindeam o piesă, reclama pe care i-o făceam (în loc să stau liniștit și să le dau voie celor neatenți să cadă în capcana mea) era întotdeauna o încercare de a-l măsura pe client și de a deslușI imaginea pe care voia s-o proiecteze – nu atât cea care îl reprezenta (designer expert în interioare; soție casnică din New Jersey; homosexual timid), cât ceea ce ar fi vrut să fie. Chiar și la nivelurile cele mai înalte, era vorba tot de fum și de oglinzi – toată lumea mobila o scenă. Totul era să te adresezi acestei proiecții, acestui sine ireal – cunoscătorului, viveurului de bun gust, și nu persoanei nesigure care se afla de fapt în fața ta. Era mai bine dacă rămâneai puțin deoparte și nu te adresai direct. Învățasem curând cum să mă îmbrac (la limită între o ținută conservatoare și una bătătoare la ochi) și cum să reacționez la clienți sofisticați sau mai simpli, cu diferite doze de curtoazie și indolență: presupunând cunoașterea ambelor categorii, oricând gata să flatez, gata să-mi pierd interesul sau să mă depărtez exact la momentul potrivit.

Și totuși, cu acest Lucius Reeve o dădusem rău în bară. Nu știam ce voia. De fapt, îmi respingea cu atâta insistență scuzele și își îndrepta atât de violent și de complet furia asupra lui Hobie, încât începusem să cred că dădusem peste vreun resentiment sau o ură existente mai de mult. Nu voiam să mă dau de gol în fața lui Hobie pomenind

de numele lui Reeve, deși cine ar fi putut să-i poarte o pică atât de aprigă lui Hobie, cel mai bine intenționat și mai puțin versat dintre oameni? Cercetările mele pe internet referitoare la Lucius Reeve nu dăduseră niciun rezultat în afară de câteva mențiuni inofensive pe paginile despre celebrități, nici măcar vreo legătură cu Harvard sau Harvard Club, nimic altceva decât o adresă respectabilă pe Fifth Avenue. Nu avea, din câte îmi puteam da seama, nicio rudă, nicio slujbă și niciun mijloc de trai. Făcusem o prostie să-i scriu un cec – fusese o dovadă de lăcomie din partea mea; mă gândeam să inventez o genealogie a piesei, deși, la momentul acesta, nici măcar un plic cu bani strecurat peste masă sub un șervet n-ar fi garantat că omul avea să renunțe.

Stăteam cu pumnii în buzunarele pardesiului, cu ochelarii aburiți de ceața primăvăratică, uitându-mă țintă în apele mocirloase ale lacului: câteva rățuște maronii triste, pungi de plastic duse de apă în stuf. Majoritatea băncilor purtau numele celor care le donaseră – în memoria doamnei Ruth Klein sau așa ceva – dar banca mamei, locul de întâlnire, dintre toate băncile din parcul acela, primise de la donatorul ei anonim un mesaj mai misterios și mai primitor: POSIBILITATE, TOTUL. Fusese a ei încă dinainte să mă nasc eu; în prima perioadă a vieții ei în New York, stătuse acolo cu câte o carte de la bibliotecă în după-amiezile libere, sărind prânzul când avea nevoie de bani pentru un bilet de intrare la MoMA sau la cinematograful Paris Theatre. Mai departe, trecând de lac, acolo unde aleea devenea întunecată și pustie, se afla peticul acela neîngrijit și golaș de pământ unde eu și Andy îi împrăștiaserăm cenușa. Andy fusese cel care mă convinsese să ne furișăm acolo și s-o risipim, sfidând legea, mai mult în acel loc anume:

— Păi, aici o aşteptam pe vremuri.

— Dar uite, e otravă pentru şobolani, uită-te la indicatoarei

— Dă-i drumul! Acum! Nu vine nimeni.

— Îi plăceau și leii de mare. Trebuia să mergem întotdeauna să ne uităm la ei.

— Da, dar sub nicio formă n-ar trebui s-o împrăștii acolo, miroase a pește. Și mă trec fiorii numai când mă gândesc la borcanul ăla în camera mea.

6.

— O, Doamne! spuse Hobie când se uită bine la mine în lumină. Ești alb ca varul. Nu cumva te prinde vreo răceală?

— Păi...

Tocmai ieșea din casă, cu haina pe braț; în spatele lui stăteau doamna și domnul Vogel, puși la patru ace și zâmbind otrăvit. Relațiile mele cu familia Vogel („uliii“, cum le spunea Grișa) se răciseră semnificativ de când preluasem magazinul; cunoscând atâtea obiecte pe care practic le furaseră de la Hobie, adăugam acum automat niște procente în plus la fiecare piesă de care suspectam, fie și oricât de vag, că ar fi interesați; și, deși doamna Vogel, abilă, luase obiceiul de a-l suna pe Hobie direct, de regulă reușeam să-i dejoc planurile, printre altele, spunându-i lui Hobie că vândusem deja obiectul cu pricina și uitasem să-l însemnez.

— Ai mâncat? În confuzia și nechibzuința lui blajină, Hobie habar nu avea că eu și Vogelii nu ne mai priveam cu cea mai înaltă considerație. Mergem aici alături să luăm cina. Vino și tu, dacă vrei!

— Nu, mulțumesc, am spus, simțind asupra mea privirea sfredelitoare a doamnei Vogel, zâmbetul rece mincinos, ochii ca două așchii de agată pe fața vag îmbătrânită, albă și netedă ca a unei lăptărese.

De regulă, îmi făcea plăcere să mă apropii și să-i zâmbesc în ochi, dar în lumina severă a holului m-am simțit înfrigurat și ud, la capătul puterilor, cumva retrogradat. Cred că o să iau masa acasă în seara asta, mulțumesc.

— Nu te simți bine? spuse domnul Vogel cu o voce inexpresivă. Venea din Vestul Mijlociu – un bărbat pe jumătate chel, cu ochelari fără ramă, afectat în haina sa sobră, de croială militară, mare ghinion dacă el ar fi fost bancherul, iar eu aș fi întârziat cu plata ratei la casă. Ce păcat!

— Ne pare bine că te-am văzut, spuse doamna Vogel, făcând un pas înainte și punându-și mâna durdulie pe mâneca mea. Te-ai simțit bine cu Pippa? Aș fi vrut s-o văd și eu, dar a fost atât de ocupată cu prietenul ei! Ce părere ți-a făcut… cum îl chema? făcu ea, întorcându-se spre Hobie. Elliot?

— Everett, spuse Hobie pe un ton neutru. Un băiat bun.

— Da, am spus, întorcându-mă să-mi scot haina de pe umeri.

Apariția Pippei, abia coborâtă din avionul de Londra cu acest „Everett", fusese una dintre cele mai urâte surprize din viața mea. Numărasem zilele, orele, tremurând de nesomn și de exaltare, incapabil să încetez să-mi privesc ceasul o dată la fiecare cinci minute, tresărind ca ars la fiecare sunet al soneriei și alergând literalmente să deschid ușa – și ea apăruse în prag de mână cu acest englez anodin?

— Și el cu ce se ocupă? E tot muzician?

— Lucrează la o mediatecă, spuse Hobie. Nu știu exact ce înseamnă asta azi, în era computerelor.

— A, sunt sigură că Theodore îți poate lămuri totul, spuse doamna Vogel.

— Nu, nu chiar.

— *Ciber*bibliotecar? spuse domnul Vogel cu un chicotit neobișnuit de tare și de vesel. Și, către

mine: E adevărat ce se spune, că tinerii de azi sunt în stare să termine școala fără să fi pus în viața lor piciorul într-o bibliotecă?

— N-am de unde să știu.

Mediatecă! Trebuise să-mi adun toată puterea de stăpânire, până la ultimele picături, ca să-mi păstrez o expresie neutră pe față (stomacul întors pe dos, sfârșitul lumii) și să-i accept mâna umedă de englez, „Sal't, sunt Everett, tu trebuie să fii Theo, am auzit atâtea despre tine", bla bla bla, în timp ce încremenisem în pragul ușii ca un yankeu străpuns cu baioneta care se holba la necunoscutul ce-l trimitea la moarte. Era un tip plăpând, cu ochi mari plini de viață, enervant de vesel, inocent, prevenitor, îmbrăcat în blugi și hanorac, ca un adolescent; și zâmbetul afabil, spăsit, care-i înflorise pe față când rămăseserăm singuri în camera de zi mă înfuriase la culme.

Vizita lor fusese o tortură nesfârșită. Cumva, de bine, de rău, reușisem s-o îndur. Deși încercasem să mă țin departe de ei cât putusem (oricât de abil eram să mă prefac în general, cu el abia dacă reușeam să mă port decent; totul – pielea rozalie, râsul nervos, părul care-i ieșea de pe sub manșetele cămășilor – mă făcea să-mi vină să sar la el și să-i zbor dinții ăia de cal englezești; și zău c-ar fi fost de pomină dacă anticarul ochelarist, băiat bun, și-ar fi făcut vânt și i-ar fi spart nițel fața!), oricât de mult încercasem, nu fusesem în stare să mă țin departe de Pippa, mă învârtisem în jurul ei, detestându-mă, cumplit de excitat de apropierea ei: tălpile goale dimineața, la micul dejun, picioarele dezvelite, vocea ei. Priveliștea neașteptată, timp de o clipă, a subsuorilor ei albe când își trăsese puloverul peste cap. Suferința indescriptibilă când își punea mâna pe mâneca mea. „Bună, scumpule!" „Bună, iubito!" Venea în spatele meu și-mi punea mâinile la ochi: ghici! Voia să știe totul despre mine, tot ce făceam. Se strecura lângă mine pe canapeaua îngustă de două persoane, încât

picioarele ni se atingeau: ah, Dumnezeule mare! Ce citeam? Putea să-mi folosească iPod-ul? de unde luasem ceasul ăla de mână absolut fabulos? De fiecare dată când îmi zâmbea, simțeam că mi s-au deschis porțile paradisului. Și totuși, de fiecare dată când inventam câte un pretext ca s-o iau singură cu mine, el apărea negreșit, pâș pâș pâș, cu rânjetul acela vinovat, luând-o cu brațul pe după umăr, și totul se ducea de râpă. Conversații în camera vecină, un hohot de râs: vorbeau oare despre mine? Își punea mâinile pe talia ei! Îi spunea „Pips”! Singurul moment vag tolerabil sau amuzant din toată vizita lui fusese atunci când Popcik, foarte posesiv la vârsta lui înaintată – sărise fără să fi fost provocat și-l mușcase de degetul mare – „Ah, fir-ar!” Hobie se repezise după alcool, Pippa se agitase, Everett încercase să se țină tare, dar luat fără îndoială prin surprindere: sigur, câinii sunt foarte simpatici, îmi plac mult! Atâta că noi n-am avut niciodată pentru că mama e alergică la păr. Era „ruda săracă” (expresia lui) a unei vechi colege de clasă a Pippei; mama americană, varii frați și surori, tatăl care preda nu știu ce ininteligibil, matematică sau filosofie, la Cambridge; ca și ea, era vegetarian „cu tentă vegană”; spre disperarea mea, ieșise la iveală că împărțeau un apartament (!) – bineînțeles că el dormise în camera ei pe parcursul vizitei; și, timp de cinci nopți, cât timp fusese acolo, zăcusem treaz în pat, galben de furie și de suferință, cu urechea ciulită la orice foșnet de cearșafuri, la fiecare suspin și șoaptă din camera de alături.

Și totuși, în timp ce le făceam la revedere cu mâna lui Hobie și familiei Vogel – „petrecere frumoasă!” – și mă întorceam posomorât în casă… la ce m-aș fi putut aștepta? Mă înfuriase, mă atinsese până în fundul sufletului vocea atentă, binevoitoare pe care Pippa o adoptase față de mine în prezența acestui „Everett” – „nu”, spusesem politicos când ea mă întrebase dacă ies cu cineva,

„în esență, cu nimeni”, deși (lucru de care eram mândru într-un mod lucid, sumbru), mă culcam de fapt cu două fete în perioada aceea, și niciuna nu știa de cealaltă. Una dintre ele avea un prieten într-un alt oraș, iar cealaltă avea un logodnic de care se săturase și căruia îi respingea automat apelurile când împărțeam patul. Amândouă erau drăguțe, iar fata care-și înșela logodnicul era de-a dreptul frumoasă – o Carole Lombard[308] în devenire –, dar niciuna nu exista cu adevărat pentru mine; nu erau decât niște dubluri ale ei.

Mă agasa ceea ce simțeam. Ar fi fost o prostie să tânjesc „deznădăjduit” (primul cuvânt, din păcate, care-mi venise în minte), ar fi fost sentimental, o dovadă de slăbiciune vrednică de dispreț – haide, fii serios, tipa e la Londra, are pe altcineva, cumpără-ți o sticlă cu vin și trageți-o cu Carole Lombard și uit-o! Dar gândul la ea îmi provoca un chin atât de constant, încât mai degrabă aș fi putut uita o măsea dureroasă decât pe ea. Era un sentiment involuntar, fără speranță, compulsiv. Ani la rând ea fusese primul lucru de care îmi aminteam când mă trezeam dimineața, ultimul care-mi trecea prin minte când adormeam, iar în timpul zilei îmi venea în cap insistent, obsedant, întotdeauna ca o tresărire dureroasă: cât era ceasul la Londra? întotdeauna adunam și scădeam, calculam diferența de fus orar, verificam maniacal vremea la Londra pe ceasul de mână, 12 grade, 10.12 seara, precipitații ușoare, stând la colțul dintre Greenwich și Seventh Avenue lângă vechiul spital St. Vincent, acum închis, în drum spre centru ca să mă întâlnesc cu dealerul meu – iar Pippa? unde era? pe bancheta unui taxi, în oraș, la restaurant, bând cu oameni pe care nu-i cunoșteam, dormind într-un pat pe care nu-l văzusem niciodată? Voiam cu disperare să văd fotografii ale apartamentului ei ca să pot adăuga câteva detalii atât de necesare fanteziilor mele, dar mi-era prea jenă să le cer. Mă gândeam cu inima

strânsă la așternuturile ei, cum trebuie să arate, mi le imaginam într-o culoare închisă, de cameră de cămin, mototolite, nespălate, cuibul întunecos al unui student, obrazul ei palid, pistruiat pe o față de pernă castanie sau mov, ploaia englezească bătându-i ușor în geamuri. Fotografiile ei, înșirate pe coridorul de lângă dormitorul meu – în diferite ipostaze, la diferite vârste – erau o tortură zilnică, întotdeauna neașteptată, întotdeauna nouă; dar, deși încercam să-mi feresc ochii, părea că mereu aruncam câte o ocheadă într-acolo, din greșeală, și iat-o, râzând de gluma altcuiva sau zâmbindu-i cuiva care nu eram eu, de fiecare dată un supliciu, o lovitură drept în inimă.

Ciudat era că știam că majoritatea oamenilor nu o vedeau așa cum o vedeam eu – în cel mai bun caz li se părea că arăta puțin ciudat cu mersul ei dezechilibrat și cu paloarea aceea fantomatică de roșcată. Dumnezeu știe din ce motiv stupid, mă felicitasem întotdeauna că eram singura persoană din lume care știa s-o aprecieze cu adevărat – că avea să fie surprinsă, impresionată și că ar putea chiar să ajungă să se vadă pe sine într-o lumină complet nouă dacă ar fi știut cât de frumoasă mi se părea. Dar asta nu se întâmplase niciodată. Furios, mă concentrasem asupra defectelor ei, studiind intenționat fotografiile care o surprinseseră la vârste stângace și din unghiuri mai puțin fericite – nasul lung, obrajii supți, ochii (în ciuda culorii lor tulburătoare) arătând golași cu genele acelea palide, simplitatea à la Huck Finn. Și totuși, toate aceste aspecte erau, pentru mine, atât de delicate și de aparte, încât mă duceau la disperare. Cu o fată cu adevărat frumoasă m-aș fi putut consola că nu era de nasul meu; faptul că eram atât de bântuit și de răscolit de simplitatea ei sugera, rău prevestitor, o dragoste mai puternică decât afecțiunea fizică, un soi de groapă cu smoală a sufletului, în care aș fi putut să mă zbat și să lâncezesc ani de zile.

Căci în partea cea mai adâncă, mai de nezdruncinat a ființei mele, rațiunea era lipsită de orice folos. Ea era regatul dispărut, acea parte neștirbită din mine pe care o pierdusem odată cu moartea mamei. Tot ce era legat de ea reprezenta pentru mine o sursă virulentă de fascinație, de la micile cadouri patinate de Sfântul Valentin și hainele chinezești cu broderie pe care le colecționa la minusculele sticle parfumate de la Neal's Yard Remedies{309}; viața ei îndepărtată, neștiută de mine, avusese întotdeauna ceva strălucitor și magic: Vaud Suisse, 23 rue de Tombouctou, Blenheim Crescent W112EE, camere mobilate în țări pe care nu le văzusem niciodată. În mod cert, acest Everett (care nu avea „nici după ce bea apă" – expresia lui) trăia din banii ei, din banii unchiului Welty, mai exact, vechea Europă care jefuia tânăra Americă – expresie pe care o folosisem în eseul despre Henry James din ultimul meu trimestru de școală.

Aș fi putut oare să-i scriu un cec ca să-l fac s-o lase în pace? Singur în magazin, în după-amiezile tihnite și răcoroase, îmi trecuse prin minte și gândul acesta: „cincizeci de mii dacă pleci în seara asta, o sută de mii dacă n-o mai cauți niciodată". Era îngrijorat de bani, fără îndoială; în timpul vizitei sale își scotocise întruna buzunarele, se oprise constant la bancomat, scoțând câte douăzeci de dolari odată, Dumnezeule mare!

Situația era fără speranță. Era pur și simplu imposibil ca afurisitului domn Mediatecă să-i pese măcar pe jumătate de ea cât îmi păsa mie. Noi eram făcuți unul pentru celălalt; eram uniți de o magie, de o justețe de vis, indiscutabilă; gândul la ea îmi inunda fiecare ungher al minții de lumină și scotea la iveală, strălucitoare, spații miraculoase despre care nici nu știam că există, priveliști care păreau să fiinţeze doar în relație cu ea. Îl ascultam la nesfârșit pe preferatul ei Arvo Pärt, ca mod de a fi cu ea; și nu trebuia decât să pomenească vreun

roman pe care îl citise recent pentru ca eu să-l caut și să-l citesc cu nesaț, ca să-i pot pătrunde în gânduri, într-un soi de telepatie. Anumite obiecte care treceau prin magazin – un pian Pleyel; o camee rusească ciudată, mică, ușor zgâriată – păreau să fie artefacte tangibile ale vieții pe care noi doi ar fi trebuit, de drept, să o trăim împreună. Îi scriam e-mailuri de câte treizeci de pagini pe care le ștergeam fără să le fi trimis, optând în schimb pentru formula matematică pe care o inventasem ca să nu mă fac întru totul de râs: întotdeauna cu trei rânduri mai puțin decât îmi scrisese ea, întotdeauna cu o zi mai mult decât așteptasem eu însumi răspunsul ei. Uneori în pat, plutind în derivă în reveriile mele erotice, drogate, presărate cu suspine, purtam conversații lungi, sincere cu ea. „Suntem inseparabili", îmi imaginam că ne spuneam (dulceag) unul altuia, fiecare cu o mână pe obrazul celuilalt, „nu putem trăi niciodată despărțiți". Ca un fan obsedat, păstram cu grijă o șuviță subțire de păr de culoarea frunzelor roșietice pe care-o scosesem din coșul de gunoi din baie într-o zi după ce ea își tunsese bretonul, și, încă mai bizar, o cămașă nespălată, care mă îmbăta încă de mirosul de fân, vegetal, al transpirației ei.

Era o situație fără speranță. Mai mult – umilitoare. Lăsam întotdeauna întredeschisă ușa de la camera mea când ea venea în vizită – o invitație nu tocmai subtilă. Chiar și târșâitul fermecător al pasului ei (ca al micii sirene, prea fragilă ca să poată merge pe uscat) mă înnebunea. Ea era firul auriu care străbătea totul, lentila care amplifica frumusețea, încât întreaga lume părea transfigurată în relație cu ea – și numai cu ea. Încercasem de două ori s-o sărut: o dată, beat, într-un taxi; altă dată la aeroport, îngrozit la gândul că n-aveam s-o mai văd luni de zile (sau, cine știe, poate chiar ani) – „Scuză-mă!", spusesem, o secundă prea târziu.

— Nu-i nimic.

— Nu, serios, am…

— Stai liniștit – un zâmbet dulce, evaziv –, nu-i nicio problemă. Dar a început îmbarcarea (de fapt, nu începuse). Trebuie să plec. Ai grijă de tine, da?

„Ai grijă”. Ce naiba văzuse în acest Everett? Nu mă puteam gândi decât la cât de plictisitor îi păream, probabil, dacă îmi prefera un păcălici călduț. Într-o zi, când o să avem copii… deși o spusese pe jumătate în glumă, simțisem că îmi îngheață sângele în vene. Era exact genul de papagal pe care îl puteai vedea cărând geanta de pamperși și mai știu eu ce trotinetă cu pampoane… Mă ocăram că nu eram mai înfipt cu ea, deși, de fapt, n-aș fi avut cum să insist mai mult fără măcar un strop de încurajare din partea ei. Era deja suficient de jenant: Hobie devenea plin de tact de fiecare dată când venea vorba de ea, vocea lui căpăta o inexpresivitate precaută. Și totuși, dorul meu devenise un soi de răceală cronică de ani de zile, în ciuda convingerii mele că n-aș fi avut nicio problemă să scap de ea în orice moment. Chiar și o matroană ca doamna Vogel își dăduse seama. Nu că Pippa mi-ar fi dat vreo speranță – din contră; dacă i-ar fi păsat cu adevărat de mine s-ar fi întors la New York în loc să rămână în Europa după terminarea școlii; și totuși, din cine știe ce motiv prostesc, nu eram în stare să uit felul cum se uitase la mine în ziua când venisem pentru prima oară la ei în vizită și mă așezasem pe marginea patului ei. Amintirea acelei după-amiezi din copilărie fusese un sprijin moral ani la rând; era ca și cum, bolnav de dorul mamei, mă lipisem de ea ca un pui de animal orfan; când, de fapt, prostul de mine, ea fusese îmbuibată cu medicamente și era ca o cârpă după rana la cap, gata să-l ia în brațe pe primul străin care i-ar fi intrat în cameră.

„Opiurile” mele, cum le numea Jerome, erau într-o veche cutie metalică de cafea. Pe tăblia de marmură a comodei am sfărâmat una dintre pastilele vechi de oxycontin, păstrate cu sfințenie,

am împărțit-o în linii cu cardul de licitație de la Christie's și, răsucind cea mai nouă bancnotă pe care o aveam în portofel, m-am aplecat spre măsuță, cu ochii umezi de nerăbdare: trei, doi, unu, zero, bang! gustul amărui în fundul gâtului și apoi explozia de ușurare, pumnul acela dulce, cunoscut, care mă lovea direct în inimă, trântindu-mă pe spate în pat: plăcere pură, dureroasă și sclipitoare, departe de zăngănitul de cutie goală al nefericirii.

7.

Seara când am luat cina la familia Barbour a fost biciuită de ploaie și furtună, cu vântul în rafale atât de puternice încât abia dacă am putut să-mi deschid umbrela. Pe Sixth Avenue nu era niciun taxi liber, pietonii treceau cu capetele plecate și umerii ridicați în ploaia piezișă; în umezeala rece, de buncăr, a stației de metrou, picături pleoscăiau sonor și monoton din tavanul de ciment.

Când am ieșit, Lexington Avenue era deșartă. Stropi de ploaie purtați de vânt în toate părțile pișcau trotuarele, ploua intens, zgomotos, întețind parcă toată larma străzii. Taxiurile treceau plesnind, împroșcând sonor cu apă. La câteva sute de metri de la stație am intrat într-un magazin să cumpăr flori – crini, trei buchete, căci unul singur era prea firav; în dugheana măruntă, supraîncălzită, parfumul lor mă izbi cu totul neplăcut și abia la casă mi-am dat seama de ce: aroma lor avea aceeași dulcegărie grețoasă, insalubră de la slujba de înmormântare a mamei. În timp ce ieșeam și străbăteam în fugă trotuarul până la Park Avenue, cu șosetele plescăind și ploaia rece bătându-mi în față, am regretat că îi cumpărasem și am fost aproape să-i arunc într-un coș de gunoi, doar că rafalele de ploaie erau atât de

aprige, încât nu m-am putut hotărî să încetinesc nici măcar un minut și am alergat mai departe.

Stăteam pe palier, cu părul lipit de cap, cu balonzaidul care ar fi trebuit să fie impermeabil picurând de parcă abia l-aș fi scos din baie, când ușa se deschise brusc și în fața mea apăru un băiat înalt, cu fața largă, pe care îmi trebuiră câteva fracțiuni de secundă ca să-l identific drept Toddy. Înainte să apuc să-mi cer scuze pentru apa care curgea de pe mine, el mă strânse în brațe și-mi dădu o palmă zdravănă peste spate.

— Ah, Dumnezeule! spuse, conducându-mă în salon. Dă-mi voie să-ți iau haina – și florile, mama o să fie încântată. Mă bucur enorm să te văd! Cât a trecut?

Era mai solid și mai robust decât Platt, cu un păr atipic pentru familia Barbour, de un blond mai închis, de culoarea cartonului, și un zâmbet la fel de atipic pe față – nerăbdător și plin de viață, fără nicio urmă de ironie.

— Ah… Căldura lui, care părea să presupună o veche și optimistă intimitate pe care nu o împărțeam de fapt, mă făcuse să mă simt stânjenit. A trecut mult timp. Cred că acum ești la facultate, corect?

— Da, Georgetown[310], am venit doar la sfârșit de săptămână. Științe politice, dar de fapt sper să intru poate în domeniul organizațiilor caritabile, eventual ceva legat de tineri. Cu zâmbetul lui amabil, de student implicat în viața socială, devenise în mod limpede tânărul de succes care păruse într-o vreme să fie viitorul Platt. Și, să știi, sper că nu sună prea ciudat din partea mea, dar să știi că, în parte, îți datorez asta ție.

— Poftim?

— Adică, faptul că vreau să lucrez cu tineri defavorizați. Ai făcut o impresie puternică asupra mea pe vremea când ai stat cu noi, acum mulți ani. Situația ta mi-a deschis ochii. Pentru că, încă din clasa a treia sau a câta eram, m-ai făcut să mă

gândesc… asta era ceea ce voiam să fac într-o zi, înțelegi? – ceva prin care să-i pot ajuta pe copii.

— Uau! am spus, marcat încă de partea cu „defavorizați”. Mda. E foarte bine.

— Și mi se pare extrem de interesant pentru că există atât de multe moduri de a oferi ceva tinerilor care au nevoie de sprijin. De fapt, nu știu cât de bine cunoști tu DC, dar sunt o mulțime de cartiere unde serviciile sociale sunt insuficiente, acum m-am implicat într-un proiect de ajutorare a copiilor în situații de risc, lucrăm cu ei la matematică, la lectură, iar vara asta am de gând să merg în Haiti cu Habitat for Humanity[311]…

— El e?

Țăcănit cuviincios de pantofi pe parchet, atingerea unor degete ușoare pe mânecă, și în clipa următoare Kitsey mă strângea în brațe, iar eu zâmbeam în părul ei blond pai.

— Ah, ești leoarcă! spuse ea, ținându-mă la distanță de un braț. Uită-te la tine! Cum Dumnezeu ai ajuns aici? Ai înotat?

Avea nasul lung și fin al domnului Barbour și limpezimea strălucitoare, aproape ridicolă, a privirii – aproape la fel ca pe vremea când era o copilă de nouă ani cu părul răvășit, în uniformă de școală, îmbujorată și luptându-se cu rucsacul – numai că acum, când se uită la mine, am rămas interzis văzând cât de frumoasă – rece, impersonal de frumoasă – se făcuse.

— Am… Ca să-mi ascund confuzia, m-am uitat înapoi spre Toddy, care-și făcea de lucru cu haina mea și cu florile. Scuze, totul e atât de ciudat! Adică… tu mai ales (lui Toddy). Câți ani aveai ultima oară când ne-am văzut? Șapte? Opt?

— Știu, spuse Kitsey, micul trădător seamănă deja *atât de mult* cu un om în toată firea, nu? Platt – Platt intrase cu pas agale în salon, prost bărbierit, în pantalonii lui de tweed și un pulover simplu, grosolan, ca un pescar posomorât dintr-o piesă de Synge[312] –, unde vrea mama să stăm?

— Hm… el păru să se rușineze și-și frecă obrazul aspru – în camera ei, de fapt. Nu te deranjează, nu? mi se adresă el mie. Etta a pus masa acolo.

Kitsey se încruntă.

— Ah, fir-ar! În fine, bănuiesc că merge. Ce-ar fi să închizi câinii în bucătărie? Haide – mă prinse ea de mână și mă trase pe coridor repezită, trepidând, cu un soi de nesăbuință în gesturi –, trebuie să-ți dăm ceva de băut, o să ai nevoie! Era ceva din Andy în fixitatea privirii ei, în felul cum rămânea fără suflare – icnetul lui astmatic părea reasamblat, seducător, în buzele ei ușor desfăcute și în vocea șoptită, de starletă răsfățată. Speram că mama o să ne lase să stăm în salon sau cel puțin în bucătărie, e atât de oribil în vizuina ei… Ce bei? spuse, întorcându-se către barul de lângă cămară, unde erau așezate câteva pahare și o găleată cu gheață.

— Cred că puțină Stolichnaya mi-ar face foarte bine. Cu gheață, te rog.

— Serios? Ești sigur? Noi nu bem niciunul – tata comanda întotdeauna din *asta* – ridicând sticla de Stolichnaya – pentru că îi plăcea eticheta… ideea războiului rece… cum îi spune, încă o dată?

— Stolichnaya.

— Pronunți *foarte* autentic. Eu nici măcar n-am de gând să-ncerc. Să știi, spuse, întorcând spre mine ochii ei cenușii ca o seară târzie, mi-a fost teamă că n-ai să vii.

— Nu e chiar așa de rău afară.

— Da, dar… clipit de mai multe ori din gene – credeam că ne urăști.

— Să vă urăsc? Nu.

— Nu? Când râdea, era fascinant să vezi paloarea leucemică a lui Andy în ea – remodelată și înfrumusețată în lucirea ca de vată de zahăr a unei prințese Disney. Dar m-am purtat atât de groaznic!

— N-a contat.

— Foarte bine. După un lung moment de tăcere, se întoarse la băuturi. Ne-am purtat dezgustător cu tine, spuse ea cu o voce plată. Eu și Todd.

— Hei, fii serioasă! Erați mici.

— Da, dar – își mușcă buza – nu eram atât de proști. Mai ales după ceea ce ți se întâmplase. Și acum… Vreau să spun, după ce tata și Andy…

Am așteptat, căci ea părea să încerce să-și formuleze un gând, dar, în loc de asta, nu făcu decât să soarbă din vin (alb; Pippa bea numai roșu), apoi mă atinse pe dosul încheieturii. Mama abia așteaptă să te vadă, spuse. A fost foarte nerăbdătoare toată ziua. Mergem?

— Sigur. Ușor, foarte ușor, mi-am pus mâna pe cotul ei, așa cum îl văzusem pe domnul Barbour făcând cu oaspeții „de parte femeiască”, și am condus-o spre masă.

8.

Seara a fost un amestec aproape oniric de prezent și trecut: o lume a copilăriei rămasă, ca prin minune, intactă în anumite privințe, supărător de schimbată în altele, ca și cum Duhul Crăciunului Trecut și cel al Crăciunului Ce Va Să Vină{313} se însoțiseră să facă pe gazdele la cină. Dar, în ciuda faptului că absența lui Andy ne zgâria continuu și dureros timpanele („tu și Andy…”, „îți amintești când Andy…?”) și că tot restul părea atât de ciudat și de diminuat cumva (plăcinte pe o masă rabatabilă în camera doamnei Barbour?), cea mai stranie parte a serii a fost sentimentul profund, care scăpa oricărei explicații logice, că mă întorsesem acasă. Chiar și Etta, când mă dusesem în bucătărie s-o salut, își dezlegase șorțul și se repezise să mă îmbrățișeze: „Aveam

seara liberă, dar am stat pentru că voiam să te văd”.

Toddy („Acum e Todd, te rog”) fusese ridicat la fostul rang al tatălui său de căpitan al mesei și ghida conversația cu un farmec întrucâtva automat, dar care era în mod evident sincer, deși doamna Barbour nu era cu adevărat interesată să stea de vorbă cu nimeni altcineva în afară de mine – despre Andy, puțin, dar în cea mai mare parte despre mobila familiei ei, din care câteva piese fuseseră cumpărate de la Israel Sack în anii ’40, dar care în majoritate fusese moștenită din generație în generație din vremurile coloniale. La un moment dat s-a ridicat în mijlocul mesei și m-a dus de mână să-mi arate un set de scaune și un scrin jos de mahon – Queen Anne, Salem, Massachusetts – care aparținuse familiei mamei ei de pe la 1760. (Salem[314]? m-am gândit. Oare acești strămoși Phipps ai ei fuseseră vânători de vrăjitoare? Sau chiar vrăjitoare? În afară de Andy – criptic, izolat, autonom, incapabil de minciună și lipsit complet atât de maliție, cât și de charismă –, membrii familiei Barbour, chiar și Todd, aveau toți ceva ușor straniu, un amestec prudent, abil, de bune maniere și neastâmpăr care mă făcea să mi-i pot închipui cu ușurință pe strămoșii lor adunați în pădure noaptea și azvârlindu-și cât colo veșmintele puritane ca să se zbânțuie pe lângă un foc de tabără păgân.) Eu și Kitsey n-am vorbit mult – n-am reușit, mulțumită doamnei Barbour dar, aproape de fiecare dată când i-am aruncat vreo privire, i-am simțit ochii pironiți asupra mea. Platt, cu vocea îngroșată după cinci (șase?) pahare mari de gin cu lămâie, m-a tras deoparte la bar după cină și mi-a spus:

— E pe antidepresive.

— Ce? am spus, luat prin surprindere.

— Kitsey, vreau să spun. Mama nu se atinge de ele.

— Mda… Vocea lui scăzută mă făcea să mă simt jenat, ca și cum îmi cerea părerea sau voia să cântăresc ceva. Sper să-i facă mai bine decât mi-au făcut mie.

Platt deschise gura și apoi păru să se răzgândească.

— Eh – dându-se înapoi – bănuiesc că se ține bine. Dar nu-i e ușor. Kits a fost foarte apropiată de amândoi – mai aproape, aș zice, de Andy decât noi toți ceilalți.

— Serios?

N-aș fi descris relația lor drept „apropiată” în copilărie, deși, mai mult decât frații lui Andy, ea fusese deseori prezentă în fundal, chiar dacă doar ca să se plângă sau să-l tachineze.

Platt oftă cu o răsuflare violentă, de om amețit de gin, care aproape mă dădu pe spate.

— Da. Și-a luat vacanță de la Wellesley[315] – nu știu dacă se va întoarce, poate c-o să ia niște cursuri la New School, poate c-o să-și ia o slujbă; e prea greu pentru ea să rămână în Massachusetts după… știi tu. S-au văzut foarte des în Cambridge; se simte mizerabil, bineînțeles, că nu s-a dus *ea* să aibă grijă de tata. Se descurca de fapt cu el mai bine ca oricine, dar în seara aia avea o petrecere, l-a sunat pe Andy și l-a implorat să se ducă el în locul ei… în fine.

— Dumnezeule!

Am rămas îngrozit la bar, cu cleștele pentru cuburile de gheață în mână, simțind că mi se face rău numai la gândul că și altcineva ar fi putut fi distrus de aceleași remușcări „de ce a trebuit să fac asta?” și „dacă aș fi…” care-mi otrăviseră mie viața.

— Dap, spuse Platt, turnându-și încă o dușcă zdravănă de gin. Nasol.

— Dar n-ar trebui să se învinovățească. Nu se poate, e o nebunie. Pentru că, am spus, tulburat de privirea apoasă, ca de pește mort, pe care Platt mi-o arunca peste pahar în timp ce sorbea din el, dacă

ar fi fost pe vasul ăla, *ea* ar fi fost acum cea moartă, nu el.

— Nu, n-ar fi fost, spuse Platt fără drept de apel. Kits e beton pe mare. Are reflexe bune, e cu capul pe umeri de când era pitică. Andy… Andy se gândea la rezonanțele lui orbitale sau mai știu eu la ce căcaturi de numărători făcea el acasă pe laptop și și-a ieșit din pepeni când a fost o situație de urgență. Absolut tipic. Oricum, continuă el calm, aparent fără să observe uluirea cu care-i ascultam cuvintele, e un pic împrăștiată acum, sunt sigur că poți s-o înțelegi. Ar trebui s-o scoți la masă în oraș, mama ar fi superîncântată.

9.

Până când am plecat eu, după unsprezece, ploaia se oprise, străzile erau lucioase de apă, iar Kenneth, paznicul de noapte (aceiași ochi grei și același miros de lichior de malț, ceva mai burtos, dar altfel neschimbat), era la ușă.

— Mai treceți pe la noi, bine? spuse – același lucru pe care îl spunea întotdeauna când eram copil și mama venea să mă ia după ce petrecusem noaptea la Andy –, cu aceeași voce toropită, poate doar imperceptibil mai înceată.

Chiar și într-un Manhattan apocaliptic și plin de fum, ți-l puteai imagina legănându-se afabil la ușă în zdrențele fostei sale uniforme, în timp ce, sus în apartament, familia Barbour ar fi ars numere vechi din *Național Geographic* ca să se încălzească și ar fi trăit cu gin și carne de crab la conservă.

Deși saturase întreaga seară ca o toxină bolborosind încet, moartea lui Andy era încă prea enormă ca s-o pot asimila – cu toate că era ciudat cât de inevitabilă mi se părea privind retrospectiv, cât de bizar de previzibilă, aproape ca și cum Andy

ar fi suferit de un defect congenital fatal. Încă de la șase ani – visător, împiedicat, astmatic, incorigibil –, aura ghinionului și a dispariției timpurii fusese perfect vizibilă în jurul figurii lui debile, însemnându-l ca un fel de inscripție cosmică „lovește-mă!” lipită pe spatele lui.

Și totuși, la fel de remarcabil era faptul că lumea lui continua să meargă înainte, șontâcăit, fără el. Ciudat, m-am gândit în timp ce săream peste băltoacele de la bordură, cum câteva ore puteau să schimbe totul – sau, mai degrabă, cât de ciudat să descoperi că prezentul conținea un fragment așa de sclipitor al trecutului – viu, avariat și tocit, dar nu distrus. Andy fusese bun cu mine pe vremea când nu avusesem pe nimeni altcineva. Puteam măcar să fiu amabil cu mama și cu sora lui. Nu-mi dădeam seama atunci, deși acum îmi este foarte clar, că trecuseră ani de zile de când nu mai ridicasem capul din torpoarea nefericirii și a egotismului meu; între anomie și transă, între inerție, paranteze și sentimentul că mă lăsam ros pe dinăuntru, o mulțime de gesturi mici, cotidiene, de bunătate, ușor de făcut, îmi rămăseseră străine; și chiar cuvântul „bunătate” îmi suna ca și cum m-aș fi trezit dintr-o stare de nesimțire și din bâzâitul digital al aparatelor și aș fi devenit conștient de vocile din spital și de prezența oamenilor.

10.

Un obicei, chiar și practicat o dată la două zile, era totuși un obicei, așa cum îmi amintise de multe ori Jerome, mai ales atunci când nu respectam tocmai fidel partea cu săritul unei zile. New Yorkul gemea de tot felul de orori zilnice în metrou și în mulțime; nu uitasem niciodată imprevizibilitatea

exploziei; mă așteptam tot timpul să se întâmple ceva, cu coada ochiului, felul cum oamenii erau așezați în anumite locuri publice putea oricând să provoace o nouă explozie, graba cuiva, ca în momente de criză, felul cum cineva mă depășea tăindu-mi calea sau mergând prea repede într-un anumit unghi erau suficiente ca să-mi provoace tahicardie și să-mi declanșeze în cap o panică bubuitoare, care mă făcea să mă împleticesc până la cea mai apropiată bancă din parc; iar analgezicele tatei, pe care începusem să le iau pentru a-mi ușura anxietatea devenită din momentul acela incontrolabilă, îmi furnizau un mod atât de fascinant de a evada din ea, încât curând ajunsesem să le iau ca pe o delicatesă: la început numai la sfârșit de săptămână, apoi după liceu, apoi beatitudinea eterică destinsă și intimă care mă aștepta de fiecare dată când eram nefericit sau plictisit (ceea ce se întâmpla, din păcate, destul de des); moment în care făcusem descoperirea fabuloasă că tabletele minuscule pe care le ignorasem până atunci pentru că arătau atât de neînsemnate și de fragile erau literalmente de zece ori mai puternice decât Vicodinul și Percocetul pe care le luam cu pumnul – oxycontin, 80 de miligrame, de ajuns ca să omoare pe cineva nedeprins, ceea ce eu nu mai eram cu siguranță de mult; și, când, în sfârșit, tezaurul aparent inepuizabil de narcotice orale mi se consumase, cu puțin timp înainte să împlinesc optsprezece ani, fusesem nevoit să încep să cumpăr de pe stradă. Până și dealerii se arătau critici față de sumele pe care le cheltuiam, mii de dolari la fiecare câteva săptămâni; Jack (predecesorul lui Jerome) mă apostrofase de mai multe ori, chiar în timp ce ședea în fotoliul puf din care își conducea operațiunile, numărându-mi sutele abia scoase de la bancă.

— Mai bine faci focul cu ele, frățioare.

Heroina era mai ieftină – cincisprezece dolari punguța. Chiar dacă nu mi-o injectam – Jack făcuse calculele complicate pentru mine pe spatele ambalajului unui hamburger de la McDonald's –, tot aș fi ajuns la o cheltuială mult mai rezonabilă, în jurul a patru sute cincizeci de dolari pe lună.

Dar heroină luam numai dacă găseam ieftină – câte o grămăjoară minusculă din când în când. Oricât de tare îmi plăcea și oricât de mult îi simțeam nevoia, nu cumpăram niciodată. N-aș fi avut niciun motiv să mă opresc. Cu analgezicele, pe de altă parte, cheltuiala era un factor util, pentru că nu doar îmi ținea dependența sub control, dar îmi furniza un motiv excelent să cobor de la etaj și să vând mobilă în fiecare zi. Faptul că nu puteai funcționa pe opiate era un mit: injecțiile erau una, dar, pentru cineva ca mine – care săream de pe trotuar dacă vreun porumbel dădea mai tare din aripi lângă mine, care eram afectat de tulburări de stres posttraumatic aproape până la spasme și paralizie cerebrală –, pilulele erau esențiale dacă voiam nu doar să funcționez competent, ci să zbârnâi de-a dreptul. Alcoolul îi făcea pe oameni dezordonați și neatenți; era suficient să-l vezi pe Platt Barbour tolănit pe un scaun la J.G. Melon[316] la trei după-amiaza, plângându-și de milă, ca să-ți dai seama. Iar tata, chiar și după ce renunțase la băutură, își păstrase vaga stângăcie de boxer complet matol, lipsa de îndemânare când umbla cu telefonul sau cu cuptorul cu microunde – retard se numea, deteriorarea creierului din cauza dipsomaniei, niște vătămări neurologice ireversibile. Fusese întotdeauna aberant în raționamente, nu reușise niciodată să rămână prea mult timp într-o slujbă. În timp ce eu, adevărat, poate că nu aveam nicio prietenă și niciun amic în afară de cunoscuții din lumea drogurilor, dar lucram douăsprezece ore pe zi, n-aveam niciun stres, purtam costume Thom Browne[317], socializam surâzător cu oameni pe care nu-i

puteam înghiți, mergeam la piscină de două ori pe săptămână și jucam tenis din când în când, mă feream de zaharuri și de alimente procesate. Eram relaxat și plăcut, slab ca un țâr, nu mă lăsam pradă autocompătimirii sau gândurilor negre de niciun fel, eram un excelent agent de vânzări – toată lumea spunea asta –, iar afacerile îmi mergeau atât de bine, încât abia dacă simțeam sumele cheltuite pe droguri.

Avusesem și câteva căderi – alunecări bruște, când lucrurile îmi scăpaseră de sub control timp de câteva secunde aeriene, ca un derapaj pe buza unui pod, și când văzusem cât de rău aș fi putut să ajung – și cât de repede. Nu era vorba de bani, mai degrabă se întâmpla să iau doze mult mai mari dintr-odată, și uitam că vândusem anumite piese sau uitam să trimit facturile, Hobie se uita la mine ciudat când exageram și coboram din camera mea cu o privire puțin prea sticloasă și detașată. Dineuri, clienți… Scuzați-mă, cu mine vorbeați, ați spus ceva? Nu, sunt doar puțin obosit, cred că mă ia ceva, mi-e teamă că am să mă retrag puțin mai devreme în seara asta. Moștenisem ochii de culoarea deschisă ai mamei, motiv pentru care, fără ochelari de soare la vernisaje, era aproape imposibil să-mi ascund pupilele ajunse cât o gămălie de ac – nu că ar fi fost cineva în anturajul lui Hobie care să observe, cu excepția (uneori) a câtorva dintre pederaștii tineri mai versați: „Ești un băiat rău”, îmi șoptise la ureche, la un dineu formal, prietenul musculos al unui client, speriindu-mă de moarte. Și uram să mă duc la biroul de contabilitate al uneia dintre casele de licitații pentru că unul dintre tipii de acolo – un englez mai în vârstă, el însuși toxicoman – se lua întotdeauna de mine. Bineînțeles că se întâmpla uneori și cu femeile: pe una dintre fetele cu care mă culcasem – stagiara de modă – o cunoscusem în spațiul rezervat câinilor mici din Washington Square când ieșisem odată cu Popcik, și

amândurora ne fusese limpede după treizeci de secunde de stat alături că eram în aceeași barcă. Ori de câte ori lucrurile începeau s-o ia razna, dădeam banda înapoi, și de câteva ori renunțasem complet la droguri – cel mai mult, timp de șase săptămâni. Nu oricine era în stare să facă asta, îmi spuneam. Era pur și simplu o chestiune de disciplină. Și totuși, astăzi, în primăvara celui de al douăzeci și șaselea an al vieții mele, nu mi s-a mai întâmplat să fiu curat mai mult de trei zile la rând de mai bine de trei ani.

Depistasem cum puteam să renunț de tot dacă aș fi vrut: curbă abruptă, program pe șapte zile, o grămadă de loperamidă; suplimente de magneziu și aminoacizi liberi ca să-mi refac neurotransmițătorii arși; pulberi proteice, pulberi electrolitice, melatonină (și iarbă) pentru somn, plus diferite tincturi și poțiuni din ierburi pentru care stagiara mea de modă băga mâna-n foc, rădăcină de lemn-dulce și armurar, urzici, inflorescențe de hamei și negrilică, rădăcină de valeriană și extract de gura-lupului. Aveam o sacoșă cumpărată de la plafar cu tot ce-mi trebuia în ea, care zăcea de un an și jumătate în spatele șifonierului. Era în cea mai mare parte neatinsă, cu excepția ierbii, care dispăruse de mult. Problema (după cum aflasem, în repetate rânduri) era că, după treizeci și șase de ore, când trupul îți clocotea răzvrătit, iar restul vieții fără opiate se desfășura dezolant înaintea ta ca un coridor de închisoare, aveai nevoie de un motiv suficient de puternic ca să poți continua să bâjbâi în întuneric în loc să te trântești imediat la loc pe delicioasa saltea de puf pe care o abandonaseși atât de necugetat.

În noaptea când m-am întors de la familia Barbour am înghițit o tabletă de morfină cu acțiune prelungită, așa cum aveam obiceiul de fiecare dată când se întâmpla să vin acasă într-o stare de spirit plină de remușcări, spunându-mi că trebuia să revin pe calea cea bună: o doză mică, mai puțin de

jumătate din ceea ce-mi trebuia ca să simt cu adevărat ceva, doar atât cât să mă facă, pe lângă alcool, să dorm liniștit. A doua zi dimineață, pierzându-mi curajul (căci, de obicei, trezirea cu un sentiment de greață în această fază a planului de dezintoxicare mă descuraja profund), am sfărâmat treizeci și apoi șaizeci de miligrame de oxicodonă pe tăblia de marmură a noptierei, le-am inhalat printr-un pai tăiat, apoi, nevrând să arunc restul în toaletă (valora peste două mii de dolari), m-am sculat, m-am îmbrăcat, mi-am pulverizat în nas apă cu sare și, după ce am ascuns câteva dintre pilulele de morfină cu efect prelungit pentru cazul că „simptomele”, cum le numea Jerome, deveneau prea neplăcute, am strecurat vechea cutie metalică în care fusese cândva tutun în buzunar și, la șase dimineața, înainte ca Hobie să se trezească, am luat un taxi până la depozit.

Clădirea, deschisă non-stop, era ca un complex funerar maiaș, impresie contrazisă doar de prezența unui singur funcționar cu ochii goi care se uita la televizor la recepție. M-am îndreptat nervos către lift. Pusesem piciorul în clădirea aceasta de numai trei ori în șapte ani de zile, întotdeauna cu groază și fără să mă aventurez de fapt sus până la seif, ci trecând doar scurt prin sala de la intrare ca să plătesc chiria în bani gheață: doi ani odată, maximumul permis de lege.

Ascensorul de serviciu funcționa cu un card de acces, pe care, din fericire, îmi amintisem să-l aduc. Din nefericire, mi se demagnetizase întrucâtva, așa că, timp de câteva minute, am stat în lift cu ușile deschise, încercând să iau cu binișorul fanta pentru card și sperând că tipul de la recepție era prea neatent ca să observe, până când ușile de oțel scoaseră un sâsâit și se închiseră etanș. Tremurând și temându-mă să nu fiu observat, făcând tot posibilul să-mi întorc fața de la propria mea siluetă tulbure de pe ecran, am urcat la etajul 8,8D, 8E, 8F, 8G, pereți de bolțari și șiruri

de uși anodine ca un soi de eternitate prefabricată, unde nu exista altă culoare decât bejul și unde niciun fir de praf n-avea să se mai depună pentru tot restul veacurilor.

8R, două chei și un lacăt cu cifru, 7522, ultimele patru cifre ale numărului de telefon de acasă al lui Boris din Las Vegas. Lacătul scrâșni cu un zăngănit metalic ascuțit. Iată sacoșa de la magazinul de articole sportive Paragon, din care atârna afară eticheta cortului, marca King Kanopy, 43,99 de dolari, la fel de proaspăt și de curat ca în ziua în care îl cumpărasem, cu opt ani în urmă. Și, deși la vederea texturii feței de pernă care se ițea din sacoșă m-am simțit parcă străbătut de un curent electric dezgustător, ca o muzică modernă răsunând într-o catedrală, am fost izbit cel mai tare de miros – căci izul de plastic – liner de piscină – al scociului se amplificase enorm din cauza spațiului mic, devenind un miros intens evocator, de care nu-mi mai amintisem și la care nu mă mai gândisem de ani de zile, o exalație distinctă de polivinil care mă aruncă violent înapoi în copilărie și în dormitorul meu din Las Vegas: substanțe chimice și covorul cel nou, culcarea și scularea în fiecare dimineață cu tabloul lipit în spatele tăbliei patului și cu același miros de adeziv în nări. Nu-l mai despachetasem de ani de zile; numai ca să-l desfac aveau să-mi trebuiască zece sau cincisprezece minute cu un cuțit bine ascuțit, dar, în timp ce stăteam acolo copleșit (o stare de glisare și de confuzie, aproape la fel ca atunci când mă trezisem, somnambul, în ușa de la camera Pippei, neștiind la ce mă gândisem sau ce trebuia să fac), m-am simțit țintuit locului de o nevoie imperioasă ca un delir: căci a-l avea la o întindere de numai un braț distanță, după atâta vreme, însemna că mă găseam dintr-odată, tânjind, pe o margine primejdioasă despre care nici măcar nu știusem că există. Pachetul mumificat – puținul care se vedea din el – avea în umbră un aspect neregulat, ciudat

de personal, care mă intriga, nu atât ca al unui obiect neînsufleţit, cât mai degrabă ca al unei biete creaturi legate şi neajutorate în întuneric, incapabilă să strige după ajutor şi visând să fie salvată. Nu mai fusesem atât de aproape de tablou de pe vremea când aveam cincisprezece ani, şi, preţ de o clipă, abia m-am abţinut să-l înhaţ, să-l iau frumuşel la subsuoară şi să plec cu el. Dar simţeam camerele de supraveghere sâsâindu-mi în spate; şi, cu o mişcare iute şi spasmodică, mi-am lăsat cutia metalică în sacoşa de la Bloomingdale's[318], am închis uşa şi am răsucit cheia. „Aruncă-le pur şi simplu în budă dacă vrei într-adevăr vreodată să te laşi", mă sfătuise prietena extrem de sexy a lui Jerome, „altfel ai să te duci la depozitul ăla şi la două noaptea", dar, când am ieşit pe uşă, ameţit şi cu capul vâjâind, drogurile erau ultimul lucru la care-mi stătea gândul. Vederea tabloului înfofolit, singur şi jalnic în seif, mă răvăşise cu totul, ca un semnal de satelit din trecut care-ar fi pătruns în staţie şi ar fi dat peste cap toate celelalte transmisiuni.

11.

Deşi „zilele nu" (atâtea câte erau) mă ajutaseră să nu măresc prea mult dozele, sevrajul deveni extrem de neplăcut mai repede decât mă aşteptasem, şi, chiar şi cu pastilele pe care le păstrasem pentru programul de renunţare treptată, am petrecut următoarele zile într-o stare destul de jalnică: mi-era prea greaţă ca să pot mânca şi nu mă puteam opri din strănutat.

— Sunt doar puţin răcit, i-am spus lui Hobie. N-am nimic.

— Nu, dacă ești deranjat la stomac, e gripă, spuse el încăpățânat, abia întors de la farmacie cu benadryl și loperamidă, plus biscuiți sărați și bere de ghimbir de la supermarket. N-ai niciun motiv… Sănătate! Dac-aș fi în locul tău, m-aș duce la doctor, și cu asta basta.

— Ei, nu-i decât un virus.

Hobie avea o constituție de fier; de câte ori simțea că îl ia vreo răceală, bea un pahar de Fernet-Branca{319} și-și vedea de treabă.

— Poate, dar n-ai mâncat mai nimic de câteva zile. N-are niciun rost să te târăști așa și să te simți atât de rău.

Dar munca îmi distrăgea atenția de la răul fizic. Frigurile veneau în spasme de câte zece minute, după care transpiram abundent. Îmi curgea nasul, îmi curgeau ochii, tresăream străbătut de curenți electrici. Vremea se schimbase, și magazinul era plin de oameni care veneau și plecau, de murmure; copacii care înfloreau pe stradă erau o frenezie de mici explozii în alb. La casă, mâinile nu-mi tremurau de obicei, dar pe dinăuntru n-aveam astâmpăr. „Nu de la început ai să te simți așa rău”, îmi spusese Mya. „Cam după trei sau patru zile o să-ți vină să te spânzuri”. Stomacul îmi sărea și se zvârcolea ca un pește în cârlig; dureri în tot corpul, mușchi care-mi zvâcneau singuri, nu puteam să stau liniștit sau să mă simt confortabil în pat, iar nopțile, după ce închideam magazinul, zăceam roșu la față și strănutând într-o baie aproape insuportabil de fierbinte, cu un pahar de bere de ghimbir și cu gheață pe jumătate topită la tâmple, în timp ce Popcik, prea țeapăn și ramolit ca să stea cu labele pe marginea căzii, așa cum îi plăcea cândva, stătea pe covorașul de baie și mă privea neliniștit.

Nimic din toate acestea nu era atât de rău pe cât mă temusem. Dar ceea ce nu mă așteptasem să mă lovească nici pe departe atât de tare era ceea ce Mya numea „luatul minților”, care era de

neîndurat, o cortină neagră șiroind de groază. Mya, Jerome, stagiara mea de modă, majoritatea prietenilor mei care se drogau o făceau de mai multă vreme ca mine; și atunci când, tripați, se apucau să discute cum era când te lăsai (părea singura situație în care răbdau să vorbească despre asta), toată lumea mă avertizase de mai multe ori că nu simptomele fizice erau partea cea mai rea, că până și un novice ca mine avea să sufere de o depresie „ceva ce n-ai visat”, și eu zâmbisem atunci politicos, aplecându-mă spre oglindă, și-mi spusesem în gând: „pui pariu?”

Dar nu „depresie” era cuvântul. Mă afundam într-o suferință și o repulsie dincolo de orice determinare personală: o silă definitivă, îngrețoșătoare, de toată omenirea și toată strădania omului din zorii istoriei. Viermuiala meschină, abjectă a ordinii biologice. Bătrânețea, boala, moartea. Nicio scăpare pentru nimeni. Până și cei frumoși erau ca un fruct prea moale, gata să se strice. Și totuși, naiba știe de ce, oamenii continuau să copuleze, să se prăsească, să producă hrană pentru viermi, dând naștere la tot mai multe progenituri, ca și cum asta ar fi fost o izbăvire, ceva bun sau chiar admirabil din punct de vedere moral – să târăști cât mai multe ființe în jocul acesta în care nimeni nu avea de câștigat. Bebeluși care nu stăteau locului și mame târșâindu-se înainte fără nicio perspectivă, satisfăcute, drogate cu hormoni. „Uită-te la el cât e de drăgălaș! Of, scumpete!” Copii care țipau și se îmbrânceau la locul de joacă, fără habar de iadul care-i aștepta în viitor: slujbe anoste, ipoteci împovărătoare, căsătorii nefericite, calviție, fracturi de bazin, cești singuratice de cafea într-o casă goală și o pungă de colostomie la spital. Majoritatea oamenilor păreau mulțumiți cu stratul subțire de poleială și cu luminile de scenă, atent meșteșugite, care făceau, uneori, ca atrocitatea fundamentală a condiției umane să pară întrucâtva mai misterioasă ori mai

puțin hidoasă. Pariau în cazinouri, jucau golf, plantau grădini, vindeau și cumpărau acțiuni, făceau sex, își luau mașini noi, făceau yoga, munceau, se rugau, își redecorau casele, se îngrijorau ascultând știrile, își făceau probleme pentru copiii lor, își bârfeau vecinii, inspectau recenziile despre restaurante, înființau organizații caritabile, susțineau candidați politici, mergeau la meciuri, luau masa, călătoreau și își ocupau mintea cu tot felul de aparate și echipamente, într-un noian nesfârșit de informații, texte, comunicări și distracții care se revărsa din toate părțile numai pentru a încerca să uite unde și ce suntem de fapt. Dar, în lumina nemiloasă a sevrajului, nimic nu mai putea înfrumusețea realitatea. Totul era putred de sus până jos. Timpul petrecut, conștiincios, la serviciu; cei doi copii minimum obligatorii pentru o familie normală; zâmbetul politicos la petrecerea dinaintea pensionării; apoi cearșafurile crâmpoțite și compotul de piersici la conservă înghițit cu noduri la azilul de bătrâni. Era mai bine să nu te fi născut niciodată – să nu-ți fi dorit nimic niciodată, să nu fi sperat nimic. Și toată această zvârcolire și acest zbucium mental erau amestecate cu imagini recurente sau vise pe jumătate treze cu Popcik zăcând slab și costeliv pe o rână, în timp ce burta i se ridică și-i cobora ritmic – îl uitasem undeva, îl lăsasem singur și uitasem să-i dau să mănânce, era pe moarte – iar și iar, chiar și atunci când era în cameră cu mine, un soi de pocnete violente din care tresăream vinovat, unde e Popcik? Amestecate la rândul lor cu viziuni fulgerătoare, brutale, ale feței de pernă făcute cocon, încuiate în coșciugul ei de oțel. Indiferent ce motiv avusesem să pun la păstrare tabloul cu ani în urmă – să-l păstrez, în primul rând, să-l scot chiar din muzeu –, nu mi-l mai aminteam acum. Timpul îl estompase. Pictura făcea parte dintr-o lume care nu exista – sau, mai degrabă, era ca și cum eu însumi aș fi trăit în două lumi, iar seiful firmei de

depozitare făcea parte din lumea imaginară, nu din cea reală. Era ușor să uit de el, să pretind că nu există; mă așteptam chiar, poate, să-l deschid și să văd că tabloul dispăruse, deși știam că nu era așa, el avea să stea închis în beznă și să mă aștepte continuu atâta timp cât îl lăsam acolo, ca trupul neînsuflețit al cuiva pe care-l omorâsem și-l ascunsesem într-un beci.

În dimineața a opta m-am trezit lac de sudoare după un somn prost de patru ore, golit până în fundul sufletului și mai deznădăjduit ca niciodată în viață, dar ținându-mă îndeajuns de bine pe picioare ca să-l scot pe Popcik afară, să urc apoi în bucătărie și să mănânc micul dejun al convalescentului – ouă fierte cu o chiflă cu unt –, pe care Hobie insista să nu-l mai sar.

— Era și timpul. Își terminase el însuși micul dejun și spăla fără grabă vasele. Ești alb ca varul – te cred și eu, după o săptămână numai de sticksuri. Îți trebuie un pic de soare, un pic de aer. Ar trebui să iei cățelul și să faceți o plimbare mai lungă.

— Corect.

Dar n-aveam de gând să mă duc nicăieri, doar direct în magazin, unde era liniște și întuneric.

— Nu te-am deranjat, pentru că te simțeai așa de rău… – vocea lui devenită mai pragmatică și capul înclinat ușor pe o parte mă făcură să-mi feresc privirea, stânjenit, și apoi s-o ațintesc în farfurie – dar, cât ai fost nefuncțional, ai primit câteva apeluri pe telefonul fix.

— A, da?

Îmi închisesem telefonul și îl lăsasem într-un sertar; nici măcar nu mă uitasem la el, de teamă să nu găsesc mesaje de la Jerome.

— O fată extrem de drăguță, își consultă el blocnotesul, privind pe deasupra ochelarilor – Daisy Horsley? (Daisy Horsley era numele adevărat al lui Carole Lombard.) A spus că e ocupată (cu alte cuvinte, „Logodnicul meu e aici,

dă-te la fund”) și te-a rugat să-i scrii un mesaj dacă vrei să luați legătura.

— A, foarte bine, mulțumesc.

Marea nuntă a lui Daisy la Catedrala Națională[320], dacă avea să se țină cu adevărat, urma să se petreacă în iunie, după care ea trebuia să se mute în Washington împreună cu „logo”-ul ei, cum îi spunea tipului.

— A sunat și doamna Hildesley, despre scrinul cel înalt din lemn de cireș – nu cel cu ornamente în vârf, celălalt. Ne-a făcut o contraofertă bună, opt mii – am acceptat, sper că nu te deranjează, scrinul ăla nu face nici trei mii, după mine. Plus a sunat de două ori un tip, Lucius Reeve parcă?

Aproape că m-am înecat cu cafeaua – prima pe care fusesem în stare s-o înghit în ultimele zile –, dar Hobie nu păru să observe.

— A lăsat un număr. A zis că știi tu care e problema. A, se așeză el, brusc, și bătu darabana în tăblia mesei, a sunat unul dintre tinerii Barbour!

— Kitsey?

— Nu – luă o înghițitură de ceai –, Platt parcă. Am spus corect?

12.

Gândul de a avea de a face cu Lucius Reeve fără ajutorul pastilelor era aproape de ajuns ca să mă trimită înapoi la firma de depozitare. Cât despre familia Barbour, nu eram tocmai nerăbdător să vorbesc nici cu Platt, dar, spre ușurarea mea, la telefon îmi răspunse Kitsey.

— O să organizăm o cină pentru tine, îmi spuse ea imediat.

— Poftim?

— Nu ți-am spus? Ah, poate ar fi trebuit să te sun. Oricum, mama a fost foarte încântată să te vadă. Vrea să știe când mai vii pe la noi.

— Ăăă…

— Aștepți o invitație?

— Păi, da, oarecum.

— Ai o voce ciudată.

— Scuze, am avut o gripă.

— Serios? Ah, Dumnezeule! Noi am fost toți sănătoși, nu cred că ai fi putut s-o iei de la noi… Poftim? se adresă ea unei voci neclare din fundal. Uite… Platt vrea să-mi ia telefonul. Vorbim.

— Salut, frate! spuse Platt pe fir.

— Salut! am spus, frecându-mi tâmpla, încercând să nu mă gândesc la cât de bizar era ca Platt să-mi spună „frate”.

— Am… Pași, apoi o ușă care se închise. O să trec direct la subiect.

— În regulă.

— E vorba de niște mobilă, spuse el pe un ton cordial. Ai putea să vinzi ceva pentru noi?

— Sigur. M-am așezat. Ce piese se gândește doamna Barbour să vândă?

— Chestia e, spuse Platt, că aș vrea să n-o implic pe mama în povestea asta, dacă se poate. Nu sunt sigur că e pregătită, dacă înțelegi ce vreau să spun.

— A, da?

— Vreau să spun că… are atât de multe lucruri… și o mulțime în Maine și în depozit la care nici măcar n-o să se mai uite vreodată, înțelegi? Nu numai mobilă. Argintărie, o colecție de monede… niște ceramică despre care am înțeles că ar face ceva parale, dar care, îți spun sincer, arată ca dracu’. Și nu vorbesc la figurat. Arată efectiv ca niște balegi de vacă.

— Cred că întrebarea mea ar fi de ce vrei să vinzi.

— Nu-i *nevoie* neapărat să vând, se grăbi el să răspundă. Dar chestia e că mama se agață la

nesfârșit de niște vechituri din astea inutile.

M-am frecat la ochi.

— Platt…

— Cum să-ți spun, zac acolo, pur și simplu. Niște aiureli. Dintre care multe sunt ale mele, monedele, niște arme și obiecte vechi, pentru că bunica mi le-a lăsat mie. Adică… – răspicat – o să fiu sincer cu tine. Am pe altcineva cu care am lucrat până acum, dar, îți spun drept, aș prefera să lucrez cu tine. Ne cunoști, o cunoști pe mama și sunt sigur că ai să ne dai un preț bun.

— Am înțeles, am spus cu o voce nesigură.

Am rămas într-o expectativă care părea să nu se mai sfârșească – ca și cum citeam dintr-un scenariu, el mă aștepta încrezător să-mi rostesc toată replica – și tocmai mă întrebam cum să-l refuz, când ochii mi-au căzut asupra numelui și numărului lui Lucius Reeve, notate rapid cu scrisul larg și expresiv al lui Hobie.

— Păi… hmm, e complicat, am spus. Ar trebui să văd lucrurile eu însumi înainte să mă pot pronunța. Da, da – Platt încerca să spună ceva despre niște fotografii –, dar pozele nu sunt de ajuns. Plus că nu lucrez cu monede sau cu genul de ceramică despre care spui tu. Cu monedele mai ales, trebuie să mergi la un anticar care se ocupă numai de asta. Dar, până una alta, am spus – el încerca încă să mă întrerupă dacă e vorba doar să faci câteva mii de dolari, cred că te-aș putea ajuta.

Asta îi luă piuitul.

— Serios?

M-am ciupit de rădăcina nasului, sub ochelari.

— Uite cum stau lucrurile. Încerc să stabilesc o proveniență pentru o piesă – e un adevărat coșmar, tipul nu mă lasă în pace, am încercat să o cumpăr înapoi de la el, pare hotărât să facă tapaj. Nu-mi dau seama de ce. Oricum, m-ar ajuta, cred, dacă ai putea să-mi faci rost de o chitanță care ar dovedi că am cumpărat piesa de la un alt colecționar.

— Mami are impresia că ești ușă de biserică, spuse el cu acreală. Sunt sigur că va face orice vrei.

— Chestia e că – Hobie era jos, se auzea rindeaua, dar oricum am spus cu voce scăzută – totul trebuie să fie perfect confidențial, înțelegi?

— Sigur.

— Nu văd niciun motiv s-o implicăm pe doamna Barbour. Pot să scriu eu o chitanță și s-o antedatez. Dar, dacă tipul are întrebări, și s-ar putea să aibă, aș vrea să pot să-l trimit la tine – îi dau numărul, ești fiul cel mai mare, mama rămasă văduvă recent, bla bla bla…

— Cine e tipul?

— Se numește Lucius Reeve. Ai auzit de el?

— Nu.

— Ca să știi, nu e complet exclus s-o cunoască pe doamna Barbour sau s-o fi întâlnit la un moment dat.

— Asta n-ar trebui să fie o problemă. Mama abia dacă mai iese în ultima vreme. Urmă o pauză, în care l-am auzit aprinzându-și o țigară. Deci – să zicem că mă sună tipul.

I-am descris scrinul suprapus.

— Pot să-ți trimit o fotografie fără probleme. Trăsătura distinctivă e pasărea phoenix sculptată de deasupra. *Tu* nu trebuie să-i spui, dacă sună, decât că piesa a fost în casa voastră din Maine până când doamna Barbour mi-a vândut-o acum vreo doi ani. Probabil a cumpărat-o de la un anticar care nu mai lucrează acum, un tip în vârstă care a murit acum câțiva ani, nu-ți amintești numele, fir-ar o să trebuiască să verifici. Deși, dacă tipul insistă – era uluitor, aflasem, cum câteva pete de ceai și câteva minute la cuptor, la temperatură mică, puteau să îmbătrânească încă mai tare chitanțele albe din chitanțierul din anii ’60 pe care îl cumpărasem la un târg de vechituri – cred că mă descurc să-ți furnizez și bonul mai vechi.

— M-am prins.

— Bun. Oricum – dibuiam în jur după o țigară pe care n-o aveam dacă te ocupi de partea ta, adică, înțelegi? dacă promiți să-mi ții spatele în caz că tipul te sună, îți dau zece la sută din prețul piesei.

— Care înseamnă cât?

— Șapte mii de dolari.

Platt râse – cu un râs ciudat de fericit și de dezinvolt.

— Avea dreptate tata când spunea întotdeauna că voi, anticarii, sunteți toți niște escroci.

13.

Am închis telefonul simțindu-mă aproape imbecilizat de ușurare. Doamna Barbour avea rația ei de antichități de mâna a doua sau a treia, dar și atâtea piese importante, încât mă neliniștea gândul că Platt vindea lucruri de sub nasul ei fără ca ea să aibă habar. Cât despre a fi „în pom”, dacă era cineva care dădea senzația că e amestecat în cine știe ce încurcătură tulbure fără sfârșit, aceasta era Platt. Deși nu mă mai gândisem de ani de zile la exmatricularea lui, împrejurările fuseseră atât de insistent mușamalizate, încât părea probabil că făcuse ceva cu adevărat grav, care, în condiții mai puțin protectoare, ar fi putut presupune intervenția poliției –, ceea ce, într-un mod destul de bizar, îmi dădea siguranța că avea să-și ia banii și să-și țină gura. În plus – și simțeam că mi se umple inima de bucurie când mă gândeam la asta –, dacă era cineva pe lumea asta care să joace tare cu Lucius Reeve și să-l intimideze, acesta era Platt: un snob de primă mână, gata el însuși să se ia de alții.

— Domnul Reeve? am spus curtenitor când el a ridicat receptorul.

— Lucius, te rog.

— În regulă atunci, Lucius. Vocea lui mă umpluse de furie, dar, știind că îl aveam pe Platt în mânecă, eram mai îndrăzneț decât aș fi avut dreptul să fiu. Am înțeles că m-ați sunat. La ce v-ați gândit?

— Probabil nu la ceea ce te aștepți, veni răspunsul rapid.

— Nu? am spus nonșalant, deși tonul lui mă luă prin surprindere. Foarte bine. Puteți să-mi spuneți.

— Cred că ai să preferi să mă asculți față în față.

— S-a făcut. Ce-ați zice să ne vedem de data asta în oraș, am spus iute, dacă tot ați fost atât de bun și m-ați luat la club rândul trecut?

14.

Restaurantul pe care-l alesesem era în Tribeca[321] – suficient de departe de magazin ca să nu-mi fac prea multe griji că aș fi putut să dau din întâmplare peste Hobie sau peste vreunul dintre prietenii lui, și cu o clientelă suficient de tânără (speram), ca să-l facă pe Reeve să se simtă nelalocul lui. Zgomot, lumini, conversație, apăsarea constantă a corpurilor: simțurile mele proaspăt recuperate, netocite de pastile, înregistrau mirosuri copleșitoare – vin, usturoi, parfum și nădușeală, platouri fierbinți cu pui cu citronelă aduse în grabă de la bucătărie, iar banchetele turcoaz, rochia portocaliu aprins a fetei de lângă mine îmi ardeau ochii ca o substanță chimică. Stomacul îmi fierbea de nervi, și mestecam o tabletă antiacidă din folia pe care o aveam în buzunar, când am ridicat privirea și am văzut-o pe frumoasa gazdă tatuată a restaurantului – o girafă de fată, afabilă și indolentă – arătându-i lui Lucius Reeve către masa mea.

— Bună ziua! am spus, fără să mă ridic. Mă bucur să vă văd!

El aruncă o privire în jur, vizibil nemulțumit.

— Chiar trebuie să stăm aici?

— De ce nu? am spus cu o voce albă.

Alesesem în mod intenționat o masă pe unde trecea toată lumea – nu chiar atât de zgomotoasă ca să trebuiască să țipăm, dar suficient pentru ca larma să te descurajeze; mai mult, îi lăsasem *lui* scaunul unde soarele bătea în ochi.

— E absolut ridicol.

— Ah, îmi pare rău. Dacă nu vă place aici…

Am dat din cap către tânăra girafă, care, absorbită, stătea la postul ei, legănându-se absentă.

Recunoscându-și înfrângerea – restaurantul era plin –, Lucius se așeză. Deși era elegant și ceremonios în vorbire și în mișcări, iar costumul lui avea o croială foarte la modă pentru un bărbat de vârsta lui, ținuta lui mă făcea să mă gândesc la un pește-balon – sau, eventual, la un halterofil din benzile desenate ori la vreun ofițer de poliție impozant umflat cu pompa de bicicletă: bărbie despicată, nas borcănat, gura ca o crăpătură acră, toate îngrămădite în mijlocul unei fețe care strălucea de un roz durduliu, inflamat, hipertensiv.

După ce sosi mâncarea – o variație pe teme asiatice, un aranjament arhitectural din găluști cu carne și arpagic dat prin unt, care, judecând după expresia lui, nu-i surâdea prea tare –, l-am așteptat să aducă vorba despre ceea ce voia să-mi spună. Copia la indigo a falsei chitanțe pe care o scrisesem pe o pagină goală a unuia dintre chitanțierele vechi ale lui Hobie și o antedatasem cu cinci ani, era în buzunarul de la piept, dar n-aveam de gând s-o scot până când nu eram nevoit.

El ceruse o furculiță; extrase de pe farfuria ușor alarmantă de „crevete scorpion” câteva filamente vegetale elegante și le puse deoparte. Apoi se uită la mine. Ochii mici și pătrunzători erau de un albastru strălucitor pe fața rozalie ca o șuncă.

— Știu despre muzeu, spuse.

— Ce anume știți? am spus, cu o tresărire de surpriză.

— Haide, te rog! Știi foarte bine despre ce vorbesc.

Am simțit în șale o împunsătură de frică, deși am avut grijă să-mi țin ochii în farfurie: orez alb și legume sotate, cel mai searbăd articol din meniu.

— Dacă nu vă supărați, aș prefera să nu vorbesc despre asta. E un subiect dureros.

— Da, îmi imaginez.

O spusese pe un ton atât de sarcastic și de provocator încât am ridicat ochii furios.

— Mama mea a murit, dacă la asta vă referiți.

— Da, e-adevărat. Urmă o pauză lungă. La fel și Welton Blackwell.

— Așa este.

— S-a scris în ziare, ce Dumnezeu! E o chestiune pe care o știe toată lumea. Dar – își trecu rapid vârful limbii peste buza superioară – mă întrebam, așa, într-o doară: de ce s-o fi apucat James Hobart să repete povestea aia tuturor? Cum ai venit tu la ușa lui cu inelul fostului său partener de afaceri? Pentru că, dacă și-ar fi ținut gura, nimeni n-ar fi făcut vreodată legătura.

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți.

— Ba înțelegi foarte bine. Deții ceva pe care eu îl vreau. Pe care, de fapt, îl vor o mulțime de oameni.

M-am oprit din mâncat, cu bețișoarele în aer. Impulsul meu imediat, negândit a fost să mă ridic și să ies din restaurant, dar aproape la fel de repede mi-am dat seama că ar fi fost un gest absolut stupid.

Reeve se lăsă pe spate pe scaun.

— Nu spui nimic.

— Pentru că nu văd logica, am replicat violent, punând bețișoarele jos, și, preț de o secundă – probabil, datorită rapidității gestului –, gândul mi-a

zburat la tata. Cum s-ar fi descurcat el într-o asemenea situație?

— Pari foarte tulburat. Mă întreb de ce.

— Nu cred că înțeleg care este legătura cu scrinul suprapus. Trăiam cu impresia că pentru el am venit aici.

— Știi foarte bine despre ce vorbesc.

— Nu – un râs neîncrezător, autentic – mi-e teamă că nu.

— Vrei să-ți amintesc eu? Chiar aici? Foarte bine. Erai împreună cu Welton Blackwell și nepoata lui, vă aflați toți trei în sala 32, și tu – zâmbet lent, enervant – ai fost singura persoană care a ieșit de acolo pe picioare. Și mai știi ce altceva a ieșit din sala 32, nu?

Am avut senzația că tot sângele mi se scurge în picioare. În jurul nostru, peste tot, clinchetul tacâmurilor, râsete, ecoul vocilor ricoșând în pereții acoperiți cu gresie.

— Vezi? spuse Reeve cu un aer suficient. Se apucase din nou să mănânce. Foarte simplu. Cu siguranță, spuse el pe un ton dojenitor, punând furculița jos, nu te-ai gândit că va fi cineva care să lege firele, nu? Ai luat tabloul și, când i-ai adus inelul lui Hobart, i-ai adus și tabloul, nu știu de ce – ba da, ba da! spuse, căci încercam să-l contrazic, mutându-și puțin scaunul, punându-și mâna pavăză la ochi ca să se protejeze de soare. Ai devenit *pupilul* lui James Hobart, pentru numele lui Dumnezeu, ai devenit pupilul lui, și de atunci el s-a apucat să plaseze micul tău suvenir încolo și încoace ca să facă bani.

Să facă bani? Hobie?

— Să-l plaseze? am spus; și apoi, luându-mi seama: Ce să plaseze?

— Uite ce-i, rolul ăsta de neștiutor pe care-l joci începe să devină obositor.

— Nu, serios. Despre ce vorbiți?

Reeve își țuguie buzele, foarte mulțumit de sine.

— Este un tablou superb, spuse el. O mică anomalie excepțională – absolut unic. N-am să uit niciodată când l-am văzut pentru prima oară în Mauritshuis[322]… cu totul altceva decât toate lucrările de acolo – sau de până în ziua de azi, după părerea mea. E greu de crezut că a fost pictat în secolul al XVII-lea. Unul dintre marile tablouri mici ale istoriei, ești de acord? Cum spunea – se opri, zeflemitor – cum spunea colecționarul acela, ei, știi, criticul de artă francez care l-a redescoperit? L-a găsit îngropat în debaraua unui nobil pe la 1890 și de atunci a făcut „eforturi disperate” – înseră ghilimele cu degetele – să-l achiziționeze. „Nu uita, trebuie să am acest mic sticlete auriu cu orice preț”. Dar sigur că nu la citatul acesta mă refer. Mă refer la cel mai cunoscut[323]. În mod sigur îl știi. După atâta vreme, sunt convins că ești deja familiarizat cu tabloul și cu istoria lui.

Mi-am pus șervetul jos.

— Nu știu despre ce vorbiți.

Nu puteam să fac altceva decât să mă țin tare pe poziție. „Neagă, neagă, neagă”, așa cum, în singurul său rol mai important de film, ca avocat al unor mafioți, își sfătuise tata clientul exact înainte de scena în care era împușcat.

— Dar m-au văzut.

— A fost altcineva.

— Sunt trei martori.

— Nu contează. Toți trei greșesc. „N-am fost eu”.

— O să aducă nu știu câți oameni să depună mărturie împotriva mea.

— Foarte bine, lasă-i să aducă!

Cineva trăsese o jaluzea la fereastră, aruncând asupra mesei noastre o umbră în dungi. Reeve, privindu-mă obraznic, înfipse furculița într-un crevete mare, portocaliu intens și-l mâncă.

— Mă gândeam, de fapt, spuse el. Poate îmi dai o mână de ajutor. Ce alt tablou de aceleași dimensiuni s-ar putea apropia calitativ? Poate pânza aceea splendidă de Velázquez, o știi? *Grădina Villei Medici*[324]. Bineînțeles, despre raritate nici nu mai vorbim.

— Spuneți-mi, vă rog, despre ce vorbiți? Pentru că zău dacă înțeleg la ce vă referiți.

— N-ai decât s-o ții așa, dacă dorești, spuse el afabil, ștergându-se la gură cu șervetul. Să știi că nu prostești pe nimeni. Deși trebuie să spun că e un gest iresponsabil din cale-afară să dai pictura pe mâna acestor gealați, ca s-o plimbe și s-o amaneteze pe unde le vine.

La reacția mea sincer uluită, am văzut pe chipul lui o strălucire de vagă surpriză, dar care dispăru imediat.

— Nu poți să dai pe mâna unor astfel de oameni ceva atât de prețios, spuse el, mestecând conștiincios. Niște tâlhari de drumul mare, niște ignoranți.

— Sunteți absolut lipsit de orice logică, m-am răstoit.

— Serios? Reeve puse furculița jos. Dacă vrei să faci un efort să înțelegi despre ce vorbesc, mă ofer să-ți cumpăr tabloul.

Simțeam acufena[325] mea – vechiul ecou al exploziei – intrând în funcțiune, așa cum se întâmpla deseori în momente de stres, un bâzâit ascuțit ca al unui avion care se apropia.

— Să-ți dau o cifră? Cred că jumătate de milion ar trebui să fie de ajuns, dat fiind că sunt în măsură să sun chiar în clipa aceasta – își scoase telefonul mobil din buzunar și îl puse pe masă lângă paharul cu apă – și să-ți închid afacerea definitiv.

Am închis ochii, apoi i-am deschis din nou.

— Uitați ce este! De câte ori să vă spun? Zău că nu știu despre ce vorbiți, dar…

— O să-ți spun exact despre ce vorbesc, Theodore. Vorbesc despre conservare, despre

păstrarea tabloului. Preocupări care în mod evident n-au fost esențiale pentru tine și pentru oamenii cu care lucrezi. O să-ți dai seama fără îndoială că este lucrul cel mai înțelept pe care l-ai putea face – pentru tine și, de asemenea, pentru tablou. Este limpede că ai făcut o avere din asta, dar nu ți se pare totuși iresponsabil să-l muți de colo-colo în asemenea condiții precare?

Dar nedumerirea mea nedisimulată la auzul acestor vorbe păru să-mi prindă bine. După o pauză stranie, sincopată, el vârî mâna în buzunarul de la piept al costumului.

— Totul e în regulă? întrebă chelnerul nostru, un tip ca un fotomodel, apărând brusc în apropiere.

— Da, da, nicio problemă.

Chelneru' dispăru, traversând sala spre frumoasa girafă cu care schimbă câteva cuvinte. Reeve scoase din buzunar mai multe foi de hârtie împăturită, pe care le împinse peste masă până la mine.

Era un articol tipărit de pe internet. L-am parcurs rapid cu privirea: FBI… agenții internaționale… un raid eșuat… anchetă…

— Ce pizda mă-sii e asta? am spus atât de tare, încât femeia de la masa alăturată tresări violent.

Reeve, ocupat cu creveții, nu zise nimic.

— Nu, serios. Ce legătură are asta cu mine?

Parcurgând pagina enervat – proces intentat pentru moarte accidentală… Carmen Huidobro, menajeră de la o agenție de recrutare din Miami, împușcată de agenții care luaseră casa cu asalt – tocmai mă pregăteam să încep să întreb din nou care era legătura dintre mine și articol, când am simțit că încremenesc:

Un tablou de un vechi maestru despre care se credea că a dispărut (Sticletele, *Carel Fabritius, 1654) a fost folosit, se pare, ca garanție suplimentară în înțelegerea cu Contreras, dar, din nefericire, nu a fost recuperat în raidul efectuat*

asupra complexului din sudul Floridei. Deşi operele de artă furate sunt deseori folosite ca instrumente de negociere pentru a furniza capital de risc pentru traficul de droguri şi de arme, DEA[326] *s-a apărat de critici la adresa a ceea ce secţia responsabilă de infracţiunile cu opere de artă a FBI a numit o gestionare „de mântuială" şi „amatoristică" a situaţiei, dând o declaraţie publică în care se scuză pentru moartea accidentală a doamnei Huidobro şi în care explică totodată că agenţii săi nu sunt antrenaţi să identifice sau să recupereze opere de artă furate. „În situaţii presante", a spus Turner Stark, purtător de cuvânt din biroul de presă al DEA, prioritatea noastră numărul unu va fi întotdeauna siguranţa agenţilor şi a civililor, dar acţionăm de asemenea în aşa fel încât cei care încalcă în mod semnificativ legile SUA referitoare la substanţele controlate să fie daţi pe mâna organelor competente". Scandalul care a urmat, mai ales din cauza procesului intentat pentru moartea accidentală a doamnei Huidobro, a dus la conştientizarea nevoii unei mai mari cooperări între agenţiile federale. „N-ar fi fost nevoie decât de un singur apel telefonic" a spus Hofstede Von Moltke, purtător de cuvânt al diviziei pentru infracţiuni cu opere de artă a Interpolului la o conferinţă de ieri de la Zürich. „Dar oamenii aceştia nu se gândeau decât să-şi facă norma de arestări şi de trimiteri în judecată, şi e păcat, pentru că acum tabloul a intrat în subterană şi s-ar putea să treacă zeci de ani până când îl vom vedea din nou*".

Traficul de picturi şi sculpturi furate este o industrie estimată la peste şase miliarde de dolari în toată lumea. Deşi informaţiile nu au fost confirmate, inspectorii cred că pictura flamandă a fost deja scoasă din ţară, poate la Hamburg, unde probabil că şi-a schimbat proprietarul pentru

numai o mică parte din prețul în milioane pe care l-ar obține la o licitație…

Am pus ziarul jos. Reeve, care se oprise din mâncat, mă privea cu un zâmbet subțire de felină. Nu știu, poate din cauza prețiozității care radia din zâmbetul acesta reținut de pe fața lui în formă de pară, dar am izbucnit pe neașteptate în hohote: râsul reprimat al groazei și al ușurării, exact așa cum eu și Boris râseserăm când sticletele cel gras care ne urmărea prin mall (gata să ne prindă) alunecase pe podeaua umedă din fața restaurantelor și căzuse cu un bufnet drept în fund.

— Deci? spuse Reeve. Avea pe buze o pată portocalie de crevete. Ai găsit ceva amuzant?

Dar n-am putut decât să clatin din cap și să privesc în jurul meu prin restaurant.

— Doamne, am spus, ștergându-mă la ochi, nu știu ce să spun. În mod cert sunteți victima unei mari iluzii sau… nu știu.

Spre lauda sa, Reeve nu păru tulburat, deși cu siguranță nu era încântat.

— Nu, serios, am spus, clătinând din cap. Îmi pare rău. N-ar trebui să râd. Dar e cea mai mare gogomănie pe care am văzut-o vreodată.

Reeve își împături șervetul și-l puse pe masă.

— Ești un mincinos, îmi spuse el cu o voce plăcută. Ți se pare că poți scăpa basma curată făcând pe neștiutorul, dar nu poți.

— Proces pentru moarte accidentală? Complex în Florida? Poftim? Chiar credeți că toate astea au vreo legătură cu mine?

Reeve mă privi cu înverșunare cu ochii lui mici, albastru strălucitor.

— Haide, fii rezonabil! Îți ofer o ieșire.

— O ieșire? Miami, Hamburg – chiar și numele de locuri mă făceau să izbucnesc într-un hohot neîncrezător de râs. O ieșire din ce?

Reeve își tamponă buzele cu șervetul.

— Mă bucur că ți se pare atât de amuzant, spuse el mieros. Pentru că sunt gata să-l sun chiar acum pe domnul de la divizia de infracțiuni cu opere de artă despre care se vorbea în articol și să-i spun exact ceea ce știu despre tine și James Hobart și despre escrocheria pe care o practicați împreună. Ce zici de asta?

Am trântit ziarul pe masă și mi-am împins scaunul în spate.

— Iată ce zic: luați și sunați-l! Vă rog! Și când vreți să discutăm despre cealaltă chestiune, dați-mi un telefon.

15.

Am ieșit atât de impetuos din restaurant, încât abia dacă mi-am dat seama încotro o luasem; dar, de îndată ce am fost la distanță de trei sau patru străzi, m-a apucat un tremur atât de violent, încât a trebuit să mă opresc în micul parc presărat cu funingine de la sud de Canal Street și să mă așez pe o bancă, răsuflând din greu, cu capul între genunchi, cu subsuorile costumului Turnbull & Asser[327], leoarcă de sudoare, conștient că arătam (pentru bonele jamaicane ursuze și italienii bătrâni care-și făceau vânt cu ziarele și mă priveau suspicioși cu coada ochiului) ca un agent de bursă începător care, într-o beție rece, apăsase butonul greșit și pierduse zece milioane.

Peste drum era o prăvălie cu de toate. După ce mi-am tras sufletul, am traversat strada, simțindu-mă jilav și izolat în briza blajină de primăvară, am cumpărat un pepsi din frigiderul cu băuturi, am ieșit fără să-mi iau restul și m-am întors sub coroanele umbroase ale parcului, pe banca înnegrită de funingine. Porumbei în văzduh, bătând din aripi. Traficul vâjâind către tunel, alte sectoare, alte orașe, malluri și șosele, curenții

enormi, impersonali, ai comerțului interstatal. O mare, seducătoare singurătate în vuietul acesta, o chemare chiar, imperioasă, asemenea chemării mării, și pentru prima oară am înțeles impulsul care îl împinsese pe tata să-și desființeze contul de la bancă, să-și ia cămășile de la spălătorie, să facă plinul la mașină și să plece din oraș fără un cuvânt. Autostrăzi arse de soare, butoane de frecvență la radio, silozuri de cereale și gaze de eșapament, întinderi vaste de pământ desfășurându-se ca un viciu ascuns.

Inevitabil, gândurile îmi fugiră către Jerome. Locuia la nord, pe Adam Clayton Powell, la câteva străzi de ultima stație a liniei 3 de metrou, dar era un bar numit Brother J's unde ne întâlneam uneori pe 110th Street: o speluncă pentru muncitori, cu Bill Withers{328} la tonomat și cu podeaua lipicioasă, cu alcoolici de profesie cocârjați peste al treilea whiskey la două după-amiaza. Însă Jerome nu vindea în cantități mai mici de o mie de dolari și, deși știam că n-ar fi avut nimic împotrivă să-mi dea câteva punguțe cu dava, mi se părea mult mai puțină bătaie de cap dacă luam pur și simplu un taximetru direct spre Podul Brooklyn.

O doamnă bătrână cu un chihuahua; niște puștani certându-se pe o înghețată pe băț. Departe, deasupra lui Canal Street, un șuvoi delirant de claxoane, o melodie sobră, răzbătând din culise, care se lovea de țiuitul din urechile mele, sugestia unui război mecanic, șuierul neoprit al rachetelor apropiindu-se.

Cu mâinile peste urechi (deși asta nu-mi atenua în niciun fel acufena, ba, mai degrabă, o amplifica) am stat nemișcat și am încercat să mă gândesc. Mașinațiunile mele copilărești referitoare la scrinul suprapus mi se păreau deodată ridicole – trebuia să mă duc pur și simplu la Hobie și să recunosc ce făcusem: nimic prea plăcut, de fapt, nasol de tot, dar era mai bine să afle de la mine. Nu-mi puteam imagina cum avea să reacționeze; nu mă

pricepeam decât la antichități, mi-ar fi fost greu să capăt un alt gen de slujbă în vânzări, dar eram suficient de dibaci ca să găsesc un loc în vreun atelier dacă trebuia, aurind rame sau tăind suluri; munca de restaurator nu era bine plătită, așa că atât de puțini erau cei care se pricepeau să repare obiecte vechi la standarde cât de cât decente, încât eram aproape sigur că cineva avea să mă angajeze. Cât despre articol: fusesem bulversat de ceea ce citisem, aproape ca și cum aș fi intrat la alt film decât cel plănuit. Pe de o parte, lucrurile erau limpezi: vreun escroc abil făcuse o copie a *Sticletelui* meu (ca dimensiuni și ca tehnică nu era un tablou foarte greu de contrafăcut), iar falsul se plimba cine știe pe unde, folosit drept chezășie în afaceri cu droguri și greșit identificat de către diverși capi naivi ai cartelurilor de droguri și agenți federali. Dar, indiferent cât de excentrică sau de impertinentă era povestea, cât de lipsită de relevanță pentru tablou sau pentru mine, legătura pe care Reeve o făcuse era reală. Cine știe câtor oameni le povestise Hobie despre cum apărusem la ușa lui? sau câtora le povestiseră apoi aceia? Dar deocamdată nimeni, nici măcar Hobie, nu se gândise că inelul lui Welty mă punea în aceeași sală cu tabloul. Aceasta era esența de lămâie a problemei, așa cum obișnuia să spună tata. Aceasta era povestea care avea să mă arunce în închisoare. Hoțul francez de tablouri care se panicase, care *arsese* o mulțime dintre pânzele pe care le furase (Cranach, Watteau, Corot) primise doar douăzeci și șase de luni de închisoare[329]. Dar asta se întâmpla în Franța, la scurt timp după atacurile din 11 septembrie; iar, sub noua umbrelă a legilor federale antitero, furturile din muzee cădeau sub incidența acuzației suplimentare și mai grave de „jefuire de artefacte culturale”. Pedepsele fuseseră mărite, în special în America. Iar viața mea personală n-ar fi rezistat la o examinare mai

îndeaproape. Chiar și dacă aveam noroc, existau toate șansele să primesc între cinci și zece ani.

Ceea ce – dacă era să fiu cinstit – și meritam. Cum de mă putusem gândi vreodată să-l țin ascuns? Ani de zile avusesem în gând să mă ocup de el, să-l înapoiez acolo unde îi era locul, și totuși găsisem întruna motive să n-o fac. Gândul că era împachetat și încuiat undeva mai la nord îmi dădea senzația că mă eclipsam singur, că mă treceam sub tăcere, ca și cum faptul că-l îngropasem nu făcuse decât să-i sporească forța și să-i dea o formă mai vie și mai înspăimântătoare. Chiar și învăluit și înmormântat în seiful din depozit, tabloul reușise, Dumnezeu știe cum, să se elibereze și să apară într-o poveste mincinoasă de notorietate publică – o strălucire care continua să radieze în mintea omenirii.

16.

— Hobie, am spus, am dat de belea.

El ridică ochii de la scrinul pictat cu scene japoneze pe care îl retușa: cocoși și cocori, pagode aurii pe fond negru.

— Pot să te ajut cu ceva?

Contura aripa unui cocor cu vopsea acrilică pe bază de apă – foarte diferită de șelacul original, dar prima regulă a restaurării, așa cum mă învățase încă de la început, era să nu faci niciodată ceva pe care să nu-l mai poți apoi desface.

— De fapt, adevărul e că te-am băgat și pe tine în bucluc. Fără să vreau.

— Păi – linia trasată de pensulă rămase dreaptă – dacă i-ai spus Barbarei Guibbory că o ajutăm cu casa aia pe care o mobilează în Rhinebeck, acolo

ești pe cont propriu. „Culorile chakrelor[330]”. N-am auzit în viața mea de așa ceva.

— Nu. Am încercat să mă gândesc să-i spun ceva relaxat sau comic; doamna Guibbory, poreclită pe bună dreptate „Psihi”, era de obicei o sursă nesfârșită de amuzament, dar mintea mi se golise complet. Nu-i vorba de asta.

Hobie se îndreptă de spate, își înfipse pensula după ureche, își tamponă fruntea cu o batistă viu imprimată, un mov psihedelic ca de violetă africană bolnavă, pe care îl găsise probabil printre lucrurile vreunei bătrâne smintite la una dintre lichidările de proprietăți la care se ducea în nordul statului.

— Despre ce e vorba, atunci? spuse el cu o voce liniștită, întinzându-se spre una dintre farfurioarele în care își amesteca de obicei culorile.

Acum, pentru că trecusem de douăzeci de ani, formalitatea pe care o dăduse relației noastre diferența de generație dispăruse, încât comunicam într-un spirit colegial pe care mi-era greu să-mi imaginez că l-aș fi putut atinge cu tata dacă ar mai fi trăit – căci cu el fusesem întotdeauna în alertă, încercând să ghicesc cât de tare o dăduse-n bară și ce șanse aveam să obțin de la el un răspuns sincer.

— Am… m-am întins să văd dacă scaunul din spatele meu nu era lipicios. Hobie, am făcut o greșeală stupidă. Nu, o greșeală realmente stupidă, am repetat, pentru că el făcea deja un gest tolerant de iertare.

— Dacă tot e vorba de greșeli stupide – picura vopsea roșiatică în farfurioară cu un picurător –, pot să-ți spun că săptămâna trecută mi-am stricat ziua complet când am văzut burghiul ăla care a trecut prin tăblia mesei doamnei Wassserman. Aia era o foarte bună masă William și Mary[331]. Știu că n-o să observe că am peticit gaura, dar crede-mă că a fost un moment foarte dificil.

Stilul lui doar pe jumătate atent îmi îngreuna situația. M-am grăbit să-i povestesc despre Lucius

Reeve și scrinul suprapus cu o senzație de lehamite, ca și cum aș fi alunecat într-un vis, lăsându-i la o parte pe Platt și chitanța antedatată din buzunarul de la piept. Odată ce m-am pornit, am simțit că nu mă mai puteam opri, ca și când singurul lucru pe care-l puteam face era să vorbesc întruna, ca un criminal în serie la drumul mare mărturisind cu glas monoton sub becul unei secții de poliție rurale. La un moment dat, Hobie se opri din lucru, își puse pensula după ureche; asculta acum constant, cu o expresie încruntată, de pasăre arctică strângându-se în sine, pe care i-o cunoșteam foarte bine. Apoi își apucă pensula de samur de după ureche și o înmuie puțin în apă înainte s-o șteargă pe o bucată de flanel.

— Theo, spuse el, ridicând o mână și închizând ochii, căci mă împotmolisem, vorbind la nesfârșit despre cecul neîncasat, despre fundătura în care intrasem, despre situația urâtă în care eram. Oprește-te! Am înțeles ideea.

— Îmi pare foarte rău. Mă bâlbâiam. N-ar fi trebuit să fac niciodată așa ceva. *Niciodată.* Dar e un adevărat coșmar. S-a ofuscat rău, vrea să se răzbune și pare să aibă un dinte împotriva noastră dintr-un motiv anume – vreau să spun un alt motiv, în afară de povestea asta.

— Hm. Hobie își scoase ochelarii. Mi-am dat seama de cât era de descumpănit din felul foarte precaut în care își căută cuvintele în pauza care urmă, încercând să-și formuleze răspunsul. Ce-ai făcut e bun făcut. N-are sens să înrăutățim lucrurile. Dar – se opri și reflectă. Nu știu cine e tipul ăsta, dar, dacă a crezut că scrinul ăla era un Affleck, înseamnă că are mai mulți bani decât pricepere. Ca să plătești șaptezeci și cinci de mii – atâta ți-a dat?

— Da.

— Ei bine, trebuie să se ducă să se caute, atât pot să-ți spun. Piese de o asemenea calitate apar o

dată sau de două ori într-un deceniu, *poate.* Și nu din senin.

— Da, dar…

— În plus, *orice prost știe* că un Affleck original ar costa mult mai mult. Cine cumpără o asemenea piesă fără să se documenteze înainte? Un idiot, îți spun eu. Și, pe deasupra, spuse el, nelăsându-mă să-l întrerup, ai făcut foarte bine când tipul ți-a semnalat problema. Ai încercat să-i dai banii înapoi, și el n-a vrut să-i ia, asta vrei să spui?

— Nu i-am oferit banii înapoi. Am încercat să o cumpăr de la el.

— Cu un preț mai bun decât cel pe care l-a plătit el! Și cum crezi că o să arate chestia asta dacă se adresează justiției? Ceea ce n-o să facă, îți spun eu.

În tăcerea care urmă, în strălucirea clinică a lămpii lui de lucru, mi-am dat seama cât de nesiguri eram amândoi despre cum să procedăm mai departe. Popcik, care trăgea un pui de somn pe prosopul împăturit pe care Hobie îl pusese pentru el între picioarele cu gheare ale unei măsuțe, zvâcnea și mormăia prin somn.

— De fapt, spuse Hobie – își șterse vopseaua neagră de pe mâini, se întindea după pensulă cu un soi de fixitate fantomatică, ca o stafie pusă pe treabă – vânzările n-au fost niciodată sfera mea de competență, știi foarte bine, dar lucrez în domeniul ăsta de multă vreme. Și uneori – o mișcare repezită a pensulei – linia dintre reclama făcută mărfii și înșelăciune e într-adevăr greu de trasat.

Am așteptat, nesigur, cu ochii lipiți de scrinul pictat. Era o frumusețe, un premiu pentru căminul unui bătrân lup de mare, retras în Bostonul provincial: sculpturi din scoici și ghiocuri, etamine cusute de surorile rămase fete bătrâne, cu povețe din Vechiul Testament, mirosul uleiului de balenă arzând seara, nemișcarea vârstei.

Hobie puse din nou pensula jos.

— Ah, Theo! spuse el, pe jumătate furios, frecându-se pe frunte cu dosul palmei și lăsând

acolo o urmă neagră. Te aștepți cumva să mă apuc să te cert? L-ai mințit pe tipul ăsta. Ai încercat să-ți îndrepți greșeala. Dar tipul nu vrea să vândă. Ce altceva ai putea să mai faci?

— Nu e singura piesă.

— Ce?

— N-ar fi trebuit să fac niciodată așa ceva. Nu puteam să-l privesc în ochi. Mai întâi am făcut-o ca să plătesc datoriile, să ieșim la liman, apoi probabil… Cum să-ți spun, unele piese erau *incredibile*, m-au păcălit și pe mine, zăceau acolo în depozit…

Bănuiesc că mă așteptasem la o privire neîncrezătoare, la voci ridicate, la vreun fel de revoltă. Dar a fost mai rău. O criză de nervi aș fi putut îndura. În loc de asta, Hobie rămase tăcut, se uită doar țintă la mine cu un aer strivit, îndurerat, aureolat de lumina lămpii de lucru, cu uneltele aliniate pe pereți în spatele lui ca niște simboluri masonice. Mă lăsă să-i spun ce aveam de spus, mă ascultă în tăcere, și, când vorbi în cele din urmă, vocea îi era mai înceată decât de obicei și lipsită de patimă.

— Foarte bine. Arăta ca un personaj al unei alegorii: tâmplarul-mistic cu șorțul negru, pe jumătate în umbră. Bun. Deci cum propui să rezolvăm situația?

— Eu… Nu acesta era răspunsul pe care îl anticipasem. Temându-mă de mânia lui (căci Hobie, deși blajin din fire și încet la mânie, avea cu siguranță furiile lui), îmi pregătisem tot felul de justificări și scuze, dar în fața calmului său straniu, mi-era imposibil să mă apăr. O să fac orice-mi spui. Nu mă simțisem atât de rușinat sau de umilit de pe vremea când eram copil. E greșeala mea – îmi asum toată responsabilitatea.

— Ei bine, piesele sunt pe piață. Părea să încerce să-și lămurească sieși ce se petrecea pe parcurs și vorbea pe jumătate cu el însuși. Nu te-a contactat nimeni altcineva?

— Nu.

— De când se întâmplă povestea asta?

— A – erau cinci ani cel puțin – un an, doi, cam așa.

El se crispă.

— Sfinte Dumnezeule! Nu, nu, spuse grăbit, mă bucur că ai fost sincer cu mine. Dar va trebui să pui mâna pe telefon, să iei legătura cu clienții, să le spui că ai niște dubii, nu e nevoie să intri în toate detaliile, doar să spui că au apărut anumite îndoieli, că piesa are o proveniență suspectă, și să te oferi să le cumperi înapoi la același preț. Dacă nu acceptă, foarte bine. Tu te-ai oferit. Dar dacă acceptă, va trebui să înghiți gălușca, înțelegi?

— Corect.

Ce nu spusesem – și n-aș fi putut să spun – era că nu aveam suficienți bani ca să răscumpărăm nici măcar un sfert dintre piese. Am fi dat faliment peste noapte.

— Ai spus piese. Ce piese? Câte?

— Nu știu.

— Nu *știi*?

— Adică știu, doar că…

— Theo, te rog! Se înfuriase în sfârșit; era o ușurare. Nu vreau să mai aud așa ceva. Spune-mi sincer.

— Păi… am făcut vânzările fără să le trec în registru. Cu bani gheață. Iar tu n-ai fi avut cum să știi, chiar dacă ai fi verificat cartea mare…

— Theo! Nu mă face să te întreb din nou. Câte piese au fost?

— Ah, am oftat, cel puțin zece. Cred, am adăugat când am văzut expresia siderală de pe fața lui Hobie.

De fapt, fuseseră de trei ori mai multe, dar eram sigur că majoritatea oamenilor pe care îi trăsesem pe sfoară erau prea ignoranți ca să-și dea seama sau prea bogați ca să le pese.

— Doamne Dumnezeule, Theo! spuse Hobie, după o clipă de perplexitate. *Zece* piese? Sper că

nu la asemenea prețuri, nu? Nu ca scrinul Affleck.

— Nu, nu, am spus în grabă (deși, de fapt, vândusem unele dintre ele la preț dublu). Și nici unuia dintre clienții noștri obișnuiți.

Asta, cel puțin, era adevărat.

— Cui atunci?

— Unora de pe Coasta de Vest. Oameni din industria filmului, din IT. Și de pe Wall Street, dar la niște tinerei, știi tu, cei care merg la risc. Creiere de vrabie.

— Ai o listă a clienților?

— Nu o listă propriu-zisă, dar…

— Poți să iei legătura cu ei?

— Cum să-ți spun, e complicat, pentru că…

Nu-mi făceam griji pentru cei care credeau că dăduseră peste vreun Sheraton autentic la prețuri de chilipir și se grăbiseră să cumpere copiile crezând că mă fraieriseră. Principiul conform căruia cumpărătorul era singur responsabil de ceea ce lua se aplică aici cu prisosință. Nu pretinsesem niciodată că piesele respective erau autentice. Ce mă îngrijora erau oamenii pe care îi fentasem intenționat – pe care îi mințisem.

— N-ai ținut înregistrări.

— Nu.

— Dar ai idee. Poți să iei legătura cu ei.

— Mai mult sau mai puțin.

— „Mai mult sau mai puțin”. Nu știu ce înseamnă asta.

— Există niște documente – formularele de expediere. Pot să reconstitui.

— Putem să ne permitem să le răscumpărăm pe toate?

— Păi…

— Putem? Da sau nu?

— Hm… N-aveam cum să-i spun adevărul, care era „nu” – ar fi un efort considerabil.

Hobie se frecă la un ochi.

— Foarte bine, efort sau nu, va trebui s-o facem. N-avem de ales. O să strângem cureaua. Chiar

dacă o să fie greu o perioadă, chiar dacă nu ne plătim impozitele o vreme. Pentru că, spuse el, căci îl priveam în continuare țintă, nu putem să lăsăm obiectele alea pe piață și să pretindem că sunt autentice. Doamne Dumnezeule! – clătină din cap neîncrezător – cum naiba ai făcut așa ceva? Nici măcar nu erau niște falsuri ca lumea! Unele dintre materialele pe care le-am folosit… am luat ce aveam la îndemână… le-am peticit cum am putut…

— De fapt…

Adevărul era că lucrările lui Hobie fuseseră suficient de bune ca să înșele chiar și câțiva colecționari serioși, deși probabil nu era o idee bună să aduc vorba despre asta…

— … și, vezi tu, ideea e că, dacă doar una dintre piesele pe care le-ai vândut drept veritabile este un fals, atunci toate sunt falsuri. Totul e pus la îndoială, orice băț care a ieșit vreodată din magazinul ăsta. Nu știu dacă te-ai gândit la asta.

— Ăăă…

Mă gândisem o grămadă. Mă gândisem practic fără încetare de la prânzul luat cu Lucius Reeve.

Hobie rămase tăcut atâta vreme, încât am început să devin agitat. Dar el oftă numai și se frecă la ochi, apoi se întoarse pe jumătate, aplecându-se din nou asupra lucrului.

N-am spus nimic. Mă uitam la linia neagră și lucioasă a pensulei lui care trasa conturul unei ramuri de cireș. Totul era nou acum. Eu și Hobie aveam o firmă împreună, ne completam declarațiile de impozit în comun. Eu eram executorul lui testamentar. În loc să mă mut și să-mi închiriez propriul apartament, alesesem să stau sus și să-i plătesc o chirie simbolică, câteva sute de dolari pe lună. În măsura în care se putea spune că aveam un cămin, o familie, *el* era toate acestea. Când coboram din cameră și-l ajutam să lipească, n-o făceam atât pentru că avea realmente nevoie de mine, cât pentru plăcerea de a scotoci după

menghine și de a striga unul la altul ca să acoperim muzica lui Mahler dată tare; iar serile când, uneori, mergeam amândoi la vreun restaurant din zonă ca să bem un pahar și să mâncăm un sandviș la bar, erau adesea pentru mine cel mai plăcut moment al zilei.

— Ce-i? zise Hobie, fără să se întoarcă de la treabă, conștient că stăteam încă în spatele lui.

— îmi pare rău. N-am vrut să ajung atât de departe.

— Theo. Pensula se opri. Știi foarte bine – o mulțime de oameni te-ar felicita. Și, îți spun sincer, și eu am acest impuls, pentru că, Dumnezeu mi-e martor, nu știu cum ai reușit așa ceva. Până și Welty – Welty era ca tine, clienții erau îndrăgostiți de el, putea să vândă orice, dar chiar și el avea uneori mare bătaie de cap în magazin cu piesele cele mai bune. Hepplewhite și Chippendale adevărate! Nu se putea descotorosi de ele! Și tu faci scăpate asemenea prostii pentru o avere!

— Nu sunt prostii, am spus, bucuros că puteam măcar odată să spun adevărul. O mare parte din ele erau piese foarte bune. M-au păcălit și pe mine. Cred că tu, pentru că le-ai făcut singur, nu-ți dai seama de asta. De cât sunt de convingătoare.

— Da, dar… Hobie se opri, parcă rămas fără vorbe. Pe oamenii care nu se pricep la mobilă e greu să-i faci să cheltuiască *bani* pe mobilă.

— Știu.

Avusesem o comodă înaltă, pântecoasă, Queen Anne pe care, în vremurile noastre mai sărace, încercasem cu disperare s-o vând la prețul corect, care era undeva la un minimum două sute de mii de dolari. Stătuse în magazin câțiva ani. Dar, deși primisem în ultima vreme câteva oferte decente, le respinsesem pe toate – pur și simplu pentru că o piesă atât de ireproșabilă care stătea la intrarea bine luminată a magazinului arunca o strălucire măgulitoare asupra escrocheriilor ascunse înăuntru.

— Theo, ești un miracol. Ești absolut genial în ceea ce faci, fără nicio îndoială. Dar – tonul îi era din nou nesigur; îl simțeam că bâjbâie după cuvinte cum să-ți spun, anticarii trăiesc prin reputația lor. Este un sistem de onoare. Bănuiesc că știi toate astea. Lumea vorbește. Deci – își înmuie pensula și miji ochii miop la scrin – înșelătoria e greu de dovedit, dar, dacă nu ai grijă de așa ceva, în mod sigur va ieși la iveală la un moment dat și va da cu noi de pământ. Mâna îi mergea sigură; linia pensulei ieșea netulburată. O piesă în mare parte restaurată… nici nu mai pun la socoteală lampa cu ultraviolete, ai să fii surprins, dacă cineva o pune într-o cameră bine luminată… chiar și aparatul foto surprinde diferențe de textură pe care nu le-ai observa niciodată cu ochiul liber. Și, dacă cineva fotografiază piesele astea, sau, Doamne ferește, se hotărăște să le dea la Christie's sau la Sotheby's la vânzare, la o licitație de mobilă americană…

Urmă o tăcere care, pe măsură ce crescu între noi, deveni tot mai gravă, imposibil de umplut.

— Theo. Pensula porni, apoi se opri din nou. Nu încerc să-ți găsesc scuze, dar… să nu crezi că nu știu, eu însumi sunt cel care te-a pus într-o asemenea situație. Ți-am lăsat mână liberă acolo sus de capul tău, așteptându-mă probabil să faci minunea înmulțirii pâinilor și a peștilor[{332}]. Ești foarte tânăr, da, spuse el scurt, întorcându-se puțin spre mine, căci voisem să-l întrerup, ești, și ești foarte talentat la toate aspectele afacerii de care mie nu îmi place să mă ocup, și te-ai priceput atât de bine să ne scoți la liman, încât pentru mine a fost foarte convenabil să bag capul în nisip. Să nu mă uit la ceea ce se întâmpla în magazin. Așa că sunt la fel de vinovat de situația asta ca tine.

— Hobie, îți jur că niciodată…

— Pentru că – apucă sticla deschisă cu vopsea, se uită la etichetă ca și cum ar fi uitat la ce se folosea și o puse jos din nou – era prea frumos ca

să fie adevărat, nu? Toți banii care veneau grămadă, atât de plăcuți la privit, nu? Și m-am interesat eu prea mult ce-i cu ei? Nu. Să nu crezi că nu știu – dacă tu nu te-ai fi ocupat de mișculațiile tale la magazin, acuma am fi închiriat casa și ne-am fi căutat altă locuință. Așa că uite ce facem: o s-o luăm de la capăt, ștergem cu buretele trecutul și lăsăm lucrurile să meargă înainte. Fiecare piesă, pe rând. Asta-i tot ce putem face.

— Uite ce-i, vreau să fie foarte clar – calmul lui mă zgândărea – că responsabilitatea îmi aparține. Dacă va fi nevoie. Vreau să știi asta.

— Sigur. Mânui pensula cu o îndemânare exersată și reflexivă, tulburătoare. Oricum ar fi, hai acum s-o lăsăm așa, bine? Nu, spuse el, când am încercat să adaug ceva, te rog. Vreau să te ocupi de problemă și am să fac tot ce pot să te ajut dacă e ceva anume, dar, altfel, nu vreau să mai discutăm despre asta. În regulă?

Afară ploua. În subsol era o atmosferă jilavă, o răcoare subterană dezagreabilă. Am stat și m-am uitat la el, neștiind ce să fac sau să spun.

— Te rog. Nu sunt supărat, vreau doar să nu ne împotmolim aici. O să fie bine. Acum du-te sus, te rog, da? adăugă el, pentru că eu stăteam încă acolo. Am o treabă foarte delicată aici, chiar trebuie să mă concentrez dacă nu vreau să dau rasol.

17.

Am urcat tăcut scările care scârțâiau, pe lângă fotografiile provocatoare ale Pippei, la care nu suportam să mă uit. Când intrasem, crezusem că aveam să dau mai întâi veștile mai ușoare și apoi aveam să înaintez treptat către surpriza cea mare.

Dar, oricât de murdar și de trădător mă simțeam, nu putusem. Cu cât Hobie știa mai puține despre tablou, cu atât avea să fie mai în siguranță. Ar fi fost cea mai mare greșeală să-l atrag în povestea asta.

Și totuși îmi doream să fi avut pe cineva cu care să vorbesc, cineva de încredere. Se părea că, odată la câțiva ani, apărea câte un articol despre capodoperele pierdute, care, pe lângă *Sticletele* meu și două picturi împrumutate de van der Ast[333], includeau câteva piese medievale valoroase și un număr de antichități egiptene; specialiștii scriseseră articole, apăruseră chiar și niște cărți; dispariția lor era menționată pe site-ul FBI printre primele zece cele mai importante furturi de opere de artă; înainte mă ușurase foarte tare să știu că majoritatea oamenilor credeau că tipul care o șterse cu pânzele lui van der Ast din sălile 29 și 30 furase și tabloul meu. Aproape toate trupurile din sala 32 fuseseră îngrămădite lângă cadrul dărâmat al ușii; potrivit inspectorilor, durase probabil cel puțin zece secunde, poate chiar treizeci, până când căzuse pragul de sus – suficient timp pentru ca un număr de oameni să apuce să iasă. Molozul din sala 32 fusese examinat cu mănuși albe și cu mături de nuiele, cu o grijă fanatică – și, deși rama *Sticletelui* fusese găsită, intactă (și fusese atârnată goală pe peretele muzeului Mauritshuis din Haga, „ca amintire a pierderii ireparabile suferite de patrimoniul nostru cultural”), niciun fragment al picturii ca atare, nicio așchie sau un cui vechi, sau vreun ciob din pigmentul său caracteristic pe bază de plumb și cositor nu ieșise la iveală. Dar, pentru că fusese pictat pe lemn, se putea argumenta (și un istoric celebru de artă, căruia îi eram recunoscător, avansase cu îndârjire această ipoteză) că *Sticletele* fusese smuls din ramă și proiectat în focul destul de intens care ardea în magazinul de cadouri, epicentrul exploziei. Îl văzusem pe tip într-un

documentar de pe PBS, plimbându-se cu pași semnificativi înainte și înapoi prin fața ramei goale din Mauritshuis, fixând camera cu ochii săi hotărâți, de om obișnuit să fie în lumina reflectoarelor. „Faptul că această capodoperă minusculă a supraviețuit exploziei de pulbere de pușcă de la Delft numai ca să-și găsească sfârșitul, sute de ani mai târziu, într-o altă explozie provocată de mâna omului, este unul dintre acele stranii răsturnări de situație desprinse parcă din O'Henry sau Guy de Maupassant".

Cât despre mine, povestea oficială, tipărită într-o serie de surse și luată drept adevăr, era că, în momentul exploziei, mă aflasem la câteva săli depărtare de *Sticlete.* De-a lungul anilor, un număr de jurnaliști încercaseră să-mi ia interviuri, dar îi refuzasem pe toți; însă numeroși oameni, martori, o văzuseră pe mama în ultimele ei momente în sala 24, femeia frumoasă cu păr închis la culoare, în balonzaidul de satin, și mulți dintre acești martori mă plasau și pe mine lângă ea. Patru adulți și trei copii muriseră în sala 24 – și în varianta publică a poveștii, versiunea literară, nu fusesem decât unul dintre trupurile de pe podea, inconștient și ignorat în vânzoleala de atunci.

Dar inelul lui Welty era dovada materială a locului unde mă aflasem. Din fericire pentru mine, lui Hobie nu-i plăcea să discute despre moartea lui Welty, dar din când în când – nu prea des, de regulă noaptea târziu, după ce băuse câteva pahare –, era tentat să depene amintiri. „Îți dai seama cum m-am simțit? Nu-i o minune că…?" Nu se putea ca, într-o zi, cineva să nu facă legătura. Știusem întotdeauna asta și totuși, în ceața creierului meu încleiat de droguri, lâncezisem mai departe, ignorând ani de zile primejdia. Poate că nimeni nu dădea atenție. Poate că nimeni n-avea să știe vreodată.

Stăteam pe marginea patului, uitându-mă pe fereastră spre Tenth Street – oamenii se întorceau

de la muncă, se îndreptau spre restaurante să cineze, râdeau ascuțit. O ploaie fină, cețoasă, cădea oblic în cercul alb de lumină de lângă fereastră. Totul părea șubred și nemilos. Voiam cumplit de tare o tabletă, și tocmai mă pregăteam să mă ridic și să-mi fac ceva de băut, când, chiar în afara cercului de lumină, neobișnuit pentru traficul în ambele sensuri de pe stradă, am observat o siluetă stând singură și nemișcată în ploaie.

După jumătate de minut în care nu se clinti de acolo, am aprins veioza și m-am apropiat de fereastră. Într-un gest de răspuns, silueta se mută mult în afara cercului de lumină; și, deși trăsăturile nu i se vedeau limpezi în întuneric, l-am deslușit îndeajuns de bine: umeri înalți, gârboviți, picioare mai degrabă scurte și bust solid de irlandez. Blugi și o bluză de trening cu glugă, în picioare bocanci. Rămase o vreme fără să se miște, o siluetă de muncitor, nepotrivită pe stradă la ora aceea, când în jur se foiau asistenți de fotografie și cupluri bine îmbrăcate, studenți înfrigurați îndreptându-se spre întâlnirea de seară. Apoi se întoarse. Se depărta cu o nerăbdare grăbită; când păși în următorul cerc de lumină, l-am văzut vârând mâna în buzunar, formând un număr pe mobil, cu capul în pământ, distrat.

Am lăsat perdeaua să cadă. Eram aproape sigur că aveam vedenii, de fapt, aveam mai tot timpul, asta făcea parte din traiul într-un oraș modern, această aproape invizibilă fărâmă de teroare, de dezastru, tresari la orice alarmă de mașină, te aștepți întotdeauna să se întâmple ceva, mirosul de fum, sticla făcută fărâme pe trotuar. Și totuși îmi doream să fi fost sută la sută sigur că fusese doar imaginația mea.

Totul era învelit într-o tăcere de moarte. Lumina stâlpului de pe stradă prin perdelele de dantelă arunca pe perete linii distorsionate, ca niște păianjeni. Știusem în tot acest timp că era o greșeală să țin tabloul și totuși îl ținusem. N-avea

cum să iasă ceva bun din asta. Nici măcar nu puteam spune că-mi făcuse vreun bine sau îmi dăduse vreo plăcere. În Las Vegas, putusem să mă uit la el oricând voiam, indiferent că eram bolnav, somnoros ori trist, dimineața devreme sau în toiul nopții, toamna, vara, când se schimbase odată cu vremea și cu soarele. Una era să vezi un tablou într-un muzeu; dar a-l vedea în toate felurile acelea de lumină, în toate anotimpurile și stările sufletești, însemna să-l vezi într-o mie de moduri diferite, iar a-l ține închis în întuneric – el, un obiect făcut din lumină, care nu trăia decât la lumină – era o greșeală mai complicată decât aș fi fost în stare să explic. Mai mult: o greșeală nebunească.

Am luat un pahar cu cuburi de gheață din bucătărie, m-am dus la bufet și mi-am turnat votcă, m-am întors în camera mea și mi-am scos iPhone-ul din buzunarul sacoului și – după ce am format gânditor primele trei cifre ale numărului lui Jerome, am închis și am format în schimb numărul familiei Barbour.

Îmi răspunse Etta.

— Theo! se auzi vocea ei, aparent încântată, pe fundalul televizorului care mergea în surdină la bucătărie. Vrei să vorbești cu Katherine?

Numai familia și prietenii apropiați o numeau pe Kitsey așa; pentru toți ceilalți, era Katherine.

— E acasă?

— Se întoarce după cină. Știu că aștepta s-o suni.

— Hm… Mă simțeam flatat. Poți atunci, te rog, să-i spui că am sunat?

— Când mai vii pe la noi?

— Curând, sper. Platt e pe acolo?

— Nu, și el a ieșit. Îi spun neapărat că ai sunat. Te așteptăm în vizită pe la noi, bine?

Am închis telefonul și m-am așezat pe marginea patului, bându-mi votca. Era liniștitor să știu că îl puteam suna pe Platt dacă aveam nevoie – nu în

legătură cu tabloul, nu aveam atâta încredere în el ca să-i încredințez secretul, dar în privința scrinului pe care i-l vândusem lui Reeve. Faptul că Reeve nu vorbise despre el era un semn de rău augur.

Și totuși, ce putea face? Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât mi se părea că Reeve își supraapreciase forțele când mă înfruntase atât de deschis. Ce folos ar fi putut el să tragă din faptul că m-ar fi dat pe mâna justiției? Ce avea de câștigat dacă eram arestat, dacă tabloul era recuperat, dacă n-ar mai fi avut șansa să pună mâna pe el vreodată? Dacă îl voia, nu-i rămânea decât să se dea la o parte și să mă lase să-l conduc la el. Singurul avantaj pe care îl aveam – singurul – era faptul că Reeve nu știa unde se află tabloul. Putea să angajeze pe cine voia să mă urmărească, dar, câtă vreme mă țineam departe de seiful din depozit, n-avea nicio șansă să-i dea de urmă.

CAPITOLUL X

IDIOTUL

1.

— Ah, Theo! spuse Kitsey într-o vineri după-amiază, cu puțin timp înainte de Crăciun, ridicând unul dintre cerceii de smarald ai mamei și ținându-l în lumină. Luaserăm un prânz lung la Fred's după ce ne petrecuserăm toată dimineața prin galeria Tiffany's{334}, uitându-ne la modele de argintărie și de porțelan. Sunt foarte frumoși! Numai că…

Fruntea i se încreți.

— Ce este?

Era ora trei; restaurantul era încă plin de zumzet și aglomerat. Ea ieșise să dea un telefon, și atunci eu scosesem cerceii din buzunar și îi pusesem pe fața de masă.

— Nu știu, e… Mă întreb. Încruntă din sprâncene ca în fața unei perechi de pantofi de care nu era sigură că vrea să-i cumpere. Adică… sunt fabuloși! Îți mulțumesc. Dar… o să se potrivească? La ținută?

— Nu știu, cum crezi tu, am spus, întinzând mâna după cocteilul meu Bloody Mary și luând o înghițitură zdravănă ca să-mi ascund uimirea și iritarea.

— Pentru că sunt smaralde. Ridică un cercel la ureche, aruncându-i o căutătură gânditoare cu coada ochiului. Ah, sunt superbi! Dar – ridicându-l din nou în lumina difuză a lămpilor de deasupra, ca să scânteieze – smaraldele nu sunt pietrele mele preferate. Mi se pare că s-ar putea să-mi dea o tentă cam aspră, înțelegi? La alb? Și la pielea mea? Cercei verzui! Mama nu poate nici ea să poarte verde.

— Cum crezi tu.

— Ah, acum te-am supărat.

— Nu, nu m-ai supărat.

— Ba da! Te-am jignit!

— Nu, mă simt doar obosit.

— Pari într-o stare de spirit cam jalnică.

— Te rog, Kitsey, sunt obosit.

Făceam eforturi disperate de a găsi un apartament, proces frustrant pe care îl suportasem

în general în bună dispoziție, deși spațiile goale, camerele nemobilate bântuite de viețile abandonate ale altor oameni îmi stârneau o mulțime de amintiri îndepărtate, neplăcute, din copilărie, cutii transportate, mirosuri de bucătărie și dormitoare umbrite din care viața dispăruse, dar, mai mult decât atât, pulsând peste tot, un soi de bâzâit mecanic rău prevestitor, pe care (aparent) numai eu îl distingeam, temeri și răsuflări greoaie pe care vocile agenților imobiliari, care se răsfrângeau vesele de suprafețele lustruite în timp ce umblau prin apartamente aprinzând luminile și arătându-ne feroneria din oțel inoxidabil, nu reușeau să le împrăștie.

Și de ce? Nu toate apartamentele fuseseră eliberate din motive tragice, așa cum, cine știe de ce, eram tentat să cred. Faptul că adulmecam divorțuri, faliment, boală și moarte în aproape fiecare spațiu în care intram era cu siguranță o fantasmă a mea – și, în plus, cum ar fi putut necazurile foștilor chiriași, reale sau imaginare, să ne facă rău lui Kitsey sau mie?

— Nu-ți pierde nădejdea! îmi spunea Hobie (care, ca și mine, era extrem de sensibil la spiritul încăperilor și al obiectelor, la emanațiile timpului). Ia-o ca pe o sarcină de serviciu! Închipuie-ți că trebuie să sortezi o cutie cu tot felul de mărunțișuri. O să ajungi la ceea ce îți trebuie dacă strângi din dinți și continui.

Și avea dreptate. Fusesem un bun tovarăș pe tot parcursul căutării, ca și Kitsey, trecând cu îndârjire de la un apartament la altul în clădiri antebelice mohorâte, bântuite de fantomele bătrânelor evreice singuratice, și în monstruozități glaciale de sticlă în care știam că n-aș fi putut niciodată să locuiesc fără să mă simt ochit de lunetiști de peste drum. Nimeni nu se aștepta ca găsirea unui apartament să fie prea amuzantă.

În schimb, perspectiva de a merge cu Kitsey să ne creăm registrul de nuntă la Tiffany’s mi se

păruse o diversiune plăcută: întâlnirea cu consultanta, căreia îi arătasem ce ne plăcea, și apoi mersul mână în mână, ca doi adolescenți, să luăm prânzul de Crăciun. În loc de asta, pe neașteptate, ajunsesem să fiu exasperat de stresul navigației printr-unul dintre cele mai aglomerate magazine mari din Manhattan într-o vineri din apropierea Crăciunului: lifturi ticsite, scări înțesate, câte cinci-șase rânduri de oameni în fața vitrinelor cumpărând ceasuri, genți, pendule, cărți despre bunele maniere și tot felul de obiecte neesențiale în „albastrul de peruzea" al nu știu cărei mărci. Ne învârtiserăm cu greu la etajul cinci ore în șir, urmați de o consultantă de nunți care se străduia atât de tare să ofere servicii ireproșabile și să ne ajute să ne alegem ce ne trebuia în deplină cunoștință de cauză, încât începusem să mă simt urmărit („Motivele de pe serviciul de masă ar trebui să vă transmită amândurora ceva de genul: «Aceștia suntem noi doi»… Este o declarație importantă de stil"), în timp ce Kitsey țopăia de la un serviciu la altul: „Cel cu dungă aurie? Nu, albastră! Stai! Care fusese primul? Oare serviciul octogonal e prea excentric?" Iar consultanta îi ținea isonul cu exegezele ei pline de solicitudine: geometrie urbană… motive florale… eleganță atemporală… sclipiri baroce… și, cu toate că repetam la nesfârșit „sigur, e foarte bine, și celălalt e bun, oricare dintre ele, tu hotărăști, Kits", consultanta ne arăta din ce în ce mai multe modele, sperând în mod clar să stoarcă de la mine o preferință mai fermă, explicându-mi cu blândețe finețurile fiecărui serviciu, aici o nuanță de chinovar, dincolo o margine pictată de mână, până când am fost silit pur și simplu să-mi mușc limba ca să nu-i spun ceea ce gândeam de fapt: că, în ciuda măiestriei cu care fuseseră executate, n-avea absolut nicio importanță dacă alegeam modelul x sau modelul y, pentru că, din punctul meu de vedere, toate erau în esență la fel: noi, anoste,

moarte, ca să nu mai vorbim de preț: opt sute de dolari pentru o farfurie fabricată ieri? O singură farfurie? Existau servicii de masă din secolul al optsprezecelea pe care le puteai cumpăra pentru o zecime din prețul acestor obiecte reci, lucioase, proaspăt imprimate.

— Dar nu se poate să-ți placă toate la fel de mult! Și da, fără discuție, prefer să aleg ceva Deco, îi spunea Kitsey vânzătoarei care o aștepta cu răbdare, dar, oricât de mult mi-ar plăcea, s-ar putea să nu ni se potrivească. Și apoi, către mine: Tu ce părere ai?

— Orice vrei tu. Pe oricare. Serios, spusesem, înfigându-mi mâinile în buzunare și ferindu-mi privirea, în timp ce ea se uita la mine, clipind politicos din ochi.

— Parcă n-ai astâmpăr. Chiar nu poți să-mi spui ce-ți place?

— Ba da, dar…

Despachetasem atâtea servicii de porțelan din vânzări de pe urma morții proprietarilor sau a familiilor destrămate, încât în vitrinele acelea transparente, imaculate, care te asigurau în mod tacit că un serviciu de masă nou și sclipitor promitea un viitor la fel de strălucitor și de lipsit de tragedie, nu percepeam decât o tristețe inexprimabilă.

— Modelul chinezesc? Sau păsările Nilului? Haide, Theo, spune ceva, sunt sigură că unul trebuie să-ți placă mai mult ca altul!

— Amândouă mi se par la fel de potrivite. Amândouă sunt interesante și la modă. Iar acesta e simplu, pentru toată ziua, spusese plină de solicitudine consultanta. Era evident că „simplu” în mintea ei era un cuvânt-cheie când avea de a face cu miri excedați și capricioși. Realmente simplu și neutru.

Procedura standard părea să fie ca mirele să aleagă serviciul de porțelan de toată ziua (probabil pentru toate petrecerile pe care aveam să le

organizez anual cu băieții cu ocazia finalei campionatului de fotbal american), în timp ce „serviciile de ocazie” trebuiau lăsate în seama experților, adică a sexului feminin.

— E bun, răspunsesem, mai răstit decât avusesem de gând, când îmi dădusem seama că toată lumea aștepta să spun ceva.

Vesela albă, simplă, de ceramică nu mă entuziasma prea tare, mai ales când costa patru sute de dolari farfuria. Îmi amintea de simpaticele doamne în vârstă, îmbrăcate în Marimekko[{335}], pe care mă duceam uneori să le văd în Ritz Tower[{336}]: voci hârșâite, capete înfășurate în turbane, văduve cu brățări stilizate în formă de panteră, care căutau să se mute la Miami, dar locuiau deocamdată în apartamente pline de obiecte din sticlă fumurie și de mobilă de oțel cromată, cumpărată, în anii ’70, cu ajutorul designerilor de interior, la prețul unei piese de mobilier Queen Anne, dar care (eram obligat să le spun, deși șovăiam) nu își păstrase valoarea și nu putea fi revândută nici măcar la jumătate din prețul plătit la cumpărare.

— Vesela… Consultanta trasase marginea farfuriei cu degetul. Mie îmi place ca tinerele perechi să socotească argintăria fină, cristalurile și porțelanurile ca un fel de ritual la sfârșitul zilei. Vin, bună dispoziție, atmosferă de familie, petrecerea timpului împreună. Un serviciu de porțelan fin este un mod excelent de a da o notă permanentă de stil și de romantism căsniciei dumneavoastră.

— Corect, spusesem din nou.

Dar sentimentalismul acesta mă înspăimânta; iar cele două pahare de Bloody Mary pe care le băusem la Fred’s nu-i eliminaseră cu totul gustul sălciu.

Kitsey se uita la cercei, șovăind.

— Uite cum facem! O să-i port la nuntă. Sunt foarte frumoși. Și știu că au fost ai mamei tale.

— Vreau să porți ce-ți place ție.

— O să-ți spun eu ce cred. Întinse mâna peste masă, cu un gest jucăuș, și-mi luă mâna: Cred că îți trebuie un pui de somn.

— Categoric, am spus, luându-i palma și apăsându-mi-o pe față, amintindu-mi cât eram de norocos.

2
.

Lucrurile evoluaseră cu adevărat repede. La două luni după prima mea cină la familia Barbour, eu și Kitsey ne vedeam practic în fiecare zi – pentru plimbări lungi și cine (uneori la braseria Match 63 sau la Le Bilboquet, uneori sendvișuri în bucătărie) și discuții despre vremurile vechi: despre Andy, despre duminicile ploioase cu tabla de Monopoly („voi doi erați atât de nesuferiți... eram ca Shirley Temple împotriva lui Henry Ford și J.P. Morgan[337]”), despre seara când ea plânsese pentru că o puseserăm să se uite la *Hellboy* în loc de *Pocahontas*[338] și despre serile chinuitoare „la costum” – chinuitoare cel puțin pentru băieții care eram noi, așezați țepeni la barul clubului de iahting, bând coca-cola cu limetă, în timp ce domnul Barbour se uita neliniștit prin salon după Amadeo, chelnerul său preferat, cu care insista să-și exerseze spaniola lui ridicolă à la Xavier Cugat[339] – colegi de școală, petreceri, întotdeauna era ceva de discutat, îți amintești de asta, de cealaltă, îți minte când… nu ca atunci când eram cu Carole Lombard, unde totul se reducea la alcool și la sex și cu care nu prea aveam ce să povestesc.

Nu că eu și Kitsey n-am fi fost oameni foarte diferiți, de altfel, dar asta nu era o problemă: la urma urmei, așa cum Hobie observase înțelept, căsnicia trebuia să fie o uniune a contrariilor, nu? Eu trebuia să aduc ceva nou în viața ei, iar ea, în a mea, nu? Și, în plus (îmi spuneam în sinea mea), nu era oare cazul să merg mai departe, să uit, să renunț la grădina care mi-era încuiată? Să trăiesc în prezent, să mă concentrez asupra prezentului în loc să sufăr după ceva ce nu puteam avea? Ani de zile mă bălăcisem într-o baltă de durere inutilă:

Pippa Pippa Pippa, exaltare și deznădejde, la nesfârșit, mici întâmplări aparent nesemnificative mă înălțau la ceruri sau mă aruncau în străfunduri de deprimare fără cuvinte, numele ei pe ecranul telefonului meu sau un email semnat „cu drag” (căci așa își semna Pippa e-mailurile către toată lumea) mă făceau să zburd zile întregi, în timp ce – dacă, atunci când îl suna pe Hobie, nu cerea să vorbească și cu mine (și de ce ar fi cerut?) mă simțeam zdrobit ireparabil. Îmi făceam singur iluzii, și știam asta. Mai rău: dragostea mea pentru Pippa era amestecată undeva subliminal cu mama, cu moartea mamei, cu pierderea mamei și imposibilitatea de a o aduce înapoi. Toată foamea aceea oarbă, infantilă de a salva și a fi salvat, de a repeta trecutul și a-l face altfel, se lipise cumva, nesățioasă, de ea, instabilă într-un fel, bolnăvicioasă. Mi se părea că văd lucruri care nu existau, de fapt. Eram la un pas de a deveni un vagabond singuratic care urmărește o fată văzută într-un mall. Căci adevărul era că eu și Pippa ne vedeam poate de vreo două ori pe an; ne trimiteam e-mailuri și mesaje pe telefon, deși nu foarte regulat; când ea era în New York, ne împrumutam cărți și mergeam împreună la filme; eram prieteni, nimic mai mult. Speranțele mele într-o relație cu ea erau complet nerealiste, în timp ce nefericirea și frustrarea continuă erau o realitate mult prea cumplită. Avea această obsesie neîntemeiată, fără speranță și neîmpărtășită să-mi consume tot restul vieții?

Fusese o hotărâre conștientă de a mă desprinde. Îmi ceruse și ultima fărâmă de putere, ca un animal care-și roade un picior ca să scape dintr-o capcană. Cum-necum, o făcusem; și acolo, pe partea cealaltă, fusese Kitsey, privindu-mă cu ochii ei cenușii amuzați.

Ne simțeam bine împreună. Ne înțelegeam. Era prima ei vară în New York, „prima oară în toată viața mea” – casa din Maine era pusă sub lacăt,

unchiul Harry și verii se duseseră în Canada, pe insulele Magdalena – „și nu prea am ce face aici cu mama, și – ah, *te rog*, ia-mă cu tine pe undeva! nu vrei să ieși cu mine la plajă în weekendul ăsta?” Așa că la sfârșit de săptămână ne duceam în East Hampton[340], unde stăteam în casa unor prieteni de-ai ei care își petreceau vara în Franța; iar în timpul săptămânii ne întâlneam în centru după ce ieșeam de la muncă, să bem vin călduț în cafenele pe trotuar, seri în Tribeca pustie cu trotuare fierbinți ca arșița și curenți arzători veniți din aerisitoarele metroului care-mi spulberau scânteile din vârful țigării. Cinematografele erau întotdeauna răcoroase, la fel sala King Cole și barul Oyster din gara Grand Central. Două după-amiezi pe săptămână, cu mănuși și pălărie, în tenișii și fustă scurtă evazată, acoperită din cap până-n picioare cu loțiune solară cu factor de protecție 50 (căci și ea, ca și Andy, era alergică la soare), Kitsey mergea singură cu mașina până la Shinnecock sau Maitistone[341] în Mini Cooperul ei negru, care avea, special amenajat în spate, un spațiu pentru un set de crose de golf. Spre deosebire de Andy, ea era volubilă și agitată, râdea nervos la propriile glume, avea ceva din energia împrăștiată a tatălui ei, dar fără calitatea aceea detașată, fără ironie. Puteai s-o pudrezi și să-i desenezi o aluniță pe față, și ar fi putut deveni o doamnă de onoare la Versailles cu tenul ei alb și obrajii rozalii, cu veselia ei ușor împiedicată. Purta rochii micuțe de in fără mâneci, în natură sau în oraș, asortate cu genți vintage din piele de crocodil ale bunicii, și își lipea cu un scoci numele și adresa pe talpa pantofilor Christian Louboutin cu tocuri înfiorător de înalte pe care se chinuia să meargă („Mi-ar trebui niște cârje!”), în caz că-i arunca din picioare ca să danseze sau să înoate și uita unde-i lăsase: pantofi argintii, pantofi brodați, pantofi cu fundiță și vârfuri ascuțite, o mie de dolari perechea. „Răule!” îmi striga în josul scărilor atunci când – la trei dimineața, mangă de

atâta rom cu cola – ajungeam în sfârșit jos, clătinându-mă, să iau un taxi, pentru că a doua zi trebuia să lucrez.

Ea mă ceruse în căsătorie. Pe drumul spre o petrecere. Chanel no. 19, o rochiță bleu grațioasă. Ieșiserăm pe Park Avenue – amândoi puțin afumați după cocteilurile de sus – și luminile de pe stradă pocniseră chiar în clipa când ieșeam pe ușă. Încremeniserăm locului și ne uitaserăm unul la altul: noi eram de vină? Întâmplarea era atât de caraghioasă, că începuserăm amândoi să hohotim, ca și cum lumina se revărsa de fapt din noi, ca și cum noi am fi putut aprinde Park Avenue. Iar când Kitsey îmi prinse mâna și spuse: „Știi ce cred că ar trebui să facem, Theo?" am știut exact ce avea de gând să-mi spună.

— Crezi că ar fi bine?

— Da, te rog! Tu nu crezi? Cred că mama s-ar topi de fericire.

Nici măcar nu stabiliserăm o dată precisă. Se tot schimba, din cauza bisericii, a anumitor membri indispensabili ai suitei, a programării pe care o avea cineva sau a cursei la care participa altcineva și tot așa. Așa încât cum de începea nunta aceasta să devină o afacere atât de serioasă – lista de oaspeți cu sute de nume pe ea, costuri de ordinul zecilor de mii, costume și coregrafie ca un spectacol pe Broadway – cum de părea să se transforme, ca într-un iureș, într-o adevărată producție nu îmi dădeam seama foarte bine. Uneori, știam, mama miresei era cea acuzată de organizarea unor nunți care scăpau de sub control, dar în cazul acesta chiar nu puteai arunca vina pe doamna Barbour, căci abia dacă mai putea fi scoasă din camera ei și luată de lângă coșul pentru brodat, nu răspundea niciodată la apelurile telefonice, nu accepta niciodată invitații și nu se mai ducea niciodată la coafor, ea, care altă dată își aranja părul o dată la două zile fără greș, cu

programare constantă la unsprezece dimineața, înainte de a lua prânzul în oraș.

— Îți dai seama ce plăcere îi vom face mamei? îmi șoptise Kitsey, împungându-mă în coaste cu cotul ei mic și ascuțit, în timp ce ne grăbeam către camera doamnei Barbour.

Iar amintirea bucuriei de pe chipul doamnei Barbour la aflarea veștii („Spune-i tu”, zisese Kitsey, „va fi și mai fericită dacă află de la tine”) era un moment pe care îl revedeam întruna în minte, fără să obosesc: ochii ei surprinși, apoi satisfacția care i se răspândise, nestingherită, pe fața rece și obosită. O mână întinsă spre mine și alta spre Kitsey, dar zâmbetul acela nespus de frumos – n-aveam să-l uit niciodată – fusese pentru mine.

Cine ar fi zis că stătea în puterea mea să fac pe cineva atât de fericit? Sau că puteam să fiu eu însumi atât de fericit? Dispoziția mea sufletească era ca o praștie; după ce fusese încuiată și anesteziată ani de zile, inima îmi zumzăia și se lovea de pereții cuștii ei ca o albină într-un pahar, totul era prea luminos, orbitor, derutant, eronat – dar era o durere curată, spre deosebire de nefericirea posomorâtă care mă chinuise ani de zile, pe timpul când luam droguri, ca un dinte stricat, durerea murdară și grețoasă a ceva stricat. Limpezimea de acum era entuziasmantă; era ca și cum mi-aș fi scos o pereche de ochelari cu lentile mânjite care estompau tot ce vedeam. Toată vara fusesem ca într-un delir: zbârnâind, bezmetic, plin de energie, funcționând pe bază de rom, cocteiluri de creveți și zvâcnetul înviorător al mingilor de tenis. Și nu mă puteam gândi decât la Kitsey, Kitsey, Kitsey!

Trecuseră patru luni, era decembrie, dimineața aerul era tare, și în aer plutea sunetul cristalin al Crăciunului; eu și Kitsey eram logodiți, mă simțeam peste măsură de norocos, dar, deși totul era mai mult decât perfect, inimioare și flori,

finalul unei comedii muzicale, simțeam că mi se face rău. Din motive necunoscute, valul de energie care mă luase cu el și mă răsucise, efervescent, toată vara, mă aruncase fără milă, pe la mijlocul lui octombrie, într-o ceață tristă care plutea în jurul meu în toate direcțiile: cu foarte puține excepții (Kitsey, Hobie, doamna Barbour), nu mai suportam să fiu între oameni, nu mă puteam concentra asupra spuselor celorlalți, nu eram în stare să discut cu clienții, să-mi etichetez piesele, să merg cu metroul, toată agitația celorlalți mi se părea inutilă, de neînțeles, un soi de mușuroi uriaș, mohorât, în pustietate, forfotind de termite, nu vedeam nicio scânteiere de lumină oriîncotro m-aș fi uitat, antidepresivele pe care le luam conștiincios de opt săptămâni nu avuseseră niciun efect, nici cele de dinaintea lor (dar le încercasem pe toate; se pare că făceam parte din cele douăzeci de procente de nefericiți care nu se pricopseau cu câmpuri de margarete și cu fluturi, ci cu dureri de cap atroce și gânduri de sinucidere); și, deși vălul de întuneric din jurul meu se ridica uneori atât cât să deslușesc unde mă aflam, iar formele familiare deveneau tot mai distincte, asemenea obiectelor de mobilier la revărsatul zilei, ușurarea mea nu era niciodată mai mult decât temporară, pentru că, cine știe de ce, dimineața deplină nu venea niciodată, lucrurile se întunecau întotdeauna înainte să apuc să mă orientez și ajungeam din nou, cu ochii umpluți cu tuș, să orbecăiesc prin beznă.

Nu știam de ce mă simțeam atât de pierdut. N-o uitasem pe Pippa și știam asta, poate că n-aveam s-o uit niciodată, și asta era o realitate cu care trebuia pur și simplu să trăiesc, tristețea de a iubi pe cineva pe care nu-l puteam avea; dar știam de asemenea că dificultatea mai imediată pentru mine era această nevoie de fi la nivelul a ceea ce mie, cel puțin, mi se părea o viață socială al cărei ritm se intensifica în mod cu totul neplăcut. Eu și

Kitsey nu mai petreceam atât de multe seri *à deux*[342], în care să ne ținem de mână pe aceeași banchetă a unui separeu obscur de restaurant, evocând trecutul. Aproape în fiecare zi aveam în schimb dineuri, mese gălăgioase la restaurant cu prietenii ei, evenimente extenuante unde (nervos fără opiatele mele, răvășit până la ultima sinapsă) îmi venea greu să dau dovadă de fervoarea socială necesară, mai ales când eram obosit după muncă – și apoi, iarăși, pregătirile pentru nuntă, o avalanșă de mărunțișuri în care se presupunea că ar fi trebuit să mă implic cu tot atâta înflăcărare ca și Kitsey, vârtejuri multicolore de broșuri și obiecte. Pentru ea, pregătirile erau o slujbă cu normă întreagă: vizite la magazinele care tipăreau invitații și la florării, căutarea de furnizori și de firme de catering, rugămințile repetate, nervoase, de a o ajuta să aleagă între două nuanțe de ivoriu sau de lavandă practic identice, organizarea unei serii întregi de petreceri în pijama „numai pentru fete" cu domnișoarele ei de onoare și a unui „weekend cu băieții" pentru mine (coordonat de Platt? puteam cel puțin să mă bizui pe faptul că aveam să fiu mai mult beat) – și apoi planurile pentru luna de miere, teancurile de pliante lucioase (Fiji sau Nantucket[343]? Mykonos sau Capri?). „Fantastic", spuneam de obicei, cu noua mea voce afabilă rezervată lui Kitsey, „pare la fix", deși, dată fiind moștenirea ei de familie și întâmplările legate de apă, mi se părea ciudat că nu era mai interesată de locuri precum Viena, Paris, Praga sau orice altă destinație, de fapt, care nu era literalmente o insulă în mijlocul oceanului.

Și totuși, niciodată nu mă simțisem atât de sigur de viitor; și, când îmi aminteam de cât de drept era drumul pe care apucasem, așa cum aveam deseori ocazia s-o fac, mă gândeam nu numai la Kitsey, ci și la doamna Barbour, a cărei fericire mă făcea să mă simt liniștit și care părea să-mi umple niște culoare ale inimii care ani de zile rămăseseră pustii

și uscate. Vestea pe care i-o dăduserăm o înviorase și o întremase vizibil; începuse să se agite în privința apartamentului, să se dea cu o urmă de ruj, și chiar și cele mai neînsemnate schimburi de replici pe care le aveam cu ea erau învăluite într-o lumină constantă, calmă, tihnită, care lărgea spațiul din jurul nostru și îmi pătrundea până în colțurile cele mai întunecate ale sufletului.

— N-am crezut niciodată că am să mai fiu vreodată atât de fericită, îmi mărturisi cu voce scăzută, într-o seară la masă, când Kitsey sărise brusc în picioare și fugise să răspundă la telefon așa cum făcea de obicei și când rămăseserăm numai noi doi la măsuța de cărți din camera ei, înfigând stângaci furculițele în firele de asparagus și în friptura de somon. Pentru că ai fost întotdeauna așa de bun cu Andy, l-ai încurajat, i-ai sporit încrederea în el însuși. Cu tine dădea întotdeauna ce avea mai bun în el. Și mă bucur nespus că ai să faci parte oficial din familie, că o să legalizăm situația, pentru că – ah, bănuiesc că n-ar trebui să spun asta, sper că nu te deranjează dacă îți vorbesc pentru o clipă din inimă, dar întotdeauna te-am considerat unul dintre ai noștri, știai asta? Chiar și când erai mic.

Vorbele acestea mă emoționară și mă surprinseră atât de tare, încât am reacționat stângaci – bâlbâindu-mă, pierzându-mi stăpânirea de sine –, așa că ei i se făcu milă și îndreptă conversația către alte subiecte. Și totuși, de fiecare dată când îmi aminteam de ea, mă simțeam inundat de o căldură radioasă. O amintire la fel de memorabilă (deși mai degrabă josnică) era scurta pauză de surpriză pe care o auzisem în glasul Pippei când îi dădusem vestea la telefon. Îmi repetasem pauza aceea în minte de nenumărate ori, savurând-o, tăcerea ei uluită: „A, da?” și apoi, revenindu-și: „Ah, Theo, ce frumos! Abia aștept s-o cunosc!”

— Ah, e *fascinantă,* am spus cu o voce otrăvită. Eram îndrăgostit de ea din copilărie.

Ceea ce – în atâtea feluri de care aveam încă să-mi dau seama – era perfect adevărat. Întrepătrunderea dintre trecut și prezent era profund erotică: îmi făcea o nesfârșită plăcere să-mi amintesc de disprețul lui Kitsey la nouă ani pentru ciudatul care eram eu la treisprezece (rostogolindu-și ochii în cap, bosumflându-se când trebuia să stea lângă mine la masa de seară). Și savuram încă mai tare surpriza nedisimulată a celor care ne cunoscuseră în copilărie: Tu? și Kitsey Barbour? Serios? *Ea*? Îmi plăcea cât de palpitantă și de malițioasă era situația noastră, pura ei improbabilitate: mă strecuram în camera ei după ce doamna Barbour adormea – aceeași cameră pe care o ținuse încuiată de teama mea când eram copii, același tapet roz de bumbac, neschimbat de pe vremea lui Andy, inscripții de mână, NU INTRAȚI, NU DERANJAȚI – o împingeam ușor înăuntru, Kitsey încuia ușa în urma noastră, punându-mi degetul la buze, mângâindu-le, prima noastră delicioasă rostogolire în pat împreună, ssst, mami doarme!

Aveam în fiecare zi o mulțime de ocazii să-mi amintesc cât eram de norocos. Kitsey nu obosea niciodată; nu era niciodată nefericită. Era atrăgătoare, entuziastă, iubitoare. Era frumoasă, avea în ea ceva luminos și dulce ca zahărul, care întorcea capetele pe stradă. O admiram pentru firea ei sociabilă, pentru cât era de implicată în viața din jur, pentru spontaneitatea și firea ei amuzantă – „micuța zvânturată", cum îi spunea Hobie, cu mare duioșie – ce boare de aer proaspăt era! Toată lumea o iubea. Și, în ciuda molipsitoarei ei lipse de griji, știam că a spune că Kitsey nu părea niciodată îndeajuns de impresionată de ceva era o șicană extrem de meschină. Chiar și vechea și dragă Carole Lombard își amintea uneori cu ochii umezi de foști prieteni și de animale maltratate despre

care auzise la știri sau de închiderea unor baruri de modă veche din Chicago, orașul ei natal. Dar pentru Kitsey nimic nu părea să fie cu adevărat urgent, emoționant, ba nici măcar surprinzător. Semăna în această privință cu mama și cu fratele ei – și totuși, firea reținută a doamnei Barbour și cea a lui Andy se deosebeau cumva de felul în care Kitsey făcea un comentariu frivol sau minimalizator de fiecare dată când cineva aducea vorba de ceva serios. („Nu-i prea interesant”, o auzisem spunând cu un suspin pe jumătate jucăuș, strâmbând din nas, atunci când oamenii o întrebau ce mai face mama ei.) Apoi, din nou – mă simțeam morbid și îngrețoșat numai gândindu-mă la asta – tot așteptam să văd o urmă de suferință pentru tatăl ei și pentru Andy, și începea să mă deranjeze faptul că nu vedeam așa ceva. Oare moartea lor n-o afectase deloc? N-ar fi trebuit măcar să discutăm despre asta la un moment dat? Într-un anumit fel, îi admiram bravura: capul sus, ține-te demn în fața tragediei și așa mai departe. Poate că își ținea doar foarte foarte bine ascunse trăirile, sub cheie, și nu lăsa la vedere decât o aparență minuțios construită. Dar albastrul ei limpede și scânteietor ca o lagună la mal – atât de ademenitoare la prima vedere – nu se adâncise încă într-un albastru mai profund, așa încât uneori aveam senzația deconcertantă că umblu printr-o apă până la genunchi, sperând întruna să pășesc într-o groapă, un loc suficient de adânc ca să pot înota.

Kitsey mă bătea ușor pe încheietură.

— Ce este?

— *Barneys.* Dacă tot am venit aici… Poate ar trebui să dăm o tură prin raionul de decorațiuni interioare? Știu că mamei n-o să-i placă dacă ne înregistrăm aici, dar s-ar putea să fie mai drăguț dacă alegem ceva mai puțin tradițional pentru viața de zi cu zi.

— Nu – m-am întins după pahar și am dat pe gât ceea ce mai rămăsese în el –, trebuie neapărat să

ajung în oraș, dacă nu te superi. Mă întâlnesc cu un client.

— Vii la mine în seara asta?

Kitsey împărțea un apartament în East Upper Side cu două colege, nu departe de biroul instituției de artă unde lucra.

— Nu știu. S-ar putea să trebuiască să merg la restaurant cu tipul. O să încerc să mă eliberez, dacă pot.

— La cocteiluri? Te rog! Sau poate măcar să iei ceva de băut după masă? Toată lumea va fi foarte dezamăgită dacă nu apari măcar puțintel. Charles și Bette…

— O să încerc. Promit. Nu uita de ei, am spus, făcând semn către cercei, care zăceau încă pe fața de masă.

— O, nu! Bineînțeles că nu! spuse ea cu un aer vinovat, culegându-i și aruncându-i în geantă ca pe o mână de mărunțiș.

3.

În timp ce ieșeam împreună în mulțimea care viermuia afară în preajma Crăciunului, m-am simțit incert și deprimat; iar clădirile înfășurate în panglici de cadou și scânteierea vitrinelor nu făceau decât să accentueze tristețea aceasta oprimantă: ceruri întunecate de iarnă, un coridor cenușiu de bijuterii, blănuri și toată puterea și melancolia bogăției.

Ce aveam? m-am gândit, în timp ce traversam Madison Avenue[344] împreună cu Kitsey, în paltonul ei roz Prada care i se legăna exuberant în mulțime. De ce îi reproșam că nu părea bântuită de moartea lui Andy și a tatălui lor, că își vedea de viața ei?

Dar – apucând-o de cot, răsplătit cu un zâmbet radios – m-am simțit din nou ușurat, pe moment, și distras de la grijile mele. Trecuseră opt luni de când îl abandonasem pe Reeve în restaurantul acela din Tribeca; nimeni nu luase încă legătura cu mine referitor la piesele false pe care le vândusem, deși eram gata să-mi recunosc greșeala dac-ar fi făcut-o: lipsa de experiență, eram nou în domeniu, uitați banii înapoi, domnule, și vă rog să primiți scuzele mele. Noaptea, întins în pat, treaz, încercam să mă liniștesc spunându-mi că, dacă gluma avea să se îngroașe, cel puțin nu lăsasem o urmă prea adâncă: încercasem să nu fabric mai multe documente decât era nevoie, iar la piesele mai mici oferisem o reducere pentru plata integrală în numerar.

Și totuși. Și totuși. Nu era decât o chestiune de timp. Odată ce primul client făcea pasul, avea să urmeze o avalanșă. Și, de parcă nu era deja suficient de rău că-i distrugeam reputația lui Hobie, în clipa în care aveam să primesc atât de multe cereri de returnare a banilor încât n-aveam să mai fiu în stare să plătesc, aveau să înceapă procesele: procese în care Hobie, coproprietar al firmei, urma să fie și el chemat. Și avea să fie greu să conving tribunalul că el n-avusese habar de ceea ce făceam eu, mai ales în privința anumitor obiecte pe care le vândusem cu titlu de rarități extrem de valoroase – și, dacă era s-o spun pe șleau, nu eram sigur nici măcar că Hobie avea să se apere cum trebuie dacă asta ar fi însemnat să mă lase să mă descurc singur. E drept că o bună parte dintre oamenii cărora le vândusem piesele aveau atât de mulți bani încât nu dădeau o ceapă degerată pe mine. Și totuși. Și totuși. Când avea cineva să se hotărască să se uite sub șezutul scaunelor acelora Hepplewhite de sufragerie (de pildă) și să observe că nu erau toate la fel? Că textura lemnului se deosebea, că picioarele nu se potriveau? Sau să ducă o masă să fie evaluată independent și să afle

că furnirul era de un tip care nu se folosea – sau nu se inventase încă – la 1770? În fiecare zi mă întrebam când și cum avea să iasă la iveală prima șarlatanie: o scrisoare de la un avocat, un apel telefonic din secția de mobilă americană de la Sotheby's, vreun decorator sau un colecționar năpustindu-se în magazin să mă ia la întrebări, Hobie coborând de la etaj, uitați ce este, avem o problemă aici, puteți să veniți un moment?

Dacă vestea distrugătoare despre matrapazlâcurile mele ieșea la iveală înainte de nuntă, nu știam prea bine ce avea să se întâmple. Era mai mult decât puteam îndura să ghicesc. Poate că nunta n-ar mai fi avut loc. Și totuși, pentru Kitsey și pentru doamna Barbour, ar fi fost încă mai crud dacă lucrurile ieșeau la suprafață după aceea, în special pentru că familia nu mai era nici pe departe atât de avută ca pe vremea când trăia domnul Barbour. Aveau probleme cu lichiditățile. Banii fuseseră puși în fonduri de investiții. Doamna Barbour trebuise să păstreze câțiva angajați doar cu jumătate de normă, iar celorlalți să le dea drumul. Domnul Barbour – așa cum îmi mărturisise Platt când încercase să mă mai momească și cu alte antichități din apartament – o luase nițel razna spre sfârșit și investise mai bine de cincizeci la sută din portofoliu în VistaBank, un monstru bancar comercial, din „motive sentimentale" (stră-străbunicul domnului Barbour fusese președinte al uneia dintre băncile fondatoare, în Massachusetts, care-și pierduse de multă vreme numele după ce fuzionase cu Vista). Din nefericire, VistaBank încetase să mai plătească dividende și cedase cu puțin timp înainte de moartea domnului Barbour. De aceea doamna Barbour își redusese drastic contribuțiile la organizațiile caritabile cu care fusese cândva atât de generoasă; de aici și slujba lui Kitsey. Iar serviciul lui Platt în redacția micii edituri de bun gust, așa cum îmi amintea deseori când era

cherchelit, îi aducea mai puțin decât îi dădea, în vremurile lor bune, mama lui menajerei. Dacă lucrurile se înrăutățeau, eram sigur că doamna Barbour avea să facă tot ce-i stătea în puteri să mă ajute; iar Kitsey, ca soție a mea, avea să fie obligată să mă ajute indiferent dacă voia sau nu. Dar ar fi fost o manevră murdară din partea mea, mai ales de când laudele abundente ale lui Hobie îi convinseseră pe toți (mai ales pe Platt, îngrijorat de situația financiară precară a familiei) că eram un fel de magician în materie de bani, care avea să vină în ajutorul surorii lui.

— Tu știi cum *să faci* bani, îmi spusese el fără menajamente, când îmi povestise cât de încântați fuseseră toți că Kitsey se căsătorea cu mine, în locul cine știe cărui trântor dintre cei cu care se știa că mai umblase. Ea nu știe.

Dar cel care mă îngrijora cel mai tare era Lucius Reeve. Deși nu mai primisem niciun telefon de la el referitor la scrin, în vară începuse să-mi vină o serie de scrisori neliniștitoare: scrise de mână, nesemnate, pe carduri de corespondență cu margine albastră, cu numele tipărit în antet în clișeu de cupru: LUCIUS REEVE.

Se împlinesc curând trei luni de când am făcut ceea ce, după toate standardele, este o propunere decentă și corectă. Cum e posibil ca ea să fie socotită altfel decât întru totul convenabilă?

Și, mai târziu:

Au mai trecut opt săptămâni. Cred că dilema mea e de înțeles. Frustrarea amenință să se apropie de cote maxime.

Și apoi, după trei săptămâni, un singur rând:
Tăcerea aceasta este inacceptabilă.

Scrisorile îmi rodeau mințile, deși încercam să mi le scot din gând. De fiecare dată când mi le

aminteam – lucru care se întâmpla deseori și imprevizibil, în mijlocul unei mese, cu furculița aproape de buze – era ca și cum cineva mă smulgea visului cu o palmă. În van încercam să-mi amintesc că afirmațiile lui Reeve de la restaurant fuseseră lipsite de orice temei. A-i răspunde, în orice fel, ar fi fost o prostie. Singurul lucru pe care-l puteam face era să-l ignor ca pe un cerșetor agresiv de pe stradă.

Dar apoi se întâmplară două lucruri în succesiune rapidă. Urcasem să-l întreb pe Hobie dacă voia să iasă la cină – „Sigur, stai puțin!", spusese el; își sorta corespondența pe bufet, cu ochelarii cocoțați pe vârful nasului.

— Hmmm, spuse, întorcând un plic ca să se uite pe față.

Îl deschise și citi cardul dinăuntru, ținându-l la un braț distanță ca să mijească ochii pe deasupra ramelor, apoi aducându-l mai aproape.

— Ia uite-aici! spuse și-mi înmână foaia de carton. Despre ce e asta?

Cu scrisul lui care-mi era deja mult prea familiar, Reeve scrisese numai două propoziții: nicio adresare, nicio semnătură.

Această amânare începe să devină contraproductivă. Nu putem întreprinde ceva în spiritul propunerii pe care i-am făcut-o mai tânărului dumneavoastră partener, întrucât niciunul nu aveți nimic de câștigat rămânând în această fundătură?

— Of, Doamne! am făcut, punând misiva pe masă și ferindu-mi privirea. Nu pot să cred!

— Ce-i?

— Tipul cu scrinul.

— Aha! spuse Hobie. Își potrivi ochelarii și mă privi tăcut. A încasat cecul ăla?

Mi-am trecut mâna prin păr.

— Nu.

— Ce propunere ți-a făcut? Despre ce vorbește?

— Păi… M-am dus la chiuvetă să iau un pahar cu apă, un vechi truc al tatei, când avea nevoie de câteva clipe să-și găsească stăpânirea de sine. N-am mai vrut să te deranjez, dar tipul e o adevărată pacoste. Am început să-i arunc scrisorile fără să le mai deschid. Dacă mai primești vreuna, te sfătuiesc s-o azvârli direct la coș.

— Ce vrea?

— Păi… robinetul era zgomotos. Mi-am umplut paharul. Cum să-ți spun? M-am întors, mi-am șters mâna de frunte. E o aiureală completă. I-am scris un cec, după cum ți-am spus. Pentru o sumă mai mare decât ceea ce a plătit el.

— Deci care e problema?

— Ideea e – am luat o înghițitură de apă – că, din păcate, el avea altceva în cap. Are impresia… oricum, are impresia că noi aici avem o linie de asamblare și vrea să intre și el pe fir. Așa că, în loc să-mi încaseze cecul, a convins o femeie mai în vârstă, care are asistente medicale non-stop, și vrea să folosim apartamentul ei ca să…

Hobie ridică din sprâncene.

— … „plantăm” lucruri?

— Exact, am spus, bucuros că el rostise cuvântul. „A planta” era un aranjament oneros prin care antichități false sau de calitate inferioară erau instalate în locuințe private – de multe ori, aparținând unor bătrâni – pentru a fi vândute șacalilor care se adunau lângă patul lor de moarte, profitori atât de nerăbdători s-o jupoaie pe biata femeie care abia mai respira în cortul cu oxigen încât nu-și dădeau seama că erau ei înșiși jupuiți. Când am încercat să-i dau banii înapoi, asta a fost contraoferta lui. Noi să-i furnizăm piesele. Împărțim banii jumajuma. De atunci mă tot hărțuiește.

Hobie părea interzis.

— E complet absurd.

— Da – am închis ochii și m-am ciupit de nas dar tipul e foarte insistent. De asta te sfătuiesc să…

— Cine e femeia asta?

— O femeie, o rudă bătrână, nu știu.

— Cum se numește?

Mi-am dus paharul la tâmplă.

— Nu știu.

— Aici? în New York?

— Așa presupun. Nu-mi plăcea direcția în care se îndrepta ancheta lui Hobie. Oricum ar fi – te rog să arunci mizeria aia la gunoi. Îmi pare rău că nu ți-am spus până acum, dar chiar n-am vrut să te mai îngrijorez. O să obosească dacă nu-i dăm atenție.

Hobie se uită la cârd, apoi la mine.

— O să păstrez chestia asta. Nu, spuse el răstit, pentru că voiam să-l întrerup, e mai mult decât suficientă ca să ne ducem cu ea la poliție, dacă va fi nevoie. Nu-mi pasă de scrin – nu, nu, spuse el, ridicând o mână ca să mă facă să tac, așa nu merge, tu ai vrut să îndrepți lucrurile, și el încearcă să te facă părtaș cu de-a sila la o afacere ilegală. De când durează chestia asta?

— Nu știu. De vreo două luni, poate, am spus, pentru că el continua să se uite la mine.

— Reeve. Studie cârdul pe sub sprâncenele încruntate. O s-o întreb pe Moira. Moira era numele mic al doamnei DeFrees. Te rog să-mi spui dacă-ți mai scrie.

— Sigur.

Nu voiam nici măcar să mă gândesc ce s-ar fi putut întâmpla dacă doamna DeFrees îl cunoștea cumva pe Lucius Reeve sau auzise măcar de el, dar, din fericire, n-am mai auzit nimic în privința aceasta. Părea că avusesem un noroc pur și simplu chior că scrisoarea trimisă lui Flobie fusese atât de ambiguă. Dar amenințarea din spatele ei era limpede. Ar fi fost o prostie să-mi fac griji că Reeve avea să-și țină promisiunea de a mă deferi justiției, deoarece – simțeam nevoia să-mi

amintesc întruna mie însumi – singura lui șansă de a obține tabloul pentru sine era să-mi lase libertatea să-l scot la iveală.

Și totuși, în mod pervers, situația aceasta nu făcea decât să mă facă să tânjesc și mai tare după tablou, să-mi doresc să mă uit la el oricând aș fi vrut. Deși știam că e imposibil, mă gândeam încă la el. Oriunde priveam, în fiecare apartament în care intram cu Kitsey să-l vizitez, vedeam posibile ascunzători: bufete înalte, cămine false, grinzi late la care se putea ajunge numai cu o scară foarte înaltă, podele de lemn din care puteam desprinde cu ușurință scânduri. Noaptea zăceam cu privirea țintă în întuneric, fantazând despre un cabinet special, armat, unde aș fi putut să-l încui în siguranță, sau, încă mai absurd, un dulap secret, cu temperatură controlată, de Barbă Albastră, încuiat cu un lacăt cu cifru.

Al meu. Al meu. Teamă, idolatrie, tezaurizare. Plăcerea și teroarea fetișului. Întru totul conștient de nebunia mea, îmi descărcasem imagini ale tabloului pe computer și pe telefon ca să mă pot delecta cu ele în privat, trăsăturile de penel redate digital, o fărâmă din lumina solară a secolului al XVII-lea comprimată în puncte și pixeli, dar, cu cât culoarea era mai pură, cu cât senzația de impasto era mai intensă, cu atât îmi doream mai cu nesaț obiectul însuși, tabloul – de neînlocuit, triumfător, scăldat în lumină.

Un mediu lipsit de praf. Securitate douăzeci și patru de ore. Deși încercam să nu mă gândesc la austriacul care ținuse o femeie închisă în subsol timp de douăzeci de ani[345], aceasta era, din păcate, metafora care-mi venea în cap. Dacă muream? Dacă mă lovea un autobuz? Oare pachetul acela diform putea fi luat drept gunoi și aruncat în incinerator? De trei sau patru ori sunasem anonim la firma de depozitare ca să mă asigur de ceea ce știam deja din vizitele pe care le făceam obsesiv pe site-ul lor: temperatura și umiditatea erau garantate

între limitele acceptate pentru conservarea operelor de artă. Uneori, când mă trezeam, totul părea un vis, cu toate că îmi aminteam cât de curând că nu era.

Dar era imposibil să concep măcar să mă duc la depozit cu Reeve ca o pisică pe urmele mele. Trebuia să stau locului. Din nefericire, în trei luni trebuia din nou să plătesc chiria; și, date fiind împrejurările, nu avea niciun sens să mă duc acolo s-o plătesc în persoană. Ideea era să-l rog pe Grișa sau pe unul dintre băieți să se ducă și să mi-o plătească, în bani gheață, lucru pe care eram convins că l-ar fi făcut fără să-mi pună întrebări. Dar apoi se întâmplase un al doilea lucru nefericit: cu numai câteva zile înainte, Grișa mă șocase de-a dreptul apropiindu-se tiptil de mine, cu capul plecat pe-o parte, în timp ce eram singur în magazin, adunând chitanțele de la sfârșitul săptămânii, și spunând:

— Domnule maior, trebuie să stau pe jos.

— Serios?

— Ești în sigur?

— Poftim?

Uneori, între idiș și rusa lui de mahala, însăilate în accentul stâlcit de Brooklyn și împănate cu argoul împrumutat din muzica rap, expresiile lui Grișa nu reușeau să se transforme în nimic inteligibil pentru mine.

El pufni zgomotos.

— Nu cred că înțelegi corect, frățioare. Voiam să întreb dacă totul e în regulă la tine. Cu legea.

— Stai o clipă! am spus – eram în mijlocul unei coloane de cifre – și apoi am ridicat ochii din calculator: Stai, ce tot spui tu acolo?

— Tu fratele meu, nu condamn și nu judec. Vreau doar să știu, bine?

— De ce? Ce s-a întâmplat?

— Niște tipi se plimbă pe la magazin, stau cu ochii pe el. Știi ceva despre asta?

— Cine? am aruncat o privire pe fereastră. Ce? Când ai văzut?

— Voiam să te întreb. Mi-a fost frică să mă duc în Borough Park[346] să mă întâlnesc cu vărul meu Ghenka pentru o afacere care face el – mi-a fost frică să nu vine băieții ăia după mașina mea.

— După mașina ta?

Grișa dădu din umeri.

— De vreo patru-cinci ori deja. Ieri, când am coborât din dubă, iar am văzut unul care stătea în față de magazin, dar s-a dus mai departe pe stradă. Blugi, mai bătrân, foarte sportiv îmbrăcat. Ghenka nu știe nimic, dar i-e foarte frică, îți zic, avem niște afaceri împreună și m-a rugat să întreb ce știi. Nu spune niciodată nimic, numai stă și așteaptă. Nu știu dacă nu sunt afacerile tale cu șvațărul[347], spuse el discret.

— Nu.

Șvațărul era Jerome; nu-l mai văzusem de câteva luni.

— Bun, îmi pare rău că eu îți spun primul, dar mă gândesc că poate poliția miroase ceva. Mike a observat și el. A crezut că din cauză că el nu plătește pensie alimentală. Dar tipul stă și se plimbă, nu face nimic.

— De când se întâmplă chestia asta?

— Cine știe? Dar o lună cel puțin. Mike zice mai mult.

— Data viitoare când îl vezi, mi-l arăți și mie?

— Poate e detectiv particular.

— De ce spui asta?

— Pentru că parcă arată mai mult ca un fost polițai. Mike crede că tipul irlandez, ei știu la poliție, Mike zice că arăta mai bătrân, ca polițist pensionar poate.

— Aha, am spus, gândindu-mă la tipul spătos pe care îl văzusem de la fereastra mea.

Îl mai zărisem de vreo patru-cinci ori după aceea, sau pe cineva care arăta ca el, adăstând în fața magazinului în timpul orelor de program –

întotdeauna când eram cu Hobie sau cu un client, moment nepotrivit ca să mă iau de el deși arăta atât de inofensiv, cu hanoracul lui cu glugă și în bocanci, încât doar cu greu puteam fi sigur. O dată – asta mă speriase rău – văzusem un tip care semăna cu el zăbovind în fața blocului unde locuia familia Barbour, dar, când mă uitasem mai bine, mă convinsesem că nu era omul meu.

— Se învârtește pe aici de o vreme. Dar asta… Grișa se opri – în mod normal eu nu spun nimic, poate nu înseamnă nimic –, dar ieri…

— Ieri ce? Zi! am insistat, căci el se scărpina la ceafă și își ferea privirea vinovat.

— Alt tip. Diferit. L-am mai văzut înainte, afară. Dar ieri a venit în magazin și a întrebat de tine cu nume. Și nu mi-a plăcut deloc cum arăta.

M-am îndreptat de spate în scaun. Mă întrebam când avea să-și pună în cap Reeve să ne facă el însuși o vizită.

— N-am vorbit cu el. Eram plecat – dând din cap –, încărcăm duba. Dar l-am văzut intrând. Un tip de observat. Bine îmbrăcat, dar nu ca un client. Tu erai la masă, și Mike era singur în magazin – tipul vine, întreabă, Theodore Decker? Deci, tu nu erai, și Mike zice nu. „Unde este?" O grămadă mare de întrebări despre tine, adică lucrezi aici, locuiești, cât timp, unde ești, tot felul.

— Hobie unde era?

— Nu voia cu Hobie. Voia cu tine. Pe urmă – trase o linie pe tăblia biroului cu degetul – iese afară. Se plimbă pe lângă magazin. Se uită aici, acolo. Se uită peste tot. Asta am văzut eu de unde am fost, peste drum. Mi s-a părut ciudat. Și… Mike nu ți-a spus nimic pentru că a zis că poate ceva personal, „mai bine nu te-amesteci", dar l-am văzut și eu pe tipul și am zis mai bine să știi. Pentru că, știi cum e, cine seamănă se vede de departe.

— Cum arăta? Am întrebat și apoi, pentru că Grișa nu răspundea: Un tip mai în vârstă? Solid?

Cu părul alb?

Grișa scoase un sunet exasperat.

— Nu, nu, nu! Dădu din cap cu fermitate. Nu era niciun tataie.

— Atunci cum arăta?

— Arăta ca un tip cu care nu vrei să te bați, serios!

În tăcerea care urmă, Grișa își aprinse o țigară Kool și îmi oferi și mie una.

— Deci, ce vrei să fac, domnule maior?

— Scuze?

— Crezi că eu și Ghenka să ne facem probleme?

— Nu cred. În regulă, am spus, lovind puțin stângaci palma triumfătoare pe care mi-o întinse s-o plesnesc, Bine, dar vrei să-mi faci o favoare? Vrei să vii să mă chemi dacă mai vezi vreodată pe vreunul din ei?

— Bineînțeles. Grișa făcu o pauză și mă privi critic. Ești sigur că eu și Ghenka nu avem de ce să facem probleme?

— Păi, nu știu cu ce vă ocupați, nu?

Grișa scoase o batistă murdară din buzunar și se șterse la nasul vinețiu.

— Nu-mi place răspunsul ăsta de la tine.

— Ei, ai grijă, oricum! Pentru orice eventualitate.

— Domnule maior, și la tine la fel.

4.

O mințisem pe Kitsey; n-aveam nimic de făcut. Lângă intrarea în Barneys, ne-am sărutat de rămas-bun la colțul lui Fifth Avenue și ea s-a întors la Tiffany's să se uite la cristale – nici măcar nu ajunseserăm până acolo, iar eu m-am dus să iau metroul. Dar, în loc să mă amestec în șuvoiul de cumpărători care se scurgea pe scări către stație,

m-am simțit atât de gol pe dinăuntru și de absent, atât de obosit și de pierdut, și de răscolit, încât m-am oprit să mă uit în vitrina murdară a restaurantului Subway Inn, chiar peste drum de rampa de încărcare de la Bloomingdale's, o deformare a timpului luată direct din *Un weekend pierdut*[348] și neschimbată de pe vremea când tata era alcoolic. Afară, neoane de film noir. Înăuntru, aceiași pereți roșii mânjiți, mese lipicioase, gresie spartă pe jos, un miros intens de dezinfectant și un barman cu siluetă concavă cu o cârpă pe umăr, turnând o băutură pentru un individ cu ochii injectați care stătea singur la bar. Mi-am amintit cum eu și mama îl pierduserăm cândva pe tata la Bloomingdale's și cum – în mod misterios pentru mine, la vremea aceea, ea știuse să iasă din magazin, să traverseze strada și să-l găsească acolo, dând de dușcă rânduri de whisky de patru dolari pahărelul împreună cu un camionagiu și un tataie cu o bandană pe cap care părea un boschetar. Stătusem să-i aștept în ușă, copleșit de damful de bere stătută și fascinat de întunericul cald și secretos al localului, de lucirea ca de zonă crepusculară a tonomatului de muzică și de sala de jocuri Big Buck Hunter care clipea undeva în fund – „Ah, mirosul ăsta de bărbați bătrâni și de disperare!" spusese mama crispată, strâmbând din nas când ieșise din bar cu sacoșele de cumpărături și mă prinsese de mână.

Un pahărel de Johnnie Walker Black pentru tata. Poate două. De ce nu? Cotloanele întunecate ale barului păreau calde, amicale, aveau aura aceea sentimentală a alcoolului care te făcea să uiți pentru o clipă cine erai și cum ajunseseși aici. Dar, în ultimul moment, tresărind în ușă, încât barmanul îmi aruncă o privire scurtă, m-am întors și am plecat mai departe.

Lexington Avenue. Un vânt umed. După-amiaza era jilavă și sumbră. Am trecut pe lângă stația de autobuz de pe Fifty-First Street, apoi pe lângă cea

de pe Fifty-Second și am mers mai departe, ca să-mi limpezesc mințile. Blocuri de apartamente de un alb murdar. Mulțimi interminabile pe stradă, brazi luminați scânteind sus, pe balcoanele apartamentelor de la ultimul etaj și muzică de Crăciun revărsându-se lenește din magazine, și, în timp ce mă amestecam și iar mă despărțeam de mulțime, am avut un sentiment ciudat că eram deja mort, că mă mișcam pe un trotuar cenușiu mult mai vast decât ar fi putut cuprinde vreodată strada sau chiar orașul, că sufletul mi-era desprins de corp și că plutea printre alte suflete într-o ceață ușoară undeva între trecut și prezent, culoarea verde, culoarea roșie, pietoni individuali ale căror capete se legănau deasupra mulțimii, ciudat de izolați și de singuratici în fața ochilor mei, fețe inexpresive conectate la căști minuscule, privind fix drept înainte, buze care se mișcau tăcute, vacarmul orașului înmuiat și înăbușit sub cerul jos, strivitor, de culoarea granitului, care atenua zgomotele de pe stradă, gunoaie și standuri cu ziare, beton și burniță, o atmosferă hibernală gri, murdară, atârnând ca un pietroi.

Mă gândisem, când scăpasem cu bine din bar, că puteam să merg să văd un film, că poate singurătatea unui cinematograf avea să mă readucă pe linia de plutire, o proiecție de zi, cu sala aproape goală, a unui film aflat la sfârșitul carierei sale de public. Dar, atunci când, amețit și fonfăind de frig, am ajuns la cinematograful de la intersecția dintre Second și Thirty-Second, filmul polițist francez pe care voiam să-l văd începuse deja, la fel și filmul de aventuri despre o identitate furată. Nu-mi rămânea decât un grup de filme de Crăciun și de comedii romantice insuportabile: afișe cu mirese mânjite din cap până-n picioare, cu domnișoare de onoare care se băteau între ele, un tătic îngrozit cu o scufie de Moș Crăciun pe cap și doi bebeluși care-i urlau în brațe.

Taxiurile începeau să se ocupe. Mult deasupra străzii, în după-amiaza întunecată, luminile ardeau în blocuri de birouri și de apartamente solitare. Cotind, am mers mai departe spre sud, fără să am o idee clară încotro mă îndreptam și de ce, și, pășind, aveam senzația ciudat de seducătoare că mă desfăceam, mă destrămam fir cu fir, că zdrențe și cârpe cădeau de pe mine chiar în timp ce traversam Thirty-Second Street, și mă lăsam purtat de fluxul pietonilor de la ora de vârf, și treceam de la un moment la altul.

În următorul cinematograf, la vreo zece–douăsprezece străzi mai încolo, aceeași poveste: filmul despre agentul CIA începuse, la fel și biografia unei vedete de cinema a anilor ’40, despre care citisem recenzii bune; polițistul franțuzesc avea să fie abia peste o oră și jumătate, și, în afară de cazul când voiam să văd povestea unui psihopat sau o dramă cutremurătoare de familie, nu-mi rămâneau decât mirese, petreceri de burlaci, scufii de Moș Crăciun și Pixar.

Când am ajuns la cinematograful de pe Seventeenth Street, nici nu m-am mai oprit la casa de bilete, ci am trecut mai departe. Nu știu cum, într-un mod misterios, în timp ce traversam Union Square, luat pe sus de un vârtej întunecat care mă lovise din senin, ajunsesem la concluzia că trebuia să-l sun pe Jerome. Ideea îmi dăduse o bucurie mistică, o senzație de mortificare hieratică. Avea oare să aibă ceva pastile luat așa din scurt sau trebuia să cumpăr drogurile clasice? Nu-mi păsa. Nu mai luasem nimic de luni de zile, dar, din cine știe ce motiv, o seară în care să picotesc, semiconștient, în dormitorul meu de la Hobie începuse să mi se pară răspunsul perfect la luminile de sărbători, la puhoiul de oameni de pe stradă, la necontenitele clopote de Crăciun, cu rezonanța lor funerară morbidă, la caietul roz-bombon al lui Kitsey, cumpărat de la un magazin sofisticat de papetărie, pe paginile căruia, la

margini, scria DOMNIȘOARE DE ONOARE, INVITAȚI, REPARTIZARE PE MESE, FLORI, MAGAZINE, LUCRURI DE FĂCUT ȘI RESTAURANT.

Lumina semaforului se schimbase, aproape că pășisem pe stradă în fața unei mașini. Dându-mă repede înapoi, am alunecat și aproape am căzut. N-avea rost să insist asupra sentimentului de teroare irațională pe care mi-l inspira ideea unei nunți cu sute de invitați – spații închise, claustrofobie, mișcări bruște, peste tot semne care-mi stârneau fobiile, cine știe cum, metroul nu mă deranja atât de tare, era vorba mai degrabă de clădiri aglomerate, unde așteptam tot timpul să se întâmple ceva, izbucnirea de fum, bărbatul alergând undeva pe margine, nu suportam nici măcar să stau într-un cinematograf dacă erau mai mult de zece – cincisprezece persoane în sală, făceam cale întoarsă cu biletul plătit și ieșeam fără comentarii. Și totuși, ceremonia aceasta enormă, greoaie, în biserica plină până la refuz, țâșnea peste tot în jurul meu ca o mulțime adunată să se bată cu perne pe stradă. Aveam să înghit câteva calmante puternice și s-o rabd, nădușind pe sub costum, până la capăt.

Apoi, pe lângă asta, speram ca vacarmul social crescând pe valurile căruia mă clătinasem în ultima vreme ca o bărcuță într-un uragan avea să se potolească, după nuntă, pentru că singurul lucru pe care mi-l doream, de fapt, era să revin la zilele senine de vară când o avusesem pe Kitsey numai pentru mine: mese singuri la restaurant, filme văzute în pat. Invitațiile și întâlnirile cu prietenii la care participam constant mă uzau nervos: vâltoarea schimbătoare, multicoloră, a prietenilor ei, serile pline de oameni și sfârșiturile de săptămână aglomerate pe care le traversam cu ochii și pumnii strânși, disperați: Linsey? nu, Lolly? scuze… iar ea este…? Frieda? Bună, Frieda, și… Trev? Trav? Îmi pare bine! Stăteam politicos la mesele lor lungi

de lemn, pe bănci fără spătar, bând până uitam de mine în timp ce ei pălăvrăgeau despre casele lor de la țară, despre consiliile studențești din care făceau parte, despre școlile din cartierul lor, despre programe de gimnastică la sală – exact, o tranziție treptată de la alăptatul la sân, deși în ultima vreme am avut câteva schimbări majore în programul de somnic, cel mai mare abia anul ăsta merge la grădiniță, culorile toamnei în Connecticut sunt absolut fabuloase, a, da, bineînțeles, facem în fiecare an o excursie numai pentru fete, dar cele pentru băieți sunt de două ori pe an, la Vail[349], în Caraibe, anul trecut am fost la pescuit în Scoția și am descoperit câteva terenuri de golf super – dar ah, corect, Theo, tu nu joci golf, nu schiezi, nu mergi cu iahtul, nu-i așa?

„Îmi pare rău, nu”. Mintea de grup (bancuri savurate în circuit închis, toată lumea îngrămădită în jurul filmulețelor făcute în vacanță pe iPhone) acționa atât de puternic, încât mi-era greu să-mi închipui pe vreunul din ei mergând la film singur sau mâncând singur într-un restaurant; uneori, în particular, atitudinea bărbaților, uniți parcă într-un comitet binevoitor, îmi dădea senzația vagă că mi se lua un interviu pentru un post. Iar femeile însărcinate? „Ah, Theo, uite cât e de dulce!”, Kitsey întindea dintr-odată spre mine bebelușul unei prietene, iar eu săream câțiva pași în spate, ca la atingerea unui chibrit aprins.

— Mda, uneori nouă ne trebuie ceva timp să ne obișnuim, îmi spusese Race Goldfarb cu un aer satisfăcut, observându-mi stinghereala, ridicând glasul ca să acopere bocetul și viermuiala nou-născuților din secțiunea păzită de bone a camerei de zi. Dar dă-mi voie să-ți spun, Theo, că, atunci când îl ții pe zgâmboiul ăla în brațe pentru prima dată (bătând ușor cu palma burta umflată a nevestei), ți se înmoaie inima. Când am văzut-o pe Blaine (o fetiță cu o față lipicioasă, care se poticnea mai degrabă dezagreabil printre

picioarele lui) și m-am uitat în ochișorii ei albaștri… ochișorii ăia albaștri ca cerul senin, ceva s-a schimbat *definitiv* în mine. M-am *îndrăgostit* pur și simplu. M-am simțit… știi cum? mi-am zis: „Hei, piticuțo! tu ai să mă înveți cum să trăiesc!” Și îți spun, când a zâmbit prima oară, m-am topit ca untul la soare, fiindcă asta e, nu-i așa, Lauren?

— Sigur, am spus politicos, ridicându-mă să-mi mai torn un pahar mare de votcă din bucătărie.

Tata fusese și el la fel de scârbos în preajma gravidelor (fusese de fapt dat afară de la o slujbă din cauza comentariilor nefericite pe tema asta; replicile lui sarcastice despre „lăptărese” nu le căzuseră tocmai bine celorlalți) și, departe de a poseda înțelepciunea de „a se topi ca untul la soare”, nu suportase nici el niciodată copiii sau bebelușii, cu atât mai puțin scenele afectuoase între părinți, femeile cu zâmbete tâmpe pipăindu-și burțile și bărbații cu nou-născuți legați la piept, ieșea să fumeze sau se furișa mohorât pe margini, și, de fiecare dată când era silit să participe la vreun eveniment la școală sau la vreo petrecere de copii, arăta ca un traficant de droguri. Se părea că moștenisem chestia asta de la el și, cine știe, poate și de la Bunicu’ Decker, dezgustul acesta violent față de procreație care-mi vuia în sânge, pentru că îl simțeam înnăscut, imanent, genetic.

Să moțăi toată noaptea. Euforia, senzația întunecată din cerul gurii. Nu, mulțumesc, Hobie, am mâncat deja, cred că o să mă duc să mă bag în pat cu o carte. Lucrurile despre care vorbeau oamenii aceștia, chiar și bărbații… Numai gândul la noaptea pe care o petrecusem la familia Goldfarb mă făcea să-mi doresc să ajung atât de hait, încât să nu mă mai pot ține pe picioare.

În timp ce mă apropiam de Astor Place – africani bătând la tobe, bețivani care se certau, norișori de fum parfumat de la un vânzător de pe stradă – am simțit că-mi revine buna dispoziție. Toleranța la droguri îmi scăzuse probabil

vertiginos. Numai una sau două pilule pe săptămână, care să mă ajute să trec cu bine peste partea cea mai rea a socializării, și asta numai când aveam neapărată nevoie. În locul medicamentelor pe care le luasem la greu și care nu-mi făceau nimic bun; când luam opiate eram relaxat, tolerant, dispus la orice, puteam să rabd cu eleganță situații insuportabile, să ascult ore întregi orice fel de cretinisme plictisitoare și ridicole fără să-mi vină să ies naibii de acolo și să-mi trag un glonț în cap.

Dar nu-l mai sunasem pe Jerome de multă vreme, și când m-am furișat sub cadrul ușii unui magazin de skate să fac apelul, a intrat direct mesageria vocală, unde am auzit o voce automată care nu semăna cu a lui.

Își schimbase numărul? m-am gândit, începând să mă îngrijorez după a doua tentativă. Tipii de genul lui Jerome – mi se întâmplase și cu Jack, înaintea lui – puteau să dispară brusc din peisaj chiar și dacă țineai constant legătura cu ei.

Neștiind ce să fac, am luat-o pe St. Mark spre Tompkins Square. Deschis non-stop. Interzis celor sub douăzeci și unu de ani. În sud, departe de apăsarea zgârie-norilor, vântul bătea mai tăios, și totuși cerul era mai deschis, simțeam că respir mai ușor. Țipi musculoși care plimbau perechi de buldogi, fete tatuate, à la Bettie Page{350}, în rochii mulate sub genunchi, boxeri de cartier cu pantaloni evazați, cu tivul zdrențuit, care le cădeau peste tocuri, cu dantura găurită și pantofi înfășurați în scoci. Pe trotuar, la ieșirea din magazine, rastele cu ochelari de soare, brățări cu cranii și peruci multicolore de travestiți. Pe undeva cineva împărțea narcomanilor ace de unică folosință, poate chiar în mai multe locuri, dar nu știam unde; tipii de pe Wall Street se aprovizionau tot timpul de la vânzătorii de stradă, dacă te luai după ce spunea lumea, dar eu nu eram suficient de isteț să-mi dau seama unde să mă duc sau pe cine să abordez, și, în plus, cine mi-ar fi vândut mie, un

necunoscut cu ochelari cu ramă de os și tunsoare elegantă, îmbrăcat ca pentru cumpărături de nuntă alături de Kitsey?

O inimă neliniștită. Fetișismul secretelor. Oamenii aceștia înțelegeau – ca și mine – aleile dosnice ale sufletului, șoaptele și umbrele, banii trecuți din mână în mână, parola, codul, dublul, toate consolările ascunse care ridicau viața deasupra banalului și o făceau să merite trăită.

Jerome îmi povestise la un moment dat – mă oprisem pe trotuar lângă un restaurant ieftin de sushi ca să mă orientez – despre un bar, o tendă roșie, pe lângă St. Mark, poate pe Avenue A? Venea întotdeauna de acolo sau se oprea în drum spre mine. Barmanița vindea pe sub mână de la tejghea clienților care nu ezitau să plătească dublu numai ca să nu fie văzuți cumpărând pe stradă. Jerome îi aproviziona constant. O chema – da, îmi aminteam! – Katrina. Dar fiecare a doua ușă în zona asta părea să fie intrarea într-un bar.

Am luat-o spre nord pe Avenue A și apoi spre sud pe First; am intrat în primul bar care avea o tendă vag roșiatică – de fapt, un soi de bronz bilios, dar care fusese poate cândva roșie – și am întrebat;

— Katrina lucrează aici?

— Nu, îmi spuse fata cu păr ca focul de la tejghea, fără să ridice măcar privirea în timp ce turna o halbă.

Femei cu toate lucrurile îngrămădite în cărucioare de cumpărături, adormite cu capul pe legături de haine. O vitrină cu madone și figurine de Ziua Morților[{351}] presărate cu sclipici. Stoluri cenușii de porumbei bătând neauzit din aripi.

— Știu la ce te gândești, știu la ce te gândești, am auzit o voce joasă în ureche…

M-am întors și am văzut un bărbat de culoare – între două vârste, trupeș, cu un zâmbet larg pe față și un canin de aur, care îmi vârî în mână o carte de vizită: TATUAJE BODY ART PIERCING.

Am râs – și el la fel, cu un râs gros din tot corpul, savurând amândoi gluma, apoi am strecurat cartea de vizită în buzunar și am plecat mai departe. Dar, o clipă mai târziu, mi-a părut rău că nu-l întrebasem unde aș fi putut să găsesc ceea ce căutam. Chiar dacă nu mi-ar fi spus, aș fi zis, după cum arăta, că trebuia să știe.

Piercing, acupunctură, masaj la tălpi. Cumpărăm aur, cumpărăm argint. Mai mulți copii gălbejiți și apoi, mai departe, de una singură, o fată livid㠂, cu codițe rasta, cu un cățel murdar și un carton în mână, atât de uzat, încât n-am putut să citesc ce scria. Tocmai mă scotoceam vinovat prin buzunare după mărunțiș – agrafa de prins banii pe care mi-o dăduse Kitsey era prea strânsă, nu reușeam să scot bancnotele de sub ea, în timp ce mă chinuiam mi-am dat seama că toată lumea se uita la mine, și apoi – „hei!” am strigat, dându-mă înapoi, când câinele rânji și se repezi, pocnind din dinți și înșfăcându-mi tivul pantalonilor în dinții ascuțiți ca acele.

Toată lumea râdea – copiii, un vânzător de stradă, un bucătar cu plasă de păr care ședea pe o scară de la intrare, vorbind la telefon. Eliberându-mi în cele din urmă tivul pantalonilor – iarăși râsete –, m-am îndepărtat și, ca să-mi revin din consternare, am intrat în primul bar care mi-a ieșit în cale – o tendă neagră cu ceva roșu pe ea – și i-am spus barmanului:

— Katrina lucrează aici?

El ștergea un pahar și se opri.

— Katrina?

— Sunt un prieten al lui Jerome.

— Katrina? Nu Katia, nu?

Bărbații de la bar – toți est-europeni – tăcuseră.

— Poate că…?

— Cum o mai cheamă?

— Ăăă…

Un tip în geacă de piele lăsase capul în jos și se întorsese cu totul pe taburetul lui ca să mă fixeze

cu o căutătură à la Bela Lugosi[352].

Barmanița mă privea fără să-și ia ochii de la mine.

— Fata asta care zici. Ce treabă ai cu ea?

— De fapt, aș…

— Ce culoare are la păr?

— Păi… cred că blondă? Sau… nu știu… După expresia lui, era limpede că urma să fiu zvârlit afară pe ușă sau mai rău; ochii mi se aprinseră la vederea unei bâte de baseball retezate din spatele barului. Scuze, am greșit, nu contează…

Ieșisem deja din bar și făcusem câțiva pași pe stradă, când am auzit un strigăt în urmă:

— *Potter!*

Am înghețat – și l-am auzit din nou. Apoi, neputând să cred, m-am întors. Stăteam acolo, incapabil să înțeleg ce mi se întâmpla, în timp ce trecătorii șiroiau pe de lături, și el râse, veni stângaci spre mine, cu mâinile întinse, și mă strânse în brațe.

— Boris! Sprâncene negre ascuțite, ochi veseli și întunecați. Era mai înalt, cu fața mai suptă, într-un pardesiu lung negru, cu aceeași cicatrice peste ochi, plus vreo două noi. Uau!

— Și tu, nu pot să cred! Mă depărtă de el cu brațul. Uf! Uită-te la tine! A trecut ceva vreme, nu?

— Nu… Eram atât de buimăcit, că vorbele nu-mi ieșeau din gură. Ce faci aici?

— Iar eu ar trebui să întreb – dându-se un pas în spate ca să mă măsoare din creștet până-n tălpi, apoi schițând un gest spre stradă ca și cum i-ar fi aparținut – ce faci *tu*? Cărui fapt îi datorez această surpriză?

— Poftim?

— Am trecut pe la magazinul tău acum câteva zile! spuse el, azvârlindu-și părul din ochi cu o mișcare a capului. Să te văd!

— Deci tu erai?

— Cine altcineva? De unde ai știut cum să mă găsești?

— N-am…

Am clătinat din cap neîncrezător.

— Nu mă căutai? Se dădu înapoi, nedumerit. Nu? E întâmplare? Munte cu munte? Incredibil! Și de ce ai fața asta așa albă?

— Poftim?

— Arăți groaznic!

— Du-te naibii!

— Ah! spuse el, cuprinzându-mă cu brațul pe după gât. Potter! Potter! Ce cearcăne întunecate! Îmi pipăi sub ochi cu vârful degetului. Dar ai costum frumos. Și… stai puțin! îmi dădu drumul și-mi trase un bobârnac ușor la tâmplă. Ai aceiași ochelari? Nu i-ai schimbat niciodată?

— Sunt…

N-am putut decât să dau din cap.

— Ce-i? întinse mâinile. Nu mă învinuiești că mă bucur să te văd?

Am râs. Nu știam de unde să încep.

— De ce nu mi-ai lăsat un număr? am spus.

— Deci nu ești supărat pe mine? Nu mă urăști pe viață? Deși nu zâmbea, își mușca buza de jos, amuzat. Nu vrei – smuci din cap către stradă – să mă chemi în duel sau așa ceva?

— Bună! spuse o femeie zveltă cu ochi de culoarea oțelului, în blugi negri peste coapsele înguste, strecurându-se lângă Boris pe neașteptate, într-un fel care îmi sugeră că era prietena ori soția lui. Faimosul Potter, spuse, întinzându-mi o mână lungă și albă, acoperită de inele de argint până la nodurile degetelor. Îmi pare bine. Am auzit enorm de multe despre tine. Era puțin mai înaltă decât el, îmbrăcată în negru, cu părul lung și lins și un corp elongat, elegant, ca de piton. Eu sunt Myriam.

— Myriam? Bună! Eu sunt Theo, de fapt.

— Știu. Mâna pe care mi-o întinse era rece și avea o pentagramă albastră tatuată pe încheietură. Dar, când vorbește despre tine, el îți zice Potter.

— Vorbește despre mine? Serios? Și ce spune?

Nimeni nu-mi mai spusese „Potter” de ani de zile, dar vocea ei înceată îmi amintise un cuvânt din cărțile acelea vechi, numele graiului șerpilor și al magilor negri: reptomită.

Boris, care mă apucase cu brațul pe după umeri, lăsă mâna jos la apariția ei, ca și cum ar fi respectat un cod. Schimbară o privire rapidă, căreia i-am recunoscut imediat semnificația – aceeași de pe vremea când furam din magazine, transmițând „Să mergem!” ori „Vine!” fără vorbă –, și Boris, parcă fâstâcit, își trecu mâinile prin păr și mă privi pătrunzător.

— Mai stai pe-aici?

— Pe unde pe-aici?

— Prin zonă.

— Pot să mai stau.

— Vreau să… se opri, încruntat, și se uită peste capul meu spre stradă, vreau să stăm de vorbă. Dar acum – părea îngrijorat – nu-i moment bun. Poate într-o oră?

Aruncându-mi o privire furișă, Myriam spuse ceva în ucraineană. Urmă un scurt schimb de replici între ei, apoi Myriam își trecu brațul pe sub al meu cu un gest surprinzător de intim și mă trase câțiva pași mai departe pe stradă.

— Acolo, îmi arătă ea. Mergi încolo vreo patru-cinci străzi. E un bar cum ieși de pe Second. Un local vechi ținut de un polonez. Vă vedeți acolo.

5.

Aproape trei ore mai târziu, stăteam încă în separeul tapițat cu vinilin roșu din barul polonez – luminițe pâlpâitoare de Crăciun, un amestec enervant de punk rock și polci de sărbătoare revărsându-se țipător din tonomat –, sătul de așteptare și întrebându-mă dacă Boris avea să mai

apară sau nu, dacă nu cumva era mai bine pur și simplu să plec acasă. Nici măcar nu aveam datele lui de contact – totul se petrecuse mult prea repede. În trecut îl căutasem pe Google, mai mult într-o doară, fără niciun rezultat, dar, pe de altă parte, nici nu mi-l închipuisem vreodată pe Boris ducând vreun soi de viață care să poată fi urmărită Online. Ar fi putut să se afle oriunde, să facă orice: să spele podelele într-un spital, să bântuie înarmat prin vreo junglă exotică, să culeagă mucuri de țigară de pe stradă.

Happy hour se apropia de sfârșit, și în bar se strecurau, printre polonezii bătrâni și pântecoși și punkiștii încărunțiți, purtând amprenta anilor ’50, câțiva inși cu aparență de studenți sau de artiști. Tocmai îmi terminasem a treia votcă; aici o turnau în pahare mari, ar fi fost o prostie să mai comand una; știam că ar fi trebuit să iau ceva de mâncare, dar nu-mi era foame, și simțeam că mă cufund tot mai mult într-o stare sufletească sumbră și pustie. Gândul că ar fi putut să mă lase baltă după atâția ani era absolut deprimant. Dacă ar fi fost să iau lucrurile filosofic, fusesem cel puțin deturnat de la misiunea mea narcofilă: nu eram rupt, nu vărsăm în cine știe ce tomberon de gunoi, nu fusesem jupuit de bani s-au dus la secție pentru că încercasem să cumpăr de la vreun sticlete sub acoperire…

— Potter!

Venise. Se așeză fără zgomot pe latura cealaltă a mesei, azvârlindu-și părul din ochi cu un gest care învie brusc, copleșitor, trecutul.

— Tocmai mă pregăteam să plec.

— Scuze. Același zâmbet impur, fermecător. Am avut ceva de făcut. Nu ți-a spus Myriam?

— Nu.

— Mda, nu e ca atunci când lucrezi la birou. Uite, spuse, aplecându-se în față, cu palmele pe tăblia mesei, nu te supăra! Nu mă așteptam să dau de tine! Am venit cât am putut de repede. Am

fugit, practic. Se întinse spre mine cu mâna făcută căuș și mă bătu ușor pe obraz. Frățioare! De când nu ne-am mai văzut! Mă bucur să te văd! Tu nu te bucuri?

Crescând, devenise un bărbat frumos. Chiar și în vremurile lui cele mai mizere și mai stângace avusese întotdeauna o viclenie agreabilă, ochi strălucitori și o inteligență vie, dar își pierduse aerul acela brut de animal flămând, și tot restul se armonizase în el. Avea pielea ridată de vreme, dar hainele îi cădeau bine, trăsăturile îi erau distincte și nervoase – un erou de cavalerie amestecat cu un pianist de concert; iar dinții cândva mărunți și cenușii, încălecați, și-i înlocuise cu dantura albă standard a americanilor.

Mă văzu că-l examinez și-și dezveli cu unghia un incisiv lucios.

— Clonți noi.

— Am observat.

— Mi-a făcut un dentist în Suedia, spuse, gesticulând către chelner. Au costat o avere, naiba să-i ia! Nevastă-mea s-a tot ținut de mine – Borea, ai bot de merțan cu dinții ăia! I-am spus că nu fac eu chestii de-astea, dar să știi că a meritat cu vârf și înțesat.

— Când te-ai căsătorit?

— A?

— Puteai s-o aduci dacă voiai.

El păru surprins.

— A, vrei să spui Myriam? Nu, nu – bägă mâna în buzunarul sacoului și tastă ceva pe telefon –, Myriam nu e nevasta mea. Uite aici – îmi dădu telefonul –, *asta* e nevastă-mea. Tu ce bei? spuse și se întoarse să vorbească în poloneză cu chelnerul.

Fotografia de pe iPhone înfățișa o cabană învelită în zăpadă și, în fața ei, o blondă superbă pe schiuri. Lângă ea, tot pe schiuri, stăteau doi pușți blonzi, înfofoliți; neclar dacă erau fete sau băieți. Părea nu atât un polaroid, cât o reclamă la cine știe ce produs ecologic suedez, vreun iaurt sau mușii.

Mi-am ridicat ochii, uluit. El își feri privirea, cu un gest rusesc de pe vremuri: da, da, așa stau lucrurile, așa cum vezi.

— *Soția* ta? Serios?

— Dap, spuse el, ridicând o sprânceană. Și copiii. Gemeni.

— Să fiu al naibii!

— Da, spuse el cu regret. S-au născut când eram foarte tânăr – prea tânăr. N-a fost moment bun, dar ea a vrut să-i țină: „Borea, cum poți să…?" Ce puteam să-i spun? Să fiu sincer, nu-i cunosc prea bine. De fapt, cel mic – nu e aici în poză –, cel mic nici nu l-am cunoscut. Cred că are… cât? Șase săptămâni, nu?

— Poftim? M-am uitat din nou la fotografie, chinuindu-mă să împac imaginea acestei familii scandinave viguroase cu Boris. Ai divorțat?

— Nu, nu – sosise votca, într-o carafă rece ca gheața, cu două pahare minuscule –, Astrid și copiii stau mai mult la Stockholm. Uneori vin la Aspen[353] iarna, să schiază – ea a fost campioană pe schi, la nouăspe ani s-a calificat la Jocurile Olimpice…

— Serios?

Mă străduiam din răsputeri să nu par suspicios.

Copiii, după cum se vedea limpede la o privire mai de aproape, păreau prea blonzi și prea osoși ca să aibă vreo înrudire, oricât de vagă, cu Boris.

— Da, da, spuse Boris, foarte sincer, dând viguros din cap. Ea trebuie să fie tot timpul într-un loc unde să schiază și… pe mine mă știi cum sunt, îmi vine să vărs când văd zăpadă – ha! Tatăl ei era foarte-foarte la dreapta, ce să mai zic, un nazist! Cred că… nu-i de mirare că Astrid are depresie cu un tatăl ca el! Un babalâc urâcios! Dar ei toți sunt așa, toți suedezii – un popor nefericit și jalnic. Acuși râd și beau, acuși – bam! tăcere, totul negru. *Dziękuję*[354], îi spuse el chelnerului, care apăruse din nou cu o tavă cu farfurioare: pâine neagră,

salată de cartofi, două feluri de hering, castraveți cu smântână, sarmale și niște ouă umplute.

— Nu știam că servesc și mâncare aici.

— Nu servesc, spuse Boris, ungându-și cu unt o felie de pâine neagră și presărând-o cu sare. Dar mi-e o foame de lup. I-am rugat să-mi aducă ceva de alături. Ciocni cu mine. *Sto Lat*[355], spuse – vechiul lui toast.

— *Sto lat*!

Votca era aromată și avea gustul amărui al unei ierbi pe care n-am recunoscut-o.

— Deci, am spus, punându-mi mâncare pe farfurie. Myriam?

— A?

Mi-am desfăcut palmele în gestul nostru din copilărie: „Explică-mi, te rog!”

— A, Myriam! Lucrează pentru mine. Mâna mea dreapta, cred că ziceți voi. Deși, îți spun drept, e mai bună decât toți bărbații. O femeie și jumătate, zău! Nu multe ca ea, vorbesc serios! Face cât greutatea ei în aur. Hai, hai! adăugă, umplându-mi din nou paharul și înapoindu-mi-l. *Za vstreciu*! Îl ridică pe al lui în întâmpinarea mea. Pentru întâlnirea noastră!

— Nu era rândul meu să toastez?

— Ba da – ciocnindu-mi din nou paharul –, dar mie mi-e foame, iar tu ai așteptat prea mult.

— Pentru întâlnirea noastră, atunci.

— Da, pentru întâlnire! Și pentru soartă! Că ne-a adus iar împreună!

De îndată ce am băut, Boris se repezi la mâncare.

— Și cu ce anume te ocupi? l-am întrebat.

— Una, alta. Mânca tot cu foamea aceea inocentă, hulpavă, a copilăriei. O mulțime de lucruri. Mă descurc, înțelegi?

— Și unde locuiești? Și, pentru că nu-mi răspundea, am adăugat: La Stockholm?

El făcu un gest larg cu mâna.

— Peste tot.

— De pildă…?

— Ei, știi tu. Europa, Asia, America de Nord și de Sud…

— Spații întinse, după cum văd.

— De fapt, spuse el, cu gura plină de pește, ștergându-și o picătură de smântână de pe bărbie, sunt și mic întreprinzător, dacă înțelegi ce vreau să spun.

— Poftim?

El înmuie heringul cu un gât zdravăn de bere.

— Știi cum e. Oficial, firma mea se numește de curățenie. În general, am angajați polonezi. Și numele un joc de cuvinte. „Lustra – servicii de curățenie”. Mușcă dintr-un ou umplut. Și ce motto crezi că avem? „Trecem totul pe curat!”

Am decis să nu continui discuția în direcția asta.

— Deci în tot timpul ăsta ai fost în State?

— A, nu! Turnase pentru fiecare un nou rând de votcă și acum ridica din nou paharul spre mine. Am călătorit o grămadă. Vin aici cam șase-șapte săptămâni pe an. Restul timpului…

— Rusia? am spus, dând votca de dușcă și ștergându-mă la gură cu dosul palmei.

— Nu prea mult. Europa de Nord. Suedia, Belgia. Uneori Germania.

— Credeam că te-ai întors.

— A?

— Fiindcă… în fine, n-ai dat niciun semn.

— A! Boris își frecă nasul, cu un aer spășit. A fost perioadă nasoală. Îți amintești de casa ta – în ultima noapte?

— Sigur.

— Ei bine, n-am văzut în viața mea atâtea droguri. Cam un sfert de kil de cocaină – și n-am vândut nici strop, nici măcar un gram. Am dat gratis, bineînțeles – să vezi ce popular eram la liceu! Toată lumea mă iubea. Dar cea mai multă am prizat eu însumi. Pe urmă, pungile alea pe care le-am găsit, cu tot felul de pastile, amintești? Alea mici și verzi? Niște chestii care se dau la pacienți

de cancer terminal – taică-tu cred că era drogat până-n măduva oaselor dacă le lua.

— Da, m-am pricopsit și eu cu câteva.

— Ei, deci, atunci știi! Nici nu mai fac acum pastilușele alea mici verzi. Acuma cică fac medicamente ca să nu le mai poată lua junkerii, să nu și le mai tragă în venă sau pe nas. Dar taică-tu… Cum naiba trecuse de la băutură la chestiile *alea*? Mai bine beat mort prin canale! Prima pe care am luat-o am leșinat înainte să trag a doua linie. Dacă nu era Kotku acolo – își trecu degetul peste beregată –, hârști!

— Dap, am spus, amintindu-mi de extazele mele stupide, prăvălit cu fața în jos pe biroul din camera mea de la Hobie.

— Oricum – Boris își goli dintr-o înghițitură paharul cu votcă și mai turnă un rând pentru amândoi –, Xandra le vindea. Nu *alea.* Alea erau lui taică-tu. Pentru folosirea lui personală. Dar celelalte, ea le vindea la slujbă. Ții minte pe tipii ăia doi, Stewart și Lisa? Care arătau ca niște agenți imobiliari de lux, complet curați? Aia îi dădeau grosu'.

Am pus furculița jos.

— De unde știi?

— Pentru că mi-a spus ea! Și bănuiesc că tipii au făcut urât când ea a rămas fără. Domnul Mutră de Avocat și doamna Gentuță cu Volănașe, foarte drăguți și amabili acasă la tine… o consolau… „cum să te ajutăm?", „biata Xandra!", „ne pare atât de rău!", pe urmă, când s-au terminat drogurile, bah! Au întors foaia. Xandra a dat de belea. Dar eu deja – strâmbă el din nas – rupsesem deja tot. *Kaput.*

— Stai puțin! Ți-a spus ție Xandra toate astea?

— Da. După ce-ai plecat. Când am stat acolo cu ea.

— Ia-o cu începutul, te rog!

Boris oftă.

— Bine, în regulă. E poveste lungă. Dar nu ne-am văzut de mult, așa-i?

— Ai locuit cu Xandra?

— Ei, cum să-ți spun? Când da, când ba. Cam patru sau cinci luni. Înainte să se mute înapoi la Reno. Dup-aia n-am mai ținut legătura cu ea. Tata se întorsese în Australia, și eu și cu Kotku eram pe duse…

— Cred că a fost foarte ciudat.

— Păi… oarecum, spuse el foindu-se pe scaun. De fapt – se lăsă pe spătar, făcând din nou semn chelnerului –, eram în stare foarte proastă. Nu mai dormisem de câteva zile. Știi cum e când lași brusc coca – groaznic. Eram singur și foarte speriat. Ai o greață în suflet, un rău – respiri repede, ți-e frică și de umbra ta, zici că acuș' întinde moartea mână și te înhață! Eram slăbănog, murdar, speriat, tremuram. Ca un pisoi jigărit. Plus era Crăciun, toată lumea plecase. Am sunat la mai mulți prieteni, nu răspundea nimeni; m-am dus la un tip Lee, unde stăteam uneori, avea casă cu piscină, acum nimic, ușa încuiată. Mergeam, umblam degeaba – cât pe ce să cad pe stradă. Mi-era frig, frică. Casele goale. Așa că m-am dus la Xandra. Kotku deja nu mai vorbea cu mine.

— Frate, da știu c-ai avut sânge-n tine! Eu nu m-aș fi întors la ea nici pentru un milion de dolari.

— Știu, mi-a trebuit un tupeu, dar eram *groaznic* de singur și bolnav. Îmi tremurau buzele. Știi cum e când vrei să stai undeva și doar să te uiți la ceas și să numeri câte bătăi de inimă? Dar n-aveam unde să stau! Și nici ceas! Aproape să plâng. Nu știam ce să fac. Nici nu știam dacă ea era acolo încă. Dar am văzut lumină – singura lumină pe strada aia – și am venit la ușa de geam, și ea era înăuntru, în tricoul cu Dolphins, în bucătărie. Făcea o margarita.

— Și ce-a făcut?

— Ha! La început n-a vrut să-mi dea drumul! A stat în ușă și a urlat la mine – m-a înjurat, m-a

făcut în toate felurile! Dar pe urmă am început să plâng, și, când am întrebat-o dacă puteam să stau cu ea, a zis că da.

— Ce? am spus, luând paharul pe care mi-l turnase. Adică ai stat de tot la ea?

— Mi-era frică! M-a lăsat să dorm în camera ei. Cu televizorul dat pe filme de Crăciun.

— Hm. Vedeam că ar fi vrut să-i pun întrebări mai detaliate, dar, din expresia lui veselă, nu știam dacă să cred povestea cu dormitul în camera Xandrei. Ei, atunci mă bucur că te-ai descurcat, cel puțin. A zis ceva de mine?

— Păi… de fapt, da. Boris chicoti. Cam multe. Pentru că, nu te supăra, am dat vina pe tine pentru niște chestii.

— Mă bucur că ți-am fost de ajutor.

— Da, sigur! ciocni el din nou, jubilând. Mulțumesc frumos! Puteai să faci și tu la fel, că nu m-aș fi supărat. Dar, sincer, biata Xandra, cred că a fost fericită să mă vede. De fapt, pe oricine. Cum să zic – dând paharul pe gât –, situația era groasă… Prietenii ăia ai ei de doi bani… Rămăsese singură complet. Bea întruna, se temea să merge la muncă. Putea să i se întâmple ceva oricând. Fără vecini, fără… băga frica în oase. Pentru că Bobo Silver – de fapt, Bobo nu era un tip așa rău. Mensch, îl ții minte? Nu degeaba îl chema așa. Xandra se speria de moarte de el, dar el să știi că n-a urmărit-o pentru datoriile lui taică-tu, oricum, nu prea tare. Chiar deloc. Și să știi că taică-tu avea de dat cașcaval, nu glumă! Probabil și-a dat seama că era lefteră – tac-tu o lăsase *și pe ea* într-un rahat de proporție. Așa că să fim serioși! Nu poți să scoți apă din piatră seacă. Dar ăilalți, amicii ăia cică, au fost jigodii ca niște bancheri. Știi? „Îmi datorezi”, așa și pe dincolo, au presat-o rău, aveau relații, era speriată. Mai rău ca Bobo! Nu erau sume prea mari, dar ea tot nu avea, și ăștia făceau pe durii, toți – (aplecând capul batjocoritor într-o parte, împungând aerul cu degetul) – „băi, tu

să nu crezi că scapi, nu stăm să te-așteptăm, vezi ce faci!” – cam așa. Oricum, bine că m-am dus la ea atunci, că am putut s-o ajut…

— Cum s-o ajuți?

— Păi i-am dat banii pe care-i luasem.

— Îi păstrași?

— Nu, de fapt, spuse el chibzuit. Îi cheltuisem. Dar aveam altceva pe vremea aia. Pentru că, după ce s-au terminat fulgii, m-am dus la Jimmy ăla de la magazinul de arme și am mai cumpărat. Cumpăram numai pentru mine și Amber – doar noi doi. Fată foarte, foarte frumoasă, foarte inocentă și specială. Și foarte tânără, n-avea decât paișpe ani! Ne-am apropiat într-o singură noapte la MCM Grand, am stat toată noaptea pe podeaua din baie, în apartamentul unde locuia tatăl lui KT, și am vorbit. Nici măcar nu ne-am pupat! Doar am vorbit întruna. Mie îmi venea să plâng. Am deschis inimile unul către celălalt. Și – cu mâna la piept – m-am simțit atât de trist când s-a luminat de ziuă, că nu înțelegeam de ce trebuia să se termine? Pentru că am fi putut să stăm acolo să vorbim o veșnicie! Era perfect! Așa de tare ne-am apropiat numai într-o noapte. Oricum, de asta m-am dus la Jimmy. Avea cocaină de tot râs – nici pe jumate ca la Stewart și Lisa. Dar toată lumea știa, toată lumea auzise de weekendul ăla la MGM Grand, când avusesem atâta praf la mine. Și a început să vină să mă-ntrebe. În prima zi când m-am dus la liceu cred că au venit cu zecile. Îmi băgau banii în buzunar. „Îmi iei și mie…?” „Îmi aduci și mie?” „Îmi faci și mie rost pentru frati-miu?” „Am deficit de atenție, îmi trebuie să fac temele”. În curând vindeam la seniorii de la fotbal și la jumate din echipa de baschet. Plus o mulțime de fete, prietene de Amber și KT… prieteni lui Jordan… chiar și studenți la Universitatea Las Vegas! Am pierdut bani la primele câteva pungi, nu știam cât să cer, dădeam aproape pe gratis, voiam să mă iubească toată lumea, da, ha-ha-ha! Dar, după ce m-am

prins, eram bogat! Jimmy îmi dădea o reducere zdravănă, fiindcă făcea și el o grămadă de verzișori. Îi făceam mare favoare că vindeam la puștanii care se temeau să cumpere – se temeau de tipi ca Jimmy. KT, Jordan, fetele alea întorceau banii cu lopata! Erau bucuroase că mă puneau pe mine la înaintare! Zăpada nu ca boabele de ecstasy – am vândut și din alea, dar când mergea, când nu, dădeam o dată un pumn și pe urmă zile nu vindeam nimic, la fulgi aveam o mulțime de clienți fideli, care sunau de două-trei dăți pe săptămână. Numai KT…

— Incredibil!

Chiar și după atâția ani, inima mi se zbătu în piept la auzul numelui.

— Da! Pentru KT!

Am ridicat paharele și am băut.

— Mamă, ce frumoasă era! Boris trânti paharul pe masă. Mă băga în boală. Numai să respir aerul ei.

— Te-ai culcat cu ea?

— Naaa… Ce n-am încercat? Dar mi-a luat-o la mână o dată în camera lu' frate-su mai mic, într-o noapte când era varză și bine dispusă.

— Frate, chiar că am plecat când nu trebuia!

— Să știi! Am terminat înainte să-mi tragă fermoar până jos. Și banii ei de buzunar – se întinse după paharul meu gol. Două mii pe lună! Asta numai pentru haine! Numai că avea deja atâtea haine, de ce naiba îi trebuia altele? În orice caz, de Crăciun eram ca aparatele alea care piuie și pe urmă îți apar S-uri de dolari! Telefonul suna ca la balamuc. Eram prieten cu toată lumea la cataramă! Fete pe care nu le văzusem în viața mea veneau să mă pupe, să-mi dea lănțișoare de aur de la gât! Băgăm droguri la greu, orice prindeam, ziua, noaptea, linii cât palma, și banii tot curgeau. Eram ca Scarface la liceul nostru! Un tip mi-a dat motocicletă, unul – mașină veche. Când mă

duceam să-mi iau hainele de pe jos, îmi picau sute din buzunare – habar n-aveam de unde!

— Parcă m-ai băgat la mașina de spălat la o mie de rotații.

— Mie-mi spui! A fost proces de învățare foarte rapid. Se zice că experiența e profesor foarte bun, și în mod normal e adevărat, dar am avut noroc că experiența asta nu m-a omorât. Acuma, uneori… când mai beau bere… mai trag câte o linie sau două. Dar în general nu-mi mai place. M-am prăjit atunci baban. Dacă m-ai fi văzut, să zicem, cinci ani în urmă… Eram – își supse obrajii – așa. Dar – chelnerul apăruse din nou cu niște pește și cu bere – ajunge despre asta. Tu – se uită el la mine din cap până-n picioare – cum ești? Văd că o duci bine, am impresia.

— Sunt în regulă.

— Ha! Se lăsă pe spate, cu brațul întins pe spătarul banchetei. Chestiile alea ciudate ale tale, nu? Comerț cu antichități? Poponarul? Te-a băgat și pe tine în afacere?

— Exact.

— Bani ghiotură, am auzit.

— Corect.

El mă scrută cu privirea.

— Ești fericit? zise.

— Nu foarte.

— Ia fii atent, atunci! Am o idee excelentă. Vino să lucrezi pentru mine!

Am izbucnit în râs.

— Nu glumesc. Nu, nu, serios, spuse el, șușuindu-mă vehement în timp ce încercam să-l contrazic, turnându-mi încă un rând, împingându-mi paharul peste masă, cât îți dă? Eu îți dau dublu.

— Nu, *slujba* îmi place – vorbisem foarte răspicat; oare atât de tare mă pilisem? – îmi place ce *fac.*

— Așa? Ridică paharul spre mine. Atunci de ce nu ești fericit?

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— De ce?

Am făcut un gest evaziv.

— Pentru că… Pierdusem șirul paharelor golite. Pur și simplu de-aia.

— Dacă nu slujba, atunci ce? Dăduse de dușcă paharul lui, azvârlindu-și capul pe spate cu un gest impetuos, și se apucase de noua farfurie cu hering. Probleme financiare? Vreo fată?

— Niciuna, nici alta.

— Deci o fată, zise el triumfător. Știam eu!

— Fii atent – mi-am sorbit și ultimele picături de votcă și am plesnit cu palma în tăblia mesei: eram un geniu, îmi venea să râd de bucurie, nu mai avusesem de ani buni o idee atât de tare –, ajunge cu poveștile! Vino-ncoa'! Hai să mergem! Am o surpriză pentru tine.

— Să *mergem*? făcu Boris, zbârlindu-se. Unde să mergem?

— Vino cu mine! O să vezi.

— Vreau să stau aici.

— Boris…

El se lăsă pe spate.

— Nu te mai ambala, Potter! spuse el, ridicând mâinile. Stai calm!

— Boris! M-am uitat la clienții de la bar, ca și cum mă așteptam la o revoltă în masă, și apoi din nou la el. M-am săturat să stau aici! *Stau aici de câteva ore.*

— Dar… Era agasat. Am eliberat toată noaptea pentru tine. Aveam treabă de făcut! Pleci?

— Da! Și tu ai să vii cu mine. Pentru că – mi-am azvârlit brațele în laturi – trebuie să vezi surpriza!

— Surpriză? Boris aruncă pe jos șervetul făcut ghemotoc. Ce surpriză?

— O să vezi. Ce era cu el? Uitase să se distreze? Acum vino, hai să ieșim de-aici!

— De ce? Acum?

— De-aia, pur și simplu! Barul era un vacarm întunecat; nu mă simțisem niciodată atât de sigur,

atât de încântat de propria mea istețime. Hai! Termină de băut!

— Chiar trebuie să facem?

— O să-ți pară bine. Promit. Haide! Am spus, întinzându-mă și scuturându-l prietenește de umăr în timp ce mă gândeam. Serios, dă-o-ncolo, e o surpriză incredibilă!

El se lăsă pe spate cu brațele încrucișate și mă privi suspicios.

— Cred că ești supărat pe mine.

— Boris, ce naiba ai? Eram atât de beat că m-am împiedicat încercând să mă ridic și a trebuit să mă prind de masă. Nu te mai contrazice cu mine! Hai să mergem!

— Cred că aș face o greșeală să merg undeva cu tine.

— Zău? M-am uitat la el mijind un ochi. Vii sau nu? Boris mă privi degajat. Apoi se ciupi de rădăcina nasului și spuse:

— Nu vrei să spui unde mergem.

— Nu.

— Deci nu te deranjează dacă ne duce șoferul meu?

— Șoferul tău?

— Sigur. Așteaptă la două-trei străzi de aici.

— Băga-mi-aș picioarele! Mi-am întors privirea de la el și am râs. Ai *șofer*?

— Deci nu te deranjează dacă mergem cu el?

— De ce m-ar deranja? am spus, după o scurtă pauză. Beat cum eram, atitudinea lui mă lăsase mască: se uita la mine cu o privire ciudată, calculată, inexpresivă, pe care nu i-o mai văzusem.

Boris dădu pe gât restul de votcă din pahar și apoi se ridică.

— Foarte bine, spuse, răsucind o țigară neaprinsă între degete. Hai atunci să terminăm cu aiureala asta!

6
.

Boris rămase atât de mult în urmă când descuiam ușa din față a lui Hobie, încât ai fi zis că se temea ca nu cumva cheia vârâtă în broască să declanșeze o explozie distrugătoare. Șoferul lui parcase paralel în față, într-un nor ostentativ de gaze de eșapament. În mașină, toată conversația dintre el și șofer se derulase în ucraineană; nu reușisem să înțeleg nimic, chiar și cu cele două trimestre de rusă pe care le făcusem în facultate.

— Vino-ncoa! am spus, abia reținându-mi un zâmbet. Ce naiba credea, prostul, că aveam să sar pe el, să-l răpesc sau așa ceva? Dar el stătea încă pe stradă, cu pumnii în buzunarele pardesiului, uitându-se peste umăr la șofer, pe care-l chema Ghenka sau Gyuri, sau Ghiorghi, sau oricum i-o fi spus.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat.

Dacă aș fi fost mai puțin trotilat, paranoia asta a lui m-ar fi iritat, probabil, dar așa, mi se părea doar caraghioasă.

— Spune-mi, te rog, de ce trebuie să venim aici? zise el, rămas încă la o distanță apreciabilă în spate.

— O să vezi.

— Și tu aici locuiești? întrebă el bănuitor, aruncând o privire în vestibul. Asta e casa ta?

Zăngănisem mai tare cu ușa decât ar fi trebuit.

— Theo? strigă Hobie din fundul casei. Tu ești?

— Da.

Era îmbrăcat de cină, la costum și cravată – fir-ar m-am gândit, aveam musafiri? Cu o tresărire violentă mi-am dat seama că era abia ora cinei, deși eu mă simțeam ca la trei dimineața.

Boris se strecurase prudent în spatele meu, cu mâinile în buzunarele paltonului, lăsând ușa de la

intrare larg deschisă în urmă, cercetând din priviri urnele mari de bazalt, candelabrul.

— Hobie, am spus – el ieșise pe hol, cu sprâncenele ridicate, urmat cu pași mici și speriați de doamna DeFrees. Bună, Hobie, îți amintești că ți-am vorbit…

— *Popcik*!

Micul ghem alb, care șontâcăia conștiincios pe coridor spre ușa de la intrare, rămase locului, încremenit. Apoi dădu un schelălăit și o luă la fugă cât putea de tare (adică deja nu prea tare), în timp ce Boris – cu un răcnet de bucurie și de râs – se lăsa în genunchi.

— Ah! Îl prinse și-l ridică, în timp ce Popcik se zbătea și i se zvârcolea în brațe. Te-ai îngrășat! S-a îngrășat! spuse el indignat în timp ce Popcik sări și-l linse pe față. L-ai lăsat să se îngrașe! Da, bine te-am găsit, *pustîșka*[356], ghemotoc de puf, bine te-am găsit! Mă ții minte, nu? Se răsturnase pe spate, se întinsese pe jos și râdea, în timp ce Popcik, încă scheunând de bucurie, sărea peste el. Mă ține minte!

Potrivindu-și ochelarii, Hobie rămăsese amuzat deoparte, în timp ce doamna DeFrees, nici pe departe la fel de amuzată, stătea în spatele lui și se uită ușor încruntată la oaspetele meu, care, duhnind a votcă, se dădea în spectacol rostogolindu-se și sucindu-se cu cățelul pe covor.

— Nu-mi spune! zise Boris, vârându-și mâinile în buzunarele sacoului. Nu-mi spune că asta e…

— Exact.

7.

N-am stat mult – Hobie auzise destule povești despre Boris de-a lungul anilor, hai să mergem să bem ceva! Iar Boris era la fel de interesat și de

curios pe cât aș fi fost eu dacă și-ar fi făcut apariția Judy din Karmeywallag sau vreun alt personaj mitic din trecutul lui – dar eram beți și prea nestăpâniți, și am simțit că am fi putut s-o indispunem pe doamna DeFrees, care, deși zâmbea politicos, ședea mai degrabă rigidă într-un fotoliu de pe coridor, cu mâinile ei micuțe și încărcate de inele în poală, fără să rostească prea multe cuvinte.

Așa că am plecat – cu Popcik după noi, lipăind entuziast, și Boris, strigând fericit, făcu semn mașinii să vină după colț și să ne ia de la prima intersecție:

— Da, *pustîșka,* da! către Popper. Da, asta e a noastră! Avem mașină!

Și atunci, dintr-odată, se dovedi că șoferul lui vorbea engleză la fel de bine ca el și că toți trei eram buni prieteni – toți patru, dacă-l puneam la socoteală și pe Popper, care se ridica pe picioarele din spate, proptindu-se cu labele de geam, și privea țintă, cu un aer foarte serios, luminile de pe West Side Highway, în timp ce Boris îi tot bolborosea ceva, îl strângea în brațe și-l săruta pe ceafă, explicându-i în același timp lui Gyuri (șoferul), într-un amestec de rusă și engleză, ce om extraordinar eram, prieten din tinerețe, atât de drag inimii lui! (Gyuri se răsuci și își întinse mâna stângă peste burtă și apoi către mine în spate, ca să mi-o strângă, solemn, pe a mea), și cât de minunată e viața care lasă ca doi frați de cruce să se regăsească unul pe altul în lumea asta mare după despărțire atât de lungă!

— Da, spuse Gyuri posomorât, cotind din scurt și atât de violent pe Houston Street, încât mă trânti în ușă, a fost la fel cu mine și Vadim. Zilnic sufăr după el – sufăr atât de tare, că mă trezesc noaptea să mă gândesc. Vadim a fost fratele meu – îmi aruncă o privire; mașina săltă pe trotuar, și trecătorii se risipiră în jur, cu fețe uimite, pe care le-am văzut prin geamurile fumurii. Mai mult ca fratele meu. Ca Borea. Dar Vadim…

— A fost o tragedie cumplită, îmi spuse Boris încet și apoi, către Gyuri: Da, da, groaznic…

— … s-a îngropat prea devreme. E adevărat cântecul de la radio, îl știți? Băiatul care cântă *Piano Man*? „Numai cei buni mor tineri.”[357]

— Ne așteaptă și pe noi acolo, în ceruri, spuse Boris consolator, întinzând mâna și bătându-l ușurel pe umăr.

— Da, asta i-am spus și eu, mormăi Gyuri, tăind fața unei alte mașini atât de brusc, încât am căzut peste centura de siguranță, iar Popcik îmi zbură din brațe. Lucrurile astea sunt adânci – nu poți să le faci cinste cu vorbe. Limba omului nu poate să exprime. Dar, la sfârșit, când l-am pus să se odihnească cu o lopată de pământ, am vorbit cu sufletul meu. „Rămas-bun, Vadim! Ține poarta deschisă pentru mine, frate! Păstrează și mie un loc acolo sus, unde ești tu!” Numai Dumnezeu – „Te rog”, mă gândeam eu, încercând să-mi păstrez stăpânirea de sine în timp ce îl culegeam pe Popcik de pe jos, „uită-te naibii la strada aia!” – Fiodor[358], te rog, ajută-mă, am două întrebări despre Dumnezeu. Tu ești profesor la universitate (poftim?), așa că poate știi răspuns. Prima întrebare – privirile ni se întâlniră în oglinda retrovizoare, un arătător se ridică sugestiv – oare Dumnezeu are simțul umorului? Și a doua întrebare: oare Dumnezeu are simț *crud* al umorului? Adică: oare Dumnezeu se joacă și ne chinuiește numai ca să se distreze, ca un copil rău cu gândac de la grădină?

— Uf, am spus, alarmat de intensitatea cu care se uita la mine, și nu la curba din față – nu știu, poate, sper cu siguranță că nu.

— Theo nu e omul potrivit pentru asemenea întrebări, spuse Boris, oferindu-mi o țigară și apoi trecându-i una lui Gyuri pe locul din față. Dumnezeu l-a chinuit și pe Theo destul. Dacă suferința înnobilează, atunci el să știi că e prinț.

Acum, Gyuri – lăsându-se pe spate într-un nor de fum –, fă-mi, te rog, favoare!

— Orice.

— Poți să ai tu grijă de câine după ce coborâm? Să-l plimbi puțin cu mașina pe unde vrea să se ducă?

Clubul era în Queens, n-aș fi putut spune unde. În salonul cu covor roșu, genul de cameră în care te-ai fi dus să-ți săruți bunicul pe obraz după ce ieșiseși din închisoare, grupuri numeroase de băutori, strânși ca în familie pe scaune în stil Louis al XVI-lea mâncau și fumau în jurul unor mese pe care atârnau fețe de masă din pânză aurie lucioasă. În spate, pe pereții sângerii parcă vernisați, ghirlande de Crăciun și decorațiuni de sărbătoare din epoca sovietică, din becuri clasice și foi de aluminiu colorat – cocoși, păsări în cuib, stele roșii, rachete și secere, și ciocane cu sloganuri kitsch scrise cu litere chirilice („La mulți ani, iubite tovarășe Stalin!”) atârnau exuberant și mai degrabă improvizat. Boris (el însuși troscănit bine, căci băuse dintr-o sticlă cât timp merseserăm cu mașina) își aruncase brațul peste umerii mei și, în rusă, mă prezenta tuturor drept fratele lui, lucru pe care, dacă înțelegeam bine, oamenii îl luau ad litteram, judecând după numărul de bărbați și femei care mă îmbrățișară, mă sărutară și încercară să-mi toarne câte un pahar de votcă din sticle de un litru și jumătate adăpostite în găleți cu gheață.

Cumva, până la urmă, am ajuns în fundul sălii: draperii negre de catifea, păzite de o brută rasă în cap, cu ochi de viperă, tatuat până la gât cu inscripții chirilice. Înăuntru, încăperea din spate duduia de muzică, și aerul era gros și greu de nădușeală, apă de colonie, iarbă și fum de trabuc: Armani, treninguri, Rolexuri cu diamante și platină. Nu văzusem niciodată atâția bărbați să poarte atâta aur – ghiuluri, lanțuri, incisivi de aur. Totul era ca un vis străin, derutant, scânteind orbitor; iar eu mă aflam în stadiul acela

neîndemânatic al beției când nu mai eram în stare să-mi concentrez privirea sau să fac altceva decât să dau din cap, să mă strecor și să-l las pe Boris să mă târască prin mulțime. La un moment dat, târziu în noapte, Myriam apăru ca o umbră și, după ce mă salută cu un sărut pe obraz care mi se păru foarte treaz și vag sinistru, înghețat în timp ca un soi de gest ceremonial, ea și Boris dispărură, lăsându-mă la o masă ticsită cu ruși beți turtă, care fumau țigară de la țigară și păreau să știe cu toții cine eram („Fiodor!”), plesnindu-mă pe spate, turnându-mi votcă, întinzându-mi platouri cu mâncare, țigarete Marlboro, strigându-mi amical câte ceva în rusă, aparent fără să se aștepte la vreun răspuns…

O mână pe umăr. Cineva îmi scotea ochelarii.

— Salut! i-am spus fetei ciudate cu care m-am trezit brusc în brațe.

Jana. Bună, Jana! Ce faci? Nu cine știe ce. Tu? Sâni siliconați, de vedetă porno, bronzați la salon se revărsau din decolteul rochiei. Vin dintr-o familie de prezicători: îmi dai voie să-ți citesc în palmă? Desigur. Vorbea destul de bine engleză, deși era dificil să deslușesc ce-mi spunea în vacarmul din jur.

— Văd că ești filosof din fire. Îmi trasă linii în podul palmei cu vârful ascuțit al unei unghii roz intens. Extrem de inteligent. Multe suișuri și coborâșuri – ai făcut din toate în viață. Dar ești singur. Visezi să întâlnești o fată cu care să fii tot restul vieții, nu?

Apoi Boris apăru din nou, fără Myriam. Își trase un scaun și se așeză. Urmă o conversație scurtă, amuzată între el și noua mea prietenă, la sfârșitul căreia ea îmi puse ochelarii pe nas și se depărtă, dar nu înainte să cerșească o țigară de la Boris și să-i dea un pupic pe obraz.

— O cunoști? l-am întrebat.

— N-am văzut-o niciodată până acum, spuse el, aprinzându-și la rândul lui o țigară. Putem să

mergem, dacă vrei. Gyuri așteaptă afară.

8.

Se făcuse târziu. Bancheta din spate a mașinii părea acum mângâietoare după harababura din club (sclipirea intimă a luminilor de bord, radioul dat încet), și am mers ore întregi, cu Popcik adormit în poală la Boris, râzând și discutând; Gyuri intervenea și el cu povești spuse cu glas de trombon răgușit, despre copilăria lui în Brooklyn printre ceea ce el numea „cărămizi” (blocurile cu locuințe sociale), în timp ce eu și Boris beam votcă din sticlă și trăgeam pe nas zăpadă din punga pe care el o scosese din buzunarul pardesiului; din când în când, i-o pasa și lui Gyuri în față. Deși aerul condiționat mergea, în mașină atmosfera era înăbușitoare; Boris avea fața lucioasă de sudoare și urechile roșii ca focul.

— Să știi, îmi spuse – își scosese deja haina și acum își scotea manșetele cămășii, dându-le drumul în buzunar și suflecându-și mânecile tatăl tău a fost cel care m-a învățat să mă îmbrac elegant. Îi sunt recunoscător pentru asta.

— Da, tata ne-a învățat pe amândoi o grămadă de lucruri.

— Da, spuse el sincer, dând energic din cap, fără nicio ironie, ștergându-și nasul cu marginea palmei. Se îmbrăca întotdeauna ca un gentleman. Foarte mulți dintre tipii ăștia de la club, ai văzut – geci de piele, treninguri de catifea, zici că au venit de la birou de imigrații. Mult mai bine să te îmbraci ca tatăl tău – sacou frumos, ceas, dar *klassno*[359], știi, simplu – încerci să nu ieși în evidență.

— Corect.

Întrucât fusese misiunea mea să observ asemenea lucruri, remarcasem deja ceasul lui Boris – elvețian, probabil în jur de cincizeci de mii de dolari, un ceas de playboy european, prea țipător pentru gustul meu, dar extrem de auster în comparație cu kilogramele de aur și platină pe care le văzusem atârnate la gâturile și încheieturile celor din club. Pe antebrațul, în interior, avea o stea albastră a lui David.

— Ce e asta? l-am întrebat.

El ridică încheietura ca să mă pot uita.

— IWC[360]. Un ceas bun e ca un cont în bancă. Poți oricând să-l amanetezi sau să-l pui la păstrare în caz de urgență. Asta este aur alb, dar arată ca oțel inoxidabil. Mai bine să ai ceas care arată mai puțin scump decât este de fapt.

— Nu, tatuajul.

— A! își ridică mâneca și se uită la propriul braț cu o privire plină de remușcări. Lumina din mașină nu era grozavă, dar mi-am dat seama că văd urme de ace. Steaua, vrei să spui? E poveste lungă.

— Dar… Știam că nu e cazul să-l întreb despre ace. Tu nu ești evreu.

— Nu! spuse Boris indignat, trăgându-și mâneca la loc. Bineînțeles că nu!

— Atunci, mă întreb de ce…?

— Pentru că lui Bobo Silver i-am spus că sunt evreu.

— Poftim?

— Pentru că am vrut să mă angajeze! Așa că am mințit.

— Pe naiba!

— Ba da! Am mințit! Venea des pe la Xandra – inspecta strada în sus și-n jos, mirosea ceva putred – de exemplu, dacă taică-tu nu era mort, de fapt? Și într-o zi am luat curaj și m-am dus să vorbesc cu el. M-am oferit să muncesc. Treaba se cam ducea de râpă – la liceu aveam probleme, unii erau gata să intre la dezintoxicare, alții fuseseră eliminați – trebuia să întrerup relațiile cu Jimmy,

înțelegi, să fac o vreme altceva. Și da, numele de familie nu merge, dar Boris, în Rusia, e numele mic la mulți evrei, așa că mi-am zis, de ce nu? De unde să știe? M-am gândit că tatuajul o să prinde bine… ca să-l conving, știi, că eram în regulă. Am pus pe un tip să-mi facă, unul care îmi datora o sută de parai. Am inventat o poveste tristă, mama evreică poloneză, familia ei a fost în lagăre de concentrație, mă bufnește plânsu', dar am fost prost, n-am știut că tatuajele sunt împotriva legii evreilor. De ce râzi? spuse el defensiv. Cineva ca mine era folositor pentru el, cum să nu! Vorbesc engleză, rusă, poloneză, ucraineană, sunt educat. Oricum, el știa foarte bine că nu eram evreu, mi-a râs în față, dar m-a luat oricum și a fost foarte frumos din partea lui.

— Cum ai putut să lucrezi pentru tipul care a vrut să-l omoare pe tata?

— Nu a vrut să-l omoare pe taică-tu! Nu e drept și nu e adevărat. Numai să-l sperie! Dar da, am lucrat la el, aproape un an.

— Și ce făceai pentru el?

— Nimic urât, mă crezi sau nu! Am fost doar asistent – curier, făceam comisioane în toate părțile, cam așa. Plimbam câinii lui! Bobo a fost prieten bun și generos cu mine într-un period foarte prost – aproape tată, pot să spun cu mâna pe inimă și vorbesc serios. Mai mult tată cu mine decât propriul meu tată. Mereu drept și corect. Nu doar drept. Bun. Am învățat o grămadă de la el, când mă uitam ce face. Așa că nu mă deranjează să port steaua asta pentru el. Și asta – își ridică mâneca până la biceps, un trandafir străpuns de un spin, inscripție în chirilice –, asta este pentru Katia, iubirea vieții mele. Am iubit-o mai mult decât pe orice femeie pe care am cunoscut.

— Spui asta despre toate.

— Da, dar la Katia e adevărat. Aș merge pe cioburi pentru ea! Aș merge în iad, în foc! Aș da viața mea cu plăcere! N-o să mai iubesc pe nimeni

pe lume ca pe Katia – nici măcar pe aproape. Ea a fost aleasa mea. Aș muri și aș fi fericit să petrec numai o zi cu ea. Dar – își trase mâneca în jos – să nu tatuezi niciodată numele unei persoane pe tine, pentru că atunci o pierzi. Eram prea tânăr când am făcut tatuaj ca să știu asta.

9
.

Nu mai făcusem o linie de când Carole Lombard plecase din New York și n-aveam nicio șansă să dorm. La șase jumătate dimineață, Gyuri se învârtea prin Lower East Side cu Popcik în spate („Îl duc la mezelărie! Îi iau un sandviș cu șuncă, omletă și cașcaval!"), iar noi flecăream, într-o stare de agitație nervoasă, într-un bar igrasios deschis non-stop undeva pe Avenue C, cu pereții mâzgăliți de graffiti și cu pânză groasă de sac prinsă peste ferestre ca să oprească soarele, Ali Baba Club, trei dolari paharul, happy hour de la zece la prânz, încercând să bem suficientă bere ca să ne amețim nițel.

— Știi ce am făcut la facultate? i-am spus. Am făcut un an de rusă. Numai și numai din cauza ta. De fapt, am mers foarte prost. N-am ajuns niciodată să citesc, știi, să mă așez cu *Evgheni Oneghin* – trebuie s-o citești în rusă, se zice, cică se pierde în traducere. Dar m-am gândit atât de mult la tine! Îmi aminteam la început tot felul de lucruri mărunte pe care le spuneai – atâtea îmi veneau în gând – a, fii atent, au pus *Comfy în Nautica,* auzi? Panda Bear! Am uitat complet albumul ăsta! Oricum. Am scris o lucrare despre *Idiotul* la cursul de literatură rusă – în traducere – și, cât timp am citit cartea, m-am gândit numai la tine, în dormitorul meu de la etaj, fumând țigările tatei. Mi se părea mult mai ușor să reții numele

dacă îmi imaginam că le spuneai tu… de fapt, aveam impresia că aud toată cartea cu vocea ta! În Vegas ți-a luat șase luni să citești *Idiotul,* ții minte? În rusă. O bucată bună numai asta ai făcut. Ții minte cum multă vreme nu te-ai putut duce la parter din cauza Xandrei, trebuia să vin eu să-ți aduc mâncare? Erai ca Anne Frank. Oricum, am citit în engleză *Idiotul,* numai că voiam s-ajung și eu acolo, știi, să stăpânesc limba îndeajuns de bine ca să… Dar nu s-a întâmplat.

— Atâta școală nenorocită! spuse Boris, vizibil neimpresionat. Dacă vrei să vorbești rusă, hai cu mine la Moscova! În două luni vorbești.

— Deci, ai de gând să-mi spui cu ce te ocupi?

— Cum ți-am zis. Una și alta. Destul cât să mă descurc. Apoi, dându-mi un picior pe sub masă: Pari mai bine acuma, nu?

— Ce?

În sala din față nu mai erau decât două persoane – un el și o ea foarte frumoși, nepământean de palizi, amândoi cu păr scurt închis la culoare, sorbindu-se din ochi. Bărbatul luase mâna femeii peste masă și îi săruta și-i zgâria cu dinții interiorul încheieturii. „Pippa!” m-am gândit, simțind un junghi de durere. În Londra era aproape ora prânzului. Oare ce făcea?

— Când am dat peste tine, păreai gata să te arunci în râu de pe primul pod.

— Scuze, am avut o zi urâtă.

— Totuși, te-ai aranjat bine aici, spuse Boris. Nu vedea cuplul de unde stătea. Deci tu și Hobie sunteți parteneri?

— Nu! Nu așa cum te gândești tu.

— Nici nu m-am gândit! Boris mă privi critic. Haide, Potter, dă-o-ncolo, nu mai fi așa sensibilos! Oricum, aia era nevastă-sa, doamna aia, nu?

— Da, am spus, lăsându-mă pe spate în scaun, simțind că nu am astâmpăr. Adică, un fel. Relația dintre Hobie și doamna DeFrees era încă un mare mister, așa cum era și mariajul ei încă valabil cu

domnul DeFrees. Înainte credeam că e văduvă de mult, dar nu era. E… – m-am aplecat înainte și mi-am frecat nasul – ea locuiește în nordul Manhattanului, iar el, în sud, dar își petrec mai tot timpul împreună… Ea are o casă în Connecticut, uneori se mai duc acolo la sfârșit de săptămână. Ea e căsătorită, dar… nu l-am văzut niciodată pe bărbat-su. Încă nu-mi dau seama cum stau lucrurile. Ca să fiu sincer, cred că sunt doar buni prieteni. Scuze că vorbesc atâta. Zău că nu știu de ce-ți spun toate astea.

— Și te-a învățat meserie! Pare un tip de treabă. Adevărat gentleman.

— Ce?

— Șeful tău.

— Nu e șeful meu! Sunt partenerul lui de afaceri! Înflăcărarea datorată drogurilor se stingea; sângele îmi șuiera în urechi, cu țiuituri ca țârâielile de greier. De fapt, eu sunt cel care coordonează toată partea de vânzări.

— Scuze! spuse Boris, ridicând mâinile. Nu-i nevoie să te răstești. Am vrut să spun numai când te-am rugat să vii să lucrezi pentru mine.

— Și cum ar trebui să răspund la întrebarea asta?

— Uite ce-i, vreau să mă recompensez. Să te fac și pe tine o parte la chestiile bune care mi s-au întâmplat mie. Fiindcă, spuse el, întrerupându-mă pe un ton impunător, îți datorez totul. Tot ce mi s-a întâmplat bun în viață, Potter, a fost din cauza ta.

— Poftim? Eu te-am vârât în traficul de droguri? În regulă, cum zici tu, am spus, aprinzând una dintre țigările lui și împingându-i apoi pachetul peste masă, e bine de știut. Mă face să mă simt cu adevărat mândru de mine, mulțumesc.

— Trafic de droguri? Cine-a zis trafic de droguri? Vreau să iau revanșa față de tine! Pentru ce am făcut. Îți spun eu, este o viață foarte bună. Ne-am simți excelent împreună.

— Ai cumva vreo firmă de escorte? Asta e?

— Uite, vrei să-ți spun ceva?

— Te rog!

— Îmi pare cu adevărat rău pentru ce ți-am făcut.

— Las-o baltă! Nu contează.

— De ce nu vrei să împarți cu mine profitul pe care l-am făcut din cauza ta? Să culegi și tu puțin caimac?

— Boris, știi ce, pot să-ți spun ceva? Nu vreau să mă implic în nimic dubios. Fără supărare, am spus, dar încerc foarte tare să ies dintr-o situație anume, și, cum ți-am spus, sunt logodit, lucrurile s-au schimbat, serios nu cred că vreau să…

— Atunci de ce nu mă lași să te ajut?

— Nu asta am vrut să spun. Adică… în fine, nu mai intru în detalii, dar am făcut câteva chestii pe care n-ar fi trebuit să le fac, și acum vreau să le îndrept. Adică, încerc să-mi dau seama cum aș putea să le îndrept.

— E greu să îndrepți lucrurile. N-ai prea des ocazia. Uneori tot ce poți face e să nu fii prins.

Frumoasa pereche se ridicase să plece, mână în mână, despărțind perdeaua de mărgele, ieșind împreună, cu pas ușor, în ziua care creștea, rece și palidă. Am urmărit clinchetul și unduirea mărgelelor în curentul stârnit de plecarea lor, păstrând încă mlădierea coapselor ei.

Boris se lăsă pe spate. Ochii îi erau ațintiți asupra mea.

— Am tot încercat să ți-l aduc înapoi, spuse. Aș vrea să pot.

— Ce anume?

El se încruntă.

— De fapt, de asta venisem la magazin. Sunt sigur că ai auzit de povestea de la Miami. Mi-a fost teamă la ce ai să te gândești când ai să asculți știrile – și, sincer, mi-a fost teamă să nu ajunge poliția la tine, înapoi, prin mine – înțelegi? Nu mai e risc așa mare, dar totuși. Am fost implicat, bineînțeles, până-n gât – dar am știut că fusese

prost organizat. Ar fi trebuit să cred în instinctele mele. Am… – lăsă cheia în jos ca să mai tragă o dată, scurt, pe nas; eram singurii clienți din local; micuța chelneriță tatuată, sau proprietară, ce-o fi fost, dispăruse în sala din spate, o încăpere înghesuită unde, din câte reușisem să prind cu o privire fugară, câțiva oameni strânși pe niște canapele desfundate păreau să se uite la un film porno din anii ’70. Oricum, continuă Boris. A fost jalnic. Ar fi trebuit să știu. Au fost oameni răniți, iar eu am ieșit pe minus, dar am învățat lecție valoroasă, întotdeauna greșeală – stai puțin, așteaptă să trag și pe cealaltă nară! – cum spuneam, întotdeauna greșeală să ai de a face cu oameni pe care nu-i știi. Își strânse nasul cu degetele și îmi trecu punga pe sub masă. E chestie pe care o știi, dar uiți mereu. Să nu ai niciodată de a face cu străini în treburi serioase. Niciodată! Alții zic: „Uite, tipul ăsta e de încredere”, și eu vreau să cred, e firea mea. Dar așa se întâmplă lucruri urâte. Eu știu pe prietenii mei, înțelegi? Dar pe prietenii prietenilor – nu chiar așa de bine! Așa se molipsesc oamenii de SIDA, nu?

Ar fi fost o greșeală – știam în tot acest timp – să mai trag vreo linie; luasem deja mult prea multe, maxilarul mi se încleștase și sângele îmi bubuia în tâmple chiar și după ce starea de nervozitate a coborâșului începuse să se instaleze pe nesimțite, o fragilitate sfărâmicioasă, ca a unei farfurii de sticlă care zăngănea ușor, tremurând.

— Oricum, spuse Boris. Vorbea foarte repede, dând din picior sub masă și foindu-se pe scaun. Am tot încercat să mă gândesc cum să-l aduc înapoi. M-am gândit și m-am tot gândit! Bineînțeles că nu mai pot să mă bag eu. M-am ars definitiv. Sigur – se fâțâi el neliniștit –, nu de asta am venit să te văd, numai. Voiam puțin și să-mi cer iertare. Să-ți spun „iartă-mă” cu glasul meu. Pentru că îmi pare rău, sincer. Și puțin pentru că, după toate poveștile astea la televizor, voiam să-ți spun

să nu-ți faci griji, fiindcă poate te gândeai că… în fine, nu știu ce te gândeai. Pur și simplu nu-mi plăcea să-mi închipui că afli toate astea și te sperii, că nu înțelegi. Te gândești că poate o să ajunge poliția și la tine, până la urmă. Mă simțeam foarte nefericit. Și de asta am vrut să vorbesc cu tine. Să-ți spun că nu te-am băgat niciodată la mijloc – nimeni nu știe de relația noastră. Și să-ți mai spun că încerc foarte tare să-l recuperez. Mă străduiesc la maxim. Pentru că – trei degete la frunte – am făcut avere din el și aș vrea foarte mult să-l ai tu din nou, numai pentru tine – înțelegi? De dragul vremurilor noastre împreună, să-l ai, să fie al tău, să-l ții în dulap sau unde vrei tu, să-l scoți și să te uiți la el, ca pe vremuri. Pentru că știu cât de mult îți plăcea. Și am ajuns să-mi placă și mie, să știi.

M-am holbat la el. În scăpărarea limpede a minții pe care mi-o împrumuta ultima linie trasă am început, în sfârșit, să înțeleg ce spunea.

— Boris, despre ce vorbești?

— Știi tu.

— Nu, nu știu.

— Nu mă pune să spun cu voce tare!

— Boris…

— Am încercat să-ți spun. Te-am implorat să nu pleci. Ți l-aș fi dat înapoi dacă ai fi așteptat o singură zi.

Perdeaua de mărgele unduia încă în curent, cu un clinchet ușor. Valuri subțiri, șerpuitoare, sticloase. Cu ochii pironiți asupra lui Boris, m-am simțit paralizat de senzația ușoară și obscură a unui vis care se ciocnea de un altul: zornăitul tacâmurilor în lumina tăioasă de prânz care pătrundea în restaurantul din Tribeca, Lucius Reeve care îmi zâmbea superior peste masă.

— Nu, am spus, trăgându-mă pe spate în scaun, scăldat într-o sudoare rece, punându-mi mâinile pe față.

— Ce, credeai că taică-tu l-a luat? Speram, drept să-ți spun, că asta ai crezut. Pentru că taică-tu era

complet ratat. Și oricum fura deja de la tine.

Mi-am coborât încet mâinile peste față și l-am privit, incapabil să scot o vorbă.

— Eu l-am înlocuit. Da. Eu am fost. Credeam că știi. Uite ce-i, îmi pare foarte rău, spuse el, căci eu rămăsesem în continuare cu gura căscată. L-am ținut în dulapul de la liceu. A fost glumă mai întâi. De fapt – surâs slab –, poate că nu. Un fel de glumă. Dar, ascultă-mă, bătu el cu degetele în tăblia mesei ca să-mi atragă atenția, jur, n-am vrut să-l țin! Nu ăsta a fost planul. De unde era să știu de taică-tu? Dacă ai fi rămas numai peste noapte – ridică brațele –, ți l-aș fi dat înapoi, jur! Dar n-am putut să te fac să rămâi. Nu, tu trebuia să pleci! Atunci, în clipa aia! Trebuie să plec! Acum, Boris, acum! N-ai vrut să aștepți nici măcar până dimineață! Trebuie să plec, trebuie să plec, nu mai pot să rămân! Și mi-a fost frică să-ți spun.

M-am holbat la el. Gâtul mi se uscase de tot, și inima începuse să-mi bată atât de tare, încât n-am putut decât să rămân nemișcat și să sper că avea să mi se potolească.

— Acum te-ai supărat, zise Boris resemnat. Îți vine să mă omori.

— Ce vrei să spui, de fapt?

— Sunt…

— Cum adică l-ai înlocuit?

— Uite ce-i – privi în jur nervos –, îmi pare rău! Știam că nu era idee bună să ne combinăm noi doi. Știam că o să sfârșească prost! Dar – se aplecă înainte și puse palmele pe masă – mi-a părut groaznic de rău, crede-mă! Aș fi venit altfel să te caut? Te-aș fi strigat pe stradă? Și când spun că vreau să mă răscumpăr, vorbesc serios. Vreau să iau revanșa la tine. Pentru că, înțelegi, tabloul ăsta m-a făcut bogat, mi-a…

— Ce e în pachetul meu atunci?

— Ce? făcu el, și sprâncenele îi coborâră, apoi se trase în spate pe scaun și se uită la mine cu

bărbia ridicată: Glumești! Tot timpul tu n-ai deschis…?

Dar n-am putut să-i răspund. Buzele mi se mișcară, dar fără să scoată un sunet.

Boris trânti o palmă pe masă.

— Tâmpitule! Adică nici măcar o dată n-ai…? Cum ai putut să…?

Incapabil să-i răspund, mi-am ascuns fața în mâini, și atunci el întinse brațul peste masă, mă prinse de umăr și mă scutură:

— Serios? spuse cu patimă, încercând să mă privească în ochi. Nu l-ai deschis? Nici măcar o dată?

Din sala din spate se auzi un țipăt slab de femeie, prostesc și gol, urmat de hohote la fel de stupide de râs bărbătesc. Apoi, zgomotos ca o drujbă, un blender izbucni în spatele barului și păru să dureze un timp exagerat de lung.

— N-ai știut? întrebă Boris, când gălăgia se opri în sfârșit. În sala din spate, râsete și bătăi din palme. Cum ai putut să nu…?

Dar nu reușeam să scot niciun cuvânt. Graffiti în straturi pe pereți, etichete și abțibilduri aplicate, mâzgăleli, bețivi cu cruciulițe în loc de ochi. În spate începuse o chemare scandată în cor, „dă-i, dă-i, dă-i!”. Mă simțeam năpădit de atâtea lucruri deodată, străfulgerări, încât abia dacă puteam respira.

— În toți anii? spuse Boris, vag încruntat. Și nici măcar o dată…?

— Ah, Dumnezeule!

— Ești bine?

— Sunt… Am clătinat din cap. De unde știai că-l am? De unde ai știut? am repetat, văzând că nu-mi răspunde. Mi-ai scotocit prin cameră? Printre lucruri?

Boris se uită la mine. Apoi își trecu amândouă mâinile prin păr. Și spuse:

— Ești un bețivan amnezic, Potter, știai?

— Mă lași? am spus, după un moment de surpriză.

— Nu, serios, spuse el mai blând. Eu sunt alcoolic, știu asta! Am fost alcoolic de la zece ani, de când am băut prima dată. Dar tu, Potter, ești ca taică-miu. El când bea nu mai știe ce face, unde se duce, face chestii pe care nu le mai amintește. Lovește mașina, mă bate, se ia la harță cu alții, se trezește cu nas spart sau în alt oraș complet, pe bancă în gară…

— Eu nu fac așa ceva.

Boris oftă.

— Nu, nu faci, dar memoria te lasă. Ca și la el. Și nu spun c-ai făcut nimic rău sau violent, nu ești violent ca el, dar știi… Ții minte când am fost în locul de joacă de la McDonald's, locul pentru copii, și tu erai așa de beat pe fotoliul ăla puf, că doamna a chemat poliția, și eu te-am scos de acolo rapid, am stat în Wal Mart[361] o juma' de oră prefăcând că ne uităm la pixuri, și pe urmă în autobuz, înapoi la stația de autobuz, și în seara aia n-ai amintit nimic, dar nimic? Nici o singură secundă? „McDonald's, Boris? Ce McDonald's?" Sau, spuse el, fornăind gros, întrerupându-mă, ziua aia când erai dărâmat, *distrus*, și m-ai pus să merg cu tine la „plimbare în deșert"? Bun, mergem la plimbare, foarte bine. Numai că tu ești atât de beat că abia te ții pe picioare, și afară sunt o mie de grade. Și obosești de mers și te trântești în nisip. Și mă rogi să te las să mori. „Lasă-mă, Boris, du-te și lasă-mă!" De asta amintești?

— Treci la subiect!

— Ce pot să spun? Erai nefericit. Beai până cădeai lat.

— Și tu la fel.

— Da, țin minte. Leșinam pe scări, cu fața în jos, îți amintești? Mă trezeam pe pământ, la kilometri de casă, lângă tufișuri, și habar n-aveam cum am ajuns acolo. La naiba, o dată i-am scris un e-mail Spirsețkăi în mijlocul nopții, beat mort, că e

cea mai frumoasă femeie din lume și o iubesc la nebunie, ceea ce la vremea aia era adevărat. A doua zi la școală, tot venea la mine: „Boris, Boris, trebuie să stăm de vorbă”. Bun, despre ce? Și ea foarte drăguță și blândă, și încearcă să nu mă rănească. E-mail? Ce e-mail? Nu mai aminteam nimic, zero barat! Am stat acolo, roșu ca racul la obraz, și ea mi-a dat o copie xerox din carte de poezie și mi-a spus că trebuie să iubesc fete de vârsta mea! Sigur, am făcut o mulțime de prostii. Mai mari ca ale tale! Dar eu, spuse el, învârtind o țigară între degete, încercam să mă distrez și să fiu fericit. Tu voiai să fii mort. E diferență.

— De ce tot am impresia că vrei să schimbi subiectul?

— Nu încerc să judec! Doar că… făceam lucruri nebunești pe vremea aia. Lucruri care mă gândesc că nu-ți amintești. Nu, nu! spuse el repede, clătinând din cap, când văzu expresia de pe fața mea. Nu chestiile *alea*! Deși recunosc că ești singurul băiat cu care am fost vreodată în pat!

L-am împroșcat cu un hohot furios, ca într-un acces de tuse sau de sufocare.

— Cu chestiile alea – Boris se lăsă pe spate în scaun, cu un gest disprețuitor, strângându-și nările între degete – pfa! Cred că se întâmplă uneori la vârsta aia. Eram tineri și aveam nevoie de fete. Cred că tu poate te-ai gândit că fusese altceva. Dar… Nu, stai! spuse el repede, schimbându-și expresia, căci îmi hârjâisem scaunul în spate, cu gând să mă ridic și să plec, stai! spuse din nou, prinzându-mă de mânecă, nu pleca, te rog, ascultă ce vreau să-ți spun, nu amintești deloc noaptea când ne-am uitat la *Doctor No*[362]?

Îmi luam haina de pe spătarul scaunului. Dar, auzindu-l, m-am oprit.

— Îți amintești?

— Ar trebui să-mi amintesc? De ce?

— Sunt sigur că nu ții minte. Pentru că uneori te testam. Pomeneam *Doctor No,* făceam glume. Să

văd ce spui.

— Și ce-i cu *Doctor No*?

— Nu trecuse prea mult timp de când ne cunoșteam. Genunchiul îi sălta sub masă nebunește. Cred că nu erai obișnuit cu votca – nu știai niciodată cât să torni pentru tine. Ai venit cu un pahar uriaș, cam cât o cană cu apă, și eu m-am gândit: „Frate!" Nu ții minte?

— Au fost o grămadă de nopți.

— Nu ții minte. Curățăm voma după tine – îți puneam rufele în mașina de spălat – tu nici măcar nu știai. Plângeai și-mi spuneai tot felul de chestii.

— Ce fel de chestii?

— De exemplu – Boris făcu o față nerăbdătoare –, ah, că a fost vina ta că maică-ta a murit, că ai fi vrut să fii tu, dacă mureai, poate ai fi fost cu ea, împreună în întuneric… N-are rost să intrăm în detalii, nu vreau să te fac să te simți prost. Erai varză, Theo; îmi plăcea să stau cu tine, majoritatea timpului, erai gata de orice! dar varză. Te întindeai pe jos noaptea, pe stradă, niciun stâlp aprins, nu putea să te vede nimeni, și așteptai să treacă o mașină să te calce, trebuia să mă lupt cu tine să te ridic și să te duc până acasă…

— Puteam să zac mult și bine pe străzile alea la mama naibii până trecea vreo mașină! Puteam să dorm acolo toată noaptea! Să-mi aduc și sacul de dormit.

— Nu vreau să intru în detalii. Erai țicnit. Puteam să murim amândoi. Într-o noapte ai adus chibrituri și ai vrut să dai foc la casă, ții minte?

— Glumeam, am spus stingherit.

— Și covorul? Gaura arsă din canapea? Și aia a fost glumă? Am întors pernele ca să nu vadă Xandra.

— Porcăria aia de canapea era atât de jalnică, nici măcar n-avea material ignifug.

— Bine, bine. Ia cum vrei! Oricum, în noaptea aia. Ne uitam la *Doctor No,* pe care eu nu-l văzusem niciodată, dar tu da, și mie îmi plăcea

foarte mult, și tu ești complet *v govne,* și filmul e pe o insulă, bun, totul bine și frumos, când tipul apasă pe un buton și arată tabloul pe care l-a furat.

— Băga-mi-aș…!

Boris chicoti.

— Așa ai făcut! Pe cuvântul meu! A fost super. Erai atât de beat că te clătinai pe picioare… Hai să-ți arăt ceva! Ceva excepțional! Cel mai frumos lucru din lume! Ai venit în fața televizorului. Nu, serios! Eu mă uitam la film, partea cea mai tare, și tu nu mai tăceai din gură. Dă-te dracu' din ecran! Oricum, tu te-ai dus, tunai și fulgerai, „du-te naibii!", și ai făcut o gălăgie…! Buf, hodoronc! Și pe urmă vii jos cu un tablou. Uite, vezi? Boris râse. Chestia e că eram sigur că mă duci de nas. Operă celebră de artă, din muzeu? Hai, mă lași? Dar era adevărat. Se vedea de la o poștă.

— Nu te cred.

— Dar e adevărat. Mi-am dat seama imediat. Pentru că, dacă ar putea cineva să picteze un fals așa, Las Vegas ar fi cel mai frumos oraș din lume! Oricum – eram de râs! Eu încercam foarte mândru să te învăț să furi mere și bomboane din magazin, și tu furaseși capodoperă din muzeu de artă.

— N-am furat-o.

Boris chicoti.

— Nu, nu. Ai explicat. O țineai în siguranță. Misiune importantă în viața ta. Vrei să spui, se lăsă el din nou în față, peste masă, că nu l-ai desfăcut și nu te-ai uitat la el? Toți anii ăștia? Ce-i cu tine?

— Nu te cred, am spus din nou. *Când* l-ai luat? Am continuat, pentru că el își dăduse ochii peste cap, luându-și privirea de la mine. Cum?

— Ți-am spus…

— Cum poți să-ți închipui că am să cred așa ceva?

Boris își dădu din nou ochii peste cap. Vârî mâna în buzunarul sacoului și căută o fotografie pe iPhone, apoi mi-l întinse peste masă.

Era dosul tabloului. Reproduceri existau peste tot. Dar dosul era unic ca o amprentă: dâre groase de ceară scursă, de sigiliu, roșie și maronie; un hățiș de însemne europene (numerale romane; semnături cu penița, înzorzonate) ca pe cuferele mici din vechime care încăpeau sub banchetele de pe vapor sau ca pe vreun tratat internațional de acum două sute de ani. Straturile sfărâmicioase de galben și de maro erau suprapuse cu o bogăție aproape organică, asemenea unor frunze moarte.

Boris puse telefonul înapoi în buzunar. Am stat lungă vreme în tăcere. Apoi Boris se întinse din nou după o țigară.

— Acum mă crezi? spuse, lăsând un fuior de fum să iasă pe la colțul gurii.

Simțeam că neuronii mi se depărtează unii de alții, că tot creierul avea să mi se destrame; transparența strălucitoare a minții indusă de cocaină începea deja să se estompeze, și o teamă neliniștită dădea primele semne subtile, ca aerul care se întunecă treptat înaintea unei furtuni. Preț de câteva clipe lungi și treze ne-am uitat unul la celălalt: frecvență chimică ultrascurtă, o singurătate în fața alteia, ca doi călugări tibetani pe un vârf de munte.

Apoi m-am ridicat fără o vorbă și mi-am luat haina. Boris se sculă și el, imediat.

— Stai! spuse, căci încercam să trec pe lângă el. Potter! Nu pleca așa! Când ți-am spus că vreau să iau revanșa, am vrut să…

— Potter! strigă din nou, când am pășit prin perdeaua de mărgele, stârnindu-le clinchetul, și apoi pe stradă, în lumina cenușiu-murdară a zorilor. Avenue C era pustie, un singur taximetrist solitar păru la fel de bucuros să mă vadă pe cât am fost și eu să-l găsesc, și trase imediat la bordură. Înainte ca Boris să apuce să mai spună un cuvânt, am urcat, mașina a pornit și l-am lăsat acolo, stând în pardesiul lui negru lângă un pâlc de tomberoane de gunoi.

10.

Era opt și jumătate dimineața când am ajuns la depozit. Mă durea maxilarul de cât scrâșnisem din dinți, iar inima stătea să-mi iasă din piept. O lumină birocratică, o dimineață orbitoare, plină de trecători, jubilând amenințător. La zece și un sfert ședeam deja pe podeaua dormitorului meu de la Hobie, și mintea mi se legăna, împleticindu-se, ca un titirez ajuns la capătul rotației, împrăștiate pe covor în jurul meu erau două sacoșe de pânză, un cort scund, nedesfăcut vreodată, o față de pernă bej de percal care mirosea încă a camera mea din Vegas, o cutie metalică plină de pastile de oxycontin și morfină pe care știam că ar trebui să le arunc în toaletă și o spirală de bandă adezivă pe care o tăiasem, meticulos, cu un cuțit subțire – douăzeci de minute de muncă atentă, în care sângele îmi pulsase în buricele degetelor, îngrozit să nu cumva să scap vârful prea adânc și să zgârii pictura din greșeală, până când, într-un final, reușisem să desfac o latură –, jupuisem apoi fâșiile de scoci una câte una, prudent, cu mâini tremurătoare, numai ca să găsesc, între două folii de carton gros și înfășurat în hârtie de ziar, un manual mâzgălit de educație civică (*Democrație, diversitate și persoană).*

O mulțime multicoloră multiculturală. Pe copertă, copii asiatici, latino-americani, negri, indieni, o fată cu capul învelit într-un văl musulman și un copil alb într-un cărucior zâmbeau și se țineau de mâini în fața unui steag american. Înăuntru, în lumea voioasă și anostă a bunului cetățean, în care persoane de diferite naționalități participau fericite la bunăstarea comunității lor, iar copii din cartierele sărace stăteau în jurul blocului de locuințe sociale cu o stropitoare, îngrijind un

copăcel în ghiveci care ilustra diferitele organisme guvernamentale, Boris desenase pumnale cu numele lui pe ele, trandafiri și inimioare înconjurând inițialele lui Kotku și mai multe perechi de ochi spionând, uitându-se viclean într-o parte, deasupra unui test recapitulativ completat doar pe jumătate:

> *De ce are omul nevoie de un guvern? Ca să impună o ideologie, să-i pedepsească pe infractori și să promoveze egalitatea și frăția între popoare*
>
> *Care sunt unele dintre datoriile unui cetățean american? Să voteze pentru alegerea membrilor Congresului, să promoveze diversitatea și să-i combată pe dușmanii statului*

Hobie, din fericire, nu era acasă. Pastilele pe care le înghițisem nu-și făcuseră efectul și, după două ore în care mă răsucisem și mă trântisem pe pat într-o chinuitoare stare semionirică, cu o senzație constantă de cădere – cu gândurile plutindu-mi risipite, vlăguit de bătăile precipitate ale inimii, auzind încă în urechi vocea lui Boris – mă silisem să mă ridic, să curăț debandada din cameră, să fac un duș și să mă bărbieresc, ciupindu-mi pielea, pentru că buza superioară îmi era aproape anesteziată de sângerarea din nas. Îmi făcusem apoi o cană de cafea, găsisem în bucătărie o chiflă veche și îmi impusesem s-o mănânc, iar acum eram jos în magazin, pe care îl deschisesem deja înainte de prânz – tocmai la timp ca s-o prind pe poștăriță în pelerina ei de ploaie din fâș (puțin alarmată când mă văzu, ținându-se la distanță de mine, cu ochii mei urduroși, buza tăiată și șervețelul pătat de sânge), deși, în timp ce luam corespondența din mâinile ei în mănuși de latex, mi-am dat seama: ce mai conta? Reeve n-avea

decât să-i scrie lui Hobie ce-i trecea prin cap, să sune la Interpol – nimic nu mai avea importanță.

Ploua. Pietonii treceau cocoșați, cu pași grăbiți. Ploaia bătea tare în ferestre, forma mărgelușe pe sacii de gunoi lăsați lângă bordură. Aici, la birou, în fotoliul meu colbăit, am încercat să-mi găsesc echilibrul sau, cel puțin, să găsesc vreun fel de consolare în mătăsurile stinse și în semiobscuritatea magazinului, în mohoreala lui dulce-amăruie ca întunecimea ploioasă a sălilor de clasă din copilărie, dar căderea de dopamină mă lăsase flasc, cuprins de un soi de tremurături care păreau să-mi prevestească moartea – o tristețe pe care o simțeam mai întâi în stomac, pulsând dedesubtul frunții, toată bezna pe care mă străduisem s-o țin la distanță năvălind, cu un muget, înapoi înăuntru.

Trăisem ca într-un tunel. În toți acești ani, trecusem prin viață prea translucid și izolat pentru ca orice fel de realitate să mă pătrundă cu adevărat: o aiurare care mă purtase, rotindu-mă ușor, pe valul ei leneș încă din copilărie, atunci când zăceam, rupt, pe covorul aspru din Las Vegas, râzând la ventilatorul din tavan, doar că acum nu mai râdeam – Rip van Winkle, chircit, își ținea capul pe pământ o sută de ani prea târziu.

În ce fel ar fi putut fi îndreptate lucrurile? În niciun fel. Într-un anumit sens, Boris îmi făcuse o favoare luându-mi tabloul – îmi dădeam seama, cel puțin, că așa ar fi judecat majoritatea oamenilor; scăpasem; nimeni nu mă putea învinui; cea mai mare parte a problemelor mele se rezolvaseră dintr-un foc, dar, deși știam că orice om sănătos la cap ar fi fost ușurat să se descotorosească de tablou, eu nu mă simțisem niciodată atât de ros de disperare, ură de sine și rușine.

Magazinul era cald și obosit. Nu puteam sta locului; mă ridicam și mă așezam la loc, mă duceam până la fereastră și înapoi. Totul mustea de oroare. Un pulcinella de ceramică nesmălțuită mă

privea cu ciudă. Chiar și mobila părea bolnăvicioasă și disproporționată. Cum de putusem să mă cred mai bun, mai înțelept, mai elevat, mai prețios și mai demn de a trăi pe lume datorită secretului pe care îl păstram în depozit? Și totuși, asta se întâmplase. Tabloul mă făcuse să mă simt mai puțin muritor, mai puțin comun. Fusese pentru mine sprijin și reabilitare, subzistență și împlinire. Fusese cheia de boltă care ținuse edificiul întregii catedrale. Și era cumplit să descopăr acum, când pământul îmi fugise atât de brusc de sub picioare, că toată perioada mea adultă fusese susținută în secret de o bucurie imensă, ascunsă și sălbatică: convingerea că viața mi se balansa într-un echilibru fragil deasupra unei taine care putea în orice clipă s-o spulbere.

11.

Când Flobie se întoarse acasă, pe la ora două, intră de pe stradă stârnind clopoțelul de la ușă, ca un client.

— Ehei, mi-ai făcut o adevărată surpriză seara trecută! Își scoase haina și și-o scutură, cu obrajii roșii de ploaie; era îmbrăcat de licitație, într-unul dintre vechile sale costume elegante, cu o cravată perfect înnodată la gât. Boris! Îi mersese bine la licitație, îmi dădeam seama după dispoziția în care era; deși nu-i plăcea să liciteze excesiv, știa ce vrea și, din când în când, de la câte o sesiune mai lentă, la care nu avea competitori, pleca încărcat cu câte o grămadă de lucruri frumoase. Înțeleg că ați făcut noapte albă, așa-i?

— Aha.

Stăteam ghemuit într-un colț, sorbind ceai; aveam o durere de cap atroce.

— A fost interesant să-l cunosc după ce auzisem atâtea despre el. E ca și cum ai face cunoștință cu un personaj dintr-o carte. Întotdeauna mi-l imaginasem ca pe Șmecherul din *Oliver* – ei, știi tu, puștanul ăla, strengarul, cum Dumnezeu îl chema pe actor? Jack nu știu cum.{363} Într-o haină zdrențuită și mânjit pe față.

— Crede-mă, Boris era mânjit cu toate cele pe vremea aia!

— Știi că Dickens nu ne spune ce s-a întâmplat cu Șmecherul. Poate a crescut și a ajuns un respectabil om de afaceri, cine știe? Iar Popper parcă își ieșise din minți. N-am văzut în viața mea un animal atât de fericit. A, și da… întorcându-se, ocupat cu haina; nu observase că încremenisem la auzul numelui lui Popper – înainte să uit, a sunat Kitsey.

Nu i-am răspuns. Nu puteam. Nu mă gândisem nici măcar o dată la Popper.

— Destul de târziu, pe la zece. I-am spus că te-ai întâlnit întâmplător cu Boris, ai trecut pe-aici, ai plecat – sper că n-am făcut o prostie.

— Nu, am spus, după o pauză dificilă, chinuindu-mă să-mi adun gândurile, care se împrăștiau în câteva direcții nefericite în același timp.

— Ce trebuie să-ți amintesc? Hobie își puse un deget pe buze. Mi s-a dat o însărcinare. Stai să mă gândesc! Am uitat, spuse după o tresărire slabă, clătinând din cap. Va trebui s-o suni. Cină diseară, asta am reținut, la cineva acasă. Cină la opt. Asta țin minte. Dar unde – nu mai știu.

— Familia Longstreet, am spus, simțind că-mi pierd curajul.

— Parcă așa. Oricum, Boris! Mare figură, un tip șarmant – cât mai stă în New York? Și din nou, pentru că nu răspundeam: Cât stă în oraș? Hobie nu-mi putea vedea fața, privirea ațintită, cu groază, asupra străzii. Ar trebui să-l chemăm într-o zi la cină, nu crezi? Roagă-l să ne spună vreo două seri

când e liber. Dacă vrei, bineînțeles, adăugă, văzând că nu scoteam o vorbă. Tu decizi. Dă-mi numai de știre!

12.

Două ore mai târziu – epuizat, cu ochii lăcrimând din cauza durerii de cap – mă întrebam încă disperat cum să-l recuperez pe Popper, inventând și respingând una după alta explicații posibile ale absenței sale. Îl lăsasem legat în fața vreunui magazin? Îl furase cineva? Evident, nici vorbă: pe lângă faptul că ploua cu găleata, Popper era atât de bătrân și de mofturos în lesă, încât abia dacă reușeam să-l trag pe stradă până la hidrant. Să fie la tuns? Cecelia, doamna în vârstă, cam jerpelită, care se ocupa de el, îl lua întotdeauna la ea acasă și îl aducea înainte de trei. La veterinar? Dincolo de faptul că Popper nu era bolnav (și de ce n-aș fi spus dacă era?), Popper mergea la același veterinar pe care Hobie îl cunoștea de pe vremea lui Welty și a lui Chessie. Cabinetul doctorului McDermott era chiar peste drum. De ce să-l fi dus oriunde altundeva?

Am gemut, m-am ridicat și m-am dus la fereastră. Ajungeam de fiecare dată în același impas – Hobie care intra nedumerit, așa cum cu siguranță avea să se întâmple peste o oră-două, căutând cu privirea prin magazin: „Unde e Popper? Nu l-ai văzut?” Și asta era tot: cercul vicios, bucla infinită, niciun buton Escape. Puteai să închizi calculatorul forțat, să îl repornești și să o iei de la capăt, și jocul avea să înghețe oricum în același moment. „Unde e Popper?” Nu exista cod pentru trișat. Jocul s-a sfârșit. Nu puteai trece mai departe.

Perdeaua zdrențuită a ploii se transformase într-o burniță măruntă, trotuarele sclipeau și apa picura de pe tende, toată lumea pe stradă părea să fi prins momentul să-și pună pe umeri o pelerină de ploaie și să se repeadă cu cățelul până la colț: erau câini peste tot unde mă uitam, ciobănești trecând cu pas maiestuos, pudeli negri comuni, terieri, retrieveri, un buldog francez mai în vârstă și o pereche încrezută de șoricari cu boturile sus, trecând foarte afectați strada. M-am întors înfrigurat la biroul meu, m-am așezat, am luat catalogul Christie's și am început să-l răsfoiesc haotic: acuarele moderniste dezgustătoare, două mii de dolari pentru o sculptură victoriană în bronz – doi tauri luptând, dizgrațioși. Absurd.

Ce-aveam să-i spun lui Hobie? Popper era bătrân și surd, și uneori adormea în locuri ferite, de unde nu ne auzea imediat dacă-l strigam, dar curând avea să fie vremea cinei pentru el și aveam să-l aud pe Hobie umblând pe sus, căutându-l după canapea și în dormitorul Pippei, și în toate locurile lui obișnuite. „Popsky? Hai, băiete! La masă!" Puteam să mă prefac că nu știu nimic? Să mimez căutatul prin casă? Să mă scarpin în creștet, derutat? O dispariție misterioasă? Triunghiul Bermudelor? Tocmai mă întorsesem, cu inima grea, la ideea frizeriei canine, când se auzi clopoțelul de la ușă.

— Era cât pe ce să-l țin eu.

Popper – ud, dar altfel neafectat de aventura sa – își înțepeni picioarele politicos când Boris îl puse pe podea și apoi lipăi până la mine, ținând capul sus ca să pot să-l scarpin sub bărbie.

— Nu ți-a dus dorul nicio secundă, spuse Boris. Ne-am simțit foarte bine împreună.

— Ce-ați făcut? am spus, după o tăcere lungă, pentru că nu mă puteam gândi la nimic altceva mai bun.

— Am dormit, în cea mai mare parte. Gyuri ne-a lăsat acasă – își frecă ochii încercănați și căscă –

și apoi am tras amândoi pui de somn zdravăn. Mai știi cum se încolăcea pe vremuri? Ca o căciulă de blană pe capul meu? Lui Popper nu-i plăcuse niciodată să doarmă așa cu botul pe capul meu, numai pe al lui Boris. Pe urmă ne-am trezit, eu am făcut duș și l-am scos la plimbare – nu departe, n-a vrut să mergem departe –, am dat câteva telefoane, am mâncat sandviș cu șuncă și am venit încoace. Ascultă, îmi cer iertare! spuse el impulsiv, pentru că eu nu-i răspundeam, trecându-și o mână prin părul ciufulit. Serios. Și am de gând să îndrept lucrurile, de-adevăratelea, ai să vezi.

Tăcerea dintre noi era strivitoare.

— Te-ai distrat cel puțin azi-noapte? Pentru că eu m-am distrat. Noapte în oraș! Deși dimineață nu mă simțeam prea grozav. Te rog, spune ceva! începu el, văzând că nu răspund. Toată ziua m-am simțit foarte rău din cauza asta.

Popper își târșâise picioarele în celălalt capăt al magazinului, până la farfuria cu apă, din care începu să bea liniștit. Multă vreme nu se auzi decât leorpăitul lui monoton.

— Serios, Theo – mâna pe inimă – mă simt groaznic! Ceea ce simt… atâta rușine… nici n-am cuvinte, spuse el, mai grav de data asta, pentru că eu continuam să rămân tăcut. Și da, recunosc, undeva în fundul sufletului mă întreb: „De ce a trebuit să strici totul, Boris, de ce naiba ai deschis gura aia mare a ta?” Dar cum puteam să mint și să mă strecor? Ești de acord măcar cu asta? spuse el, frecându-și nervos mâinile. Nu sunt laș. Ți-am spus. Am recunoscut. N-am vrut să te sperii, să nu știi ce se întâmplă. Și o să iau revanșa la tine, ai să vezi, promit.

— De ce…? Hobie era ocupat în subsol cu aspiratorul, dar oricum am coborât vocea, aceeași șoaptă furioasă de pe vremea când Xandra era la parter și nu voiam să ne audă cum ne certam – de ce…?

— De ce ce?

— De ce naiba l-ai luat?

Boris clipi de mai multe ori din ochi, ușor prezumțios.

— Pentru că venea mafia evreiască în casa ta, de aia!

— Nu, nu de asta.

Boris oftă.

— Of, într-o parte e adevărat – puțin. Era în siguranță acasă la tine? Nu! Și nici la liceu. Am luat manualul ăla vechi, l-am învelit în hârtie de ziar și l-am înfășurat la fel de gros…

— Te-am întrebat de ce l-ai luat.

— Ce pot să spun? Sunt hoț.

Popper lipăia în continuare zgomotos. M-am întrebat, exasperat, dacă Boris îi dăduse vreun strop de apă în minunata lor zi petrecută împreună.

— Și în plus – Boris ridică ușor din umeri –, îl voiam. Da. Cine nu l-ar vrea?

— De ce-l voiai? Pentru bani? am adăugat, pentru că nu-mi răspunsese.

Boris se strâmbă.

— Bineînțeles că nu! Nu poți să vinzi așa ceva. Deși, trebuie să recunosc, odată, când am dat de necaz, acum patru-cinci ani, aproape l-am vândut, pe preț foarte mic, aproape degeaba, numai ca să scap de el. Mă bucur totuși că nu l-am vândut. Eram cu cuțitul la os, aveam nevoie de bani lichizi. Dar – își smârcâi tare nasul și apoi și-l șterse –, dacă încerci să vinzi așa ceva, ai toate șanse să fii prins. Știi și tu. Ca instrument de negociere – aia e altă poveste! Ei îl țin drept garanție, îți dau marfa, tu o vinzi, în fine, te întorci cu marafeții, le dai partea, îți iei tabloul și gata. Ai înțeles?

N-am spus nimic; începusem să răsfoiesc din nou catalogul Christie's, care zăcea încă deschis pe biroul meu.

— Știi cum se spune. Vocea îi suna tristă și lingușitoare în același timp. „Împrejurarea face pe hoț". Cine știe mai bine ca tine? Am deschis dulapul tău la școală pentru că voiam niște bani de

prânz și m-am gândit: „Ce? Hello! Ce-i asta?” A fost simplu să-l iau și să-l ascund. Și pe urmă am dus manualul meu cel vechi la ora de atelier a lui Kotku, aceeași mărime, aceeași grosime, același scoci, și gata! M-a ajutat Kotku. Dar nu i-am spus de ce. Nu puteam să-i spun lui Kotku chestii din astea.

— Tot nu-mi vine să cred că l-ai furat.

— Uite ce-i. N-am de gând să fac scuze. L-am luat. Dar – surâs câștigător – sunt mincinos? Am mințit?

— Da, am spus după câteva clipe în care nu-mi venise să-mi cred urechilor. Da, ai mințit, Boris.

— Nu m-ai întrebat niciodată! Dacă m-ai fi întrebat, ți-aș fi spus.

— Boris, astea sunt aiureli. Ai mințit.

— Bine, acum nu mint, spuse el, privind resemnat în jur. Credeam că ai aflat deja! Atâția ani! Am crezut că știai că eu îl luasem!

Mă depărtasem către scări, urmat de Popcik; Hobie închisese aspiratorul, lăsând în urmă o tăcere asurzitoare, și nu voiam să ne audă.

— Nu sunt prea clar – Boris își suflă nasul neglijent, inspectă conținutul șervețelului și se strâmbă –, dar sigur e undeva în Europa. Mototoli șervețelul și îl vârî în buzunar. Genova, nicio șansă. Dar înclin să cred că Belgia sau Germania. Olanda, poate. Negociază mai bine acolo cu el pentru că acolo oamenii sunt mai impresionați.

— Nu e un teritoriu prea mic.

— Hei, ascultă! Bucură-te că nu e în America de Sud! Pentru că, atunci, îți spun eu, nicio șansă să-l mai vezi vreodată!

— Parcă spuneai că a dispărut.

— Nu vreau să spun nimic, dar cred că aș putea să aflu unde este. Poate. Asta e cu totul altceva decât să-l iau înapoi. Nu am avut afaceri cu oamenii ăștia niciodată.

— Ce oameni?

Boris, stânjenit, nu răspunse, aruncând o privire în jur pe podea: figurine de buldogi din fier, teancuri de cărți, covorașe.

— Nu face pișu pe obiecte? întrebă, făcând semn cu capul către Popcik. Pe toată mobila asta frumoasă?

— Nu.

— În casă la voi își dădea drumul tot timpul. Tot covorul de jos putea a pișu. Cred pentru că Xandra nu-l învățase prea bine afară înainte să venim noi.

— Ce oameni?

— A?

— Ce oameni cu care nu ai avut afaceri până acum?

— E complicat. O să-ți explic dacă vrei, adăugă el în grabă, numai acum suntem amândoi obosiți și nu cred că e moment. Dar o să dau niște telefoane și îți spun ce aflu, bine? Și când știu, mă întorc și îți spun, promit. Apropo – se bătu ușor peste buza de sus cu degetul.

— Ce-i? am spus, tresărind.

— Ai pată aici. Sub nas.

— M-am tăiat când mă rădeam.

— A! Stând acolo, în picioare, păru nesigur, ca și cum se pregătea să se lanseze într-o scuză și mai pasionată sau într-o explozie de nervi, dar tăcerea care plutea între noi avea ceva categoric, definitiv, și el își înfipse mâinile în buzunare. Bine.

— Bine.

— Atunci ne mai vedem.

— Sigur.

Dar, după ce ieși pe ușă, iar eu am rămas la fereastră și l-am urmărit cum se ferea de stropii care picurau de pe tendă și se depărta cu pas sprinten pe stradă – când mersul i se relaxă și se înmuie de îndată ce crezu că ieșise din raza mea vizuală – am simțit că era foarte probabil că n-aveam să-l mai văd niciodată.

13.

Dat fiind felul cum mă simțeam – aproape pe moarte, în esență, cu o migrenă hidoasă și căzut într-o nefericire atât de completă încât abia dacă mai vedeam, n-avea sens să mai țin magazinul deschis. Așa încât, deși ieșise soarele și oamenii apăreau pe stradă, am răsucit plăcuța pe care scria „închis” și, cu Popper clătinându-se greoi în spatele meu – m-am târât sus, simțind aproape că îmi vine să vărs de durerea care îmi ardea ochii în fundul capului și am căzut în nesimțire timp de câteva ore.

Trebuia să mă văd cu Kitsey în apartamentul mamei ei la 19.45, înainte să ne ducem la familia Longstreet, dar am sosit puțin mai devreme, în parte pentru că voiam s-o văd între patru ochi timp de câteva minute înainte să plecăm, în parte pentru că aveam ceva pentru doamna Barbour – un catalog destul de rar de expoziție pe care îl găsisem pentru ea într-unul dintre loturile aduse de Hobie de la o lichidare de proprietate, *Gravura în epoca lui Rembrandt.*

— Nu, nu, spuse Etta când m-am dus în bucătărie s-o rog să bată la ușa dormitorului pentru mine, e pregătită. I-am dus un ceai acum vreun sfert de oră.

„Pregătită” însemna pentru doamna Barbour pijama și papuci roși de căței, peste care era aruncată un soi de mantie lucioasă.

— Ah, Theo! spuse ea, și fața i se deschise cu o simplitate emoționantă, deplină, care îmi aminti de Andy în rarele ocazii când era cu adevărat mulțumit de ceva – precum ocularul telescopic Nagler de 22 mm care îi sosise cu poșta sau descoperirea site-ului porno LARP (Live Action Role Play), în care amazoane țâțoase echipate cu

săbii și-o trăgeau cu cavaleri, vrăjitori și alții asemenea. Ce drăguț ești, nu pot să cred, ce scump!

— Sper că nu-l aveți.

— Nu – răsfoindu-l încântată – e superb! N-o să-ți vină să crezi, dar am văzut expoziția asta când eram la facultate.

— Trebuie să fi fost un eveniment! am spus, dându-mă în spate și așezându-mă într-un fotoliu.

Mă simțeam mult mai fericit decât aș fi crezut că e posibil cu o oră în urmă. Îmi fusese rău din cauza tabloului, a durerii de cap, mă exasperase gândul la cina în casa Longstreet, mă întrebasem cum naiba aveam să rezist unei seri întregi cu salată de crab, în care Forrest avea să-și țină discursul lui despre starea economiei, în timp ce eu nu-mi doream decât să-mi zbor creierii, încercasem s-o sun pe Kitsey, cu gând s-o implor să ne scuze pentru că eu nu mă simțeam bine, ca să ne eschivăm și să petrecem seara în apartamentul ei, în pat. Dar – așa cum se întâmpla deseori, în mod absolut enervant, în zilele în care era liberă, nu mă sunase înapoi, nu-mi răspunsese la mesaje și la e-mailuri, apelurile mele intraseră automat pe robot – „trebuie să-mi iau un telefon nou”, îmi spusese arțăgoasă când mă plânsesem de eclipsele acestea complete de comunicare, „ăsta are ceva”, și deși o rugasem de mai multe ori să mergem împreună peste drum la magazinul Apple și să luăm unul nou, își găsise întotdeauna o scuză: cozi prea lungi, trebuia să ajungă undeva, nu avea chef, îi era foame, sete, voia să facă pișu, nu putem s-o lăsăm pe altă dată?

Așezat pe marginea patului cu ochii închiși, iritat de faptul că nu puteam lua legătura cu ea (așa cum părea să se întâmple de fiecare dată când chiar aveam nevoie), m-am gândit să-l sun pe Forrest și să-i spun că nu mă simțeam bine. Dar, oricât de rău îmi era, tot aș fi vrut s-o văd, fie și numai de partea cealaltă a mesei, în compania unor

oameni pe care nu-i înghițeam. De aceea – ca să-mi fac curaj să mă dau jos din pat, să ies în oraș și să rezist în orele fatale ale serii – înghițisem o cantitate de opiate care, pe vremuri, ar fi fost o doză mică și care, deși nu-mi stinsese durerea de cap, îmi dăduse o stare de spirit surprinzător de bună. Nu mă mai simțisem atât de bine de luni de zile.

— Tu și Kitsey luați masa la prieteni? întrebă doamna Barbour, care răsfoia încă fericită catalogul pe care-l adusesem. La Forrest Longstreet?

— Așa am plănuit.

— El era în clasă cu tine și cu Andy, nu?

— Era, da.

— Nu era unul dintre băieții care nu vă puteau suferi?

— Păi… – euforia mă făcea generos – nu chiar. Forrest, necioplit și încet la minte („Domnule, copacii sunt considerați plante?"), nu fusese niciodată suficient de inteligent ca să ne persecute pe mine și pe Andy cu consecvență sau cu ingeniozitate. Dar da, aveți dreptate, făcea parte din grupul acela, știți Temple, Tharp, Cavanaugh și Scheffernan.

— Da. Temple. De el cu siguranță îmi aduc aminte. Și de Cable.

— Poftim? am spus, ușor surprins.

— Cable a ajuns într-adevăr rău, spuse ea fără să ridice ochii din catalog. Trăiește pe datorie… n-a reușit să-și găsească o slujbă permanentă și a avut, am auzit, ceva probleme cu legea. A scris niște cecuri false, se pare că mama lui s-a chinuit mult ca să-i convingă pe păgubași să-și retragă plângerea. Iar Win Temple, spuse ea, ridicând ochii, înainte să apuc să-i explic că, de fapt, Cable nu făcuse parte din grupul celor care se luau de noi. El a fost cel care l-a dat pe Andy cu capul de perete la dușuri.

— Da, el a fost.

Ceea ce-mi aminteam în primul rând din incidentul de la dușuri nu era atât cum se lovise Andy și căzuse apoi inconștient pe podeaua de gresie, cât pe Scheffernan și Cavanaugh care mă puseseră la pământ și încercau să-mi vâre un deodorant solid în fund.

— Poftim?

— Temple. Își ținea ochii pe pagină și vorbea cu o voce tare și veselă, ca și cum ar fi conversat cu un necunoscut la o petrecere. Ce scuză a avut. Când a fost întrebat de ce-l trântise pe Andy de perete.

— Nu, nu știu.

— A spus: „Pentru că puștiul ăla mă calcă pe nervi". Acum e avocat, mi s-a spus, sper din tot sufletul că se stăpânește mai bine în sala de judecată.

— Win nu era cel mai rău, am spus după un moment de apatie. Nici pe departe. În schimb, Cavanaugh și Schefferman…

— Mama lui nici măcar nu asculta. Tot scria mesaje pe telefon. Avea o chestiune foarte urgentă de rezolvat cu un client.

M-am uitat la manșeta cămășii. Avusesem grijă să mă schimb și să iau una curată după muncă – dacă era ceva ce învățasem în anii mei de intimitate cu opiatele (ca să nu mai vorbim de anii în care făcusem escrocherii la magazin), acesta era că o cămașă apretată și un costum abia scos de la curățat erau extrem de utile pentru a ascunde o mulțime de păcate –, dar tabletele de morfină mă făcuseră stupid și neglijent, mă învârtisem năuc prin cameră și fredonasem Elliott Smith{364}. în timp ce mă îmbrăcam, *sunshine… been keeping me up for days…* și (am observat acum) una dintre manșete nu-mi era răsucită cum trebuia. Mai mult, butonii pe care-i alesesem nici măcar nu erau pereche: unul era mov, celălalt, albastru.

— Am fi putut să-i dăm în judecată, spuse doamna Barbour cu un aer absent. Nu știu de ce n-

am făcut-o. Chance spunea că i-ar fi făcut mai mult rău lui Andy la școală. Așa credea el.

— De fapt… N-aveam cum să-mi aranjez manșeta pe neobservate. Avea să trebuiască să aștept până ajungeam în taxi. Întâmplarea de la dușuri a fost de fapt vina lui Scheffernan.

— Da, asta a spus și Andy, și Temple la fel, dar, în privința loviturii, a izbiturii propriu-zise, nu există nicio îndoială…

— Scheffernan era un tip abil. L-a împins pe Andy peste Temple, iar când a început bătaia, el era deja în capătul celălalt al vestiarului, râdea ca un apucat cu Cavanaugh și ceilalți.

— Ei, nu știu, dar David – David era numele mic al lui Scheffernan – nu semăna cu ceilalți, întotdeauna era extrem de drăguț, de politicos, venea destul de des pe la noi, și întotdeauna se pricepea să-l atragă și pe Andy. Știi cum erau mulți copii, cu petrecerile aniversare…

— Da, dar să știți că Scheffernan i-a purtat întotdeauna sâmbetele lui Andy. Pentru că mama lui îl silea tot timpul să fie prieten cu Andy. Îl *punea* să-l cheme la petreceri, îl *punea* să vină la dumneavoastră.

Doamna Barbour oftă și puse jos cana. Ceaiul era de iasomie, aroma ajungea până la mine.

— Ah, Dumnezeu știe, tu l-ai cunoscut pe Andy mai bine decât mine, spuse ea pe neașteptate, trăgându-și reverele gulerului brodat al halatului mai strâns peste piept. Nu mi-am dat seama niciodată cum era cu adevărat și, într-un fel, el a fost copilul meu preferat. Mi-aș dori să nu fi încercat tot timpul să-l văd drept ceva ce nu era. Cu siguranță tu ai știut să-l accepți în propriii lui termeni, mai mult decât eu și tatăl lui său, ce să mai vorbim, tatăl lui. Uite! spuse ea, păstrând în mare parte același ton, în tăcerea mai degrabă rece care urmă. Răsfoia încă volumul. Uite-l pe Sfântul Petru care îi îndepărtează pe copii de Hristos.

M-am ridicat ascultător și am venit în spatele ei. Cunoșteam lucrarea, una dintre marile gravuri impetuoase în tehnică point sèche de la Morgan, *Gravura de o sută de guldeni*[365], cum i se spunea: prețul pe care Rembrandt însuși, potrivit legendei, fusese silit să-l plătească pentru a o răscumpăra.

— E atât de deosebit, Rembrandt. Chiar și subiectele lui religioase – e ca și cum sfinții au coborât din ceruri ca să-i pozeze pe viu. Acești doi Sfinți Petru – arătă spre desenul mic în tuș și peniță de pe peretele camerei – sunt lucrări complet diferite și create la distanță de ani de zile una de alta, dar bărbatul e identic, uite-l, trup și suflet, ai putea să-l identifici imediat într-o mulțime, nu ți se pare? Capul pe jumătate pleșuv. Aceeași față – conștiincioasă, cinstită. Emană bunătate și totuși are mereu un zvâcnet de îngrijorare, de neliniște. Umbra imperceptibilă a viitoarei trădări.

Deși doamna Barbour privea încă în carte, eu m-am trezit că mă uit la fotografia cu Andy și tatăl lui care stătea, înrămată cu argint, pe măsuța de lângă noi. Era numai un instantaneu, dar niciun maestru flamand al picturii de gen n-ar fi putut crea o compoziție care să sugereze mai bine un soi de presimțire, senzația de efemeritate și de fatalitate: Andy și domnul Barbour pe un fond întunecat, lumânări stinse în suporturile de lumânări de pe perete, mâna domnului Barbour odihnindu-se pe o machetă de corabie. Nici dacă și-ar fi sprijinit brațul de un craniu efectul n-ar fi fost mai alegoric sau mai lugubru. Deasupra, în locul clepsidrei preferate de pictorii olandezi din curentul *vanitas*[366], un ceas de perete rigid și vag sinistru cu cifre romane pe cadran. Ace negre: douăsprezece fără cinci minute. Timpul se sfârșea.

— Mami…

Platt intrase fără să bată la ușă și se opri încremenit când mă văzu.

— Nu e nevoie să bați, dragule, spuse doamna Barbour fără să ridice ochii din carte, ești întotdeauna bine-venit.

— Am… Platt se holbă la mine. Kitsey. Părea tulburat, își vârî mâinile în buzunarele voluminoase ale gecii. Mai are puțină treabă.

Doamna Barbour păru surprinsă.

— Ah! făcu ea.

Se uitară unul la altul, și ceva intim, nerostit, păru să treacă între ei.

— Are treabă? am întrebat afabil, privind între ei. Unde?

N-am primit niciun răspuns. Platt – cu privirea pironită asupra mamei sale – deschise gura și apoi o închise. Doamna Barbour puse cartea deoparte cu un gest lung și elegant și spuse, fără să se uite la mine:

— Sincer, cred că azi a ieșit să joace golf.

— Serios? am spus, puțin uimit. Nu e prea rea vremea?

— E aglomerație pe șosea, spuse Platt iute, aruncând o privire scurtă doamnei Barbour. E blocată în trafic, pe autostradă. L-a sunat pe Forrest, spuse, răsucindu-se spre mine, o să vă aștepte cu cina.

— Poate n-ar fi rău, spuse doamna Barbour gânditoare, după o pauză, ca voi doi să mergeți să beți ceva. Da, i se adresă ea hotărât lui Platt, ca și cum chestiunea ar fi fost stabilită, punându-și mâinile una peste alta. Cred că ar fi o idee excelentă. Mergeți undeva și beți un pahar. Iar tu, spuse ea, întorcându-se spre mine, ești pur și simplu un înger! Îți mulțumesc nespus pentru carte, adăugă, prinzându-mă de mână. E cel mai frumos cadou din lume.

— Dar…

— Da?

— N-ar trebui să vină încoace să se schimbe? am spus, după o clipă de nedumerire.

— Poftim?

Amândoi mă priveau.

— Dacă a jucat golf? N-ar trebui să vină să se schimbe? Nu cred că o să vrea să meargă la Forrest în hainele de golf, am adăugat, uitându-mă când la unul, când la altul, și apoi, pentru că niciunul nu răspundea: Pot s-o aștept aici.

Cu o expresie concentrată, doamna Barbour strânse din buze și pleoapele îi căzură peste ochi – iar eu am înțeles dintr-odată. Era obosită. Nu se așteptase să trebuiască să stea atâta să-mi facă mie conversație, numai că era prea politicoasă să-mi spună.

— Deși, am spus, ridicându-mă stingherit, se face târziu și cred că nu mi-ar strica ceva de băut…

Chiar atunci, telefonul din buzunar, care rămăsese tăcut toată ziua, bâzâi sonor: primisem un mesaj: neîndemânatic – eram atât de epuizat încât abia dacă-mi mai dădeam seama unde mi-e buzunarul – m-am scotocit după el.

Era, într-adevăr, Kitsey, plină de inimioare și emoticoane:

♥♥*Bună, iubire*! ♥ *Întârzii o oră.* ⊗!x❁!!! *Sper că n-ai plecat. Forrest și Celia ne așteaptă. Ne vedem acolo la 9. Te iubesc la nemurire! Kits*♥ x♥x♥x♥

14.

Cinci sau șase zile mai târziu, încă nu-mi revenisem cu totul după seara petrecută cu Boris – în parte pentru că eram ocupat cu clienți, cu licitații la care trebuia să mă duc, cu moșteniri de familie pe care trebuia să le inspectez, și, în parte, pentru că aveam de mers la tot felul de evenimente

chinuitoare cu Kitsey aproape în fiecare seară: petreceri aniversare, dineuri la costum, *Pelléas și Mélisande*[367] la Met, scularea la șase în fiecare dimineață și culcarea mult după miezul nopții, o seară fuseserăm plecați până la două noaptea, abia dacă aveam o clipă pentru mine însumi și (mai rău) abia dacă aveam o clipă cu ea, lucru care în mod normal m-ar fi scos din minți, dar care, date fiind circumstanțele, mă ținea atât de copleșit, în stare de veșnic război cu oboseala, încât nu mai aveam timp prea mult ca să gândesc.

Toată săptămâna abia așteptasem ziua de marți, în care Kitsey ieșea cu prietenele ei – nu pentru că n-aș fi vrut s-o văd, ci pentru că Hobie avea o invitație la cină și abia așteptam să fiu singur, să mănânc niște resturi din frigider și să mă culc devreme. Dar, la ora închiderii, la șapte seara, aveam încă treabă de făcut în magazin. Un designer de interioare apăruse în mod miraculos să întrebe despre un vas cositorit scump, demodat și imposibil de vândut, pe care se așternea praful încă de pe vremea lui Welty. Vasele cositorite nu erau un subiect despre care să știu prea multe, și căutam un articol util într-un număr mai vechi din *Antiques,* când Boris sări din mașina care aterizase la bordură și bătu la ușa de sticlă la nici cinci minute după ce închisesem pe ziua aceea. Ploua cu găleata; în torentele de ploaie care se scurgeau zdrențuite pe ușă, el era o umbră într-o manta, greu recognoscibil, dar ritmul bătăilor era același de pe vremuri, când ocolea casa până la intrarea dinspre curte și ciocănea rapid ca să-i dau drumul.

Intră adus de spate și se scutură energic, încât apa zbură în toate părțile.

— Vrei să vii cu mine în oraș? spuse fără niciun preambul.

— Sunt ocupat.

— Da? spuse el, pe o voce în același timp atât de caldă, de exasperată și atât de copilăresc de rănită, încât mi-am întors privirea de la etajera cu

cărți lângă care stăteam. Și nu mă întrebi de ce? Cred că ai fi interesat să vii.

— Unde în oraș?

— Trebuie să stau de vorbă cu niște oameni.

— Și despre ce anume…?

— Da, spuse el radios, fornăind și ștergându-se la nas. Exact. Nu ești obligat să vii, voiam să-l aduc pe un băiat al meu Tolea, dar, din mai multe motive, m-am gândit că ar fi bine dacă voiai și tu să vii – Popcik, da, da! spuse el, îndoindu-se ca să ridice câinele, care venise legănându-se greoi spre el. Și pe tine mă bucur să te văd! Îi place șunca, îmi spuse, scărpinându-l pe Popcik pe după urechi și frecându-și nasul de ceafa lui. Tu îi prăjești vreodată puțină șunculiță? Îi place și pâinea, când e îmbibată în grăsime.

— Cu cine vrei să stai de vorbă? Despre cine e vorba?

Boris își dădu la o parte o șuviță udă de pe frunte.

— Un tip pe care-l știu. Îl cheamă Horst. Un vechi prieten al lui Myriam. S-a prăjit și el în povestea asta; sincer, nu cred că ne poate ajuta, dar Myriam mi-a sugerat că n-are ce să strice să mai vorbim odată cu el. Și poate să aibă dreptate.

15.

Pe drum, în spatele limuzinei, în timp ce turna atât de tare încât Gyuri trebui să țipe la noi ca să-l auzim („Ce vreme de câine!”), Boris îmi dădu cu voce înceată informații despre Horst.

— O poveste foarte, foarte tristă. Tipul neamț. Interesant, foarte inteligent și sensibil. Din familie importantă… mi-a explicat odată, dar am uitat. Tatăl a fost pe jumătate american și i-a lăsat un

purcoi de bani, dar, când mama s-a recăsătorit… Aici Boris rosti un nume de industriași faimoși în toată lumea, care purta cu el un ecou întunecat de pe vremea naziștilor. *Milioane.* Nici nu-ți poți închipui câți bani au oamenii ăștia. Înoată în ei. Scot pe gură.

— Da, sună într-adevăr a poveste foarte tristă.

— Ba nu, Horst e junkist rău de tot. Tu mă știi cum sunt – dădu el din umeri filosofic –, eu nu judec și nu condamn. Fă ce vrei, nu-mi pasă! Dar Horst, caz foarte trist. S-a îndrăgostit de o fată care făcea droguri și l-a molipsit și pe el. L-a învățat la toate, și, când banii s-au terminat, ea a fugit. Familia lui Horst l-au dezmoștenit acum mulți ani. Și totuși el e topit după fata asta afurisită. „Fată", zic eu, dar are aproape patruzeci de ani. O cheamă Ulrika. De fiecare dată când Horst mai face rost de bani, ea vine înapoi un timp scurt. Pe urmă iar îl părăsește.

— Și el ce legătură are cu tabloul?

— Asociatul lui Horst, Sascha, a aranjat afacerea asta. L-am cunoscut pe tip, părea ok, dar ce știu eu? Horst mi-a spus că nu lucrase niciodată cu omul lui Sascha în persoană, dar eu mă grăbeam, n-am analizat cum trebuie și – își azvârli mâinile în sus – buuuff! Myriam a avut dreptate – întotdeauna are dreptate –, ar fi trebuit s-o ascult.

Apa curgea în pârâiașe pe geamuri, grea ca mercurul, sigilând mașina și pe noi înăuntrul ei. Luminile clipeau și se topeau în jurul nostru într-un vuiet care îmi amintea de dățile când tata dădea mașina la spălat în Vegas, iar eu și Boris rămâneam pe bancheta din spate în Lexus.

— Horst de regulă puțin precaut cu cine face afaceri, așa că m-am gândit că va fi bine. Dar el foarte reținut, înțelegi? „Neobișnuit", a spus. „Neconvențional". Ei bine, ce-ar trebui să înțeleg eu de aici? Pe urmă, când mă duc acolo – oamenii ăștia sunt nebuni. Nebuni cu acte în regulă! Împușcau pui! Și în situație ca asta vrei, contra,

liniște și tăcere! Nu știam, se uitaseră prea mult la televizor sau ce-aveau? Așa se poartă? De obicei, în situație ca asta toată lumea e foarte, foarte politicoasă, vorbește încet, foarte pașnică! Myriam a spus – și a avut dreptate – lăsați armele! Ce aiureală și asta, să ții pui în Miami? Chiar și un mărunțiș… aici e cartier de lux, terenuri de tenis, piscine, înțelegi – cine ține pui? Nu vrea nimeni un vecin să sune unde nu trebuie că tu ții pui în curte! Dar deja – dădu din umeri – nu se mai putea. Eram vârât pân' la gât. Îmi spuneam să nu fac atâtea probleme, dar până la urmă s-a dovedit că avusesem dreptate.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu știu exact. Am primit jumătate din marfa care mi se promisese. Restul trebuia să vină într-o săptămână. Nimic neobișnuit. Dar apoi tipii au fost arestați, așa că n-am mai primit a doua jumătate și nici tabloul. Horst… Ei da, Horst ar vrea și el să afle ce s-a întâmplat, a pierdut și el niște biștari zdraveni. Oricum, sper să aibă mai multe informații decât am vorbit ultima oară.

16.

Gyuri ne lăsă undeva între Sixtieth și Seventieth Street, nu departe de locuința familiei Barbour.

— Aici? am spus, scuturând ploaia de pe umbrela lui Hobie.

Ne aflam în fața uneia dintre clădirile mari din piatră de var de pe Fifth Avenue – porți de fier negru forjat, ciocan la ușă în formă de cap de leu.

— Da, e casa tatălui. Ceilalți membri din familie vor să-l dea afară legal, dar n-au decât să încerce mult și bine, ha!

Am intrat și am luat liftul până la etajul unu. Simțeam miros de bețișoare parfumate, de iarbă, de mâncare gătită cu sos de spaghete. Ne deschise ușa o blondă deșirată, cu păr tuns scurt și o față senină cu ochi mici, ca de cămilă. Era îmbrăcată ca un fel de vagabond de pe vremuri sau ca un mic vânzător de ziare pe stradă: pantaloni cu imprimeu „laba gâștei", ghete până la gleznă, o bluză murdară de polar și bretele. Pe vârful nasului îi atârnau o pereche de ochelari cu ramă din sârmă că ai lui Benjamin Franklin.

Fără o vorbă, ne deschise ușa și se îndepărtă, lăsându-ne într-o cameră de zi slab luminată, mânjită parcă, de dimensiunile unei săli de bal, care semăna cu o versiune dărăpănată a unei scenografii de înaltă societate dintr-un film cu Fred Astaire: tavane înalte, văruială crăpată, pianină, un candelabru înnegrit, cu jumătate din cristale sparte ori dispărute, scară maiestuoasă, cu treptele pline de mucuri de țigară. Niște incantații sufiste se auzeau jos și monoton undeva în fundal: *Allāhu Allāhu Allāhu Haqq. Allāhu Allāhu Allāhu Haqq.* Cineva desenase pe perete, în cărbune, o serie de nuduri în mărime naturală, care urcau scările ca niște cadre dintr-un film; iar mobilă era foarte puțină, în afară de o canapea șubredă și niște mese care păreau să fi fost culese de pe stradă. Rame goale pe pereți, craniul unui berbec. La televizor, un film de animație licărea și bolborosea cu un zel epileptic, intercalând într-un iureș de modele geometrice litere și imagini reale de la o cursă de mașini. În afară de ecran și de ușa pe care dispăruse blonda, singura lumină venea de la o lampă care arunca un cerc alb clar delimitat asupra unor lumânări topite, a unor cabluri de calculator, a unor sticle goale de bere și recipiente cu gaz, a unor vopsele pastel în ulei la cutie și fără, a mai multor cataloage complete cu opere și a unor cărți în engleză și germană, inclusiv *Disperarea* lui Nabokov și *Ființă și timp* a lui Heidegger cu

coperta smulsă, caiete de desen, cărți de artă, scrumiere și foiță de staniol arsă, precum și o pernă mai degrabă soioasă pe care moțăia o pisică. Deasupra ușii, ca un trofeu din vreo cabană de vânătoare din Schwarzwald[368], un eșafodaj de coarne de cerb arunca umbre distorsionate care se împrăștiau și se ramificau peste tavan în spirit nordic, vrăjitoresc, de basm.

Din camera alăturată răzbăteau glasuri. Ferestrele erau învelite cu cearșafuri prinse în piuneze, suficient de subțiri ca să lase să pătrundă numai o vagă lucire violetă de afară. În timp ce mă uitam în jur, din întuneric ieșiră la iveală contururi de obiecte care se transformau într-un mod straniu, ca într-un vis: în primul rând, paravanul improvizat care împărțea sala – un covor atârnând din tavan pe un fir de mulinetă, ca într-o locuință închiriată – era, la o privire mai atentă, o tapiserie, și încă de bună calitate, din secolul al XVIII-lea sau mai veche, aproape geamăna unei tapiserii de Amiens[369] pe care o văzusem la o licitație estimată la patruzeci de mii de lire sterline. Și nu toate ramele de pe perete erau goale. Câteva aveau tablouri, dintre care unul – chiar și în lumina slabă din încăpere – arăta a Corot[370].

Mă pregăteam să fac un pas mai aproape ca să mă uit, când în ușă apăru un bărbat care ar fi putut avea orice vârstă între treizeci și cincizeci de ani: cu o înfățișare uzată, înalt și zvelt, cu părul drept cânepiu pieptănat pe spate, în blugi negri strâmți pe picior tăiați la genunchi și un pulover jerpelit, cu aplicații la umeri și la coate, cu un sacou de costum pe deasupra care nu-i venea bine.

— Bună! îmi spuse cu voce înceată – accent britanic cu o vagă tentă nemțească – tu trebuie să fii Potter, și apoi, lui Boris: Mă bucur că ai venit. Ar trebui să stați să așteptați puțin, Candy și Niall pregătesc cina cu Ulrika.

În spatele tapiseriei, la picioarele mele, se produse o mișcare, încât m-am tras câțiva pași

înapoi: trupuri înfășate pe podea, saci de dormit, un miros de vagabondaj.

— Mulțumim, nu putem sta, spuse Boris, care ridicase pisica și o scărpina după urechi. Dar n-am zice ba la niște vin.

Fără un cuvânt, Horst îi dădu propriul pahar și apoi strigă ceva în germană în camera alăturată.

— Ești dealer, nu?

În lumina televizorului, ochiul lui palid și rotund ca de pescăruș strălucea dur și fără clipire.

— Corect, am spus stânjenit, și apoi: Ah, mulțumesc!

O altă femeie – tunsă bob, brunetă, cu cizme negre înalte și fusta îndeajuns de scurtă ca să dezvăluie tatuajul cu o pisică neagră de pe coapsa albicioasă ca laptele – apăruse cu o sticlă și două pahare, unul pentru Horst, unul pentru mine.

— *Danke,* iubito, spuse Horst. Iar lui Boris: Domnilor, vreți să faceți un shot?

— Nu acum, spuse Boris, care se aplecase să fure un sărut de la femeia brunetă care ieșea. Mă întrebam însă: ce mai știi de Sascha?

— Sascha… Horst se trânti pe canapea și își aprinse țigara. Cu blugii lui rupți și în bocanci, era ca o versiune mai jerpelită a unui actor de Hollywood de mâna a treia din anii ’40, distribuit în roluri tip, vreun *Mitteleuropäischer*[371] minor care interpreta violoniști cu destin tragic și refugiați cultivați și obosiți. În Irlanda, acolo pare să fi ajuns. Ceea ce e o veste bună, după mine.

— Pare ciudat.

— Da, știu, dar am vorbit cu mai mulți oameni, și deocamdată asta reiese. Horst vorbea aritmie, sacadat, ca un adevărat junkist, dar fără să bolborosească. Așa că… în curând sper că vom afla mai multe.

— Prieteni de-ai lui Niall?

— Nu. Niall spune că n-a auzit niciodată de ei. Dar e un început.

Vinul era prost: franțuzesc, dar de supermarket. Pentru că voiam să mă țin cât mai departe de trupurile de pe podea, m-am mutat ușor ca să cercetez un grup de mulaje de pe o masă tocită: un tors masculin; o Venus acoperită de falduri sprijinindu-se de o stâncă; un picior în sanda. În lumina spălăcită păreau mulaje obișnuite de ghips cum se găseau în magazinele de materiale pentru arte – modele pentru începători – dar, când am pus degetul pe capătul piciorului, am simțit suplețea marmurei, mătăsoasă și perfect netedă.

— De ce s-ar duce în Irlanda cu el? întreba Boris fără să-și găsească astâmpărul. Ce piață e aia pentru colecționari? Credeam că lumea încearcă să scoate piese de pe piață, nu să le bage.

— Da, dar Sascha crede că tipul a folosit tabloul ca să-și plătească o datorie.

— Deci are legături acolo?

— Evident.

— Mi-e greu să cred.

— Ce anume, că are legături?

— Nu, despre datorie. Tipul ăsta ai zice că acum șase luni fura capace de roți pe stradă.

Horst dădu ușor din umeri; avea ochi somnoroși și fruntea brăzdată.

— Cine știe? Nu știu dacă așa e, dar cu siguranță n-am de gând să mă încred în noroc. Aș pune mâna în foc? spuse el, scuturând puțin scrum pe podea. Nu.

Boris se încruntă deasupra paharului cu vin.

— Era amator. Crede-mă! Dacă l-ai fi văzut, ți-ai fi dat seama.

— Da, dar îi place să joace, așa spunea Sascha.

— Nu crezi că Sascha știe poate mai multe?

— Nu cred. Purtarea lui avea ceva detașat, ca și cum vorbea pe jumătate pentru sine. „Așteaptă și vezi!” Asta am auzit. Un răspuns nesatisfăcător. Pute de la cap, mi se pare. Dar, cum am spus, nu am găsit încă de capătul poveștii.

— Și Sascha când se întoarce la New York?

Crepusculul din cameră mă transpunea direct în copilărie, Vegas, aidoma senzației obscure care persistă o vreme după somn: ceața fumului de țigară, hainele murdare de pe podea, fața albă, apoi albăstrie a lui Boris în licărul ecranului de televizor.

— Săptămâna viitoare. Te sun. Atunci o să poți să vorbești direct cu el.

— Da, dar cred că ar trebui să vorbim împreună.

— Da, așa cred și eu. O să fim amândoi mai înțelepți, pe viitor… Asta n-ar fi trebuit să se întâmple… Dar, în orice caz, spuse Horst, scărpinându-și gâtul absent, îți dai seama că mă tem să-l presez prea tare.

— Foarte convenabil pentru Sascha.

— Ai bănuieli. Spune-mi!

— Cred…

Boris aruncă o privire scurtă către ușă.

— Da?

— Am impresia – continuă el coborând vocea – că îl iei prea ușor. Da, da – ridică mâinile –, știu. Dar e foarte convenabil pentru tipul ăsta să dispară, habar n-are, nu știe nimic!

— Mda, poate, spuse Horst. Părea cumva desprins, pe jumătate în altă parte, ca un adult într-o cameră plină de copii mici. Povestea asta mă apasă – și pe mine, și pe toată lumea. Vreau să-i găsesc de capăt la fel de mult ca tine. Deși, din câte știm, tipul era gabor.

— Nu, spuse Boris ferm. Nu era. Nu era. Știu sigur.

— De fapt, ca să fiu foarte sincer, nici eu nu cred că era. Sunt aici chestii pe care încă nu le știm. Dar am speranțe. Luase o cutie de lemn de pe masa de desen și căuta ceva cu degetele în ea. Domnilor, sigur nu vreți să vă delectați cu ceva?

Mi-am ferit privirea. Aș fi vrut, fără îndoială. Aș fi vrut de asemenea să mă uită a tabloul de Corot, dar nu voiam să trebuiască să ocolesc trupurile de pe podea. În partea opusă a camerei observasem

alte câteva tablouri rezemate de lambriuri: o natură moartă, câteva peisaje mici.

— Du-te și uită-te, dacă vrei! Vocea lui Horst. Pânza de Lépine e un fals. Dar Claesz și Berchem[372] sunt de vânzare dacă te interesează.

Boris râse și se întinse după una dintre țigările lui Horst.

— Nu e pe piață.

— Nu? spuse Horst afabil. Pot să-i ofer un preț bun pe amândouă. Vânzătorul vrea să scape de ele.

M-am apropiat să mă uit: natură moartă, o lumânare și un pahar de vin pe jumătate gol.

— Claesz-Heda[373]?

— Nu, Pieter. Deși – Horst puse cutia deoparte, apoi se ridică în picioare și veni lângă mine, ridică veioza cu fir, scăldând amândouă tablourile într-o lumină aspră, oficială – partea asta – traseu în aer cu degetul curbat – reflexia flăcării de aici? și marginea mesei, faldurile? Ar putea fi un Heda într-o zi mai proastă.

— Foarte frumoasă pânza.

— Da. Frumoasă în stilul ei. De aproape l-am simțit nespălat și stătut, cu un iz tare, prăfos, de magazin de cadouri, ca interiorul unei cutii chinezești. Puțin cam prozaică pentru lumea de azi. Stilul clasicizant. Mult prea artificial. Dar Berchem e foarte bun.

— Circulă o mulțime de Berchem falși, am spus pe un ton neutru.

— Da – lumina lămpii ridicate deasupra peisajului era albăstruie, bizară –, dar acesta e foarte simpatic… Italia, 1655… ocrul e superb, nu? Claesz nu e atât de bun, mi se pare, e timpuriu, deși proveniența este absolut certă la amândoi. Ar fi frumos să rămână împreună… astea două n-au fost niciodată separate. Tată și fiu. Au fost moștenite într-o veche familie olandeză, după război au ajuns în Austria. Pieter Claesz… Horst ridică sursa de lumină. Sincer, Claesz a fost foarte inegal. Tehnică superbă, suprafață perfectă, dar e

ceva puțin dubios în tabloul ăsta, nu ți se pare? Compoziția parcă nu se ține la un loc. E cumva incoerentă. În plus – arătă cu degetul mare luciul prea intens care radia din tablou: prea mult vernis.

— De acord. Și aici – am trasat în aer conturul urât al unui arc unde o curățare excesivă a picturii dăduse la o parte stratul de vernis.

— Da. Privirea pe care mi-o aruncă era prietenoasă și amorțită. Foarte corect. Acetonă. Cine-a făcut așa ceva ar trebui împușcat. Și totuși un tablou de nivel mediu ca ăsta, în stare proastă – chiar și o lucrare anonimă – valorează mai mult decât o capodoperă, asta e ironia, valorează cel puțin pentru *mine,* oricum. Mai ales peisajele. Sunt foarte ușor de vândut. Autoritățile nu prea dau atenție… Sunt greu de recunoscut dintr-o descriere… și oricum tot valorează vreo două sute de mii, probabil. Dar Fabritius – pauză lungă, relaxată – cu totul alt calibru. Cea mai bună piesă care mi-a trecut vreodată prin mână, și pot să spun asta fără niciun dubiu.

— Da, și de asta vrem atât de mult să-l recuperăm, mormăi Boris din umbră.

— Absolut extraordinar, continuă Horst senin. O natură moartă ca asta – arătă el spre Claesz, cu un gest lent al mâinii (unghii negre, rețea de vine cicatrizate pe dosul antebrațului) – e un *trompe l'oeil*[374] prea vizibil. Tehnică excelentă, dar prea rafinată. O exactitate obsesivă. Are ceva mort. Un motiv foarte bun pentru care se cheamă naturi moarte, nu? Dar Fabritius – un pas înapoi șovăitor – cunosc teoria despre *Sticlete,* am auzit-o de multe ori, oamenii o numesc *trompe l'oeil* și, într-adevăr, de departe poate să pară așa. Dar nu-mi pasă ce spun istoricii artei. E adevărat: există porțiuni lucrate ca un *trompe l'oeil*… peretele și suportul de lemn, sclipirea de lumină de pe inel, și pe urmă… pieptul păsării, absolut viu. Pene și puf. Foarte moale, foarte ușor. Claesz ar fi dus finisarea și exactitatea până la moarte – iar unul ca van

Hoogstraten[375], încă mai departe, până la ultimul cui din sicriu. Dar Fabritius parodiază genul… e o ripostă de maestru la toată ideea de *trompe l'oeil*… pentru că, în alte porțiuni ale lucrării – capul, aripa – nu e deloc literal și nici nu dă impresia de viu, desface imaginea în mod deliberat ca să ne arate cum a pictat-o. Sunt trăsături de penel late, sunt pete foarte bine delimitate și lucrate în detaliu, mai ales linia gâtului, o linie groasă de vopsea, foarte abstractă. Ceea ce îl face un geniu nu atât al timpului său, cât al vremurilor noastre. Are ceva dublu. Vezi vopseaua ca atare, vezi mâna pictorului, dar vezi și pasărea vie în același timp.

— Da, bine, bombăni Boris din întunericul din spatele cercului de lumină, închizându-și cu un pocnet bricheta, dacă n-ar fi vopsea, n-ai vedea nimic.

— Exact. Horst se întoarse, cu fața tăiată de umbră. Tabloul lui Fabritius e o glumă. Are o glumă în intenția lui. Și asta fac toți marii maeștri. Rembrandt. Velázquez. Tițian cel târziu. Toți își râd de ceva. Se amuză. Creează o iluzie, un truc – dar, dacă te apropii puțin, totul se destramă în niște trăsături de penel. Abstract, nepământesc. Un tip de frumusețe mult diferit și mai profund. Lucrul este și nu este. Eu aș zice că acest tablou mic îl clasează pe Fabritius printre cei mai mari pictori din istorie. Și în *Sticlete* el săvârșește acest miracol într-un spațiu mic și cochet. Deși, recunosc, am fost surprins – se întoarse să se uite la mine – când l-am ținut prima oară în mână. Cât e de greu.

— Da… Mă simțeam recunoscător în adâncul sufletului că observase acest detaliu, atât de ciudat de însemnat pentru mine, cu propria lui rețea de vise și asocieri din copilărie, o coardă emoțională – scândura e mai groasă decât ai crede. Cântărește ceva.

— Cântărește. Chiar așa. Bine spus. Iar fundalul – e mult mai puțin galben decât atunci când l-am văzut în copilărie. A fost curățat – pe la începutul

anilor ’90, am impresia. După operațiunea asta e mai luminos.

— Greu de spus. Eu nu am cu ce să-l compar.

— În fine, spuse Horst. Fumul țigării lui Boris, venit în fuior lent din întunericul în care stătea, dădea cercului de lumină în care ne aflam eu și Horst aerul unei scene de cabaret la miezul nopții. Poate greșesc. Aveam vreo doisprezece ani când l-am văzut pentru prima oară.

— Da, cam pe la aceeași vârstă l-am văzut și eu.

— Mda, spuse Horst resemnat, scărpinându-și o sprânceană; avea vânătăi ca niște pete pe dosul brațului – a fost singura dată când tata m-a luat cu el într-o călătorie de afaceri, la Haga. Niște săli de consiliu înghețate. Nu se mișca nicio frunză. După-amiază, eu am vrut să mergem la Drievliet, parcul de distracții, dar el m-a dus la Mauritshuis. Excelent muzeu, o mulțime de tablouri remarcabile, dar singurul pe care îmi amintesc că l-am văzut era cu sticletele tău. Un tablou care atrage un copil, nu? *Der Distelfink.* Așa l-am cunoscut mai întâi, după titlul nemțesc.

— *Ja, ja, ja,* spuse Boris din întuneric, cu o voce plictisită. Parcă vorbești la emisiunea de artă pentru copii la televizor.

— Comercializezi și ceva artă modernă? am spus, în tăcerea care a urmat.

— Păi… – Horst mă țintui cu ochiul său golit, glacial: „comercializezi” nu era tocmai cuvântul potrivit, și el păru amuzat de alegerea mea – uneori. Am avut un Kurt Schwitters nu demult, Stanton MacDonald-Wright{376} – îl cunoști? Un pictor foarte bun. Depinde foarte mult de ceea ce găsesc. Să fiu sincer… te-ai ocupat vreodată de tablouri?

— Foarte rar. Specialiștii în pictură ajung de obicei înaintea mea.

— Păcat! În ce mă privește, esențială este portabilitatea. Sunt o mulțime de piese de nivel

mijlociu pe care aș putea să le vând pe curat dacă aș avea niște hârtii bune la mână.

Un damf de usturoi; oale zăngănind în bucătărie; un iz slab de bazar marocan – urină și bețișoare parfumate. Cântarea monotonă, ca o linie constantă pe un ecran de monitorizare, plutind și rotindu-se în spirală în jurul nostru în întuneric, invocație neîncetată a divinității.

— Sau acest Lépine. O imitație admirabilă. E un tip, un canadian, foarte simpatic, cred că ți-ar plăcea – le face la comandă. Pollock, Modigliani[377] – mi-ar face plăcere să ți-l prezint, dacă o să vrei. Eu nu scot prea mult pe ele, deși s-ar putea câștiga o avere dacă vreuna ar apărea într-o familie potrivită. Apoi, în tăcerea care se lăsase, cu glas dulce: Dintre operele mai vechi, îmi trec prin mână o mulțime de italieni, dar înclin să prefer artiștii din nord, după cum vezi. Berchem acesta e un exemplu minunat de italienism, dar sigur că peisajele astea cu coloane antice sparte și lăptărese de la țară nu prea mai merg cu gustul modern, nu-i așa? îl prefer de departe pe van Goyen[378], uite acolo. Din păcate, nu e de vânzare.

— Van Goyen? Aș fi jurat că e un Corot.

— De aici, da, se poate. Era încântat de comparație. Sunt pictori foarte asemănători – Vincent însuși observa asta – știi scrisoarea lui? „Corot al olandezilor”? Aceeași ceață blândă, blajină, deschisă – înțelegi ce vreau să spun, nu?

— De unde…

Fusese cât pe ce să pun întrebarea tipică a anticarului, „de unde îl ai?”, dar mi-am luat seama.

— Un pictor excepțional. Foarte prolific. Și acesta este un exemplu deosebit, spuse el, cu mândria colecționarului. De aproape se văd tot felul de detalii amuzante – un vânător minuscul, un câine care latră. Plus – foarte tipic – semnătura e la pupa navei. Încântător. Dacă n-ai nimic împotrivă – îmi arătă cu capul spre trupurile întinse pe jos – du-te mai încolo, nu-i deranjezi.

— Nu, dar…

— Nu – ridică o mână – te înțeleg perfect. Să ți-l aduc?

— Da, mi-ar face plăcere să-l văd.

— Trebuie să spun că m-am atașat atât de mult de el, încât n-aș suporta să-l dau. Van Goyen făcea el însuși comerț cu tablouri. O mulțime de maeștri olandezi, de fapt. Jan Steen{379}, Vermeer, Rembrandt. Dar Jan van Goyen – surâse – era ca prietenul nostru Boris. Făcea de toate. Tablouri, imobiliare, lalele la termen{380}.

În întuneric, Boris scoase un sunet iritat și păru gata să spună ceva, când, dintr-odată, un băiat costeliv de vreo douăzeci și doi de ani, cu claie de păr și un termometru vechi cu mercur în gură, ieși din bucătărie cu pas furișat, punând mâna pavăză la ochi ca să-i ferească de lumina veiozei. Purta un pulover bizar, ca de femeie, cu nasturi și o textură groasă, cu model, care îi venea aproape până la genunchi, ca un halat; părea bolnav și dezorientat, avea mâneca suflecată, își freca interiorul antebrațului cu două degete – și, în secunda următoare, genunchii i se muiară și el se prăvăli pe podea, iar termometrul îi zbură din gură pe parchet cu un sunet sticlos, fără să se spargă.

— Ce…? spuse Boris, stingându-și țigara în scrumieră și ridicându-se, în timp ce pisica îi țâșnea din poală, ascunzându-se în întuneric.

Horst, încruntat, așeză veioza pe podea, aruncând fulgere de lumină pe pereți și pe tavan.

— *Ach*! spuse el febril, dându-și părul din ochi și lăsându-se în genunchi ca să-l examineze pe tânărul căzut. Duceți-vă înapoi! le spuse el agasat femeilor care apăruseră în ușă împreună cu un tip dur, glacial, cu păr închis la culoare și o privire atentă, și cu vreo doi adolescenți inexpresivi, de cel mult șaisprezece ani – și apoi, pentru că toți rămăseseră să se holbeze, făcu un gest de expediere cu mâna. Mergeți la bucătărie! Ulrika, îi spuse el blondei, *halt sie zurück*{381}!

Tapiseria se mișcă; în spatele ei, niște mogâldețe învelite în pături, voci somnoroase:

— *Eh*? *Was ist los*?

— *Ruhe, schlaft weiter*[382], spuse blonda, întorcându-se apoi spre Horst și începând să vorbească rapid în germană.

Căscaturi; mormăieli; mai în spate, o mogâldeață se ridică în șezut, cu un glas pițigăiat, amețit, în engleză:

— Ha? Klaus! Ce-a zis?

— Taci, scumpule, și întoarce-te la *schlafen*[383].

Boris își luase haina și și-o punea cu mișcări ostentative.

— Potter! spuse el – și apoi din nou, pentru că nu răspundeam, ci rămăsesem, oripilat, cu privirea ațintită în jos, unde tânărul respira bolborosind: Potter! Mă apucă de braț: Hai să mergem!

— Da, scuze! Va trebui să vorbim mai târziu. *Schiesse*[384]! spuse Horst cu regret, scuturând umărul moale al băiatului, cu tonul unui părinte care s-ar strădui să demonstreze că dojenește un copil. *Dummer Wichser*! *Dummkopf*![385] Cât a luat, Niall? îi spuse durului care apăruse din nou în ușă și se uita la ei cu un ochi critic.

— Să-mi fut una dacă știu, zise irlandezul, înclinând capul pieziș cu o mișcare rău prevestitoare.

— Haide, Potter! spuse Boris, prinzându-mă de braț.

Horst era cu urechea lipită de pieptul băiatului, iar blonda, care se întorsese, se lăsase în genunchi lângă el și-i controla căile respiratorii.

În timp ce se consultau precipitat în germană, din spatele goblenului răzbătu din nou gălăgie și mișcare, și tapiseria se umflă brusc, ca suflată de vânt: inflorescențe decolorate, o serbare câmpenească, nimfe generoase zbenguindu-se printre vițe de vie, în jurul unei fântâni. Mă uitam avid la un satir care le urmărea viclean de după un

copac, când, subit, am simțit ceva lângă picior și m-am tras înapoi violent când o mână se strecură de dedesubt și mă înhăță de manșeta pantalonului. De pe podea, una dintre movilițele soioase – o față roșie umflată abia vizibilă de sub tapiserie – mă întrebă cu o voce curajoasă, ca prin somn:

— E margraf[386], dragă, știai?

Mi-am smuls pantalonul și m-am dat câțiva pași înapoi. Tânărul de pe podea își clătina ușor capul și scotea niște sunete de parcă s-ar fi înecat.

— Potter! Boris îmi luase haina și mi-o vâra practic în ochi. Haide! Să mergem! *Ciao*! strigă el spre bucătărie, ridicând bărbia (un cap întunecat apăru în cadrul ușii, o mână fluturând: „Pa, Boris, pa!”), mă împinse înaintea lui și ieși în urma mea din apartament. *Ciao,* Horst! spuse, făcându-i un gest de „sună-mă mai încolo!”, cu mâna la ureche.

— *Tschau,* Boris! Scuze! vorbim! Haide, sus! spuse Horst, căci irlandezul se apropiase și apucase celălalt braț al băiatului de dedesubt; îl ridicară împreună, greoi, cu membre flasce și târându-i vârfurile picioarelor pe podea, și – în agitația din ușa spre bucătărie, unde cei doi adolescenți se dădeau înapoi alarmați, împleticindu-se – îl traseră în dreptunghiul luminos al camerei vecine, unde bruneta lui Boris trăgea ceva într-o seringă dintr-un flacon de sticlă.

17.

Coborând în lift, ne-am trezit dintr-odată încastrați în tăcere: scrâșnet de scripeți, scârțâit de cabluri.

Afară, vremea se înseninase.

— Vino! spuse Boris, privind nervos în lungul străzii – își scosese telefonul din buzunar –, hai să

traversăm, vino-ncoace!…

— Ce? am spus – am fi prins verdele, dacă ne grăbeam – suni la Urgență?

— Nu, nu, spuse Boris absent, ștergându-și nasul și privind în jur, nu vreau să stăm aici să așteptăm mașină, îl sun pe Gyuri să ne ia de pe cealaltă parte de parc. O să mergem pe jos până acolo. Uneori, puștii ăștia își bagă shoturi prea mari, spuse el, când mă văzu că mă uit neliniștit înapoi către casa din care ieșiserăm. Nu-ți face griji! O să-și revină.

— Nu părea să-și revină.

— Nu, dar respira, și Horst are Narcan{387}, care o să-l scoată din criză. Zici că-i magie, ai văzut vreodată? Te trântește direct în sevraj. Senzația groaznică, dar rămâi viu.

— Ar trebui să-l ducă la Urgență.

— De ce? întrebă Boris cu calm. Ce crezi că o să-i facă tipii la Urgență? O să-i dea Narcan, asta o să facă. Horst poate să-i dea mai repede. Și da, o să verse când își vine în fire și o să aibă un cap cât o baniță, dar tot mai bine decât în salvare, crede-mă, acolo, hârști! îi sfâșie bluza, îi pun o mască pe față, îl plesnesc peste obraji să-l trezească, legea, bla-bla-bla, toată lumea îl condamnă – serios, Narcan experiență foarte violentă, te simți oricum rău și fără să mai ajungi în spital, lumini orbitoare, toată lumea foarte dușmană și nedeacord, se uită la tine ca la gunoi, „narcoman”, „supradoză”, ochi încruntați, poate nu te lasă să pleci acasă când vrei, te trimit la psihiatrie, vine asistent social să-ți țină morală despre cât de bine să trăiești, și, cine știe, colac peste pupăză, mai apar și grangurii la sfârșit… Stai puțin, se întrerupse el, așteaptă o clipă! și începu să vorbească în ucraineană la telefon.

Întuneric. Sub haloul cețos al stâlpilor de iluminat, băncile parcului lucioase de ploaie, copacii picurând, plini de apă și negri. Cărări făcute de pași pe stratul gros de frunze, mustind

sub picioare, câțiva corporatiști trecând grăbiți spre casă. Boris, cu capul plecat, cu mâinile adâncite în buzunare, privind țintă în jos, închisese telefonul și acum mormăia ceva pentru sine.

— Scuze, ce-ai spus? am tresărit, uitându-mă la el pieziș.

Boris își strânse buzele și-și lăsă capul pe spate.

— Ulrika, spuse el pe un ton sumbru. Scorpia aia! Ea era care a deschis ușa.

Mi-am șters fruntea. Mi se făcuse greață, mă simțeam agitat și scăldat într-o sudoare rece.

— De unde îi cunoști pe oamenii ăștia? am întrebat.

Boris ridică din umeri.

— Pe Horst? spuse el, stârnind cu piciorul o explozie de frunze. Ne știm de multă vreme. Pe Myriam am cunoscut-o prin el. Îi sunt recunoscător.

— Și?

— Ce?

— Pe podea?

— Ăla? Care a căzut? Boris făcu fața lui de „habar n-am" dintotdeauna. O să aibă ei grijă de el, stai liniștit! Se mai întâmplă. Își revin tot timpul. Serios, spuse el, pe un ton mai interesat. Pentru că – fii atent la mine! spuse, împungându-mă cu cotul. Horst se învârtește printre puștani – tot timpul îi schimbă, mereu alții – de liceu, de facultate. Majoritatea copii de bani gata, au moșteniri pe care le administrează părinții, ei sunt gata să dea ceva obiecte de artă sau tablouri din familie. Știu și vin la el. Pentru că – Boris își dădu capul pe spate și-și zvârli la o parte părul din ochi – Horst el însuși, când era copil, demult, prin optzeci și ceva, a fost și el un an sau doi în liceu select de băieți din zonă, cu uniformă. Undeva nu prea departe, mi-a arătat o dată, când mergeam cu taxi. Oricum – smârcâindu-și nasul –, tipul de pe jos să nu te aștepți să fie sărăntoc de pe străzi. Și au ei grijă să nu i se întâmple nimic. Să sperăm că

își învață lecția. Mulți așa fac. N-o să mai pățească niciodată în viață după injecția aia cu Narcan. În plus, Candy e soră medicală și o să are grijă de el când se trezește. Candy, bruneta, spuse el, înghiontindu-mă din nou în coaste, pentru că nu-i răspundeam. Ai văzut-o? Boris scoase un chicot răgușit. Se aplecă și trase cu vârful degetului o linie deasupra rotulei, simulând conturul cizmelor fetei. Tipa asta e bombă! Mamă, dac-aș putea s-o iau de lângă irlandez, de lângă Niall, zău c-aș lua-o! Într-o zi ne-am dus la Coney Island[388], numai noi doi, și niciodată nu m-am distrat așa de bine. Îi place să împletească pulovere, îți închipui? spuse el, privindu-mă șiret cu coada ochiului. Femeie ca asta – cine naiba ar crede că îi place să tricoteze? Dar așa e! S-a oferit să-mi facă și mie! Pe bune! „Boris, îți împletesc pulover când vrei tu. Numai spune ce culoare și-ți fac!" încerca să mă înveselească, dar eu mă simțeam încă prea zguduit ca să vorbesc. O vreme am mers amândoi cu capetele plecate, și nu se auzea în tot parcul decât pocnetul surd al pașilor noștri pe aleea întunecată, părând să stârnească un ecou nesfârșit, și încolo noaptea enormă, cuprinzând orașul în jur, claxoane de mașini și sirene care păreau să vină de la kilometri depărtare.

— Eh, spuse Boris la un moment dat, aruncându-mi o altă căutătură piezișă, cel puțin ne-am lămurit, nu?

— Poftim? am spus, tresărind.

Gândurile îmi fugiseră înapoi la tânărul prăbușit pe podea și la momentele când eu însumi scăpasem ca prin urechile acului de ceva asemănător: leșinasem o dată în baie la Hobie, la etaj, și mă lovisem cu capul de marginea chiuvetei, plin de sânge; altă dată mă trezisem pe jos la Carole Lombard în timp ce ea mă zgâlțâia și țipa, bine că n-au trecut decât patru minute, dacă nu-ți veneai în fire peste un minut sunam la Urgență.

— Sunt aproape sigur că Sascha a luat tabloul.

— Cine?

Boris radia.

— Fratele Ulrikăi, să vezi și să nu crezi, spuse el, încrucișându-și mâinile pe pieptul îngust. Și două cizme fac pereche[389], dacă înțelegi ce vreau să spun. Sascha și Horst sunt buni prieteni, Horst nu vrea să audă nimic rău împotriva lui – în fine. E greu să nu-ți placă Sascha, tuturor le place de el, e mai simpatic decât Ulrika, dar are o personalitate foarte diferită de mine. Horst a fost băiat perfect cinstit, toți zic așa, până s-a înhăitat cu ăștia doi. Studia filosofie, se pregătea să preia compania lui taică-su… și acuma îl vezi cum e. Din cauza asta n-am crezut niciodată că Sascha o să facă împotriva lui Horst, nici într-o sută de ani. Ai fost atent la ce am discutat acolo?

— Nu.

— Horst ia tot ce spune Sascha de bun, dar eu nu sunt așa sigur. Și nici nu cred că tabloul e în Irlanda. Nici măcar Niall, irlandezul, nu crede. Groaznic că s-a întors Ulrika – nu pot să spun pe față ce cred. Pentru că – pumnii strânși în buzunare – sunt puțin mirat că Sascha îndrăznește așa ceva să facă, și n-am curaj să-i spun lui Horst direct, dar eu cred că nu există altă explicație: toată afacerea prost organizată, arestări, încăierare cu poliția – toate au fost pretext pentru Sascha s-o șterge cu tabloul. Horst are zeci de inși care trăiesc din banii lui, e prea bun și crede în oameni, are inimă moale, înțelegi? Vede numai bine – treaba lui, n-are decât să-i lase pe Sascha și pe Ulrika să fură de la el, dar eu nu-i las să fură de la mine.

— Hmm.

Nu-l știam pe Horst, dar nu mi se părea chiar așa inimă moale.

Boris se încruntă, dând cu piciorul în băltoace.

— Singura problemă însă, tipul lui Sascha, cu care mi-a făcut lipeala, habar n-am cum îl cheamă de fapt. El zice Terry, dar nu e corect – nici eu nu folosesc numele meu adevărat, dar Terry, canadian,

hai, mai dă-o-ncolo, mă lași? Era din Cehia Terry White cum sunt eu popă! Cred că e criminal de pe străzi, abia ieșit de la pârnaie, habar n-are de nimic, needucat – o brută. Cred că Sascha l-a agățat undeva, l-a luat de escortă și i-a făcut și lui parte în schimb că a aranjat afacerea – probabil o nimica toată. Dar știu cum arată Terry și că are legături în Antwerp, așa că o să-l sun pe amicul meu Cherry și o să-l pun pe urmele lui.

— Cherry[390]?

— Da, e *klicika* de amicul meu Viktor, îi zicem așa fiindcă are nas roșu, dar și numele lui rusesc, Vitea, seamănă cu „vișină" în rusește. Plus că e melodramă cunoscută în Rusia, *Vișină de iarnă* – în fine, e greu de explicat. Îl necăjesc pe Vitea cu filmul ăsta, să-l vezi ce se supără! Oricum – Cherry știe pe toată lumea, află tot, aude toate zvonurile. Două săptămâni înainte să se întâmple ceva, Cherry spune tot. Așa că nu-ți face probleme cu pasărea ta! Sunt sigur că o să aranjăm.

— Cum adică „o să aranjăm"?

Boris scoase un sunet exasperat.

— Pentru că e un cerc închis, înțelegi? Horst are perfect dreptate. Nimeni n-o să cumpără tabloul ăsta. Nu se poate vinde. Dar pe piața neagră, ca monedă de schimb, poate fi trecut din mână în mână la nesfârșit. E valoros, e portabil. Umblă prin camere de hotel. Droguri, arme, fete, bani – tot ce vrei.

— Fete?

— Fete, băieți, orice ai. Uite ce-i, spuse el, ridicând o mână, eu nu sunt implicat în chestii de-astea. A fost cât pe ce să fiu eu vândut când eram copil – viperele astea sunt în toată Ucraina, sau erau pe vremuri, la fiecare colț și în gări, și îți spun eu că, dacă ești tânăr și nefericit, pare afacere destul de bună. Un tip cu față normală promite slujbă la restaurant în Londra sau așa ceva, îți dă bilet de avion și pașaport, ha! Și a doua zi te trezești legat cu lanț într-un subsol. Nu mă bag

niciodată în așa ceva. Dar se întâmplă. Și, dacă tabloul nu mai e în mâna mea sau lui Horst – cine știe pentru ce e pus gaj? Când la unii, când la alții. Ideea e – ridică el un deget – că tabloul tău n-o să ajunge în colecție de oligarh obsedat de artă. Prea faimos. Nimeni nu vrea să cumpără. Și de ce l-ar cumpăra? Ce pot face cu el? Nimic. Decât dacă îl găsesc polițiștii – și deocamdată *nu* l-au găsit, asta știm…

— Prefer să-l găsească.

— Hm… Boris își frecă scurt nasul. Da, foarte nobil. Dar deocamdată ceea ce știu este că tabloul o să se mute, și numai în rețea relativ mică. Iar Viktor Cherry este prietenul meu foarte bun și îmi e dator. Așa că, inima sus! spuse el, apucându-mă de braț. Nu mai fi așa palid și bolnav! Și vorbim în curând, promit.

18.

Stând sub un felinar de stradă, unde mă lăsase Boris („Nu pot să te duc acasă! Am întârziat, trebuie să fiu undeva!”), m-am simțit atât de zguduit, încât a trebuit să mă dezmeticesc ca să-mi dau seama unde sunt – fațada cenușie dantelată a blocului Alwyn{391}, într-un delir baroc bolnăvicios – și proiectoarele îndreptate către filigranele de pe ziduri, decorațiunile de Crăciun de pe ușa restaurantului Petrossian îmi treziră în memorie un gong surd, multă vreme ascuns: decembrie, mama cu o căciuliță cu urechi: Iubitule, dau o fugă până jos să iau niște croissante pentru micul dejun…

Eram atât de absent, încât un bărbat care venea în grabă de după colț se ciocni de mine:

— Aveți grijă!

— Scuze! am spus, scuturându-mă.

Deși fusese vina celuilalt – prea ocupat să sune și să pălăvrăgească la telefon ca să se mai uite pe unde merge – câțiva trecători din jur îmi aruncaseră priviri dezaprobatoare. Gâfâind, fâstâcit, am încercat să mă gândesc ce să fac. Puteam să iau metroul până acasă la Hobie, asta presupunând că aveam chef să iau metroul, dar apartamentul lui Kitsey era mai aproape. Ea și colegele ei de cameră Francie și Em își organizau probabil seara lor de fete (n-avea rost să-i scriu sau s-o sun, știam din experiență; de obicei se duceau la un film), dar aveam cheie și puteam să intru, să-mi fac ceva de băut și să mă odihnesc puțin până se întorcea ea acasă.

Vremea se înseninase, luna vântoasă se vedea proaspătă și distinct conturată printr-o spărtură între norii de furtună, și am pornit-o din nou spre

est, oprindu-mă din când în când ca să încerc să iau un taxi. Nu aveam obiceiul să trec pe la Kitsey fără s-o sun înainte, în primul rând pentru că nu prea îmi plăcea de colegele ei de cameră – și nici lor de mine. Și totuși, în ciuda lui Francie și Em și a politețurilor noastre prețioase din bucătărie, apartamentul lui Kitsey era unul dintre puținele locuri din New York unde mă simțeam cu adevărat în siguranță. Nimeni nu știa cum să mă găsească aici. Aveam întotdeauna senzația de ceva temporar; Kitsey nu ținea multe haine și trăia în cea mai mare parte dintr-o valiză așezată pe un suport de bagaje la picioarele patului; și, din motive greu de explicat, îmi plăcea anonimatul gol și odihnitor a apartamentului, decorat vesel, deși simplu – covoare cu modele abstracte și mobilă modernă de la un magazin accesibil ca preț. Patul ei era confortabil, lumina veiozei, suficient de puternică, aveam un televizor cu plasmă și ecran mare ca să stăm și să ne uităm la filme din pat, dacă voiam; iar frigiderul de oțel inoxidabil era întotdeauna bine aprovizionat cu „mâncare de fete”: humus și măsline, prăjituri și șampanie, o mulțime de salate vegetariene stupide și cel puțin câteva feluri de înghețată.

Am scotocit în buzunar după cheie, apoi am descuiat absent (gândindu-mă la ce aveam să găsesc poate de mâncare, oare o să trebuiască să comand ceva? ea urma să ia masa în oraș, n-avea sens s-o aștept) și aproape am dat cu nasul de ușă, care se deschisese numai cât îi permitea lanțul.

Am închis-o la loc și am rămas câteva clipe perplex; am deschis din nou, și lanțul zăngăni, lăsându-mă să întrevăd canapeaua roșie, afișele cu schițe arhitectonice și o lumânare arzând pe măsuța de cafea.

— Hei! am strigat, și apoi din nou: Hei! mai tare, căci auzisem mișcare înăuntru.

Băteam deja îndeajuns de tare ca să-i trezesc pe vecini când, după un timp care mie mi se păru

foarte lung, Emily veni la ușă și se uită la mine prin deschizătură. Purta un pulover zdrențuit, pentru casă, și genul de pantaloni viu imprimați care-i făceau posteriorul mult mai proeminent.

— Kitsey nu-i acasă, spuse ea cu o voce inexpresivă, fără să scoată lanțul.

— Bine, știu, am spus agasat. Nu-i nimic.

— Nu știu când se întoarce.

Emily, pe care o cunoșteam de pe vremea când, la nouă ani, cu o față dolofană, îmi trântea ușa în nas în apartamentul familiei Barbour, nu făcuse niciodată un secret din faptul că nu îi păream suficient de bun pentru Kitsey.

— Îmi dai voie, te rog, să intru? am spus, iritat. Vreau s-o aștept.

— Scuze. Nu e un moment bun.

Purta încă părul tuns scurt cu breton, exact ca atunci când era copil, iar maxilarul ei încăpățânat – exact la fel ca în clasa a doua – îmi amintea de Andy, de cât de mult o detesta el, Emmy Flegmy, îi spunea, Emilizanta.

— E ridicol! Haide, lasă-mă să intru! am spus din nou, enervat, dar ea nu făcu decât să stea acolo, în crăpătura ușii, privindu-mă nu chiar drept în ochi, ci undeva în obraz. Em, te rog, nu vreau decât să mă duc în camera ei și să mă întind puțin pe pat…

— Mai bine te întorci mai târziu. Scuze! spuse ea, în liniștea lipsită de încredere care urmă.

— Uite ce-i, Em, nu-mi pasă ce faci – Francie, cealaltă colegă de apartament, măcar se prefăcea a fi sociabilă – nu vreau să te deranjez, vreau doar…

— Scuze! Cred că ar fi mai bine să pleci. Pentru că, știi ce? Eu locuiesc aici, spuse ea, ridicând vocea peste a mea…

— Doamne Dumnezeule! Nu cred că vorbești serios.

— … eu locuiesc aici – clipea stânjenită –, e apartamentul meu, și nu poți să dai buzna de câte ori vrei tu.

— Hai lasă-mă cu chestiile astea!

— Și, și… – se supărase și ea – n-am ce să-ți fac, e un moment foarte prost, du-te, pur și simplu! Bine? Scuze! închidea deja ușa. Ne vedem la petrecere.

— Poftim?

— Petrecerea ta de *logodnă,* spuse, întredeschizând din nou ușa și uitându-se la mine, încât i-am văzut ochiul albastru neliniștit, apoi o închise la loc.

19.

Am stat câteva momente în liniștea abruptă care se așternuse pe hol, cu ochii pironiți asupra vizorului din ușă, și mi-am imaginat că o auzeam pe Em în tăcere, la câțiva centimetri de ușă, respirând la fel de greu ca mine.

Ei bine, asta e, ești ștearsă de pe lista domnișoarelor de onoare, m-am gândit, întorcându-mă și țăcănind în jos pe scări ostentativ, simțindu-mă în același timp furios și ciudat de înveselit de incident, care îmi confirma toate ideile neplăcute pe care le avusesem vreodată despre Em. Kitsey se scuzase de mai multe ori pentru „bruschețea” lui Emily, dar povestea asta, vorba lui Hobie, „era cireașa de pe tort”. De ce nu se dusese la film cu celelalte fete? Era cu vreun tip acolo? În ciuda gleznelor groase și a înfățișării ei nu tocmai atrăgătoare, Em avea un prieten, un pămpălău, un fel de director la Citibank.

Trotuare negre lucioase. Ieșind din bloc, m-am adăpostit în ușa florăriei vecine ca să-mi verific mesajele și să-i scriu lui Kitsey, pentru orice eventualitate, înainte s-o iau spre casă; dacă abia ieșea de la film, puteam să ne vedem să mâncăm și

să bem ceva (singuri, fără prietene: ciudățenia întâmplării părea să ne îndreptățească la asta) și, categoric, să speculăm puțin și să ne amuzăm pe seama comportamentului lui Em.

Florăria inundată de lumină. O sclipire mortuară venind dinspre vitrina frigorifică. În spatele geamului pe care se condensase ceața și se scurgeau dârele de ploaie, pâlcul înaripat al orhideelor tremura în curentul stârnit de ventilator: alb-spectrale, lunare, angelice. Mai în față erau exemplarele cele mai excentrice, unele valorând mii de dolari: păroase sau cu vinișoare, pistruiate, colțoase, însângerate sau diabolice, în culori care mergeau de la putregaiul cadaveric la magenta vineție – chiar și o superbă orhidee neagră cu rădăcini cenușii, care șerpuia afară din ghiveciul ei căptușit cu mușchi. („Te rog, iubitule”, spusese Kitsey, intuindu-mi planurile de Crăciun, „să nici nu-ți treacă prin cap, sunt toate prea frumoase și mor în clipa în care le ating”.)

Niciun mesaj nou. I-am scris în grabă (*Sună-mă, trebuie să vorbim, s-a întâmplat ceva cu totul caraghios x x x x)* și, doar ca să fiu sigur că nu ieșise încă de la film, am sunat-o din nou pe mobil. Dar, în clipa în care telefonul intra pe robot, am văzut o reflexie în vitrină și m-am întors, nevenindu-mi să cred.

Era Kitsey, cu capul în jos, în paltonul ei Prada, strânsă la brațul unui bărbat căruia-i șoptea ceva și pe care l-am recunoscut imediat – aceeași înclinare a umerilor și mersul furișat, parcă lunecos; nu-l mai văzusem de ani de zile, dar am știut cine era – Tom Cable. Părul șaten și creț era tot lung; era îmbrăcat în aceleași haine pe care junkiștii de bani gata le purtaseră la noi la școală (teniși, pulover gros cu împletitură mare fără haină pe deasupra) și avea o geantă de la magazinul de vinuri trecută peste umăr, același magazin la care eu și Kitsey dădeam uneori o fugă după o sticlă. Dar ce mă ului: Kitsey, care *pe mine* mă ținea întotdeauna de

mână la mică distanță – trăgându-mă după ea, balansându-mi seducător brațul ca un copil la *Podul de piatră* – se lipise cu totul, îndurerată, de el. În timp ce-i priveam, înmărmurit, neputând să-mi cred ochilor – așteptau semaforul, autobuzul trecu în viteză pe lângă noi, dar erau prea învăluiți unul într-altul ca să mă observe – Cable, care îi vorbea în șoaptă, îi ciufuli ușor părul și apoi se răsuci, o trase spre el și o sărută, un sărut pe care ea i-l întoarse cu mai multă duioșie și tristețe decât îmi arătase mie vreodată.

Mai mult, am văzut – traversau strada; m-am întors repede cu spatele, îi vedeam perfect în vitrina magazinului luminat când intrară în ușa blocului lui Kitsey la numai câțiva metri de mine – cum Kitsey era supărată, vorbea încet, cu o voce vag răgușită plină de emoție, rezemându-se de Cable, cu obrazul lipit de mâneca lui, în timp ce el o cuprindea tandru ca s-o strângă de braț; și, deși nu-mi dădeam seama ce-i spunea, tonul vocii ei era foarte clar: căci, chiar și în tristețe, bucuria ei de a fi cu el, și a lui de a fi cu ea, era inconfundabilă. Orice străin de pe stradă și-ar fi dat seama de asta. Și, în timp ce treceau pe lângă mine, în fereastra întunecată, o pereche de apariții fantomatice rezemate una de alta – am văzut-o pe Kitsey ridicând repede mâna să-și șteargă o lacrimă de pe chip și m-am trezit clipind uluit: căci pentru prima dată, cine știe cum, cu totul neverosimil, Kitsey plângea.

20.

Am fost treaz cea mai mare parte a nopții; și, când am coborât să deschid magazinul a doua zi, eram atât de preocupat, încât am stat privind fix în

gol timp de jumătate de oră înainte să-mi dau seama că uitasem să întorc semnul pe care scria „Închis”.

Cele două excursii pe săptămână ale lui Kitsey la Hamptons. Numere ciudate care-i apăreau pe ecranul telefonului, apeluri la care renunța imediat. Se încrunta uneori la mobil în timpul cinei și-l închidea de tot: „Ah, era Em. Era mami. Un agent de vânzări, am nimerit pe un știu ce listă”. Mesaje care-i veneau în toiul nopții, bipuri discrete, un puls bleu de sonar pe pereți, Kitsey sărea în pielea goală din pat ca să închidă telefonul și picioarele ei albe fulgerau prin întuneric: „Ah, a fost greșeală. Nu, era Toddy, s-a îmbătat pe undeva”.

Și, aproape la fel de descurajant: doamna Barbour. Cunoșteam foarte bine tactul doamnei Barbour în situații spinoase, capacitatea ei de a gestiona chestiunile delicate în culise, și, deși nu-mi spusese nicio minciună directă, din câte știam, în mod cert anumite informații îmi fuseseră transmise fragmentar sau șlefuite. Mi se întâmplase să intru peste doamna Barbour și să o aud spunându-i cu voce joasă și grăbită portarului, prin interfon, drept răspuns la un apel din vestibul: „Nu, nu-mi pasă, nu-l lăsa să urce, ține-l jos!” Iar când Kitsey, la nici treizeci de secunde după aceea, după ce-și verificase mesajele, sărise deodată și anunțase că avea să-i ducă pe Ting-a-Ling și pe Clemmy la o scurtă plimbare pe străzile din jur, nu făcusem niciun fel de legătură, în ciuda expresiei glaciale de neplăcere care traversase chipul doamnei Barbour și a căldurii și energiei proaspete cu care – când ușa se închisese după Kitsey – ea se răsucise spre mine și-mi luase mâna.

Urma să ne vedem în noaptea aceea: eu trebuia s-o însoțesc la ziua de naștere a uneia dintre prietenele ei și apoi să trec pe la petrecerea unui alt prieten, mai târziu. Deși nu mă sunase, Kitsey îmi trimisese un mesaj de tatonare: *Theo, ce faci*? *Sunt la muncă. Sună-mă*! Mă uitam încă țintă la el,

neînțelegând, întrebându-mă dacă ar fi trebuit să-i răspund sau nu – ce-aș fi putut să-i spun? – când Boris dădu buzna pe ușa magazinului.

— Am vești.

— A, da? am spus, după o pauză absentă.

El își șterse fruntea.

— Putem să vorbim aici? spuse, privind în jur.

— Păi… Am scuturat din cap, să-mi limpezesc mințile. Sigur.

— Azi am mintea somnoroasă, spuse el, frecându-se la ochi. Părul îi stătea zbârlit în toate părțile. Îmi trebuie cafea. Nu, n-am timp, spuse el confuz, ridicând o mână. Nu pot să stau. Un minut. Dar am vești bune – am prins un fir despre tabloul tău.

— Cum așa? am spus, trezit brusc din ceața gândurilor despre Kitsey.

— O să vedem în curând.

— Unde… încercam să mă concentrez – e în stare bună? Unde îl țin?

— Astea sunt întrebări la care nu pot să răspund.

— E… Mi-era greu să-mi adun gândurile; am respirat adânc, am tras o linie pe birou cu degetul mare ca să mă liniștesc, am ridicat privirea…

— Da?

— Are nevoie de o anumită temperatură și o anumită umiditate – știi asta, nu? Era vocea altcuiva, nu a mea. Nu pot să-l țină pur și simplu undeva în vreun garaj igrasios.

Boris își țuguie buzele batjocoritor, în stilul lui caracteristic.

— Crede-mă, Horst a avut grijă de tabloul ăla ca de ou de aur. Dar – închise ochii – nu pot să zic nimic despre băieții ăștia. Îmi pare rău să spun că nu sunt genii. Să sperăm că au suficientă minte ca să nu-l țină în spate la cuptorul de pizza sau mai știu eu ce. Glumeam, zise el superior, când mă văzu că rămân îngrozit, cu gura căscată. Deși, din câte am înțeles, îl țin într-un restaurant sau lângă

un restaurant. În aceeași clădire, oricum. Vorbim mai târziu, spuse el, ridicând o mână.

— Aici? am spus, după încă o pauză, fără să-mi vină să cred. În New York?

— Mai târziu. Poate să aștepte. Dar mai e ceva, spuse el, pe un ton șoptit și urgent, în timp ce se uita în jur și peste capul meu. Ascultă-mă, fii atent! Asta am venit de fapt să-ți spun. Horst n-a știut că te chema Decker, abia azi m-a întrebat, la telefon. Cunoști un tip pe nume Lucius Reeve?

M-am așezat.

— De ce?

— Horst mi-a zis să te ții departe de el. Știa că ești anticar, dar n-a făcut legătură cu cealaltă chestie până a auzit cum te cheamă.

— Ce chestie?

— N-a vrut să-mi spună prea mult. Nu știu ce treabă ai tu cu Lucius, dar Horst a zis să stai departe de el, și m-am gândit că era important să afli imediat. L-a supărat rău pe Horst cu o altă poveste, fără legătură, și Horst l-a pus pe Martin după el.

— Martin?

Boris flutură din mână.

— Nu l-ai cunoscut pe Martin. Crede-mă că l-ai fi ținut minte! Oricum, tipul ăsta Lucius nu e bun să lucrezi cu el în afaceri.

— Știu.

— Ce treabă ai cu el? Dacă pot să întreb.

— Am… Am clătinat din nou din cap; mi-era imposibil să intru în detalii. E complicat.

— Mda, nu știu ce are cu tine. Dacă ai nevoie de ajutorul meu, bineînțeles că poți să mizezi, chiar te rog să mă chemi – și Horst la fel, îndrăznesc să spun, pentru că îi place de tine. A fost frumos ieri să-l văd așa de vorbăreț și de pasionat! Nu cred că știe multe persoane cu care poate să fie el însuși și să-și împartă interese. Trist pentru el. Om foarte inteligent, Horst. Are multe de oferit. Dar – își privi scurt ceasul – scuze, nu vreau să fiu

nepoliticos, dar trebuie să ajung undeva. Am mari speranțe cu tabloul! Cred că e posibil să-l luăm înapoi. Așa că – se ridică și se bătu curajos cu pumnul în piept – curaj! vorbim curând.

— Boris!

— A?

— Ce-ai face dacă prietena ta te-ar înșela?

Boris – tocmai ieșea pe ușă – se dădu cu încetinitorul înapoi.

— Mai zi o dată!

— Dacă ai crede că prietena ta te înșală.

Boris se încruntă.

— Nu ești sigur? N-ai nicio dovadă?

— Nu, am spus, înainte să apuc să-mi dau seama că nu era, strict vorbind, adevărat.

— Atunci trebuie s-o întrebi direct, spuse Boris cu glas hotărât. În moment de prietenie, plăcut, când ea nu se așteaptă. Poate în pat. Dacă o prinzi la moment potrivit, chiar dacă minte, îți dai seama – se trădează.

— Femeia asta nu.

Boris râse.

— Atunci chiar ai nimerit-o! Pasăre rară! Frumoasă?

— Da.

— Bogată?

— Da.

— Inteligentă?

— Majoritatea oamenilor așa ar spune, da.

— Fără inimă?

— Un pic.

Boris râse.

— Iar tu o iubești… dar nu prea mult.

— De ce spui asta?

— Pentru că nu ești înnebunit sau disperat, sau bolnav! Nu-ți vine să urli și s-o strângi de gât cu mâinile tale! Înseamnă că sufletul tău nu e foarte mestecat cu al ei. Și asta e bine. Îți spun din experiență: stai departe de femeile pe care le iubești prea mult. Alea o să te omoare. Ca să

trăiești și să fii fericit pe lume trebuie o femeie care are viața ei și te lasă să ai și tu pe a ta.

Mă bătu de două ori pe umăr și apoi plecă, lăsându-mă cu privirea pironită asupra tabacherei de argint și cu un sentiment înnoit de disperare față de viața mea atât de mânjită.

21.

Când îmi deschise ușa în seara aceea, Kitsey nu era de fapt atât de calmă pe cât ar fi putut să fie: vorbea despre mai multe lucruri odată, o nouă rochie pe care voise să și-o cumpere, o încercase, nu se putuse hotărî, rugase să i-o țină la casă, o furtună în nord, în Maine, cu o grămadă de copaci puși la pământ, unii bătrâni de pe insulă, îi sunase unchiul Harry, ce trist!

— Ah, dragule! Se fâțâia în jurul meu zglobie, încântătoare, se ridică pe vârfuri să ajungă la paharele de vin de pe raftul de sus – poți tu, te rog?

Em și Francie, colegele de apartament, nu se vedeau nicăieri, ca și cum ele și prietenii lor o șterseseră, înțelept, înainte de sosirea mea.

— Gata, nu mai e nevoie, le-am luat! Fii atent, mi-a venit o idee super! Hai să mergem să mâncăm un pui curry înainte să trecem pe la Cynthia. Mi-e poftă. Cum îi zicea bombuliței ăleia de pe Fex unde m-ai dus tu – care-ți plăcea? Cum se numea? Mahal nu știu cum.

— La pensiunea aia mizerabilă? am spus pe un ton glacial.

Nici măcar nu mă sinchisisem să-mi scot haina.

— Poftim?

— Unde aveau *rogan josh*[392]-ul ăla plin de grăsime. Și moșii care te deprimau. Clienții reducerilor de la Bloomingdale's. Jal Mahal

Restaurant (sic!) era un local indian relativ dubios, înghesuit la etajul unu, deasupra unui magazin de pe Lexington Avenue, unde nimic nu se schimbase de pe vremea copilăriei mele: nici lipiile subțiri și crocante, nici prețurile, nici rozul decolorat de apă al covorului de lângă fereastră, nici măcar chelnerii: aceleași chipuri puhave, euforice, blajine, pe care mi le aminteam de când eu și mama ne duceam acolo după vreun film ca să mâncăm *samosa*[393] și înghețată de mango. Sigur, de ce nu? „Cel mai trist restaurant din Manhattan". O idee excelentă!

Ea se întoarse spre mine și se încruntă:

— Cum vrei. Baluchi's e mai aproape. Sau putem face ce vrei tu.

— A, da? Stăteam rezemat de ușor, cu mâinile în buzunare. Anii în care trăisem alături de un mincinos de mare clasă mă făcuseră nemilos. Ce vreau *eu*? Ce hazliu!

— Scuze. Mi se păruse o idee bună. Dar nu contează.

— Nu-i nimic. Acuma poți să încetezi cu prefăcătoria.

Ea ridică privirea cu un zâmbet gol pe buze.

— Poftim?

— Nu face pe inocenta! Știi foarte bine la ce mă refer.

Ea nu spuse nimic. O cută îi apăruse pe frunte.

— Poate așa o să te-nveți minte să-ți ții telefonul deschis când ești cu el. Sunt sigur că Em a încercat să te sune pe stradă.

— Scuze, nu știu la ce…

— Kitsey, te-am văzut.

— A, te rog! spuse ea, clipind des din ochi, după o scurtă pauză. Nu pot să cred că vorbești serios. Nu e vorba de Tom, nu? Serios, Theo, spuse ea, în tăcerea de mormânt care urmă, Tom e un prieten vechi, de pe vremuri, suntem foarte apropiați…

— Da, am văzut.

— … și este și prieten cu Em, și, da, clipind furios din ochi, cu aerul unei victime persecutate pe nedrept, știu cum trebuie să ți se fi părut, *știu* că nu-ți place de Tom, și pe bună dreptate. Pentru că știu ce s-a întâmplat după moartea mamei tale, s-a purtat foarte urât, dar era doar un copil și îi pare extrem de rău pentru gestul de atunci…

— Îi pare *extrem de rău*?

— … dar… aseară venise cu niște vești proaste, continuă ea rapid, ca o actriță întreruptă în mijlocul discursului, niște vești foarte proaste pentru el…

— Ai vorbit cu el despre mine? Voi doi stați la taclale și îmi plângeți mie de milă?

— … și să știi că a venit aici să ne vadă, pe mine și pe Em, din senin, exact înainte să plecăm la film, de asta am stat acasă și n-am mai plecat cu celelalte fete, poți s-o întrebi pe Em dacă nu mă crezi, n-avea la cine altcineva să se ducă, avea o supărare mare, o chestie personală, nu voia decât să stea de vorbă cu cineva, și noi ce-ar fi trebuit să…

— Sper că nu-ți închipui c-am să cred așa ceva, nu?

— Uite ce-i, nu știu ce ți-a spus Em…

— Spune-mi, maică-sa mai are casa aia din East Hampton? Îmi amintesc cum îl lăsa întotdeauna de izbeliște la clubul sportiv ore în șir după ce-și concediase bona – sau mai degrabă după ce plecase ea de la ei. Ore de tenis, de golf… Probabil a ajuns un bun jucător de golf, nu?

— Da, spuse ea rece, da, joacă bine.

— Aș putea să spun ceva urât aici, dar mă abțin.

— Theo, hai să ne oprim aici!

— Pot să-ți prezint teoria mea? Îmi permiți? Sunt sigur că nu toate detaliile sunt exacte, dar în esență nu cred că mă înșel. Pentru că știu că te vedeai cu Tom, mi-a spus Platt când ne-am întâlnit atunci din întâmplare pe stradă, și nici el nu era tocmai încântat. Și da, am continuat când ea vru să

mă întrerupă, cu o voce dură și grea ca o lespede, așa cum îmi simțeam sufletul. Știu. N-ai de ce să te scuzi. Cable a avut întotdeauna succes la fete. E un tip haios, foarte amuzant când vrea să fie. Chiar dacă a scris niște cecuri false în ultima vreme sau a furat din vestiarele jucătorilor de la club, sau tot felul de alte chestii pe care le-am auzit…

— Nu-i adevărat! E o minciună! N-a furat niciodată nimic de la nimeni!

— … iar lui mami și lui tati nu le-a plăcut niciodată de Tom prea tare, ba probabil chiar deloc, și pe urmă, după ce tati și Andy au murit, nu mai puteai să continui, nu în public, în orice caz. O supărai prea tare pe mama. Și, așa cum spunea Platt, de multe ori…

— N-am să mă mai văd cu el.

— Deci recunoști.

— Nu credeam că are vreo importanță până la căsătorie.

— De ce?

Ea își dădu părul din ochi și nu spuse nimic.

— De ce nu credeai că are vreo importanță? Nu credeai că am să aflu?

Ea ridică privirea, supărată.

— Ești un om lipsit de căldură, să știi, spuse.

— Eu? Mi-am întors privirea de la ea și am râs. Eu sunt cel fără căldură?

— O, da! Scuzați, l-am nedreptățit! Am uitat de principiile lui nobile.

— Puțintel mai nobile ca ale altora, după câte se pare.

— Îți face plăcere să vorbești așa.

— Crede-mă că nu!

— A, da? Nu s-ar zice, după rânjetul de pe fața ta!

— Și ce-ar trebui să fac? Să nu spun nimic?

— Am spus că n-am să-l mai văd. De fapt, i-am spus asta cu ceva timp în urmă.

— Dar el insistă. Te iubește. Nu acceptă refuzul.

Spre uluirea mea, Kitsey roși.

— Da.

— Biata Kits!

— Nu fi urâcios!

— Biata fetiță! am spus din nou, cu un rânjet disprețuitor, căci nu-mi venea în minte nimic altceva.

Ea scotocea prin sertar după tirbușon, și se întoarse și mă privi mohorâtă.

— Știi ce? spuse. Nu mă aștept să înțelegi, dar nu-i ușor să fii îndrăgostit de cine nu trebuie.

Am rămas fără replică. Intrând în apartament, simțisem că inima îmi îngheață de furie la vederea ei, încât încercasem să mă conving că nu aveam cum să mă rănească sau – Doamne ferește! – să mă facă să-mi fie milă de ea. Dar cine cunoștea adevărul spuselor ei mai bine ca mine?

— Ascultă! spuse ea din nou, lăsând tirbușonul din mână.

Simțise șansa și se grăbea s-o exploateze: exact ca pe terenul de tenis, fără milă, urmărind latura slabă a adversarului…

— Nu te apropia de mine!

Prea pătimaș. Tonul nu era bun. O luasem într-o direcție greșită. Voiam să fiu rece și să orientez eu discuția.

— Theo, te rog! Iat-o, așadar, apucându-mă de mânecă. Nasul i se înroșise, ochii i se injectaseră de lacrimi: exact ca bietul Andy cu alergiile lui sezoniere, ca un om obișnuit față de care puteai să simți, de fapt, milă. Îmi pare rău. Sincer. Din toată inima. Nu știu ce să spun.

— Nu știi?

— Ți-am făcut un mare deserviciu.

— Deserviciu. E un mod de a privi lucrurile.

— Și știu că nu-ți *place* Tom…

— Ce importanță are asta?

— Theo! Chiar contează pentru tine atât de mult? Nu, știi bine că nu, spuse ea repede. Dacă stai să te gândești, nu contează. Plus… – se opri o clipă înainte să se lanseze mai departe – nu că

vreau să te fac să te simți prost, dar și eu știu despre chestiile tale și nu-mi pasă.

— *Chestii*?

— Ah, te rog! spuse ea vlăguită. Știu că te vezi cu prietenii tăi deocheați, că iei nu știu câte droguri. Nu-mi pasă.

În fundal, caloriferul începu să trosnească și să facă un scandal neașteptat.

— Theo, noi doi ne potrivim. Căsătoria asta este absolut corectă pentru amândoi. Știi și tu și știu și eu. Pentru că… uite ce-i, știu. Nu trebuie să-mi spui. Și, în plus, ești mai bine de când ne vedem, nu? Te-ai corectat mult.

— Serios? „M-am corectat? Și ce ar trebui să însemne asta?

— Ah, oftă ea cu exasperare, n-are rost să te prefaci, Theo. Martina, Em, Tessa Margolis – o ții minte?

— Fir-ar!

Nu credeam că e cineva care să știe despre Tessa.

— Toată lumea a încercat să-mi spună. „Lasă-l în pace! E un scump, dar e toxicoman”. Tessa i-a spus lui Em că n-a mai vrut să vă vedeți după ce te-a prins trăgând pe nas heroină la masa ei din bucătărie.

— Nu era heroină, am spus înfierbântat. Erau tablete sfărâmate de morfină și ideea de a le priza fusese jalnică, pur și simplu le irosisem. Și oricum, Tessa cu siguranță n-avea niciun fel de scrupule când venea vorba de *coca,* pentru că mă ruga tot timpul să-i aduc…

— Theo, nu-i același lucru și știi foarte bine. Mami… spuse ea, încercând să mă întrerupă.

— A, da? Nu-i același lucru? Am ridicat vocea. Cum adică nu-i același lucru? De ce?

— … mami, serios – ascultă-mă puțin, Theo! – mami te iubește foarte mult. *Foarte* mult. I-ai salvat viața când ai apărut atunci. Acum vorbește, mănâncă, se preocupă de una și de alta, face

plimbări, abia așteaptă să te vadă, nici nu-ți poți imagina cum era înainte. Faci parte din familie, spuse ea, subliniindu-și avantajul. Cu adevărat. Pentru că, știi foarte bine, Andy…

— *Andy*?

Am râs fără nicio voioșie. Andy nu avusese niciun fel de iluzii despre familia lui de psihopați.

— Theo, te rog, nu te purta așa! Își revenise: era prietenoasă și rezonabilă, avea ceva din francheța tatălui ei. E cel mai bun lucru pe care-l putem face. Să ne căsătorim. Suntem o pereche potrivită. Toată lumea va avea de câștigat, și noi de asemenea.

— Toată lumea, nu?

— Da. Perfect senină. Nu te mai purta așa, știi ce vreau să spun. De ce să lăsăm chestia asta să ne strice relația? La urma urmei, suntem fiecare din noi mai bun când suntem împreună, nu? Și tu, și eu. Și – cu un mic zâmbet palid, exact ca al mamei ei – suntem un cuplu reușit. Ne placem unul pe altul, ne înțelegem.

— Deci, un mariaj cu capul, nu cu inima.

— Dacă așa vrei să-i spui, da, spuse ea, privindu-mă cu atâta milă și afecțiune nedisimulate, încât – total neașteptat – am simțit cum furia mi se scurge printre degete ca nisipul la vederea acestei inteligențe reci, numai a ei, limpede ca sunetul cristalin al unui clopoțel. Acum – se întinse în vârful picioarelor ca să mă sărute pe obraz – hai să fim amândoi buni, sinceri și calzi unul cu celălalt, să fim fericiți și să ne simțim întotdeauna bine împreună.

22.

Așa că am petrecut noaptea la ea – am comandat mâncare de la restaurant, mai târziu, și apoi ne-am

întors în pat. Dar, deși într-un anumit fel era destul de ușor să ne prefacem că nimic nu se schimbase (pentru că, de fapt, nu ne prefăcuserăm amândoi și până acum?), pe de altă parte mă simțeam aproape sufocat de greutatea tuturor celor neștiute, nespuse, care apăsa între noi, și mai târziu, după ce ea adormise ghemuită lângă mine, am stat treaz și m-am uitat țintă afară pe fereastră, și m-am simțit complet singur. Tăcerile serii (vina mea, nu a lui Kitsey – chiar și în situații-limită, Kitsey nu ducea niciodată lipsă de cuvinte) și distanța aparent de netrecut dintre noi îmi amintiseră acut de cum eram la șaisprezece ani, când n-aveam nici cea mai mică idee despre ce să spun și cum să mă port lângă Julie, care, deși cu siguranță nu putea fi numită prietena mea, fusese prima fată pe care eu o considerasem astfel. Ne cunoscuserăm lângă intrarea în magazinul de băuturi alcoolice de pe Hudson, unde eu stăteam cu banii în mână, dorindu-mi ca cineva să intre să-mi cumpere ceva de băut, când ea apăruse fluturând de după colț, în niște veșminte futuristice, ca de liliac, complet nepotrivite cu mersul ei apăsat și cu înfățișarea de fată de la țară, cu figura ei simplă, dar plăcută, de nevastă de fermier de pe la 1900.

— Hei, puștiule – scosese propria sticlă de vin din plasă – poftim restul. Nu, serios. Lasă, nu-mi mulțumi! Acum ce-ai să faci, ai să stai aici pe frigul ăsta și-ai s-o bei?

Avea douăzeci și șapte de ani, aproape cu doisprezece mai mult ca mine, prietenul ei tocmai termina facultatea de administrare a afacerilor în California, și fusese limpede de la bun început că, atunci când el avea să se întoarcă, eu n-aveam să mai am ce căuta în viața ei și nici n-aveam s-o mai pot căuta vreodată. Știam amândoi. Nu trebuia s-o spună. Urcând în goană cele cinci etaje până la garsoniera ei, în rarele (pentru mine) după-amiezi când aveam voie să vin s-o văd, simțeam că explodez de cuvinte și sentimente pe care nu le

mai puteam ține în minte, dar tot ce avusesem de gând să-i spun se evapora instantaneu în clipa în care ea deschidea ușa, și, în loc să fiu capabil să port o conversație fie și numai pentru două minute, ca orice om normal, mă țineam pe urmele ei, amuțit și disperat, cu mâinile înfipte în buzunare, detestându-mă, în timp ce ea umbla desculță prin apartament, arătând foarte la modă, vorbind fără efort, scuzându-se pentru hainele murdare de pe podea și pentru că uitase să cumpere un pachet de beri – voiam să dea o fugă până jos? – până când, la un moment dat, mă aruncam literalmente peste ea în mijlocul unei propoziții și o trânteam pe canapeaua extensibilă cu atâta violență, încât uneori ochelarii îmi săreau de pe nas. Senzațiile erau atât de copleșitoare, încât îmi venea să mor, dar, stând după aceea întins în pat, mă simțeam așa de gol pe dinăuntru, încât mi se făcea rău, brațul ei alb pe pătură, luminile de pe stradă care pătrundeau până la noi, așteptam cu groază ora opt, când ea trebuia să se ridice și să înceapă să se îmbrace pentru slujbă, lucra undeva într-un bar în Williamsburg, unde, nefiind major, nu puteam intra să-i fac vizite. Și nici măcar n-o iubisem. O admirasem, fusesem obsedat de ea, îi invidiasem încrederea în sine și chiar mă temusem puțin de ea; dar n-o iubisem de fapt, nu mai mult decât mă iubise ea pe mine. Nu eram prea sigur că o iubeam nici pe Kitsey (cel puțin, nu așa cum îmi dorisem cândva s-o iubesc), dar era totuși surprinzător cât de rău mă simțeam, dat fiind că mai trecusem prin asta înainte.

23.

Povestea cu Kitsey îmi scosese din minte, pentru o vreme, vizita lui Boris, dar, în clipa în care am adormit, gândul la ea reveni – oblic, în

vis. M-am trezit de două ori și m-am ridicat brusc în capul oaselor: o dată, pentru că o ușă se trântise înspăimântător de perete, dezvăluind seiful din clădirea depozitului, în timp ce femei cu basmale se certau pentru un morman de haine uzate afară; am alunecat după aceea înapoi în somn, într-o altă înscenare a aceluiași vis – seiful ca un spațiu fragil, acoperit cu o cortină, deschis către cer, pereți de pânză nu îndeajuns de lungă ca să atingă iarba. În spate, câmpuri verzi așternându-se până la orizont, cu fete în rochii albe lungi: o imagine încărcată, în mod misterios, aidoma unui ritual al morții, de o asemenea teroare, încât m-am trezit cu un icnet, abia trăgându-mi răsuflarea.

M-am uitat pe ecranul telefonului: 4 dimineața. După o jumătate de oră de zvârcolit în pat, m-am ridicat în șezut, fără bluză de pijama, în întuneric, și, simțindu-mă ca un escroc dintr-un film franțuzesc, am aprins o țigară și am privit țintă afară, pe Lexington Avenue, care, la ora aceea, era practic goală: taxiurile abia intrau în schimb, altele ieșeau, cine știe care și cum. Dar visul meu, cu aura lui profetică, refuza să se disipeze și stăruia în aer ca un abur de vapori otrăvitori, făcându-mi inima să bată nebunește de presimțirea insinuantă a pericolului, de senzația atotprezenței lui imprevizibile.

„Merită să fie împușcat”. Îmi făcusem suficiente griji pentru tablou pe vremea când, ani de zile, îl crezusem pus la bună păstrare (așa cum mă asigura broșura firmei de depozitare, cu tonul ei precis și profesionist) la o temperatură constantă de 21 de grade și o umiditate de 50%, respectând recomandările specialiștilor în conservare. Un asemenea obiect nu putea fi ținut pur și simplu oriunde. N-ar fi suportat frigul, căldura, umezeala sau bătaia directă a soarelui. Avea nevoie de un mediu atent echilibrat, ca orhideele din vitrina florăriei. Era suficient să mi-l imaginez vârât în spatele unui cuptor de pizza pentru ca inima să

începă să-mi bubuie cu o versiune diferită – și totuși, atât de asemănătoare – a groazei pe care o simțisem când fusesem convins că șoferul avea să-l dea pe Popper jos din autobuz: în ploaie, în mijlocul unui câmp neștiut, pe marginea drumului.

La urma urmei: câtă vreme ținuse Boris tabloul? Boris? Nici măcar Horst, amator înrăit de artă, nu mi se păruse, în apartamentul acela al lui, preocupat în mod particular de problema conservării. Dezastrul pândea la orice colț: se zvonea că *Furtuna pe Marea Galileii* a lui Rembrandt, singurul peisaj marin pe care artistul îl pictase vreodată, era aproape distrus din cauza depozitării în condiții improprii. Capodopera lui Vermeer *Scrisoarea de amor*, desprinsă de pe cadrul de lemn de către un ospătar de hotel, se scorojise și se încrețise pentru că fusese ținută sub o saltea. *Sărăcia* lui Picasso și *Peisajul din Tahiti* al lui Gauguin se îmbibaseră de apă când un imbecil le ascunsese într-o toaletă publică. În mintea mea obsedată, povestea care mă oripila cel mai tare era soarta *Nașterii Domnului cu Sfântul Francis și Sfântul Laurențiu* de Caravaggio, furată din oratoriul din San Lorenzo și sfâșiată atât de neglijent de pe cadru, încât până și colecționarul care comandase furtul izbucnise în plâns văzând-o și refuzase s-o primească.{394}

Am observat că telefonul lui Kitsey lipsea de la locul lui obișnuit, suportul unde-l punea la încărcat, pe pervazul ferestrei, și-l lua de cum se scula dimineață. Uneori mă trezeam noaptea și-i vedeam lumina albăstrie a ecranului lucind pe jumătatea ei de pat, din culcușul de sub cearșafuri. „A, mă uitam doar să văd cât e ceasul”, spunea Kitsey dacă mă răsuceam somnoros spre ea și o întrebam ce face. Mi-l imaginam închis și îngropat adânc undeva în geanta ei din piele de crocodil, în talmeș-balmeșul obișnuit de luciu de buze, cărți de vizită, mostre de parfum și bani aruncați la întâmplare – bancnote mototolite de câte douăzeci

de dolari care-i cădeau de fiecare dată când vâra mâna după peria de păr. Acolo, în amestecătura aceea aromitoare, Cable suna probabil de mai multe ori noaptea, lăsându-i mesaje și e-mailuri pe care ea avea să le găsească dimineața, la trezire.

Despre ce vorbeau? Ce-și spuneau unul altuia? În mod ciudat, nu-mi era greu să-mi imaginez cum interacționau. O flecăreală veselă, sentimentul unei complicități ingenioase. Cable care îi spunea în toate felurile, haioase, în pat și o gâdila până când ea țipa că nu mai poate.

Îmi morfoleam țigara cu dinții. Totul fără formă, fără sens, fără rost. Lui Kitsey nu-i plăcea să fumez în dormitorul ei, dar mă îndoiam că avea să spună ceva când avea să găsească mucul de țigară strivit în cutia ei de Limoges{395} de pe șifonier. Ca să înțelegi lumea câtuși de puțin, puteai uneori să-ți concentrezi privirea numai asupra unui fragment minuscul, să privești foarte atent ceea ce ți-era la îndemână și să-l pui să țină loc de întreg; dar, de când dispariția tabloului îmi surpase pământul de sub picioare, mă simțisem copleșit și strivit de imensitate – nu doar de enormitatea previzibilă a timpului și spațiului, ci și de distanțele imposibil de acoperit dintre oameni, chiar și atunci când se aflau la jumătate de metru unul de altul, și, cu o senzație acută de vertij, m-am gândit la toate locurile în care fusesem și locurile în care nu fusesem, o lume pierdută, vastă și cu neputință de știut, un labirint dubios de orașe și străduțe, cenușă plutind până departe și uriașe întinderi ostile, legături pierdute, lucruri rătăcite și niciodată regăsite, și tabloul meu luat de curentul acela puternic și dus undeva, cine știe unde, în larg: o fărâmă de spirit, o scânteie firavă aruncată de colo-colo pe o mare întunecată.

24

.

Pentru că nu mai puteam să adorm, am plecat fără s-o trezesc pe Kitsey, în ora neagră și înghețată dinaintea răsăritului, tremurând în timp ce mă îmbrăcam pe întuneric; una dintre colegele ei de apartament venise acasă și făcea duș, și în niciun caz nu voiam să dau ochii cu ea.

Când am coborât din trenul de metrou, cerul căpătase deja o culoare spălăcită. M-am târât spre casă prin frigul mușcător, deprimat, obosit mort, am intrat pe ușa laterală, am urcat cu pași greoi până la etaj, în camera mea – lentilele ochelarilor mi-erau mânjite, duhneam a fum, a sex, a curry și a Chanel no. 19 al lui Kitsey –, m-am oprit să-l salut pe Popcik, care se încolăcise pe coridor și acum făcea tumbe cu un entuziasm neobișnuit la picioarele mele, mi-am scos cravata strânsă în spirală din buzunar ca s-o agăț în cuierul de pe spatele ușii – și am simțit că-mi îngheață sângele în vine când am auzit o voce din bucătărie:

— Theo! Tu ești?

Un cap roșcovan, ițit de după colț. Era ea, cu o ceașcă de cafea în mână.

— Scuză-mă, te-am speriat? N-am vrut.

Am rămas țintuit locului, împietrit, în timp ce ea mă lua în brațe cu un oftat fericit și dulceag, iar Popcik scheuna și țopăia exaltat la picioarele noastre. Pippa purta încă hainele în care dormise, o pereche de pantaloni de pijama vărgați ca o acadea și o bluză cu mânecă lungă peste care își pusese un pulover vechi al lui Hobie, și mirosea încă a așternuturi date la o parte și a somn: ah, Doamne, m-am gândit, închizând ochii și rezemându-mi fața de umărul ei, inundat de un torent de fericire și de teamă izvorât din rai, ah, sfinte Dumnezeule!

— Ce mă bucur să te văd!

Iat-o deci. Părul, ochii. Ea însăși. Unghiile roase până la carne, ca ale lui Boris, și buza inferioară

ușor ieșită în afară, ca a unui copil care și-a supt degetul prea mult, capul ciufulit, arămiu, ca o dalie.

— Ce faci? Mi-a fost dor de tine!

— Sunt… eu… Toată hotărârea mi se evaporase instantaneu. Tu ce faci aici?

— Sunt în drum spre Montréal! Un râs strident ca de adolescentă, răgușit, ca al unei copile zvăpăiate. Aveam de gând să-l văd pe prietenul meu Sam câteva zile și pe urmă să mă duc să mă întâlnesc cu Everett în California. (Sam? m-am gândit.) Numai că avionul meu a trebuit să-și schimbe traseul – luă o înghițitură din cană și mi-o întinse fără un cuvânt, „vrei? nu?" – și am rămas blocată în Newark, așa că m-am gândit, de ce nu? Am schimbat biletul și am venit aici să vă văd pe voi.

— Uau! Minunat. „Pe voi". Eram și eu inclus.

— M-am gândit că ar fi drăguț să vă fac o vizită inopinată, pentru că n-am să fiu aici de Crăciun. Și pentru că mâine e petrecerea ta. Te însori! Felicitări! își pusese degetele pe brațul meu și, când se întinse în vârful picioarelor să mă sărute pe obraz, i-am simțit atingerea străbătându-mă ca un curent din cap până-n picioare. Când o întâlnesc și eu pe logodnica ta? Hobie spune că e superbă. Te bucuri?

— Am… Eram atât de uluit, că mi-am dus mâna pe locul unde fuseseră buzele ei, simțeam încă radiind de acolo apăsarea lor, dar apoi, dându-mi seama cum arătam probabil, am lăsat-o rapid în jos. Da. Mulțumesc.

— Mă bucur să te văd. Arăți bine.

Nu părea să observe cât de înțepenit, de năuc, de totalmente perplex eram la vederea ei. Sau poate că observase, dar nu voia să mă rănească.

— Unde e Hobie? am spus.

Nu întrebam pentru că mi-ar fi păsat, ci pentru că era puțin prea frumos ca să fie adevărat că

stăteam singur cu ea în toată casa – și puțin înfricoșător.

— Ah – ochii dați peste cap –, a insistat să se ducă la brutărie. I-am spus să nu-și facă probleme, dar știi cum e el. Îi place să-mi ia biscuiții ăia cu afine pe care mi-i cumpărau mama și Welty în copilărie. Nici nu-mi vine să cred că încă se mai fac – dar el spune că nu sunt în fiecare zi. Ești sigur că nu vrei puțină cafea?

Se apropie de aragaz, cu pas abia vag săltat.

Era extraordinar – abia dacă auzeam ce spunea. Întotdeauna era așa când mă aflam în aceeași cameră cu ea, orice altceva trecea în surdină: nu mai existau decât pielea ei, ochii, vocea ușor răgușită, părul de culoarea focului și capul vag înclinat care uneori o făcea să pară că fredonează ceva pentru sine; iar lumina din bucătărie era amestecată cu lumina prezenței ei, cu prospețime, culoare și frumusețe.

— Am înregistrat câteva CD-uri cu muzică pentru tine! Se întoarse să mă privească peste umăr. Îmi pare rău că nu mi-a trecut prin cap să le iau cu mine. Nu știam c-am să mă opresc pe la voi. O să ți le trimit neapărat cu poșta când ajung acasă.

— Și eu am câteva CD-uri pentru tine.

Era un teanc întreg în cameră, pe care le cumpărasem pentru că-mi aminteau de ea, atât de multe încât m-aș fi simțit caraghios să i le trimit. Și cărți. „Și bijuterii”, am omis să adaug. „Eșarfe, postere, parfumuri, discuri de vinil, o trusă din care poți să-ți faci un zmeu și o pagodă de jucărie”.

Un colier de topaz din secolul al XVIII-lea. Un exemplar din prima ediție a lui *Ozma din Oz*[396]. Le cumpărasem ca un fel de a mă gândi la ea, de a fi cu ea. Pe unele i le dădusem lui Kitsey, dar n-aveam cum să apar din camera mea cu maldărul de lucruri pe care i le luasem de-a lungul anilor, pentru că ar fi fost complet aiurea.

— Cărți? A, perfect! Mi-am terminat cartea în avion, îmi trebuie altceva. Putem să facem schimb.

— Sigur. Desculță. Îi vedeam urechile rozalii pe sub șuvițele de păr. Pielea albă ca laptele din decolteul bluzei.

— *Inelele lui Saturn*[397]. Everett era de părere c-o să-ți placă. Apropo, îți transmite salutări.

— A, sigur, mulțumesc, la fel. Uram prefăcătoria aceasta a ei că eu și Everett am fi fost prieteni. Sunt…

— Ce?

— De fapt… Mâinile îmi tremurau și nici măcar nu eram mahmur. Nu puteam decât să sper că ea n-o să observe. De fapt, mă duc puțin în camera mea, bine?

Ea păru surprinsă, își duse degetele la frunte: „Of, ce zăpăcită sunt!”

— Ah, scuză-mă, sigur! Am să fiu aici.

Am reușit să respir din nou normal abia după ce am ajuns în cameră și am închis ușa. Costumul era ok, de ieri, dar aveam părul murdar și trebuia să fac un duș. Să mă rad? Să-mi schimb cămașa? Sau avea să observe? Avea să pară ciudat că mă dusesem în cameră și încercasem să mă aranjez pentru ea? Puteam să mă strecor la baie și să mă spăl pe dinți fără să mă vadă? Dar, apoi, brusc, m-am simțit inundat de un val de panică inversă – stăteam aici cu ușa închisă, pierzând clipe prețioase pe care aș fi putut să le petrec cu ea.

M-am ridicat din nou și am deschis ușa.

— Hei! am strigat pe coridor.

Capul ei apăru din nou.

— Zi!

— Vrei să mergem diseară la un film?

O mică tresărire de surpriză.

— Păi… sigur. La ce?

— Un documentar despre Glenn Gould[398]. De mult vreau să-l văd.

De fapt, îl văzusem deja și, în tot timpul acela, stătusem în sală imaginându-mi că ea era lângă

mine: reacțiile ei la diferite secvențe, conversația fabuloasă pe care am fi avut-o după aceea.

— Sună perfect. La ce oră?

— Pe la șapte. Verific.

25.

Toată ziua nu mi-am mai încăput pur și simplu în piele de emoție la gândul serii care mă aștepta. Jos, în magazin (unde eram prea ocupat cu clienții veniți pentru cumpărături de Crăciun ca să dedic prea mult timp propriilor mele planuri), m-am gândit la ce aveam să îmbrac (ceva lejer, nu un costum, nimic prea studiat) și unde aveam s-o scot la masă după aceea – nu trebuia să fie un loc ieșit din comun, care s-o pună în gardă sau să lase impresia că mă strofocasem prea tare, ci un local aparte, cu personalitate și suficient de liniștit ca să putem să stăm de vorbă, undeva nu foarte departe de Film Forum; pe de altă parte, ea nu mai locuia de ceva vreme în New York, probabil că i-ar fi plăcut să meargă la un restaurant nou („A, aici? Da, e foarte plăcut, mă bucur că te simți bine, l-am descoperit și eu nu demult”), dar, dincolo de toate („liniștit” era elementul-cheie, mai mult decât meniul sau distanța, nu voiam să fim siliți să strigăm unul la altul), trebuia să fie un loc unde să putem ajunge din scurt – și mai era și problema felurilor de mâncare vegetariene. Un mic restaurant intim. Nu prea scump, ca să nu se îngrijoreze. N-aveam voie să dau senzația că-mi bătusem capul prea mult; totul trebuia să pară nepremeditat, pe moment. Cum naiba putea să trăiască împreună cu tăntălăul ăla de Everett? Cu hainele lui proaste, dinții de iepure și ochii ăia veșnic uimiți? Care arăta de parcă ideea lui de distracție era să-și ia orez cu alge la pachet și să le mănânce pe bancă în părculețul din colț?

Ziua se scurse greu; se făcu apoi șase, și Hobie se întoarse acasă după ce fusese prin oraș cu Pippa, și-și vârî capul pe ușă în magazin.

— Deci! spuse el după o pauză, pe un ton vesel, însă prudent, care îmi aminti (neplăcut) de tonul cu care mama se deprinsese să-l salute pe tata când venea acasă și-l găsea zumzăind, în pragul unei reveniri spectaculoase. Hobie știa ce simt față de Pippa – nu-i spusesem niciodată, nu suflasem un cuvânt, dar știa; și, chiar dacă n-ar fi știut, bănuiesc că ar fi fost limpede – lui sau oricui altcuiva, de altfel – că practic radiam. Cum merge treaba?

— Excelent! La tine?

— A, o zi minunată! spuse el ușurat. Am reușit să luăm prânzul în Union Square, am stat la bar, mi-ar fi plăcut să fii și tu cu noi. Pe urmă ne-am dus acasă la Moira, și am mers toți trei până la Asia Society, iar Pippa a rămas să mai facă niște cumpărături de Crăciun. Spunea că, hm, vă vedeți mai târziu în seara asta? Relaxat, dar cu teama ascunsă a părintelui care se întreabă dacă e într-adevăr bine să lase mașina pe mâna adolescentului dezordonat. La Film Forum?

— Da, am spus nervos.

Nu voiam să afle că o duceam pe Pippa la filmul despre Glenn Gould, pentru că știa că îl văzusem deja.

— La filmul despre Glenn Gould?

— Ăăă, da, voiam foarte mult să-l mai văd o dată. Dar nu-i spune c-am fost deja! Cuvintele îmi scăpară, impulsiv; și apoi: I-ai spus cumva?

— Nu, nu – repede, îndreptându-se de spate –, nu i-am spus. Hobie își frecă nasul. Da, da… Sunt sigur că e foarte bun. Abia aștept să-l văd și eu. Nu în seara asta, adăugă el repede. Altă dată.

— Ah! Am încercat din răsputeri să par dezamăgit, dar nu mi-a reușit.

— În orice caz. Vrei să rămân eu în magazin în locul tău? Dacă ai nevoie să te duci sus, să te speli,

să te aranjezi. Ar trebui să pleci pe la șase jumate cel târziu dacă pleci pe jos.

26.

Pe drum, nu m-am putut abține să fredonez și să zâmbesc. Iar când am dat colțul și am zărit-o așteptând în fața cinematografului, eram atât de agitat, încât a trebuit să mă opresc și să mă liniștesc pentru o clipă înainte să mă grăbesc s-o salut, s-o ajut cu sacoșele (ea, încărcată de cumpărături, pălăvrăgea despre cum își petrecuse ziua), era perfect, era o feerie să stau la rând lângă ea, să ne înghesuim unul în altul de frig, apoi înăuntru, covorul roșu și toată seara înaintea noastră, ea bătu din palmele înmănușate: „A, vrei floricele?” „Sigur!” (m-am repezit la ghișeu) „Au niște floricele foarte bune aici…”, am intrat în sală împreună, o atingeam ca din întâmplare pe spate, stofa mătăsoasă a paltonului ei, un palton maroniu superb, căciuliță verde superbă, căpșorul roșcat superb, superb, „uite, pe latură, îți place pe latură?”, fuseserăm la film de suficiente ori (cinci) ca să reținu cu atenție unde îi plăcea să stea, plus că știam de la Hobie după ani de zile de întrebări puse aparent în treacăt, dar cât puteam de des, despre gusturile ei, despre ce-i plăcea și ce nu, despre obiceiuri, strecurând întrebările câte una, timp de aproape un deceniu, îi place asta, îi place ailaltă; și acum iată că eram cu ea, și ea se întorcea și-mi zâmbea, mie! Era prea multă lume la film, pentru că era proiecția de la ora șapte, mult prea multă ca să mă simt bine date fiind anxietatea și ura mea generalizată față de locurile aglomerate, și încă mai multă se furișa înăuntru chiar și după ce filmul începuse, dar nu-mi păsa, aș fi putut la fel de bine

să fiu într-o gaură în pământ pe Somme, bombardat de nemți, pentru că singurul lucru care conta era prezența ei lângă mine în întuneric, brațul ei sprijinit de al meu. Iar muzica! Glenn Gould la pian, exuberant, cu părul zbârlit, cu capul dat pe spate, emisar de pe tărâmul îngerilor, complet absorbit, consumat de absolutul muzicii! Incapabil să mă abțin, aruncam întruna căutături furișe către Pippa, cu coada ochiului, dar mi-a trebuit cel puțin o jumătate de oră până când mi-am luat inima-n dinți să mă întorc și să mă uit la ea direct – profilul ei radia albicios în lumina ecranului – și să-mi dau seama, spre groaza mea, că nu-i plăcea filmul. Se plictisea. Nu: era supărată.

Copleșit de nefericire, abia dacă m-am mai uitat la restul filmului. Sau, mai degrabă, m-am uitat, dar văzând totul într-o cu totul altă lumină: nu mai era pianistul-minune, căzut în extaz; nu mai era misticul solitar, care părăsea eroic scena de concert în culmea gloriei pentru a se retrage în înzăpezita Canadă – ci ipohondrul, pustnicul izolat de lume, paranoicul îmbuibat cu pastile, ba nu: dependentul de medicamente; obsedatul: întotdeauna înmănușat, misofob, înfășurat, indiferent de vreme, în fulare, plin de ticuri, chinuit de idei compulsive; ființa ciudată, gheboasă, nocturnă, pricepându-se atât de puțin să întrețină până și cele mai simple relații cu oamenii încât (într-un interviu care mi s-a părut dintr-odată insuportabil) îl întrebase pe un inginer de sunet dacă nu puteau merge împreună la un notar să fie declarați în mod legal frați – într-un soi de versiune tragică, de geniu îmbătrânit, a serii când eu și Tom Cable ne apăsaserăm degetele mari unul de altul, amestecându-ne sângele în curtea din spate, întunecată deja, a casei lor, sau – încă mai straniu – a unei alte zile când, pe terenul de joacă al clădirii abandonate de primărie, Boris mă apucase de încheieturile degetelor, zdrelite de

pumnul pe care i-l trântisem în față, și le apăsase de buzele însângerate.

27.

— Te-a supărat, am spus impulsiv în timp ce ieșeam din sală. Îmi pare rău.

Ea îmi aruncă o privire scurtă, bulversată parcă de faptul că observasem. Ieșiserăm într-o lume albăstrie, luminată ca în vis – era prima zăpadă a iernii, un strat de zece centimetri.

— Puteam să plecăm dacă voiai.

Ea nu făcu decât să clatine din cap cumva perplexă. Fulgii coborau în spirale de basm, ideea cea mai pură a Nordului – a purității Nordului din film.

— A, nu, spuse ea șovăitor, nu e vorba că nu mi-a *plăcut*…

Am pornit cu pas nesigur pe trotuar. Niciunul dintre noi nu avea încălțări potrivite. Zăpada ne scrâșnea sub tălpi, și am ascultat, atent, așteptând-o să continue, gata s-o prind de cot în orice clipă dacă ar fi alunecat, dar, când se întoarse spre mine, ea nu spuse decât:

— O, Doamne! N-o să reușim să luăm un taxi, așa-i?

Gândurile mi se învârtejiră. Cum rămânea cu cina? Ce să fac? Voia să meargă acasă? La naiba!

— Nu-i așa departe.

— Da, știu, dar… a, uite unul! strigă ea – și am simțit că-mi pierd orice speranță, până când mi-am dat seama că, din fericire, îl luase altcineva.

— Ce-ai zice, am spus – eram lângă Bedford Street, lumini, cafenele – dacă am încerca aici?

— Să luăm un taxi?

— Nu, să mâncăm ceva. (Îi era foame? Te rog, Doamne, fă să-i fie foame!) Sau măcar ceva de băut.

28.

Cine știe cum – prin voința zeilor –, barul în care am intrat la întâmplare era pe jumătate gol, scăldat într-o lumină caldă, aurie, cu lumânări pe masă și mult mai bun decât orice restaurant la care mă gândisem.

O masă micuță. Genunchiul meu se atingea de al ei – oare ea își dădea seama? Îl simțea la fel de limpede ca mine? Flacăra lumânării îi îmbujora fața, scânteia metalic în părul ei, atât de aprins la culoare, încât părea să ia foc. Totul orbitor, totul nespus de dulce. Puseseră Bob Dylan, mai mult decât perfect pentru străduțele înguste din Village înaintea Crăciunului, afară zăpada cădea cu fulgi mari, pufoși, exact genul de iarnă prin care îți vine să te plimbi pe străzi cu o fată de braț ca pe coperta discului[399] – pentru că Pippa era exact fata aceea, nu cea mai drăguță, dar genul de fată nemachiată, obișnuită, cu care el alesese să fie fericit, și, de fapt, imaginea aceea era un ideal al fericirii în felul ei, el cu umerii ușor ridicați, ea cu un zâmbet vag stânjenit, senzația de deschidere totală, de parcă ar fi putut să hoinărească împreună pe oriunde ar fi vrut și – iat-o! ea era! vorbea despre sine, cu un aer familiar și afectuos, întrebându-mă despre Hobie, despre magazin, despre cum mă simțeam în general, despre ce citeam, ce ascultam, o grămadă de întrebări, părând în același timp nerăbdătoare să-mi împărtășească viața ei, apartamentul rece pe care o costa prea mult să-l încălzească, lumina deprimantă și mirosul de stătut și de igrasie, haine ieftine pe străzile comerciale din centru și deja atât de multe lanțuri de magazine americane la Londra, încât orașul arăta aproape ca un mall, și ce medicamente iei, și ce medicamente iau eu (amândoi sufeream de sindromul de stres

posttraumatic, o maladie care în Europa se prescurta, aparent, altfel și din pricina căreia, dacă nu erai atent, te puteai trezi trimis la un spital pentru veterani de armată); grădina micuță pe care o împărțea cu alte câteva persoane, și englezoaica țăcănită care o umpluse cu țestoase bolnave aduse ilegal din sudul Franței („mor toate, bineînțeles, de frig și de malnutriție – e de-a dreptul inuman – tipa nu le dă să mănânce ca lumea, firimituri de pâine, îți poți închipui? le cumpăr eu mâncare de la magazinul pentru animale fără să-i spun"), și cât de tare își dorea un câine, dar bineînțeles că la Londra era greu, cu carantina pe care o avuseseră și în Elveția, cum Dumnezeu de reușea tot timpul să stea în locuri unde nu era voie cu animale? Și serios, arătam mult mai bine decât mă știa ea de ani de zile, îi fusese dor de mine, foarte dor, ce seară minunată – stăteam acolo deja de câteva ore, râzând de mărunțișuri, dar și serioși, chiar foarte gravi, ea, generoasă și receptivă (ăsta era încă un lucru bun la ea; asculta cu o atenție uluitoare – întotdeauna avusesem impresia că toată lumea mă asculta numai cu jumătate de ureche în comparație cu ea; în compania ei mă simțeam alt om, mai bun, puteam să-i spun lucruri pe care nu le-aș fi spus nimănui altcuiva, cu siguranță nu lui Kitsey, care avea un fel deconcertant de a bagateliza orice observație serioasă cu o glumă sau schimbând subiectul, întrerupând sau uneori pur și simplu prefăcându-se că nu auzise), și era o plăcere incredibilă să fiu cu ea, o iubeam în fiecare minut al fiecărei zile, cu inima, cu mintea, cu sufletul, cu totul, se făcea târziu și aș fi vrut ca barul să nu se închidă niciodată, în vecii vecilor.

Nu, nu, spunea ea, înconjurând marginea paharului cu degetul. Forma mâinilor ei mă emoționa de fiecare dată, avea pe arătător inelul cu sigiliu al lui Welty, la mâinile ei puteam să mă uit oricât aș fi vrut, fără să par nebun, cum aș fi părut dacă aș fi privit-o lung în față. De fapt, mi-a plăcut

foarte mult filmul. Și muzica – râse, și, în urechile mele, râsul acesta avea în el toată bucuria muzicii – mi-a tăiat răsuflarea. Welty l-a văzut odată la un concert la Carnegie. Una dintre marile seri ale vieții lui, spunea. Doar că…

— Ce anume?

Buchetul vinului ei. Buzele pătate cu roșu. Una dintre marile seri ale vieții mele.

— Nu știu – clătină din cap – scenele de concert. Cum arătau sălile alea în care repeta. Pentru că – își frecă brațele – era foarte greu, *foarte* greu, înțelegi? Exersam și eu, exersam, exersam, șase ore pe zi, mă dureau brațele să țin flautul atâta în sus, și, de fapt, cred că ai auzit și tu chestia asta destul, aiureala asta cu gândirea pozitivă, pe care e așa de ușor pentru profesori și fizioterapeuți să ți-o picure în fiecare zi – „da, ai să reușești!" „avem încredere în tine!" – și tu îi crezi și muncești, și muncești și mai mult, și te urăști pe tine însuți că nu muncești de ajuns, ți se pare că e vina ta că nu mergi mai bine, și atunci muncești și mai mult, și pe urmă… În fine.

Am rămas tăcut. Știam toate astea de la Hobie, care-mi vorbea despre ele cu tristețe și îngrijorare, și destul de amănunțit. Se părea că mătușa Margaret avusese perfectă dreptate s-o trimită la școala aia de psihopați, cu o mulțime de doctori și de proceduri terapeutice. Deși, după toate aparențele, își revenise complet după accident, Pippa avea încă o vagă disfuncție neurală, atât cât să conteze în chestiunile de detaliu – îi afecta întrucâtva motricitatea fină. Puțin, dar era. Pentru aproape orice altă ocupație – profesional sau nu: cântăreață, olăreasă, îngrijitoare de animale la grădina zoologică, orice alt medic în afară de chirurg – n-ar fi contat. Dar pentru ea conta.

— Și, nu știu, ascult foarte multă muzică acasă, adorm cu iPod-ul în fiecare noapte în urechi, dar… nici nu mai știu când am fost ultima oară la un concert, spuse ea cu tristețe.

Adormea cu iPod-ul în urechi? Asta însemna că ea și cutărică ăla nu făceau sex?

— Și de ce nu te duci la concerte? am întrebat, punând deoparte informația aceasta, pentru mai târziu. Te deranjează publicul? Mulțimea?

— Eram sigură că ai să înțelegi.

— Mda, n-am nicio îndoială că ți s-a sugerat, așa cum mi s-a sugerat și mie…

— Ce? Ce ascundea farmecul acestui zâmbet dureros? Cum aș fi putut să-l înțeleg? Xanax? Betablocanți? Hipnoză?

— Toate.

— Hm… dacă ar fi fost un atac de panică, poate. Dar nu este. Remușcări. Amărăciune. Invidie – asta e cea mai rea. E o fată, Beta – ce nume stupid, nu ți se pare? Beta! Cântă absolut mediocru, nu vreau să fiu arogantă, dar abia dacă putea ține pasul când eram copii, acum e în orchestra Filarmonicii din Cleveland, și chestia asta mă deranjează mai tare decât aș fi în stare să recunosc față de cineva. Dar nu există medicamente pentru așa ceva, nu?

— Ăăăă…

De fapt, existau, și Jerome, pe Adam Playton Powell, făcea bani zdraveni de pe urma lor.

— Acustica, publicul, nu știu, declanșează ceva, și mă duc pe urmă acasă și urăsc pe toată lumea, vorbesc cu mine însămi, mă cert pe mai multe voci, stau zile întregi supărată. Și… da, cred că ți-am spus, am încercat să predau, însă nu e o meserie pentru mine. Pippa nu trebuia să muncească, mulțumită banilor mătușii Margaret și unchiului Welty (Everett nu muncea nici el, din aceleași motive – chestia cu mediateca, îmi dădusem seama, deși fusese prezentată la început ca o alegere excentrică de carieră, era mai degrabă un soi de stagiu neplătit, și Pippa îi plătea toate cheltuielile). Adolescenții – nici măcar nu-ți mai povestesc ce chin este să-i văd mergând spre Conservator sau în Ciudad de Mexico vara, să

cânte în orchestre simfonice. Iar copii mai mici nu sunt serioși, mă deranjează că sunt prea copii. Mi se pare că o iau prea ușor, parcă irosesc ceea ce au.

— Profesoratul e o meserie groaznică. Nici mie nu mi-ar plăcea.

— Da, dar – o înghițitură de vin –, dacă nu pot să cânt, ce altă opțiune am? Cum să-ți spun? Cu Everett sunt cumva aproape de muzică, plus că merg încă la facultate, iau cursuri, dar, sincer, nu prea-mi place Londra, e întunecată, ploioasă și nu am cine știe ce prieteni acolo, și din apartamentul meu câteodată noaptea aud cum plânge cineva, un hohot cumplit, disperat, dintr-o cameră vecină, și… nu știu, tu ai găsit ceva ce îți place să faci, și mă bucur foarte mult, pentru că uneori mă întreb serios ce Dumnezeu fac cu viața mea.

— Eu… încercam cu disperare să mă gândesc la vorbele potrivite. Vino acasă!

— Acasă? Adică în New York?

— Sigur.

— Și Everett?

Aici n-aveam ce să spun.

Ea mă privi critic.

— Nu-ți place deloc, nu-i așa?

— Hm… Ce rost avea să mint? Nu.

— Mda… Dacă l-ai cunoaște mai bine, ți-ar plăcea. E băiat bun. Foarte liniștit și echilibrat – foarte stabil.

Din nou, n-am avut nimic de spus. Nu era vorba de nimic din toate astea.

— În plus, Londra… De fapt, m-am *gândit* să mă întorc la New York…

— Te-ai gândit?

— Sigur. Mi-e dor de Hobie. Chiar foarte tare. Cu banii pe care îi cheltuim la telefon, zice el în glumă, ar putea să-mi închirieze un apartament aici – bineînțeles că el are impresia că trăiește încă pe vremea când apelurile către Londra costau cinci dolari pe minut sau așa ceva. Aproape de fiecare dată când vorbim încearcă să mă convingă să mă

întorc… bine, îl știi pe Hobie, n-o spune niciodată pe față, dar e clar, face tot felul de aluzii, îmi spune mereu ce oferte de muncă a mai văzut, posturi la Columbia și așa mai departe…

— Serios?

— De fapt, într-un fel, nici nu realizez că locuiesc atât de departe. Welty mă ducea la orele de muzică și la concerte, dar Hobie era cel care stătea întotdeauna acasă, știi? Care urca la bucătărie și-mi făcea un sandviș după școală și mă ajuta să plantez gălbenele pentru nu știu ce proiect. Chiar și acum, când răcesc rău, când nu-mi amintesc cum să gătesc anghinarea sau cum să scot petele de ceară de pe fața de masă, pe cine crezi că sun? Pe el. Dar – mi se părea mie sau vinul o emoționase puțin? – îți spun drept, știi de ce nu mă întorc mai des? La Londra – era oare gata să plângă? – , n-aș spune asta oricui, dar la Londra cel puțin nu mă gândesc în fiecare clipă: „Pe aici m-am întors acasă cu o zi înainte”. „Aici am luat cina cu Welty și cu Hobie penultima oară”. Acolo cel puțin nu mă gândesc atât de des: s-o iau la stânga sau la dreapta? Ca și cum ar fi hotărâtor pentru toată viața mea de acum încolo dacă iau trenul F sau trenul 6. Am niște premoniții groaznice, când totul parcă încremenește. De fiecare dată când mă întorc aici am iarăși treisprezece ani – și nu într-un sens bun. Totul s-a oprit practic în ziua aceea. Nici măcar n-am mai crescut de atunci. Știai că n-am mai crescut niciun centimetru dup-aia? Niciunul.

— Ai înălțimea perfectă.

— E un lucru destul de des întâlnit, spuse ea, fără să-mi ia în seamă complimentul stângaci. Copiii care au suferit traumatisme fizice și psihice deseori nu mai ajung la înălțimea normală. Adopta din când în când vocea doctorului Camenzind – cu toate că nu-l întâlnisem niciodată, simțeam momentele când domnul doctor Camenzind prelua comanda, printr-un soi de mecanism glacial de

detașare. Resursele interne sunt deturnate. Sistemul de creștere încetează să funcționeze. Era o fată la noi la școală – o prințesă din Arabia Saudită care fusese răpită la doisprezece ani. Indivizii respectivi au fost executați. Am cunoscut-o când avea nouăsprezece, era drăguță, dar mică, cred că nu avea mai mult de un metru cincizeci, fusese atât de traumatizată, că nu mai crescuse niciun centimetru din ziua aceea.

— Uau? Fata aia care a fost ținută într-o celulă subterană? A făcut liceul cu tine?

— Mont-Haefeli era un loc foarte ciudat. Aveam fete care fuseseră împușcate pentru că încercau să evadeze din palatul prezidențial și fete care fuseseră trimise pentru că părinții lor voiau să le pună să slăbească sau să se antreneze pentru olimpiada de iarnă.

Îmi acceptă mâna într-ale ei, fără să spună nimic – era înfofolită, nu-și dăduse haina la cuier. Mâneci lungi vara – întotdeauna purta câteva eșarfe, ca o larvă învelită în straturi, o căptușeală protectoare pentru o fată care fusese stricată, cusută la loc și readusă la viață. Cum putusem să fiu atât de orb? Nu era de mirare că filmul o deranjase: Glenn Gould încotoșmănat în palton, indiferent de vreme, cu etajera plină de cutii cu pilule, abandonând scena, îngropat tot mai mult în zăpadă de la an la an.

— Pentru că… știu, te-am auzit și pe tine vorbind, ești și tu la fel de obsedat ca mine. Dar și eu retrăiesc la nesfârșit. Chelnerul îi mai turnase vin pe neobservate, umpluse din nou paharul până la buză fără ca Pippa să-l fi rugat sau să fi remarcat, din câte se părea: „dragă chelnerule”, m-am gândit, „Dumnezeu să te binecuvânteze, o să-ți las un bacșiș de-ai să caști ochii cât cepele”. Dacă m-aș fi înscris la audiții marți sau joi! Dacă l-aș fi lăsat pe Welty să mă ducă la muzeu atunci când voise el! Încerca de câteva săptămâni să mă ia la expoziția aia, voia neapărat s-o văd înainte să se

închidă… Dar eu aveam întotdeauna ceva mai bun de făcut. Era mai important să mă duc la film cu prietena mea Lee Ann sau mai știu eu ce. Care Lee Ann a dispărut complet după accident – n-am mai văzut-o niciodată după prostia aia de film de desene animate pe care l-am văzut împreună. Toate semnele acestea mărunte pe care le-am neglijat sau nu le-am recunoscut… Lucrurile ar fi putut să stea cu totul altfel dacă aș fi fost mai atentă – de pildă, Welty încercase din răsputeri să mă ducă mai devreme la expoziție, cred că mă rugase de vreo zece ori, ai zice că avea el însuși presentimentul că avea să se întâmple ceva rău, a fost vina mea că am ajuns acolo exact în ziua aia…

— Cel puțin, nu fuseseși exmatriculată.

— Tu ai fost?

— Eliminat. Îndeajuns de rău.

— E ciudat să-mi închipui cum ar fi fost dacă nu s-ar fi întâmplat. Dacă n-am fi fost amândoi în ziua aia acolo. Am fi putut să nu ne cunoaștem niciodată. Ce crezi c-am fi făcut acum?

— Nu știu, am spus, surprins. Nici măcar nu-mi pot imagina.

— Da, dar trebuie să ai măcar o idee.

— Eu n-am fost ca tine. N-aveam un talent anume.

— Ce-ți plăcea să faci?

— Nimic interesant. Chestii obișnuite. Jocuri pe calculator, științifico-fantastice. Când oamenii mă întrebau ce voiam să mă fac, de obicei făceam pe deșteptul și le spuneam vânător de recompense sau așa ceva.

— Doamne, filmul ăla{400} m-a marcat! Mă gândesc foarte des la nepoata lui Tyrell.

— Cum adică?

— Scena aia când se uită la fotografiile de pe pian. Când încearcă să-și dea seama dacă amintirile îi aparțin ei sau nepoatei lui Tyrell. Și eu mă întorc la trecut, ca să caut semne, înțelegi? Lucruri pe care ar fi trebuit să le observ.

— Da, ai dreptate, și eu gândesc așa uneori, dar… semne, prevestiri, cunoaștere parțială, logic nu ai cum să… Cum naiba nu eram în stare să formulez o propoziție coerentă lângă ea? Îți dai seama cât de aiurea sună? Mai ales când o spune altcineva? Să te învinuiești că n-ai putut să prezici viitorul?

— Mda, poate, dar domnul doctor Camezind spune că toți facem chestia asta. Accidente, catastrofe – cam șaptezeci și cinci la sută dintre victimele de accidente tragice sunt convinse că au existat semnale pe care le-au ignorat sau le-au interpretat greșit, iar la tinerii sub optsprezece ani, procentul este și mai mare. Dar asta nu înseamnă că semnele n-au existat, nu?

— Nu cred că așa stau lucrurile. Retrospectiv, sigur. Dar mi se pare că e mai degrabă ca o coloană de cifre în care faci o adunare greșită undeva la început și gata, nu mai ai cum să obții un rezultat bun. Dacă te duci înapoi și-ți retrasezi pașii, ai să găsești greșeala – momentul în care ai schimbat totalul.

— Bine, dar și asta e la fel de rău, nu? Să-ți dai seama de greșeală, de momentul în care ai luat-o pe arătură, și să nu fii în stare să revii și să corectezi. Audiția mea – luă o înghițitură zdravănă de vin – era pentru orchestra de juniori la Juilliard{401}, profesorul de solfegiu îmi spusese că aveam șanse să iau flautul doi, dar, dacă interpretam foarte, foarte bine, puteam chiar să intru în competiție pentru flautul întâi. Și bănuiesc că ar fi fost o izbândă. Dar Welty – da, categoric, lacrimi, ochii îi străluceau în lumina flăcării –, știam că nu trebuia să-l pisez să vină cu mine, n-avea *niciun motiv* să vină – mă răsfățase îngrozitor încă de pe vremea când trăia mama, iar după moartea ei încă și mai tare, și, sigur, era o zi importantă pentru mine, dar oare chiar atât de importantă pe cât o făcusem eu să pară? Nu. Pentru că – acum plângea încet – nici măcar nu

voisem să merg la muzeu, voisem să vină cu mine pentru că știam că are să mă scoată la restaurant înainte de audiție, oriunde aveam eu poftă, ar fi trebuit să stea acasă în ziua aia, avea alte treburi de făcut, nici măcar nu-i lăsau pe membrii familiei să asiste, urma să aștepte în hol…

— Welty știa foarte bine ce face.

Ea își ridică ochii spre mine ca și cum aș fi spus exact ce nu trebuia; doar că eu știam că spusesem exact ce trebuia dacă aș fi putut să formulez ca lumea.

— În tot timpul cât am fost împreună, a vorbit despre tine. Și…

— Și ce?

— Nimic! Am închis ochii, copleșit de vin, de prezența ei, de imposibilitatea de a explica. Doar că… au fost ultimele lui clipe de viață, înțelegi? Iar spațiul dintre viața mea și a lui era foarte, foarte îngust. *Nu era,* de fapt, niciun spațiu. Era ca și cum ceva se deschisese între noi. Un fel de străfulgerare cosmică a ceea ce era adevărat – a ceea ce conta. Nu eu, nu el. Eram aceeași persoană, aceleași gânduri, nu trebuia să vorbim. Au fost numai câteva minute, dar ar fi putut foarte bine să fie ani, am putea foarte bine *să fim* încă acolo. Și, hm, știu că sună ciudat – de fapt, era o analogie complet aiuristică, trăsnită, extraterestră, dar nu știam cum să exprim altfel ceea ce voiam să spun –, dar o știi pe Barbara Guibbory, tipa care face seminariile alea din Rhinebeck, chestiile alea cu regresul în viața anterioară? Reîncarnări, legături karmice etcetera? Suflete care au fost împreună timp de nu știu câte vieți? Știu, știu, am spus, văzând expresia uimită (și ușor alarmată) de pe chipul ei, de fiecare dată când mă întâlnesc cu Barbara îmi spune că trebuie să invoc Um sau Rum sau nu știu ce ca să-mi vindec, cică, chakrele blocate – „muladhara[{402}] slăbită” – nu glumesc, ăsta a fost diagnosticul ei pentru mine, „dezrădăcinat…”, „inima contractată”, „câmp de

energie fragmentat”… Stăteam și-mi beam un cocteil liniștit, și apare ea deodată, plutitoare, și se apucă să-mi povestească de nu știu ce tipuri de alimente pe care ar trebui să le mănânc ca să mă ancorez, pasămite… – o pierdeam, îmi dădeam seama –, scuze, am deviat puțin de la subiect, doar că, hm, am avut atunci o discuție, și pe mine toate chestiile astea mă agasau cumplit. Ei, și Hobie stătea și el acolo, bea un scotch mare și spune: „Dar eu, Barbara? Trebuie să mănânc și eu leguminoase? Să stau în cap?” Și ea îl bate așa ușor pe brat și-i spune: „A, nu-ți face probleme, James, tu EȘTI deja o ființă superioară”.

Asta îi smulse Pippei un hohot.

— Dar să știi că Welty era și el. O ființă superioară. Adică… nu glumesc. Serios. Complet ieșit din comun. Ca în poveștile alea pe care le spune Barbara, cu nu știu ce guru care și-a pus mâna pe capul ei în Birmania, și într-un minut ea a fost inundată de cunoaștere și a devenit o cu totul altă persoană…

— Știi, Everett… bineînțeles că nu l-a *cunoscut* niciodată pe Krișnamurti, dar…

— Da, exact. Everett – nu știu de ce mă enerva atât de tare chestia asta – fusese la o școală cu internat în sudul Angliei, unde aveau guru, nu profesori, și unde orele se numeau ceva de genul „cum să avem grijă de Pământ” și „cum să ne pese de ceilalți”. Vreau să spun că e ca și cum din acea clipă energia sau câmpul de forță al lui Welty – Doamne, sună atât de răsuflat, dar nu știu cum să-i spun altfel! – mi s-au transmis mie. Pentru totdeauna, cum ar veni. Nu formulasem practic niciodată aceste lucruri, față de nimeni, deși era ceva ce simțeam foarte profund. Nu știu, mă gândesc la el, e ca și cum ar fi aici, ca și cum personalitatea lui ar fi în mine. Practic, din clipa când am venit să stau la Hobie, de când am intrat în magazin, m-am simțit condus de o chestie instinctivă, nu pot s-o explic. Pentru că… Fusesem

eu vreodată interesat de antichități? Nu. De ce-aș fi fost? Și dintr-odată devenisem. Îi inspectam lucrurile. Îi citeam însemnările pe marginea cataloagelor de licitație. Lumea lui, obiectele lui. Tot ce era în magazin mă atrăgea ca flacăra lumânării pe un fluture. Nici măcar nu pot să spun că eu căutasem așa ceva – mai degrabă chestia asta mă căutase pe mine. Și, cum să-ți explic, încă înainte să împlinesc optsprezece ani, nu m-a învățat nimeni, era ca și cum aș fi știut deja, stăteam acolo singur în magazin și făceam pur și simplu *treaba* lui Welty. (Mi-am încrucișat picioarele, agitat.) Te-ai gândit vreodată ce ciudat e că m-a trimis la casa voastră? O întâmplare, poate. Deși mie nu mi s-a părut așa. Era ca și când văzuse cine eram și mă trimitea exact acolo unde trebuia să fiu, la cei cu care trebuia să fiu. Așa că… – îmi veneam în fire puțin, pentru că vorbisem prea repede. Da. Scuze. N-am vrut să divaghez.

— Nu-i nimic.

Tăcere. Ochii ei asupra mea. Dar, spre deosebire de Kitsey, care era cel puțin în parte cu gândul în altă parte, care detesta discuțiile serioase, care, după o asemenea mărturisire, s-ar fi sucit în toate părțile după ospătăriță sau ar fi făcut prima remarcă frivolă și/sau comică pentru ca momentul să nu devină prea intens – Pippa mă asculta, era cu totul lângă mine, și am văzut foarte limpede cât de mult o întrista situația mea, o tristețe pe care faptul că îi plăcea cu adevărat de mine nu făcea decât s-o accentueze: aveam o mulțime de lucruri în comun, o conexiune mentală și una emoțională, se simțea bine în compania mea, avea încredere în mine, îmi dorea binele, voia să fie, în primul rând, prietena mea; și, în timp ce alte femei mi-ar fi savurat poate nefericirea, satisfăcute, pentru ea nu era deloc amuzant să mă vadă atât de chinuit de ceea ce simțeam pentru ea.

29.

A doua zi – ziua petrecerii de logodnă –, toată intimitatea serii dinainte dispăruse; și tot ce rămăsese (la micul dejun, în saluturile schimbate în grabă pe hol) era frustrarea de a ști că n-aveam s-o mai am din nou numai pentru mine; eram stingheriți în prezența celuilalt, ne împiedicam unul de altul prin casă, vorbeam puțin prea tare și prea vesel, și mi-am amintit (din păcate) de vizita ei din vara din urmă cu un an, cu patru luni înainte să apară cu Everett, și de convorbirea pasionată și serioasă pe care o avusesem afară pe verandă, numai noi doi, în timp ce se întuneca: așezați unul lângă altul („ca doi vagabonzi bătrâni"), genunchiul meu lângă al ei, brațul meu atingându-l pe al ei, ne uitaserăm la trecătorii de pe stradă și vorbiserăm despre tot felul de lucruri: copilărie, dăți când ne jucaserăm în Central Park și patinaserăm la Wollman Rink{403}. (ne văzuserăm oare vreodată pe vremurile acelea? Trecuserăm unul pe lângă altul pe gheață?), despre *Inadaptații*{404}, pe care tocmai ce-l văzuserăm la televizor cu Hobie, despre Marilyn Monroe, care ne plăcea foarte mult amândurora („un mic spirit primăvăratic") și despre bietul Montgomery Clift, ruinat, umblând cu pumni de pastile în buzunare (un detaliu pe care nu-l știusem și pe care nu l-am comentat), și despre moartea lui Clark Gable și cât de cumplit de vinovată se simțise Marilyn de ea, cât de responsabilă – și de aici, în mod ciudat, ajunseserăm să discutăm despre soartă, despre ocult, despre prezicerea viitorului: oare data nașterii avea vreo legătură cu norocul – sau cu ghinionul? Tranzite periculoase; stele care se aliniau nefericit? Ce-ar fi spus un cititor în palmă?

Ți-a citit vreodată cineva în palmă? Nu, ție? Poate ar trebui să ne ducem la atelierul ghicitoarei ăleia de pe Sixth Avenue, știi, lumina aia violetă și sferele de cristal, pare să fie deschis non-stop – a, da, corect, vitrina aia cu o lampă cu lavă, unde romînca aia nebună stă în ușă și râgâie? vorbisem până când se întunecase într-atât încât abia ne mai vedeam, șopteam, deși n-am fi avut niciun motiv: „Vrei să intrăm?" „Nu, nu încă", și luna mare a verii strălucea albă și pură deasupra capului, iar dragostea mea pentru ea era cu adevărat exact așa de pură, de simplă și de constantă ca luna. Dar, până la urmă, trebuise să intrăm și, aproape în clipa când intraserăm, vraja se rupsese, și în lumina aprinsă de pe hol deveniserăm stingheriți și țepeni, aproape ca și cum luminile s-ar fi aprins la sfârșitul unei piese, dezvăluind că toată apropierea dintre noi fusese numai o iluzie. Luni de zile încercasem cu disperare să regăsesc momentul acela; și – la bar, timp de o oră sau două – reușisem. Dar era din nou nereal, ne întorseserăm la început, și am insistat să-mi spun că era suficient să o am pentru mine numai timp de câteva ore. Doar că nu era.

30.

Anne de Larmessin – nașa lui Kitsey – era gazda petrecerii noastre la un club privat în care nici măcar Hobie nu pusese piciorul, dar despre care știa totul: istoria (venerabilă), arhitecții (iluștri) și membrii (notorii, de la Aaron Burr până la Whartoni{405}).

— Se zice că ar fi unul dintre cele mai frumoase interioare în stil neogrec din statul New York, ne informase el cu o plăcere absolut sinceră. Scara

interioară, căminele… mă întreb dacă o să ne lase să intrăm în sala de lectură. Zugrăveala este originală, mi s-a spus, merită văzută.

— Câți invitați aveți? întrebă Pippa.

Fusese nevoită să se ducă până la Morgane Le Fay[406] să-și cumpere o rochie, pentru că nu fusese pregătită de petrecere.

— Vreo două sute.

Dintre aceștia, poate cincisprezece (inclusiv Pippa și Hobie, domnul Bracegirdle și doamna DeFrees) erau ai mei; o sută erau ai lui Kitsey, iar restul erau oameni pe care până și Kitsey pretindea că nu-i cunoaște.

— Inclusiv, spuse Hobie, primarul. Și ambii senatori. Și prințul Albert de Monaco, așa e, Theo?

— Prințul a fost *invitat.* Mă îndoiesc foarte tare că va veni.

— A, deci e numai o mică petrecere în familie.

— Știi ce? Eu nu fac decât să particip și să execut ce mi se spune.

Anne de Larmessin era cea care preluase comanda nunții în „criza” (termenul ei) de indiferență a doamnei Barbour. Ea era cea care găsise biserica și pastorul potrivit; care făcuse lista de invitați (fulminantă) și harta locurilor (incredibil de abilă) și care, până la urmă, se părea, avusese ultimul cuvânt în toate detaliile, de la perna purtătorului de inel până la tort. Ea era cea care reușise să găsească exact creatorul potrivit de modă pentru rochia de mireasă și care ne oferise casa ei din St. Barth pentru luna de miere; cea pe care Kitsey o suna de fiecare dată când apărea o problemă (lucru care se întâmpla de mai multe ori pe zi) și care preluase cu fermitate postul de *Obergruppenführer*[407] al nunții (expresia lui Toddy). Totul părea extrem de comic și de pervers însă, pentru că însăși ființa mea o deranja atât de tare pe Anne de Larmessin, încât abia dacă răbda să mă privească. Eram la ani-lumină depărtare de partida pe care și-o dorise pentru fina ei. Până și

numele îmi era prea vulgar ca să-l poată rosti. „Și ce crede *mirele*?” „Mirele are de gând să-mi dea cândva lista aia cu invitați?” În mod evident, o căsătorie cu cineva de teapa mea (un anticar!) era, mai mult sau mai puțin, o condamnare la moarte; de aici pompa și fervoarea festivităților, senzația mai degrabă sumbră de ceremonial, ca și cum Kitsey are fi fost o prințesă pierdută din Ur[408] pentru care trebuia organizat un festin, ca apoi, îmbrăcată în hainele cele mai fine și însoțită de cântăreți la tamburină și o mulțime de slujnice, să fie trimisă cu tot fastul în Lumea de Dincolo.

31.

Pentru că nu vedeam niciun motiv pentru care aș fi avut nevoie să fiu în deplinătatea facultăților mintale la petrecere, avusesem grijă să mă pastilez bine înainte să plec și să-mi pun o doză de oxycontin, de rezervă, în buzunarul celui mai bun costum al meu Turnbull și Asser, pentru orice eventualitate.

Clădirea clubului era atât de frumoasă, încât mi-a displăcut prezența apăsătoare a invitaților, care obtura vederea detaliilor arhitectonice, portretele atârnate ramă lângă ramă – unele foarte frumoase – și cărțile rare de pe rafturi. Draperii de catifea roșie, ghirlande de brad – lumânările din pom erau adevărate? M-am oprit uluit în capul scării, nevrând să salut pe nimeni sau să vorbesc, nevrând să mă aflu, de fapt, acolo…

O mână pe mâneca mea.

— Ce este? întrebă Pippa.

— Poftim?

N-o puteam privi în ochi.

— Pari foarte trist.

— Sunt, am spus, dar nu mi-am dat seama dacă ea auzise sau nu, eu însumi aproape nu m-am auzit, pentru că, exact în aceeași clipă, Hobie, simțind că rămăseserăm în urmă, se întoarse să ne găsească în mulțime, strigând:

— Aha, *aici* erați!…

— Du-te și întreține-ți oaspeții, spuse el, dându-mi un ghiont prietenesc și patern în același timp, toată lumea întreabă de tine!

Printre străini, el și Pippa erau singurii doi oameni cu adevărat unici sau interesanți de acolo: ea, ca o zână în rochia ei verde diafană, cu mâneci de voal; el, elegant și simpatic în costumul lui bleumarin cu două rânduri de nasturi și pantofii eleganți cumpărați la mâna a doua de la Peal and Co.[{409}]

— Sunt…

Am privit în jur, deznădăjduit.

— Nu-ți face probleme pentru noi! Ne vedem mai târziu.

— Corect, am spus, încercând să-mi adun puterile.

Dar, după ce i-am lăsat să studieze un portret al lui John Adams[{410}] de lângă garderobă, unde o așteptau pe doamna DeFrees să-și lase blana de nurcă, și mi-am făcut drum prin sălile aglomerate, singura pe care am recunoscut-o a fost doamna Barbour, pe care nu mă simțeam cu adevărat pregătit s-o întâlnesc, numai că ea mă zări înainte să pot să mă strecor mai departe și mă prinse de mânecă. Se rezema de cadrul unei uși cu ginul ei cu lămâie, ascultându-l pe un domn în vârstă plin de energie, dar cu înfățișare sumbră, o față roșie și dură, o voce limpede și aspră și un puf de păr pe marginea urechilor.

— Ah, Medora! spunea el, lăsându-se pe spate pe călcâie. Un deliciu până în ziua de azi. Draga de ea! O făptură rară, impresionantă. Are aproape nouăzeci de ani! Familia ei e, bineînțeles, din spița Knickerbocker cea mai pură, așa cum îi place să

amintească tuturor. O, ar trebui s-o vezi cât de sprințară e cu însoțitoarele – aici își permise un mic chicot indulgent –, e teribil, dragă, dar și foarte amuzant, cel puțin așa mă gândesc că o să ți se pară: acum nu mai pot să angajeze îngrijitoare „de culoare", așa se spune acuma, „de culoare", nu? Pentru că Medora are o predilecție pentru, să zicem așa, „graiul" tinereții ei. Mai ales când încearcă s-o țină în pat sau s-o pună în cadă. Din câte-am auzit, e o adevărată războinică atunci când o apucă toanele! S-a luat după o infirmieră africano-americană cu vătraiul. Ha ha ha! De fapt… știi… I se poate întâmpla oricui. Medora a făcut parte din ceea ce bănuiesc că am putea numi generația *Casa din cer*[411]. Iar tatăl ei avea o reședință de familie în Virginia[412], nu? în comitatul Goochland. O căsătorie pur mercantilă, după știința mea. Și totuși, fiul – nu l-ai cunoscut, nu? – a fost o mare dezamăgire, categoric. Cu băutura. Iar fata… puțin neadaptată social, asta ca să vorbim eufemistic. Supraponderală. Are o colecție de pisici, dacă înțelegi ce vreau să spun. Dar fratele Medorei, Owen era un tip foarte, foarte simpatic, a murit de un atac de cord în vestiarul clubului de sport… trăia acolo *un moment foarte intim,* sper că știi la ce mă refer… un om absolut adorabil, dar, per total, un suflet cam pierdut, mă tem că a încetat din viață fără să-și găsească, de fapt, identitatea.

— Theo, spuse doamna Barbour, întinzând brusc mâna către mine – căci încercam să mă furișez departe de ei – așa cum un prizonier într-un automobil în flăcări se agață în ultima clipă de brațul unui membru al echipei de descarcerare. Theo, dânsul este domnul Havistock Irving.

Havistock Irving se întoarse și mă țintui cu o privire plină de interes, nerăbdătoare și, după cum mi se păru, nu tocmai prietenoasă.

— Theodore Decker.

— Într-adevăr, am spus, luat prin surprindere.

— Așa deci. Îmi plăcea din ce în ce mai puțin expresia de pe chipul lui. Ești intrigat că te știu. Asta pentru că l-am cunoscut pe stimatul dumitale partener, domnul Hobart. Și pe stimatul său partener, domnul Blackwell, înaintea ta.

— Înțeleg, am spus, pe un ton intenționat lipsit de orice expresie.

În meseria de anticar, aveam zilnic de a face cu personaje mai în vârstă de soiul acesta, cărora le plăcea să facă tot felul de insinuări, și doamna Barbour, care nu-mi dăduse drumul la mână, nu făcu decât să mi-o strângă și mai tare.

— Havistock este descendent direct al lui Washington Irving[413], spuse ea pe un ton plin de solicitudine. Căruia îi redactează biografia.

— Foarte interesant.

— Da, e într-adevăr interesant, spuse Havistock placid. Deși, în cercurile academice de azi, Washington Irving a căzut puțintel în dizgrație. E întrucâtva marginalizat, spuse el, fericit că găsise cuvântul. N-ar fi o voce specific americană, spun specialiștii. Un pic prea cosmopolit, prea european. Ceea ce era de așteptat, bănuiesc, pentru că și-a învățat meșteșugul în primul rând de la Addison și de la Steele[414]. În orice caz, ilustrul meu predecesor ar fi încântat să afle cu ce-mi ocup zilele.

— Anume…?

— Lucrez în biblioteci, citesc ziare vechi, studiez acte oficiale de pe vremuri.

— De ce acte?

El dădu din mână cu un gest evaziv.

— Mă interesează. Și îl interesează încă mai mult pe un colaborator apropiat al meu, care uneori dă peste tot felul de informații interesante în cursul cercetărilor sale… Am impresia că îl cunoști.

— Despre cine e vorba?

— Lucius Reeve.

În tăcerea care urmă, bolboroseala mulțimii și clinchetul paharelor se transformară într-un vuiet, ca și cum o rafală de vânt ar fi măturat încăperea.

— Da. Lucius. Sprânceana ridicată cu un gest amuzat, buze țuguiate, pregătite parcă să fluiere. Exact. Știam că numele o să-ți sune cunoscut. I-ai vândut un scrin suprapus foarte interesant, dacă-ți amintești.

— Corect. Și aș fi încântat să-l cumpăr înapoi, dacă ar putea fi convins să mi-l vândă.

— Ah, neîndoielnic. Numai că amicul meu nu e amator să-l vândă, spuse el pe un ton malițios, așa cum n-aș fi nici eu. Odată ce are în vedere o altă piesă, încă mai interesantă.

— Ei bine, mă tem că nu e nimic de avut în vedere, am spus amabil.

Tresărisem la auzul numelui Reeve doar din reflex, ca și cum m-aș fi speriat de un cablu încolăcit pe podea sau de o bucată de sfoară căzută.

— Nimic? Havistock își permise un mic hohot de râs. O, nu cred că se poate numi astfel!

I-am zâmbit. Dar Havistock nu făcu decât să adopte o mină și mai satisfăcută.

— E cu adevărat surprinzător ce se poate găsi azi pe calculator, zise el.

— A, da?

— Da, Lucius a descoperit recent anumite informații despre alte câteva piese interesante pe care le-ai vândut. De fapt, cumpărătorii cred că nici nu au habar cât sunt de deosebite. Douăsprezece scaune de sufragerie „Duncan Phyfe” în Dallas? spuse el, sorbind din șampanie. Și acel „Sheraton” unui client din Boston? Și încă multe altele asemenea în Los Angeles?

Am încercat să nu arăt nicio tresărire.

— „Adevărate piese de muzeu”. Desigur – se adresă și doamnei Barbour –, știm cu toții că „piesele de muzeu” depind foarte mult de ce fel de muzeu avem în vedere! Ha ha! Dar Lucius a

urmărit foarte atent o serie de articole vândute de dumneata cu foarte mare ingeniozitate în ultima vreme. Și, după sărbători, cred că are de gând să facă o călătorie în Texas ca să… Ah! spuse el, întorcându-se cu un pas abil, de dansator, către Kitsey, care, în rochia ei de satin bleu, se apropie impetuoasă să ne salute. O adăugire bine venită și extrem de decorativă la micul nostru grup! Arăți splendid, draga mea! adăugă el, aplecându-se s-o sărute. Tocmai vorbeam cu fermecătorul tău viitor consort. E absolut incredibil ce prieteni am descoperit că avem în comun!

— O, da?

Abia în clipa când Kitsey se întoarse spre mine, să mă privească în față și să mă sărute scurt pe obraz, mi-am dat seama că nu fusese sută la sută sigură că aveam să mă prezint la petrecere. Era vizibil ușurată să mă vadă.

— Și îi puneai pe Theo și pe mami la curent cu ultimele scandaluri? spuse ea, întorcându-se către Havistock.

— Ah, Kittycat, ești o pisicuță *rea.* Își trecu cu un gest familiar brațul pe sub al ei și cu celălalt se întinse și o bătu ușurel pe mână: un bărbat mărunțel, subțire, afabil, agil, cu o ținută mai degrabă puritană – un mic diavol. Dar, draga mea, mi se pare că ai nevoie de un pahar și ceva de băut – ca și mine, de altfel. Hai să ne aventurăm împreună, ce zici? – aruncându-mi o căutătură înapoi – și să găsim un colțișor liniștit și plăcut unde să-l bârfim în tihnă pe logodnicul tău.

32.

— Slavă Domnului că a plecat! murmură doamna Barbour după ce plecaseră, îndreptându-se

către masa cu băuturi. Pălăvrăgeala asta mă obosește cumplit.

— Și pe mine la fel.

Mă simțeam scăldat în sudoare. De unde aflase? Expediasem toate piesele despre care vorbea cu același curier. Și totuși – aveam nevoie disperată de ceva de băut –, de unde aflase?

Mi-am dat seama că doamna Barbour tocmai spusese ceva.

— Scuzați-mă, ce-ați spus?

— Am spus: „Nu ți se pare extraordinar?" Sunt uluită de mulțimea *aceasta* de oameni. Era îmbrăcată foarte simplu – rochie neagră, pantofi negri cu toc și somptuoasa broșă în formă de fulg de nea; dar negrul nu era culoarea potrivită pentru ea și nu făcea decât să-i dea un aer ascetic de boală și doliu. Trebuie *neapărat* să fac conversație? Bănuiesc că trebuie. O, Doamne, uite, e soțul lui Anne, ce individ plicticos! Ar fi oare cu totul nedemn din partea mea să spun că mi-aș dori să fiu acasă?

— Cine era tipul de adineauri? am întrebat.

— Havistock? Doamna Barbour își trecu o mână peste frunte. Mă bucur că insistă atâta asupra numelui, pentru că altfel mi-ar fi fost greu să ți-l prezint.

— Aș fi zis că e un prieten apropiat al dumneavoastră.

Ea clipi dezorientată, nefericită, cu o lipsă de siguranță de sine care mă făcu să regret tonul pe care-l adoptasem.

— Da, spuse apoi cu hotărâre. E un tip foarte familiar. Are adică un stil foarte familiar. Așa e cu toată lumea.

— De unde îl cunoașteți?

— A… Havistock face muncă de voluntariat pentru Societatea Istorică din New York[{415}]. Știe de toate și pe toată lumea. Deși, fie vorba între noi, nu cred că este urmaș al lui Washington Irving.

— Nu?

— În fine, e un tip absolut șarmant. Cum să-ți spun, cunoaște pe absolut toată lumea… pretinde că are legături de sânge cu familia Astor[416], plus povestea cu Washington Irving, și cine poate să spună că nu-i așa? Sunt unii dintre noi cărora li se pare interesant faptul că multe dintre rubedeniile pe care le invocă sunt persoane decedate. Astea fiind spuse, Havistock este încântător – sau *poate* să fie. Se pricepe foarte, foarte bine să frecventeze bătrânele doamne din societatea bună – tocmai l-ai auzit, de altfel. E un adevărat tezaur de informații despre istoria New York-ului – știe date, nume, genealogii. Înainte să vii tu, mi-a povestit istoria *fiecărei* clădiri de pe strada asta, toate bârfele vechi, o crimă care a avut loc în înalta societate în casa de alături, pe la 1870 – știe absolut tot. Prin urmare, la un prânz acum câteva luni ne-a livrat la masă o poveste absolut indecentă despre Fred Astaire, despre care eu nu *pot* să cred că ar fi adevărată. Fred Astaire! Să înjure ca un birjar, să facă o scenă![417] Ei bine, nu mă sfiesc să-ți spun că pur și simplu nu l-am crezut – nimeni nu l-a crezut de la masă. Bunica lui Chance l-a cunoscut pe Fred Astaire pe vremea când lucra la Hollywood și spunea că era pur și simplu cel mai plăcut bărbat din lume. N-am auzit niciodată nici cel mai mic zvon contrar. Dintre vedetele mai vechi, unele erau caractere oribile, desigur, și mi-au trecut pe la ureche tot felul de istorii. Ah, spuse ea epuizată, dintr-o răsuflare, mă simt atât de obosită și mi-e atât de foame!

— Uitați – îmi părea rău pentru ea, am condus-o la un scaun liber luați loc! Vreți să vă aduc ceva de mâncare?

— Nu, mulțumesc. Aș vrea doar să stai cu mine. Deși bănuiesc că n-ar trebui să te monopolizez, spuse ea pe un ton neconvingător. Ești oaspete de onoare.

— O să dureze maximum un minut. Mi-am rotit ochii prin sală. Prin mulțime circulau chelneri

ducând tăvi cu apetitive, iar în camera alăturată era o masă cu mâncare, dar trebuia să vorbesc urgent cu Hobie. Mă întorc cât pot de repede.

Din fericire, Hobie era atât de înalt – mai înalt practic decât toți ceilalți –, încât nu mi-a fost greu deloc să-l localizez, ca pe un far salvator în marea de oameni.

— Hei! spuse cineva, prinzându-mă de mână exact când eram foarte aproape. Era Platt, într-un sacou verde de catifea care mirosea a naftalină, cu o înfățișare boțită, anxioasă și deja pe jumătate turmentată. Totul merge bine între voi doi?

— Poftim?

— Tu și Kits v-ați lămurit unul cu altul?

N-am știut foarte bine cum să răspund. După câteva momente de tăcere, el își dădu o șuviță de păr blond-cenușiu după ureche. Avea fața roșie și umflată, de o vârstă mijlocie prematură, și, nu pentru prima oară, m-am gândit cum faptul că refuzase să crească nu-i oferise lui Platt niciun fel de libertate, cum, lungind-o prea mult, reușise să-și distrugă și ultima urmă de privilegiu ereditar, iar acum avea să bântuie veșnic la marginile petrecerii, cu ginul lui cu lămâie, în timp ce fratele lui mai mic Toddy – încă la facultate – stătea de vorbă într-un grup din care făceau parte președintele unui colegiu din Ivy League, un miliardar din domeniul finanțelor și editorul unei reviste importante.

Platt mă privea încă țintă.

— Uite, spuse. Știu că nu e treaba mea ce faci tu cu Kits…

Am dat din umeri.

— Tom n-o iubește, spuse el impulsiv. Faptul că ai apărut tu a fost o chestie extraordinară pentru ea, și ea își dă seama foarte bine. De fapt, ce să mai vorbim despre cum o tratează! Cu el era – știai? – în weekendul când a murit Andy. Asta era motivul foarte important pentru care ea l-a trimis pe Andy în locul ei, chiar dacă el nu se pricepea deloc să

aibă grijă de tata; de asta n-a venit ea însăși. Tom, Tom, Tom, n-avea nimic altceva în cap. Și, da, aparent și el e numai „iubire veșnică”, „unica mea dragoste”, dar crede-mă, pe la spatele ei se întâmplă cu totul alte povești. Pentru că – Platt se opri o clipă, frustrat – după cum a tot dus-o cu zăhărelul… Tot timpul storcea bani de la ea, se ducea cu alte fete și o mințea – mi se făcea greață, și la fel și lui mami și tati. Fiindcă, în esență, pentru el, ea e o vacă de muls. Așa o consideră. Numai că – nu mă întreba de ce – ea era înnebunită după el. Îi sucise complet mințile.

— Se pare că încă mai este.

Platt se strâmbă.

— Hai, fii serios! Cu *tine* se mărită, nu cu el.

— Cable nu mi se pare tocmai tipul bun de însurat.

— Mda – Platt sorbi o dușcă zdravănă din pahar –, nu știu cu cine s-o însura Tom, dar îi plâng de milă fetei ăleia. Kits e probabil impulsivă, dar proastă nu-i.

— Dap.

Nu era chiar deloc proastă. Nu doar aranjase să se căsătorească în așa fel încât să-i facă mare plăcere mamei ei, dar se culca în continuare cu tipul de care era îndrăgostită.

— Oricum n-ar fi ajuns nicăieri. Vorba lui mami. „O orbire adolescentină”. „Un castel de nisip”.

— Mi-a spus că-l iubește.

— Ei, fetele întotdeauna îi iubesc pe derbedei, spuse Platt, fără să mai despice firul în patru. N-ai observat?

„Nu”, m-am gândit sumbru, „nu-i adevărat”. Altfel de ce Pippa nu mă iubea pe mine?

— Mi se pare că-ți trebuie ceva să-ți uzi gâtul, amice. De fapt – dând de dușcă ce-i rămăsese –, cred că aș mai lua și eu un pahar.

— Uite ce-i, trebuie să mă duc să vorbesc cu cineva. Plus, doamna Barbour – m-am întors și i-

am arătat cu degetul spre locul unde o așezasem – are nevoie să mănânce și să bea.

— Mami! exclamă Platt, ca și cum tocmai îi amintisem de ceainicul lăsat să fiarbă pe aragaz, și se îndepărtă în grabă.

33.

— Hobie?

El păru să tresară la atingerea mea și se întoarse repede.

— E totul în regulă? întrebă imediat.

Mă simțeam mai bine numai stând lângă el, respirând aerul lui curat.

— Te rog, am spus, aruncând o privire nervoasă în jur, am putea să schimbăm o vorbă…?

— A, el este mirele? interveni o femeie în grupul care îl înconjura curios.

— Da, felicitări!

Alți străini, apropiindu-se.

— Ce tânăr pare! Ce tânăr pari! O doamnă blondă, la vreo cincizeci și ceva de ani, apăsându-mă pe mână. Și ce chipeș! Se întoarse către prietena ei. Prințul din poveste! Crezi că are mai mult de douăzeci și doi?

Curtenitor, Hobie mă prezentă cercului de oameni – gentil, plin de tact, fără grabă, un animal social de cea mai blândă speță.

— Hm, am spus, privind prin sală, iartă-mă că te solicit, Hobie, sper că n-ai să mă consideri nepoliticos dacă…

— O vorbă între patru ochi? Sigur. Puteți să mă scuzați o clipă?

— Hobie, am spus, de îndată ce ne-am retras într-un colț ceva mai liniștit. Părul mi se umezise

la tâmple. Cunoști un tip pe nume Havistock Irving?

Sprâncenele lui palide se lăsară peste ochi.

— Pe cine? întrebă și apoi, privindu-mă mai îndeaproape: Ești sigur că n-ai nimic?

Tonul și expresia lui îmi sugerau deodată că știa mai multe despre starea în care eram decât lăsa să se vadă.

— Sigur, am spus, împingându-mi ochelarii cu degetul spre rădăcina nasului. N-am nimic. Dar, fii atent, Havistock Irving, numele ăsta îți spune ceva?

— Nu. Ar trebui să-mi spună?

I-am explicat oarecum haotic – simțeam o nevoie teribilă să beau ceva; fusese o prostie din partea mea să nu mă opresc la bar venind spre el. Pe măsură ce vorbeam, fața lui Hobie devenea mai albă și mai inexpresivă.

— Ia uită-te! zise, cercetând cu privirea capetele mulțimii. Îl vezi?

— Hm… o grămadă de oameni înghesuiți lângă bufetul rece, straturi de gheață pentru băuturi, chelneri cu mănuși care curățau scoici cu găleata – acolo!

Hobie – miop fără ochelarii lui – clipi de două ori și miji ochii.

— Care, spuse el scurt, tipul cu…?

Își aduse mâinile pe lângă urechi imitând cele două smocuri de păr.

— Da, el e.

— Hm.

Își încrucișă mâinile la piept cu un gest grosolan, neșlefuit, în spatele căruia l-am văzut, pentru o clipă, pe celălalt Hobie: nu anticarul la costum de comandă, ci polițistul sau preotul sever care ar fi putut fi în viața lui din Albany.

— îl cunoști? Cine e?

— Ah.

Stingherit, Hobie se bătu ușor peste buzunarul de la piept după o țigară pe care nu avea voie s-o

fumeze.

— Îl cunoști? am repetat mai insistent, neputând să mă abțin să arunc priviri la bar către Havistock.

Uneori, pe anumite teme delicate, era greu să scot de la el vreo informație: avea tendința să schimbe subiectul, să se închidă în sine, să devină vag, și locul cel mai rău unde aș fi putut să-l întreb ceva era o încăpere plină de oameni, unde oricând puteam fi întrerupți de cine știe ce invitat jovial ieșit întâmplător din mulțime.

— N-aș zice că-l știu. Am făcut afaceri cu el. Ce caută aici?

— E prieten al miresei, am spus – și l-am văzut cum cască ochii auzind tonul cu care vorbisem. De unde-l știi?

El clipi de mai multe ori.

— De fapt, spuse puțin tărăgănat, nu-i știu numele adevărat. Eu și Welty îl cunoșteam drept Sloane Griscam. Dar care-i numele lui adevărat e cu totul altă poveste.

— Cine e?

— Un musafir.

— Aha, am spus, după o clipă în care rămăsesem fără grai.

În limbajul anticarilor, un „musafir” era un individ care se folosea de farmecul personal pentru a se împrieteni cu oamenii în vârstă și a-i ușura de obiecte de valoare sau, uneori, pentru a-i jefui pur și simplu.

— Eu… Hobie se legănă pe călcâie, își feri privirea stânjenit. Are de unde alege aici, cu siguranță. E un șarlatan de primă mână – el și partenerul lui. Sunt dați naibii amândoi!

Un bărbat chel, cu un zâmbet radios pe față și un guler preoțesc își făcea drum către noi; mi-am încrucișat mâinile la piept și am încercat să mă poziționez oblic față de el, blocându-i drumul, sperând ca Hobie să nu-l vadă și să-și întrerupă vorba ca să-l salute.

— Lucian Race. Cel puțin așa-și spunea pe atunci. Ehe, făceau o pereche frumușică, nimic de zis! Havistock sau Sloane, sau oricum și-o spune acum, le ducea cu vorba pe doamnele mai în vârstă și chiar și pe domni, afla unde locuiau, apărea pe neașteptate în vizită… Îi vâna la dineuri, la înmormântări, la licitații de mobilă americană, peste tot. În orice caz – studiindu-și paharul venea în vizită cu șarmantul său prieten, domnul Race, și, în timp ce gazdele erau ocupate… Serios, era oribil. Bijuterii, tablouri, ceasuri, argintărie, orice obiect pe care puteau pune mâna. Ehe, spuse el pe un alt ton, poveste veche!

Îmi doream atât de tare să beau ceva, încât nu mă puteam stăpâni să nu arunc întruna priviri furișe către bar. Îl vedeam deja pe Toddy arătând cu mâna spre mine unui cuplu mai în vârstă care zâmbea în așteptare, ca și cum era gata să se apropie și să se prezinte, și m-am întors obstinat cu spatele.

— Oameni în vârstă, deci? am repetat, sperând să mai storc ceva informații de la Hobie.

— Da, îmi pare rău să spun asta, dar vânau oameni relativ neajutorați. Oricine îi primea în casă. Și o mulțime nu aveau mare brânză, tipii îi rezolvau dintr-o singură vizită, dar, dacă dădeau de o pradă mai mare, oho, atunci să-i vezi ce veneau cu coșurile cu fructe, purtau conversații, îi băteau prietenește pe mâini săptămâni întregi…

Preotul, sau pastorul, sau orice-o fi fost văzuse că eram ocupați și că ridicasem mâna spre el prietenește – mai târziu! – în timp ce se strecura prin mulțime, și i-am surâs recunoscător. Era oare episcopul, părintele nu știu cum care trebuia să ne cunune? Sau vreunul dintre preoții catolici de la biserica Sf. Ignațiu la care începuse să meargă doamna Barbour după moartea lui Andy și a soțului ei?

— Erau foarte, foarte dibaci. Uneori pretindeau că sunt evaluatori de mobilă care ofereau evaluări

pe gratis, așa reușeau să intre în casele oamenilor. Sau, în cazurile cu adevărat triste, de oameni țintuiți la pat sau duși cu pluta, le păcăleau pe îngrijitoare, se dădeau drept membri ai familiei. Una peste alta… Hobie clătină din cap. Tu ai mâncat ceva? întrebă el cu vocea cu care schimba de obicei subiectul.

— Da, am spus, deși nu mâncasem, mulțumesc, dar…

— A, bun! spuse el ușurat. Sunt scoici, uite acolo, și icre negre. Și carnea aia de crab a fost bună. N-ai venit azi la prânz. Îți lăsasem o farfurie cu tocăniță de vită, niște fasole verde și salată – nu te-ai atins de ele, am văzut că erau tot în frigider…

— Ce treabă ați avut tu și Welty cu el?

Hobie clipi des.

— Poftim? spuse, în felul său distrat. A – dădu din cap spre Griscam –, cu el?

— Da.

Strălucirea sărbătorească a sălii – lumini, oglinzi, focurile din cămine și candelabrele sclipind de lumânări – îmi dădea sentimentul de coșmar că sunt strâns și spionat din toate părțile.

— Păi… Hobie își feri privirea – tocmai fusese adus un castron nou cu icre negre, și el se întorsese deja pe jumătate către bufetul rece –, apoi cedă. Tipul a apărut într-o zi la noi în magazin cu o grămadă de bijuterii și argintărie de vânzare, acum mulți ani. Moștenire de familie, zicea. Numai că printre ele era o solniță – veche, de valoare, și Welty o ținea minte pentru că o cunoștea pe doamna căreia i-o vânduse. Și știa că femeia fusese escrocată de doi „musafiri” care o duseseră de nas pretinzând că adunau cărți vechi pentru o organizație caritabilă. Oricum, Welty a luat piesele în consignație, a sunat-o pe doamnă și a chemat poliția. Cât despre mine – tamponându-și fruntea cu batista Liberty{418} înflorată de la piept; coborâse vocea într-atât, că abia dacă-l auzeam, dar n-am îndrăznit să-l rog să vorbească mai tare –, cu

optsprezece luni înainte cumpărasem o întreagă „moștenire de familie” de la tipul ăla, ar fi trebuit să-mi dau seama că era ceva în neregulă, dar nu fusese nimic concret de care să mă leg, doar o senzație. O clădire nou-nouță undeva în nordul Manhattanului, o colecție ciudată de mobilă americană îngrămădită la întâmplare în mijlocul camerei, cutii vechi de ceai, ceasuri în formă de banjo{419}, figurine din fanon de balenă, scaune Windsor{420}. suficiente pentru o sală de clasă, dar niciun fel de covoare, nicio canapea, nimic pe care să *mănânci,* pe care să *dormi* – nu mă îndoiesc că tu ți-ai fi dat seama imediat. Nici vorbă de moștenire sau de vreo mătușă. Numai un apartament pe care îl închiriase pe șest ca să-și depoziteze acolo prada. Și a mai fost un lucru care m-a indus în eroare, anume faptul că îl cunoșteam după reputație, pentru că la momentul respectiv avea o prăvălie mică, o cămăruță practic, mai mult fațada de ea, pe Madison, nu departe de vechiul Parke-Burnet, un colțișor foarte drăguț, unde deschidea numai cu programare. Antichități la Chevallet. Avea câteva obiecte franțuzești de primă mână – la astea nu mă pricepeam. De fiecare dată când treceam pe acolo, era închis, dar întotdeauna mă uitam în vitrină. Nu știusem cine era proprietarul până când nu venise la mine să-mi vândă presupusa moștenire.

— Și? am spus, întorcând din nou spatele, încercând să-l conving telepatic pe Platt să nu se apropie de mine cu șeful editurii lui, pe care îl conducea cu un aer triumfal înspre noi, să mi-l prezinte.

— Și, oftă Hobie, ca să n-o mai lungesc, treaba a ajuns la tribunal, iar eu și Welty am depus mărturie. Sloane – *delapidateur*-ul, cum îi spunea Welty – se făcuse nevăzut deja, magazinul dispăruse peste noapte, „renovare”, și nu s-a mai redeschis, bineînțeles. Dar am impresia că Race a ajuns la închisoare.

— Când s-a întâmplat asta?

Hobie își mușcă arătătorul pe o parte și se gândi.

— Ei, Doamne, cred că trebuie să fie… acum vreo treizeci de ani? Poate chiar treizeci și cinci.

— Și Race?

Hobie se încruntă.

— E și el aici?

Cercetă din nou mulțimea cu privirea.

— Nu l-am văzut.

— Avea părul atâta. Hobie măsură cu degetul, până sub ceafă. Peste guler. Cum îl poartă englezii. Englezii de o anumită vârstă.

— Era cărunt?

— Atunci nu. Acum, poate. Și avea o gură mică, nesuferită – își țuguie buzele –, uite-așa.

— El e.

— În cazul ăsta… Scotoci în buzunar după lupa cu lanternă, dar își dădu seama apoi că nu de asta avea nevoie. Tu i-ai oferit banii înapoi. Deci, dacă e într-adevăr Race, nu înțeleg de ce te presează, pentru că nu e nici pe departe în măsură să-ți facă probleme sau să aibă pretenții, nu?

— Nu, am spus, după o pauză lungă, deși era o minciună atât de mare, încât abia dacă am fost în stare s-o

— În cazul ăsta, n-ai de ce să fii așa îngrijorat, spuse Hobie, în mod evident ușurat să încheie subiectul. E ultimul lucru care ar trebui să-ți strice petrecerea. Deși – mă bătu pe umăr; se uita în capătul celălalt al sălii după doamna Barbour – neapărat s-o avertizezi pe Samantha! Să nu cumva să-l primească în casă pe pungașul ăla! Sub niciun motiv. Bună ziua! spuse el, întorcându-se și dând cu ochii de cuplul în vârstă care reușise să ajungă, cu pași șovăitori, până la noi, și surâdea în spatele nostru, așteptându-ne. James Hobart. Îmi permiteți să vi-l prezint pe mire?

34.

Petrecerea era de la șase la nouă. Am zâmbit, am asudat, am încercat să-mi fac drum până la bar, dar eram abordat, mi se tăia drumul și uneori eram chiar tras pur și simplu înapoi de braț ca Tantal{421}, murind de sete la câțiva pași de ceea ce m-ar fi putut alina – „Iată-l, bărbatul serii!” „Fericitul!” „Felicitări!” „Aici, Theodore, trebuie să faci cunoștință cu Francis, vărul lui Harry – familiile Longstreet și Abernathys sunt înrudite pe partea tatălui, ramura din Boston, bunicul lui Chance, a fost văr primar cu… Francis? A, vă cunoașteți? Perfect! Și ea este… Ah, Elizabeth, aici erai, dă-mi voie să te răpesc o secundă, nu, te rog, arăți minunat, costumul ăsta albastru îți stă excelent, aș vrea foarte mult să ți-l prezint pe…” În cele din urmă am renunțat la ideea de băutură (și mâncare) și – strâns în menghina unduitoare a necunoscuților – am rămas să înhață din când în când cupe de șampanie de la chelnerii care treceau pe lângă mine, din când în când câte un apetitiv, câte un quiche, clătite miniaturale cu caviar, străini care veneau și plecau, blocat, dând politicos din cap în masa celor nobili, bogați, puternici…

(„nu uita niciodată că nu ești unul dintre ei!” îmi șoptise drogatul de la contabilitate când mă văzuse o dată socializând cu niște clienți importanți la o vânzare de artă impresionistă și modernă…)

…încremenind și întorcându-mă să zâmbesc în grupuri întâmplătoare când fotograful apărea pe nepusă masă, prizonier al unor frânturi ambientale de conversații imbecilizante despre meciuri de golf, politică, sporturile practicate de copii, școli, a treia, a patra sau a cincea casă în Hyères, Hyannis, Paris, Londra, Jackson Hole, Jupiter{422}, și nu e

oribil cât de îngrozitor de aglomerat a devenit Vai!? Îți amintești când nu era decât un sătuc cochet?… tu unde schiezi, Theo? *Schiezi*? A, atunci neapărat tu și Kitsey *trebuie* să veniți la noi în casa noastră din…

Deși încercam să fiu atent după Hobie și Pippa, abia dacă i-am văzut. Kitsey, cu un aer ghiduș, aducea tot felul de oameni ca să mi-i prezinte și apoi dispărea iute ca o pasăre care-și ia zborul de pe pervaz. Havistock, din fericire, nu se vedea pe nicăieri. Lucrurile începură în sfârșit să se mai limpezească, dar nu cine știe ce; oamenii porniră să se scurgă treptat către garderobă, iar chelnerii se apucară să scoată din sală resturile tortului și farfuriile de desert, când – prins în conversație cu un grup de veri ai lui Kitsey – am aruncat o privire de-a curmezișul sălii către Pippa (așa cum făcusem, obsesiv, toată seara, încercând să surprind pe undeva capul roșu, singurul interesant sau important din încăpere) și, spre marea mea surprindere, am descoperit-o alături de Boris. Discutau cu însuflețire. El stătea foarte aproape, cu mâna ușor atârnată pe spatele ei, și o țigară neaprinsă îi atârna dintre degete. Șopteau, râdeau. Oare o mușcase de lobul urechii?

— Scuzați-mă! am spus, și mi-am făcut drum rapid de-a curmezișul sălii către cămin, unde, la unison, amândoi se întoarseră și-mi întinseră brațul.

— Bună! spuse Pippa. Tocmai vorbeam despre tine!

— Potter! făcu Boris, punându-și un braț în jurul meu. Deși era îmbrăcat de ocazie, cu un costum albastru cu dungi albe (întotdeauna mă uimiseră hoardele de ruși din magazinul Ralph Lauren de pe Madison), nu știu cum, dar nu reușea să arate curat: ochii vag urduroși îi dădeau un aer impetuos și uzat, și, deși părul nu-i era, strict vorbind, soios, lăsa impresia de murdărie. Mă bucur mult să te văd!

— Și eu. Îl invitasem pe Boris fără să-mi imaginez măcar că avea să-și facă apariția, căci nu-i stătea în fire să țină minte lucruri de amănunt precum date, adrese, sau să vină undeva la timp, dacă venea. Știi cine este, nu? am spus, întorcându-mă spre Pippa.

— Sigur că mă știe! Știe toate despre mine! Deja suntem cei mai buni prieteni! Acum – spre mine, cu un gest ostentativ de formalitate – două cuvinte între patru ochi. Ne scuzi puțin? i se adresă el Pippei.

— Iar conversații în privat? întrebă ea, lovindu-mă ușor în pantof cu vârful balerinului.

— Nu-ți face griji! Îl aduc înapoi! La revedere! Boris îi trimise un sărut din vârful buzelor. Apoi mie, la ureche, în timp ce ne depărtam: Fermecătoare! Ah, ce-mi plac roșcate!

— Și mie, dar nu ea e cea cu care mă căsătoresc.

— Nu? El păru surprins. Dar ea m-a întâmpinat! Mi-a spus pe nume! A, spuse el, privindu-mă mai atent, roșești! Da, da, roșești, Potter! hârâi el. Ca fată mare!

— Taci! am șuierat, privind înapoi, de teamă ca Pippa să nu-l fi auzit.

— Deci nu ea e? Nu Scufița Roșie? Păcat, a? Privi peste tot în jur. Care, atunci?

I-am arătat-o pe Kitsey.

— Uite-o!

— A, în rochie bleu? Boris mă ciupi afectuos de braț. Mamă, Potter! *Ea*? Cea mai frumoasă femeie din sală! Divină! Zeiță!

Dădu să se prăbușească la podea.

— Nu, nu… l-am tras repede de mână, în sus.

— Înger! Direct din rai! Pură ca lacrimă de copil! *Mult* prea bună pentru unul ca tine!

— Da, cred că asta e opinia generală.

— … deși… – se întinse după paharul meu cu votcă și luă o înghițitură lungă înainte să mi-l dea înapoi – puțin rece să te uiți la ea, nu? Mie îmi

plac femei mai calde. Ea… e crin, fulg de zăpadă! Sper că în dormitor e mai puțin înghețată.

— În mod surprinzător.

Boris ridică din sprâncene.

— Aha! Și… ea e cea care…

— Da.

— A recunoscut?

— Da.

— Și deci nu stai cu ea. Ești supărat.

— Mai mult sau mai puțin.

— Ei bine – Boris își trecu o mână prin păr –, acum trebuie să te duci și să vorbești cu ea.

— De ce?

— Pentru că trebuie să plecăm.

— Să plecăm? De ce?

— Pentru că am nevoie să vii cu mine la plimbare.

— De ce? am spus, privind în jur, dorindu-mi să nu mă fi luat de lângă Pippa, disperat s-o găsesc din nou.

Lumânările, scânteierea portocalie a focului lângă care stătuse îmi amintiseră de căldura barului din seara dinainte, ca și cum lumina însăși putea să fie un pasaj către seara aceea și către măsuța de lemn la care stătuserăm atingându-ne cu genunchii și unde fața ei fusese scăldată în aceeași lumină vag portocalie. Trebuia să reușesc cumva să traversez sala, s-o apuc de mână și s-o trag înapoi la momentele acelea.

Boris își dădu la o parte părul din ochi.

— Vino cu mine! O să te simți extraordinar când auzi ce vreau să spun! Dar o să trebuie să mergi acasă, să iei pașaportul. Și ceva bani.

Peste umărul lui Boris: fețe imperturbabile ale unor femei reci, ciudate. Doamna Barbour în profil, întoarsă ușor către zid, strângând mâna preotului vesel care nu mai arăta chiar atât de vesel acum.

— Hei! Mă asculți sau nu?

Îmi scutura brațul. Același glas care mă adusese pe pământ de multe ori, din cerurile fractale ale trasului din pungă, când zăcusem pe pat cu ochii deschiși, insensibil, privind la exploziile alb-albăstrui de pe tavan.

— Hai să mergem! vorbim în mașină. Am bilet pentru tine…

Să mergem? M-am uitat la el. Era tot ce auzisem.

— Îți explic. Nu te uita așa la mine! Totul e bine. Nu-ți face griji! Dar, mai întâi, trebuie să aranjezi să pleci cam două zile. Hai, trei. Super! Așa că – gest cu mâna – du-te, du-te și vorbește cu Fulg de nea și hai să ieșim de aici! Nu pot să fumez, nu? spuse el, privind în jur. Nu fumează nimeni?

„Hai să ieșim de aici!” Erau primele cuvinte din seara asta care păreau să aibă sens.

— Pentru că trebuie să pleci acasă imediat! Se străduia să-mi prindă privirea cu subînțeles. Ia-ți pașaport! Și bani. Câți bani gheață ai la îndemână?

— Nu știu, la bancă, am răspuns, împingându-mi ochelarii în sus pe nas – trezit, în mod bizar, de tonul lui insistent.

— Nu vorbesc de bancă. Sau mâine. Vorbesc acum. În mână.

— Dar…

— Pot să-l recuperez, fii atent ce-ți spun! Dar nu mai putem să stăm aici. Trebuie să mergem! Chiar acum! Haide, du-te! îmi spuse, dându-mi o lovitură ușoară cu piciorul în gambă.

35.

— Aici erai, dragule! zise Kitsey, trecându-și brațul pe sub cotul meu și întinzându-se pe vârfuri

să mă sărute pe obraz – cu un sărut care fu surprins, simultan, de fotografii din jurul ei: unul de la paginile mondene ale unei reviste, altul angajat pentru toată seara de Anne. N-a ieșit superb? Te simți obosit? Sper că familia mea nu te-a stors de puteri! Dragă Annie – întinzând o mână către Anne de Larmessin, coafură blondă țeapănă, rochie țeapănă de tafta, gâtul ridat care nu se potrivea cu pielea foarte bine întinsă a feței sculpturale – să știi că a fost absolut fenomenal… Crezi că putem să facem un instantaneu de familie? Doar eu, tu și Theo, noi trei?

— Ascultă-mă puțin, am spus nerăbdător, de îndată ce mica noastră ședință foto stânjenitoare se încheie și Anne de Larmessin (care în mod clar nu mă considera nici măcar pe aproape membru al familiei) se îndepărtase să-și ia la revedere de la alți oaspeți, mai importanți. Eu plec.

— Dar… – Kitsey părea nedumerită – cred că Anne a rezervat o masă undeva…

— Asta e, va trebui să-mi inventezi o scuză. N-ar trebui să fie o problemă pentru tine, nu?

— Theo, te rog, nu fi urâcios!

— Pentru că *mama ta* nu merge, sunt sigur. Era aproape imposibil s-o faci pe doamna Barbour să iasă la un restaurant la cină, în afară de cazul când era un loc unde ea putea fi sigură că n-avea să dea peste nimeni cunoscut. Spune-i că am dus-o acasă! Că i s-a făcut rău. Că *mie* mi s-a făcut rău. Folosește-ți imaginația! O să inventezi tu ceva.

— Te-am ofensat cu ceva?

Limbaj de familie: „ofensat”. Un cuvânt pe care și Andy îl folosise când eram copii.

— Ofensat? Nu.

Acum că vestea se așezase deja, și mă obișnuisem cu ideea (Cable? Kitsey?), era aproape ca o bârfă vulgară care n-avea nimic de a face cu mine. Purta cerceii mamei, am observat – lucru care mă mișca în mod ciudat, pentru că avea perfectă dreptate, nu i se potriveau deloc – și, cu

un zvâcnet de durere, am întins mâna și i-am atins, și apoi pe ea, pe obraz.

— Ahhh! strigară câțiva spectatori în fundal, fericiți să vadă în sfârșit un gest de afecțiune între fericiții miri. Prinzând momentul, Kitsey îmi luă mâna și mi-o sărută, iscând o altă avalanșă de flash-uri.

— În regulă? i-am șoptit la ureche în timp ce se apleca spre mine. Dacă întreabă cineva, am plecat într-o călătorie de afaceri. O bătrână doamnă m-a chemat să-i văd o moștenire de familie.

— Sigur. Ce era al ei era al ei: avea un sânge rece admirabil. Când te întorci?

— A, curând, am spus, nu foarte convingător. Aș fi fost bucuros să ies din sala aceasta și să merg săptămâni și luni de zile până aș fi ajuns poate pe vreo plajă din Mexic, pe vreun țărm izolat unde puteam să colind de unul singur și să port aceleași haine până când ar fi putrezit pe mine, și să fiu yankeul nebun cu ochelari cu ramă de os care repară mese și scaune ca să-și câștige existența. Ai grijă de tine! Și nu-l lăsa pe tipul ăla Havistock să intre în casa doamnei Barbour!

— Să știi – cu o voce atât de scăzută, că abia o auzeam – că de curând a devenit o adevărată pacoste. Sună tot timpul că vrea să ne facă o vizită, aduce flori, ciocolată, bietul om! Dar mama nu vrea să-l primească. Mă simt puțin vinovată că-l tot amân.

— Ei bine, nu te simți! Ține-l la distanță! E un șnapan. Acum pa! am spus tare, pupând-o zgomotos pe obraz (din nou păcănit de aparate foto; ăsta fusese momentul pe care îl așteptaseră fotografii toată seara), și m-am dus să-i spun lui Hobie (care cerceta fericit un portret), aplecându-se înainte cu nasul la câțiva centimetri de pânză) că aveam să lipsesc o vreme.

— Bine, spuse el precaut, întorcându-se într-o parte. De când lucram cu el, nu-mi luasem aproape

niciodată concediu, cu siguranță nu ca să plec din oraș. Tu și…? făcu el semn cu capul spre Kitsey.

— Nu.

— E totul în regulă?

— Da.

El se uită la mine și apoi, în celălalt capăt al sălii, la Boris.

— Dacă ai nevoie de ceva, să știi, spuse pe neașteptate. Poți să-mi ceri oricând.

— Da, în regulă, am spus, luat prin surprindere, neștiind ce voia să spună sau cum să-i răspund, mulțumesc.

El dădu din umeri, aparent stingherit, și se întoarse timid înapoi la portret. Boris era la bar, bea un pahar de șampanie și înghițea hulpav din clătitele cu icre rămase.

Văzându-mă, dădu pe gât ce mai avea în pahar și făcu semn spre ușă: „Hai să ieșim!”

— Ne vedem, i-am spus lui Hobie, strângându-i mâna (lucru pe care nu-l făceam în mod obișnuit) și lăsându-l să privească lung după mine, oarecum bulversat. Voiam să-mi iau la revedere de la Pippa, dar n-o vedeam nicăieri. Unde era? În bibliotecă? La toaletă? Eram hotărât s-o mai văd o dată – o singură dată – înainte să plec.

— Știi unde e Pippa? l-am întrebat pe Hobie, după ce am dat un tur rapid; dar el nu făcu decât să clatine din cap.

Așa că am așteptat timp de câteva minute lângă garderobă, sperând să se întoarcă, până când Boris, cu gura plină de antreuri, mă apucă de braț și mă trase în jos pe scări și apoi pe ușă afară.

PARTEA A CINCEA

„Avem arta pentru ca adevărul să nu ne ucidă”.

Nietzsche[{423}]

CAPITOLUL XI

CANALUL DOMNILOR[{424}]

1.

Limuzina Lincoln se învârtea pe străzile din jur – dar, când șoferul opri, mi-am dat seama că nu era Gyuri, ci un tip pe care nu-l mai văzusem, cu o tunsoare de parcă i-ar fi fost făcută în celula specială pentru bețivani și cu ochi pătrunzători, de un albastru glacial.

Boris ne făcu prezentările în rusă.

— *Privet*! *Menea zovut Anatoli*[{425}], spuse tipul, întinzând o mână mâzgălită cu coroane indigo și cu explozii de stele ca modelele de pe ouăle ucrainene de paști.

— Anatoli? am spus prudent. *Ocen priiatno*[426].

Urmă un șuvoi de cuvinte în rusă, din care n-am înțeles boabă, și m-am întors disperat spre Boris.

— Anatoli, spuse Boris cu o voce amabilă, nu vorbește deloc engleză. Vorbești, Tolea?

Drept răspuns, Anatoli ne privi grav în oglinda retrovizoare și dădu drumul unui alt monolog. Tatuajele de pe încheieturile degetelor, eram aproape sigur, aveau anumite semnificații carcerale: dungile cu cerneală însemnau perioada la care fusese condamnat, perioada cât ispășise – timpul era marcat prin adăugiri consecutive, ca inelele unui copac.

— Spune că ești vorbitor bun, zise Boris ironic. Te pricepi la politețuri.

— Unde e Gyuri?

— A, a plecat ieri cu avionul, spuse Boris.

Scociora în buzunarul de la piept al sacoului.

— A plecat? Unde?

— Antwerp.

— Acolo e tabloul?

— Nu. Boris scosese două foi de hârtie din buzunar, pe care le examină în lumina slabă, apoi îmi dădu mie una. Dar apartamentul meu este în Antwerp, și mașina. Gyuri o să ia mașina și o să vină să ne aștepte.

Ridicând foaia în lumină, am văzut că era un bilet electronic tipărit:

CONFIRMARE
DECKER/THEODORE DL2334
NEWARK LIBERTY INTL (EWR) LA AMSTERDAM, OLANDA (AMS)
ÎMBARCARE LA ORA: 0.45
DURATA ZBORULUI: 7 ORE 44 MIN

— De la Antwerp la Amsterdam numai trei ore cu mașina, spuse Boris. O să ajungem și noi la Schiphol cam în același timp, eu poate o oră după tine, am pus-o pe Myriam să ne rezerve bilete în

avioanele diferite. Al meu trece prin Frankfurt. Al tău direct.

— În seara asta?

— Da… După cum vezi, nu avem mult timp.

— Și de ce merg și eu?

— Pentru că s-ar putea să am nevoie de ajutor și nu vreau să mai implic pe nimeni. Bine, este Gyuri. Dar nici lui Myriam nu i-am spus scopul călătoriei. Știu, aș fi *putut,* spuse el, întrerupându-mă. Dar cu cât știu mai puțini, cu atât mai bine. Oricum, trebuie să fugi să iei pașaport și bani ce ai la îndemână. Tolea ne duce la Newark. Eu gata, bătu el cu mâna valiza pe care abia o observasem pe scaunul din spate. Te aștept în mașină.

— Și banii?

— Oricât ai.

— Ar fi trebuit să-mi spui mai de mult.

— Nu-i nevoie. Banii – scotocea după o țigară –, nu te omor pentru asta. Orice ai, orice e bine pentru tine. Fiindcă nu contează, de fapt. Mai mult de paradă.

Mi-am scos ochelarii și i-am șters de mânecă.

— Poftim?

— Fiindcă – lovindu-se cu încheieturile degetelor la tâmplă, un gest vechi, „tâmpitule!” – fiindcă o să plătesc, dar nu toată suma. Să le dau răsplată că au furat de la mine? Păi atunci de ce să nu mă fure și să mă înșele și altă dată, când vor ei, nu? Ce lecție e asta? „Un tip slab”. „Putem să facem ce vrem cu el”. Dar – punând picior peste picior cu un gest spasmodic, pipăindu-se peste tot după brichetă – vreau să creadă ei că suntem pregătiți să plătim tot. Eventual te oprești la un bancomat să iei bani, putem pe drum sau la aeroport. O să arate bine, bancnote noi. Cred că în UE ai voie să aduci numai zece mii valută. Dar restul prind cu elastic și pun în geantă la mine. Plus – oferindu-mi o țigară –, nu cred că e corect să dai tu toată suma. Când ajungem acolo o să pun și eu. Cadoul meu. Și cecuri de bancă – oricum,

hârtii false, pot să fie cecuri false, bilete de depozit. Vreo bancă ceva din Caraibe. Arată foarte bine, foarte serios. Nu știu cum o să meargă lucrurile pe partea asta. O să vedem pe parcurs. Nimeni care are puțină minte nu acceptă cecuri în loc de bani lichizi pentru așa ceva. Dar cred că ei nu au experiență și sunt disperați, așa că să ținem pumnii, am speranțe. Vedem!

2.

În timp ce Anatoli se învârtea pe străzile din jur, am fugit în magazin și am înhățat toți banii nedepuși la bancă, fără să-i mai număr, vreo șaisprezece mii. Apoi m-am repezit sus pe scări – Popper se ținu după mine și mi se învârti printre picioare, scheunând neliniștit – și am trântit în geantă câteva lucruri: pașaport, periuță de dinți, aparat de ras, șosete, lenjerie intimă, prima pereche de pantaloni pe care am pus mâna, vreo două bluze în plus, un pulover. Cutia metalică veche de tutun se afla la fundul sertarului cu șosete. Am luat-o întâi în mână, apoi i-am dat drumul la loc și am închis repede sertarul peste ea.

Năpustindu-mă pe coridor, cu câinele pe urmele mele, m-am trezit brusc la vederea cizmelor Pippei, lăsate la ușa dormitorului ei: verdele lor aprins, văratic, se amestecă în mintea mea cu imaginea ei și a fericirii. O clipă m-am oprit, nesigur. Apoi m-am întors în camera mea, am luat exemplarul din prima ediție a lui *Ozma din Oz* și am scrijelit rapid un bilet, fără să mă mai gândesc cum avea să reacționeze Pippa. *Călătorie plăcută*! *Te iubesc. Fără glumă.* Am suflat peste el să usuc cerneala și l-am vârât în carte, pe care am așezat-o pe podea lângă cizmele ei. Imaginea formată pe covor (Orașul de Smarald, cizmele verzi, culoarea

Ozmei) era aproape ca și cum m-aș fi împiedicat de un haiku sau o altă combinație perfectă de cuvinte care să-i explice ce însemna pentru mine. Am rămas câteva momente complet nemișcat – ticăit de ceas, amintiri ale copilăriei scufundate în memorie, uși care se deschideau către vechi visări luminoase cu ochii deschiși, când ne plimbam împreună pe pajiști văratice –, apoi, cu un gest hotărât, m-am întors în camera mea după colierul pe care îl văzusem la o licitație și despre care știusem imediat că trebuia să fie al ei: l-am ridicat din cutia de catifea neagră ca miezul nopții și, cu atenție, l-am pus peste una dintre cizme, astfel încât un fragment de aur scânteie în lumină. Era topaz, secolul al XVIII-lea, un colier demn de o prințesă, o piatră mare, cu o fundiță de diamante dedesubt, și alte trei pietre sub ea, uriașe, translucide, de culoarea mierii: exact nuanța ochilor ei. Iar când m-am întors, ferindu-mi privirea ca să nu dau cu ochii de fotografiile de pe peretele opus, și m-am năpustit în jos pe scări, am simțit aproape aceeași spaimă și încântare ca în copilărie, atunci când aruncam cu piatra în vreo fereastră. Hobie avea să știe exact cât costase colierul. Dar, la vremea când Pippa avea să-l descopere, și să găsească și biletul, eu aveam să fiu de mult plecat.

3.

Plecam de la terminale diferite, așa că ne-am luat la revedere la bordura unde m-a lăsat Anatoli. Ușile de sticlă se dădură la o parte cu un suspin. Înăuntru, trecând de controalele de securitate, pe podeaua lucioasă a sălii de așteptare cu lumina ei crepusculară, am consultat monitoarele și am pornit pe lângă magazine întunecate, cu obloanele

metalice trase până jos – Brookstone, Tie Rack, Nathan's hot dogs –, în timp ce o melodie însuflețită din anii '70 mi se trezea în minte (*love… love will keep us together… think of me babe whenever*[427]…), pe lângă porți de îmbarcare părăsite, barate, unde nu se vedea nimeni în afară de studenți întinși cât erau de lungi pe câte patru scaune odată, pe lângă barul singuratic care era încă deschis, pe lângă ghereta izolată unde se vindeau iaurturi, pe lângă Duty Free-ul pustiu unde, așa cum mă sfătuise stăruitor, în mai multe rânduri, Boris, m-am oprit să iau o sticlă de votcă („mai bine să fii sigur… alcoolul se vinde numai în magazine controlate de stat… poate vrei să-ți iei două") și apoi până la capăt, până la poarta mea (aglomerată), unde am găsit familii de tot felul de naționalități, cu ochi obosiți, tineri așezați cu picioarele încrucișate pe podea, lângă rucsacurile lor, și oameni de afaceri stătuți, cu chipuri uleioase în fața laptopurilor, care păreau deja deprinși cu rutina călătoriilor.

Avionul era plin. În timp ce-mi târâm picioarele prin mulțimea de pe interval (loc la casa Economy, pe mijloc, depășind alți cinci pasageri) m-am întrebat cum de reușise Myriam să-mi găsească bilet. Din fericire, eram prea obosit ca să mă mir prea mult, așa că am adormit aproape înainte să ni se dea voie să scoatem centurile – pierzând băuturile, pierzând cina, pierzând filmele din timpul zborului și trezindu-mă abia când obloanele fură ridicate, când lumina inundă salonul, iar stewardesa trecu pe interval cu căruciorul de mic dejun: câte un ciorchine de struguri reci, o cană de suc tot rece, un croissant gros, galben, învelit în celofan, și, la alegere, cafea sau ceai.

Ne înțeleseserăm să ne vedem la caruselul de bagaje. Oamenii de afaceri își luau rapid valizele și dispăreau – la întâlniri, la planurile lor de marketing, la amantele lor, cine știe? Puștani zgomotoși, consumatori de iarbă, cu petice în

culorile curcubeului cusute pe rucsacuri, se înghionteau, încercau să șterpelească pături unii de la alții și se certau care era cea mai bună cafenea pentru micul dejun.

— A, Bluebird, *categoric*…

— Nu, stai puțin, pe Haarlemmerstraat? Nu, serios, am scris-o? E pe foaia asta? Fiți atenți, hai să mergem direct acolo! Am uitat cum îi spune, dar se deschide devreme și au un meniu supertare la *mic dejun.* Și poți să-ți iei clătitele, sucul de portocale și Apollo 13[{428}] și să vapezi acolo la masă[{429}].

Porniră în gașcă, vreo cincisprezece sau douăzeci, fără griji, cu părul lucios, râzând, săltându-și rucsacurile și discutând în contradictoriu cum ar fi fost cel mai ieftin să ajungă în oraș. În ciuda faptului că nu aveam bagaj de cală, am rămas lângă banda rulantă mai bine de o oră, privind un geamantan înfășurat în straturi de scoci care se învârtea, abandonat, la nesfârșit, până când Boris apăru în spatele meu și mă salută prinzându-mi gâtul cu mâinile într-o strânsoare sufocantă și încercând să mă calce pe călcâiele pantofilor.

— Hai! îmi spuse, arăți groaznic. Hai să mâncăm ceva și să stăm de vorbă! Gyuri ne așteaptă cu mașina.

4.

Cred că, într-un fel, nu mă așteptasem la un oraș de-a dreptul dichisit pentru Crăciun: ramuri de brad și beteală, stele atârnate în vitrinele magazinelor, un vânt rece și dur care venea dinspre canale, focuri și chioșcuri de târg, oameni pe biciclete, jucării, culori, bomboane, zăpăceala și scânteierea sărbătorilor. Căței, copii, oameni care

stăteau la bârfa, privitori, curieri, clovni cu pălării înalte, în mantale militare, un mic saltimbanc dansator în haine desprinse parcă din tablourile lui Avercamp[430]. Nu eram încă pe deplin treaz, și nimic din toate acestea nu mi se părea mai real decât visul fulgurant cu Pippa pe care-l avusesem în avion, când o zărisem într-un parc cu o mulțime de fântâni arteziene înalte și cu o planetă înconjurată de inele ca ale lui Saturn suspendată maiestuos, la mică înălțime, pe cer.

— Nieuwmarkt[431], spuse Gyuri când am ieșit într-un spațiu circular întins, cu un castel cu turnulețe ca din poveste în mijloc, înconjurat de gheretele unui târg: brazi tăiați presărați cu o promoroacă subțire, vânzători cu mănuși bătând din picioare – ca o ilustrație dintr-o carte pentru copii. Ho, ho, ho!

— Aici e întotdeauna poliție, spuse Boris mohorât, alunecând spre ușă, căci Gyuri cotise brusc.

Din diferite motive, eram suspicios în privința cazării și gata să-mi găsesc niște scuze dacă ar fi fost vorba de stat undeva ilegal sau de dormit pe jos. Din fericire, Myriam îmi rezervase o cameră la un hotel pe malul unui canal, în partea veche a orașului. Mi-am trântit geanta, am încuiat banii în seif și m-am întors în stradă să-l întâlnesc pe Boris. Gyuri se dusese să parcheze mașina.

Boris își aruncă mucul de țigară pe pietrele din pavaj și îl strivi cu călcâiul.

— N-am mai fost aici cam de mult, spuse el, și răsuflarea îi ieși din gură într-un abur albicios. Se uită în jur la trecătorii îmbrăcați sobru, cântărindu-i din priviri. Apartamentul meu din Antwerp… În fine, acolo am pentru afaceri. La fel, un oraș foarte frumos – aceiași nori de mare, aceeași lumină. Într-o zi o să mergem și acolo. Dar întotdeauna uit cât îmi place și în Amsterdam. Mi-e foame de lup, ție nu? spuse, înghiontindu-mă în braț. Vrei să ne plimbăm puțin?

Am hoinărit pe străduțe strâmte, pe alei umede prea înguste pentru mașini, cu prăvălii vopsite ocru, obscure, pline de gravuri vechi și de porțelanuri prăfuite. Un pod numai pentru pietoni peste canal: apa maronie, o rață singuratică, maronie și ea. Un pahar de plastic pe jumătate scufundat, legănându-se pe valuri. Vântul era iute și ud, înțepându-ne cu bobițe minuscule de măzăriche, și simțeam spațiul în jur închis și parcă muced. Canalele nu înghețau iarna? am întrebat.

— Ba da, dar – Boris se șterse la nas – bănuiesc că e încălzire globală. În paltonul și costumul lui de la petrecerea de cu o seară înainte arăta complet nelalocul lui și totodată perfect integrat în peisaj. Ce vreme de câine! Să ne adăpostim aici? Ce crezi?

Barul murdar – cafenea sau orice-o fi fost – de pe malul canalului avea pereții lambrisați cu lemn întunecat și o temă maritimă, vâsle și colaci, lumânări roșii care ardeau mocnit chiar și în timpul zilei și un aer cețos dezolant. O lumină fumegoasă, înăbușitoare. Picături de apă condensate pe fereastră, în interior. Meniuri nu existau. În fund, pe o tablă neagră, fuseseră mâzgălite feluri de mâncare pe care nu le înțelegeam: *dagsoep, draadjesvlees, kapucijnerschotel, zuurkoolstamppot.*

— Lasă-mă că comand eu! spuse Boris și, spre surprinderea mea, se apucă să vorbească în olandeză.

Ceea ce sosi era meniul tipic al lui Boris – bere, pâine, cârnați și friptură de porc cu cartofi și salată de varză acră. Înghițind bucuros, se apucă să-mi povestească despre prima și singura lui încercare de a merge pe bicicletă în oraș (un dezastru, căzuse) și despre cât de mult îi plăcea heringul proaspăt din Amsterdam – din fericire, nu eram în sezonul lui, căci, în aparență, se mânca ținându-l de coadă și coborându-l ușurel în gură, încă viu, zbătându-se, dar eram prea dezorientat de locul în

care mă aflam ca să-l ascult foarte atent, și, cu simțurile stârnite aproape dureros, am amestecat cartofii pe jumătate sfărâmați cu furculița și am simțit stranietatea orașului apăsându-mă din toate părțile, mirosurile de tutun, de malț și de nucșoară, pereții cafenelei în maroniul melancolic al unei cărți vechi legate în piele și, dincolo de ziduri, pasaje întunecate, apa plescăind sălcie, cerurile joase și clădirile vechi sprijinindu-se toate una de alta cu un aer capricios, poetic, de parcă ar fi stat să cadă, singurătatea unui oraș pavat cu piatră care, mie cel puțin, mi se părea un loc unde puteai să vii ca să lași apa să se închidă deasupra ta.

În scurt timp, Gyuri veni și el, rumen în obraji și respirând întretăiat.

— Parcarea e puțin problemă aici, spuse el. Scuze! Îmi întinse mâna. Mă bucur să te văd! zise, îmbrățișându-mă cu o căldură aparent reală care mă surprinse, ca și cum am fi fost niște prieteni vechi despărțiți de multă vreme. Totul în regulă?

Boris, aflat deja la a doua halbă, vorbea pe îndelete despre Horst.

— Nu știu de ce nu se mută la Amsterdam, spuse, mușcând fericit dintr-un cârnat voluminos. Se plânge tot timpul de New York! Nu-i place și nu-i place! Și între timp – făcu un semn cu mâna spre canalul de dincolo de ferestrele aburite – tot ce-i place pe lumea asta este aici. Chiar și limba seamănă cu a lui. Dacă vrea să fie cu adevărat fericit pe pământ Horst, să aibă viață fericită și veselă, ar trebui să plătească două de miare să se întoarcă la clinica de dezintoxicare și pe urmă să vină aici și să fumeze Buddha Haze[432], și să stea la muzeu toată ziua.

— Horst? am spus, uitându-mă de la unul la altul.

— Poftim?

— Știe că ești aici?

Boris sorbi lacom din bere.

— Horst? Nu. Nu știe. O să fie mult mai ușor dacă află abia după. Pentru că – lingându-și un strop de muștar de pe deget – suspiciunile mele au fost corecte. Nenorocit de Sascha a furat tabloul. Fratele de Ulrika, spuse el înverșunat. Care, din cauza asta, îl pune pe Horst în situație proastă. Așa că mai bine mă ocup singur, înțelegi? Îi fac favoare lui Horst – și el n-o să uite.

— Cum adică „te ocupi singur”?

Boris oftă.

— Este – se uită în jur să se asigure că nu-l asculta nimeni, deși eram singurii clienți din local – cum să-ți spun? E complicat. Aș putea să vorbesc trei zile, dar pot să-ți spun în trei vorbe ce s-a întâmplat.

— Ulrika știe că el l-a luat?

Ochi dați peste cap.

— Întreabă-mă să te-ntreb!

O expresie pe care Boris o învățase de la mine cu ani în urmă, în timp ce ne hârjoneam acasă la mine după școală. „Întreabă-mă să te-ntreb!” „Las-o baltă!” Lumina tulbure a apusului în deșert, jaluzelele trase. „Șterge-o!” „de-a moaca”, „nici vorbă”. Aceleași umbre pe chipul lui. Lumina aurie care se răsfrângea în ușile de sticlă dinspre piscină.

— Cred că Sascha ar fi fost complet tâmpit să-i spună, zise Gyuri, cu o expresie îngrijorată pe față.

— Nu știu ce știe Ulrika sau ce nu știe. N-are importanță. E mai credincioasă către fratele ei, nu către Horst, așa cum a dovedit de multe ori până acum. Ai zice – Boris făcu un gest solemn către chelneriță să-i aducă lui Gyuri o halbă –, ai zice că Sascha are minte să se dea o vreme la fund! Dar nu. Nu poate să ia bani pe tablou în Hamburg sau în Frankfurt din cauza lui Horst, pentru că Horst ar afla imediat. Așa că l-a adus aici.

— Uite ce-i, dacă știi unde este, ar trebui să anunțăm pur și simplu poliția.

Tăcerea și privirile goale care urmară erau ca și cum aș fi adus o canistră de benzină și aș fi propus să ne dăm foc pe loc.

— Adică, am spus defensiv, după ce chelnerița veni cu berea lui Gyuri, o puse pe masă și plecă din nou, timp în care nici Gyuri, nici Boris nu scoaseră un cuvânt, nu așa e cel mai sigur? Și cel mai simplu? Să îl găsească sticleții și tu să nu ai nimic de a face cu asta?

Clinchetul unui claxon de bicicletă, o femeie care trecu zdrăngănind pe trotuar pe lângă noi, morișca spițelor, o pelerină neagră de vrăjitoare fluturând în urmă.

— Pentru că – privind când la unul, când la altul –, când te gândești la câte a avut de îndurat tabloul ăsta, câte *trebuie* să fi îndurat, nu știu dacă înțelegi, Boris, de câte precauții e nevoie ca să *expediezi* o pânză. S-o *împachetezi* așa cum trebuie. De ce să riscăm?

— Exact așa gândesc și eu.

— Un apel anonim. La secția care se ocupă de operele de artă. Nu sunt polițiști obișnuiți, n-au nicio legătură, nu-i interesează decât tabloul. O să știe ei ce au de făcut.

Boris se lăsă pe spate în scaun. Privi în jur. Apoi se uită la mine.

— Nu, spuse el. Nu e idee bună. Vorbea pe tonul cuiva care explică unui copil de cinci ani. Și știi de ce?

— Gândește-te! E calea cea mai ușoară. Tu nu va trebui să miști un deget.

Boris lăsă berea pe masă cu mișcări precaute.

— Oamenii ăia au șansele cele mai mari să-l recupereze fără să-l strice. În plus, dacă fac *eu* chestia asta – dacă îi sun *eu* – la naiba, aș fi putut să-l rog pe Hobie să sune! – mâinile pe lângă cap –, oricum ai privi lucrurile, tu nu riști nimic. Cu alte cuvinte – eram prea obosit, dezorientat, urmărit de două perechi de ochi sfredelitori, nu

mai puteam gândi –, dacă sun *eu* sau altcineva care nu face parte din… hm… organizația ta…

Boris scoase un hohot de râs.

— „Organizație”? În fine – clătină el din cap atât de tare, încât părul îi căzu în ochi –, bănuiesc că putem să numim organizație, dacă suntem trei sau mai mulți! Dar nu suntem prea mulți și nici foarte bine organizați, după cum vezi.

— Ar trebui să mănânci ceva, îmi spuse Gyuri în pauza încordată care urmă, uitându-se la farfuria mea neatinsă. Ar trebui să mănânce, se întoarse el spre Boris. Spune-i!

— Lasă-l să moară de foame, dacă vrea. Oricum, zise Boris, luând o bucată de friptură de pe farfuria mea și punând-o în gură.

— Un simplu apel. Sun eu.

— Ba nu, se aprinse el deodată, împingându-și scaunul în spate. N-ai să suni. Nu, nu, taci naibii din gură odată, n-ai să suni, spuse el, ridicând bărbia agresiv, pentru că încercam să-l întrerup, și am simțit deodată mâna lui Gyuri pe încheietura mea, o atingere pe care o cunoșteam foarte bine, vechiul limbaj uitat din Vegas, când tata se enerva jos, în bucătărie, și tuna și fulgera a cui e casa asta? cine plătește pentru ea?…

— Și, spuse Boris impetuos, profitând de ezitarea mea la care nu se așteptase, vreau să încetezi odată cu prostia asta de „sunat”! „Sun”, „sun”, „sun”, spuse el – căci nu mai răspundeam –, fluturând ridicol din mână în toate părțile, ca și cum „a suna” ar fi fost vreun cuvânt absurd din limbajul copiilor care însemna „unicorn” sau „tărâm de basm”. Știu că vrei să ajuți, dar asta nu este propunere bună din partea ta. Așa că las-o baltă! Niciun „sun”! Oricum, spuse el amabil, turnând o parte din berea lui în paharul meu pe jumătate gol. Cum îți explicam. Dacă Sascha e atât de grăbit și nu gândește limpede, crezi că planifică o mișcare sau chiar două înainte? Nu. Sascha nu e din orașul ăsta. Legăturile de aici nu-i fac bine.

Are nevoie de bani. Și se chinuie atâta să nu afle Horst, încât a dat exact de mine.

N-am spus nimic. Puteam foarte simplu să sun eu singur la poliție. N-avea niciun sens să-i implic pe Boris sau pe Gyuri.

— Noroc chior, nu? Și prietenul nostru georgian – om foarte bogat, dar foarte departe de lumea lui Horst și de lumea colecționarilor de artă, nici măcar nu știa numele tabloului. Numai pasăre – pasăre mică galbenă. Dar Cherry crede că spune adevărul că a văzut-o. Tip foarte puternic pe parte de imobiliare. Aici și în Antwerp. O mulțime de hârtii și aproape ca tată pentru Cherry, dar nu are prea multă educație, înțelegi ce vreau să spun, da?

— Unde e tabloul?

Boris își frecă energic nasul.

— Nu știu. N-o să ne spună, tu ce crezi? Dar Vitea a luat legătura și a spus că are cumpărător. Și s-a fixat întâlnire.

— Unde?

— Încă nu e stabilit. Au schimbat deja locul de vreo cinci-șase ori. Paranoici, spuse el, rotindu-și un deget la tâmplă. Poate ne pun să așteptăm o zi sau două. Posibil să ne spună cu o oră înainte.

— Cherry, am spus și m-am oprit. Vitea era varianta scurtă la numele rusesc al lui Cherry, Viktor, dar Cherry nu era decât o poreclă, iar despre Sascha nu știam nimic: nici vârsta, nici numele de familie, nici cum arăta, nimic altceva decât că era fratele Ulrikăi – și chiar și asta era nesigur în sensul strict, dată fiind lejeritatea cu care Boris folosea cuvântul în viața de toate zilele.

Boris își supse un pic de grăsime de pe deget.

— Ideea mea era să aranjăm ceva la tine la hotel. Adică, înțelegi, tu, mare mahăr american, ești interesat de tablou. Să vină – Boris coborî vocea în timp ce chelnerița înlocui halba goală cu una plină, iar Gyuri dădea politicos din cap, aplecat deasupra mesei – în camera ta. Așa se face de obicei. Totul foarte precis. Dar – dădu ușor din

umeri – tipii sunt noi și paranoici. Vor să aleagă singuri loc.

— Ce loc?

— Nu știu încă! Nu ți-am spus? Se răzgândesc întruna. Dacă vor să așteptăm – așteptăm. Trebuie să-i lăsăm să creadă că ei sunt șeful. Acum, scuze, spuse el, întinzându-se și căscând, frecându-și ochiul încercănat cu buricul degetului, sunt obosit! Vreau să dorm! Se întoarse și îi spuse ceva lui Gyuri în ucraineană, și apoi se răsuci din nou spre mine. Iartă-mă, spuse, aplecându-se și azvârlindu-mi un braț după umăr. Te descurci înapoi la hotel?

Am încercat să ies de sub brațul lui fără să dau impresia c-o făceam.

— Da. Tu unde stai?

— În apartamentul unei prietene – pe Zeedijk.

— Lângă Zeedijk, spuse Gyuri, ridicându-se hotărât, cu un aer politicos și ușor soldățesc. Cartier chinezesc de pe vremuri.

— La ce adresă?

— Nu-mi amintesc. Mă cunoști. Nu țin minte în cap adrese și așa ceva. Dar – Boris se bătu peste buzunar – la hotelul tău.

— În regulă.

În Vegas, dacă ne despărțeam cumva – când fugeam de agenții din mall, cu buzunarele pline de mărunțișuri furate – casa mea era întotdeauna locul de întâlnire.

— Deci – ne vedem acolo. Și ai numărul meu de telefon, iar eu îl am pe al tău. Te sun când aflu ceva nou. Acum – plesnindu-mă peste ceafă – nu te mai îngrijora, Potter! Nu mai sta așa plouat! Dacă pierdem, câștigăm, și câștigăm și dacă învingem! Totul e în regulă. Știi pe unde să te întorci, da? Pe strada asta drept și, când ajungi la Singel, la stânga. Da, acolo. Vorbim.

5.

Am cotit greșit în drum spre hotel și timp de câteva ore am cutreierat fără țintă, privind la magazinele decorate cu tot felul de mărunțișuri de sticlă, alei cenușii ca în vis, cu nume imposibil de pronunțat, statuete aurite de Buddha și broderii asiatice, hărți vechi, clavecine vechi, prăvălii cețoase, de culoarea maronie a trabucurilor, cu vase de ceramică, pocale și vase vechi din porțelan de Dresda. Ieșise soarele, și pe lângă canale atmosfera era aspră și tăioasă, o strălucire respirabilă. Pescărușii țipau și coborau în picaj. Un câine trecu în fugă cu un crab viu în bot. În oboseala și vertijul care mă cuprinseseră, care mă făceau să mă simt complet desprins de mine însumi și detașat, ca și cum aș fi privit totul de la distanță, am trecut pe lângă cofetării, magazine unde se vindea cafea sau se vindeau jucării vechi și faianță de Delft de la 1800, oglinzi vechi și argintărie care sclipea în lumina bogată, de culoarea coniacului, cabinete franțuzești cu încrustații și mese în stil franțuzesc de curte, cu ghirlande sculptate și ornamentații în furnir care l-ar fi lăsat pe Hobie cu gura căscată de admirație – de fapt, tot orașul cețos, prietenos, cultivat, cu florăriile sale, cu brutăriile și *antiekhandel*[433]-urile sale, îmi amintea de Hobie, nu numai prin bogăția de antichități, ci și pentru că avea același aer integru și viguros, ca o carte ilustrată pentru copii, în care negustori cu șorț la brâu măturau podelele, iar pisici somnoroase dormitau la ferestre însorite.

Dar erau mult prea multe de văzut, iar eu eram copleșit, extenuat și rebegit de frig. Într-un final, abordând câțiva trecători ca să-i întreb cum se ajunge la hotel (gospodine îmbujorate cu brațe de flori, tineri hippy cu buzele pătate de tutun și ochelari cu rame de sârmă), mi-am reconstituit drumul pe podurile peste canale, înapoi pe aleile înguste, slab luminate, iar la hotel am schimbat imediat niște dolari la recepție, am intrat să fac un duș în camera de baie, care era toată numai sticlă

rotunjită și armături voluptuoase, un hibrid între Art Nouveau și un fel de viitor științifico-fantastic glacial, clinic, pe bază de capsule, și am adormit cu fața în jos pe pat – unde am fost trezit, câteva ore mai târziu, de telefonul mobil care mi se rotea pe noptieră și al cărui târâit familiar mă făcu, pentru o clipă, să-mi imaginez că eram acasă.

— Potter!

M-am ridicat în capul oaselor și m-am întins după ochelari.

— Hm…

Nu trăsesem draperiile înainte să adorm, și lumina reflectată în apele canalului se clătina pe tavan în întuneric.

— Ce se-ntâmplă? Ești „high”? Să nu-mi spui că te-ai dus la un magazin de cafea.

— Nu, am…

Derutat, am aruncat un ochi în jur – lucarne și grinzi, bufete și tavanul povârnit și – afară pe fereastră, când m-am ridicat, frecându-mi capul – podurile peste canal luminate în punctulețe, reflexii arcuite pe apa neagră.

— Vin la tine. N-ai vreo fată acolo, nu?

6.

Camera mea era la două lifturi și ceva de mers de recepție, așa că am fost surprins de cât de repede am auzit ciocănitul la ușă. Gyuri, discret, se duse la fereastră și rămase acolo cu spatele la noi cât timp Boris mă măsură din cap până-n picioare.

— Îmbracă-te! îmi spuse. Eram desculț, în halatul hotelului, cu părul zbârlit pentru că adormisem imediat după duș. Trebuie să te aranjezi. Du-te, piaptănă-te și bărbierește-te!

Când am ieșit din baie (unde îmi lăsasem costumul atârnat, ca să se mai lase cutele), el își

țuguie buzele nemulțumit și spuse:

— N-ai nimic mai bun de pus pe tine?

— E un costum Turnbull și Asser.

— Da, dar arată parcă ai dormit în el.

— L-am purtat destul de mult. Am o cămașă mai bună.

— Foarte bine, pune-o! Deschidea o valiză la picioarele patului. Și scoate banii și dă-i încoace!

Când am intrat din nou în cameră, potrivindu-mi manșetele, am încremenit în mijlocul camerei: Boris stătea aplecat deasupra patului, atent să asambleze un pistol: pocnea din percutor cu o competență concentrată, ca Hobie atunci când lucra în atelier, trăgând de patul glisant cu forță, ca și cum tocmai ar fi vrut să-l folosească, pac!

— Boris, am spus, ce paștele mă-sii faci?

— Liniștește-te! îmi spuse el, aruncându-mi o privire piezișă. Pipăindu-și buzunarele, scoase un încărcător și-l potrivi înăuntru: clic. Nu e ce crezi tu. Nu. Numai de paradă.

M-am uitat la spinarea lată, perfect impasibilă, a lui Gyuri, aceeași surzenie profesională la care recurgeam uneori eu însumi în magazin, întorcând spatele cuplurilor care se certau dacă să cumpere un articol de mobilier sau nu.

— E numai… Trăgea ceva înainte și înapoi la pistol, cu o privire expertă, testând, aducându-l apoi aproape de ochi și țintind, gesturi suprarealiste scoase de undeva din străfundurile creierului, acolo unde filmele alb-negru rulau douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Ne întâlnim cu ei pe terenul lor, și ei au să fie trei. De fapt, numai doi. Doi care *contează.* Și acum pot să-ți spun, eram puțin îngrijorat că venea și Sascha. Pentru că atunci nu aș fi putut să vin cu tine. Dar totul s-a aranjat foarte bine, așa că sunt aici!

— Boris…

În timp ce stăteam acolo, am fost dintr-odată copleșit, ca de un uriaș val de greață, de senzația

că intrasem prostește într-o poveste teribilă, cumplită…

— Nu-ți face griji! Mi-am făcut eu destule. Pentru că… mă bătu încurajator pe umăr… Sascha e prea nervos. Se teme să arate la față în Amsterdam – se teme că o să afle Horst. Și pe dreptate. Veste foarte, foarte bună pentru noi. Deci.

Pocni pistolul pentru ultima dată: argintiu de crom, negru de mercur, cu o densitate compactă și netedă care distorsiona în negru spațiul din jurul lui, ca un strop de ulei de motor într-un pahar cu apă.

— Să nu-mi spui că iei chestia asta cu tine, am protestat, în tăcerea neîncrezătoare care urmă.

— Ba da. Pentru toc – *numai* s-o țin în toc. Dar stai, stai, spuse el, ridicând palma, înainte să începi – deși nu vorbeam, stăteam numai acolo, alb de groază – de câte ori să-ți spun? E numai de paradă.

— Cred că glumești.

— Îmbracă-te! spuse el rapid, ca și cum nici n-aș fi vorbit. Iluzie pură. Ca să se sperie să încerce ceva dacă îl văd, bine? adăugă, pentru că eu rămăsesem în continuare nemișcat, cu ochii ațintiți asupra lui. Măsură de siguranță! Pentru că, pentru că, se grăbi să vorbească înaintea mea, tu ești tipul bogat, și noi suntem garda de corp, și cu asta basta. Ei se așteaptă la așa ceva. Totul foarte civilizat. Și, dacă mișcăm puțin haina – avea un toc ascuns la brâu –, o să ne respecte și n-o să încerce nimic. *Mult* mai periculos să te duci acolo așa – și Boris își dădu ochii peste cap și-i roti prin cameră ca o fată aiurită.

— Boris. Mă simțeam parcă beat și în gură aveam gust de cenușă. Nu pot.

— Ce nu poți? El ridică bărbia și se uită la mine. Nu poți să ieși din mașină și să stai cu mine cinci minute, cât îți iau înapoi nenorocit de tablou? Ce?

— Nu, vorbesc serios. Pistolul zăcea pe cuvertura patului; îmi atrăgea irepresibil privirea: părea să cristalizeze și să amplifice toată energia

negativă care bâzâia în aer. Nu pot. Serios! Las-o baltă!

— S-o las baltă? Boris se strâmbă. Potter, nu face asta! M-ai adus aici pentru nimic și acum sunt prins în belea. Și acum – aruncând mâna în aer – în ultim moment, începi să faci condiții și s-o ții „nu e sigur", „nu e sigur", și să-mi spui tu cum trebuie să facem. N-ai încredere în mine?

— Ba da, dar…

— Atunci, ai încredere, te rog, și acum! Tu ești cumpărător, spuse el nerăbdător, pentru că eu nu răspundeam. Asta e tot. Am aranjat deja.

— Ar fi trebuit să discutăm mai demult.

— Ei, haide! spuse el exasperat, luând pistolul de pe pat și vârându-l în toc. Te rog, nu mă contrazice, întârziem! N-ai fi văzut nimic dacă mai stăteai două minute în baie. N-ai fi știut că am pistol la mine! Pentru că uite ce-i, Potter, ascultă-mă! Mă asculți, te rog? Uite cum o să fie. Intrăm acolo, cinci minute, stai și aștepți, noi o să vorbim, doar *vorbim,* tu iei tabloul, toată lumea e fericită, plecăm și ne ducem undeva să mâncăm de seară. În regulă?

Gyuri, care venise mai aproape de la fereastră, mă examina din creștet până-n tălpi. Se încruntă, aparent îngrijorat, și îi spuse lui Boris ceva în ucraineană. Urmă un schimb ininteligibil de replici. Apoi Boris își prinse încheietura mâinii și se apucă să-și desfacă ceasul.

Gyuri mai spuse ceva, clătinând viguros din cap.

— Corect, spuse Boris. Ai dreptate. Apoi, către mine, cu o mișcare din cap: Ia-l pe al lui!

Platinum Rolex President. Cadran încrustat cu diamante. Încercam să mă gândesc la un mod politicos de a refuza, când Gyuri își scoase inelul cu ditamai diamantul în tăietură baghetă de pe degetul mic și – cu inocență, ca un copil care oferea un cadou făcut cu mâna lui – mi le întinse pe amândouă în palma deschisă.

— Da, spuse Boris, pentru că eu ezitam. Are dreptate. Nu arăți suficient de bogat. Ar fi fost bine să avem alți pantofi, spuse el, privind critic la pantofii mei negri cu cataramă, dar acum o să lucrăm cu ăștia. Acum o să punem banii aici în geantă (mâner de piele, plină de bancnote) și mergem. Manevra totul repede, cu mâini iuți, ca o cameristă făcând patul. Bancnote cele mai mari deasupra. Sutarele astea foarte frumoase și noi. Gigea.

7.

Afară pe stradă: splendoarea și febra sărbătorilor. Reflexiile se zvârcoleau scânteind pe apa neagră: arcade dantelate deasupra străzii, ghirlande de lumini pe vaporașele de pe canale.

— O să fie foarte ușor și comod, spuse Boris, care răsucea butonul radioului, trecând de Bee Gees, de știrile în olandeză, în franceză, încercând să găsească o melodie. Mă bazez că vor banii repede. Cu cât scapă mai curând de tablou, cu atât sunt șanse mai mici să se împiedice cu Horst. N-o să se uite prea aproape la cec sau la biletul de depozit. O să vadă numai sumă de șase sute de mii.

Ședeam singur pe bancheta din spate, cu valiza de bani. („Pentru că trebuie să vă obișnuiți, domnule, să fiți pasager de onoare!” spusese Gyuri când ocolise mașina și îmi deschise portiera din spate ca să mă urc.)

— Sper că asta o să-l păcălească – biletul de depozit e perfect legal, spunea Boris. Și cecul la fel. Doar că e din bancă nu prea bună. Din Anguilla[434]. Rușii în Antwerp – și aici, pe P.C. Hooftstraat[435] – vin aici să investească, să spele bani, să cumpere artă, ha! Banca asta era în regulă acum șase săptămâni, dar acum… are probleme.

Trecuserăm de canale, de apă. Vedeam pe stradă îngeri multicolori din neoane, aplecându-se de pe

acoperișurile clădirilor ca niște figuri sculptate la prova corăbiilor. Paiete albastre, paiete albe, proiectile luminoase, cascade de lumini albe și de stele de Crăciun, arzând, impenetrabile, la fel de departe de mine precum diamantul implauzibil care-mi sclipea pe deget.

— Uite ce vreau să-ți spun, zise Boris, uitând radioul și întorcându-se să-mi vorbească, vreau să-ți spun să nu te îngrijorezi. Cu toată inima, spuse el, încrețindu-și sprâncenele și întinzând mâna încurajator să mă scuture de umăr. Totul e bine.

— Floare la ureche! spuse Gyuri radios în oglinda retrovizoare, bucuros că își amintise expresia.

— Uite care-i planul! Vrei să știi planul?

— Bănuiesc că aici trebuie să spun „da”.

— O să lăsăm mașina mai departe. Afară din oraș. Apoi ne întâlnim cu Cherry într-un loc și el ne duce la întâlnire cu mașina *lui.*

— Și totul o să fie pașnic.

— Categoric. Și știi de ce? Pentru că tu ai banii! Ei asta vor. Chiar și cu cec fals de bancă, pentru ei tot e afacere bună. Patruzeci de mii de dolari pentru niciun deget mișcat? Nu e mult. Pe urmă Cherry o să ne lase înapoi la parcare, cu tabloul, și pe urmă ieșim la un restaurant! Sărbătorim!

Gyuri mormăi ceva.

— Se plânge de parcare. Ca să știi. Crede că e idee proastă. Dar nu vreau să merg cu mașina mea și nu ne trebuie amendă pentru parcare neregulamentar.

— Unde e întâlnirea?

— Păi… cam complicat. Trebuie să ieșim din oraș și apoi să ne întoarcem. Au insistat la locul lor, și Cherry a fost de acord pentru că… în fine, într-adevăr mai bine. Cel puțin pe terenul lor putem să ne bazăm că nu vor fi sticleți.

Ajunseserăm pe o porțiune mai pustie a drumului, dreaptă și deprimantă, unde traficul era rar și stâlpii de iluminat mai răsfirați, iar pocnetele

înviorătoare și strălucirea orașului vechi, contururile lui luminate, peisajul lui ascuns – concursuri de patinaj, copii fericiți sub pomul de Crăciun – făcuseră loc unei austerități urbane mai familiare: Fotocadeau, atelier de chei Sleutelkluis, indicatoare în arabă, shaorma, tandoori kebab, obloanele trase, totul închis.

— Overtoom, spuse Gyuri. Nimic interesant sau plăcut.

— Asta este parcarea prietenului meu Dima. A pus lumina roșie în seara asta ca să nu ne deranjeze nimeni. O să fim la etajul cu… ah, țipă el, *blead,* căci o dubiță care claxona ne tăie calea din senin, silindu-l pe Gyuri să sucească de volan și să calce frâna.

— Uneori oamenii aici puțin agresivi din niciun motiv, spuse Gyuri posomorât, semnalizând și intrând în parcare.

— Dă-mi pașaportul! spuse Boris.

— De ce?

— Pentru că o să-l încui în torpedou pentru când ne întoarcem. Mai bine să nu ai la tine, pentru orice eventualitate. Îl pun și pe al meu, spuse el, ridicându-l să-l văd. Și pe al lui Gyuri. Gyuri este cetățean american născut, serios – da, spuse el, în timp ce Gyuri, râzând, voia să intervină, foarte frumos pentru voi, dar eu? Foarte, foarte greu să iau pașaport american și nu vreau să-l pierd. Știi, Potter, spuse el, privindu-mă, că acum, după lege, trebuie să ai tot timpul un act de identitate la tine în Olanda? Sunt echipe pe stradă, la întâmplare – n-ai, pedeapsă. În Amsterdam? Ce naiba stat polițienesc mai e și asta? Cine ar crede? Aici? Eu – niciodată. Nici în o sută de ani. Oricum – închise și încuie torpedoul – mai bine amendă și ne descurcăm noi pe urmă decât să pățim vreo nasoleală dacă ne oprește cineva.

8.

În parcare bâzâia, deprimant, o lumină verde-măslinie. În secțiunea pentru abonamente erau o serie de locuri goale, în ciuda luminii roșii care anunța că e totul plin. În timp ce vâram mașina cu botul, un bărbat într-o jachetă, care stătea rezemat de un Range Rover, își aruncă țigara într-un arc portocaliu și se îndreptă spre noi. Fruntea care începuse să chelească, ochelarii de soare fumurii și pieptul drept, milităros, încordat, îl făceau să semene cu un fost pilot bătut de vânturi, un agent care monitoriza instrumente delicate pe vreun poligon de testare din Urali.

— Viktor, spuse el, când am coborât din mașină, strângându-mi mâna ca într-o menghină.

Gyuri și Boris primiră câte-o labă pe spate. După niște preliminarii succinte în rusă, un adolescent creț, cu o față de copil, coborî de pe locul șoferului și fu salutat de Boris cu o palmă ușoară pe obraz și câteva note fredonate: *On the Good Ship Lollipop*[436].

— El e Shirley T, îmi spuse el, răvășind buclele cârnăciori ale băiatului. Shirley Temple. Toți îi spunem așa – de ce? Îți dai seama? râse el în timp ce puștiul, neavând ce face, zâmbea fâstâcit, scoțând la iveală gropițe adânci în obraji.

— Nu fi păcălit de aparențe! îmi spuse încet Gyuri. Shirley arată ca o fetiță, dar are sânge în el ca noi toți.

Politicos, Shirley dădu din cap spre mine – vorbea oare engleza? s-ar fi zis că nu – și deschise ușa din spate a Range Roverului pentru noi. Am urcat toți trei – eu, Boris și Gyuri –, iar Viktor Cherry se așeză în față și ne vorbi de pe locul din dreapta.

— Ar trebui să fie simplu, îmi spuse el respectuos în timp ce ieșeam din parcare și ne

întorceam pe Overtoom. Un gaj obișnuit. De aproape fața lui părea lată și cunoscătoare, cu o gură mare și sclivisită și o atenție crispată care mă făcu să mă simt ceva mai puțin îngrijorat de logica serii – sau absența ei, mai degrabă: schimbările de mașină, lipsa de direcție și de informații, peisajul complet, înspăimântător de străin. Îi facem lui Sascha favoare și de asta o să se poarte frumos cu noi.

Clădiri lungi și joase. Lumini disparate. Aveam, pe undeva, sentimentul că nimic din toate astea nu se întâmpla, că i se întâmplau cuiva care nu eram eu.

— Pentru că Sascha poate să meargă la bancă și să ia un împrumut pe tablou? spunea Viktor, pedant. Nu. Poate să intre la un centru de amanet și să ia bani pe el? Nu. Poate să se ducă la vreuna din relațiile lui pe care le știe de la Horst și să primească un împrumut, în condiții în care a furat? Nu. Așadar, Sascha este foarte fericit că a apărut misterios american – tu –, cu care i-am făcut lipeala.

— Sascha își bagă heroină în venă cum respirăm noi, îmi spuse Gyuri cu voce scăzută. Are bani? Se duce imediat și cumpără grămezi ca un apucat.

Viktor Cherry își potrivi ochelarii.

— Exact. Nu e amator de arte și nu-l interesează. Folosește tabloul ca pe carte de credit cu dobândă mare – sau așa crede el. Investiție pentru tine – cash pentru el. Îi bagi banii, ții tabloul gaj, el își cumpără zăhărelul, păstrează jumate, restul îl ia și-l vinde, și într-o lună se întoarce cu bani de două ori mai mulți să ia tabloul. Dacă peste o lună nu vine cu cașcavalul, tabloul îți rămâne ție. Cum am spus. Treaba e simplă.

— Doar că nu-i așa simplă, se întinse Boris și căscă, pentru că, dacă dispari sau cecul nu e bun? Ce poate el să facă? Dacă se duce la Horst și îi cere ajutor în treaba asta o pățește.

— Mă bucur că au schimbat locul de întâlnire de atâtea ori. Puțin ridicol. Dar bine că azi e vineri, spuse Viktor, scoțându-și ochelarii de soare și ștergându-i de bluză. I-am făcut să creadă că te retragi. Pentru că tot anulau și schimbau planurile – tu abia ai venit azi, dar ei nu știu asta – deci, pentru că tot schimbau planul, le-am spus că tu ai obosit și te-ai săturat să stai în Amsterdam cu o valiză de verzișori, așteptând o reacție, și că vrei să depui banii înapoi la bancă și să te întorci în America. Nu prea le-a plăcut. Așa că – făcu semn cu capul spre geantă – aici e weekend, băncile sunt închise, și tu aduci ce bani ai avut lichizi la tine, și… eh, am vorbit mult cu ei, o grămadă de timp la telefon, și ne-am întâlnit deja o dată într-un bar din Red Light, dar au fost de acord să aducă tabloul și să facem schimbul în seara asta fără să te vadă mai întâi, pentru că le-am spus că avionul tău pleacă mâine, și, fiindcă s-au tot coit atâta, restul de sumă e pe cec de la bancă sau aleluia. Ceea ce, sigur, nu le-a plăcut, dar au acceptat explicația pentru cec. E mai ușor așa.

— Mult mai ușor, spuse și Boris. Nu știam cum o să meargă povestea cu cec de bancă. Mai bine dacă li se pare că e vina lor pentru că s-au câcâit.

— Cum se numește localul?

— Restaurant-cafenea. Viktor pronunță rapid, într-un singur cuvânt. *Groene Paarden.*

— „Cai verzi” în olandeză, spuse Boris amabil. Un local hippy. Pe lângă Red Light.

O stradă lungă și pustie – magazine de unelte ferecate, teancuri de cărămizi pe margine, toate cumva importante și supersemnificative, deși alergau prin întuneric prea repede ca să le pot vedea cu adevărat.

— Mâncarea e groaznică, spuse Boris. Niște germeni și un fel de pâine veche tare de grâu. Ai zice că vin fete mai aerodinamice, dar nu-s decât femei cu părul cărunt și grase.

— De ce acolo?

— Pentru că străzile sunt liniștite seara, spuse Viktor Cherry. Restaurant e închis, după orele de program, dar, pentru că nu e lume, n-o să se întâmple nimic, înțelegi?

Peste tot, senzația de stranietate. Fără să-mi dau seama, părăsisem realitatea și trecusem granița într-un teritoriu între linii, unde nimic nu mai avea sens. O senzație de vis, fragmentară. Role de sârme și grămezi de moloz, de pe care vântul zburase într-o parte învelitorile de plastic.

Boris vorbea cu Viktor în rusă: și, când își dădu seama că mă uitam la el, se întoarse spre mine.

— Spuneam doar că Sascha e la Frankfurt în seara asta, îmi explică el, e gazdă la restaurant la petrecere pentru niște prieteni care tocmai au ieșit de la pârnaie și toți trei am primit confirmare despre asta din trei surse, inclusiv Shirley. Se crede deștept că a plecat din oraș. Dacă Horst află ce s-a întâmplat aici în seara asta, Sascha vrea să poată să ridice mâinile și să spună: „Cine, eu? N-am avut nicio legătură”.

— Tu, mi se adresă Viktor, tu locuiești în New York. Am spus că faci comerț cu obiecte de artă, ai fost arestat pentru falsificare și acum funcționezi ca Horst – pe scară mult mai mică la tablouri, dar mult mai mare la bani.

— Horst – Dumnezeu să-l binecuvânteze! spuse Boris. Horst ar fi fost cel mai bogat om din New York, doar că dă totul, fiecare cent. Așa a făcut întotdeauna. Are grijă de foarte mulți alți oameni, nu doar de el.

— Nu-i bine în afaceri.

— Da. Dar îi place să aibă companie.

— Drogat filantrop, ha! spuse Viktor. Bine că mai mor din când în când, altfel cine știe câte capete prăjite s-ar înghesui acum în gaura aia cu el. Oricum, cu cât vorbești mai puțin, cu atât mai bine. Nimeni nu se așteaptă la conversații politicoase. Astea sunt afaceri. O să fie rapid. Dă-i cecul de la bancă, Borea!

Boris spuse ceva tăios în ucraineană.

— Nu, trebuie să-l scoată el. Trebuie să-l ia din mâna lui.

Atât cecul, cât și biletul de depozit, aveau imprimate pe ele cuvintele Farruco František, Citizen Bank, Anguilla, care nu făcu decât să-mi sporească senzația că totul se întâmpla în vis, pe o traiectorie unde prindeam deja prea multă viteză ca să mai putem încetini.

— Farruco František? am spus. Asta sunt?

În circumstanțele date părea o întrebare legitimă – ca și cum aș fi putut fi cumva lipsit de corp sau ca și cum trecusem deja de un anumit hotar unde fusesem eliberat de anumite elemente fundamentale precum identitatea.

— N-am ales eu numele. Am luat ce am putut.

— Și trebuie să mă prezint așa?

Era ceva în neregulă cu hârtia – prea subțire și de proastă calitate, și faptul că pe ea scria Citizen Bank, iar nu Citizens Bank, făcea ca totul să pară greșit.

— Nu, te va prezenta Cherry.

Farruco František. Am încercat numele în tăcere, învârtindu-l pe limbă. Deși era un nume greu de ținut minte, suna suficient de puternic și de străin ca să poarte cu el sugestia unei rețele dense de străzi întunecoase, linii de tramvaie, caldarâmuri și îngeri de neon din orașul vechi, istoric și imposibil de cunoscut, canale, suporturi de biciclete și lumini de Crăciun tremurând pe apa întunecată.

— Când aveai de gând să-i spui? îl întreba Cherry pe Boris. Trebuie să știe cum îl cheamă.

— Ei bine, acuma știe.

Străzi necunoscute, cotituri de neînțeles, distanțe anonime. Încetasem până și să citesc indicatoarele cu numele străzilor sau să încerc să-mi dau seama unde suntem. Din tot ce vedeam în jur, singurul punct de reper era luna, înălțată mult deasupra norilor, care, deși plină și strălucitoare,

părea cumva ciudat de instabilă, lipsită de gravitate, nu luna pură și imobilă a deșertului, ci mai mult un fel de decorațiune înșelătoare de petrecere, care ar fi putut să se spargă la semnul unui scamator sau să se ascundă treptat vederii, în întuneric.

9
.

Groene Poarden era pe o alee neumblată cu sens unic, lată abia cât să încapă o mașină. Toate magazinele din jur – farmacie, brutărie, vânzări de biciclete – erau închise și încuiate zdravăn, în afară de un restaurant indonezian în celălalt capăt al străduței. Shirley Temple ne lăsă chiar la intrare. Pe zidul de vizavi, graffiti: o față zâmbitoare și săgeți, „Atenție: radiații!”, un fulger ștampilat, cu cuvântul „Shazam” scris peste, litere picurând, ca în filmele de groază, „poartă-te frumos!”

M-am uitat înăuntru prin ușa de sticlă. Localul era lung și îngust, și – la prima vedere – gol. Pereți cu ceva verde; lampă de plafon din sticlă colorată; mese și scaune desperecheate, vopsite în culori de grădiniță de copii, și lumini palide, cu excepția tejghelei, lângă grătar, și a unei vitrine luminate care strălucea în fund. Plante de interior cu un aer bolnav; o fotografie alb-negru cu autograf a lui John și Yoko; panou pe perete din care atârnau pliante și broșuri despre întâlniri și cursuri de yoga și tot felul de variante holistice. Pe perete era o pictură a arcanei de tarot, iar în geam, un meniu subțirel, tipărit la calculator, includea o serie de mâncăruri sănătoase à la Everett: supă de morcovi, supă de urzici, piure de urzici, plăcintă cu linte și cu alune – nimic prea apetisant, dar care-mi amintiră că ultima masă adevărată, propriu-zisă, nu doar câteva îmbucături, o luasem în pat cu Kitsey.

Boris mă văzu uitându-mă la meniu.

— Și mie mi-e foame, spuse, pe un ton oarecum oficial. O să tragem o cină pe cinste pe urmă. La Blake. Douăzeci de minute.

— Tu nu intri?

— Nu încă. Stătea puțin într-o parte, încât să nu poată fi văzut prin ușile de sticlă, privind pe stradă în ambele părți. Shirley Temple se învârtea în jur. Nu mai sta aici să vorbești cu mine! Du-te cu Viktor și Gyuri!

Bărbatul care se înclină dinăuntru să se uite prin ușa de sticlă a cafenelei era un tip de vreo șaizeci de ani, costeliv, firav, aproape tremurător, cu o față ovală și îngustă, păr lung, mai jos de umeri, în șuvițe diferit colorate, și o șapcă de blugi luată direct din *Soul Train* 1973{437}. Stătu acolo cu inelul de chei în mână și se uită peste Viktor la mine și la Gyuri, parcă nesigur dacă să ne lase să intrăm. Ochii apropiați, sprâncenele cenușii stufoase și mustața căruntă îi dădeau înfățișarea unui schnauzer bătrân și bănuitor. Apăru apoi un alt tip, mult mai tânăr și mai solid, cu o jumătate de cap mai înalt chiar și decât Gyuri, malaysian sau indonezian, cu un tatuaj pe față, două diamante stupefiante în urechi și o creastă neagră în creștetul capului, care îl făcea să semene cu unul dintre harponierii din *Moby Dick* – presupunând că era vreunul care să poarte pantaloni de trening de catifea și bluză de baseball din satin de culoarea piersicii.

Junkerul mai în vârstă se apucă să telefoneze la mobil. Așteptă, privindu-ne în tot acest timp cu ochi furioși. Formă numărul încă o dată, se întoarse cu spatele și se îndepărtă în adâncul cafenelei, vorbind, ținându-și palma apăsată pe obraz și pe ureche asemenea unei gospodine isterice, în timp ce indonezianul rămăsese să se uite la noi în ușa de sticlă, încremenit într-o nemișcare nefirească. Urmă un schimb scurt de replici, apoi tipul mai în vârstă se întoarse și,

încruntat și aparent neconvins, vârî cheia în broască și începu s-o răsucească. De cum am intrat, se apucă să-i spună ceva gălăgios lui Viktor Cherry și să dea din mâini, în timp ce indonezianul se depărta câțiva pași și se rezema de perete cu mâinile încrucișate la piept, ascultând.

Ceva în neregulă, cu siguranță. Un sentiment de disconfort. Ce limbă foloseau oare? Română? Cehă? Habar n-aveam despre ce vorbeau, dar Viktor Cherry părea rece și enervat, în timp ce tipul cărunt devenea tot mai agitat – supărat? nu: irascibil, frustrat, persuasiv chiar, vocea i se pițigăia, aproape smiorcăită, și în tot acest timp indonezianul stătea cu ochii pe noi, nemișcat și tulburător ca o anacondă. Ne opriserăm cam la trei metri depărtare și, în ciuda lui Gyuri, care, cu valiza plină de bani, se lipea de mine, îmi luasem o față mai degrabă stânjenită, inexpresivă, și mă prefăceam că examinez semnele și sloganurile de pe pereți: Greenpeace, „zonă fără blănuri”, „veganii sunt bine-veniți!”, „local protejat de îngeri!” Cum eu însumi cumpărasem îndeajuns de multe droguri în situații suficient de periculoase (apartamente pline de gândaci din Harlemul spaniol, scări puțind a urină în blocurile de locuințe sociale St. Nicholas[438]), știam că nu e cazul să mă arăt interesat, întrucât, din experiența mea, tranzacțiile de acest tip erau majoritatea identice. Trebuia să te prefaci relaxat și neimplicat, să nu vorbești decât dacă era strict necesar, și atunci cu glas monoton, și, de îndată ce obțineai ceea ce voiai, să pleci.

— Protejat de îngeri pe dracu’! îmi șopti la ureche Boris, care se strecurase neauzit lângă mine.

N-am spus nimic. Chiar și după atâția ani, aveam tendința să ne șoptim unul altuia, cu capetele apropiate, ca la ora Sprisețkăi, ceea ce nu părea să fie tocmai gestul potrivit în situația dată.

— Suntem la timp, spuse Boris. Dar unul dintre tipii lor n-a venit. De aia babalâcul ăla se-agită atâta. Vor să-l aşteptăm până vine. E vina lor că au schimbat aşa des loc de întâlnire.

— Ce se petrece acolo?

— Lasă-l pe Vitea să se ocupe, spuse el, lovind cu piciorul un ghem uscat de păr de pe podea – vreun şoarece mort? m-am gândit, tresărind, dar apoi mi-am dat seama că era o jucărie smotocită de pisici, aşa cum – am observat – mai multe zăceau risipite prin cafenea, în apropierea unei tăvi înnegrite de urină şi pline de grămăjoare, pe jumătate ascunsă, cu tot cu rahaţii din ea, la baza unei mese pentru patru persoane.

Mă întrebam la ce ar fi putut sluji, în logistica serviciilor alimentare prestate în local, o tavă cu excremente de pisică plasată într-un loc unde clienţii aveau toate şansele să calce în ea (ca să nu mai vorbim de cât era de atrăgătoare, sănătoasă sau chiar şi numai legală), când mi-am dat seama că discuţia dintre Viktor şi tipul mai în vârstă se încheiase şi cei doi se întorseseră către mine şi Gyuri. Drogatul veni spre noi cu o expresie prudentă şi bănuitoare pe faţă, trecând rapid cu privirea de la mine la valiza din mâna lui Gyuri. Plin de solicitudine, Gyuri păşi înainte, o deschise, o puse jos cu o înclinare supusă din cap şi se depărtă pentru ca tipul s-o inspecteze.

El se holbă înăuntru, hipermetrop, şi încreţi din nas. Se uită în sus la Cherry cu o exclamaţie arţăgoasă, dar acesta rămase impasibil. Urmă un nou schimb de replici ininteligibil. Tipul părea nemulţumit. Apoi închise geanta, se ridică şi se uită la mine, cu ochii fugind în toate părţile.

— Farruco, am spus nervos, căci îmi uitasem numele mic şi speram că nu va fi nevoie să mi-l amintesc.

Cherry îmi aruncă o privire: „Hârtiile”.

— Da, imediat, am spus, am băgat mâna în buzunarul interior de sus al sacoului şi am

despăturit cecul și biletul de depozit cu un gest pe care-l voiam relaxat, verificându-le înainte să i le dau…

„František”. Dar, exact în clipa când întinsesem mâna – bang! ca atunci când o rafală bruscă de vânt năvălește în casă și trântește o ușă cu putere undeva unde nu te aștepți –, Viktor Cherry făcu repede câțiva pași în spatele tipului și-l izbi în cap cu patul pistolului atât de tare, încât șapca îi zbură cât colo, genunchii i se înmuiară, și bătrânul se prăbuși la pământ cu un geamăt. Indonezianul, rezemat încă greoi de perete, păru la fel de surprins ca mine: încremeni, și ochii ni se întâlniră o clipă în aceeași tresărire: „ce naiba…?”, aproape ca între prieteni, și nu mi-am dat seama de ce nu se depărta de perete până când n-am privit înapoi și am văzut cu groază că Boris și Gyuri îl țineau amândoi în cătare: Boris își sprijinea comod patul pistolului în căușul palmei stângi, iar Gyuri, cu singură mână și valiza cu bani, se dădea înapoi către ușă.

O străfulgerare, cineva ițindu-se pentru o secundă din bucătăria din spate: o tânără asiatică… nu, un băiat; piele palidă, ochi albi, înspăimântați, cuprinzând sala dintr-o privire, eșarfă cu model complicat, păr lung fluturând; dispăru imediat din vedere.

— E cineva în spate, am spus repede, uitându-mă în jur în toate direcțiile; încăperea se învârtea cu mine ca niște călușei, și inima îmi bătea atât de sălbatic, încât n-am reușit să rostesc cuvintele distinct, nu eram sigur dacă mă auzise cineva – Cherry, măcar, pentru că îl apucase pe junker de spatele jachetei de blugi și-l ridică, prinzându-l cu mâinile pe după gât, punându-i pistolul la tâmplă, țipând la el într-o limbă est-europeană și înghiontindu-l din urmă, în timp ce indonezianul se desprinse de perete, grațios și atent, și se uită la mine și la Boris un timp care mie mi se păru foarte lung.

— O să vă pară rău, muiștilor, zise el încet.

— Mâinile, mâinile! spuse Boris cordial. Să le văd!

— N-am armă.

— Tu ține-le la vedere oricum!

— În regulă, spuse indonezianul, la fel de amabil.

Mă privi din cap până-n picioare cu mâinile în aer – memorându-mi trăsăturile feței, mi-am dat seama cu un fior, stocându-mi imaginea în memorie –, apoi se uită la Boris.

— Știu cine ești, spuse el.

Sclipirea de acvariu a dozatorului de sucuri. Îmi auzeam aerul intrând și ieșind din piept. Din bucătărie răzbătură zăngăneli metalice, țipete tulburi.

— Jos, te rog! spuse Boris, făcând semn cu capul către podea.

Indonezianul se lăsă supus în genunchi și, foarte încet, se întinse cât era de lung. Dar nu părea speriat sau prea impresionat.

— Te cunosc, spuse din nou, cu voce ușor înăbușită.

O mișcare în colțul ochiului, ceva care țâșnise, atât de iute, încât am tresărit: o pisică, un diavol negru, o umbră vie, întuneric dispărând în întuneric.

— Și cine sunt?

— Borea din Antwerp, nu? Nu era adevărat că nu avea armă; până și eu i-o vedeam ieșind de la subsuoară. Borea polonezul. Borea vegetalu'. Amicul lui Horst.

— Și dacă sunt, ce? zise Boris prietenos.

Indonezianul tăcu. Boris, dându-și la o parte părul din ochi cu un zvâcnet al capului, scoase un sunet batjocoritor și păru că vrea să spună ceva sarcastic, dar în aceeași clipă Viktor Cherry ieși din spate, singur, trăgând din buzunar ceva care semăna cu o pereche de cătușe de plastic, și inima îmi sări din piept când i-am văzut sub braț un pachet de dimensiunile și grosimea necesare,

învelit în fetru alb și legat cu șnur. Lăsă un genunchi pe spinarea indonezianului și începu să-i lege cătușele la încheieturi.

— Ieși! îmi spuse Boris – și apoi din nou, pentru că mușchii mi se blocaseră și încremenisem pe loc, îmi dădu un ghiont: Du-te la mașină!

Am privit în jur cu o expresie goală – nu vedeam ușa, nu exista nicio ușă –, apoi am descoperit-o deodată, m-am repezit cu atâta grabă spre ea, încât am alunecat și aproape am căzut pe una dintre jucăriile pentru pisici și m-am năpustit afară spre Range Roverul care pufnea lângă bordură. Gyuri ținea de șase în față, pe stradă, în burnița ușoară care începuse să cadă, „Treci înăuntru!" îmi șuieră, strecurându-se pe bancheta din spate și făcându-mi semn să intru după el, chiar în clipa când Boris și Viktor Cherry țâșneau din restaurant și săreau și ei înăuntru, și am pornit imediat, dar nu în viteză, ci lent, fără niciun dramatism.

10.

În mașină, pe strada principală, toată lumea jubila, râdea, plesnea din palme, doar mie îmi bubuia inima atât de tare în piept, că abia puteam să respir.

— Ce s-a întâmplat? am spus răgușit, de mai multe ori, înecându-mă și uitându-mă de la unul la altul, deși ei continuau să mă ignore, trăncănind într-un amestec exploziv de rusă și ucraineană, toți patru, inclusiv Shirley Temple: *Angliiski*!

Boris se întoarse spre mine, ștergându-se la ochi, și mă luă pe după gât:

— Am schimbat planul, spuse el. A fost pe moment, improvizat. Nici nu se putea mai bine.

Tipul al treilea n-a venit.

— I-am prins în ofsaid.

— Pe picior greșit.

— Cu pantalonii în vine pe budă!

— Ai spus – trebuia să deschid gura larg ca să pot pronunța cuvintele – ai spus fără arme.

— Ei bine, n-am rănit pe nimeni, nu? Ce importanță mai are?

— De ce n-am plătit pur și simplu?

— Pentru că am avut noroc! Ridică mâinile într-un gest de disperare. Șansă o dată în viață! Ocazie! Ce puteau să facă? Erau doi, noi eram patru. Dacă ar fi avut minte, nu ne-ar fi lăsat să intrăm. Și, da, știu, numai patruj' de mii, dar de ce trebuie să le plătesc ceva dacă nu e nevoie? Pentru că mi-au furat ce era al meu? Boris chicoti. Ai văzut ce față a făcut? Babalâcul? Când i-a ars Cherry una-n ceafă?

— Știi de ce se plângea boul ăla bătrân? spuse Viktor, întorcându-se spre mine jubilând. Voia euro! „Cum, dolari?" imită el vaietul celuilalt. „Mi-ai adus dolari?"

— Pun pariu că ar vrea el și dolarii ăia acuma!

— Pun pariu că ar vrea să fi tăcut naibii din gură!

— Mi-ar plăcea să ascult când o să vorbească la telefon cu Sascha.

— Aș vrea să știu cum îl cheamă pe tipul care le-a făcut figura. Îi dau de băut.

— Unde-o fi?

— Probabil acasă, în duș.

— Își învață versetele din Biblie.

— Se uită la *Poveste de Crăciun* la televizor.

— A încurcat cafenelele.

— Și… Mușchii gâtului mi se contractaseră atât de tare, că trebuia să înghit ca să vorbesc. Și puștiul ăla?

— A?

Ploua, o burniță ușoară care stropea parbrizul. Străzile erau negre și lucioase.

— Ce pușți?

— Un băiat. O fată. În bucătărie. Nu știu ce era.

— Ce? Cherry se întoarse – încă răsuflând greu de emoția victoriei. N-am văzut pe nimeni.

— Nici eu.

— Ba eu am văzut.

— Cum arăta?

— Tânăr. Vedeam încă instantaneul feței copilărești, fantomatice, cu buzele întredeschise. Haină albă. Părea japonez.

— Serios? spuse Boris cu o voce curioasă. Poți să-ți dai seama după moacă de unde sunt? Japonia, China, Vietnam?

— N-am văzut bine. Asiatic, oricum.

— El sau ea?

— Cred că la bucătărie lucrează numai fete, spuse Gyuri. Fac mâncare de-aia ecologică. Orez brun și alte chestii.

— Dar…

Acum chiar nu mai știam.

— Oricum – Cherry își trecu o mână peste părul tuns periuță –, mă bucur c-a fugit, cine-o fi fost, pentru că știi ce am mai găsit în spate? Un Mossberg 500[439] cu țeava retezată.

Râsete și fluierături.

— Futu-i!

— Unde era? Grozdan n-a…?

— Nu. Într-un… – gest indicând o bandulieră – … nu știu cum îi spune. Atârna sub masă, într-un fel de cârpă. Am avut noroc că l-am văzut când eram pe podea. Nuș' cum am ridicat privirea, și era exact deasupra.

— Nu l-ai lăsat acolo, nu?

— Nu! L-aș fi luat, doar că era prea mare, și aveam mâinile pline. L-am desfăcut, am scos percutorul și l-am aruncat pe alee. Plus… – scoase din buzunar un pistol argintiu cu țeavă foarte scurtă, pe care i-l dădu lui Boris – … ăsta!

Boris îl ridică în lumină și se uită la el.

— Are cadru frumos, bun să porți ascuns. Boșorogul avea toc la gleznă în blugii ăia evazați. Dar, ghinion, n-a fost destul de rapid.

— Cătușe de plastic, îmi spuse Gyuri, înclinând capul puțin într-o parte. Vitea gândește întotdeauna înainte.

— Ei – Cherry își șterse sudoarea de pe fruntea lată –, sunt ușoare și subțiri de cărat, și de multe ori m-au scăpat să nu folosesc arma. Nu-mi place să rănesc pe nimeni dacă nu e nevoie.

Oraș medieval: străzi întortocheate, poduri îmbrăcate în luminițe și canale lucioase, împestrițate de ploaie, topindu-se în burniță. O puzderie de prăvălii anonime, aranjamente clipind în vitrine, lenjerie și portjartiere, ustensile de bucătărie aliniate ca niște instrumente chirurgicale, peste tot cuvinte străine, *Snel bestellen, Retro-stijl, Showgirl-sexboetiek.*

— Ușa din spate dădea spre alee, spuse Cherry, punându-și geaca pe el, cu mâini ușor tremurătoare și fața, mai ales nasul, de un roșu flagrant, emoționat, de rac fiert, și trăgând un gât dintr-o sticlă cu votcă pe care Shirley T. O scosese de sub scaunul din față. Cred că au lăsat-o deschisă pentru al treilea, ca să intre prin spate. Am închis-o și am încuiat-o, adică l-am pus pe Grozdan să închidă și să încuie, cu pistol la cap, se smiorcăia și plângea ca un bebe…

— Mossbergul ăla, îmi spuse Boris, luând sticla trimisă din față. Urâtă jucărie! Și, când e retezată, împrăștie alice ca vulcan. Ținteși în colțul cel mai gol, și tot nimerești jumate de lume din cameră.

— Tare șmecherie, nu? spuse Viktor Cherry filosofic. Să spui că al treilea n-a venit. „Așteptați cinci minute, vă rog!” „Scuze, o încurcătură!” „Ajunge imediat.”

Și în timpul ăsta tipul e în spate, cu pușca în mână. Doamne ferește, bine că nu s-au gândit…!

— Poate s-au gândit. Altfel de ce să țină pușca aia în spate?

— Cred că am scăpat la mustață, asta cred…

— A fost mașină care a tras în față, ne-a speriat pe mine și Shirley, spuse Gyuri, când voi erați acolo, doi tipi, am crezut că gata, suntem în rahat, dar erau doi poponari, francezi, căutau restaurant…

— … noroc că nu era nimeni în spate, slavă Domnului, l-am pus pe Grozdan să se lungească la podea și l-am prins de calorifer, spunea Cherry. Ah, dar…! ridică pachetul învelit în fetru. Mai întâi, asta pentru tine.

I-l dădu peste spătarul scaunului lui Gyuri, care – delicat, cu vârful degetelor, ca și cum ar fi fost o tavă pe care risca s-o răstoarne – mi-l trecu mie. Boris, înghițind o dușcă de votcă și ștergându-se la gură cu dosul palmei, îmi dădu ușor peste braț cu sticla, fredonând *We wish you a merry Christmas, we wish you a merry Christmas.*

Țineam pachetul pe genunchi. Mi-am trecut mâna peste margini. Fetrul era atât de subțire, încât am simțit imediat că dedesubt era ce trebuia, că textura și greutatea erau perfecte.

— Dă-i drumul, spuse Boris, dând din cap, desfă, vezi să nu fie tot manualul de civică! Unde era? îl întrebă pe Cherry, în timp ce eu încercam să desfac șnurul.

— O cămăruță murdară pentru mături. Într-o valiză de plastic nenorocită. Grozdan m-a dus direct. Credeam c-o să facă pe nebunul, dar i-am pus țeava la tâmplă și i-a fost de ajuns. N-are rost să dai în primire când te așteaptă bunătate de praf acasă.

— Potter, spuse Boris, încercând să-mi atragă atenția; și apoi din nou: Potter!

— Da?

Ridică valiza.

— Astea patruzeci de miare merg la Gyuri și la Shirley T. Să aibă și ei câștig. Pentru serviciile făcute. Fiindcă datorită lor n-am plătit *niciun cent* la Sascha pentru favoarea că ți-a furat lucrul tău.

Iar tu, Vitea – se întinse peste spătar să-i strângă mâna acum suntem mai mult decât chit. Rămân dator.

— Nu, n-o să-mi plătesc niciodată datoria față de tine, Borea.

— Las-o baltă! N-a fost nimic.

— Nimic? *Nimic*? Nu-i adevărat, Borea, în seara asta sunt viu datorită ție, și în fiecare seară de-acum încolo…

Viktor spuse apoi o poveste interesantă – dacă aș fi avut urechi s-o ascult –, cineva îl denunțase ca autor al unei infracțiuni nenumite, dar aparent foarte grave, pe care el n-o comisese, n-avea nicio legătură cu ea, absolut nevinovat, tipul ciripise ca să primească o pedeapsă mai mică, și, dacă Cherry nu era dispus să ciripească și el, la rândul lui, despre mai-marii săi („lucru nerecomandabil dacă voiam să scap cu zile"), risca o condamnare la zece ani, iar Boris îl salvase atunci pentru că dăduse de urma porcului de câine, în Antwerp, ieșit pe cauțiune, și povestea despre cum făcuse asta era foarte emoționantă și entuziastă, lui Cherry i se umeziră ochii și începu să se smârcâie, și mai erau și altele, ceva cu o incendiere, cu vărsare de sânge și cu un ferăstrău electric, dar la momentul respectiv deja nu mai auzeam nimic, pentru că reușisem să desfac șnurul, și luminile de pe stradă și reflexiile apoase ale ploii se rostogoleau pe suprafața tabloului meu, a sticletelui meu, care – am știut fără nicio îndoială, indiscutabil, înainte încă să-l întorc să mă uit pe dos – era autentic.

— Vezi? spuse Boris, întrerupându-l pe Vitea chiar în mijlocul poveștii. Arată bine, nu, *zolotaia ptița*[440] ta? Ți-am spus că am avut grijă de ea, nu?

Sceptic, am trasat cu vârful degetului marginile scândurii, ca Toma Necredinciosul palma lui Hristos. După cum știa orice anticar de mobilă – și Sfântul Toma, de altfel –, era mai greu să înșeli simțul tactil decât simțul văzului, și, chiar și după

atâția ani, mâinile mele își aminteau atât de bine pânza, încât degetele căutară imediat, la marginea de jos, urmele cuielor, găurile mărunte în care (cândva, demult – cel puțin așa se spunea) tabloul fusese prins ca firmă a unei taverne sau poate ca parte a unui dulap pictat – nimeni nu știa.

— Mai trăiește? întrebă Viktor Cherry.

— Cred că da. Boris îmi înfipse un cot în coaste. Zi ceva!

Dar nu puteam. Era tabloul adevărat; știam, chiar și pe întuneric. Dâra de vopsea galbenă în relief de pe aripă și penele conturate cu capătul de lemn al pensulei. O așchie minusculă desprinsă din colțul din stânga sus, mai puțin de doi milimetri lățime, dar, în rest, perfect. Era altfel, și totuși nu era. Și, în timp ce lumina trecea peste el în dungi, am avut senzația bolnăvicioasă că viața mea era, în schimb, o explozie trecătoare de energie lipsită de orice structură, o efervescență strict biologică aleatorie, ca stâlpii de iluminat care treceau în goană pe lângă noi.

— Ah, foarte frumos! spuse Gyuri cordial, aplecându-se să se uite, în dreapta mea. Foarte pur! Ca o floare sălbatică. Înțelegi ce vreau să spun? continuă el, înghiontindu-mă, pentru că eu nu reacționam. Floare simplă, în mijlocul câmpului? făcu un gest de „ia uite! minunat!” Știi la ce mă refer? întrebă, înghiontindu-mă din nou, doar că eu eram prea răvășit ca să-i răspund.

În timpul acesta Boris îi murmura lui Vitea ceva jumătate în engleză, jumătate în rusă despre *ptița,* dar și despre altceva pe care nu-l înțelegeam prea bine, ceva despre mamă și copil, o dragoste sublimă.

— Mai bine îi sunai pe caraliii de la opere de artă, nu? spuse el, apucându-mă cu brațul pe după umăr și înclinându-și capul înspre mine, exact ca în adolescență.

— Putem să-i sunăm și acum, spuse Gyuri cu un hohot de râs, împungându-mă în celălalt braț.

— Corect, Potter! Să-i sunăm? Nu! Cred că nu-i idee așa bună, până la urmă, nu? i se adresă el, peste capul meu, lui Gyuri, ridicând din sprânceană.

11.

Când ne-am întors în parcare și am ieșit din mașină, toată lumea era încă fericită, râdea și relua în diferite limbi secvențe din cele întâmplate – toată lumea mai puțin eu, care stăteam gol pe dinăuntru și încă reverberând de șoc, încă hăituit din întuneric de scenele rapide și mișcările bruște din local, prea uluit ca să pot scoate o vorbă.

— Uitați-vă la el! spuse Boris, întrerupându-se din povestire și dându-mi un pumn în braț. Parcă și-a luat cea mai bună muie din viața lui.

Râseră toți, inclusiv Shirley Temple, lumea întreagă era un hohot care ricoșa metalic și fractal în pereții acoperiți cu faianță, un delir fantasmagoric, senzația că lumea crește și se umflă ca un balon fabulos, plutind și înălțându-se către stele, și am râs și eu, m-am trezit râzând, fără să știu prea bine de ce, pentru că, altfel, eram încă atât de zguduit, încât tremuram din tot corpul.

Boris își aprinse o țigară. Avea chipul verzui în lumina subterană.

— împachetează obiectul! spuse el afabil, făcând semn cu capul către tablou. Îl ducem să-l lăsăm în seiful hotelului și pe urmă mergem să dai o muie adevărată.

Gyuri se încruntă.

— Credeam că mergem mai întâi să mâncăm.

— Ai dreptate. Mi-e foame rău. Mai întâi cină, apoi distracție.

— La Blake? zise Cherry, deschizând ușa din dreapta a Range Roverului. Într-o oră?

— Sună bine.

— Nu pot să sufăr să merg așa, spuse Cherry, trăgând de gulerul cămășii, care era transparent și i se lipise de piele de transpirație. Dar zău că mi-ar face bine un coniac! Din ăla de o sută de dolari. În clipa asta l-aș da pe gât! Shirley, Gyuri – apoi adăugă ceva în ucraineană.

— Zice – îmi explică Boris, printre râsetele care urmară – le zice lui Shirley și Gyuri că le face el cinste în seara asta. Cu…

Gyuri ridică triumfător valiza.

Apoi – o pauză. Gyuri păru tulburat. Îi spuse ceva lui Shirley Temple, și Shirley, râzând, cu gropițe rozalii adânci în obraji, se apără cu mâinile de el, de geanta pe care Gyuri voia să i-o dea, și își dădu ochii peste cap când Gyuri i-o întinse din nou.

— *Ne seiceas,* spuse Viktor Cherry agasat. Nu acum. Împărțiți mai târziu!

— Te rog, spuse Gyuri, întinzând încă o dată valiza spre Shirley.

— Ei, haide! Împărțiți mai târziu, altfel stăm aici toată noaptea!

— *Ia hociu, ștobî Sirli prineal eto,* spuse Gyuri, atât de simplu și de răspicat, încât până și eu, cu rusa mea de baltă, l-am înțeles. „Vreau ca Shirley să ia geanta”.

— Nici vorbă! spuse Shirley în engleză și, neputându-se abține, îmi aruncă o privire cu coada ochiului, ca să se asigure că-l auzisem, ca un elev fericit că știe răspunsul la școală.

— Haideți! Cu mâinile în șolduri, Boris se uită într-o parte, în semn de exasperare. Mai contează cine duce în mașină? Vrea unul să plece cu ea? Nu. Suntem toți prieteni. Ce vreți să faceți? continuă el, pentru că nimeni nu se clintea din loc. Lăsați pe jos, să găsească Dima? Unul din voi să hotărască, vă rog!

Urmă o tăcere lungă. Shirley, cu brațele încrucișate la piept, clătină din cap ferm la insistențele repetate ale lui Gyuri și apoi, cu o expresie îngrijorată, îi puse lui Boris o întrebare.

— Da, da, eu sunt de acord, spuse Boris nerăbdător. Dați-i drumul! îi spuse el lui Gyuri. Mergeți voi trei împreună.

— Ești sigur?

— Absolut sigur. Ați muncit destul în noaptea asta.

— Vă descurcați?

— Nu, spuse Boris, o să mergem pe jos! Bineînțeles, bineînțeles, spuse el, acoperind obiecțiile lui Gyuri, ne descurcăm, du-te!

Și am râs toți în timp ce Vitea, Shirley și Gyuri ne făcură cu mâna (*Davai*![441]), se suiră în Range Rover și plecară, urcând pe rampă și ieșind din nou pe Overtoom.

12.

— Ah, ce seară! spuse Boris, scărpinându-se pe burtă. Mor de foame! Hai să plecăm! Deși… se uită înapoi, încrețind fruntea, la Range Roverul care se depărta. O să fie bine. Facem mică plimbare. Blake nu departe de hotelul tău. Și tu, îmi spuse el, dând din cap, nu ai grijă! Leagă tabloul la loc! Nu-l duce doar în pachet, fără sfoară.

— Bine, am spus, ai dreptate, și am ocolit mașina până în față, l-am pus pe capotă și am scotocit în buzunar după șnurul cu care fusese legat.

— Pot să mă uit? întrebă Boris, venind în spatele meu.

Am dat fetrul la o parte, și amândoi am stat câteva clipe stingheriți unul lângă altul, ca doi nobili flamanzi admirând, sfioși, o pictură a Nașterii Domnului.

— Mare bătaie de cap, spuse Boris, aprinzându-și o țigară și suflând fumul într-un șuvoi departe de tablou. Dar merită, nu?

— Da, am spus.

Vorbeam în glumă, dar cu voce scăzută, ca niște pușți jenați în biserică.

— L-am ținut mai mult ca toată lumea, spuse Boris. Dacă numeri zilele. Și apoi, pe alt ton: Nu uita, dacă vrei, pot oricând să aranjez ceva pentru bani. O singură afacere și poți să scapi de el.

Dar n-am făcut decât să clatin din cap. N-aș fi putut să exprim prin vorbe ce simțeam, deși era un sentiment profund și elementar pe care îl împărțisem cu Welty în muzeu, cu mulți ani în urmă.

— Glumeam. Adică, într-un fel. Dar nu, serios, spuse el, frecându-și încheieturile degetelor de mâneca mea, e al tău. Faci ce vrei cu el. Ține o vreme și uită-te la el, și pe urmă poți să dai înapoi la muzeu.

Am rămas tăcut. Mă întrebam deja cum aveam să-l scot din țară.

— Haide, împachetează-l! Trebuie să plecăm de aici. Te uiți la el mai târziu, dacă vrei. Ah, dă-l încoace, spuse, apucând șnurul din mâinile mele neîndemânatice; încă mă străduiam să-i găsesc capătul – lasă-mă pe mine, altfel o să stăm aici toată noaptea!

13.

Tabloul era împachetat și legat, Boris îl luase sub braț, ocolise mașina, trăgând pentru ultima oară din țigară, ca să ajungă la ușa din dreptul șoferului și se pregătea să intre, când, în spatele nostru, o voce prietenoasă cu accent american spuse:

— Crăciun fericit!

M-am întors. Erau trei, doi inși de vârstă mijlocie, care înaintau cu pas leneș, vag amuzat, ca și cum ar fi venit să ne facă o favoare – lui Boris i se adresaseră, nu mie, păreau bucuroși să-l vadă –, și, puțin în fața lor, mergând cu pași mici și repezi, băiatul asiatic. Haina albă nu era nici pe departe vreun halat de bucătărie, ci o chestie asimetrică din lână albă, groasă de vreo doi-trei centimetri; iar el dârdâia, cu buzele vinețiii de spaimă. Era neînarmat, sau părea să fie, ceea ce era bine, pentru că la ceilalți – niște indivizi masivi, cu un aer foarte pragmatic – am observat în primul rând sclipirea metalică albăstruie a pistoalelor în lumina murdară a lămpilor fluorescente. N-am priceput nici măcar atunci – vocea aceea amicală mă înșelase; credeam că-l prinseseră pe băiat și ni-l aduceau – până când m-am uitat la Boris și l-am văzut că înțepenise, alb ca varul.

— Îmi pare rău că trebuie să-ți fac asta, îi spuse americanul lui Boris, deși nu părea să-i pară rău, mai degrabă suna satisfăcut.

Era spătos și avea un aer plictisit, o haină gri moale la atingere, și, în ciuda vârstei lui, avea în el ceva capricios și angelic, ceva prea copt, mâini albe moi și o amabilitate de manager prea moale.

Boris, cu țigara în gură, rămăsese interzis.

— Martin.

— Da, salut! spuse Martin afabil, în timp ce celălalt tip, un blond cenușiu într-un pardesiu de croială militară, cu trăsături aspre, parcă luate din folclorul scandinav, se apropie liniștit de Boris și, pipăindu-l la brâu, îi scoase arma și i-o pasă lui Martin.

Nedumerit, m-am uitat la băiatul cu haină albă, dar arăta ca și cum l-ar fi lovit cineva cu ciocanul în cap, părea la fel de puțin amuzat sau lămurit ca mine.

— Știu că e nașpa pentru voi, dar… Serios. Vocea scăzută făcea un contrast înspăimântător cu ochii de năpârcă. Și pentru mine e nașpa. Eu și Frits eram la Pim acasă, nu ne așteptam să trebuiască să ieșim în seara asta. Urâtă vreme, a? Unde e zăpada aia de Crăciun?

— Ce faci aici? spuse Boris, care, în ciuda aerului extrem de calm, era speriat cum nu-l văzusem niciodată.

— Tu ce crezi că fac? Martin ridică jucăuș din umeri. Sunt la fel de mirat ca tine, dacă vrei să știi. N-aș fi crezut niciodată că Sascha o să aibă tupeul să-i ceară ajutorul lui Horst. Dar… în fine, după ce a făcut-o de căcat în halul ăsta, la cine dracu' să apeleze? Hai, dă-l încoace! spuse, făcând un semn prietenos cu pistolul, și, cu o tresărire de groază, mi-am dat seama că îndreptase pistolul spre Boris și acum gesticula cu el către pachetul înfășurat în fetru din mâinile lui. Hai, dă-l încoa!

— *Nu,* spuse Boris tăios, scuturându-și părul din ochi.

Martin clipi din ochi, cu un fel de umor bizar, nedumerit.

— Ce-ai spus?

— Nu.

— Ce? râse Martin. Nu? Te ții de glume?

— Boris! Dă-le tabloul! am spus bâlbâindu-mă, împietrit de oroare, văzând cum Frits își pune pistolul la tâmpla lui Boris, îl apucă de păr și-l smucește pe spate atât de violent, încât Boris gemu.

— Știu, spuse Martin amabil, aruncându-mi o căutătură colegială, ca și cum ar fi spus: „Rușii ăștia sunt dilii de tot, nu?" Haide! i se adresă apoi lui Boris. Dă-l încoace!

Boris gemu din nou, căci tipul îl smucise încă o dată, și, din partea cealaltă a mașinii, îmi aruncă o privire inconfundabilă, pe care am înțeles-o limpede ca și cum ar fi rostit cuvintele cu voce tare, o expresie imperioasă și foarte particulară a ochilor de pe vremea când șterpeleam prin magazine: „șterge-o, Potter, fugi!”

— Boris, am spus după câteva clipe, căci nu-mi venea să cred, te rog, dă-le tabloul!

Dar Boris nu făcu decât să geamă iarăși, disperat, căci Frits îi împinse pistolul și mai adânc sub bărbie și Martin făcu un pas în față ca să-i ia tabloul.

— Excelent! Mulțumesc foarte mult, spuse el pe un ton amuzat, vârându-și arma sub braț și încercând să desfacă șnurul, pe care Boris îl legase într-un mic nod încăpățânat. Bravo! Degetele nu i se coordonau prea bine și, de aproape, când se întinsese să ia pânza, văzusem de ce: era vărzuit în ultimul hal. Oricum, spuse Martin, privind înapoia sa, ca și cum s-ar fi adresat și unor prieteni absenți, apoi întorcând capul la loc și ridicând din nou amuzat din umeri – scuze. Du-i acolo, Frits, spuse el, încă ocupat cu pachetul, făcând semn cu capul către colțul umbrit, ca o cavernă, al parcării, mai întunecat decât restul, și, când Frits se întoarse într-o parte ca să-mi facă semn cu pistolul – „haide, haide, și tu!” – mi-am dat seama, cu un fior care mi-a înghețat sângele în vine, de ceea ce Boris știuse că avea să se întâmple din momentul când îi văzuse pe cei trei: de ce voise să fug sau cel puțin să încerc.

În fracțiunea de secundă cât Frits se întoarse să-mi facă semn cu pistolul, toți am fost neatenți la Boris, a cărui țigară zbură într-o explozie de scântei. Frits răcni și se plesni pe obraz, apoi se dădu înapoi trăgându-se de guler, unde chiștocul i se lipise de gât. În aceeași clipă, Martin – atent la tablou, exact vizavi de mine – ridică privirea, și mă uitam încă la el cu ochii goi peste capota

mașinii, când am auzit, în dreapta mea, trei împușcături rapide, care ne-au făcut pe amândoi să ne întoarcem instantaneu într-o parte. După al patrulea pocnet (crispat, cu ochii închiși), un jet cald de sânge plesni capota cu un sunet surd și mă lovi în față, și, când am deschis ochii, asiaticul se dădea în spate, îngrozit, și mâna îi cobora în față, pe corp, lăsând o dâră de sânge ca pe șorțul unui măcelar, iar eu priveam inscripția luminoasă Beetaalautomaat op acolo unde fusese capul lui Boris; de sub mașină picura sânge, iar Boris era pe jos sprijinit în coate, mișcând din picioare, încerca să se ridice de pe podea, nu-mi puteam da seama dacă era sau nu rănit și probabil am fugit pe partea cealaltă a mașinii fără să mă gândesc, pentru că în clipa următoare m-am trezit că eram acolo, încercam să-l ridic, sânge peste tot, Frits era terminat, căzut peste mașină cu o gaură cât o minge de baseball în tâmplă, și tocmai îi observasem pistolul zăcând pe jos, când l-am auzit pe Boris scoțând o exclamație ascuțită, și iată-l pe Martin, cu ochii sticloși și sânge pe mânecă, strângându-și brațul cu mâna și bâjbâind să-și ridice pistolul.

Se întâmplase deja încă înainte să se întâmple, ca atunci când discul sare și te azvârle câteva secvențe înainte, pentru că nu-mi amintesc absolut deloc să fi ridicat pistolul de pe podea, numai un zvâcnet atât de puternic încât mâna îmi zbură în aer, n-am auzit de fapt pocnetul până când n-am simțit zvâcnetul, până când cartușul n-a sărit înapoi și m-a lovit în față, și am tras din nou, cu ochii mijiți împotriva pocnetului, brațul îmi tresărea la fiecare foc de armă, apăsam cocoșul cu greutate, avea ceva rigid, se împotrivea, ca și cum aș fi tras un zăvor prea greu, geamurile mașinii pocniră, și Martin ridică o mână, o explozie de sticlă securizată și bucăți de ciment sărind dintr-un stâlp, îl nimerisem pe Martin într-un umăr, stofa cenușie și netedă era îmbibată de sânge și neagră,

o pată neagră care se întindea, miros de pulbere și un ecou asurzitor care mă împinse așa de adânc înăuntrul capului, încât n-a fost atât un sunet propriu-zis care îmi izbise timpanele, cât un perete care mi se prăbuși asurzitor în minte, izbindu-mă înapoi de o beznă interioară densă din copilărie, și ochii de viperă ai lui Martin îi întâlniră pe ai mei, se aplecase înainte, cu arma proptită pe acoperișul mașinii, când am tras din nou și l-am nimerit deasupra ochiului, o explozie roșie care mă făcu să mă înfior, și apoi, undeva în spatele meu, am auzit zgomotul unor pași care alergau plescăind pe podeaua de ciment – băiatul, haina albă depărtându-se în fugă către rampă, cu tabloul sub braț, gonea în sus către stradă, ecoul reverbera între pereții tapetați cu faianță și aproape că am tras după el, dar cumva era cu totul alt moment, mă întorsesem cu spatele la mașină, mă îndoisem de mijloc, eram cu mâinile pe genunchi, pistolul era pe jos, habar n-aveam când îl lăsasem din mână, deși auzeam sunetul, zăngănea pe podea, zăngănea întruna, auzeam încă ecoul și-mi simțeam brațul vibrând încă de zvâcnetul armei, vărsăm, aplecat, și sângele lui Frits mi se prelingea și mi se împrăștia pe limbă.

Din întuneric, sunet de tălpi alergând, și din nou n-am văzut, nu mă puteam mișca, totul era negru pe margini, și cădeam, deși totuși nu, pentru că eram așezat pe o porțiune joasă a peretelui placat cu faianță, cu capul între genunchi, uitându-mă în jos la scuipatul roșu limpede, sau poate era vomă, pe cimentul lucios, epoxidic, dintre pantofi, și Boris, era și Boris acolo, abia trăgându-și răsuflarea, însângerat, venind în fugă de afară, vocea lui se auzea de la o mie de kilometri depărtare, Potter, ești bine? A fugit, n-am putut să-l prind, a dispărut.

Mi-am șters fața cu o mână și m-am uitat la palma mânjită cu roșu. Boris îmi vorbea încă înflăcărat, dar, cu toate că mă scutura de umăr,

erau numai mișcări ale gurii și sunete fără sens printr-un geam antifonic. Fumul care ieșea din pistol era, în mod straniu, același miros înviorător de amoniac al furtunilor de vară din Manhattan și al pavajului ud de pe străzi. Buline roșii stacojii pe ușa unui Mini Cooper bleu-deschis. Crescând, apropiindu-se tiptil de sub mașina lui Boris, o băltoacă lucioasă, satinată, lată de un metru, se întindea treptat ca o amibă, și m-am întrebat cât avea să mai dureze până să-mi atingă pantoful și ce aveam să fac atunci.

Tare, dar fără ciudă, Boris îmi trase un pumn în tâmplă: impersonal, lipsit de orice patimă, ca și cum ar fi făcut mișcări de resuscitare.

— Haide, spuse. Ochelarii tăi, îmi arătă cu un gest din cap.

Mânjiți de sânge, dar altfel intacți, zăceau pe jos la picioare. Nu-mi aminteam când îmi căzuseră.

Boris îi ridică el însuși, îi șterse cu mâneca și mi-i dădu.

— Haide, spuse, apucându-mă de braț și ridicându-mă. Avea o voce egală și liniștitoare, deși era stropit cu sânge și îi simțeam mâinile tremurând. S-a terminat. Ne-ai salvat. Împușcăturile îmi stârniseră acufena ca un roi de lăcuste bâzâindu-mi în urechi. Ai făcut bine. Acum, haide, vino aici! Grăbește-te!

Mă conduse în spatele biroului cu pereți de sticlă, care era încuiat și întunecos. Haina mea din păr de cămilă era pătată de sânge, și Boris mi-o scoase ca un garderobier, mi-o întoarse pe dos și o atârnă pe un stâlp de ciment.

— Va trebui să scapi de ea, spuse el, străbătut de un fior violent. Și de cămașă. Nu acum – mai târziu. Acum – deschise o ușă, înghesuindu-se în spatele meu, apăsând pe un întrerupător – vino încoace!

O toaletă jilavă și rece, mirosind a dezinfectant de toaletă și a urină. Nicio chiuvetă, doar un robinet de apă și o scurgere pe jos.

— Repede, repede! spuse Boris, rotind robinetul la maximum. Nu trebuie să te cureți perfect. Numai… îâân! se strâmbă el băgând capul sub șuvoiul apei, dându-și pe față, frecându-se pe obraji cu dosul palmei…

— Mâna, m-am trezit spunând.

O ținea strâmb.

— Da, da – împroșca apă rece în toate părțile, scoase capul de sub șuvoi ca să respire – m-a atins, nu rău, numai zgârietură, ah, fir-ar – scuipă și stropi – ar fi trebuit să te ascult. Ai încercat să ne spui! Boris, ai spus, era cineva în spate! În bucătărie! Dar te-am ascultat? Am dat atenție? Nu. Jigodia aia mică, chinezoiul ăla, era prietenul lui Sascha! Woo, Goo, nu mai știu cum îl cheamă. Aah – își vârî din nou capul sub robinet, bolborosind o clipă când apa îi șiroi pe față – bleah! Ne-ai salvat, Potter, am crezut că suntem morți…

Îndreptându-se de spate, își frecă fața în mâini, roșie, picurând de apă.

— Bun, zise, ștergându-se la ochi, scuturând apa în lături, apoi aducându-mă pe mine lângă robinet, acum, tu. Bagă capul – da, e rece! Mă împinse dedesubt, căci mă crispasem. Scuze! Știu! Hai, mâinile, fața…

Apa era ca gheața, mă înecam, îmi intra în nas, nu simțisem niciodată ceva atât de rece, dar mă făcu să-mi revin puțin.

— Repede, repede! spuse Boris, ridicându-mă. Costumul e negru, nu se vede. N-avem ce face cu cămașa, uite aici, pe guler, dă-mi voie! Fularul e în mașină, nu? Poți să ți-l răsucești la gât? Nu, nu, las-o baltă! Tremuram, îmi puneam haina, dinții îmi clănțăneau de frig, tot bustul îmi era leoarcă, hai, pune-o, ai să înghețI, las-o doar pe dos, cu căptușeala afară!

— Mâna ta.

Deși avea paltonul închis la culoare, iar lumina era slabă, i-am văzut urma arsă de pe partea de sus

a brațului, stofa neagră lipicioasă de sânge.

— Nu contează. Nu e nimic. Dumnezeule mare, Potter! O porni înapoi spre mașină, aproape în fugă, în timp ce eu mă chinuiam să țin pasul, alarmat la gândul că aș fi putut să-l pierd, să rămân acolo. Martin! Nenorocitul ăla e diabetic în ultimul hal, de multă vreme tot speram să moară. Boșorogule, îți sunt și ție dator! spuse el, vârând pistolul cu țeavă scurtă în buzunar, apoi scoțând, din buzunarul de la piept al costumului, o punguță cu praf alb pe care o deschise și o răsturnă pe jos.

— Așa, spuse, scuturând palmele și făcând un pas înapoi; era alb ca varul, avea pupilele fixe și, chiar și când ridică ochii spre mine, păru să nu mă vadă. Numai după asta o să se uite. Martin trebuie să aibă și el, era rupt, n-ai observat? De-aia era așa de încet – și Frits la fel. Nu se așteptau să-i sune – să iasă la muncă în seara asta. Doamne – închise ochii strâns – știu c-am avut noroc! Nădușit, palid ca un mort, își șterse fruntea. Martin mă cunoaște, știe ce arme port, nu se aștepta să mai am un pistol, iar tu… la tine nu s-au gândit deloc. Treci în mașină! spuse. Nu, nu… mă prinse de braț; îl urmasem pe partea șoferului ca un somnambul – nu acolo, e un dezastru. Ah – se opri, înghețat, și o clipă cât o veșnicie trecu în lumina verzuie pâlpâitoare până când se aplecă să bâjbâie după propria lui armă pe podea, pe care o șterse cu o cârpă din buzunar și, ținând-o atent, între faldurile cârpei, o scăpă pe jos.

— Eh, spuse, încercând să-și tragă respirația. Asta o să-i deruteze. O să încerce ani de zile să afle al cui era. Se opri, ținându-și brațul rănit cu o mână, și mă privi din cap până-n picioare: Poți să conduci?

N-am fost în stare să răspund. Amețit, stins, tremurând. După excitația și apoi încremenirea momentului, inima începuse să-mi bată tare, violent, dureros, ca un pumn lovind în mijlocul pieptului.

Rapid, Boris clătină din cap, țâțâind.

— Pe partea cealaltă, spuse, când, mișcându-mă condus de propriile picioare, l-am urmat din nou. Nu, nu, mă duse el înapoi, deschizând ușa din dreapta față și împingându-mă ușor.

Ud până la piele, tremurând, îngrețoșat. Pe podea, un pachet de gumă de mestecat. O hartă: Frankfurt Offenbach Hanau.

Boris înconjurase mașina, inspectând-o. Apoi, atent, se întoarse pe partea șoferului, ocolind puțin, încercând să nu calce în sânge, și se așeză la volan, îl apucă cu amândouă mâinile și trase adânc aer în piept.

— OK, spuse, răsuflând lung, vorbind cu sine însuși ca un pilot gata să decoleze. Pune centura! Și tu. Stopurile funcționează? Luminile din spate? își pipăi buzunarele, își ajustă scaunul, porni caloriferul la maximum. Avem benzină destul – bun. Scaune încălzite – foarte bine, o să ne dezghețăm. Nu ne poate opri nimeni, îmi explică el. Pentru că nu pot să conduc.

Tot felul de sunete mărunte: scârțâitul scaunului de lemn, apa picurând din mâneca mea udă.

— Nu poți să conduci? am întrebat, în tăcerea țiuitoare care se lăsase.

— Ba *pot* – pe un ton defensiv. Știu. Dar – porni mașina, dădu înapoi cu mâna întinsă pe spătarul scaunului – tu de ce crezi că am șofer? Sunt eu așa de sofisticat? Nu. Am – arătătorul ridicat – condamnare pentru conducere sub influența alcoolului.

Am închis ochii ca să nu văd trupurile însângerate căzute grămadă pe jos în timp ce treceam pe lângă ele.

— Așa că, vezi, dacă mă opresc, o să mă aresteze, și asta e exact ce nu vrem să se întâmple. Abia dacă auzeam ce-mi spunea prin bâzâitul înverșunat din cap. Va trebui să mă ajuți. Să te uiți după semne pe stradă și să nu mă lași să merg pe banda rezervată pentru autobuze. Pistele pentru

biciclete sunt roșii aici, nu ai voie să mergi pe ele, așa că ajută-mă să le urmăresc.

Din nou pe Overtoom, întorcându-ne spre centru: atelier de chei *Sleutelkluis, Vacatures, Digitaal Printen*, *Haji Telecom, Onbeperkt Genieten,* litere arabe, dâre de lumini, era un coșmar, n-aveam să mai ies niciodată de pe șoseaua asta blestemată.

— Mai bine merg naibii mai încet, spuse Boris mohorât. Părea stors, translucid, vlăguit. *Trajectcontrole*[442]. Ajută-mă să fiu atent la indicatoare!

Pete de sânge pe manșetă. Picături mari, îmbibate.

— *Trajectcontrole.* Asta înseamnă că un dispozitiv anunță la poliție că mergi cu viteză. Sticleții aici au mașini nemarcate, foarte mulți, și uneori te opresc deși – avem noroc – în seara asta nu e circulație în sensul nostru. E sfârșit de săptămână, bănuiesc, și sărbătoare. În zona asta nu e un cartier prea sărbătoresc, nu ți se pare? Înțelegi ce s-a întâmplat, nu? spuse Boris, încercând să-și tragă suflul și ștergându-se insistent la nas cu un sunet ca un icnet.

— Nu.

Vorbea altcineva, nu eu.

— Deci, Horst. Tipii ăștia erau amândoi de la Horst. Frits e poate singura persoană din Amsterdam pe care a știut s-o sune așa din scurt, dar Martin – băga-mi-aș picioarele! Vorbea foarte repede și neregulat, atât de repede că abia reușea să pronunțe cuvintele, iar ochii îi erau imobili și ațintiți undeva înainte. Cine naiba și-a închipuit că Martin era aici? Știi cum s-au cunoscut Horst și Martin, nu? spuse, aruncându-mi o privire trecătoare. Într-un azil de nebuni! Un azil elegant din California. „Hotel California”, așa-i spunea Horst! Asta pe vremea când familia lui Horst încă vorbea cu el. Horst era la dezintoxicare, dar Martin se internase pentru că el e cu adevărat complet

zbanghiu. Adică genul care e în stare să-ți scoată ochii. L-am văzut făcând anumite lucruri despre care chiar n-aș vrea să vorbesc…

— Mâna ta.

Îl durea; îi vedeam lacrimile scânteindu-i în gene.

Boris se strâmbă.

— Neeea. E zero, nu-i nimic. Aaah, spuse el, ridicând cotul ca să-i pot înfășură firul încărcătorului de telefon în jurul brațului – îl smulsesem din priză, i l-am înfășurat strâns de două ori deasupra rănii și l-am legat cât puteam de strâns – bravo, ești băiat deștept! Măsură de precauție. Mulțumesc. Deși nu-i nevoie, serios. E doar julit – mai mult zgâriat, cred. Noroc că haina asta e așa de groasă! O să curăț rana, o să iau un antibiotic și un calmant și n-am nimic. Dar – respirația adâncă, tremurătoare – trebuie să-i găsesc pe Gyuri și pe Cherry. Sper că s-au dus direct la Blake. Dima – trebuie să-l anunțăm și pe el ce am lăsat acolo. N-o să-i placă, o să vină sticleții, bătaie mare de cap, dar va arăta la întâmplare. Nu e niciun fir care să ducă la el.

Faruri măturau șoseaua pe lângă noi. Sângele îmi bubuia în urechi. Nu erau multe mașini, dar fiecare mă făcea să mă chircesc.

Boris gemu și-și trecu mâna peste față. Spunea ceva, foarte precipitat și nervos.

— Poftim?

— Am spus că e o aiureală. Încerc să-mi dau seama. Voce sacadată, spartă. Pentru că acum mă întreb – poate greșesc, poate sunt paranoic – dar poate Horst a știut totul de la început? Că Sascha a luat tabloul? Numai că Sascha l-a scos din Germania și a încercat să ia bani pe el pe la spatele lui Horst. Și, când a dat chix, s-a panicat și pe cine altcineva putea să sune? Bineînțeles, acuma doar gândesc cu voce tare, poate Horst n-a știut că Sascha îl luase, poate că n-ar fi știut niciodată dacă Sascha n-ar fi fost atât de neglijent și de fraier ca

să – naiba s-o ia de centură! spuse Boris dintr-odată. Părăsiserăm Overtoom și ne învârteam în cerc. Încotro trebuie să mergem? Dă drumul la GPS.

— Păi…

Am bâjbâit cu aparatul, cuvinte de neînțeles, un meniu pe care nu-l puteam citi, *Geheugen, Plaats,* am întors cadranul, alt meniu, *Gevarieerd, Achtergrond.*

— Ah, drace! Hai să încercăm pe aici! Uf, a fost cât pe ce! spuse Boris, luând curba cam prea repede și prea neglijent. Ai ceva sânge-n tine, Potter. Frits era dus cu totul, aproape moțăia, dar Martin, să fim serioși! Și pe urmă apari tu de după mașină, curajos – ura! Nici măcar nu mă gândisem la tine, dar uite că ai apărut! Zici că n-ai mai ținut un pistol în mână până acum?

— Nu.

Străzile ude, negre.

— Ei, dă-mi voie să-ți spun ceva care poate o să ți se pară caraghios, dar e compliment. Tragi ca o fată. Știi de ce e compliment? Pentru că, spuse Boris, bolborosind febril cuvintele, în situații de criză, dintre niște bărbați care n-au atras niciodată și niște fete care n-au tras niciodată, fetele – așa zicea Bobo – au mai mari șanse să nimerească ținta. Majoritatea bărbaților vor să se dea mari, au văzut prea multe filme, n-au răbdare și trag prea repede… Futu-i! spuse Boris deodată, călcând frânele.

— Poftim?

— Nu pe aici.

— Ce e aici?

— Strada e închisă.

Băgă în marșarier și dădu înapoi.

Construcții. Garduri și dincolo de ele buldozere, clădiri goale cu prelate albastre de plastic în ferestre. Grămezi de țevi, blocuri de ciment, graffiti în olandeză.

— Ce facem? am întrebat, în tăcerea paralizată care a urmat, după ce cotiserăm pe o altă stradă care părea să nu aibă nicio lumină.

— Aici nu-i niciun pod pe care să putem trece. Și dincoace strada se înfunda, deci…

— Nu, vreau să spun ce vom face.

— Cum adică?

— Noi… Dinții îmi clănțăneau atât de tare, că abia dacă puteam să vorbesc. Boris, suntem într-un mare rahat.

— Nu-i adevărat. Pistolul lui Grozdan… se bătu stângaci pe buzunarul hainei – o să-l arunc în canal. Dacă nu pot să afle al cui e, cum ar putea să ajungă la mine? Și nu există nimic altceva care să-i conducă la noi. Pistolul meu? E curat. N-are serie. Chiar și cauciucurile sunt noi! îi dau mașina lui Gyuri și le schimbă în seara asta. Fii atent, spuse el, pentru că nu răspundeam, nu-ți face probleme! Suntem în siguranță! E nevoie să spun din nou? În si-gu-ran-ță! (Arătându-mi stângaci silabele pe degete.)

Am dat cu roata într-o groapă, și eu am tresărit, reflex, reacție instinctivă, am ridicat brusc mâinile la față.

— Și de ce, în primul rând? Pentru că suntem prieteni vechi, pentru că aveam încredere unul în altul. Și pentru că – aoleu, uite un curcan, stai să merg mai încet.

Mă holbam la pantofi. Pantofi pantofi pantofi. Nu mă puteam gândi decât că, atunci când îi pusesem în picioare, cu câteva ore înainte, nu omorâsem încă pe nimeni.

— Pentru că Potter, Potter, gândește-te puțin! Ascultă-mă un moment, te rog! Ce-ar fi fost dacă eram un străin, cineva pe care nu-l cunoșteai și în care nu aveai încredere? Dacă ai fi plecat acum din parcare cu un străin? Atunci viața ta ar fi fost înlănțuită pentru totdeauna de a unui străin. Ar fi trebuit să fii foarte, foarte atent cu persoana aceasta, toată viața ta.

Mâini și picioare reci. *Snackbar, Supermarkt,* piramide de fructe și de bomboane luminate cu spoturi, *Verkoop Gestart*!

— Viața ta, libertatea, să depindă de loialitatea unui străin. În cazul ăsta? Da. Îți faci griji. Absolut. Ai fi în belea mare. Dar – nimeni nu știe de asta în afară de noi. Nici măcar Gyuri!

Incapabil să vorbesc, am clătinat viguros din cap, încercând să-mi trag sufletul.

— Cine? Chinezul? Boris scoase un sunet dezgustat. Și cui are să-i spună? E minor și nu stă legal aici. Nu vorbește nicio limbă ca lumea.

— Boris – m-am aplecat ușor în față; simțeam că îmi pierd cunoștința – are tabloul.

— Ah. Boris se strâmbă de durere. Tabloul mi-e teamă că l-am pierdut.

— Poftim?

— De tot, s-ar putea. Mă doare inima pentru asta. Pentru că îmi pare rău să-ți spun, dar Woo, Goo, cum l-o fi chemând, după câte a văzut, n-o să se gândească decât la pielea lui. E speriat de moarte! Morți! Deportare! Nu vrea să fie implicat în chestia asta. Uită de tablou! Tipul habar n-are de valoarea lui. Și dacă intră în vreo belea cu poliția, decât să petreacă o zi la închisoare, n-o să vrea decât să scape de el. Așa că – Boris ridică letargic din umeri – să sperăm că reușește să fugă, păduchele. Altfel, sunt șanse mari ca păsărică să ajungă la canal, făcută cenușă.

Luminile felinarelor se răsfrângeau în capotele mașinilor parcate. M-am simțit descărnat, desprins de trupul meu. Nu-mi puteam imagina cum ar fi fost să mă întorc în el. Ajunseserăm înapoi în orașul vechi, duruiam pe caldarâm, un peisaj nocturn monocrom luat din Aert van der Neer, secolul al XVII-lea se apleca peste noi din amândouă părțile, iar pe apa neagră a canalului dansau monede de argint.

— Ah, e închis, gemu Boris, dând înapoi, trebuie să găsim alt drum.

— Știi unde suntem?

— Da, sigur, spuse Boris cu un fel de veselie detașată, ușor lugubră. Uite canalul tău acolo. Herengracht.

— Ce canal?

— Amsterdam e un oraș în care te poți orienta ușor, spuse Boris, ca și cum eu n-aș fi vorbit. În orașul vechi nu trebuie decât să urmezi canalele… Ah, drace, și p-asta au închis-o!

Tonuri gradate de întuneric, ciudat de însuflețite. Luna mică, fantomatică, de deasupra zvoniței[443] era atât de măruntă, încât arăta ca luna unei alte planete, învăluită într-o pâclă, ocultă; norii spectrali erau colorați într-o foarte vagă tentă de albastru și maroniu.

— Nu-ți face probleme, așa se întâmplă tot timpul, întotdeauna se construiește ceva aici. Au niște șantiere care nu se mai termină. Toată asta cred că e pentru o nouă linie de metrou și cam așa ceva. Toată lumea s-a săturat. Sunt o mulțime de acuzații de fraudă, *ja ja.* La fel în toate orașele, nu? Avea vocea atât de voalată, încât părea beat. Peste tot se repară drumuri și o mână de politicieni se îmbogățesc. De asta toată lumea merge pe bicicletă, numai că, scuze, eu n-am de gând să merg pe bicicletă cu o săptămână înainte de Crăciun. O, nu – un pod îngust, o coadă de mașini nemișcate – ne mișcăm?

— Dar…

Ne opriserăm pe un pod pietonal. Picături vizibil roz pe ferestrele spălate de ploaie. Picături rozalii vizibile pe geamurile stropite de ploaie. Oameni umblau înainte și înapoi la douăzeci de centimetri în jur.

— Ieși din mașină și uită-te! Ah, așteaptă! spuse el nerăbdător, înainte să apuc să mă adun.

Băgă mașina în modulul parcare și ieși și el. I-am văzut spatele luminat de faruri, părând oficial, teatral chiar, printre bulbucii de gaze de eșapament.

— O dubă, spuse, trântindu-se la loc în mașină și închizând ușa cu un pocnet.

Trase adânc aer în piept, sprijinindu-și brațele de volan.

— Ce face?

Mă uitam dintr-o parte într-alta, înspăimântat, așteptându-mă din clipă în clipă ca vreun pieton întâmplător să observe petele de sânge, să se repeadă la mașină, să bată în geamuri, să deschidă ușa în forță.

— De unde să știu? Sunt prea multe mașini în afurisitul ăsta de oraș. Fii atent! spuse Boris, asudat și palid în lucirea cadaverică a lanternelor mașinii din fața noastră; în spate opriseră deja alte mașini, eram prizonieri. Dumnezeu știe cât o să mai stăm aici. Suntem la câteva străzi de hotelul tău. Mai bine coboară și du-te pe jos!

— Nu…

Oare luminile mașinii din față făceau ca picăturile de pe parbriz să pară atât de roșii?

El flutură scurt din mână, nerăbdător.

— Porter, du-te! zise. Nu știu ce se petrece cu duba aia din față. Mă tem să nu apară poliția rutieră. E mai bine să nu fim împreună în clipa asta. Herengracht – n-ai cum să te rătăcești. Canalele de aici sunt concentrice – știi, nu? Du-te încolo – îmi arătă cu mâna – și ai să-l găsești.

— Și mâna ta?

— Nu e nimic! Mi-aș scoate haina să-ți arăt, dar e prea complicat. Acum du-te! Trebuie să vorbesc cu Cherry. Își scoase mobilul din buzunar. S-ar putea să trebuiască să plec din oraș pentru scurt timp…

— Poftim?

— … dar, dacă nu vorbim puțin timp, nu-ți face probleme, știu unde ești. Mai bine nu încerca să mă suni sau să dai de mine. Mă întorc cât pot de repede. O să fie totul bine. Du-te, spală-te, pune-ți un fular la gât, cât mai sus, și vorbim curând. Nu

mai fi așa palid și bolnav! Ai ceva la tine? Ai nevoie?

— Poftim?

Scotoci în buzunar.

— Uite-aici, ia! Un plic translucid, cu timbrul mânjit. Nu prea multă, e foarte, foarte pură. Cam cât o gămălie de chibrit, nu mai mult. Când te trezești, n-o să ți se mai pară așa de rău. Și nu uita – forma un număr la telefon; îi auzeam foarte limpede respirația grea – ține-ți fularul cât mai sus pe gât și mergi cât mai mult pe partea umbrită a străzii. Du-te! strigă el, pentru că stăteam încă pe loc, atât de tare, încât am văzut un trecător de pe trotuarul podului întorcându-se să se uite la noi. Grăbește-te! Cherry, spuse el, lăsându-se pe spate în scaun, vizibil ușurat, și începând să mormăie răgușit în ucraineană în timp ce eu ieșeam din mașină, simțindu-mă expus și sinistru în lumina fantomatică a farurilor atâtor vehicule blocate, și mă întorceam pe pod, în direcția din care venisem. Când m-am uitat înapoi pentru ultima dată, Boris vorbea la telefon cu geamul deschis, aplecându-se afară, în norii extravaganți de fum, ca să vadă ce se întâmpla cu duba oprită în față.

14.

Ora – sau orele – următoare în care am bântuit în cercurile canalelor căutându-mi hotelul au fost poate cele mai nenorocite din viața mea, ceea ce nu înseamnă puțin. Temperatura scăzuse vertiginos, aveam părul ud, hainele ude, dinții îmi clănțăneau de frig; străzile erau suficient de întunecate ca să arate toate la fel, și totuși nu îndeajuns de întunecate ca să mă simt în siguranță hoinărind pe ele în hainele pătate de sângele celui

pe care-l omorâsem cu două ore în urmă. Mergeam pe străzile înnegrite, repede, țăcănind din tocuri cu o ciudată siguranță, simțind că bat la ochi, stingherit, ca un om care cutreieră gol printr-un coșmar, ferindu-mă de lumina felinarelor și spunându-mi, stăruitor, dar fără prea mare succes, că paltonul meu purtat pe dos arăta absolut normal, prin nimic ieșit din comun. Erau trecători, dar nu mulți. Temându-mă să nu fiu recunoscut, îmi scosesem ochelarii, pentru că știam din experiență că ochelarii erau principala mea trăsătură distinctivă – ceea ce oamenii observau întâi și-ntâi, ceea ce țineau minte despre mine – și, deși lipsa lor îmi îngreuna identificarea străzilor, îmi dădea de asemenea o senzație irațională de siguranță și de deghizare: indicatoare ilizibile cu nume de străzi, halourile cețoase din jurul stâlpilor de iluminat apărând izolate din întuneric, faruri tulburi de mașină și artificii pe cer, sentimentul că eram urmărit de cineva care mă privește printr-o lentilă prost focalizată.

De fapt, trecusem de hotel și mersesem vreo două străzi mai încolo. Mai mult: nu eram obișnuit cu hotelurile europene, unde trebuia să suni la sonerie ca să intri după o anumită oră și, când, în cele din urmă, am ajuns, pleoscăind prin băltoace, strănutând și degerat până la os, în fața ușii încuiate, am stat o vreme zgâlțâind de mâner ca un zombi, cu o stângăcie ritmică, neroadă, de metronom, prea amorțit de frig ca să înțeleg de ce nu puteam să intru. Priveam, disperat, prin geam, în holul pustiu, cu biroul negru și zvelt al recepției: nimeni.

Apoi, venind în fugă din spate, cu sprâncenele ridicate, apăru un bărbat brunet într-un costum închis la culoare. Când dădu cu ochii de mine am citit în ei o scânteiere teribilă și mi-am dat seama cum arătam, probabil, după care el își feri privirea și vârî cheia în broască.

— Scuze, domnule, încuiem ușa după ora unsprezece, spuse, încercând să nu se uite la mine. Pentru siguranța oaspeților.

— M-a prins ploaia.

— Sigur, domnule. Se uita – mi-am dat seama – la manșeta cămășii mele, pătată cu o picătură deja maronie de sânge de mărimea unei monede. Avem umbrele la recepție oricând vă trebuie.

— Mulțumesc. Apoi, ilogic: M-am pătat cu sos de ciocolată.

— Îmi pare rău, domnule. Putem să ne ocupăm noi de haine la spălătorie.

— Ar fi excelent. Simțea oare mirosul de sânge de pe mine? Duhneam, în foaierul încălzit – sare și rugină. Plus cămașa mea preferată. Profiterol. „Taci, taci odată!" Dar a fost delicios.

— Mă bucur, domnule. Putem să vă rezervăm o masă la un restaurant mâine seară, dacă doriți.

— Mulțumesc. Aveam sânge în gură, mirosul și gustul de sânge peste tot, nu puteam decât să sper că lui nu-i mirosea atât de tare ca mie.

— Domnule! spuse, când mă întorsesem deja spre lift.

— Da?

— Cred că vă trebuie cheia de la cameră. Trecu în spatele biroului, alegând o cheie din cui. Douăzeci și șapte, nu?

— Corect, am spus, recunoscător că-mi spusese numărul camerei și, în același timp, alarmat că îl știuse atât de bine, pe de rost.

— Noapte bună, domnule! Ședere plăcută!

Două lifturi. Un hol nesfârșit, cu mochetă roșie. Am intrat în cameră și am aprins toate luminile – lampa de birou, veioza de lângă pat, candelabrul; mi-am lăsat haina să cadă pe podea și m-am dus direct la duș, descheindu-mi cămașa pe drum, împiedicându-mă ca monstrul lui Frankenstein urmărit de furcile sătenilor. Am făcut ghem grămada lipicioasă de haine și am aruncat-o pe fundul căzii, și am răsucit la maximum robinetul

de apă fierbinte, pârâiașe rozalii mi se furișau sub picioare, m-am frecat cu gelul de duș până când am ajuns să miros ca o coroană mortuară și simțeam că pielea îmi luase foc.

Cămașa era pierdută: pete maronii rămăseseră încolăcite sau răschirate pe guler chiar și după ce apa din cadă curgea deja curată. Lăsând-o să se înmoaie, am examinat fularul și sacoul – mânjit de sânge, deși prea închis la culoare ca să se vadă limpede – și apoi, întorcându-l cu partea dreaptă în afară, cât am putut de grijuliu, pardesiul (de ce mă dusesem în cel din păr de cămilă la petrecere? De ce nu-l luasem pe cel bleumarin?) Unul dintre revere era doar puțin pătat, celălalt, foarte rău. Pata vișiniu-închis părea cumva vie, stridentă, cu o energie care mă proiectă instantaneu înapoi în momentul împușcăturii: reculul pistolului, explozia, traiectoria stropilor de sânge. Am vârât-o sub robinetul chiuvetei, am turnat șampon peste ea și am frecat-o cât am putut cu o perie de pantofi din dulap; iar după ce șamponul s-a terminat, și gelul de baie de asemenea, am frecat stofa cu săpunul și am tot frecat, ca o servitoare deznădăjduită din povești care, ca să scape de tăierea capului, trebuie să îndeplinească peste noapte o sarcină imposibilă. În cele din urmă, cu mâinile tremurând de oboseală, am apelat la periuța și pasta de dinți direct din tub, care, în mod ciudat, au funcționat mai bine decât orice altceva, dar tot n-au curățat definitiv pata.

În cele din urmă, am renunțat, căci totul părea zadarnic, și am atârnat paltonul să se scurgă în cadă: stafia leoarcă de apă a domnului Pavlikovsky. Avusesem grijă să nu pătez prosoapele cu sânge; cu hârtie de toaletă, pe care o făceam ghemotoc și o aruncam în closet o dată la câteva secunde, am șters meticulos dârele și stropii ruginii de pe gresie. Am curățat chitul dintre plăci cu periuța de dinți. Albe ca la spital. Pereții acoperiți cu oglinzi sclipeau. O multitudine de

reflexii ale singurătății. Am continuat să frec multă vreme după ce și ultima umbră de roz dispăruse, clătind și spălând la nesfârșit prosoapele pe care le pătasem și din care curgea încă o apă dubioasă, și apoi, atât de obosit încât abia mă mai țineam pe picioare, am intrat din nou în duș, sub un jet de apă atât de fierbinte încât abia îl puteam suporta, și m-am frecat din nou din cap până-n picioare, încleindu-mi săpunul în păr și lăcrimând din pricina clăbucului care-mi curgea în ochi.

15.

Mă trezi, după un timp nedefinit, soneria de la ușă, care mă făcu să sar din pat ca ars. Așternutul era mototolit și umed de transpirație, iar jaluzelele erau trase până jos, încât nu-mi dădeam seama cât e ceasul, ba nici măcar dacă era zi sau noapte. Eram încă pe jumătate adormit. Punându-mi în grabă halatul, crăpând ușa închisă cu lanț, am spus:

— Boris?

O femeie în uniformă, cu fața transpirată.

— Pentru spălătorie, domnule.

— Poftim?

— De la recepție, domnule. Mi s-a spus că aveți lucruri de dat la spălat în dimineața aceasta.

— Ăăă… Am privit în jos, la mânerul ușii. Cum de uitasem să pun semnul cu „Nu deranjați!” după tot ce se întâmplase? Așteptați puțin!

Am scos din geantă cămașa pe care o purtasem la petrecerea organizată de Anne – cea despre care Boris spusese că nu era suficient de bună pentru întâlnirea cu Grozdan.

— Uitați! am spus, dându-i-o femeii, prin ușă, și apoi: Stați puțin!

Haina de la costum. Fularul. Amândouă negre. Să îndrăznesc? Arătau amândouă jalnic și umede la atingere, dar, când am aprins lampa de birou și le-am examinat în amănunt – cu ochelarii pe nas, la câțiva centimetri de stofă, așa cum învățasem de la Hobie – n-am descoperit nicio urmă de sânge. Cu o bucată de șervețel alb, am tamponat materialul în mai multe locuri ca să văd dacă ieșea ceva roz. Ieșea, dar foarte, foarte vag.

Femeia aștepta încă și, într-un fel, a fost o ușurare să trebuiască să mă grăbesc: o decizie rapidă, fără șovăială. Am scos din buzunare portofelul, oxycontinul – jilav, dar, în mod miraculos, intact – pe care îl luasem la mine înainte de a pleca la petrecere (îmi imaginasem vreodată că aveam să fiu recunoscător pentru că se dizolva atât de greu? Nu.) și plicul translucid și gros al lui Boris, apoi i-am înmânat spălătoresei costumul și fularul.

După ce am închis ușa, am fost inundat de o senzație de ușurare. Dar, niciun minut mai târziu, un murmur de îngrijorare mi s-a strecurat în suflet, care, în câteva clipe, s-a transformat într-un țipăt. Judecată pripită. Nebunie. Unde îmi fuseseră mințile?

M-am întins pe pat. M-am ridicat. M-am întins din nou și am încercat să adorm. Apoi m-am ridicat în șezut și, într-o furie somnambulă, incapabil să mă stăpânesc, am format numărul de la recepție.

— Da, domnule Decker, bună dimineața!

— Hm… am închis ochii cât am putut de strâns; de ce plătisem camera cu cartea de credit? Voiam să vă întreb… Tocmai am trimis un costum la spălătorie. Mai este în hotel?

— Poftim?

— Ați trimis rufele la o spălătorie în afara hotelului? Sau le curățați aici?

— Le trimitem la o firmă, domnule. O companie de încredere.

— Puteți să verificați cumva dacă au fost deja trimise? Tocmai mi-am dat seama că am nevoie de costum pentru un eveniment din seara aceasta.

— Verific imediat, domnule. Așteptați puțin!

Am așteptat, deznădăjduit, cu ochii ațintiți asupra punguței cu heroină de pe noptieră, ștampilată cu un craniu în culorile curcubeului și cu cuvintele „DUPĂ PETRECERE”. Recepționerul se întoarse în câteva clipe.

— La ce oră veți avea nevoie de costum, domnule?

— Devreme.

— Mă tem că a plecat deja. Camionul a ieșit nu de mult. Dar curățătoria ne trimite totul înapoi în aceeași zi. Până după-amiază la cinci îl aveți înapoi. Mai aveți vreo întrebare, domnule? adăugă, în liniștea care urmă.

16.

Boris avusese dreptate în privința purității prafului – era de un alb sclipitor, și o grămăjoară minusculă mă lăsă doar pe jumătate conștient, așa încât, pentru un interval neclar, am plutit liniștit, împăcat, la marginea morții. Orașe, veacuri. Oscilam printre momente lente, încântătoare, cu jaluzelele trase, nori de vise goale și umbre schimbătoare, o nemișcare ca a superbelor prăzi de vânătoare ale lui Jan Weenix[444], păsări moarte cu pene pătate de sânge spânzurate de câte un picior, și, în acel pâlpâit de conștiință care-mi mai rămăsese, am simțit că înțeleg grandoarea secretă a morții, toată cunoașterea ascunsă omenirii până în ultima clipă: nicio durere, nicio teamă, o detașare sublimă, întins pe catafalc ca pe o barjă a morții și dispărând treptat în imensitatea somptuoasă ca un

împărat, purtat departe, mai departe, observând siluetele mărunte viermuind pe țărm, eliberat de toate vechile meschinării omenești ale dragostei, fricii, suferinței și morții.

Când țârâitul soneriei îmi pătrunse, sfredelitor, în lumea visului, câteva ore mai târziu – ar fi putut fi secole pentru mine – nici n-am clipit măcar. M-am ridicat afabil din pat – legănându-mă fericit prin aer, sprijinindu-mă de mobilă până la ușă și i-am zâmbit fetei din prag: blondă, cu o înfățișare timidă, întinzându-mi hainele învelite în plastic.

— Costumul dumneavoastră, domnule Decker. Așa cum făceau – sau păreau să facă – toți olandezii, îmi pronunța numele de familie „Decca", ca în Decca Mitford, o cunoscută de pe vremuri a doamnei DeFrees. Scuzele noastre.

— Poftim?

— Sper că nu v-am încurcat.

Fermecători ochii aceia albaștri! Avea un accent delicios.

— Poftim?

— Vi-l promiseserăm pentru ora cinci. Colegii de la recepție mi-au spus că nu va fi trecut pe nota de plată.

— A, nicio problemă, am spus, întrebându-mă dacă era cazul să-i dau un bacșiș, dându-mi seama că banii, ca și număratul, ar fi fost un subiect prea complicat ca să mă pot gândi la el, și apoi, închizând ușa, lăsând hainele să cadă la picioarele patului și pășind șovăielnic către noptieră, m-am uitat la ceasul lui Gyuri: șase douăzeci, ceea ce m-a făcut să zâmbesc. Numai gândul grijilor chinuitoare de care mă salvase coca – o oră și douăzeci de minute de agonie, în care aș fi sunat probabil înnebunit la recepție, mi-aș fi imaginat numai polițiști la parter – m-am simțit inundat de o seninătate brahmanică. A-ți face griji, ce irosire! Toate cărțile sfinte aveau dreptate. În mod cert, „grijile" erau însemnul unei ființe primitive,

neevoluate spiritual. Oare din Yeats era versul acela despre înțelepții chinezi amuzați?

„Toate decad și sunt nălțate iară". „Ochi ce sclipesc, bătrâni."[445].

Aceasta era înțelepciunea. Oamenii se înfuriau, plângeau și distrugeau obiecte de veacuri și-și boceau viețile lor mărunte, când… Ce rost avea? Toată această suferință inutilă? „Luați seama la crinii câmpului."[446]. De ce-și făceau oamenii griji, de la bun început? Nu fuseserăm noi, ființe conștiente, trimiși pe pământ pentru a fi fericiți, în scurtul timp care ne era dat?

Categoric. Și de aceea nu mă impresionă nicicum scurtul bilet tipărit pe care camerista mi-l strecurase pe sub ușă (*Stimate oaspete, am încercat astăzi să facem curățenie în camera dumneavoastră, dar, din păcate, n-am avut acces…),* nu am avut nicio jenă să ies în halat pe hol și s-o acostez pe cameristă cu un teanc sinistru de prosoape ude – absolut toate prosoapele din cameră erau îmbibate de apă, îmi înfășurasem paltonul în ele ca să-l storc, unele aveau urme rozalii pe care nu le observasem înainte – prosoape curate? Sigur! A, v-ați uitat cheia înăuntru, domnule? V-ați încuiat pe din afară? Ah, o clipă, vreți să vă dau drumul înăuntru? Și de ce, chiar și după asta, nu m-am gândit de două ori înainte să comand cina în cameră, permițând, indulgent, băiatului de serviciu să intre și să aducă măsuța pe rotile chiar la piciorul patului (supă de roșii, salată, un sandviș, chipsuri, pe care în cea mai mare parte am reușit să le vărs o jumătate de oră mai târziu, cel mai plăcut episod de vomă din lume, atât de amuzant încât mă făcu să râd: uau! Cea mai tare zăpadă pe care o luasem vreodată!), mi-era rău, știam, după ore întregi în haine ude la minus câteva grade mă căptușisem cu febră și frisoane, și totuși eram prea nobil detașat de toate ca să-mi pese. Acesta era corpul omenesc: imperfect, supus bolii. Maladii, dureri. De ce se speriau oamenii

atâta de ele? Mi-am pus pe mine toate articolele de îmbrăcăminte pe care le aveam în valiză (două cămăși, un pulover, încă o pereche de pantaloni, două perechi de șosete) și m-am așezat să beau Coca-cola din minibar și – încă „high”, dar coborând – am șerpuit printre vise vii, intense, cu ochii deschiși: diamante netăiate, insecte negre strălucitoare, un vis extrem de clar cu Andy, ud fleașcă, cu tenișii pleoscăind, lăsând după el în cameră o dâră de apă ceva ciudat la el ceva în neregulă un pic strâmb ce faci Theo?

nu cine știe ce, tu?

nici eu hei am auzit că tu și Kits vă căsătoriți mi-a spus tata

tare

da, tare, doar că noi nu putem să venim, tata are un eveniment la clubul de iahting

ah, mare păcat

și apoi ne duceam undeva împreună cu și Andy cu niște geamantane grele ne duceam cu barca, pe canal, atâta că Andy făcea sub nicio formă nu mă urc în barca asta și eu sigur, te înțeleg foarte bine, așa că am desfăcut barca în bucățele, le-am pus în geanta mea, o căram pe uscat, cu tot cu pânze, ăsta era planul, nu trebuia decât să urmezi canalele și te duceau oriunde ai fi vrut să mergi sau poate exact înapoi de unde porniseși era altceva decât să desfaci o masă sau un scaun iar bucățile erau prea mari ca să încapă în geamantan și era o elice uriașă pe care încercam s-o înghesui la un loc cu hainele mele și Andy era plictisit și stătea deoparte jucând șah cu cineva care nu-mi plăcea cum arată și spuse bun dacă nu poți să planifici lucrurile din timp, va trebui să te descurci pe parcurs

17.

M-am trezit brusc, scuturând din cap, cu o senzație de greață și de mâncărime pe tot corpul, ca și cum nenumărate furnici mi-ar fi umblat pe sub piele. Odată cu estomparea efectelor drogului, panica mă cuprinsese de două ori mai puternică, pentru că în mod limpede eram bolnav, aveam febră și transpiram, nu mai puteam nega. După ce m-am împleticit până la baie și am vărsat din nou (de data asta nu o joacă de junker, ci mizeria obișnuită), m-am întors în cameră și m-am uitat lung la costumul și fularul ambalate în plastic de la picioarele patului și m-am gândit, cu un fior, la cât eram de norocos. Totul se sfârșise cu bine (sau poate nu?), dar ar fi putut să fie altfel.

Cu mișcări neîndemânatice, am scos costumul și fularul din plastic – podeaua de sub mine se balansa amorțită, ca o punte de corabie, silindu-mă să mă sprijin de pereți ca să mă echilibrez –, m-am întins după ochelari și m-am așezat pe pat ca să le examinez în lumină. Stofa era prea neagră. Am văzut pete – și apoi n-am mai văzut. Ochii încă nu-mi funcționau pe de-a-ntregul corect. Poate era un șiretlic – poate dacă aș fi coborât la recepție, i-aș fi găsit pe polițiști așteptându-mă, dar nu, am împins gândul cât mai adânc înapoi, era ridicol. Ar fi reținut hainele dacă ar fi găsit ceva suspicios pe ele, nu? Cu siguranță nu mi le-ar fi adus curățate și călcate.

Eram încă pe jumătate în afara lumii, nu eram încă cu însumi. Visul despre barcă se infiltrase cumva în realitate și infectase camera de hotel, așa încât era o cameră, dar era totodată o cabină de vapor: dulapuri încastrate în perete (deasupra patului și sub streașină), frumos ornamentate cu butoane de metal și emailate până luceau ca o vopsea nouă de corabie. Dulgherie de corabie; puntea legănându-se și, afară, apa neagră a canalului pleoscăind pe pereții navei. Delir: fără ancoră, în derivă. Afară, ceața era groasă, nicio boare de vânt, felinarele izbuteau să împrăștie o

lumină ca cenușa, nemișcată, difuză, spectrală, estompată și neclară ca un abur.

Mâncărime necontenită. Pielea mă ardea. Greață și o durere de cap insuportabilă. Cu cât efectul drogului era mai somptuos, cu atât tortura – fizică și psihică – era apoi profundă când acesta dispărea. Mă întorsesem la bucata care sărise din fruntea lui Martin, doar că la un nivel mai intim, aproape înăuntrul ei, simțindu-i fiecare puls și picătură împroșcată, și, încă mai rău, un punct de îngheț mai profund – tabloul, dispărut. Paltonul pătat de sânge, picioarele puștanului care fugise. Beznă. Dezastru. Nu exista milă pentru ființele umane prizoniere ale biologiei: trăiam o vreme, ne vânzoleam puțin și apoi muream, putrezeam în pământ ca gunoiul. Timpul ne distrugea curând. Dar distrugerea sau pierderea unui obiect fără moarte – ruperea unor legături mai puternice decât cele trecătoare – era o decuplare metafizică aparte, o nuanță nouă, neașteptată, de disperare.

Tata la masa de bacara, în miezul nopții, în aerul condiționat. „Există întotdeauna ceva mai mult în lucruri, un nivel ascuns”. Norocul în tonalitățile și manifestările sale întunecate. Consultând stelele, așteptând să ponteze când Mercur era retrograd, căutând o cunoaștere dincolo de cunoscut. Negrul era culoarea lui norocoasă, nouă – numărul norocos. Încă un rând, amice! „Există o schemă a lucrurilor, și noi facem parte din ea”. Și totuși, dacă râcâiai prea adânc după ideea aceasta de schemă universală (lucru pe care, după toate probabilitățile, tata nu se chinuise niciodată să-l facă), dădeai de un gol atât de întunecat, încât desființa, categoric, nu doar orice întruchipare posibilă a luminii, ci și însăși noțiunea ei.

CAP

ITOLULXIII

LOCUL DE ÎNTÂLNIRE

1.

Zilele de până la Crăciun au fost o masă indistinctă, căci, din cauza bolii și a ceea ce, practic, era o detenție solitară, curând am pierdut noțiunea timpului. Stăteam în cameră; semnul „Nu deranjați!” a rămas pe ușă; iar televizorul, în loc să-mi transmită, cu bâzâitul lui, fie și o falsă sugestie de normalitate, n-a făcut decât să intensifice confuzia multiformă și senzația de dezrădăcinare: nicio logică, nicio structură, n-aveai de unde să știi ce urma, putea fi orice, Sesame Street în olandeză, oameni care discutau la o masă, alți oameni care discutau la o masă, și, deși erau și Sky News, și CNN, și BBC, știrile locale nu erau niciodată în engleză (nimic care să conteze, nimic legat de mine sau de parcare), deși la un moment dat avusesem o surpriză extrem de neplăcută când, trecând de la un canal la altul, printr-o emisiune veche americană despre polițiști, m-am oprit încremenit văzând imaginea tatălui meu la douăzeci și cinci de ani: unul dintre numeroasele lui roluri mute, un însoțitor al unui candidat politic la o conferință de presă, dând din cap la

promisiunile tipului și, pentru o frântură bizară de secundă, privind în cameră, peste ocean și drept în viitor, la mine. Ironia sofisticată a situației era atât de stratificată și de stranie, încât am rămas cu gura căscată, îngrozit. Cu excepția tunsorii și a siluetei mai solide (era musculos pentru că ridica greutăți; mergea mult la sală pe vremea aceea), mi-ar fi putut fi geamăn. Dar șocul cel mai mare l-am avut văzând cât de simplu și direct arăta – el, tatăl meu, la vremea aceea (în 1985) deja necinstit și derapând în alcoolism. Nimic din firea, din viitorul lui nu i se vedea pe față. Arăta în schimb hotărât, atent, un model de certitudine și promisiuni.

După aceea am închis televizorul. Tot mai mult, contactul meu principal cu realitatea era masa în cameră, pe care o comandam numai în orele cele mai întunecate dinaintea zorilor, când băieții de serviciu ai hotelului erau înceți și somnoroși.

— Nu, aș vrea ziare olandeze, vă rog, i-am spus (în engleză) angajatului vorbitor de olandeză care-mi adusese *International Herald Tribune* odată cu chiflele și cafeaua, cu ouăle cu șuncă și combinația casei de specialități de brânză olandeză. Dar, pentru că el venea oricum cu *Tribune,* coboram pe scara din spate înainte de răsărit, după ziarele locale, care erau foarte convenabil întinse în evantai pe o masă chiar lângă piciorul scării, încât nu mai trebuia să trec pe lângă recepție.

Bloedend. Moord. Soarele nu părea să răsară până pe la nouă dimineața, și chiar și atunci era cețos și posomorât, aruncând o lumină slabă, joasă, de purgatoriu, ca un efect de scenă într-o operă germană. Se părea că pasta de dinți pe care o folosisem pe reverul paltonului conținuse peroxid sau un alt agent înălbitor, pentru că porțiunea respectivă se decolorase până la un halou albicios de o palmă, cretos pe margini, închipuind, în mintea mea, fantoma abia vizibilă a lichidului cranian al lui Frits. Pe la trei și jumătate după-amiaza, lumina începea să se ducă; la cinci era

deja întuneric beznă. Apoi, dacă nu erau prea mulți oameni pe stradă, îmi ridicam reverele hainei, îmi legam fularul la gât și – având grijă să merg cu nasul în pământ, ieșeam din hotel până într-un magazin minuscul al unui asiatic, la câteva sute de metri de hotel, unde, cu euro care-mi rămăseseră, cumpăram sandvișuri în pungi de plastic, mere, o periuță nouă de dinți, picături de tuse, aspirină și bere. Is alles? spunea doamna bătrână într-o olandeză stricată, numărându-mi monedele cu o încetineală exasperantă. Clic, clic, clic. Deși aveam cărți de credit, eram hotărât să nu le folosesc – o altă regulă arbitrară în jocul pe care îl inventasem pentru mine, o precauție complet irațională, pentru că pe cine păcăleam? Ce contau câteva sandvișuri la un magazin din colț, când aveau deja datele cardului meu la hotel?

Teama, în parte, și boala erau cele care-mi tulburau judecata, căci răceala sau frigurile pe care le căpătasem nu-mi treceau. Tusea părea să mi se agraveze de la oră la oră, plămânii, să mă doară mai tare. Era adevărat ce se spunea despre olandezi și curățenie, despre produsele olandeze de curățat: magazinul avea o selecție uluitoare de mărci pe care nu le mai văzusem vreodată, și m-am întors în cameră cu o sticlă pe eticheta căreia era o lebădă albă ca neaua pe fondul unui munte cu piscul înzăpezit, iar pe spate cu un craniu și oase încrucișate. Dar, deși a fost suficient de puternic ca să-mi dizolve dungulițele de pe cămașă, nu izbuti să scoată petele de pe guler, care se degradaseră din stropi mari, pământii, în niște contururi suprapuse, sinistre, ca ciupercile de brad. Am spălat-o pentru a patra sau a cincea oară, cu ochii înlăcrimați, apoi am împachetat-o și am legat-o în pungi de plastic și am împins-o în fundul unui dulap înalt. Fără ceva care s-o tragă în jos, știam că avea să iasă la suprafață dacă o aruncam în canal, și mi-era teamă s-o scot pe stradă și s-o înghesui în vreun tomberon de gunoi: cineva m-ar fi putut

vedea, aș fi fost prins, așa avea să se întâmple, știam la modul profund și irațional, așa cum știi într-un vis.

Scurt timp. Ce însemna „scurt timp”? Trei zile cel mult, spusese Boris acasă la Anne de Larmessin. Dar nu-i luase în calcul pe Frits și pe Martin.

Clopoței și ghirlande, Steaua Crăciunului în vitrine, panglici și nuci aurite. Noaptea dormeam în șosete, cu mantaua pătată, cu puloverul cu guler, pe lângă pătură, căci răsucind robinetul caloriferului în sens invers acelor de ceasornic, așa cum afirma broșura legată în piele a hotelului, nu reușeam să încălzesc camera suficient pentru a contracara febra și frisoanele. Puf alb de gâscă, lebede albe. Camera duhnea a clor ca o piscină ieftină. Oare cameristele simțeau mirosul pe hol? Pentru furt de opere de artă n-aș fi primit mai mult de zece ani, dar din cauza lui Martin trecusem granița într-o altă țară – numai dus, fără întors.

Și totuși concepusem un mod aproximativ de a mă gândi la moartea lui – sau, mai degrabă, de a-i ocoli moartea în gândurile mele. Actul ca atare – permanența lui – mă aruncase într-o lume atât de diferită, încât, din punct de vedere practic, eram deja mort. Aveam sentimentul că depășisem orice reper, că priveam înapoi către uscat de pe un sloi de gheață desprins și pierdut pe mare. Ceea ce fusese făcut nu se mai putea desface. Plecasem.

Și asta nu era o problemă. Eu nu contam prea mult în ordinea lucrurilor, și nici Martin. Eram ușor de uitat. Era o lecție socială și morală – cel puțin. Dar, pentru tot timpul previzibil care avea să urmeze – pentru toată durata pe care avea să se scrie istorie, până când calotele de gheață s-ar fi topit, iar străzile din Amsterdam ar fi fost inundate de apă – tabloul avea să fie ținut minte și jelit. Cine știa, sau cui îi păsa, de numele turcilor care aruncaseră în aer Partenonul? de musulmanii care ordonaseră distrugerea statuilor lui Buddha de la

Bamiyan{447}? Și totuși, vii sau morți: faptele lor rămăseseră. Era cel mai rău soi de nemurire. Intenționat sau nu, stinsesem o lumină din inima lumii.

O situație de forță majoră, adică superioară: așa o numeau companiile de asigurări, o catastrofă atât de aleatorie sau de esoterică, încât nu se putea da altfel seamă de ea. Probabilitatea era una, dar anumite evenimente ieșeau atât de departe din tabelele de mortalitate, încât până și agenții de asigurări erau siliți să apeleze la supranatural pentru a le explica – „ghinion", cum spusese tata trist într-o seară, în crepusculul care cădea rapid, nemilos, stând lângă piscină, fumând Viceroy una după alta ca să țină țânțarii la distanță, una dintre puținele dăți când încercase să stea de vorbă cu mine despre moartea mamei, de ce se întâmplă lucruri rele, de ce eu, de ce ea, locul și momentul nepotrivit, un copil pur și simplu ghinionist, unul într-un milion, nu o evadare sau o eschivare, ci – recunoașterea aceasta venită de la el – o profesiune de credință și răspunsul cel mai bun pe care putea să mi-l dea, la egalitate cu „așa a scris Allah" sau „asta a fost voința Domnului", o plecare sinceră a capului în fața Fortunei, cea mai mare zeitate pe care o cunoștea.

Dacă ar fi fost în locul meu. Aproape am izbucni în râs. Mi-l și imaginam ascunzându-se de poliție, măsurând camera cu piciorul, prizonier, pândind, savurând dramatismul situației, un polițist într-o celulă de închisoare căruia i se înscenase o crimă, așa cum îl portretizase Farley Granger{448}. Dar îmi puteam de asemenea imagina foarte bine fascinația lui de mâna a doua față de soarta mea, față de inversările și cotiturile ei întâmplătoare, exact ca ale cărților de joc, îmi închipuiam foarte bine clătinatul lui din cap plin de durere. „Planete prost aliniate. Chestia asta nu e ilogică, puștiule, se încadrează într-o schemă mai largă. Asta dacă vorbim despre coerență, înțelegi, nu?" Și-ar fi

făcut numerologia sau mai știu eu ce, și-ar fi consultat cartea despre Scorpion, ar fi dat cu banul, s-ar fi uitat la stele. Orice impresie ar fi lăsat tata, nu se putea spune că nu avea o viziune coerentă asupra lumii.

Hotelul se umplea de sărbători. Cupluri. Militari americani vorbind pe coridoare cu tonul plat al celor din armată, cu voci în care se simțeau rangul și autoritatea. În pat, în febra mea însoțită cu opiate, visam munți înzăpeziți, puri și înspăimântători, vederi alpine din documentarele despre Berchtesgaden, marile vânturi care să se amestecau și băteau și marea gonită de furtună din pictura în ulei de deasupra biroului: o bărcuță mică azvârlită în toate părțile, singură pe apele întunecate.

Tata: Lasă telecomanda aia jos când vorbesc cu tine.

Tata: N-aș zice dezastru, ci eșec.

Tata: Trebuie să mănânce cu noi, Audrey? Trebuie să stea cu noi la masă în fiecare seară? Nu poți s-o pui pe Alameda să-i dea de mâncare înainte să vin acasă?

Piticot, Bătălie navală, Creionul fermecat, Patru la rând. Niște figurine verzi de soldați și câteva insecte târâtoare de cauciuc pe care le primisem în ghetele de Crăciun.

Domnul Barbour: Semnal cu două fanioane; probleme. Viktor: Cer ajutor. Echo: Modific cursul la tribord.

Apartamentul de pe Seventh Avenue. O zi ploioasă, cenușie. Ore întregi suflând monoton la o muzicuță de jucărie, întruna.

Luni, sau poate era marți, când mi-am făcut în sfârșit curaj să ridic jaluzelele, atât de târziu după-amiaza că lumina se stingea deja, pe stradă în afara hotelului era o echipă de televiziune care aborda turiștii veniți de Crăciun. Voci englezești, americane. Concerte de Crăciun la Sint Nicolaaskerk și chioșcuri de sezon care vindeau

oliebollen[449]. „Aproape m-a dărâmat o bicicletă, dar altfel a fost foarte plăcut”. Mă durea pieptul. Am tras din nou jaluzelele și am stat în dușul fierbinte, sub jetul puternic de apă, până când m-a durut pielea. Tot cartierul scânteia de restaurante luminate ca niște căsuțe din poveste, magazine superbe care etalau pardesie de cașmir și pulovere grele, împletite de mână, și toate soiurile de haine groase pe care neglijasem să le împachetez. Dar nu îndrăzneam nici măcar să sun jos pentru un ibric de cafea din cauza ziarelor olandeze pe care le răsfoiam de dinainte de răsărit în ziua aceea, dintre care unul avea pe pagina întâi o fotografie a parcării blocate cu banda galbenă a poliției.

Gazetele erau împrăștiate pe podea pe partea cealaltă a patului, ca o hartă a unui loc îngrozitor unde nu voiam să merg. Neputând să mă opresc, între momente de picoteală și conversații febrile pe care nu le purtam de fapt, cu oameni care nu se aflau lângă mine, mă duceam în mod repetat să le cercetez, căutând cuvinte olandeze înrudite cu cele englezești, din care găseam prea puține. *Amerikaan dood aangetroffen. Heroïne, cocaïne. Moord*: mortalitate, muritor, morbid, omorî. *Drugsgerelateerde criminaliteit*: *Frits Aaltink afkomstig uit Amsterdam en Mackay Fiedler Martin uit Los Angeles. Bloedig –,* sângeros. *Schotenwisselig:* cine ar fi putut spune, deși *schoten* putea oare să însemne „împușcături”? *Deze moorden kwamen al sen schok voor* – poftim?

Boris. Mă apropiam de fereastră și stăteam acolo, apoi mă întorceam la pat. Chiar și în zăpăceala de pe pod îmi aminteam cum mă atenționase să nu-l sun, fusese foarte ferm, deși ne despărțiserăm în mare grabă, încât nu știam dacă-mi explicase de ce trebuia să-l aștept eu să mă caute, și, în orice caz, nu știam dacă mai avea vreo importanță. Insistase de asemenea că nu fusese rănit, sau cel puțin așa continuam să-mi spun mie

însumi, deși, în încâlceala amintirilor nedorite din seara aceea în care mă agățam întruna, vedeam neîncetat gaura arsă din haina lui, stofa neagră lipicioasă în strălucirea lămpilor cu sodiu. Probabil fusese prins de poliția rutieră pe pod și dus la secție pentru conducere fără permis: o infracțiune, în esență, jalnică, dacă într-adevăr așa se întâmplase, dar mult mai bună decât alte posibilități care-mi treceau prin cap.

Twee doden bij bloedige… La nesfârșit. Și încă. A doua zi, și a treia, pe lângă „micul dejun tradițional", am găsit încă alte informații despre crimele de pe Overtoom: font de dimensiuni mai mici, dar informație mai densă. *Twee dodelijke slachtoffers. Nog een of meer betrokkenen. Wapengeweld in Nederland.* Fotografia lui Frits, plus fotografiile altor câțiva indivizi cu nume olandeze, și un articol destul de lung pe care n-aveam nicio speranță să-l citesc. *Dodelijke schietpartij nog onopgehelderd…* Mă îngrijora faptul că încetaseră să vorbească despre droguri – pista falsă a lui Boris – și că trecuseră la alte aspecte. Dezlănțuisem povestea aceasta, acum ea bântuia prin lume, oamenii citeau despre ea prin tot orașul, vorbeau într-o limbă care nu era a mea.

O reclamă uriașă în *Herald Tribune* la Tiffany. „Frumusețe și măiestrie fără vârstă. Sărbători fericite de la Tiffany & Co!"

Întâmplarea joacă feste, îi plăcea tatei să spună. Sisteme, analiza spreadurilor.

Unde era Boris? În aburul febrei, încercam, fără succes, să mă amuz sau cel puțin să-mi distrag atenția cu gândul la cât de probabil era ca Boris să-și facă apariția exact când îl așteptai mai puțin. Trosnindu-și încheieturile, făcând fetele să tresară. La o jumătate de oră după ce începuse examenul de evaluare la nivelul statului Nevada, hohote în toată clasa la apariția feței lui nedumerite prin sticla securizată a ușii încuiate: „daaa, viitorul nostru strălucit", spusese cu dispreț atunci când, în

drum spre casă, încercasem să-i explic cum stăteau lucrurile cu testele standard.

În vise, nu puteam ajunge acolo unde trebuia să fiu. Întotdeauna exista ceva care mă împiedica.

Îmi trimisese un mesaj cu numărul lui de telefon înainte să plecăm din State și, deși mă temeam să-i scriu (neștiind unde se afla sau dacă nu cumva sursa mesajului ar fi putut fi identificată), îmi aminteam întruna că pot să-l contactez, dacă ar fi într-adevăr nevoie. Știa unde sunt. Și totuși, noaptea târziu, stăteam treaz pe pat, certându-mă cu mine însumi: aceeași plictiseală nesfârșită, da și ba, și dacă, și dacă, ce rău ar fi? În fine, la un moment dat, într-o stare de dezorientare – cu lumina de noapte arzând, pe jumătate în vis, absent – am cedat, am întins mâna după telefonul de pe noptieră și i-am scris înainte de a putea să mă gândesc mai bine: Unde ești?

În următoarele două sau trei ore am zăcut treaz, într-o stare de neliniște abia stăpânită, cu brațul peste față ca să mă feresc de lumină, deși nu era nicio lumină. Din nefericire, când m-am trezit din somnul scăldat în transpirație, undeva în zori, telefonul era mort, pentru că uitasem să-l închid, și, nevrând să apelez la recepție, să întreb dacă aveau încărcătoare de împrumutat, am ezitat ore întregi, până când, în cele din urmă, pe la mijlocul după-amiezii, am cedat.

— Sigur, domnule, spuse funcționarul de la recepție, aruncându-mi o privire abia schițată. American?

Slavă Domnului, m-am gândit, încercând să nu mă grăbesc prea tare în timp ce urcam spre cameră. Telefonul era vechi și încet și, după ce i-am pus încărcătorul și am așteptat o vreme, m-am săturat să aștept logo-ul Apple să apară, m-am dus la minibar și mi-am luat ceva de băut, apoi m-am întors și m-am mai uitat la el câteva momente, până când, în cele din urmă, apăru ecranul de pornire, o fotografie veche din timpul școlii pe

care o pusesem în glumă, nu fusesem niciodată atât de fericit la vederea unei poze, Kitsey, la zece ani, sărind în aer la lovitura de pedeapsă. Dar, exact în clipa când voiam să introduc parola, ecranul dispăru, apoi bolborosi timp de vreo zece secunde, în fâșii negre și cenușii care se mișcau și se spărgeau în particule, apoi pe el apăru o față tristă animată, și, cu un bâzâit descendent nesuferit, se făcu negru.

Patru și un sfert după-amiaza. Cerul se schimba în bleumarin deasupra zvonitelor de pe partea cealaltă a canalului. Ședeam pe covor cu spatele rezemat de pat și cu cablul încărcătorului în mâini, după ce încercasem metodic, de două și de trei ori, toate prizele din cameră – pornisem și oprisem telefonul de o sută de ori, îl ținusem în lumină ca să văd dacă nu cumva era de fapt pornit și ecranul se înnegrise doar, încercasem să-l resetez, dar era mort: nu se întâmpla nimic, ecranul rămânea negru și rece, complet imobil. În mod cert îl scurtcircuitasem; în noaptea din parcare se udase – avea picături de apă pe ecran când îl scosesem din buzunar – dar, deși avusesem emoții vreo două minute așteptându-l să pornească, păruse să funcționeze fără probleme, până în momentul când îl pusesem la încărcat. Aveam toate informațiile păstrate în rezervă pe laptopul de acasă, în afară de singurul lucru care-mi trebuia: numărul lui Boris, pe care mi-l trimisesem în mesaj pe drum spre aeroport, în mașină.

Reflexii în apă tremurând pe plafon. Afară, undeva, o melodie de Crăciun abia auzită, la carilon, și colindători care cântau în falset. *O Tannenbaum, o Tannenbaum, wie treu sind deine Blätter*[450].

Nu aveam bilet de întors. Dar aveam o carte de credit. Puteam să iau un taxi până la aeroport. „Poți să iei un taxi până la aeroport”, mi-am spus. Schiphol. Primul avion care pleca. Kennedy, Newark. Aveam bani. Îmi vorbeam ca unui copil.

Cine știe unde era Kitsey – în Hamptons, probabil – dar secretara doamnei Barbour, Janet (care își păstrase slujba în ciuda faptului că doamna Barbour nu mai avea prea multe lucruri pentru care să aibă nevoie de o secretară), era genul de persoană care te putea pune în avion pe orice destinație, cu numai câteva ore înainte de plecare, chiar și în ajun de Crăciun.

Janet. Gândul la Janet era, în mod absurd, liniștitor. Janet, care era un mecanism eficient de bună dispoziție în legea ei, Janet cea grasă și trandafirie în puloverele ei roz și hainele ei din bumbac cadrilat, ca o nimfă de Boucher îmbrăcată de J. Crew[451], Janet care răspundea „excelent!” la orice și bea cafea dintr-o cană roz pe care scria „Janet”.

Era o ușurare să gândesc în sfârșit treaz. La ce-i folosea lui Boris, sau oricui altcuiva, să zac aici? Frig, umezeală, o limbă ilizibilă. Febră și tuse. Un sentiment coșmaresc de constrângere. Nu voiam să plec fără Boris, fără să știu că e bine, era starea aceea de confuzie din filmele de război în care nu știai dacă să fugi mai departe și să-ți abandonezi prietenul părăsit, fără să ai habar ce alt iad te așteaptă, dar, în același timp, voiam atât de tare să plec din Amsterdam, încât mă imaginam căzând în genunchi la debarcarea pe Newark și atingând cu fruntea pista de aterizare.

Cartea de telefoane. Creion și hârtie. Numai trei persoane mă văzuseră: indonezianul, Grozdan și puștiul chinez. Și, deși era foarte posibil ca Martin și Frits să aibă colegi în Amsterdam care să mă caute (încă un motiv bun de a pleca din oraș), n-aveam niciun temei să cred că poliția mă căuta. N-aveau de ce să-mi fi pus pașaportul sub urmărire.

Apoi – a fost ca și cum aș fi primit un pumn în față – m-am crispat. Cine știe de ce, mă gândisem că pașaportul meu era jos, unde îl prezentasem la sosire. Dar, de fapt, nu mă gândisem deloc la el, de

când Boris mi-l luase și-l pusese în torpedoul mașinii lui.

Am pus jos cartea de telefon cu foarte mult calm, făcând un efort s-o așez cu un gest care unui eventual observator extern i-ar fi părut relaxat și nepremeditat. Într-o situație obișnuită, lucrurile ar fi fost relativ simple. Caută adresa, găsește biroul de pașapoarte, află cum să ajungi acolo. Stai la coadă, așteaptă-ți rândul. Vorbește respectuos și cu răbdare. Aveam cărți de credit, buletin. Hobie putea să-mi trimită copia certificatului de naștere prin fax. Nerăbdător, am încercat să nu mă mai gândesc la o întâmplare pe care Toddy Barbour o povestise la o masă – cum, pierzându-și pașaportul (în Italia? Spania?), fusese nevoit să aducă la ambasadă un martor în carne și oase care să-i confirme identitatea.

Cer mâzgălit cu cerneală. În America era dimineață devreme. Hobie probabil se gândea ce să pregătească la dejun, se ducea la Jefferson Market în apropiere, cumpăra poate ceea ce avea să-i trebuiască pentru masa de Crăciun pe care o organiza la el. Oare Pippa era încă în California? Mi-am imaginat-o răsucindu-se pe un pat de hotel și bâjbâind somnoroasă după telefon, cu ochii încă închiși, Theo, tu ești, s-a întâmplat ceva?

Mai bine să luăm o amendă și ne descurcăm pe urmă în caz că ne oprește poliția.

Mă simțeam bolnav. A mă prezenta la consulat (sau ce-o fi fost) pentru o rundă de interviuri și hârțogăraie însemna să mă leg la cap când nu mă durea. Nu-mi stabilisem o limită la intervalul de așteptare, cât de mult eram dispus să aștept, și totuși orice mișcare – chiar și aleatorie, fără rost, de gânganie prinsă în borcan – părea mai bună decât a mai rămâne un minut în cușca aceasta a camerei și a vedea umbre de siluete din colțul ochiului.

O altă reclamă uriașă la Tiffany în *Tribune,* care mă felicita de sărbători. Apoi, pe pagina opusă, un

alt anunț publicitar, despre camere foto digitale, compus în litere artistice și semnat Joan Miró:

> *Poți să te uiți la un tablou o săptămână și să nu te mai gândești după aceea la el niciodată. Dar poți să te uiți la un tablou o secundă și să te gândești la el apoi toată viața.*

Centraal Station. Uniunea Europeană, fără controlul pașapoartelor la graniță. Orice tren, oriunde. M-am văzut înconjurând Europa în cercuri fără țintă: cascadele Rinului și trecătorile din Tirol, tuneluri spectaculoase și furtuni de zăpadă.

Uneori e vorba de a juca bine o mână proastă, mi l-am amintit pe tata spunând amețit, pe jumătate adormit pe canapea.

Cu ochii pironiți asupra telefonului, buimac de febră, am stat fără să mă clintesc și am încercat să mă gândesc. La prânzul din restaurant, Boris vorbise despre posibilitatea de a merge cu trenul de la Amsterdam la Antwerp (și la Frankfurt, dar eu nu voiam să merg nicăieri aproape de Germania), dar și la Paris. Dacă mă duceam la consulatul din Paris ca să cer un pașaport nou, poate că șansele ca cineva să mă lege de povestea cu Martin erau mai mici. Dar n-aveam cum să anulez faptul că puștanul chinez era martor. Probabil eram pe ecranul oricărui agent de poliție din Europa.

M-am dus la baie să-mi dau cu apă pe față. Prea multe oglinzi. Am închis apa și m-am întins după un prosop să mă șterg. Acțiuni metodice, una după alta. După căderea nopții, starea de spirit mi se întuneca întotdeauna, atunci începeam să mă tem. Un pahar cu apă. Aspirină pentru temperatură. Și ea începea să crească după asfințit. Gesturi simple. Mă ambalam singur și știam asta. Nu știam ce mandate de arestare fuseseră emise pe numele lui

Boris, dar, deși mă neliniștea gândul că ar fi putut fi arestat, eram mult mai tulburat de ideea că oamenii lui Sascha trimiseseră pe altcineva pe urmele lui. Dar acesta era un alt gând pe care nu mă simțeam în stare să-l duc până la capăt.

2.

A doua zi – în Ajunul Crăciunului – m-am silit să mănânc un mic dejun enorm care mi-a fost adus în cameră, deși n-aveam nicio poftă, și am aruncat ziarul fără să mă mai uit la el, căci mă temeam că, dacă mai văd o dată cuvintele *Overtoom* și *Moord,* n-aveam să mă mai pot îndemna să fac ce aveam de gând să fac. După ce am mâncat, am adunat, nepăsător, teancul de ziare strânse de o săptămână pe pat și în jurul lui, le-am făcut ghemotoc și le-am pus la gunoi, am scos din dulap cămașa subțiată de clor și, după ce am verificat ca plasa să fie legată bine la gură, am vârât-o într-o altă plasă luată de la magazinul asiatic (lăsând-o deschisă, ca s-o pot căra mai ușor, dar și în caz că aș fi depistat vreo cărămidă potrivită), apoi, ridicându-mi gulerul hainei și legându-mi fularul peste el, am răsucit semnul „Nu deranjați!” ca să poată intra camerista și am plecat.

Vremea era mizerabilă, lucru care mi-era de ajutor. O lapoviță umedă, piezișă, spuzea canalul. Am mers cam douăzeci de minute – strănutând, înghețat, rebegit – până când am ajuns la un tomberon de gunoi dintr-un colț cu totul deșert, unde nu se vedeau nici mașini, nici picior de om, nici magazine, numai case parcă oarbe, cu obloanele trase împotriva vântului.

Am vârât repede cămașa acolo și am plecat mai departe, cu o explozie de entuziasm care m-a propulsat patru sau cinci străzi mai încolo în ritm

rapid, în ciuda faptului că-mi clănțăneau dinții. Aveam picioarele ude; tălpile pantofilor erau prea subțiri pentru caldarâm și mi-era foarte frig. Când se ridica gunoiul? Nu mai avea importanță.

Doar – am scuturat din cap să-mi limpezesc gândurile – magazinul asiatic. Sacoșa avea numele magazinului pe ea. La numai câteva străzi de hotel. Dar era ridicol să continui să gândesc astfel și am încercat să judec rațional și să mă conving. Cine mă văzuse? Nimeni.

Charlie: recepționat. Delta: Mă mișc cu dificultate.

Încetează! Încetează! Nu mai ai cum să dai înapoi.

Neștiind unde era o stație de taxiuri, am mers, târându-mi pașii, încă vreo douăzeci de minute sau poate chiar mai mult, până când în sfârșit am reușit să opresc un taxi pe stradă.

— Centraal Station, i-am spus șoferului turc.

Dar, când mă lăsă în fața gării, după ce trecuserăm îndelung pe străzi cenușii vag sinistre, desprinse parcă dintr-un jurnal de știri de pe vremurile cinematografului alb-negru, am crezut pentru o clipă că mă adusese la o altă adresă, căci clădirea arăta din față mai degrabă ca un muzeu: o fantezie în cărămidă roșie de frontoane și turnuri, un soi mai zbârlit de arhitectură victoriană. Am pătruns înăuntru, printre călătorii cu aer de sărbătoare, străduindu-mă din răsputeri să semăn cu ei și ignorând polițiștii care păreau să răsară oriîncotro mă uitam, simțindu-mă uluit și nelalocul meu de curgerea și legănarea marii mulțimi democratice din jur: bunici, elevi, tineri însurăței cu fețe obosite, copii mici care cărau rucsacuri; sacoșe și pahare de hârtie Starbucks; duruitul roților de geamantane pe podea, adolescenți care strângeau semnături pentru Greenpeace – mă întorsesem în zumzetul activității omenești. Era un tren de după-amiază până la Paris, dar voiam să merg cu cel care pleca cel mai târziu.

Cozile erau nesfârșite, ajungeau până la chioșcurile de ziare.

— În seara aceasta? spuse funcționara când am ajuns în sfârșit la ghișeu: o femeie masivă, blondă, de vârstă mijlocie, cu un piept umflat ca o pernă și o expresie amabil-impersonală pe față, ca o codoașă dintr-un tablou de mâna a doua.

— Exact, am spus, sperând că nu arăt atât de bolnav pe cât mă simțeam.

— Câte? întrebă ea, aproape fără să se uite la mine.

— Unul singur.

— Sigur. Pașaportul, vă rog!

— Numai o… – vocea mi-era răgușită de boală; mi-am pipăit hainele; sperasem că n-aveau să mi-l ceară – ah! Scuzați-mă, nu-l am la mine, e în seif la hotel, dar… – am scos buletinul de New York, cărțile de credit, cardul de asigurări și i le-am împins pe sub geam. Poftiți!

— E nevoie de pașaport pentru călătorie.

— Da, sigur. Încercam din toate puterile să par cunoscător, echilibrat. Dar plec abia diseară. Vedeți? am arătat spre podeaua goală de la picioarele mele: nu aveam bagaj. Mi-am condus prietena și, dacă tot am venit încoace, am zis să trec și pe la casă și să-mi cumpăr bilet dacă se poate.

— Păi… funcționara se uită la ecran – aveți timp suficient. Vă sfătuiesc să așteptați și să cumpărați biletul când reveniți diseară.

— Mda – m-am ciupit de nas ca să nu strănut –, dar eu aș vrea să-l cumpăr acum.

— Mă tem că nu se poate.

— Vă rog. Mi-ați fi de mare ajutor. Stau aici de patruzeci și cinci de minute și nu știu la ce coadă va trebui să stau din nou diseară. Eram sigur că o auzisem pe Pippa, care bătuse toată Europa pe căi ferate, spunând că în tren nu ți se controla pașaportul. Nu vreau decât să cumpăr acum ca să

fiu sigur că pot să-mi termin toate treburile până diseară.

Funcționara mă privi fix. Îmi luă buletinul și se uită la poză, apoi din nou la mine.

— Uitați, am spus, văzând-o că ezită – sau cel puțin așa părea. Se vede doar că sunt eu. Aveți numele meu, CNP-ul, uitați, poftim! am spus, băgând mâna în buzunar după hârtie și creion. Dați-mi voie să vă arăt semnătura.

Ea le compară, una lângă alta. Se uită din nou la mine și la card, și apoi, dintr-odată, păru să se hotărască.

— Nu pot să primesc aceste documente.

Le împinse înapoi pe sub geam.

— De ce nu?

Coada din spate se lungea.

— De ce? am repetat. Este perfect legitim. E ceea ce folosesc în loc de pașaport ca să călătoresc cu avionul în SUA. Semnăturile sunt la fel, am spus, pentru că ea nu-mi răspundea, nu vedeți?

— Îmi pare rău.

— Vreți să spuneți – îmi auzeam disperarea din voce; ea mă privea în ochi cu agresivitate, ca și cum m-ar fi sfidat s-o contrazic. Adică trebuie să vin din nou diseară aici și să iau coada de la capăt?

— Îmi pare rău, domnule, nu vă pot ajuta. Următorul! spuse ea privind peste umărul meu la pasagerul din spate.

În timp ce mă depărtam de ghișeu – făcându-mi loc cu coatele prin mulțime, cineva spuse înapoia mea:

— Hei! Amice!

La început, descumpănit după experiența de la geam, am crezut că era o simplă halucinație. Dar când m-am întors, stingher, am văzut un adolescent cu o față de nevăstuică, cu ochi injectați și capul ras, care se legăna înainte și înapoi pe niște adidași enormi. După căutătura furișă, am crezut că voia să se ofere să-mi cumpere un pașaport, dar el se aplecă înainte și zise:

— Nu încerca!

— Ce anume? am spus nesigur, aruncând o privire către polițista care stătea cam la un metru și jumătate-doi în spatele lui.

— Fii atent, prietene! Am mers de o sută de ori cu pașaportul la mine și nu m-au verificat o dată. Dar singura dată când nu l-am avut, am traversat în Franța și m-au băgat la zdup, bineînțeles, sticleții de la Imigrație, am stat douăspe ore cu o mâncare de căcat și o atitudine de căcat de la francezii ăia, a fost supernasol. O celulă nenorocită. Crede-mă, ai grijă să-ți ții actele în regulă și să nu faci vreo prostie în cazul tău!

— Ei, sigur, am spus.

Nădușeam în palton, pe care nu îndrăzneam să mi-l deschei, cu fularul pe care nu îndrăzneam să-l desfac de la gât.

Fierbinte. Durere de cap. În timp ce mă îndepărtam, am simțit privirea furioasă a unei camere de luat vederi străpungându-mă pe la spate; am încercat să nu par stânjenit strecurându-mă prin mulțime, parcă pluteam, ametit de febră, strângând numărul de telefon al consulatului american în buzunar.

Îmi luă ceva timp să găsesc un telefon cu plată – tocmai în celălalt capăt al gării, într-o zonă plină de adolescenți relaxați care ședeau într-un soi de consiliu tribal pe podea – și îmi luă încă mai mult să mă lămuresc cum să sun.

Un șuvoi de cuvinte însuflețite în olandeză. Apoi am fost întâmpinat de o voce americană plăcută: bine ați venit la Consulatul SUA din Olanda, pentru limba engleză, apăsați… Alte opțiuni mai departe. Apăsați 1, apăsați 2, vă rugăm așteptați să luați legătura cu un operator. Am urmat răbdător instrucțiunile și am stat privind fix mulțimea până când mi-am dat seama că poate nu era o idee atât de bună să las lumea să-mi vadă fața și m-am întors spre perete.

Telefonul sună atât de mult, încât alunecasem într-o ceață a minții, departe din nou de lume, când, deodată, se făcu legătura și am auzit o voce americană lejeră, venită parcă direct de pe plajele din Santa Cruz:

— Bună dimineața, Consulatul SUA în Olanda, cu ce vă pot fi de folos?

— Salut! am spus, ușurat. Am… M-am gândit scurt dacă să dau un nume fals, numai ca să obțin informația de care aveam nevoie, dar eram prea slăbit și vlăguit ca să-mi mai pese. Mă tem că am dat de necaz. Mă numesc Theodore Decker și mi s-a furat pașaportul.

— Ah, îmi pare rău pentru dumneavoastră. Femeia tasta ceva la capătul celălalt al firului, auzeam. În fundal auzeam muzică de sărbători. E o perioadă proastă – toată lumea călătorește, nu? Ați anunțat autoritățile olandeze?

— Poftim?

— Pașaportul furat. Pentru că trebuie să anunțați imediat autoritățile. Poliția trebuie să afle cât mai repede.

— Păi… – mă blestemam: de ce trebuise să spun că mi-a fost furat? – nu, scuze, în clipa asta am descoperit. Sunt în Centraal Station – am privit în jur – vă sun de la un telefon cu plată. Ca să fiu cinstit, nu știu dacă mi s-a furat, s-ar putea să-mi fi căzut pur și simplu din buzunar.

— Oricum ar fi – tasta în continuare – pierdut sau furat, trebuie să completați oricum un raport la poliție.

— Da, dar știți, tocmai voiam să iau un tren, și nu mai am cum să mă îmbarc. Și diseară trebuie să ajung la Paris.

— Așteptați puțin!

Erau prea mulți oameni în gară, mirosuri de stofă umedă și de mulțime înăbușitoare care se răspândeau dezgustător în căldura excesivă. Femeia se întoarse imediat. Acum – haideți să-mi dați câteva informații despre dumneavoastră…

Numele. Data nașterii. Data și orașul unde fusese emis pașaportul. Nădușeam în pardesiu. Simțeam în jur respirația umedă a sute de corpuri.

— Aveți documente din care să reiasă cetățenia dumneavoastră?

— Poftim?

— Vreun pașaport expirat? Certificat de naștere sau de naturalizare?

— Am cardul de asigurări sociale. Și un buletin emis de primăria din New York. Și pot să primesc prin fax o copie a certificatului de naștere din State.

— Ah, perfect. Ar trebui să ajungă.

Serios? Am rămas încremenit. Asta era tot?

— Aveți acces la un calculator?

— Hm… – calculator la hotel? Sigur.

— Atunci… – îmi dădu o adresă de internet. Va trebui să descărcați, să tipăriți și să completați o declarație privitoare la pașaportul pierdut sau furat și să veniți cu ea aici. La sediul nostru. Suntem lângă Rijksmuseum. Știți unde?

Eram atât de ușurat, încât n-am putut decât să stau acolo și să las mulțimea să bolborosească într-un flux nesfârșit în jurul meu și pe deasupra mea, într-o ceață psihedelică.

— Deci veți avea nevoie de următoarele, spunea fata din California cu o voce răspicată care mă smulse din reveria mea multicoloră. Declarația. Documentul trimis prin fax. Două fotografii cinci pe cinci pe fond alb. Și nu uitați, o copie a raportului dat la poliție.

— Poftim? am spus, tresărind ca ars.

— După cum spuneam. Pentru pașapoartele pierdute sau furate e nevoie să completați un raport la poliție.

— N-o să… Mă uitam țintă la un grup de arăboaice cu văl, care treceau pe lângă mine în tăcere, negre din creștet până-n tălpi. N-o să am timp pentru toate.

— Cum adică?

— Nu plec azi în America. Doar că… îmi trebuiră câteva clipe ca să-mi revin; accesul de tuse îmi umezise ochii – trenul meu pleacă la Paris în două ore. Adică… nu știu ce să fac. Nu știu dacă pot să mă ocup de toate documentele și să ajung și la secția de poliție.

— Atunci… cu regret – de fapt, să știți că sediul nostru mai este deschis numai patruzeci și cinci de minute.

— Poftim?

— Azi avem program scurt. Este Ajunul Crăciunului. Iar mâine și la sfârșitul săptămânii e închis. Dar în lunea de după Crăciun deschidem la opt și jumătate dimineața.

— Luni?

— Îmi pare rău, spuse ea. Părea resemnată. E un proces cu mai multe etape.

— Dar este o urgență!

Vocea hârjâită de boală.

— Urgență? De familie sau medicală?

— Dar…

— Pentru că, în anumite situații foarte rare, putem furniza sprijin de urgență și în afara programului. Nu mai era cordială; se grăbea, recita de pe o foaie, auzeam un alt telefon sunând undeva în fundal ca într-o emisiune radio la care puteai să suni în direct. Din nefericire, acestea se limitează la situații urgente de viață și de moarte, iar personalul nostru trebuie să determine că este într-adevăr vorba de o urgență înainte să vă poată emite un document că nu aveți nevoie de pașaport. Așa încât, în afară de cazul când sunteți nevoit să călătoriți la Paris în după-amiaza aceasta din motive legate de moartea cuiva sau de o boală extrem de gravă și în afară de cazul când puteți furniza informații care să ateste faptul că e vorba de o stare de urgență, precum o declarație de la un medic care vă consultă, de la un membru al clerului sau o firmă de pompe funebre…

— Eu… – „Luni? Futu-i!” Nu voiam nici măcar să mă gândesc la raportul de la poliție – uitați ce este, scuze – ea încerca să închidă…

— Bun, deci. Strângeți toate documentele până luni, douăzeci și opt. Și apoi, da, odată ce primim cererea, o vom procesa cât se poate de repede – puteți să mă scuzați o clipă? Clic. Tot vocea ei, mai slabă: Bună dimineața, Consulatul SUA în Olanda, puteți să așteptați puțin? Telefonul începu să sune imediat din nou. Clic. Bună dimineața, Consulatul SUA în Olanda, puteți să așteptați?

— Cât de repede mi-l puteți da apoi? am întrebat când fata reveni pe fir.

— Din momentul în care primim cererea, este gata în maximum zece zile lucrătoare. Atenție, lucrătoare! De obicei, mă străduiesc să le fac în șapte, Dar, din cauza sărbătorilor, sunt sigură că înțelegeți, suntem puțin cam aglomerați, și orarul nostru este destul de aiurit până de Anul Nou. Așa că… știu, îmi pare rău, spuse ea în tăcerea uluită care urmă, s-ar putea să dureze. Vești proaste, îmi dau seama.

— Și eu ce-ar trebui să fac?

— Aveți nevoie de asistență de călătorie?

— Nu știu la ce vă referiți.

Eram scăldat în sudoare. Aerul încălzit din jur putea, greu de miasmele corpurilor, abia respirabil.

— Bani care să vă fie transferați? Un loc de cazare temporar?

— Cum pot să ajung acasă?

— Locuiți la Paris?

— Nu, în Statele Unite.

— Păi, un pașaport temporar… Un pașaport temporar nici măcar nu are cipul de care aveți nevoie ca să intrați în Statele Unite, așa că nu știu dacă există realmente vreo scurtătură ca să ajungeți în țară cu mult mai repede decât dacă… Țâr, țâr, Din nou. Numai o clipă, domnule, puteți să așteptați?

— Uitați, eu mă numesc Holly. Vreți să vă dau numărul meu de interior, pentru cazul că aveți dificultăți și aveți nevoie de asistență pe durata ședерii?

3.

Din cine știe ce motive, febra tindea să mi se exacerbeze la căderea nopții. Dar, după atâta vreme în care înghețasem la picioare, începuse să țâșnească în tresăriri violente, smucite, ca un obiect greu care este ridicat cu mișcări intermitente, sacadate, de-a latul unei clădiri înalte, așa încât, mergând acasă, abia dacă mai știam de ce merg sau cum de n-am căzut, sau chiar cum de mă mai mișcam, pur și simplu, alunecând într-o stare aproape de inconștiență plutitoare care mă purta mult deasupra mea, pe străduțe laterale, ploioase, de pe lângă canale, și apoi sus, în curenți și înalturi fără trup, de unde părea că mă privesc din afara mea; fusese o prostie că nu luasem un taxi de la gară înapoi, vedeam întruna sacoșa de plastic din tomberonul de gunoi și fața rozalie și lucioasă a femeii de la ghișeul de bilete, și pe Boris cu lacrimi în ochi și sânge pe mână, apucându-se de locul acela ars de pe mânecă; vântul urla, capul îmi ardea, și, la intervale neregulate, mă înfioram de fâlfâielile întunecate, epileptice, care-mi fluturau pe lângă coate: pete negre împroșcate brusc, false tresăriri, nu era nimeni, de fapt, nu era nimeni pe stradă, doar, din când în când, câte un biciclist tulbure și cocoșat în lapovița măruntă.

Capul greu, gâtul dureros. Când, în cele din urmă, am reușit să fac semn unui taxi, eram la numai câteva minute de hotel. Singurul lucru bun, când am ajuns sus – înghețat până la os și dârdâind

– era că am găsit camera curățată, și barul, umplut la loc, pentru că băusem absolut tot din el, inclusiv coniacul.

Am scos ambele sticle mici de gin și le-am amestecat cu apă fierbinte de la robinet, și m-am așezat în fotoliul de brocart de la geam, cu paharul legănându-mi-se între degete, privind orele cum alunecau înainte: mai mult moțăind, într-o stare pe jumătate onirică, în timp ce lumina solemnă a iernii se înclina de la un perete la altul în paralelograme care alunecau încet pe covor și se îngustau până când se ștergeau de tot, până când era vremea cinei, stomacul mă durea, gâtul îmi era numai o rană, aveam în gură gust de bilă și stăteam acolo, în întuneric. Nu era nimic la care să nu mă fi gândit și înainte, ba chiar destul, în împrejurări mult mai puțin dificile; impulsul mă zguduia impetuos și imprevizibil, o șoaptă otrăvită care nu se stingea de fapt niciodată, care în unele zile zăbovea undeva la marginea auzului, dar în altele se înălța urlând incontrolabil până la o frenezie bolnăvicioasă, vizionară, de ce, nu știam, uneori o putea stârni chiar și un film prost sau o cină istovitoare – o plictiseală pe termen scurt și o durere cronică, o panică temporară și o disperare permanentă mă loveau dintr-odată, într-o flacără înaltă, răspândind o lumină atât de dezolantă și de moartă, încât vedeam – cu adevărat – privind îndărăt de-a lungul anilor și cu o deznădejde totală, a minții perfect limpezi și articulate, că lumea și tot ce era în ea era intolerabil și permanent făcută varză, că nimic nu fusese vreodată bun sau măcar decent, o claustrofobie insuportabilă a sufletului, camera fără ferestre, nicio scăpare, valuri de rușine și de oroare, „lasă-mă-n pace!”, mama moartă pe o podea de marmură, „încetează! încetează!” îmi șopteam mie însumi în lifturi, în taxiuri, „lasă-mă-n pace, vreau să mor!”, o furie rece, inteligentă, autodistructivă care – nu o dată, mă trimisese sus la etaj, cu capul ca într-o pâclă, ca să înghit la

grămadă orice fel de tărie și de pastile se întâmpla să am la momentul respectiv: numai rezistența organismului și neputința mea erau de vină că eșuam, neplăcut surprins când mă trezeam, deși ușurat pentru Hobie, că nu trebuise să mă găsească.

Păsări negre. Cerul teribil, de culoarea plumbului, ca din Egbert van der Poel[452].

M-am ridicat și am aprins veioza de birou, clătinându-mă în lucirea ei slabă, de culoarea urinei. Puteam să aștept. Puteam să fug. Dar acestea nu erau atât alegeri, cât măsuri de anduranță: cursele și încremenirile inutile ale unui șoarece prins în cutia cu șerpi, care nu făceau decât să prelungească disconfortul și suspansul. Și exista o a treia alegere; căci, din varii motive, simțeam că un membru al consulatului avea să mă sune destul de repede dacă lăsam un mesaj după orele de program spunând că sunt un cetățean american care vrea să se predea pentru comiterea unei crime.

Un act de rebeliune. Viața – găunoasă, deșartă, de nesuportat. Îi datoram vreun fel de loialitate? Niciuna. De ce să nu i-o iau sorții înainte? Să arunc cartea în foc și cu asta basta? Nu vedeam niciun sfârșit ororii curente – erau o mulțime de surse externe, empirice care se adăugau rezervelor mele interioare; și, dacă aveam suficient praf (am inspectat punguța: mai era mai puțin de jumătate), aș fi întins bucuros o linie groasă și m-aș fi răsturnat cât colo: întunericul altruist, explozia de stele.

Dar nu aveam îndeajuns ca să fiu sigur că avea să mă termine. Nu voiam să pierd ce aveam pe câteva ore de inconștiență, numai ca să mă trezesc la loc în cușca mea (sau, mai rău, într-un spital olandez fără pașaport). Apoi, din nou, aveam toleranță mică și eram sigur că era destul ca să-mi ajungă dacă mă vărzuiam bine mai întâi și mă îmbătăm, și apoi, cireașa pe tort, luam pastila de urgență pe care o aveam la mine.

În minibar, o sticlă de vin alb rece. De ce nu? Mi-am terminat ginul și am desfăcut sticla, simțindu-mă hotărât și jubilând – mi-era foame, aveam din nou biscuiți sărați și snackuri, dar lucrurile aveau să meargă mai bine pe stomacul gol.

M-am simțit incredibil de ușurat. O renunțare tăcută. Bucuria extraordinară de a arunca totul la gunoi. Am găsit un post de radio cu muzică clasică – muzică religioasă medievală de Crăciun, sumbră și liturgică, nu atât o melodie, cât un comentariu spectral la melodie – și m-am gândit să-mi dau drumul la o baie.

Dar se putea și mai târziu. Am deschis în schimb biroul și am găsit un dosar cu hârtie de scris și pixuri ale hotelului. Piatră cenușie de catedrală, hexacorduri minore. *Rex virginum amator*[453]. Între puseurile de febră și apa care plescăia afară pe pereții canalului, spațiul din jurul meu se dedublase tăcut, lugubru, devenind o zonă de graniță care era în același timp cameră de hotel și cabină pe un vapor legănat ușor de valuri. Viața în largul mărilor. Moartea prin apă. Andy, în copilărie, povestindu-mi cu vocea lui fantomatică de marțian că auzise pe Learning Channel cum Fecioara Maria îi apăra pe marinari, că unul dintre efectele protectoare ale rozariului[454] era că n-aveai să mori niciodată înecat. Mary Stella Maris. Mary Steaua mării.

M-am gândit la Hobie în timpul mesei de la miezul nopții, îngenunchind în rând, în costumul lui negru. Poleiala se ia în mod natural. Pe o ușă de dulap, pe tăblia rabatabilă a unui scrin sunt deseori o sumă de zgârieturi minuscule.

Obiectele care își caută proprietarii de drept. Aveau calități omenești. Erau șmechere, cinstite, suspicioase sau de bună calitate.

Piesele cu adevărat remarcabile nu apar din senin.

Pixul de la hotel nu era grozav, mi-aș fi dorit să am unul mai bun, dar hârtia era groasă, de culoarea untului. Patru scrisori. Cea pentru Hobie și cea pentru doamna Barbour aveau să fie cele mai lungi, pentru că erau persoanele care meritau cel mai mult o explicație și, de asemenea, pentru că erau singurele persoane cărora, dacă aș fi murit, le-ar fi păsat cu adevărat. Dar aveam să-i scriu și lui Kitsey – ca s-o asigur că nu era vina ei. Scrisoarea Pippei avea să fie cea mai scurtă. Voiam să știe pur și simplu cât de mult o iubeam și să-i spun în același timp că nu avea niciun strop de vină că nu mă iubea și ea.

Dar n-aveam să-i spun asta. Voiam să arunc petale de trandafiri în calea ei, nu o săgeată otrăvită. Ideea era să-i dau de știre, scurt, cât de fericit mă făcuse, lăsând la o parte lucrurile de la sine înțelese.

Când închideam ochii, eram străpuns de fulgere tăioase ale memoriei pe care febra le făcea să țâșnească din senin, ca niște artificii care se pierdeau în junglă, flăcări fantomatice, prea aprinse, în care vedeam frânturi extrem de detaliate și complexe emoțional. Șuvițe de lumină prin ferestrele cu zăbrele ale vechiului nostru apartament de pe Seventh Avenue, covorul aspru de sisal și textura pe care o imprima în dungi roșii pe palmele și genunchii mei când mă jucam pe jos. O rochie de ocazie a mamei de culoarea mandarinei, cu niște petice lucioase pe fustă, pe care îmi venea mereu să pun mâna. Alameda, vechea noastră menajeră, strivind banane într-un castron de sticlă. Andy salutându-mă înainte să pornească împiedicat pe coridorul întunecos din casa părinților lui: „Ahoi, căpitane!”

Voci medievale, austere, de pe altă lume. Gravitatea cântecului fără niciun ornament.

Nu mă simțeam de fapt supărat, asta era ideea. Era mai degrabă ca ultimul și cel mai rău canal,

când dentistul se aplecase sub lămpi și-mi spusese „aproape gata”.

24 decembrie

Dragă Kitsey,
Îmi pare nespus de rău, dar vreau să-ți spun că nu are nicio legătură cu tine și cu nimeni din familia ta. Mama ta va primi o scrisoare separată cu puțin mai multă informație, dar între timp vreau să te asigur, în privat, că modul în care am acționat nu a fost influențat de nimic din tot ceea ce s-a întâmplat între noi, mai ales în ultima perioadă.

De unde veneau această voce rigidă, scrisul acesta nefiresc de țeapăn – nepotrivit cu răbufnirile memoriei și halucinațiile care se prăbușeau peste mine din toate părțile – nu știam. Lapovița umedă care bătea în geamuri avea un soi de greutate istorică profundă, foamete, armate în marș, o eternă burniță a tristeții.

Așa cum știi foarte bine, și mi-ai spus tu însăți, am numeroase probleme care au început cu mult timp înainte să te întâlnesc, și niciuna nu este vina ta. Dacă doamna Barbour are să-ți pună întrebări despre rolul tău în evenimentele din ultima vreme, te sfătuiesc să o trimiți la Tessa Margolis sau – mai bine – la Em, care va fi mai mult decât fericită să-i împărtășească opiniile ei despre caracterul meu. Plus – o chestiune complet separată, dar te sfătuiesc încă o dată să nu-l mai lași niciodată pe Havistock Irving în apartamentul tău.

Kitsey copil. Părul subțire răzlețit pe față. Tăceți din gură, fraierilor! Terminați sau vă spun!

În ultimul rând, dar nu cel din urmă…

(am rămas câteva clipe cu pixul în aer)

În ultimul rând, dar nu cel din urmă, aș vrea să-ți spun cât de frumoasă ai fost la petrecere și cât de mișcat am fost că ai purtat cerceii mamei. Ea era îndrăgostită de Andy și te-ar fi iubit și pe tine, și ar fi fost fericită să ne știe împreună. Îmi pare rău că nu s-a putut. Dar sper că viața ta se va aranja în continuare. Chiar îmi doresc.

Cu dragoste,
Theo

Sigilată; adresa scrisă; pusă deoparte. Trebuiau să aibă timbre la recepție.

Dragă Hobie.
E o scrisoare greu de pus pe hârtie și îmi pare rău să o scriu.

Frisoane alternând cu bufeuri de transpirație. Vedeam pete verzi înaintea ochilor. Aveam temperatură atât de mare, încât mi se părea că pereții se chircesc.

Nu e vorba de piesele false pe care le-am vândut. Probabil că ai să afli curând despre ce e vorba.

Acid azotic. Negru de fum. Mobila, ca toate lucrurile vii, căpăta, de-a lungul timpului, semne și cicatrici.
Efectele timpului, vizibile și invizibile.

Și nu știu prea bine cum să-ți spun, dar cred că mă gândesc la un cățel bolnav pe care eu și mama l-am găsit pe stradă în Chinatown. Zăcea undeva între două tomberoane de gunoi. Era un pui de pitbull, o cățeluș̦ă. Murdară, urât mirositoare. Piele și os. Prea slabă ca să se țină pe picioare. Eu m-am supărat, și mama mi-a promis că o luăm cu noi dacă o mai găsim acolo când terminăm de mâncat. Și când am ieșit din restaurant, ea era încă acolo. Așa că am oprit un taxi, eu am dus-o în

braţe, şi când am adus-o acasă, mama i-a făcut o cutie în bucătărie, şi ea era atât de fericită, ne lingea pe faţă, a băut o tonă de apă şi a mâncat toată mâncarea pentru căţei pe care i-am cumpărat-o şi a vărsat-o pe toată la loc.

În fine, ca să n-o mai lungesc, a murit. N-a fost vina noastră, deşi noi aşa am simţit. Am dus-o la veterinar şi i-am cumpărat mâncare specială, dar ea s-a făcut tot mai bolnavă. Ne ataşaserăm deja mult de ea. Şi mama a dus-o din nou la doctor, la un specialist de la un centru pentru animale. Şi tipul a spus câinele acesta are o boală, i-am uitat numele, o avea deja când aţi găsit-o şi ştiu că nu asta vreţi să auziţi, dar o să fie mult mai bine pentru ea dacă o eutanasiaţi cât mai repede

Mâna îmi zburase pe hârtie cu smucituri și tresăriri nestăpânite. Dar la sfârșitul paginii, când m-am întins după a doua coală, m-am oprit, îngrozit. Ceea ce simțisem drept imponderabilitate, un soi de glisare impetuoasă, definitivă, de ultimă șansă, nu era deloc acel rămas-bun elocvent și mișcător pe care mi-l imaginasem. Scrisul mi se înclina și se lăbărța peste tot și nu era nici inteligent, nici coerent, nici măcar lizibil. Trebuia să existe un mod mult mai concis și mai simplu de a-i mulțumi lui Hobie și de a-i spune ceea ce voiam să-i spun: anume că n-ar trebui să se simtă rău, că fusese întotdeauna bun cu mine și făcuse tot ce putuse ca să mă ajute, exact așa cum eu și mama făcuserăm tot ce se putea să-l ajutăm pe puiul de pitbull, care – era de fapt un amănunt pertinent, numai că nu voisem să lungesc povestea prea tare – în ciuda firii ei drăgălașe, fusese în realitate absolut distrugătoare în zilele dinainte să moară, făcuse praf practic tot apartamentul și ne sfâșiase canapeaua fără milă.

Siropos, satisfăcut, lipsit de gust. Îmi simțeam gâtul de parcă cineva mi-l râcâise cu o lamă de ras.

Ia uite cum se ia tapiseria. Fii atent: uite viermii din lemn! Va trebui s-o tratăm cu Cuprinol.

În noaptea în care luasem o supradoză în baia de sus a lui Hobie, când mă așteptasem să nu mă mai trezesc, dar mă trezisem totuși cu obrazul lipit de podeaua lunecoasă din plăci hexagonale, fusesem uimit de cât de radioasă putea fi o baie de dinainte de război, cu armături albe simple, dacă te uitai la ea din viața de apoi.

Începutul sfârșitului? Sau sfârșitul sfârșitului?

Fabelhaft[455]. Cea mai bună distracție din viața mea.

Să luăm lucrurile pe rând. Aspirine. Apă rece din minibar. Aspirinele mi se hârșâiau și se opreau în gât, ca și cum aș fi înghițit pietriș, m-am lovit cu pumnul ca să le fac să coboare, alcoolul mă făcuse să mă simt mult mai bolnav, mai însetat, mai năuc, aveam cârlige de pește în gât, apa mi se prelingea absurd pe obraji, respiram greu, hârâit, căscam gura, deschisesem sticla cu vin cu gând să-mi ofer o tratație (pasămite), dar era ca și cum aș fi înghițit terebentină, mă ardea și mi se învârtea ca un tăiș în stomac, oare să fac o baie, să sun jos să-mi aducă o băutură caldă, ceva simplu, o supă sau un ceai? Nu: ideea era să termin vinul sau poate doar să trec mai departe și să încep votca; citisem undeva pe net că numai doi la sută dintre tentativele de sinucidere cu supradoză aveau succes, ceea ce părea un procent stupid de mic, deși, din nefericire, confirmat de experiențele mele anterioare. „N-o să mai plouă niciodată”. Asta fusese biletul de adio al unui sinucigaș. „A fost numai o farsă”. Soțul lui Jean Harlow, care s-a omorât în noaptea nunții lor. Al lui George Sanders fusese cel mai bun, un clasic al vechiului Hollywood, tata îl știuse pe de rost și îi plăcea să citeze din el. „Dragă Lume, plec pentru că sunt plictisit”. Și apoi Hart Crane. O răsucire și căderea, cămașa care i se umfla în aer. „La

revedere tuturor!” Un rămas-bun strigat în timp ce sărea de pe punte.[456]

Nu-mi mai consideram corpul al meu. Încetase să-mi aparțină. Îmi simțeam mâinile, mișcându-se, separate, plutind prin aer din proprie inițiativă, și, când m-am sculat în picioare, a fost ca și cum aș fi mânuit o marionetă, m-am despăturit, m-am ridicat, cu mișcări smucite, pe sfori.

Hobie îmi spusese că în tinerețe băuse Cutty Sark pentru că era whisky-ul preferat al lui Hart Crane. Cutty Sark înseamnă „fustă scurtă”[457].

Pereți verzui în camera cu pian, palmieri și înghețată de fistic.

Ferestre acoperite cu gheață. Camerele neîncălzite din copilăria lui Hobie.

Vechii Maeștri, ei nu greșeau niciodată.

Ce credeam, ce simțeam?

Respirația mi-era dureroasă. Pachețelul cu heroină era în noptieră pe cealaltă parte a patului. Dar deși tata, cu dragostea lui statornică pentru infernul showbizului, ar fi fost entuziasmat de această punere în scenă – praful, scrumiera murdară, alcoolul ș.a.m.d. – nu puteam răbda gândul de a fi găsit în hotelul în care stăteam pe gratis într-un halat de baie, ca un cântăreț de salon căzut în dizgrație. Trebuia să fac curățenie, să fac un duș, să mă bărbieresc și să-mi pun costumul ca să nu arăt prea jerpelit când aveau să mă găsească și numai atunci, la sfârșit, după ce ultimele cameriste plecau din hotel, să scot semnul „Nu deranjați!” de pe ușă: era mai bine dacă mă găseau dimineața, nu voiam să încep să miros.

Aveam sentimentul că trecuse o viață de când ieșisem în seara aceea cu Pippa și m-am gândit la cât de fericit fusesem, cum mă grăbisem s-o întâlnesc în întunericul colțuros al iernii, la exaltarea pe care o simțisem zărind-o sub un felinar în față la Film Forum și la cum mă oprisem o clipă la colț să savurez momentul – bucuria de a o urmări cum se uita după mine. Chipul ei în

așteptare, scrutând mulțimea. Pe mine mă căuta: pe mine. Și fiorul cutremurător de a crede, fie și numai pentru o clipă, că s-ar putea să ai de fapt ceea ce nu poate fi niciodată al tău.

Costumul din șifonier. Cămășile toate murdare. De ce nu-mi trecuse prin cap să trimit vreuna la spălat? Pantofii îmi erau îmbibați de apă și deformați, lucru care dădea scenei o tentă finală lamentabilă – dar nu (m-am oprit confuz în mijlocul camerei), aveam oare de gând să mă întind complet îmbrăcat, în costum și cu pantofi, ca un cadavru pe catafalc? Mă cuprinsese din nou o transpirație rece, tremuram, frisonând, o luam de la capăt. Trebuia să mă așez. Poate că avea să trebuiască să regândesc întreaga regie. Să rup scrisorile. S-o fac să pară un accident. Ar fi fost mult mai plăcut dacă părea că mă pregăteam să mă duc la o petrecere costumată misterioasă și luasem doar un vârf de ac de heroină înainte de plecare – așezat pe marginea patului, puțin prea mult, artificii negre și bomboane de pom, prăbușindu-mă în timpul desfătării. Hopa!

Aripile albe ale tumultului interior. Salt din alergare către infinit.

Apoi – la zbieretul trompetelor – am tresărit. Cântarea liturgică fusese înlocuită cu o explozie de fanfară nepotrivit de festivă. Melodioase, auzeam alămurile. Am simțit cum crește în mine, mustind, un val de frustrare. Suita *Spărgătorul de nuci.* Complet, complet greșit. O muzică extravagantă de orchestră nu era nici pe departe nota pe care trebuia să plec, invazia năvalnică a ritmului, marșul nu știu care, și dintr-odată stomacul mi s-a revoltat, o înălțare violentă până în gât, ca și cum aș fi înghițit o halbă de suc de lămâie, și în clipa următoare, aproape înainte să apuc să ajung la coșul de gunoi, totul mi-a venit înapoi într-un torent lichid de acid, val după val, după val gălbui.

După ce s-a sfârșit, m-am așezat pe covor cu fruntea pe marginea tăioasă a dozei de metal,

auzind muzica de serbare pentru copii răpăind neobosit în fundal: nu eram nici măcar beat, asta era beleaua, doar bolnav. Am distins pe coridor voci gâgâite de americani, cupluri, râzând, luându-și gălăgios la revedere înainte să se îndrepte fiecare spre camera lui: vechi prieteni din facultate, slujbe în domeniul financiar, cel puțin cinci ani de experiență corporatistă, Fiona care intră la școală în toamnă, totul e bine în Oaklandia, ei, atunci noapte bună, dragilor, vă iubim mult – o viață pe care aș fi putut s-o duc și eu, doar că n-o voiam. Asta a fost ultimul lucru pe care îmi amintesc că l-am gândit înainte să mă ridic clătinându-mă pe picioare și să închid muzica enervantă, și, cu stomacul întors pe dos, să mă trântesc cu fața în jos pe pat, ca și cum m-aș fi aruncat de pe un pod, sub toate luminile din cameră aprinse, dar eu să mă afund cât mai departe de lumină, lăsând întunericul să se închidă deasupra mea.

4
.

În copilărie, după moartea mamei, încercam întotdeauna să mi-o păstrez în minte în timp ce adormeam, sperând că aveam să o visez. Numai că n-am reușit niciodată. Sau, mai exact, o visam constant, dar numai ca absență, nu ca prezență: o briză bătând printr-o casă abia golită, scrisul ei pe un blocnotes, mirosul parfumului ei, străzi în stranii orașe pierdute pe unde știam că se plimbase cu numai o clipă înainte, dar de pe care dispăruse acum, o umbră mișcându-se pe un perete scăldat în soare. Uneori o zăream pentru o clipă în mulțime sau în vreun taximetru care demara de la bordură, și prețuiam aceste scurte clipe în care o văzusem, cu toate că nu izbuteam niciodată s-o prind.

Întotdeauna, în cele din urmă, îmi scăpa: întotdeauna tocmai punea receptorul când eu răspundeam sau îi rătăcisem numărul când voiam s-o sun; sau alergam abia trăgându-mi răsuflarea până în locul unde ar fi trebuit să fie și o găseam plecată. În viața adultă, aceste eșecuri cronice iradiau o anxietate mai tulbure și mai dureroasă: aș fi fost covârșit de panică să aflu, să-mi amintesc sau să mi se spună, implauzibil, că locuia în partea cealaltă a orașului, în vreun apartament mizerabil de ghetou, unde, din motive inexplicabile, nu mai fusesem s-o văd sau nu mai luasem legătura cu ea de ani de zile. De obicei, în momentul trezirii, încercam febril să prind un taxi sau să ajung la ea. Aceste scenarii insistente aveau un aer repetitiv care friza brutalitatea, amintindu-mi de soțul extrem de nervos al unei cliente a lui Hobie, lucrător pe Wall Street, căruia, atunci când intra într-o anumită stare, îi plăcea să povestească, iar și iar, aceleași trei istorii din experiența lui în Războiul din Vietnam, cu aceleași formulări și gesturi mecanice: același răpăit al mitralierelor, aceeași mână care lovea necruțător, întotdeauna în exact același loc. Chipurile tuturor deveneau nemișcate după masă, în fața paharelor pline, când el se lansa în monologul său declamatoriu, pe care îl auziserăm toți de o mie de ori și care (asemenea ciclului compulsiv în care o căutam pe mama la nesfârșit, noapte de noapte, an după an, vis după vis) era rigid și neschimbat. Avea întotdeauna să se împiedice și să cadă peste aceeași rădăcină; n-avea să ajungă niciodată la prietenul său Gage la vreme, așa cum nici eu n-aveam să reușesc niciodată s-o găsesc pe mama.

Dar în noaptea aceea, în cele din urmă, am găsit-o. Sau, mai precis: ea m-a găsit. Am simțit că era o ocazie unică, deși poate într-o altă noapte, într-un alt vis, o să mai vină la mine așa – poate când am să mor, deși mi se pare aproape prea mult să sper la asta. Cu siguranță aș fi mai puțin

înspăimântat de moarte (nu doar a mea, ci și a lui Welty, a lui Andy, de Moarte în general) dacă aș crede că o persoană cunoscută ar veni să ne întâmpine la ușă, pentru că – scriu asta aici și aproape mă bufnește plânsul – mă gândesc la cum îmi spunea bietul Andy, cu groaza întipărită pe față, că mama era singura persoană pe care o cunoscuse și o îndrăgise și care murise. Așa că, poate, atunci când Andy a ajuns, dus de valuri, scuipând și tușind, pe tărâmul de pe cealaltă parte a apei, poate că mama a fost cea care s-a lăsat în genunchi lângă el să-l întâmpine pe țărmul necunoscut. Poate că e stupid fie și să formulezi asemenea speranțe. Dar, din nou, poate că mai stupid e să n-o faci.

Într-un fel sau altul – o dată în viață ori nu – a fost un dar; și, dacă i se dăduse o singură vizită, dacă asta e tot ce i s-a permis, a păstrat-o pentru un moment în care chiar a contat. Pentru că, dintr-odată, mama a apărut în cameră. Stăteam în fața unei oglinzi, uitându-mă la camera reflectată în spatele meu, care era un interior asemănător cu magazinul lui Hobie sau, mai degrabă, cu o versiune mai spațioasă și cu un aer mai permanent a lui, cu pereți maronii ca de violoncel și cu o fereastră deschisă care semăna cu un portal către o lume mult mai vastă, inimaginabilă, plină de soare. Spațiul din spatele meu din cadru nu era atât un spațiu în sensul convențional al cuvântului, cât o armonie perfect asamblată, o realitate mai amplă, părând mai reală, învelită într-o mare tăcere dincolo de sunet și de grai; în care totul era nemișcare și limpezime și în care, în același timp, ca într-un film rulat înapoi, îți puteai închipui laptele vărsat cum sare înapoi în urcior, o pisică în salt zburând înapoi și aterizând cuminte pe o masă, o haltă unde timpul nu exista sau, mai corect, unde exista concomitent în toate direcțiile, unde toate istoriile și mișcările existau simultan.

Și, când mi-am întors privirea pentru o secundă și apoi m-am uitat înapoi, i-am văzut reflexia în spatele meu, în oglindă. Am amuțit. Știam cumva că nu aveam voie să mă întorc – era împotriva regulilor, oricare ar fi fost ele – dar ne puteam vedea, ochii ni se puteau întâlni în oglindă, și ea era la fel de fericită să mă vadă cum eram eu s-o văd. Era ea însăși. O prezență întrupată. Exista psihic, avea adâncime și conținut. Se afla între mine și locul acela din care venise, peisajul de dincolo. Și totul a fost în momentul când ochii ni s-au întâlnit în oglindă, surpriză și amuzament, minunații ei ochi albaștri cu irisul tivit cu negru, ochi bleu inundați de lumină: bună! Căldură, inteligență, tristețe, umor. Mobilitate și nemișcare, nemișcare și modulație, și toată încordarea și magia unei tablou excepțional. Zece secunde, o eternitate. Totul era un cerc care se întorcea la ea. Îl puteai înțelege într-o clipă, puteai trăi pentru totdeauna în el: ea exista numai în oglindă, în spațiul acela încadrat, și, deși nu era vie, nu tocmai, nu era nici moartă, pentru că nu se născuse încă, și totuși, niciodată nenăscută – așa cum, în mod ciudat, nu eram nici eu. Și am știut că putea să-mi spună orice aș fi vrut să știu (viață, moarte, viitor, trecut) cu toate că era deja acolo, în surâsul ei, răspunsul la toate întrebările, surâsul dinainte de sărbători al cuiva care are un secret prea frumos ca să-l poată spune fie și în șoaptă, doar: „Cred că o să trebuiască să aștepți și să vezi, nu-i așa?”. Dar, chiar în clipa când se pregătea să vorbească – trăgându-și răsuflarea cu un amestec de afecțiune și exasperare pe care îl cunoșteam prea bine și pe care îl pot auzi și acum – m-am trezit.

5.

Când am deschis ochii, era dimineață. Toate lămpile din cameră ardeau încă, iar eu eram sub pătură, deși nu-mi aminteam absolut deloc cum ajunsesem acolo. Totul era încă scăldat, îmbibat de prezența ei – mai profundă, mai vastă, mai înaltă ca viața, o schimbare în spațiul optic care-i dăduse o margine de culoarea curcubeului, și îmi amintesc că m-am gândit că așa se simțeau probabil oamenii după ce aveau viziuni ale sfinților – nu că mama ar fi fost o sfântă, numai că apariția ei fusese distinctă și surprinzătoare ca o flacără izbucnită într-o cameră întunecată.

Încă pe jumătate adormit, am mai zăbovit în așternut, înviorat de dulceața visului în care mă simțeam încă învelit. Chiar și sunetele ambientale ale dimineții, venite de pe hol, preluaseră atmosfera și culoarea prezenței ei; pentru că, dacă ascultam atent, în starea mea semionirică, mi se părea că aud sunetul ușor, vioi, specific pașilor ei, amestecat cu zăngănitul tăvilor de mic dejun purtate cu căruciorul de-a lungul holului și cu zuruiala cablurilor de ascensor, închiderea și deschiderea ușilor lui: un sunet foarte urban, pe care îl asociam cu Sutton Place și cu ea.

Apoi, deodată, explodând în ultimele șuvițe de bioluminescență în care se destrăma visul, clopotele bisericii celei mai apropiate au izbucnit într-un vacarm atât de violent, încât am sărit în șezut ca ars, îngrozit, orbecăind după ochelari. Uitasem ce zi era: Crăciunul.

Instabil, m-am ridicat și m-am dus la fereastră. Clopote, clopote. Străzile erau albe și deșarte. Geruise și promoroaca scânteia pe acoperișurile cu olane; afară, pe Herengracht, zăpada plutea și se

rotea în aer. Un stol de păsări negre croncănea și se prăvălea peste canal, cerul era doldora de ele, se lăsau cu mișcări largi pe o parte și unduiau ca un singur trup, inteligent, învolburându-se încolo și încoace, și tălăzuirea lor părea să mi se transmită aproape la nivel celular, cerul alb, zăpada rotindu-se și vântul înverșunat, izbucnind în rafale, al poeților.

Prima regulă a restaurării. Nu face niciodată ceva ce nu mai poți desface.

Am făcut un duș, m-am bărbierit și m-am îmbrăcat. Apoi, încet, am strâns și mi-am împachetat lucrurile. Trebuia cumva să-i înapoiez lui Gyuri inelul și ceasul, presupunând că era încă viu, lucru de care mă îndoiam din ce în ce mai tare: numai ceasul valora o avere – cât un BMW 7 sau un avans pentru un apartament. Aveam să i le trimit lui Hobie prin curier, ca să le țină în siguranță și să-i las lui Gyuri numele lui la recepție, pentru orice eventualitate.

Geamuri înghețate, stratul de zăpadă acoperind, fantomatic, pietrele din caldarâm, adânc și tăcut, nicio mașină pe străzi, veacuri suprapuse, 1940 prin 1640.

Era important să nu mă gândesc prea tare. Lucrul cel mai important era să profit de energia visului care mă urmărea și în trezie. Cum nu vorbeam olandeză, aveam să mă duc la consulatul american și să-i pun pe ei să anunțe poliția olandeză. Aveam să-i stric unui reprezentant oficial masa de Crăciun în familie. Dar nu aveam încredere în mine însumi să mai aștept. Poate că nu era o idee rea să intru pe site-ul Departamentului de Stat și să mă prevalez de drepturile mele ca cetățean american – cu siguranță, existau multe locuri pe lume unde închisoarea ar fi fost mai rea decât în Olanda, și poate că, dacă spuneam sincer tot ce știam (Horst și Sascha, Martin și Frits, Frankfurt și Amsterdam), ar fi reușit să găsească tabloul.

Dar cine știa cum aveau să se desfășoare lucrurile? Nu eram sigur decât de faptul că acțiunea mea de eschivare luase sfârșit. Indiferent ce avea să se întâmple, n-aveam să fiu ca tata, să mă feresc și să închipui tot felul de stratageme până când aș fi răsturnat mașina și m-aș fi prăbușit în flăcări; aveam să ies în față și să accept ceea ce mi se întâmpla; și, ca să-mi dovedesc ideea, m-am dus direct la baie, am aruncat plicul transparent în toaletă și am tras apa.

Și asta a fost tot: rapid ca Martin și la fel de irevocabil. Ce-i plăcea tatei să spună? „Privește viața în ochi". Deși el însuși nu făcuse asta niciodată.

Fusesem în fiecare colț al camerei, făcusem tot ce era de făcut mai puțin scrisorile. Chiar și scrisul de mână mă făcea să mă chircesc. Dar – conștiința mă făcu să tresar – *trebuia* să-i scriu lui Hobie: nu bălmăjelile autocompătimitoare ale beției, ci câteva rânduri la obiect, unde se aflau carnetul de cecuri, cartea mare, cheia de la seiful din depozit. Probabil ar fi fost la fel de bine să recunosc, în scris, frauda concepută cu mobila și să declar cât se poate de limpede că el nu știuse în niciun fel de ea. Poate să găsesc un martor și să legalizez declarația la consulatul american; poate lui Holly (sau altcuiva, oricui) avea să i se facă milă și să cheme pe cineva la sediu înainte să sune la poliție. Grișa putea să mă susțină fără să se învinuiască pe sine prea tare: nu discutasem niciodată posibilitatea, nu îmi pusese niciodată întrebări, dar știuse că ceva nu era cușer, cu toate excursiile mele pe furiș la depozit.

Rămâneau Pippa și doamna Barbour. Doamne, scrisorile pe care i le compusesem Pippei și pe care nu le trimisesem niciodată! Încercarea mea cea mai onorabilă, cea mai creatoare, după vizita dezastruoasă cu Everett, începuse și se sfârșise cu o propoziție simplă și mișcătoare – cum mi se părea: „Plec pentru o vreme". Ca posibil bilet de

sinucigaș, mi se păruse, la momentul respectiv, cel puțin în materie de concizie, o micuță capodoperă. Din nefericire, calculasem greșit doza și mă trezisem douăsprezece ore mai târziu cu vomă în tot așternutul și că trebuia să mă împleticesc până jos, încă sălciu, la o întâlnire la ora 10 cu inspectorii de la Fisc.

Acestea fiind spuse: un bilet înainte de a merge la închisoare era altceva și mai bine rămânea nescris. Pippa nu se lăsa înșelată în privința mea. Nu aveam nimic de oferit. Eram boală, instabilitate, tot ceea ce ea voia să evite, de care voia să scape în viață. Închisoarea n-avea decât să confirme ceea ce știa deja. Cel mai bun lucru pe care îl puteam face era să rup legătura cu ea. Dacă tata ar fi iubit-o cu adevărat pe mama – cu adevărat, așa cum spusese cândva că o iubește – n-ar fi făcut oare același lucru?

Și apoi – doamna Barbour. Era genul de cunoaștere pe care nu o capeți decât când corabia ți se scufundă sub picioare, genul de lucru absolut surprinzător pe care nu-l înțelegi despre tine însuți până la absolut ultima șansă care ți se mai oferă, până când bărcile de salvare sunt lăsate la apă, iar corabia e în flăcări, dar, până la urmă, când mă gândeam să mă omor, ea era cea căreia simțisem că nu puteam suporta să i-o fac.

Ieșind din cameră – coborând ca să întreb despre curier și să mă uit pe site-ul Departamentului de Stat înainte de a suna la consulat m-am oprit. O micuță cutie cu bomboane, înfășurată cu panglică, atârnată de mâner, un bilețel scris de mână: „Crăciun fericit!” Undeva niște oameni râdeau și un miros delicios de cafea tare, de zahăr ars și de pâine proaspăt scoasă din cuptor din micul dejun al hotelului urca de la parter și plutea pe coridor. În fiecare dimineață comandasem masa în cameră, silindu-mă să mănânc, posomorât – Olanda n-ar fi trebuit să fie faimoasă pentru cafea? Băusem în fiecare zi și nici măcar n-o gustasem.

Am strecurat punga cu bomboane în buzunarul costumului și m-am oprit pe hol, răsuflând adânc. Chiar și condamnații aveau dreptul să-și aleagă o ultimă masă, subiect de conversație pe care Hobie (bucătar neobosit și mâncător înflăcărat) îl abordase nu o dată la sfârșitul vreunei seri, la un pahar de Armagnac, în timp ce scotocea după cutii goale de tutun și farfurioare în plus pe post de scrumiere ad hoc pentru oaspeții săi: pentru el era o chestiune metafizică, asupra căreia reflectai cel mai bine cu stomacul plin, după ce toate deserturile se terminau și farfuria finală de caramele cu gust de iasomie era trecută dintr-o mână în alta, pentru că, atunci când priveai sfârșitul în față, la sfârșitul nopții, închizând ochii și făcând la revedere Pământului, ce-ai fi ales, de fapt? Vreo amintire liniștitoare din trecut? O cină simplă cu pui din vreo duminică pierdută a copilăriei? Sau, ca ultimă năzuință spre lux, spre capătul cel mai depărtat al orizontului, friptură de fazan cu mur pitic, trufe albe de Alba[458]? Cât despre mine: nici măcar nu-mi dădusem seama că eram flămând până când nu păsisem pe coridor, dar în momentul acela, stând acolo cu stomacul gol și chinuit, cu un gust rău în gură și perspectiva a ceea ce avea să fie ultima masă aleasă liber, mi se părea că nu adulmecasem niciodată ceva atât de delicios precum căldura aceea zaharată: cafea și scorțișoară, chifle simple cu unt din meniul casei. Ciudat, mi-am spus, întorcându-mă în cameră și luând în mână meniul micului dejun: să-ți dorești atât de ușor ceva, să simți o asemenea poftă de pofta însăși.

Vrolijk Kerstfeest[459] spuse băiatul de la bucătărie jumătate de oră mai târziu – un tânăr bondoc, ciufulit, direct din Jan Steen, cu o coroană de beteală pe cap și o crenguță de ilice după ureche.

Ridică apoi capacele argintii ale tăvilor cu un gest înflorit.

— Cozonac olandez special de Crăciun, spuse el, arătând ironic cu mâna. Numai azi.

Comandasem „micul dejun festiv cu șampanie”, care includea un pahar de șampanie, omletă cu trufe și caviar, o salată de fructe, o farfurie de somon afumat, o felie de pateu și vreo cinci-șase farfurioare cu sos, cornișon, capere, condimente și ceapă murată.

El îmi deschisese șampania și plecase (după ce-i dădusem bacșiș mare parte din euro care-mi rămăseseră), iar eu tocmai îmi turnasem niște cafea și o sorbeam cu atenție, întrebându-mă dacă puteam s-o diger (îmi era încă greață și, de aproape, nu mirosea chiar atât de bine), când sună telefonul.

Era recepționerul.

— La mulți ani, domnule Decker, spuse el rapid. Iertați-mă, dar mă tem că vine cineva la dumneavoastră. Am încercat să-l oprim la recepție…

— Poftim?

Am înghețat, cu ceașca în aer.

— Vine la dumneavoastră. Acum. Am încercat să-l opresc. L-am rugat să aștepte, dar nu a vrut. Adică… în fine, colegul meu l-a rugat. A urcat înainte să apuc să vă sun…

— Aha.

Am cuprins camera cu privirea. Toată hotărârea îmi dispăruse într-o secundă.

— Colegul meu – vorbind cu gura acoperită – colegul meu tocmai a pornit după el pe scări – totul a fost foarte brusc, m-am gândit că ar trebui să…

— A spus cum se numește? am întrebat, ducându-mă la fereastră și cercetând dacă puteam să sparg geamul cu scaunul. Etajul nu era înalt și nu aveam de sărit mai mult de patru metri.

— Nu, domnule. Vorbea foarte repede. N-am putut… adică, era foarte hotărât… s-a strecurat pe lângă recepție înainte…

Gălăgie pe hol. Cineva striga ceva în olandeză.

— …Avem personal mai puțin astăzi, după cum cred că vă dați seama…

Bătăi hotărâte în ușă. Am sărit de pe scaun nervos, grosolan, asemenea exploziei nesfârșite a sângelui din fruntea lui Martin, răsturnând cafeaua. La naiba! mi-am spus, uitându-mă la costum și la cămașă: distruse. Nu putea să aștepte până ce mâneam? Apoi din nou, m-am gândit, tamponându-mi cămașa cu un șervețel, pășind sumbru către ușă: Poate erau băieții lui Martin. Poate avea să fie mai rapid decât crezusem.

Dar, când am deschis ușa, aproape nu mi-a venit să cred: în fața mea stătea Boris. Șifonat, cu ochii roșii, hărtănit. Avea zăpadă în păr, zăpadă pe umerii paltonului. Eram prea surprins ca să fiu ușurat.

— Uf! am spus când el mă strânse în brațe, și apoi către recepționerul care venea cu pași mari și hotărâți pe hol către noi: Nu, nu-i nicio problemă.

— Vedeți? De ce să aștept? De ce să aștept? spuse furios, fluturând o mână înspre olandez, care se oprise încremenit și se holba la noi. Nu v-am spus? V-am spus că știu unde e camera! Cum să știu dacă n-ar fi prietenul meu? Apoi, mie: Nu știu de ce fac atâta scandal. Ridicol! Am stat acolo nu știu cât timp și nu era nimeni la recepție. Nimeni! Deșertul Sahara! (privindu-l pe olandez cu ochi scăpărători) Am așteptat, am așteptat, am sunat la sonerie! Și pe urmă, în clipa când am luat-o în sus, „stați, domnule, așteptați! „– cu o voce plângăcioasă de copil mic – „întoarceți-vă!” și se apucă să vină după mine…

— Mulțumesc, i-am spus recepționerului său, mai degrabă spinării lui, pentru că, după câteva momente în care, surprins și enervat, se uitase de la unul la altul, acum se întorsese în tăcere să plece. Mulțumesc mult. Cu adevărat! am strigat pe hol după el; îmi făcea bine să știu că îi opreau pe cei care se repezeau să urce de capul lor.

— Sigur, domnule. Nu catadicsi să se uite înapoi. Crăciun fericit!

— Îmi dai voie să intru? spuse Boris, când ușile ascensorului se închiseră în sfârșit și am rămas singuri. Sau stăm aici cuminți și ne uităm unul la altul?

Mirosea acru, ca și cum nu făcuse duș de câteva zile, și arăta în același timp vag disprețuitor și foarte mulțumit de sine însuși.

— Mda… inima îmi bubuia în piept, simțeam că mă ia din nou cu greață – pentru o clipă, sigur.

— O clipă? Boris mă privi disprețuitor de sus în jos. Vrei să te duci undeva?

— De fapt, da.

— Potter – pe un ton pe jumătate amuzat, punând geanta jos și pipăindu-mi fruntea cu încheieturile degetelor – arăți rău. Ai febră. Arăți de parcă tocmai ai săpat Canal Panama.

— Mă simt excelent, am spus scurt.

— Nu arăți așa excelent. Ești alb ca peștele. De ce ești așa îmbrăcat? De ce nu ai răspuns la telefon? Ce e asta? spuse el, aruncând o privire peste mine, către micul dejun.

— Poftim, servește-te!

— Dacă nu te superi, am să iau. Ce săptămână! Am condus toată noaptea. Nasol să petreci așa Ajun de Crăciun – își scoase paltonul și îl lăsă să cadă pe podea –, ei dar, să spun adevărul, am avut altele mult mai rele. Cel puțin n-a fost circulație pe autostradă. Ne-am oprit la un loc oribil pe drum, singur deschis, benzinărie, crenvurști cu muștar, de obicei îmi plac, dar, sfinte! Stomacul… Luase un pahar de la bar și-și turna niște șampanie. Și tu aici! Făcând semn cu mâna. Guști toate plăcerile. Trăiești în lux. Își azvârlise pantofii din picioare și acum își mișca picioarele ude, învelite în șosete. Ah, mi-au înghețat degetele! E mocirlă pe străzi, zăpada se face apă. Își trase un scaun. Hai, stai cu mine! Mănâncă și tu ceva! M-am nimerit bine. Ridicase capacul peștelui, adulmeca farfuria cu

omletă. Delicios! încă fierbinți! Ce e, ce e asta? spuse, căci băgasem mâna în buzunarul sacoului și-i dădusem ceasul și inelul lui Gyuri. A, da! Am uitat! Nu-ți face probleme. Poți să le dai singur.

— Nu, dă-i-le tu din partea mea!

— Bun, atunci să-l sunăm. Aici e ospăț suficient pentru cinci oameni. Hai să sunăm jos… ridică șampania, se uită la câtă era ca și cum ar fi studiat un tabel cu vânzări neliniștitoare – hai să mai cerem o sticlă, dar una mare, sau poate două, și niște cafea sau poate ceai! Mie – își trase scaunul mai aproape – mi-e o foame de lup! O să-l rog – ridică o bucată de somon afumat și o legănă în aer ca s-o vâre pe toată în gură, apoi scoase telefonul din buzunar – o să-l rog să proptească mașina undeva și să vină pe jos, bine?

— În regulă.

Ceva din mine încremenise văzându-l, aproape ca atunci când eram cu tata, copil, ore lungi singur acasă, valul involuntar de ușurare la sunetul cheii în ușă și apoi, de fapt, descurajarea la vederea lui.

— Ce-i? Boris își linse degetele zgomotos. Nu vrei să vină Gyuri? Cine m-a adus aici toată noaptea? Cine n-a dormit deloc? Dă-i cel puțin niște mâncare! Intrase deja în omletă. S-au întâmplat multe.

— Și mie mi s-au întâmplat multe.

— Unde te duci?

— Comandă ce vrei. Am scos cârdul de acces din buzunar și i l-am dat. O să las nota de plată deschisă. Pune totul în contul camerei.

— Porter – azvârli șervetul, porni după mine, apoi se opri la jumătatea drumului și, spre marea mea surpriză, începu să râdă. Du-te atunci! La noul tău prieten sau la activitatea ta atât de importantă!

— Mi s-au întâmplat multe.

— Ei bine – arogant – nu știu ce ți s-a întâmplat *ție,* dar pot să spun că ceea ce mi s-a întâmplat *mie* e de cel puțin o sută de ori mai mult. Halal săptămână! Bună de făcut film. În timp ce tu

stăteai în lux la hotel, eu – păși înainte, cu mâna pe mâneca mea – stai puțin! Sunase telefonul; Boris se întoarse pe jumătate, vorbi repede ceva în ucraineană înainte să se întrerupă și să închidă foarte iute văzând că mă îndrept spre ușă. Porter! Mă prinse de umeri, se uită țintă în ochii mei, apoi mă întoarse și mă conduse înapoi, trântind ușa cu piciorul. Ce dracu' faci? Ești ca din noaptea în care au venit zombi. Cum era filmul ăla care ne-a plăcut nouă? Alb-negru? Nu Morții Vii, ci cel poetic…

— *Am umblat cu un zombi.* Val Lewton.[460].

— Exact. Asta e. Stai jos! Iarba foarte tare aici, chiar dacă ai mai folosit-o, ar fi trebuit să te avertizez…

— N-am fumat nicio iarbă.

— … pentru că, îți spun, când am venit aici prima oară, pe la vreo douăzeci de ani, la vremea aia trăgeam jointuri în fiecare zi, mi se părea că fac față la orice și… of, doamne! Prostia mea – am făcut pe deșteptul cu tipul de la cafenea. „Dă-mi cea mai tare pe care o ai!" Ei bine, mi-a dat! Am tras de trei ori și n-am mai putut să merg! Nu mai puteam să stau drept! Parcă uitasem cum să-mi mișc picioarele! Vedeam ca în tunel, nu-mi mai puteam controla mușchii. Deconectat total de la realitate! Boris mă condusese până la pat; acum ședea lângă mine, cu o mână pe după umerii mei. Și, mă știi pe mine, dar… niciodată! Inima bătea repede, parcă aș fi alergat întruna, dar stăteam pe loc, nu înțelegeam unde sunt, o întunecime groaznică! Singur de tot și plângeam puțin, știi? vorbeam cu Dumnezeu în minte, „ce am făcut? de ce am meritat așa ceva?" Nu-mi amintesc cum am plecat de acolo! Ca un vis oribil. Și asta e iarbă, fii atent! Iarbă! Am venit pe stradă, cu genunchi de cârpă, m-am agățat de un suport de biciclete lângă Piața Dam. Mi se părea că mașinile urcă pe trotuar și o să intre în mine. Până la urmă am ajuns la

prietena mea în Jordaan[461] și am zăcut multă vreme în cadă fără apă. Așa că…

Se uita bănuitor la piepții cămășii mele stropiți cu cafea.

— N-am fumat nicio iarbă.

— Știu, ai spus! Îți spuneam poveste. M-am gândit că poate e puțin interesantă. Ei, nicio problemă, spuse. Nu contează. Tăcerea care se așternu între noi păru nesfârșită. Am uitat să spun… am uitat – îmi turna un pahar cu apă minerală –, după data aia când ți-am povestit, când am stat în Piața Dam, m-am simțit rău trei zile după. Prietena mea spunea: „Boris, hai să ieșim, nu poți să zaci aici tot weekend și să pierzi timpul”. Am vomat în Muzeul Van Gogh. Foarte frumos și elegant.

Pătrunzând în gâtul meu roșu, apa cea rece îmi făcu pielea ca de găină și mă aruncă într-o amintire viscerală a corpului din copilărie: lumina dureroasă a soarelui în deșert, mahmureala dureroasă de după-amiază, dinții clănțănind în răcoarea aerului condiționat. Mie și lui Boris ne era așa de rău, că vărsăm întruna, și râdeam de noi înșine, ceea ce ne făcea să vomăm și mai rău. Ne înecam cu biscuiți râncezi dintr-o cutie din camera mea.

— Hm – Boris îmi aruncă o privire piezișă – poate ai prins virus. Dacă n-ar fi fost ziua de Crăciun, m-aș repezi undeva să-ți iau de stomac. Uite aici – puse repede niște mâncare pe o farfurie și mi-o întinse.

Luă sticla de șampanie din găleata cu gheață, se uită din nou la cât mai era, apoi turnă restul paharului în paharul meu pe jumătate gol cu suc de portocale (pe jumătate gol pentru că-l băuse el însuși).

— Haide! spuse, ridicând paharul de șampanie către mine. La mulți ani, Crăciun fericit! Să trăim amândoi! Hristos s-a născut, să-l cântăm! Acum – dându-l pe gât; răsturnase chiflele pe fața de masă

și acum își punea mâncare în vasul ceramic pentru pâine – scuză-mă, știu că vrei să afli ce s-a întâmplat, dar mi-e foame și mai întâi trebuie să mănânc.

— Pateu. Caviar. Cozonac. În ciuda a toate, mi-era și mie foame, și am decis să fiu recunoscător pentru momentul prezent și pentru mâncarea din fața mea, așa că am început să mănânc și, o vreme, niciunul din noi nu spuse nimic.

— E mai bine? spuse el apoi, aruncându-mi o privire. Ești istovit. Mai luă somon. Circulă o gripă urâtă. Shirley a luat și el.

N-am spus nimic. Abia începusem să mă obișnuiesc cu ideea că era în aceeași cameră cu mine.

— Credeam că ai ieșit cu o fată. Uite, aici am fost cu Gyuri, spuse el, văzând că nu răspund. Am fost la Frankfurt. Acuma știi. A fost o nebunie! Dar – dădu șampania pe gât, se duse la minibar și se lăsă pe vine să se uite înăuntru…

— Ai pașaportul meu?

— Da, am pașaportul tău. A, ia uite niște vin drăguț aici! Și toate sticluțele astea simpatice de Absolut.

— Unde e?

— A! Se întoarse la masă cu o sticlă de vin roșu sub braț și cu trei sticle mici de votcă pe care le vârî în găleata cu gheață. Poftim! Scotoci în buzunar și mi-l aruncă neglijent pe masă. Acum – se așeză – bem un toast împreună?

Stăteam pe marginea patului fără să mă mișc, cu farfuria doar pe jumătate mâncată în brațe. Pașaportul meu.

În tăcerea lungă care urmă, Boris se întinse peste masă și dădu un bobârnac paharului meu de șampanie cu degetul mijlociu, scoțând un clinchet ascuțit și cristalin, ca o lingură lovită de o cupă elegantă.

— Cer permisiunea dumneavoastră! spuse el ironic.

— Poftim?

— Toastăm?

Înclină paharul către mine.

Mi-am frecat fruntea cu mâna.

— Și tu ce ești aici?

— A?

— Pentru ce toastezi, de fapt?

— Pentru Crăciun, pentru grația lui Dumnezeu! E bine așa?

Tăcerea dintre noi, deși nu tocmai dușmănoasă, căpătă o notă vizibil tăioasă și greu de controlat. În cele din urmă, Boris se lăsă să cadă pe scaunul lui și, dând din cap către paharul meu, spuse:

— Îmi pare rău că trebuie să te întreb, dar, când termini să te uiți așa fix la mine, putem să…?

— O să trebuiască să mă lămuresc la un moment dat ce se întâmplă.

— Poftim?

— Cred că va trebui să lămuresc toate astea la un moment dat pentru mine. O să fie ceva de lucru. Asta aici, ailaltă, dincolo… Două grămezi diferite. Poate trei.

— Potter, Potter, Potter – afectuos, puțin disprețuitor, aplecându-se înainte –, ești un dobitoc. N-ai niciun simț al recunoștinței sau al frumuseții.

— „Niciun simț al recunoștinței”. Cred că pot să beau pentru asta.

— Ce? Nu-ți amintești Crăciunul nostru împreună, o dată? Zilele fericite de altă dată? Nu se mai întorc. Tatăl tău – un gest somptuos cu mâna – la masa din restaurant. Cât am mâncat, am fost bucuroși! Am sărbătorit, fericiți. Nu prețuiești amintirea aceasta în inima ta?

— Asta-i bună!

— Potter – cu răsuflarea oprită – ești o figură. Ești mai rău ca o femeie. „Grăbește-te! Grăbește-te!” „Ridică-te, mergi!” N-ai citit mesajele mele?

— Poftim?

Boris, întinzându-se după pahar, se opri ca împietrit. Se uită iute pe podea, și, deodată, am devenit conștient de geanta de lângă scaunul lui.

Amuzat, Boris își vârî unghia degetului mare între dinți.

— Dă-i drumul!

Cuvintele plutiră peste rămășițele micului dejun. Reflexii deformate în capacul rotund al tăvii argintii.

Am luat geanta și m-am ridicat; și zâmbetul i se topi când am pornit-o spre ușă.

— Stai! spuse.

— De ce să stau?

— N-ai de gând s-o deschizi?

— Uite ce-i…

Mă cunoșteam foarte bine, n-aveam încredere să mă las să aștept; n-aveam să las să se întâmple de două ori același lucru…

— Ce faci? Unde te duci?

— Duc asta jos. Ca s-o poată închide în seif.

Nu știam nici măcar dacă aveau un seif, numai că nu voiam tabloul lângă mine – era mai în siguranță în mâinile unor străini, într-un vestiar, oriunde. Aveam de asemenea să sun la poliție în clipa când Boris pleca, dar nu mai devreme; n-avea niciun rost să-l târăsc și pe Boris în asta.

— Nici măcar n-ai deschis-o! Nici măcar nu știi ce e!

— Am reținut.

— Ce naiba înseamnă asta?

— Poate nu am nevoie să știu ce conține.

— O, nu? Poate ai. Nu e ceea ce crezi tu, adăugă pe un ton vag arogant.

— Nu?

— Nu.

— De unde știi tu ce cred eu?

— Bineînțeles că știu ce crezi! Și greșești. Scuze. Dar – ridicând mâinile – e ceva mult, mult mai bun.

— Mai bun?

— Da.

— Cum poate fi *mai bun*?

— Pur și simplu e. Mult, mult mai bun. Trebuie să mă crezi. Deschide și-ai să vezi, spuse el, dând scurt din cap.

— Ce e asta? am spus, după jumătate de minut de uluială.

Ridicam din geantă o cărămidă de sute – de dolari – apoi încă una.

— Și asta nu e tot. Boris se scărpină la ceafă cu podul palmei. Numai mică parte.

M-am uitat la bani, apoi la el.

— Mică parte din ce?

— Păi – rânji – am zis că e mai dramatic în bani lichizi, nu?

Voci înăbușite de comedie răzbăteau din camera vecină, cadența sacadată a unui public care râdea automat.

— O surpriză mai plăcută pentru tine! Nu e tot, ține minte! Monedă americană, m-am gândit, e mai convenient pentru tine să te întorci. Cu ce ai venit – puțin mai mult. De fapt, încă n-au plătit – încă n-au fost virați banii. Dar curând, sper.

— Ei? Cine n-a plătit? Ce să plătească?

— Banii ăștia sunt ai mei. Ai mei personali. Din seiful casei. M-am oprit la Antwerp să-i aduc. E mai frumos așa – mai frumos pentru tine când deschizi geanta, nu? În dimineața de Crăciun, Ho ho ho! Dar vin mult mai mulți.

Am întors teancul de bani și m-am uitat la el pe toate părțile. Legat, direct de la Citibank.

— „Mulțumesc, Boris!” „A, nicio problemă”. răspunse el, ironic, cu propria voce. „Mă bucur că te-am ajutat”.

Bani în teancuri. Eram pe dinafară. Îmi fosneau în mână. Toată povestea avea un soi de conținut sau de emoție clare pe care eu nu le înțelegeam.

— După cum spuneam – doar o mică parte. Două milioane de euro. În dolari înseamnă mult mai mult. Așa că la mulți ani! Cadoul meu pentru

tine. Pot să-ți deschid un cont în Elveția pentru restul și să-ți dau un carnet de cecuri și așa… ce este? spuse, aproape chircindu-se, văzând că pun banii la loc în geantă, o închid și i-o întind lui. Nu! Sunt ai tăi!

— Nu-i vreau.

— Nu cred că înțelegi! Dă-mi voie să-ți explic.

— Am spus că nu-i vreau.

— Potter – Boris își încrucișă brațele și se uită la mine cu răceală, la fel cum o făcuse în barul polonez – un alt om ar pleca acum râzând și nu s-ar mai întoarce niciodată.

— Atunci de ce nu faci și tu același lucru?

— Eu… se uită în jur prin cameră, ca și cum nu știa să găsească motivul – am să-ți spun eu de ce! De dragul vremurilor de altă dată. Deși te porți cu mine de parc-aș fi un criminal. Și pentru că vreau să iau revanșa față de tine…

— Să iei revanșa pentru ce?

— Poftim?

— Pentru ce anume? Îmi explici, te rog? De unde naiba vin banii ăștia? Cum dracu' crezi că rezolvă ăștia ceva?

— De fapt, n-ar trebui să te grăbești să tragi…

— Nu-mi pasă de bani! aproape am strigat. Îmi pasă de tablou! Unde e tabloul?

— Dacă ești drăguț să aștepți o secundă și să nu ieși din pepene…

— Pentru ce sunt banii ăștia? De unde? Din ce sursă, anume? De la Bill Gates? De la Moș Crăciun? De la Zâna Măseluță?

— Te rog! Ești ca tatăl tău cu teatru.

— Unde este? Ce-ai făcut cu el? A dispărut, nu-i așa? Vândut? Dat la schimb?

— Nu, bineînțeles… hei! – dându-se cu scaunul în spate, precipitat – Dumnezeule mare, Potter, liniștește-te! Bineînțeles că nu l-am vândut. De ce aș face așa ceva?

— Nu știu! De unde să știu? Pentru ce au fost toate astea? Care a fost rostul poveștii ăsteia? De

ce am venit aici cu tine? De ce a trebuit să mă târăști în chestia asta? Ai crezut că mă aduci aici ca să te ajut să omori oameni? De-asta?

— N-am omorât niciun om în viața mea, spuse Boris cu trufie.

— Ah, futu-i! Am auzit bine? Ce-ar trebui, să râd? Tocmai ai spus că n-ai omorât niciodată…?

— Asta a fost în legitimă apărare. Știi foarte bine. Nu umblu să fac rău cuiva numai de plăcere, dar, dacă e nevoie, mă apăr. Și tu, spuse el, vorbind imperios ca să mă oprească, cu Martin, pe lângă faptul că n-aș mai fi aici acum și probabil nici tu…

— Vrei să-mi faci o favoare? Dacă n-ai de gând să taci naibii din gură, vrei să te duci mai încolo și să rămâi așa timp de un minut? Pentru că zău că nu vreau să te văd sau să mă uit la tine în clipa asta.

— … cu Martin, polițiștii, dacă ar ști, ți-ar da o medalie, și la fel și mulți alții, nevinovați, care nu mai trăiesc acum, mulțumită lui. Martin a fost…

— Sau, de fapt, poți să pleci. Probabil ar fi mai bine.

— Martin a fost un diavol. Nu un om. Nu e doar vina lui. Așa s-a născut. N-avea sentimente, înțelegi? L-am cunoscut pe Martin și știu că a făcut altor oameni lucruri mult mai rele decât să-i împuște. Nu nouă, adăugă el, făcând un gest de expediere cu mâna, ca și cum în asta ar fi constat toată neînțelegerea. Pe noi ne-ar fi împușcat ca un gest de curtoazie, și nimic din celelalte rele ale lui. Dar a fost Martin un om bun? O ființă omenească adevărată? Nu. Nu a fost. Frits nu era nici el vreun sfânt. Așa că aceste scrupule și suferințe ale tale trebuie să le vezi într-o altă lumină. Trebuie să le consideri eroism în slujba unui bine mai nobil. Nu poți să ai tot timpul o perspectivă atât de întunecată asupra vieții, să știi, e foarte rău pentru tine.

— Pot să te mai întreb ceva?

— Orice.

— Unde e tabloul?

— Uite – Boris oftă și își feri privirea. Mai bine de atât n-am putut să fac. Știu cât de mult îl voiai. Nu m-am gândit că ai să fii atât de supărat să nu-l mai ai.

— Poți să-mi spui unde e?

— Potter – cu mâna pe inimă – îmi pare rău că ești atât de supărat. Nu mă așteptam la asta. Dar ai spus că nu aveai de gând să-l ții oricum. Voiai să-l dai înapoi. Nu asta ai spus? continuă el, pentru că rămăsesem cu privirea ațintită asupra lui.

— Și cum naiba e asta bine?

— Îți spun eu cum! Dacă ai tăcea din gură și mi-ai da voie să vorbesc! în loc să te freci de colo-colo și să faci spume la gură, și să ne strici Crăciunul!

— Despre ce naiba vorbești?

— Idiot. Bătu la tâmplă cu încheieturile degetelor. De unde crezi că sunt banii?

— De unde naiba să știu?

— Sunt banii drept recompensă!

— Recompensă?

— Da! Pentru că am returnat tabloul!

Am rămas înmărmurit. Stăteam în picioare și a trebuit să mă așez.

— Ești supărat? mă întrebă Boris atent.

Voci pe coridor. Lumina firavă a iernii sclipind în abajurul de alamă al veiozei.

— Credeam că o să-ți pară bine. Nu?

Dar nu-mi revenisem suficient ca să pot vorbi. Nu puteam decât să mă holbez, năuc.

Văzându-mi expresia, Boris își scutură părul de pe față și râse.

— Tu însuți mi-ai dat ideea. Nu cred că ți-ai dat seama cât era de bună. Genială! Aș fi vrut să-mi vină mie. „Sună la poliția pentru opere de artă! Sună!” Sărit de pe fix. Asta am crezut atunci. Ești puțin scrântit pe tema asta, ca să fiu sincer. Numai că apoi – dădu din umeri – s-au petrecut evenimente foarte nefericite, după cum știi prea bine, și după ce ne-am despărțit pe pod am vorbit

cu Cherry, ce să facem, ce să facem, ne-am frânt mâinile, și am făcut oarece inspecții și – ridicând paharul spre mine – de fapt, o idee genială! De ce să mă îndoiesc de tine? Vreodată? Tu ai fost creierul la toate astea de la bun început. În timp ce eram în Alaska – mergeam câte șapte kilometri până la benzinărie ca să șterpelesc un baton Nestle, tu – poftim! Mare maestru! De ce să mă îndoiesc vreodată de tine? Pentru că analizez situația și… – azvârlindu-și brațele în sus – aveai dreptate. Cine s-ar fi gândit? Peste un milion de dolari recompensă pentru tabloul tău! Nici măcar pentru tablou! Pentru informații care să duce la recuperarea tabloului! Fără să-ți pună nimeni nicio întrebare! Bani gheață, în mână, fără nicio condiție!…

Afară, zăpada se lovea de geamuri. În camera de alături, cineva tușea tare – sau râdea tare, nu-mi dădeam seama.

— Mutat din mână în alta, în toți anii ăștia, înainte și-napoi. Un joc pentru fraieri. Incomod și periculos. Și pun acum întrebarea? De ce naiba m-am băgat în el? Când puteam să iau banii ăștia direct de la ei? Pentru că ai avut dreptate! Pentru ei a fost o chestie strict la obiect. Fără niciun fel de întrebare. Nu i-a interesat decât să recupereze tabloul. Boris își aprinse o țigară și lăsă chibritul să cadă cu un sâsâit în paharul cu apă. N-am văzut eu însumi cum s-a întâmplat, deși aș fi vrut – nu mi s-a părut idee bună să mă învârtesc pe acolo, dacă înțelegi ce vreau să spun. Echipă SWAT germană! Cu veste, cu arme. Mâinile sus! Cu fața la pământ! În stradă era mare agitație și mulțime! Ah, aș fi vrut să văd ce față a făcut Sascha!

— Ai sunat la poliție?

— Nu eu personal! Băiatul meu Dima – Dima supărat pe nemți din cauza poveștii din parcare. Complet inutilă, și pentru el mare bătaie de cap. Vezi tu, spuse el fără astâmpăr, încrucișând picioarele și suflând un nor mare de fum, aveam eu

idee unde țineau tabloul. E apartament în Frankfurt. A fost cândva al unei prietene vechi lui Sascha. Țin tot felul de lucruri acolo. Dar eu în niciun caz n-aș fi putut intra, nici cu cinci sau șase oameni după mine. Chei, camere, alarme, parole. Singura problemă – Boris căscă și se șterse la gură cu dosul palmei –, de fapt, două probleme. Una era că poliția avea nevoie de un motiv să cerceteze apartamentul. Nu poți pur și simplu să suni și să dai un nume de hoț, ca un cetățean anonim care vrea să ajute. Și a doua problemă – nu-mi aminteam adresa exactă. Foarte, foarte secret – am fost acolo o singură dată, noaptea târziu, și nu eram în cea mai bună stare. Știam în mare cartierul… pe atunci era un ghetou, acum zonă foarte drăguță… L-am pus pe Gyuri să mă ducă pe toate străzile, în toate părțile. Ne-a luat o veșnicie. În sfârșit, identificasem șir de case, dar nu știam exact care. Așa că m-am dat jos și m-am plimbat. Cât eram de speriat să fiu pe strada aia – mi-era teamă să nu mă vadă –, m-am dat jos din mașină și m-am plimbat în sus și-n jos. Pe picioarele mele. Cu ochii pe jumătate închiși. Încercam să mă hipnotizez puțin, știi cum e, să-mi amintesc numărul de trepte, să simt în corpul meu… Oricum, stai că asta a fost după! Dima – ciupea asiduu din bucățile de cozonac de pe masă –, cumnata verișoarei lui Dima, de fapt, fosta cumnată, s-a căsătorit cu un olandez și au un băiat pe nume Anton – vreo douăș'unu, douăș'doi de ani, curat ca lacrima, îi zice van der Brink, cetățean olandez și a crescut vorbind olandeza, așa că asta ne-a fost de ajutor, dacă mă înțelegi. Anton – ciugulea dintr-o chiflă; făcu o strâmbătură și scuipă o sămânță de secară dintre dinți –, Anton lucrează la bar unde se duc mulți oameni bogați, pe lângă P.C. Hooftstraat, tot Amsterdam de fițe – strada Gucci, strada Cartier. Băiat bun. Vorbește engleză, olandeză, poate două vorbe în rusă. Oricum, l-am pus să sune la poliție și să anunțe că

văzuse doi nemți, unul cu descrierea exactă de Sascha – ochelari de bunică, bluză cu „micuța casă din preerie”, tatuaj tribal pe mână pe care Anton putea să-l deseneze exact, după fotografie, oricum, a sunat la secția pentru opere de artă și le-a spus că văzuse doi nemți beți mangă în barul lui, certându-se, și erau atât de furioși și de enervați că au uitat – ce? Un dosar! Bineînțeles, un dosar aranjat de noi. Trebuia să facem un apel, tot aranjat, dar niciunul nu a avut suficient curaj. Așa că… am tipărit câteva fotografii… cea pe care ți-am arătat, plus altele pe care le aveam întâmplător pe telefon… cu sticletele plus un ziar relativ recent, ca să arătăm că e nouă, înțelegi? Un ziar de acum vreo doi ani – dar nu contează. Anton tocmai a găsit dosarul, căzut sub un scaun, cu alte câteva documente de la povestea din Miami, știi, ca să facem legătura cu episodul anterior. Adresa din Frankfurt dată pe acolo pe undeva, cu tot cu nume lui Sascha. Totul a fost ideea lui Myriam, ea merită laude, ar trebui să-i faci cinste când ajungi acasă. A trimis prin curier câteva lucruri din America – foarte, foarte convingător. Are numele lui Sascha, are…

— Sascha e la închisoare?

— Exact. Boris chicoti. Noi am primit răscumpărarea, muzeul a primit pictura, polițiștii pot să încheie cazul, compania de asigurări primește banii înapoi, publicul este lămurit, toată lumea câștigă.

— Răscumpărare?

— În fine, recompensă, răscumpărare, cum vrei s-o numești.

— Cine plătește banii ăștia?

— Nu știu. Boris făcu un gest iritat. Muzeul, guvernul, vreun cetățean privat… Contează?

— Pentru mine contează.

— Ei bine, n-ar trebui. Pentru că… spuse el, ridicând bărbia și vorbind ca să mă acopere, știi ce, Theo? Știi ce? Ia ghici! Ghicește! Ghicește ce

noroc am avut! Nu era numai pasărea ta acolo, ci – cine s-ar fi gândit? Multe alte tablouri furate!

— Poftim?

— Vreo douăzeci sau mai bine! Lipseau de mulți ani unele dintre ele! Și… Nu toate sunt frumoase sau cu farmec ca al tău, de fapt, majoritatea nu sunt. Asta e opinia mea personală. Dar sunt recompense mari și pentru patru sau cinci dintre ele – mai mari decât pentru al tău. Și chiar și unele mai puțin faimoase – o rață moartă, un portret plicticos de grăsan, nu-l știi tu – chiar și astea au recompense mai mici – cincizeci, o sută de mii pe ici, pe colo. Cine ar fi crezut? „Informații care să ducă la descoperirea". Se adună. Și, sper, spuse el cu oarecare severitate, că poate mă ierți pentru asta!

— Poftim?

— Pentru că, se spune, „una dintre marile recuperări de opere de artă din istorie"! Și asta speram să-ți placă – dar poate că nu, cine știe? Dar eu așa am sperat. Capodopere din muzeu, date înapoi publicului! Recuperarea unei comori culturale! Foarte mare bucurie! Toți îngerii cântă! Dar nu s-ar fi întâmplat niciodată dacă n-ai fi fost tu.

Stăteam pe pat, tăcut, stupefiat.

— Bineînțeles, adăugă Boris, făcând semn cu capul spre geanta deschisă pe pat, asta nu e tot. Cadou frumos de Crăciun pentru Myriam, Cherry și Gyuri. Și le-am dat lui Anton și Dima treizeci la sută din start. Cinș'pe fiecare. Anton a făcut toată treaba, de fapt, așa că el ar fi trebuit să ia douăzeci, iar Dima, zece. Dar, oricum, pentru Anton sunt o grămadă de bani, așa că el mulțumit.

— Alte tablouri recuperate. Nu doar al meu.

— Da, n-ai auzit ce-am…?

— Ce alte tablouri?

— A, unele foarte celebre și cunoscute! Lipseau de ani de zile!

— De exemplu?

Boris scoase un sunet agasat.

— A, nu știu numele, știi că nu trebuie să mă întrebi. Câteva moderne – foarte importante și scumpe, toată lumea foarte încântată, deși, să spun sincer, nu înțeleg de ce așa mare brânză la unele. De ce costă atât de mult o chestie de grădiniță? *Picătură mare și urâtă. Băț negru cu ghemotoc de păr.* Dar sunt și mai multe opere istorice. Un Rembrandt.

— Nu un peisaj marin?

— Nu – oameni într-o cameră întunecată. Puțin cam plictisitor. Dar van Gogh frumos, pe țărmul mării.[462] Și pe urmă… ei, nu știu… chestii obișnuite, Maria, Iisus, mulți îngeri. Chiar și câteva sculpturi. Și opere de artă din Asia. Mie mi se părea că nu valorează nimic, dar bănuiesc că erau scumpe. Boris își înfipse viguros mucul de țigară în farfurie. A, apropo! Tipul a fugit.

— Cine?

— Chinezul lui Sascha. Se dusese la minibar și se întoarse cu un tirbușon și două pahare. Nu era acolo când au venit polițiștii, norocul lui! Și, dacă e băiat isteț, cum se pare, n-o să se mai întoarcă. Ridică două degete încrucișate. O să găsește alt barosan să trăiască pe lângă el. Asta e meseria. Muncă rentabilă dacă găsești unde să lucrezi. Oricum – își mușcă buza în timp ce scoase dopul –, păcat că nu m-am gândit eu la asta acum ani de zile! Grămadă de bani dintr-odată, așa de ușor! Legal! În loc să joc v-ați ascunselea atâta vreme! Când încolo, când încoace – flutură tirbușonul prin aer, tic-tac – când încolo, când încoace. Nervii praf! Timp, bătaie de cap, și aici era așa ușor, bani de la guvern chiar sub nasul meu! Îți spun eu – traversă cameră și-mi turnă gâlgâind în pahar –, într-un fel, Horst e probabil la fel de bucuros că s-a întâmplat așa ca și tine. Îi place și lui să facă bani, dar are rușine, idee despre bine public, patrimoniu cultural, bla bla bla.

— Nu înțeleg unde intră Horst aici în ecuație.

— Nu, nici eu nu înțeleg, și nici n-o să știm vreodată, spuse Boris cu fermitate. El e foarte clar și politicos. Și da, da – nerăbdător, luând rapid o înghițitură furișă de vin – da, sunt supărat pe Horst puțin, poate nu mai am încredere în el ca înainte, poate de fapt nu mai am încredere deloc. Dar Horst spune că nu l-ar fi trimis pe Martin dacă ar fi știut că eram noi. Și poate că spune adevărul. „Niciodată, Boris, niciodată!" Cine poate ști? Foarte sincer – rămâne între noi –, s-ar putea să spună numai ca să iasă cu față curată. Pentru că, odată ce a dat chix cu Martin și Frits, ce poate să mai facă? Doar să dea înapoi cu grijă, nu? Să pretindă că habar n-avea. Nu știu dacă e așa, nu uita! spuse el. Asta e doar teoria mea. Horst are versiunea lui.

— Ce versiune?

— Zice – Boris oftă – că nu știa că Sascha a luat tablou, până când nu l-am luat noi, și Sascha l-a sunat din senin și l-a rugat să-l ajute să-l ia înapoi. Pură coincidență că Martin era în oraș – venise de sărbători din LA. Amsterdam e un loc obișnuit de Crăciun pentru drogălăi. Și da, la partea asta – Boris își frecă ochiul – sunt *sigur* că Horst spune adevărul. Telefonul de la Sascha a fost surpriză pentru el. Sascha s-a lăsat la mila lui. Nu era timp de vorbă. Trebuia să acționeze repede. De unde să știe Horst că noi fuseserăm? Sascha nici măcar nu era în Amsterdam, aflase la mâna a doua, de la chinezoi, care știe prost germană – Horst afla la mâna a treia. Toate se explică dacă le vezi în perspectivă. Așa că… dădu el din umeri.

— Așa că ce?

— Păi… Horst în mod sigur nu știa că tabloul e în Amsterdam, și nici că Sascha voia să ia împrumut pe el, până când Sascha s-a speriat și l-a sunat când l-am luat noi. De asta sunt sigur. Dar: nu cumva Horst și Sascha s-au înțeles să facă tabloul să dispară la Frankfurt, cu treaba aia dubioasă din Miami? Poate. Lui Horst îi plăcea

foarte mult pictura aia. *Foarte,* foarte mult. Ți-am spus? A știut ce era de prima oară când a văzut. Pe de rost. Numele pictorului și tot.

— E una dintre cele mai faimoase picturi din lume.

— Ei da, dădu Boris din umeri, cum am spus, e om educat. A crescut cu lucruri frumoase. Dar acuma Horst nu știe că eu am aranjat dosarul ăla. S-ar putea să nu fie prea fericit. Și totuși – Boris râse –, o să-și dea vreodată seama? Nu știu. Tot timpul ăsta, recompensa a stat acolo, legală, gratis! La vedere, aproape țipa la noi! Eu nu m-am gândit niciodată la asta – până acum. Fericire și bucurie în toată lumea! Capodopere pierdute și recuperate! Anton mare erou – face poze, vorbește pe Sky News! Aseară la conferință de presă l-a aplaudat toată lumea, în picioare! Toată lumea îl iubește – ca tipul ăla care a aterizat cu avionul în râu acum câțiva ani și i-a salvat pe toții[{463}], îți amintești? Dar, în mintea mea, nu pentru Anton bat oamenii din palme – de fapt, pentru tine.

Erau atâtea lucruri pe care aveam să i le spun lui Boris, încât n-am putut spune nimic. Simțeam totuși numai o gratitudine întru totul abstractă. Poate, m-am gândit, vârând mâna în geantă, scoțând un teanc de bani și examinându-l pe toate părțile, poate norocul era la fel ca ghinionul în privința faptului că îți lua ceva timp ca să le asimilezi. La început nu simțeai nimic. Sentimentul venea abia după o vreme.

— Foarte frumos, nu? spuse Boris, evident ușurat că mă dădusem pe brazdă. Ești bucuros?

— Boris, trebuie să iei jumătate din bani.

— Crede-mă, am avut grijă de mine! Am suficient ca să nu fac o vreme nimic ce nu-mi place. Cine știe – poate deschid bar la Stockholm. Sau poate nu. Cam plictisitor. Dar tu – banii sunt ai tăi! Și vor fi mai mulți. Îți amintești când taică-tu ne-a dat câte cinci sute la fiecare? Împărțea în stânga și-n dreapta! Foarte nobil și măreț! Ehei,

pentru mine atunci, flămând mai tot timpul, trist, singur, nu aveam nimic pe numele meu, aia a fost o avere! Mai mulți bani decât văzusem vreodată! Și tu – nasul i se înroșise puțin; am crezut că avea să strănute – întotdeauna decent și bun, ai împărțit cu mine tot ce aveai, și… eu ce-am făcut?

— Ah, Boris, termină! am spus stingherit.

— Am furat de la tine – asta am făcut. Ochii îi sclipiră cu o scânteiere alcoolică. Am luat obiectul tău cel mai drag. Cum am putut să mă port așa urât când îți doream numai bine?

— Încetează! Serios, încetează! am spus, văzându-l că plângea.

— Ce pot să spun? M-ai întrebat de ce l-am luat. Și ce pot să spun? Numai că nu e niciodată așa cum pare – totul bun sau totul rău. Ar fi fost mai simplu dacă era. Chiar și tatăl tău… mi-a dat să mănânc, a vorbit cu mine, și-a petrecut timp, m-a adăpostit în casa lui, mi-a dat haine de la el… tu l-ai urât foarte tare, dar, într-un fel, a fost om bun.

— N-aș zice bun.

— Ba eu aș zice.

— Cred că ai fi singurul. Și ai greși.

— Uite ce-i, eu sunt mai tolerant decât tine, spuse Boris, înviorat de perspectiva unui dezacord și înecându-și lacrimile într-o dușcă de vin. Xandra și tatăl tău – tu ai vrut întotdeauna să-i faci așa de răi, de haini. Și da… tatăl tău și-a distrus viața… era iresponsabil… copil mare. Dar avea un suflet uriaș! Îl dureau toate astea! Și și-a făcut rău lui însuși mai mult decât la alții, oricine! Și da – spuse el teatral, împiedicându-mă să obiectez, da, a furat de la tine, sau a încercat, știu, dar știi ce? Și eu am furat, și am scăpat ieftin. Ce e mai rău? Pentru că, îți spun eu – împungând geanta cu degetul de la picior –, lumea mult mai ciudată decât știm sau bănuim noi. Și știu ce crezi, sau cum îți place să crezi, dar poate că ăsta e un exemplu unde nu poți să reduci totul la „bine” și „rău” pur, așa cum vrei tu. Două grămezi. Aici rău, aici bine. Poate nu e

așa de simplu. Ascultă… Cât am mers încoace, toată noaptea, cu luminițe de sărbătoare pe autostradă, și nu mi-e rușine să-ți spun, mi-a pus un nod în gât – pentru că mă gândeam… îmi venea tot timpul în cap povestea din Biblie – știi, când economul bisericii fură banii văduvei[464], dar pe urmă fuge într-o țară îndepărtată, investește banii cu înțelepciune și aduce înapoi o mie de ori mai mult văduvei de la care a furat? Și ea îl iartă cu bucurie, și omoară vițelul cel gras[465], și veselesc împreună?

— Cred că nu e chiar aceeași poveste.

— În fine, am fost la școala de duminică, în Polonia, acum mulți ani. Totuși. Pentru că vreau să spun – la ce mă gândeam azi-noapte în mașină de la Antwerp încoace – bine nu vine întotdeauna din fapte bune, iar rău, din rele, nu? Chiar și cei înțelepți și buni nu pot vedea capătul la toate acțiunile lor. Idee destul de înfricoșătoare! Ții minte prințul Mîșkin din *Idiotul*?

— Nu mă simt în stare de o discuție intelectuală în momentul ăsta.

— Știu, știu, dar ascultă-mă! Ai citit *Idiotul,* da? Bun. Ei, să știi că pentru mine a fost o carte care m-a tulburat foarte mult. De fapt, m-a tulburat așa de tare, că n-am mai citit multe romane după, în afară de chestii gen *Fata cu un dragon tatuat*[466]. Pentru că – am încercat să obiectez, dar fără succes –, bine, poate spui mai târziu ce crezi tu, dar lasă-mă să spun ce mi s-a părut tulburător. Pentru că tot ce a făcut Mîșkin vreodată era bun… altruist… se purta cu toți oamenii cu înțelegere și compasiune… și ce a ieșit de aici? Crimă, dezastru! M-am gândit mult la asta. Stăteam noaptea și mă gândeam, îngrijorat. Pentru că… De ce? Cum se poate așa ceva? Am citit cartea aia de trei ori, credeam că n-am înțeles bine. Mîșkin era bun, iubea pe toată lumea, era blând, ierta întotdeauna, nu făcea niciodată nimic rău – dar se încredea în cine nu trebuia, lua hotărâri proaste,

rănea toată lumea în jur. Foarte negru mesaj! „De ce să fii bun?” Dar – fii atent, la asta m-am gândit ieri seară, în mașină. Dacă e și mai complicat? Dacă și contrar e adevărat? Pentru că, dacă răul poate să vină uneori din fapte bune, unde spune, vreodată, că din fapte rele poate să vină numai rău? Poate uneori calea cea strâmbă e calea dreaptă? Poți să iei pe drumul rău și poate să ajungi acolo unde vrei? Sau, altfel să spunem, uneori poți să faci totul greșit și totul să iasă până la urmă bine?

— Nu cred că înțeleg ce vrei să spui.

— În fine, trebuie să spun că eu, personal, nu am tras niciodată linie atât de clară între bine și rău ca tine. Pentru mine, linia aceasta falsă de multe ori. Bine și rău sunt întotdeauna legate. Unul nu poate să existe fără altul. Dacă acționez cu dragoste, simt că fac cum știu eu mai bine. Dar tu înfășurat în judecata ta, întotdeauna îți pare rău de trecut, te blestemi, te învinuiești, te întrebi „dacă ar fi fost așa”, „dacă ar fi fost pe dincolo”. „Viața e nedreaptă”. „Aș vrea să mor eu în locul cuiva”. Ei bine, gândește-te puțin! Și dacă acțiunile și alegerile tale, bune sau rele, nu au nicio importanță în fața lui Dumnezeu? Dacă sunt stabilite dinainte? Nu, nu, stai puțin, asta e întrebare cu care merită să te străduiești. Dacă răul și greșelile noastre sunt de fapt cele care ne pun soarta în mișcare și ne aduc până la urmă la bine? Dacă unii dintre noi nu pot să ajungă acolo altfel?

— Să ajungă unde?

— Fii atent, când vorbesc despre „Dumnezeu”, folosesc mai mult ca nume pentru niște modele pe termen lung pe care nu le putem descifra. Ca front de aer enorm, care se mișcă încet, se rostogolește la noi de departe și ne suflă în derivă ca… – flutură elocvent cu mâinile, ca și cum ar fi alungat o frunză rătăcită. Dar poate nu atât de impersonal și de întâmplător, dacă înțelegi ce vreau să spun.

— Scuze, dar nu cred că pricep foarte bine ideea.

— Nu-i nevoie să fie o idee. Ideea e că poate ideea e prea mare ca s-o înțelegem sau să-i dăm de cap noi singuri. Pentru că – sprânceana i se ridică precum o aripă de liliac –, dacă tu n-ai fi luat tabloul de la muzeu și Sascha nu l-ar fi furat, iar eu nu m-aș fi gândit să cer recompensa, atunci nu cumva celelalte picturi ar fi rămas acolo nedescoperite? Poate pentru totdeauna? Învelite în hârtie de împachetat? Închise încă în apartamentul ăla? Fără nimeni să se uite la ele? Singure și pierdute pentru omenire. Poate că unul a trebuit să fie pierdut pentru ca alte să poată fi găsite.

— Cred că asta are de-a face mai degrabă cu ideea de „ironie implacabilă a sorții" decât cu cea de „providență".

— Da, dar de ce ții s-o numești? Nu pot fi amândouă același lucru?

Ne-am uitat unul la altul. Și mi-a trecut prin cap că, în ciuda defectelor lui, care erau multe și spectaculoase, motivul pentru care îmi plăcea de Boris și mă simțeam fericit în preajma lui aproape încă de când îl cunoscusem era că nu se temea niciodată. Nu erau mulți cei care se învârteau prin lume cu un dispreț atât de energic față de ea și în același timp cu o asemenea credință extravagantă și neclintită în ceea ce, în copilărie, îi plăcuse să numească „planeta de Pământ".

— Deci… Boris dădu de dușcă restul de vin și-și mai turnă… ce aveai de gând să faci așa de important?

— În ce privință?

— Acum câteva minute te grăbeai s-o ștergi. De ce nu vrei să stai aici o vreme?

— Aici?

— Nu, n-am vrut să spun aici adică *aici,* în Amsterdam – de acord, idee foarte bună să părăsim orașul, iar eu n-o să fac drum pe aici o vreme. Am vrut să spun ce-ar fi să te relaxezi un

pic înainte să pleci înapoi. Hai cu mine în Antwerp! Vino să vezi casa! Să cunoști pe prietenii mei! Desprinde-te puțin de problemele tale de fetiță!

— Nu, mă duc acasă.

— Când?

— Azi, dacă se poate.

— Așa de repede? Nu! Vino în Antwerp! Sunt două fete excelente – nu ca în cartierul cu lumini roșii – două mii de euro, dar trebuie să suni cu două zile înainte. Totul în doi. Poate să ne ducă Gyuri – stau eu în față, tu poți să te întinzi și să dormi în spate. Ce zici?

— Cred că mai bine mă duci la aeroport.

— Cred că mai bine nu. Dacă aș fi vânzător de bilete, nu te-aș lăsa să urci în avion. Arăți parcă ai gripă aviară sau SARS. Își dezlega șireturile pantofilor plini de apă, încerca să-și vâre picioarele în ei. Uf! Poți să-mi răspunzi la întrebare? De ce – ridică un pantof jerpelit –, de ce Dumnezeu cumpăr eu pantofi ăștia italieni de fițe dacă îi fac praf într-o săptămână? Când ghetele mele de deșert – le ții minte? Erau bune de fugă! De sărit pe fereastră! M-au ținut ani! Nu-mi pasă că arată naspa la costum. O să caute niște ghete ca alea și o să le port pentru tot restul vieții. Unde, spuse el, privindu-și ceasul și încruntându-se, unde Dumnezeu s-o fi dus Gyuri? N-ar trebui să aibă probleme cu parcarea în ziua de Crăciun.

— L-ai sunat?

Boris se plesni peste frunte.

— Nu, am uitat! Futu-i! Probabil că a mâncat pe undeva. Sau stă în mașină și îngheață. Dând pe gât restul de vin, băgă în buzunare sticlele mici de votcă. Ești gata? Da? Excelent! Atunci putem să mergem. Am observat că împacheta cozonacul și brânza rămase într-un șervet. Du-te jos și plătește! Deși… se uită dezaprobator la haina pătată aruncată peste pat – trebuie neapărat să scapi de chestia aia.

— Cum?

El făcu semn din cap către canalul de dincolo de geam.

— Serios?

— De ce nu? Nu e interzis să arunci haine în canal, nu?

— Ba cred că da.

— Atunci… cine știe? Oricum, nu-i lege prea respectată, îți spun eu. Să vezi ce mizerii pluteau prin apă în timpul grevei gunoierilor! Americani beți care vomează, tot ce vrei. Deși – privind afară pe fereastră – de acord cu tine, mai bine nu ziua în amiaza mare. Putem s-o punem în portbagaj și în Antwerp s-o aruncăm în cuptor de ardere. O să-ți placă apartamentul meu. Căută în buzunar după telefon și formă un număr: Mansarda artistului, fără artist! Și când se deschid magazinele mergem să-ți iei palton nou.

6.

Am plecat acasă două nopți mai târziu, cu ultima cursă a zilei (după un weekend în Antwerp fără nicio petrecere și nicio escortă, ci doar cu supă la conservă, o injecție cu penicilină și ceva filme vechi pe canapeaua lui Boris) și am ajuns acasă la Hobie pe la opt dimineața, scoțând aburi albicioși pe gură. Am intrat pe ușa din față, din scânduri de brad, am trecut de vestibulul cu pomul de Crăciun înnegrit rămas aproape fără cadouri și m-am dus până în spatele casei, unde l-am găsit pe Hobie umflat de somn și cu ochi obosiți, în halat și papuci, urcat pe o scară de bucătărie ca să pună la locul lor supiera și castronul pentru punci pe care le folosise la masa de Crăciun.

— Salut! am spus, lăsându-mi geanta jos, ocupat cu Popcik, care se învârtea bătrânicios

printre picioarele mele, făcând opturi de bucurie, și, abia când m-am uitat la Hobie cum se dădea jos de pe scară, am văzut cât arăta de hotărât: supărat, dar cu un zâmbet ferm, defensiv implantat pe față.

— Și tu? am spus, ridicându-mă de la Popcik, scoțându-mi haina cea nouă și atârnând-o pe spătarul unui scaun de bucătărie. Ceva nou?

— Nu prea multe.

Nu se uita la mine.

— La mulți ani! Ei, cam târziu. Cum a fost Crăciunul?

— Frumos. La tine? întrebă rigid câteva momente mai târziu.

— De fapt, nu chiar așa de rău. Am fost în Amsterdam, am adăugat, văzând că Hobie nu spune nimic.

— A, da? Cred că a fost frumos.

Împrăștiat, neatent.

— Cum a fost masa de Crăciun? am întrebat după o pauză precaută.

— A, foarte bine. Puțină lapoviță, dar altfel a fost o adunare plăcută. Încerca să strângă scara de bucătărie și nu prea reușea. Sunt câteva cadouri pentru tine sub brad, dacă ai chef să le deschizi.

— Mulțumesc. O să mă uit diseară. Sunt cam dărâmat. Vrei să te ajut? am spus, făcând un pas în față.

— Nu, nu. Nu, mulțumesc.

Vocea. Vocea era în neregulă.

— Bun, am spus, întrebându-mă de ce nu spusese nimic despre cadoul pe care i-l luasem: o trusă de cusut pentru copii, alfabetul și numerele încârligate, animale domestice lucrate cu fir de lână, „Marry Strurtevant ghergheful ei, vârsta 11 ani 1779”. Oare nu-l deschisese? Îl descoperisem într-o cutie cu vechi costume de baie pentru doamne la un târg de anticari – nu era ieftin pentru târg, patru sute de dolari, dar văzusem piese similare la licitații vânzându-se cu sume de zece ori mai mari. M-am uitat la el în tăcere cum își

făcea de lucru prin bucătărie pus parcă pe pilot automat – învârtindu-se un pic în cerc, deschizând ușa frigiderului, închizând-o fără să fi scos ceva, umplând ceainicul, înfășurat în tot acest timp în coconul lui, refuzând să mă privească.

— Hobie, ce se întâmplă? l-am întrebat în cele din urmă.

— Nimic.

Căuta o lingură, dar deschisese alt sertar decât pe cel cu tacâmuri.

— Nu vrei să-mi spui?

El se întoarse să se uite la mine, ochii îi reflectară o clipă de șovăială, apoi se întoarse din nou spre aragaz și răbufni:

— A fost cu totul nepotrivit din partea ta să-i dai Pippei colierul acela.

— Poftim? am spus, cu totul luat prin surprindere.

— Ah… Clătină din cap, cu ochii ațintiți în pământ. Nu știu ce se întâmplă cu tine, spuse. Nu știu ce să mai cred. Uite, nu vreau să fiu nemilos, spuse, căci rămăsesem încremenit pe scaun. Chiar nu vreau. De fapt, aș prefera să nici nu vorbesc despre asta. Dar… Păru să-și caute cuvintele. Nu-ți dai seama că o amărăști pe fată, că e nepotrivit? Cum să-i dai Pippei un colier de treizeci de mii de dolari? În seara petrecerii tale de logodnă! Să i-l lași în pantof? Afară, lângă ușă?

— N-am plătit treizeci de mii pe el.

— Nu, îndrăznesc să spun că ai fi plătit șaptezeci și cinci dacă l-ai fi luat din magazin. Și, de asemenea, altceva… își luă brusc un scaun și se așeză. Ah, nu știu ce să fac! spuse el pe un ton cu adevărat nefericit. Nici nu știu cum să încep.

— Poftim?

— Te rog, spune-mi că toată povestea cealaltă nu are nicio legătură cu tine!

— Poveste? am spus prudent.

— Ei da. Matinalul de muzică clasică pe tranzistorul din bucătărie, o sonată meditativă

pentru pian. Cu două zile înainte de Crăciun am primit o vizită extraordinară din partea prietenului tău Lucius Reeve.

Am avut imediat sentimentul că mă prăbușesc, rapid și fără fund.

— Care a avut câteva acuzații surprinzătoare de făcut. Mult mai rele decât ceea ce știam. Hobie își strânse ochii între degetul mare și arătător și se așeză pentru o clipă. Să lăsăm deocamdată cealaltă chestiune deoparte. Nu, nu, spuse el, făcând cu mâna un gest prin care refuza să mă asculte când am încercat să vorbesc. Întâi și-ntâi. Mobila.

Între noi se desfășură o liniște de neîndurat.

— Înțeleg că nu ți-a fost ușor să vii la mine. Și înțeleg de asemenea că eu sunt cel care te-a pus în această situație. Dar – privi în jur – două milioane de dolari, Theo!

— Ascultă, dă-mi voie să-ți spun ceva…

— Ar fi trebuit să iau notițe – avea fotocopii, foi de expediție, piese pe care nu le-am vândut niciodată și nu le-am avut niciodată la vânzare, piese de importanță majoră care n-au existat niciodată, nu le-am putut aduna pe toate, la un moment dat am încetat să mai număr. Zeci! Habar n-aveam că lucrurile stau în halul ăsta! Și m-ai mințit în legătură cu „plantatul”. El nu asta vrea.

— Hobie! Hobie, ascultă-mă! Se uita la mine fără să se uite, de fapt. Îmi pare rău că a trebuit să afli așa, speram că voi reuși mai întâi să îndrept lucrurile – acum am rezolvat, bine? Pot să le cumpăr deja pe toate, fiecare piesă.

Dar, în loc să pară ușurat, el nu făcu decât să clatine din cap.

— Este cumplit, Theo! Cum am putut să las să se întâmple așa ceva?

Dacă aș fi fost mai puțin zguduit eu însumi, aș fi putut să-i arăt că nu comisese decât păcatul de a avea încredere în mine și de a crede ceea ce-i spusesem, dar părea atât de sincer derutat, încât nu m-am putut hotărî să-i spun nimic.

— Cum de au mers lucrurile atât de departe? Cum se poate ca eu să nu fi știut? Avea… Hobie își feri privirea, clătină din nou din cap, parcă fără să creadă – … scrisul tău, Theo. Semnătura ta. Masă Duncan Phyfe… Scaune de sufragerie Sheraton… Canapea Sheraton trimisă în California… Am făcut eu însumi canapeaua aceea, Theo, cu propriile mele mâini, m-ai văzut în timp ce o făceam, e piesă Sheraton cum e sacoșa aia de cumpărături de colo. Totul era pe cadru nou. Chiar și cotierele sunt noi. Numai două dintre picioare sunt originale, ai stat acolo și m-ai văzut șlefuindu-le…

— Îmi pare rău, Hobie… Fiscul ne suna în fiecare zi… nu știam ce să fac…

— Știu că nu știai, spuse el, deși ochii lui păreau să păstreze o îndoială chiar și când spunea astea. A fost o cruciadă a copiilor[467]. Numai că – își împinse scaunul pe spate și-și roti ochii în orbite – de ce nu te-ai oprit? De ce ai continuat să vinzi așa? Am cheltuit bani pe care nu-i aveam, de fapt! Ne-ai băgat în datorii până la gât, Theo! Chestia asta durează de ani de zile! Chiar dacă aș putea să le plătesc pe toate, ceea ce nu pot sub nicio formă, și știi asta foarte bine…

— Hobie, în primul rând, eu *pot* să le plătesc, și în al doilea… Aveam nevoie de cafea, nu eram treaz, dar nu era niciun pic pe aragaz și nu era momentul să mă ridic și să-mi fac, în al doilea rând, bineînțeles, nu vreau să spun că e în regulă, pentru că nu este, categoric, am încercat doar să ieșim cu bine dintr-o perioadă dificilă și să plătesc unele datorii, nu știu cum am putut să las lucrurile să-mi scape din mână într-atât. Dar nu, nu, ascultă, am spus insistent; îl vedeam depărtându-se, estompându-și contururile, așa cum și mama putea să facă atunci când era silită să stea nemișcată și să rabde să-l asculte pe tata spunând una dintre minciunile lui complicate și improbabile.

Indiferent ce ți-a spus, și nu știu, acum am banii. Totul e în regulă, da?

— Bănuiesc că nu ar trebui să îndrăznesc să te întreb de unde îi ai. Apoi, cu tristețe, lăsându-se pe spate în scaun: Unde ai fost, de fapt? Dacă îmi permiți să te întreb.

Mi-am încrucișat picioarele de două ori, mi-am tras palmele în jos peste față.

— La Amsterdam.

— De ce la Amsterdam? Apoi, pentru că îmi căutam cuvintele, adăugă: N-am crezut c-ai să te mai întorci.

— Hobie – simțeam că obrajii îmi ard de rușine; întotdeauna mă chinuisem atât să-mi ascund matrapazlâcurile de el, să-i arăt numai varianta cea bună și poleită a mea, niciodată adevărata personalitate, rușinoasă, roasă până la piele, pe care o ascundeam cu atâta disperare, un escroc și un impostor, un mincinos și un șarlatan…

— De ce te-ai întors? Vorbea repede și amărât, ca și cum nu voia decât să scoată mai repede cuvintele pe gură; și, agitat, se sculă și începu să se plimbe prin bucătărie, plescăind cu papucii pe podea. Credeam că n-o să te mai vedem. Toată noaptea trecută – ultimele câteva nopți – am stat treaz în pat, gândindu-mă ce să fac. Naufragiu complet. Catastrofă. Peste tot la știri tablourile astea recuperate. Halal Crăciun! Și tu nu erai nicăieri. Nu răspundeai la telefon, nimeni nu știa unde ești…

— Ah, Doamne! am spus, sincer îngrozit. Iartă-mă! Și ascultă-mă, ascultă-mă! am spus – el stătea cu buzele strânse, clătinând din cap de parcă se detașase deja de ceea ce spuneam, n-avea rost nici măcar să mă asculte – dacă mobila te îngrijorează…

— Mobila? Hobie cel placid, cel tolerant, cel conciliant, bolborosea ca un boiler care stătea să explodeze. Cine-a zis ceva despre mobilă? Reeve spunea că ai fugit, ai șters-o definitiv, dar… – clipi

repede din ochi, încercând să-și recapete calmul – n-am crezut că ești în stare de așa ceva, nu puteam, mi-a fost teamă că era ceva mai rău. Ei! Știi ce vreau să spun, zise el aproape supărat văzând că nu răspund. Ce-ar fi trebuit să cred? După cum ai zbughit-o de la petrecere… Eu și Pippa, nici nu-ți închipui, ne-am încontrat un pic cu gazda, „unde e mirele?”, a strâmbat din nas, ai plecat atât de brusc, n-am fost invitați la cina de după petrecere, așa că am plecat pe jos – și pe urmă închipuie-ți cum m-am simțit să vin acasă și să găsesc casa neîncuiată, ușa rămasă practic deschisă, sertarul cu bani în care cineva dăduse iama… ca să nu mai vorbim de colier și de biletul pe care i l-ai scris Pippei, atât de bizar, a fost și ea la fel de îngrijorată ca mine…

— Serios?

— Bineînțeles că a fost! aruncă el o mână în lături, aproape strigând. Ce-ar fi trebuit să credem? Și apoi vizita asta cumplită a lui Reeve. Tocmai făceam plăcintă, n-ar fi trebuit să mă duc la ușă, pur și simplu, dar am crezut că era Moira – era nouă dimineața și să mă vezi cum am rămas cu gura căscată la el, eram plin de făină – Theo, de ce-ai făcut așa ceva? mă întrebă el cu disperare.

Neștiind la ce se referea – făcuse, atât de multe, n-am avut de ales decât să clatin din cap și să întorc privirea.

— Era atât de absurd – cum Dumnezeu puteam să cred? De fapt, *n-am* crezut. Pentru că înțeleg, spuse el, fiindcă nu i-am răspuns, uite ce-i, înțeleg povestea cu mobila, ai făcut ce trebuia să faci, și crede-mă, îți sunt recunoscător, dacă n-ai fi tu, aș lucra undeva cu ora și aș locui în vreo cămăruță închiriată, plină de șobolani. Dar – înfigându-și pumnii în buzunarele halatului – toată aiureala cealaltă? Bineînțeles că nu pot să nu mă întreb ce ai tu de-a face cu asta. Mai ales pentru că ai tulit-o aproape fără o vorbă, cu amicul tău – care, îmi pare rău s-o spun, e un băiat plin de farmec, dar

arată ca și cum ar fi văzut, și poate nu o dată, cum arată închisoarea pe dinăuntru…

— Hobie.

— Ah, Reeve! Ar fi trebuit să-l auzi! – toată energia părea să-l fi părăsit; arăta neputincios, învins. Șarpele! Și, vreau să știi, în privința asta – furt de opere de artă? Ți-am luat apărarea fără șovăire. Orice altceva ai fi făcut, eram sigur că nu puteai fi învinovățit de *asta.* Și apoi? Nici trei zile mai târziu? Ce apare la știri? Ce tablou? Împreună cu multe altele? Reeve spunea adevărul? întrebă el, pentru că eu tot nu răspundeam. Tu l-ai furat?

— Da. Adică, de fapt, tehnic vorbind, nu.

— Theo!

— Pot să-ți explic.

— Chiar te rog! spuse el, frecându-și ochiul cu podul palmei.

— Stai jos!

— Dar…

Privi neajutorat în jur, ca și cum s-ar fi temut că avea să-și piardă toată hotărârea dacă se așeza cu mine la masă.

— Nu, trebuie să te așezi. E o poveste lungă. O s-o scurtez cât pot.

7.

Nu spuse o vorbă. Nici măcar nu răspunse la telefon când îl auzi că sună. Eram obosit frânt și înțepenit după călătoria cu avionul, și, deși m-am ținut departe de cei doi care muriseră, i-am prezentat o relatare cât mai exactă a tot ceea ce se întâmplase în rest: propoziții scurte, la obiect, fără să încerc să mă justific sau să explic. Când am terminat, el rămase pe scaun – eram zguduit de tăcerea lui, în bucătărie nu se auzea niciun zgomot în afară de bâzâitul plat al frigiderului. Dar, în cele

din urmă, se lăsă pe spătarul scaunului și-și încrucișă brațele la piept.

— Cât de ciudat se potrivesc uneori lucrurile, nu-i așa? spuse el.

Am tăcut, neștiind ce să spun.

— Cum să-ți spun? – frecându-și ochiul –, înțeleg abia pe măsură ce îmbătrânesc. Cât de ciudat e timpul. Câte scamatorii și surprize.

N-am auzit – și n-am înțeles – decât cuvântul „scamatorie”. Apoi, dintr-odată, el se ridică – în toată înălțimea lui de aproape doi metri, cu o statură rigidă și plină de regret, sau așa mi se păru mie, o stafie ancestrală a polițistului pășind în cadență sau a paznicului gata să te arunce afară din club.

— Eu plec, am spus.

El clipi din ochi.

— Poftim?

— O să-ți scriu un cec pentru toată suma. Tine-l până îți spun că poți să-l încasezi, asta e tot ce te rog. N-am vrut niciodată să-ți fac rău, jur.

Cu un gest amplu al mâinii, el îmi îndepărtă vorbele.

— Nu, nu. Așteaptă puțin! Vreau să-ți arăt ceva.

Se ridică și păși pe parchetul scârțâitor în vestibul. Lipsi o vreme. Și, când se întoarse, era cu un album ferfenițit. Se așeză. Răsfoi câteva pagini. Și, când ajunse la o anumită pagină, mi-l împinse peste masă.

— Uite! spuse.

Un instantaneu decolorat. Un băiețel mărunt, cu o figură ca de pasăre, zâmbea, așezat la un pian într-o cameră în stil Belle Époque, cu palmieri pe la colțuri: nu din Paris, nu chiar, ci din Cairo. Jardiniere gemene, multe bronzuri franțuzești, numeroase tablouri micuțe. Pe unul – flori într-o vază – l-am recunoscut tulbure drept Manet. Dar ochiul mi se poticni și se opri la geamănul unei alte imagini, mult mai familiare, o ramă sau două mai sus.

Era, bineînțeles, o reproducere. Dar chiar și în vechea fotografie care-și pierduse luciul, sclipea în lumina sa proprie, izolată și de o modernitate bizară.

— Copie făcută de un pictor, spuse Hobie. Și Manetul la fel. Nimic special, dar – încrucișându-și mâinile pe masă – picturile astea au reprezentat o componentă extraordinară a copilăriei lui, partea cea mai frumoasă, înainte să se îmbolnăvească – singurul copil, răsfățat și adulat de servitori – smochine, mandarine, flori de iasomie pe balcon – vorbea arabă și franceză, știai, nu? Și – Hobie își încrucișă strâns mâinile la piept și-și duse arătătorul la buze – spunea de multe ori că, în cazul tablourilor celor mai bune, poți să le cunoști în profunzime, aproape să le locuiești, chiar și prin copii. Chiar și Proust – e pasajul acela faimos unde Odette deschide ușa când e răcită, e bosumflată, are părul răsfirat și răvășit, pielea pătată, și Swann, căruia nu i-a păsat de ea până în clipa aceea, se îndrăgostește de ea pentru că seamănă cu o fată dintr-o frescă ușor deteriorată de Botticelli. Pe care Proust însuși o cunoștea numai dintr-o reproducere. N-a văzut niciodată originalul, în Capela Sixtină. Dar, chiar și așa – întregul roman este, într-un fel, despre momentul acela. Iar faptul că pictura e puțin degradată face parte din atracția fetei, obrajii aceia pătați din frescă. Chiar și prin intermediul unei copii, Proust a fost în stare să-și închipuie din nou imaginea aceea, să remodeleze realitatea cu ea, să absoarbă din ea ceva al lui, propriu, și să-l proiecteze apoi în lume. Pentru că linia frumuseții e linia frumuseții. Nu contează dacă a trecut de o sută de ori printr-un xerox.

— Nu, am spus, deși nu mă gândeam la pictură, ci la „bastarzii" lui Hobie. Piese aduse la viață de atingerea lui, șlefuite până când arătau ca și cum ar fi fost turnate cu Timp de aur pur, copii care te făceau să te îndrăgostești de Hepplewhite sau Sheraton chiar dacă nu văzuseși niciodată așa ceva

sau nu te gândiseși la vreo piesă de mobilier stil în viața ta.

— Ei, eu însumi nu sunt decât un imitator bătrân. Știi ce spunea Picasso: „Artiștii proști imită, artiștii buni fură”. Și totuși, în cazul adevăratei măreții, există întotdeauna o smucitură la capătul firului. Nu contează cât de des apuci de el sau câți s-au apucat de el înaintea ta, firul e același. Atârnă dintr-o realitate mai înaltă și poartă încă ceva din șocul încărcăturii ei. Iar copiile acestea – se aplecă înainte, cu mâinile una peste alta pe masă – copiile acestea cu care a crescut s-au pierdut atunci când casa din Cairo a ars, și, ca să-ți spun drept, pentru el se pierduseră încă mai devreme, când a devenit invalid și a fost trimis în America, dar, în fine, era și el o persoană ca noi, se atașa de obiecte, pentru el lucrurile aveau personalitate și suflet, și, deși a pierdut aproape tot din viața aceea, tablourile nu le-a pierdut pentru că originalele existau încă în lume. A făcut mai multe călătorii ca să le vadă – de fapt, am luat odată trenul până la Baltimore ca să vedem originalul lui Manet când a fost expus acolo, acum mulți ani, pe vremea când mama Pippei încă trăia. O călătorie dificilă pentru Welty. Dar știa că n-are să mai ajungă vreodată la Musée d’Orsay. Și în ziua în care el și Pippa s-au dus la expoziția de pictură olandeză, ce tablou crezi că o ducea pe ea să vadă în mod special?

Interesant în fotografie era felul cum băiețelul fragil, cu genunchii prea apropiați – surâzând dulce, atât de pur în costumul lui de marinar –, era de asemenea bătrânul care-mi apucase strâns mâna când fusese pe moarte: două cadre separate, suprapuse unul peste altul, ale aceluiași suflet. Iar tabloul, deasupra lui, era punctul central, nemișcat, în care se îmbinau toate: vise și semne, trecut și viitor, noroc și soartă. Nu exista un singur înțeles. Erau mai multe. Era o șaradă care se lărgea la nesfârșit.

Hobie își drese glasul.

— Pot să te întreb ceva?

— Sigur.

— Cum l-ai ținut?

— Într-o față de pernă.

— De bumbac?

— Păi… percalul e bumbac?

— Fără nicio căptușeală? Nimic care să-l protejeze?

— Numai hârtie și scoci. Da, am spus, căci ochii îi fulgurară a panică.

— Ar fi trebuit să folosești hârtie tratată și folie cu bule de aer!

— Acum știu.

— Scuze. Hobie se strâmbă și-și duse o mână la tâmplă. Încerc încă să asimilez. Ai avut tabloul în bagajul de cală în avion, pe Continental Airlines?

— Cum ți-am spus. Aveam treisprezece ani.

— De ce nu mi-ai spus? Ai fi putut, spuse el, căci clătinasem din cap.

— Da, sigur, am spus, puțin prea repede, deși îmi aminteam izolarea și teroarea vremurilor de atunci: teama constantă de Protecția Copilului, mirosul de săpun al dormitorului meu care nu se putea încuia, frigul pătrunzător din biroul de așteptare învelit în piatră cenușie al domnului Bracegirdle, groaza că aș fi putut fi trimis în altă parte.

— Aș fi aranjat eu ceva. Deși, când ai apărut aici, fără adăpost cum erai… sper că nu te superi că-ți spun, dar chiar și propriul tău avocat – de fapt, știi la fel de bine ca mine, situația l-a pus nițel pe jar, era nerăbdător să te scoată de aici, și chiar și pe partea mea, câțiva prieteni foarte vechi mi-au spus: „James, e pur și simplu prea mult pentru tine…”, ei, deci poți să înțelegi de ce vorbeau așa, adăugă el grăbit, văzând expresia pe care o căpătasem.

— Da, sigur, bineînțeles.

Familiile Vogel, Grossman, Mildeberger, deși întotdeauna politicoase, reușiseră mereu să-mi transmită (mie, cel puțin) ideea lor că Hobie are destule de care trebuie să se ocupe.

— Într-un fel, a fost o nebunie. Știu cum a părut. Și totuși – în fine, mi s-a părut un mesaj foarte limpede, cum Welty te trimisese aici, și apoi tu însuți erai ca o mică insectă, te întorceai și te întorceai aici… Se gândi o clipă, și fruntea i se zbârci, într-o variantă mai profundă a veșnicei lui expresii îngrijorate – am să-ți spun ce încerc aici cam stângaci să formulez, după ce mama a murit, am mers mult, foarte mult pe jos, a fost o vară cumplit de lungă. Uneori mergeam pe jos de la Albany până la Troy. Când ploua, stăteam sub tendele magazinelor de unelte. Aș fi făcut orice ca să nu mă întorc în casa aia în care ea nu mai era. Bântuiam ca o stafie. Stăteam la bibliotecă până mă dădeau afară și pe urmă luam autobuzul de Watervliet și acolo mai cutreieram o vreme. Eram mare deja, aveam doisprezece ani, înalt cât un bărbat, oamenii credeau că sunt un vagabond, gospodinele mă alungau cu măturile de pe scările caselor. Dar așa am ajuns la doamna De Peyster – ea a deschis ușa când stăteam pe verandă la ea și a spus: Cred că ți-e sete, nu vrei să intri puțin? Portrete, miniaturi, dagherotipii, bătrâna mătușă cutare, bătrânul unchi cutare și așa mai departe. O scară în spirală. Și așa m-am trezit în barca de salvare. Așa am găsit-o. Uneori, în casa aia, trebuia să te pișți ca să-ți amintești că nu mai era de mult 1909. Unele dintre cele mai frumoase piese clasice americane pe care le-am văzut până acum în viața mea, și, Doamne! vasul acela Tiffany – asta era pe vremea când Tiffany nu ajunsese încă așa de special. Oamenilor nu le păsa, nu era la modă, probabil în New York se vindea deja la prețuri bune, dar pe atunci puteai găsi vase Tiffany în magazine de vechituri din orășelele de la nord pentru prețuri de nimic. Dar la ea era moștenire de

familie. Fiecare piesă avea povestea ei. Și ei îi plăcea la nebunie să-ți arate unde să stai, la ce oră, ca să surprinzi fiecare piesă în lumina cea mai potrivită. După-amiaza târziu, când soarele se rotea prin cameră – Hobie își răsfiră degetele, poc! poc! – se aprindeau ca niște artificii în lanț.

De pe scaunul meu vedeam foarte bine vechea *Arcă a lui Noe* cumpărată de Hobie: perechi de elefanți, zebre, jivine sculptate mărșăluind două câte două, executate detaliat până la găina minusculă cu cocoșul ei, până la iepurii și șoarecii care încheiau rândul. Iar amintirea era acolo, dincolo de cuvinte, mesaj codat din acea primă după-amiază: ploaia care șiroia pe luminatoare, șirul nu prea elegant de făpturi aliniate pe tejgheaua de la bucătărie, așteptând să fie salvate. Noe: marele păstrător, marele îngrijitor.

Și – Hobie se ridicase să facă niște cafea – bănuiesc că e ignobil să-ți petreci toată viața atât de preocupat de *obiecte*…

— Cine spune asta?

— Păi… se întoarse cu spatele la aragaz – hai să spunem doar că aici nu e spital de copii. Ce e așa de nobil să peticești niște mese și scaune vechi? E foarte posibil să-ți atace sufletul. Am văzut prea multe moșteniri de familie ca să nu-mi dau seama. Idolatrie! Atașamentul prea mare față de obiecte poate să te distrugă. Numai că, dacă ții suficient de mult la un lucru, el capătă o viață a lui, nu ți se pare? Și oare nu e rostul însuși al obiectelor – al obiectelor frumoase – să te conecteze la o frumusețe mai mare? Acele imagini dintâi, care-ți desferecă inima pe neașteptate și pe care îți petreci apoi tot restul zilelor urmărindu-le sau încercând să le reconstitui… Pentru că, de fapt, reparatul obiectelor vechi, conservarea lor, grija față de ele – la un moment dat nu există justificare rațională pentru așa ceva…

— Nu există „justificare rațională” pentru nimic de care îmi pasă pe lume.

— Da, e drept, nici în cazul meu, spuse el pe un ton chibzuit. Dar – miji ochii în borcan, luă cu linguriţa şi puse cafeaua măcinată în ibric – scuză-mă că sar de la una la alta, însă de aici, din poziţia mea, arată puţin a impas, nu ţi se pare?

— Poftim?

El râse.

— Ce să spun? Tablourile celebre – oamenii se înghesuie să le vadă, atrag mulţimile, sunt reproduse la nesfârşit pe căni de cafea, pe brelocuri, pe ce vrei tu. Şi – mă includ şi pe mine aici – poţi să mergi o viaţă la muzeu, la modul foarte sincer, să cutreieri toate sălile, să savurezi tot ce vrei şi să ieşi apoi să-ţi vezi de drum. Dar – se întoarse la masă ca să se aşeze din nou – dacă un tablou ţi-a rămas cu adevărat în suflet şi ţi-a schimbat modul de a vedea, de a gândi, de a simţi, nu te gândeşti „ah, îmi place aşa de mult pictura asta pentru că e universală", „Îmi place pentru că se adresează întregii omeniri". Nu ăsta e motivul pentru care cineva se îndrăgosteşte de o operă de artă. E mai degrabă ca o şoaptă secretă pe care o auzi de pe o alee umbrită: „Pst! Puştiule! Da, tu!" Hobie îşi trecu degetul peste fotografia decolorată – atingerea celui obişnuit să conserve, o atingere imaterială, lăsând un spaţiu cât o azimă de împărtăşanie între suprafaţă şi degetul lui arătător. Este o revelaţie individuală a sufletului. Visul tău, visul lui Welty, visul lui Vermeer. Vezi un tablou, vezi altul, un album de artă îl depărtează de tine cu încă un grad, doamna care cumpără o carte poştală cu imaginea lui la magazinul muzeului vede cu totul altceva, şi asta ca să nu mai vorbim de oamenii separaţi de noi în timp – cu patru sute de ani înaintea noastră, la patru sute de ani după noi – n-o să impresioneze pe nimeni niciodată în acelaşi fel, şi pe marea majoritate n-o să-i impresioneze niciodată într-un mod cu adevărat profund, dar o pictură într-adevăr excepţională este suficient de fluidă ca să-şi croiască drum în minte şi în suflet

prin tot felul de metode diferite, în moduri unice și uneori foarte particulare. „Sunt a ta, numai a ta. Am fost pictată pentru tine”. Și… ah, nu știu, oprește-mă dacă bat câmpii – își trecu o mână peste frunte –, dar Welty însuși obișnuia să vorbească despre obiecte fatale. Fiecare anticar le recunoaște. Sunt piese care apar recurent. Poate pentru altcineva, nu un comerciant, ele nu ar fi obiecte. Ar însemna un oraș, o culoare, o perioadă a zilei. Cuiul în care soarta ți se agață și se împiedică.

— Vorbești ca tata.

— Bun, hai să spunem altfel. Cine spunea că, de fapt, coincidența este modul în care Dumnezeu înțelege să rămână anonim?

— Acum *chiar* vorbești ca tata.

— Și cine spune că jucătorii înrăiți nu înțeleg viața mai bine ca toți ceilalți? Oare nu sunt toate lucrurile de valoare pe lumea asta un joc de noroc? Nu cumva binele poate uneori să-ți intre în casă pe căi ocolite și ciudate, pe ușa din spate?{468}

8.

Ba da. Bănuiesc că poate. Sau, ca să citez un alt paradox remarcabil al tatei: uneori trebuie să pierzi ca să învingi.

Pentru că acum e aproape un an mai târziu și aproape în tot timpul acesta am călătorit, unsprezece luni petrecute în mare parte în săli de așteptare din aeroporturi, în camere de hotel și alte locuri de trecere, „Nu deschideți” în timpul rulajului pe pistă, al decolării și aterizării, tăvi de plastic și aer stătut venit prin aerisitoarele ca niște branhii de deasupra capului – și deși nu a fost încă nici măcar Ziua Recunoștinței, luminile sunt deja instalate și în cafeneaua Starbucks din aeroport

încep deja să difuzeze melodiile standard de sărbători, *Tannenbaum* de Vince Guaraldi și *Greensleeves* al lui Coltrane{469}; și, printre multele, multele lucruri la care am avut timp să mă gândesc (precum: pentru ce merită să trăiești? Pentru ce merită să mori? Ce este o prostie să urmărești în viață?), m-am gândit deseori la ceea ce mi-a spus Hobie despre imaginile care îți deschid inima și o fac să înflorească, imagini care îți dezvăluie calea către o frumusețe mult mai vastă, pe care îți poți petrece întreaga viață căutând-o, fără s-o găsești.

Și timpul acesta pe care l-am petrecut singur pe drum mi-a făcut bine. Mi-a luat aproape un an să cutreier singur în tăcere și să cumpăr înapoi falsurile pe care le vândusem, un proces delicat care, am descoperit, se desfășoară cel mai bine față în față: trei sau patru călătorii pe lună, New Jersey, Golful Oyster, Providence, New Canaan și – mai departe – Miami, Houston, Dallas, Charlottesville, Atlanta, unde, la invitația fermecătoarei mele cliente Mindy, soția unui magnat al pieselor auto pe nume Earl, am petrecut trei zile plăcute în casa de oaspeți a unui castel nou și remarcabil, construit din piatră de coral, care avea propria sală de biliard, „bar de gentlemani” (cu un barman autentic, de import – englez get-beget) și o sală de tir cu ținte mișcătoare, fixate pe o șină. Unii dintre clienții mei care au firme pe internet sau lucrează cu fonduri de investiții au câte un al doilea rând de case în locuri exotice – exotice pentru mine, cel puțin – Antigua, Mexic, insulele Bahamas, Monte Carlo, Juan-les-Pins, Sintra, vinuri și cocteiluri locale interesante, pe terase cu palmieri, agave și umbrele albe care flutură lângă piscine ca niște pânze de corabie. Iar între călătorii am fost într-un fel de stare intermediară, zburând cu avionul într-o parte și într-alta, într-un soi de vacarm cenușiu, urcând – lângă ferestrele spuzite de stropi – spre lumina stratificată a soarelui, coborând în nori și ploaie, și apoi pe scările rulante până în

amestecătura de fețe de la banda de bagaje, un soi bizar de viață de după, spațiul dintre pământesc și nepământesc, lumesc și nelumesc, podele lustruite și ecouri în catedrale cu acoperiș de sticlă și sclipirea anonimă a întregii piste de avion, o identitate de turmă din care nu vreau să fac parte și din care nici nu fac, doar că e aproape ca și cum aș fi murit, mă simt altfel, sunt altfel, și percep o anumită plăcere amorțită în faptul că oscilez între interiorul și în afara minții de grup, moțăi în scaune de plastic ergonomice și bat magazinele lucioase duty free, și, bineînțeles, toată lumea e foarte drăguță când aterizezi, terenuri de tenis înăuntru, plaje private și, după turul obligatoriu, toți foarte simpatici, admiră Bonnard, Vuillard, un prânz ușor afară lângă piscină, un cec gros și un taxi înapoi la hotel, din nou, doar că mult mai sărac.

E o schimbare majoră. Nu știu prea bine cum s-o explic. De la a vrea la a nu vrea, de la îmi pasă la nu-mi pasă.

Bineînțeles că e mult mai mult de-atât. Șocul și aura. Totul e mai puternic și mai intens și mă simt la granița a ceva inexprimabil. Mesaje cifrate în revistele din avion. Scut energetic. Grijă constantă. Electricitate, culori, strălucire. Totul este un indicator către altceva, întins pe pat într-o cameră înghețată de hotel din Nisa, între pereți de culoarea fursecurilor, cu un balcon care dă spre Promenade des Anglais, privesc norii reflectați în ușa glisantă și mă minunez cum chiar și tristețea mă poate face fericit, cum mocheta care acoperă întreaga podea, mobila fals Biedermeier și crainicul francez murmurând încet pe Canal Plus pot cumva să pară deodată realități atât de necesare și de adecvate.

Aș vrea la fel de bine să uit, dar nu pot. E genul de bâzâit pe care îl scoate un diapazon. E prezent. Îl aud întotdeauna.

Zgomot alb, vuiet impersonal. Vacarmul asurzitor al terminalelor de îmbarcare. Dar chiar și

aceste locuri lipsite de suflet, sigilate sunt îmbibate de semnificație – frapantă și stridentă. Sky Mall. Combine audio portabile. Insulițe de Drambuie, Tanqueray[{470}], Chanel No. 5 în oglindă. Mă uit la fețele amnezice ale celorlalți pasageri – ridicându-și valizele, rucsacurile, târându-și picioarele pe interval după aterizare – și mă gândesc la ceea ce spunea Hobie: frumusețea transformă textura realității. Și mă gândesc de asemenea la înțelepciunea mai convențională: anume că urmărirea frumuseții pure este o capcană, o cale sigură către amărăciune și tristețe, că frumusețea trebuie îmbinată cu ceva mai profund, mai semnificativ.

Dar ce este acel ceva? De ce sunt făcut așa cum sunt făcut? De ce îmi pasă de toate lucrurile greșite și deloc de cele bune? Sau, cu alte cuvinte: cum de pot să văd atât de limpede că tot ceea ce îmi place și de care îmi pasă este o iluzie și totuși, pentru mine, cel puțin, că merită să trăiești exact de dragul acestui farmec?

O mare tristețe, pe care abia încep să o înțeleg: nu ne alegem inima. Nu ne putem sili să ne dorim ceea ce este bun pentru noi sau ceea ce este bun pentru alții. Nu alegem ce fel de oameni suntem.

Pentru că nu ni se administrează constant, încă din copilărie, o platitudine incontestabilă a culturii noastre…? de la William Blake la Lady Gaga, de la Rousseau la Rumi și la *Tosca*, și la Mister Rogers[{471}], este un mesaj surprinzător de monoton, acceptat de sus și până jos: când nu suntem siguri, ce avem de făcut? de unde știm ce e bine pentru noi? Fiecare psiholog, fiecare consilier de carieră, fiecare prințesă Disney știe răspunsul: „Fii tu însuți!” „Urmează-ți inima!”

Numai că iată ce aș vrea foarte mult, cu adevărat aș vrea, să-mi explice cineva. Dacă se întâmplă să nu poți avea încredere în inima ta? Dacă inima, din motive de nepătruns, te îndepărtează – perfect conștient și într-un nor de strălucire inexprimabilă

– de tot ce înseamnă sănătate, viață domestică, responsabilitate civică, legături sociale strânse și toate virtuțile comune susținute atât de insipid și te îndreaptă direct către flacăra superbă a ruinei, a autodistrugerii, a dezastrului? Oare Kitsey are dreptate? Dacă sinele tău cel mai profund cântă și te ademenește către focul din mijlocul pădurii, e mai bine să fugi? Să-ți înfunzi urechile cu ceară? Să ignori gloria perversă pe care ți-o promite cu atâta înflăcărare? Să te instalezi cuminte pe cărarea ce te duce la normă, program de opt ore și vizite regulate la medic, relații stabile și avansare treptată în carieră, *New York Times* și mic dejun în familie duminica, toate cu promisiunea de a ajunge, într-un fel sau altul, o persoană mai bună? Sau – ca Boris – e mai bine să te arunci cu capul înainte, râzând, în sfânta orgie care te strigă pe nume?

Nu e vorba de aparențe aici, ci de semnificația interioară. O grandoare *în* lume, dar nu *a* lumii, o grandoare pe care lumea nu o înțelege. Acea primă sclipire a alterității pure, în a cărei prezență înflorești, te extinzi, te descoperi.

Un sine pe care nu îl vrei. O inimă căreia n-ai ce-i face.

Deși logodna mea nu este ruptă, cel puțin nu oficial, mi s-a dat de înțeles – cu grație, în maniera extrem de subtilă a familiei Barbour – că nu datorez nimănui nimic. Ceea ce e perfect. Nu s-a spus nimic și nu *se spune* nimic. Când sunt invitat la cină (așa cum sunt, deseori, când sunt în oraș), atmosfera e foarte plăcută și lejeră, intimă și subtilă fără să fie personală, suntem volubili cu toții; sunt tratat ca un membru al familiei (aproape), bine-venit să-mi fac apariția când doresc; am reușit s-o conving pe doamna Barbour să iasă puțin din casă, am petrecut câteva după-amiezi plăcute în oraș, prânzul la Pierre și la una sau două licitații; iar Toddy, fără să fie cât de puțin nepoliticos, a izbutit chiar să lanseze, într-o doară și aproape întâmplător, numele unui medic foarte

bun, fără să sugereze cumva că aș avea nevoie de așa ceva.

[Cât despre Pippa: deși a luat cartea despre Oz, a lăsat colierul, împreună cu o scrisoare pe care am deschis-o cu atâta nerăbdare, că am sfâșiat practic plicul și l-am rupt în două. Esența – după ce, în genunchi, am pus bucățile la loc – era aceasta: fusese foarte fericită să mă vadă, orele pe care le petrecuserăm în oraș însemnau foarte mult pentru ea, cine altcineva ar fi putut să-i aleagă un colier atât de frumos? Era perfect, mai mult decât perfect, numai că ea nu putea să-l accepte, era mult prea mult, îi părea rău și poate că nu spunea ce ar fi trebuit, și, dacă era așa, ea spera că am s-o iert, dar nu trebuia să cred că nu mă lovea, pentru că mă iubea, da, cu adevărat (Într-adevăr? m-am întrebat derutat). Numai că era complicat, nu se gândea numai la ea, ci și la mine, pentru că amândoi trecuserăm prin atât de multe lucruri similare, eu și ea, și eram foarte asemănători – prea asemănători. Și, pentru că suferiserăm atât, atât de devreme în viață, în moduri violente și iremediabile, pe care oamenii nu puteau și nu voiau să le înțeleagă, nu era puțin… riscant? Nu era o chestiune de autoconservare: Două persoane neliniștite, în care impulsul morții era atât de puternic, care ar avea atât de multă nevoie să se sprijine una pe alta? Nu însemna că nu o ducea bine la momentul respectiv, pentru că nu era cazul, dar toate acestea se puteau schimba într-o clipă cu oricare din noi, nu-i așa?, reversul, coborârea vertiginoasă – și nu acesta era pericolul? întrucât defectele și slăbiciunile noastre erau în așa de mare măsură similare și unul dintre noi putea să-l răstoarne și pe celălalt atât de ușor; și, deși ea nu spunea totul până la capăt, am înțeles, instantaneu și cu mare uimire, la ce se referea. (Fusesem orb să nu văd mai devreme, după toate rănile, piciorul zdrobit, nenumăratele operații; tărăgănarea aceea fermecătoare a vocii, a mersului ei, felul cum se

agăța de braț și paloarea, eșarfele, fularele și straturile de haine, zâmbetul lent și parcă somnoros: ea însăși, ea, cea din copilărie, coborâtă parcă dintr-un vis, era desăvârșirea și dezastrul, acadeaua cu morfină pe care o vânasem în toți acești ani.)

Dar, așa cum cititorul acestor rânduri își va fi dat seama (dacă va exista vreodată un cititor), ideea de a fi Tras în Jos nu mă înspăimântă. Nu că aș vrea să trag pe altcineva în jos cu mine, dar nu pot să mă *schimb*? Nu pot să fiu *eu* cel puternic? De ce nu?]

[Poți s-o ai pe oricare dintre fetele alea, spusese Boris, șezând pe canapea cu mine în apartamentul lui de la mansardă, în Antwerp, crănțănind fistic între măsele în timp ce ne uitam la *Kill Bill*[472].

Nu, nu pot.

Și de ce nu? Eu aș alege-o pe Fulg de Zăpadă. Dar, dacă o vrei pe cealaltă, de ce nu?

Pentru că are un prieten.

Și? spusese Boris.

Care locuiește împreună cu ea.

Și?

Și la asta mă gândesc și eu: Și? Dacă mă duc la Londra? Și?

Și asta este ori o întrebare complet aiurea, ori cea mai chibzuită întrebare pe care am pus-o în toată viața mea.]

Am scris toate acestea, în mod bizar, cu ideea că Pippa are să le vadă într-o zi – ceea ce, bineînțeles, nu se va întâmpla. Nimeni nu le va vedea, din motive evidente. Nu le-am scris din memorie: caietul acela gol pe care profesoara de engleză mi l-a dat cu atâția ani în urmă a fost primul dintr-o serie și începutul unui obicei destul de dezordonat, dar pe toată viața, de la vârsta de treisprezece ani, mai întâi o serie de scrisori formale și totuși curios de intime adresate mamei: lungi, obsesive, tânjind după casă, care par să fie scrise unei mame încă în viață și care așteaptă cu nerăbdare vești de la mine,

scrisori în care îi descriam unde „stau” (niciodată unde „trăiesc”) și oamenii cu care stau, în care detaliam exhaustiv ce mâncam, beam, ce haine purtam, la ce mă uitam la televizor, ce cărți citeam, ce jocuri jucam, ce filme vedeam, lucrurile pe care le spuneau și le făceau membrii familiei Barbour, lucrurile pe care le spuneau și le făceau tata și Xandra – și aceste epistole (datate și semnate, cu un scris caligrafic, gata să fie rupte din caiet și expediate) au alternat cu explozii de nefericire în care „urăsc pe toată lumea” și „aș vrea să mor”, luni care abia se târau și în care abia dacă mâzgăleam câte o însemnare sau două dezlânate, acasă la B, n-am mai fost la școală de trei zile, e deja vineri, viața mea în haiku, sunt în stare de semizombi, Doamne, ne-am vărzuit în așa hal azi-noapte că mi-am pierdut cunoștința, am jucat un joc care se numește „zarul mincinosului”, am mâncat fulgi de porumb și dropsuri de mentă la cină.

Și chiar și după ce am ajuns la New York am continuat să scriu. „De ce naibii e mult mai frig aici decât îmi amintesc și de ce afurisita asta de lampă de birou mă face atât de trist?” Am descris dineuri sufocante; am înregistrat conversații și mi-am notat visele; am luat notițe atente după ceea ce mă învăța Hobie în atelierul de sub magazin.

Pentru secolul al XVIII-lea e mai ușor de găsit piese potrivite ca textură pentru mahon decât pentru nuc – ochiul e mai ușor înșelat de lemnul mai întunecat la culoare

Când e făcut artificial – e executat prea neted!

biblioteca va da semne de uzură pe rafturile de jos, unde a fost ștearsă de praf și atinsă, dar nu pe cele de sus pe piesele care se încuie, uită-te după zgârieturi și tăieturi sub broască, unde lemnul a fost lovit de celelalte chei din legătură

Presărate printre asemenea însemnări, notițe despre rezultate mai importante de la licitații de mobilă americană (Lot 77 per. federală ogl. convx parțial vops. negru $7.500) și, tot mai des, un soi de scheme și de tabele pe care, nu știu de ce, le consideram ininteligibile unui străin care ar fi deschis caietul, dar care de fapt sunt perfect clare:

1 – 8 dec. 320,5 mg.
9 – 15 dec. 202,5 mg.
16 – 22 dec. 171,5 mg.
23 – 30 dec. 420,5 mg.

…și ceea ce străbate acest catastif zilnic și-l înalță deasupra lui însuși este secretul cunoscut numai mie: înflorind în întuneric și nici măcar o dată spus pe nume.

Pentru că: dacă secretele noastre ne definesc, spre deosebire de chipul pe care-l arătăm lumii, atunci tabloul a fost secretul care m-a ridicat mult peste suprafața vieții și m-a ajutat să aflu cine sunt. Și este aici: în caietele mele, pe fiecare pagină, deși nu este. Vis și magie, magie și delir. Teoria unificată a câmpului{473}. Un secret despre un secret.

[Pasărea aia, spusese Boris în mașină în drum spre Antwerp. Știi că pictorul a văzut-o – n-a pictat din memorie, știi? E un sticlete adevărat, prins acolo de perete. Dacă ar fi amestecat printre douăzeci de alte păsări de același fel, l-aș detecta imediat.]

Și are dreptate. Și eu aș face la fel. Și, dacă aș putea să mă întorc în timp, aș tăia lanțul acela într-o secundă și nu mi-ar păsa nicio clipă că tabloul n-a mai fost pictat niciodată.

Doar că lucrurile sunt mai complicate. Cine știe de ce a pictat Fabritius sticletele? O capodoperă micuță, excentrică, unică în felul ei. Era tânăr, era faimos. Avea binefăcători importanți (deși, din nefericire, aproape niciuna dintre operele pe care le-a pictat pentru ei nu a supraviețuit). Ni-l putem

imagina ca pe tânărul Rembrandt, inundat de comenzi, într-un atelier înnobilat de bijuterii și securi de război, de cupe și blănuri, de piei de leopard și armuri, toată puterea și tristețea obiectelor pământești. De ce deci acest subiect? O mică pasăre prizonieră? Care nu era în niciun caz caracteristică vârstei sau epocii sale, în care animalele apăreau de cele mai multe ori moarte, ca trofee somptuoase de vânătoare – iepuri flasci, pești, păsări, atârnate sus și pregătite pentru masă. De ce mi se pare atât de semnificativ faptul că peretele este simplu – nu are nicio tapițerie, niciun corn de vânătoare, nicio decorațiune de scenă – și că artistul a avut atâta grijă să-și înscrie numele și anul atât de vizibil, căci n-avea de unde să știe (sau avea?) că 1654, anul în care a pictat tabloul, avea să fie și anul morții sale? Se simte un freamăt premonitoriu aici, ca și cum Fabritius ar fi avut poate o presimțire că această piesă misterioasă de mici dimensiuni avea să fie una dintre foarte puținele opere care i-au supraviețuit. Caracterul ei ieșit din comun din toate punctele de vedere mă obsedează. De ce nu ceva mai tipic? De ce nu un peisaj marin, sau terestru, o pictură istorică, un portret la comandă al vreunui personaj important, o scenă trivială cu băutori în vreo tavernă, la urma urmelor, chiar și un buchet de lalele, în locul acestei păsăruici captive, singuratice? Legată cu lanț? Cine știe ce încerca să ne spună Fabritius alegându-și această temă măruntă? Alegând modul acesta de a o înfățișa? Și, dacă e adevărat ce se spune – dacă fiecare tablou excepțional este în esență un autoportret – ce anume transmite Fabritius despre sine, presupunând că transmite ceva? Un pictor considerat atât de remarcabil de bun de către cei mai mari artiști ai vremii sale, care a murit atât de tânăr, cu atâta timp în urmă, și despre care nu știm mai nimic. Despre sine ca pictor spune o mulțime. Trăsăturile lui de penel vorbesc de la sine. Aripile sunt din fâșii în relief; la

puf, stratul de vopsea e zgâriat. Viteza penelului e vizibilă, siguranța mâinii, vopseaua așternută gros. Dar sunt și porțiuni aproape transparente, pictate cu atâta căldură, pe lângă trăsăturile curajoase, păstoase, încât contrastul are o anumită delicatețe și chiar umor; stratul de dedesubt al vopselei este vizibil sub perii pensulei; vrea să simțim atingerea pufului gros de pe piept, moliciunea și textura lui, fragilitatea micii gheare curbate în jurul barei de alamă.

Dar ce ne spune pictura despre Fabritius însuși? Nimic despre vreo devoțiune religioasă, romantică sau familială; nimic despre venerația civicului, despre ambiții de carieră, despre respectul față de avuție și putere. Nu simțim decât micile bătăi de inimă ale acestei păsări solitare, vedem un perete însorit, viu colorat și avem sentimentul că nu există scăpare. Timpul care nu se mișcă, timpul care nu poate fi numit timp. Și, în inima luminii, micul prizonier, neclintit. Mă gândesc la ceva ce am citit despre Sargent{474}: cum, în portretistică, Sargent căuta întotdeauna animalul din persoana care-i slujea drept model (o tendință care, odată ce am știut s-o caut, mi s-a revelat peste tot în opera lui: în nasurile lungi, ca de vulpe și urechile ascuțite ale moștenitoarelui lui, în intelectualii cu dinți de iepure și industriașii leonini, în fețele bucălate, ca de bufniță, ale copiilor). Iar în acest portret mic și lipsit de orice șovăire, e greu să nu vezi în sticlete trăsături omenești. Demn, vulnerabil. Un prizonier îl privește pe altul.

Dar cine știe ce a vrut Fabritius să spună? Nu ne-au rămas suficiente creații ale lui ca să putem face nici măcar o supoziție. Pasărea se uită la noi. Nu e idealizată sau umanizată. E în foarte mare măsură o pasăre. Atentă, resemnată. Nu există vreo morală sau vreo poveste. Nu există vreo rezolvare. Doar o dublă genune: cea dintre pictor și pasărea prizonieră: cea dintre imaginea păsării pe care ne-a

lăsat-o și felul în care o privim noi, secole mai târziu.

Și da – specialiștii poate că sunt interesați de lucrul inovator cu pensula și de modul de folosire a luminii, de influențele istorice și de semnificația unică a tabloului în contextul artei olandeze. Dar eu nu sunt. Așa cum spunea mama cu atâția ani în urmă, mama care iubea pictura aceasta numai pentru că o văzuse într-o carte împrumutată de la biblioteca comitatului Comanche în copilărie, semnificația nu contează. Semnificația istorică o lipsește de viață. Peste distanțele acelea de nestrăbătut – dintre pasăre și pictor, dintre pictură și privitor – aud foarte bine ceea ce mi se șoptește, acel „pst!" de pe o alee umbrită, așa cum spunea Hobie, de-a curmezișul a patru sute de ani, și este cu adevărat foarte personal și particular. E în atmosfera scăldată în lumină, în trăsăturile de penel pe care pictorul ne dă voie să le vedem, de aproape, drept ceea ce sunt de fapt – linii rapide de pigment, trasate cu mâna, făcând vizibil însuși traseul firelor de păr din pensulă – și apoi, de la distanță, miracolul, sau gluma, cum o numise Horst, deși de fapt sunt amândouă, procesul fluid al transsubstanțierii, în care vopseaua rămâne vopsea, dar întrupează în același timp pană și os. E locul unde realitatea întâlnește idealul, unde gluma devine serioasă, iar orice lucru serios, o glumă. Punctul magic unde orice idee și opusul său sunt în mod egal adevărate.

Și sper că există aici și un adevăr mai mare despre suferință, sau cel puțin despre felul cum o înțeleg eu – deși am ajuns să-mi dau seama că singurele adevăruri care contează pentru mine sunt cele pe care nu le înțeleg și nu le pot înțelege. Ceea ce e misterios, ambiguu, inexplicabil. Ceea ce nu poate fi închis într-o poveste, nu are o poveste. O sclipire de lumină pe un lanț abia schițat. Un petic de lumină solară pe un perete galben. Singurătatea

care separă fiecare ființă de fiecare altă ființă. Tristețea nedespărțită de bucurie.

Căci ce-ar fi dacă sticletele acela anume (și este foarte anume) n-ar fi fost niciodată prins sau născut în captivitate, în vreo casă unde pictorul Fabritius a putut să-l vadă? N-ar fi avut cum să fi înțeles vreodată de ce era silit să trăiască în starea aceasta jalnică: uluit de zgomote (îmi imaginez), deranjat de fum, de câinii care lătrau, de mirosurile de la bucătărie, tachinat de bețivi și de copii, priponit de un lanț prea scurt, ca să nu zboare. Și totuși, chiar și un copil îi poate percepe demnitatea: o fărâmă de bravură, pene zbârlite și oase fragile. Nu e timid, nici măcar deznădăjduit, ci statornic și stăpân pe locul lui. Refuză să se retragă din lume.

Și simt că, tot mai mult, fac o fixație pentru acest refuz al retragerii din lume. Pentru că nu-mi pasă ce spun alții, oricine, și cât de des sau de triumfător o spun: nimeni, dar nimeni nu va putea să mă convingă vreodată că viața este o răsplată fabuloasă, o desfătare. Adevărul este că viața e o catastrofă. Uitați toate prostiile de genul „orașul nostru” pe care le spune toată lumea: miracolul unui nou-născut, frumusețea unei flori abia deschise, viață, ești prea minunată ca să poți fi descrisă în cuvinte etc. Pentru mine – și am să repet asta cu înverșunare până mor, până am să cad cu fața mea nerecunoscătoare și nihilistă în jos și voi fi prea slab ca s-o mai spun: mai bine nu m-aș fi născut niciodată decât să mă nasc în această cloacă. O gaură puturoasă de paturi de spital, coșciuge și inimi frânte. Nicio absolvire, niciun apel, nicio „a doua șansă”, ca să folosesc o expresie preferată a Xandrei, nicio cale de mers înainte în afară de bătrânețe și de destrămare, nicio scăpare decât moartea. [„Biroul de reclamații!” îl auzisem pe Boris bombănind în copilărie, într-o după-amiază acasă la el, când ne apucaserăm să elucubrăm pe tema vag metafizică a mamelor

noastre: de ce – îngeri, zeițe – trebuiseră să moară? În timp ce tații noștri îngrozitori o duceau bine mersi, se pileau, zăceau tolăniți și leneveau mai departe, continuau să se împleticească și să facă o debandadă peste tot, cu o sănătate aparent inepuizabilă? „Au luat alți bărbați decât trebuia! Au făcut greșeală! Totul nedrept pe lume! Cui putem să ne plângem în orașul ăsta nenorocit? Cine responsabil aici?”]

Și – poate că e ridicol să continui pe linia asta, deși nu contează, pentru că nimeni n-o să vadă vreodată paginile acestea – dar are oare vreun sens să știi că se termină prost pentru toată lumea, chiar și pentru cei mai fericiți dintre noi și că toți pierdem până la urmă ceva care contează pentru noi – și totuși să știi de asemenea, cu toate acestea, că, oricât de nemilos sunt măsluite cărțile, e posibil să le joci cu un fel de bucurie?

A încerca să dobândești un sens din toate acestea pare incredibil de bizar. Poate că văd un model numai pentru că m-am uitat prea lung. Dar, din nou, ca să-l parafrazez pe Boris, poate văd un model pentru că el există.

Și am scris aceste pagini, într-un fel, ca să încerc să înțeleg. Dar, pe de altă parte, nu vreau să înțeleg, sau să încerc, pentru că, făcând asta, voi falsifica faptele. Tot ce pot să spun cu siguranță este că n-am simțit niciodată atât de mult misterul viitorului: sentimentul clepsidrei care se scurge, febra galopantă a timpului. Forțe necunoscute, nealese, nedorite. Și călătoresc de atâta vreme, hoteluri înainte de răsărit în orașe ciudate, atâta vreme pe drum, încât simt în oase, în tot corpul vibrația avioanelor care accelerează pe pistă, o senzație de deplasare constantă peste continente și fusuri orare care continuă multă vreme după ce am coborât din avion și mă legăn în fața altui birou de recepție, Bună ziua, mă numesc Emma/Selina/Charlie/Dominic, bine ați venit la în hotelul cutare! zâmbete epuizate, semnătura cu

mâini tremurătoare, trag în jos alte jaluzele, mă întind pe un alt pat ciudat, într-o altă cameră ciudată care se rotește cu mine, nori și umbre, o greață care seamănă cu exaltarea, sentimentul că am murit și m-am dus în rai.

Pentru că abia noaptea trecută am visat despre o călătorie și despre șerpi, dungați, otrăvitori, cu capete în formă de săgeată, și, deși erau aproape de mine, nu m-am temut de ei, chiar deloc. Și, undeva în capul meu, s-a format un vers: „În jurul tău fiind, uităm de moarte”[475]. Acestea sunt lecțiile care mi se înfățișează în camere umbrite de hotel, cu minibaruri luminate aprins și voci străine pe coridor, unde granițele dintre lumi se subțiază.

Și, într-un proces continuu, după Amsterdam, care a fost cu adevărat Damascul meu, halta și apogeul Convertirii mele, cum bănuiesc că ați numi-o, sunt în continuare extrem de mișcat de efemeritatea hotelurilor: nu în felul acela mundan al călătoriei de plăcere, ci cu o fervoare care frizează transcendența. La un moment dat, în octombrie, de fapt, chiar în preajma Zilei Morților[476], am stat într-un hotel mexican pe malul mării unde pe holuri fluturau perdele suflate de vânt, și toate camerele aveau nume de flori. Camera Azaleea, camera Camelia, camera Oleandru. Opulență și splendoare, coridoare pe care adia briza, deschizându-se spre eternitate, și fiecare cameră cu ușa de altă culoare. Bujor, Glicină, Trandafir, Floarea Pasiunii. Și cine știe? poate că asta ne așteaptă la sfârșitul călătoriei, o maiestate inimaginabilă până în clipa în care ne trezim intrând pe porțile ei, la care ne trezim privind uluiți când Dumnezeu își ia în cele din urmă mâinile de pe ochii noștri și ne spune: Uitați-vă!

[Te-ai gândit vreodată să te lași? întrebasem, în timpul părții mai plicticoase din *O viață minunată*[477], plimbarea sub clar de lună cu Donna Reed, când eram în Antwerp și mă uitam la Boris

care, cu o lingură și apă dintr-un picător, își amesteca ceea ce el numea un „cico”.

Mă lași? Mă doare brațul! Îmi arătase deja semnul însângerat – negru pe margini – care i se adâncea în braț. Încearcă și tu să te lași împușcat de Crăciun și vezi dacă ai chef să zaci luând numai aspirine!

Da, dar ești nebun să iei așa.

Ei bine, poți să crezi sau nu, pentru mine nu e mare problemă. Fac numai la ocazii speciale.

Am mai auzit asta.

Și e adevărat! Încă mă înviorează. Am cunoscut oameni care fac asta de trei-patru ani și n-au nimic, câtă vreme se întâmplă de două sau trei ori pe lună. Astea fiind spuse, adăugă Boris sumbru – lumina albăstruie a filmului se răsfrângea în suprafața linguriței – sunt un alcoolic. Stricăciunea e deja făcută. O să beau până la moarte. Dacă mă omoară ceva – dăduse din cap spre sticla de votcă rusească de pe masă – asta o să fie. Tu zici că nu ți-ai tras-o niciodată în venă până acum?

Crede-mă, am avut destule probleme și așa.

Mda, stigmatul și frica, înțeleg. Eu, sincer, prefer să trag pe nas de cele mai multe ori – cluburi, restaurante, pe unde ies, e mai rapid și mai ușor doar să te strecori în toaleta bărbaților și să tragi o linie. Așa – întotdeauna mai vrei. Și pe patul de moarte o să mai vreau. Mai bine să nu te apuci niciodată. Deși foarte enervant să vezi pe câte un popândău care stă și fumează dintr-o pipă cu coca și dă el nu știu ce sentințe despre cât de murdar și de nesănătos e și cum el n-ar folosi niciodată o seringă, știi? Adică e mult mai cu capul pe umeri decât tine.

De ce ai început?

De ce începe cineva? Mă lăsase prietena. Prietena de la vremea aia. Voiam să fiu rău și autodistructiv, ha! Ei, și uite că mi s-a îndeplinit dorința.

Jimmy Stewart în jacheta lui sportivă. Luna argintie, voci tremurate. *Buffalo Gals, won't you come out tonight, come out tonight*[478].

De ce nu te oprești atunci?

De ce să mă opresc?

Trebuie să spun neapărat de ce?

Da, dar dacă n-am chef?

Dacă poți, de ce să nu te oprești?

Toți cei ce scot sabia de sabie vor pieri, spuse Boris pe neașteptate, apăsând cu bărbia butonul de pe garoul său aparent foarte profesionist, în timp ce-și sufleca mâneca.

Și, oricât de groaznic ar fi, îl înțeleg. Nu putem alege ce vrem și ce nu vrem, și acesta este adevărul cel dur și solitar. Uneori vrem ceea ce vrem chiar dacă știm că asta are să ne ducă la pierzanie. (Un lucru pot să spun despre tata: cel puțin el *a încercat* să-și dorească lucrurile de bun simț – mama, valiza, pe mine – înainte să înnebunească de tot și să fugă de ele.)

Și, oricât de mult aș vrea să cred că există un adevăr dincolo de iluzie, am ajuns să cred că nu există niciun adevăr dincolo de iluzie. Pentru că, între „realitate", pe de o parte, și punctul unde mintea întâlnește realitatea, pe de altă parte, există o zonă intermediară, o margine de curcubeu unde se naște frumusețea, unde două suprafețe foarte diferite se amestecă și se estompează pentru a furniza ceea ce viața nu ne oferă: și acesta este spațiul unde există toată arta și toată magia.

Și-aș afirma eu – și toată dragostea. Sau, poate mai precis, această zonă de mijloc ilustrează contradicția fundamentală a dragostei. Văzută de aproape: o mână pistruiată pe o haină neagră, o broscuță origami răsturnată pe o parte. Dacă te depărtezi puțin, iluzia își reintră în drepturi: viața care e mai mult decât viață, niciodată muritoare. Pippa însăși este interacțiunea dintre aceste lucruri, dragoste și lipsa ei, prezență și absență. Fotografii pe perete, o șosetă făcută ghem sub canapea.

Momentul când mă întind să-i scot o scamă din păr și ea râde și se ferește de atingerea mea. Și, exact la fel cum muzica este spațiul dintre note, la fel cum stelele sunt frumoase datorită spațiului dintre ele, la fel cum soarele atinge picăturile de ploaie într-un anumit unghi și modelează o prismă de culori de-a curmezișul cerului, la fel spațiul unde exist și unde vreau să continui să exist, unde, ca să fiu foarte sincer, sper să și mor, este exact acest interval intermediar, unde disperarea întâlnește alteritatea pură și creează ceva sublim.

Și de aceea am ales să scriu aceste pagini așa cum le-am scris. Pentru că, numai pășind în zona de mijloc, la granița policromă dintre adevăr și neadevăr, devine tolerabil să fiu aici și să scriu ceva, orice ar fi.

Orice ne învață să vorbim cu noi este important: orice ne învață să ne cântăm pentru a ne scoate din deznădejde. Dar tabloul m-a învățat de asemenea că putem vorbi unul cu altul peste timp. Și simt că am ceva foarte serios și imperios să-ți comunic, cititorul meu care nu exiști, și simt că ar trebui să-l comunic cu tot atâta intensitate ca și când aș fi în aceeași încăpere cu tine. Că viața – orice altceva ar fi – e scurtă. Că soarta e crudă, dar poate că nu întâmplătoare. Că Natura (adică Moartea) câștigă întotdeauna, dar că asta nu înseamnă că trebuie să ne plecăm și să ne înjosim în fața ei. Că poate, chiar dacă nu suntem întotdeauna tocmai fericiți să fim aici, sarcina noastră este să ne cufundăm în ea, să o traversăm, această cloacă, păstrându-ne ochii și mințile deschise. Și, chiar în clipa când murim, când ne ridicăm din materia organică și ne afundăm înapoi, ignobil, tot în ea, este o glorie și un privilegiu să iubim ceea ce Moartea nu poate atinge. Căci, dacă acest tablou a fost urmărit de dezastru și uitare de-a lungul timpului, la fel de statornic l-a urmat și iubirea. În măsura în care este nemuritor (și este), reprezint și eu o mică parte, ardentă și imutabilă, din această imortalitate. El

există: și continuă să existe. Iar eu adaug propria mea iubire la istoria oamenilor care s-au îndrăgostit de lucruri frumoase, care le-au căutat, le-au scos din foc, au răscolit după ele când erau pierdute și au încercat să le păstreze și să le salveze trecându-le literalmente din mână în mână, chemând cu ardoare din rămășițele timpului către următoarea generație de iubitori ai frumosului și mai departe.

MULȚUMIRI

Mulțumirile mele se îndreaptă către: Robbert Ammerlaan, Ivan Nabokov, Sam Pace, Neal Guma. N-aș fi putut scrie acest roman fără voi. Mulțumiri, de asemenea editorului meu Michael Pietsch; agenților mei Amanda Urban și Gill Coleridge; și lui Wayne Furman, David Smith și Jay Barksdale de la Biblioteca Publică din New York.

Trebuie de asemenea să le mulțumesc lui Michelle Aielli, Hanan Al-Shaykh, Molly Atlas, Kate Bernheimer, Richard Beswick, Paul Bogaards, Pauline Bonnefoi, Skye Campbell, Kevin Carty, Alfred Cavallero, Rowan Cope, Simon Costin, Sjaak de Jong, Doris Day, Alice Doyle, Matt Dubov, Greta Edwards-Anthony, Phillip Feneaux, Edna Golding, Alan Guma, Matthew Guma, Marc Harrington, Dirk Johnson, Cara Jones, James Lord, Bjørn Linnell, Lucy Luck, Louise McGloin, Jay McInerney, Malcolm Mabry, Victoria Matsui, Hope Mell, Antonio Monda, Claire Nozieres, Ann Patchett, Jeanine Pepler, Alexandra Pringle, Rebecca Quinlan, Tom Quinlan, Eve Rabinovits, Marius Radieski, Peter Reydon, Georg Reuchlein, Laura Robinson, Tracy Roe, José Rosada, Rainer Schmidt, Elizabeth Seelig, Susan de Soissons, George Sheanshang, Jody Shields, Louis Silbert, Jennifer Smith, Maggie Southard, Daniel Starer, Synthia Starkey, Hector Tello, Mary Tondorf-Dick, Robyn Tucker, Karl Van Devender, Paul van der Lecq, Arjaan van Nimwegen, Leland Weissinger, Judy Williams, Jayne Yaffe Kemp și personalului de la hotelul Ambassade și de la fostul hotel Helmsley Carlton House.

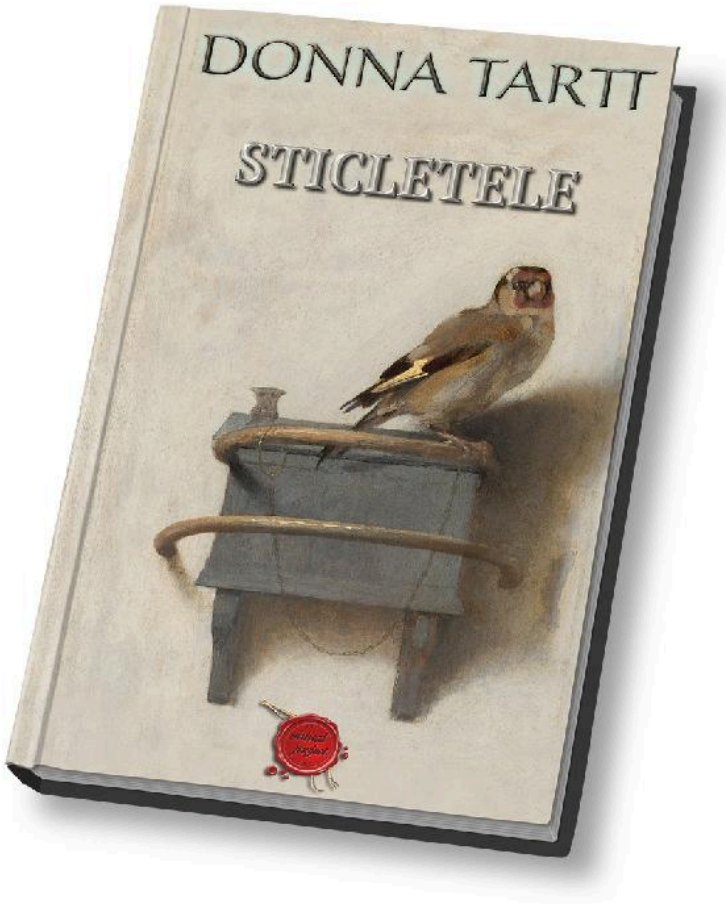

virtual-project.eu

[1] Citat după Albert Camus, *Mitul lui Sisif,* traducere de Irina Mavrodin, Editura pentru Literatură Universală, București, 1969, p. 70.

[2] Westertoren este unicul turn al bisericii protestante neorenascentiste Westerkerk din Amsterdam, inaugurată în 1631 și amplasată pe canalul Prinsengracht (cel mai lung dintre cele patru canale principale, semicirculare, concentrice, care înconjoară orașul vechi).

De Krijtberg este o biserică romano-catolică impunătoare, în stil neogotic, cu două turnuri ascuțite vizibile de departe. Clădirea actuală a fost inaugurată în 1883 și este amplasată lângă canalul Singel, cel mai scurt dintre vechile canale ale orașului.

[3] „Doamne și domni” (în limba olandeză în original).

[4] Tablouri din epoca de aur a picturii flamande: *Peisaj de iarnă cu patinatori și capcană pentru păsări* (1565) de Pieter Bruegel cel Bătrân și, respectiv, *Furtună pe Marea Galileii* (1633) de Rembrandt.

[5] Timp de câteva luni, din mai până în septembrie 1943, Gestapoul nazist a deportat ultimii supraviețuitori ai ghetoului din Amsterdam.

[6] Greenwich Village, cartier în sudul Manhattanului, fost centru al vieții boeme a New Yorkului și al culturii beat (în anii 1960). Este și azi un loc pitoresc, turistic, cu numeroase localuri intime.

[7] Denumire a unui curent de renaștere celtică din comunitățile irlandeze de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, inclusiv din SUA. Își ia numele de la culegerea de versuri *Celtic Twilight* („Amurg celtic”) a poetului irlandez William Butler Yeats (1865-1939).

[8] Nume dat, deseori cu dispreț, emigranților săraci (și mai neciopliți) sosiți din Oklahoma (și alte state din sud-vestul SUA afectate de secetă) în California în anii ’30. Termenul a fost popularizat de romanul lui John Steinbeck *Fructele mâniei.*

[9] Roman japonez de la începutul secolului al XI-lea, scris (cel puțin în parte) de Murasaki Shikibu și considerat unul dintre primele romane din istoria literaturii universale. Descrie viața aristocraților japonezi din perioada Heian (794-1185), vestită pentru rafinamentul său neegalat în arte și maniere.

[10] Goldie vine de la cuvântul englezesc *gold,* care înseamnă „aur“.

[11] Prima rasă de cai creată în SUA.

{12} Una dintre cele mai importante curse de cai din SUA, organizată anual, fără întrerupere, din 1875.

{13} Cartier rezidențial scump din partea centrală a Manhattanului, la vest de Central Park, considerat în mod tradițional unul din focarele vieții intelectuale și artistice a orașului.

{14} Jumătatea de vest a Manhattanului. Include, evident, cartierul Upper West Side. După cum reiese din roman, eroul și mama locuiau în Upper East Side, pe partea de est a Manhattanului, deci aveau de traversat insula de la est la vest.

{15} Grup de mici stațiuni turistice formate în principal din case particulare de vacanță, pe Long Island (insula care pornește din New York și avansează în Oceanul Atlantic). Este una dintre cele mai scumpe zone rezidențiale din SUA.

{16} Zonă rezidențială din partea de sud a Manhattanului.

{17} Lanțuri de supermarketuri din New York.

{18} Adept al sikhismului, religie hinduistă reformată, monoteistă, influențată de islam. Este răspândită în special în provincia Punjab din India.

{19} Majoritatea taxiurilor din New York sunt obligate să separe partea din față a mașinii de bancheta din spate printr-un paravan de plastic antiglonț (dotat eventual cu o rețea de sârmă).

{20} Monumente arhitectonice de marcă din Manhattan: catedrala catolică în stil neogotic (1878) se află aproximativ la mijlocul insulei, podul (1883) unește sudul Manhattanului de cartierul Brooklyn.

{21} Cartier din Manhattan care a evoluat mult de-a lungul timpului. Aici se află și Avenue B despre care se vorbește în text și care trebuie să fi suferit la rândul ei schimbări.

{22} Eroul povestirii omonime a scriitorului american Washington Irving (1783-1859), care doarme timp de 20 de ani.

{23} Mică zonă rezidențială elitistă în jurul parcului privat Gramercy, la nord de Greenwich Village. Păstrează un aer aristocratic și tradițional.

{24} Edith Wharton (1862-1937), scriitoare americană, cunoscută pentru romanele care descriu viața claselor superioare din New York de la sfârșitul secolului al XIX-lea *(Casa veseliei, Vârsta inocenței); Franny* și *Zooey* sunt o povestire (1955) și, respectiv, o nuvelă (1957), reunite în volum în 1961, ale scriitorului american

J.D. Salinger (1919-2010). Personajele sunt frate și soră, iar Zooey o ajută pe Franny, aflată într-o fază depresivă, să descopere pacea interioară. *Mic dejun la Tiffany* (1958) este o nuvelă a scriitorului american Truman Capote (1924—1984), a cărei acțiune se petrece în anii războiului la New York. Protagonista locuiește în Upper East Side și se învârtește în cercurile aristocratice ale orașului.

[25] Muzeul Metropolitan se află chiar în Central Park, în partea de nord.

[26] Universitate privată de marcă, al cărei sediu și campus principal se află în mijlocul lui Greenwich Village. Institutul de Arte al universității, una dintre facultățile cele mai bune de profil din lume, este găzduit într-o clădire monument istoric chiar vizavi de Central Park și foarte aproape de Muzeul Metropolitan.

[27] Edouard Vouillard (1868—1940), pictor francez, cunoscut pentru scenele sale de interior și pentru coloristica delicată și sofisticată.

[28] Celebre muzee din New York — Frick Collection, Muzeul de Artă Modernă și Muzeul Metropolitan.

[29] Celebru lanț american de magazine de modă. Are sediul în Manhattan.

[30] Helmut Newton (1920-2004), celebru fotograf de modă de origine germană, autor a numeroase fotografii cu tentă erotică și explicit sexuală. Controversatul album fotografic al cântăreței Madonna, apărut în 1992, se numește *Sex*.

[31] Zonă din cartierul Brooklyn din New York.

[32] Bergdorf Goodman este un magazin universal de lux din centrul Manhattanului.

[33] E vorba de *Trei moșmoane și fluture*, tablou al pictorului olandez Adriaen Coorte (cca 1665 - după 1707), cunoscut pentru naturile sale moarte.

[34] Numărul tablourilor atribuite azi lui Carel Fabritius (1622-1654) este dublu, dar nu toate sunt acceptate de toți specialiștii. În plus, la vremea când se petrece acțiunea romanului, tablourile sigure din perioada maturității artistului erau mult mai puține.

[35] În 1687, un depozit de muniție otoman din interiorul Partenonului a luat foc din cauza bombardamentului venețienilor. Explozia a provocat daune serioase clădirii și sculpturilor sale.

[36] Columbia University este cea mai veche universitate din statul New York și a cincea cea mai veche în SUA. Face parte din grupul

universitar de elită Ivy League. Lincoln Center este un prestigios complex de săli de spectacol din New York, care include de asemenea o bibliotecă și o școală. Ambele se află în West Side.

{37} Celebră sală de concerte din mijlocul Manhattanului.

{38} „Despre țara sfântă” (în limba franceză în original).

{39} „Substantiv și pronume” (în limba franceză în original).

{40} Suburbie rezidențială a orașului Cairo, unde se află liceul francez, școala americană, școala britanică etc.

{41} „Am pierdut totul.“ (în limba franceză în original).

{42} *Marc* (cuvânt franțuzesc) este un soi de tescovină filtrată, ținută să se învechească în butoaie de lemn. Varianta de Burgundia este cea mai apreciată.

{43} E vorba de East River, o strâmtoare, de fapt, care mărginește insula Manhattan Ia est.

{44} Acronim de la Fire Department of New York - Serviciul de Pompieri din New York.

{45} Thomas Gainsborough (1727-1788), cunoscut portretist și peisagist englez.

{46} La vremea când se petrece acțiunea romanului, Henri Bendel era un magazin de lux din New York, specializat în produse de damă, inclusiv articole de îmbrăcăminte. De atunci, firma a deschis o rețea întreagă de magazine în SUA, dar a renunțat la comerțul cu haine.

{47} New York este împărțit în cinci „sectoare”: Manhattan, Bronx, Brooklyn, Queens și Staten Island. Jersey City este un oraș din statul New Jersey aflat pe malul opus al fluviului Hudson față de Manhattan. Face parte din conurbația newyorkeză.

{48} Organizație voluntară internațională pentru situații de urgență, care deservește în primul rând comunitățile evreiești.

{49} Templu dedicat lui Isis și Osiris, construit în aproximativ 15 î.Hr. de către guvernatorul roman al Egiptului și demontat de la locul lui în 1963, pentru a nu fi inundat de apele lacului de acumulare de la Aswan. Din 1978 este expus într-o aripă a Muzeului Metropolitan, cu fața spre Central Park.

{50} Atlantic City este o stațiune în statul New Jersey (la aproximativ 200 de kilometri de New York), faimoasă drept „capitala jocurilor de noroc de pe Coasta de Est“.

{51} Omletă de origine asiatică, cu legume și cu carne sau fructe de mare, servită de regulă cu sos.

{52} „Nimic” (în limba spaniolă în original).

{53} Romancieră engleză (1913-1980) care a explorat deseori, cu ușoară ironie, teme feministe. *Jane și Prudence* datează din 1953.

{54} Fel de mâncare de origine chinezească: tăieței cu legume și carne fierte, neamestecate, servite, în SUA, cel mai adesea cu sos de soia.

{55} Film de război în care actorul german Curd Jürgens (1915-1982) joacă rolul baronului von Richter, personaj inspirat de ministrul nazist de externe, Joachim von Ribbentrop, fost ambasador al Germaniei în Marea Britanie în 1936-1938.

{56} New York Department of Children and Family Services - Direcția pentru Ocrotirea Copilului și a Familiei a orașului New York.

{57} Lanț uriaș de magazine de materiale de construcții și bricolaj, răspândit pe tot teritoriul SUA.

{58} Cartier din zona de nord a Manhattanului, la granița cu Harlem. Povestea celor doi frați gemeni este o invenție a autoarei, deși cazuri similare sunt relatate periodic în presa americană.

{59} Dick Powell (1904-1963) a fost primul actor american care l-a jucat, cu mare succes, în anii ’40, pe Philip Marlowe, detectivul particular din romanele lui Raymond Chandler. A interpretat de asemenea și alte roluri de „dur“ în pelicule definitorii pentru genul filmului noir.

{60} În trecut, mare parte dintre portarii clădirilor din New York erau irlandezi. Astăzi lucrurile s-au schimbat, și majoritatea sunt latino-americani.

{61} Grup de delegați ai celor treisprezece colonii britanice din America de Nord, care s-a constituit (1775) în organul de guvernare al Statelor Unite în timpul Revoluției Americane (1765-1783). A redactat și emis în 1776 Declarația de Independență a SUA.

{62} Groton School, unul dintre cele mai bune licee private de pe Coasta de Est. Marea majoritate a elevilor locuiesc în campus.

{63} Referire la firma reală Frank E. Campbell, care deține un sediu impresionant într-o clădire sobră și întunecată din New York și care a organizat înmormântarea unui mare număr de celebrități de-a lungul timpului.

{64} Eroi din universul benzilor desenate, jucăriilor și filmelor *Transformers.*

{65} Numele unui robot umanoid, personaj principal în *Războiul stelelor.*

{66} În cultura americană, *Star Trek* și *Războiul stelelor,* ca și comunitățile afiliate de fani, se află într-o concurență cronică.

{67} Referire la H.P. Lovecraft (1890-1937), scriitor american cunoscut pentru proza sa științifico-fantastică inedită, cu accente horror.

{68} Expresia „iadul pe roți" denumește complexul itinerant și fluctuant de săli de joc, localuri de noapte, bodegi și bordeluri care au însoțit în anii 1860 echipele de constructori ai primei căi ferate transcontinentale din SUA.

{69} Serial manga japonez, cunoscut la începutul anilor 2000.

{70} Silabar cu 48 de caractere care face parte din sistemul de scriere a limbii japoneze.

{71} Cunoscută piesă a dramaturgului american Neil Simon (n. 1927).

{72} Mică insulă la sud de Manhattan, care a fost pentru o lungă perioadă de timp (1892—1954) principala poartă de intrare în SUA a imigranților legali. Din 1990 găzduiește un Muzeu al Imigrației.

{73} Scriitor american (1843-1916), care a ilustrat în romanele sale întâlnirea americanilor cu Europa în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. S-a stabilit el însuși în Anglia de la vârsta de 20 de ani.

{74} Vestit restaurant francez din New York.

{75} Expresie cultă, citat din cunoscuta poezie *In memoriam A.H.H.* (1850) a poetului britanic Alfred Tennyson (1809—1892).

{76} Musical compus de Richard Rogers, care a rămas popular pe Broadway de la lansarea sa în 1949. A câștigat Premiul Pulitzer în 1950.

{77} Walt Whitman, *Opere alese,* Univers, București, 1992, trad. de Mihnea Gheorghiu, poezia *Seara, pe plajă,* p. 218.

{78} Om de afaceri în industria divertismentului american (1915-2005), al treilea soț al actriței și cântăreței Judy Garland.

{79} Oraș pe insula cu același nume din apropierea țărmului Floridei.

{80} Promontoriu pe insula omonimă, în apropierea coastei din Carolina de Nord.

{81} Pictor și ilustrator american (1870-1966), cunoscut pentru culorile sale bogate și luminoase.

{82} John Constable (1776-1837), peisagist englez, cunoscut mai ales pentru măiestria cu care redă jocul schimbător de nuanțe al luminii.

{83} Povestire a scriitorului american Hermann Melville (1819-1891), al cărei erou este marinarul cu același nume.

{84} Herman Melville, *Masa din lemn de măr*, Minerva, București, 1984, trad. de Petre Solomon, povestirea *Billy Bud, marinarul* p. 299.

{85} Hayao Miyazaki (n. 1941), celebru regizor japonez de filme de animație.

{86} Protagonistă a unui film de desene animate științifico-fantastic intitulat *Final Fantasy: The Spirits Within* („Fantezie finală: Spiritele interioare", 2001), cunoscut pentru realismul extraordinar al animației. A fost inspirat de seria de jocuri video de producție japoneză *The Final Fantasy.*

{87} Pipă specială cu ajutorul căreia se fumează droguri.

{88} În orășelul Stoke-on-Trend din comitatul englez Staffordshire se găsesc până în ziua de azi câteva dintre cele mai mari întreprinderi producătoare de ceramică și porțelanuri din lume.

{89} Vestit fotograf american (cca 1822-1896), autor al portretelor unor celebrități și a numeroase scene din timpul Războiului de Secesiune.

{90} Bătălia de la Shiloh (6-7 aprilie 1862) și cea de la Gettysburg (1-3 iulie 1863) s-au dat în cadrul Războiului Civil american și s-au soldat cu victoria armatei unioniste. La Gettysburg s-a înregistrat cel mai mare număr de victime din tot Războiul Civil.

{91} O altă bătălie din Războiul de Secesiune, una dintre cele mai sângeroase și mai neconcludente, s-a dat pe 17 septembrie 1962 pe malurile râului Antietam, în Maryland.

{92} Socialist și lider de sindicat american (1855-1926), unul dintre fondatorii organizației Muncitorii Industriali ai Lumii.

{93} T.H. White (1906-1964), scriitor englez, autor al unei serii de romane arturiene; J.R.R. Tolkien (1892-1973), autorul celebrelor romane *Hobbitul, Stăpânul inelelor* și *Silmarillion.*

{94} Actor american (1911-1993), cunoscut pentru rolurile sale în filme de groază.

{95} Ultimul poem complet (1849) compus de Poe, despre moartea femeii iubite.

{96} „Vânzător la mâna a doua, bricoler“ (în limba franceză în original).

{97} Notele în sistemul american de învățământ sunt de la A la F.

{98} „Splendid” (în limba germană în original).

{99} Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525-1594), compozitor italian renascentist, autor de compoziții corale religioase.

{100} Planetariul Hayden din New York, renovat în anul 2000, unul dintre cele mai moderne și mai bine dotate din lume.

{101} Principalii eroi negativi din seria de benzi desenate, jucării și filme *Transformers*, dușmanii autoboților.

{102} Roman de aventuri al scriitorului scoțian Robert Louis Stevenson (1850-1894).

{103} Universitatea Johns Hopkins din Baltimore este una dintre cele mai bune din SUA și chiar din lume.

{104} Gamal Abdel Nasser (1918-1970), prim-ministru (1954-1956) și președinte al Egiptului (1956-1958 și 1961-1970). A naționalizat Canalul Suez și a dus în general o politică proarabă.

{105} Mobila Queen Anne este simplă, dar de o grație aparte, fiind considerată cea mai frumoasă mobilă baroc din Anglia; stilul Chippendale apare în SUA ca o formă mai elaborată a stilului Queen Anne.

{106} În original, *The Rise of the Dutch Republic* (1856), lucrare în 3 volume a istoricului și diplomatului american John Lotrop Motley (1814-1877), multă vreme foarte populară în SUA.

{107} E vorba de cunoscuta universitate catolică Notre Dame din statul american Indiana.

{108} Tip de pandișpan englezesc cu fructe, acoperit cu migdale.

{109} General (1728-1777) al milițiilor din Războiul pentru Independență al Americii.

{110} Ajutor al preotului la catolici.

{111} În engleză, *goofy* înseamnă „ridicol, stupid”.

{112} Cel mai vechi lanț de magazine de haine din SUA, frecventat de numeroase celebrități.

{113} William McKinley (1843-1901), al douăzeci și cincilea președinte american (1897—1901).

{114} Aluzie la un pasaj din poemul *Thanatopsis,* scris de poetul american William Culler Bryant (1794—1878) și considerat o piatră

de hotar în poezia americană. Poetul american scrie: „asemeni sclavului din carieră, biciuit până-n temnița sa“.

{115} Eroul *Poveștii de Crăciun* a lui Charles Dickens, un bătrân egoist și zgârcit.

{116} *The Rime of the Ancient Mariner* este cel mai lung dintre poemele majore ale marelui poet romantic englez Samuel Taylor Coleridge (1778-1824). A fost ilustrat cu gravuri în lemn de vestitul artist francez Gustave Doré.

{117} Vas de linie britanic lansat în 1906, care traversa Atlanticul între Anglia și SUA și a fost pentru scurt timp cea mai mare navă de pasageri din lume. în 1915 a fost torpilat și scufundat de un submarin german. Peste 1 100 de oameni și-au pierdut viața în această tragedie.

{118} „Ce surpriză!” (în limba spaniolă în original).

{119} „Ce mai faci, amice?” (în dialectul dominican al spaniolei în original).

{120} „Tata vrea să intre în apartament, avem nevoie să deschidem ușa” (în limba spaniolă în original).

{121} „Puteți să urcați cu noi?“ (în limba spaniolă în original).

{122} „O secundă” (în limba spaniolă în original).

{123} Lanț de magazine universale de lux din SUA.

{124} LeBron James (n. 1984), faimos baschetbalist de culoare; Daniel Aykroyd (n. 1952), cunoscut comedian canadian; Tara Rei (n. 1975), actriță americană.

{125} Lacul Tahoe, cel mai mare lac alpin din SUA, se găsește la granița dintre statele California și Nevada și este înconjurat de numeroase stațiuni turistice montane.

{126} Stațiune maritimă in Massachussets, lângă capul Cod.

{127} Expresie de surpriză/compasiune în dialectul portorican al spaniolei.

{128} „Da, ăsta-i adevărul” (în limba spaniolă în original).

{129} „Atenție!” (în limba spaniolă în original).

{130} Paste în formă de tuburi groase, umplute cu brânză sau carne și servite de obicei cu sos de tomate.

{131} În traducere, „Drumul de la Capătul Deșertului”.

{132} Arthur Rimbaud, *Scrieri alese,* trad. de N. Argintescu-Amza, Editura pentru Literatură Universală, București, 1968, p. 174.

{133} „Hei! Așteaptă!” (în limba spaniolă în original).

{134} Principalul aeroport care deservește orașul Las Vegas.

{135} Unul dintre marile hoteluri de pe Strip, artera principală a Las Vegasului. Găzduiește un spectacol Cirque du Soleil.

{136} Joc de cuvinte: *lost wages,* asemănător ca pronunție cu Las Vegas, înseamnă în engleză „salarii pierdute".

{137} Una din poreclele Las Vegasului, însemnând „orașul păcatelor".

{138} Lanțuri de magazine americane (Circuit City este un fel de Flanco, Toys „R" Us, un fel de Noriel).

{139} În limba spaniolă, *encantada* înseamnă „încântată".

{140} Vers din melodia *Vacation,* lansată de formația The Go-Go's în anul 1982.

{141} George Stubbs (1724—1806), pictor englez renumit mai ales pentru tablourile sale cu cai.

{142} Roman popular pentru copii al scriitoarei americane Anna Sewell (1820—1878), a cărui protagonistă este o iapă neagră.

{143} Restaurantul cu specific italian Delmonico's este unul dintre cele mai apreciate din Las Vegas, deși are prețuri relativ accesibile; MGM Grand este unul dintre somptuoasele hoteluri de pe Strip, al doilea din lume ca număr de camere și primul între ansamblurile hotel-stațiune-cazino-centru de divertisment. Include MGM Grand Arena, o celebră sală de concerte și festivități.

{144} Analgezic cu efect narcotic.

{145} Semnul V făcut cu degetele.

{146} Medicament care tratează calvița masculină.

{147} Film american de mare succes din 2001, despre un grup de infractori rafinați care vor să jefuiască mai multe cazinouri selecte din Las Vegas.

{148} Entertainment Sports Network, canal sportiv de televiziune.

{149} Concepte fundamentale în budism și în alte câteva religii asiatice. *Dharma* se referă de obicei la calea cea dreaptă, a virtuții, iar *sangha*, la cei porniți pe această cale și ajunși la un anumit nivel de conștiință. Buddha, *dharma* și *sangha* sunt invocate zilnic sau de câteva ori pe săptămână de către călugării budiști.

{150} Nu MGM, ci hotelul Treasure Island de pe Strip a avut un timp, până la începutul anilor 2000, pe esplanada din fața sa, un spectacol inspirat de romanul *Comoara din insulă.*

{151} Magazine de îmbrăcăminte în stil sportiv sau *casual.*

{152} Canal de televiziune american destinat în special femeilor.

{153} Autoare britanică de romane erotice (n. 1937).

{154} Ad litteram, „nu urî jucătorul, urăște jocul”, adică „nu da vina pe mine, ci pe sistem”. Aici, transcrierea „jucătorului”, *the player* în engleză, reproduce o variantă socio-dialectală a pronunției, *the playa,* fără „r“ final, care astăzi este asociată mai ales cu populația (săracă) de culoare, cu Sudul american și cu o vorbire vulgară, needucată. Naratorul în mod evident nu este familiarizat cu această transcriere (deși ar putea să cunoască pronunția; transcrierea ei a devenit populară odată cu explozia internetului) și o ia drept un nume (cu rezonanță hispanică). Este fără îndoială un semn al educației sale „elitiste”, dar și al naivității sale.

{155} *Walden* este cea mai cunoscută scriere a americanului David Thoreau (1817-1862), scriitor, filosof și activist social, în care autorul reflectează la viața în mijlocul naturii pe care a dus-o timp de doi ani într-o casă construită de el în pădure.

{156} Henry David Thoreau, *Walden*, trad. De Ștefan Avădanei și Al. Pascu, Junimea, Iași, 1973, p. 31.

{157} Joc video.

{158} Referire la două personaje negative din popularul serial american de desene animate al anilor ’60 *The Bullwinkle Show* (Bullwinkle, eroul principal, este un elan).

{159} Orășel în Siberia, înființat în 1966 pentru muncitorii din industria petrolieră. O bună parte din populație este de altă naționalitate decât rusă.

{160} Personajele de origine rusă vorbesc uneori stricat în limba engleză. Traducătoarea a încercat să aproximeze greșelile tipice ale unui străin care are cunoștințe mai mult sau mai puțin aproximative de limbă română (în cazul vorbitorilor de rusă, omiterea, de pildă, a articolului nehotărât sau hotărât, a formelor verbului „a fi” la prezent, folosirea indicativului în locul conjunctivului). (n.red.).

{161} Ultima coproducție germano-americană (1933) dinaintea celui de al Doilea Război Mondial și unul dintre numeroasele filme de aventuri în natură în care apare Leni Riefenstahl (1902—2003), faimoasa actriță germană devenită apoi regizorul preferat al lui Hitler.

{162} Este vorba de un tip de pânză fabricată manual și vopsită printr-o metodă tradițională specială, cu vopsele rezistente la ceară, specifică Indoneziei (în particular, insulei Java). În engleză se numește *batik.*

{163} Orășel în zona foarte puțin populată din centrul Australiei.

{164} Citat ușor modificat din melodia *Hungry like a Wolf* a formației britanice Duran Duran. Versul original este *Dark in the city, night is a wire.*

{165} E vorba de Richard Colvin Reid (n. 1973), care, pe 22 decembrie 2001, într-un avion comercial Paris-Miami, a încercat (fără succes) să detoneze explozibilul pe care îl avea în pantofi.

{166} Rugăciune făcută de musulmani de cinci ori pe zi, cu fața spre Mecca.

{167} Lanț de magazine de cartier.

{168} Fajita (fel de mâncare mexican-american) - un soi de șaormă într-o lipie de mălai; falafel - chifteluțe din pastă de năut sau de fasole (fel de mâncare arab); tetrazzini - fel de mâncare american din paste cu legume, ciuperci și migdale, în sos de unt și parmezan și stropite cu xeres.

{169} În SUA nu există provincii ca unități administrative; California este unul dintre cele 51 de state americane. Pe de altă parte, Noua Anglie este o regiune care reunește șase state din nord-estul SUA (Maine, New Hampshire, Vermont, Massachussetts, Connecticut, Rhode Island).

{170} Actorul Yul Brynner (1920-1987), interpret al unuia dintre protagoniști în clasicul film western *Cei șapte magnifici* (1960, regizat de John Sturges), era de origine rusă.

{171} Bill of Rights, primele zece amendamente la Constituția SUA, care stipulează o serie de drepturi ale cetățenilor săi.

{172} În SUA, sistemul bancar central al statului se numește Federal Reserve (ad litteram, Rezerva Federală) și este compus din douăsprezece Bănci ale Rezervei Federale (Federal Reserve Banks) care acoperă întreg teritoriul țării. Nu există, strict vorbind, o Bancă Federală.

{173} Paradă organizată din 1924 de lanțul de magazine Macy în New York, care se încheie întotdeauna în Herald Square.

{174} Snoopy, SpongeBob, Mr. Peanut - personaje din seriale de desene animate americane; Ronald McDonald — mascota firmei de fast food McDonald's.

{175} Pronunție greșită a lui *nekulturno,* „nu-i frumos" (în limba rusă în original).

{176} De Ziua Recunoștinței, unul din felurile tradiționale este friptura de curcan cu sos de merișor.

{177} Unul dintre cele mai populare restaurante din New York.

{178} Așa și așa (în limba franceză în original).

{179} *Bastard* în engleză înseamnă „copil nelegitim”, dar și „ticălos”.

{180} Cuvinte care înseamnă, respectiv, în engleză, „măr”, „pătură”, „albastru”.

{181} Fel de mâncare mexican, format dintr-o lipie mică de mălai în care e rulată o umplutură de carne.

{182} „Dispari!” (în limba rusă în original).

{183} „M-am săturat de tine! Du-te dracului!” (în limba rusă în original).

{184} „Televizor” (diminutiv; în limba rusă în original).

{185} „Vezi” (în limba rusă în original).

{186} Actor evreu maghiar (1904-1964), distribuit la Hollywood în special în roluri de răufăcător.

{187} Înjurătură urâtă, în limba rusă în original.

{188} Basistul trupei punk britanice The Sex Pistols (1957-1979). A fost - prin comportament și ținută - un simbol al nonconformismului.

{189} *Pământ al oamenilor* a fost tradus în engleză cu titlul *Wind, Sand, and Stars* (Vânt, nisip și stele) (vezi și titlul următorului capitol al romanului).

{190} Mina Batu Hijau este o carieră uriașă pe insula indoneziană Sumbawa, din care se extrag cupru și cantități mici de aur și argint. A fost inaugurată în 2000.

{191} Tip de prăjituri mici spongioase, din zahăr amestecat cu sirop de porumb și gelatină, învelite în amidon de porumb.

{192} „Sărbătoare” (în limba ucraineană în original).

{193} Colind clasic de Crăciun de sorginte galeză.

{194} Unul dintre cele mai mari hoteluri de pe Strip, care recreează atmosfera Veneției.

{195} Perciatelli - spaghete groase; cardon — plantă comestibilă, înrudită cu anghinarea.

{196} Pictor mexican (1887-1957), autor de fresce. A fost cunoscut pentru statura și dimensiunile sale impunătoare.

{197} Primul hotel de lux construit pe Strip (în 1946) și singurul dintre cele mai vechi care rezistă până azi.

{198} În 1846-1847, liderul spiritual Brigham Young (1801-1877), supranumit și „Moise american", i-a condus pe mormoni (principalii reprezentanți ai Bisericii Sfinților Ultimelor Zile) într-un „exod" spre vest, din Illinois până în Nebraska și Utah, unde au colonizat teritorii noi.

{199} Rasă de câini creată inițial pentru vânătoare, înaltă, zveltă, cu picioare lungi și blană scurtă.

{200} Serial de televiziune științifico-fantastic.

{201} Roman din 1940 al scriitoarei americane Carson McCullers (1917-1967).

{202} Serial documentar de televiziune, de mare succes, despre activitatea poliției americane.

{203} În original, *gang signs* – „semne de bandă" – semne cu degetele pe care se presupune că le folosesc pentru a comunica între ei membrii bandelor infracționale sau de cartier.

{204} Album lansat de formația Beatles în 1968.

{205} Versuri din melodia *Karma Police* de pe albumul *OK Computer* (1997) al formației britanice de rock alternativ Radiohead.

{206} *Fructele mâniei* (1938), roman al scriitorului american John Steinbeck (1902-1968), distins cu Premiul Pulitzer; *Casa cu șapte frontoane* (1851), roman al scriitorului american Nathaniel Hawthorne (1804-1864).

{207} Lichior tare nemțesc, făcut cu extracte de ierburi și condimente.

{208} Lanț de restaurante de tip fast food cu specific mexican din SUA.

{209} Roman de război (1894) al scriitorului american Stephen Crane (1871-1900).

{210} Thelonius Monk (1917-1982), unul dintre cei mai mari compozitori și pianiști americani de jazz, extrem de popular în anii '60; Velvet Underground, celebră formație rock americană, activă între 1964 și 1973.

{211} Aici și mai departe apar nume de echipe din campionatul de fotbal american al SUA: New York Giants, Dallas Cowboys, Indianapolis Colts, San Francisco 49ers, Washington Redskins, Green Bay Packers, Buffalo Bills.

{212} Compozitor francez (1866-1925), precursor al muzicii minimaliste.

{213} Baza de date a operelor de artă dispărute.

{214} Mirage este unul dintre hotelurile de pe Strip, cunoscut, între altele, prin vulcanul care erupe în fiecare seară, la oră fixă, în fața sa. Carnegie Deli este un restaurant din cadrul hotelului.

{215} Un fel de chifle specifice bucătăriei evreilor polonezi, umplute cu ceapă, usturoi sau alte ingrediente (semințe de mac, fulgi de porumb etc.).

{216} Roman al scriitoarei britanice George Eliot (1819-1880).

{217} Restaurant cu specific francez din hotelul Venetian.

{218} Cartier din Brooklyn. A fost colonizat inițial de numeroși italieni și evrei; astăzi, majoritatea populației cuprinde imigranți din Indiile de Vest.

{219} Școală religioasă la evrei.

{220} „Porecla” (în limba rusă în original).

{221} Poet modernist american (1899-1937), autor al unei poezii urbane dificile, stilizate.

{222} Citat din cunoscuta poezie *Podul Brooklyn* de Hart Crane, traducere de Rodica Mihăilă și Irina Grigorescu, Univers, București, 1979, p. 34.

{223} Serie TV științifico-fantastică americană (1988-1990), o extensie a filmului cu același nume realizat în 1953 după romanul omonim al scriitorului britanic H.G. Wells.

{224} Firmă americană cu tradiție în domeniul editării hărților și atlaselor.

{225} Așa-numitele, în engleză, *fortune cookies* sunt prăjiturele simple care au înăuntru un mesaj-surpriză despre ceea ce-l așteaptă pe deschizător.

{226} Cuvânt idiș însemnând „om de calitate, de onoare”.

{227} Caesars Palace, un alt mare hotel de lux pe Strip.

{228} Cod folosit pentru numere de telefon din Manhattan, New York.

{229} Phillips Academy, cunoscută și sub numele de „Academia Andover”, este un liceu de elită din SUA, aflat în localitatea Andover, la 25 de kilometri de Boston.

{230} Personalități ale culturii americane: Fairfield Porter (1907—1975), pictor și critic de artă; Frank O’Hara (1926—1966), poet și critic de artă; Lana Turner (1921-1995), actriță populară în anii

’50-’60. Horn și Hardart a fost o firmă americană care a deținut lungă vreme numeroase cantine și automate cu mâncare în New York și Philadelphia. Ultimul automat din New York a fost desființat în 1991.

{231}. Milton Academy, liceu privat de prestigiu, cu internat, în localitatea Milton, Massachussetts.

{232}. Kent School, liceu internațional din localitatea Kent, Connecticut.

{233} 529 - tip de cont bancar ocrotit de stat, care permite economisirea unor sume pentru educația superioară a unui minor și se bucură de anumite avantaje financiare; UTMA - tip de donație permisă de statul american către minori, până la o anumită sumă, care nu este impozitată.

{234}. Oraș în statul american Nevada, faimos pentru cazinourile sale.

{235}. Melodie rock a formației americane Dead Kennedys.

{236}. Numele generic al trenurilor care circulă pe rețeaua feroviară din SUA.

{237}. Pen și Teller sunt un cuplu de iluzioniști și comedianți americani care se produc de multă vreme în Rio, unul din cele mai mari hoteluri din Las Vegas care nu se află pe Strip.

{238}. Hotel din Las Vegas, situat nu pe Strip, dar în zona centrală a orașului.

{239}. Formațiune geologică spectaculoasă în statul Utah, o combinație de canioane, povârnișuri stâncoase și platouri de tip mesa.

{240}. Oraș în statul Colorado, nod comercial și de transport.

{241}. Șir muntos care străbate SUA (și continentul american în general) de la nord la sud, separând bazinele hidrologice îndreptate spre est de cele îndreptate spre vest. Poartă diferite denumiri în diferite zone.

{242}. Oraș în statul Kansas, situat aproape de centrul geografic al SUA, într-una dintre regiunile cele mai mari producătoare de cereale din lume.

{243}. Capitala statului Kansas.

{244}. Oraș situat la granița dintre statele Kansas și Missouri.

{245}. Comediant american (1880-1946), cunoscut pentru personajul său mizantrop, dar simpatic, cu trăsături fizice grosolane.

{246} Cântec country datând din 1939, extrem de popular datorită melodiei și versurilor simple, mișcătoare. Este unul din cântecele oficiale ale statului Louisiana.

{247} Cântec vesel interpretat în primul film sonor, musicalul *Cântărețul de jazz* (1927), de celebrul cântăreț și animator Al Jolson (1886?-1950).

{248} Ce e de făcut? (în limba franceză în original).

{249} Numele unui personaj (Purcelul Newton) dintr-o serie de benzi desenate a anilor ’80, transformată și în joc video.

{250} Scara de la intrarea în sediul central (1911) al Bibliotecii Publice din New York (a doua ca număr de volume din SUA și a patra din lume) este flancată de două statui maiestuoase de lei așezați, reprezentând răbdarea și tăria sufletească.

{251} Referire la poezia lui Frank O’Hara *O zi caldă pentru decembrie*, care începe cu versurile: „57th Street/stradă a bucuriei/ sunt un microcosmos în macrocosmosul tău“).

{252} Primul volum al vestitelor *Cronici din Narnia,* roman fantasy pentru copii al scriitorului britanic C.S. Lewis.

{253} Poarta învățaților, una dintre intrările principale în Central Park, de pe Fifth Avenue.

{254} Hotel de lux de lângă Central Park, deschis în 1930.

{255} Galerie de artă și de antichități, specializată în artă rusească.

{256} François de La Rochefoucauld, *Maxime și reflecții*, trad. de Aurel Tita, Minerva, București, 1972, p. 35.

{257} Oraș aflat nu departe de New York, pe valea fluviului Hudson. Datorită frumuseții peisajului și apropierii de capitală, mulți industriași faimoși (familiile Astor, Vanderbilt etc.) și-au construit aici adevărate conace de vacanță la sfârșitul secolului al XIX-lea.

{258} Rasă de câini originară din Africa, de talie mică, cu blana roșcată scurtă și coada scurtă îmbârligată; este o rasă care nu latră.

{259} Magnetic Fields, Mazzy Star și Nirvana sunt formații americane ale anilor 1990; Nico (Christa Päffgen, 1938-1988) a fost o solistă de origine germană cunoscută mai ales pentru colaborarea sa în anii 1960 cu formația americană The Velvet Underground; Oscar Peterson (1925—2007) a fost un excepțional pianist canadian de jazz.

{260} Compozitor estonian de muzică sacră și clasică, bine cunoscut pentru stilul lui minimalist (n. 1935).

{261} Institutul Le Rosey, liceu din localitatea elvețiană Rolle, unul dintre cele mai prestigioase din lume. Are printre absolvenți numeroși membri ai familiilor regale europene.

{262} Belle este eroina filmului de desene animate Disney *Frumoasa și Bestia*; Sebastian este un crab cântăreț din filmul de animație *Mica sirenă;* amândoi cântă, în film, melodii foarte frumoase.

{263} Autoarea este ușor anacronică. Lutèce, faimos restaurant francez din New York, a funcționat timp de peste 40 de ani până când s-a închis în 2004; în anii ’80 a fost proclamat de mai multe ori cel mai bun restaurant din SUA. La Caravelle, restaurant de asemenea cu specific francez, a existat în aproximativ aceeași perioadă; a fost, în anii ’60, localul preferat al familiei Kennedy. Café des Artistes, înființat în 1917 și tradițional frecventat de numeroși artiști și de celebrități, s-a închis în 2009.

{264} Artiști americani moderni: Agnes Martin (1912-2004), pictoriță abstractă; Edwin Dickinson (1891-1978), pictor și desenator figurativ, cunoscut pentru portretele sale psihologice.

{265} Poet american (1934-1983), a cărui primă carte, *Sonete* (1964), este considerată o operă remarcabilă a poeziei americane contemporane.

{266} În varianta *Marie Celeste*, corabie cu pânze care a fost descoperită în 1872 în Oceanul Atlantic, fără echipaj și aparent abandonată, fără însă să fi naufragiat sau să fi suferit stricăciuni. Motivele pentru care s-a scufundat, iar membrii echipajului ei au dispărut fără urmă rămân nelămurite până azi. Arthur Conan Doyle a publicat în volumul său *Căpitanul Stelei Polare* (1890) o povestire care ficționaliza destinul corabiei, dându-i totodată numele de *Marie Céleste.*

{267} Boală provocată de un vierme care se instalează în principal în arterele pulmonare ale câinilor.

{268} Lanț de supermarketuri din nord-estul Statelor Unite, care a încetat să existe în anii 2000.

{269} Mâncare specific franțuzească din carne de vită, fiartă la un loc cu cartilagii și diferite legume. Poate fi consumată sub formă de supă sau, scăzută, ca garnitură la diferite alte feluri.

{270} Universitate din New York vestită pentru atmosfera sa liberală și deschiderea față de metode inovatoare de predare.

{271} Ducele de Saint-Simon (1675-1755), om de stat francez, autorul unor *Memorii* considerate o culme a artei memorialistice. Festivalul

de operă de la München este unul dintre cele mai mari din lume și se organizează în fiecare an timp de aproximativ o lună în luna august. Ananda Coomaraswamy (1877-1947) a fost un mare filosof și istoric de artă din Ceylon (actuala Sri Lanka), care a popularizat arta și spiritualitatea indiană în Occident. Castelul din Pau, Franța, exemplu superb de construcție monumentală medievală, a fost foarte bine păstrat și restaurat în decursul vremurilor; este asociat mai multor figuri nobile și regale din istoria Franței.

{272} Artist grafic și poet englez (1812-1888), cunoscut azi mai mult pentru culegerile sale de *limerick*-uri, un tip de poezie scurtă, absurdă, englezească. A pictat numeroase peisaje din călătorii.

{273} *Dolly bird* în engleză înseamnă „femeie frumoasă", (fam.) „păpușă".

{274} Arteră principală din cartierul Bronx din New York. Este o zonă rezidențială relativ scumpă.

{275} Liceu public de elită din cartierul cu același nume din Manhattan, de profil real, la care se intră în urma unui concurs riguros și extrem de competitiv.

{276} George van der Mijn (1723-1763), portretist olandez minor; Wybrand Hendricks (1744-1831), pictor olandez, cunoscut pentru portrete, peisaje și copii după vechii maeștri.

{277} SAT - serie de teste esențiale pentru admiterea în învățământul superior american; Ivy League este un grup de opt universități particulare de elită de pe Coasta de Est la care procesul de admitere este extrem de selectiv.

{278} Tupac (1971-1996), rapper american.

{279} Organizație internațională, cu sediul central în Franța, care caută să promoveze studiul limbii și culturii franceze.

{280} Front de la Liberation Nationale este partidul naționalist care a condus războiul pentru independența Algeriei de Franța (*Guerre d'Algérie*) (1954-1962).

{281} *Hoții de biciclete* (1948, regizat de Vittorio De Sica), este un film reprezentativ pentru curentul așa-numit „neorealist" italian de după război; *Kes* (1969, regizor Ken Loach) urmărește un adolescent rebel care se împrietenește cu un vindereu; *Pescărușul* (1970, regizor Iuri Karasik) este o ecranizare sovietică a piesei lui Cehov; *Lacombe Lucien* (1974, regizat de Louis Malle) este povestea unui adolescent în timpul ocupației naziste în Franța.

{282} California Institute of Technology, universitate politehnică din Pasadena, California.

{283} Plăcinte rusești umplute cu varză, cartofi, carne etc.

{284} Substanță minerală folosită la poleit.

{285} H.W. Janson (1913—1982), cărturar american de origine rusă, cunoscut îndeosebi pentru volumul *Istoria artei*, publicat pentru prima oară în 1962.

{286} Cartier rezidențial din vestul Bronxului, dominat de imigranți și de populație de culoare. Aproximativ jumătate din locuitori trăiesc sub limita sărăciei, din ajutoare sociale. Este considerat locul de naștere al culturii hip-hop.

{287} Năzdrăvanule" (în limba rusă în original).

{288} Din nou, e vorba de East River.

{289} Navă spațială și armă uriașă din *Războiul stelelor,* capabilă să distrugă o planetă.

{290} Fost magazin universal din New York, care s-a închis în 1989.

{291} Termen idiș însemnând „bunică".

{292} Friedrich Schiller, *Hoții*, trad. de Nicolae Argintescu-Amza, Editura pentru Literatură Universală, București, 1965, p. 26.

{293} *Deutsches Jungvolk* (Tineretul german) a fost o organizație hitleristă de tineret (pentru copii de 10-14 ani).

{294} Mică stațiune turistică la Atlantic, în statul Maine, cunoscută ca loc de refugiu estival al multor familii bogate.

{295} Navă americană atacată și scufundată în 1820 în Pacificul de sud de către un cașalot. Echipajul supraviețuitor a petrecut luni de zile pe mare până când ultimii opt supraviețuitori au fost salvați. Doi dintre aceștia au scris însemnări despre tragedie, iar incidentul a stat la baza romanului *Moby Dick* de Herman Melville.

{296} Celebru ebenist american de origine scoțiană (1768-1854), cunoscut mai ales pentru cabinetele sale.

{297} *Miko* erau în vechea Japonie preotese în templele șintoiste, al căror rol era asemănător cu al unui șaman. În seriile manga contemporane, *miko* sunt adesea personaje pozitive cu puteri supranaturale, eventual bune cunoscătoare ale artelor marțiale, care luptă împotriva unor monștri sau demoni.

{298} Adresare plină de umor: *platypus* în engleză înseamnă „ornitorinc".

{299} Reuniune a ambasadorilor principalelor state europene în perioada septembrie 1814-iunie 1815, care a reconfigurat echilibrul de puteri pe continent după înfrângerea lui Napoleon în 1814.

{300} Figuri majore ale artelor plastice americane din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea.

{301} Firmă de mobilă americană, răspândită în toată SUA, înființată în 1932.

{302} Artizan american de origine scoțiană (1740-1795), care a lucrat în stilul Philadelphia Chippendale.

{303} Stil englezesc neoclasic de mobilier de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, numit după ebenistul englez Thomas Sheraton (1751-1806). A fost stilul cel mai des copiat în America vremii.

{304} Una dintre cele mai prestigioase firme de anticariat din SUA, care comercializează obiecte de mare valoare.

{305} William Hogarth (1697-1764), pictor și gravor englez, satirist al epocii.

{306} Droguri (semi)sintetice, care au căpătat o largă răspândire abia în ultimele decenii.

{307} Filosof și critic cultural german (1892-1940), una dintre figurile cele mai influente ale teoriei estetice a secolului al XX-lea.

{308} Actriță americană a perioadei interbelice (1908—1942), faimoasă pentru roiurile ei de comedie.

{309} Firmă londoneză care vinde produse cosmetice organice.

{310} Cea mai mare universitate catolică din SUA, situată în orașul Washington.

{311} Organizație internațională non-profit care construiește case în zonele sărace.

{312} John Millington Synge (1871-1909), dramaturg irlandez, a descris în piese viața rurală a țării sale.

{313} Personaje din *Poveste de Crăciun* de Charles Dickens.

{314} Orașul Salem este cunoscut pentru procesele împotriva vrăjitoarelor care s-au desfășurat aici în anii 1692-1693.

{315} Colegiu de arte numai pentru fete din orașul omonim. Este considerat una dintre cele mai bune cinci școli de specialitate din SUA.

{316} Restaurant din New York.

{317} Designer de modă american contemporan.

{318} Lanț american de magazine generale pentru clasa de mijloc și avută.

{319} Lichior amărui italian care se bea de regulă după masă.

{320} Catedrală în stil neogotic din Washington, construită în secolul al XX-lea. Este a șasea cea mai mare din lume.

{321} Zonă din sudul Manhattanului, astăzi una dintre cele mai scumpe și mai cunoscute din New York, în parte datorită numeroaselor celebrități care locuiesc aici.

{322} Galeria Regală de Pictură Mauritshuis este un important muzeu de artă din Haga, Olanda. Include numeroase opere flamande (Bruegel, Rembrandt, Rubens, Vermeer, Halls etc.).

{323} Este vorba de criticul de artă francez Théophile Thoré-Bürger (1807-1869), considerat redescoperitorul câtorva mari pictori flamanzi (Vermeer, Halls, Fabritius). De fapt, a obținut *Sticletele* în 1865 și l-a vândut apoi în 1892 la o licitație la Paris. Citatul menționat este probabil cel în care Thoré descrie tabloul drept „un flecușteț, dar de primă mână”.

{324} Există de fapt două tablouri foarte similare cu acest nume pictate de spaniolul Diego Velázquez (1599-1660), opere neobișnuite în ansamblul picturii sale și în care artistul a introdus anumite inovații cu mult înaintea vremii.

{325} Zgomot în urechi pe care îl aude cineva fără un motiv exterior.

{326} Drug Enforcement Administration, organismul federal responsabil de aprobarea produselor farmaceutice de pe piața americană.

{327} Firmă britanică de articole vestimentare de lux în stil tradițional.

{328} Cântăreț american de rhythm and blues (n. 1938), activ în anii ’70 și ’80.

{329} Este vorba de Stéphane Breitwieser (n. 1971), care, între 1995 și 2001, a furat, pentru plăcerea de a le admira, 239 de obiecte de artă (multe dintre ele, tablouri) din 172 de muzee europene. Numai aproximativ 110 din puțin peste 170 de pânze au fost recuperate; restul au fost distruse, majoritatea de către mama sa, care probabil nu le cunoștea valoarea. Sentința cu închisoarea pentru Breitwieser a fost de 30 de luni, din care a executat numai 26.

{330} (În anumite curente hinduiste și budiste, inclusiv yoga) Unul dintre centrele energiei vitale, aliniate de regulă vertical prin centrul

corpului și deseori asociate cu anumite culori sau zeități.

{331} Stil de mobilă din perioada coregenților Angliei William al III-lea și Mary a II-a (1689-1702).

{332} Referire la minunea înfăptuită de Iisus în deșert, unde a hrănit mulțimea care îl urma cu numai cinci pâini și doi pești. Este menționată în toate cele patru evanghelii.

{333} Balthasar van der Ast (1583/1584-1657) a fost un pictor din epoca de aur a picturii flamande specializat în naturi moarte cu fructe și flori, dar și cu scoici.

{334} Magazin newyorkez de lux, în care se vând veselă și bijuterii.

{335} Firmă finlandeză care, în anii ’60, a devenit extrem de populară cu imprimeurile sale simple, în culori vii, folosite atât pentru articole vestimentare, cât și pentru mobilă și accesorii.

{336} Hotel cu apartamente de închiriat, reședință extrem de luxoasă în Manhattan, pe Park Avenue.

{337} Shirley Temple (1928-2014), actriță americană de film, vestită pentru rolurile interpretate în perioada copilăriei și adolescenței; Henry Ford (1863-1947), mare industriaș american; J.P. Morgan (1837-1913), mare bancher american.

{338} *Hellboy* (2004), film regizat de Guillermo del Toro, bazat pe un serial de benzi desenate creat de Mike Mignola, al cărui protagonist este un demon binevoitor, în ciuda originii și a firii sale infernale; *Pocahontas* (1995), film Disney de desene animate.

{339} Violonist și lider de orchestră de origine spaniolă (1900-1990), care s-a format în spirit clasic în Cuba. La 15 ani a emigrat cu familia în SUA, unde a contribuit la răspândirea muzicii latino-americane.

{340} Mică localitate turistică pe Long Island.

{341} Cluburi de golf pe Long Island.

{342} „În doi“ (în limba franceză în original).

{343} Nantucket — insulă în largul coastei statului Massachussetts.

{344} Arteră ce străbate vertical (nord-sud) Manhattanul, între Park și Fifth Avenue.

{345} Este vorba de Josef Fritzl (n. 1935), care și-a ținut într-un subsol propria fiică (timp de 24 de ani) și pe trei dintre copiii ei. Cazul a devenit cunoscut în august 2008.

{346} Cartier în partea de sud a Brooklynului, cunoscut pentru comunitățile sale de evrei ortodocși, mulți emigrați din Estul

Europei.

{347} Termen idiș derogatoriu (transliterat aici in alfabetul românesc) pentru o persoană de culoare; aproximativ „cioroi”.

{348} Film noir (1945) regizat de Billy Wilder.

{349} Muntele Vail (altitudine maximă 3432 metri) din Colorado este o destinație populară de schi.

{350} Celebru model american (1923-2008) al anilor ’50, care a impus stilul *pin-up girl* (fata sexy din calendarele sau afișele de perete). Tipul de coafură, de machiaj și de posturi specifice lui Bettie Page a fost și este imitat până în ziua de azi.

{351} Sărbătoare religioasă în Mexic (adoptată și în unele regiuni din SUA) în amintirea membrilor morți ai familiei. O serie de figurine specifice (deseori, schelete), măști și diverse alte obiecte sunt deseori expuse într-un mic altar improvizat în casele oamenilor.

{352} Actor american de origine maghiară (1882-1956), cunoscut pentru rolul contelui Dracula în filmul omonim din 1931 și pentru roluri principale în alte filme de groază.

{353} Oraș în statul american Colorado, la poalele muntelui cu același nume (altitudine maximă, 3 418 metri), populară stațiune de schi.

{354} „Mulțumesc” (în limba polonă în original).

{355} „Noroc” (literal, „(să trăiești) o sută de ani”, expresie folosită când se ciocnesc paharele) (în limba polonă în original).

{356} Flecușteț” (în limba rusă în original).

{357} Cântărețul american Billy Joel (n. 1949) s-a lansat în 1973 cu melodia *Piano Man*. Unul dintre hiturile sale a fost cântecul *Only the good die young* (numai cei buni mor tineri).

{358} Echivalentul rusesc al lui Theodore.

{359} „Elegant, cu stil” (în limba rusă în original).

{360} Acronim de la Internațional Watch Company, firmă elvețiană producătoare de ceasuri.

{361} Lanț de magazine universale ieftine.

{362} Primul film cu James Bond (1962).

{363} Referire la filmul muzical *Oliver!* (1968), creat pe baza musicalului cu același nume, la rândul său o adaptare a romanului dickensian *Oliver Twist.* Personajul Şmecherului, un mic pungaș, șeful unei bande de copii infractori, este jucat în film de actorul Jack Wild.

{364} Cantautor american (1969 – 2003).

{365} Vestită gravură (1647-1649) creată de Rembrandt pe baza mai multor pasaje din capitolul 19 al Evangheliei după Matei. Îl înfățișează pe Hristos predicând și vindecând în mijlocul unei mulțimi. O mamă cu un copil încearcă să se apropie de el, dar Sfântul Petru o reține. Se află în Muzeul Morgan din Manhattan, care deține una dintre cele mai mari colecții de gravuri rembrandtiene din lume. *Gravura de o sută de guldeni* este realizată în tehnica „vârf uscat“, care presupune scrijelirea cu un ac a plăcii de cupru acoperite cu un strat de rășină și cufundarea ei apoi într-o baie de acid.

{366} Opere de artă specifice în particular școlii flamande de pictură din secolele al XVI-lea și al XVII-lea, care reprezintă în mod simbolic ideea deșertăciunii *(vanitas* în limba latină) și a efemerității vieții. Majoritatea sunt naturi moarte și includ imagini precum cranii, clepsidre, fructe putrede etc. Motive *vanitas* se întâlnesc în alte tipuri de tablouri, cu altă tematică.

{367} Operă de Claude Debussy (1862 – 1918) după piesa omonimă a scriitorului simbolist belgian Maurice Maeterlinck (1862 – 1949).

{368} Denumirea nemțească a munților Pădurea Neagră din Germania.

{369} În orașul Amiens s-a înființat la începutul secolului al XVI-lea unul dintre cele mai mari ateliere de tapiserie din Franța.

{370} Jean-Baptiste-Camille Corot (1796-1875), important pictor peisagist și gravor francez.

{371} Persoană originară din Europa Centrală (în limba germană în original).

{372} Stanislas Lépine (1835-1892), peisagist francez, cunoscut pentru tablourile care înfățișează fluviul Sena; Pieter Claesz (cca 1597-1660), pictor olandez de naturi moarte; fiul său, Nicolaes Pieterzsoon Berchem (1620—1683), a fost un prolific autor de peisaje câmpenești și tablouri alegorice; face parte din școala așa-numiților „italieniști”, pictori care vizitau Italia vremii pentru a se inspira în creațiile lor.

{373} Willem Claeszoon Heda (1593/1594-1680/1682), autor de naturi moarte (îndeosebi scene de mic dejun) cunoscut pentru realismul excepțional al detaliilor.

{374} Termen francez care în pictură indică redarea extrem de minuțioasă a detaliilor pentru a da impresia de realism, a crea senzații vizuale și tactile.

{375} Samuel Dirksz van Hoogstraten (1627-1678), pictor și istoric al artei.

{376} Kurt Schwitters (1887-1948), pictor german care a lucrat în cadrul mai multor curente (dada, suprarealism, constructivism), cunoscut mai ales pentru colajele sale; Stanton MacDonald-Wright (1890-1973), unul dintre primii pictori abstracți americani.

{377} Jackson Pollock (1912-1956), pictor american, reprezentant al expresionismului american, cunoscut pentru tehnica picturii prin picurare; Amedeo Modigliani (1884—1920), pictor și sculptor modern, cu un stil unic, cunoscut pentru portretele și nudurile sale.

{378} Jan van Goyen (1596-1656), cunoscut peisagist olandez.

{379} Pictor de gen olandez (1626—1679), autor de scene din viața cotidiană.

{380} Referire la „nebunia lalelelor", perioadă la începutul secolului al XVII-lea când prețurile lalelelor au crescut fulminant, încurajând speculațiile cu contracte la termen, pentru a scădea apoi, în 1637, foarte brusc.

{381} „Ține-i acolo" (în limba germană în original).

{382} „A? Ce s-a întâmplat?", „Liniște, dormi acolo!" (în limba germană în original).

{383} „A dormi" (greșit, în limba germană în original).

{384} „La naiba!" (în limba germană în original).

{385} „Prostul naibii! Tâmpit!" (în limba germană în original).

{386} Titlu princiar german din perioada medievală.

{387} Una din denumirile comerciale ale naloxonei, substanță folosită ca antidot în intoxicațiile cu morfină și heroină.

{388} Cartier în Brooklyn, faimos pentru plaja și parcul său de distracții.

{389} După proverbul rusesc „două ghete fac pereche", cu alte cuvinte „cum e turcul, și pistolul".

{390} „Cireașă" sau „vișină" în engleză.

{391} Alwyn Court, bloc de apartamente de la intersecția 58th Street cu Seventh Avenue, a cărui fațadă este acoperită cu decorațiuni elaborate de teracotă în stilul Renașterii franceze. A fost construit în 1908-1909 și azi adăpostește la parter restaurantul Petrossian cu specific rusesc.

{392} Un soi de tocăniță din carne de miel specifică bucătăriei din Kașmir.

{393}. Un soi de colțunași indieni crocanți, prăjiți, cu umplutură de legume sau carne.

{394}. *Furtună pe Marea Galileii* a fost furată în martie 1990 din Muzeul Isabella Stewart Garden din Boston, împreună cu alte 12 tablouri, probabil de un grup al crimei organizate; nu a fost recuperată nici până la ora actuală. *Scrisoarea de amor* a lui Vermeer a fost furată în septembrie 1971 de un tânăr chelner idealist, care cerea, în schimbul ei, o sumă uriașă pentru refugiații bengalezi suferinzi de foame din Pakistanul de Est; hoțul a ținut tabloul în condiții cu totul improprii și l-a deteriorat grav, dar a fost arestat curând, iar tabloul a fost recuperat și restaurat. *Sărăcia* lui Picasso și tabloul de Gauguin au fost furate în 2003 din galeria de artă Whitworth din Manchester și găsite a doua zi într-o conductă dintr-o toaletă publică; hoțul voise doar să atragă atenția asupra măsurilor insuficiente de securitate din galerie. Pictura lui Caravaggio a fost furată în 1969 dintr-un oratoriu din Palermo (deși era de mari dimensiuni), probabil de membri ai mafiei siciliene, fără să fie găsită nici până azi; e posibil chiar să fi fost distrusă.

{395}. Cutie mică de bijuterii, emailată, din faimosul caolin de Limoges (localitate în Franța, celebră pentru porțelanurile sale).

{396}. A treia carte din seria despre țara Oz începută de Frank Baum cu *Vrăjitorul din Oz*. *Ozma* a fost publicată pentru prima dată în 1907.

{397}. Roman de W.G. Sebald (n. 1944-2001), scriitor german stabilit în Marea Britanie, cunoscut pentru stilul său complex și inovator.

{398}. Pianist canadian (1932—1982), personalitate excentrică, un geniu al pianului.

{399}. Referire la al doilea album al cântărețului american, *The Freewheeling Bob Dylan* (1963), care cuprinde câteva dintre cele mai faimoase compoziții ale sale. Pe copertă apare o fotografie cu Dylan și prietena sa de la vremea respectivă, Suse Rotolo.

{400}. Referire la filmul științifico-fantastic *Vânătorul de recompense (Blade Runner)* din 1982, regizat de Ridley Scott.

{401}. Școală privată de arte muzicale din New York, cu reputație internațională.

{402}. Una dintre cele șapte chakre, situată în apropierea capătului de jos al șirei spinării.

{403}. Patinoar din Central Park.

{404}. Film din 1961, regizat de John Huston, cu Clark Gabie, Marilyn Monroe și Montgomery Clift.

{405}. Aaron Burr (1756—1836), politician american, vicepreședinte sub Thomas Jefferson; familia Wharton - cunoscută familie de industriași din Philadelphia.

{406}. Magazin de modă pe Madison Avenue.

{407}. Rang în organizația paramilitară nazistă SS, imediat sub șeful ei.

{408}. Oraș antic (cca 2500 î.Hr.) în Sumer.

{409}. Firmă specializată în vânzarea pantofilor de lux (noi sau la mâna a doua) din modele clasice mai vechi.

{410}. Al doilea președinte al SUA, între 1797 și 1801.

{411}. *Casa din cer a* fost un musical (1940) și apoi un film (Vincente Minnelli, 1943) cu o distribuție formată integral din actori de culoare. În ciuda succesului de public și de critică și a abordării respectuoase și empatice a vieții negrilor, ambele au fost criticate ulterior pentru că promovau stereotipuri rasiale.

{412}. Virginia a fost unul dintre cele unsprezece state confederate în Războiul de Secesiune, care au susținut, între altele, sclavia populației de culoare.

{413}. Scriitor american (1783-1859), apreciat în special pentru povestirile sale (dintre care cea mai cunoscută este *Rip van Winkle).*

{414}. Scriitori și jurnaliști englezi de la începutul secolului al XVIII-lea; au înființat împreună un ziar.

{415}. Instituție care administrează primul muzeu înființat în New York și o bibliotecă, ambele istorice.

{416}. Familie celebră în SUA, de origine germană, după care sunt numite numeroase locuri și clădiri din New York (hotelul Waldorf-Astoria, de pildă).

{417}. Fred Astaire era recunoscut pentru precizia și eleganța sa.

{418}. Firmă britanică de accesorii vestimentare de lux.

{419}. Tip de ceas de perete american inventat de Simon Willard, renumit ceasornicar din Boston, la începutul secolului al XIX-lea.

{420}. Tip de scaune cu spătar înalt, din stinghii subțiri, cu cotiere și cu picioare oblice.

{421}. Personaj din mitologia greacă, osândit de zei în Infern să sufere de foame și de sete, dar să nu poată ajunge niciodată la mâncare și băutură.

{422} Hyères — stațiune turistică la Mediterana în sud-estul Franței; Hyannis — stațiune estivală în Massachussetts, în sudul Capului Cod; Jackson Hole - vale în Munții Stâncoși, în statul Wyoming, adăpostește o stațiune montană și, iarna, pârtii de schi; Jupiter - orășel în Florida.

{423} Nietzsche, *Voința de putere,* citat dat, de fapt, după Albert Camus, *Mitul lui Sisif,* ed. cit., p. 100.

{424} Herengracht, unul dintre cele patru canale semicirculare principale ale Amsterdamului, construite în secolul al XVII-lea.

{425} „Salut! Mă numesc Anatoli" (în limba rusă în original).

{426} „Îmi pare bine" (în limba rusă în original).

{427} Versuri din melodia *Love will keep us together*, popularizată în 1975 de duetul american Captain & Tennille.

{428} Tip de marijuana.

{429} În Olanda marijuana este legală și la fel sunt și vaporizatoarele cu care se pot „fuma" droguri. Multe cafenele pun astfel de aparate la dispoziția clienților.

{430} Hendrick Avercamp (1585-1634), pictor olandez specializat în peisaje de iarnă. Multe dintre tablourile sale reprezintă vederi aeriene asupra unor lacuri înghețate pe care patinează o mulțime de oameni (sfârșitul secolului al XVI-lea a fost o perioadă foarte rece).

{431} Piață centrală din Amsterdam.

{432} Soi de marijuana.

{433} Magazin de antichități (în limba olandeză în original).

{434} Insulă în Caraibe, teritoriu al Coroanei britanice.

{435} Stradă comercială în cartierul vechi din Amsterdam, una dintre cele mai scumpe din Olanda.

{436} Melodie cântată deseori de Shirley Temple.

{437} *Soul Train* a fost o emisiune muzicală din perioada 1971—2006, transmisă de mai multe posturi americane de televiziune.

{438} Harlemul spaniol sau de Est este partea cea mai săracă și mai periculoasă a Harlemului; complexul de locuințe sociale St. Nicholas se află în Harlemul central și este cunoscut pentru încăierările dintre bandele rivale locale.

{439} Pușcă semiautomată cu repetiție.

{440} Pasărea aurie" (în limba rusă în original).

{441} (aici) „Hai pa!" (în limba rusă în original).

{442} Sistem de limitare a vitezei prin camere radar cu infraroșii în limba olandeză în original.

{443} Tip aparte de clopotniță de tradiție medievală, de influență rusească, întâlnită în Rusia și în Polonia.

{444} Pictor olandez (aprox. 1645-1719) cunoscut îndeosebi pentru scenele sale de vânătoare și naturile moarte cu animale vânate.

{445} Versuri din poezia *Lapis lazuli* de William Butler Yeats.

{446} Evanghelia după Matei, 6:28.

{447} În 2001, talibanii au distrus trei statui uriașe ale lui Buddha (între care și pe cea mai înaltă din lume, de 53 de metri), datând din primele secole după Hristos, sculptate în munții din apropierea orașului afgan Bamiyan.

{448} Actor american (1925-2011), cunoscut îndeosebi pentru două roluri în filme regizate de A. Hitchcock, *Funia* și *Străini în tren.*

{449} Un soi de gogoși olandeze tradiționale, vândute de obicei iarna, de sărbători, umplute cu stafide și mere (n. Red.)

{450} Primele versuri din varianta germană (originală) a cântecului *O, brad frumos.*

{451} Françoise Boucher (1703-1730), pictor francez rococo, cunoscut îndeosebi pentru secele sale senzuale pastorale sau inspirate de mitologia clasică. J. Crew – lanț de magazine de modă, cu un spirit modern.

{452} Pictor olandez (1621-1664), cunoscut îndeosebi pentru tablourile despre explozia pulberăriei din Delft.

{453} Cântare gregoriană.

{454} Set de rugăciuni catolice pentru Fecioara Maria.

{455} Fabulos (în limba germană în original).

{456} „N-o să mai plouă niciodată” este biletul pe care l-a lăsat înainte să înghită douăzeci de aspirine actrița americană Tallulah Bankhead (1902-1968), cunoscută pentru personalitatea ei excentrică și libertină. Încercarea de sinucidere nu i-a reușit. Al doilea soț al celebrei dive americane Jean Harlow (1911— 1937), producătorul Paul Bern (1889—1932), a fost găsit nu în noaptea nunții, ci la două luni după aceea, împușcat în cap în apartamentul cuplului. Poliția a găsit un bilet care afirma „(Ceea ce s-a petrecut aseară) a fost numai o comedie” și a stabilit că moartea fusese o sinucidere. Astăzi se crede că Bern a fost probabil împușcat de prima lui soție. George Sanders (1906-1972) a fost un actor englez

cunoscut pentru roluri machiavelice la Hollywood. S-a sinucis înghițind medicamente. Poetul american Hart Crane s-a sinucis la 32 de ani aruncându-se în apele Golfului Mexic. Corpul nu i-a fost recuperat niciodată.

{457} În scoțiană.

{458} Murul pitic crește numai la latitudini nordice, în general de peste 55°. Trufele albe, extrem de scumpe (un kilogram valorează peste 10 000 de dolari la ora actuală) se găsesc în cea mai mare parte în Italia, în special în zona orașului Alba, unde se ține anual un târg al trufelor.

{459} Crăciun fericit! (în limba olandeză în original).

{460} Acesta este producătorul filmului. Regizorul este Jacques Tourneur.

{461} Cartier select în orașul vechi din Amsterdam, în care se află numeroase galerii de artă.

{462} Probabil referire la *Vedere asupra mării la Scheveningen,* tablou furat din Muzeul Van Gogh din Amsterdam în 2002; în realitate nu a fost încă recuperat.

{463} Referire la aterizarea forțată a unui avion US Airways în fluviul Hudson pe 15 ianuarie 2009. Căpitanul Chesley Sullenberg a reușit să-i scoată teferi din avionul care se scufunda pe toți cei 155 de pasageri și întreg echipajul. Incidentul a devenit cunoscut drept „miracolul de pe Hudson“.

{464} Referire la episodul descris în Evanghelia după Marcu, 12:41–44, când Iisus apreciază gestul unei văduve sărace de a pune doi bănuți – toată averea ei – în cutia milei. În povestirea biblică nu există nici un econom.

{465} Aluzie la un alt episod biblic, al fiului rătăcitor, descris în Evanghelia după Luca, 15:11-32, când tatăl taie vițelul cel gras pentru a sărbători întoarcerea fiului care și-a risipit mai întâi partea de moștenire și apoi a hoinărit prin lume fără a-și face un rost.

{466} Primul volum din faimoasa trilogie polițisto-psihologică *Millennium* a jurnalistului și autorului suedez Stieg Larsson (1954-2004).

{467} Referire la fenomenul cunoscut sub numele de „cruciada copiilor” (1212), când se pare că mulțimi de oameni conduse de copii sau tineri (în Franța și Germania, cel puțin) ar fi inițiat călătorii spectaculoase cu gândul de a ajunge în Țara Sfântă și a-i converti pe musulmani la creștinism.

{468}

Ba da. Bănuiesc că poate. Sau, ca să citez un alt paradox remarcabil al tatei: uneori trebuie să pierzi ca să învingi.

{469} Vince Guaraldi (1928-1976), compozitor și pianist de jazz american, cunoscut pentru aranjamente orchestrale inovatoare; *Greensleeves* — cântec tradițional englez, aici în orchestrația lui John Coltrane (1926-1967), mare saxofonist de jazz american.

{470} Drambuie - lichior scoțian; Tanqueray - gin englezesc.

{471} William Blake (1757-1827), mare poet romantic englez; Jean-Jacques Rousseau (1712-1778), filosof și scriitor francez ale cărui scrieri autobiografice *(Confesiunile* și *Visările unui hoinar singuratic)* au inițiat interesul față de subiectivitate și introspecție în literatura ulterioară; Rumi (1207-1273), mare poet persan sufist; Fred Rogers (1928-2003), educator american, pastor presbiterian, care a ținut timp de trei decenii (1968-2001) o emisiune de televiziune pentru copii.

{472} Film regizat de Quentin Tarantino, apărut în două părți, în 2003 și 2004.

{473} În fizică, o teorie unificată a câmpului permite ca tot ce este considerat forțe fundamentale și particule elementare să fie concepute în termenii unui singur câmp. La ora actuală nu există o asemenea teorie care să fie acceptată de știință.

{474} John Singer Sargent (1856-1925), portretist american.

{475} Vers din poezia *Spiritele muntelui Fuji* scrisă de poetul japonez de expresie engleză Yone Noguchi (1875-1947).

{476} Mare sărbătoare religioasă în Mexic și în rândul populației mexicane a SUA, pe 1 și 2 noiembrie, care onorează (de regulă, în familie) amintirea morților.

{477} Celebru film de Crăciun al lui Frank Capra (1946), în care protagoniștii sunt interpretați de cunoscuții actori americani James (Jimmy) Stewart și Donna Reed.

{478} Versuri dintr-un cunoscut cântec american tradițional, care apare în filmul *O viață minunată.*

Table of Contents

PARTEA ÎNTÂI
CAPITOLUL I
1.
2.
3.
4.
5.
6.
CAPITOLUL II
CAPITOLUL III
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

CAPITOLUL IV

11.12.1.2.3.4.5.6.7.8.9.10.11.12.13.14.

15.16.17.18.19.20.21.22.23.24.

PARTEA A DOUA

CAPITOLUL V

1.2.3.4.

5.6.7.8.9.10.11.12.13.14.15.16.17.18.19.

20.21.22.23.24.25.26.27.28.

CAPITOLUL VI

1.2.3.4.5.6.

7.8.9.10.11.12.13.14.15.16.17.18.19.20.

21.
PARTEA A TREIA
CAPITOLUL VII
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
CAPITOLUL VIII
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
PARTEA A PATRA
CAPITOLUL IX

1.2.3.4.5.6.7.8.9.10.11.12.13.14.15.16.

CAPITOLUL X

17.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.17.18.19.20.21.22.23.24.25.26.27.28.

29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
PARTEA A CINCEA
CAPITOLUL XI
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

9
.
1
0
.
1
1
.
1
2
.
1
3
.
1
4
.
1
5
.
1
6
.
1
7
.

CAPITOLUL XII

1
.
2
.
3
.
4
.
5
.
6
.

7.8.

Table of Contents

PARTEA ÎNTÂI
- CAPITOLUL I
  - 1.
  - 2.
  - 3.
  - 4.
  - 5.
  - 6.
- CAPITOLUL II
- CAPITOLUL III
  - 1.
  - 2.
  - 3.
  - 4.
  - 5.
  - 6.
  - 7.
  - 8.
  - 9.
  - 10.
  - 11.
  - 12.
- CAPITOLUL IV
  - 1.
  - 2.
  - 3.
  - 4.
  - 5.
  - 6.
  - 7.
  - 8.
  - 9.
  - 10.
  - 11.
  - 12.
  - 13.
  - 14.

15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
PARTEA A DOUA
CAPITOLUL V
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.

CAPITOLUL VI
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
PARTEA A TREIA
CAPITOLUL VII
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
CAPITOLUL VIII
1.
2.
3.
4.
5.
6.

7.
PARTEA A PATRA
CAPITOLUL IX
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
CAPITOLUL X
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.

20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
PARTEA A CINCEA
CAPITOLUL XI
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
CAPITOLUL XII
1.
2.
3.
4.

5.
6.
7.
8.

Table of Contents

PARTEA ÎNTÂI 3
CAPITOLUL I 3
1. 3
2. 6
3. 15
4. 23
5. 41
6. 55
CAPITOLUL II 70
CAPITOLUL III 92
1. 92
2. 100
3. 105
4. 115
5. 122
6. 125
7. 131
8. 133
9. 144
10. 146
11. 148
12. 156
CAPITOLUL IV 160
1. 160
2. 184
3. 188
4. 190
5. 191
6. 196
7. 197
8. 203

9. 209
10. 210
11. 213
12. 221
13. 231
14. 232
15. 236
16. 237
17. 243
18. 248
19. 263
20. 268
21. 269
22. 270
23. 272
24. 273
PARTEA A DOUA 277
CAPITOLUL V 277
1. 277
2. 282
3. 284
4. 285
5. 288
6. 297
7. 299
8. 303
9. 304
10. 309
11. 318
12. 324
13. 332
14. 333
15. 337
16. 340

17. 343
18. 346
19. 348
20. 351
21. 357
22. 360
23. 365
24. 369
25. 372
26. 375
27. 378
28. 380
CAPITOLUL VI 384
1. 384
2. 387
3. 391
4. 393
5. 407
6. 408
7. 411
8. 417
9. 420
10. 421
11. 424
12. 425
13. 427
14. 429
15. 443
16. 447
17. 450
18. 453
19. 457
20. 471
21. 476

PARTEA A TREIA 497
CAPITOLUL VII 497
1. 497
2. 504
3. 507
4. 509
5. 512
6. 517
7. 521
8. 529
9. 534
CAPITOLUL VIII 541
1. 542
2. 543
3. 551
4. 554
5. 556
6. 560
7. 564
PARTEA A PATRA 570
CAPITOLUL IX 570
1. 570
2. 573
3. 584
4. 591
5. 593
6. 608
7. 617
8. 621
9. 624
10. 625
11. 632
12. 637
13. 641

14. 642
15. 651
16. 654
17. 664
CAPITOLUL X 669
1. 669
2. 676
3. 686
4. 697
5. 709
6. 723
7. 724
8. 729
9. 732
10. 745
11. 748
12. 750
13. 756
14. 763
15. 765
16. 767
17. 780
18. 787
19. 790
20. 792
21. 797
22. 803
23. 805
24. 809
25. 813
26. 815
27. 817
28. 818
29. 830

30. 831
31. 833
32. 838
33. 843
34. 850
35. 854
PARTEA A CINCEA 858
CAPITOLUL XI 858
1. 858
2. 861
3. 862
4. 864
5. 872
6. 874
7. 878
8. 881
9. 886
10. 892
11. 899
12. 901
13. 902
14. 919
15. 923
16. 925
17. 928
CAPITOLUL XII 931
1. 931
2. 944
3. 953
4. 964
5. 968
6. 998
7. 1005
8. 1013